Allah'ın Tek Dini İslâm'a
SON DAVET

KUR'AN

Akıcı Anlam Türkçesi ve
Öğretici Güncel Yorumu İle

Prof. Dr. Gazi Özdemir

"Ya Muhammed! Sen Kur'an'ı bıkmadan teblig et çünkü mutlaka faydalanan olacaktır",
(A'la-9)

Kur'an, bir meslek kitabı değil, kolaylaştırılmış ve her seviyedeki insanın anlayabileceği son ilahi ders kitabıdır"
(Müddesir-6, Kamer-17, İbrahim-52)

Prof. Dr. Necla ÖZDEMİR Vakfı'nın (NÖVAK)
Ayrıca Bauçılara Hediye Kitabıdır.

Allah'ın Tek Dini İslam'a
SON DAVET

KU R'AN

Anlam Türkçeli, Güncel Yorumlu ve Kısa Tefsirli

Prof Dr Gazi ÖZDEMİR

"YA MUHAMMEDİ SEN KUR'AN'I BIKMADAN TEBLİĞ ET,
ÇÜNKÜ MUTLAKA FAYDALANAN OLACAKTIR"
(A'la-9- Zariyat-55)

"KUR'AN, BİR MESLEK KİTABI DEĞİL,
KOLAYLAŞTIRILMIŞ VE HER SEVİYEDEKİ İNSANIN
ANLAYABİLECEĞİ SON İLAHİ DERS KİTABIDIR"
(Müddessir-6, Kamer-17, İbrahim-52)

Prof. Dr. Necla ÖZDEMİR Vakfı'nın (NÖVAK) Ayrıca Bağışçılara Hediye Kitabıdır

Allah'ın Tek Dini İslam'a
S O N D A V E T KURAN

Prof. Dr. Gazi Özdemir

© Bu kitabın tüm yayın hakları, ŞİRA YAYINLARI'na aittir.

ŞİRA YAYINLARI
REKLAM VE PRODÜKSİYON HİZ. TİCARET - YILDIRAY YILMAZ

Hobyar Mah. Cemal Nadir Sk. Büyük Milas Han No:
Kat:1 Daire: 13-14 Cağaloğlu-İstanbu Tel: 0 (212) 256 21 08

e-mail: bilgi@sirayayinlari com

ISBN: 978-605-4182-60-2 Yayıncı Sertifikası No: 12858

GENEL YAYIN YÖNETMENI: YILDIRAY YILMAZ
KAPAK TASARIM: YILDI RAY YILMAZ

BASKI CİLT: KENAN OFSET
Davutpaşa cad. İpek İş Merkezi Kat:3 No:20
Topkapı-İstanbul 0(212) 613 31 20
Matbaa Sertifika No: 12641

3. BASKI MAYIS 2018

Bismillahirrahmanirrahim

"İşte bu Kur'an, çok önemli ve büyük bir çağrıdır /Allah'ın tek dini olan İslâm dinine davettir.
Ama siz, O'ndan Uzak duruyorsunuz"
(Sad-67-68, İbrahim-52, Al-i İmran-19)

"Ya Muhammedl
Şunu da bilesin ki bu Kur'an, Sana ve toplumuna anlayıp düşünecekleri bir uyarıcıdır /bir zikirdir ve hepiniz O'ndan sorumlu tutulacaksınız.
Hesap günü de onun muhkem mesajlarını uygulayıp uygulamayışınız yönünden değerlendirilip sorgulanacaksınız".
(Zuhruf-44)

"Doğruyu bulma amacıyla çaba gösterin, gayret içinde olun.
Eğer doğruyu bulursanız 2-10 arası sevap,
bulamazsanız da bu çabanıza karşılık bir sevap alırsınız". Hz. Muhammed
(Kutubu Sitte-4887)
(Zumer-10, En'am-160, Nisa-40)

OKUNMASI İÇİN KUR'AN'IN 7 ÖNERİSİ

Kur'an'ı, özellikle gece vaktinde veya dinlenmiş iken ve fırsat buldukça oku.
Müzzemmil3

Kur'an'a, aslan'dan korkup kaçışan eşekler /merkepler gibi günah işleyeceğim diye uzak durma ve korkmadan oku.
Müddessir-50

Kur'an'ı, herhangi bir nedenle kafan cünub /karışık değilken ve zihnin açık iken oku.
Nisa-43

Kur'an'ı, ön yargısız, içten istekli ve iyi niyetli olarak oku.
Müddessir-55, Vakıa-79 ve Zumer-23

Kur'an okumaya, "Rabbim, Kur'an a çalışmaya başlayışım ve ayrılırkenki anlayışlarımı doğru ve tutarlı kıl.
Katından beni güçlü kılacak bir destek ver" duasını okuyarak başla.
İsra-80

Kur'an okumaya, "Allahıml Beni kovulmuş şeytandan koru"diyerek başla.
Nahl-98

Kur an'ı, anlaya anlaya ve düşüne düşüne oku /iyice öğren.
Müzzemmil - 4 20, Cumu'a-5

ÖZGEÇMİŞ
GIRIŞ
TEMEL KAVRAMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİM
ALFABETİK SIRAYA GÖRE SURELER
İNİŞ SIRASINA GÖRE SURELER
YARARLANILAN KAYNAKLAR

ÖZGEÇMİŞ

PROF. DR. GAZİ ÖZDEMİR
YAŞAM ÖYKÜSÜ

Doğum yılı ve yeri : 30 Ağustos 1944 - Hatay - Antakya
Lise: : Antakya Lisesi
Tıp Fakültesi : 1969 Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
İhtisas :Nöropsikiyatri - 1970 74 Diyarbakır Tıp Fakültesi
Nöroloji Doçenti : 27 Kasım 1980
Yurt dışında Eğitim : 1987 yılında İngiltere Bristol'de Nöroradiyoloji Bölümü
Nöroloji Profesörü : 1988
Bildiği diğer diller : Arapça ve İngilizce

FAALİYETLERİ VE YAYINLARI

1981-2006 yılları arasında Eskişehir Tıp Fakültesinde Nöroloji Anabilim Dalı Başkanı.
1989 yılında;
1) Nöroloji'de Sendromlar kitabı
2) Bilgisayarlı Beyin Tomografisine Gir'ş kitabı (Çeviri)
1995 yılında "İskemik Strok'ta Akut Tedavi İlkeleri" isimli kitabın Editörlüğü
4 Kitapta Serebrovasküler Hastalıklar bölümleri
2004 yılında Türkiye Klinik eri Dergisi "Serebrovasküler Hastalıklar -Özel sayı" Editörlüğü.
2007 Ocak ayında "Mevlana dan Geriye Kalanlar" kitabı
2008 yılında yayınlanan İç Hastalıkları kitabında "Nöroloji Bölümü" Editörlüğünü
2009 Temmuz ayında "Din ve Beyin" kitabı
2012 yılında yayınlanan Klinik Nöroanatomi ve Nörolojik Muayene kitabı Editörlüğü

YURT DIŞI YAYINLARI

35 Makale
9 Kongre sözel sunumu
12 Konferans
8 Oturum başkanlık arı

YURT İÇİ YAYINLARI

204 Makale
32 Konferans
150 Kongre sözel sunumu ve bildirisi
45 oturum başkanlığı

YURT İÇİ AKTİVİTELERİ

Türk Beyin Damar Hastalıkları Derneği Kurucusu (1994 te)
Türk Beyin Damar Hastalıkları Dergisinin editörü (10 yıl)
Ulusal Serebrovasküler Hastalıklar Kongreleri Organizatörü Türkiye Klinikleri Nöroloji Dergisi Editörlüğü (Devam ediyor)
Medimagazin Gazetesinde 2005 yılından beri Köşe Yazarı

YURT DIŞI AKTİVİTELERİ

Avrupa Strok Konseyi Türkiye Temsilcisi
Avrupa Strok Bilimsel Kurul Üyesi
Akdeniz Ülkeleri Strok Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
PASS II çalışması Türkiye Koordinatörü

YURT DIŞI EK AKTİVİTELERİ:

Avrupa Strok Konseyi Türkiye Temsilcisi
Avrupa Strok Bilimsel Kurul Üyesi
Akdeniz Ülkeleri Strok Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
PASS II çalışması Türkiye Koordinatörü

İLGİ ALANLARI

Serebrovasküler Hastalıklar (Stroke Fellow),
Girişimsel Vasküler Nöroloji
Nörosonoloji

HOBİLERİ

Lise yıllarından başlayan, Kur'an'ı anlayarak ve düşüne düşüne okumak, Kitap okumak,Yurt içinde ve Yurt dışında seyahat etmek.
Evli: Nazan Özdemir (Çoksüren) ile (İlk Eşi 1999'da Trafik Kazasında vefat eden Göğüs Hastalıkları Öğretim Üyesi Prof. Dr. Necla Özdemir-Muharremoğlu-Mardin'li), 2 çocuğu var (Prof. Dr. Özlem Özdemir ve Prof. Dr. Atilla Özcan Özdemir)

GİRİŞ

Lise çağlarımdan itibaren başlayan din ve Kur'an merakımın birikim bilgilerimi topladığım "DİN ve BEYIN" isimli kitabı hazır arken, Kur'an meallerini incelemem de yoğunlaştı. Meallerin çoğunun birbirine çok yakın ifade ve anlamlandırmalarda olduğunu görmem yanında, Arapça asıllarına uymayacak ifadeler içerdiklerini de gördüm. Çünkü ana dilim Arapça olduğu için, hataları kolayca fark ediyor ve hayretler içinde kaldığım oluyordu. Beni etkileyen yönler, birçok mealde kullanılan bazı ifadelerin toplumda düşünce ve yaşam kaosuna yol açacak şekilde olması yanında, uygun olmayan yorumlar ile yoğun bir şekilde devrik cümleler, akışkan olmayan ifadeler ve anlam kopuklukları olmuştur. Çünkü, birkaçı dışında mealler, anlam tercümesi ile değil, motamot kelime tercümesi yöntemi ile hazırlanmıştır. Bu nedenlerin de Kur'an'ı kolayca ve sıkılmadan, akışkan cümlelerle, anlayarak ve öğrenerek, yaşama katkı sağlayacak bilgileri edinerek okumayı engellediğini, okuma ve anlamayı zor aştırdığını, "Kur'an'ı herhalde ben anlayamıyorum" ön yargısına soktuğunu ve bir nevi Kur'an dan uzaklaştırmakta olduğunu hem çevremdeki aydın kişiler ve her düzeydeki hastalarımdan, hem de okuyucu ve televizyon izleyicilerinin geri bildirimlerinden öğreniyordum. Bu bildirimlerde ayrıca din denilen Kur'an'daki kuralların, dolayısıyla da İslam dininin, din adamı diye tanımlanan başkalarının bilgi dağarcığı çerçevesinde öğrenilmek zorunda kalındığı da ifade ediliyordu. Kur'an meallerinin bir kısmı ile ilgili şikayetlerden biri de şu olmaktaydı: Okurken anlamak için sık sık duraklayıp "Acaba ne demek isteniyor, şu anlam mı, yoksa bu anlam mı kast ediliyor diye düşünmek zorunda kalıyoruz. Bu da bizi hem yorduğu, hem de "Acaba bizim anladığımız doğru mu?" endişesini oluşturduğu için, kısa bir süre sonra okumayı bırakmak zorunda kalıyoruz. Dolayısıyla da akıcı ve kolay anlaşılır olmadığı için de dini buyrukları bazı meallerden öğrenemiyoruz" Gerek bu açıklamalar, gerek DİN ve BEYİN kitabında yapmış olduğum Kur'an ayetlerine ilişkin olan yorumların isabetli ve anlaşılır oluşlarına yönelik geri bildirimler, Kur'an'daki İslam'ın öğrenme eksikliği ve devamlı bir şekilde "Hocam, ilahiyatçı değil de, dinini Kur'an'dan anlayıp öğrenen bir bilim adamı olarak keşke Kur'an'ı bir de siz tercüme edip yorumlasanız ve İslam'ı Kur'an'dan öğrenmemizi sağlasanız" beklentisi beni, büyük bir sorumluluk gerektiren bu tercüme-anlamlandırma ve yorumlama işine cesaretlendirip durmuştur.

Din adamları diye tanımlanan bazı kişiler ve bazı din âlimleri düzeyindeki akademisyenler, Müslümanlığı benimseyen bizlere asırlardır dini ve din kitaplarını, yaşadıkları zamanın bilgileri çerçevesinde anladıkları şekilde yorumlayıp anlatmışlar, iyi niyet ve gayretlerle öğretmeğe çalışmışlardır Ancak görmekteyiz ki, bu kişilerin asırlar süren gayretlerine, çırpınışlarına ve dini anlatmalarına rağmen Müslümanlık, diğer Kitaplı dinlere göre birçok yönden geri kalmaktan ve geleneklere, teferruatlara, Kur'an'da olmayan ve insanları zorlayan ve hata yapmamayı, günah işlememeyi ön planda tutturan gereksiz ayrıntılarla içinden çıkılmaz hale sokulmuş kurallarla boğulmaktan kurtulamamıştır Tabi insanlarımız da, bütün iyi niyetlerine rağmen bu kaos içinden net olarak İslam dinine ulaşamamışlar ve halen çok zorlanmaktadırlar.

İnanıyorum ki, Kur'an'ı eskilerin yorumları ile bırakmak demek, onlarla birlikte dondurmak, düne mahkûm kalmak ve Kur'an'ın dinamizmini öldürmek demektir Bu nedenle de Kur'an'ın sürekli bir şekilde ve insanın gelişen gökyüzü ve yeryüzüne ilişkin bilim temelli teknoloji ve din anlayışının değişimine uygun olacak şekilde yorumlanması gerekir.

Kur'an'ın her ayetini tercüme edip yorumlarken, motamot kelime tercümesi değil, önceki ve sonraki ayetlerin, ayetin bulunduğu surenin ve bütün Kur'an'ın ana fikirlerini göz önünde bulundurup anlamlandırdım. Çünkü her bir kelime, bir düşüncenin yansımasıdır ve bir düşünce, bir anlam taşır. Dolayısıyla her bir kelime, akt f olmayan, yani söze ve amele dönüşmemiş bir anlam enerjisi taşıyıcısı, bir hamal veya bir yük arabası demektir. Bu anlam enerjisini taşıyan kelimeyi görerek okurken, beynin görme ile ilgili bölgesindeki sinir hücreleri /nöronlar veya bir başkasının makamlı veya makamsız sesli okuması sırasında işitme bölgelerindeki sinir hücreleri, kelimeye ait şekil veya ses enerjilerini alır ve uyarılırlar. Böylece kelime, beyin tarafından sadece şekil veya ses olarak algılanmış olur Ancak henüz bu görme veya işitme aşamasında, kelimenin şekli veya sesi anlamsız ve cansız bir beden, kuru birer odun gibidir. Beyinde sadece ilgili nöronlar /sinir hücreleri uyarılmış ve ancak ne olduğunu anlamadan kelimenin harflerden oluşmuş şeklini görme veya kupkuru bir sesini işitme sağlanmıştır. Örnekleyecek olursak, bu aşamada kelime, misafir olmak istediği evin kapısına kadar gelebilen, fakat kapıyı çalamayan ve içeri giremeyen kişi gibidir. Çünkü beyinde kelimeye ait şekli veya sesi, anlamamızı sağlayacak olan beyin merkezlerine iletecek yollar henüz açılmamıştır. Çünkü bu yolların açılabilmesi için, kelimenin şekil veya ses enerjileri ile birlikte, taşımakta oldukları anlama enerjisinin de birlikte beyne gelmeleri gerekmektedir. İşte eğer ses veya kelimenin harflerinden oluşan şeklinden uyarılmış olan nöronlarda oluşan kuru bir enerji, kelimenin taşımakta olduğu anlam enerjisi ile birlikte beyne gelmişse, bu kupkuru enerji, anlam enerjisi ile birlikte bir güç

oluşturarak anlam merkezlerine giden yolları açarlar Böylece anlam enerjisi, görüleni veya işitileni önce algılama merkezlerındeki hücrelere uğradıktan sonra ancak yoluna devam edebilir ve anlamlandırma merkezlerindeki sinir hücrelerini uyarabilir. Uyarılan bu hücreler de, görülen kelimenin şekl nin veya işitilen kelimenin sesinin ne anlam taşıdığının anlaşılmasını sağlamış olurlar İşte bundan sonra ancak düşünmeye ait tüm beyin birimleri hemen devreye girer ve kelimenin anlamı üzerinde düşünmeye başlarlar. Bu düşünme aktivitesi sırasında oluşan düşünce enerjisi de beyin tarafından benimsenir veya ret edilir. Benimsenirse, kişinin davranışlarına ve yaşam biçimine yansıyıp kişinin duygu, düşünce ve ahlâki davranışını yeniden yapılandırıcı bir etki oluşturmaya başlar Oluşan bir düşünce enerjisi yoğun ve yeterli güçte ise, bütün vücut hücrelerimize de yansır ve onlarda da olumlu değişikliklere, iç ürperten duygusallığa yol açar. Diğer taraftan da bu düşünce enerjisi, ilahi kayıt sistemi ile haberleşmeyi sağlayan ve kozmik enerji diye tanımlanan özel bir enerji de olduğundan, ilahi kayıt sistemine ulaşıp orada da kayıt edilen enerji olur Demek ki, kelimeleri anlamak, bütün beyni çalıştırır ve bu sırada başka düşünceler de araya girip akla gelmez, konsantrasyon bozulmaz, dikkat de dağılmaz. Aksine anlamı bilinmeyen kelimeler telaffuz edilirken, beynin düşünme ile ilgili sinir hücreleri, sadece telaffuz edilen bu anlamı olmayan kelimelerle tam devreye giremediği ve meşgul olmayacağı için, bu sırada başka düşünceler de devreye girer ve istenen yoğunlaşma gerçek eşemez. Bilmedikleri dil olan Arapça okuyarak namaz kılan hemen hemen herkesin en sık şikayetlerinin de namaz kılarken tam bir konsantrasyon sağlayamamaları ve çeşitli düşünceleri engelleyememelerinin sebebi işte budur. Sonuç olarak Kur an okumak, **1) Anlamak, 2) Düşünmek, 3) Öğrenip benimsemek ve 4) Duygulanmak aşamalıdır.** Düşünce enerjisi yeterli güçte oluşmuş ise veya ilahi kayıt sistemine gidiş yo unda engelleyici güneş ışınları veya parazit oluşturucu başka elektromanyetik engeller yoksa, ilahi katı merkezinde sağlıklı ve net bir şekilde kayıt edilmiş olur. Düşünce enerjisinin yeter i güçte olması için de konsantre olmak çok önemlidir. Kur'an'ın önerdiği 7 temel prensibe baktığımızda, gece güneşin olmadığı, zihnin gündüz telaşından uzak kaldığı sak n anların Kur'an okuma ve dua etmeye en uygun anlar olduğu, bunların yanında ayrıca ön yargısız ve açık, karışık olmayan bilinçte olmanın da temelde yoğun bir konsantrasyonu sağlama amaçlı olduğunu görürüz. Ve yine düşünce enerjisini hem oluşturmak, hem de güçlü kılmak amacıyla, Kur'an'ın anlaya anlaya ve düşüne düşüne okunması önerisi de oldukça önemli bir Kur'an önerisidir.

Anlamı bilinmeyen bir dilde Kur'an'ın okunması sırasında kelimenin görülmesi veya okunuşu ile, kişide oluşan duygulanmanın rahatlatmasına bağlı olarak, sadece kişiye sınırlı bir etki olur. Bu ise Kur'an okyanusunun suyunu içemeden, hatta avuçlayamadan sadece seyretmek demek olacaktır.

Buna göre bizim mecburiyetimiz, Hz. Muhammed ve yakınındaki ilk çekirdek kadro ve ana dilleri Arapça olan ilk topluma hitap eden Kur'an'daki Arapça kelimelere yüklenmiş olan anlam enerjisini bulup, kolay anlaşılacak ve açıklayacak Türkçe kelimelere yükleyip, insanlarımıza dinini, esas kaynağı olan Kur'an'dan öğrenmeleri için sunmaktır Gerçek şu ki, KUR'AN, her devirde sayısız defa okundukça, ilahi ve doğa gerçekleri farklı anlamlandırılıp, farklı yorumlanacak MUCİZE BİR KİTAPTIR.

Kur'an, global olarak din demek olan kesin hükümlerini insanların öğrenmesini isterken, her bir suresinde belirli bir veya birden fazla kesin hükmü doğrudan veya örnekler vererek açıklamaktadır. Kur'an'ı sağlıklı anlamlandırmanın temel şartı, bütününü anlayıp sureler arası bağlantıyı, bir suredeki ayet erin bağlantısını ve nihayet bir konuya ilişkin farklı surelerdeki bilgileri bağdaştırmayı gerçekleştirmektir. Çünkü Kur'an, bütünüyle yaklaşıldığında Kendi kendisini, yani ayetini, çoğunlukla başka ayet veya birden çok ayetlerle en iyi şekilde açıklayan bir kitaptır. Bu nedenle de bir suredeki bütün ayetler, ilk ayetten son ayete kadar birbirlerine sebep-sonuç ilişkisi ile bağlantı içindedirler. Dolayısıyla da bir ayeti yorumlarken, başka ayet veya ayetlerden yararlanılmış ve okuyucu da yararlansın diye ayetin hemen altına ilgili olan diğer ayetler de belirtilmiştir. Bir kelimenin birden fazla manası da varsa, mana o kelimenin bulunduğu sure ve diğer ayetlerin ortak anlamına göre verilmiştir. Motamot kelime tercümesi şek inde yapılmış bazı meallerde bu bağlantı kurulmamış olduğu için, ayetler sanki birbirinden kopuk ve ilgisizmiş gibi bir durumda dizilmiştir. Bu da okuyucularda, anlamak için durak amalara, çoğunlukla sebep-sonuç ilişkisini kurmada zorlanmalara, bazen de bu ilişkiyi kuramadığı için de "ben herhalde anlayamayacağım" endişesine kapılmalara ve okuma devamlığını engellemelere neden olmaktadır. Onun için de az veya çok eğitimli de olsa, insanlarımızın rahatça ve bıkmadan Kur'an okuması, ona bir ders kitabı olarak öğrenmek üzere anlayarak ve anladığını düşünüp benimseyerek yaşamına yansıtması yaygınlaşamamaktadır.

İstedim ki, dini hep başkalarının anlatışına göre öğrendiğini zanneden dindar insanlarımız, daha kolay anlaşılır bir yazımla Kur'an'ı ve dinin kuralları olan kesin

emirlerini anlayarak öğrensinler, insanların oluşturduğu dini kurallar onlara ters geldiği için, dini red etmekte olan ve Kur'an dininin arayışında olanlar da dini gerçekleri benimsesinler.

Ben, biz insanlara indirilen Kur'an'ı, anlayayım ve öğrenip yaşamımı ona göre düzenleyeyim diye okuduğum ve anladığım şekliyle yazdım. Şüphesiz benim anladığım, mutlak doğru olmayabilir, hatta bazı kişilerin görüşlerine uygun gelmeyebilir de. Çünkü Kur'an muazzam bir ummandır ve herkes kendi anlayış kapasitesine göre O'ndaki ilahi sisteme ve evrene ilişkin evrensel bilgilerden mutlaka yararlanacaktır Önemli olan iyi niyet ve ön yargısız yaklaşmak ve en doğruyu bulabilmek amacıyla çaba göstermektir

Bu yorumlu Kur'an tercümesini hazırlamamda "dinin sadece dine içten bakan ilahiyatçılar tarafından değil de, dine dıştan bakan ve Evreni-insanı bir yönü ile araştıran ve bu farkındalıkla içten imana varmış bilim insanlarınca, bilimsel yöntemlerle de incelenmesi ve sınırlı da olsa yoruma yönelik bilimsel görüşler açıklamanın farklı bir etki oluşturacağı" düşüncem de etkili oldu. "Kur'an'ın ancak Hz. Muhammed ve kısmen de O'nun eğitmiş olduğu ve Medine'ye ilk göç eden 40 Müslüman ekip (32 si 23 yaşından küçük gençler ve yarısından fazlası kadın-kızlar) tarafından aslına uygun bir şekilde anlamlandırılabileceği ve yorumlanabileceği" şeklindeki görüşüm de beni cesaretlendirmiştir

Kur'an'dan öğrendiğim İslâm dini demek olan ayetleri, Kur'an'ın istediği gibi kolay ve açık ifadelerle yazmaya gayret ettim. Yaptığım yorumları, ilgili ayetten uzak ve sayfanın altına değil de, diğer meallerden farkı olarak anlaya anlaya, düşüne düşüne okunsun diye ayetin devamı gibi hemen altına koydum.

Kur'an'da sık geçen Temel Kavramlara ilişkin yorum ve açıklamaların ne olduğunu hatırlamak ve ayetlerle ilgili yorumlarım daha kolay anlaşılsın ve kitaptaki ulaşım yeri rahat olsun diye, Temel Kavramlara ilişkin açıklamalarımı Sureler bölümünden hemen önce ayrı bir bölüm halinde koydum.

Kur'an hatmi demek, Müzzemmil-3-4 ncü ayetlerde belirtildiği gibi, anlayabildiği kadar öğrenmek üzere Kur'anı ana dili ile baştan sona anlayarak ve düşüne düşüne okumak demektir, yoksa, anlaşılmayan kelimelerle sayfa çevirmek değildir. Amacım, bu düşüncelerini değiştiremeyecek konumda olanları da Kur'an'ı anlayarak okumaya çekmek olmuştur

Kitabın "Allah'ın Tek Dini İslam'a Son Davet Kur'an" olan ismini de İbrahim-52 nci ayetten aldım.

İslam dininin, temel ilkelerinin mutluluk sağlayıcılığı, kolaylaştırıcılığı, özgür bir iradeyi, sorgulayıcılığı ve eleştirel aklı ön planda tutan bir din oluşu bilinciyle, Kur'an ayetlerini şu kriterleri göz önünde bulundurarak anlamlandırdım ve yorumladım:

Allah'ı daima öncelikli tuttum,

Tüm Kur'an mesajlarını göz önünde bulundurdum,

Surenin diğer ayetlerini göz önünde bulundurdum,

Sınırlı da olsa bazı ayetlere ve inişlerine ait Hz. Muhammed'in bir örnek verişi varsa onu ekledim,

Ayet ile ilgili olay varsa dipnota koydum,

Zamanımız bilgilerini göz önünde bulundurdum,

Mesajın anlamlandırılması ve yorumunda evrensel olmasını ve tüm insanlara hitap etmesini benimsedim,

Zaman üstü düşünülebilir ve uygulanabilirliliğinde olmasını önemsedim,

Yorumu, Allah ile yaptığımız 7 maddelik anlaşmaya sadık kalmaya gayret ederek, imanlı olmanın 5 gaybına ve Muhsinliğin muhkem mesajlarına uygun ve çelişme olmamasına özen göstererek yapmaya dikkat ettim,

Anlamlandırmayı ve Yorumu, Kur'an'daki aslına sadık kalarak, yaşamakta olduğumuz çağın toplumunun yaşam koşullarına uygun yaptım,

- Kur'an'ın önemsediği üzere, zorlayıcı değil, kolaylaştırıcı olmayı ön planda tuttum,

Ali İmran-7 nci ayette belirtildiği üzere, bir ayette bilgi veya fiil halinde bulunan ve çoğunlukla kesin hüküm /temel amaç ve hedef demek olan mesajı belirledim. Her biri birer ibad etme yöntemi olan kesin mesaj varsa, ayetin dipnotunda onu koyu harflerle vurguladım "Son Davet Kur'an", bu yönüyle İLK VE TEK KUR'AN TERCÜMESİ olmaktadır.

Vücudumuzun maddi ve/veya manevi yapısına, duygumuza yönelik zarar veya zorluk verici bir anlam vermedim,

Allah 'a yakınlaştırıcı yola yönelmemize katkı sağlayıcılığı göz önüne aldım,

Aynı inançta olanlar arasında ayrımcılığa /ayrı gruplaşmalara yol açacak anlam ve yorumlardan uzak durdum,

Şekilciliğe dayalı farklılaşmaya yol açacak yaklaşımı benimsemedim

İnananlar arasında cinsiyet ayırımına yol açmamaya önem verdim,

Kişinin malvarlığını korumayı gözettim

Akışkanlığı sağlamak amacıyla da, ayetlerin esas anlamlarına dokunmadan, aksine daha da pekiştirerek sebep-sonuç ilişkilerine paralel bağlantılarına yönelik bağlaçlar veya bağlantıyı sürdürecek kelimelerle devam etme yöntemini kullandım.

Dipnotlardaki yorum ve açıklamaları, ayetin anlamını pekiştirmek ve varsa başka ayetlerle de bu pekiştirmeye katkı sağlamak amacıyla ekledim. Dipnotlara ayrıca ayetten anladığımın savunmasını ve gerekçelerini de yazdım.

Bir nevi filtre olarak da kullandığım bu kriterler yanında, her biri birer farz olan muhkem /evrensel kesin hükümleri belirlemede, yıllarca olan Kur'an arkadaşlığım sayesinde Kur'an'da kullanıldığını fark ettiğim şu ilkelere de dikkat ettim:

1. Verilecek bir mesaj, kıssa-hikaye içinde verilmektedir. Bazı kıssalar, birden fazla tekrarlanmıştır. Ancak her tekrarda farklı bir mesaj verilmek istenmektedir.

2. Verilecek bir mesaj için "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla" yöntemi, yani biri kast edilerek ve sanki ona söyleniyormuş gibi verilmektedir.

Verilecek bir bilgi tek bir ayette değil, aynı surenin ayetlerine veya birçok sureye ve Kur'an'ın bütününe birden fazla ayete serpiştirilerek verilmektedir.

4 Olumlu bir bilgi, olumsuz veya yanlış bir ifade içine gizlenerek veya keşkeli bir temenni şeklinde belirterek verilmektedir.

5. Temel kavramlar bölümünde de belirttiğim gibi, ayetteki bir kesin hükmü ve bilgiyi, fiili bulunan cümlede bulma için kendime özgü bir yöntem kullandım.

Ben, Allah'ın bahşettiği kapasiteme göre Kur'an dan anladığımı yazmak üzere gayret ettim. Şüphesiz bu anladıklarımın bazısı, başkalarının anladıklarına mutlaka uymayacaktır. Bütün anlayışlar bir çaba demektir ve takdire layıktır. Çünkü bu çabaların temelinde de iyi niyet ve Allah ile yaptığımız anlaşmada verdiğimiz sözlere sadık kalmak demek olan doğru yolda olmak hedefi vardır

Her tercüme ve yorum, başka bir yoruma açıktır ve her yorum da eleştiriye de açık demektir. Her şeyden önce eleştiride iyi niyet esas olmalıdır. Yani eleştirmenin niyeti bağcı dövmek değil, üzüm yemek olmalıdır. Daha açıkçası, herhangi bir Kur'an çevirisine yönelik eleştirideki içerik, salt hata ve yanlışların ortaya çıkarılmasından ibaret olmamalı, eleştirmen neyin niçin yanlış olduğunu gerekçeli biçimde ortaya koymanın yanında, doğru ya da isabetli çeviri adına bir alternatif de sunmalıdır. Seviyeli olacak eleştiriler, yeni baskılarda mutlaka yararlanacağım görüşler olacaktır.

Celaleddin-i Rumi ve Şems-i Tebrizi dolaşırken, bir yerde bir grubun toplanmış ve dini konularda tartışma yaptıklarını öğrenip, "Uğrayalım bakalım, belki görüşlerden yararlanırız" diye yönelmişler. Ancak içeri girmeden önce konuyu anlamak için bekleyip konuşulanları dinlemişler. Şems bir süre beklemeye tahammül edemeden içeri dalmış ve "Beyler, beylerl Konuşmalarınızda, hep şu bunu demiş, yok zamanında bu da bunu demiş diye tartışıp duruyorsunuz. Esas siz ne diyorsunuz, siz" deyip müdahale etmiş. İşte bu anlam tercümesini ve yorumları da, kendi görüşlerime, bilgilerime ve bende oluşmuş inancıma göre anlamlandırdım. Bu nedenle de yapacağım anlamlandırmaların aslına en yakın olması için sürekli dua edip durdum. Allah, her şeyi nasıl çift yaratmaktaysa, her düşünce de olumlu ve olumsuz olarak karşılanacak gerçeğine de sahiptir. Dolayısıyla bu kitaptaki görüşleri, "olumlu" karşılayacaklar yanında, mutlaka "olumsuz" olarak değerlendirecekler de olacaktır. Ve bu görüşler de herkesin kendi doğruları çerçevesinde olacağı için saygıya lâyıktır. Önemli olacak olan tabi ki Allah'ın doğrusu olacaktır

Kırk beş yılı Nörolog ve öğretim üyesi olarak büyük bir zevk ve mutlulukla gerçekleştirdiğim Doktorluk Mesleği ve özellikle Nöroloji branşı, anlayarak, düşüne düşüne ve okunmakta olan bir konunun veya kitabın tümüne vakıf olarak sonuçlar çıkarmaya, en ufak bir bilgiye önem verip bütün bilgileri göz önünde bulundurma ve birleştirmeye dayanan bir meslektir. Mesleğimin zekâtı diye, şartlarıma göre Nöroloji camiasına verebileceklerimi gerçekleştirmeye çalıştım. Elli yıldır da bu

yaklaşımla, hobim olan Kur'an'ı döne döne okudum ve her okuyuş, bana sanki yeni okuyormuş gibi farklı görüşler sağladı. Çünkü mesleğim, farklı dildeki bir kitabı, önce özünü kavrayarak, sonra da anlam tercümesini yaparak okuma becerisini sağlamıştı. Zaman içinde, Kur'an'ı global kavrama, surelerden ayetlere, ayetleri yine ayetler e açıklama ve bildirdiklerini destekleme özelliğimin çok ileri aşamaya vardığını fark ediyordum. Kur'an'ın belirttiği ve istediği gibi önce Evren'in insan kısmının ilmini yapmıştım ve bu ilim yapmışlığım yanında Kur'an'la olan dostluğum temelinde de içten bir iman aşamasına geldiğimi düşünüyordum (Tabi gerçeği ancak Allah bilir). Böylece de, doğduğum ve mensup olduğum toplumun inancındaki doğruları kabul ederek, yanlış bulduklarımı ise benimsemeden Kur'an'daki gerçek er temelinde bir dinî görüşe ulaştım.

Elli yıldır birikmiş bilgilerim temelinde yaklaşık 4 yıl kadar süren ve büyük sorumluluk gerektiren bu güzel uğraşta, çok zorlandığım ve vazgeçme anları yaşadığım dönemler oldu. Ben de Müddessir-50 nci ayette belirtildiği gibi zaman zaman, Kur'an'ı, korkulacak Aslan gibi görüp kaçmaya niyetlendim. İşte bu anlarda Allah'a yaptığım dualarla istediğim destek yanında, en büyük destekleyenim değerli eşim Nazan Özdemir (Çoksüren) olmuştur. Bu nedenle ilk yoğun teşekkürüm, bu süre zarfında büyük bir sabır örneği gösteren, çalışırken o an yoğun konsantrasyonum nedeniyle "Görüntüsü var, fakat ses-sedası yok moduma" katlanan, büyük bir sabır örneği göstermesi yanında titizlikle kitabın kelime kelime ilk kontrolünü yapan merhamet, iyilik, fedakârlık ve anlayış timsali sevgili eşime olacaktır. Her zaman desteklerini esirgemeyen kızım Prof. Dr. Özlem Özdemir ve (kızımın kızıl) torunum sevgili Ece ile oğlum Prof. Dr. Atilla Özcan Özdemir'e ve eşi Nazlı Özdemir (Yılmaz)'a olacaktır. Kitabın ilk satırlarından başlamak üzere, Arapça Kur'an bilgileri ile de hem Arapçasının Türkçe okunuşunun, hem de tercüme kısmının kontrolünü yapmaları yanında, yazım aşamasında da yoğun emekleri nedeniyle Vakıf sekreteri Nilay Asan'a ve EEG Teknisyeni Aysun Saatçi'ye teşekkür eder, her şeyin olgun gönüllerince gerçekleşmesini dilerim. Arapça ve Kur'an bilgisini esirgemeyen bacanağım Ömer Paşaoğlu'na da aynı dileklerimi iletirim. Bu arada, yoğun mesleki uğraşı arasında farklı zamanlar ayırıp, titiz karakter özelliği temelinde virgül atlamadan kontrolünü esirgemeyen, sevdiğim ve saygı duyduğum isimsiz Profesör bir meslektaşıma da teşekkür ediyorum. Tabi ki son teşekkürüm, mesleğine bağlı ve titizliği ile takdir ettiğim Şira Yayınları sahibi Sayın Yıldıray Yılmaz'a olacak. Hepsinin emeklerini Allah kabul etsin.

Sadece ve özellikle Allah'ın rızasına lâyık olabilmek Kur'an'ı akıcı, anlayarak ve düşüne düşüne okumak ve Allah'ın tek dini olan İslâm'ı kendi çabaları ile öğrenmek isteyenlere yarar sağlamak ve 1999 yılında trafik kazasında vefat eden eşim Prof. Dr Necla Özdemir (Muharremoğlu) adına kurmuş olduğumuz NÖVAK Vakfı olarak Eskişehir Tıp Fakültesi Öğrenci bursu vereceğimiz sayıyı arttırabilmek amacıyla gerçekleştirdiğim bu oldukça güç ve beni büyük bir sorumluluğa sokan çalışmamda, insan olmanın gereği olan yanlışlar ve eksikler için Allah'a sığınırım.

Çaba benden, kabulü ise sadece Allah'tan.

Prof Dr Gazi ÖZDEMİR

Mayıs 2016 - Eskişehir

www.novak.org.trbilgi@novak.org.tr

TEMEL KAVRAMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİM

ABDEST:

Abdest ifadesi önce Nisa-43 ncü ayette, salât /sosyal yardımlaşma toplantılarına katılmadan önce, yani toplumla olunacağı zaman için temiz olunması amacıyla önerilmekte, Maide-6 ncı ayette de abdestin yüz ve kolları yıkamak, baş ve ayakları mesh etmek şeklinde ve sayı belirtilmeden tarifi yapılmaktadır. Çöl iklimi ve bedevi yaşam gereği insanların saçları, yüzleri, elleri ve ayak arı (sandalet giyim nedeniyle) sürekli toztoprak ve ter kirindedir İşte abdest alma önerisinin ilk amacı bunlarda temizlenme ve toplumda başkalarını rahatsız etmeme olmaktadır Abdestin ayrıca vücudun bu uç kısımlarında toplanan statik /durağan elektriği su veya toprak ile temizlemek olduğunu da düşünüyorum. Çünkü bu elektrik tabakaları, kişiyi huzursuz etmekte ve bu huzursuzluk halinde oluş da beyinde güçlü bir düşünce enerjisinin oluşması için gereken sak nliği, doğru düşünmeyi ve konsantrasyonu olumsuz etkilemektedir. İlahi kayıt sistemleri ile haberleşme de güçlü ve sağlıklı bir düşünce enerjisi şeklinde olmaktadır. Benzer vücut gerginliği ve konsantrasyon güçlüğü, Güneşin olduğu gündüz saatleri için de söz konusudur ki, bu nedenle Allah'ı anmak ve Kur'an'a çalışmak için Kur'an'da vakitler önerilmektedir. Yine abdest almanın diğer bir amacının da "Sosyal toplantılara kafamdaki olumsuz düşünceleri ve ön yargıları atarak, yüzüm ak olarak, ellerimi haksız gasp denilen harama bulaşt rmamak ve ayaklarımı da yanlış yolardan koruyarak katılacağıma, Namaz sırasında da Allah'ın huzurunda bu şekilde duracağıma da söz veriyorum" demek olduğunu düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

ALLAH'A BORÇ VERMEK /YOLUNDA OLMAK:

Allah, Beşer'in Kendisi ile yapılan Anlaşmanın 7 şartına (Bu maddeler için aşağıdaki ilgili k sma bakınız) uyacağı sözüne sadakat göstermesini, 5 gayb olan Allah, Ahret, Melekler, Vahiy kitapları ve Peygamberlere içtenlikle iman etmesini ve son olarak da Kur'an ile bildirdiği ve 400'ün üzerinde olan kesin emirlerine uymasını istemekte ve bu uğurdaki her çabasını Kendisine verilmiş bir borç/ödünç olarak değerlendirmektedir. Bir nevi karşılıklı alışveriş olan bu işlemde Allah, kendisine verilen bu borcu, sevap ismi altında nimetleri ve kıyamette de Cenneti ile ödeyeceğini bildirmektedir.

ALLAH'A YARDIMCI OLMAK:

Yukarıda belirttiğim "Allah'a borç/ödünç vermek" demek olan şartları yerine getirmek yanında, bu yönde etrafını aydınlatıp yönlendirerek de Allah'ın "Görevli Meleklik Dünya Eğitim Projesine" bir nevi destek olmak, böylece de Müslüman, İmanlı, Muhsin, Mümin ve Makbul kişi düzeyinde "Meleklik diploma"lı İns /öğrenci Ruh sayısının artmasına katkı sağlamak demektir" diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

ALLAH DİLERSE:

Bu deyim asırlardır sınırlı bir şekilde "Allah ne isterse olur, biz ne yaparsak yapalım boşuna" anlamında anlaşılmış ve insanlar Pasif Tevekkül diye tanımladığım tam teslimiyetçi ve gayreti bırakmış bir aşamada kalmışlardır. Böylece de insanlar, özgür iradesi olmayan, sorgulamaktan korkan, eleştirel aklını kullanmayan, hiçbir etkisi de olmayan bir düşünce yapısına yönlenmişlerdir. Halbuki "Allah dilerse" demek, insanların her ciddi düşünce ve bunun yansıması olan amellerinin, Allah tarafından ezeli ve ebedi olacak şekilde ve Levhi Mahfuz isimli ilahi kitapta kayıtlı sebep-sonuç ilişkili evrensel kurallara göre değerlendirilip karşılıklarının verilmesi demektir. Buna ilişkin açıklama A'raf-37 nci ayette yapılmıştır. Çünkü Beşerin, eğitimde olan öğrenci Ruh kısmı, Dünya eğitiminde, çok ciddi ve projeye zarar verecek durumlardaki müdahaleler dışında yapacaklarında tamamen serbest ve özgür iradesi sayesinde verdiği kararları ile yaşamını yönlendiren konumdadır. Buna göre de başarılı olup olmayacağı kendi seçimine bağlı olan ve başarılı olanın seçileceği Dünya okulunda eğitimde olandır. İlahi kaderle gönderildiği Dünya eğitim okulunda, kişisel kaderini kısmen bizzat kendisi belirleyendir Bu sırada düşünceleri ve her türlü amelini kaydedici Melekler ve ilahi kayıt merkezi tarafından kaydedilendir. Bu düşünce ve amellerinin Dünyada iken de sürekli hesaplanıp ara değerlendirmeleri yapılan ve karşılıklarının bir kısmı Dünyada verilmeye başlanandır. Asıl karşılığının ise son değer endirme yeri olan Mahşerdeki değerlendirmeden sonra belirlenip Cennet veya Cehennem'e gönderilecek olandır. Ve bu sırada Allah ve ilahi sistem, bu öğrencinin "Hal ve Gidiş" ini izleyen, gözleyen, sürekli kayda aldıran ve puanlayandır, doğrudan da çok müdahaleci olmayandır.

ALLAH'I ANMAK /TESPİH ETMEK:

Allah'ı anmak, tespih etmek, dar anlamı ile sadece kuru kuru "Allah" demek değildir Allah'ı anmak sıra ile; Allah ile yapılan anlaşmanın 7 maddesine (maddeler

için aşağıdaki ilgili kısma bakınız) sadık kalmak temelinde, 1) Müslüman olduğunu belirtmek, 2) Beş gaybe iman etmek ve 3) Peygamberler ve Vahiy kitapları yoluyla bildirilen kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek, diğer bir ifade ile Muhsin olmak, ve 4) Müslüman, İmanlı ve Muhsin'liği başarmış kiş aşaması olan Mümin kişi olmaktır. Son aşama olan İnsan-ı Kâmil /Makbul kişi aşaması ile Dünya okulunda en üst puanlarla mezun olmayı başarmak demektir. Bunun için de Kur'an'ı ana dilde, anlayarak ve düşüne düşüne okumak gerekmektedir. Dolayısıyla da "Allah'ı /Rahman'ı anmanın ilk basamağı Kur'an'ı anlayarak ve üzerinde düşüne düşüne okumak olmaktadır. İşte bu nedenle de Zuhruf-36 ncı ayette belirtildiği gibi "Rahman'ı anmayana, şeytan musallat edilir" ifadesi, bu başlangıç basamağına bağlı olduğu için "Kur'an'ı anlamadan okuyana şeytan musallat edilir" anlamında düşünülmüştür. İnsan dışındaki her yaratılmış ise, bu anışını, tespihlerini atomlarının titreşimlerine göre farklı yapmaktadır. Canlı ve cansız bütün yaratılmışlar Allah'ı tespih ettiklerine göre, bizim cansız diye tanımlamakta olduklarımız da yine canlı olmaktadırlar. Din ve Beyin kitabımda, canlı dediklerimizin bu canlılık kaynağına "Allah Kaynaklı az veya çok bilinçli enerji", cansızlardakine de sadece "Allah Kaynaklı Enerji" adını verdim.

ALLAH'IN DOĞRU YOLU:

Doğru yol maddesine bakınız

ALLAH'IN RIZASI:

Allah'ın rızası demek, gerek Allah'a dua ederek ilahi bir yardımını isterken, gerek topluma, gerekse başka bir muhtaca yapılan bireysel bir yardımı /infakı yaparken, kişisel bir menfaat sağlamak için değil de, Allah'ın yarattıklarına bir katkı ve muhtaç olanın bir ihtiyacını gidermeyi hedefleyerek yapmak, ayrıca hem Dünyayı, hem de ahreti hedeflemek demektir.

ALLAH İLE YAPILAN ANLAŞMA MADDELERİ:

A'raf-102, 169, 172, Yasin-60, Taha-115, Ra'd-20 ve Maide-7 nci ayetlerde açıklandığı gibi Allah (İlahî Görevlileri aracılığı ile), Dünya Öğrencisi olacak Ruh'lara vücut elbiselerini giydirmeden ve Dünyaya Beşer olarak göndermeden önce Elest-i Bezmi denilen ilâhî yerde "Elest-i Birabbikum? /Rabbiniz olarak Bana ve bu konulara sadık kalacak mısınız?" diye sorularak ve "Kalu Bele - Evet dediler" diye cevaplanarak İns /Dünya öğrencisi Ruh ile 7 maddelik anlaşma yapıyor ve bunlara Dünya yaşamı sırasında uyacağına dair söz alıyor (A'raf-102. Dolayısıyla Biz, geçmişteki o halkların çoğunu, Dünyaya göndermeden önce yaptığımız anlaşma sırasında verdikleri sözü tutanlar olarak değil de, pek çoğunu doğrudan sapmış /fasık bulduk. 172. Rabbin, her ne zaman Âdemoğullarının bellerinden soylarını çıkarmayı /insan neslini oluşturmayı kararlaştırdıkça, onlardan kendi nefsleri için söz alır ve birbirlerine birbirlerini şahit tutarak; "Elestü birabbikum -Ben, sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorunca, "Evet, şahitlik ediyoruz, Sen bizim Rabbimizsin - kalu belâ" derler. Biz bu işlemi, son kıyamet /hesap gününde, "Biz bunu bilmiyorduk" demeyesiniz diye yapıyoruz). Görüldüğü gibi böyle bir anlaşma yapılmasındaki amaç, Dünya yaşamında nelere dikkat edilip uyulacağının bilinmemesine bahane bulunmasın diyedir. Ayrıca olur da A'raf-173 ncü ayette de belirtildiği gibi, yanlış yaptıkları takdirde de atalarına hemen sığınmamalar nı engellemek içindir (A'raf-173. Yahut "Atalarımız bizden önce de Allah'a şirk koştu ve biz de onlardan sonra gelen soylarız /kuşaklarız, bizi şirk koşan atalarımızdan dolayı mı sorumlu tutuyorsunuz" dememeleri için yaptık).

Anlaşmanın 7 konusu şunlardır ve hangi ırktan, hangi dilden ve hangi dinî inanışta olacaksa olsun bütün insanların Ruh'ları bu ortak anlaşmayı yapmaktadırlar.

1) Tek Allah'a iman edeceğine ve maddi veya herhangi bir nefsi şirk-ortak koşmayacağına, her konu ve işte sadece Allah'ı ve rızasını önceleyeceğine ('Alak-1. Oku, her şeyi yoktan var eden /yaratan Rab'bin adıyla. Kalem-35. Biz hiç Müslim olanları /Allah'a gerçekten teslim olanları ve buyruklarına uyanları, Allah'ı öncelemeyip araya bir kişiyi /eşyayı veya herhangi bir başka hedefi koyan /şirk koşucu inkârcı suçlularla /mücrimlerle bir tutar mıyız?).

2) İlk kitap olarak Evren-doğa-insan bilgilerini araştırıp ilim yapacağına (Bakara-31. Sonra canlı-cansız Evren deki tüm yaratmış olduklarının isimlerini /bilgilerini Âdem'e öğretti /belleğine yükledi. Sonra Adem'e öğrettiklerini göstererek Meleklere: "Kendinizi daha üstün gördüğünüze göre, size gösterdiğim tüm şu varlıkların isimlerini Bana söyleyin bakalım" diyerek onları sorgulayınca;).

3) İkinci kitap olan Kur'an'ı anlayarak okuyacağına, muhkem /değişmez amaç amaç hükümlerini öğrenip yaşamına uygulayacağına ve bunlara uygun salih /olumlu ameller gerçekleştireceğine (Al-i Imran-187. Allah, kendilerine kitap verilenlerin ileri gelenlerinden, "Size elçilerimiz aracılığıyla bildirdiğimiz buyrukları

insanlara mutlaka bildirecek ve gizlemeyecekseniz" diye söz almıştı /misakanlaşma yapmıştı. Fakat onlar menfaatleri karşılığı kitaptaki gerçekleri gizlediler ve kendi uydurdukları sözlerini kitaptan diye açıkladılar. Ne kötü bir satın alış bu yaptıkları.). Kur'an'dan önce söz verilen ikinci kitap, daha önceki sahifeler veya kitaplar olmuştur Hz Muhammed ile birlikte, uyulacağına söz verilen ise Kur'an olmaya başlamıştır. Bunun böyle olduğu Rahman-2-3 ncü ayetlerde vurgulanmış ve önce Kur'an'ın öğrenci Ruh'a öğretildiği, daha sonra da İnsan'ın yaratıldığı belirtilmiştir (Rahman-Allah, 2. Önce Kur'an'ı öğretti, 3. Sonra insanı yarattı.).

4) Canlı ve cansız maddeler ile iletişimi olumlu salih ameller çerçevesinde sağlayacak ve niyetler demek olan Olumlu nefsleri itidal /orta düzeyde kullanacağına, olumsuzları ise öldüreceğine (Tekviyr-14. İşte bu hesap gününde her nefs, dünyada ne yapıp ettiğini ve bu amelleri ile ne kazanmış olduğunu bilecektir. Kıyamet-14. Yine o gün insan, bütün gerçekleri öğrenmiş olacağı için, artık kendi nefsinin puan durumunu kendisi de görebilecek).

5) Bütün insanları tek bir neslin bireyleri şeklinde global kabul edeceğine Ki bunun için insanın koşulsuz sevgi ve hoşgörü aşamalarını özümsemiş olması gerekmektedir (Yunus-19. Şunu iyice bilin ki, insanlar ilk yaratıldıkları zaman, tek bir ümmet idiler ve hepsi de öncelikle bu konularda tek bir dine bağlıydı ve tek bir Allah'a ibad ediyorlardı. Sonradan anlaşmazlığa düştüler, inanan ve inkâr edenler olarak ayrıldılar. Eğer, cezanın ertelenmesiyle ilgili Rabbinin vermiş olduğu bir sözü olmasaydı, şirk koşup küfre sapanları hemen cezalandırır ve işleri bitirilirdi.).

6) Hanif din, yani şirke bulaşmamış din demek olan İslam'ı tek din olarak kabul etmek üzere çaba göstereceğine (Tin-7. Ey insan! Barış-güven demek olan İslam dinini tanıyacağına dair Allah'a söz vermiş olmana rağmen, daha sonra onu senden uzaklaştıran /red ettiren nedir ki? ve Maide-3).

7) Şeytanı tek düşman olarak tanıyacağına söz veriyor (Yasin-60. Ve Allah onlara; "Ey Adem'in çocukları! Şeytan'ın sizin apaçık düşmanınız olduğu konusunda sizi uyarmış ve ona uymayacağınıza /tapmayacağınıza /kulu olmayacağınıza dair sizinle anlaşma da yapmamış mıydım?") ve Fatır-6, Taha-117, Zuhruf-62, Kehf-50, Bakara-168, 208.

Tek insan nesline ulaşmanın göstergesi "Ben" değil, "Biz" deme aşamasıdır. Bütün insanların /beşerlerin, İns /öğrenci ruhları ile 7 maddelik anlaşma ve haf zalarına bu maddeler yüklenirken, peygamberlerle ayrıca 2 madde, 8) Görevini yerine getireceği ve 9) Kendisinden sonraki peygamberin geleceğine ilişkin hazırlık bilgisi vermek üzere söz alınırken, Hz. Muhammed ile ise diğer peygamberler ve bütün insanlardan farklı olarak sadece "görevini yerine getirme" maddesi fazlası ile anlaşma yapılıyor (Al-i İmran-81. Kaldı ki Allah, elçilik görevi ile Dünyaya gönderirken nebilerle: "Size kitap ve hikmet vereceğim. Sizden sonra da, size verdiklerimi tasdik etmek üzere yerinize görevlendireceğim yeni bir elçi /resul olacağını kabul edecek ve onu desteklemek üzere onun hakkında ön bilgiler vermeyi ve onun da geleceğini haber vermeyi kabul ediyor ve bu sözleşmeyi yerine getireceğinize söz veriyor musunuz?" şeklinde bir anlaşma /misak yapmıştı.). Ancak Peygamberler de dahil, Dünya'ya doğar doğmaz beşer olarak hepimiz bu anlaşmayı ve maddelerini unutuyoruz. İşte zaman zaman ve farklı toplumlara gönderilen Peygamberler ve tek din olan İslâm'ın kuralları olan muhkem /değişmez amaç amaç hükümlerini içeren Vahiy sahife ve kitaplarının amacı da bu anlaşmaları hatırlatmak olmaktadır.

Dolayısıyla gerek peygamberlerin ve gerekse bütün insanların Dünya okulundaki eğitim ve sınavları, bu anlaşmanın konuları temelinde Müslüman olmak, 5 gaybe iman etmek, salih ameller gerçekleştirmek /Muhsin olmak ve ilk 3 aşamayı başarıp önce Mümin, sonra da üst derecede Muhsinlik ile İnsanı Kâmil seviyesine ulaşmaktır Dolayısıyla da Dinin Kuralları demek olan kesin hükümlerin ne olduğunun hatırlanması için, İslam dininin anayasa ve temel ders kitabı olan Kur'an'ın anlayarak ve düşüne düşüne okunması ile öğrenilmesi temel görev olmaktadır. Dolayısıyla da ilk basamak, cinsel ergenlik çağından başlamak üzere anlaşılacak ve üzerinde düşünülüp öğrenmeyi sağlayacak olan ana dilde okunmaya başlanması gerekmektedir

BEŞER:

"Görevli Meleklik Diploması" almak üzere "Dünya Eğitim Okulu" na gönderilen İns /öğrenci Ruh, bir nevi okul kıyafeti diyebileceğimiz ve biyokimyasal yapısı toprak ile aynı olan 'Beden Elbisesi" giyince "İnsan" ismi ile tanımlanmakta, buna Allah'ın soluğu olarak Hava solutulmaya başlanınca da bilinçlenmekte ve doğar doğmaz "Beşer" adını alarak eğitime başlamaktadır diye düşünüyorum. Gerçeği tabi Al ah bilir

BEŞ GAYB (BİLİNMEYEN):

Elle tutulmayan ve gözle görülmeyen olan Allah'ın tek olduğuna, Ahrete,

Meleklere, Vahiy Kitaplarına ve Peygamberlerin ilahi görevliler olduklarına iman etmek demektir. İmanın bu 5 şartı Bakara-177, 285 ve Nisa-136 ncı ayetlerde belirtilmiştir. İman ve Müslüman oluş aşamaları biraz pekiştirilmiş olmakta, ancak her 2 aşamanın tam pekişebilmesi için Muhsin olunması, diğer bir ifade ile salih ameller denilen ve 400 ün üzerindeki kesin hükümlere uygun ve her biri de birer ibad etme yöntemi demek olan olumlu amellerin yarıdan fazlasına uygun yaşamanın başarılması gerekmektedir.

CENNET-CEHENNEM:

Kaf-31-33 ncü ayetlerde Cennet'in açıkça; 1) Allah ile yaptığı 7 maddelik anlaşmaya sadık kalmak üzere çabalayanlara, 2) Allah başta olmak üzere 5 gaybe içten iman etmiş olanlara ve 3) Takva sahibi olanlara /iman etmenin toplum içinde olmak üzere pratik uygulamaları olan kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirememe endişesi yaşayan, hata yapacağım diye sakınan ve bu kuralları uygulama gayreti içinde olanlara ve sonuçta geçer not alanlara olacağı belirtilmiştir Dolayısıyla da bunları başaramayan ve olumsuz puanları ağır basanların ise Cehennem'e gönderilecekleri anlaşılmaktadır. Ancak gerek Cennet ödülünün ve gerekse Cehennem azabının kısmen de olsa henüz Dünya'da iken başlatılacağı Leyl-8-10, Zümer-26, Mümin-68, Fussilet-16, Secde-21, Ankebud-54, Bakara-10-85, Maide-41-65 ve Tevbe-74 ncı ayetlerde belirtilmiştir. Ayrıca 4 adet ve 8 kapılı olan Cennet'lerde eğitimin devam ettirilmesi gibi (İbrahim-23, Hud-108), 7 kapılı Cehennem'de de büyük günahları işleyenlerin önce cezaevinde, diğerlerinin ise ıslah evlerinde eğitilmelerinin sağlanacağı (Hicr-44, A'la-13), dolayısıyla da buralarda, olumsuz puanlarına göre belirlenecek sürelerce kalınacağı ve Dünyadaki gibi ölümün, acıkmanın, susamanın, açıkta cinsel organların ve cinsel birleşmenin olmayacağı da vurgulanmıştır. Taha-74, 118-119, Saffat-58, Duhhan-56 Mearic-4 ncü ayetlerde belirtilen ve Dünya'nın yeniden yapılandırılması demek olan genel Evren veya Düünya'nın jeolojik Kıyamet olayları jeolojik Kıyamet olayı dışında, lokal doğal afetler şeklinde ara kıyametler ve toplumların helâk edilmeleri de söz konusudur. Bu duruma göre, gerek Cennet ve gerekse Cehennem devamlı vardır ve insanlar ile Cin'ler n de sürekli değerlendirilmeleri yapılıp uygun yerlere gönderilmektedirler. Bu değerlendirmeler ile de jeolojik kıyamet öncesinde puanları uygun olanlar Cennet diye tanımlanan yerde Melek olarak yaşamlarına devam ettirilmekte ve görevlendirilip eğitimlerine daha üst aşama şeklinde olanak tanınmaktadır. Dünya okulundaki eğitimleri sırasında aldıkları puanları Cennet yaşamına uygun bulunmayanlardan, çok düşük puanlılar Cehennem denilen islâh yerlerine gönderilmekte ve Kur'an'da ateş diye tanımlanan üzüntü, vicdan azabı ile baş başa bırakılacakları, puanları zayıf, fakat geçmeye yakın olanlar ise Ahret /spatyom denilen yerde bekletilmekte ve uygun bulundukça tekrar Dünya eğitimine gönderilmektedirler. Sadece Dünya'nın Jeolojik kıyametleri ile de bu son iki gruptakilerden olup Cehennem veya Ahrette beklemekte olanlar ile, Dünya'da kıyamet sırasında ölenlerden puanları mezuniyete uygun olmayanlar, hep birlikte ilkel yaşamdan başlamak üzere tekrar Dünya eğitimine başlatılmaktadırlar diye düşünüyorum. Evren'in kıyametinden sonra ne olduğu konusunda bir şey söylemek mümkün değildir. Tabi gerçeği Allah bilir.

DİN ADAMI

Bütün Ruh'lar vücut elbisesi giydirilerek Dünya Eğitim Okuluna gönderilmektedirler. Bu gönderme işinden önce yaratılacak bütün bu Ruhlardan Dünya hayatları süresince 7 konu olan Allah'ı, İnsan neslini ve İslâm dinini tek tanıyacaklarına, Evren'i araştırmak üzere ilim yapacaklarına, Kur'an'ı tek din kitabı olarak ve anlamak üzere okuyacaklarına, içinde bildirilen 400'ün üzerindeki kesin hükümleri birer ibad etme yöntemi kabul edip yaşayacaklarına, olumlu nefsleri orta düzeyde kullanmayı, olumsuz olanları ise öldürmeyi başarmak üzere çaba göstereceklerine ve şeytanı düşman olarak kabul edip olumsuzluklara yönelik vesveselerine uymayacaklarına dair söz alınmaktadır. Ancak beşer olarak Dünya'ya doğar doğmaz bu sözümüzü unutuyoruz. Dolayısıyla, bize verilmiş ömrümüz süresinde bu konular ve söz verişimiz, bilinçaltımızda olarak yaşamaya ve Dünya okulu eğitimine devam etmiş oluyoruz.

İşte Adem'den sonra başlamak üzere ve bilinçaltımızda bulunan bu 7 konuyu biz beşerlere hatırlatmak üzere Allah zaman zaman Peygamberler ve vahiy bilgileri göndermiştirBütün Peygamberler. kendilerine sayfa veya kitap şeklinde indirilen ilahî kaynaklı bilgileri, bulundukları toplumun bilinç seviyesine göre azdan çoğa doğru gittikçe artan sayıda dine ait muhkem /değişmez amaç amaç hükümleri özellikle tebliğ etmişler, ayrıca da zaman ve toplumlara göre değişken müteşabih /değişken araç araç araç sosyo-ekonomik mesajlar da iletmişlerdir.

Son Peygamber ve son vahiy kitabı Kur'an olmuş ve Allah'ın tek dini olan İslâm'ın kuralları tamamlanmıştır. Böylece dinî liderlik de Hz. Muhammed ile sonlandırılmıştır. Çünkü son kitap olarak Kur'an, artık bir din görevlisine veya böylesi bir meslek grubuna değil, bütün insanlara bir ışık, doğru yolu gösterici bir

rehber olarak indirilip, Hz. Muhammed tarafından tebliğ edilmiştir

Böylece insanların kendi çabaları ile ve Kur'an'dan bizzat anlayarak okumakla dinlerinin kurallarını öğrenmeleri dönemi başlamış olmaktadır

Hz. Muhammed den sonra ise sadece Kur'an'ı anlatan Peygamber mirasçıları olacağına değinilmiş, ancak bu işi ücretsiz yapmaları istendiğinden, bunların bir din adamı şeklinde ayrı bir meslek oluşturmamalarına da vurgu yapılmıştır (Fatır-32, Hadid-27)

İşte Kur'an'ın bu ayetlerine dayanarak Halifeler döneminde sadece Devlet Başkanlığı yapılmış, fakat Emevî ve Abbasiler tarafından dinî liderlik ve devlet başkanlığı birlikte tek kişide toplanmıştır. Fakat yine de 800'lü yıllara kadar Kur'an'ı anlatmak üzere ayrı bir din adamı şeklinde bir meslek yapılanması ve Dinî liderlik makamına gidilmemiş ve Yahudiler ile Hıristiyanların yaptıkları hataya düşülmemişt r. Bu nedenle de, 2 asır kadar camilerde imamlık, hepsi de esnaf olan katılanların en yaşlısı tarafından yerine getirilmiş, sadece bakım ve temizlik iç n cemaat tarafından ücreti ödenmek üzere bir kişi görevlendirilmiştir. Çünkü Din Adamı grubunun oluşturulmasına yönelik yanlışlığa, farklı bir yönden Tevbe-34 ncü ayet ile de dikkat çekilmiştir

Kur'an'ın bu açıklamaları ışığında yapılması gereken, ibad etme yerlerine "İbad etme yeri görevlisi" düzeyinde bir meslek, bunlara yönelik Personel Başkanlığı ve Din-Kur'an araştırmaları yapacak Akademik Eğitim kadroları oluşturmaktır Bunlar da hem Kur'an'ı toplumun ana diline çevirmeyi, hem de Kur'an'a göre aydınlatma görevini yerine getirmiş olurlar. İnşallah diyelim.

Benim saygı duymayacağım din ve Kur'an bileni;

Allah 'ın rızasını öncelemeyip Kur'an'ı menfaat sağlayarak tebliğ edendir,

Allah ve Kur'an ile aldatan, konumunu istismar edendir ve bu yol ile hak gasp edendir,

Dini, şekilsel törenlere, kıyafetlere, sayı tutturmalara, rivayetlere boğandır,

Kur'an'ı anlamadan, öğrenmeden okumaya yönlendirendir,

Anlam hatmi yerine, makam ve anlaşılmayan bir dil ile telaffuz ve duygu hatminde ısrar edendir,

Kur'an'ı ancak ben bilirim ve sadece benden öğrenebilirsiniz diyerek Meslek kitabı olarak el koyup insanları Kur'an'dan uzaklaştırandır,

Kur'an'dan öğrendiği gerçekleri insanlara ücret karşılığı tebliğ edendir.

İnsanların imanlarını değerlendirmeye kalkıp ayrıştırandır,

Dini konularda zorlayıcı kurallar koyan ve baskı uygulayandır,

Yaptığı Kur'an yorumunu, mutlak doğru diye dayatandır,

Gelenek ve hurafeleri dinselleştirendir,

Kendine dine dayalı bir paye veren, büyüklük taslayan ve kendini farklılaştırandır,

KUR'AN'IN, dolayısıyla da HZ. MUHAMMED'İN İZİNDE SÜNNETİNDE OLMAYANDIR

Benim saygı duyduğum Din ve Kur'an bileni;

İnsanlara Kur'an'ı sadece Allah'ın rızasını önceleyerek tebliğ edendir,

Kur'an'ı, içindeki gerçekleri olduğu gibi, gizlemeden ve değiştirmeden aktarandır,

Kur'an'da olmayan ek haramlaştırmalar önermeyen, dini şekilselliklere boğmayan ve böylece insanların yaşantısını kaosa çevirmeyendir,

Din diye iman ve müminliğe ait Kur'an'daki Muhkem /değişmez amaç amaç hükümleri cesaretle açıklayandır, öğretendir.

DİN-DİNDAR-DİNCİ:

Din kelimesi, inanç, itaat, gidilecek yol anlamında Arapça bir kelimedir ve önceki vahiy kitaplarla başlanıp, son kitap olan Kur'an ile tamamlandığı bildirilen imanın şartları olan 5 gayb ile her biri birer farz ibad etmek demek olan kesin hükümlerin, kuralların toplamı demektir. Diğer bir ifade ile Dünya Okulundan Meleklik diplomasını alabilmek için uyulacak Nefs temelli (olumluları itidal düzeyde uygulamak, ölümsüzleri ise öldürmek üzere) Salih Ameller bütünü ve bunlara uygun yaşamak demektir. Yine özetlemek gerekirse Din ahlâk, ahlâk da Vicdan

dersek, sonuçta Dine vicdan temelli ahlâk da diyebiliriz. Tarihe baktığımızda da zaten, bütün peygamberlerin ve bilgelerin, öğretmeye çalıştıklarının, şekilcilikten uzak, vicdan ve ahlâka dayanan ameller temelli bir yaşam olduğunu görürüz. Dindar olmak da bu hükümleri kabul edip uygulamak üzere yaşamak ve A lah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadık kalmak üzere çaba içinde olmak demektir Dinci ise, sözde bunları kabul eden ve bu kabul edişini menfaati için kullanıp, insanları kandıran ve dindar gibi görünen söz, davranış ve kıyafet eri aracılığı ile menfaat sağlayandır. Kur'an'daki müteşabih /zaman ve zemine göre değişken olan mesajları, kesin hükümler yerine önceleyen ve kendi eleştirel aklını, sorgulayıcılığını kullanmadan atalarının da yanlış olan görüşler ni olduğu gibi taklitte ısrarcı olan ise Muhafazakâr veya yeniliklere açık olmayan, eskiye takılı kalan diye tanımlanmaktadır.

DİN GÜNÜ:

Bütün ilahi gerçeklerin, Dünya yaşamının gayesi demek o an Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadakatin, 5 gaybe iman etmenin ve kesin hükümlere uygun olumlu /salih amelleri gerçekleştirmenin öneminin bilincine varılacağı gün demektir. Bu bilince varış, ya Dünyanın jeolojik kıyameti /yıkımı ve yeniden yapılanması ile birlikte olacak hesap verme günü Mahşerde Allah'ın huzurunda toplanıldığında gerçekleştirilecek veya bazı insanlar henüz Dünya'da iken bunu başaracaklardır ki, bu an da din günüdür. Dünya'da iken olan bu ara uyanışlar /ara kıyam etmeler, ya bireysel veya toplumsaldır. Bütün insanlığın Dünyada iken ara kıyam etmesinin uzay ve nefs bilgileri sayesinde olacağı Fussilet-53 ncü ayette vurgulanmıştır Din günü ifadesi Müddessir-46, Fatiha-4, Şuara-82, Saffat-20, İnfitar-15 ve Mutaffifin-11 nci ayetlerde de geçmektedir. İnsanlar arasından, henüz Dünya yaşamı sırasında iken arifermiş veya İnsan-ı kâmil düzeyine varanlar, dini gerçeklerin bilgileri ile din gününe kavuşmuş olacakları için de, artık dine, dolayısıyla da din denilen bu kurallara ihtiyaç kalmayacaktır. Muhyiddin İbn-i Arabi, bu durumu "

Arif için din yoktur" diyerek vurgulamıştır. Çünkü din, yukarıda da açıkladığım gibi, Dünya eğitim okulundan insanların "Görevli Melek olabilir" diplomasını alarak geçer notla mezun olanları yanında, pekiyi veya takdir düzeyi dediğimiz "Makbul kişi /İnsan-ı Kâmil" düzeyinde bitirenler de olmaktadır. Diğer bir tanımlama ile bu kişiler "Arif kişilerdir" ve artık bunlar dini eğitim aşamasını geçmişledir. Ve Dünya okulundan mezun olan bu arif kişiler, muhtemelen Dünya dışı başka bir okulda ve başka derslerle eğitime devam edecekler ve orada Dünyaya ait din kuralları değil, belki başka kurallar geçerli olacaktır diye düşünüyorum.

DİRİLME

Dirilme olayı, Kur'an'da sadece Mahşerde hesap vermek üzere olacak son dirilme şeklinde açıkça belirtilmiş ve buna "Ba'su ba'del mevt - Ölümden sonra Mahşer'de dirilme" ifadesi kullanılmıştır.

DOĞRU YOL: HİDAYETTE OLMA

Bakara-2 nci ayette doğruyu bulmanın Kur'an'ın kesin hükümlerinin öğrenilmesi ile, Teğabun-11 nci ayette gerçek iman ile, Saff5 nci ayette, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve sözünde durma ile, Ankebud-69 ncu ayette iyi niyetli ve çaba göstermekle ve Saff-7 nci ayette de Allah'a iftira etmemekle ancak gerçekleşebileceği belirtilmiştir. Doğru yolda olmak ayrıca Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman etmek ve kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde olmak da demektir. Bunları ret etmek ve olumsuz nefsler temelinde, uygun olmayan olumsuzluklar gerçekleştirmek ise Allah'ın doğru yolundan sapmak demek olmaktadır

DUA VE KABUL EDİLMESİ

Dua aktivitesinde kişi, gerek kendisi için dua ederken ve gerek bir başkası için dua ederken birçok faktör rol oynamaktadır. Dua bir düşünce ve beyinde bir enerji oluşması demektir. İlahi sistemin haberleşmesi de bu düşünce enerjisi yoluyla olmaktadır Dolayısıyla da duaya, enerjisi yoluyla, bir nevi ilahi sistem ile insan arasında olan iletişim kanalını açıyor diyebiliriz. Kendisi için dua edenin bu düşünce enerjisinin, ilâhî görevlilere ve kayıt sistemine ulaşabilmesi için dua enerjisinin gücü ve zamanı önemlidir. Dua enerjisi ne kadar güçlü ve net olursa, hem daha yetkili üst ilahi görevlilere ulaşma şansı artar, hem de daha net algılanır ve gerek kaydedici Melekler, gerekse İlahi İdare Merkezi tarafından net bir şekilde kaydedilir. Bu nedenle de dua edenin içten, iyi niyetle, abartmaksızın, riyaya kaçmadan, dolayısıyla da bildiği ve düşündüğü ana dili ile (A'raf-55, 205, Fussilet-33) ve konsantre olunabilmesi için sessiz ortamda olması yanında, Güneş'in olmadığı saatlerde (Taha-130) ve canlı veya cansız herhangi bir aracı olmaksızın doğrudan Allah'a yapılması (Enbiya-52, Zümer-54) gerekir Dua herhangi bir şekil, kıyafet veya duruş, oturuş şekli olmaksızın, bilincimiz yerinde olduğu anlarda,

zaman ve süre de olmaksızın doğrudan Allah'a yapılabileceği gibi, şekilli, ritüelli, gittikçe eğilerek/tedarru'an, yani namaz şeklinde de yapılabilir (A'raf-55, 205, En'am-42-43) Bu ritüelli şekilde, rekâtlar dediğimiz kıyamrüku ve secde şeklindeki namaz uygulaması, akabinde yapılacak duaya konsantrasyonu sağlamak amacıyladır Hangi şekilde yapılırsa yapılsın yapılan dua, ya tam veya kısmen kabul veya red edilir. Kabul edilişin, kişinin içten imanlılıkta oluşu yanında, her biri birer ibad etme yöntemi olan salih ameller /kesin hükümlere uygun olumlu ameller oluşturma derecesine göre ve sabredip uygun bir çaba içinde olmasına göre olacağı Şura-26, ve Hac-35 nci nci ayetlerde belirtilmiştir. Tabi bu arada, yapılmaya başlanan bir işlem için dua edilmişse, kişinin mutlaka gayretini, çabasını esirgememesi de şarttır

Bir başkasına dua etmede, dua eden ve dua edilen şeklinde iki kutup vardır. Dua eden için, dua edilene yönelik sevgisi, sempatisi, iyi niyeti, duanın anlaşılan ve beyinde düşünce enerjisi oluşturacak bir dilde yapılması ve konsantrasyon halinde oluşu çok önemlidir Çünkü oluşacak dua enerjisinin yeterli güçte oluşabilmesi için bu şartlar gereklidir. Bunun yanında duanın herhangi bir aracıya, türbeye, veliye veya puta değil, doğrudan Allah'a yapılması ve abartıya-gösterişe, riyaya kaçmadan edilmesi şarttır. Güneşin parazit oluşturucu etkisinin olmayacağı gece yerine gündüz yapılacaksa, düşünce enerjisinin çok güçlü olma gereği, daha ön planda olacaktır. Çünkü Güneş'in elektromanyetik etkisi, düşünce enerjisinin güç ve kalitesini olumsuz etkileyecektir. Dua edenin duasının kabulü ise, dua edilenin hak eder puanda olması yanında iman, sabır ve salih ameller derecelerine de bağlı olacaktır. Çünkü Hud-46 ncı ayette, Peygamberin duasının da hak etmeyen yakınları için kabul edilmediği belirtilmiştir Beddua etmede de duada sayılan aynı kriterler geçerlidir. Duadan farklı olarak, haksız bir bedduanın Bumerang gibi, haksız beddua edene geri dönme riski söz konusudur

HALİFE

İnsanlara ilişkin Üç tip halifelik olduğunu düşünüyorum. 1) En üstün halifelik, ayette de belirtildiği gibi Peygamberlerin aynı zamanda Allah'ın yeryüzündeki halifeleri /ilahi görevlileri olduğu halifeliktir. Burada peygamberler, büyük ihtimal ile zaten Dünya öncesinde Melek düzeyinde ve özel görevli olarak Dünyaya gönderilmişlerdir. 2) Diğer insanlar arasında bazen ilahi görevliler şeklinde Melekler de insan bedeninde görevlendirilmekte ve bunlar da, düzeyleri peygamberler sınıfından farklı olmak üzere yine bir nevi halifedirler (Sad-26). Ki bunların çoğu ya toplumsal değişimi tetikleyen konumdadırlar, ya buluş yapan bilim adamıdırlar, üst düzeyde evrensel özellikli sanatkârdırlar veya Kur'an'a sadık tebliğcidirler. 3) Diğer bütün insanlar ise peygamberler gibi veya diğer ilahi görevliler gibi doğrudan Allah'ın halifeleri değil, Dünya eğitiminde Melek adayı /Halife adayı durumundadırlar Sürekli olan bu öğrenci gönderimi, bazen de; A) Ya bölgesel ara kıyametlerle ve bölgesel olarak helâk edilen bir toplumun yerine olmak üzere, ya da B) Elli bin yılda bir gerçekleştirilen genel Dünya'nın jeolojik kıyametten sonra, insan neslinin çoğunun yok edilerek, bütün insanların yerine geri bırakılanlarla ve Dünya okulu eğitimine ana okulu veya kreş düzeyinden, yani ilkel düzeyden tekrar başlamak şeklinde de olmaktadır (Bedri Ruhselman). Dolayısıyla Dünya eğitiminin esas amacının, Kaf-11 ve A'raf-20 nci ayetlerin dipnotlarında da açıklamaya çalıştığım gibi, Beşerin İns veya öğrenci Ruh dediğimiz kısmını, Melek adayı veya halife adayı olarak Dünya eğitim okuluna göndermek olduğu düşüncesindeyim. Böylece de ilahi yetkili veya ilahi idareci ekipler olarak Melekler yetiştirilmek amaçlanmaktadır Ki bu görüşüm, A'raf-20, Yunus-14, Casiye-22 nci ayetlerde yapılan "yaratma boşuna değildir" açıklaması ile desteklenmiştir Halifelik konusu ayrıca Fatır-39, Yunus-14-73, Neml-62, Enbiya-105, Müminun-10, Bakara-30 ve En'am-165 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Tabi ki gerçeği ancak Allah bilir

HİDAYET YOLU:

Açıklamalar için "Doğru Yol" ifadesine bakınız.

İBAD ETMEK

"Abd" kul demektir ve "a'budü = ibad etmek" ise kul olmak, teslim olup bağlanmak ve sadece kul olunanın rızası için üretmek, şükretmeyi yarattıklarına katkı sağlamak şeklinde yapmak üzere çaba içinde olmak, çalışmak, salâtı yerine getirmek (sosyal yardımlaşma, dayanışma faaliyetlerine katılmak, derne ve vakıf şeklinde devam ettirmek), nüsuklar denilen şekilsel uygulamaları (Namaz-Oruç-Hac) yapmak, Allah ile yapılan 7 konulu anlaşmaya sadık olma gayreti içinde olmak" anlamındadır. İbad etmenin en üst aşaması, her işte ve girişimde, Allah'ın onu gördüğünü hissetmesi ve O'na şirk-ortak koşulmamasıdır. Yaşamımızın son hedefi İnsan-ı Kâmil aşamasına ulaşmaktır. Bunu gerçekleştirmenin 4 aşamalı olduğunu düşünüyorum. İlk aşamada Müslüman, yani Allah'ın tek İlah olduğunu, diğer bir ifade ile İslam dininden olmayı kabul etmek gerekmektedir. Fakat bu kabul, kişiye sadece Müslüman toplumunun bir üyesi oluşu sağlar. İkinci aşamada,

Bakara-177 ve Nisa-136 ncı ayetlerde belirtilen Allah'a teslimiyet yanında, imanın şartları olan diğer 4 gaybe yani Ahrete, Meleklere, Peygamberlere ve Vahiy kitaplarına da iman etmek gerekir. İşte kişi bu aşamada İmanlı Müslüman aşamasındadır ve Müslümanlığı pekişmiştir. Üçüncü aşamada, Müminliğe ulaşmanın şartları ve iman etmenin pratik hayat uygulamaları demek olan ve Al-i İmran-7 nci ayette Kur'an'ın ana mesajları diye tanımlanan Muhkem-değişmeyen amaç hükümlere uygun ameller n her birini, birer ibad etme yöntemi /kulluğu ifade etmek ve üretmek yöntemi /hedefe vardırıcı birer araç kabul edip, içtenlikle uygulamak üzere çaba göstermektir. Bunların yarıdan fazlasını yerine getiren Muhsin kişi aşamasında olmaktadır Ki bu kişi hem Müslüman, hem de İmanlı da olduğundan artık Mümin kişidir de. İşte 4 ncü olan Müminlik aşamasını üstün derecede başarmış ve Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya (İlgili kısma bakınız) sadık kalma çabasında da olması gerekmektedir ki, 5 nci aşama olan Makbul kişi /İnsanı Kâmil kişiliğe ulaşabilsin. Şirk koşmadan, sadece iman etmemiş fakat salih ameller gerçek eştiren, yani Mümin değil de Muhsin olan kişinin bu amellerinin hem Dünya da, hem de Ahrette değerlendirileceğini düşünüyorum

Muhsinliği sağlayacak olan kesin hükümleri, belirlediğim ayetlerin dipnotlarında belirttim. Dört yüzün üzerinde olan bu kesin hükümler arasında olan ve En'am-162 ile Bakara-196 ncı ayetlerde nüsuk diye tanımlanan, kişisel ve şekilsel özellikli olan Namaz, Oruç ve Hac uygulamaları, ancak birer şekilsel ve bedensel girişimlerdir. Sadece bunlara önem vermek, insanı diğer 400'ün üzerinde olan, davranışsal, ahlâkî ve sosyo-ekonomik yaşamın temel kuralları olan ibad etmeleri zamanla görmezlikten getirebilir Şekilsel kesin hükümler ve yine şekilsel dua olan Namaz, sadece Allah ile baş başa sohbet etmek, dertleşmek demek olan, selam verdikten sonra yapılacak duanın konsantrasyonuna hazırlık ritüelleridir, Oruç, irade güçlendirici ve terbiyecisi, Hac ise Allah ile yapılan anlaşmada söz verilen Tek Allah, farklı grupların ve mezheplerin olmadığı Tek İslam dini ile, Tek İnsan nesli inancında olacağı sözünü-anlaşmasını hatırlatmak amaçlı şekilsel girişimlerdir. Gerek irade güçlenmesi ile Muhsinliğin ve Müminliğin diğer ahlâkî yönlerini hatırlatıcı olan bu nüsuklar ve gerekse 400 ün üstündeki diğer bütün kesin hükümler, birer ibad etme yöntemi /Allah'a olan kulluğun birer ifadeleridir er. Kulluk sadece Allah'a yapılacağına göre, Kur an ile bir başkasına kul olmak yasaklanmış olmakta ve sonuçta insanlara özgür ük verilmiş olunmaktadır. Dolayısıyla İSLAM DİNİ, mutluluk sağlayıcı bir özgürlük, başka bir insana kul olma devrinin kapandığı BİR DEVRİM DİNİ olmaktadır. Ve bu devrimi ilk gerçekleştiren 40 kişilik kadronun 32 sinin yaşı 23'ten küçük GENÇLER, ki bunların da yarısından fazlası olan KADINLAR-KIZLAR olmuştur. Özgürlük ise, şüphesiz ancak hürriyet ortamında gerçekleştirilebilir. Tarihte iz bırakıp günümüze kadar olumlu etkileri devam etmekte olan Veliler, sadece nüsukları değil, diğer kesin hükümleri de Allah'a birer kulluk amaçlı ve içtenlikle benimseyip yaşamayı başarmış olan kişilerdir

İBLİS - CİN - ŞEYTAN:

İblis, Cin neslinin ileri tekâmül aşamasını başarıp Melekler grubuna yükselmiş Cin demektir Cin nesli de, enerji şeklinde ve insanların göremediği bir yapıda olup, insanlar gibi İslam dini ve Kur'an'a iman etme konusunda yine eğitim ve sınavlarda olan varlıklardır. Bunların susuz ve nimeti kıt yerlerde oldukları belirtilmiştir (Cin-16). Şeytan ise Saffat-7 nci ayette belirtildiği gibi Cinlerin hastalanmış ve İblis taraftarı olmuş olanı demektir diye düşünüyorum. En'am-112 nci ayette de İnsanların hasta olanlarından da şeytanlaşmış olanlar olduğu belirtilmiştir İblis'in taraftarı olan şeytan, her an pusuda bekleyen ve beşerin düşüncesinde uyanan olumsuz bir nefsin başlaması ile çağırılan ve hemen kabul etmesi için beşere destekleyici kandırma fısıltıları-düşünce ilhamları göndermeye başlayan konumdadır Ayetlere göre şeytan, amacına ulaşmak üzere şu taktikleri kullanır; Allah'ı anmaktan uzaklaştırır (Zuhruf-36, Nisa-119), Kur'an'ı anlamadan okumaya yönlendirir (Mücadile-19), gizli toplantılara teşvik eder (Mücadile-10), iman etmeyene etkili olur (A'raf-27), israf etmeyi teşvik eder ve israf edenin dostudur-velisidir (İsra-27), Kur'an'daki kesin hükümleri bilmeyene musallat olur, sarhoş gibi kafası karışık ve bilinci bulanık olanı kollar (Nisa-43), alışkanlık halinde ve para karşılığı kumar oynayanı ve şirk koşan ile riyakâr olanı (Nahl-63, Nisa-38) kandırır. Fakat içten iman etmiş ve Muhsinlik çabasında olan Müminlere etkisizdir (Mücadile-10).

İHLAS SAHİBİ:

İhlas sahibi olan, Allah'a tek ilah olarak iman eden, imanın şartları olan diğer 4 gayb olanları da kabul eden ve Kur'an'daki 400 ün üzerindeki kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye çabalayan /takva sahibi olan mümin demektir İşte bu kişi Salih amellerin hepsini tamamlamışsa, artık Kâmil insandır ve Allah ile bütünleştiği duygusuna /tevhide ulaşmıştır.

İMAN ETMEK:

İmanın 5 şartı Allah'a, Ahrete, Meleklere, Vahiy Kitaplarına ve Peygamberlere iman etmek demektir (Bakara-177, 285 ve Nisa-136). Müslüman ve İman eden, salih amellerle /Muhsin oluşla bu imanlılığını pekiştirme yolunda ise artık Mümin kişi aşamasındadır ve İnsan-ı Kâmil adayıdır.

İNFAK:

Bir muhtacın ihtiyacını gidermek şek inde bireysel yardım yapmak demektir. Bu ihtiyaç, para, mal, organ bağışı, eşya, bilgi, yol göstermek, herhangi bir konuda destek olmak, moral vermek, ziyaret etmek, hakkını vermek, hediye vermek, hak edilen övgüyü yapmak, bir iyiliğin karşılığını vermek, hak edene dua etmek vs şeklinde olabilir. En uygun İnfak zamanının Kurban Bayramı ve Ramazan ayı olduğunu düşünüyorum. Kurban bayramında kurban kesmek, sadece Hac uygulamasını yapmakta olanlar iç n farzdır. Diğer Müslümanlar ise böyle bir farzları olmayıp, temsili niyetiyle bir başkasının ihtiyacını gidererek infakta bulunabilirler Böylece de KURBAN BAYRAMI, "MUHTAÇLARIN BAYRAMI" na dönüştürülmüş olur. İnfakın toplumu veya geniş bir grubu ilgilendirecek şekilde olanı ise Zekât diye tanımlanmaktadır. Sadaka ise Zekât ve /veya infak demektir ve her ikisini de kapsar.

İNS:

A'raf-38, 179, Neml-17, İsra-88, En'am-112, 128, 130, Fussilet-25, 29, Zariyat-56, Secde 13 ayetlerde "İns" kelimesi geçmektedir. A'raf-38 ve Secde 13'te de Cehennem'in İns ve Çin'lerle doldurulacağına değinilmektedir Dolayısıyla, Kur'an'daki bu ayetlere dayanarak vardığım sonuca göre İns, Dünya öğrencisi olan Ruh demektir diyorum. Allah ile yapılan anlaşmada 7 konuda anlaşma yapılıp, haf zasına bu konular yüklenmekte ve Beşerde de bilinç altında bulunmaktadırlar diye düşünüyorum. Dünya eğitimi sırasında Kaf20 21, Tarık-4, Hac-75 ve Mücadile-22 de belirtildiği gibi bir Rehber Melek, İns'in /öğrenci Ruh'un aynı zamanda da öğretmeni, yol göstericisi, koruyucusu ve sorumlusu olmaktadır. Bu Melek, öğretmenlik-rehberlik görevini yaparken, İns'in /öğrenci Ruh'un ancak özgür iradesi ve özgürce karar vermesine ve istemine göre yardım yapabilmektedir. Doğrudan müdahaleci olmamaktadır. Böylece olumlu veya olumsuz nefsleri çerçevesinde özgür ve eleştirel-sorgulayıcı aklına göre karar veren ve dolayısıy a da doğduktan sonraki kaderini belirleyen ve verilen Dünya eğitim fırsatından sorumlu olup mahşerde hesap verecek olan da İns /öğrenci Ruh olmaktadır. Bu nedenle şu cümleyi kullanabiliriz "Her beşer anne-babasının dini görüşünde doğar, fakat kendi dini görüşünden sorumlu tutulur". İns'in de Dünyadaki eğitiminde bütün davranışlarını yönlendirecek olan nefsleri olduğundan, sınavları bu nefslerden olumsuzları öldürmesi ve olumluları itidal /orta düzeyde tutmasına göre olacaktır. Öğrenci Ruh'un Rehber Meleğine, bu görevinde yardımcı olarak da başka görevli Melekler bulunmaktadır Böylece Dünya okulundaki eğitimin temel amacı, İns denilen öğrenci ruhun da, Allah'ın görevlendireceği Melek aşamasına ulaşması olmaktadır diye düşünüyorum. Bu görüşümü de A'raf-20 nci ayet desteklemektedir. İns'e /öğrenci Ruh'a giydirilen Dünya elbisesi olan vücudun cinsiyeti, şekli, akıl kapasitesi ve kişilik özellikleri de, her bir

Dünya okulunun eğitim döneminde başarılı olması planlanan nefs derslerine göre belirlenmekte ve bu derslerine göre de uygun bir rehber Melek atanmaktadır diye düşünüyorum. Tabii ki gerçeği Allah bilir.

İNSAN:

Dünya öğrencisi olan İns'e /öğrenci Ruh'a, Dünya şartlarına uygun olarak ve toprak ve su karışımı olan çamurdan oluşturulan vücut elbisesine İnsan demekteyiz. İns /öğrenci Ruh, Dünya elbisesi olan bu vücudu giyinip doğum ile birlikte hava solumaya başlayınca, artık bilinçli olan Beşer adını almaktadır. RUH /İNS böylece, beşerin hem bilinç altını, hem de bilinçli halini teşkil etmektedir. Biz ise, aysberg gibi Ruh'un görünen elbisesi olan vücudu ve bilinç halini görebiliyor, asıl kısmı olan bilinç altını ise göremiyoruz. Diğer bir benzetme ile Denizaltının, suyun yüzeyindeki sadece periskopunu görebiliyoruz.

KADER:

Dünya eğitiminde alınacak derslere göre ırk, cinsiyet, fizyonomi, vücut sağlıklılığı, ülke, şehir ve ailenin ilahi yetkililerce belirlenmişliğine ilahi veya sabit yaratılış kaderi deyimini kullanıyorum. Bu kaderde sadece taslak halinde bir ömür belirlenmiş, fakat son ölüm anı hariç tutulmuştur. Çünkü son ölüm anı dediğimiz bu anın erkene alınabileceği veya ertelenebileceği belirtilmiştir (Nahl-55, İbrahim-10). Bu ölçülendirmede /kaderlendirmede meslek ve eş seçimi taslak ve yine kişinin seçimi çerçevesinde çok seçenekli olarak belirtilmektedir diye düşünüyorum. Ancak yaratılan Beşer'in Ruh'u ilahi bir görevli ise, o zaman mesleği ve eşi de birlikte kesin olarak belirlenmiş yaratılmakta ve ona yoğun olarak verilen ilhamlarla bu hedefler yönlendirilmektedir diye düşünüyorum. Görevliler dışındaki öğrenci Ruh ise, doğduktan sonraki tüm yaşamını kendi özgür iradesi, eleştirel aklı

ve sorgulayıp öğrenmesi temelinde ve nefsinin yönlendirmesi ile oluşan düşünceleri ve aldığı kararlara göre bizzat kendisi tarafından şekillendirilmektedir. Fecr-14, Kıyamet-36, Fatır-31 nci ayetlerde belirtildiği gibi Allah ve ilahi sistem, bu sırada sadece gözlemcidir ve amelleri kaydedici konumdadır. Allah ve İlahi Yüce Görevliler, Beşer'in ne yapacağını bilmez, ancak ne yapabileceğini bilirler Ancak Ledun İlmi çerçevesinde, Beşerin yaşam gidişi ve puan durumuna bakarak sebep-sonuç ilişkisi temelinde, ne yapabileceği ve nelerle karşılaşabileceğini tahmin edebilirler. Beşerin yapabileceği olumlu veya olumsuz her düşünce ve ameli, Levh-i Mahfuz'da belirlenmiş olarak yazılıdır ve ezeli ve ebedi kurallara göre karşılık puanları verilmektedir İşte Beşerin kendi özgür kararları ile oluşturduğu bu yaşamına da Dinamik Kader veya Beşerî Kader ismini veriyorum. Kişinin kendi özgür iradesi ve sorgulayıcı eleştirel aklına dayanarak bizzat verdiği kararlara ilişkin oluşan olaylar, o kişinin kendi çizdiği Beşeri kaderini oluştururken, kendisinin hiçbir katkısının olmadığı olaylar ise, ya İlahi sistemin belirlediği İlahi Kader gereğidir veya o kişi gizli ilahi bir görevlidir ve bu nedenle ilahi görevli Melekler tarafından bu olaylar organize edilmiştir Tabi gerçeği ancak Allah bilir

KÂFİR, KÜFRE SAPAN:

Allah'ı, imanın diğer 4 gayb olan şartlarını, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadık olmayı ve kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyı, /Muhsin olmayı, dolayısıyla da Müminliğe ve son aşama olan İnsan-ı Kâmilliğe ulaşma çabasında olmayı ret ve inkâr eden demektir. Diğer bir ifade ile tamamen inançsız olandır. Müşrik olan da Allah'ı tek tanımayıp şirk koştuğundan, o da bir nevi küfre sapmış olmaktadır Ayrıca küfre sapış, açıkça Allah'ı inkâr etmeyen, fakat gerçekte Müslümanlığı ve iman edişi içten olmay p şeklen olan için de söz konusu olabilmektedir Ki bu tipler, kolayca Allah ve Din ile aldatanlar, rüşvet ve yolsuzluğa, haksız kazanca da bulaşanlardır.

KIYAMET, KIYAM ETME VE ARA KIYAMLAR:

Kur'an'da kıyametten hep "vaad edilen gün veya saat" diye de bahsedilmektedir. Kıyamet, Tekviyr-11-13, Kıyamet-1,7, Mürselad-7-11, Enbiya-104, Hakka-13-17, Mutaffifin-6, Ahzab-63, Nisa-87 nci ayetlerde belirtildiği gibi, ya Dünya okulunun bir döneminin sonlanması veya Evren'in Güneş ve Ay dahi yıkılması ve yaratılanların hesap vermek üzere mahşerde toplanması demektir. Dünyanın jeolojik yıkımı ve yeniden yapılanması, diğer bir tanımlama ile Dünya eğitim okulunun yeni bir eğitim dönemine başlaması döngüsü, her 50 bin yılda bir tekrarlanmaktadır (Mearic-4 ve 7). Bu işlemde 8 Meleğin görevli olacağı ve kıyamet vaktinin sadece bunlara bildirileceği Hakka-13-17 ve Ahzab-63 ncü ayetlerde belirtilmiştir. Ara Mahşer toplantısı, Dünya okulunun yeniden yapılanması kararı ile gerçekleşmekte ve 50 bin yıllık sürede ilahi bilgileri kavrama aşamasına ulaşamayanlar, diğer bir ifade ile Meleklik Diploması alamayanlar, bu dönem için son değerlendirmeye tabi tutulmakta ve ilahi gerçekler açıklanmaktadır. İşte bu gün artık Din Günü demektir (Müddessir-46, Fatiha-4, Saffat-20, Şuara-82, İnfitar-15, Mutaffifin-11). Bu süre zarfında da Cennet ve Cehennem aktif durumda ve Dünya sonrası eğitim yerleri olarak işlevdedirler (Hud-107). Çünkü arada Dünya okulundan mezun olanlar değerlendirilmekte ve Cennet'e üst eğitime, Cehennem'e ise cezaevi gibi cezalarını çekmeye ve islah edilmeye gönderilmektedirler Ara dönemde ilahi bilgileri anlama aşamasına geliş, kıyamet öncesi ara din günü ve KIYAM ETME GÜNÜ olmaktadır diye düşünüyorum. Ve bu güne henüz Dünyada iken varışın ancak uzay, yeryüzü ve nefslere ilişkin bilimsel bilgilerle sağlanabileceği Fussilet-53 ncü ayette açıklanmıştır. Hz. Muhammed, kıyamet alametleri olarak şunları saymıştır; dini inanış temelleri aynı olduğu halde gruplaşmaların birbirlerini öldürmeye vardırılması-Kütubu sitte-5021, Dünyaya şerirlerin varis olmaları-Kütubu-Sitte-5022, azıcık bir menfaat için dini kullanmanın yaygınlaşması-Kütubu sitte-5024, görevlerin ehil olmayanlara verilmesi-Kütubu sitte-5038 ve zamanın çok çabuk geçmeye başlaması-hızlanması-Kütubu sitte-5041

KUR'AN'I OKUMANIN ŞARTLARI:

"Okunacak olan, okunanlardan toplanan" demek olan ve 114 surede benim saydığım sayı ile 6348 ayetten oluşan Kur'an, kendisini okumak ile ilgili olarak tavsiye özelliğindeki şu 7 kesin hükümleri önermektedir;

1) Müzzemmil-3 ncü ayette belirtildiği gibi gece sakin, dinlenmiş vakitte veya aklın karışık olmadığı fırsat bulunan herhangi bir vakitte okunmalıdır. Furkan-64 ncü ayette rüku ve secdenin özellikle gece yapılması önerilmektedir.

2) Anlaya anlaya ve düşüne düşüne (Müzzemmil-4) okunmalıdır. Bu nedenle de okuyan anlasın diye, İbrahim-5 nci ayette belirtildiği gibi her peygamber toplumuna kendi ana diller ile tebliğini yapmıştır. Dolayısıyla, her toplum da Kur'an'ı kendi ana dilinde okuyacaktır ki anlasın.

3) Müddessir-50 de belirtildiği gibi Aslan'dan korkup kaçışan eşekler gibi

günah işlemekten korkmadan okunmalı,

4) Müddessir-55, A'raf-31, Vakıa-79 ve Zumer-23 ncü ayetlerde belirtildiği gibi ön yargısız, içten istekli, iyi niyetli ve şirk koşmayanlardan olarak okunmalıdır. Çünkü Kur'an, ön yargılı ve isteksiz okunduğunda kinlerin ve düşmanlıkların aleti yapılabilir, yapıcı iman da yıkıcı bir inada dönüşebilir

5) Bakara-187 ve Nisa-43 te belirtildiği gibi açık zihinde iken okunmalıdır "Nisa-43. Ey İman edenler! Sarhoşsanız veya her hangi bir nedenle bilinciniz bulanmışsa, bilinciniz ne söylediğinizi iyice bilecek duruma gelinceye kadar, ya da cünüpseniz /iyice sınırlı, gergin ve kafanız çok karışık ve meşgulse, bu durumu üzerinizden atıncaya kadar /bu halinizden arınıncaya kadar veya cinsi münasebette bulunmuşsanız, sersemliğiniz /kafa karışıklığınız geçinceye kadar salâta /Sosyal dayanışma, yardımlaşma toplantı veya faaliyetlerine (bazen Kur'an eğitimli ve/veya Namazlı) yaklaşmayın". Furkan-73 ncü ayette belirtildiği gibi karışık bir bilinçlilik hali, Kur'an'a kör ve sağır gibi yaklaşmaya neden olur Bakara-187 nci ayette cinsi münasebetten hemen sonraki kafa karışıklığı döneminde de salât diye ifade edilen Sosyal dayanışma, yardımlaşma toplantılarına, ayrıca Kur'an eğitimi yapmaya ve Namaz kılmaya yanaşılmaması ve bu halde iken Mescitlere gidilmemesi önerilmektedir Abdestli olup olmamaya ilişkin görüşüm şudur; Nisa-43 ncü ayet ile abdest, toplantıya gidileceği zaman temiz çıkılması amacıyla önerilmektedir. Namaz sırasında da Allahın huzuruna çıkıldığına göre, o zaman da abdestli, yani vücudun uç kısımlarındaki kirlerden temizlenmek zaten şart olmaktadır sonucuna varılmaktadır. Kur'an okuma ise hem böylesi bir gereklilik istemeyen, hem de zaten Kur'an'da böyle bir öneri de bulunmamaktadır Herhangi bir yer ve zamanda ilahi ders kitabı olarak çalışılacaksa ve okuyacak olan da sadece merak ve içinde ne olduğunu anlamak üzere gayri Müslim kişi de ise, abdest şartını, okunmasını engelleyici bir şart olarak koymamak gerekir Böyle bir engel, Kur'an'ı anlamaya yönelik girişimi engellemiş olacaktır. Çünkü amacımız, Kur'an'ı çok kişinin okuması olmalıdır

6) Nahl-98 nci ayette değinilen "Euzubillahi mineşşeytanirrecîym-Allah'ım, kovulmuş şeytandan koru" diyerek okunmaya başlanmalı. Çünkü Zuhruf-36 ncı ayette, Rahman'ı anmayana, dolayısıyla da Allah'ı anmanın ilk basamağı olan Kur'an'ı anlamadan okuyana şeytanın musallat edileceği vurgulanmış olup, Euzu besmele'nin okunmasının istenmesi de, anlayarak okumaya şeytanın engel olmaması için olduğu anlaşılmaktadır.

7) İsra-80 nci ayette belirtildiği gibi "Rabbim, Kur'an'a çalışmaya başlayışım ve ayrılırkenki anlayışlarımı doğru ve tutarlı kıl. Katından beni güçlü kılacak bir destek ver" duasını okuyarak başlanmalıdır.

Dikkat edilirse, Kur'an'ı okumakla ilgili önerilen bu şartlar, birer tavsiye özelliğinde ve o sırada Kur'an'dan okunacak duaların daha net bir düşünce enerjisi şeklinde ilahi kayıt merkezlerine ulaşabilmesi içindir. Kur'an'ın hiçbir yerinde Kur'an'ı okurken abdest alma, kadınla ilgili başını örtme veya ay halinde olmaması ile ilgili şartlar söz konusu edilmemiştir Böylesi şekilsel ve merasimvari engeller koymak ise, Fussilet-26 ncı ayette belirtildiği gibi, şirk-ortak koşanların Kur'an'ın okunmasını engelleme isteklerinin gerçekleşmesini sağlayacak ve Hz Muhammed'in Furkan-30 ncu ayette belirttiği "Korkarım ki, bir zaman gelecek, ümmetim Kur'an'dan uzaklaşacaktır, anlamadan okuyacaktır" korkusu da gerçekleşmiş olacaktır. Al-i İmran-191 ve Nisa-103 ncü ayetlerde Allah'ı anmak ve Kur'an'ı her durumda ve vakitte okumak gerektiği belirtilmekte ve şekilsel ve kıyafete ilişkin herhangi bir kural bulunmamaktadır Bu konuyu pekiştirmek üzere Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Resulullah, heladan çıkınca Kuran okur, bizimle et yerdi. Cenabet /kafa karışıklığı halinden başka hiçbir şey O nunla Kur'an arasına perde olmazdı-Kütubu sitte-3772". Hz. Muhammed'in Yemen'e tayin etmiş olduğu Muaz ve Ebu Musa konuşuyorlar; ""Ey Ebu Musa, Kur'an'ı nasıl okuyorsun?"diye sordu. "Yatağımın üzerinde, namazımda, bineğimde zaman zaman (fırsat buldukça) parça parça okuyorum!" dedi-Kütubu sitte-4300.

Kur'an'ın, anlaya anlaya ve düşüne düşüne okunması kesin emri olduğuna göre, O'nu sadece Ramazan ayına sıkıştırmak ve "Hatim indireceğim" koşuşturmasıyla anlamadan ve dolayısıyla da düşünüp, imanın pratikleri olan kesin hükümler öğrenip yaşama yansıtamamak çabası, Ra'd-14 ncü ayette belirtildiği gibi, su içmek üzere su başına kadar gitmek, fakat hiç su içemeden geri dönmek demek olarak belirtilmiştir. Gerçek, hatim, Kur'an'ı anlamadan ve sadece telaffuz ile nağme şeklinde duygusal etkilenimle bitirmek değil, anlayarak ve üzerinde düşüne düşüne, yavaşça ve bütün yıl süresince her gün azar azar okumak demektir. Ve Ramazan ayı içinde Kur'an'ı hatmetmeyi hedeflemek demek, bir nevi bu hatim hedefini tutkulu bir heves haline getirmek olacaktır. Bu nedenle diyorum ki, "Kur'an bir Ramazan ayı kitabı değil, yaşam boyu her gün anlayarak ve azar azar okunacak bir kitaptır".

MAKBUL KİŞİ:

Henüz Dünya'ya gönderilmeden önce, Allah ile yapılan anlaşmanın 7 sözüne sadık olmaya çabalama temelinde, Allah'a teslim olmak demek olan İslam dininin bireyi yani Müslüman olan, daha sonra 5 gaybe içten iman ederek Gerçek Müslüman olabilmektedir. Fatır-10 ncu ayette belirtildiği gibi, İmanlı olmanın pratik uygulamaları demek olan ve Kur'an'da kesin hükümler olarak bildirilenlere uygun olumlu salih ameller gerçekleştiren, diğer bir ifade ile Muhsin olan kişi de artık Müslüman, İmanlı ve Muhsin aşamalarında, yani Mümin kişi demektir. Muhsinliğin kesin hükümler ni ileri derecede başarmış Mümin kişi, artık MAKBUL KİŞİ veya diğer bir ifade ile KÂMİL İNSAN /ARINMIŞ KİŞİ olma aşamasını da başaran kişi olmaktadır. Bu kişi, sonucun, bir sebebin ilahi kurallara göre oluşmuş olduğunu bilir, nefslerine göre değerlendirmez ve ilahi sisteme karışırım endişesi ile bir yorum getirmez ve sadece izler. Onun için diğerleri yoktur ve her parça, bir bütünün parçasıdır Bir inanca bağlı olmaksızın, bütün inançlara saygılıdır ve onlarla beraberdir. Malın, servetin, şaşanın, makamın cazibesinden kendini kurtarmıştır. Diğer insanlar ise, sadece sonuçları izler, kendilerince vardıkları zanlarla yorum yaparlar. Nefsleri çerçevesinde isyan eder, sevinir üzülür, coşar, küfreder, memnun olur veya olmaz, sever veya nefret eder, yaşamın haksızlığından yakınır veya şanslılığını düşünürler (Yeşiltaş K Arif için Din Yoktur). Bu kişinin artık parapsişik yetenekleri de söz konusudur Ancak bu yetenekler, makbul kişi olmasa da bazı insanlarda doğuştan itibaren olabildiğinden, gerçek makbul kişi zaten bu yeteneklerini menfaatine kullanmama düzeyinde olduğundan, bunları istismar edilmesin diye ifşa etmez.

Müslüman, yani Allah'a inanmayan, İmanlılığın diğer şartlarına da iman etmeyip, sadece kesin hükümlere göre olumlu ameller gerçekleştiren (Ateist gibi) kişi ancak Muhsin kişidir, Mümin değildir. Yaptığı olumlulukların karşılığı hem Dünya'da, hem de Ahrette verilecek, fakat iman etmemesinin hesabı yine Ahrette sorulacak ve karşılığı verilecektir. Gerçekte, Ateist de olsa, bu kişi Vicdana inanmaktadır ki, bu da bir nevi inanç olmaktadır. Çünkü Allah zaten Vicdan özelliği ile içimizdedir. Bu Ruh, imansızlığının yanında şirk koşmuş veya sadece Puta inanıyorsa, bu olumluluklarının ahret hesabına yansımayıp, kişiye sadece Dünya yaşamında fayda sağlayacağı İsra-18, Hud-15 ve Kehf-105 nci ayetlerde açık anmıştır.

MELEK ADAYI:

Kur'an'ın genelinden oluşan düşünceme göre Dünya, İns'lerin /öğrenci Ruh'ların "Görevli Meleklik Diploması" ile mezuniyetleri beklenen bir "Eğitim Projesi"nin eğitim okuludur. Dolayısıyla da bu öğrenci Ruh'lar, "Melek Adayı" olmaktadırlar diye düşünüyorum. İşte bu projeye hazırlık olmak üzere, Elesti Bezmi denilen makamda "Elest-i birabbikum Benim Rabbiniz olduğuma ve diğer 6 konuya sadık kalacağınıza söz veriyor musunuz?" diye sorulup "Kalu Bele - Evet dediler" şeklinde söz verildiğinde Allah, Dünya yaşamı ve eğitimi sırasında toplam 7 konuya uyacağına dair İns ile /öğrenci Ruh ile anlaşma yapıyor ve bu maddeleri bilinç altı olarak hafızasına yük etip öğretiyor. Tabi gerçeği Allah bilir. Melekliğe hak kazanma Muhsin ve /veya Mümin'lik de dahil Makbul kişi aşamasına ulaşabilenler için ancak söz konusudur diye düşünüyorum

MUHKEM/DEĞİŞMEZ AMAÇ HÜKÜMLER VE MÜTEŞABİH/DEĞİŞKEN ARAÇ MESAJLAR:

Al-i İmran 7 nci ayette Kur'an'da muhkem /değişmez amaç amaç ve müteşabih-değişken araç olmak üzere iki türlü mesaj olduğu belirtilmiştir. Muhkem /değişmez amaç amaç mesajlar, diğer bir deyimle kesin /değişmez ükümlerdir. Dinin Anayasası olan Kur'an'ın temel maddeler dir ve Kur'an'da bu hükümler "Ana hükümler /Ümmül Kur'an" diye tanımlanmaktadırlar Muhkem /değişmez amaç amaç mesajlar, her biri birer ibad etme yöntemi ve insanın yaşamında uyulması temel hedef olan ve amaç edinilmesi emredilen mesajlardır. Bunlar değişmeyecek, statik, her toplumа uygun, ezeli ve ebedi özellikli, tartışılmadan kabul edilip benimsenecek olan mutlak, kesin emir hükümlerdir Bir aktivitenin esas olan son hedefini belirten hüküm mesajlardır ve genellikle 1-2 kelime ve onu tamamlayıcı özellikteki kelimeler şeklindedirler. "Kur'an şeriatı" denince bu mesajlar anlaşılmalıdır. Dört yüzü aşan sayıda belirlemiş olduğum ve her biri ahlâki ve davranışsal, yaşam kuralları olan bu muhkem /değişmez amaç amaç mesajlardan birer olan Namaz, I-tiac ve Oruç üçlüsü ise şekilsel, ritüelli ibad etme yöntemleridir ve En'am-162 ve Bakara-196 ncı ayetlerde vurgulandığı gibi "Salâtlar"dan farklı olarak "Nüsuklar" diye tanımlanmakta ve bireysel ibad etmeler olmalar nedeniyle de ancak fayda sağlayıcılıkları kişiye sınırlı olan, toplum dışılığa yönelmeye (inzivaya çekilme gibi) ve riya ile istismarcılığa da uygun olabilecek ibad etmelerdir. Geri kalan diğer 400 civarı olan kesin emirler ise ancak toplum içinde yaşanarak pekiştirilecek ve her biri Allah'a önemli borçlar verdirecek ahlâki olgunlaşmaya yönelik birer ibad etme yöntemidirler.

Müteşabih /değişken araç araç mesajlar ise, a) Ana hedef ve amaç olan muhkem /değişmez amaç amaç hükümlere götürücü, onları gerçekleştirici araçlar, yöntemler veya b) "Allah, Ahret, Melek, Cennet, Cehennem, Cin, Şeytan, Vahiy, vs" gibi semboller veya c) Evren'le ilgili bilgilerdir. Sembol olmayan yöntem, araç olan müteşabihler, dinamik-esnek-değişken özellikte ve zaman ve topluma göre farklı olabilecek mesajlardır. Burak Özdemir, müteşabihleri, bir gitarın çok ses çıkaran teline benzetmiştir. Zamana ve toplumlara göre farklı ve değişken olan müteşabih /değişken araç araç mesajlar, kişisel kanaat ve "Benim inancım budur" deyip kurallaştırılmalara müsait mesajlar olduğundan, Al-i İmran-7 nci ayette bu mesajları, değişken olarak değil de kesin hükümler gibi değişmez ve farz özellikte önemseyenlerin "içleri fesatlar" olacağına dikkat çekilmiştir Örneğin şeriat diye tanımlanan hukuk kuralları da bu müteşabih /değişken araç araç mesajlardır ve Hz. Muhammed döneminde henüz devletleşmemiş Bedevi Arapları geleneklerinden kurtarıp devrimsel yenilikler getiren geçici hukuk kurallarıdır. Muhkem /değişmez amaç amaç hükümler gibi bu müteşabih-değişken araç mesajları da mutlak ve değişmez kurallar olarak kabul etmek Muhafazakârlık, yenilikleri kabul etmeyen, Tutucu diye tanımlanmaktadır. Bu da Kur'an'ı tamamen değişmez, tek topluma sınırlı, bütün insanlara ve zamanlara hıtap etmeyen, bir kaba hapsedilmiş donuk bir su misali, cansız-stabil bir kitap olarak kabul etmek olacaktır. Diğer bir ifade ile bu kişi, bir nevi geçmişte kalan, yani "Düncü" de demektir Ve bu insanlar da Müteşabih /değişken araç araç mesajların, geçmişte olduğu gibi günümüzde de "İslam şeriatı - hukuku" ismi altında devam ettirilmesini isteyenler olmaktadırlar. Dolayısıyla /değişken mesajlar, Allah'ın dinamik şeriatı değil, "İnsan şeriatı diye istismar edilen mesajlar" olmaktadırlar. Bütün Ülkelerin Hukuk kurallarına baktığımızda, Kur'an'daki kesin hükümler temelli olduklarını göreceğiz. Değişen, her ülkenin kendi şart arına göre hazırladığı Yönetmeliklerdir diyebiliriz.

Fiili olan ve dolayısıyla bir faaliyete yönelik bir ayettek muhkem ve müteşabih /değişken araç araç mesajı, kitabın Giriş Bölümünde belirttiğim ve Kur'an'ın bir bilgiyi bildirmesine yönelik 4 yöntemi dışında, bir işlem anlatan ve fiili olan bir ayette şu yöntemle buluyorum:

*Bir ayetin önce düşünce, öneri veya amele /işleve ilişkin olan fiilini buluyorum. Bu fiil ya doğrudan biz insanlara hitap etmekte ve yapmamız istenmekte veya "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla" misali ya Peygambere veya bir başkasına söylenmekte ve bizim de bu hükme uymamız istenmektedir

*Sonra ayette olup fiili tamamlayan kelime varsa, onu bulma amacıyla, bulduğum fiile, "Kimi, kime, neyi, neye, nereyi, nereye" sorularını soruyorum. Böylece bulunan 1 veya 2 kelime kesin emir olan mesajın hedefi ve fiilin amacı, yani tamamlayıcı kelimeleri olmuş oluyor.

*Bulunan kesin emre bu defa "Ne ile, nasıl" soruları sorulursa müteşabih /değişken araç araç mesaj, yani kesin hükme, amaca-hedefe götürücü, gerçekleşmesini sağlayıcı araç, yöntem veya kullanılacak vasıta ortaya çıkmış oluyor.

*Örneğin Hac-27 nci ayette "İnsanlara Hacca gidişi bildir, yürüyerek veya develeri üzerinde gitsinler" ayetinde, Fiil-gitsinler, Hac kelimesi ile birlikte "Hacca gitsinler" ifadesi kesin hüküm ve farz, tartışmasız bir emirdir. Bu hedef için o zaman araç, yöntem yürümek veya devedir. Bu ifade "Müteşabih /değişken araç araç mesaj" demektir ve zaman ve topluma göre değişken olandır Yani insanlar Hac için Mekke'ye yürüyerek, koşarak, otomobili taksi, otobüs, kamyon, helikopter veya uçak gibi farklı araçlarla gidebilirler demektir.

Kur'an'da kesin hüküm bilgisi şu 4 yöntemle de verilebilmektedir:

1) Hikaye içinde bir mesaj olarak,

2) "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla" şek inde endirekt olarak,

3) Olumsuz bir cümle içinde, fakat olumlu şek lde,

4) Bazen kesin hüküm veya bilgi tek bir ayette değil, bir sureye, birkaç sureye veya Kur'an'ın bütününe dağınık bilgi parçacıkları şeklindedir.

* İşte içindeki ilahi ve doğa bilgileri yanında KUR'AN, dinamik esnek, canlı özellik i bu müteşabih-değişken mesajlar sayesinde ve tartışılmayan, her topluma uygun ve ebedi kalıcılığı olan kesin hükümleri ile MUCİZE BİR KİTAPTIR.

*Bütün insanlar için temel yaşam kural arı demek olan kesin emirlerin bir kısmı Allah-insan ilişkisi ile ilgili ve dolayısıyla da uygulanmadığında Dünya ve/veya ahret azaplı olacağı, bir kısmı da sadece insanın menfaatine, mutsuz olmasın diye beden ve manevi yönünün korunmasına yönelik veya insanlar arası sosyo-ekonomik ilişkileri ile ilgili tavsiye niteliğinde olup, uygulanmadığında da azap olacağı belirtilmediğinden azap cezasız olan mesajlardır. Dikkat edilirse, azap cezalı olan

kesin emir erin, uygulanmazsa kâinatın seyrine (seyri süluke) olumsuz etki yapabilecek özellikli emirler olduğu görülecektir.

*Kesin hükümlü ayetlerin bazısının azap cezalı, bazısının da tavsiye özellikli oluşlarını da belirterek, ilgili ayetin sonunda veya sonra gelen ayette bulunan ifadelere göre belirleyip ilgili ayetin dipnotu olarak koydum.

MÜSLÜMAN:

Müslüman, Allah'a şirk koşmaksızın iman edip sadece O'na teslimiyet ve kulluğu kabul etmek demek olan İslam dininden olan demektir. Müslüman'ın erkeği "Müslim", kadını ise "Müslime" diye isimlendirilir. Bu sözel ifade aşamasıyla Müslüman kişi, ilk aşamada sosyal yönden İslâm dini toplumuna dahil olmuştur ve henüz İman edecek kişi ve Muhsin, Mümin ve Makbul /İnsan-ı Kâmil olacak kişi adayı düzeyindedir. Diğer bir ifade ile, Müslüman olduğunu söylemek, ancak İmanlı oluşa, Muhsinliğe ve Müminliğe yönelmenin sadece başlangıcında olmak demektir. İşte bu ayırıma uygun olarak Hucurat-14 ncü ayette, Müslüman ile İman edenin, Ahzab35 nci ayette de Müslüman ile Muhsin ve Mümin'in ayrı oldukları vurgulanmaktadır.

MÜTEŞABİH-DEĞİŞKEN ARAÇ HÜKÜM-MESAJ:

Muhkem /değişmez amaç amaç ve Müteşabih /değişken araç araç kısma bakınız.

NAMAZ, HAC VE ORUÇ /NÜSUKLAR:

Namaz, Oruç ve Hac, ritüelleri olan ve bedenin şekilsel ibad etme yöntemleridir. Ancak bunların her bedensel hareketi önemli anlamlar içerir. Örneğin, namazın Kıyam hareketi, "Ben sadece Allah'ın huzurunda ayağa kalkarım ve O'nun huzurunda saygılı dururum", Rükua varış "Sadece Allah'a kulluk eder, başka hiç kimseye kul köle olmam, haklıysam hakkımı ararım ve Allah ile arama da ne bir kişi, ne de bir maddi nesneyi veya başkasına zarar verici derecede hevesi, hırsı, şehveti, kini, kıskançlığı, düşmanlık gibi hiçbir nefsi put olarak koymam", secde etmek ise, "Allah'ım! Seninle yaptığım 7 maddelik anlaşmaya sadık kalacağıma, 5 gaybe içtenlikle iman edeceğime ve Kur'an'la bildirdiğin kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştireceğime, şu alnımı değdirdiğim toprağı şahit kılıp yemin ediyorum" demektir diye düşünüyorum. İşte bu nedenle de bu aktiviteleri, zamanımızın uygunluğuna göre günde 5-4-3-2 veya hiç olmazsa 1 defa mutlaka uygulamamız önemlidir Hiç namaz kılmamaktansa, durumunuza uygun bir şekilde mutlaka kılınması "Sayıyı tutturamadığından tamamen namazdan uzak duranlardan ne kurtarırsak kârdır" deyimine uygun düşecektir.

Hac veya Umre'nin anlamı, Kâbe'nin karşısında iken; "Allah'ım! Tek Allah, Tek İnsanlık nesli ve kardeşliği ile Tek dinin İslam olduğunu kabul ettiğime ve Seninle yapmış olduğum anlaşmanın diğer maddelerinden olan Kâinatı araştırıp ilim yapacağıma ve Kur'an'ı anlaya anlaya, düşüne düşüne okuyacağıma bir daha söz veriyorum. Bundan sonraki hayatımı da buna göre yaşayacağımı taahhüt ediyorum" demektir Safa ve Merve tepeleri arasında 7 kez gidip gelme uygulamasını, "Hz İbrahim'in eşi Hacer'in oğlu İsmail'e su bulmak amacıyla Allah'a tevekkül edişini ve dualarını, sabredip çabasını sürdürmesini örnek alacağım" demektir Şeytan taşlamanın sembolizmi ise, "Allah'ım! Seninle yaptığım anlaşmamızda söz verdiğim gibi, olumlu nefslerimi itidal /sıratal müstakim düzeyinde tutacağıma, olumsuz nefslerimi ise öldüreceğime ve şeytanı tek düşmanım belleyip, olumsuz nefslerimi kullanıp beni kandırmasına müsaade etmeyeceğime tekrar söz veriyorum" demektir diye düşünüyorum. Sadece Hac sırasında farz kılınan ve Mekke dışında müsaade edilmeyen kurban kesme ise, "Bütün olumsuz nefslerimi kurbana yüklüyor ve onunla birlikte ölmelerini dileyip taahhüt de ediyorum, bununla da insanlardan et yiyemeyen fakirlere de yardım etmiş oluyorum" anlamında olan bir uygulamadır. Oruç tutmak ise, nefslerin en güçlüleri olan açlık ve şehvet nefslerini itidal düzeyde dizginleme iradesinden başlamak üzere, olumlu ve olumsuz diğer bütün nefslere yönelik iradeyi güçlendirme idmanı demektir diye düşünüyorum.

ÖĞRENCİ RUH /İNS:

Adem ile başlatılan "Görevli Melekler Eğitim Projesi" diye adlandırdığım projeye göre, eğitim için Dünya'ya gönderilen Melek adayı İns'e /Ruh'a verdiğim isimdir

PEYGAMBERLERİN ÖRNEK ALINIŞI:

Peygamberlerden örnek alınacak davranışlar, Allah'ın biz beşerlerden yapmamızı istediği ve Hz. Muhammed aracılığı ile bildirdiklerine uymak ve öyle davranışlarla yaşamaktır (Al-i İmran-33, Ahzab-21). Ki bu davranışlar, Allah ile yapılan anlaşamaya sadakat, içten iman etmek ve kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demektir İşte, Peygamberin izinde olunacaksa, bu konuları uygulama çabası içinde olunması ve Kur'an'ı da her topluma ana dillerine çevrilmiş

olarak hazırlamak demektir Yoksa, Hz. Muhammed'i insan olması ve Bedevi yaşamı nedeniyle olan davranışlarını, kıyafetlerini ve gelenekleri uygulama alışkanlıklarını taklit etmek ve bunları dinselleştirmek değildir. Salih amelleri yapamamaktan endişe ve korku içinde olan ise "Takva sahibi" olarak tanımlanmaktadır

REENKARNASYON- TEKRAR DOĞUŞ:

Bu konu din ve inanç ile doğrudan ilgili olmayıp sadece kabul etme veya etmeme konusu olduğundan değinilmesini uygun bulmuyorum.

RESUL VE NEBİ

*Ahzab-40 ncı ayet ile Allah'ın elçiliği görevi olan resulluk ve kendisine vahiy yolu ile bildirilenleri insanlara tebliğ etmek demek olan nebiliğin Hz.Muhammed ile sonlandırıldığı belirtildiğine göre, sonlandırılan uygulama, Allah'ın resul /elçi olarak görevlendirmesi ve vahiy kitabı ile bildirilenleri tebliğ etmek demek olan nebilik ve dolayısıyla da din liderliği uygulaması olmaktadır diye düşünüyorum. Son resul ve nebi olan Hz. Muhammed den sonra Kur'an'ı ve içindeki Allah'ın İslam dini temelli uyarıcı ve yol gösterici bilgilerini en ufak bir değiştirme yapmadan hatırlatan ve Kur'an'a uymayan kabulleri bildiren ilahi görevli kişiler olduğunu ve daha da olacağını söy eyebiliriz. Farsça kelime olan "peygamber" kelimesi hem nebi, hem de resul için ortak kullanılan bir kelimedir. Diyebiliriz ki, peygamber olarak bir tek kişinin, bir baş öğretmen gibi kendi toplumundan başlamak üzere bütün insanlığı uyarma dönemi kapanmış olmaktadır diye düşünüyorum. Dolayısıyla, Hz. Muhammed'den sonra her kişinin, açık ve anlaşılır ayetler, muhkem /değişmez amaç kurallar içeren Kur'an'ı anlayarak okuyup İslâm dinine ait kuralları bireysel olarak öğrenmesi ve kimseye kul olmadan kendi yolunu bizzat kendisinin bulması, diğer bir ifade ile bireysel gayretle İslam dinine ulaşma dönemi başlatılmış bulunmaktadır (Kırbaşoğlu Hayri-Ahir zaman ilmihali). Ancak arada ve Allah uygun buldukça, Kur'an'daki muhkemdeğişmeyen amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demek olan doğru yola yönlendirici kuralları hatırlatıcı ve kim olduğu aç kça belli edilmeyen Peygamber olmayan gizli görevliler, bugüne kadar bir öğretmen olarak zaman zaman görevlendirilmiş ve halen gönderilmektedir. İşte burada bence püf nokta, gerçek uyarıcılar ile Şeytan'ın yoluna sapmış ve insanların Kur'an'ı anlamaktan uzaklaştıranları, bizlerin çok iyi ayırmamız ve böylelerinden uzak durmamız gerekmektedir. Bunun için kullanacağımız filtre olarak da şüphesiz tek kaynak Kur'an olacaktır.

*Yine diyebiliriz ki hem resul ve hem de nebilik dediğimiz Peygamberlik, Hz. Muhammed ve Kur'an ile bittiğine göre de, öncek peygamberler ve kitapları da yürürlükten kalkmış demektir Dolayısıyla bütün insanlığın Hz. Muhammed'i son peygamber ve Kur'an'ı da son kitap kabul etmeleri zamanla gerçekleşecek demektir diye düşünüyorum. Ve bu düşüncemi A'raf-157 ve Sad-88 nci ayetlere dayandırıyorum. Ancak bunun gerçekleşmesi, insanların gittikçe artan oranda Kur'an'daki evrensel ve zaman üstü muhkem-değişmeyen amaç hükümlere iman etmeleri ile mümkün olacaktır Bu nedenle de Kur'an'ın raflardan inmesi ve süslü bohçalardan çıkarılması ve anlayarak, üzerinde düşüne düşüne ve içten benimsenip yaşama yansıtılmak üzere okunmasının önüne konulan şartlardan özellikle Arapça şartından kurtarılıp özellikle ergenlik yaşlarından itibaren her düzeydeki insan tarafından kolayca anlaşılmak üzere okunması oldukça önem arz etmektedir.

*Sayın Hakkı Yılmaz'ın "Resul hem Meleklerden, hem de insanlardan, nebi ise sadece insanlardan olmuştur" saptaması bulunmaktadır (Hakkı Yılmaz. Kur'an Işığında Halis Din ve Dinde Elçilerin Yeri).

SALÂT-SALLİ-SALAVAT:

"Salât" kelimesi, başlıca; sosyal yardım toplantıları, faaliyetleri, kurumları, vakıflar, dernekler, aş evleri vs kurmak (Bk. 'Alak-10, Müzzemmil 20, Ahzab56, Hac-77, Maide-66, Tevbe-103)" gibi temel anlamı olan bir kelimedir İşte "cihad etmenin gerçek anlamı" da budur. Farklı olarak Hud-87 nci ayette "Din" anlamında da kullanılmıştır. Daha ilk sure olan 'Alak suresinde salli ifadesi ile "Yardımlaşma ve dayanışma faaliyetinde bulunma"ya önem verilmesine değinilmiştir. Bu paralelde İran'lı şair Sadi, şu sözü söylemiştir: Gidilecek yol Halka hizmetten başka bir şey değildir. Tespihe, seccadeye ve yamalı cüppeye değildir"

Kur'an'da çoğunlukla salât kelimesi zekât kelimesi ile birlikte kullanılmaktadır, ki bu ikili ifade, "Sosyal yardımlaşma faaliyetleri ve bunları maddi olarak destekleme" anlamında olmaktadırlar. Ki bu salât aktiviteleri, temelde Sosyal dayanışma şeklinde, bazen toplu halde namazlı ve /veya Kur'an eğitimli olarak da uygulanmıştır diyebiliriz. Hz. Muhammed'e inananların sayısı arttıkça önce evlerde gizli toplanılırken, sonraları açıkça ve belirlenen bir binada toplanılır olmuştur. Zamanla bu binaya Cami, yani toplanma yeri denmiştir. Buradaki toplantılar özellik e sosyal dayanışma ve yardımlaşma, sosyal sorunları tartışıp çözümleme

yanında Kur'an'ın inen sure ve ayetlerini ezberletme ve eğitim amaçlı yapılırdı. Sonraları Namaz dediğimiz toplu dua etmeler de eklenmiştir. Ancak Halife Osman'dan başlamak üzere salât toplantıları önce Kur'an eğitimi ve Namaz uygulamalarına, Muaviye ile başlamak üzere de sadece Namaz kılınan yer ere dönüşmüştür Halen aynı uygulama maalesef bu şekilde devam ettirilir durumdadır Üçlü toplantılar şeklindeki uygulamanın kısmen sadece Cem evlerinde uygulanmakta olduğunu söyleyebiliriz. Salât kelimesi, Sayın Hakkı Yılmaz ve Mustafa Sağ'ın mealleri dışındaki bütün meallerde her nerede bu kelime geçmişse hemen sadece "namaz" anlamında kullanılmıştır. Bu kullanılış ise, tüm meallerde tek ve dar anlamıyla olan namaz kelimesinin sık sık geçmesine ve namazın sanki ilk ibad etme yöntemi olduğu yanılgısına neden olmaktadır Halbuki A'raf-206, Cin-18, Furkan-64, Hac-26, 77 ve Tevbe-112 nci ayetlerde namaz kelimesi kıyam, rüku ve secde üçlüsü, ikilisi veya teklisi şeklinde tanımlanmıştır ve salât ile ibad etme kelimelerinden de ayrı kullanılmıştır Çünkü namaz, nüsuk diye tanımlanan şekilsel dua ritüellerinden biridir ve En'am-162 nci ayette, salât kelimesinden ayrı yer almıştır (Nüsuklar: Namaz, Oruç ve Hac). Müzzemmil-20 nci ayette salât kelimesi ile Kur'an'ı öğrenme ifadesi de ayrı belirtilmişlerdir. Ancak sosyal yardımlaşma toplantılarına katılma ve bu toplumsal faaliyetler için toplanma sırasında bazen ek olarak namaz kılınmış ve /veya Kur'an eğitimi de yapılmıştır diye düşünüyorum. Bu nedenle de salât kelimesini, "Sosyal dayanışma /yardımlaşma toplantıları ve bu toplumsal faaliyetleri yerine getirin (bazen namazlı ve /veya Kur'an eğitimli)" ifadesini kullandım. "Salâtıl Vusta" ifadesi ise Sosyal faaliyetlerde bulunmak + Kur'an Eğitiminde bulunmak ve Namaz kılmak şeklinde 3 lü işlemi bir arada yapmak üzere toplanmak demektir diye düşünüyorum. Sayın Hakkı Yılmaz ve Mustafa Sağ da aynı görüşteler Keşke böylesi 3 lü toplantıları sadece Cuma günleri değil, daha sık ve daha uygun zamanlar olan sabah erken-akşam üstü veya gece vakitlerinde yapsak diyorum. İnşallahl "Ekimus salâte" ifadesi de Sosyal dayanışma ve yardımlaşma kurumları (Dernek, Vakıf, Yaşlı Huzur Evleri, Aş ev eri, Sığınma evleri gibi) oluşturmak anlamındadır.

Salli ve Salavat kelimeleri ise Kur'an'da sadece "Destek olmak, yardım etmek, yolunda olmak" anlamlarında kullanılmıştır.

SALİH KİŞİ:

Salih kişi, Kur'an daki kesin hükümlere uygun olumlu /faydalı /Salih ameller gerçekleştiren demektir. Ki bu kişiye Kur'an'da MUHSİN denmektedir. Hz. Muhammed, ölen kişi ile sadece amellerin birlikte olacağını söylemiştir: "Ölüyü, (mezara kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi geri döner, biri baki kalır: Ailesi ve malı ger döner, ameli kendisiyle baki kalır.". Tabi baki kalacak olan, kişinin topluma fayda sağlamaya devam edecek olan olumluluklarıdır, ki bunlara Pasif Amel denmektedir Yaşarken ki ameller ise Aktif amellerdir Bir kişi Müslüman olmadan ve iman etmeden, olumlu ameller gerçekleştirmesi ile Muhsin aşamasına ulaşabilirse de, bu kişi imansız olduğu için Mümin'lik ve dolayısıyla İnsan-ı Kâmil aşamasına ulaşamayacaktır diye düşünüyorum

SIRATAL MÜSTAKİYM:

Bu ifade, Kur'an'ın genelinde "doğru yol, orta yol, itidal yolu, dengelilik, hidayette oluş" anlamında kullanılmıştır. Mahşerde nefslerimizden hesaba çekileceğimiz Tekviyr-14, Fecr-27, Kıyamet-14 ve Mümin-17 nci ayetlerde belirtilmiştir İşte hesaba çekilecek olan nefslerimizden olumlu bir nefsimizin yaptırdığı herhangi bir aktivite düşünce veya uğraşın (yemek, içmek, cinsi aktivite, sevmek, sevinmek, üzülmek, dinlenmek, gezmek, öğrenmek ibad etmek, müzik, sanat, iyilik, doğruluk, çalışmak, ilim yapmak vs) normal düzeyde (itidal düzeyinde) yapılması, o nefsin Sıratal Müstakiym hali demektir. Hiç yapılmaması ve kişinin kendini bundan mahrum etmesi (tefrit) veya aşırı yapılması (ifrata-israfa-aşırılığa-fahişliğe kaçma düzeyi) demektir Kullanılan bir deyimle "Normale yakın azı karar, normali ise yarar, çoğun ve inkârın aşırısı ise zarar"ın karşılığı gibidir. Bu uygulamanın, dini uygulamalar dahil bütün olumlu ameller için olması gerektiği Nisa-171 nci ayette vurgulanmıştır. Hz. Muhammed, itidali çok yüksek ve çok düşük kıyafet yanlıştır" Olumsuz nefsin Sıratal Müstakiym'liği ise, onun öldürülmesi demektir diye düşünüyorum. Bu istem, Ankebud-57, Enbiya-35, Bakara-54 ve Kaf-18 nci ayetlerde "Bütün nefsler ölümü tadacaktır" şeklinde ifade edilmiştir. Ki öğrenci Ruh'tan Dünya eğitimi ile bunları öldürmede başarılı olması istenmektedir. Tabi ki şirk koşma, öldürme, hak gasp etme ve zina olaylarında "Azı karar" sözü söz konusu değildir.

ŞEFAAT:

Şefaat, günahları bağışlama, af etmek demektir. Bu af yetkisi doğrudan peygamberlere verilmemekte olup (Hud-46, Tevbe-80), ancak Allah'ın izni ile (Yunus-3, Sebe-23) ve uygun bulunan başarılı öğrenci Ruh'lara (Meryem-87) sınırlı olmak üzere ve Melekler aracılığı (Enbiya 28, Necm-26) gerçekleştirilecek bir

işlemdir Peygamberleri de Ozel Görevli Birer Melek olarak düşünürsek, belki onlar da Allah tarafından şefaat için görevlendirilebilirler diye düşünebiliriz. Ancak böyle bir görevlendirmeyi mutlak görmek, Allah'ın işine karışmak gibi olacaktır diye düşünüyorum. Bu nedenle de "Şefaat ya ResuAllah" ifadesi doğru olmamaktadır. Zaten Şefaate kimin uygun olacağı da Allah'ın değerlendirme ve bilgisi dahilindedir (Yunus-3, Sebe-23).

ŞİRK KOŞMA VE ÇEŞİTLERİ:

Kur'an'ın genelinde sık kullanılan şirk koşma çeşitleri şunlardır; I) Herhangi bir puta tapmayan, Allah'ın tek ilah olduğunu ve bildirdiklerini inkâr eden, yani hiçbir şeye inanmayan, ilahi gerçekleri red eden, Kâfir olan demektir. Kişi, Allah'a ve bildirdiklerine inanmayıp, sadece ilah diye cansız bir put olarak bir eşyaya-maddeye veya bir canlıya (kişi-hayvan veya bitkiye-ağaca) tapınmak ve ilahi bir yardımı ondan istemek üzere dua edıyorsa, Beyyine-1 nci ayette buna "hem "Kâfir, küfre sapan", hem de "müşrik" denmektedir. II) Kişi, Allah'a inanıyor, fakat bildirdiği kesin emirlerine inanmıyor ve bu nedenle de; a) Araya bir putu-eşyay -maddeyi veya bir canlıyı (kişi-hayvan veya bitkiyi) koyarak bunu Allah'a ulaştırıcı olarak kabul edip ona dua ediyor ve ilahi yardımı önce ondan istiyorsa, Beyyine-1 ve Bakara-221 nci ayetlerde buna "müşrik" denmektedir b) Veya Allah'a inanıyor ve araya da put veya kişi de koymuyor, ancak dini uygulamaları Allah'ın rızası için değil de, bir başkasının ilgisini çekmek, görmesini sağlamak ve ondan bir menfaat (iş, makam, ticari kazanç, bilgi vs) beklemek amacıyla, diğer bir ifade ile riyakârca yapıyor, ikiyüzlü davranıyor. Kurân, böylelerine "Münafikun" deyimini kullanmaktadır (Münafikun suresi ve Haşr-17). c) Veya sözde Allah'ın rızası için veya Furkan-43 ncü ayette belirtildiği gibi Allah'ın rızasını ikinci plana iterek, kendisinin belirlediği, fakat Allah'a şirk koştuğunun bilincinde olmaksızın bir hedefi (para, mal, çocuk, makam, şöhret, itibar, ibad etme sayısını tutturma, özellikle şehvet düşkünlüğü gibi olumsuz nefslerden biri, bir eşyayı dine dayandırarak vazgeçilmez kılmak, bir hevesin tutku şeklinde aşırılığı vs) araya koyarak /onu hedefleyerek ve vazgeçilmeyecek kadar ısrarla gerçekleştirmesidir. Bu uygulamaya ise "Gizli şirk" denmektedir. Yani Allah, kendisine gönderilecek olan bir dilekçede, sadece dilekçe sahibinin imzasını istemektedir. Değil ikinci bir imza, paraf bile istememektedir. Sekreter de kullanılmasını istememekte ve ilahi bir yardım isteğinin doğrudan Kendisinden istenmesini emretmekte ve olumlu bütün amellerin "Allah'ın rızasını önceleyerek yapılmasını" istemektedir. d) Son olarak da, yapmakta olduğu bir işi için, ilahi bir yardım istemini doğrudan Allah'tan değil de bir türbede yatandan, muskadan veya uğur diye taşınan bir eşyadan beklemek de Gizli birer şirktir

TAKVA SAHİBİ OLMAK:

Takva sahibi olmak, "Allah ile yapılan anlaşmada söz verilen 7 şarta sadık kalamamaktan, imanın şartları olan 5 gaybe iman etmemekten ve kesin hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirememekten korkmak, endişe duymak, böylesi hatalar yapmakta SAKINMAK" demektir. Takva sahipleri öyle kişilerdir ki, Allah'ın buyruklarına uyamayacağım endişesini taşıdıkları için, Kur'an'da bildirilen bu kuralları öğrenmek için gayret içinde olurlar Dolayısıyla burada, Allah'tan değil, insanın kendinden korkması söz konusu olmaktadır. Çünkü ALLAH SEVGİ'dir Zaten, insan korktuğuna değil, sevdiğine yakınlaşmak ister

TEVEKKÜL ETMEK:

Yapılmaya başlanacak veya yapılmakta olan bir işlem için sadece Allah'tan ilahi bir yardım istemek ve sonucu için Allah'a güvenmek demektir. Tevekkül edildikten sonra, sözü edilen işle ilgili elden gelen her türlü gayreti içtenlikle yapmaya devam etmek "Aktif Tevekkül", buna karşılık hiçbir çaba göstermeden sadece eli kolu bağlanmış gibi beklemek ise "Pasif Tevekkül" demektir. Allah'ın istediği ve yardım edeceği tevekkül, aktif olandır. Çünkü Allah, kapıya kadar gelmeyi ve kapısını da çalarak seslenilmeyi, yani çaba içinde olmayı istemektedir. "Tevekkül etmek" ifadesi ayrıca, insan iradesinin karışmadığı bir sıkıntıyı hastalığı olumsuzluğu Allah'tandır deyip kabul etmek için de kullanılmaktadır Ancak insanın hakkının gasp edilmesi ve zulüm ile karşılaştığı bir olumsuzluğu, itiraz etmeden ve hakkını aramak üzere çaba göstermeden kabullenmek, Allah'ın kabul etmediği bir tevekkül şeklidir.

ZEKÂT:

Verilen nimetlerden /imkânlardan toplumu yararlandırmak amacıyla vergi vermek, yani genele katkı sağlamak ilk zekâtlardan biridir. Vereceği vergi dışında toplumu ve etrafındakileri bilgilendirmek, birisinin yardım ve desteği olmadan devletin çözemeyeceği, toplumun bir ihtiyacını (Okul, hastane, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, aydınlatıcı bilgi-kitap, kütüphane, çeşme, su, yol, çocuk oyun bahçesi, spor kompleksi, sosyal tesis, ulaşım aracı, öğrenci ihtiyacı, cezaevi-çocuk yuvası-yaşlılar yurdu-Rehabilitasyon merkezleri-ibad etme yerleri destekleri vs ile) gidermeyi de vergiyi aksatmamak üzere yine bir nevi zekât olarak düşünüyorum. Birçok ayette "salât ve zekât' hep birlikte kullanılmıştır. Buna göre, henüz devlet teşkilatının

olmadığı ilk dönemlerde zekât uygulaması, sosyal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerinin maddî yönü amaçlı olmuştur. Daha sonra bu aktiviteye devlet vergisi de eklenmiştir. Hz. Muhammed şu sözleri söylemiştir; "Resulullah buyurdular ki: 'Kim malının zekâtını sevap umarak verirse ona sevap verilir. Kim de zekâtını vermezse biz zekâtı ve malın yarısını (cezalı olarak zorla) alırız. Bu, Rabbimizin kesin kararlarından biridir Al-i Muhammed'e ondan bir hak yoktur-Kütubu Sitte-Muaz-2011". Ve "Hasan İbnu Ali, zekât hurmasından bir tanesini alıp, hemen ağzına attı. Resulullah, 'Hişt, hişt at onul Bilmiyor musun, biz zekât /devlet malı yemiyoruz!" -veya: "Bize zekât /devlet malı helâl değildir!' diye müdahale etti. Ebu Hüreyre- Kütubu Sitte-2055".

ALFABETİK SIRAYA GÖRE SURELER

	SAYFA NO
A	
A'LA (8) (87)	19
A'RAF (39) (7)	66
ABESE (24) (80)	35
ADİYAT (14) (100)	24
AHKAF (66) (46)	324
AHZAB (90) (33)	516
AL-İ İMRAN (89) (3)	486
ALAK (1) (96)	1
ANKEBUT (85) (29)	414
ASR (13) (103)	24
B	
BAKARA (87) (2)	425
BELED (35) (90)	53
BEYYİNE (100) (98)	586
BURUC (27) (35)	39
C	
CASİYE (65) (45)	319
CİN (40) (72)	98
CUM'A (110) (62)	632
D	
DUHA (11) (93)	22
DUHHAN (64) (44)	317
E	
EN'AM (55) (6)	238
ENBİYA (73) (21)	368
ENFAL (88) (8)	478
F	
FATIR (43) (35)	118
FATİHA (5) (1)	14
FECR (10) (89)	21
FELAK (20) (113)	29
FETİH (111) (48)	635
FİL (19) (105)	29
FURKAN (42) (25)	109
FUSSİLET (61) (41)	298
GAŞİYE (68) (88)	332
H	
HACC (103) (22)	604
HADİD (94) (57)	559
HAKKA (78) (69)	396
HAŞR (101) (59)	587
HİCR (54) (15)	231
HUCURAT (106) (49)	622
HUD (52) (11)	207
HÜMEZE (32) (104)	44
İBRAHİM (72) (14)	362
İHLAS (22) (112)	30
İNFİTAR (82) (82)	405
İNSAN (98) (76)	582
İNŞİKAK (83) (84)	406
İNŞİRAH (12) (94)	23
İSRA (50) (17)	180
K	
KADR (25) (97)	37
KAF (34) (50)	47
KÂFİRUN (18) (109)	28
KALEM (2) (68)	
KAMER (37) (54)	55
KARİ'A (30) (101)	41
KASAS (49) (28)	170
KEHF (69) (18)	333
KEVSER (15) (108)	25
KIYAMET (31) (75)	42
KUREYŞ (29) (106)	41
L	
LEYL (9) (92)	20
LOKMAN (57) (31)	271
M	
MA'UN (17) (107)	27
MAİDE (112) (5)	639
ME'ARİC (79) (70)	396
MERYEM (44) (19)	124
MUHAMMED (95) (47)	565
MUTAFFİFİN (86) (83)	423
MÜMİN (60) (40	290
MÜCADİLE (105) (58)	618
MÜDESSİR (74) (74)	10
MÜLK (77) (67)	394
MÜMİNUN (74) (23)	378
MÜMTEHİNE (91) (60)	528
MÜNAFİKUN (104) (63)	616
MÜRSELAT (33) (77)	44
MUZEMMİL (3) (73)	8
N	
NAHL (70) (16)	346
NAS (21) (114)	30
NASR (114) (110)	681
NAZİ'AT (81) (79)	403
NEBE (80) (78)	401
NECM (23) (53)	31
NEML (48) (27)	162
NİSA (92) (4)	530
NUH (71) (71)	361
NUR (102) (24)	591
R	
RA'D (96) (13)	570
RAHMAN (97) (55)	577
RUM (84) (30)	407
S	
SAD (38) (38)	59
SAFF (109) (61)	630
SAFFAT (56) (37)	262
SEBE (58) (34)	275
SECDE (75) (32)	387
Ş	
ŞEMS (26) (91)	38
ŞU'ARA (47) (26)	151
ŞURA (62) (42)	304
T	
TAHA (45) (20)	132
TAHRİM (107) (66)	625
TALAK (99) (65)	585
TARIK (36) (86)	54
TEBBET (6) (111)	16
TEGABUN (108) (64)	627
TEKASUR (16) (102)	26
TEKVİR (7) (81)	17
TEVBE (113) (9)	661
TİN (28) (95)	40
TUR (76) (52)	391
V	
VAKI'A (46) (56)	146
YASİN (41) (36)	101
YUNUS (51) (10)	195
YUSUF (53) (12)	220
Z	
ZARİYAT (67) (51)	329
ZİLZAL (93) (99)	539
ZUHRUF (63) (43)	310
ZÜMER (59) (39)	281

1. 'ALAK (96)

(Asılı duran, yapışan, sevgi, ilgi)

BİSMİLLAHİRRAHMANIRRAHIYM

*İlk dört sure olan 'Alak, Kalem, Müzzemmil ve Müddessir sureleri, sadece Hz. Muhammed'e hitap eden ve O'nu Fatiha suresi ile başlayacak Allah'ın tek dini olan İslam Dininin ilahi ders kitabı olan Kur'an'ı tebliğ etmesine hazırlayacak ve eğitecek surelerdir.

1. Oku, her şeyi yoktan var eden /yaratan Rab'bin adıy a.

A'raf-102-169-172-173, Yasin-60, Taha-115, Bakara-27-31, Al-i İmran-77, Nisa-119, Hadid-8, Ra'd-20-25, Rahman-2-3, Maide-7 nci ayetlerde belirtildiği gibi Allah ile 7 konuda anlaşma yapmaktayız. Hangi ırk, cins veya dini görüşte olursa olsun bütün dünya öğrencisi olacak ve İns denilen Ruhlarla yapılan bu anlaşmada, Dünya yaşamımız sırasında, başta Allah'ı tek ılah olarak tanıyacağımız olmak üzere toplam 7 konuya uyacağımıza söz veriyoruz. A'raf-172 nci ayette belirtildiği gibi, ilk konu için, "Elest-i Bi Rabbikum - Allah'ı tek ilah tanıyacağınıza söz veriyor musunuz?" diye soruluyor ve "Belâ" diye söz veriyoruz. Halk arasında bir tekerleme şeklinde "Ne zamandan beri Müslümanız?- Kalu Belâ'dan -Evet dedikleri andan beri' ifadesinin temeli işte bu konuya dayanmaktadır. Bu sözleşmenin ikinci maddesi ise Bakara-31 ve Ra'd-2-4 ncü ayetlerde belirtilen "Evren bilgisi" kitabını öğrenmektir. Adem ve eşi Cennet'in ilk katında ve henüz dünyaya gönderilmeden önce İns diye isimlendirilen dünya öğrencisi olan Ruh'larının hafızasına ilk yüklenen kitap Evren kitabı olduğuna göre, demek ki, Hz Muhammed'in okuması istenen de, bilinçaltı hafızasında gizli olan bu Evren kitabını okuyup hatırlamaya çalışması olmaktadır diye düşünüyorum. Dolayısıyla bu ayet, biz insanların da, her biri birer ilim kaynağı olan evreni, insanı ve diğer canlı-cansız yaratılanlarda gizlenmiş olan bilgileri okumamız, onları araştırıp ilim yapmamız gerektiği emrini vurgulayan ilk ayet de olmaktadır. Dolayısıyla ilk kitap "Maddeyi araştırma kitabı" olmaktadır. Bu da insanın sorgulayıcı, araştırıcı ve aklını kullanıcı olmasını sağlayacak demektir. Bu ilmi yapabilmek ise, ilim adamlığı mesleği veya ilim yapanları desteklemeyi gerektirir. Gerçeğe baktığımızda, en küçük bir esnaf şeklindeki bir meslekte oluş bile, bir nevi Evren ile ilgilenmek demektir.

2. Ki O Rab, insanı yapışıp asılı duran bir parçadan var etti /yarattı

"Oku" emrinden sonra bu ayet ile insanın nasıl yaratılmış olduğuna değinilmiş olması, okunacak olanın özellikle birinci kitapta bulunan ve Evren'in de en son ve en mükemmel yaratığı olan "Beşer" olması gerektiğini de vurgulamaktadır. Burada geçen 'Alak kelimesinin genel görüşe göre insanın yaratılışına ait olup anne rahmine yapışık şekilde asılı duran ve kadın yumurtası ve erkeğin sperminin birleşmesi ile oluşmuş ve henüz çift cinsiyetli tek hücre olan zigottan oluştuğudur. Zigot denilen ve çift cinsiyeti içeren bu hücre, kendi kendine 2-4-8 gibi katlanacak şekilde bölünerek ilk 8 haftalık embriyonal döneme girer. Bu görüşte olanlar, insanın tek bir nefsten /varlıktan var edildiğinin Nisa-1 nci ayette, erkek ve dişiden ibaret bir varlıktan yaratılmış olduğunu da Hucurgt-13 ncü ayette açıklanmış olduğuna değinirler. Ben ise buradaki 'ALAK kelimesinin ALLAH'A ÖZGÜ SEVGI olduğunu düşünüyorum.

Burada geçen 'Alak kelimesinin genel görüşe göre insanın yaratılışına ait olup anne rahmine yapışık şekilde asılı duran ve kadın yumurtası ve erkeğin sperminin birleşmesi ile oluşmuş ve henüz çift cinsiyetli tek hücre olan zigottan oluştuğudur. Bu da Bing-Bang diye ifade edilen olay ile Evren'in de bir tohumdan oluşmuş olduğunu düşündürmektedir

3. Oku ve bil ki O Rabbin en büyük ikram sahibi /cömert olandır 4. Ki O (Rabbin), kalemin yazdıklarıyla öğretmiş ve öğretendir.

"Oku" emrinin, insanın yaratılmasının açıklanmasından sonra bu ayette ikinci defa verilmiş olması, dünya öğrencisi olan Ruh'un hafızasındaki "Evren Kitabı" yanında diğer ikinci kitap olan "Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri" olduğunu düşünüyorum. Ki "Kur'an" kelimesi "Okuma, Okunan" anlamındadır İkinci kitabın Kur'an olduğunu, Bakara suresinden sonra indirilen Rahman-2 nci ayetinden anlıyoruz İbrahim-52 nci ayette vurgulandığı gibi, Böylece öncelik ilim yapmaya ve bilim adamına verilmekte, ondan sonra Kur'an okuyarak İman'a ulaşılması önerilmiş olmaktadır. Böylece ilk kitap olan Evren kitabını, yani yaratılan madde kitabını akuyarak hem Allah'ın farkındalığına bu yol ile ulaşmayı, hem de sorgulayıcı akla ulaşmayı hedeflemekte, manevi kitap olarak da Kur'an'ı anlayarak okumak ile de yaşam kuralları bütünü halindeki dini öğrenmeyi sağlayacaktır. Nasıl Evren kitabını okumak kişiye eleştirel ve sorgulayıcı bir akıl, aklı kullanma ve özgür karar vermeyi sağlayacaksa, Kur'an'ı da nalyarak okuma "Güçlü bir iradeye ulaşmayı" sağlayacaktır. Güçlü bir iradede oluş ise nefslerle mücadeleyi, tek din ve tek İslam düşüncesine ulaşmada kolaylaştırıcı etki yapacaktır. Zaten Al-i İmran-18 nci ayette ilim adamına öncelik verilmiş ve "Adalet üzere olan bilim adamı" denilerek Meleklerden sonraya konmuştur. Einstein da bu konuya şu sözleri dikkat çekmiştir, "Evrenin yapısını, bilimsel

ve akılcı bir şekilde anlamak, insana en derin iman duygusunu verir" ve "Bilimsel arayış, bilimcileri bir çeşit özel bir dini inanışa yöneltir. Ancak bu, kesinlikle bilim adamı olmayan daha naif insanların dinî anlayışından epey farklıdır. On ikinci asra kadar İslam dünyası İlim yapma ve Din kurallarını öğrenmek üzere Kur'an'ın okunmasını paralel götürmüş ve İslam bilginleri oldukça önemli buluşlara imza atmışlardır. Ancak maalesef sonrasında ilim sadece din ilmi ismi altında, dini bilgilere sınırlandırılmış ve bu yönelme, İslam ümmetini doğa biliminden ve Kur'an'ın emrinden uzaklaştırmıştır. Çünkü Kur'an, bu asırdan sonra yavaş yavaş insanlardan uzaklaştırılmış ve bir meslek kitabı olarak sadece "Din Adamları"nın anlayışına ve anlatımlarına sınırlandırılmıştır. Daha önceleri Hahamların ve Papazların Tevrat ve İncil'i birer meslek kitabı olarak sahiplenip din adamı sınıfı oluşturmaları gibi, Hz. Muhammed'e iman eden toplumda da aynı uygulama başlatılmıştır. Halbuki Evren kitabı, onu çok yönlü araştıracak meslekler kitabı, Kur'an ve bunu okuyarak imanlılığa varmak, bir meslek gerektirmez. Ancak Müddessir-6 da belirtildiği gibi ücretsiz uyarıcılar, Kur'an anlatıcıları gerektirir. Böylece de dinde gereksiz ayrıntılara yönelinmeye, şekilsel ve sayısal ibad etme yöntemleri ön plana alınmaya ve gelenekleri dinselleştirmeye başlanmış, türemeye başlayan ilmihallerle de dini uygulamalar, Kur'an dışı ayrıntılara boğulmuştur. Bu da insanların, koşulsuz sevgi olan Allah'a sevgi duyulması yerine Allah'tan korkmalarına ve günah korkusu içinde, "Anlayamam ve okursam günah işlerim" endişesi ile Kur'an'dan iyice uzaklaşmalarına neden olmuştur.

5. İnsana bilmediklerini ve bilmesi gerekenleri öğretendir O.

**Allah'ın öğrettiği, okumamızı istediği 2 kitaptır. Önceki ayette bulunan "öğreten" ifadesi, bu ayette ikinci defa yer almaktadır ki, bu ifadenin, yine 2 defa tekrarlanmış olan "oku" ifadesi gibi önemli olduğunu da vurgulamaktadır. Dolayısıyla okuma ve öğrenme nasıl farzemir ise, öğretme de kesin bir emirdir. Dolayısıyla, oku ve öğret beraberliğini, "verilen kitapları anlayarak oku, öğren ve zekât olarak da topluma, etrafındakilere veya bireysel olursa infak olarak Kişilere öğret" anlamlarında düşünmek gerekir. Yani, bir bilim adamının esas zekâtı, kitap ve konferansları, yetiştirdiği bilim adamları demektir. Zekât ve infak için Temel Kavramlara bakınız.*

**Öğretme farz uygulaması, tabi ki yeterli aklın olana ve olan aklını kullanıp öğretilenleri anlayabilene olacaktır. Aklını kullanma yeterlilik yaşı, Adlî Tıp deyimi ile "Fark Mümeyyiz - Aklını yerinde kullanabilme ve yasal yetkinlikte oluş dediğimiz ergenlik çağı olduğuna göre, bu yaş aynı zamanda artık Kur'an'ı anlayarak öğrenme, evlenme ve yasal işlemleri tek başına karar verip yapabilme yaşı olmaktadır. Maun-2, İsra-34, En'am-152, Nisa-2-3 ncü ayetlerde büluğ yaşına kadar yetimin malının gözetilmesine ilişkin açıklamalar, bu konuyu pekiştirmektedir. Zaten Kur'an Taakkul, Tefekkür, Tezekkür ifadeleri şeklinde akılını kullananlara ve dirilere hitap eden bir kitap olduğunu defalarca vurgulamaktadır.*

**Görüldüğü gibi Kur'an, "oku ve öğret" kelimeleri gibi, din ve uygulamalara ilişkin birçok kesin hükmü, tam açıklamayıp sadece ismini vermekle, ayrıntıyı serbest bırakmış ve böylece Kur'an'ın her topluma ve her devre uymasını, yani dinamikliğini sağlamıştır. Ayrıca En'am-38 nci ayet ile de, Kur'an'ın kaynak ana kitabı olan Levh-i Mahfuz'da hiçbir şeyin eksik bırakılmadığı" vurgulanmıştır.*

6. Ancak şunu da bil ki insan, öğrendikleri /elde ettikleri nedeniyle aşırı derecede şımarıp azmaya meyillidir. 7. Ve bu bildikleriyle hemen kibirlenir ve kendini üstün görmeye başlar.

**Burada, insanın böylesi olumsuz bir nefs özelliği ve zayıflığı olduğuna değinilmekte ve bu zayıflığı nedeniyle de öğretmeye pek yanaşmayacağına dikkat çekilmektedir.*

8. Hâlbuki insan, Rabbine mutlaka geri dönecektir.

**Dönüş, hesap vermek üzere mahşerde Allah'ın huzuruna olacaktır.*

9. Ey peygamberl Bir zamanlar Senin gibi elçi olanı /peygamberi engelleyeni hatırlamaya çalış, 10. Salla üzere olan /dini tebliğ eden ve yardım etmeye çalışan elçiyi engellemeye çalışanı.

**Burada Hz. Muhammed'e "Çünkü Sen de böylesi engelleyiciler ile karşılaşacaksın" uyarısı yapılmaktadır.*

**Değinilen engelleyiciler, daha önce gönderilen peygamberleri red eden ve Allah'ın tekliğine inanmayıp şirk-ortak koşarak küfre sapmış olan kişilerdir. Dolayısıyla bu ayette de, Hz. Muhammed'e, yine kendisini engelleyici benzer kişilerin olacağı uyarısı yapılmaktadır.*

11. Ve O kul /elçi, doğru yoldaydı /hidayet üzerineydi, 12. Ve insanları takva (muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası) içinde olsunlar diye uyarıyordu.

13. Buna rağmen o, peygamberi /elçiyi red etmekte /yalanlamakta ve engellemekte hep ısrarcı olmuştu. 14. Hâlbuki o, Allah'ın her şeyi görmekte

olduğunu bilmez mi ki?

15. Kesinlikle biliyordu ve aynı şekilde böylesi kişi, Sana karşı olacak olan davranışına son vermezse, and olsun daha öncekilere yaptığımız gibi onu da yakalarız perçeminden /alnından. 16. O yalancı ve hata işlemiş perçeminden /alnından .

17. Bu sırada kendisini kurtarması için, güvendiklerini yardıma çağırsın bakalım. 18. Biz de hemen (Cehennem görevlileri olan) zebanileri çağırır ve onu Cehenneme göndeririz.

**Cehennem görevlilerinin sayısının 19 olduğu Müddessir-30 ncu ayette açıklanmıştır. Allah, mevcut kodamanlara karşı Hz. Muhammed ve Kur'an aracılığı ile gerçekleştirmeyi projelendirmiş olduğu İslam Devriminin gerçekleşmesi için nasıl Cehennemde zebanileri görevlendireceğini belirtmişse, demek ki dünyada da vereceği azaplar için insanlardan /beşerlerden görevlendirmeler yapacağı anlamını da çıkarabiliriz. A'raf-167, Furkan-20, Yunus-85, En'am-129, Mümtehine-5 ve Muhammed-4 ncü ayette insanların birbirleri için görevlendirildikleri, Leyl-4-11 arası, Fatır-45, Kasas-54, Zumer-26, Mümin-78, Fussilet-16, Nahl-30, Secde-21, Tur-47, Naziat-25, Ankebud-54, Bakara-10-85, Teğabun-3, Maide-41 ve Tevbe-74 ncü ayette de azabın bir kısmına henüz dünya yaşamında iken başlandığı, esasının ise ahrette olacağı belirtilmiştir. Allah, toplumsal bir yenilenme için genellikle gençleri (İndigo karakterli olan) ve bayanları kullanmaktadır.*

19. Sakın böylesine uyma ve Sen sadece Allah'a secde et /tam teslim ol ve sadece O na yönel /O'na yaklaştıracak olan yolda oll

**Buradaki "secde et" kelimesi, sadece Allah'a saygı göster ve O'na kul olduğunu ifade et" anlamındadır diye düşünüyorum. Ki secde kelimesi Rahman-5 nci ayette "Allah'ın buyruklarına uymak", Bakara-33 te "Adem'e destek olun, yardımcı olun", Al-i İmran-113 ncü ayette de "Allah'a teslimiyet" anlamlarında kullanılmıştır.*

2. KALEM (68)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Nûn, Ya Muhammedl Kaleme ve yazdıklarına emin olunsun ki, 2. Sen Rabbinin iyiliğine /nimeti olan Kur'an'a erişmiş bir elçisin ve kesinlikle bir akıl hastası değilsin.

**Nûn kelimesinin mürekkep hokkası anlamında olduğu görüşü hâkimdir. Burada, Hz. Muhammed'in maruz kalacağı ilk şeylerden birisinin akıl hastalığı ile itham edilmek olacağına dikkati çekilmektedir. İkinci surenin Kalem ile başlaması, öğretmenin ve dolayısıyla da eğitimin, araştırıp ilim yapmanın çok çok önemli olduğunu vurgulamaktadır.*

3. Ve Senin için mutluluk verici bir ödül hazırlamışız. 4. Çünkü Sen, üstün ve farklı bir yaratılış ve iyi bir ahlâk üzeresin.

5. Hem Sen, hem de şu anda Allah'a şirk koşmakta olan ve bildirilenleri inkâr edenler, 6. Kimin akıl hastası olup olmadığını ve Sana hazırladığımız ödülü görecekler.

**Hz. Muhammed'e olduğu gibi, bütün insanlardan da hak edenlerin ödüllerinin azının dünyada, esasının ise ahret yaşamında verileceği Ankebud-27 nci ayette açıkça belirtilmiştir. Secde-21, Maide-41, Tevbe-74, Zumer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-16 ve Bakara-10-85 nci ayetlerde de "Ben yapacağım olumsuzluğu yapayım, dünyada keyfini çıkarayım" düşüncesinin yanlış olacağı ve azabın dünyada başlayacağı belirtilmektedir.*

7. Ya Muhammedl Şunu bil ki Senin Rabbin, kimin Allah'ın doğru yolundan sapmış /dalalette olduğunu, kimin de dosdoğru yolda /hidayette olduğunu çok iyi bilendir. 8. Bu nedenle de Seni ret edecekler /yalanlayacaklar olacaktır ve sakın onları umursama ve kendine dert etme. 9. Takat onlara yine de dikkat et. Çünkü onlar hoşlanacakları şeyleri söylemeni ve onları övmeni isteyecekler. Ancak bu istediklerini yaparsan, Seni övüp akıl hastası demeyeceklerini belirtecekler.

**Doğru yol ile ilgili açıklamalara için Temel Kavramlara bakınız.*

10. Ya Muhammedl Sürekli yalan yere yemin edene, iftiracıya, 11. Başkalarını çekiştirene ve küçük görene, 12. Hayır işlerine engel olan zalimlere /bozgunculara /kötülüklere batmış olanlara, 13. Muhteris ve asalaklara, 14. Servet ve çocuk sayıları ile böbürlenenlere, hiçbir konuda sakın ödün /taviz verme.

**Burada, Hz. Muhammed'in dikkat etmesi gereken kişilerin karakterleri açıklanmaktadır. Dolayısıyla bizlerin de aynı karakterdeki kişilere dikkat etmemiz gerekmektedir.*

15. Çünkü bunlara ayetlerimizi anlattığında Sana, "Bunlar, eskilerin uydurduğu

rivayetlerdir /hikâyelerdir" diyerek kabul etmeyecekler, 16. Biz de onların havada olan burunlarını en kısa zamanda yere sürteceğiz, hiç merak etme.

17. Daha önceleri bunlar gibi davranan bahçe sahiplerine yaptığımız gibi. Bu bahçe sahipleri, böbürlene böbürlene ertesi sabah ürünlerini toplayacaklarına dair birbirleriyle sözleşmişlerdi. 18. Bunu yapacaklarından da hiçbir endişeleri yoktu.

19. Ama onlar henüz uykudayken Rabbin tarafından gönderilen bir afet /fırtına ve yağmur oldu, 20. Sabaha kadar bahçeleri harabeye döndü ve ürünleri yok oldu.

21. Sabahleyin uyanınca birbirlerine seslendiler ve 22. "Haydi ürünlerimizi toplamaya gidelim" diyerek hazırlandılar. 23. Aceleyle yola çıktılar ve kendi aralarında, 24. "Aman hiçbir yoksul kimse bizi görmeden, erkenden ürünümüzü toplayalım" diye fısıldaştılar.

*Bahçe sahipleri, muhtaç olanlar görmesinler diye erkenden kalkmış ve ürünlerini toplamayı düşünmüşlerdi.

25. Yoksullara yardım edecek kadar varlıklı oldukları halde, böyle konuşa konuşa ve kendilerinden emin olarak bahçeye ulaştılar.

26. Bahçenin perişan durumunu görünce de "Herhalde biz bahçemizi şaşırdık ve yanlış bahçeye gelmişiz" diyerek çevreyi incelemeye başladılar.

27. Yanlış olmadığını anlayınca da, "Galiba biz cezalandırıldık ve ürünümüzden mahrum bırakıldık" diyerek pişmanlıklarını belirttiler.

28. İçlerinden en makul olanları: "Ben size Rabbimizi tespih etmemiz /anmamız ve verdiği nimetlerine de teşekkür etmemiz gerekir dememiş miydim" diye söylenince, 29. Diğerleri de yapmış oldukları hatalarını anlayıp,"Rabbimizl Sen yüceler yücesisin ve bizler de zalimlerden /nankörlerden olmuşuz" diyerek, 30. Pişmanlıklarını belirtmeye ve birbirlerini suçlamaya başladılar.

31. Sonra da"Yazıklar olsun bizel Meğerse biz çok şımarmışız ve kibirlenmişiz. 32. İnşallah Rabbimiz bu bahçemizi daha hayırlısı ile değiştirir. Ve artık biz de hatamızı anladık ve Rabbimize tek Allah olarak O'na iman etmemiz gerektiğini böylece öğrenmiş olduk" diye itirafta bulundular.

33. İşte doğru yoldan sapmış /dalalette olanlara azap böyle takdir edilmektedir. Ancak ahret azabı çok daha büyüktür /şiddetlidir. İnsanlar keşke bilseler ve hataya yönelmeselerl

34. Çünkü takva sahibi olanlara ödül olarak Rablerinden ürünleri bol /Naiym bahçeleri /cennetleri vardır. 35. Biz hiç Müslüman olanları /Allah'a gerçekten teslim olanları ve buyruklarına uyanları, Allah'ı öncelemeyip araya bir kişiyi /eşyayı veya herhangi bir başka hedefi koyan /şirk koşucu inkârcı suçlularla /mücrimlerle bir tutar mıyız? *Takva sahibi oluş, Kur'an'da bildirilen ana hükümleri uygulama çabasında olmak yanında, bunları uygulayamama korkusu içinde olmak demektir.

*Naiym cennetleri, farklı nimetlerle donatılmış cennetlerden olup diğer cennetler de Adn, Meva ve Firdevs cennetleridir.

36. Allah'ın tekliğini red edip şirk koşup ve her girişimde O'nun rızasını düşünmeyen inkârcılara yeri gelince şöyle seslen: "Siz neye göre karar veriyor ve Allah'a şirk koşup duruyorsunuz?", 37. "Yoksa sizi bu düşünce ve davranışa yönlendiren okuyup ders aldığınız bir kitabınız var da, bu tutarsız hükümlerinizi ondan mı öğreniyorsunuz?" 38. "Ve onda 'Her ne isterseniz, o mutlaka sizin olacak' diye mi yazıyor? 39. Yoksa isteğinize göre verdiğiniz bu tutarsız hükümlerin vazgeçilmezliğine ve kıyamete kadar sürmesi gerektiğine dair Bizlerden bir bilgi mi aldınız?"

*Kalem-37, En'am-93, Enbiya-45 ve Maide-50 ile- 52 nci ayetlerle Kur'an dışı başka kitap yasaklanmış olmaktadır. Zaten Al-i İmran-103 ncü ayette Allah, tutunacağımız tek ip olarak Kur'an'ı bırakmış olduğunu vurgulamaktadır.

40. Ve onlara şunu da sor "Bu davranışınızın size zarar vermeyeceğini içinizden kim garanti edebilir?".

41. Yoksa onların Allah'ın kitabından başka kitabı olup onlara bu kitabı bildiren dostları mı var? Şayet varsa, getirsinler dostlarını ve inandıkları kitaplarını da görelim, eğer doğru sözlü iseler?

42. Her şeyin açığa çıkıp kaçmak isteyecekleri hesap günü /mahşer günü, onların yalanları açığa çıkarılacak ve tek Allah'a secde etme /O'na teslim olma gerçeğini görecekler. Ancak o saatten sonra, bu ve bunun gibi birçok gerçeği anlamalarının, suçluluklarını örtmeye artık bir yararı olmayacak ve belirlenen karşılıkları verilecektir. 43. Böylece de öğrenecekleri gerçekler karşısında hatalarını anlayacaklar ve gözleri yere eğilmiş, aşağılanmış, bin pişman, perişan bir halde olacaklardır. Hâlbuki onlar yaşıyorken /dünyada iken elçilerimiz tarafından

defalarca tek Allah'a secdeye /O'na teslim olmaya /sadece O'na iman ve ibad etmeye davet edilmişlerdi.

44. Ya Muhammed! Böylesine bir hadisi /Kur'an'ı yalanlayacak /ret edecek ve kendi uydurdukları sözlere /hadislere uyacak olanları Bana bırak /Beni onlarla baş başa bırak. Onlara Sen herhangi bir karşılık vermeye kalkma. Çünkü Biz onları ummadıkları /bilemeyecekleri yerden yavaş yavaş azaba uğratacağız.

45. Böylelerine ya iyice batsınlar veya umulur ki belki doğruya yönelirler diye bir süre daha tanıyacağım ve azaplarını, durumlarını uygun bulursam belki de ecellerini erteleyeceğim. Ancak sonunda Benim azap vaadim /yaptıklarının karşılığını verme sözüm kesinlikle gerçekleşecektir.

**Ölüm zamanı dediğimiz ecelde erkene alma veya erteleme olduğu ayrıca Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

46. Hâlbuki Sen onlardan bir ücret de istemeyeceksin ve bu yüzden çok ağır bir borç altında da kalmayacaklar.

*Hz. Muhammed'in izinde olarak, Kur'an'ı tebliğ etmek ve anlatmanın da ücretsiz olarak yapılması ve insanların ücretsiz bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu işi para karşılığı yapanların dediklerini şüphe ile karşılamak ve Kur'an ile ispatlamalarını istemek veya mutlaka araştırıp öylece kabul etmek gerekir diye düşünüyorum.

47. Yoksa bilinmeyeni /gelecek gayb bilgilerini bildiklerini ve neler yazılmış olduğunu ileri mi sürüyorlar?

**Çünkü gaybın /bilinmeyenin ve geleceğin doğru bilgisini sadece Allah bilmektedir. Kehf-65 nci ayette gaybı-geleceği bilme ilim olarak tanımlanmakta ve Ledun İlmi denmektedir.*

48. Ya Muhammed! Sen Rabbinin hükmünün /kararlaştırmış olduklarının gerçekleşmesine kadar sabır göster ve mücadelene devam et. Sakın balığın (Asur halkının) dostu (Yunus) gibi kendi halkına kızıp ülkeni terk etme hatasını yapma ve Sen de halkına kızıp onlardan uzaklaşma. Yunus, balığın karnında /Asur ülkesinde büyük bir sıkıntı içinde, yaptığı uzaklaşma hatasından pişman ve perişan bir halde Rabbine yakarmış /dua edip af ve yardım istemişti.

**Buradaki Yunus balığı sembolü ile Yunus balığını kendilerine bayrak amblemi yapan Asur'lular kastedilmektedir (Eliaçık İhsan). Bu ayette de Yunus peygamberin Asur ülkesine göç etmesi, fakat burada umduğunu bulamayınca da Allah'tan af dilemesi anlatılmaktadır. Dolayısıyla bu ayette, Hz. Muhammed'e de toplumuna kızmaması ikazı yapılmaktadır diye düşünüyorum. Toplumların bazı hayvanları sembol olarak kullandıkları ayrıca Neml-17 nci ayetin dipnotunda da belirtilmiştir.*

49. Eğer Rabbinden Yunus'a bir af ve iyilik uygun görülüp ona ulaştırılmasaydı, kınanmış olarak yakıcı sıcaklıktaki bir yere atılmış vaziyette bırakılacaktı.

50. Ancak Rabbin O'nu bağışladı ve yine salihlerden /iman eden ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenlerden kıldı.

51. Ya Muhammed! Şuna da dikkat et ki, küfre sapmış olanlar, Zikri /Kur'an'ı dinlediklerinde kıskanacak ve gözleriyle /nazarlarıyla Seni durdurmak isteyecekler. Ve "Muhammed akıl hastası olmuştur" diyerek Kur'an'ın etkisini azaltmaya çalışacaklar.

**Hz. Muhammed nazara karşı dua okurdu; Şeytanlardan ve insanın göz (değmesinden (çeşitli dualar okuyarak) Allah'a sığınırdı-Kütubu sitte-4029*

52. Oysa Sana indirmekte olduğumuz bu Kur'an, sadece bulunduğun toplum olan Araplara değil, tüm âlemlere, anlayıp düşünecekleri, öğüt alıp benimseyecekleri ve onları Allah'ın dinine yönelsinler diye uyaracak olan apaçık bir ZİKİR /ÇAĞRI /DAVET'TİR.

**Kur'an ın sadece Arap toplumuna değil, hem bütün insan âlemlerine /farklı ırk ve toplumlarına, hem de Cin neslinin âlemlerine /gruplarına da indirilmiş olduğu Sad-87-88, Furkan-1, Ahkaf-29, En'am-86, Al-i İmran-33 ve Rahman-33 ncü ayetlerde açıklanmıştır. Buna göre de diyebiliriz ki, hem İnsan nesli, hem de Cin nesli eğitim süreci içindedirler. Cin nesli ile ilgili açıklamalar, A'raf-179 ncu ayetin dipnotunda yapılmıştır.*

3. MÜZZEMMİL (73)

(Örtünüp yatan, uyku kıyafetini giyen)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey gece örtünerek yatan /uyuyan /sıkılıp içine kapanan (Muhammed)! 2. Gecenin başlangıcında /ilk döneminde kalk uyuma, 3. Yarısından önce bir vakitte kalk, 4. Kendine göre bir zaman ayırarak kalk ve Kur'an'ı anlaya anlaya, düşüne düşüne oku /iyice öğren ve onları tertil et /sırala 5. Çünkü Biz Sana çok ağır ve meşakkatli bir sorumluluk getirecek /öğrenmen ve öğretmen gerekli sözler (Kur'an) vereceğiz.

**Buradaki mesaj, bütün insanları ilgilendiren bir mesajdır Ve Kur'an, bu açıklaması ile biz Beşerlere "Beni, bilmediğiniz, dolayısıyla anlamayacağınız ve düşünmeyeceğiniz bir dille telaffuz şeklinde okuyun, beni bu şekilde ezberleyin ve buna da Hatmetmek ismini verin" dememektedir. Gecenin, özellikle salât faaliyetlerine /toplu halde sosyal yardımlaşma toplantıları (bazen namazlı ve /veya Kur'an eğitimli) için, insanın hem dinlenmiş ve sakin halde olması ve daha kolay konsantre olup beyinde oluşacak düşünce enerjisinin kayıt merkezlerine daha net ulaşımını kısmen bozan Güneş'in olmaması nedeniyle daha uygun olduğu ayrıca bu surenin 20 nci ayetinde Furkan-64, Neml-86, Isra-78, Hud-114, Rum-17-23, İnsan-25 ve Nur-58 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Hz. Muhammed şunu söylemiştir; Gecede bir saat vardır ki, müslüman bir kimsenin Allah'tan, dünya veya ahirete müteallik bir hayır talebi o saate rastlarsa, Allah dilediğini ona mutlaka verir. Bu saat her gecede vardır. Kütubu sitte-4575". Konsantrasyon için de kişinin dinlenmiş olması ve fırsat bulmuş olması gerekmektedir. Yine konsantrasyonu olumsuz etkileyecek "sayı sayma" meşguliyetinde de olmaması gerekir. Çünkü Kur'an, hızlı okumayı değil, anlaşılmasını ve üzerinde düşünülmesini istemektedir. Biliyoruz ki Kur'an'ı okurken kabul görecek ve ilahi kaydımıza gidecek olumluluk, okuduğumuz kelimenin kuru kuru okunuşu, makamı veya frekansı değil, okunanın anlaşılması ve anlaşılanın düşünülmesi sırasında beyinde oluşan düşünme enerjisidir. Dolayısıyla da Kur'an'ın anlayarak okunması temel hedef olmalıdır ki üzerinde düşünebilip öğrenelim, benimseyelim ve davranışlarımıza, hayatımızı yönlendirmeye yansıtabilelim. Kur'an'ı anlayarak okumaya ilişkin şu hadis bulunmaktadır; "İki kişiye karşı hased caizdir: Birincisi o kimsedir ki, Allah kendisine Kufan-ı Kerimi nasib etmiştir, o da onu, gece ve gündüz boyu anlayarak okur ve ikame eder /O'na göre yaşar. İkincisi de o kimsedir ki, Allah Teala ona mal vermiştir de, o da gece ve gündüz (hak yolda) infak eder. İbnu Ömer-Kütubu Sitte-1661". Burada belirtilen Kur'an'ı okuma ile ilgili 2 şart dışındaki diğer 5 şart için Temel Kavramlara bakınız. Kur'an'ın anlayarak okunması için kolaylaştırılmış olduğu Kamer suresinin 17, 22, 32 ve 40 ncı ayetlerinde, okunursa herkesin kapasitesine göre mutlaka anlayacağı da A'la-9 ncu ayette vurgulanmıştır.*

6. Çünkü gece ortamı okuma, okunanı anlama ve anlaşılan üzerinde düşünme yönünden gündüze göre çok daha uygundur.

**Artık biliyoruz ki güneş ışınları, yayılan radyoaktivite ve elektromanyetik dalgalar yanında, oluşan gürültü kirliliği nedeniyle gündüz saatlerinde dünyanın çevresinde bir enerji karmaşası oluşmaktadır. Bu da insanın hem konsantre olmasını ve beyinde oluşacak düşünce enerjisinin güçlülüğünü, hem de parazitli bir tabaka oluşturarak beyinde oluşan düşünce enerjisinin ilahi kayıt sistemlerine sağlıklı ve net ulaşmasını olumsuz etkilemektedir (Bk. Din ve Beyin kitabı, S. 422). Ayrıca gecenin daha sakin olduğu Duha-1-2 nci ayetlerinde, Kur'an'ın bu nedenle gece indirilmeye başlandığı Kadir-1 nci ayette ve yine gecenin ibadete de daha uygun olduğu da Rum-17 ve 23 ncü ayetlerde de açıklanmıştır.*

7. Çünkü gündüz, Kur'an'ı anlayarak okuyup düşünmene vakit ayıramayacak ve zamanını epey alacak işlerin olacaktır. Dolayısıyla da gündüz saatlerinde tam bir konsantrasyon sağlayamazsın.

**Buradan, Hz. Muhammedîn ticcar olarak mesleğine devam etmesinin istendiğini anlıyoruz.*

8. İşte bu nedenle de, geceleri sadece Rabbini an, Kur'an'a da çalış ve tüm kalbinle O'na yoğunlaş /konsantre ol, dua et.

9. Ya Muhammedl Şunu iyice bil ki O, doğunun ve batının Rabbidir. O'ndan başka ilah yoktur ve sadece O'nu kendine vekil /kollayıcı dost kabul et /tevekkül et /sadece O'na güven.. 10. Allah'ın tek ilah olduğunu kabul etmeyip şirk koşanların ve bildirdiği buyruklarını red edeceklerin sözlerine sabırlı ol, onlara uyma ve güzellikle /rencide etmeden ve karşına almadan onlardan uzak dur.

**Doğu ve batıdaki bütün ülkelerin Allah inancının, teknoloji ve bilimdeki ilerleme ile birlikte dengelenmesi önemli ve Allah'ın beklediği bir sonuçtur diye düşünüyorum*

11. Onlara nimetlerimden vermiş olduğum halde, bunun kıymetini bilmeyerek Seni yalanlayacak /red edecek olanları Bana bırak, Sen onlara aldırma ve bir süre dayan. 12. Onların haklarından Biz geleceğiz ve bunun için yanımızda öyleleri için hazırlanmış zincirler, kızgın bir ateş,

13. Yaptıklarına karşılık olmak üzere, boğazlarına takılıp yutmakta zorlanacaKları bir yiyecek ve korkunç bir azap bulunmaktadır.

14. Onlara, azap vermek üzere kıyamet vakti geldiğinde, yer ve dağların titreyip sarsılacağını ve dağların birer kum yığınına dönüşeceğini bildir.

**Evren'in, sadece Dünya'nın ve sadece yaratılanlara özgü toplu veya bireysel değişimler olmak üzere 3 tip kıyamet olduğunu düşünüyorum.*

15. Ayrıca şu mesajımızı da onlara ilet "Ey şirk koşanlarl Şunu iyice bilin ki Biz, Firavun'a zamanında nasıl bir elçi gönderdivsek, size de yaptıklarınıza şahit olacak ve doğru yol için uyaracak bir elçi /resul gönderiyoruz. 16. Firavun, göndermiş olduğumuz resulü reddettiğinden, onu çok ağır bir şekilde cezalandırdık. 17. Siz de eğer şirk koşup küfre sapmaya devam eder ve iman etmezseniz, korkudan buluğa ermemiş çocukların bile saçlarını beyazlatacak olan o günün şiddetinden nasıl korunacaksınız?". 18. "Çünkü o günün şiddetiyle gökyüzü parçalanacak ve Allah'ın vadettiği yerine gelecektir. 19. Bu anlatılanlar, düşünüp ibret almanız için size bir hatırlatmadır ve ancak içten istekli olanlar Rabbin yolunu tutar".

20. Ya Muhammedl Allah, Senin gecenin ilk 1/3 kısmında, yarısında ve 2/3 kısımlarında kalkıp Kur'an'a çalıştığını ve bazı arkadaşlarının da Senin gibi davranmakta olduklarını biliyor. İşte sizin bu iyi niyetinizi de bilen Allah, geceyi ve gündüzü ne amaçla yarattığını da bilmektedir ve sizin gece olan bu fazla kalkışlarınızı azaltmanızı istedi. Çünkü Allah, aranızda hastalanacakların, gündüz Allah'ın rızkı için yeryüzüne dağılacakların ve Allah yolunda savaşa katılacakların olacağını da bilmektedir. Bu nedenle vaktiniz elverdikçe ve zorlanmayacak: şekilde, fırsat buldukça Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne okuyun, öğrenin ve öğretin, salâtı uygulamayı devam ettirin ve zekâtı verin, böylece de bu iyi ve güzel davranışlarınızla Allah'a da borç /ödünç vermiş olun. Ve bilin ki yaptığınız her olumluluğunuzu kendinize yapmış olacaksınız ve Allah, bunu kendisine verilmiş bir borç olarak değerlendirecek ve mutlaka karşılık olarak daha fazlasıyla ödüllendirilecektir /size ödeyecektir. Bu arada daima Allah'tan bağışlama dileyin. Çünkü Allah, çok bağışlayan ve sevgisi ile rahmeti /merhameti oldukça bol olandır /Gafur ve Rahim'dir.

**Surenin 2-4 ncü ayetlerinde peygambere Kur'an okumak üzere gece kalkması, zorlanmaksızın bunu yapması önerisi burada da tekrarlanmış olmaktadır.*

**Ayette "salât" kelimesi, Kur'an'ı okumadan sonra yer almaktadır. Bu surenin değindiği ana konu, Kur'an'ı anlayarak ve düşüne düşüne okumak olduğuna göre, "Ekamus salâte" ifadesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun" anlamındadır. Sonrasında gelen "Zekât" kelimesinin de, "Sosyal işlerinizi paraca destekleyin" anlamında olacağını düşünüyorum. Benzer ayrı kullanım, İsra-78 nci ayette de bulunmaktadır. Buradaki (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hükümler, "Kur'an'ı öğrenin, Zekât olarak başkalarına da öğretin, Sosyal yardımlaşma toplantılarına katılın ve gerekli para desteğini /zekâtı ihmal etmeyin" ve "Allah'a borç /ödünç verin" olmaktadır.*

**"Allah'a borç /ödünç vermek" ifadesi için Temel Kavramlara bakınız.*

4. MÜDDESSİR (74)

(Sokak kıyafetini giymekten kaçınan)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey çekinen /saklanan /sokak kıyafetini giymekten kaçınan. 2. Kalk ve halkı uyarma görevine başla. 3. Ve Rabbin yüceliklerini anlat. 4. Elbiselerini hazırla /bilincini ön yargılardan, korkulardan arındır. 5. Olumsuzluklardan da uzak dur. 6. Bu arada yapacağın hizmetleri sakın kendine kazanç aracı kılma /meslek olarak yapma, 7. Ve yalnız Rabbin adına çaba göster, sabırlı /tahammüllü de ol.

**Burada, Allah rızası için Kur'an'ı açıklama ve anlatma hizmeti yapanların ücret almamaları ve bu nedenle de Hz. Muhammed ve ilk çekirdek kadrodakiler gibi Kur'an'ı kullanarak servet sahibi olamayacakları vurgulanmaktadır. Buna göre de demek ki Kur'an, bir meslek kitabı, bir kazanç kitabı değil, bütün insanların okuyup anlayacağı kolaylıkta bir kitap olarak indirilmiştir. Aynı vurgu Kamer-17, Sad-86, Şuara-127, Yusus-104, En'am-90, İbrahim-52 ve Mü'minun-72 nci ayetlerde de yapılmıştır. Hz. Muhammed'in şu söyleşisi de ücretli din hizmetinin olmayışını vurgulamıştır; Resulullah'ın bana en son vasiyetlerinden biri de, ezanına mukabil ücret almayan bir müezzin tutmamdı. Osman İbnu Ebi'l-As-Kütubu Sitte-2474. Zaten Hicr-87 nci ayette, Kur'an'ın, kendi içinde katmanlı 7 kat manalı olduğu belirtilmiştir. Ki her okuyan, kendi anlayış kapasitesine göre mutlaka yararlanır. Bu gerçek A'la-9 ncu ayette "Ya Muhammed! Sen Kur'an'ı /zikri tebliğ et, mutlaka yararlanan olacaktır" açıklaması ile de iyice vurgulanmıştır.*

8. Ya Muhammedl Dikkat et ve Sen de günaha girme, çünkü kıyamet sırasında toplanma için üfürüleceği /çağrı işareti verileceği gün, 9. Çok zorlu bir gün olacak. 10. O gün, küfre sapanlar için kolay olmayacak zorlu bir gündür.

Kâfir /Küfre sapan için Temel Kavramlara bakınız. Bu ayet ile Kur'an'ı tebliğ etmenin ücret sağlayacak bir meslek kitabı olarak kullanılmasının günah olacağına peygamberin dikkati çekilmektedir. Çünkü peygamberlerin de hesaba çekilecekleri A'raf-6-7, Zumer-30, Al-i İmran-81, Ahzab-7-8 ve Maide-109-118 nci ayetlerde belirtilmiştir.

11. Ya Muhammedl Dünyada tek ve benzersiz olarak yarattığım, 12. Sonra mal ve bol imkânlar verdiğim, 13. Onun doğru veya yanlış yolda oluşuna şahit olacak ve yanından ayrılmayıp destekleyecek veya karşı çıkacak evlat verdiğim. 14. Ve her şeyi onun için bol bol düzenlediğim kişiyi Benimle ilgili olan konularda Bana bırak, Sen Bana karşı olacak günahları, hataları nedeniyle karışıp aramıza girme. 15. Şunu da bilesin ki, bu özellikteki kişi, bütün verdiklerime rağmen tamah eder /hırslanır ve daha fazlasını ister durur. 16. Ve bildirdiğimiz gerçeklerimizi /ayetlerimizi daima inatla ret eder.

Kalem-44, Enam-112 ve Münafikun-6 ncı ayetlerde de Allah, ilahi konularda Hz. Muhammed'e karışmaması, cezalandırmaya heveslenmemesi ve sadece tebliğ ile yetinmesi ikazı yapılmaktadır.

17. Bu nedenlerle de Ben onu yokuşa /zorluklara uğratacağım. 18. O ise düşünecek ve ölçüp biçecek /kendine göre planlar yapacak ve zorluklarımıza karşı çıkmaya ve onları aşmaya uğraşacak. 19. Fakat öyle hesaplar yapacak ki, kurtulmak değil, aksine bunlarla kendini mahvedecek,

20. Sonra yine akıllanmayacak ve yine kendini daha da mahvedecek planlar yapıp duracak.

21. Daha sonra belki kurtulacak bir yol bulurum ümidi ile arayışa girip etrafını araştırmaya devam edecek, 22. Bir çıkış yolu bulamayınca suratını asacak ve olacakları beklemeden, 23. Kızıp kibirlenerek Sana ve tebliğ edeceklerine sırtını dönecek. 24. Çaresizliğine rağmen oluşan kibirliliği ile "Bu Kur'an, olsa olsa öğretilmiş bir sihirdir /büyüdür" diyecek ve red etmesine bahane bulacak. 25. Ve "Beşer sözünden başka bir şey değildir" diyecek.

Halbuki Rahman-2 nci ayete göre ise, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri insanda bilinçaltında kayıtlı olarak bulunmaktadır.

26. Ya Muhammedl Sen hiç merak etme. Böyle diyeni ve davrananı Sekar'a koyacağım. 27. Sen Sekar'ın ne olduğunu hiç tahmin edemezsin.

28. O, hiç bir şeyi ihmal etmeksizin, her şeyi kapsar ve yok eder.

Sekar'ın, olumsuzlukları /günahları ağır çekenler grubunun, azap çekecekleri cehennem ateşi demektir diye düşünüyorum. Bu düşüncemi, 29 ve 30 ncu ayetlere dayandırmaktayım.

29. O, tüm beşeri /insanları kuşatır ve içine alır /bir levhadır. 30. Ve üzerinde 19 bulunur.

Ayette belirtilen 19 sayısının ne olduğu 31 nci ayette açıklanmış ve Sekar diye isimlendirilen cehennem ateşinin görevlilerinin sayısı olduğu da belirtilmiştir. Ki bu görevlilerin, olumsuzlukları nedeniyle dünya okulundan mezun olamayıp Cehennem'e alınanların eğitimi ile de sorumlu olduklarını düşünüyorum. On dokuz sayısına ait bu ayetler, Yahudilerin Hz. Muhammed'e "Sizin peygamberiniz Cehennem bekçilerinin sayısını biliyor mu" sorusunu iletmesi üzerine inmiştir. Bu görevlilerin ayrıca beşeri de kuşattığı belirtildiğine ve beşer de ins /öğrenci Ruh + vücut (insan) + canlılık ve bilinçlilik halinin toplamından oluştuğuna göre, demek ki cehennem azabını düzenleyen Sekar isimli görevlilerin bir kısmı, beşer henüz dünyada iken onu etkilemeğe ve hak ettiği şekilde azap etmeğe başlamaktadırlar diyebiliriz. Bu düşüncemi, insana hak ettiği azabın bir kısmının henüz dünya hayatında verilmeye başlanacağını, asıl azabın ise ahret yaşamında verileceğini bildiren Maide-41, Tevbe-74, Zumer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-16 ve Secde-21 nci ayetler doğrulamaktadır. Bazılarınca da 19 sayısının Besmelenin 19 harften oluşması nedeniyle ve her surenin başında bulunarak bütün sure ve Kur'an'ın da 19 matematiksel koda göre düzenlenmiş ve böylece de korunmuş olduğu ileri sürülmüştür. Gerçeği Allah bilir.

31. Biz, Cehennem ateşinin görevlilerini hep Meleklerden yaptık. Onların sayısını da, küfre sapmış olanları sınava tabi tutmaya devam etsinler, kitap verilmiş olduğu halde günahları nedeniyle Cehennemi hak etmiş olanlar, gerçekler konusunda kesin bilgi sahibi olsunlar, imanları zayıf olanlar da inançlarını arttırsınlar ve yine kitap ehli ve mümin de olup hâlâ şüphe içinde olanlar varsa şüpheleri ortadan kalksın diye ve hem küfre sapmış ve hem de kalplerinde hastalık olanlar "Allah, bu sayı örneği ile ne demek istiyor?" desinler diye uygun bulduğumuz sayıda yaptık. Şu bir gerçek ki Allah, ancak doğru yolu tercih etmiş olanı doğru yola yöneltip gerçeği buldurur. Buna rağmen de Rabbin ordusunun sayısını O'ndan başkası bilemez. Bütün bu açıklamalarımız, beşer için düşünmesi gereken birer uyarıcı ve öğüttür.

*Beşer ve Allah'ın doğru yolu için de Temel Kavramlara bakınız.

*Zebani kelimesi her ne kadar olumsuzluğu çağrıştırsa da, gerçekte ise Zebaniler, birer görevli Melektirler.

32. Ya Muhammedl Ay'a, 33. Karardığında geceye, 34. Ağarıp aydınlandığında sabaha yemin olsun ki, 35. O Sekar /suçluların konulacağı Cehennem ateşi, azabımızın mutlaka olacağının en büyük delillerden biridir.

36. Ve beşerin doğruya yönelmesinde önemli bir uyarıcıdır, 37. Çünkü henüz daha Dünyada iken, yaşamınızdaki başarınıza göre, ileri veya geri durumda olanlar diye gruplara ayrılacaksınız.

*Sekar'ın dünya yaşamı sırasında da ateş gibi azap /sıkıntı verici etkisi ile beşeri uyarıcı ve yol gösterici etki de gösterdiği belirtilmiş olup, bu açıklama 29 ncu ayetin dipnotundaki görüşümü desteklemektedir.

38. Çünkü her nefs, dünyadaki amellerine göre değerlendirilecek ve olumlu veya olumsuz kazançlarına göre mahşerde yerini alacaktır. *Burada, her nefsin değerlendirileceğine değinilmiştir. Buna göre, İnş /dünya öğrencisi denilen kısma yüklenmiş olan ve dünya okulunda terbiye edilmek /eğitilmek üzere sınavlara tabi tutulan nefslere bakılarak İns'in /dünya öğrencisi olan Ruh'un tekâmül edip etmediği değerlendirilecektir diye düşünüyorum. Yoksa işin kolayına kaçıp "nefs" kelimesini sadece "insan" olarak mı anlamlandıralım? Çünkü işin esasına baktığımızda, bizlere amellerimizi olumlu veya olumsuz özelliklerde yaptıran, dolayısıyla da doğduğumuz andan itibaren başlayan dinamik kaderimizi oluşturan nefslerimiz olmaktadır. Ve İns'in /öğrenci Ruh'un görevli Melek olmasını sağlayacak tekâmülünde, nefsler aracı olarak kullanılmaktadırlar. Yani hesaba çekilecek olan, insanın toprak olan vücudu değildir. Dolayısıyla hesap günü, insanın Dünya eğitimi sırasında amelleri karşılığı almış olduğu notlar /puanlar açıklanacaktır. Buna göre de ya ödül olarak Cennete gönderilecek veya pişmanlık ve vicdan azapları içinde Cehennem azabına başlanacaktır. Nefsler, insanlarda olduğu gibi diğer bütün canlılarda da bir şekilde bulunmakta olduğundan, hesap gününde hayvanlar da yine bu nefslerinden ve içgüdü olarak verilmiş olan görevlerinden hesaba çekileceklerdir diyebiliriz.

Gerçeği tabi ki Allah bilir.

*Mahşer dediğimiz hesap toplantısının Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi yaklaşık 50 bin yılda bir Dünya'nın lokal ve son olarak da Evren'in genel jeolojik kıyametleri sırasında yapıldığını düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

39. Örneğin Mahşer'in sağ tarafında yer alacak olanlar, 40. Cennet ehlidirler ve 41. Suçlu bulunanlara şöyle soracaklar: 42. "Sizi bu Sekar'a /Cehennem azabı için ateşe girecekler arasına sokan nedir?".

43. Onlar da: "Biz salâtı yerine getirenlerden, 44. Ve muhtaçlara yardım edenlerden değildik". 45. "Ayrıca boş ve günah getirici olumsuz şeylerle uğraşanlarla beraber olurduk ve 46. Hesap günü olan din gününü red edip yalanlardık". 47. "Ölünceye kadar da hep böyleydik" diye cevap verecekler.

*Burada, "musalliyn" kelimesi, "sosyal dayanışma ve yardımlaşma toplantılarına katılan ve böylesi toplumsal faaliyetlerde bulunanlar (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamında kullanılmıştır. Ayrıntı için Temel Kavramlara bakınız.

*Fatiha suresinde de değinilen Din günü için Temel Kavramlara bakınız.

48. Ya Muhammedl Şunu bil ve bildir ki, işte böylelerine, hesap günü şefaat yetkisi verilmiş olan şefaatçilerin bile şefaatinin onlara bir faydası olmayacaktır.

*Çünkü Allah'ın şefaat etme yetkisini verdikleri, ancak puan durumu sınırda olan ve hak edenlere şefaat edebileceklerdir.

49. Çünkü bu kişiler, ayrıca Dünya yaşamlarında kendilerine öğüt veren vahiy kitabından /zikir kitabından uzaklaşmışlardı, 50. Öyle ki, bir şeyden ürküp sağa sola kaçışan eşekler /merkepler gibi kaçmışlardı.

51. Sanki bir aslan onları kovalıyormuş gibi.

*Burada, vahiy kitabını, korkulan bir aslan gibi görüp kaçışanlara eşek /merkep denmiştir. Bu ifadede insanlara, "Kur'an'ı okurken 'Ben okursam çoğunu anlamayacağım, yanlış anlayıp veya yanlış okuyup günah işleyeceğim' diye sakınıp korkarak yaklaşmazlık, okumazlık yapmayın ve Kur'an'dan uzaklaşmayın, kaçmayın, bu nedenle de anlamadığınız dilde okumaya yönelmeyin" denmektedir. Burada Aslan, güç timsali olarak Kur'an için, eşek /merkep de anlayışının, aklının kıt olması ile simge olarak kullanılmış olmaktadır. Cumua-5 nci ayette ise, anlamadan okuyanlar, içinde ne olduğunu anlamadığı kitabı taşıyanlar için de eşek benzetmesi yapılmış, Zuhruf-36 ncı ayette de, Kur'an'ı anlamayanlara, muhkem /değişmez amaç hükümlerini öğrenmeyip

onlara uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyenlere şeytanın musallat edileceğine dikkat çekilmiştir. Furkan-30 ncu ayette de Hz. Muhammed'in de tek şikâyetinin "Korkarım ümmetim Kur'an'dan uzaklaşacaklar" şeklinde olmuştur. Kur'an'dan uzaklaşma demek, anlayarak okumamak, anlamadığı bir dil ile O'nu sadece telaffuz etmek ve nağmelerinden duygulanmaktır. Ramazan ayından Ramazan ayına da bu şekilde telaffuz etmek veya dinlemek de, hiçbir şey anlamadan ancak "Telaffuz Hatmi" olmaktadır. Hz. Muhammed'in korkusunun temelinde, Kur'an'ı anlamamak, yanlış yapıp günah işleyeceğim korkusu duyarak uzak kalmak, okuyunca günaha neden olmayacak Kur'an dışı kitaplara ve sözlere yönelmenin olacağı yatmaktadır diye düşünüyorum. Çünkü böylesi bir yönelim, insanları Kur'an dışı bir din oluşturmaya ve bunu din zannedip inanmaya yöneltecektir. Asırlarca olduğu gibi. Çünkü Kur'an bir umman gibidir. Hicr-87nci ayette belirtildiği gibi kendi içinde çift katmanlı 7 anlamlı oluşu ile Kur'an, O'nu okuyacak insan sayısı kadar ve kapasitelerine göre ilahi sistem ve kâinat bilgilerini anlayacak olan mucize bir kitaptır. Tamamını anlamak ve eksiksiz kavramak mümkün değildir ve ancak Hz. Muhammed anlayabilir diye düşünüyorum. Dolayısıyla her insan, kapasitesi kadar ve ne anlarsa sanki tümünü anlamış gibi kabul edilecek durumdadır. Yeter ki bu uğurda gerekli gayreti ve çabayı göstersin. Gayret tavsiyesi, Kur'an'ı okumaya başlamak için önerilen ve Temel Kavramlarda belirttiğim 7 şarttan biridir. Ki muhkem /değişmez amaç hükümler olan bu şartlar, birer tavsiye özelliğinde olan emirlerdir. Daha tebliğin 4 ncü suresinde insanlara, hangi eğitim düzeyinde olursa olsun Kur'an'ı okumaktan korkmamaları gerektiği uyarısı yapılmış ve Peygamber de insanların böyle bir hata yapacağı konusunda uyarılmış olmaktadır. Çünkü böylesi bir korku, insanları Kur'an'ı anlayarak okumaktan, sonunda da gerçek olan Allah'ın tek dini olan ve muhkem /değişmez amaç hükümleri Kur'an'da bulunan İslam dininden uzaklaştırır ve bazı insanların dinine mahkum eder.

52. Ey peygamberl Bu tip insanlar, her birine ayrı ayrı özel birer sayfa /kitap verilsin diye kapris yapacaklar. 53. Gerçekte bu istekleri doğru değil ve aslında onlar ahretten de korkanlar değildirler.

54. Hâlbuki bu Kur'an, öğüt veren ve anlaşıldığında düşündüren bir yol göstericidir. 55. Arzu eden /içten istekli olan, O'nu anlayarak okur, üzerinde düşünür ve doğru yolu bulmak üzere O'ndan öğüt alır /yararlanır.

56. Ancak şu da bir gerçek ki, Allah'ın puan durumlarını uygun buldukları dışında olan insanlar O'ndan öğüt alamazlar ve dolayısıyla da takva sahibi ve af edilenlerden de olmazlar.

**Demek ki, Kur'an'dan yararlanmak, isteğe, iyi niyete ve ön yargısız yaklaşım yanında, kişinin dünya okulundaki başarısının puan uygunluğuna da bağlıdır.*

5. FATİHA (1)

(İslam dinini ilan etme ve kodamanlarla, ataların inançları ile ve toplumda kaoslara, zararlara yol açmakta olan geleneklerle, yani hak gaspına ve muhafazakârlıkla mücadeleye başlama bildirisidir. Tarihin en büyük devrimini başlatma bildirisidir)

1. Ey insanlarl Rahman /her şeyi sevgi ile yaratan ve Rahim /sevgi ve merhameti oldukça bol olup, bütün yarattıklarına "Hakkın dağıtımında adaleti uygulayan" Allah'ın adıyla başlıyorum.

**Rahman, her şeyi sevgi ve merhameti ile ve belirlediği bir ölçüye ve belirlenmiş bir amaca göre yaratıp kuşatarak kollayan, Rahim olan ise hakkın dağıtımında adaleti uygulayan ve hak edene karşılık olarak ya sevgi ve merhametini esirgemeden dağıtan veya cezasını veren anlamındadır. Allah'ın hak eden olarak görmesinin ise, 1) Dünyaya göndermeden önce İns /öğrenci Ruh ile yaptığı anlaşma ve bu anlaşmaya sadık kalacağına dair aldığı 7 konudaki sözlere olan sadakate, 2) Beş gaybe iman etmeye ve 3) Son vahiy kitabı olan Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hüküm olan kurallara uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye göre değerlendirildiğini düşünüyorum.*

2. Bütün hamdler /şükürler ve minnet duyguları, tek Allah olan ve canlı, cansız, görünen ve görünmeyen tüm âlemlerin Rabbi'ne /tek yaratıcısına yapılacaktır.

**Cahiliye döneminde aşiret başkanları kendilerini birer Rab ilan etmişlerdi ve övgüler onlara yapılıyordu. İşte Hz. Muhammed'in topluma olan bu ilk konuşmasında, bu gelenek kaldırılmış olmakta ve tek Rabbin Allah olduğu açıklanmış olmaktadır. Ancak, bu bildiri ile menfaatlerinin gideceği telaşına kapılan Hz. Muhammed'in amcaları Ebu Leheb ve Ebu Cehil ile daha sonra Kayınpederi olacak olan Ebu Süfyan hemen karşı tavır aldılar ve işi Hz. Muhammed'i öldürmeyi planlamaya kadar götürdüler.*

**Şükretmenin kuru kuru "Allah'ım Sana şükürler olsun" demek olmadığı, şükretmenin ancak Allah'ın yarattıklarına bir katkı sağlamak şeklinde yapılması gerektiği Sebe-13, Zümer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde vurgulanmıştır.*

3. Çünkü Rahman ve Rahim olan O'dur.

4. Ayrıca din gününün sahibidir O.

**Din günü, gerek henüz dünyada iken, gerekse mahşer toplantısında ulaşılacak tek Allah, tek Din ve tek insanlık görüşüne ve diğer ilahi gerçeklere tüm insanların bilinçlenmesi, kıyam etmesi, hesap vermek üzere kendini hazır görmeye başlayacağı gündür.*

5. Ve ibad /kulluk edilecek ve ilahi yardım istenecek tek ilah O'dur.

**İbadet etmekle ilgili açıklamalar için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.. *Yapılmakta olan bir işin rast gitmesi amacıyla ilahi bir yardımın Allah dışında başka bir kişi veya maddeden istenmesi, beklenmesi ve yapılan duaya onun isminin karıştırılması, Allah ile arasına konması şirk koşmanın açık şekli demektir. Çünkü Kaf-16 ncı ayette Allah, "Ben size şah damarınızdan daha yakınım" diyerek zaten bir yönü ile içimizde olduğunu ve araya başkasını koyacak zaten yer bulunmadığını açıkça belirtmekte ve böyle bir yanlışlığa düşmememiz için uyarmaktadır. Dolayısıyla Türbeye gidiş, ölenden yardım istemek için değil, Türbede yatana hizmetlerinden dolayı teşekkür niyetiyle dua etmek ile sınırlı olmalıdır. Hudeybiye anlaşmasının yapıldığı yerde Hz. Muhammed'e "Semure" cinsi bir ağacın altında biatler yapılmıştı. Hz. Muhammed'in vefatından sonraları, insanların bu ağaca gelip namaz kılmakta ve onun aracılığı ile dua etmekte olduklarını öğrenen Hz. Ömer, cahiliye dönemindeki gibi puta tapma adetinin yerleşmesine yol açılmasın diye hemen ağacı kestirmişti. Hz. Muhammed de muska gibi aracı eşya kullanmamaya dikkat çekmiştir; Abdullah İbnu Ukeym'ın yanına girdim. Kendisinde kızıllık vardı. "Temime (muska) takmıyor musun?" diye sordum. Bana şu cevabı verdi: "Bundan Allah'a sığınırım. Zira Resulullah şöyle buyurmuştu: "Kim bir şey takınırsa, ona havale edilir."-Kütubu sitte-4037 *Özellikle üretmek ve olumlu katkı sağlamaya yönelik girişimleri ibadet olarak sadece Allah rızası için ve ilahi bir yardım istemini de dua şeklinde sadece Allah'tan istemek, kişiyi bir nevi özgürleştirmekte ve Allah'ın dışında herhangi bir kişi veya eşyaya kulluktan kurtarmaktadır diyebiliriz. Bu nedenle de Kur'an bir meslek kitabı olarak inmemiş ve Kur'an'ı kendi tekeline almasınlar diye de Hadid-27 ve Tevbe-34 ncü ayetlerle Allah'ın rızasını öncelemeyen ve kazanç sağlanmak üzere olan Ruhbanlığı /Din adamlığını yasaklamıştır.*

6. Bizleri de itidal /doğru olan orta yola /sıratal müstakiyme iletendir O.

**Sıratal müstakiym için Temel Kavramlara bakınız.*

7. Ayrıca da bizleri nimet verilenlerin doğru yoluna ileten ve dalalete /yanlış yola sapmış ve bu nedenle de azaba uğratılacakların yoluna yönelmekten de koruyan tek

Allah'tır O.

**Hz. Muhammed, namaz sırasında okunması için asgari olarak Fatiha'yı belirtmiştir (Y. Nuri Öztürk-Kur'an'daki İslam). Ancak her Müslüman'ın Fatiha'yı, hiç anlamadan, telaffuzen okumak değil, Hz. Muhammed'in İslam dinini ilan etmekteki amacı gibi düşünerek ve Allah'ın özellikleri ile bildirilenlere uyulacağı ahdini tekrarlayarak okuduğumuzun bilincinde olmamız, yani anlamını da bilerek okumamız gerekmektedir.*

6. LEHEB-TEBBET-MESED (111)

(Kurusun)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ebu Leheb'in kolları kurusun, zaten kurudu da.

**Hz. Muhammed'in amcası Ebu Leheb'in asıl adı Abdul'uzza'dır (Uzza putunun kulu). Yüzünün derisi, çok parlayan bir özellikte olduğu için de "yüzü parlayan" anlamında Ebu Leheb lakabı konmuştur. Ebu Leheb'in eşi Ümmü Cemil, Ebu Süfyan'ın kız kardeşidir. Her ikisi de Hz. Muhammed'i ve Hz. Hatiçe'yi çok severlerdi. Hatta kızlarından Rukiye ve Ümmü Külsüm Ebu Leheb'in çocukları Utbe ve Uteybe ile evliydiler. Hz. Muhammed Kur'an'ı tebliğ etmeye başlayınca, ailece Hz. Muhammed'e düşmanlığa başlamışlar ve babaları Ebu Leheb'e uyarak onları boşamışlardı. Daha sonra Rukiyye, Halife Osman ile evlendi, ölünce de Ümmü Külsüm Osman ile evlendi. Hz. Muhammed'in amcalarından Ebu Cehil, Bedir savasında, Ebu Leheb ise Bedir savaşından bir hafta sonra üzüntüsünden ölmüştür. Emevi aşiretinden olup Hz. Muhammed'in ilk düşmanlarından ve daha sonra kayınpederi olan Ebu Süfyan ise Mekke'nin fethi ile iman etmiştir. *Ebu Leheb'in kollarının kuruması, "kurmuş olduğu Rab, tefecilik, fuhuş ve ağalık düzeninin yıkılması" demektir. Kur'an'a da, bu düzeni yıkan hükümleri nedeniyle, Ebu Leheb ve onun gibileri tarafından karşı çıkılmıştır. Çünkü Kur'an ve Hz. Muhammed, toplumsal bir devrim yapmaya başlamışlardır.*

2. Ne serveti ve ne de zenginliği onu kurtaramayacak.

**Buradan da anlıyoruz ki, servet ve zenginlik, ancak dünya yaşamının şartları için gerekli olan ve ahret yaşamı için ise, ancak bir puan almak amacıyla yararlanılacak birer araç, ekilen ve ürünü ahrette hasat edilecek birer tohumdur. Çünkü, verilen servet nimeti (veya bilgi, beceri, sağlık), ihtiyacı olanlara yardım (infak) etmek, zekâtı (vergiyi) hakkıyla vermek, hakkın dağıtımında adaleti gözetmek, varsa çalıştırılanın hakkını gasp edip köleleştirmemek ve şımarıp kibirlenmemek sınavları için verilmektedir.*

3. Zaten yakında da, yüzü gibi parlayan bir ateşe atılacak /sıkıntı /dert ehlinden olacak.

4. İslâm dininin aleyhinde çalışan Ebu Leheb'in bu derdine dert katmak /ateşine odun taşımak konumunda olan eşinin de, 5. Yaptığı kötülükler, dikenli liften örülmüş bir urgan gibi boynuna dolanmış olacaktır.

**Burada, Ebu Leheb'in eşi de küfre sapmış oluşu ve iftira derecesinde laf getirip götüren karakteri ile kocasının günahına günahlar katmakta olduğundan "ateşe odun taşıyan" diye tanımlanmıştır.*

7. TEKVİYR (81)

(Dürmek)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Güneş dürülüp ışığı gittiğinde. 2. Yıldızlar düşüp söndüğünde. 3. Dağlar parçalandığında /yerle bir olduğunda. 4. En Kıymetli varlıklar /mal, servet, yakınlar terk edilmek zorunda kalındığında. 5. Yabani hayvanlar bile korkudan bir araya toplandığında. 6. Denizler fokur fokur kabardığında /taştığında. 7. İnsanlar, hesap vermek üzere bir araya getirildiğinde /toplandığında.

**Burada anlatılan kıyamet anı, en son gerçekleştirilecek olan Evren'in yıkımı demek olan Kıyamet olduğunu düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

8. Diri diri toprağa gömülen kız çocuğunu gömmüş olanlara /hor görenlere, ezenlere, cahil bırakanlara, 9. "Hangi suçu nedeniyle öldürüldü /cahil bırakıldı, yaşamı zorlaştırıldı, hor görüldü, ezildi?" diye sorulduğunda. 10. İnsanların dünya yaşamlarının kaydedilmiş olduğu diğer sayfalar açıldığında.

**Hesap gününde, biz insanlara sorulacak ilk sorunun, savunmasız olan kız çocuklarının hangi suçları nedeniyle öldürüldüğü sorusunun olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu ikaza göre, savunmasız olan kadınların dövülmesi veya öldürülmesi yanında, neden okutulmadıkları, meslek edinmekten uzaklaştırıldıkları ve cinsiyetleri veya aybaşı kanama günleri bahane edilerek neden bazı dinî uygulamalardan*

engellendikleri veya Kur'an'da olmayan bazı geleneksel uygulamalara din diye zorlandıkları da ilk sorulacak ve hesap verilecek soru olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü, bu insan haklarından mahrum etmek veya zorlayıp üzmek de bir nevi öldürmektir. Tabi bu sorunun aynı şekilde, terörle ve haklı veya haksız bir savaşta suçsuz sivil insanların öldürülmesi için de yapılacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

**Demek ki ilk sorgulamadan sonra diğer olumsuz amelleri neden yaptığının, Kur'an ile istenen muhkem /değişmez amaç hükümleri ise niçin yapmadığının hesabı soruluyor, sorgulanmağa başlanıyor (Bk. Hakka-25).*

11. Gökyüzü sıyrılıp dağıldığında. 12. Cehennem alevlendirildiğinde.

**Gökyüzünün ortadan kaldırılması, ilk ayetlerde belirtildiği gibi, güneş ve yıldızlar söndürüldükten sonra gerçekleşecek.*

13. Cennet yaklaştırıldığında.

**Bu duruma göre demek ki önce 7 kapılı olan cehennem daha önce var ki kızıştırılıyor ve yine var olan 8 kapılı olan cennet, yeni girecekler için yaklaştırılmış oluyor. Çünkü her nefs, önce cehenneme girecektir (Kehf-100-101, Tekviyr-12-13, Fecr-23 ve 30 ncu ayetlere de bakınız).*

14. İşte bu hesap gününde her nefs, dünyada ne yapıp ettiğini ve bu amelleri ile ne kazanmış ve ahret için ne hazırlamış olduğunu bilecektir.

**Hesaba çekilecek olan, olumlu her bir nefsin, dünya eğitimi sırasında sıratın müstakim denilen itidal /orta yol düzeyine getirilip getirilmemiş, olumsuz nefslerin ise öldürülüp öldürülmemesi olduğudur diye düşünüyorum. Bu nefslerin durumuna bakılarak da İns'in /öğrenci Ruh'un tekâmül durumu değerlendirilecektir. Yoksa hesaba çekilecek olan, insanın toprak olan vücudu değildir. Zaten insana amellerini nefs yaptırmıyor mu? Bu durum Kıyamet-14, Mümin-17 ve Fecr-27 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Dolayısıyla hesap günü, insanın dünya eğitimi sırasında amelleri karşılığı almış olduğu notlar /puanlar açıklanacaktır. Buna göre de ya ödül olarak Cennete gönderilecek veya pişmanlık ve vicdan azapları içinde Cehennem azabına başlanacaktır. Nefsler, insanlarda olduğu gibi diğer bütün canlılarda da bir şekilde bulunmakta olduğundan, hesap gününde hayvanlar da yine bu nefslerinden ve içgüdü olarak verilmiş olan görevlerinden hesaba çekileceklerdir diyebiliriz.*

15. Gün ağarınca sönen, gün ışığı gidince çıkan ve bir uyum içinde akıp giden yıldızlara, 16. Gezegenlere, 17. Güneş gidince kararan geceye ve 18. Güneş çıkınca soluk alarak başlayan sabaha and olsun kil 19. Bu Kur'an, değerli /kerim, güçlü bir elçinin tebliğ ettiği sözleridir. 20. Ki O resul /elçi, Arş'ın sahibi olan Allah'ın yetkili /güçlü kıldığı ve 21. O'nun nezdinde ismi güvenilen /emin olandır. 22. Ve sizin bu arkadaşınız kesinlikle bir akıl hastası değildir.

**İnsanın soluk alış verişi gibi, gece ve gündüzün de benzer döngü ile gerçekleştiği düşünülebilir. Burada Kur'an'ı tebliğ etmekte olan Resul'un değerli bir insan olduğu ifade edilmiştir. Arş'ın dünya ile ilgili olan ilahi idare merkezi olduğu kastediliyor. Buranın da yaratıcısı ve sahibi tabii ki yine Allah'tır. Yine ayette, Kalem-3, Kevser-1, Kaf-22, İsra-74 ve Hicr-87-88 nci ayetlerde belirtildiği gibi Hz. Muhammed'in özel yetenekte yaratılmış olduğu vurgulanmıştır.*

23. Yemin olsunl Muhammed, O görünmeyeni /Allah'ın kudretinin yansımasını /tecellisini apaçık ufukta görmüştü.

**Hz. Muhammed'in ufukta farklı bir şey gördüğü ve şaşırmadığı Necm-16-18 nci ayetlerde açıklanmıştır. Ve bu görünen, Hz. Muhammed'e ağaç aracılığı ile seslenip peygamberliğini açıklamıştır. Bu duruma göre, ağaç aracılığı ile Hz. Muhammed'e seslenen, Nisa-164 ncü ayette belirtildiği gibi Hz. Musa'ya da ağaç aracılığı ile seslenmiş olan bizzat Allah olmaktadır.*

24. Ey insanlarl Size göndermiş olduğumuz elçimiz, kendisine vahyolunan /bildirilen ve daha önce bilinmeyen /gayb olan hiçbir sözü de gizlemiyor. 25. Ve tebliğ ettiği Kur'an ayetleri, sizlerin iftira edip yakıştırdığınız gibi, kovulmuş /recm edilmiş olan şeytan'ın sözü değildir.

**Şeytan'ın insanın düşmanı /rakibi olduğu Kehf-50 nci ayette anlatılmış ve yaratılan ilk insan olan Adem'i kabul edip saygı göstermediği ve desteği ret ettiği için de İblis olan şeflerinin kovulduğu belirtilmiştir.*

26. Durum bu kadar açık-seçik ortada iken, sizler neden ondan (Kur'an'dan) uzak duruyor ve elçinin bildirdiklerini kabul etmiyorsunuz? 27. Halbuki bu Kur an, tüm âlemler için gerçeklere yönlendirici bir uyarıcıdır /bir davettir /zikirdir /doğru yolu göstericidir. 28. Ancak içinizden istekli ve Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uymak olan doğru yolu bulmak üzere çaba içinde olanlara.

**Kur'an'ın İnsan ve Cin toplumları /âlemleri için olduğu Cin-1-2, Sad-87, Furkan-1,*

En'am-90, Ahkaf-29, Al-i İmran-33, Rahman-33 ve Hac-3 ncü ayetlerde açıklanmıştır.

29. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, âlemlerin Rabbi olan Allah, belirlemiş olduğu evrensel kurallara göre uygun görmedikçe, sizler her istediğinizi gerçekleştiremezsiniz.

**İstam, bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun ameller çerçevesinde sevgi, özgür ve güçtü bir iradeye utaşma, güven, adatet dinidir ve projesidir. Bakara-104 ncü ayette belirtildiği gibi korku ve esaret dini değildir.*

8. A'LA (87)

(Ulu-yüce)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanl Yüce Rabbinin ismini tespih et /O'nu hep an. 2. Çünkü O, her şeyi yarattı ve bir düzene koydu, 3. Her şeyin miktarını, biçimini belirledi /kaderlendirdi, hedeflerini ve yapacaklarını ilham etti, 4. Yeşillikler oluşturdu, 5. Sonra da o yeşillikleri kurutup çerçöpe çevirdi.

**Dolayısıyla, bütün yaratılanlar, ancak içgüdü şeklinde belirlenen hedeflerine uygun olarak yaşarlar ve bu hedeflerinden sapmayarak da bir nevi Allah'ı tespih edip dururlar. Bütün yaratılmışlar içinde, göreceği derslere göre ölçülendirilmiş /kaderlendirilmiş, diğer bir ifade ile sabit ilahi kaderi yanında, sadece insan nesli kendi iradesi ile istediği yönde karar verme, böylece de yaşamını, dinamik kaderini oluşturma yetkisinde yaratılmıştır. Bu da insanı değerli kılmış ve dünya dahil mevcut gezegenler de insanın görevli Melek eğitimi projesi için yaratılmıştır. Ancak bizler henüz eğitim sürecinin Dünya dışındaki durumunu bilmiyoruz. Allah'ın yaratmada kullandığı ölçülendirme, matematik ve geometri başta olmak üzere genetik, fizik, kimya ve güzel sanatlar ilimleridir.*

6. Ya Muhammedl Biz Sana Kur'an'ı öğreteceğiz /okuyacağız ve asla unutmayacaksın. 7. Allah'ın uygun bulacağı açığı da, gizli olanı da öğreneceksin. 8. Zor olanı da, Sana iyice kolaylaştıracağız.

**Hz. Muhammed'in okuma-yazma bildiği A'raf-157 ve Furkan-5 nci ayetlerde belirtilmiştir. Burada ise Hz. Muhammed'in asla unutmayacağı özel bir beyin hafızasına sahip olduğu belirtilmektedir.*

9. Sen Kur'an'ı /Zikri bıkmadan tebliğ et, çünkü mutlaka faydalanacak olacaktır. 10. Örneğin Allah'a gönülden iman eden kimse, Kur'an'dan anlayıp, düşünüp öğüt alacak ve doğru yola yönelecektir.

**Burada, iyi niyetli olmak koşulu ile Kur'an'dan herkesin yaratılış kapasitesine göre az-çok mutlaka yarar sağlayacağı, iman etmiş olanın da doğru yola yöneleceği vurgulanmıştır. Bu vurguya paralel olarak Müddessir-50 ve Cumu'a-5 nci ayetlerde Kur'an'dan korkup yaklaşmayana ve anlamadan okuyarak taşıyana "Eşek" ifadesi kullanılmıştır.*

11. İçi fesat dolu ve haddini bilmeyen ise tebliğ ettiğin Kur'an'ı ve mesajlarını ret edecektir. 12. Tabii sonunda da en büyük ateşe /azaba /sıkıntıya girecektir. 13. Bu ateşin içinde ne tam ölecek, ne de tam dirilecektir, ölüp ölüp dirilecektir.

**Nebe-23, Enam-128, Hud-107 ve Maide-37 nci ayetlerde, Cehennemde devirlerce kalınacağı bildirilmekte olduğuna göre, acaba Cehennem bir nevi ıslah yeri ve ıslah olununcaya kadar kalınacak bir yer mi? Tabi gerçeği Allah bilir.*

14. Buna karşılık diğer vahiy kitapları ve Kur'an ile bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uyup şirke sapmayan, 15. Ve Rabbinin adını anarak yardımlaşma faaliyetlerine katılan kimse mutlu olacaktır.

16. Ancak siz beşerler, Allah'ın rızası yerine dünya hayatını tercih ediyorsunuz. 17. Hâlbuki Allah'ın rızası ile elde edilecek olan ahret hayatı daha hayırlı ve kalıcıdır.

18. Gerçek şu ki, bu anlatılanlar, yüce /değerli bütün sayfalarda da vardı, 19. Daha önce İbrahim ve Musa'ya gönderilen kitaplarda ve sayfalarda da.

**Ebu Zerr, Hz. Muhammed'e "Ey Allah'ın Resulü! Yüce Allah kaç kitap indirdi?" diye sorunca, Hz. Muhammed şu cevabı verdi "Yüz dört. Elli sahife Şit'e, otuz sahife İdris'e, on sahife İbrahim'e ve on sahife de Tevrat'tan önce Musa'ya indirdi. Sonra da Tevrat'ı, Zebur'u, İncil'i ve Furkan'ı /Kur'an'ı indirdi".*

9. LEYL (92)

(Gece)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Karanlıkla ortaya çıkan geceye, 2. Aydınlıkla ortaya çıkan gündüze 3. Ve erkek ile dişiyi yaratana yemin olsun kil

Buradaki yemin ifadesi ile gece ve gündüze bakarak beşerin yaratılışının da araştırılmasına dikkat çekilmektedir. Buna göre beşerin de, gece-gündüz döngüsü misali, dünya eğitimine de her defasında farklı dersleri görmek üzere, farklı sınıflarda okuyacak bir öğrenci olduğunu düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir. Her iki cins eşit yaratılmıştır.

4. Ey beşerlerl Sizler, amelleriniz bakımından da çeşit çeşitsiniz. 5. İşte içinizden her kim imkânlarından (para, bilgi, ilgi, herhangi bir konuda ve şekilde destek vs) ihtiyaç sahiplerine bir pay ayırıp verir ve takva sahibi olursa. 6. Daima en güzeli /olumluluğu uygular ve desteklerse. 7. Biz de onu mutlu edecek zor işlerini kolaylaştırırız.

8. Buna karşılık kim de cimrilik edip, büyüklük taslarsa, 9. Ve herhangi bir güzelliği /bir olumluluğu yalanlar /engellerse, 10. Biz de onu sıkıntıya sokacak olan işlerini arttırırız. 11. Böylesi bir sıkıntıya girmesini de malı /serveti engelleyemez.

Dolayısıyla, olumlu veya olumsuz her amelin mutlaka bir karşılığı var demektir. Ve bu karşılığın bir kısmı da dünya yaşamı sırasında verilmeye başlıyor. Azabın bir kısmının dünyada, esasının ise ahrette olacağı ayrıca Zumer-26, Fatır-45, Maide-41 ve Tevbe-74 nci ayetlerde de belirtilmiştir.

12. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki Biz, sadece Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme demek olan doğru yolu tarif eder ve uyarırız. 13. Başlangıcınız olan Dünya ile, sonuç olan ahret de Bizim yönetimimizdedir.

14. Sizi de Kur'an'ı bir elçi aracılığıyla tebliğ ettirerek alevli bir ateşe karşı uyarıyoruz. 15. Bu ateşe, bildirdiğimiz gerçeklere rağmen doğru yola yönelmeyen, 16. Ve bunları yalanlayıp /ret edip sırt çeviren azgın inkârcılar girecek. 17. Buna karşılık bildirdiğimiz gerçekleri kabul edip Allah'a şirk koşmaktan sakınan ve takva sahibi olan ateşten /sıkıntıdan /dertlerden uzak tutulacaktır.

18. Çünkü o, ayrıca zekât olarak imkânlarından (vergi, ihtiyacı olana mal, servet, bilgi, toplumun yaşamını kolaylaştırma vs) sadece Allah'ın rızasını ve dolayısıyla nefslerini arındırmayı gözeterek verir. 19. Ve yaptığı bu olumlu katkı için bir karşılık beklemez. 20. Çünkü bu katkıyı, sadece Yüce Rabbinin rızası için yapar. 21. Dolayısıyla da böylesi bir kişi, hoşnut /mutlu ve verilen nimetlere razı birisi olacaktır.

Bir hadis: Hz. Ayşe, "Resulallah'ın, Kim halkın öfkesini dinlemeden Allah'ın rızasını ararsa insanların sıkıntısına karşı Allah kifayet eder. Kim de Allah'ın öfkesini dinlemeden halkın rızasını ararsa, Allah onu insanlara havale eder" dediğini işittim, selam üzerine olsun!"

10. FECR (89)

(Tan /şafak vakti)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Tan yerinin /şafağın ağarmasına, 2. On geceye, 3. Çifte ve teke 4. Aydınlığa doğru akıp giden geceye yemin olsun kil

Kur'an'ın vahyine başlandığı ilk sureden onuncu olan bu sureye kadar geçen on gecenin, bildirilmeye başlanan gerçeklere uyanış geceleri olarak sembolize edilmiş olduğunu düşünüyorum. Yine ayette önce çiftin söylenmesi ile Leyl-3 ncü ayette belirtildiği gibi, her şeyin erkek ve dişi olmak üzere çift olarak dualite (ikili) prensibine göre yaratılması yoluyla, tekliği öğrenmek ve bu sayede Allah'ın tek oluşu düşüncesine ulaşılabileceği vurgulanmak istenmektedir. Evliliğin de duygusal ve cinsel eşleşme aracılığı ile ikinin birliği düşüncesine ulaşmanın aracı olduğunu söyleyebiliriz. Bu birliğin ilk basamağı da eşlerin, kendi rızaları ile evlenmeleridir. Resulullah, bir adama: "Sana falan kadını nikahlasam razı mısın?" diye sordu. Adam, "Evet!" deyince, bu sefer o kadına sordu: "Seni falan erkekle nikahlasam razı olur musun?" Kadın, "Evet!" deyince bunları birbirlerine nikahladı.· Kütubu sitte-3462

Son ayette, gecenin aydınlığa doğru seyir göstermesi bir semboldür ve Kur'an'daki gerçeklerle karanlığın /cehaletin yerini aydınlığın /bilgi sahibi oluşun alacağına dikkat çekilmektedir.

5. Tüm bunlarda, aklını kullanıp düşünenler için Allah'ın varlığını vurgulayacak güçlü deliller bulunmaktadır.

Çünkü Allah düşüncesi, yarattıklarında açık ve gizli bulunan bilgilere dayanarak gerçekleşecek bir farkındatıktır.

6. Ya Muhammedl Rabbinin Ad kavmine ne yaptığına dikkat et ve görmeye /ders almaya çalış.

Ad kavminin peygamberi Hud peygamberdi.

7. Yüksek kulelerle donatılmış İrem halkının sonuna da dikkat et, 8. Ki hiç bir ülke onun benzeri bile değildi,

9. Kayaları işleyip, vadilerde görkemli binalar yapan Semud halkına da.

10. Yine ülkesinde güçlü bir saltanat sahibi olan Firavun'a da.

11. Tüm bu toplumlar, ülkelerinde azgınlık içindeydiler, 12. Ve kötülükleri /fesatlıkları dayanılmaz hale gelmişti.

**İlahi projeye zarar verecekleri amelleri, geri dönüşü olmayan aşamaya gelen topluma mutlaka yine de uyarıcı olarak bir elçi /resul gönderildiği ve buna rağmen doğru yola yönelmeyince helâk edildiği belirtilmektedir.*

13. İşte bu yüzden, Rabbin de onları, yaptıklarının karşılığı olarak çok acı felaketlerle cezalandırıp helâk etti.

14. Çünkü Rabbin, insanları her an gözetlemektedir /durumlarını sürekli değerlendirmekte ve karşılıklarını henüz dünyada iken başlatmaktadır.

**Demek ki Allah, beşerin yaşamı sırasında bazı istisnai durumlar hariç müdahil değil, sadece izleyici ve düşüncelerle amelleri kaydettirici konumdadır. Yaptırıcı değildir. Dolayısıyla da Allah, kulun ne yapacağını bilmez, fakat ne yapabileceğini bilir. Çünkü yapabileceğinin karşılıkları, ilahi sistemdeki ana kitap olan Levh-i mahfuzda vardır.*

15. Çünkü, özellikle imanı içten olmayan insana ne zaman ki Rab, onu denemek için /sınav olarak bol nimetler verip rahatlığa kavuştursa, "Rabbim bana ikramda bulundu /cömert davrandı" der ve bunu bir ayrıcalık görüp hemen kibirlenir. 16. Fakat ne zaman da Rabbi kader /uygun bulunan ölçü gereği yine sınav olarak rızkını daraltsa, bu sefer de, "Rabbim beni ihmal etti" der ve suçu Allah'a atıp, inancından iyice şüpheye başlar.

17. Ey insanlarl Gerçek ise öyle değil ve esas suçlu da sizsiniz. Örneğin siz yetime yardım etmiyorsunuz. 18. Yoksula /ihtiyacı olana gereken desteği vermede /ona yardım etmede birbirinize örnek olmuyor ve teşvik etmiyorsunuz. 19. Size kalan mirası da, haksız bir şekilde yiyorsunuz. 20. Serveti /malı hep kendinizde toplamak istiyor ve biriktirmeyi çok seviyorsunuz.

21. Ancak şunu iyice biliniz ki, kıyamet olayı gerçekleşip, yer ardı ardına sarsılıp dümdüz olduğunda, 22. Rab ve buyruğu ile gelen Melekler saf saf dizildiklerinde, 23. Ki o gün, aynı zamanda iznimizle Cehennem de yaklaştırılmıştır. İnsan da dünyada iken yapmış olduklarını anlayıp düşünmeye başlayacak, fakat bu anlamanın ve gerçekleri görmenin artık ona hiç bir faydası olmayacaktır.

**Tekviyr-11-13 ncü ayetlerde de belirtildiği gibi, kıyamet gününde Cehennemin, Cennetten önce yaklaştırılacağı burada da vurgulanıyor. Ve diyebiliriz ki Cennet ve Cehennem halen var.*

24. İşte o zaman insan, "Ah keşke bu ahret anım için dünyada, olumlu ameller gerçekleştirseydim" diye pişmanlık duymaya başlayacak.

25. O gün Allah'ın izin vermesi dışında başka hiç kimse bir başkasına farklı bir azap veremez, 26. Ve sıkıca bağlanmış gibi, Allah'ın verdiği azaptan da hiç kimse kurtulamaz.

27. Buna karşılık, mutlu sona ulaşmış nefse, 28. "Dön Rabbine /O'nun huzuruna dön, sen O'ndan, O da senden memnun kalmış olarak" denecek.

**Burada da Taha-15, Kıyamet-14, Mümin-17 ve Tekviyr-14 ncü ayetlerde de olduğu gibi, hesaba çekilecek olanın nefs olduğu görülmektedir.*

29. Memnun kalmış olduğum kullarımın arasına katılın 30. Ve Cennetime hep birlikte girin.

**Görüldüğü gibi, Cennete giriş, Cehenneme girişten sonra oluyor. Buradan da her İns'in /öğrenci Ruh'un Cehennemde cezasını çekmesi veya ıslah olmasından sonra Cennete gireceği sonucunu çıkarabiliriz diye düşünüyorum. Gerçeği tabi ancak Allah bilir.*

11. DUHA (93)

(Gurup /kuşluk vakti)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Ya Muhammedl Kuşluk /gurup /güneşin yükseliş vaktine, 2. Ve karanlığın çöktüğü geceye yemin olsun ki /dikkatini çekerim kil

**Duha, bütün gündüze anlamında da olup, gece ile birlikte bütün güne ve vakitlere yemin edilmektedir dİtebiliriz.*

3. Şirk koşan inkârcıların söylediklerinin aksine, Rabbin Seni bırakmayacak ve darılmayacak da.

**İlk on sureden sonra bir süre vahiy kesilir gibi olduğunda, inanmayanlar bunu fırsat bilip Hz. Muhammed'e laf atıyorlar ve Allah'ın Onu bıraktığını ileri sürüp duruyorlardı.*

4. Ayrıca şuna emin ol ki, ahret yaşamın, Dünya hayatından çok daha hayırlıdır. 5. Ve Rabbin Sana çok şeyler bahşedecek ve Sen de razı ve mutlu olacaksın. 6. Ya Muhammedl Nitekim Biz Seni bir öksüz olarak bulup kollayarak bu aşamaya gelmeni sağlamadık mı? 7. Yine Seni bilgi yönünden dalalete /şaşkınlığa düşmüş bulup, sonra doğruya yöneltmedik mi? 8. Ve Seni yoksul /eksik bilgili bulup, zenginliğe /bilgili hale kavuşturmadık mı?

**Demek ki, peygamber de olsa, peygamberlik görevi bildirilmeden önce dalalete düştüğü, hatalar işlediği dönemleri olmuştur.*

**Buradaki fakirlik, ilahî bilgiler fakirliğidir.*

9. Sakın Sen de yetime kötü davranma ve onu üzme, 10. Ve gerçekten ihtiyacı olanı da geri çevirme /olumlu olacak çabanı esirgeme.

**İhtiyaç, maddi olabileceği gibi, manevi destek veya bilgi verme, organ bağışı şeklinde de olabilir. Ki böylesi bir yardım, infak olarak tanımlanmaktadır.*

11. Ve Rabbinin verdiği nimeti /peygamberlik görevin gereği Kur'an'ı sözle ilet /tebliğ et ve bildirilenlere uygun davranışlarınla da Kur'an'ın doğruluğunu göster /örnek oll

**Burada, Hz. Muhammed'in Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere ve bulunduğu topluma hitap eden müteşabih /değişken araç mesajlara uygun davranışlarda bulunması ve yaşantısını da buna göre düzenlemesi istenmektedir. Dolayısıyla, peygamberi örnek alacağımız söz ve davranışları, o zamanki bedevi Arap bireyi olması nedeniyle Kur'an'da bildirilen müteşabih /değişken araç kural ve hukuk prensiplerine uygun olanlar değil, muhkem /değişmez amaç hükümlere göre olan davranışları ve verdiği evrensel, zaman üstü kararlardır, hükümlerdir. Zaman içinde Hz. Muhammed'in, insan olması nedeniyle olan yaşantısına, toplumun gelenekleri yanında, muhkem /değişmez amaç veya müteşabih (ilahi semboller veya zaman ve zemine göre değişken) olan araç mesajlara uygun bütün hükümlerine, tek kelime ile "Sünnet" denmiş ve buna ilişkin rivayetler temelli binlerce hadisler türetilip 830'lu yıllarda kitap haline getirilmiştir. Ancak bu hadislerin (söz ve rivayetlerin) sağlıklılığının tek filtresinin Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler olduğunu, her biri birer hedef olan bunlara ulaştırıcı araçlar, yöntemler olan müteşabihler/değişkenler olmadığını unutmamak gerekir.*

12. İNŞİRAH (94)

(Sıkıntıyı gidermek-rahatlatmak, genişlemek)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Biz Senin gönlünü açmadık mı? 2. Üzerindeki ağır yükü /sıkıntıyı kaldırıp ferahlatmadık mı?

**Ayette geçen "göğsü açma" ifadesi, abartanların ileri sürdükleri gibi, Hz. Muhammed'in göğsünü cerrahi bir işlemle açmak değil, "içini ferahlatıp cesaret ve güven duygusu vermek, aklını ve hafıza gücünü kuvvetlendirmek" anlamındadır. Zaten sonraki ayetler ve Şura-24 ncü ayet bunu vurgulamaktadır.*

** Hz. Muhammed'in kendisine verilmiş olan peygamberlik ve Kur'an'ı tebliğ etme görevi nedeniyle oluşan sıkıntılı durumu üzerine bu sure indirilmiştir. Benzer sıkıntılı durumu hisseden ve rahatlatması için Hz. Musa'nın da Allah'a dua ettiği Taha-25 nci ayette belirtilmiştir.*

3. Ki sen o ağır yükün /sorumluluğun altında eziliyor ve zorlanıyordun.

4. Ayrıca Biz Senin itibarını da arttırmadık mı?

5. Dikkat edersen, demek ki her zorluğun yanında mutlaka kolaylık vardır. 6. Evet, zorluk ile kolaylık iç içedir.

**Her şeyin çift yaratılması gibi. Bir kolaylık, eğer israflı ve şükürsüz ise, onu bir sıkıntı izler ve bu sıkıntının geliş zamanı da tabi farklı olacaktır diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

7. Öyleyse bir sıkıntıdan çıkınca hemen başka bir işe giriş, gevşeme, 8. Ve işlerin için uğraş verirken, ilahi bir yardım isteyeceğin zaman yalnızca Rabbinden iste /O'na yönel ve her uğraşında Allah'ın rızası hep önceliğin /hedefin olsun.

13. ASR (103)

(Çağ-zaman, ikindi)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Zamana yemin olsun ki, 2. İnsan, gerçekten bir aldanış /hüsran içindedir.

**Burada, zamana dikkat çekilmesi, insanın sanki ebediyen yaşayacağını düşünmesi ve zamanın hızla geçip, ömrün kısa olduğunu önemsemediğini vurgulamak olabilir.*

3. Ancak içtenlikle iman edip, salih ameller gerçekleştirenler ve birbirlerine Kur'an ile bildirilen gerçekleri tavsiye edenler, güçlüklere karşı sabretmeyi önerenler, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat demek olan doğru yoldadırlar. Onlar hüsrana uğramazlar.

**Allah'ı tek ilah olarak her kabul eden Müslüman (Ümmet üyesi), diğer 4 gaybe de (Ahrete, Meleklere, Peygamberlere ve Vahiy kitaplarına) İman eden İmanlı Müslüman (içten Müslüman'dır ve Ümmetin Birinci derecede aktif üyesi gibi), Kur'an'da bulunan, her biri birer ibad etme yöntemi olan ve 400'ün üzerinde tespit ettiğim Muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller /işler gerçekleştiren Muhsin (Muhsin ve İmanlı Müslüman- İkinci derecede aktif üye gibi) kişidir /öğrenci Ruh'tur. Ateist olan kişi, salât ve salik amelleri gerçekleştiriyorsa, bu kişi sadece Muhsin demektir Salih amellerin yanıdan fazlasını gerçekleştirmeyi başaran artık Mümin kişidir (Üçüncü derecede aktif üye gibi -Melek adayı) ve % 90 nından fazlasını gerçekleştiren ise artık İnsan-ı Kâmil'lik aşamasına, diğer bir ifade ile Asıl Meleklik aşamasına ulaşmış Ruh'tur diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

14. ADİYAT (100)

(Koşuşturma)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Kendini paralarcasına koşuşturanlara /haddini aşanlara, 2. Kıvılcımlar saçarak /etrafını rahatsız ederek gidenlere /öfkeli halde olanlara, 3. Sabahları telaşla kalkanlara /mal peşinde olanlara, 4. Ne yaptığını bilmeden tozu dumana katanlara, 5. Böylece de topluma /etrafa zarar verenlere dikkat edip düşünürsen göreceksin ki, 6. İnsan, Rabbine karşı gerçekte çok nankör /çok vefasızdır. 7. Dahası, kendisi de bunu bilmektedir /farkındadır.

**Tanımlanan bu boşuna koşuşturan insan tipi, imanı içten olmayan ve sadece sözde Müslüman olandır diye düşünüyorum.*

8. Ayrıca şu da bir gerçek ki insan, hayır yapmayı /ihtiyacı olanlara yardım etmeyi de kesinlikle sevmez. 9. İşte bu nankör insan, mezardakilerin /gömülüp artık görünmez haldekilerin diriltilip tekrar ortaya çıkarıldığı ve 10. Kalplerde /gönüllerde gizlenenlerin açığa vurulduğu hesap gününü hiç düşünmez mi?

**Burada diriltilip ortaya çıkarılacak olan vücutlar değil, dünya öğrencisi ruhlar olacaktır.*

11. Çünkü o gün Rabbi, her şeyden haberdar olduğunu ona gösterecektir.

**Çünkü her öğrenci ruhun, nefslerine göre oluşan düşünce ve amellerinin her an kaydedilişi söz konusudur.*

15. KEVSER (108)

(Bolluk, bereket, farklı bir özellik) (En kısa suredir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Biz Sana Kevser /bolca nimet ve mutluluk dolu bir hayat verdik, şanını yücelttik.

**Sonraki ayet ile birlikte değerlendirildiğinde, Hz. Muhammed'e verilen Kevser'in, Hicr-87 nci ayette belirtilen "Kendi içinde çifter katmanlı 7 anlamlı" özelliğine yönelik Kur'an'ı tam anlamayı sağlayacak özel yetenek ve daha birçok nimet" olduğunu, Nisa-113 ncü ayette değinildiği gibi "Hikmet" diye tanımlandığını düşünüyorum. Sonraki ayette de Hz. Muhammed'e, işte bu özelliğine göre anlayacağı Kur'an'a çalışıp öğrenmesi, sadece Allah'ı tanıma ve O'na şirk koşmama temelinde gerçekleştirmesi, Kur'an'ın tebliği görevinde de kendini kurban edercesine canla başla çaba göstermesi istenmektedir. Hicr-88 nci ayette de bu arada yine Hz. Muhammed'e hitaben, verilen bu Kevser'in kıymetini bilip, dünya malına imrenmemesi ikazı da bulunmaktadır. Bir görüşe göre Kevser, Cennet pınarlarındandır. Halbuki Cennet pınarına Mutaffifin-27-28 nci ayetlerde Tesnim adı verilmiştir. Şii inancında olanlarda da Kevser'in Hz. Muhammed'in kızı Fatma olduğu ve Peygamberin neslinin de bu yol ile devam edeceği görüşü bulunmaktadır.*

2. Şimdi Sen, tüm bu verdiklerimize karşılık Allah'a yönelik salli faaliyetine (Allah'a yardımcı olma çabana) devam et ve kendini kurban edercesine Rabbine

ada /her şeyinle O'na yönelip Sen de O'nun şanını yücelt.

**Burada "salli" kelimesi, Ahzab-56 ncı ayette olduğu gibi "Allah için mücadelene, O'nun muhkem /değişmez amaç hükümleri doğrultusunda çabana ve Allah ile yaptığın anlaşmaya sadakat olan Allah yolunda olmana, böylece de Allah'a yardım etme çabana devam et" anlamında değerlendirilmiştir.*

**Ayette geçen "nhar" kelimesine, meallerin tamamına yakınında "kurban kes" anlamı verilmiştir. Ancak, kurban kesmenin sadece Hac için Mekke'de bulunanlara farz olduğu Hac-28, 29, 34, Bakara-196 ve Fetih-25 nci ayetlerde açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Burada Hz. Muhammed'den istenen, Kur'an'ı ve İslam dinini tebliğ yolunda kurban kesmesi değil, kendini feda etmesi /kurban edercesine çabalaması, gerekirse göğsünü siper ederek ve tüm varlığını Allah yolunda "Kurban etmesi, feda etmesidir". Aynı kelime Duha-10 ncu ayette de geçmekte ve orada da "çaba gösterme anlamında kullanılmıştır. Buna göre de kurban kesmek, bir farz değil, ancak bir gelenek olmaktadır. Umarım, Müslümanlar bir zaman gelir ve Hz. Muhammed'in yaptığı gibi geleneklere karşı çıkarlar ve Kurban Bayramını, her mahallede belirlenecek "Muhtaçların zaruri ihtiyaçlarını gizlice giderme bayramı ve bir yıl boyunca olan Kur'an'ı anlayarak okumayı bitirme bayramı" olarak değerlendirmeye başlarlar.*

3. Hiç kuşkun olmasın ki, asıl ebter /nesli kesilecek olan, Sana bu çirkin sözleri söyleyen ve kin besleyenin ta kendisi olacaktır.

**Çünkü, bazı haddini bilmezler, Hz. Muhammed'in doğan erkek çocukları ölüp, erkek çocuksuz kalınca, O'nu "ebter-nesli kesik" diyerek üzmeye başlamışlardı. Demek ki, ilahi sistem, Hz. Muhammed ile sonlandırdığı Dinî liderliğin devamını istememiştir diye düşünüyorum.*

16. TEKASÜR (102)

(Çokluk, biriktirme yarışı)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanlarl Çokluk yarışı ve gösteriş hırsına o kadar çok kendinizi kaptırıyorsunuz ki, 2. Bu tutumunuzu, mezardakileri bile ziyaret etmenizi de abartarak devam ettiriyorsunuz.

**Bu ayetteki ikaza uygun olmak üzere mezarlar türbe haline getirilmesin diye Hz. Muhammet'ten beri Suudi Arabistan'da mezarlar düz toprak halinde gösterişsiz ve hatta isimsiz vaziyettedir. Ayette, mezardakilerden / türbedekilerden medet ummanın yanlışlığı da vurgulanmış olmaktadır.*

3. Fakat bu abartmalarınızın anlamsızlığını yakında anlayacaksınız.4. Evet, kesinlikle gerçeğin öyle olmadığını yakında bileceksiniz.

5. Gerçeğin sizin bildiğiniz gibi olmadığını kesin olarak bilseydiniz. 6. Abartılı davranışlarınızın başınıza açacağı Cehennem felaketini mutlaka görürdünüz.

**Burada, abartılı davranışlar olarak israfın ve servet düşkünlüğünün, savaşlar ve doğal yıkımlarla, hem biriktirenlere, hem de diğer bütün insanlara dünya hayatını Cehennem gibi sıkıntılı hale getireceğine dikkat çekilmektedir. Çünkü, bir toplumda oluşacak olumsuz enerjilerin aşırılığı, dünyanın elektromanyetik ve jeolojik dengesini olumsuz etkilemekte ve bu etki de doğal afetlere neden olabilmektedir. Artık biliyoruz ki, canlı ve cansız bütün varlıklar, enerjileri yoluyla, birbirleri ile sürekli ve karşılıklı bir etkileşim süreci /network bağlantısı içindedirler.*

7. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, O Cehennem felaketinin gerçeğini zaten gözünüzle kesin olarak göreceksiniz. 8. Ve o gün, hırsla elde ettiklerinizin size açtığı Cehennemî felaketler yanında, ayrıca size verdiklerimizi /nimetlerimizi nasıl değerlendirdiğiniz konusunda da hesaba çekileceksiniz.

**Çünkü Allah, verdiği nimetlere karşılık Sebe-13 ve Zümer-7 nci ayette, başka yaratılanlara herhangi bir şekilde katkı sağlayarak ve olumlu ameller gerçekleştirerek şükredilmesini istemektedir. Işte hesap günü, şükretmenin kuru kuru lafla mı, yoksa Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun salih /olumlu ameller gerçekleştirerek ve zekât ile infâkı esirgemeden mi yapıldığı sorgulanacaktır.*

17. MA'UN (107)

(Sadakat veya basit ev eşyaları)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammed! Dini /vahyi ve din demek olan muhkem /değişmez amaç buyrukları yalanlayanı /ret edeni /dine sözde uyuyormuş gibi yapıp aldatanı /riyakârı gördün mü? 2. O kişiye ki, dine inanmış göründüğü halde sahipsiz kalmışa /yetime kötü davranmakta olanı, 3. Ve ihtiyacı olanın ihtiyacını gidermek

üzere gayret etmeyeni.

**Surenin diğer ayetleri din ve salât /sosyal yardımlaşma uygulamaları aracılığı ile insanları aldatan ve riyakâr olanlara dikkat çektiğine göre, bu ilk ayetten başlamak üzere din veya Allah ile aldatanlara değinmeye başlanmış olunmaktadır. Bu konuyu şu hadisler pekiştirmektedir; Resulullah buyurdular ki: "Ahir zamanda, dini kullanıp dünyayı taleb eden insanlar zuhur edecek. Bunlar, insanlara iyi görünüp, onları aldatmak için öyle bir yumuşaklığa bürünürler ki koyun postu yanlarında kaba kalır. Dilleri de baldan daha tatlıdır. Ancak kalbleri kurtlanmkinden vahşidir. Cenab-ı Hakk (bunlar için) şöyle diyecektir: "Beni aldatmaya mı çalışıyorsunuz, yoksa Bana karşı cürete mi yelteniyorsunuz? Zat-ı Akdesime yemin olsun, bunlar üzerine, kendilerinden çıkacak öyle bir fitne göndereceğim ki, içlerinde halim olanlar bile şaşkına dönecekler- Ebu Hüreyre ve İbnu Ömer-Kütubu Sitte-2002". "Kim, insanların kalbini çelmek için kelamın kullanılışını öğrenirse, Allah kıyamet günü, ondan ne farz, ne nafile hiçbir ibad edişini kabul etmez!-Kütubu sitte-5918". Bu nedenle Hz. Muhammed şu sözü ile de, ibad etmenin çokluğuna değil, öncelikle aklı kullanmaya vurgu yapmıştır; "Bir adamın çok namaz kıldığını, çok oruç tuttuğunu gördüğünüzde hemen onun bu haline hayran kalmayın. Önce aklının nasıl olduğuna bakın-Kuleyni-Usul-il Kafi, Cilt-1/28".*

4. Yazıklar olsun böyle musallilere /salliyi /sosyal dayanışma çalışmalarını (bazen Kur'an eğitimini ve /veya Namaz kılmayı) riyakârca uygulayanlara. 5. Çünkü onlar salâtlarından /sosyal yardımlaşma toplantı ve çalışmaların (bazen Kur'an eğitiminden ve /veya Namaz kılmanın) öneminden habersizdirler /tam bilincinde değildirler.

**Buradaki "veylun lilmusalliyn - salât faaliyetini yerine getirenlerin vay hallerine!" ifadesi, sosyal dayanışma ve yardımlaşma toplantılarına katılmayı ve böylesi toplumsal faaliyetlerde bulunmayı (bazen namazlı ve /veya Kur'an eğitimli) riya içinde ve menfaat sağlamak amacı ile uygular gibi yapan ve dolayısıyla da insanları Allah'a inanmışlığı ve dindar kisvesi ile aldatma yoluna sapmışlar için kullanılmıştır. Dolayısıyla, Allah rızasını öncelemeyen ve sadece menfaatlerini gözeten bu kimselerin, bu salâtları /uğraşları boşu boşuna bir uğraş olmaktadır. Çünkü bu ibad edişlerinin ciddiyetinde değildirler ve gerçek anlamlarını da bilmemektedirler. İlahi sistemde ibad etmelerin niyetlere, çabaların, amellerin ise sonuçlara göre değerlendirilmekte olduğunu düşünüyorum. Dinsel inançlılığı çağrıştıran kıyafet veya görüntü dışında özellikle nüsuklar diye tanımlanan namaz, oruç, zekât ve Hac ritüelleri /uygulamaları da başkalarını aldatma ve göz boyama amacına en uygun girişimlerdir. Bu nedenle de Kur'an bir meslek kitabı olsun diye indirilmediği gibi, İslâm dinine özgü, dini çağrıştıracak bir kıyafet veya dinî bir ibad etme yönteminin isme eklenmesi /lakap olarak kullanılması da bildirilmemiştir (Hacı bilmem kim gibi). Böylesi riyakârlara ayrıca A'raf-55, Nisa-142 ve Tevbe-52 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

6. Zaten onlar salâtı gösteriş için /başkaları görsünler diye riyakârca ve menfaat sağlamak amacıyla yapmaktadırlar.

**Burada, özellikle Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri gereği ve dolayısıyla Allah'ın rızasını gözetmek üzere yapılacak bir ameli, bir başkasının ilgisi ve bir nevi rızası için yapmanın boşuna yapılacağı ve bir nevi şirk koşma olacağı üzerinde durulmaktadır. Bir amelin Attah Rızası için yapılması demek, bir ameli, Allah ile yapılan anlaşmaya ve kesin mesajlara uygun yapma yanında, herhangi bir karşılık beklemeden Allah'ın yarattıklarına bir katkı sağlamak ve muhtaç olduğu bir ihtiyacını (mal, para, bilgi, ilgi, sevgi, moral destek vs) gidermek demektir diye düşünüyorum. Bu nedenle de Kur'an'da infak ve zekâtın önemi sık sık vurgulanmaktadır.*

7. Ayrıca onlar, insanların birbirleriyle yardımlaşıp kaynaşmalarına /iyilikte bulunmalarına /hakkı gözetmelerine /Kur'an'a sadakate de engel olmaktadırlar.

**Ebu Cehil, vasisi olduğu bir yetimin malına el koymuş ve Hz. Muhammed'in aracı olmasını istemişti. Bu ayet de bu olay üzerine inmişti.*

18. KAFİRUN(109)

(Küfre sapanlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

**Bu sure, putları Allah'a ibad etmede aracı kullanıp önce onlara dua edenlerden bir grubun Kâbe'yi tavaf etmekte olan Hz. Muhammed'e "Gel de tanrılarımıza el sür, güttüğün tek Allah davanı bırak, seni mal ve makamca yükseltelim. Veya bir yıl biz Senin tek Rabbine, bir yıl da Sen bizim tanrılarımız olan putlarımıza ibad et" demeleri üzerine indirilmiştir.*

**Küfre sapmış olan, Temel Kavramlar bölümünde anlatıldığı gibi, Allah'a iman etmeyen veya Allah'a inandığı halde yine de şirk-ortak koşan ve dolayısıyla da Kur'an'ın bildirdiklerini inkâr eden kişi olarak tanımlanmıştır. Şirk koştuğu için ikinci tip kişi, aynı zamanda müşriktir de.*

1. Ya Muhammedl De ki; "Ey şirk koşup, bildirilenleri de inkâr ederek küfre sapmış olanlarl".

2. "Ben sizin yaptığınız gibi, Allah'ın yanında veya O'na ulaştırsın diye başkalarını araya koyarak ibad etmem". 3. "Siz de benim gibi ortağı olmayan /tek ilah olan Allah'a ibad etmezsiniz".

**Çünkü, o zamanki bedevi Arap toplumundaki insanların çoğunda Allah inancı vardı, ancak ilahi yardım isteklerini, dualarını doğrudan Allah'a değil de araya putlar koyarak yapıyorlardı. Hz. Muhammed'in Kabe'deki putları kaldırmasından sonra asırlardır insanlar, ya araya bazı kişiler koyarak veya türbelerde yatanlara yalvararak ilahi yardımı doğrudan Allah'tan istememe hatasına devam etmişler ve hala devam etmektedirler.*

4. "Ben asla sizin ibad etme yönteminiz gibi ibad edecek değilim". 5. "Siz de benim ibad ettiğim gibi ibad edecek değilsiniz".

6. "O halde, sizin inandığınız dini görüşleriniz /inançlarınız size, Allah'ın Bana din olarak bildirdiği de Bana olsun ve böyle kabul edip düşmanlık yapmayalım".

**Görüldüğü gibi, değil aynı peygamber ve kitaba inanıp farklı görüşte olanlarla, farklı peygamber ve kitaba inananlarla da düşmanlık yapılmaması ikazı yapılmaktadır. Aynı açıklama Şura-15, Ankebud-46, Al-i İmran-64, Nisa-94, Hac-67 ve Maide-48 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

19. FİL (105)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Rabbinin, fil halkını ne hale getirdiğini göz önüne getiriver.

**Burada, 570 yılında Habeş ordusunun Vali Ebrehe komutasında Kabe'yi yıkmak üzere olan seferine değinilmektedir.*

2. Rabbin, nasıl da bütün planlarını boşa çıkarmıştı?

3. Rabbin, onların üzerine gruplar halinde ebabil kuşlarını göndermişti.

4. Onlar, fil ordusunun üzerine, siccil'den yapılmış, yakıp kavurucu taşları, iri dolu taneleri yağar gibi fırlattılar.

**Buradaki ebabil kuşları diye tanımlanan kuşlar, mikroplar veya uçaklar /uçan daireler olabilir mi acaba? Çünkü bunlardan atılanlar, hedefe göre gönderilen ve yangın çıkaran özelliktedirler. Siccil adı verilen madde konusunda herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.*

5. Sonunda tüm ordu, yakılmış /harap olmuş bir ekin haline gelmişti.

20. FELAK (113)

(Yararak çıkarmak, sabah aydınlığı)

**Yahudilerin, Hz. Muhammed'e hizmet eden Yahudi bir çocuğu kandırıp Peygamberin dökülen saçlarından biraz elde edip büyü yapmaları ve peygamberin uzun bir süre hastalanmasına neden olmaları üzerine bu sure indirilmiştir.*

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl "Ben, şafak anında karanlığı yaran /cehaleti yararak aydınlığı /bilgiyi ortaya çıkaran Rabbe sığınırım".

**Burada, bilginin ancak Rabbin uygun gördüğü kadar ve uygun bulduğuna verildiğini anlayabiliriz. Ki bu konu Bakara-255 ve 269 ncu ayetlerde açıkça vurgulanmıştır. Ancak, bilgi akışının devamı için, bu bilginin yaratılanların yararına olacak şekilde kullanılması koşulu söz konusudur. Yoksa aksine kullanımın günahı çok olacaktır diye düşünüyorum.*

2. "Ayrıca yaratılmışların şerrinden /verecekleri zararlarından"

**İnsanlar, hem cahilliklerinden (Bk. 3 ncü ayet), hem hırs ve doymazlıklarından, hem de Nas-6 ncı ayette belirtildiği gibi, şeytana uyarak onun karakterinde /şeytanlaşmış insanlar olabildiklerinden birbirlerine zarar verebilirler.*

3. "Bastırdığı zaman karanlığın /kara cehaletin şerrinden /vereceği zararından".

4. "Ve sözleşmesini bozan /sözünde durmayan ikiyüzlünün ve kötü amaçla büyü yapan büyücünün şerrinden /zararından".

**Büyünün kötüye kullanımının yasak olduğu Bakara-102 nci ayette de belirtilmiştir. Buradaki sözünde durmayış, Allah ile yapılan 7 maddelik sözleşme içindir özellikle.*

5. "Ve aşırı kıskanan /haset eden insanın şerrinden /zararından da koruması için Rabbime sığınırım" diye dua et.

**Demek ki, peygamber de olsa, büyüden korunması doğrudan doğruya yapılmıyor ve hak etmesi için yine mutlaka Allah'a dua etmesi isteniyor. Diğer bir ifade ile sonuç için, sebep gerekiyor.*

21. NAS (114)

(İns'ler, İnsanlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1-4. Ya Muhammedl "Ben, insanın içindeki sinsi ve olumsuz vesveselerin /düşüncelerin /nefslerin ve bunları kullanıp destekleyen /fısıldayarak kandırmaya uğraşan şeytan ve şeytan gibi olan kişilerin şerrinden /zararından, insanların sahibi /yöneticisi ve tek ilahı olan Rabbe sığınırım"

**Nefslerin, henüz dünyaya gönderilmeden önce, dünya öğrencisi olacak İns /öğrenci Ruh kısmımıza yüklendiği bilgisi için Temel Kavramlara bakınız.*

5-6 "Ki o görünmeyen şeytan /hasta olan Cin ve görünen şeytanlaşmış insanlar, insanların zihinlerinde başlayan olumsuz düşüncelerine musallat olurlar ve vesveselendirip olumsuzluklara iyice sapsınlar diye yönlendirici /kabul ettirici fikirler fısıldayıp kandırmaya çalışırlar" diyerek dua et.

22. IHLAS VEYA TEVHİD (112)

(İçten inanmak, samimi olmak)

**Müşriklerin Hz. Muhammed'den Allah'ı tanıtmasını istemeleri üzerine indirilmiştir.*

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl İnsanlara de ki; "Allah, tek olandır".

2. "Ve O Allah, hiç kimseye muhtaç olmayan, fakat her şeyin O'na muhtaç olduğu, öncesiz-sonrasız ve mutlak olandır".

3. "O, çocuk olmamış ve çocuk sahibi de olmamıştır /doğrulmamış ve doğurmamıştır".

**Bu ayet ile doğmuş veya çocuk sahibi olmuş herhangi bir şeyin Allah olamayacağı açıklanmış olmaktadır. Aynı açıklama Bakara-116, Cin-3 ve Kehf-4 ncü ayetlerde de yapılmıştır.*

4. "Hiçbir şey O'nun dengi ve benzeri de değildir".

**Dolayısıyla da Allah, bir şeylere benzetilmeye çalışılarak boşu boşuna aranmamalıdır. Çünkü Allah, ancak yarattıklarına /eserlerine bakılarak varlığı fark edilebilendir. Bir farkındalıktır.*

23. NECM (53)

(Yıldız)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanlarl Peyderpey görünüp parlayan yıldızlara yemin olsun ki,

2. Arkadaşınız Muhammed ne dalalete /yanlış yola sapmış ve kibirlenmiş, 3. Ne de kendi kendine boş boş konuşan biridir.

**Burada, yıldızlar nasıl gökyüzünde görünüp parlıyorlarsa ve gerçeklerse, Kuran'ın ve peygamberin de öyle gerçek olduğu yıldızlar örneği verilerek dikkat çekilmiştir.*

4. O, Kur'an ayetlerini uydurmadı. Onlar, Allah tarafından bildirilen birer vahiydir.

5. Kur'an ayetlerini, büyük güç sahibi olan, O'na öğretti.

**Rahman-2 nci ayette, Kur'an'ın, bütün insanlara ve daha dünyaya gönderilmeden önce Allah tarafından öğretilmiş olduğu zaten açıklanmıştır. Temel Kavramlar bölümünde belirttiğim gibi, bu öğretme, "İns" diye tanımlanan ve bilinçaltımız olan öğrenci Ruh kısmımızın hafızasına yüklenerek yapılmıştır. Tabii yapılan bu yükleme, o zamanın Arap toplumuna hitap eden müteşabih /değişken araç mesajlar değil, Kur'an'ın temeli olan muhkem /değişmez amaç mesajların yüklenmesi şeklinde olmuştur. Dolayısıyla insanın bilinçaltı kısmı, bilgisayardaki ana bellek gibidir diyebiliriz. Yani Kur'an'ın Hz. Muhammed'e 23 yılda kısım kısım indirilmesi, bilinçaltı hafızasındaki muhkem /değişmez amaç mesajların, Cebrail tarafından yeri geldikçe sadece hatırlatılması ve o andaki toplumsal durum ve olaylara göre değişken özellikli*

olan müteşabih /değişken araç mesajların eklenmesi şeklinde olmuştur. Çünkü bu muhkem /değişmez amaç hükümler /ayetler bütün vahiy kitaplarında hemen hemen ortak emirlerdir /kurallardır. Ve bunların ana kaynağı Levh-i Mahfuz'dur.

6. En üstün güç sahibi olan Allah, 7. İlk defasında en yüksek ufukta tecelli etti. 8. Sonra bu tecellisi, uygun olacağı kadar (peygambere) yaklaştı.

**Allah'ın tecellisi ile Hz. Muhammed'in bir gece Mekke'nin dışında Taif yolu üzerinde bulunan Mescid-i Aksa'nın yakınındaki Sıdretil Münteha denilen bol ağaçlıklı bir yerde buluşmalarının gerçekleştiği İsra-1 nci ayette açıklanmıştır. Allah'ın bir tecellisinin /varlığını belli edici işaretin Hz. Muhammed ile bu buluşmasının, Hz. Muhammed'in Peygamberlik görevinin bildirilmesi için olduğunu düşünüyorum. Ancak hem bu ayetlerde, hem de İsra-1 nci ayette belirtilen bu iletişim anı, daha sonraları Miraç ismi ile ve gerçek dışı eklemelerle tanımlanmaya çalışılmıştır.*

9. Araları iki yay atımı aralığı kadar, belki de daha yakın oldu. 10. O anda Allah, ilk vahyedeceğini kuluna vahyetti /ilk vahiy olarak peygamberlik görevini hatırlattı. 11. Allah'ın kulu Muhammed, gözleriyle gördüğünü, kalbi ile de onayladı /yalanlamadı ve tüm benliği ile benimsedi.

**Onuncu ayette geçen "'abdihi - kuluna" ifadesi, Hz. Muhammed'e ilk peygamberlik tebliğinin, 14 ncü ayette de açıklandığı gibi bir ağaç aracılığı ile ve bizzat Allah tarafından yapılmış olduğunu göstermektedir. Burada ilk vahiy 'Alak suresi ile başlatılmıştır. Hz. Muhammed, birçok meallerde belirtildiği gibi Cebrail'in değil, sadece Allah'ın kuludur. Burada Allah'a yönelik bir mekân veya maddeleştirme söz konusu değildir. Böylesi bir tebliğ, daha önce Hz. Musa'ya ve yine bir ağaç aralarına aracı konarak yapılmıştı.*

**Hz. Muhammed'in ne gördüğünü ancak Allah ve kendisi bilir. Burada Hz. Muhammed'e peygamberlik görevinin tebliğ edilmesi yanında, daha dünyaya gönderilmeden önce Allah ile yaptığı anlaşmayı hatırlasın ve iyice emin olsun diye, kainat ve ilahi düzen konusunda birçok bilgi de gösterilmiştir diye düşünüyorum. Çünkü hatırladı ki, çabucak benimsedi, korkmadı ve 16 ncı ayette belirtildiği gibi şaşkınlaşmadı da.*

12. Ey Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşanlarl Muhammed'in gördüğü gerçekler konusunda şüphe ediyor ve kendisiyle tartışıyor musunuz?

13. Yemin olsun kil Muhammed O'nu, daha önce de görmüştü, 14. Sidretül Münteha'da sedir ağacının yanında.

**Sidratıl Münteha, Mekke'nin dış kenarında yoğun ağaçlıklı bir yer. Sidre ağacının meyvesine Arabistan kirazı denmektedir.*

15. O ağacın yanında, Allah'ın her tarafını ağaçlarla kapladığı güzel /Meva cenneti gibi bir bahçede. 16. O anda herkesin, görünen şey karşısında bayılacağı gibi O (peygamber) bayılmadı, şaşkın da olmadı. 17. Gözü şaşmadı ve sınırı da aşmadı. 18. Muhammed peygamber orada, Rabbinin en büyük ayetlerini /belirtilerini /delillerini görmesine rağmen.

**Şaşkınlaşmadı, çünkü dünyaya görevli olarak gönderilmeden önce Allah ile yapmış olduğu anlaşmayı ve vermiş olduğu sözleri hatırladı.*

19. Ey puta tapar Araplar, kuşkuya düşüp tartıştığınız Muhammed'in gördüğü Allah gerçeğinin ihtişamını şimdi anladınız mı? Ya sizin taptıklarınız olan Lat ve Uzza'nın gerçekte ne olduklarını. 20. Ve bir başkası, üçüncüleri olan Menat'ın da böylesi bir güçleri ve ihtişamlarının olduğunu söyleyebilir misiniz?

**Bedevi Araplar, en büyük putlar olan Lat ve Uzza'yı dişi ve Allah'a daha yakın, Menat'ı ise erkek ve kendilerine daha yakın kabul ediyor ve onlardan şefaat bekleyerek tapıyorlardı.*

21. Buna rağmen halâ aklınızca erkekleri kendinize uygun görüyor, dişileri ise küçümseyip Allah'a diye ayırıp duruyorsunuz. 22. Böylesine cinsiyet ayırımı yapıp, kız çocuklarına nasıl da yanlış yaklaşıyorsunuz ve cahilce bir paylaşım yapıyorsunuz.

23. Putların isimlendirilmesi ve onlara değer verilmesi, sizin ve atalarınızın taktığı isimlerden ve yapılan değerlendirmelerden başka bir şey değildir. Hâlbuki Allah, putlarınızın sizin tanımlamış olduğunuz üstünlüklerine ilişkin hiçbir kanıt indirmemiştir. Buna rağmen ve Rabbinizden bir yol gösterici geldiği halde siz ona değil, sadece sanıya /zanna ve kendi nefsinizin /canınızın istediği şeye uyuyorsunuz. Gerçekte ise size Allah'tan bir uyarıcı olarak Kur'an indirilmiştir.

**Buradaki (tavsiye özellikli) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Allah'ın dışında, hiçbir kişi veya maddeye ilahi bir özellik vermeyin" olmaktadır.*

24. Bakalım insan her umduğuna ve canının istediğine kavuşacak mıdır ki?

25. Ey insanlarl Şunu iyice bilesiniz ki ahret hayatı da, dünya hayatı da Allah'ındır. 26. Ve Allah, (puan durumunu) uygun bulup ve hoşnut da olup müsaade etmedikçe, göklerdeki Melekler kendiliklerinden hiç kimseye şefaat edemezler /fayda sağlayamazlar.

Burada, Allah uygun bulduğunda şefaatin sadece görevlendirilmiş melekler aracılığı ile olacağı belirtilmektedir. Peygamberler de dünyaya gönderilmeden önce her biri birer görevli Melek olduklarına göre, mahşerde de ümmetlerinin başında yine bir görevli Melek halinde bulunacaklardır. Ancak yine de Allah'ın izni olmadıkça ve uygun bulacaklarını belirlemeden hiçbir peygamberin kendi başına şefaat etmeye kalkışamayacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

27. Ahrete iman etmeyen ve şirk koştukları puta ibad /kulluk eden Araplar, melekleri dişi olarak kabul etmektedirler ve dişi isimler vermektedirler. 28. Oysa onların bu konuda hiç bir bilimsel dayanakları yoktur ve yalnızca zanlarına göre hareket etmektedirler. Zan ise kuşkusuz gerçeği ifade etmez.

29. Ya Muhammedl Çağrımıza /zikrimize /Kur'an'a yüz çevirip red eden ve geçici dünya hayatından başka bir şey düşünmeyenlere aldırma /sabırlı ol /onlardan uzak dur. 30. Çünkü şirk koşanların Allah'tan felen gerçek bilgileri algılama kapasiteleri ancak bu kadardır. Hiç şüphen olmasın ki Rabbin, yoldan sapanı /dalalete düşeni olduğu gibi, doğru yolda olanı da çok iyi bilir.

31. Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Allah, olumsuz davrananları, yaptıkları olumsuzluklardan dolayı cezalandıracak ve güzel /olumlu davrananları da, daha güzeliyle ödüllendirecektir.

Yaratılan her şey Allah'ın olduğuna göre, biz insanlar bu yaratılıp kullanmakta olduklarımızı bir nevi kiralamış ve emanet almış oluyoruz. Dikkat edilirse, ayette önce olumsuz ameller işleyeceklerden bahsedilmektedir.

32. Güzel davrananlar ise, ufak tefek kusurlar dışında, büyük ismlerden /başka haram ve /veya günaha yol açma riski olacak aşırı olumsuzluklardan ve çirkin davranışlardan kaçınırlar (Necm-32. Elleziyne yecteni-bun kebairel ismi velfevahişe illellememe.). Rabbinin affetmesi /mağfireti geniştir ve onların küçük günahlarını bağışlar. Ve şunu da iyice bilin ki Allah, sizi topraktan yaratırken ve annelerinizin karnında cenin halindeyken bile, sizi ve nefsinizin isteklerini en iyi bilendir. Dolayısıyla, kendi kendinizi temiz ve suçsuz görmeye yeltenip böbürlenmeyin. Çünkü Allah, takva içinde olup olmadığınızı çok iyi bilir.

Puan durumları olumlu ağırlıkta olanların, büyük de olsa yanlışlıkla /sehven ve istemeden işledikleri günahları ile küçük günahlarının af edilebileceği vurgulanmaktadır. Hz. Musa'nın yanlışlıkla ve istemeden adam öldürmesi buna bir örnektir. Ancak bu şefaatin de Allah'ın izni ile, sadece uygun göreceklerine ve Melekler aracılığı ile olacağı Necm-26, Yunus-3, Sebe-23, ve Enbiya-28 nci ayetlerde vurgulanmıştır.

Kabul gören başlıca büyük günahlar: Allah'a şirk koşmak, Allah'a yakıştırmalar uydurup iftira etmek, haksız ve bilerek insan öldürmek, büyü-sihir yapmak, zalimce hak gasp etmek, yetim malı yemek, zina, meşru bir savaşta ordudan kaçmak, namuslu kadına ve suçsuza iftira etmek. Ben de bunlara Kur'an'ı anlayıp öğrenmek üzere okumamayı ve faydalı bilimsel araştırmalar yapmamayı ekliyorum. Bu günahlara baktığımızda, hepsinin de Allah'ın "Görevli Melek Eğitim Projesi"ne zarar verecek etkileri olduğunu görmekteyiz.

33. Ya Muhammedl. Daha önceleri de gerçekleri red edip sırt çevirene dikkat ettin mi? 34. İhtiyacı olana önce az bir şeyler verir, sonra da cimrileşip biriktirirdi. 35. Böyle davranan, gelecekte neler olacağını biliyor mu ki böyle davranmıştı?

Buradaki (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hüküm, "İhtiyacı olanlara yardımda /infakta cimri olmayın" olmaktadır.

36-37. Yoksa, Musa'ya ve sözüne sadık /vefalı olan İbrahim'e verilen sayfalarda yazılanlar hakkında o cimriye bilgi verilmemiş miydi?

38. Gerçek şu ki, hiç bir kimse, bir başkasının suçundan sorumlu değildir. 39. İnsan için sadece her konuda çabasının karşılığı vardır. 40. Ve hiç kuşkusuz onun çalışması /amelleri görülüp değerlendirilecek ve 41. Hesap günü karşılığı kendisine eksiksiz olarak verilecektir.

Ancak sorumlu olmamak, başkasının işlediği suçta bir katkı olmaması iledir. Yoksa başkasını kandırarak suç işlemesine neden olan, Ankebud-13 ve Nahl-25 nci ayetlerde belirtildiği gibi onun günahını da yüklenir.

42. Hiç kuşkusuz son varış Rabbinedir /hesap vermek üzere huzurunda toplanma olacaktır. 43. Güldüren de, ağlatan da, 44. Öldüren ve dirilten de O'dur.

Dikkat edilirse burada, "diriltecek denilmemekte, diriltен, yani öldürme ve diriltme aktivitelerini halen ve devamlı bir şekilde yapmakta olan" denilmektedir. Ve bu ifade, tekrarlayıcı özellikli gülme ve ağlama döngüsünden sonra yer almaktadır.

45. Erkek ve kadın ikili çifti yaratan Allah'tır. 46. Bir damlacık erkek sıvısından. 47. Şüphesiz sonra tekrar yaratmak Allah'a aittir. 48. Yine uygun bulup zenginliği veren de, yoksul bırakan da O'dur.

Burada belirtilen tekrar diriltme özelliği, hesap günü diriltmesi mi, yoksa nefslerini öldürmesi veya terbiye etmesi için İns dediğimiz öğrenci ruh kısmımızın farklı elbiseler ve görevlerle tekrar dünya yaşamı için midir? Bu konuyu Hac-5-66, Yunus-4, Casiye-24, ve Al-i İmran-27 nci ayetlerini de göz önünde bulundurarak değerlendirmek uygun olur diye düşünüyorum. Kırk altıncı ayet ile çocuğun cinsiyetinin erkek sıvısı tarafından belirlenmekte olduğu bilgisi bulunmaktadır. Çünkü kadın, tohum ekilen tarla, erkek ise tohum ekendir.

49. Ayrıca, şirk koşanların taptıkları Şi'ra yıldızının, 50. Daha önce dünyadan yok ettiği Ad halkının, 51. Onlardan geride hiçbir şey bırakmayan Semud halkının, 52. Nuh kavminin ve onlardan önce de çok zalim ve azgın olan daha birçok kavmin Rabbi'dir. 53. Ve şehirlerini altüst edip, 54. Onların bilinçliliklerini aldıkça alan da Allah'tır.

Araştırmalar, Şi'ra yıldızının, Sirius yıldızı olarak isimlendirilen ve esasında Sirius A ve Sirius B olarak tanımlanan iki yıldızdan oluşmuş bir takımyıldız olduğunu göstermiştir. Bunlardan daha büyük olan Sirius A, Sirius B'den dünya'ya daha yakındır ve gökyüzünde çıplak gözle görülebilen en parlak yıldızdır. Sirius B yıldızı ise teleskopsuz görülmemektedir. Bu ayetlerde, Şi'ra yıldızına değil de onun Rabbine tapınılması istenmektedir. Çünkü Huza kabilesi bu yıldıza tapıyordu.

55. Şu halde ey şirk koşmakta olanlarl Şimdi bütün bunları gerçekleştiren Rabbinizin kudretinden halâ şüphe içinde misiniz? 56. İşte daha öncekileri de uyaran elçiler gibi, Muhammed de sizi uyaran değerli bir uyarıcıdır ve O'nu dinleyip itaat edin.

57. Çünkü kaçınılmaz olan kıyamet yaklaştıkça yaklaşıyor. 58. Şunu da iyice bilesiniz ki onun zamanını Allah'tan başka kimse bilemez.

59. Peki, şimdi siz bu Hadisin /Kur'an'ın sözünü mü garip görüyorsunuz? 60. Ağlayacağınız yerde, gülüyor ve alay ediyorsunuz. 61. Umursamayıp kılınızı bile kıpırdatmıyor ve kibirlenip duruyorsunuz.

62. Gelin de sadece Allah'a secde edin /Namazlı veya namazsız içtenlikle teslim olun ve O'nun buyruklarına uymak için çaba içinde olup sadece O'na ibad edin /kulu olduğunuzu belirtin.

"Secde etmek" A'raf-11 nci ayette, bilgiye saygı gösterilmesi, Al-i İmran-113 ncü ayette "Allah'a teslim olmak", Rahman-5 nci ayette ise "Allah'ın buyruklarına uymak" anlamında kullanılmıştır.

Dikkat edilirse, burada insanlardan istenen temel davranış, Allah'a iman etmek ve hiç bir şekilde O'na şirk koşmamak ve her aktivitede sadece O'nun rızasını gözetmek istenmektedir.

24. ABESE (80)

(Surat astı)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1-2. Görme özürlü adam yanına geldiğinde, suratını astı ve onunla ilgilenmedi.

Bu ayet, Hz. Muhammed'in Mekke'nin müşriklerinin ileri gelenlerini ikna toplantısı sırasında Müslüman ve kör olan Abdullah b. Ümmü Mektum'un içeri girip Kur'an'dan bir ayet ile ilgili soru sorması ve konuşmasını kesmesi üzerine hemen o anda inmiştir. Bu ayetler üzerine Hz. Muhammed, Mektum'un gönlünü almıştır. Bu olaya baktığımızda şunu diyebiliyoruz: Demek ki, peygamber de olsa insan, karşısındaki insanın giyimi ve fiziksel özelliği gibi şekilselliğinden etkilenmekte ve ön yargıya kapılıp, ona göre de farklı bir davranış gösterebilmektedir. Yine burada, peygamberin Beşer olduğu ve ilahlaştırılmamasına değinilmiş olmakta ve peygamberlerin de insan olmaları nedeniyle, hata yapmalarının söz konusu olabileceği ve bu nedenle ikaz edildiğine dikkat çekilmektedir.

3. Ya Muhammedl Gelen görme özürlü adamla niçin ilgilenmedin, ne biliyorsun belki de o, Allah'ı anıp kör olduğu halde şükredecekti. 4. Yahut sorduğu zikirden /Kur'an'dan öğüt alacak ve ondan yararlanacaktı.

5. Sen ise kendisini zengin ve üstün gören, 6. Öğüt almaya tenezzül etmeyecek kibirli kişi ile ilgileniyorsun.

7. O kendini beğenmiş adamın Senin bildirdiklerini kabul edip öğüt de alıp almamasından Sen sorumlu değilsin ki.

8. Halbuki Allah'a saygı duyarak, 9. Ve Sana büyük bir hevesle gelen görme özürlü kimseye Sen aldırmadın, 10. Ve yüzünü asıp çevirdin.

11. Ya Muhammed! Gerçek şu ki, bu Kur'an, (zengin veya fakir, sağlam veya özürlü) herkes için bir uyarıcıdır ve Allah'ın tek dini olan İslam'a ilahi bir davettir. 12. Ve isteyen /niyetlenen ve önyargısız herkes Ondan yararlanır.

**Tekrar Rahman-2 nci ayeti düşündüğümüzde, bütün beşerlere, henüz dünyaya gönderilmeden önceki İns /ruh halinin hafızasına Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri yüklenmiş olduğuna göre, demek ki Kur'an ve Hz. Muhammed aracılığı ile beşerin, bilinç altındaki Kur'an'ın kesin olan hükümlerini hatırlaması ve uyması istenmektedir.*

**Yine burada, Kur'anın herkes için Dünya okulundaki yaşamlarında yararlansınlar diye indirildiği ve bir meslek kitabı olmadığı vurgulanmaktadır.*

13. O'nun kaynağı /orijinal hali, katımızda olup fayda sağlayıcı özellikli sayfalarda /kitapta bulunmaktadır. 14. Tertemiz ve hiçbir olumsuzluk karışmamış haliyle.

**Kur'an'ın aslının ana kitap olan Levh-i Mahfuzda olduğu Zuhruf-4 ve Buruc-22 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

15. İşte bu orijinal /kaynak kitaptaki temel bilgiler, görevlendirdiğimiz elçilerin elleriyle sürekli insanlara iletilmekte ve yayılmaktadır. 16. Onurlu, güzel huylu ve saygıdeğer elçilerle.

**Bu açıklamalara göre şu soru akla gelmektedir: Allah'ın tek dini İslam ve bütün peygamberler de hep bu tek dinin muhkem /değişmez amaç hüküm kurallarını, emir mesajlarını tebliğ ettiklerine göre, acaba diğer asıl vahiy kitapları, orijinal ilahi idare merkezindeki ana kitap olan Levh-i mahfuz adlı kitabın birer bölümü ve Kur'an da son kapanış bölümü müdür? Çünkü vahiy kitaplı peygamberliğin Hz. Muhammed ile artık sonlandırılmış olduğu Ahzap-40 ncı ayette belirtilmiş, Maide-3 ncü ayette de Allah'ın tamamlamış olduğu dinin isminin İslam olduğu açıklanmıştır.*

17. Ne yazık ki insan, Allah'ın ayetlerine karşı çabucak kibirlenip, ne kadar da kolayca inkâra, dolayısıyla da küfre sapıyor ve kendi kendini mahvediyor (bir nevi öldürüyor)?

18. Hâlbuki kibirleneceğine, yaratılışına bir baksın, 19. Allah onu bir damla sıvıdan ve bir ölçüye göre yaratmaktadır.

**Çocuğun cinsiyetini belirleyecek tohumu, erkeğin sıvısındadır ve ölçülendirme dediğimiz çocuğun cinsiyeti, şekli, karakteri ve yaşayacağı ortam, Dünya okulunun genel eğitim projesine göre düzenlenmektedir.*

20. Sonra da Allah, her türlü olanağı oluşturup yaşamını kolaylaştırmaktadır. 21. Daha sonra onu öldürmekte ve toprağa /kabre koymaktadır. 22. Sonra da uygun görünce onu tekrar diriltmektedir.

23. Bu gerçeklere rağmen insan, Allah'ın kendisine Peygamber aracılığı ile bildirdiği muhkem /değişmez amaç emirlerini, halâ yerine getirmemektedir.

24. İşte bu insan, verdiğimiz nimetlere ve yiyip içtiklerine de şöyle bir baksın.

25. Örneğin Biz bol bol sular yağdırıyoruz. 26. Sonra toprağı sürerek hazırlıyoruz ve yardıkça yarıyoruz. 27. Ve oradan ürünler yetiştiriyoruz. 28. Üzümler, yeşillikler. 29. Zeytinler, hurmalar, 30. Gür ve sık ağaçlar. 31. Meyve ve sebzeler.

32. Bütün bunları sizin ve hayvanlarınızın yararlanması için veriyoruz.

33. Çünkü, hesap günü o kulakları patlatan toplantı sesi geldiğinde.

34. İşte o gün, kişi kardeşinden. 35. Ve annesinden, babasından. 36. Eşinden ve çocuklarından kaçacaktır. 37. O gün herkes kendi derdinin telaşı içindedir. 38. Birtakım yüzler olacak ki mutlu, aydınlık. 39. Gülen ve müjdeyi alma sevinci içinde. 40. Bazı yüzler de sanki yüzü-gözü toza bulanmış. 41. Ve katran gibi simsiyah olmuştur. 42. İşte bunlar Allah'ın tek ilah olduğunu inkâr edip şirk koşup küfre sapanlar ve doğru yoldan çıkanlardır.

25. KADR (97)

(Değerli, güçlü, şerefli, ölçülendirme)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Biz Kur'an'ı Kadir gecesinde indirdik.

*Gündüz değil de gece bu işin yapılması tercih edilmektedir. Çünkü gündüz saatlerinde güneşin ışınları ve elektromanyetik etkinliği, Dünya ile ilahi idare sistemi arasındaki iletişimi olumsuz etkilemekte ve bir nevi parazit oluşturacak şekilde bir tabaka oluşturmaktadır (Bk. G. Özdemir. Din ve Beyin Kitabı. S.419-28). Bu nedenle gece vaktinin, ilahi sistemin Dünya ile iletişimi yanında, ibad etmek için de daha uygun olduğu İnsan-25 ve Müzzemmil-1-8 nci ayetlerinde belirtilmiştir. *Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ve sadece bu gecenin mübarek kılındığı Duhhan-2-3 ncü ayetlerde belirtilmiş olmaktadır. Kandil ve Mevlit geceleri olarak kutlanmakta olan diğer geceler ise Kur'an'da belirtilmeyen gecelerdir.*

Bu gecenin önemi konusunda, Kur'an'ın Dünya okulunun son Eğitim ve yaşam kılavuzu kitabı olarak Hz. Muhammed aracılığı ile indirilip biz beşerlere tebliğ edilmesine yönelik Allah ve görevlendirmiş olduğu ve Mele-i A'la diye tanımlanan üst ilahî görevlilerin karar verdikleri ve uygulamaya başladıkları gece olduğu görüşündeyim. Zaten "Kadr" kelimesi, "kaderlend.irme, ölçülendirme, projeyi kesinleştirme, kesin kararlaştırma" demektir.

2. Ya Muhammedl Kadir gecesi ne demektir bilir misin? 3. Kadir gecesi, bin aydan daha kıymetlidir /mübarektir /hayırlıdır. 4. Çünkü o gece, Melekler ve Ruh, Rablerinin izniyle kendilerine emredilmiş ve belirlenmiş olan işlerini yapmak üzere dünyaya inip durdular.

Dikkat edilirse, Kadir gecesinin Ramazan ayının son 10 günü içinde olan bir gece olduğu bilgisi, Hadis bilgisine dayanmaktadır. Net hangi gün olduğunun Kur'an'da belirtilmemesi, diğer konular gibi, bu konunun da biz Beşerlerin hemen o geceyi abartmaları ve Allah'a kulluğu sadece bir geceye sınırlamaya çabucak sapacakları abartmasını yapacaklarını Allah'ın bilmesi nedeniyledir diye düşünüyorum.

Secde-5 nci ayette, ilahi zamanın bir günü demek olan dünya zamanının her bin yılında, dünyanın ve canlılarının durum değerlendirilmesinin yapılmakta olduğu, Mearic-4 ncü ayette ise Melekler ve Ruh'un elli bin yılda Allah'ın huzuruna çıkıp bir nevi hesap verdikleri açıklanmıştır. Dikkat edilirse, gerek bu surenin 4 ncü ayetinde, gerekse Mearic-4 ncü ayette Melekler çoğul, Ruh ise tekil olarak ifade edilmektedir. Görüşüme göre, Ruh tek ve ana varlık, İnsiye de tanımlanan dünya öğrencisi olan Ruh ise tek olan ve Arş denilen İlahi İdare Merkezinde bulunan ana Ruh'a bağlı parçacıklarındırlar /Ruhçuklarındırlar. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

5. Ve tanyeri ağarıncaya /fecre kadar tam bir huzur ve güvenlik içinde görevlerini yerine getirirler.

Bu duruma göre diğer gecelerde tam bir güvenlik olmamaktadır diyebilir miyiz ? Ya da güvenliği bozan ne veya nelerdir? Yine diyeceğiz ki, gerçeği ancak Allah bilir.

26. ŞEMS (91)

(Güneş)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Güneşe ve aydınlatıcı ışığına. 2. O ışığa tabi olan Ay'a. 3. Ayrıca bu aydınlıkla açığa çıkan gündüze. 4. Karanlığa boğulan geceye. 5. Göğe ve onu yapana. 6. Yeryüzüne ve onu döşeyip yerleştirene.

7. Ayrıca nefse ve onu oluşturana /düzenleyene, 8. Ona, yanlış yola /fücura sapış nefsleri ile doğru yola yöneliş /takva sahibi oluş nefslerini bir arada yükleyene yemin olsun ki /dikkatini çekmek isterim ki,

Sayılanlara dikkat çekiş, bunları ve bunlarla ilgili bilgileri araştırın demek olmaktadır.

Aynı zamanda kişilik özelliklerimizi ve Dünya Okulu derslerimizi oluşturan olumlu ve olumsuz nefslerimizin İns dediğimiz Ruh kısmımıza yüklendiğini Yunus-31 ve Meryem-12 nci ayetlerinin dipnotlarında ve Temel Kavramlar bölümünde açıkladım.

9. Bilinçaltı ve kısmen bilince yüklenmiş kişilik özelliklerini oluşturan nefslerinden olumlu olanları, sıratın müstakimden /orta yol olan itidalden, tefrite (hiç kullanmamaya) veya ifrata (aşırılığa) doğru sapmalarını önleyerek, olumsuz olanları ise öldürerek iflah olmayı becerebilenler, kurtulanlar olacaktır. 10. Bilinçaltları, nefslerinin ifrat veya tefrite yönelmesi ile kirlenmiş olanlar ve olumsuz olanları öldüremeyenler ise zarar edecektir.

İfrat, olumlu da olsa bir nefsin aşırı derecede kullanılması (yemek, içmek, cinsiyet, sevinme, üzülme, dinlenme, ibadet, kazanç, başarı hırsı, mal, çocuk vs), tefrit ise yine olumlu bir nefsin hiç kullanılmaması /kişinin kendini bu nefsten mahrum etmesidir (müzik, sanat, cinsiyet, yemek, dinlenmek, gezmek, öğrenmek vs). Olumsuz nefsleri (kin, kıskançlık, yalan söylemek, başkasını çekiştirmek, iftira atmak, hırsızlık, haksız kazanç, küsmek, kızmak, alınmak, saldırmak vs'yi) sıfırlamak ise Ankebud-57, Enbiya-35, Bakara-54 ve Kaf-18 nci ayetlerde "Bütün nefsler ölümü tadacaktır" şeklinde ifade

edilmiştir. Ki dünya okulundan mezun olabilme de bunu başarmaya bağlıdır diye düşünüyorum.

11. Örneğin Semud halkı, hem Allah'ın tek ilah olduğunu inkâr ederek şirk koşmuş ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerini red etmişler, hem de azgınlık ve aşırılığa (ifrata) sapmışlardı. 12. İçlerinden eşkiya gibi azgın olanları, Allah'ın elçisi Salih'e karşı çıkıp, deveyi kesmek /kamu malına el koymak için ayaklandıklarında, 13. Allah'ın elçisi Salih onlara "Allah'ın size emanet ettiği devesine /kamu malına zarar vermeyin ve onun da sizler gibi su içmesine engel olmayın" diye uyarmıştı.

14. Ancak Semud halkının azgınları, Allah'ın elçisine karşı gelip deveyi kestiler. Bunun üzerine Rableri de işledikleri bu suçlarına karşılık onları silip yerle bir etti.

**Çünkü deve ile Semud halkı sınava tabi tutulmuş ve gerçek imanları olmadığından bu sınavı başaramamışlardır.*

15. Ya Muhammedl Şunu bil ki, bu örneklerimize rağmen insanlar yine de hiç ders almazlar ve akıbetlerinden de korkmazlar.

**Çünkü insanların çoğu, vahiy kitaplarını anlayarak ve düşünerek okuma zahmetine katlanmaya yanaşmazlar.*

27. BURUÇ (85)

(Burçlar, yıldız kümeleri, Galaksiler)

**Müşriklerin bazı Müslümanları, kazdıkları bir hendekteki ateşe atmaları üzerine indirilmiştir.*

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Burçlarla /yıldızlarla dolu göğe, 2. Ve geleceğine söz verilmiş olan kıyamet gününe, 3. Yarattıkları ile tek ilah olduğunu gösteren Allah'a ve O'nun gücünün farkına varmış olan diğer şahitlere /ilim sahiplerine yemin olsun ki;

**Allah'ın kendi yarattığı eserleri vasıtasıyla kendi varlığına şahit olduğunu gösterdiği, ayrıca Melekler ve ilim yaparak Allah'ın ve bildirdiklerinin gerçekliği bilincine varmış olan ilim sahiplerinin, Allah'ın güç ve tekliğine şahit oldukları ve olacakları, ayrıca Furkan-59 ve Al-i İmran-18 nci ayette de belirtilmiş ve bunlara özellikle dikkat çekilmiştir.*

4-7. İman etmiş olanları, ateş ile dolu çukurlara atıp, sonra da karşısına geçerek onlara yaptıkları işkenceyi seyredenler var yal Bütün yaptıklarına müminler de şahitlik edeceklerdir.

8. Onlar, sırf üstün ve verdiği nimetlere hamd edilmeye lâyık olan tek Allah'a iman ettikleri için onları işkenceye tabi tutmuşlardı.

**Müşrik ve küfre sapmış olanlar, menfaatlerine ters gelen Kur'an hükümlerine ve dolayısıyla da iman etmekte olanlara zalimce davranıyor ve işkenceler yapıyorlardı.*

9. Halbuki iman ettikleri Allah, göklerin ve yerin yönetimi /mülkü kendinde olan ve her şeyin farkında olandır.

10. Hiç kuşkusuz, mümin erkekleri ve kadınları ateşe atıp işkencede bulunan ve daha sonra tevbe etmeyenler /bir daha böylesi bir hatayı yapmayacağına söz vermeyenler için, onları yaptıklarından bin pişman edecek Cehennemin yakıcı ateş azabı olacaktır.

11. İman edenler ve salih ameller gerçekleştirenlere ise, altlarından ırmaklar akan Cennetler vaad edilmiştir. İşte gerçek büyük kurtuluş budur.

12. Şüpheniz de olmasın ki, Rabbinin böylesi suçlulara karşılığı oldukça şiddetli olacaktır.

13. Unutmayın ki, her şeyi yeniden yaratan ve bunu sürekli tekrarlayan da Allah'tır. 14. Allah, bağışlayan ve sevendir /Gafur ve Vedud'dur, 15. Ve yüce yönetiminin olduğu Arşın yüce sahibi olandır /Mecid'dir. 16. Ayrıca Allah, dilediği /uygun bulduğu her şeyi anında yapandır.

17-18. Ya Muhammedl Semud ve Firavun toplumunun olayını Sana anlatalım.

19. Bu kavimler küfre sapmışlar ve bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümleri de ret etmişlerdi. 20. Allah da onları arkalarından çepeçevre sarmış ve cezalarını vermişti.

21. Ya Muhammedl İşte onlar gibi gerçekleri kabul etmeyen şirk koşanların yalanladıkları Kur'an ise değerli bir kitaptır /Meciddir. 22. O'nun aslı, katımızda,

güvenilir Melek elçilerin elleriyle yazdıkları, tertemiz sayfalarda yani, korunmuş levhada /Levh-i Mahfuz'da bulunmaktadır.

28. TİN (95)

(İncir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. İncire ve zeytine, 2. Tur-i Sina dağına, 3. Ve şu güvenli Mekke kentine. 4. Yemin olsun ki, Biz insanı en güzel biçimde yarattık.

**Buradaki yemin, biz insanların birer örnek olarak incir ve zeytinin oluşumunu inceleyerek düşünelim ve insanın yaratılışı ile bağdaştıralım diye yapılmıştır.*

5. Fakat sonra insanı saptığı yanlış yolun karşılığı olarak, aşağıların aşağısına geri gönderdik.

**Burada İns /öğrenci Ruh kısmımızın, dünyaya bir nevi eğitim görmek ve imtihanlardan geçmek ve bunun sonucunda ilk yaratıldığı halde iken olduğu ilk inançlarına dönüp dönmeyeceğinin değerlendirilip, başaranların seçilebilmesi için gönderildiği anlaşılmaktadır. *Adem neslinin dünyaya geri gönderilişinin acaba 7 basamak olduğu ve dolayısıyla da önümüzde Adem'in seviyesine ulaşmak için yükselmemiz gereken 7 basamak /aşama olacağı mı Müminun-17 nci ayette belirtilmektedir. Dolayısıyla, dünya düzeyi olarak bizler birinci düzeyde mi oluyoruz ve dünyadan sonra da yükselmemiz istenen 7 basamak daha mı var? Yoksa biz virüs-mikrop gibi mikroskopik varlık düzeyi, bitki düzeyi ve hayvan düzeyinden sonraki 4 ncü boyut olan insan düzeyinde ve dünya yaşamı, aşmamız gereken 7 sınıflı bir eğitim okulu mudur? Tam bilemiyoruz. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

**İnsanın geri gönderildiği yer Dünya olduğuna göre, geri gönderilen Adem nesli ise, demek ki Adem nesli Cennet öncesi aşamaya kadar tekamül etmiş, fakat yasak meyve yeme hatası üzerine daha önce yaşamış olduğu Dünya'ya tekrar eğitime gönderilmiş olmaktadır diye düşünüyorum. Bu aşamaya gelmiş olan Adem nesline bu gelişmesinin karşılığı olarak Ruh dediğimizin hafızasına Evren bilgisi yüklenmiş ve bu özelliği ile Melekler'den farklı kılınmıştır. Melekler ve İblis ise bu farklı özelliği bilmediklerinden Allah'ın "secde edin - yardımcı olun ve destekleyin" istemine itiraz etmişler ve İblis tavrını ortaya koymuştur. İblis'e verilen ve Beşeri şaşırtma müsaadesi ile birlikte, İblis taraftarı olan şeytana uymama anlaşması yanında, Dünya öğrencisi olacak Ruh ile ayrıca Dünya yaşamı sırasında uymak üzere Evren kitabı ve Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uyacağı gibi toplam konuda anlaşma yapılıyor.*

6. İşte gönderdiğimiz dünya yaşamı sırasında iman edip salih ameller gerçekleştiren insanlara ise mutlu edici karşılıklar verilmektedir.

7. Ey insan! Barış-güven demek olan İslam dinini tanıyacağına dair Allah'a söz vermiş olmana rağmen, daha sonra onu senden uzaklaştıran /red ettiren nedir ki?

8. Hâlbuki Allah, bütün yaptıklarınızı /amellerinizi yargılayanların en adil yargılayanı değil midir?

29. KUREYŞ (106)

*İbrahim, İsmail, Adnan, Mudar, Kenan, Haşimi ve Kureyş kabileleri şeklinde olan soy kütüğün içinden, Hz. Muhammed, Kureyş kabilesindendir.

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Allah, Kureyş kabilesinde yaşayanları birlik ve dayanışma haline getirdiği 2. Ve kendilerine kış ve yaz turizmi ile ticaret olanaklarını sağladığı için, 3. Onlar da ahde vefa gösterip Kâbe'nin tek ilahı olan Rablerine ibad etmeli ve saygılı olmalıdırlar. 4. Çünkü Allah, onları yoksul ve aç iken doyurdu /zengin hale getirdi, korku ve güvensiz bir ortamdayken güvenli bir ortam sağladı.

*Kureyş kabilesi hem Kabe'ye bakma, hem de yaz aylarında Şam, Filistin, Irak, Mısır ve İran'a, kış aylarında da Yemen, Habeşistan ve Somali'ye olan ticareti yapma avantajına sahipti.

30. KARİ'A (101)

(Kıyametin dehşet anı)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Dehşet anı. 2. Hem de ne dehşet!

3. Ya Muhammed! Dehşet verecek şeyin ne olduğunu Sen bile tahmin edemezsin.

4. O gün insanlar, ışık etrafında pervaneler gibi dönen şaşkın kelebekler gibi perişan olacaklar.

5. Dağlar da tiftiklenmiş yün gibi dağılıp paramparça olacak.

6-7. Ve o gün kimin iyilik /olumluluk tartıları /puanları fazla ise, işte o kişi, mutlu bir yaşama kavuşacaktır.

8. Buna karşılık o gün, kimin de iyilik /olumluluk tartıları /puanları az ise, 9. İşte o kişinin de en yakın dostu /annesi Haviye olacaktır.

10. Sen o Haviye'nin ne olduğunu bilir misin?

11. O, kızgın bir ateş /aşırı bir huzursuzluk ve sıkıntı halidir.

*Bu surede anlatılan Dünya'nın lokal jeolojik yıkım ve yeniden yapılanması dediğimiz kıyamettir diye düşünüyorum. Çünkü burada Tekvir suresindeki gibi Gökyüzü, Güneş ve Ay'ın yıkımı değil, sadece Dünya ile sınırlı yıkıma değinilmektedir. Dolayısıyla da Mearc-4 ncü ayette belirtildiği gibi her 50 bin yılda tekrarlanan Mahşer toplantısı gibi son hesap toplantısı Evren'in kıyameti ile olacak demektir diyebiliriz. Tabi gerçeği Allah bilir.

31. KIYAMET (75)

(Bilinçlenme, eskinin yıkımı, değişimi, ayağa kalma, yeniden yapılanma)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Kıyamet gününe yemin olsun, 2. Ayrıca kıyamet gününde hatalarını görüp kendisi ile ilgili devamlı vicdan azabı çeken /pişman olan nefse (nefsil levvame) de yemin olsun kil

*Pişman olacak olan nefstir. Çünkü Tekviyr-14, Fecr-27 ve Kıyamet-14 ncü ayetlerde açıklandığı gibi, kıyamet günü hesaba çekilecek olan nefs olacaktır. Çünkü nefslerin bu durumu, aynı zamanda İns'in /öğrenci Ruh'un da gelişmişliğini belirleyecektir.

3. İnsan büyük bir yanılgı içindedir ve Bizim kemiklerini asla bir araya toplayamayacağımızı sanmaktadır.

4. Hayır! Sanıldığı gibi değil; Bizim, insanı, kendine özel olan parmak uçlarına varıncaya kadar, yeniden düzenlemeye /yaratmaya gücümüz yeter.

*Her bir insan, dünyada tektir. Ayrıca parmak uçları gibi her bir hücresi ve organı da tektir ve tıpa tıp başka bir aynısı yoktur. Dolayısıyla da parmak ucu, sanki öğrenci Ruh'un /İns'in kod numarası veya kimlik kartı, mührüdür diyebiliriz.

5-6. Ancak insan, inkâr etmekte olduğu kıyamet günü ne zamanmış diye sormakta ve gözleriyle görmek isteyip alaycı tavrını devam ettirmektedir.

7. Yeniden diriliş günü, her şeyin ortaya çıktığı ve bu gerçekleri gören gözün faltaşı gibi açıldığı, 8. Ay'ın tutulduğu, 9. Güneş ve Ay'ın bir araya /hizaya getirildiği zamandır.

*Burada Ay ve Güneş'in yok edilişi söz konusu edilmemektedir. Bu duruma göre Kıyamet'i 3 farklı kıyamet şeklinde tanımlayabiliriz diye düşünüyorum. En geniş

kapsamlı olan Evren'in yıkımı olan kıyamet, ikincisi Dünya'nın lokal jeolojik yıkımı ve yapısal yenilenmesi, üçüncüsü de toplumsal veya bireysel olarak her yaratılana özgü maddî, manevî veya bilinçlenmedeki değişimler, kıyam etmelerdir. Tabi gerçeği Allah bilir.

10. İşte o gün insan, "Nereye kaçayım ki?" diye bağırıp duracaktır. 11. Ve gerçek şu ki, sığınacak hiçbir yeri de olmayacaktır.

12.Ancak O gün varılıp sığınılacak tek yer /tek makam, hesap vermek üzere toplandığı Rabbin huzuru olacaktır. 13. Ve o gün insana eski ve yeni yaptıkları ne varsa, hepsi bildirilecektir.

**Bu sırada, İns'in /dünya öğrencisi Ruh'un eski yaşamları ve son yaşamında yaptığı olumlu ve olumsuz toplam tüm amelleri ve dünya eğitiminin son not durumu hem açıklanacak ve tüm doğru ile yanlışları video kaydı gibi gösterilecek, hem de ilahi gerçekler gösterilecek demektir.*

14. Yine o gün insan, bütün gerçekleri öğrenmiş olacağı için, artık kendi nefsinin puan durumunu kendisi de görebilecek ve 15. Bir takım bahaneler /gerekçeler de ileri süremeyecektir.

**Ayetteki açıklamadan ve Tekviyr-14 ile Fecr-27 nci ayetlerde de belirtildiği gibi, hesaba çekilmenin, olumsuz nefslerimizi öldürmeyi, olumluları ise normal düzeyde kullanmayı başarma derecemize göre olacağı anlaşılmaktadır. Hesaba çekilecek olan da çamurdan yaratılmış olan vücudumuz değil, İns denilen ve nefslerin yüklenmiş olduğu dünya öğrencisi Ruhumuzdur.*

16. O şirk koşan inkârcılar çaresiz kaldıklarında, kendi kendilerine mırıldanarak, "Bir an evvel ne olacaksa olsun" diye sabırsızlık /tahammülsüzlük göstermeye başlarlar.

17. Halbuki, kişinin bütün yaptıklarıyla ilgili yazılanları bir araya toplamak ve mahşerde bizzat ona gösterip onları yavaşça okumasını ve anlamasını da istemek bizim işimizdir. 18. Bu sırada usulüne göre olacak okuyuşumuzda, o kişinin Bizim okuyuşumuza uyması da gerekecektir.

19. Kaldı ki, bu işlemin nasıl yapıldığına yönelik açıklamayı zaten Biz ona yapacağız.

**Burada, her şeyin aceleyle değil, usulüne göre yapılmakta olduğu ve anlayarak okumanın önemi vurgulanmaktadır. Yavaşça ve anlayarak okuma yöntemini, Kur'an'ı okurken peygamberin de yapması Müzzemmil-4 ncü ayette istenmiştir.*

20. Ey insanlarl Gerçek şu ki siz, kısa süreli olan dünya hayatını ve aceleciliği seviyorsunuz. 21. Uzun vadeli olanı /ahreti ise önemsemiyor ve kıymetini bilmiyorsunuz.

**Burada, insanın aceleciliğine değinilmekte ve bunun onu aldatmakta olduğu üzerinde durulmaktadır. Şöyle ki, insan bu aceleci özelliğine aldanıp, olumsuzluklar yapabilmekte veya başlamış olduğu olumsuzluklarına devam etmektedir. Tabi Allah, gerekli cezaya başlayınca da iş işten geçmiş olmaktadır.*

22. İşte içinizden ahreti düşünenlerinizin yüzleri hesap günü pırıl pırıl parlayacak. 23. Ve Rablerine doğru bakıp duracaklar.

24. Fakat o gün bazı yüzler de vardır ki, asık ve somurtkan olacaktır. 25. Ve onlar çok ağır bir yük taşımış gibi kemiklerini zorlayıp sızlatan bir endişe içinde kıvranacaklardır.

26. Ey insanlarl Aklınızı başınıza toplayınl Can boğaza dayanıp, 27. "Bunu düzeltecek kimse yok mu?" diye çare arandığında, 28. Ve artık dünyadan ayrılık zamanının geldiği anlaşılıp, 29. İnsanın eli ayağı birbirine dolaştığında.

30. İşte o zaman kişi, misak /anlaşma yapmış olduğu Rabbinin huzuruna doğru dönmekte olduğunu hissedecektir.

31. Çünkü bu anlaşmaya sadakat göstermediğini ve Allah'ın bildirdiği gerçeklere uymamış olduğunu ve. 32. O'nu hem yalanlamış, hem de reddetmiş ve O'ndan uzaklaşmış olduğunu hatırlayacaktır.

**Buradaki "salla" kelimesi, Ahzap-56 ncı ayette olduğu gibi "desteklemek" anlamında değerlendirilmiştir.*

33. Hatta yakınlarının /yandaşlarının ona yeteceğini sanıp onlara yönelmişti de.

34. Yazıklar olsun ona, yazıklarl 5. Evet, yazıklar olsun ona, yazıklarl

36. İnsan, başıboş ve başına buyruk bırakılacağını mı zannediyor?

*İnsan, hem sürekli izlenmekte ve 2 melek tarafından kayıt altında olmak, hem de İlahi İdare Merkezi ile olan iletişimleri yoluyla başıboş bırakılmamıştır. Ayrıca gönderilen Peygamberler ve vahiy kitapları ile de dinde yaptıkları bozuklukları düzeltilme müdahaleleri ve yine zaman zaman Melek Yetiştirme Projesinde de olabilecek zararlara müdahale edilmektedir. Hatta ara kıyametlerle bazı toplumlar, tüm Dünya'ya ait jeolojik kıyametlerle de az bir kısım insan hariç, bütün dünya insanları yok edilmekte ve yeryüzü ile gökyüzü yeniden yapılandırılmaktadır diye düşünüyorum. Böylece de Dünya, yeniden eğitime hazır hale getirilmiş olmaktadır.

37. Hatırlasın bakalım! O başlangıçta, dökülen menide küçücük bir damla halinde değil miydi?

38. Sonra o küçücük damla, (kadının yumurtası ile birleşip) döllenmiş ve asılı duran bir parçaya dönüştü, 39. Daha sonra Biz onu insan biçiminde şekillendirip, erkek veya kadın olmak üzere farklı iki cinsiyette oluşturmadık mı?

40. Ey insanlar! Şöyle bir düşünün ki, bütün bunları yapan Allah, ölüleri yeniden diriltemez mi?

32. HÜMEZE (104)

(Alaya alanlar, Dedikoducular)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. İnsanın arkasından çekiştirip konuşanın, onunla alay edip iftira edenin vay haline!

2. Ayrıca mal /servet toplayan ve onu sayıp duran ve daha fazlasını isteyene. 3. Ve biriktirdiği malın /servetin kendisini ölümsüz kılacağını hesaplayıp durana.

4. Gerçek şu ki, o kesinlikle, Hutame'ye fırlatılıp atılacaktır.

5. Sen, Hutame'nin ne olduğunu bilir misin? 6. O Hutame, Allah'ın özel hazırlamış olduğu bir Cehennem ateşidir. 7. Ki o, insanın iliklerine kadar işler.

8. Arkadan çekiştirip iftira eden dedikoducular, işte bu ateşle baş başa bırakılacaklar, 9. Ve uzun direklere bağlanmış olarak yaptıklarının acısını çekeceklerdir.

33. MURSELAD (77)

(Ard arda gönderilenler)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Gruplar halinde Kur'an mesajı olarak peş peşe gönderilenlere, 2. Bunları tebliğ etmek üzere görevlerine koştukça koşanlara, 3. Duyurulacakları duyuranlara,

4. Gerektiği şekilde ikilemleri (iyi-kötü, olumlu-olumsuz vs) ayırt edebilip kabullenenlere, 5. Ve son zikr olan vahiy kitabını (Kur'an'ı) 6. Bu kitabı bir müjde ve uyarı olarak insanlara ulaştıranlara yemin olsun ki,

7. Ey insanlar! Size bildirilen kıyamet /hesap günü, kesinlikle gerçekleşecektir. 8. Ve o gün, yıldızlar yok olacak, 9. Gök yarılacak, 10. Dağlar pamuk gibi atılacaktır. 11. O gün yine sizin, gönderdiğimiz elçilerle birlikte toplanmanız sağlanacaktır.

**Burada anlatılan kıyametin, Evren'in bir kısmı olan ilk Gök kısmının da dahil olduğu genel kıyamet olduğunu anlıyoruz.*

**Her peygamberin de hesaba çekilmek üzere kendi ümmeti ile birlikte mahşerde olacağı Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6-7, Maide-109-118 ve Zumer-30 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

12. Peki, bütün bunlar hangi zamanda gerçekleşecektir? 13. Allah'ın huzurunda toplanılıp doğru veya yanlış bilinenlerle ilgili bütün gerçeklerin ortaya dökületeceği zaman.

14. Ey Muhammed! Doğru ile yanlışın ayırt edileceği o buluşma gününün nasıl bir gün olacağını bilir misin? 15. O gün, bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay haline!

16. Ey insanlar! Hatırlayın ki Biz, daha önce gönderdiğimiz elçilerin bildirdiklerini yalanlayıp reddedenleri yok etmedik mi? 17. Sonra, onların arkasından gelen elçileri reddedenleri de, onlar gibi yapmadık mı? 18. Biz, elçilerimizin bildirdiklerini reddedenleri, işte böyle cezalandırırız.

**Demek ki ara ve Dünya'da lokal kıyametlerle belirli bazı toplumlar helâk edilmektedir.*

19. Hesap günü, gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay haline!

20. Yine dikkat edin ki Biz sizi, hiç değer vermediğiniz bir damla sıvıdan

/meniden yaratmadık mı? 21. Ve sonra o meniyi /damlayı anne yumurtası ile birleştirip, sağlık ve güvenle gelişeceği anne rahmine yerleştirmedik mi, 22. Belli bir süreye kadar da orada tutmadık mı?

**Bu ayette, yaratma işleminde sıvı damlası olarak meniden söz edilmektedir. Acaba erkekten boşalan menideki milyonlarca sperm arasından, yaratılacak çocuğun karakterine uygun olan sperm seçiliyor ve sadece bu spermin yumurtayı döllemesi mi sağlanıyor ? Çünkü, dünyada kesinlikle her şey "Görevli Melekler yetiştirme projesi" çerçevesinde bir ölçüye göre yaratılmaktadır ve tesadüf diye bir şey yoktur.*

23. O süre içinde, o değer vermediğiniz birleşik yapıyı biçimlendirip, ona en güzel biçimi vermedik mi?

**20-21-22 ve 23 ncü ayetlerde, bugünün bilimsel üreme bilgileri açıklanmaktadır.*

24. Hesap günü, gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

25. Biz yeryüzünü, toplanılan bir yer olarak oluşturduk, 26. Ki burada hem diriltilenler, hem de ölüler bulunsun diye. 27. Ve üzerine dağlar dikip, içmek için size tatlı sular da vermedik mi?

***Burada "Ahyaen - Diriltilenler" ifadesi kullanılmıştır. Bu duruma göre acaba yaratılanlar başka Dünyalarda sınavlara tabi tutulup, Dünyamızda bulunan beşerler ise daha önce yaratılmış ve şimdi diriltilenler mi olmaktadırlar? Tabi gerçeği ancak Allah bilir.**

28. O gün, gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

29. Ey insanlarl Bütün bu nimetlerimize rağmen, red etmenizin karşılığı olarak haydi şimdi yalanlayıp durduğunuz mahşer yerine doğru gidin bakalım. 30. Gidin, üç koldan sarkmış Cehennem alevinin gölgesine doğru. 31. O ne gölgelik verir, ne de parlayan alevden korur. 32. O alevin kıvılcımları, sanki kızgın birer kütük iriliğinde, 33. Ve zıplayıp duran bir deve /kıvrılıp duran bir halat gibidir.

34. O gün gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

35. O gün, bildirdiğimiz gerçekleri yalanlamış olanların konuşamayacakları bir gündür. 36. Zaten kendilerine konuşma izni de verilmez ki özür dilesinler.

37. O gün gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

38. Bu, sizi ve sizden öncekileri bir araya topladığımız ve nefslerinin yaptırdıklarına göre ayırım yapacağımız hesap günüdür.

**Bu duruma göre, ara mahşer 50 bin yılda bir yapılmakta ve dünya jeolojik yıkımdan sonra yeniden yapılandırılmaktadır. Bu süre içinde de öğrenci ruhlar nefs eğitimleri için dünyaya gönderilmekte, bu gönderim bir veya birden fazla olmakta, ahrette bekletilecekler bekletilmekte ve bu jeolojik kıyamet sırasında hep birlikte mahşerde toplanma gerçeklemektedir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

39. Ey insanlarl Azaptan kurtulmanız için bir planınız /hileniz varsa haydi, Bana karşı onu uygulamaya başlayın bakalım!

40. O gün gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

41. Ey insanlarl Ogün, takva sahibi olanlar gölgeliklerde ve pınar başlarında olacaklardır, 42. Canlarının istediği meyvelerden yiyecekler, 43. Ve onlara, "olumlu amellerinizin karşılığı olarak afiyetle yiyip için" denecektir.

44. Biz, muhsin /salih amelli olanları işte böyle ödüllendiririz.

45. O gün gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

46. Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşanlara ise, suçlu suçlu dünyada yiyiniz ve bir süre daha eğleniniz bakalım denecektir.

**Burada, suçlulara, daha fazla batsınlar ve dönüşü mümkün olmayacak aşamaya gelsinler diye dünyada fazladan ek kalış süresi ve hatta nimetler de verilmekte olduğu vurgulanmaktadır. Dolayısıyla verilen uzun ömür ve nimetlerin mutlaka bir nedeni /hikmeti söz konusudur. Ki bunun da hayır mı, şer mi olduğunu Allah'tan başka kimse bilemez.*

47. O gün, Allah'ın indirdiği gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

48. Şirk koşan inkârcılara, "rüku edin /sadece Allah'ın kulu olarak başınızı eğin ve Allah'ın bildirdiği Kur'an'ı anlayarak çalışın" dendiğinde onlar rüku etmeye yanaşmazlar.

**Buradaki "rüku edin" ifadesi, 50 nci ayette Kur'an'a değindiğine göre, "Namazlı veya namazsız, Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne ve öğrenmek üzere okuyun"*

anlamında kullanılmıştır. Aynı kullanım Bakara-43 ve Hac-77 nci ayetlerinde de tekrarlanmıştır.

49. O gün gerçekleri yalanlayıp reddetmiş olanların vay halinel

50. Peki, şirk koşan bu insanlar, artık bu Hadis'ten /Kur'an'dan başka neye inanacaklar ki?

**Necm-29, A'raf-185, Yusuf-111, Zumer-23, Casiye-6 ve Nisa-87 nci ayetlerde de Kur'an'ın uydurulmuş bir hadis /söz olmadığı ve doğrudan Allah'ın hadisi /sözü olduğu vurgulanmıştır. Buna göre de bu ayet ile peygamber hadislerinden /sözlerinden, Kur'an'a uyana sahih /doğru hadis söz, uymayana da peygambere atfedilen hadis /söz denmiş olunmaktadır diyebiliriz. Çünkü Hz. Muhammed, hem Kur'an temelli konuşmuş, hem de Arap-bedevi olması gereği olan insanî davranışları dışında, sosyo-ekonomik temelli yaşantısı ile daima yine Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine göre yaşamıştır.*

34. KAF (50)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Kaf, Yüce /Mecid Kur'an'a yemin olsun ve dikkatinizi çekerim ki,

**Kaf, Arapça harflerden biridir ve burada Mukatta, yani surenin başlangıç harfi olarak kullanılmıştır. Mukatta harfler ilk defa bu surede kullanılmaya başlanmış ve toplam 29 surede kullanılmıştır. Ancak bu kullanımın amacı, kesin bilinmemekte ve çeşitli görüşler ileri sürülmektedir. Bir görüşe göre, bu tek harfler surenin yemini, bir görüşe göre de Allah ile Hz. Muhammed arasında birer şifredirler.*

2. Allah'ı tek ilah kabul etmeyerek şirk koşup yanına bir kişi veya eşya koyarak küfre sapmış olanlar, kendi içlerinden ve onlar gibi insan birinin /Muhammed'in, elçi olarak gelmesine şaşırdılar. 3. Ve "Bu olacak şey değill Üstelik O'nun dediği gibi biz, ölüp toprak olduktan sonra yeniden diriltileceğiz ha? Bu imkânsız bir şey" deyip bildirdiklerimizi red ettiler.

4. Ey insanlarl Biz, yeryüzünden neler eksildiğini çok iyi bilmekteyiz. Ayrıca Bizim yanımızda, her şeyin ayrıntısını içeren ve neler olup bittiğini belirten bir de kitap vardır.

**Buradan, doğum ve ölümlerin Allah'ın bilgisi dahilinde olduğu anlaşılmaktadır.*

5. Kabul ettikleri veya etmedikleri Allah'a şirk koşanlar, gerçekleri açıklayan buyruklarım kendilerine gelince onu kabul etmediler ve yalandır dediler.

6. Halbuki onlar, üstlerindeki göğe baksalar ve Bizim onu direksiz bir şekilde nasıl bina etmiş ve yıldızlarla süslemiş olduğumuzu akıl edip düşünseler ya? Onda en küçük bir yarık, çatlak da yoktur. 7. Ve bakmazlar mı, yer küresini de nasıl yaşam koşullarına elverişli hale getirmişiz? Üstüne de denge unsuru dağlar yerleştirmiş ve içinde her çeşit çiftten güzel bitkiler yetiştirmişiz.

**Burada, insanların iman etmeleri için gökyüzüne bakmaları tavsiye edilmektedir. Ki bundan sonraki 8 nci ayet zaten bunu istemektedir. Yine ayette, erkek ve dişi çiftten olan çoğalmanın önemi üzerinde durulmaktadır.*

8. Ey insanlarl Dikkatinizi çektiğimiz bu konular, Allah'a yönelen her kul için, gözünü açması ve zikr etmesi /düşünüp araştırması gereken birer ders, bilgi ve ibret kaynağıdırlar.

9. Yine gücümüzü anlayabilmek amacıyla gökten bereketli bir su indirerek onunla nasıl bahçeler yetiştirip hasat edilecek ürünler verdiğimize baksınlar, 10. Bir rızk olarak, boylu hurma ağaçları diktiğimizi de görsünler. 11. Ve bunları gökten indirdiğimiz suyla, kupkuru haldeki ölmüş topraktan nasıl canlandırıp oluşturduğumuza da bakıp düşünsünler. Çünkü insanların yeniden diriltilmesi de böyledir.

**İnsanların diriltilmesi, kupkuru toprağın su ile sulanmasını takiben olan bitkinin tekrar tekrar çıkmasına benzetilerek anlaşılır kılınmağa çalışılmıştır. Bu duruma göre, acaba Melek adayı dünya öğrencisi ve Allah kaynaklı bilinçli enerji olan RUH veya İNS dediğimiz varlık da, bitkinin topraktaki tohumu gibi, dünyada eğitim görmesi uygun bulundukça, göreceği nefs derslerine göre düzenlenmiş farklı cins ve karakter özelliklerinde vücut elbiseleri verilerek defalarca Dünya'ya gönderilmekte ve mezun oluncaya veya gerek Evren, gerekse Dünya'nın jeolojik kıyametine kadar bu gönderimleri devam ettirilen midir? Dolayısıyla İns /Ruh da, nerede olduğunu bilemediğimiz bir yerde tohum halinde ve Dünya'ya ekilmesini, diğer bir ifade ile eğitim için gönderilmesini mi beklemektedir? Bu eğitim sırasında da, ona bir eğitmen /rehber Melek ve yardımcı melekler, bu İns'in özgür iradesi ile kararlaştırdığı istekleri doğrultusunda ve bu isteklerine müdahale etmeksizin sadece çağırılmış oldukları için mi yardımcı olmaktadırlar? Böylece de öğrenci Ruh ve Melekler bir eğitim birimi mi oluşturmaktadır? Çünkü Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi, her 50 bin yılda Allah'ın*

huzurunda toplanıp hesap verecek olanlar "Melekler ve Ruh" şeklinde belirtilmiştir. Ve dikkat edilirse Melekler çoğul, Ruh ise tekil olarak tanımlanmıştır. Buna göre de ANA RUH KİTLESİ VE ÖĞRENCİ RUHÇUKLAR söz konusu olmaktadır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

**Yaratılmışların canlılığı su ile olup, bilinçliliğin de üflenen hava ile sağlanıp başlandığını düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

12. Ya Muhammedl Şimdi olduğu gibi, önce de Nuh'un halkı, Ress halkı ve Semud kavmi içinde, 13. Ad kavmi, Firavun toplumunda, Lut halkından kardeşleri de dahil bir kısmında, 14. Eykeliler ve Tubb'a halkında, gelen elçileri yalanlayanlar bulunmaktaydı. Biz de karşılık olarak vaad ettiğimizi /kıyametlerini /helâk oluşlarını gerçekleştirmiştik. *Burada ismi geçen halkların bir kısmı Irak'ın güneyi, bir kısmı da Arabistan ve Yemen'de yaşamış toplumlardır.

**Kur'an'da kıyametten hep "vaad edilen gün veya saat" diye de bahsedilmektedir. Buradan da diyebiliriz ki, her toplumun yoldan çıkışı artık belirli bir sınıra ulaşınca hak etmiş duruma düşmekte ve vaad edildiği gibi ara değerlendirmeler ve ara kıyametlerle yok edilmektedirler. Çünkü Sebe-36 ncı ayette belirtildiği gibi, beşerlerin değerlendirilmeleri sürekli yapılmakta ve Secde-5 nci ayette her bin yılda Melekler ve Ruh'un çıkıp bilgi verdikleri, Mearic-4 ncü ayette de elli bin yılda kıyamet ismi verilen vakitte de hesap vermekte oldukları bildirilmektedir. Dolayısıyla da İns nesli ve belki de Cin nesli hep birlikte yine bu periyotlarda mı hesaba çekilmektedirler? Acaba bu bin yıllık periyodlarda, dünyanın durumu gözden geçirilmekte ve yeni bazı ilahi gerçeklerin öğrenilmesi sağlanmakta, böylece de insanlarda kıyamlar, diğer bir ifade ile ilahi bilgi uyanması da mı gerçekleşmektedir? Ve bu anlar da ara kıyametler mi olmaktadır? Elli bin yılda ise dünyanın genel jeolojik kıyameti diye tanımlanan yıkımı ve yeniden yapılanması, diğer bir ifade ile dünya okulunun binası mı yenilenmekte ve bu yeni binada yeni bir elli bin yıl süreli yeni eğitim dönemi mi başlatılmaktadır? Düşünmeye değer bir konu. Tabi gerçeği Allah bilir.*

15. Biz, ilk yaratılışta acizlik mi gösterdik? Aslal Ama şirk koşan inkârcılar, onları tekrar yaratacağımızdan şüphe içindedirler.

16. Yemin olsunl İnsanı Biz yarattık ve nefslerinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu da çok iyi biliriz. Çünkü biz insana şah damarından daha yakınız ve bu nedenle de içinden geçeni biliriz.

**Allah'ın, yarattıklarına çok yakınlığı ayrıca Mücadile-7 ve Bakara-186 ncı ayetlerde de belirtilmiştir. İşte bu gerçek bilgiye dayanarak, Allah'ın nefes halinde zaten insanda olduğunu ve Allah ile sohbet, dertleşme veya ilahi bir yardım için dua ederken, başka bir kişi veya aracı eşyayı araya koymasına gerek olmayacağı vurgulanmış olmaktadır diye düşünüyorum. Yine bu uyarı ile bir nevi, "Beni gökyüzünde değil, içyüzünüzde arayın" denmektedir.*

**Başka bir görüşe göre de atomdan başlamak üzere bütün yaratılanların (insan da) Allah kaynaklı ortak bir öz ihtiva ettikleri ve bu nedenle de İlahi gücün, atom denilen bu ortak öz vasıtasıyla şah damarından daha yakın olduğu ileri sürülmektedir (Burak Özdemir-Levh-i Mahfuz, Gazi Özdemir-Din ve Beyin).*

** Dikkat edilirse, ayette insan ve nefs ayrı bulunmaktadır. Çünkü dünya okulunun dersleri ve olumsuz her nefsin ölümü tadacağı Enbiya-35, Ankebud-57 ve Bakara-54 ncü ayetlerde açıklanmıştır.*

**Hz. Muhammed, duayı ibad etme yöntemi olarak saymaktadır "Dua ibad etmenin kendisidir"-Kütubu Sitte-1749.*

17. İnsan, sağına ve soluna (veya kuzeyine) yerleştirilmiş birbirinin zıddı olan birer nefs /meleke taşımaktadır. 18. Böylece de insanın içinde oluşan herhangi bir düşünce /nefs uyanması, hemen zıddını da uyandırmakta, bunlardan ağır basanın etkisi sonucu ve özgür iradesi ile de kararlarını vermektedir.

*İlk ayet, meallerde "kaydedici iki melek" olarak tercüme edilmiştir. Halbuki 16 ncı ayette belirtildiği gibi insanda şah damarından daha yakın olan bir güç var ve ilahi haberleşme dili de düşünce enerjisi olduğuna göre, demek ki kayıtlama işlemi, arştaki ilahi kayıt ve idare merkezindeki görevli melek veya melekler tarafından doğrudan bu düşünce enerjisinin kaydı şeklinde yapılmaktadır. Zaten nefslerimiz sürekli düşünce enerjisi ürettiklerinden, beynimiz bir nevi birer yayın organı görevi de görmektedir. Böylece de olumlu nefslerimizin itidal düzeyine /orta düzeye /sıratın müstakim düzeyine gelip gelmedikleri, yani nefslerimize hakim olmamız, onların esiri olmaktan kurtulmamız, olumsuzları ise tamamen öldürme çabalarımız sürekli izlenmiş olmaktadır. Çünkü dünya eğitimi ile insandan istenen, olumsuz nefslerini öldürmesi, olumluları ise terbiye etmesi, yani itidal düzeyine getirmeyi başarmasıdır (A'raf-20, Ankebud-57, Enbiya-35, Bakara-54). Meleke kelimesi "özellik, yetenek" anlamında olup, nefsler de çift meleke şeklindedirler. İyi-kötü, yavaş-hızlı, cömert-cimri gibi. İşte her insanda sağ ve solda birer melek var

dediğimizin asıl gerçek anlamı budur diye düşünüyorum. Yani düşüncelerimizin enerjileri şeklinde kendi durumları hakkında sürekli kayıt sinyalleri gönderen melekler nefslerimizdir diyorum. Olumlu nefslerimizden eğlence ile ilgili Hz. Muhammed şunları söylemiştir; Resulullah buyurdular ki: "Nikahı ilan edin, ilanı da herkesin bir arada olduğu mescidlerde yapın. Üzerine de def vurun." Kütubu sitte-5636. "Bir kadını, ensardan bir erkekle evlendirmiştik. Resulullah, "Ey Aişel Eğlenceniz yok mu? Zira ensar eğlenceyi sever" buyurdular-Kütubu sitte-5637". Çünkü bizden istenen, olumlulardan olan eğlenme ve zevk alma nefsimizi öldürmemiz ve kendimizi mahrum etmemiz değil, onu orta düzeyde ve ifrata kaçmadan kullanmamızdır.

19. Nihayet kişi, ölüm öncesi şaşkın /bilinç bulanıklığı haline geldiğinde, tüm amellerini gerçekleştirmesini kararlaştırmış olan nefslerinin ne durumda olduğunu düşünmeye başlayacak ve daha da önemlisi bu konuda hesap vereceğini hatırlayacaktır. Ancak bu sırada hatırlayıp düşündüğü gerçekler, yaşamı sırasında önemsemediği ve boş vermiş olduğu şeylerdir ve artık iş işten geçmiştir.

20. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, sura üflenecek ve vaad edilen gün kesinlikle gelecektir. 21. Ve nefsler o gün, yanında, dünya hayatında saiki /yol göstericisi /rehberi /yönlendiricisi olan Rehber Melek ve nefsin bütün amellerine şahit olan diğer görevli melekler hep birlikte Allah'ın huzurunda olacaklardır.

**Mearic-4, ve Nebe-38 nci ayetleri de göz önünde bulundurduğumuzda, her elli bin yılda Allah'ın huzuruna Melekler ve Ruh çıkmaktadırlar. İşte bunlardan Meleklerin, İns'in /öğrenci ruhun eğitiminde yardımcı olmayı yüklenen ve saiki olan ana rehber varlık /Melek ve diğer görevli Melekler, Ruh diye tanımlananın ise, Allah ile 7 maddelik anlaşma yapan ve bu maddeler arasında olan Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hüküm emirleri ile nefslerin yüklenmiş olduğu İns /öğrenci Ruh'un türediği, bağlı olduğu ve Arş'ta bulunan Ana Ruh Kitlesi olduğunu düşünüyorum. Sayın Y. N. Öztürk, buna "İlahi sistem tarafından korunan Nüve-çekirdek" demekte ve bedenin ise toprak olacağını belirtmektedir. Ve bu nüvenin de, olgunlaşmayı başarıncaya kadar farklı insan bedenleriyle yeniden dünyada yapılanacağına /reenkarne olacağına değinmektedir Dolayısıyla elli bin yılda bir, rehber Melek ile diğer görevli Melekler şeklinde birden fazla Melek görevlerinin hesabını vermek için, Dünya öğrencisi Ruh'çukların ana kaynağı olan Ruh ise öğrenciliğinin son puan durumunun hesabını vermek üzere Allah'ın huzuruna çıkmaktadırlar. Bu konu ayrıca Taha-15, Tekviyr-14, Fecr-27 ve Kıyamet-14 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır. Rehber Ruh, öğrenci Ruh'un yaşantısına doğrudan müdahil değil, ancak Ruh'tan gelecek istekleri karşılayan konumdadır. Gerçeği tabi ki ancak Allah bilir.*

22. Ya Muhammedl "Yemin olsunl Kur'an'dan önce Sen bu gerçek bilgilerden habersizdin (veya unutmuştun). İşte Biz, Kur'an ile Senin gözlerinden perdeyi kaldırdık ve gözünün keskinleşmesiyle /ilahi gerçekleri kavrama özelliğinle, anlattığımız bu gerçekleri fark etmeye başladın".

**Dolayısıyla, Kur'an'ı global olarak ve ayetlerinin her birinin en sağlıklı ve aslına uygun hatasız bir şekilde anlamlandıracak tek kişi Hz. Muhammed olmaktadır. Her biri kendi içinde çift katmanlı yedi anlamlı Kur'an'ı tamamen doğru anlamlandırma da demek olan Kevser'in zaten sadece Hz. Muhammed'e özgü bir özellik ve ayrıcalık olduğu Kevser-1 ve Hicr-87-88 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

23. İşte hesap gününde, şirk koşulan kişi veya eşya, "Bana kul olan ve küfre sapmış olan kendisidir. Ve bizzat kendisi suçludur, biz değil" diyerek suçlu olanı gösterecek. 24. Bunun üzerine de görevlilere, küfre sapmada inat etmiş olan işaret edilerek "Atın şunu Cehenneme" denecektir. 25. Çünkü, bu kişi, ayrıca başkalarının hayırlar ve salih ameller gerçekleştirmelerine mani olmuş ve insanların arasına nifak sokmuştur.

26. Ayrıca o, Allah'ı inkâr edip başka bir ilah edindi veya Allah'a inandığı halde başka bir ilah da edinerek O'na şirk koştu. Bu nedenle de hak ettiği o şiddetli azabın içine sokun" denecektir.

**Bu kişi "şirk koşmamış, fakat Allah'a inanmayan /ateist ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun salih /olumlu ameller gerçekleştirmiş de olabilir. Bu kişiye, dünya hayatında iken bu olumlu amellerine karşılık nimetler verileceği, ancak bunların karşılıklarının ahrete yansımayacağı ve bir yararları olmayacağı A'raf-147 ve Furkan-70 nci ayetlerde belirtilmiştir. Aynı ayetlerde 5 gayb olan Allah'a, Ahrete, Meleklere, Vahiy kitaplarına ve bunları tebliğ eden Peygamberlere iman olmadıkça olumlu amellerin boşuna olacağı vurgulanmıştır. Fakat burada şirk koşup koşmamış olmanın da göz önünde bulundurulacağını düşünüyorum.*

27. Bu sırada, dünyada iken Allah'a inanmayıp yerine ilah edinilen /putlaştırılan veya Allah'ın yanına şirk koşulan "Rabbim, ben ona herhangi bir şey söylemedim, ancak kendisi bizzat apaçık bir aldanış içinde /dalalette oldu da ben ona öyle yanaştım" diyerek kendini savunacaktır.

28. Allah da: "Huzurumda çekişmeyin. Ben size daha önceden, vaadimiz olan bu hesap gününü bildirmiştim" diyerek onları susturacak. 29. "Ve Ben hem kararımdan dönmem, hem de kullarıma kesinlikle zulmetmem" açıklamasında da bulunacaktır.

30. O gün Cehenneme, "Doldun mu?" diye soracağız. Cehennem ise,"Daha yok mu?" diye cevap verecektir.

31. Cennet ise, takva sahibi olanlara zaten uzak olmadığı halde, yine de onlara daha yaklaştırılacaktır, 32. Ve onlara, "İşte size vaat edilen /söz verilen Cennetl Ki o, sadece Allah ile yapılan anlaşmanın sözlerine sadık kalan, 33. Görmediği halde /gayb olan Rahman'a saygılı olan ve O'na içtenlikle bağlı bir kalp ile gelen kimseler içindir" denecektir.

**Bu ayetlerle açıkça Cennet in 1) Allah ile yaptığı 7 maddelik anlaşmaya sadık kalmak üzere çabalayanlara, 2) Allah başta olmak üzere 5 gaybe içten iman etmiş olanlara ve 3) Takva sahibi olanlara /muhkem /değişmez amaç hükümleri pratik yaşamında uygulamamaktan korkup uygulama gayreti içinde olanlara, diğer bir ifade ile Makbul kişilere /Ariflere olacağı belirtilmiştir.*

34 . Onlara, "güven-huzur içinde Cennet'e girin ve bu gün sizin için artık ebedi yaşamı kazandığınız gündür" denilecektir.

35. Onlar, Cennet'te diledikleri /arzu ettikleri her şeyi, hatta dilediklerinden de fazlasını bulacaklardır.

36. Ya Muhammedl Kimsenin şüphesi olmasın ki, Biz bu inkârcı şirk koşanlardan önce, kendilerinden çok daha güçlü birçok nesilleri yok etmiştik. Halbuki onlar, ölümden ve azaptan sanki kurtulmak mümkünmüş gibi, diyar diyar dolaşmış ve kaçmaya çalışmışlardı.

**Dünyanın 50 bin yılda gerçekleşen jeolojik yıkım ve yeniden yapılanması işleminin kaç defadır tekrarlanmakta olduğunu bilemiyoruz. Ancak şunu diyebiliriz ki; "İnsan nesli her 50 bin yılda yenilenmekte ve ilkel düzeyden başlamak üzere eğitime yeniden başlatılmaktadır. Fakat bu süre içinde yapılan ara değerlendirmelerle de aşırılığa kaçan toplumlar belirlenmekte, birer resul-elçi ile uyarıldıktan sonra da helâk edilmektedirler demektir.*

**Toplumların helâk edilmesi, ya şirk koşmalarından veya herhangi bir nefslerinin esiri oluşlarından dolayı olmuştur. Ve bunu da hiçbir güçleri veya teknolojik ileri seviyelerde oluşları engelleyememiştir.*

37. Şüphesiz bu uygulamamızda, yeterli aklı olan, yahut örneklerimizi ibret alarak önemseyip söyleneni uygulayan ve yapmış olduklarımıza dikkat eden herkes için, düşünüp yararlanacakları bir ders bulunmaktadır.

38. Ey insanlarl Gerçek şu ki Biz, dinlenmeye ihtiyaç duymaksızın gökleri, yeri ve aralarındakileri altı günde /dönemde yarattık.

**Bu açıklamaya göre, Yahudilerin iddia ettikleri gibi Allah'ın yorulup dinlendiği 7 nci gün bulunmamaktadır.*

39. Ya Muhammedl Sen şirk koşanların gerçeklere uymayan söylediklerine sabır göster ve güneşin doğuşundan önce ve gurup vaktinden hemen önce içtenlikle Allah'ı tespih et /O'nu an. 40. Ve gecenin bir kısmında ve secdelerin /namazın ardından da O'nun yüceliğini sadece O'na dua ederek de ifade et.

**Allah'ı tespih etmek, sadece O'na dua ederek ve muhkem /değişmez amaç hükümlerini yerine getirerek yüceliğini ifade etmek demektir. Bu anmaya yönelik olmak üzere toplu halde Namaz, Kur'an'ı anlayarak çalışma veya Sosyal yardımlaşma toplantılarınızı, konsantrasyon ile düşünce enerjisinin ilahi kayıt merkezine net ulaşımını olumsuz etkileyecek olan Güneşin elektromagnetik etkilerinin olmadığı batışından ve doğuşundan hemen önceki anlarda, yapılması önerilmektedir. Bu saatler, ayrıca günlük işlerin telaşının henüz başlamadığı veya bittiği anlar da olmaktadırlar.*

41. Davet edicinin hesap günü için yakın bir yerden Seni çağıracağı ve direleceğin gün, onun yapacağı daveti duyacaksın. 42. Ve o gün, o çağırma /davet sesini gerçek olarak bütün yaratılmışlar duyacaklar ve işte o gün, uyanış /diriliş günüdür.

43. Ey insanlarl Şunu iyice biliniz ki, Biz diriltiriz, öldürürüz ve sonunda hesap vermek üzere dönüş bize olacaktır.

**İlk işlem diriltme işlemi olmaktadır. Dolayısıyla, cansız bir yapı var ve bu yapı diriltiliyor demektir. Ayette diriltme için "nuhyi" denilmektedir. İlk yaratılış için ise "Halak" denir. Bu durumda mahşere kadar diriltme-öldürme şeklindeki bu ikili işlem tekrar tekrar yapılacak ve sonunda mahşer için toplanılacak demektir. Zaten insan vücudu da, cansız olan topraktan yaratılmıyor mu? Bir bitkinin su /yağmur ile harekete geçirilmesi demek olan canlandırılması gibi insana da su ile hareketlilik, Allah'ın nefesi*

denilen öğrenci Ruh'un enerjisi ile de bilinçlilik sağlanmış olmaktadır. İnsan dahil, bütün canlıların vücudunda %65-70 oranında su bulunması, bu hareketliliği sağlamak amaçlı demek oluyor diye düşünüyorum.

44. Bizim için kolay bir işlem olan diriliş gününde, yer yarılıp açılır ve İnsler /öğrenci Ruhlar, diğer canlı türlerinden olan dirilttiklerimizden uzaklaşır ve huzurumuzda toplanırlar.

**Demek ki bütün canlı türleri, bilinç altlarına yüklenen yaratılış amaçları doğrultusunda hesap vermek üzere mahşerde toplanacaklar ve bunlardan sadece insan nesli, diğer canlılarda uzaklaşıp Allah'ın huzurunda olacaktır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

45. Ya Muhammedl Biz, iman etmeyen ve bildirdiğimiz gerçeklere inanmayanların ne söylediklerini çok iyi biliyoruz. Sen onları zorla inandıracak değilsin. Söz verdiğim kıyamet gününün sorumluluğunu taşıyanlara /iman etmiş olanlara ve korkup önemini bilenlere Kur'an'dakilerle sadece öğüt vererek onları uyar.

35. BELED (90)

(Şehir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Bu şehre (Mekke'ye) yemin olsun ki, 2. Sen de bu şehirde doğdun

**Dolayısıyla Hz. Muhammed için nasıl doğduğu şehir önemliyse, her insan için de doğduğu şehir önemlidir ve orada doğmuş olmasının mutlaka bir hikmeti vardır deyip kıymetini bilmeli ve yaşamını en iyi şekilde değerlendirilmelidir.*

3. Bu şehri kuran anne-baba ve çocuğuna da yemin olsun,

**Ki Mekke şehrini, bu duruma göre Hz. İbrahim, Hacer ve İsmail kurmuş olmaktadırlar.*

4. Gerçek şu ki, Biz insanı, zorlukların üstesinden gelecek şekilde ve de üstesinden gelsin diye yarattık.

**Bu ayet, La rahatün fiddünya = Dünyada rahat yoktur" ifadesini doğrulamaktadır. Çünkü dünya okulundan mezun olmanın bir yolu, her biri birer sınav nedeni olan zorluklara sabırla katlanmak ve aşmak için çaba göstermektir. Çünkü gerekli sabrı ve çabayı göstermemek ve halinden şikâyet edip durmak, hem tekâmülü engelleyecek, hem de başka zorlukların, sıkıntıların ard arda gelmesine yol açabilecek ve İnşirah-6 ncı ayette belirtildiği gibi zorluktan sonra kolaylık gelmeyecektir diye düşünüyorum.*

5. Ancak insan, hiçbir şeyin kendisine zarar veremeyeceğini düşünüyor ve 6."Yığınla mal /servet sahibiyim" diye böbürlenip duruyor.

7. İşte bu insan, hiç kimsenin kendisini görmediğini /izlemediğini ve başıboş olduğunu zannediyor ha?

**Demek ki insan dahil, bütün canlıların düşünce enerjileri, telefon dinleme sistemi ve Mobese kamera gibi bir sistemle sürekli izlenmekte ve amellere yansıyan olumlu ve olumsuz bütün ciddi düşünceleri ile yaptıkları, en ince ayrıntısına kadar kaydedilmektedir.*

8. Halbuki ona iki göz, 9. Bir dil ve iki dudağı Biz vermedik mi?

**İki göz, dikkatli olunması ve gerçekleri fark etmek için, tek dil, konuşmayı yerine göre yapmak ve uluorta boş konuşmamak için, çift dudak ise kemiksiz olan dile hakim olmak içindir diye düşünüyorum.*

10. Ve yine ona iki yol olan doğruyu veya yanlışı seçme kurallarını göstermedik mi?.

**Bu kurallar, vahiy kitapları ve peygamber veya diğer uyarıcı görevliler tarafından insanlara iletilmiş ve hatırlatılmıştır. Doğru yol ile ilgili açıklama, Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

11. Ne var ki o, zahmetli olan doğru yola katlanmaya yanaşmadı. 12. Ya Muhammedl Zahmetli olan yolun ne olduğunu Sen bilir misin?

**Temel Kavramlar bölümünde açıkladığım doğru yol /hidayet yolu, sadakat ve çaba isteyen bir yoldur.*

13. Zahmetli olan yol, herhangi bir konuda sıkıntıda olanları rahatlatmak veya köleleri özgürlüklerine kavuşturmak /hakkı gasp edilmiş olanların hakkını vermektir.

**Dolayısıyla bu ayet ile Hz. Muhammed'e köleliğe son vermesi de önerilmiş*

olmaktadır. Nisa-25 nci ayette de köleliğin kaldırılmasına yönelik kolaylaştırıcı öneriler verilmektedir.

14. Yine zahmetli olan bir başka yol, kendisi de muhtaç durumda olduğu halde başka bir muhtacın ihtiyacını gidermek, 15. Sıkıntıda olan yakınındaki bir öksüze /yetime yardım etmek, 16. Veya düşkün bir yoksulun /ihtiyacı olanın, ihtiyacı olduğu şeyi sağlamaktır.

17. Ayrıca, 5 gaybe iman etmeyi ve çaba göstererek sabretmeyi ve merhametli olmayı birbirlerine öğütleyenlerden /tavsiye edenlerden olabilmektir.

18. İşte bunlar, zahmetli olan yolu aşıp, mutluluğu yakalayabilenlerdir.

19. Ayetlerimizi inkâr edip küfre sapmış olanlar ise zahmetli yolu seçmedikleri için hüsrana uğrayacak kişilerdir. 20. Ve cezaları, onları kuşatacak olan Cehennemdeki ateş olacaktır.

36. TARIK (86)

(Parlayan yıldız)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Göğe ve Tarık'a dikkatini çekerim ki, 2. Sen Tarık'ın ne olduğunu bilir misin?

**Tarık yıldızının Sirius yıldızları olan Sirius A ve B birlikteliği olduğu da ileri sürülmektedir.*

3. O, vahiy yoluyla parça parça gelen Kur'an'dır. Bilimin ışığı gibi cehaletin karanlığını yok edecek aydınlatıcı bir ışıktır /parlayan yıldızdır.

**Tarık yıldızının, en parlak yıldız olması gibi, Kur'an da en doğru ve faydalı kitap diye tanımlanmaktadır.*

4. Hiçbir nefs yoktur ki üzerinde bir gözetici, koruyucu /ona yardım edici, hatta uyarıcı olmasın.

5. İnsan, nasıl ve ne halden yaratılmış olduğunu bir düşünsün bakalım!

**Burada, gayb /bilinmeyen olan Allah'a iman etmenin yollarından birinin de insanın yaratılış muhteşemliğine dikkat etmek ve üzerinde düşünmek olduğuna vurgu yapılmaktadır.*

6. İnsan, önemsemediğiniz bir sıvıdan yaratıldı. 7. O sıvı, kadının da, erkeğin de leğen kemikleri arasından çıkar.

**Döllenmeyi sağlayan sperm sıvısı olan meni ile ilgili Necm-46, Mürselat-20 nci ayetlerde de açıklamalar bulunmaktadır.*

8. İşte Allah, şüpheniz olmasın ki, insanı tekrar huzuruna döndürmek üzere yeniden diriltmeye gücü yetendir. 9. Ve O, tüm gerçeklerin ortaya çıkarılacağı Mahşerde toplanma gününde de bunu mutlaka yapacak güçtedir. 10. O gün, insanın ne itiraz edebilecek bir gücü, ne de herhangi bir yardımcısı olacaktır.

11. Geri çeviren /döndürüp duran göğü, 12. Yarılıp çatlayarak bitkiler çıkaran yeri ve bunu yapan gücü de düşün ve araştır.

**Bilimsel verilerle göğün insanlar ve dünya için zararlı olabilecek birçok ışını ve elektromanyetik etkiler yanında, milyonlarca meteoru da geri çevirmekte olduğu anlaşılmıştır. Dünyadan çıkan su buharını da yağmur olarak geri çeviren gökyüzüdür. Dolayısıyla da gökyüzü, tabiat ve uzaydaki olayların etkilerini dengede tutandır.*

13. Hiç kuşkusuz bu Tarık /Kur'an, doğru ile yanlışı ayırt edici, doğru yolu gösterici olan gerçekleri ayrıntılı olarak açıklayan sözlerin kitabıdır. 14. Dolayısıyla da O, asla hafife alınamaz. Çünkü içindekiler boş ve anlamsız laflar değildir.

**Bu özellikleri ile Kur'an, bütün insanların yararlanacakları Ana ders kitabı, dinin Anayasasıdır. Kur'an'ın bu özelliğine vakıf olan Atatürk, halkın dindeki doğruları Kur'an'dan öğrenmesi için Kur'an'ın Türkçe tercümesini yaptırmış ve ilk 10 bin baskısını kendi cebinden verdiği 10 bin lira ile yaptırmıştır. Bütün dindarları kucaklama amacıyla "Dinin özüne dönüş projesi" ni başlatmış ve bu çerçevede aydınların İslam dinine sahiplenmelerini istemiş, fakat vefatından sonra maalesef aydınlar, din ile ilgilenmemem çağdaşlık olarak görme yanılgısına düşmüşlerdir. Böylece de aydınlar tarafından sahiplenilmeyip başıboş bırakılan din, Atatürk'ün vefatından sonra Kur'an'ın dininden, geleneklerin ve kişilerin kendi görüşlerine göre yorumladığı "İnsanların Dinine" dönüştürülmüş haline getirilerek öyle devam ettirilmiştir. Bu nedenle de Sayın Eliaçık'ın da ifade ettiği gibi "Aydın kesimin Kur'an aşısına ihtiyacı vardır".*

15. Buna rağmen, bildirdiklerine inanmayan ve şirk koşan inkârcılar, O'nun önemini zayıflatmak üzere devamlı planlar kuruyorlar.

**Kur'an'ı zayıflatıcı uğraşılar, 1400 yıldır olduğu gibi günümüzde hala devam etmektedir.*

16. Ben de onların planlarına karşı planlar hazırlıyorum.

17. Ya Muhammed! Sen o Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşan inkârcılara /kâfirlere karışma ve az bir süre daha ver ki batacakları yolda iyice batsınlar.

**Allah'ın, ömürde erteleme yaparak, düzelecek olan düzelsin, batmış olan da iyice batsın stratejisini uyguladığı Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde de açıklanmaktadır.*

37. KAMER (54)

(Ay)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanlarl Şunu bilin ki, kıyamet saati yaklaştığında Ay yarılacak.

**Ayın yarılması, Araplarda "Gerçeklerin ortaya çıkması" anlamında kullanılan bir deyimdir.*

**İleri sürülen bir iddia da, müşriklerin bir mucize gerçekleştirmesini istemeleri üzerine Peygamberin dua etmesi ve Ay'ın iki parça şeklinde görüntü vermesidir. Ancak bu olayı kabul etmek, bir mucizeyi kabul etmek demektir. Halbuki Hz. Muhammed'e tek ve en büyük mucize olarak Kur'an'ın verildiği, başka mucizelere gerek görülmediği ve böylece ilahlaştırılmasının da önünün kesilmiş olduğu Ankebud-51 nci ayette vurgulanmıştır. Dikkat edilirse, Ay'ın yarılması olayı, Evren'in ilk Gök kısmına ait Kıyamet sırasında gerçekleşecek bir olaydır ve ayette bunun olacağı bilgisi verilmektedir. Bence 50 bin yılda bir olan Ara Kıyametler dışındaki Son Kıyamet budur. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

2. Fakat, bu konuda ne zaman bir işaret verilse, şirk koşanlar hemen bunu red ederler ve etkisini azaltmak için, "İşte, her zamanki gibi bir sihirbazlık /büyü dahal" diyerek, 3. Olayı yalanlarlar ve kendi kuruntularına uyarlar. Hâlbuki her ayetin /işaretin bir hikmeti /nedeni vardır.

4. Gerçek şu ki, insanlar bir düşünseler, onlara daha önceleri de yanlış düşüncelerden kurtaracak en açık uyarı ve öğüt dolu haberler gelmişti.

5. Ve bu bilgiler onlar için, çok aydınlatıcı /hikmetli bilgilerdi, ancak buna rağmen bu uyarılara kulak vermemişlerdi.

6. Ya Muhammedl Sen o küfre sapmışlarla uğraşma, onları kendi hallerine bırak ve onlardan uzak dur. Kıyamet saati geldiğinde, kıyamet çağırıcısının, onları hiç bilemeyecekleri bir şeye çağıracağı gün, 7. Gözleri dehşetten açılmış vaziyette bulundukları yerden çıkacaklar ve tıpkı çevreye yayılmış çekirge sürüleri gibi, kıyamet çağırıcısına doğru koşuşacaklardır. 8. Bu arada da, kendi kendilerine: "Bu gün çok korkunç bir gün olacak galibal" diye telaşlanmaya başlayacaklardır.

9. Onlardan çok önceleri, Nuh'un kavmi de O'nu yalanlamıştı. Hem de, elçimiz Nuh'u yalancılıkla itham etmiş ve "Nuh akıl hastasıdır" demişlerdi. Ve O'nu konuşturmayıp, engellemişlerdi. 10. Bu engellemeler karşısında çaresiz kalan Nuh; "Rabbim, ben yenildim, bana yardım et" diye dua ederek Rabbine yalvarmıştı.

11. Biz de Nuh'un duasını kabul edip, göğün kapılarını, sel gibi boşalan sulara açıvermiştik. 12. Yerden de kaynaklar açmış ve nihayet, gökten boşalan ve yerden fışkıran sular birleşerek, daha önceden belirlemiş olduğumuz bir miktara ulaşınca, 13. Nuh'u, tahtaları ağaç lifleriyle bağlanmış bir gemi üzerinde taşımıştık.

14. Şirk koşan inkârcılar tarafından yalanlanmış olan elçimiz Nuh'a, sabır ve mücadelesine bir karşılık olarak yaptırdığımız bu gemi, kontrolümüz altında yüzüp yol almıştı.

15. Gerçek şu ki Biz, Nuh olayını bir ibret olarak düzenledik. O halde bundan ibret alıp düşünecek yok mu?

16. Ey insanlarl Benim, elçilerimi yalanlayan inkârcıları nasıl cezalandırdığımı ve uyardığımı görüyorsunuz.

17. Gerçek şu ki, Biz, Kur'an'ı bir Zikir olarak insanlar anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık, o halde Onu anlayıp, düşünüp benimseyecek yok mu?

**Kur'an'ın, bütün insanlar anlayacak şekilde kolaylaştırılmış bir kitap olduğu ayrıca 22, 32 ve 40 ncı ayetlerde de toplam 4 ayet şeklinde tekrarlanmakta ve anlayarak*

okumanın önemi vurgulanmaktadır.

18. *Ad kavmi de, elçimiz Hud Peygamberi yalanlamıştı. Tahmin edin bakalım Benim böylelerini cezalandırmam ve uyarmam nasıl olmuş! 19. Onlara, "yaptıklarına karşılık azabımızı hak ettikleri bir günde, üzerlerine korkunç ses çıkaran bir kasırga gönderdik" de, 20. Sanki köklerinden sökülmüş hurma kütükleriymiş gibi insanlar yerlere yıkıldılar.*

21. Ey insanlarl Görüyorsunuz, Benim, elçilerimi yalanlayan inkârcıları cezalandırmam ve uyarmam nasılmışl

22. Gerçek şu ki, Biz Kur'an'ı bir Zikir olarak insanlar anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık, o halde anlayıp düşünüp benimseyecek yok mu?

23. Semud halkı da, elçimiz Salih Peygamberi yalanlamıştı, 24. Ve "Bizim gibi bir beşere mi uyacağız, o zaman biz yanlış yola sapar ve helâk oluruz. 25. Hem aramızda uyarı görevi kala kala Salih'e mi kalmış? Hayır, o kesinlikle yalancı ve haddini aşmış biridir" demişlerdi.

26. Biz de elçimize "Onlar asıl yalancı ve haddini aşmış olanın kim olduğunu çok yakında öğrenecekler" 27. "Çünkü Biz, o şirke sapmış inkârcıları imtihan edip kimin içten iyi niyetli olup olmadığını belirlemek üzere, bir dişi deve göndereceğiz. Onun için, Sen onları sadece izle ve sabredip bekle. 28. Sen sadece deveyi de düşünmelerini, kendileri ve hayvanları ile dönüşümlü olarak sudan içirmelerini onlara bildir". 29. Salih peygamberin sözlerini alanlar, durumu elebaşlarına bildirdiler ve suyu daha çok kendileri ve hayvanları içsinler diye onu ikna edip tahrik ettiler, o da kızdı ve bıçağını çekip deveyi keserek öldürüverdi. *Hud-64 ncü ayette devenin otlatılması konusunda sınav olduğuna değinilmiş olup, her iki açıklamayı yan yana getirdiğimizde, demek ki deve sınavında otlatma ve su içirme ikilisinin kullanılmış olduğunu söyleyebiliriz. Buradaki deve ifadesi, ortak kamu malının simgesi olarak kullanılmıştır diye düşünüyorum.

30. Ey inkârcı şirk koşanlarl Bizim azap verişimiz ve uyarılarımız nasılmış bir araştırın bakalıml 31. Çünkü Biz, sizin gibi inkârcı olan Semud halkı üzerine tek bir gürültü sesi gönderdik ve onlar da saman yığını haline geliverdiler.

**Acaba burada sembollenen deprem mi, yoksa çok güçlü ateşli bir silah veya atom bombası mı ?*

32. Gerçek şu ki, Biz Kur'an'ı bir Zikir olarak insanlar anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık, o halde anlayıp düşünecek ve benimseyecek insan yok mu?

33. Aynı şekilde Lut kavmi de onları uyaran elçilerimizi yalanlamıştı.

34. Biz de üzerlerine ufak taşları fırlatan bir fırtına göndermiş ve Lut'un hanımı hariç, diğer aile bireylerini Bizden bir iyilik olarak, seher vakti kurtarmıştık.

**Demek ki, peygamber yakını da olsa, herkese puan durumuna göre hak ettiği karşılık verilmektedir.*

35. Şüpheniz olmasın ki Biz, şükreden kimseleri, işte böyle ödüllendiririz.

36. Halbuki Lut, kavmini bizim azabımıza karşı uyarmıştı. Ancak onlar, yapılan uyarıları şüphe ile karşılamışlardı. 37. Ve genç delikanlı görünümünde gelen Melek konuklarına bile edepsizce sarkıntılık etmişlerdi. Biz de karşılık olarak, artık doğru yola yönelmemek üzere onların doğruya yönelme yeteneklerini kör ettik ve azabımızı tadın bakalım dedik.

38. Ayrıca da bir sabah erkenden, önü alınmaz bir felâket gelip çatmış ve 39. Onlara, azabımı ve uyarılarımı tadın bakalım demiştik.

40. Gerçek şu ki, Biz Kur'an'ı bir Zikir olarak insanlar anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık; o halde anlayıp düşünüp benimseyecek yok mu? .

**Müzzemmil-4 ncü ayette, Hz. Muhammed'e Kur'an'ı anlaya anlaya ve düşüne düşüne okuması önerisi, bu serede 4 ayet şeklinde vurgulanarak bütün insanlara da yapılmaktadır. Buna göre de demek ki Kur'an, bir meslek kitabı değil, bütün insanların okuyup anlayacağı kolaylıkta bir kitap olarak indirilmiştir. Zaten Hicr-87 nci ayette, Kur'an'ın, kendi içinde çift katmanlı 7 kat manalı olduğu belirtilmiştir. Ki her okuyan, kendi anlayış kapasitesine göre mutlaka yararlanır. Bu gerçek A'la-9 ncu ayette "Ya Muhammed! Sen Kur'an'ı /zikri tebliğ et, mutlaka yararlanan olacaktır" açıklaması ile de iyice vurgulanmıştır.*

41. Yine Firavun ve adamlarına da uyarıcılar gitmişti. 42. Fakat onlar da tüm ayetlerimizi yalanlamışlardı. Biz de hem Firavun'u ve hem de adamlarını, güç ve kudretimize yakışır bir şekilde yakalayıp helâk etmiştik.

43. Ey peygamberl "Toplumunuzda Allah'a şirk koşarak küfre sapmış olanlar,

yukarıda örneklediğim önceki küfre sapmış olanlardan daha mı hayırlılar? Yoksa eski vahiy kitaplarınızda /Zeburlarınızda onlar için bir dokunulmazlık /ayrıcalık belgesi mi var? 44. Yoksa onlar "Biz yenilmez güçlü bir topluluğuz" mu diyorlar?

**Burada geçen Zebur kelimesi, genellikle Davut peygambere indirilen ve (Eski Ahit) Tevrat'ta "Mezmurlar" diye tanımlanan bölüm için kullanılırsa da, Kuran'da "Eski vahiy kitap veya sahifeleri veya insanların uyması gereken muhkem /değişmez amaç hükümlerin yazılmış olduğu kitaplar" anlamında kullanılmaktadır. Bakalım dokunulmazlığa sığınan siyasetçiler Kur'an'ın bu hükmüne ne zaman uyacaklar?*

45. Şuna emin ol ki, yakında o inkârcı topluluk, bozguna uğratılacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır.

**Bu açıklama, Hz. Muhammed'e gelecekte olacaklar konusunda bir nevi ön bilgi vermektedir.*

46. Ayrıca onlara vaat edilen gerçek azap saati, söz verilen kıyamet günüdür. O saat /o gün, cidden azap vericidir. 47. Ve o gün, suçlular büyük bir şaşkınlık ve yoğun bir pişmanlık içindedirler, 48. Ateşe zorla sürüklenirken de onlara " Cehennemin /Sekarın kahredici azabını tadın bakalım" denilecektir.

49. Şunu iyi bilin ki, Biz her şeyi, kesinlikle bir kadere /düzenli işleyen bir plana /ölçüye /projeye göre yaratmışızdır. 50. Ve yaratma buyruğumuz tek bir işlemdir ve göz kırpması kadar anidir.

**İlahi bir bilgisayar tuşuna basma şeklinde olabilir mi?*

51. Ey şirk koşan inkârcılarl Yemin olsunl Biz, daha önceleri de sizin gibi davranmış olan toplumları, yaptıklarının karşılığı olarak helâk etmiştik. Açıkladığımız örnekleri aklıyla düşünüp, keşke ders çıkaran olsa.

52-53. Şu da bir gerçek ki, insanların tüm uymaları gereken kurallar ve yaptıklarının /amellerinin karşılığı, Zebur'da /vahiy olarak bildirdiğimiz az önemli veya çok önemli her şey, en ince ayrıntısına kadar katımızdaki kitapta yazılıdır.

**İlahi ana kitap, sebep-sonuç ilişkileri ve bütün evrensel kuralların kayıtlı olduğu Levh-i Mahfuz'dur.*

54. Hiç şüpheniz olmasın ki, takva sahipleri, Cennetlerde nehir kenarlarında olacaklardır, 55. Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat yolunda olanlara ayrılan yüksek mevkilerde /özel koltuklarda bulunacaklardır.

38. SÂD (38)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Sad; Allah'ın Zikri olarak uyarısını, öğüdünü ve çağrısını içeren bu Kur'an'a yemin olsun ki, 2. Şirk koşup bildirilen gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar, tam bir büyüklüğe kapılmışlar ve bu gururla yanlış yoldadırlar.

3. Biz, onlardan önceki kavimlerden nicelerini de büyüklük taslamaları ve elçilere karşı çıkıp onları yalanlamaları yüzünden yok etmiştik. Hatalarını anlayınca pişman olup çok yalvardılar ama, artık iş işten geçmişti.

**Demek ki toplumların helâk edilişi, ya dünyanın yıkılıp yeniden yapılanması olan jeolojik kıyamet ediliş sırasında veya ara kıyametler de dediğim ve ara değerlendirmelere dayanarak yapılmaktadır.*

4-5. Şimdi de büyüklük taslayan şirk koşanlar, kendi aralarından ve onlar gibi bir insan olan Muhammed'in, bir uyarıcı olarak gelmesini içlerine sindiremediler, şaşırdılar. Ve "Muhammed yalancıdır ve bir sihirbazdır" dediler. 5. "Bir de bütün ilahlarımızı birleştirip tek bir ilah yapmış? Bu asla kabul edilemeyecek çok saçma bir şeydirl" diyerek elçimizi red ediyorlar.

6. Ve cehaletin /karanlığın, menfaat grubunun elebaşları /meleleri;; "Vazgeçmeyin, sabırlı olun ve ilahlarınıza sahip çıkın, onlara bağlılığınızı gösterin" 7. "Biz başkalarının dininde de, Allah'ın tek bir ilah olduğunu işitmedik. Bu çok büyük bir uydurmadır" 8. "Hem neden bu Zikr /Kur'an aramızdan birine değil de, Muhammed'e indirildi?" diyerek onları kışkırttı. Aslında, şirk koşanlar, elçinin /Muhammed'in tebliğ ettiği ayetlerimiz onların menfaatlerine ters geldiği için endişeye kapıldılar. Tabi onlar, öncekilere verdiğim ve kendilerine vereceğim azabı henüz tatmadılar ve ne olduğunu da bilmiyorlar.

**Burada değinilen elebaşılar Ebu Cehil, Ebu Süfyan ve Ebu Leheb olup, bunların karşı çıkışı, yeğenleri olan Hz. Muhammed'in doğrudan şahsına değil, O'nun tebliğ etmeğe başladığı Kur'an ve onların hem Rablik şeklinde tanımlanan liderliklerine, hem de Kâbe'deki putlardan elde ettikleri gelirleri ile tefeciliklerini kaldıran ayetlere olmuştur. Ve zaten hem onların, hem de çocukları olan Muaviye, Yezid ve diğerlerinin bütün mücadeleleri Kur'an'ı etkisiz kılmak ve insanların anlamalarına engel olmak*

şeklinde olmuş ve halen de bu uğraşlar devam etmektedir. Bu devamlılığı sağlayanların bir kısmı bilerek bunu yaparken, bir kısmı da Kur'an'a ilişkin bilgilerinin yetersizliği nedeniyle, Kur'an'daki gerçekler menfaatlerine ters gelenlere alet olmalarından kaynaklanmaktadır diye düşünüyorum.

9. Ya Muhammedl Yoksa güçlü ve çok cömert olan Rabbinin rahmet hazineleri, onlarda mıdır ki Kur'an'ın, Sana indirilmesini eleştiriyorlar?

10. Veya göklerin, yerin ve aralarındakilerin hakimiyeti, onlarda mıdır ki konuşuyorlar? Eğer güçleri yetiyorsa, bir vasıta yapıp göğe çıksınlar bakalım.

**Buradaki "esbap" kelimesi "tırmanılacak bir ip veya vasıtalar, sebepler" anlamında olup, böylece insanın göklere çıkmayı sağlayacak böyle bir vasıta yapabileceğinin ipucu verilmiş olmaktadır diyebiliriz.*

11. Hayır, asla böyle bir şey yapamazlar. Aksine onlar, farklı gruplardan /mezheplerden /aşiretlerden oluşmuş, bozguna uğratılacak derme çatma bir topluluktur.

12. Önceki kavimlerden Nuh kavmi, Ad kavmi ile piramitler ve büyük dikili taşlar sahibi Firavun ile ona inananlar da, ayetlerimizi getiren elçileri yalanlamışlardı.

13. Yine Semud, Lut kavimleri ile Eykeliler de, ayetlerimizi getiren elçileri yalanlamışlardı. Ve onlar da sizin gibi farklı gruplar /mezhepler halindeydiler.

14. İşte bu kavimlerin hepsi de elçilerimizi kabul etmedikleri ve bildirdiklerini red ettikleri için sonunda cezamızı hak ettiler.

15. Şimdi de böylelerinin tek bekleyecekleri şey, geri dönmesi mümkün olmayan o müthiş sarsıntılı sestir.

16. Çünkü Allah'a şirk koşmakta olanlar, "Rabbimiz, o müthiş sarsıntılı ses ve hesap günü gelmeden önce, acele olarak bize düşen neyse onu ver de görelim bakalım!" diye, vereceğimiz azabımızı alaya alarak ayetlerimizi hafife de alıyorlar.

17. Ya Muhammedl Onların söz ve davranışlarına karşı çok sabırlı ol ve bu konuda çok sabırlı bir kulumuz olan. Davud'u hatırla. Çünkü o, daima sabreder ve Allah'a yönelirdi. 18. Öyle ki O, akşamleyin ve tan yeri ağarırken Allah'ı tespih ederken /anarken, dağlar da O'nun tespih edişine /Allah'ı anıp yüceltmesine eşlik ederlerdi. 19. Hatta kuşlar bile toplu halde, Davud'un Allah'ı yüceltmesine eşlik ederlerdi.

**Burada da Allah'ı anmak ve dua etmenin özellikle güneşin olmadığı vakitlerde yapılması vurgulanmaktadır. Ayrıca dağların da tespih etmeye katılmalarıyla canlı oldukları vurgulanmış olmaktadır.*

20. Biz, Davud'un yönetim bilincini, doğruyu yanlıştan ayırma gibi özel bir yetenekle donattık /programladık ve ona çok adil bir yargılama gücü verdik.

**Görüldüğü gibi insanlara, dünyaya gönderilmeden önce, göreceği eğitime ve yaşam sınavlarına göre kişilik özellikleri verilmektedir.*

21. İki hasım kişinin, kendi aralarındaki anlaşmazlığın öyküsünü Sana anlatalım? O iki kişi gizlice mabedin duvarından atlayarak Davud'un yanına kadar girmişlerdi, 22. Davud, iki adamı karşısında görünce korkmuştu. Her ikisi de, "Korkmal Biz sadece kendi aramızda anlaşamadığımız bir meselenin çözümü için sana geldik. Sen aramızda adaletle karar vererek bizi anlaştır. Bu arada haksızlık etme. Bize yardımcı ol, aramızdaki sorunu da doğru olarak çöz" dediler.

**Bu olay, ilahi ve örnek alınması istenen bir olay olduğuna göre, gelen iki kişi görevli Melektirler.*

23. İki kişiden biri, "Bu benim kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu, benim ise bir tek koyunum var. Buna rağmen kardeşim 'Onu da bana ver' diyerek ısrar etti, ben ise etkileyici sözleri karşısında onunla baş edemedim" diyerek durumu anlattı.

24. Tek koyunu olanı dinler dinlemez ve diğer kardeşi dinlemeden Davud hemen, "Yemin olsunl O senin bir tek koyununu elinden almak istemekle sana zulüm etmiştir. Zaten imanı hiç olmayan veya zayıf imanlı olan ve birbirlerine yakın veya akraba olanların çoğu birbirlerinin hakkına el uzatır. Ancak içtenlikle iman edip, iyi ve güzel işler /salih ameller üretenler böyle yapmaz. Fakat böyleleri de sayıca çok azdırl" diyerek tek koyunlu kardeş lehine karar vermek üzere iken, tek taraflı karar vermekle yanlış yaptığını anladı ve kendisinin bir sınava tabi tutulmuş olduğunu fark etti. Bunun üzerine de hemen rükû etti /Allah'a boyun eğdiğini ifade etti ve yaptığı yanlış için af diledi.

**Burada, karar verme yetkisi olanlara bir tavsiyede bulunulmakta ve aldıkları*

kararları zaman zaman gözden geçirip vicdan muhasebesi yapmaları önerilmektedir. Ayrıca bu olay vasıtası ile, Davut peygambere de yaptığı bir yanlış nedeniyle de ikaz söz konusudur. Çünkü bir rivayete göre Hz. Davud'un yüze yakın eşi vardı ve savaşta ölen Uriya adlı kumandanının eşi ile evlenince, halk tarafından "Eşine göz koyduğu için kumandanını sık sık savaşa göndererek ölmesine neden olup eşini öyle almıştır" şeklinde suçlanmıştı. Bu olay ile Davud'un yanlışlığının yüzüne vurulduğu ileri sürülmüştür. Bence bu rivayet doğru değildir ve bir peygambere iftiradır.

25. Biz de onu bağışladık. Çünkü yanımızda onun özel ve farklı bir konumu bulunmaktadır.

26. Ya Davudl Biz Seni, içinde bulunduğun bölgede yetkili /Bizim halifemiz /namımıza idareci yaptık /ilahi görevli kıldık. Dikkat et ve insanlar arasında adaletle karar ver, duygularına kapılarak taraf tutma. Çünkü duygularına kapılarak ve başkalarının etkisi ile karar vermen seni Allah'ın yolundan şaşırtır. Bilmen gerekir ki, Allah'ın yollarından olan adaletten sapanlara ise, hesap gününü dikkate almadıkları için, aşırı bir ceza olmaktadır.

**İnsanın Halifelik konusu için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

27. Ey insanlarl Biz göğü, yeryüzünü ve aralarındakileri boşu boşuna yaratmadık. Amaçsız yaratıldığını zannetmek, Allah'a şirk koşmakla küfre sapmış olanların düşüncesidir. Vay o küfre sapmış olanların ateşteki halinel

28. Gerçek şu ki, iman eden ve salih ameller gerçekleştirenleri, yeryüzünde bozgunculuk yapanlarla aynı mı tutsaydık? Veya Allah'a karşı takva içinde olanları, şirk koşanlarla /yanlış yolda olanlarla aynı mı tutsaydık?

29. Akıllarını kullananlar, ayetlerini /bildirdiğimiz gerçekleri düşünsünler, benimsesinler ve doğru yola yönelsinler diye, bu mübarek Kur'an'ı Sana bir nimet olarak indirdik.

30. Ve Biz zamanında, Davud'a da bir nimetimiz olarak Süleyman'ı verdik. Çünkü O da daima Allah'a yönelen bir kuldu. 31. Yine Davud'u sınamak üzere bir gece kendisine, üç ayağı üzerine basıp, bir ayağını tırnağı üstünde dik tutan, saf kan, koşu atları sunulmuştu.

32. Davud atlarla ilgili, "Esasen, bu atlara olan aşırı sevgim, Benim, Rabbime daha çok hizmet etmeme engel oldu" diyerek itirafta bulunmuştu. Bunu hisseden atlar dört nala koşarak tozu dumana katıp gözden kayboldular ve Davud, hata yaptığını anlayınca hemen çok üzüldü ve Allah'tan af dilemeğe ve atların geri dönmesi için Allah'a dua etmeye başladı. 33. Tevbesi kabul edilip atlar geri gelince, bacaklarını ve oyunlarını okşayarak sevdi ve Allah'a şükretti.

** Bu yöntem, ayrıca Sebe-13, Zümer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

34. Yemin olsunl Biz oğlu Süleyman'ı da sınadık ve bu yolla arındırmaya çalıştık. Örneğin, egemenlik koltuğunun üzerine bir ceset bırakmıştık /egemenliğini sarsıp, yönetim gücünü zayıflatmıştık da o buna rağmen, 35-"Rabbiml Beni bağışla ve bana, benden sonra da kimsenin ulaşamayacağı bir hâkimiyet gücü ver. Kuşkusuz Sen, her zaman bağışta bulunansın" diye yakararak Allaha yönelmekten şaşmamıştı.

**Buradaki ceset sembolü, etkinsizlik ve hâkimiyet gücünün yok oluşu anlamındadır.*

36. Bu sadakati üzerine Biz de onu kolayca, hızlı bir şekilde ve istediği yere ulaştırması için rüzgarı onun emrine verdik. 37. Ayrıca inşaat ustası ve dalgıçlık yapmak üzere şeytanları, 38. Ve onlardan zincirlerle bağlanmış olanları çalıştırmak üzere Süleyman'ın emrine verdik. 39. Ve "İşte Bizim sana armağanımız budur. Artık ister bırak, ister tut. Dilediğin gibi hareket etmekte serbestsin" dedik.

**Rüzgar sembolünü, Baş ilahları Teşub için Hitit toplumu, şeytan sembolünü ise Babilliler kullanırlardı. Işte Süleyman, bu toplumları hakimiyeti altına almış ve onları idare ediyordu (Eliaçık İ- Kur'an'a Giriş ve Öztürk M-Kur'an'ı Kerim Meali).*

40. Çünkü Süleyman'ın bizim yanımızda özel ve farklı bir konumu bulunmaktaydı.

41. Ya Muhammedl Kulumuz Eyyüb'ü de düşün. O, "Rabbim, bana vesvese veren şeytan, bende bezginlik ve sıkıntı oluşturmakta, ayrıca sabırsızlık ile isyanımı teşvik edip durmaktadır" diye Rabbine yakarmış ve yardım için dua etmişti. 42. Biz de, ona, "Ayağını yere kuvvetli vur. Sana temizlenecek ve içilecek soğuk bir su olacak" dedik.

**Buradaki "ayağı yere kuvvetli vurma, basma" önerisi, "çok sabretmenin ve yılmamanın" bir sembolü olarak kullanılmıştır. Eyüp, İshak'ın oğlu İlyas'ın oğludur.*

43. Bu önerimizi tutmasına karşılık olarak Biz de Eyyüb'ü, hastalığı nedeniyle

ondan uzaklaşmış olan bazı çocuklarının yerine, bir katı fazlası rahmetimizle ödüllendirdik. Bu olay, aklını kullananlar /düşünenler /bilim sahipleri (ulil elbab) ders alsınlar diye de düzenlenmiştir.

**Yine burada, bazı çocukların anne-babaya sadık ve bağlı olmayabileceklerine ve kişinin ödüllendirilme veya cezalandırılmasında çocukların da kullanılabileceğine dikkat çekilmektedir.*

44. Ayrıca,"Ya Eyyübl Şimdi eline bir demet sap al ve ticaret ile rızkını ara demiştik. Gerçekten, Biz, Eyyüb'ü güçlüklere sabredici biri olarak bulduk. Kuşkusuz Eyyüb, iyi bir kuldu ve her zaman Allah'ın yolundaydı.

45. Ya Muhammedl Güçlü, ileri görüşlü ve Allah yolunda kullarımız olan İbrahim'in, İshak'ın ve Yakub'un durumunu düşün .

46. Biz onları bu özellikleri nedeniyle, içtenlikle ahret sorumluluğu bilincinde olan, salih ameller gerçekleştiren kullarımızdan kılmıştık. 47. Ve onlar, bizim yanımızda seçkin, iyi kimselerden olmuşlardı.

48. Ya Muhammedl Ayrıca İsmail'in, Elyesa'nın ve Zülkifl'in de durumlarını düşün. Çünkü onların hepsi de seçkin kullarımızdandı.

49. İşte bu peygamberler, Allah'a içten teslim olan ve takva içinde bulunan kullarımın ders alacakları örneklerdir.

**Ayet 26 da belirtildiği gibi, peygamberler, Allah'ın yeryüzündeki halife /görevli Melek örnekleridir. Dolayısıyla da insanların da bu örneklere bakarak halifelik /görevlendirilecek Melekler aşamasını elde etmeleri için çaba içinde olmaları ve Dünya Okulunu bitirme diploması almaları istenmektedir.*

50. Böylelerine Adn /sevinç ve mutluluk Cennetlerinin kapıları açıktır.

51. Burada kendilerine lüks koltuklarında, arzu ettikleri bol meyve ve içecekler, 52. Ve beraberlerinde birbirleriyle göz göze sohbet eden, uyumlu eşler olacaktır.

**Bu eşlerin, aynı gelişmişlik ve puan durumunda olan kendi eşleri veya başka eşler olabileceğini düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

53. İşte bunlar, hesap günü için vaad edilenler. 54. İşte bunlar, Bizim hiç tükenmeyecek şekilde verdiğimiz rızklarımızdır.

55. Makbul kullar için böyledir ama, azgınları /yoldan çıkmışları ise kötü bir gelecek beklemektedir.

**Makbul olan kullar, 5 gaybe içten iman etmeleri yanında, Allah ile yapılan anlaşmanın 7 sözüne sadık olma ve kesin hükümlere uygun ameller gerçekleştirmeyeceğim diye korku, endişe içinde /takva içinde olan demektir.*

56. Allah 'a karşı saygısız azgınlar, Cehenneme girecekler. Bir bilseler orası ne kötü bir yerdir. 57. Orada kaynar su ve iğrenç irin tadıp duracaklardır, 58. Ve o türden çifter çifter /kat kat daha başka azaplar tadacaklardır.

59. Bu sırada Allah'a şirk koşulanlara (putlaştırılmış kişi veya eşyaya), "İşte şunlar sizinle beraber Cehenneme girecekler" denilip şirk koşmuş olanlar gösterilince, "Onlara merhaba yok. Çünkü onlar bizi şirk aracı olarak kullandılar ve onlar da tabi ki ateşte yansınlar" diyeceklerdir.

60. Şirk koşanlar da onlara "Hayır, aslında size merhaba yok. Bizi kandırarak bu duruma siz getirdiniz ve sizin yüzünüzden bu kötü sona uğradık" diye sitem edecekler. 61. Ve "Rabbimiz, kim bizi bu duruma getirdiyse onun cezasını ateşte katlayarak arttır" diye dilekte bulunacaklardır.

**Görüyoruz ki, insanları kandırıp, kendilerini "Allah'a yaklaştırıcı diye tanıtıp, kendilerine ilahi bir pay sağlayanlara" iki kat azap öngörülmektedir*

62. Ve konuşmalarına "Dünyada iken bize uymadıkları ve imanlarından vazgeçmedikleri için kendilerini alaya alıp durduğumuz, hiç önem vermediğimiz insanları, nasıl olur da burada göremiyoruz, yoksa onları biz mi fark etmedik" deyip devam edecekler ve 63. İman etmiş olanların birlikte olmadıklarını fark edip pişmanlık içinde kıvranmaya başlayacaklardır.

64. Şüpheniz olmasın ki, Cehennem halkının birbiriyle bu çekişmeleri ve pişmanlıkları kesinlikle gerçekleşecektir.

65. İnsanlara de ki: "Ben ancak bir uyarıcıyım. Tek /Vahid ve her şeye hakim /Kahhar olan Allah'tan başka ilah yoktur". 66. Göklerin, yeryüzünün ve aralarındakilerin Rabbi olan Allah, yüce ve affedicidir /Aziz ve Gaffar'dır".

67. Yine onlara "İşte bu Kur 'an, çok önemli ve büyük bir çağrıdır /Allah'ın tek

dini olan İslam dinine davettir. 68. Ama siz O'ndan uzak duruyorsunuz".

**Yani Kur'an'ı anlamaya çalışmadan okumak, bir nevi O'ndan uzak durmak olarak tanımlanmaktadır. Çünkü bu okuma şekli, kesin hüküm olarak, Müzzemmil-1-4 ncü ayetlerde verilmekte ve Cumu'a-5 nci ayette Kur'an'ı anlamadan taşıyanlar eşeğe benzetilmekte, Müddessir-50 de Kur'an'dan aslandan kaçan eşekler gibi korkulup kaçınılmaması, Zuhruf-36 ncı ayette de, böylelerine şeytanın musallat edileceği de belirtilmektedir. Yine Kamer-17 nci ayette Kur'an'ın bir meslek kitabı olmayıp, bütün insanlara indirildiği, A'la-9 ncu ayette de okuyacak herkesin mutlaka faydalanacaklarına değinilmiştir. Kur'an'dan uzak durma konusunun Mahşerde şahit olarak bulunacak olan Hz. Muhammed tarafından bir endişe olarak ifade edileceği Furkan-30 ncu ayette vurgulanmıştır.*

69. "Benim de sizler gibi Meleil a'la konusunda bir bilgim yoktu. 70. Ancak Ben görevlendirilmiş bir uyarıcı olduğum için, O'nu Allah bana vahyediyor /bildiriyor ve böylece apaçık bilgi sahibi oluyorum".

**Burada geçen "Meleil a'la" ifadesinin, "Dünyadan sorumlu İlahi İdareciler Meclisi" ve bunların arasında olan Cebrail'in de Kur'an'ı Hz. Muhammed'e vahyetmekle görevli olduğunu düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir..*

71. "Örneğin şu gerçeği Kur'an'dan öğreniyorum"; Rabbim insanı yaratmadan önce Meleklere demişti ki "Ben, su ve toprak karışımı olan çamurdan bir beşer yaratıyorum".

**Burada, "Beşer" denilenin, "insan bedeninin hammaddesi çamur olup, dünya öğrencisi İns /Ruh kısmına giydirildikten sonraki canlılık ve bilinçlilik soluğu verilmiş olan varlık" anlamında olduğunu düşünüyorum. Temel Kavramlar bölümünde bu konuda daha ayrıntılı açıklamalarım bulunmaktadır.*

72. "Yapılışını tamamlayıp, ona Ruhumdan üfleyince /yaşam soluğu olarak enerjisini verince de, hepiniz ona saygı gösterip varlığını benimseyin /secde edip değerliliğini kabul edin".

**İlk aşamada İns'e /dünya öğrencisi olacak Ruh'a Bakara-31 nci ayette belirtildiği gibi önce Evren bilgisi kitabı, Rahman- 2 nci ayette de açıklandığı gibi ikinci kitap olarak da Kur'an'ı yükledikten-öğrettikten sonra, bu surenin 71 ve 72 nci ayetlerinde vurgulandığı gibi Allah, ikinci aşamada giydireceği vücudun çamurdan yapılışını tamamladığını anlıyoruz. Ve bu yaptığı vücuda da Rahman-3'te belirtildiği gibi insan demektedir . Üçüncü aşamada ise Allah, bedenli öğrenci Ruh'a, kendi Ruh'undan üfleyerek Meleklerin secde edeceği /destekleyip yardım etmeyi istediği Beşer haline getirmiş olduğunu bildirmektedir. İşte 2 nci aşamada yapımı tamamlanan vücut elbisesi giydirilmeden önce İns ile /öğrenci Ruh ile A'raf-172 nci ayette belirtildiği gibi, Elesti Birabbikum - Ben sizin rabbiniz değil miyim? diye de sorularak 7 maddelik bir anlaşma yapılmış olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla dünya yaşamının, bir nevi Melek tohumu da diyebileceğimiz İns denilen eğitimsiz öğrenci ruhtan, görevli Melekler /Allah'ın halifeleri varlıklar elde etmek amaçlı ilahi bir projenin eğitim yeri gereği projelendirilmiş olduğunu düşünmekteyim. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

**Burada, "secde etmek", bir şeyin büyüklüğünü /üstün farklılığını kabul edip ona saygı göstermek, varsa dediklerine uymak, desteklemek ve yardımcı olmak" anlamında kullanılmış olup, aynı kullanım Al-i İmran-113 ve Necm-62 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Bu saygı gösterisi, namaz ritüeli olan secde ile de gösterilmektedir.*

73. Tüm Melekler, Allah'ın bu yarattığı varlığa saygı gösterdiler ve emrine girip yardım edeceklerini kabul ettiler /secde ettiler, 74. Ancak aralarında olan İblis saygı göstermedi /secde etmedi /yardım etmeyi /desteklemeyi kabul etmedi ve büyüklük tasladı.

75. Allah da "Ey İblis, kudretimle yarattığımı benimseyip ona yardım etmekten /saygı göstermekten seni engelleyen nedir? Büyüklük mü taslıyorsun, yoksa Bana isyan mı ediyorsun?" deyince, 76. İblis: "Ben Âdem'den daha üstünüm, çünkü Deni ateşten /enerjiden, onu ise, çamurdan yarattın" diye kendini savununca.

77. Allah da; "Git oradan! Sen kovulmuşlardan /recm edilenlerden /aşağılananlardan oldun!". 78. "Hesap gününe /din gününe /mahşere /dirilip toplanma gününe kadar lanetim /rahmetimden mahrum edilmen üzerinde olacaktır" buyurdu.

79. İblis de bunun üzerine; "Ey Rabbim, dirilip uyanma /ilahi gerçeklerin bilgisine ulaşma anı olan hesaplaşma gününe kadar bana süre ver" diyerek istekte bulundu.

**Demek ki İblis, Allah'a olan inancından uzaklaşmadan, sadece beşere yardım etmeyi red etmiştir.*

80. Allah da "Peki, sana süre verilmiştir" dedi. 81. Din gününe / mahşere/ bilinçleniş anına /kıyam etme gününe kadar.

82. Bu müsaadeyi aldıktan sonra İblis de "Yüce kudretine yemin olsun ki, kullarının tümünü Senin yolundan saptırmak için /suç işlesinler diye kandırmaya çalışacağım". 83. "Ancak onlardan, tüm içtenliği ile sadece Sana kulluk eden /teslim olan /ihlas sahibi olan kulların hariç." diyerek bir nevi sözleşme yapmış oldu.

**İhlas sahibi olan, Allah'a tek ilah olarak iman eden, diğer gayb olanlara da iman eden ve kesin hükümlerine uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye çabalayan / takva sahibi mümin demektir. Ki bu beşer de nefs derslerinden olumlu puanlı durumda demektir.*

84. Allah da "İşte bu doğrudur. Benim sözüm sözdür ve Ben sadece hak olanı söylerim" diyerek bu sözleşmeyi onaylamış olduğunu belirtti. 85. Konuşmasına devam ederek de; "Gerçek şu ki Ben de, Cehennemi seninle ve yarattıklarımdan sana uyanlarla dolduracağım" buyurdu.

86. Ya Muhammedl İnsanlara de ki; "Ey şirk koşanlarl İşte Kur'an'dan Bana bilgi olarak vahyedilenler böyle. Size haber verdiğim bu bilgilere karşılık olarak, sizden bir ücret istemiyorum. Ben bunların dışında kendiliğimden de hiç bir şey söyleyemem /başka bir mükellefiyetim /yetkim de yok". 87. "Bu anlattıklarımı içeren Kur 'an, tüm âlemlere anlasınlar ve ona göre yaşasınlar diye bir çağrıdır /zikirdir".

**Kuran'ın İnsan ve Cin nesillerine /alemlerine olduğu Rahman-33 ve Cin-1 nci ayetlerde vurgulanmıştır. Peygamber, Kur'an bilgilerinin insanlara tebliğ edilmesinden herhangi bir ücret almadığına göre, O'nu örnek alan bizlerin de böylesi bir girişimimizden dolayı ücret istememiz, diğer bir ifade ile, bunu gelir sağlayacak ayrı bir meslek olarak kullanmamamız gerekmektedir diye düşünüyorum.*

Demek oluyor ki Kur'an, bir meslek kitabı değildir, seviyesi, kapasitesi ne olursa olsun, bütün insanlar okusunlar diye indirilmiş ve Dinin Anayasa kitabıdır. Ve O'nu tebliğ etmek, anlaşılmasına yönelik açıklamalar, sohbet toplantıları düzenlemek ücretsiz yapılmalı demektir.

88. "Ve onun bildirdiklerinin doğruluğunu zamanla herkes anlayıp öğrenecektir".

**Burada, tüm insanların önünde sonunda, Kur'an'da bildirilen evrensel bilgilere ve kesin hükümlerin gerçek olduklarına iman edecekleri vurgulanmış olmaktadır. Aynı vurgu A'raf-157 ve Mücadile:21 nci ayetlerde de yapılmıştır. Bu iman edişe din günü denmiş ve buna ya dünyada iken (ara kıyam olarak) veya mahşerde ulaşılabileceği Fatiha 4, Saffat-20, Müddessir-46, İnfitar-15, Muteffifin-11 ve Şuara-82 nci ayetlerde açıklanmıştır.*

39. A'RAF (7)

(Ayırd etme, hesap yeri, yüksek mevki)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Elif, Lam, Mim, Sad.

2. Ya Muhammedl Rabbin tarafından Sana indirilen kitap /Kur'an hakkında içinde en ufak bir şüphen olmasın ve Onu mümin olanlar anlayıp düşünsünler /zikretsinler ve benimsesinler diye onlara tebliğ et /anlat.

**Müzzemmil-4 ncü ayette Hz. Muhammed'e tavsiye edildiği gibi, Kur'an'ı yavaş yavaş, anlaya anlaya ve üzerinde düşüne düşüne okunmasına yönelik aynı tavsiye, 5 gaybe iman etmiş ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek için çaba içinde olan ve mümin diye tanımlananlara da yapılmaktadır. Bu amaçla da Kur'an, her topluma kendi ana dillerinde hazırlanmalı ve sık sık Kur'an'ı anlama ve yorumlama toplantıları düzenlenmelidir. Kur'an, A'la-9 ncu ayette belirtildiği gibi, bir umman ve herkes kendi meşrebine /istek ve kapasitesine göre ve o kadarıyla, fakat mutlaka yararlanır. Bu yararlanma da, bir içimlik veya bir avuç dolusundan başlamak üzere farklı farklı düzeylerde olacaktır. İşte bu nedenle de diyebiliriz ki, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hükümler dışında olan ayrıntılara ilişkin, insan sayısı kadar dini bir görüş ve inanç, Kur'an'ı okuyan sayı kadar da Kur'an'ı anlama söz konusudur.*

3. Ey insanlarl Rabbinizden size indirilen bu Kur'an'ın bildirdiklerine uyun. O'nu bırakıp da evliyanın /velilerin /kutsallık payesi verdiğiniz dostlarınızın Kur'an'a uymayan sözlerinin peşinden gitmeyin. Aklınızı ne kadar da az kullanıyor ve az düşünüyorsunuz.

**Hz. Muhammed'in sözlerinin de mutlaka Kur'an'a uygunluğu gerektiği ayrıca Lokman-6-7, Bakara-79 ve Al-i İmran-187 nci ayetlerde vurgulanmıştır. Kur'an'a uymadığını bile bile inanmak, bir nevi Allah'ın kelâmı yerine kul sözüne uymak, diğer bir ifade ile de şirk koşmak demektir. Dolayısıyla da Hz. Muhammed'in sözü diye rivayet edilen sözlerin de ancak Kur'an'a uygun olanlarını kabul etmemiz gerekir. Hatta*

şu anda okumakta olduğunuz "Anlam Tercümesi" olan bu kitap da dahil, okunacak her Kur'an meali, iyiniyet temelli büyük bir emek ve gayretin eseri olmasına rağmen, mutlak Kur'an demek değildir ve o kişinin ancak kanaat ve yorumuna göre tercüme edilmiştir. Dolayısıyla görüşünüze uymayan bir cümle ile karşılaşınca şüphe ile karşılanmalı ve üzerinde tekrar tekrar düşünülmelidir, gerekirse kabul de edilmemelidir diyorum.

**Ayette geçen "evliya" kelimesi, bizlerin "ermiş kişiler" için kullandığımız anlamdan farklı olup, sadece "dost ve güvendiğiniz kişiler" anlamında kullanılmıştır.*

4. Bizim Kur'an'da bildirdiğimiz öğüt ve uyarılarımızı reddeden ve evliyaların /kutsallık payesi verdikleri dostlarının sözlerine uyanların bulunduğu nice şehirleri,ülkeleri yok ettik. Onları yok eden felâketimiz onlardan bazısına gece uyurlarken, bazısına da, gündüzün işlerine dalmış haldelerken gelivermişti. 5. Helâk olan toplumlara, yoldan çıkmış olmalarının karşılığı olarak felâketimiz geldiğinde, panik halinde "Eyvahl Gerçekten Allah'ın öğüt ve uyarıları doğruymuş. Bizler, onları reddetmiş ve zalimlerden olmuştuk" diyerek söylenip durmuşlar ve kendileri de suçluluklarını itiraf etmişlerdi.

6. Yemin olsun kil Biz, uyarıcı elçiler gönderdiğimiz topluluklar gibi, peygamberleri /elçileri de görevleri nedeniyle sorguya çekeceğiz.

**Burada, Peygamberlerin de, görevlerini tam yapıp yapmadıkları konusunda hesap günü sorgulanacakları vurgulanmaktadır. Bu konu ayrıca Enbiya 28, Necm-26 ve Zumer-44 ncü ayetlerde de işlenmiş ve Hud-46 da günah işlemiş olduktan sonra, peygamberin bile oğlunun affına /şefaatine muktedir olamadığı, Mümtehine-4'te Hz. İbrahim'in babası için, Tevbe-80'de Hz. Muhammed'in ikiyüzlüler (ki amcaları da dahil) için istenecek şefaatinin kabul edilmeyeceği de net bir şekilde açıklanmıştır.*

7. Yine yemin olsun kil Biz hem toplumları, hem de elçilerimizi, gerçeklere ve ayrıntılı kayıtlara göre sorgulayacağız. Çünkü Biz, olup bitenlerden hiçbir zaman uzak /habersiz değiliz ve her şeyi kaydediyoruz.

**Dolayısıyla biz İns nesli, Cin nesli ve belki de diğer bütün canlılar, sürekli izlenme ve amellerimize yansıyan ciddi düşünce ve niyetlerimizden kayıt altındayız demektir. Ve bu kayıtlama ile mahşerde olacak sorgulamaya İns ve Cin nesilleri yanında, peygamberler de dahil edileceklerdir.*

8. Sorgulama ve hesap günü, tartı /değerlendirme, tam adalet ve gerçekler çerçevesinde olur. Adil bir sorgulama sonunda, kimin Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun yaptığı olumluluklar ağır gelirse, işte onlar, mutluluğu yakalayanlardan olacaklardır. 9. Kimin de bu olumlu amelleri hafif gelmişse, işte onlar da, öğüt ve uyarılarımızı /ayetlerimizi reddedip zulme düşmüş oldukları için, nefslerine zarar vermişlerden olacaklardır.

**Mahşerde, A'raf denilen yerde olumlu nefsleri itidal düzeyinde tutmayı, olumsuzları ise öldürmeyi başarmamıza göre hesaba çekilip Dünya okulu başarısı belirleneceğine göre, bu sınav araçlarına uygunluğun başarılamaması, nefslere zarar vermiş olmak demektir. Hac uygulaması sırasında A'rafat'ta oluşun esas anlamının, işte bu hesap vermenin, Hacı adayları tarafından hatırlanması ve bundan sonrasındaki yaşamlarını buna göre düzenlemeleri ve dikkatli olmaları demektir diye düşünüyorum.*

10. Ey insanlarl Şuna emin olun ki, Biz sizleri Dünyaya dayanacak bir vücutla yarattık, uygun bir şekilde yerleştirdik ve orada size yaşama ve geçim olanakları sağladık. Buna rağmen çok az şükrediyorsunuz /Bize çok az teşekkür ediyorsunuz ve çok az karşılığını veriyorsunuz.

**Şükretmenin, kuru kuru ve sadece sözle olmaması, Allah'ın yarattıklarına bir katkı sağlama şeklinde yapılması gerektiği Sebe-13 ncü ayette vurgulanmıştır.*

11. Gerçek şu ki, Biz sizi önce taslak halinde yaratmış, sonra size biçim /suret vermiş, sonra Meleklere, "Âdem'e secde edin /saygı gösterin /kabul edip ona yardımcı olun " demiştik. Hepsi saygı gösterdikleri /yardımcı olmayı Kabul ettikleri halde sadece İblis, red etmişti.

**Burada anlatılan Adem, İns'in /Ruh'un Dünya okulunda Melek Diploması eğitimi için Beşer neslinin ilk yaratılması demektir diye düşünüyorum. Bu düşüncemi de Hud-40 ncı ayette anlatılan tufan hikayesine ve Mearic-4 ncü ayette açıklanan 50 bin yılda Dünyanın jeolojik yıkımı olan kıyamet bilgisine dayandırıyorum.*

**Ayetten anlaşıldığı gibi, ilahî görevliler tarafından önce toprak ve su karışımı olan çamur yaratılıyor ve buna şekil verilerek oluşturulan vücuda da insan deniyor. İşte bu ilk yaratılanın elbise olarak giydirildiği "İns" denilen Ruh'a 7 konunun bilgisi yüklenip, bunlara uyacağı sözü alınıyor. Böylece de Melek eğitimi için Dünya okuluna gönderilen Öğrenci Ruh budur. Sonra heykel misali olan bu insan vücudu, su aracılığıyla canlandırılıyor, doğar doğmaz da Allah'ın nefesi olarak soluk verilip bilinçlendiriliyor ve artık bu son haline de beşer, bu şekilde yaratılmış olan ilk beşer'e de Âdem ismi*

veriliyor. Daha sonra aralarında İblis'in de bulunduğu Meleklerin onu kabul etmeleri, saygı gösterip, gerektiğinde yardımcı olmaları da isteniyor. Âdem'e saygı istenmesinin nedeninin, Bakara-31 nci ayette belirtildiği gibi Meleklerden ve Iblis'ten farklı olarak, özgürce karar verme yetkisinde olması yanında, İns /öğrenci Ruh kısmına yapılan yüklenmeler temelinde Allah ile anlaşma yapılıp söz alınması olduğunu düşünüyorum. Yine buradan anlıyoruz ki, İblis ve ait olduğu Cin nesli, Adem neslinden önce yaratılmıştır. Bütün Melek'lerin itiraz etmeleri, ya Adem'in ilk yaratılış aşamasında veya her insan neslinin helâk edilip, Dünyanın jeolojik yıkım ve yeniden yapılandırılıp, yeni Adem neslinin başlatılması, dolayısıyla da önceki insan neslinin yıkıcı-kan dökücü olmalarına olmaktadır diye düşünebiliriz. Çünkü A'raf-172 nci ayette, Adem nesillerinin sürekli değiştirilmekte oldukları açıklanmaktadır. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

12. O zaman Allah İblis'e, "Emrettiğim halde seni Âdem nedeniyle Bana saygı göstermekten /secde etmekten alıkoyan şey nedir?" diye sormuştu. iblis de: "Ben, Âdem'den daha üstünüm. Çünkü beni ateşten /enerjiden, onu ise çamurdan yarattın" diyerek kendisinin daha farklı olduğu için böyle davrandığını söylemişti. 13. Bu sefer de Allah; "Çekil git oradanl Bulunduğun yerde böyle büyüklük taslayamazsın. Çünkü sen artık saygınlığını yitirmişlerden oldunl" diyerek İblis'i bulunduğu Melekler arasından kovdu /recm etti.

**İblis'in bu kibirlenmesi nedeniyle kovulması /recm edilmesi, ayrıca Sad-77-78 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

14. İblis, bunun üzerine "Allah'ım, insanların son hesap günü kıyam edecekleri /dirilecekleri güne kadar bana süre tanı ve cezamı ertele" diye istekte bulunmuştu. 15. Allah da, "Peki, sana o güne kadar süre verilmiştir" deyince,

16. İblis de, "Allah'ım, Sana yemin olsun ki bana verdiğin süre boyunca, onlar için beni kovduğun insanların nefslerini, sıratın müstakiym /itidal /orta yola uygun aşamaya getirmemeleri, Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmaya ulaşmamaları ve vahiy kitaplarında bildirdiğin muhkem /değişmez amaç ana hükümlerinden uzaklaşmaları için yolları üzerinde oturup bekleyeceğim", 17. "Sonra, önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından /kuzey taraflarından kendilerine yaklaşacağım. Böylece Sen, onların çoğunu Sana şükreder bulmayacaksın" demişti.

**Beşerleri gözlemekte olan şeytan, onların olumsuz nefslerine ait olumsuz bir düşünce oluşmaya başladığında, hemen dikkati çeken bir lamba yanmış gibi bu düşünceyi fark eder etmez, kabul etsinler diye fısıltılarına başlamakta ve onları kandırmaya uğraşmaktadır. Beşer, bu olumsuz düşüncesini kabul edince de, şeytanın kandırmasına uymuş olarak bu olumsuzluğu uygulamaya başlamaktadır. Dolayısıyla da "Şer dediğimiz bir olumsuzluğu, düşünerek önce beşer başlatmakta, şeytan da bu olumsuz düşünceyi destekleyip gerçekleşmesi için onu kandırmakta ve olumsuz amel gerçekleşmiş olmaktadır" diye bir sonuca varıyoruz. Hz. Muhammed ile birlikte olan Ebubekir'e birisi sürekli hakaret ediyor ve Ebubekir cevap vermeyip sadece dinliyordu. Peygamber ise tebessüm ediyordu. Ebubekir bir süre sonra kızıp karşılık verince Hz. Muhammed hemen yanlarından ayrıldı. Bu ayrılışın nedenini sorunca da Hz. Muhammed "Sen sustukça bir melek senin yerine cevap veriyordu, fakat sen ağzını açınca yanına hemen şeytan geldi. Ben de şeytan geldi diye ayrıldım-Kütubu Sitte-1160" şeklinde cevap verdi. Çünkü Ebubekir, olumsuz kızgınlık nefsiyle cevap vermeye niyetlenmeye başlayınca hemen şeytan gelmiş olmaktadır. Bu konuda Hz. Muhammed şunu söylemiştir; "Şeytan, insanoğlunun kalbinin üzerinde tünemiş vaziyette bekler. Allah'ı zikredince siner, çekilir, gaflet etse vesvese verir." (Kütubu sitte-901).*

18. Bunun üzerine Allah: "Aşağılanmış ve kovulmuş olarak oradan (diğer Meleklerle birlikte olduğun yerden) çık git. Eğer insanlardan sana uyanlar olursa, Ben de hepinizi Cehenneme doldururum" diye uyarmıştı.

19. Sonra Allah, yaratıp şeklini ve canlılığını vermiş olduğu Âdem'e dönerek "Ya Âdeml Sen ve eşin /kadın ve erkek şu bahçede /Cennette dilediğiniz gibi yaşayın ve istediğiniz her şeyden yiyin. Yalnız şu ağaca /şecere yaklaşmayın ve meyvesinden yemeyin, yoksa buyruğumu emrimi reddetmiş ve kendinize kötülük etmekle zalimlerden olmuş olursunuzl" diyerek ikaz etmişti.

**Burada görülüyor ki, Allah'ın yaptığı öneri ve koyduğu yasak, bir emirdir ve red edilmesi demek, zulme sapma olarak değerlendirilmektedir.*

**Ayette belirtilen ve yaklaşılmaması istenen "Şecere" kelimesi ile tanımlanmıştır. Şecere kelimesi Arapça'da ağaç veya soyu farklı bir toplum anlamında olan bir kelimedir. Bu nedenle de bir görüş, Adem'in aynı yerde bulunan farklı bir soydan olan topluma yaklaşması ve cinsel yaklaşımda bulunmaması /meyvesinden yememesi, yani cinsel suç işlememesi istenmiştir (Tan Serhat Ahmet. Komik Satranç). Diğer bir görüş de, yasak meyve sembolünün toplumun ortak malı olduğu yönündedir (Sağ Mustafa).*

20. Şeytan, Âdem ve eşinin içlerinde gizlenmiş olumsuz hırs ile yemek yeme (veya cinsellik düşüncesine ait) nefslerinin uyanması üzerine, kendilerine musallat olup sinsice telkinde bulunarak "Rabbinizin ikinize bu ağacın /şecerenin meyvesini

/cinselliğini yasaklamasının sebebi, ikinizin birer melek ve ebedi yaşamlı olmamanız içindir" deyip kandırmaya başlamıştı.

*Ayete baktığımızda, Adem'e meyvenin yasaklanması ile bu yasağı çiğnemesine yönelik açıkça herhangi bir açıklama yapılmamış ve soru işaretli bırakılmıştır. Acaba bu yasak, Adem ve neslinin hırs ve yemek nefslerini yenmesi ile Şeytan'ın tek düşmanı olduğuna ilişkin Allah ile yaptığı anlaşmaya sadık kalıp kalmayacağının son sınavları mı? Yoksa sayın Tan'ın ileri sürdüğü gibi aynı ortamda bulunan diğer bir soy ile cinsel yaklaşımda bulunma yasağı mı? Ve bu yasağı çiğnemezlerse Şeytan'ın tersini söylediği gibi hem ölümsüzlük, hem de Melek'lik aşamasını mı kazanmış olacaklardı? Bu da, Adem ve neslinin gerçek Cennet yaşamına başlamalarını mı sağlayacaktı? Çünkü Kur'an'da bazı gizli mesajlar ve gerçekler, çoğunlukla zıtlık ifade eden kelimelerde saklanarak verilmektedir. Diğer bir ifade ile Kur'an'da doğru bilgi, yanlış üzerinden ve içine gizlenerek anlatılır. Ayetteki Meleklik ifadesinde, Dünya öğrencisi olan ruhun, Meleklik aşamasına aday olduğunun, Şeytan'ın Adem'i ikna etmesinde kullandığı "Ebedi yaşamlı ve Melek olmamanız için meyveden yemeniz yasaklandı" ifadesinde gizlenmesi gibi. Buna göre de, Cennet'e hazırlık ön katında olduğu belirtilen Adem'in bedenini kullanacak olan Ruh /İns, daha önce cansız madde, mikroorganizma, bitki ve hayvan bedenlerinden sonraki ilkel insan bedeninde eğitim aşamalarını Dünya'da başarmıştır. Dünya'daki bu ilkel insan eğitiminin Dinazorlar döneminde gerçekleştiğini düşünüyorum. Bu ilkel vücutlu insan ile Dünya eğitimine gönderilmeden önce "Allah'ın, İslâm dininin ve insan neslinin tekliği inancında olacağına, Nefslerini terbiye edeceğine ve Şeytan'ı tek düşman göreceğine dair 5 maddelik sadakat anlaşması yapılmış ve tekâmül edip, son olarak da Cennet'in bu hazırlık bölümünde Melek eğitiminin son aşamasına kadar yükselebilmiştir. Ancak, ilkel yaşam döneminden farklı olmak üzere bu defa Meleklik diplomasına ulaşabilmek için RUH /İNS kısmına önceki 5 maddeye ek olarak iniş sırasına göre 87 nci sure olan Bakara suresinin 31 nci ayetine göre Evren bilgileri kitabı yüklenmiş ve bu bilgileri araştıracağı, ilim yapacağı, yine vahiy sahife ve kitaplarındaki kesin ana hükümler de yüklenmiş ve bunları da anlayarak okuyup, kesin ana kurallarına uyacağına dair ek iki konuda da anlaşma yapılıp sadakat sözü alınıyor ve son birkaç nefs derslerini başarması da gerekli görülerek Cennet öncesi bir yere yine sınav için daha gelişmiş bir vücut ile yaratılıp gönderiliyor. Bu son sınavlara girecek iken Şeytan, yeni yaratılmış olan Adem neslinin de Bakara-30 ncu ayette belirtilmiş olduğu gibi önceki kan dökücü ilkel insan nesli olduğunu zannederek yardım etmeyi red ediyor. Adem, bulunduğu alt öncü Cennet'te, ilk olarak "doygunluk demek olan yemek veya cinsellik nefsi ile aşırı yükselme hırsı" yanında, kendisine yardım etmeyi red etmiş olan İblis ve taraftarı olan Şeytanı da tek düşman kabul etme sözüne sadakat" ten tutulduğu sınavlardan başarısız olmuştur. Bu son sınavı başaramayınca, Tin-5 ve Taha-123 ncü ayetlere göre bu defa Meleklik eğitimi yeri olan alt ön Cennet'ten çıkarılıp, bu eğitimine daha alt seviyede, fakat Dinazorlar döneminden farklı bir yapıda hazırlanan Dünya'ya geri gönderilmiş ve Meleklik son eğitim projesinde değişiklik yapılmış olmaktadır. Diğer bir ifade ile Meleklik eğitim okulunun yeri Cennet'in hazırlık yerinden tekrar Dünya'ya değiştirilmiştir. Dünya'nın Meleklik eğitim okuluna ilişkin görüşümün Mevlana Celaleddin-i Rumi tarafından 700 yıl öncesinde Mesnevisinde de dile getirilmiş olduğunu da biliyordum, ancak bu görüşün ayetini bir türlü bulamamıştım. Celaleddin-i Rumi İnsan neslinin Meleklik eğitiminde olduğunu şöyle ifade etmiştir; "Ben cemadattandım /nebat öncesindendim, öldüm, yetişip gelişen bir varlık, nebat oldum. Nebatken öldüm, hayvan suretinde zuhur ettim. Hayvanlıktan da geçtim, hayvanken de öldüm insan oldum. Artık ölüp de yok olmaktan neden korkayım? Bir hamle daha edeyim, insanken öleyim de melekler alemine geçip kol kanat açayım (Özdemir Gazi. Mevlana'dan Geriye Kalanlar. Mesnevi-3 ncü cilt, 3901). Aynı görüş daha önce 10 yüzyılda Irak-Basra kentinde kurulan Ihvan-ı Safa tarikatı tarafından "İnsan, nefsini terbiye ettiğinde beşer mertebesinden Meleklik mertebesine yükselir ve böylece kevn ve fesad (kötülük) yurdu olan dünya'dan beka ve devam alemine gider" şeklinde belirtilmiştir (Adnan Bülent Baloğlu-İslâm ve Reenkarnasyon. s.176). Daha sonra da 1330 lu yıllarda Kırşehir'li Aşık Paşa, Türkçe yazılmış Mesnevi diye de tanımlanan "Gayb-Name" adlı eserinde "Ey akıllı kişi! Eğer sen Melek huylu olursan, sonunda onların safına ulaşırsın." diyerek de konuyu tekrar pekiştirmiştir. Ancak bu sonucun hangi Kur'an ayetine dayandırılmış olduğuna dair bugüne kadar herhangi bir bilgiye rastlamadım. Bu bilginin A'raf-20 nci ayet temelli olduğunu bana fark ettiren Allah'a minnettarım.

Celaleddin-i Rumi'nin açıklamış olduğu hayvanlık düzeyinin hem bildiğimiz hayvanlar, hem de hayvana yakın ilkel düzeydeki insanı tanımladığını söyleyebiliriz. İncil'de de bu konuda şu ayet bulunmaktadır "Bir kimse yeniden doğmadıkça, Allah'ın melekutunu göremez-Yuhanna-3/3". Yaşamın döngüsel özelliği ayrıca Nuh-14 ncü ayette de belirtilmiştir. Dünya eğitimi kararı üzerine de, önceki ilkel nesilden farklı olmak üzere Adem'e ayrıca Evren kitabı yanında ikinci kitap olarak Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri yüklendiği, iniş sırasına göre 97 nci sırada olan Rahman suresinin 2 nci ayetinde belirtilmiştir. Dikkat edilirse, ilk yüklenen kitap Evren bilgisi kitabı olduğuna göre, Nisa-162 nci ayette de belirtildiği gibi, Evrenle ilgili araştırma ve ilim yapmaya, Kur'an'dan ve iman_etmekten öncelik verilmiş olmaktadır. Bu önceliği

*ayrıca Lokman-31 ve Al-i İmran-18 nci ayette de görmekteyiz. Duhhan-56 ve Enbiya-34 ncü ayetlerde zaten esas Cennet'te artık ölüm olayının olmayacağı belirtilmiştir. Demek ki ölümsüzlük ve Melekliğe yükseliş imkânı olduğu halde, şeytan Adem'in bu konudaki bilgisizliğinden yararlanıp bunları gizlemiş ve sanki bu imkân yokmuş düşüncesine yönelik vesvesesini vermiş olmaktadır. Adem neslinden önce kan dökücü, savaşçı ve nankör bir nesil olduğu Bakara-30 ncu ayette açıklanmıştır. Bu duruma göre, bu nesil yine Adem neslinden, fakat Evren bilgisi olmayan daha düşük düzeyde olan bir insan nesli olmaktadır diye düşünüyorum. Daha gelişmiş yeni insan, yani Adem projesinde, öncekinden farklı olarak İns /öğrenci Ruh ile toplam 7 konuda anlaşma yapılmış, hafızasına Evren bilgisi yanında Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler de yüklenmiş, eleştirel akıl, özgür irade ile karar verme ve daha fazla bir sorumluluk da verilmiştir. Adem'i yaratması nedeniyle Allah'a secde etmeyi /büyüklüğünü benimsemeyi kabul etmeyen İblis'in de aralarında bulunduğu Melekler, acaba Dünya öğrencisi İns'in /Ruh'un daha önceki eğitim aşamalarındaki görevlerinde başarıları nedeniyle mi, yoksa başka eğitim aşamaları sonucunda mı Melekliğe yükselmişler konusu Kur'an'da açıklanmamaktadır. *"İnsan" kelimesi, "unutan" demektir ve burada Adem'in de insan olması nedeniyle unuttuğu ve eşinin değil de Adem'in kendisinin şeytanın kandırmasına uyduğu açıklanmaktadır. Demek ki Adem, ön Cennetin bu yerinde, Allah ile yaptığı sözleşmenin, henüz şeytanın tek düşman olduğu maddesini tam benimsememiş ve olumsuz nefslerden hırsı da henüz öldürememiş aşamada bulunmaktadır. Bu nedenle de henüz tam Meleklik ve ölümsüzlük hakkını da elde edememiş durumdadır. Dünya okulunda "Melek olabilme" eğitimine öğrenci Ruh şeklinde başlayan Adem'in bu haline Kur'an İns demektedir. *Daha önce de belirttiğim gibi, Dünyaya gönderilmeden önce Adem neslinin İns veya öğrenci Ruh denilen kısmına 7 konuda bilgi yüklenmiş ve uyulacağına dair söz alınmıştır. Yaratıldığında bu anlaşmayı unutmuş olan Beşer'den, A'lak suresinde 2 defa "oku" denmekle, demek ki bu 7 anlaşma maddelerinden Evren ve Kur'an kitaplarını hatırlamak üzere araştırıp öğrenmesi ve uyması istenmektedir. Böylece de Dünyaya gönderilip sınavlara tabi tutulup sürekli değerlendirilip puanlandırılmasına da başlanmış olunuyor. Her bin yıllık dönem sonunda Dünya'nın genel durum değerlendirmesi, elli bin yılda da lokal Dünya kıyameti ve Ara Mahşer toplantısı ile genel bir hesaplaşma yapılmaktadır. İşte şeytan bu sınavlarda, beşeri kandırmak üzere aracı olarak canlı veya cansız madde ile iletişimin temelini sağlayacak olan nefsleri kullanacaktır. Çünkü nefsler doyumsuz yaratılmışlardır (Nisa-128) ve bu nedenle de kötülüğü emrederler ve olumsuzlarının öldürülmesi, olumlularının ise orta düzeyde tutulabilmesi gerekir (Ankebud-57, Enbiya-35, Bakara-54). Buna göre de gerçekte, sınavlarla terbiye edilecek ve hesap günü değerlendirilecek olan nefslerimiz olmaktadır (Tekviyr-14, Fecr-27, Kıyamet-14). Kur'an ayetlerinden de anlıyoruz ki, gerek elli bin yıldaki lokal Dünya kıyameti ve gerekse genel Evren kıyametinin zamanı konusunda bilgi sadece Allah ile sınırlıdır ve Peygamberler dahil hiç kimseye bu bilgi verilmemiştir.*

21. Ve "Ben iyiliğiniz için size nasihat ediyor /bilgilendiriyorum" diyerek, bu yalanına inandırmak için yemin de etmişti.

İşte bu nedenle de, A'raf-200 ncü ayette, olumsuz bir düşünce uyanır uyanmaz, hemen "euzubillahi mimeşşeytanil reciym" denmesi istenmektedir.

22. Böylece şeytan, Âdem ve eşinin, uyanan olumsuz nefslerinden hırsı kullanmak üzere gururlarını okşayan yalanlarıyla onları aldatmıştı. İkisi birden yasaklanmış ağacın /şecerenin meyvesinden /cinselliğinden yiyince, erdemlilik elbiselerinin kaybolduğunu /olumsuz nefslerine ait düşüncelerinin açığa çıktığını ve bedenlerinin de çırılçıplak, cinsiyet organlarının da açığa çıkmış olduğunu hissetmişler ve utanma /pişmanlık duygusuna kapılmışlardı. Açığa çıkan cinsiyet nefslerine ait cinsel organlarını da bahçe yapraklarıyla örtmeye başlamışlardı. Bunun üzerine Rableri kendilerine, "İkinize, o ağaca /soya /toplumun ortak malına yaklaşmayın" diye uyarmamış mıydım? Ve şeytanın sizin düşmanınız olduğunu söylememiş miydim?" diye onlara suçlarını hatırlatınca,

Demek ki Adem, bulunduğu Cennet aşamasında olmasına rağmen halâ Allah ile yapılan anlaşmanın "Şeytan'ın tek düşman olduğu" maddesini aşamamış ve olumsuz nefslerden hırs nefsini öldürememiştir ve bu olumsuz düşüncelerini kullanan şeytanın kandırmasına mağlup olmuştur diye düşünüyorum. Olumsuz nefslerini tam öldürmüş ve şeytanın düşmanlığını da benimsemiş olsaydı, demek ki Melek olmayı hak edecekti.

*İblis, Cin neslinden olup tekâmül etmiş ve Melekler arasına girmiş iken, kıskandığı Adem'e secde etmeyip /yardımcı olmayı kabul etmeyip Allah'ın önerisine karşı çıkmış ve Meleklikten bu nedenle kovulmuştur. Ona uyanlar da yine Cin neslinin Saffat-7 nci ayette belirtilmiş olan hastalanmış olanları olup "şeytanlar" diye tanımlanmışlardır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir. *Bu açıklamaya göre, ilk yaratılan Adem ve nesli, A'raf-189, Al-i İmran-59, Nisa-1 nci ayetlerde belirttiğim gibi çift cinsiyetliydiler (gerçek Hermafrodit), cinsel organlarının bazı kısımları vücutlarının içinde gizliydi ve bu yapılan hata üzerine, cinsel organları tamamen açığa çıkıp dişi ve erkek cinsiyetlere ayrıldılar. Bu açığa çıkış üzerine utandılar ve yapraklarla örtme telaşına girdiler diye düşünüyorum. Tabi ki gerçeği ancak Allah bilir.*

**Allah Adem'e "Senin iyiliğin için belirlediğim bazı yasaklar var. Olumsuz nefslerine sakın uyma. Yoksa bunları kullanacak olan şeytan seni kandırır" ikazını yapmıştır. Daha sonra Adem ve eşi, engelleyemedikleri, kendilerine hata işleten olumsuz nefslerini hesaba çekmişler, diğer bir ifade ile vicdan muhasebesi yapmışlardır. Hemen sonrasında da hatalarını telafi gayretine başlamak üzere cinsel organlarını örtme telaşı yanında, ilk hatayı işlemiş olan Adem tevbe etmeye başlamış ve bu gayretleri nedeniyle de Allah, tevbesini kısmen kabul etmiştir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

23. Adem "Rabbimiz, biz buyruklarını tutmayarak yanlış yaptık /nefsimize zülum ettik. Bizi affetmez ve rahmet etmezsen perişan olmuşlardan /kaybetmişlerden oluruz" diyerek af edilmeleri için dua etmeye başlamıştı. 24. Bunun üzerine de Allah onlara, "Bu hatanızdan dolayı birbirinize düşmanlar olarak bulunduğunuz yeri (alt Cennet'i) terk edin. Belirlenmiş süreye kadar da sizi gönderdiğimiz yeryüzünde yerleşip, kendi çabanızla geçineceksiniz". 25. "Ve orada /yeryüzünde yaşayacak, orada ölecek ve oradan yeniden diriltileceksiniz /çıkarılacaksınız" diyerek dualarını /tevbelerini tamamen kabul etmemişti.

**Bakara-35 nci ayette belirtilmiş olduğu gibi Allah'ın muhatabı Adem olmuş ve ikaz ona yapılmış olup, işlenen hata üzerine tevbe edip af edilmeyi isteyen de Adem olmuştur. Bu duruma göre sözünde durmamayı başlatan da eşi değil Adem'dir diyebiliriz. Tabi gerçeği Allah bilir.*

**Burada artık sadece Âdem ve eşi değil, onlardan türemiş olanlarla birlikte bir toplum söz konusudur ki, bu toplum bireylerinin bulundukları yer olan Cennet'e hazırlık son katından kovularak gönderildikleri Dünyada, ilkel insan döneminde başarılı oldukları olumsuz nefsleri de tekrar yüklenerek ve birbirlerinin düşmanları olarak yaşayacaklarına da hükmedilmiş olunmaktadır. Ve bu düşmanlık duygusunu aşmanın da olumsuz nefslerin öldürülmesine bağlı önemli bir sınav aracı olacağı anlaşılmaktadır. Diyebiliriz ki Adem'in tevbesi tam kabul tam edilmemiş ve Cennet'e çıkış fırsatı engellenecek şekilde ağır bir ceza verilmeyip, değiştirilmiş proje şeklinde tekrar Dünya Okulunda eğitim kararı alınmış ve yine Cennet'e tekâmül şansı verilmiş olmaktadır. Çünkü Bakara-37 nci ayette tevbesinin kabul edildiğine değinilmiştir. Adem neslinin Dünya'ya geri gönderilmiş oldukları Tin-5 nci ayette açıklanmıştır.*

26. Ey Âdemoğullarıl Sizi doğa şartlarından korumak ve çıplak vücudunuz ile şehvet yerlerinizi örtmek /olumsuzluklar yaptıracaK nefslerinizi frenlemek üzere elbiseler yapmayı öğrettik. Ancak şunu iyice bilin ki takva elbisesi ise çok daha hayırlıdır. Bunlar, Allah'ın bildirip uymanızı istediği ayetleridir /buyruklarıdır, belki düşünür ve öğüt almayı öğrenirsiniz.

**Ayetten anlaşılıyor ki Allah, giyecek /elbise yapma yeteneğini, soğuktan ve sıcaktan korunmak ve şehvet yerlerimizi örtmek için öğretmiş, ancak giydiğimiz elbiselere ve giyinişimize değil, takva sahibi olup olmadığımıza bakacağına da dikkatimizi çekmiştir. Çünkü kıyafet işi Allah'ın değil, kulun Allah için olmayan, kendisini koruma amaçlı ve kendisi için yaptığı bir iş olmaktadır. Seçtiği kıyafetin tipi, giyiniş şekilleri de kişinin zevkine, yaşam koşullarına ve toplumsal geleneklere göredir. Yani kıyafet konusu, Allah ile beşer arası bir konu olmayıp, din ve inanç temelli de değildir. Yine Maide-93 ncü ayette, Allah'ın yiyip-içtiklerimize değil, salih ameller yapıp yapmadığımıza bakmakta olduğu da vurgulanan diğer bir kriterdir. Çünkü bizi yaratan, öğrenci Ruh'un sadece Dünya elbisesi, geçici bir emaneti olan vücudumuzu aşırı önemseyip, ona aşırı özen göstermeyi yaşama nedeni sayacağımızı, bizim hemen kolaycılığa kaçmaya ve şekilciliği din olarak algılamaya ve takvayı ihmal etmeye meyledeceğimizi bilmektedir ki, bu hataya düşmememiz için ayrıca uyarıda bulunmuştur. Dolayısıyla ilahi öncelik bedenle uğraşmak değil, iman ve müminliktedir.*

**Bu ayet ile, insana elbise giymesinin öğretilmiş olduğu hatırlatılarak, insanların Kâbe'yi kadın-erkek çırılçıplak veya az bir örtü ile tavaf etme adetlerine son verilmesi de sağlanmıştır.*

27. Ey Âdemoğullarıl Şeytan, ana babanızı /Âdem ve eşinin uyanan olumsuz nefslerini, verdiği vesveselerin etkisi ile kabul etsinler diye kandırıp, cinsel organlarını ve olumsuz nefslerini ortaya çıkarmış ve takva elbiselerini ihmal ettirerek alt Cennetten çıkmalarına neden olan suçu işletmişti. Sizi de kandırmasın diye dikkatli olun. Çünkü şeytanı siz göremezsiniz, ama o sizi daima görmekte ve olumsuz nefslerinizle ilgili düşüncelerinizin başlamasını kullanmak üzere pusuda beklemekte ve bu düşüncelerinizi destekleyip sizi kandırmak üzere gözleyip durmaktadır. Biz, şeytanları, inanmayan /iman etmeyen kimselerin dostları /evliyası /velileri yaptık.

**Adem, 4 maddeden (ateş, su, hava, toprak) yapılmış varlık demektir. *Dolayısıyla, tek Allah'a iman edenlerin ve takva sahibi olup olumlu ameller işleme çabası içinde olanların, olumsuz nefslerine uymalarını sağlamak üzere kandırmak için pusuda beklemekte olan şeytanın vesveselerinden korkmaları yersiz olmaktadır. Yeter ki ciddi ve devamlı bir şekilde olumsuz bir düşünce enerjisi oluşturmasınlar ve imanlarında tutarlı*

olsunlar.

28. Olumsuzlukları ile şeytanla dost olanlar, yaptıkları olumsuzluklar için, "Atalarımızı da böyle yaparlarken gördük ve Allah bize de bunları yapmamızı emretti" derler. Ey Peygamberl Allah'a bu şekilde iftira edenlere de ki: "Allah yanlış ve kötü bir şeyi buyurmaz. Allah hakkında bir şey bilmediğiniz halde nasıl olur da bu şekilde konuşup duruyorsunuz?"

**Buradan anlıyoruz ki, her insan sadece kendi yaptıklarından sorumludur. Ve bu uymaması nedeniyle de herhangi bir sorumluluğu söz konusu olmayacaktır. Aynı uyarı Lokman-21, Bakara-171, Maide-77 ve Tevbe-23 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Ancak ebeveynlerin çocuklarından kısmen sorumlu olmaları gerektiğini düşünüyorum. Çünkü çocuklar, ebeveynlere verilmiş birer emanettirler.*

29. Ey Peygamberl De ki: "Benim Rabbim hakkın dağıtımında adaleti buyurur. Siz de her mescitte /eğitim yerindeki ve herhangi bir yerdeki Allah'ı anma ve Kur'an'ı anlayarak öğrenme toplantısında, insanları sadece gerçek dini buyruklara uymaları için davet edin /uyarın. Allah'ın sizi davet etmiş olduğu gibi.

**Bu duruma göre, öğrenci Ruhların adalete uygun yaratılış tekrarlarının olması gerçekleşiyor demektir.*

30. Ey insanlarl Şunu bilin ki Allah, ancak bildirdiği gerçeklere inanıp, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demek olan doğru yola yönelmek isteyen kimseleri doğru yola iletir. Bu gerçeklere inanmayıp, doğru yolun gereklerini red edip olumsuzluk yolunda direnen kimseleri de yanlış yola /dalalete yöneltir. Çünkü bunlar, Allah'ı değil, artık şeytanları veliler /dostlar /evliya edinmişlerdir. Gerçekte ise bunlar, kendilerini doğru yolda zannedip dururlar.

**Şeytan'ı veliler /dostlar edinmişlerdir (Tehazüş şeytanü evliyae).*

31. Ey Âdemoğullarıl Mescitlere /namazlı veya namazsız Allah'ı anmak ve Kur'an'ı anlayıp öğrenmek ile Sosyal yardımlaşma ve dayanışmalarla ilgili her gidişinizde, zıynetlerinizi takınmanız yanında, ön yargılarınızdan ve olumsuz düşüncelerinizden arınmış halde ve olumlu düşüncelerle gidin. Ayrıca size verdiğimiz nimetlerimizden de yiyin, için, fakat israfa kaçmayın. Çünkü Allah, savurganlık yapanları /israf edenleri sevmez.

**Burada, Kur'an'ı okumanın 7 şartından biri olan "ön yargısız olmak" bulunmaktadır. Diğer şartlar için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Aynı şart, tabi nüsuklar diye tanımlanan namaz, oruç, hac ve zekât denilen şekilsel ibad etmeler için de söz konusudur.*

**Ayette geçen israf, sadece mal veya para israfı değil, dini uygulamalar dahil, herhangi bir ameli de aşırı uygulamamak demektir. Hz. Muhammed'e atfedilen söz; Resulullah'ın yanında Dünyayı zikretmişlerdi. Buyurdular ki: "Duymuyor musunuz, işitmiyor musunuz? Mütevazi giyinmek imandandır, mütevazi giyinmek imandandır!- Ebu Ümame İbnu Salebe el-Ensari-Kütubu Sitte-2079".*

32. Ey Peygamberl İnsanlara şunu sor; "Allah'ın, kulları için yaratıp uygun gördüğü ziynet eşyalarını ve tertemiz rızkları kim haram edebilir?". Ve şunu açıkla; "Verdiğimiz ziynetler ve temiz rızklardan /hak faspı olmaksızın elde edilen kazanımlardan, iman etmiş olanlar .için bir ısmı Dünyada, daha fazlası da kıyamet gününde olacaktır". İşte Biz buyruklarımızı /ayetlerimizi, öğrenmek isteyen bir toplum için en ince ayrıntısına kadar böyle açıklarız.

**Burada değinilen temiz rızk, hak gaspı veya başkasına sıkıntı vermeden elde edilen maddi, bilgi veya manevi kazanımlardır. İman etmişin ödülünün bir kısmının Dünyada, aslının ise ahrette verileceği ayrıca Ankebud-27 nci ayette de belirtilmiştir. Şirk koşmadan iman etmeyenin ödülünün de bir kısmının Dünyada, ciddi olumlu amellerinin karşılıklarından bazılarının ahrette verileceğini, hem şirk koşan, hem de iman etmeyenin ise olumlu amellerinin sadece Dünyada ödeneceği, fakat ahrete yansımayacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

33. Ey Peygamberl Söyle onlara: "Benim Rabbim sizlere şunları haram /yasak etmiştir: Açık veya gizli yapılan olumsuzlukları /çirkin davranışları, hak gaspı ile olan kazanımı ve başka haram ve /veya günah oluşturma riski olan bir davranışı /ism'i, kibirlenip şımarmayı ve Allah'ın hiçbir ilâhî yetki ve güç vermediği şeylere Allah'tan öncelik vererek Allah'a şirk koşmanızı ve hiçbir bilginizin olmadığı Allah hakkında konuşmanızı".

**Burada sayılanların her biri, (azap cezalı) birer muhkem /değişmez amaç hüküm yasaklardır.*

34. Ey insanlarl Şunu biliniz ki, her toplum için belirlenmiş bir ecel /Dünyada kalış süresi vardır. Bu ecellerinin son anı gelince, o bitiş saatini /anını kendileri ne

erteleyebilirler, ne de öne alabilirler.

**Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde, Dünyaya gönderilirken belirlenmiş olan ecelin bitiş anının erkene alınabileceği veya ertelenebileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla diyebiliriz ki, doğuştan önce taslak şeklinde belirlenmiş bir yaşam süresi olmakta, ancak değişim olabileceğine göre, bu süre dinamik özelliklidir ve ecelin kesin bitiş anı ise, son imzadan çıkan bir karar gibi kesinleşmiş olan an olmaktadır. Ve bu son kararda, kişinin ölüm zamanı ve şekli de yer almaktadır. Bu karar bazen hemen, bazen de birkaç saat veya gün sonra gerçekleştiriliyor. Sonra gerçekleştirilme durumunda, o kişinin ne zaman ve nasıl öleceği bazen kendisi veya bir başkası tarafından hissedilebiliyor veya rüya şekinde görülebiliyor. Çünkü bu son ecel kararı, ilahi idarecilerin bir düşüncesi ve dolayısıyla da düşünce enerjileridir. İşte bazı kişiler tarafından önceden hissedilebilen bu enerji olmaktadır.*

35. Ey Âdemoğulları! Size içinizden elçiler gelip de, ayetlerimi /mesajlarımı /buyruklarımı tebliğ ettiklerinde, kimler bunlara inanıp benimseyerek kendilerini islah ederlerse, onlar için Benden yana korkuları olmasın. Çünkü onlar üzülmeyeceklerdir.

**Ayette, "asleha - islah olsunlar" ifadesinin, olumlu nefslerimizi itidal düzeyinde uygulamayı, olumsuzları ise öldürmeyi öğrenmek demek, daha önce belirttiğim gibi, İns'in /öğrenci Ruh'un böylece tekâmül etmesi, Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirerek kendini islah etmesi ve bu konuda sınavlı eğitim görmek üzere Dünyaya gönderilmek demek olduğunu düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

36. Fakat kibirlenerek ayetlerimizi yalanlayanlar var ya, işte bunlar ateş ashabı /ehli olacaklar ve orada sürelerce kalacaklardır.

37. Allah adına iftiralar uyduran ve bildirdiği ayetlerini yalanlayan kimseden daha zalim kim olabilir? İşte böylelerine verilecek karşılıklar, ezeli ve ebedi olmak üzere belirtilmiş ve bir kitapta yazılmış bulunmaktadır. Bu kurallar çerçevesinde elçilerimiz /görevli Meleklerimiz, böylesi bir zulme sapmış olanların canlarını almaya geldiklerinde onlara; "Allah'a şirk koşup, ilahi bir yardım için dua ettikleriniz nerede?" diye soracaklar. Onlar da: "Bizi terk ettiler" diyecekler ve böylece Allah'ın tek ilah olduğunu kabul etmeyip şirk koşarak küfre sapmış olduklarını bizzat kendileri itiraf edeceklerdir.

**Burada dikkat edilirse, Allah'a iftira uyduran ve ayetlerini red edenler de ciddi birer zalim olarak değerlendirilmektedirler. Yine ayette, yapılmakta olan her bir amelin karşılığının sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde önceden belirlenmiş ve bir kitapta olduğu açıklanmaktadır. Bu kitabın da muhtemelen Levh-i Mahfuz olduğunu düşünüyorum. Gerçeği ancak Allah bilir.*

38. Hesap gününde ayrıca Allah bunlara şöyle diyecek: "İns ve Cin topluluklarından sizden önce gelerek şirk koşup küfre sapmış olanlarıyla birlikte ateşe girin". Ve herbir topluluk ateşe doğru ilerledikçe, kendilerini şirke bulaştırmış olup, günahları nedeniyle olumsuz puanları fazla bulunanlara lanet edecek ve "Ey Rabbimiz, işte bizi bunlar yanlış yola sürükledi. Bu nedenle de onlara vereceğin ateş azabını kat kat ver" diyeceklerdir. O zaman Allah, "Zaten hepsi için kat kat azap kararlaştırılmış bulunmaktadır. Tabi siz bunu bilemezsiniz" diyerek, insanları şirke bulaştıranların ek günahları olacağını açıklayacaktır.

**İşte bu nedenle, dini kurallar konusunda konuşanların dikkatli olması ve insanları şirke sokacak önerilerden uzak durmaları gerekiyor. Israrla şirk koşan İns ve Cinlerden aşırı olumsuz puanlı olanlar, demek ki mahşerden önce belirlenmekte ve belirli bir grup sayısı oluşunca, eski ve yeniler hep birlikte ve başkalarını şirke sokma günahını işleyenler en önde olacak şekilde, Cehennem'in ateş azabına tutulmaya başlanmaktadır. Cennet'i hak edenler de Cennet'e ve üst eğitimlere devam ettirilmektedirler diyebiliriz. Bu durumda sadece Dünya öğrencisi olma sırasını bekleyenler Berzah âleminde bekleyiştedirler. Tabi gerçeği Allah bilir. *En'am-128 ve Saffat-158 nci ayetlerde olduğu gibi, bu ayette de İns ve Cinlerin aynı anda mahşer toplantısında olacakları belirtilmekte olup, bu açıklama, benim Vakıa-41 nci ayetin dipnotundaki düşünceme uygun düşmektedir. Ancak Meryem-40 ncı ayette de bütün yaratılanların da kıyamet günü hesap vermek üzere toplanacakları belirtildiğine göre, mahşerdeki yerleşim konusu yine bilinmezliğini korumaktadır.*

39. Önce ateşe doğru gitmekte olanlar da sonra gelenlere şöyle diyecekler: "Sizin de yapılan yanlışı önemsemeyip direnmekle bizden kalır bir yanınız yoktur. Yaptıklarınıza karşılık, siz de tadın azabı bakalım".

40. Ey insanlar! Ayetlerimizi inkâr edip büyüklük taslayanlara göğün kapıları açılmaz, Cennete giremezler ve deve veya kalın halat iğne deliğinden geçmeyeceği gibi, bunun gerçekleşmesi de mümkün olamaz. İşte, suçluları Biz böyle cezalandırırız. 41. Böyleleri için Cehennem, bir yatak ve üstlerini de örten bir

örtüdür. Zalimleri işte Biz böyle cezalandırırız.

**Demek ki, suçluların /olumsuz varlıkların Cennete girişlerini engelleyen gökyüzü kapıları /engelleri bulunmaktadır ve bunları açmaları /aşmaları mümkün değildir. "Deve" kelimesi Araplar tarafından hem "deve", hem de "halat" anlamında kullanılan bir kelimedir. Bizim deyimimizle "devenin hendeği atlamasının mümkün olmayacağı" gibi bu engeli de aşmak imkânsızdır.*

42. Buna karşılık, iman edip salih ameller gerçekleştirenler, Cennet ehlidirler ve onlar orada sürelerce kalacaklardır. Gerçekte Biz hiçbir nefse kapasitesinin üstünde bir sorumluluk yüklemeyiz /insan bunu zaten başarabilecek kapasitede yaratılmıştır.

**Diyebiliriz ki, Dünyaya gönderilmeden önce, İns /öğrenci Ruh dediğimiz ve beşerin binçaltını oluşturan kısmına yüklenen nefsler, fırsat verilen Dünya yaşamı sırasında belli bir aşamaya kadar tekâmül etmek üzere belirlenmiş düzeyi başarabilecek bir özellikte /kapasitede yüklenmektedir ve bunların tekâmül edişi, ancak bu kapasiteye göre olabilecektir. Buna dayanarak da A'la-9 ncu ayette Kur'an'ı her okuyanın bu kapasitesine göre faydalanacağı belirtilmiştir.*

43. İşte iman edip, salih ameller gerçekleştirmiş olup, kalplerinden olumsuz nefs duygularını çıkarmalarına /öldürmelerine yardımcı olduğumuz kullarımız, içlerinden nehirler akan /olumsuzluklardan arınmış olan Cennet ile müjdelenince; "Bizi bu mutluluğa ulaştıran Allah'a övgüler /hamd olsun. Allah bizi hidayete iletmeseydi, bizim buraya gelmemizi sağlayan olumlu puanlarımızı alamazdık. Demek ki Rabbimizin elçileri /peygamberler de bize gerçek ilahi bilgileri getirmişler" diyecekler. Ve onlara "Yapmış olduklarınıza karşılık olarak hak sahibi olduğunuz Cennet işte bu" denecektir.

44. Bu arada, Cennet halkı, Cehennem halkına şöyle diyecekler: "Biz, Rabbimizin bize söz vermiş /vaad etmiş olduğu Cennet gerçeğine kavuştuk. Peki, Rabbinizin size de söz verdiği Cehennemi gerçek olarak buldunuz mu?". Cehennem halkı cevaben, "Evetl Bulduk" diyecekler. Ve aralarından biri, "Allah'ın laneti, aklını ve gönül gözünü çalıştırmayan bizlerin ve bizi kandıran zalimlerin üzerine olsunl" diye bağıracaktır.

45. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Cehennemi hak edenler, başkalarının Allah'ın bildirmiş olduğu birer gerçek olan muhkem /değişmez amaç hükümleri öğrenmelerini /anlamalarını engellemekte ve onları değiştirip çarpıtmaktaydılar. Onlar, ayrıca ahret gerçeğini inkâr etmişler ve bu nedenle de küfre sapmışlardı.

**Burada, Kur'an'ın anlayarak okunup öğrenilmesine dikkat çekilmekte ve ahret konusunu red etmenin de Allah'a karşı şirk koşma gibi küfre sapmanın bir çeşidi olarak tanımlanmakta olduğu görülmektedir.*

46. Cennet ile Cehennemin arasında bir ayırıcı engel bulunmaktadır. Ve mahşer gününde, ikisinin de tam orta yerinde olan A'raf'ta /hesabın yapıldığı ve tanıyıp ayırma yerinde bazı görevliler /Melekler bekliyor olacaklar. A'raf'taki bu görevliler, Cenneti hak edenleri ve Cehennemi hak edenleri yüzlerine bakarak tanıyacaklar. Akabinde, mutlu bir manzara içindeki Cennete gireceklere "Selamün 'alayküm - Barış ve mutluluk üzerinize olsun" diye sesleneceklerdir. Böylece onlar da içleri rahatlamış olarak Cennete girmek üzere aradaki bölgede beklemeye başlayacaklardır.

**Dolayısıyla, A'raf'taki görevlilere "Farklı özellikleri birbirinden ayırt edebilenler anlamına gelen A'rifler" diyebiliriz. Muhammed 30 ve Rahman-41 nci ayetlerde iman durumunu belirleme yetkisinin peygamberlere bile verilmediği vurgulanmaktadır. Demek ki "Selamün aleyküm" şeklinde selam verme, Cennet ehline verilen bir selam*

şeklidir.

47. Cennete gitmek üzere bekleyenler işte bu sırada dönüp Cehenneme gideceklere baktıklarında, Cehennemdeki o korkunç manzarayı görecekler ve "Rabbimiz, bizi bu sapmış ve zalim toplulukla birlikte bulundurma" diye yalvarmaya başlayacaklar. 48. Cehennem adayı olanlar arasından tanıdıkları kimselere; "Anladınız değil mi? Sizin servet biriktirmeniz, yanlış yolda olanlar olarak bir araya gelmeniz /inanışınıza göre grup /cemaat oluşturmanız ve üstünlük taslamış olmanız /bize arşı kibirlenmeniz, görüyorsunuz size hiçbir fayda sağlamamış" diye bağıracaklar ve birlikte beklemekte olan diğer Cennet adaylarını işaret ederek, 49. "Allah, onlara bir iyilik vermeyecek /rahmet etmeyecek diye yemin etmiş olup, kibirlenerek uzak durmuş olduğunuz kimseler bunlar mıydı?" diye de soracaklar. Görevliler daha sonra Cennet adayı olarak A raf'ta beklemekte olanlara, "Haydi Cennete girin, artık size bir korku yoktur ve üzülmeyeceksiniz" diye seslenip onları Cennete yönlendirecekler.

50. Cehennem adayı olanlar, Cennete gitmekte olanlara: "Ne olur, suyunuzdan veya Allah'ın size verdiği rızktan /nimetlerden biraz da bize verin" diye yalvaracaklar. Cennete .gitmekte olanlar da, "Bilmeniz gerekir ki Allah, bu istediklerinizi küfre sapmış olanlara haram kılmıştır /yasaklamıştır" diye cevaplayacaklardır.

51. Gerçek şu ki, Cehennemi hak etmiş olanlar, bildirdiğimiz dini buyruklarımızı alaya almışlar, oyun oynandığını zannetmişler /eğlenceyi ve zevk peşinde koşmayı dinleri /tek hedefleri yapmışlar, Dünya hayatına dalmışlar, ahrette olacakları ve ayetlerimizi umursamamışlardı. Biz de hesap gününde onları umursamayacağız.

**Aynı açıklama İncilde; "Ve İsa cevap verip dedi: İyi tohumu eken insanoğludur, tarla ise Dünyadır-Matta Bap-13/37".*

52. Şu bir gerçek ki Biz, bütün insanlara, gerçekleri bilimsel olarak ve en ince ayrıntısına kadar açıkladığımız bir Kitap gönderdik. Ve bu kitap, inanmak isteyen ve bu uğurda çaba gösteren bir toplum için, Allah'ın rızasını kazandıracak kuralları bildiren /hüden /bir yol göstericidir /uyarıcı bir rahmettir.

53. Kitabımızı inkâr etmiş olanlar, bu kadar ayrıntılı ve bilimsel /gerçek olarak açıkladığımız Kitabın haberlerinin değiştirilmesini mi bekliyorlar? Bildirdiklerimizi daha önce umursamayanlar, Kur'an'da bildirilen ahret ve hesap günü toplantısı sırasında gerçekleri görünce, "Meğerse Rabbimizin elçileri /peygamberler, bize gerçeği bildirmişler. Şimdi bize şefaat edecek bir şefaatçi yok mu? Yahut da yeniden Dünyaya geri gönderilsek de, biz de inanmışlardan olsak" diyecekler. Bildirilen gerçekleri kabul etmeyip yanlış yola sapanlar, esasında uydurdukları rivayetler /Allah için yaptıkları iftiralar yüzünden kendi nefslerini zarara uğratmışlardır. Ve sözde Allah'a ulaştıracaklar diye bağlandıkları ve şirk koştukları da zaten mahşerde kendilerini terk edecek /sahip çıkmayacak ve yüzüstü bırakacaklardır.

**Burada, tekrar Dünyaya dönme isteği olduğuna göre, demek ki tekrar Dünyaya gönderilip, eğitime devam şansı söz konusudur diyebiliriz. Çünkü öyle bir şey var ki, akla gelmekte ve temenni olarak ifade edilmektedir. Bu görüşümü, "Kur'an bir doğruyu, bir olumsuza, bir yanlışa bindirerek, ona gizleyerek açıklar" prensibine dayandırıyorum. Aynı temenni Secde-12, Mümin-11, Duhhan-56, Zumer-58 ve İbrahim-44 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Af kapsamına girmeyecek büyük günahları nedeniyle aşırı olumsuz puanlar /notlar almış ve bu nedenle de kesin olarak Cehennem'i hak etmiş olanların, hesap vermek üzere bekletilmekte olanların da olacağı, A'raf-38 nci ayette açıklanmıştır.*

54. Ey insanlarl Rabbiniz olan Allah O'dur ki, gökleri ve yeri altı günde /dönemde /aşamada yaratan ve sonra Arş aracılığı ile yarattıkları üzerinde yönetim düzeni ve egemenliğini sağlayandır. Allah, geceyi, gündüz ile boğan /etkisizleştiren /bürüyüp örtendir. Güneş, Ay ve Yıldızlar da Allah'ın egemenliğine boyun eğmiştir. Dikkat edinl^Evreni yaratma da, yönetme de Allah'a aittir. Şüpheniz olmasın ki, Âlemlerin Rabbi olan Allah çok yücedir.

**Genelde gece /karanlık sembolü, ölüm veya cehalet için kullanılmaktadır. Dikkat edilirse, gecenin gündüz ile yok edilmesi gibi, cehalet de bilgi ile yok edilmektedir. Yaratılış günleri Fussilet-9-12 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

55. İşte böylesine güçlü olan Rabbinize içtenlikle /samimi bir inançla /tedarruan /gittikçe eğilerek /ritüelli olan namaz şeklinde ve gösterişsiz dua edin. Çünkü Allah, gösteriş içinde abartılı söz söyleyenleri /dua ederken bu riyakâr davranışları nedeniyle sevmez.

**Diğer bir ifade ile, sadece Allah rızası için dediğimiz " muhkem /değişmez amaç hükümleri ve bir muhtacın ihtiyacını giderecek her yardım girişimini, hiçbir karşılık beklemeksizin ve mümkünse gizli olacak şekilde yerine getirin denmektedir. Aynı uyarı*

Maun-1-7, Nisa-142 ve Tevbe-54 nci ayetlerde de yapılmıştır. Demek ki, Allah ile olan iletişim, inanç ve din ismi altında kıyafet, makam ve gösteriş ile görünüşe alet edilmemelidir. Duanın da ayrıca herhangi bir aracı olmaksızın doğrudan Allah'a yapılması gerektiği Zumer-54'te, bu şekilde yapıldığı takdirde de ancak ilahi iletişim kanalını açabileceği Mümin-60 ncı ayette vurgulanmıştır. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki dua, yapılmakta olan bir çabaya yardım isteme yanında, verilen nimete teşekkür için ve olumsuz hiç bir ifade kullanmaksızın yapılmalıdır. Ve şu da bilinmelidir ki, Allah'ın ismini arka arkaya ve belirli sayılarla tekrarlamalar, ilahi bir istekte bulunma, yardım isteme veya şükür demek olan bir dua değildir. Ve dua, ısmarlama, yazılı şekilde değil, ana dilde, içten geldiği gibi ve konsantre olarak yapılmalıdır. Ayette duanın tedarru'an denilen ritüelli /şekilsel /vücudu gittikçe eğerek olanı demek olan Namaz şeklinde de dua üzerinde durulmaktadır. Bu özelliği ile, açıkça namaz şeklinde duaya değinen ilk ayet oluşu ile önemli bir ayet olmaktadır. Diğer ayetler A'raf-205, En'am-42 ve 43 ncü ayetlerdir ve burada olduğu gibi duanın "Tedarru'an", yani namaz kılma şeklinde de yapılması istenmektedir. Dua ve ibad etmenin huşu içinde /içtenlik ve konsantre olarak yapılmasının önemi Hz. Muhammed tarafından vutgulanmştır; "Insanlardan kaldırılacak olan ilk ilim huşudur. Büyük bir camiye girip huşu üzere olan tek şahsı göremeyeceğin vakit yakındır!"-Kütubu sitte-4139.

**Mazlumun bedduası için Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir: Mazlumun bedduasını almaktan kork. Zira Allah'la bu beddua arasında perde mevcut değildir." İbnu Abbas-Kütubu Sitte-2009.*

56. Bunun gibi yine barış sağlandıktan sonra, aşırılığa yönelip yeryüzünde bozgunculuk yapmayın ve Allah'ın gücünü /varlığını hissedip çekinerek ve rahmetini umarak dua edin. Çünkü Allah'ın rahmeti, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun salih ameller gerçekleştirenlere /Muhsin olanlara çok daha yakındır.

57. Örneğin Allah, rahmetinin bir ön müjdecisi olarak rüzgârları gönderir. Bulutlar da buhar halinde toplanıp yağacak duruma geldikten sonra, yine rüzgarla onları kaldırır, sürükler ve ölü /kuru olan toprağın üzerine süreriz. Ve o bulutlardan yağan yağmur suyu ile o kupkuru topraktan her çeşit ürünü çıkarırız. İşte Biz, ölüleri de böyle çıkarırız. Belki bu anlattıklarımızı araştırıp, düşünüp öğüt alırsınız.

**Su ile bitkilerin topraktan canlanıp çıkmaları örneğinden sonra, insanın diriltilmesine geçilmesi, insanın canlılığının da topraksu ve Allah'ın üflediği soluk sayesinde sağlanmakta olduğunu düşündürmektedir. Nasıl her ilk baharda kökü aynı kalmış olan ağaç, farklı dallar ve yapraklar olan elbisesi ile yeşilleniyorsa, insanın da aynı İns /Ruh, fakat farklı vücutlarla /elbiselerle Dünyaya doğması da gerçekleşmektedir görüşündeyim. Çünkü dikkat edilirse, yoktan var etme için "kün veya halak - yaratma" kelimeleri kullanılırken, ölünün yeniden yaşatılması için ise bu ayette olduğu gibi "ihya veya nuhricdiriltme, bulunduğu yerden çıkarma" ifadesi kullanılmaktadır. Buna göre diyebiliriz ki, bir İns'in /öğrenci Ruh'un Dünyaya ilk gönderilişi "yaratma" şeklinde olurken, sonraki gönderilişleri için ise "diriltme, bulunduğu yerden çıkarma" şeklinde yapılmaktadır. Gerçeği Allah bilir.*

**Ayetteki rüzgarın bulutları kaldırıp sürüklemesi bilgisi, bir kısmı negatif ve bir kısmı da pozitif yüklü bulutların birleşip yağmur yağacak hale getirilmesi bilgisi yanında, havadan yararlanılması ile uçakların keşfinin de ön bilgisini vermektedir diyebiliriz.*

58. İyi ve bereketli arazi, Rabbinin izniyle iyi ve bol ürün verir. Kötü ve çorak arazi ise, pek verimli ürün vermez. Şükredecek bir topluluk için ayetleri böyle ayrıntılı olarak açıklarız ki anlayıp düşünüp benimsesinler.

**Demek oluyor ki, her özellik ve yetenek, Allah'ın hesaplamasına uygun olanlara ve bir nimet olarak verilmektedir.*

59. Ey insanlar! Belki düşünüp ders çıkarırsınız diye size şunu anlatalım; Zamanında Biz, elçi olarak Nuh'u toplumuna göndermiştik. Nuh, halkına: "Ey halkım, sadece Allah'a ibad /kulluk edin. Sizin Allah'tan başka bir ilahınız yoktur. Yoksa sizin üstünüze gelecek büyük bir günün azabının size gelmesinden korkuyorum" diyerek onları uyarmıştı. 60. Ancak Nuh kavmininin ileri gelenleri /meleleri, "Nuh, Sen neler saçmalıyorsun? Doğrusu biz Seni apaçık bir dalalet /yoldan çıkmışlık içinde görüyoruz" diyerek O'nu red etmişlerdi.

61. Bunun üzerine Nuh: "Ey halkım, Ben doğru söylüyorum. Bende bir sapkınlık /aldanmışlık yoktur. Ben, âlemlerin Rabbi tarafından gönderilen ve buyruklarını bildiren bir elçisiyim". 62. "Ve Ben sadece Rabbimin Bana bildirdiklerini iletiyor ve sizi uyarıyorum. Çünkü Ben, sizin bilmediklerinizi, Allah'tan gelen vahiy nedeniyle biliyorum". 63. "Takva sahibi olmanız ve belki Allah'ın buyruklarına uyup insanlara merhamet etmeyi /acımayı ve yardım etmeyi öğrenesiniz diye Rabbinizden bir buyruğun /zikrin /vahiy kitabının sizi uyarmak üzere aranızdan bir kişiye gelmesine mi şaşırdınız? " diyerek açıklamalarda bulunmuştu.

64. Halkı, Nuh'un bu bildirdiklerini kabul etmeyip O'nu yalanlamışlardı. Bunun üzerine Biz de, Nuh'u ve gemide beraberinde bulunanları kurtarmıştık. Ayetlerimizi yalanlamış olanları ise, suda boğmuştuk. Çünkü onlar, gerçekleri görmeleri iyice körleşmiş bir halktı.

**Dalalete düşmüş olan için "Gözleri var, gördüklerini anlamazlar, kulakları var, duyduklarını anlamazlar -A'raf-179 " veya "Kalpleri mühürlenmiştir" deyimleri kullanılmıştır (Rum-59, Bakara-6-7, Nisa-155, Münafikun-3 ve Tevbe-87). *Bir görüşe göre gemi, Nuh'a vahyedilerek indirilen ve insanları Allah'a yaklaştıracak ilahî bilgiler, muhkem /değişmez amaç hükümler içeren sahifeler /zikir ve Nuh bunlarla insanları doğruya iletmiş ve aydınlatmış, cahillikten kurtarmıştır. Ben de bu görüşe katılıyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

65. Aynı şekilde Ad halkına da elçi olarak kardeşleri Hud'u göndermiştik. Hud halkına; "Ey halkım! Sadece Allah'a kulluk /ibad edin. Sizin Allah'tan başka bir ilahınız yoktur. Hala Allah'a inanıp O'na karşı takva içinde olmayacak mısınız?" demişti.

66. Küfre sapmış Hud halkının meleleri /sözde bilgili ileri gelenleri ise, "Ya Hud, biz aklını oynattığını ve yalancılardan olduğunu görüyoruz" diyerek karşı çıkmışlardı.

67. Hud da bunun üzerine, "Ey halkım, ben aklımı oynatmadım, yalan da söylemiyorum. Ben sadece, âlemlerin Rabbinin buyruklarını size bildirmek için görevlendirdiği bir elçisiyim". 68. "Ve Ben sadece Rabbimin Bana bildirdiklerini size duyuruyorum. Ben, sizin için güvenilir bir nasihat ediciyim /uyarıcıyım . 69. "Sizi uyarmak amacıyla, içinizden bir kişiye, Rabbinizden bir buyruğun gelmesine mi şaşırıyorsunuz? Düşünün, Nuh'un halkından sonra, Allah sizi onların yerine halife /kendi temsilcisi gibi Dünyayı kullanıcı ve ondan yararlanıcı olarak getirdi ve sizi inkar etmiş olan Nuh halkından daha müreffeh kıldı. O alde elçimizin bildirdiklerini düşünün ki belki iflah olursunuz /kurtulursunuz" diyerek açıklamalarına devam etmişti.

**Bu duruma göre, Nuh tufanı ile bir nesil yok edilmiş, Nuh ve yakınındakilerin inananlarından gemiye alınanlardan ise yeni bir insan nesli başlamış olmaktadır. Eğer bu tufan bütün Dünya genelinde ve jeolojik bir kıyamet amacıyla gerçekleştirilmişse, bizler de bu neslin devamı olmaktayız demektir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

70. Hud halkının ileri gelenleri yine, "Ya Hud! Sen bize, tek Allah'a ibad edin ve atalarınızın taptıklarını terk edin mi diyorsun? Eğer doğru sözlü isen, hadi bizi korkuttuğun kıyameti ve azabını getir de görelim bakalım" demişlerdi. 71. Hud da "Ey halkım! Böyle davranmakla, Rabbinizden bir felaketi ve olumsuzluğu /pisliği kendi ellerinizle davet etmiş bulunuyorsunuz. Sizin ve atalarınızın uydurduğu ve Allah'ın kendilerine hiçbir delil ve güç vermediği, kendinizin ve atalarınızın taktığı isimlerle çağırmakta olduğunuz putlarınızın üstünlüğü hakkında mı benimle tartışıyorsunuz? O zaman bekleyin ve ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim" diyerek yaptıkları hataları onlara anlatmıştı.

72. Bizden bir iyilik /rahmet olarak, Hud'u ve Hud ile birlik olanları kurtarmış ve ayetlerimizi yalanlayarak inkar edenlerin de kökünü kurutmuştuk. Çünkü onlar müminlerden değillerdi.

**Mümin kişi için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

73. Aynı şekilde, Semud kavmine de elçi olarak kardeşleri Salih'i göndermiştik. Salih halkına, "Ey halkım, sadece Allah'a kulluk /ibad edin. Sizin Allah'tan başka bir ilahınız yoktur. Bu söylediğimize dair Rabbinizden size apaçık bir delil gelmiştir. O da, şu 'Allah'ın devesi' dir. Onu rahat bırakın ve Allah'a ait arazide otlasın. Ona bir zarar vermeyin, yoksa size sıkıntı verici bir azap gelir". 74. "Düşünün, Ad halkından sonra Allah sizi, onların yerine halife olarak getirdi. Ve sizi yeryüzüne yerleştirdi. Siz, Allah'ın dağlarından evler için taşlar yontup, düzlüklerinde köşkler yapıyorsunuz. Artık, Allah'ın verdiği nimetleri hatırlayın da, ülkenizde bozgunculuk /fesatçılık yaparak anarşiye yol açmayın" diyerek halkını uyarmıştı.

**Semud kavmi, Ad kavminden sonra Kuzeybatı Arabistan'da Hicr bölgesinde yaşayan toplumdu.*

**Helâk edilmiş bir toplumdan sonra gelen toplum, önceki toplumun halifesi olarak yaratılmış olmaktadır. Bu dönüşümü, hasat edilen bir ekinin yerine, aynı tarlaya yeni bir tohum ekmeye benzetebiliriz. İlk insan grubu ile insan neslinin başlatılmasının ise, Allah'ın "Melek görevliler /halifeler yetiştirme projesi" nin başlatılması olarak düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

75. Semud halkının ileri gelen ve kibirli sorumluları /meleleri, içlerindeki iman etmiş savunmasız kişilere, "Sizler, Salih'in, Rabbi tarafından gönderilmiş bir

elçi olduğuna gerçekten inanıyor musunuz?" diye sorgulayıp eziyet ediyorlardı. İman etmiş olanlar da, görmekte oldukları eziyetlere rağmen, "Tabi ki biz Salih'in Allah'tan getirdiği buyruklara inanıyoruz" deyip yine de karşı çıkıyorlardı.

76. Zulüm yapanlar /kibirlenip red etmiş olanlar ise baskılarına devam ederek, "Biz, sizin gibi düşünmüyoruz ve inandığınız şeyi inkar ediyor ve red ediyoruz" diyerek, 77. Hemen deveyi keserek öldürüp Rab'lerinin buyruklarına karşı gelmişlerdi ve "Ey Salihl Sen gerçekten elçilerden biri isen, bizi tehdit ettiğin azap da doğru ise, onu başımıza getir de görelim" demişlerdi. 78. Bunun üzerine, Semud halkının inkârcılarını, o korkunç sarsıntı ve titreme ansızın yakalamış ve sabahleyin evlerinde diz üstü çökmüş bir şekilde şaşkınlaşıp donup kalmışlardı.

79. O zaman Salih de kavminden sağ kalmış olanlarına, "Ey halkım, Ben size Rabbimin elçilik görevini yaptım, size mesajlarını tebliğ ettim, nasihat da ettim, demek ki siz öğüt verenleri /nasihat edenleri sevmezsiniz" diyerek onlardan uzaklaşmıştı.

80. Ve Lut'u da elçi olarak (Sodom) kavmine göndermiştik. Lut da halkına, "Sizden önceki toplumlardan /âlemlerden hiçbirinin yapmadığı bir iğrençliği mi yapıyorsunuz?". 81. "Siz kadınlarınızın yerine, erkeklere cinsel duygularla yöneliyorsunuz. Doğrusu siz, aşırılığa sapan bir topluluksunuz!" demişti.

**Çünkü eşcinsellik veya lezbiyenlik, farklı eşlerin kilit-anahtar uyumunu sağlayamayacak ve evliliğin Allah'ın beklediği Tek Allah inancına götürme amacına ters düşecektir. Ve Lut kavmi gibi toplumların helâk olmasına neden olan bu sapkınlıkta kişiler, beraberliği ve sevgiyi, Allah'a yönlendirici amacı yerine, bedensel zevke değişmiş olmaktadırlar.*

82. Bunun üzerine kavmi, "Demek temiz olanlar sizlersiniz ve buna göre sizin yurdumuzdan çıkarılmanız gerekiyor" şeklinde alay edici bir tehditle cevap vermişlerdi. 83. Sonra Biz de, Lut? u ve ailesini kurtarmıştık. Eşi hariç. Çünkü o, yoldan çıkmışlardandı ve helâk olanlardan olmuştu. 84. Yaptıkları iğrençliğe karşılık Biz, üstlerine yağmur gibi taşlar yağdırmıştık. Ya Muhammedl İşte bu örnekle, suçluluk içinde olan günahkârların sonunun ne olduğunu gör.

85. Medyen kavmine de kardeşleri Şuayb'ı elçi olarak göndermiştik. Şuayb halkına, "Ey halkım, Allah'a kulluk /ibad edin. Sizin Allah'tan başka ilahınız yoktur. İşte Rabbiniz, size açık bir belirleyici olarak ölçü ve tartıyı tam uygulamanızı istemektedir. İnsanların mallarını eksik tartıp haksız kazanç elde etmeyin. Barış sağlandıktan sonra yeryüzünde, barış ve huzuru bozacak /anarşi çıkaracak davranışlarda bulunmayın. Eğer müminler iseniz, böyle davranmamanız sizin için daha hayırlıdır".

86. "İman etmiş olanların inançlarını alaya alıp, onları Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun ameller gerçekleştirme olan dosdoğru yollarından engellemeye çalışmayın. Düşünün, siz sayıca çok az iken, Allah sizi çoğalttı. Bozgunculuk yapanların sonunun nasıl olduğuna dikkatle bakın" diyerek onları uyarmıştı.

**Medyen şehri ve kavminin, Filistin ile Hicaz arasında Kızıldeniz sahilinde olduğu ileri sürülmektedir.*

87. Şuayb devam ederek; "Madem ki sizden bir kısmınız, Rabbiniz tarafından Bana gönderilen buyruklara iman ediyor, bir kısmınız da inanmıyor. O zaman Allah, bu durumumuza bakıp aramızda karar verinceye kadar sabredeceğiz. Çünkü Allah, karar verenlerin en hayırlısıdır" diyerek işi zamana bırakmıştı.

88. Ancak halkın büyüklük taslayan ileri gelenleri /meleleri, Şuayb Peygambere karşı çıkarak, "Ey Şuayb, ya bizim dinimize geri dönersiniz, ya da Seni ve Seninle beraber olanları kentimizden süreriz" diye tehdit edince, Şuayb da; "Biz, bu dediklerinizi istemeden /kerhen kabul etsek de mi?". 89. "Ancak biz kerhen de olsa bunu kabul edemeyiz. Çünkü Allah bizi, sizin şirk koşan hurafe dininizden kurtardıktan sonra, tekrar ona dönersek, Allah'a karşı yalancı duruma düşmüş oluruz. Allah istemedikçe, sizin hurafe dininize tekrar dönmemiz mümkün değil. Şu bir gerçek ki, Rabbimizde her şeyin oldukça geniş bir ilmi bulunmaktadır ve her şeyi en iyi bilendir. Biz yalnız O'na güveniyoruz /tevekkül ediyoruz. Ey Rabbimizl Bizimle halkımızın arasındaki bu anlaşmazlık durumunu hak ile çöz. Çünkü Sen çözüm getirenlerin en hayırlısısın" diyerek karşılık vermiş ve Allah'a dua etmişti.

90. Büyüklük taslayan ve Allah'a şirk koşan kavmin ileri gelenleri /meleleri, "Eğer Şuayb ile beraber olursanız, başınıza gelecekleri bir düşünün" diyerek inananları tehdit etmişlerdi. 91. Bunun üzerine şirk koşan inkârcı halkı sabahleyin bir sarsıntı yakalamış ve evlerinde yığılıp kalmışlardı. 92. Şuayb'ı yalanlayanlar, sanki orada daha önce hiç insanlar yaşamamış gibi yok oldular. Böylece asıl kaybedenler, elçimiz Şuayb'ı yalanlayanlar oldu.

*Demek ki, lokal doğal afet /kıyamet olmuş ve oradaki toplum sadece helâk edilmiş.

93. Bu korkunç manzara karşısında Şuayb, "Ey halkım, Ben size Rabbimin bana bildirdiği gerçekleri duyurdum. Size öğüt verdim, uyardım. Artık, şirk koşan inkârcı bir topluluğa acımam söz konusu olamaz?" diyerek geri kalanlara sitem edip onlardan uzak durmuştu.

94. Ey insanlarl Her ne zaman bir ülkeye, Allah'ın birliğini anlatmak için bir peygamber gönderdiysek, hepsi de, gelen peygamberleri yalanlamışlardır. Biz de, peygamberlerin anlattığı ayetlerimizi kavrayıp anlamaları için, şirk koşmadan belki doğru yola yönelirler diye, oranın halkına mutlaka önce darlık ve sıkıntı vermişizdir. 95. Akabinde, darlık ve sıkıntının yerine bolluk ve refah getirmişizdir. Fakat Biz, sıkıntıyı kaldırıp bolluğu getirince, yine Allah'ı unutarak, "Geçmişte atalarımız da buna benzer sıkıntı ve refah halleri yaşamışlardı" deyince, Biz de farkında olmadıkları /Dünya yaşamına dalmış oldukları bir sırada ansızın onları helâk etmiştik.

*Bu duruma göre, sıkıntı ve darlıklar birer sınav ve tekâmül aracı olmaktadırlar.

96. Hâlbuki örneklerini verdiğimiz ve helâk etmiş olduğumuz bu ülkelerin halkları, buyruklarımızı bildirmek için gönderdiğimiz peygamberlere iman edip takva içinde olsalardı, göklerden ve yerden olmak üzere bereket kapılarını açardık. Fakat gönderdiğimiz peygamberleri yalanladıklarından ötürü, tüm servetleri ve kazandıkları ile birlikte onları yok ettik.

*Yerden gelecek bereketin hak edilen Dünya malı, gökten gelecek bereketin ise, ilahi destek olacağını düşünüyorum.

97. Vermiş olduğumuz bu örneklere baktığımızda hangi ülkenin halkı, geceleyin uyurlarken, azabımızın kendilerine gelmeyeceğinden emin olabilirdi? 98. Veya yoldan sapmış böylesi bir halkın, bir sabah güneş doğduktan sonraki ilk kuşluk vakti yeni uyanıp eğlenirlerken, felaketimizin yakalarına yapışmayacağına ilişkin bir garantileri bulunmakta mı ki, bir türlü düşünüp doğru yola yönelmek için çaba göstermiyorlar?

*Doğal afetlerin özellikle gece olmasını, gece vakti güneşin olmayışı ve ilahi haberleşme kanallarının gece daha sağlıklı oluşu ile açıklamıştık.

99. Veya Allah'ın, yaptıkları olumsuzluklara karşılık bir planının olmayacağından nasıl emin idiler? Çünkü ancak yanlış yola sapmış bir halk, Allah'ın planının olmadığına inanır ve battıkça batar.

100. Önceki nesillerden sonra, onların arkasından yeryüzüne gelenlerin, kendilerinden öncekilerin akibetlerini araştırıp gerçeği görmeleri gerekirdi. Gerçek şu ki Biz, suçlulukları sebebiyle durumlarını uygun görünce, sonraki gelen nesilleri de aynı şekilde cezalandırabiliriz. Hatta Biz, suçlu olan insanların kalplerini /algılama yeteneklerini mühürleriz de farkına bile varamazlar.

101. Ya Muhammedl İşte sana anlattığımız bu tarihsel gerçekler, daha önceki toplumların ve elçilerin başlarından geçen olaylardır. Elçileri, onlara apaçık belgelerle /gerçek bilgilerle gelmişlerdi. Fakat daha öncekilerin yalanladığı gibi, onlardan sonra gelenlerin birçoğu da inanmamıştı. Allah, şirk koşan inkârcıların /küfre sapanların kalplerini işte böyle mühürler ve mutsuz kılar.

102. Dolayısıyla Biz, geçmişteki o halkların çoğunu, Dünyaya göndermeden önce yaptığımız anlaşma sırasında verdikleri sözü tutanlar olarak değil de, pek çoğunu doğrudan sapmış /fasık bulduk.

*Burada belirtilen anlaşma ile ilgili bilgi, Temel Kavramlar bölümünde verilmiştir. Bu anlaşmaya göre ve Rum-30 ncu ayette belirtildiği gibi, her insan İslam dinini kabule yatkın doğuyor, fakat doğduktan sonra ebeveynlerinin dini inancına yönelmiş oluyor. Dolayısıyla da insanın makbul olanı, ebeveyn ve toplumsal geleneklere rağmen bilinçaltında olan İslam inancına ve verdiği sözlere sadakata yönelen olmaktadır. Bakara-171 nci ayette, atalarının inançlarına körü körüne uyan, taklit eden, çobanın her dediğine uyan hayvana benzetilmiştir.

103. Örneğin daha önceki halklara gönderdiğimiz elçiler gibi, Musa'yı da apaçık kanıtlarımızla birlikte, Firavun ve yetkili adamlarına /melekere göndermiştik. Fakat Firavun ve yanındakiler, ayet ve kanıtlarımıza hakaret ederek onlara zulmettiler. Ya Muhammedl Fesatçı Firavun ve adamlarının sonunun nasıl olduğuna, insanlar da ibret alsınlar diye Sen de dikkat et.

104. Şöyle ki, Musa Firavun'a gittiğinde; "Ey Firavunl Ben âlemlerin Rabbi tarafından görevlendirilmiş bir elçiyim". 105. "Benim görevim, Allah hakkında gerçeği söylemektir. Ben, Rabbinizden size gerçek bilgilerle geldim. İsrailoğullarının Mısır'dan ayrılmak üzere benimle birlikte gelmelerine müsaade et" demişti.

*Hz. Musa, Hz. Yakup'un Mısır'da olan oğlu Yusuf'un yanına göç etmiş olan İsrailoğulları ile birlikte Mısır'dan çıkıp eski yurtları olan Filistin'e tekrar dönmek istemektedir.

106. Firavun; "Eğer gerçekten bu söylediklerin doğruysa ve bir delil /gerçek bilgisi getirdiysen, göster o delili de görelim bakalım" dedi.

107. Musa, birinci delil olarak, değneğini yere attı /kendisine vahyedilen gerçekleri anlattı, o anda değnek /asa kocaman bir yılan oluverdi /düşüncelerini darmadağın etti.

*Hz. Musa'nın asası, esasında "gerçek ilahi bilgi" nin sembolüdür ve asanın ortaya atılması, Hz. Musa'nın bu bilgilerini, peygamber olarak tebliğ etmeye başlamasını vurgulamaktadır diye düşünüyorum. Yılan sembolü de zaten, yaşamsal kudreti, gücü, yaşamsal değişimi, yaşamın devri daimiliğini, insanları uyandıran ve şaşırtan gerçekleri tanımlayan bir semboldür.

108. Ve ikinci delil olarak da, Musa elini göğsünden çıkardı, Firavun ve yanındakilerin gözleri önünde, Musa'nın eli lekesiz bembeyaz oluverdi /oluşturduğu etki ile kendini kabul ettirdi /eli güçlendi.

*El sembolü, genel olarak yapılanın doğruluğunun, uygulamanın, gücün, hâkimiyetin ve otoritenin sembolü olarak kabul edilir ve ilahi gücü, Allah'ın takdirini ve ruhsal asaleti temsil eder. Sağ el, olumlu bir değeri ifade eder ve sağ elin beyaz ile belirtilmesi de Allah'ın koruyuculuğunun, sevk ve idare ediciliğinin sembolüdür. Buna göre de ayette, Hz. Musa'nın tebliğ ettiği /açıkladığı bilgilerin doğruluğu bu el sembolü ile kuvvetlendirilmektedir.

109. Firavun'un ileri gelenleri /meleleri, "Musa gerçekten ileri bilgili ve becerikli biridir /sihirbazdır /bilgindir " diyerek şaşkınlıklarını belirttiler.

110. Bunun üzerine Firavun da adamlarına dönerek; "Musa sizleri makamınızdan indirmek istiyor. Ne yapmamı önerirsiniz?" deyince,

111. Firavun'un danışmanları; "Musa'yı ve kardeşini beklet ve tüm şehirlere haberciler gönder". 112. "Bu haberciler, ülkenin bilgililerinin / sihirbazlarının gelmesini sağlasınlar" diye öneride bulundular.

*Burada, işaret edilenler, ileri bilgileri olan ve bilgi sihirbazı olarak tanımlanan kişiler olmaktadır.

113. Yapılan duyuru üzerine ülkenin en usta ve tanınmış sihirbazları /din alimleri geldiler ve Firavun'a "Kazanırsak bizim kazancımız olacak mı?" diye sorunca, 114. Firavun; "Evetl Ödülünüz olacak ve benim yakın çevremdeki üst görevlilerden olacaksınız" diyerek gelenlere güvence verdi.

115. Hz. Musa ve ülkenin bilgili sihirbazları /din adamları toplanıp; "Ey Musa, gösteriye /açıklamalarına önce sen mi başlarsın yoksa biz mi başlayalım?" diye sorunca, 116. Musa; "Siz başlayınl" dedi ve din adamları hünerlerini göstermeye başladılar. Ortaya koydukları büyük sihirleri ile gerçekten halkın gözünü büyülediler, onları korkutup şaşkına çevirdiler.

*Buradaki sihirbaz diye tanımlananlar, din adamları olup hünerleri, yaptıkları gösterişli ve göz boyayan dini ritüeller /uygulamalar /törenler, süslü elbiseler ve sözde dine dayalı açıklamaları demektir kanısındayım.

117. Biz de Musa'ya "Asanı yere at /bildirdiklerimizi açıkla" diye vahyettik. Musa, asasını yere attı /açıklamalarını yaptı ve sihirbazların /din adamlarının yapmış olduğu sihirli şeylerin /açıklamaların hepsini yutuverdi /çürütüverdi.

*Burada, Hz. Musa'nın da, kendisine vahyedilen gerçek ilahi bilgilerle, Firavun'un âlimlerini alt ettiği ve onların anlatıp yaptıklarının gerçek olmadığı anlatılmaktadır.

118. Böylece gerçek ortaya çıktı ve sihirbazların /din adamlarının yaptıklarının /bilgilerinin hiçbir değeri kalmamış oldu. 119. Firavun ve adamları hem yenildiler, hem de küçük düşürülmüş oldular.

120. Bunun üzerine sihirbazlar /din adamları, gücünü gördükleri Musa'ya saygıyla bakarak; 121. "Âlemlerin Rabbine inandık". 122. "Yani Musa'nın ve Harun'un da Rableri olana inandık" diyerek iman ettiklerini ifade ettiler.

123. Bu sefer Firavun; "Ben size izin vermeden mi onların rabbine iman ettiniz? Bu bir komplodur. Musa'nın, adamlarını bu şehirden götürmesi için, onunla beraber bu komployu tezgâhladınız. Ama yakında başınıza gelecekleri göreceksiniz!" 124. "Ellerinizi ve ayaklarınızı çapraz keseceğim /bütün yetkilerinizi alıp sizi etkisiz kılacağım ve sonra hepinizi asacağım!" diyerek çok kızdığını belirtti.

125. Sihirbazlar /din adamları da; "Biz zaten Rabbimize /hesap vermek üzere

O'nun huzuruna döneceğiz" 126."Sen, sırf Rabbimizden gelen ayetlerine /gerçek bilgi temelli delillerine iman ettik diye, bizden intikam almak istiyorsun. Rabbimiz, bize dayanma gücü /sabır ver ve canımızı Müslümanlar /tek Allah'a iman edenler olarak al" diye Allah'a dua etmeye başladılar.

**Demek ki, ancak gerçek bilgi cehaleti yok edecektir. İşte zamanımızın bilgi kaynağı olan internet ve buna yatkın olarak doğmakta olan indigo denilen genç neslin bu aydınlanmayı, ilahi bilgilere yönelik kıyamı gerçekleştireceğine inanıyorum.*

127. Bunun üzerine bazı yakın adamları /meleleri Firavun'a "Musa'yı ve halkını, ülkede sana ve ilahlarımıza karşı fesat /karışıklık çıkarsınlar diye mi bırakacaksın?" diyerek onu kışkırttılar. Bunun üzerine Firavun; "Kız çocuklarını yaşatıp, yeni doğan erkek çocuklarını öldüreceğiz. Biz onlardan çok daha güçlüyüz" diyerek intikam alacağını açıkladı.

128. Bu arada Musa da halkına; "Sadece Allah'tan yardım dileyin ve zorluklara karşı sabırlı olun. Allah'ındır ve kullarında /tekâmül durumunu uygun nimetler verir. Ve bu mirasçılar /nimet verdikleri, Allah'a karşı takva sahibi olanlar olacaktır" diyerek bilgilendiriyordu.

129. Kavmi de, Musa'ya; "Sen bize gelmeden önce de, bize geldikten sonra da işkenceye uğradık" deyince, Musa da; "Ey iman edenler! Umarız ki Rabbiniz, düşmanınızı yok ederek onların yerine sizleri yeryüzüne hâkim /halife kılar. Ancak şunu da unutmayın ki Allah, bütün amellerinizi değerlendirmek üzere sizleri gözleyecektir" diyerek olumlu ameller şartına dikkatlerini çeker.

**Halife deyimi, Sad-26 ncı ayette Allah'ın görevlisi anlamında, bu ayette ise, yok etmiş olduğu "bir toplumun yerine yarattığı toplum" anlamında kullanılmaktadır.*

130. Şu bir gerçek ki Biz, Firavun'a uyanları, belki düşünüp öğüt alırlar diye, yıllarca kuraklık ve ürün eksikliğine mahkûm ettik /sınadık.

**Dolayısıyla sıkıntılar, birer sınav ve gerçeği görebilme fırsatı olmaktadırlar.*

131. Fakat onlar, kendilerine bir iyilik /bolluk geldiği zaman, "Bu bolluk ve iyilik bizim kendi becerimizdir" derken, başlarına bir sıkıntı, bir kötülük geldiğinde ise, Musa ve beraberindekilerin kuş etkileri /uğursuzlukları sonucu olduğunu söylüyorlardı. İş dedikleri gibi değil. Doğrusu onların başına gelen felaket, uğursuzluktan değil, Allah tarafındandır. Fakat birçokları gerçeğin böyle olduğunu bilmemekteydiler. 132. Ve diyorlardı ki: "Ya Musa, bizi büyülemek /etkilemek için, ne kadar sihir yaparsan yap /ilahi bilgilerine rağmen, biz sana güvenmeyecek ve inanmayacağız."

**Burada kullanılan kuş ifadesi, Arapların uğursuzluk için kullandıkları bir kelimedir. Aynı şekilde bu sembol kullanım, Al-i İmran-49, Yasin-19 ve İsra-13 ncü ayetlerde de yapılmıştır. *Çünkü bir canlı veya cansızı uğurlu veya uğursuz saymak, bir nevi şirk koşma olmaktadır diyebiliriz. Belki uğursuzluk sözü yerine "gözü kalmak" "ahı kalmak" gibi tanımlamalar geçerli olabilir diye düşünüyorum. Hz. Muhammed uğursuzluk demeyi şirk olarak tanımlamaktadır-Kütübu site-4093*

133. Biz de Fiavun ve halkına çok değişik ve varlığımızla gücümüze yönelik açık işaretler olarak üzerlerine kıtlık, tufan, çekirge sürüleri, haşarat, kurbağa ve kana dönüşen su gibi felaketler gönderdik. Ancak bütün bu uyarılarımıza rağmen, gurur ve büyüklük taslamalarına ısrarla devam etmeleri, onların gerçeği görmelerini engelledi ve suçlu hale geldiler.

**Nil nehrinin Habeşistan dağlarından gelen kolunun aktığı bölgenin toprağı kızıl renkte olduğu için, oluşan sel ile Nil nehri kızıl renkte olurdu. İşte bu durum oluşmuştur (A Şener. Yüce Kur'an-164). Bu olay, Hz. Musa'ya verilen 9 mucizedendir diye rivayet edilmektedir. Hz. Musa'nın asası, elinin soluklaşması ve sihirbazları /din adamlarını alt etme başarısı gibi durumlar, sembol anlamlarından saptırılarak, Hz. Musa'nın diğer 3 mucizeleri diye söylenmektedir.*

134. Çünkü her felaket başlarına geldiğinde, hemen Musa'ya gidip "Ey Musa, Sana verdiği sözden dolayı Rabbine bizim için dua et. Eğer bizi, bu felaketlerden kurtarırsan Sana inanacağız. Aynı zamanda İsrailoğullarını da bırakıp, onları Seninle beraber yollayacağız" diye pişmanlıklarını belirtiyorlardı, 135. Fakat Firavun ve yakınlarının ecellerinden söz konusu felaketleri kaldırınca da, verdikleri sözlerinden hemen cayıyorlardı. 136. İşte Biz de böyle tutarsız davrandıkları ve ayetlerimizi yalanladıkları için Firavun ve adamlarını denizde boğduk.

** Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde değinildiği gibi, nasıl ecelde erkene alma veya erteleme söz konusu olabiliyorsa, demek ki, insanın veya toplumun puan değişimi /hak ediş durumu göz önünde bulundurularak ecelde belirlenmiş olan herhangi bir üzüntü kaldırılabilmekte veya sevinç sağlanabilmektedir. Dolayısıyla, insanın yaşamına ilişkin temel planda, oluşan değişikliklere göre yeniden yapılandırmalar söz konusu olabilmektedir.*

137. Bir süre ezilip işkence edilen topluluğu /İsrailoğullarını ise, etrafını bereketli kıldığımız yerin, doğu taraflarına ve batı taraflarına mirasçı kıldık. Böylece, zorluklara göğüs gerdikleri /sabrettikleri için, Rabbinin İsrailoğullarına verdiği söz gerçekleşmiş oldu. Firavun ve halkının oluşturduğu bağ ve bahçeleri, yapı ve görkemli saraylarını ise harabeye çevirdik.

138. Ancak Biz, İsrailoğullarını denizden (Muhtemelen Kızıldeniz'den) geçirdikten sonra, kendi elleriyle yaptıkları heykellere tapan bir topluluğa rastladılar ve peygamberleri olan Musa'ya; "Bunların ilahları gibi, Sen de bize bir ilah yap" deyince Musa; "Demek ki siz, gerçekleri halâ bilmeyen cahil bir kavimsiniz!". 139. "O gördüğünüz topluluk, taptıkları putlarla birlikte yok olup gidecekler. Ve yaptıkları ibad etmeler de batıl /hiçbir bilgiye dayanmamaktadır ve bunun bilincinde de değiller". 140. "Ben size Allah'tan başka bir ilah mı arayayım? Oysa Allah, sizi başkalarına göre önemsedi /ayrıcalıklı tuttu". 141. "Hani Allah, en kötü işkenceyi uygulayan Firavun'dan ve adamlarından sizi kurtarmıştı. Hani Firavun ve adamları, kızlarınızı sağ bırakıp, erkek çocuklarınızı öldürüyorlardı. Tüm bu sıkıntılar, sizler için birer sınav /tekâmül amaçlı olmaktadır" diyerek gerçekleri anlatmaya çalıştı.

**İsrail oğullarının denizden geçişi ile ilgili "Hz. Musa'nın asası ile denizi yarması ve yol açması" şeklinde genel kabul görmekte ise de, "Hz. Musa, evren bilgisi ile med-cezir olayını ve denizde normalde suyun altında olan kaya yolunun hangi gece iyice belirgin olacağını bilmekteydi" görüşüne ben de katılıyorum (Seyyid Ahmed Han Tefsiri ve İ. Eliaçık).*

142. Tur-i Sina dağında mesajlarımızı vahyetmek üzere Musa ile otuz gece için sözleştik ve sonra ona on gece daha ekledik. Böylece Rabbinin elirlediği vakit kırk gece oldu. Musa, kardeşi Harun'a, "Ben gidince, benim yerime halkımla sen ilgilen ve dikkatli ol. Fesatçıların yapacaklarına da uyma" diye sıkıca tembih etti.

143. Kararlaştırdığımız zamanda Tur'a gelip ve Rabbi kendisiyle konuşunca, Musa merakını engelleyemerek, "Rabbim, Bana Kendini göster, Seni göreyim" dedi. Allah da; "Sen Beni görmeye dayanamazsın. Ama şu dağa bak, eğer o yerinde dururs a o zaman sen de Beni görebilirsin" dedi. Rabbi, dağa tecelli edince, dağ gözleri kamaştıran ışık oluverdi. Bu harika olay üzerine Musa kendinden geçti. Ayılıp kendine gelince de, "Rabbim, Sen yücesin, tevbe edip Sana yöneliyorum. Ben kavmimden mümin olanların ilki olanıyım" diyerek yaptığı hatayı belirtmiş oldu.

**Hz. Musa ile olduğu gibi Allah, Necm-6-10 ncu ayetlerde belirtildiği üzere Hz. Muhammed ile de ağaç aracılığıyla iletişim kurmuş ve her iki peygambere peygamberliklerini bu şekilde bildirmiştir. Buradan anlıyoruz ki, peygamber de olsa, Allah'ın varlığı ve gücü konusunda şüphe içinde olabilme hatasını insan olarak işleyebiliyoruz.*

144. Allah da bunun üzerine; "Ya Musa, sana verdiğim vahiylerimle /bildirdiklerimle ve seninle doğrudan konuşmamla, senin insanlar üzerindeki otoriteni pekiştirip yücelttim. Sana verdiklerimi al ve şükredenlerden ol". 145. "Biz, temel şeylerin en ince ayrıntısına kadar açıklamasını ve insanları uyarıcı özellikli ana mesajları levhalara yazıp Sana verdik. Bu emirlerimizi bütün gücünle harfiyen uygula ve halkına da tebliğ et ki onları benimseyip uygulasınlar. Bu arada sizlerden önce yoldan çıkmış toplumların durumlarını size açıklayayım.

**On emir için Bakara-83-84 ncü ayetlere bakınız.*

146. Örneğin yeryüzünde gerçekleri bilmedikleri halde kibirlenen toplumları ayetlerimden uzak tutacağım. Zaten onlar her türlü gerçeği açıkça da görseler inanmazlar. Doğru yolu da görseler ona yönelmezler. Fakat azgınlık ve sapkınlıkları gördüler mi, hemen benimserler. Bu durumları da, ayetlerimizi hep yalanlamaları ve umursamamalarının karşılığı olmuştur.

147. Çünkü ayetlerimizi ve ahret buluşmasını inkâr edenlerin, olumlu olan çabalarının çoğu boşa gider. Böyleleri yaptıklarından dolayı cezalandırılmayacaklarını mı sanıyorlar?

**İman etmeksizin ve şirk koşup nefslerinin esiri de olarak gerçekleştirilen salih /olumlu amellerin sadece Dünyada ödüllendirilmekte olduğu, fakat imansızlık ve şirk koşulması veya olumsuz nefslere ağırlıklı yaşamları nedeniyle de karşılık olacak ahret azabını engellemeyeceği, diğer bir ifade ile bu olumlulukların ahret hesabına yansımayacağı Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Şirk koşulmaksızın, sadece iman etmeyenin amellerinin (Ateist'in) nasıl değerlendirileceği açıklanmamışsa da, İlahi adaleti göz önünde bulundurduğumda, bunların şirk koşanlara göre farklı ve hiç olmazsa, topluma faydalı olan olumlu amellerinin (ilim adamı, faydalı bir buluş, sosyal yardımlaşma yapma ve kurumlar oluşturma gibi) ahrete tamamen yansıyacağını, ancak iman etmeme nedeniyle hesap sorulacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

148. Musa, Allah 'ın daveti üzerine Tür'a gidince, halkı süs yaptıkları

malzemeden /ziynetlerden böğürme sesi de çıkaran bir buzağı /boğa heykeli yapıp, ilah diye tapmaya başladılar. Kendilerinin yaptığı buzağının /boğanın, konuşmaktan ve kendilerine yol göstermekten aciz olduğunu düşünemediler ve aciz bir putu ilah edindiklerinden dolayı, şirke sapıp zalimlerden oldular.

**Mısır'da buzağıya /boğaya ilah olarak tapma geleneği vardı. İşte, İsrailoğulları da Musa'nın dağda oluşunu fırsat bilerek tekrar eski inançları gereği ve yine tapmak üzere buzağıyı yapmışlardır. Aynı konu, farklı bir yönü ile Bakara-68-74 ve Taha-83-99 ncu ayetlerde de açıklanmıştır.*

149. Bir süre sonra, kendi elleriyle yaptıklarının saçma olduğunu görüp, yanlış yola sapmış olduklarını anlayınca, "Rabbimiz bize rahmet etmez ve bizi affetmezsen kaybetmiş olanlardan /suçlulardan olacağız" diyerek yakarmaya başladılar.

150. Musa, Tur'dan gelip halkının durumunu görünce, kızgın ve hayal kırıklığına uğramış olarak halkına, "Ben ayrıldıktan sonra size söylediklerime karşı gelmişsiniz! Rabbinizin emrini bekleyemediniz mi?" diyerek, hiddetle elindeki Tevrat levhalarını yere fırlattı. Kardeşi Harun'un da yakasına yapışıp onu silkelemeye başladı. Kardeşi de; "Ey Anamın oğlu, toplumdakiler zaten beni saymayıp hırpaladılar, hatta neredeyse öldüreceklerdi. Sen de beni bu doğru yoldan sapmış halkla bir tutarak üzerime gelme ve bana böyle davranarak düşmanlarımızı sevindirme" sözleriyle Musa'yı sakinleştirmeye çalıştı.

**Hz. Musa'nın Tevrat levhalarını fırlatması örneği ile, vahiy kitaplarının yazılı olduğu levha veya kağıtlarının değil, içinde yazılı olan gerçeklerin önemli olduğuna dikkat çekilmektedir. Dolayısıyla da Kur'an'ın süslü yazılması veya öpülmesi, süslü bohçalara sarılıp özel yerlere konması önemli olmayıp, içindeki dini kuralları anlayıp hayata aktarılması önemli olmaktadır.*

151. Sakinleşen Musa; "Rabbim, beni ve kardeşimi bağışla. Rahmetini esirgeme. Sen merhametlilerin en merhametlisisin" diye Allah'a dua edip yardımını istedi. 152. Biz de Musa'ya "Ziynet eşyalarından yaptıkları buzağı /boğa heykelini ilahlaştırmış olanlar, Dünya yaşamında Rablerinden bir felaket ve bir cezaya uğrayacaklardır. Çünkü Biz, müfterileri /Allah'a iftira etmiş olanları mutlaka cezalandırmaktayız. 153. Ancak olumsuz ameller gerçekleştirdikten sonra, pişman olup tevbe edenleri ve içtenlikle iman etmiş olanları, hiç kuşkusuz Rabbin yine de bağışlamakta ve sevgisi ile merhamet etmektedir" açıklamasını yaptık.

154. Musa'nın kızgınlığı yatışınca, Tevrat levhalarını yerden topladı. O Tevrat levhalarında, Rablerini sayanlar /sevenler için, yol gösterici mesajlar ve bir rahmet yazılıydı.

155. Bağışlanma dilemeleri için Musa, halkı arasından güvendiği ve iman etmiş yetmiş kişiyi temsilci seçip, belirlediğimiz yere gitmek üzere ayrıldılar. Geride kalanların korkunç bir depremle helâk olduklarını anlayınca Musa şöyle dedi: "Ey Rabbim, dileseydin Beni ve onları daha önce cezalandırıp azap ederdin. İçimizdeki ikiyüzlülerin işledikleri suçlardan ötürü, bizi de mi yok edeceksin? Bu olay, doğru ile yanlışta olanımızı birbirimizden ayırmak üzere Senin düzenlediğin bir sınav olmalı. Sen yolundan sapmak isteyenleri, sapkınlıklarında bırakır, doğruyu isteyenleri de ona yönlendirirsin. Velimiz /güveneceğimiz tek dostumuz Sensin; bizi affet, bize merhamet et. Sen bağışlayanların en hayırlısısın". 156. "Rabbim! Bu Dünyada da, ahrette de bizim için iyilikler yaz. Biz sadece Sana yöneldik" diyerek yine dua etti. Allah da "Azabım, yolumdan sapmış olan kimseye dokunacaktır, Rahmetim ise, her şeyi kucaklayacak kadar geniştir. Rahmetimi özellikle takva içinde olanlara, zekâtı /vergiyi veren /toplumu faydalandıran ve ihtiyacı olanın ihtiyacını giderenlere ve ayetlerimize içtenlikle inananlara vereceğim".

157. Şunu biliniz ki, sonunda bir zaman gelecek bütün insanlar Tevrat ve İncil'de adı geçmiş olan o ümmi resul ve nebinin getirdiklerine de uyacaklar. O elçi /Muhammed, Tevrat ve İncil bağlılarına nelerin iyi, nelerin kötü olduklarını anlatacak. Ayrıca onlara neyin helal ve neyin haram olduğunu söyleyecek, üzerlerindeki ağır yükümlülüklerin ve uygun görüp kabul etmiş oldukları yasakların bazısının kaldırıldığını haber verecektir. O elçiye /Muhammed'e inanacak ve saygı gösterecek, yardım edecek ve kendisine indirilen Nur'a /Kur'an'a uyacak olanlar, mutlu sona ulaşacaklardır" diyerek açıklamalar yaptı.

**Ayette geçen Ummi kelimesi, vahiy kitabı okumamış ve onları bilmeyip inanmamış, ehl-i kitaptan olmayan veya Mekke'li kişi anlamında olup ayrıca Al-i İmran-20, Bakara-78 ve Cumu'a-2 nci ayetlerde de kullanılmıştır. Yine Sad-88, Saffat172 ve bu ayete göre, zaman içinde Yahudi ve Hıristiyan'ların Kur'an'a ve muhkem /değişmez amaç mesajlarına iman edecekleri ve eski haramların Kur'an ile artık kaldırılmış olduğu haberi de onlara verilmiş olmaktadır.*

**Hz. İsa'nın geleceği Tevrat'ta Tesniye-18:15 de, Hz.. Muhammed'in bütün insanlara yol gösterici bir peygamber olarak geleceği ise İncil'de Yuhanna-14:15-16 ve 16:*

7-8 ile 13 ncü ayetlerde "Piriklitos" şeklinde değinilmiştir.

158. Ya Muhammedl Sen de, "Ey insanlarl Şuna emin olunuz ki Ben, tüm insanlar için, göklerin ve yerin hâkimi ve sahibi olan Allah tarafından görevlendirilmiş bir elçisiyim. Allah'tan başka ilah yoktur. Dirilten ve öldüren sadece O'dur. Ey insanlarl Allah'a ve O'nun buyruklarını bildiren, ümmi resul ve nebisine iman edin. Onun, doğruya yönelmeniz için Allah'tan getirip size tebliğ ettiklerini de benimseyin. Çünkü Allah'a ve mesajlarına O. da iman etmektedir" diyerek tebliğini yap.

**Ayrıca Bakara-78, Al-i İmran-20, Cumu'a-2 nci ayetlerde Hz. Muhammed'in "Ümmi" olduğu belirtilmiş olup bu ifadenin Hz. Muhammed'in okuma yazma bilmediğini değil, hem eski vahiy kitaplarını okumayan ve oradaki kıssaları bilmeyen, hem de "Ümmül Kura-Şehirlerin anası" diye tanımlanan Mekke'li demek olan "Anakentli" olduğunu ifade ettiği ileri sürülmektedir (Hakkı Yılmaz-Kur'an'ın Işığında Halis Din ve Dinde Elçilerin Yeri).*

**Hz. Muhammed'in sadece tek bir toplum için değil, son peygamber olarak bütün insan ve Cin alemleri için gönderilmiş olduğu ayrıca Sebe-28 nci ayette de vurgulanmıştır.*

159. Nitekim Musa'nın kavminden /Yahudilerden bir topluluk var ki, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve (Tevrat veya Kur'an daki) muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olan dosdoğru yolu gösterirler ve adaleti uygularlar.

160. Buzağı /boğa olayından sonra Biz, İsrailoğullarını on iki kabile halinde gruplara ayırdık. Halkı kendisinden su istediğinde de Musa'ya, "Asan ile taşa vur" diye vahyettik /bildirdik. Musa asasını taşa vurunca, taştan on iki pınar fışkırdı ve her kabile bir pınardan içmeye başladı. Ayrıca onları çöl sıcağından korumak üzere gölge yapsınlar diye bulutlar yönlendirdik ve üzerlerine kudret helvası ve bıldırcın eti (Selva) indirdik ve '"Size verdiğimiz tertemiz /haklı kazançlı rızıktan yiyin" dedik. Fakat onlar bizim verdiklerimizi beğenmediler. Bu davranışlarıyla gerçekte Bize değil kendi nefslerine zulüm /kötülük ettiler.

**Yakub'un diğer ismi İsrail olduğundan onun soyuna Israiloğulları denmiştir. On iki oğlundan türeyenler de birer grup oluşturmuşlardır.*

**Burada Asa ile su bulunması, bilgi ve asa kullanılarak suyun yerinin belirlenmesine değinilmiş olunmaktadır.*

161. Yine bir zamanlar İsrailoğullarına; "Bu şehre /Kudüs'e yerleşin, orada dilediğiniz gibi yiyin /faydalanın. Dostça anlaşın ve kapıdan girerken Allah'a secde ederek /tam bir teslimiyet ve imanla girin ki hatalarınızı bağışlayalım. Ayrıca salih ameller gerçekleştirenlere /muhsinlere daha fazlası da verilecek" dediğimizde, 162. İçlerinden ayetlerimizi inkâr edenler ve sözlerimizi tam tersi ifadelerle çarpıtıp kendi sözleriyle değiştirenler oldu. Biz de bu davranışlarıyla zulme sapmış olanların üzerlerine karşılık olarak gökten bir felaket indirdik.

163. Ya Muhammedl Tevrat'a inananlara, deniz kenarındaki şehirde yaşayan halkın durumlarını sor. Hani o sahilde yaşayan halk, cumartesi günü toplanıp yardımlaşma ve dayanışma içinde olmaya uymayıp haddi aşıyorlardı. Çünkü cumartesi günleri istenen bu faaliyetlerden sıkılıyor, işlerine gelmiyor ve ihlal edenler çeşitli bahaneler ileri sürüyorlardı. Gerçekte oiz, kurallarımıza uyup uymayanları bu sınavla belirliyorduk. 164. Onlardan bazıları, "Allah'ın helâk edeceği veya şiddetli bir azap ile cezalandıracağı bir topluluğa ne diye nasihat ediyorsunuz ve işledikleri suçtan vazgeçirmeye çalışıyorsunuz?" diyerek, yasağı çiğneyenleri uyaranları, bu uyarılarını yapmaktan vazgeçirmeye çalışıyorlardı. Onları uyaranlar da, "Biz uyarılarımızı Rabbimize hiç değilse bir özür beyan edebilmemiz için yapıyoruz. Belki dinleyip Allah'a karşı takva sahibi olurlar /bildirdiği kurallara uymamaktan çekinirler diye uyarıyoruz" diye cevap verdiler.

165. Ancak cumartesi toplanmayıp çiğneyenler, kendilerine yapılan uyarıları önemsemeyip yasağı çiğnemeye devam ettiler. Biz de uyarı yaparak kötülüklerle mücadele edenleri kurtardık, onların uyarı yapmalarına engel olmak isteyenleri de bildirdiğimiz gerçeklere karşı çıkmalarına karşılık olarak, şiddetli bir azap ile cezalandırdık. 166. Kendilerine yasaklananlara ısrarla devam edip, aşırı davrananlara da, "Sorgulamayan taklitçi maymun yaratıklar gibi olunl" dedik.

**Maymunlar gibi olma cezası, maymun karakterinde olunması cezası olmaktadır. Örneğin en önemli maymun karakteri, doymak bilmeyen maymun iştahı ve taklitçiliktir. Bu cezaya çarptırılacak olanlar, Dünya eğitim okulundan hiç artı puanı olmadan eksi puanla ayrılmış olan öğrenci Ruhlardır ve yeni yaşamlarında bu karakterle sınavlara girmeye mahkum edileceklerdir diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

167. Ya Muhammedl Şunu bil ki, Rabbin ayrıca, yapılan uyarıları dinlemeyip yasaklarımızı çiğnemeye devam edenlere, kıyamet gününe kadar olacak dönemde,

cezaların en kötüsünü gerçekleştirmek üzere görevli kişiler göndereceğini de bildirdi. Şüphesiz Rabbin, değerlendirmeyi ve gereken cezayı en çabuk yapandır. Bunun yanında da Rabbin, çok bağışlayandır /Gafur'dur ve çok merhametlidir /Rahimdir de.

**Gerek bir olumsuzluğun azabının, gerekse bir olumluluğun ödülünün bir kısmının Dünyada verileceği, asıl azap ve ödülün ise ahrette verileceği Maide-41, Tevbe-74, Zumer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-16 ve Secde-21 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

168. Yaptıkları olumsuzluklara karşılık olarak örneğin Biz, Yahudileri yeryüzünde birçok gruplara böldük. Ve bu grupların bir kısmı barışsever, salih ameller gerçekleştiren, diğer bir kısmı ise, bozguncu ve belalı gruptur. İşte bu grubu, belki doğru yola dönerler diye, nimetler ve sıkıntılarla imtihanlardan geçirdik.

**Dolayısıyla bu ayetten çıkaracağımız ders, bir toplumun birbiriyle anlaşamayan gruplara ayrışmasının, esasında Allah'ın o topluma uygun gördüğü bir azap olduğunu bilmek ve böyle bir hataya düşmemek için çaba içinde olmamız gerektiğidir. Gruplaşmaların yanlışlığı ve gruplara ayrışmanın, doğal afet gibi bir cezalandırma aracı olduğu ayrıca En'am-65 ve Neml-45 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Yine bu ayette, uğranan sıkıntı veya verilen nimetlerin mutlaka bir nedene dayandığını ve bunun gerçek nedenini de bizlerin bilemeyeceği vurgulanmaktadır.*

169. Derken İsrailoğullarının imanlı olanlarının ardından onların yerlerine geçen ve kitabı /Tevrat'ı tekeline alan bir takım kötü halefler /kötü nesiller geldi. Bunlar, "Kitapta /Tevrat'ta nasıl olsa bağışlanacağımız" yazılı diyerek, Allah'ın ayetlerini saptırarak, haksız ve geçici menfaatleri tercih ettiler ve sürekli bir şekilde Dünya menfaati için uğraştılar. Hâlbuki onlardan da, kitaba /Tevrat'a bağlı kalacaklarına ve Allah hakkında, ancak gerçeği söyleyeceklerine dair anlaşma yapılıp söz de alınmıştı? Onu /Tevratı okuyup ahiret yurdunun takva sahipleri için daha hayırlı olduğunu da öğrenmişlerdi. Ey insanlarl Bu uyarıcı örneklerimize rağmen halâ akıl edip doğruya yönelmeyecek misiniz?

**Yasin-60, Taha-115, Maide-7, Ra'd-20 ve Al-i İmmn-77 nci ayetlerde de belirtildiği gibi Allah, bütün İnslerden, dolayısıyla da İsrailoğulları ile de Dünyaya göndermeden önce anlaşma yapıyor. Bu duruma göre, yapılan anlaşma Hz. Musa ile Tevrat'a, _ Hz. İsa ile de İncil'e uymaya sadakat anlaşması şeklinde olmaktadır. Bütün İns'lerle /öğrenci Ruhlarla Kur'an'dan itibaren yapılan anlaşma ise Rahman-2-3 ncü ayetlere göre, artık sadece Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uayacaklarına yönelik olmaktadır diye düşünüyorum.*

Çünkü Rum-30 ncu ayette, bütün beşerlerin İslâm'a yatkın yaratıldığı ve Sad-88, A'raf-157 ile Saffat-172 nci ayetlerde bir zaman gelip yine bütün insanların Kur'an'a iman edeceklerine değinilmiştir.

**Burada, Tevrat'ın din adamlarının tekeline alınmasına değinilerek, aynı hatanın Müslüman toplum tarafından yapılmaması ikazı bulunmaktadır.*

170. Kitabın /Tevrat'ın gerçeğine sımsıkı sarılanları ve salâtı uygulayanları, kuşkusuz yaptıkları yararlı /salih toplumsal işlerden dolayı karşılıksız bırakmayacağız.

**Buradaki "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantıları gibi toplumsal girişimlerde bulunma (bazen Tevrat eğitimli)" anlamında ve Tevrat okumadan ayrı kullanılmıştır. Dolayısıyla da aynı uyarı Kur'an'a iman edenler için de yapılmış olmaktadır.*

171. Ey insanlarl Hatırlayın ki, bir zamanlar Tur Dağı'nı, İsrailoğullarının yaptıklarına şahit kılmıştık ve yaptıkları buzağıya tapma hatası karşılığında tepelerine onun düşeceği korkusunu yaşamışlardı. O zaman da "Size verdiğimiz /Tevrat levhalarının mesajlarını benimseyin ve sıkı bir şekilde uygulayın ki böylece takva sahibi olabilesiniz" diye de uyarmıştık.

172. Rabbin, her ne zaman Âdemoğullarının bellerinden soylarını çıkarmayı /insan neslini oluşturmayı kararlaştırdıkça, onlardan kendi nefsleri için söz alır ve birbirlerine birbirlerini şahit tutarak; "Elestü birabbikum - Ben, sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorunca, "Evet, şahitlik ediyoruz, Sen bizim Rabbimizsin - kalu belâ' derler. Biz bu işlemi, son kıyamet /hesap gününde, "Biz bunu bilmiyorduk" demeyesiniz diye yapıyoruz. 173. Yahut "Atalarımız bizden önce de Allah'a şirk koştu ve biz de onlardan sonra gelen soylarız /kuşaklarız, bizi şirk koşan atalarımızdan dolayı mı sorumlu tutuyorsunuz" dememeleri için yaptık.

**Burada, Âdemoğullarından insan nesli oluşturmanın birden fazla, Allah uygun gördükçe ve yaratma döngüsü şeklinde gerçekleştirilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Bu yeni nesil oluşturmalar, Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi her 50 bin yılda gerçekleştirilen sadece Dünya'ya sınırlı jeolojik Kıyametten veya ara helâk etmelerden sonra mı olduğu açıklanmamaktadır. Benim kanaatim, her kıyametten sonra insan*

neslinin ilkel düzeyde yeniden eğitime başlatılması yönündedir. Tabi gerçeği Allah bilir. İnsan'ın İns denilen ve Dünya öğrencisi olan Ruh kısmı ile Dünyaya gönderilmeden önce 7 konuda anlaşma yapılıp uyacağına yönelik söz alındığı ayrıca A'raf-102-169, Yasin-60, Taha-115, Ra'd-20 ve Maide-7 nci ayetlerde de değinilmiştir. Bütün peygamberlerle yapılan anlaşma 9, sadece Hz. Muhammed ile ise 8 maddelidir.

174. İşte ayetlerimizi ayrıntılı olarak böyle açıklıyoruz ki aklınızı başınıza toplayıp, Rabbinize hesap vermek üzere döneceğinizi öğrenesiniz.

175. Ey Peygamberl Sen Tevrat[7] a inananlara /Yahudilere şu adamın geçmişte ne duruma düştüğünü de anlat. Kendisi önce Tevrat'taki ayetlerimize inanmıştı. Ancak daha sonra inanmayıp şeytanın vesveselerine kanarak ona uymaya başladı ve sonunda da olumsuzluklara sapıp şımarmış kibirlilerden oldu. 176. Hâlbuki imanından vazgeçip yanlış yola yönelmeseydi, onu desteklemeye devam edecektik. Fakat o sadece Dünyanın süslerine kapıldı ve aşırı derecede heveslerinin peşine düştü. O adamın durumu, üstüne varsan da, kendi haline bırakasan da, dili sarkarak soluyarak havlayan köpeğin durumuna benzer. Ayetlerimizi yalanlayanların durumu işte böyle olmaktadır. Geçmişte yaşanan bu öyküyü onlara anlat ki, belki düşünüp ibret alırlar.

**A'raf-27 nci ayette, şeytanın ancak böylesi iman etmeyenlere dost kılındığı belirtilmektedir.*

**Ayette, içten iman etmiş olanların ilahi destek gördüklerine değinilmektedir.*

177. Benzer şekilde, ayetlerimizi yalanlayan ve nefslerine uymakla ancak kendilerine zulmeden topluluğun hikâyesi de ne kötüdür bir bilseniz!

178. Kim doğruya yönelmeye çabalarsa, Allah onu doğruya iletir. Kim de yanlış yolu tercih ederse onu da saptırır ve kaybedenlerden olur.

**Çünkü insan ne yöne yönelmek ister ve karar verirse, Allah onun istediği yöne yönelmesini gerçekleştirir. Çünkü insan, özgür iradesi ile karar verici, eleştirel akıllı ve dolayısıyla da amellerinden sorumlu yaratılmıştır. Çünkü Allah ve ilahi görevliler, insana doğrudan müdahele edici ve robot gibi yönlendirici değil, sadece izleyici, gözetleyici ve amellere dönüşen bütün düşünceleri kaydedici konumundadırlar. Bu sırada da oluşan puan değişimlerine göre de her an hesap yapılmakta ve hem son puan durumuna, hem de insanın isteğine uygun olarak oluşan her durum sürekli değerlendirilmekte, Allah'ın koymuş olduğu evrensel, ezeli ve ebedi ilahi kurallara göre de gereken karşılıklar verilmektedir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

179. Yemin olsun ki bu yüzden, İns ve Cin nesillerinden birçoğu Cehennemi hak etmiştir. Bunların bilinçleri /akılları var, fakat hiçbirşeyin farkına varmazlar, gözleri var, hakikati görmezler, kulakları var, gerçeklere çağırılışlarını işitmezler. Onlar, evcil çiftlik hayvanları gibidirler, belki daha da anlayışsızdırlar. İşte bu durumda olanlar, gerçekleri anlayamazlar /gaflet içindedirler.

**Burada da, dikkat edilirse "İns" kelimesi geçmektedir. Temel Kavramlar bölümünde açıkladığım gibi bu kelime "Dünya öğrencisi Ruh" anlamında olup, buna giydirilen vücut "İnsan", Allah'ın buna ruhundan hava üfleyip canlılık ve bilin-çliliği vermiş olduğu hali ise "Beşer" olmaktadır diye düşünüyorum. Aynı kullanım, Sad-72, A'raf-38, 179, Cin-5, Neml-17, İsra-88, En'am-128, Fussilet-25, 29, Zariyat-56, En'am-112, 128, Secde-13 ncü ayetlerde de bulunmaktadır. *Hayvan gibi oluş, Bakara-171 nci ayette atalarının yanlışlarını taklitte ısrar eden için de kullanılmıştır.*

180. Ey insanlarl Kullanmakta olduğunuz en güzel isimler (Esmaül Hüsna'lar) Allah'ındır ve O'nu hep en güzel isimlerle anın /dua edin ve kulluğunuzu ifade edin. Allah'ın güzel isimlerinin yanına hoş olmayan başka isimleri kullananları önemsemeyin ve onlar bu davranışlarının karşılığını mutlaka göreceklerdir.

**Allah'ın isimlerini 99 ile sınırlamak demek, Allah'ı da bir cisim-beden ile ve sadece bu özelliklerle sınırlamak demektir. Bu isimlerle bence biz insanlar ancak kendimizi rahatlatıyoruz. Çünkü Allah'ı tanımlamak için mürekkep olarak okyanusların yetmeyeceği Lokman-27 ve Kehf-109 ncu ayetlerde açıkça vurgulanmaktadır. Ancak bu isimlerle, sadece Allah'a ait çok az bazı özellikleri nokta gibi tanımlamış olmaktayız.*

181. Buna karşılık, yarattıklarımızın arasında gerçeklere göre insanları uyaran ve bunlara göre de hakkın dağıtımında adaletli davranan toplumlar da bulunmaktadır.

182. Ayetlerimizi yalanlayan inkârcı toplumları, fark ettirmeden yaptıklarının karşılığını bulacakları sonlarına doğru yavaş yavaş ve hiç ummadıkları şekilde ulaştırırız. 183. Hatta onlara bir süre daha versek bile, şiddetli azabımız onları yine yakalar.

184. Ayetlerimizi yalanlayanlar, onlardan olup çocukluğundan beri onu tanıdıklarına göre, peygamberin anormal /akıl hastası olmadığını bilmiyorlar mı? O,

çok değerli bir uyarıcıdır /bildirdiğimiz gerçeklere davet edendir.

185. Onlar ayrıca göklerin ve yerin mükemmel işleyiş düzenine ve Allah'ın yarattığı şeylerin mükemmelliğine de bakıp düşünsünler. Yaşamlarının son anlarının yaklaşmakta olabileceğini de hiç akıllarına getirmezler mi? Bunlar Kur an'dan başka hangi hadise /söze inanıyorlar?

**Burada, Allah'ın sözü /kelamüllah olan Kur'an'ın tek güvenilir hadis olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla da Kur'an'ın diğer ismi, "Allah'ın Hadisi" olmaktadır. Bu açıklama ayrıca Yusuf-111, Mürselad-50, Zumer-23, Casiye-6, Nisa-87 ve Necm-29 ncu ayetlerde de vurgulanmaktadır. Çünkü Hz. Muhammed, ancak Kur'an ayetleri /gerçekleri çerçevesinde ve ancak bu gerçekleri açıklayıcı sözler söylemiş ve Kur'an'ın canlı örnek uygulayıcısı da olmuştur. *Ayette insanların Allah ve İlahi sisteme ilişkin bir fikir sahibi olabilmeleri için yeryüzü ve gökyüzüne ilişkin araştırma ve ilim yapmaları istenmektedir.*

186. Şunu iyice bilin ki, Kur'an dışında başka bir hadise inanıp Allah'ın ayetlerini saptıran kimseler için yol gösterici olmaz. Ve Allah da onları şaşkınlıkları içinde ve gerçeklere körleşmiş halde bırakır.

**Burada aynı zamanda Allah ve din ile kimseyi aldatmayın ve menfaatiniz için kullanmayın" denmektedir.*

187. Ya Muhammed! Sana o kıyamet vaktini /Dünyanın sonunun ne zaman gerçekleşeceğini soruyorlar. "O'nun bilgisi sadece Rabbimin yanındadır" de. Dünyanın jeolojik kıyamet vaktini Allah'tan başkası bilemez ve gerçekleştiremez. Göklere ve yere de ağır gelecek o olay, ansızın olacaktır. Buna rağmen, Dünyanın kıyamet vaktinin ne zaman geleceğini biliyormuşsun gibi Sana sık sık yine de sorup duruyorlar. en de her zaman "Onun bilgisi Allah'ın yanındadır" diye cevaplandır. Ancak insanların çoğu bunun böyle olduğunu kabul etmez ve buna ilişkin tahminlerini konuşup dururlar.

**Dünya, İns /öğrenci Ruh dediğimiz Melek adayının eğitim okul binasıdır. Bu binanın her 50 bin yılda yıkılıp yeniden inşa edilmesi olan kıyamet vaktinin ve hesaplaşma toplantısı olan mahşerin gerçekleşmekte olduğu, Mearic-4 ncü ayette açıklanmıştır.*

188. Ya Muhammed! "Ben Allah'ın uygun görmesi dışında, kendi nefsime yarar sağlama, ya da zarar verme yetkisine de sahip değilim. Ayrıca gaybı /bilinmeyen geleceği bilseydim, Bana dokunacaK zarar için daha önceden tedbirimi alırdım. Böylece Bana hiçbir zarar ve kötülük de gelemezdi. Ben iman etsinler diye insanlar için, sadece bir müjdeci ve uyarıcıyım" diyerek insanları durumun hakkında bilgilendir.

**Burada, açıkça peygamberin de Allah'ın izni olmadıkça doğrudan şefaatte bulunmasının /bağışlamasının veya Allah'ın uygun bulmakta olduğu ve bulacağı herhangi bir şeyi değiştirmeye yetkisinin olmadığı, ayrıca gaybı da bilemeyeceği vurgulanmıştır.*

189. Allah sizi tek bir nefsten yarattı. Ondan da erkek olarak eşini var etti ki birbirlerine ısınsınlar. Eşi ona yaklaşınca hafif bir yükle yüklendi /hamile kaldı ve onu bir müddet taşıdı. Hamileliği ağırlaşınca her ikisi birden Rablerine: "Bize salih olan bir çocuk ver. Söz veriyoruz ki yine Sana mutlaka şükredenlerden olacağız ve şımarmayacağız" diye dua ettiler.

**Buradaki yaratılışın tek bir nefsten olduğuna ilişkin açıklama ayrıca Zumer-6 ve Nisa-1 nci ayetlerde de vurgulanmış olup, bu konuda şunu söyleyebiliriz: ALLAH'IN SEVGİ VE DÜŞÜNCESİ İLE "Ol Kararı" veriliyor ve YARATILIŞIN ATOM ZERRELERİ-Mikroenerjileri oluşuyor. Çekim enerjisinin eklenmesi ile bu zerreler birleşip EVREN ANA TOHUMU denilen TOHUMLAR BÜTÜNLÜĞÜ-Yumağı oluşuyor. Bu Ana tohumda, bütün yaratılanlara ait genetik bilgiler bulunmaktadır. Bing-Bang diye tanımlanan ikinci "OL" emri ile aktifleşen EVREN'İN ANA TOHUMU'ndan Atomlar açığa çıkmakta ve bu atomların bir araya gelişi ile Moleküller oluşmaktadır. Bu moleküllerle de hem Canlısız maddeler olan Evreni, hem de canlıları oluşturacak İLK BİYOLOJİK ANA HÜCRE meydana gelmektedir. İşte bu ilk biyolojik hücrede, hem tek hücre canlılar olan mikroorganizmaların, hem bitkilerin ve hayvanların türlerine, hem de insan ırklarına ait gen kodları bulunmadır. Sonuç olarak, yaratılmanın başlatıldığı tek nefsin Evren Ana Tohumu veya İlk Biyolojik Ana Hücre olabilir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

**Burada insanın tek bir neftsen yaratılmış olduğu ve ondan doğan için "zevceha" kelimesi kullanılmaktadır ki, bu da ilk yaratılanın da dişi özelliklerinin ön planda olan Hermafrodit _ Çift cinsiyetli, ondan da oluşanın "erkek özellikleri ön planda olan yine Hermafrodit eşi" olduğu anlaşılmaktadır. Eğer ilk yaratılan erkek ve ondan oluşan da dişi olsaydı "zevcetu" kelimesinin kullanılması gerekirdi. Sonra bu erkek eş, onu doğuranla birleşiyor ve hamile kalıyor ifadesi yer alıyor. Diyebiliriz ki, bu ilk varlıkların*

genetik yapıları, yakın evlenmelerine uygunmuş. Zaten bu çoğalış şekli, Hz. İsa'nın oluş şeklinin anlatıldığı Al-i İmran-59 ncu ayette "İsa'nın yaratılışı, Âdem'in yaratılışı gibidir" denilerek, doğuranın kadın, doğanın da erkek çocuk olduğu açıkça belirtilmiştir. Ve bu çoğalışın gerçek Hermafrodit /çift cinsiyetlilerden başladığı akla gelen ihtimallerden biridir diye düşünüyorum. Tabi biz şu andaki akıl kapasitemize göre yorum yapıyoruz ve bu yaptığımız zandan başka bir şey olmamaktadır. Gerçeği ise ancak Allah bilir.

190. Allah, dualarını kabul edip salih ameller gerçekleştiren ve Allah ile yaptığı anlaşmaya sadık kalan bir evlat verdi. Ancak Allah'ın kendilerine verdiği salih çocuğa rağmen daha sonra nankörlük edip, Allah'a şirk koşmaya başladılar. Hâlbuki Allah, onların şirk koştukları şeylerden oldukça yücedir.

**Burada, ilk yaratılan kadın ve erkeğin, çocukları olduktan sonra sözlerinde durmadıkları hikaye edilmektedir. A'raf-24 ncü ayete göre, Allah'ın tembihlemesine rağmen, nefslerine mağlup olup şeytanın kandırmasına da uyarak suç işleyip Cennetten kovulanın sadece iki kişi değil, bir toplum olduğunu söyleyebiliriz. Ve burada, Allah'a şirk koşulanın şeytan olduğunu da anlıyoruz.*

191. Şirk koşanlar, hiçbir şey yaratamayan, kendisi ise yaratılmış olan şeyleri (madde ve kişiyi) mi Allah'a ortak koşuyorlar?

192. Hâlbuki ilahi bir yardım istemede Allah'a şirk koşulan varlıklar (madde veya kişi, canlı veya cansız), ne Allah'a eş koşanlara, ne de kendilerine /nefslerine fayda sağlayabilirler. 193. Onları hidayete /doğruya çağırsanız anlamazlar ve size uymazlar. Onları çağırsanız da, çağırmasanız da fark etmez, çünkü sizin için yararlı hiçbir şey olmaz.

194. Ey şirk koşanlar, şunu iyice biliniz kil "Allah'ın dışında önem verip yardım istedikleriniz /bağlandıklarınız, sizin gibi Allah'ın yaratmış olduklarıdır. Allah'a şirk koştuklarınızın /ilahi yardım beklediklerinizin yardım edebilecekleri hakkındaki iddianız doğru ise, haydi onları çağırın da beklentilerinizi karşılasınlar da görelim!"

195. "Allah'a şirk koştuklarınızdan cansız putların, üzerinde yürüyecekleri ayakları mı var? Tutmaları için elleri mi var? Görmeleri için gözleri mi var? İşitmeleri için kulakları mı var? Ya Muhammedl Ornara "Şirk koştuklarınızı çağırın ve benim aleyhime elinizden ne gelirse yapın". 196. "Benim yegane desteğim ve dostum /velim, Kur'an'ı indiren Allah'tır ve O, salih olan insanları korur ve destekler". 197. "Allah'ın dışında yardım istedikleriniz /bağlandıklarınız ne size, ne de kendilerine fayda sağlayabilirler". 198. "Onları hidayete /doğruya çağırsan işitmezler. Onların sana uyduklarını sanırsın, fakat onlar gerçeği göremezler de".

199. Ya Muhammedl Sen hoşgörülü /affedici ol, iyiliği öğütle ve cahillerden de uzak dur.

**Asırlardır iddia edilmiş olduğu gibi, Hz. Muhammed okuma yazması olmayan cahil bir kişi olsaydı, kendisi gibi olan cahillerden uzak durması ikazı yapılmazdı.*

200. Eğ er şeytan Sende uyanacak olumsuz bir düşünceye vesvese vermeye başlarsa hemen Allah'a sığın /"euzubillahi mineşşeytanır reciym" de. Çünkü Allah her şeyi işitendir ve her şeyi bilendir.

**Aynı uyarı Müminun-98 nci ayette de yapılmıştır. Ayete göre şeytan recm edilerek /aşağılanarak Allah tarafından kovulmuş olmaktadır. Bu duruma göre recm etmek, taşlayarak öldürmek değil, aşağılayıp taşlayarak kovalar gibi toplumdan kovmak demek olmaktadır. Asırlardır recm etmek, taşlayarak öldürmek olsaydı, şeytanın da taşlanarak ölmüş olması gerekirdi.*

201. Aynı şekilde, takvası olan makbul kişilere her ne zaman şeytandan bir vesvese gelse, hemen şeytandan koruması için Allah'a sığınırlar /euzubillahi mineşşeytanırreciym derler ve çabucak gerçeği fark edip nefslerine hâkim olurlar.

202. Şeytanlar ise, ancak art niyetli ve olumsuz düşünceleri devam ettirenleri dostları /kardeşleri edinip istedikleri azgınlığa sürüklerler ve onların yakalarını da hiç bırakmazlar.

203. Ya Muhammedl Şirk koşanlara bir ayet getirmediğin /vahye ara verildiği zaman hemen "Sen bir tane uydursaydın ya" derler. Sen de onlara; "Ben, ancak Rabbimden bana vahyedilene uyuyorum ve sadece onları tebliğ ediyorum" diyerek durumu açıkla. Bu ayetler, Rabbinizden gerçekleri görmeyi sağlayan, inanmak isteyen bir toplum için, doğru yolu gösterici birer uyarı ve rahmettirler.

** Demek ki, vahiy inmediği ara dönemlerde bile Hz. Muhammed'in Kur'an dışında söz söylemesi yasaklanmış olmaktadır.*

204. Bu nedenle, Kur'an okunduğu ve anlatıldığı zaman, ciddiyetle dinleyin,

anlayıp öğrenmeye çalışın ki, Allah'ın rahmeti size ulaşsın ve yaşamınızı, bildirilen muhkem /değişmez amaç ana hükümlere göre düzenleyebilesiniz.

**Aynı konu Nahl-64 ncü ayette de açıklanmıştır. Bu paralelde Hz. Muhammed Kur'an'ın anlayarak okunmasının önemini şu sözleriyle vurgulamıştır;;" Tefekkür edilmeden yapılan kıraatte /Kur'an'ı okumada, (beklenen) hayır yoktur. Fıkıh /anlamlı olmayan ibad etmede (çok) hayır yoktur. Fakihlerin fakihi /Kur'an'ın anlamına vakıf olan, halkı Allah'ın rahmetinden ümitsizliğe düşürmeyen ve Allah'ın mekrinden /affediciliğinden de emniyete salmayan ve insanları Kur'an'dan başka şeye rağbete sevketmeyen kimsedir-Kütubu sitte-5375". "Bir grup, Allah'ın evlerinden birinde toplanıp Kur'an'ı okur ve aralarında müzakere eder, anlayıp kavramaya çalışırlarsa, Allah üzerlerine bir huzur ve güven indirir, bir rahmet kaplar" (Müslim-Zikr 38).*

205. Ya Muhammedl Rabbini içtenlikle yalvararak, ürpererek, sessizce, gittikçe eğilerek /tedarruan /namaz şeklinde ve her zaman an ve vefasızlardan, gaflete düşenlerden olma.

** Ayette tedarru'an denilen ritüelli /şekilsel /vücudu gittikçe eğerek olanı demek olan Namaz şeklinde de dua üzerinde durulmaktadır. Bu özelliği ile, açıkça namaz şeklinde duaya değinen ikinci ayet oluşu ile önemli bir ayet olmaktadır. Diğer ayetler A'raf-55, En'am-42 ve 43 ncü ayetlerdir ve burada olduğu gibi duanın "Tedarru'an", yani namaz kılma şeklinde de yapılması istenmektedir.*

206. Kuşkusuz Rabbinin istediği olumlulukta olan varlıklar, Allah'a ibad etmekten ve O'nu sürekli anmaktan kaçınıp büyüklenmezler, sürekli Allah'ı yüceltirler /tespih ederler ve yalnızca O'na secde ederek eğilirler /büyüklüğünü kabul ederler.

**Burada, ibad etmek, tespih ve secde etmek kelimeleri ayrı ayrı yer almıştır. Dolayısıyla bunların üçünün de, Allah'a kulluğu ifade etmek, O'nu en güzel isimlerle ve yarattıklarına bakarak gücünü anmak ve secde ederek veya tam bir teslimiyetle Allah'a teslim olunduğunu belirtmek anlamlarında olmaktadırlar diye düşünüyorum. Dolayısıyla burada namaz konusu net olmamakla birlikte, secdeye namaz kılmak anlamı da verilebilir. Ancak Allah'ı her an, her şekilde ve içinden geldiği şekil ve anlarda anmak bence en uygunudur ve ısmarlama, görev yerine getirme şeklinde anma olmamalıdır diye düşünüyorum. Özellikle de huşu içinde /konsantre olarak yapılırsa çok daha etkili olur. Tabi bu anda Allah rızası ile salih amel ve nefs terbiyesi hedef olmalıdır. Tespih etmek, canlı-cansız her maddenin atomlarının titreşimlerine göre Allah'ın yaratış amacına uygun olan bu titreşimlerini bozmamaları ve hakkıyla uymaları demektir.*

40. CİNN (72)

(Görünmeyen varlıklar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammed, insanlara de ki: Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinleyip, kendi aralarında şöyle konuştukları bana vahyolundu /bildirildi: "Biz, çok şaşırtıcı bir okuyuş, kitap /Kur'an'en acaeb ve sözler dinledik. 2. Ve ondan dinlediklerimiz, bizim doğru ve yanlışı ayırt edebilmemizi sağladı ve o kitaba inandık. Artık bundan böyle de Rabbimize hiç kimseyi, asla ortak-şirk koşmayacağımıza and içiyoruz /söz veriyoruz".

3. "Ve artık biliyoruz ki Rabbimiz olan Allah çok yücedir, bir eş veya bir çocuk da edinmemiştir."

**Allah'ın doğurulmamış ve doğurmamış olduğu ayrıca İhlas-3, Kehf-4 ve Bakara-116 ncı ayetlerde de vurgulanmıştır.*

4. "Demek ki, dinî liderimiz diye kabul ettiğimiz o beyinsiz kişi, bize Allah hakkında yalanlar /iftiralar uyduruyormuş". 5. "Doğrusu biz, İns nesli ile Cin neslinin ileri gelenlerinin /din adamlarının Allah'a karşı yalan uydurabileceklerini hiç düşünmüyorduk".

**Burada geçen "ins" kelimesi, henüz vücut elbisesi giydirilmemiş ve Allah'ın üflediği soluk alma canlılığı olmayan ve görevlendirilecek Melek adayı varlık /Ruh anlamındadır ve aynı kullanım Sad-72, A'raf-38, 179, Cin-5, Neml-17, İsra-88, En'am-128, Fussilet-25, 29, Zariyat-56, En'am-112, 128, Secde-13 ncü ayetlerde de bulunmaktadır.*

6. "Demek ki İns'lerden bazılarının, biz Cinlerden bazı kişileri zaman zaman çağırmış olmaları, onların bize karşı şımarıklığını, azgınlığını arttırmış ve böylece bize liderlik taslamaya başlamışlar". 7. Bökesi azıtmış Cinler de, onlara uyan o İns'ler gibi Allah'ın tekrar uyarıcı elçiler göndermeyeceğini ve hiç kimseyi tekrar diriltemeyeceğini zannediyorlarmış ve bize de böyle söylüyorlarmış".

**Demek ki Cin çağırma olayı gerçekmiş. Ancak bu çağırmalara gelen Cinlerin, iyi*

niyetliler değil de, kovulmuş İblis'e uyan hasta Cinler, yani şeytanlar olduğu da anlaşılmaktadır.

8. "Bir zamanlar, bu söylenenlere tam inanmayıp gerçekleri araştırmak amacıyla çabalayan biz Cin'ler, gökler âleminden bilgi alabilmek için göğü araştırmış ve onun parlak yıldızlar ve gök cisimleriyle /ateş topları ile donatılmış ve korunmuş olduğunu görmüştük".

**Gökler âleminin, Cin neslinden olup hastalanmış /kötülüğe sapmış ve İblis'in taraftarı olmuş şeytan ismi verilen varlıklardan korunduğu konusu, ayrıca Hicr-18 nci ayette, Kur'an'ın da şeytanlardan korunduğu Vakıa-78 nci ayette belirtilmiştir. *Ayete göre, Cin nesli, başka gezegenlerde yaşamakta ve bunlardan hastalanıp şeytan olmuş olanları, ancak bazı insanlar tarafından olumsuz düşüncenin başlaması ile çağırılınca, sınırlı sayıda dünyaya gelebilme durumunda olan ve ancak bu gelişleri için Allah'tan müsaade almış olan varlıklardır diye düşünüyorum. Ve demek ki, Kur'an'ı dinleyebilecek kadar, gerçekler için gökyüzünde arayışa girmişler, fakat gökyüzünün ateşli silahlarla ve engellerle dolu oluşu nedeniyle başaramamışlar.*

9. "Hatta İblis'e uymayan biz Cinler, Kur'an ile tanışmadan önce, neler olup bittiğini öğrenmek beklentisiyle gözetleme yerlerinde oturur ve Rabbin dünyadakiler için iyilik mi, kötülük mü istediğini öğrenmeye çalışırdık. Kur'an ile tanıştıktan sonra, gaybe ait bilgileri Allah'tan başka kimsenin bilemeyeceğini öğrenmiş olduk. 10. Şimdi Rab'bin, dünyadakiler için bir kötülük mü, yoksa iyilik mi istediğini bilemeyeceğimizi artık biliyoruz".

**Cinlerden de Müslüman'lar olduğu Ahkaf-29-30 ncu ayetlerde, Secde-13 ncü ayette ise Cehennemin İns /öğrenci Ruh ve Cinlerle doldurulacağı belirtilmektedir.*

**Cin'lerin gaybı bilmeyecekleri Sebe-14 ncü ayette de belirtilmiştir. Gaybı bilme yeteneğinin Allah'ın uygun bulacaklarına verileceği Cin-26-27 nci ayette vurgulanmıştır.*

11. "Gerçekten biz Cin'ler arasında salih ameller gerçekleştirenler var, bunun aşağısında olanlar da var. Dolayısıyla biz çeşitli tarikatlara /gruplara /yollar izleyenlere ayrılmış durumdayız". 12. "Biz salih ameller gerçekleştirmekte olan Cin'ler, evrende artık Allah'ı asla aciz bırakamayacağımızı, kaçmakla da azabından kurtulamayacağımızı iyice anladık".

13. "Biz, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olan dosdoğru yolu /hidayeti gösteren Kur'an'ı işitir işitmez ona inandık ve anladık ki Rabbine inanan ve uyarılarını ret etmeyen, haksızlığa ve sıkıntıya uğrayacağım diye korkmasın". 14. "Biz Cin'ler arasında Müslümanlar /Allah'a içtenlikle teslimiyet gösterip muhkem /değişmez amaç buyruklarına uyanlarımız da var, hak yoldan sapanlarımız da. Bunlardan Allah'a içtenlikle teslim olanlar, doğru ile yanlış yolu ayırt etmişler ve mutlu sona /Cennete ulaşacaklar demektir".

15. Ey Cin toplumul Şunu bilin ki, içinizden Allah'ın razı olmasını sağlayacak olan hak yoldan sapanlar Cehenneme odun olacaklardır. 16. Eğer yoldan sapan Cin'ler, Allah'ın razı olmasını sağlayacak olan dosdoğru yola girerlerse, onlara bol su ve bereketli nimetler veririz. 17. Ve bunlarla onları sınava da tabi tutarız. Her kim Rabbinin gerçeklerini bildirenden /zikirden /Kur'an'dan yüz çevirirse, onu çetin ve katlanarak artan bir azaba çarptırırız.

**Demek oluyor ki, hastalandığı için şeytanlaşmış ve İblis'e uymuş olan Cin'ler, azap olarak susuz veya suyu yetersiz ve nimetleri de az bir yerde yaşamaktadırlar. Bu konuda Hz. Muhammed de bu varlıkların suyu az olan bir ortamda yaşadıklarına ilişkin şu açıklamayı yapmıştır; "Ye'cüc ve Me'cüc, Zülkarneynin inşa ettiği seddi hergün oyuyorlar. Tam delecekleri sırada başlarında bulunan reis: "Bırakın artık, delme işini yarın yaparsınız" der, (Onlar bırakıp gidince) Allah, seddi, daha sağlam olacak şekilde eski haline iade eder. Böylece günler geçer, kendilerine takdir edilen müddet dolar ve onların insanlara musallat olmalarını Allah'ın arzu ettiği vakit gelir. O zaman başlarındaki reis: "Haydi dönün, yarın inşaallah bunu deleceksiniz" der -ve ilk defa inşaallah tabirini kullanır-." Resulullah, devamla der ki: "Dönüp giderler. Ertesi gün geldikleri vakit seddi ne halde bırakmışlarsa öyle bulurlar ve (o günkü çalışma sonunda) delerler. Açılan delikten insanların üzerine boşanırlar, (önlerine çıkan) suları içip kuruturlar. İnsanlar da onlardan korkup kaçarlar-Kütubu Sitte-698". Doğrusunu Allah bilir.*

18. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, mescitler /Allah'a secde edilen /tek ilah olduğuna ikna edinilen ve eğitilip dine kazandırılan ve vahiy kitaplarını anlayarak okuyup öğrenmek üzere toplanılan yerler, sadece Allah'a dua edilecek yerlerdir. O nedenle de oralarda ilahi yardımı sadece Allah'tan isteyin /Allah dışında kimseye, ilahi bir yardım için dua etmeyin /O'na ortak koşmayın, O'ndan başka kimseyi de yüceltmeyin.

19. Örneğin Allah'ın kulu olan /Muhammed, mescitte /toplantıda Allah'tan gelen vahyi anlatmaya kalktığında, ikiyüzlüler hemen Peygamber i övmek için

birbirleriyle yarış ediyorlar ve abartılı övmeye başlıyorlar.

20. Ya Muhammedl Seni aşırı öven o ikiyüzlülere; "Ben sadece Rabbime dua ederim ve O'ndan başka hiç kimseyi anmam /O'na şirk koşup ilahi bir yardım da istemem". 21. " Ve Beni Allah'tan çok övmeye kalkmayın, çünkü Ben kendiliğimden size ne bir zarar, ne de bir yarar verme gücüne sahip değilim". 22. "Ve Allah Bana bir kötülük dilese, hiç kimse Beni Allah'a karşı koruyamaz, Allah'tan başka sığınacak başka kimse de bulamam". 23. "Şunu da iyice bilin ki Benim görevim, sadece Allah'ın resulü olarak bana vahyettiği buyruklarını siz insanlara duyurmaktır. Ve her kim Allah'a ve buyruklarını duyuran elçisine isyan ederse, içinde sonsuza dek kalacağı Cehennem ateşini hak eder" diyerek onları uyar.

24. Ya Muhammedl Şirk koşanları ve ikiyüzlüleri /riyakârları kendi hallerine bırak. Çünkü vaad edilen Cehennem azabını gördüklerinde, kimin gerçek güçsüz ve sayıca yetersiz olduğunu nasılsa görecekler. 25. Sen onlara, "Ey şirk koşanlar ve ikiyüzlüler /riyakârlarl Rabbimin size vaad ettiği azap /kıyamet yakın mıdır, uzak bir zamanda mıdır ben bilemem" diyerek durumunu bildir.

26. Çünkü geleceği /gaybı sadece Allah bilir ve geleceğin /gaybın bilgisini hiç kimseye vermez. 27. Ancak hoşnut olup görevlendireceği elçileri hariç. O zaman da Allah, görevlendireceği bu elçilerinin önüne ve arkasına gözetleyiciler koyarak, ileteceği kıyamet bilgisinin şeytanlar tarafından çalınmasını engeller.

**Şeytanların her an pusuda oldukları ve dünyaya inişlerine müsaade edilmeyip ateşli silahlarla geri püskürtülmekte oldukları da Cin-8 ve Hicr-18, A'raf-27 ve 30 ncu ayetlerde açıklanmıştır. Ve yine sadece imansız, şirk koşan ve nefslerinin esiri olanlara musallat olup sadece böyle olanları kandırmalarına müsaade edildiği yine A'raf-27 ve 30 ncu ayetlerde açıklanmıştır. Gayb bilgisi olan ledün ilminin Hz. Musa ile birlikte olan bilgeye verilmiş olduğu Kehf-65 nci ayette belirtilmiştir. Kıyameti gerçekleştirmek üzere ise, Allah'ın ancak 8 adet baş meleklerini görevlendireceği ve dolayısıyla bilgiyi sadece onlara vereceği Hakka-17 nci ayette bildirilmiştir.*

28. Böyle yapar ki, İns ve Cin nesilleri, bu elçilerin Rab'lerinin mesajlarını, eksiksiz olarak gerçekleştireceklerini bilsinler ve hiçbir şüphe duymadan iman etsinler. Çünkü Allah, bütün yarattıklarının yaptıklarını ayrıntılarıyla bilmektedir ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar ve sayıca da hesaplayıp belirlemiştir.

**Demek ki Allah, canlıların ne yapmakta olduklarını ve puan durumlarına göre ne yapabilecekleri ile geleceklerini de sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde bilir. Yapacaklarını değil. Sebep-sonuç ilişkisi bilgisi de Ledun ilmi olup Kehf-65 nci ayette belirtildiği gibi, Hz. Musa'yı pratik yönden eğiten Bilge de bu ilme sahipti. Buna göre de diyebiliriz ki, gayb ilmini, Allah ancak gerekli ve uygun bulduğuna verilmektedir.*

41. YASİN (36)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya, Sin.

**Bu iki ifadenin çoğunlukla "Ey sevgili insan" veya Akad dilinde "Ya-Rab, Ya Allah" anlamında olduğu kabul edilmektedir.*

2-3. Ya Muhammedl Her şeye dair temel bilgiler bulunan Kur'an'a /Kur'an'ıl Hakiym yemin olsun ki, Sen peygamberlerden /elçilerden birisin.

4. Bildirdiğin gerçekler, doğruya yönlendirecek itidal /orta yol/ sıratın müstakiym üzere olan bilgilerdir ve 5. Bunlar, üstün olması yanında, sevgisi ve merhameti oldukça bol /Rahim olan Allah tarafından indirilmiştir.

6. Sen de, atalarına daha önce bir uyarıcı gelmiş olduğu halde, hala gaflette /yanlış yolda olan toplumları uyarman için gönderildin.

**Kendilerine vahiy bilgileri indirilmiş olduğu halde, hala gaflet içinde oluş, ya bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri bildiği halde uygulamamak veya vahiy kitabını anlamamış ve öğrenmemiş olmak demektir. Zaten Cumu'a-5 nci ayette, vahiy kitabını anlamayana, içinde ne olduğunu bilmediği kitapları taşıyan eşek denmiş ve yine Zuhruf-36 ncı ayette Kur'an'ı anlamayana şeytanın musallat edileceği vurgulanmıştır.*

7. Ancak şunu da bil ki, bildireceğin gerçeklere onların çoğu inanmamakta direnecekler ve bu kaçınılmaz bir gerçek olacaktır.

**Hz. Muhammed, iniş sırasına göre ilk 4 surede olduğu gibi burada da olacaklar konusunda uyarılmakta ve yine inanmayanları dert etmemesi, fakat uyarı çabalarına da devam etmesi söylenmektedir. Çünkü ayette de belirtildiği gibi, dünya sisteminde daima dualite-ikili prensip söz konusudur. İşte bu prensip gereği, iman etme konusunda da iman edenler yanında mutlaka iman etmeyenler de olacaktır.*

8. Sen hiç merak etme. Çünkü Biz, bu iman etmemekte kendi istekleri ile direnenlerin boyunlarına, çenelerine kadar uzanan demir halkalar takacağız da, bu yüzden kafalarını dik tutsunlar ve hiçbir tarafa da çeviremesinler. 9. Ayrıca önlerinden bir set /engel ve arkalarından da bir set /engel çekerek, gerçekleri görmelerini engelleyeceğiz. Böylece de artık hiçbir şeyi fark edemeyecekler.

**İmansızlıkta direnenlere uygulanacak bu girişimler, artık elden çıkmış aşamadaki bu kimselerin Mutaffifin-14, Tevbe-87, Bakara-6-7, Nisa-155 ve Münafikun-3 ncü ayetlerde belirtilen "Kalplerinin mühürlenmesi" paralelinde olacak girişimler olmaktadır.*

10. Ya Muhammedl İşte bu nedenle artık Sen, ısrarcı şirk koşan bu inkârcıları uyarsan da, uyarmasan da fark etmeyecek ve iman etmemeye devam edecekler. 11. Dolayısıyla Sen, bildirdiğin gerçeklerle /Kur'an ile /Zikir ile ancak gayb olduğu /görünmediği halde Rahman'a içtenlikle iman etmiş kimseyi uyarabilir ve doğru yola yönlendirebilirsin. Sen de işte böylelerine, günahlarından bağışlanacakları ve bereketli bir karşılık verileceği müjdesini ver.

12. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, ölüleri Biz, evet, yalnız Biz diriltiriz. Ve Biz herkesin ölmeden önce yaptıklarını, bunların ölümden sonraki etkilerini ve eser olarak bıraktıklarının etkilerini, ayrıntılı olarak değerli olan bir kitaba kaydediyoruz.

**Demek oluyor ki, yaratılanlara fayda sağlayacak eserlerin, buluşların, yönlendirici görüşlerin ve bilgilerin olumlu etkileri, bunlarla ilgili memnuniyet düşünceleri ve dualar insanın ölümünden sonra da puan olarak kaydedilmeye devam ediliyor ve hesap gününde değerlendiriliyor. Bu duruma Pasif amel dediğimiz Müminun-80 ve Saffat-108-109 ncu ayetlerin dipnotlarında açıkladım. Bu konuda Hz. Muhammed şu açıklamayı yapmıştır; "Bir insan ölünce üç kişi hariç herkesin ameli kesilir: Sadaka-i cariyi /toplumun faydalandığı bir özelliği (bırakan) veya istifade edilen bir ilim (bırakan) veya kendine dua edecek salih evlat (bırakan)". Bu konu ile ilgili Halife Ali "Doğduğunda sen ağlar âlem gülerdi, öyle bir hayat geçir ki, öldüğünde sen gül, âlem ağlasın" sözleriyle değinmiştir.Olumsuz eserlerle ilgili düşünce ve beddualar konusunu ise ancak Allah bilir diyebiliyorum.*

13. Ya Muhammedl Şirk koşanlara, bir kent halkının, daha önce gönderdiğimiz elçilere karşı yaptıklarını örnek olarak vurgula.

**Burada "darbe vur" anlamındaki "vadrib" kelimesi, diğer anlamlarından olan "örnek olarak vurgula, örnek ver" anlamında kullanılmıştır. Ayrıca Furkan-9, Nur-31 ve Nisa-34 ncü ayetlere de bakılsın.*

14. Biz o şehir /ülke halkına iki elçi göndermiş ve her ikisini de yalanlamışlardı. Bunun üzerine üçüncü biriyle de onları desteklemiştik. İki elçimiz o kent /ülke halkına "Biz size gönderilen resulleriz /elçileriz" diyerek kendilerini

tanıtınca, 15. Kent /ülke halkı "Sizler de bizim gibi birer beşersiniz. Rahman hiçbir şey indirmemiştir. Siz yalan söylüyorsunuz" diyerek onlara inanmamışlardı.

**Yuhenna ve Bevles ile Şem'un isimlerinde olduklan rivayet edilmiştir.*

16. Bunun üzerine elçiler; "Rabbimiz biliyor ki biz gerçekten size gönderilmiş elçileriz. 17. Bizim görevimiz, Allah'ın buyruklarını açık bir şekilde size duyurmaktan ibarettir" dedilerse de,

18. Kent halkı; "Sizin yüzünüzden /uğursuzluğunuzdan /uçan kuş gibi oluşunuzdan /saçmalıklarınızdan dolayı başımıza bir sürü belalar geldi. Eğer sizler, bu saçmalıklarınıza devam ederseniz, sizleri çok fena yaparız" sözleri ile tehdit etmeye başladılar.

**Arap geleneğinde uğursuzluk "uçan kuş" anlamı ile ifade edilirdi.*

19. Elçiler de; "Sizin uğradığınız uğursuzluklar /belalar bizden değil, kendi olumsuzluklarınızdan kaynaklanmaktadır. Size öğüt veriliyorsa bu bela mıdır? Hayırl Siz gerçekten aşırılıklara saparak yoldan çıkmış /haddini aşmış bir topluluksunuz" dediler.

**Bu ayet ile "uğursuz" diye bir şeyin olmadığına dikkat çekilmektedir. Aynı konu A'raf-131 ve Neml-47 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

20. Bu arada, elçilerimize destek olmak üzere görevlendirmiş olduğumuz aynı kentteki üçüncü kişi koşarak geldi ve "Ey halkım! Allah'ın göndermiş olduğu elçilerine saygılı olun", 21. "Sizden herhangi bir maddi çıkar beklemiyorlar ve doğruyu söylüyorlar". 22. "Beni yaratan Allah'a ne diye ibad etmeyecekmişim? Şuna da emin olun ki, siz de mahşerde huzurunda toplanmak üzere O'na döneceksiniz". 23. "Ben, Allah'tan başka ilahlar mı edineyim? Eğer çok esirgeyen Allah Bana bir zarar vermek istese, Allah'a eş koşulan aracıların şefaati Bana bir yarar sağlamaz ve Beni kurtaramazlar". 24. "Ve işte o zaman da tümüyle mahvolmuş ve dalalete sapmışlardan olurum". 25. "Son olarak da şunu söylüyorum; Ben, sizin Rabbinize inanıyorum, artık beni dinleyin ve siz de inanın" diyerek onları ikna etmeye çalıştı.

**Yirmi birinci ayete göre, dini tebliğleri yapanların bunu sadece Allah rızası için ve hiçbir ücret veya kazanım olmaksızın yapmaları ikazı yapılmaktadır. Dolayısıyla da bu işi ücret şartı ile yapanların şüphe ile karşılanması ve her söylediklerinin hemen kabul edilmeyip Kur'an'ın filtresinden geçirilmesi gerekir diye düşünüyorum.*

26. Bu 3 ncü kişi, görevini ^yapmış olmasının karşılığı olarak öldükten sonra, ona Cennete gireceği bildirilince de; 27. "Rabbimin benim geçmiş günahlarımı bağışladığını ve beni ikrama lâyık görülenlerle kıldığını keşke kavmim bilse de doğru yola yönelse" diyerek üzüntüsünü ifade etti.

28. Ve Biz, adamın arkasından, onun inkârcı halkının üzerine gökten bir ordu indirmedik ve indirmeye gerek de duymadık. 29. Sadece müthiş bir sesle hemen yığılıp yok oluverdiler.

**Yok eden bu ses, acaba çok güçlü (atom veya nükleer bomba vs) bir silahın ateşlenme sesi mi?Yoksa bir depremin sesi mi? Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

30. Yazıklar olsun o kullara /beşerlere ki, kendilerine her ne zaman bir elçi /uyarıcı resul gelse, onunla alay etmişler ve karşı çıkmışlardır, ona eziyet etmişlerdir.

**Bütün peygamberlerle başlangıçta alay edildiği ve eziyet edildiği ayrıca Mümin-37 nci ayette de belirtilmiştir. Çünkü uyarıcı ve Kur'an'daki gerçekleri bildirici olan, bir nevi uykuda olanın tatlı uykusunu bölendir ve rahatını bozandır.*

31. Hâlbuki kendilerinden önce nice nesilleri ve ülkelerini helâk ettiğimizi ve onların bir daha geri dönmediklerini bir düşünseler ya? 32. Ve kıyamet günü hepsinin toplanıp huzurumuza getirileceklerini de,

33. Ayrıca ölü gibi, kupkuru bir toprağı nasıl da tekrar dirilttiğimizi ve içinden yedikleri ürünleri çıkarttığımızı. 34. Yağmurla suladığımız kupkuru toprakta hurma ağaçları, bağ ve bahçeler yetiştirip pınarlar fışkırttığımızı, 35. Ki, onların ürünlerinden ve elleriyle yetiştirdiklerinden yesinler diye. Bu nimetlerimize rağmen insanlar nalâ şükretmiyorlar.

36. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, yağmurla suladığı topraktan, sizin nefslerinizden /cinselliğinizden ve daha bilmediğiniz nice şeylerden çeşit çeşit çiftleri yaratan Allah'ın şanı oldukça yücedir.

**Burada, siz yüceltseniz de, yüceltmeseniz de her türlü yaratmayı yapan Allah'ın zaten şanı yücedir denilerek, bir nevi biz insanlara "Ey insanlar! Ben bütün bunları, sizler dünya okulundan iyi puanlarla mezun olup birer görevli Melek olabilesiniz diye ve bunu başarmanız için yapıyorum. Buna karşılık da sizden sadece Bana şirk koşmamanızı, Benimle yapmış olduğunuz anlaşmadaki 7 maddeye sadakat*

göstermenizi, 5 gaybe iman edip takva sahibi olmanızı ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun salih /olumlu ameller gerçekleştirmenizi bekliyorum" denilerek ikaz yapılmaktadır diye düşünüyorum.

37. Ey insanlarl Gerçekten ders almak isteyenleriniz için bu örneklerimizin dışında, gece de önemli bir ayettir /konudur. Çünkü bu örnekte Biz, gündüzün aydınlığını çekerek geceyi oluşturmaktayız, böylece de ders almayanlar sıkıntı çekerler ve bunu zulüm olarak değerlendirirler.

**Burada ve sonra gelen ayetlerde biz insanlar, bilimsel araştırmaya, insandaki ve evrendeki-doğadaki muazzam gizli bilgileri bulmaya yönlendirilmekteyiz. Keşke Müslümanlar, 1200 lü yıllardan itibaren bu ve bunun gibi doğa bilimini araştırma emrine ilişkin ayetleri fark etmeye devam edip, bilimden uzaklaşmasalardı.*

38. Doğaya koyduğumuz yasa gereği, yörüngesinde suda yüzen cisim misali akıp gitmekte olan Güneş de sizler için bir ibrettir. Bu üstün ve bilge olan Allah'ın kaderlendirdiği /ölçülendirip yarattığı bir düzendir.

**Gök cisimlerinin sanki bir suda yüzmekte ve belirlenmiş bir yöne doğru gitmekte oldukları Fatır-13 ve Enbiya-33 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Demek ki uzay bir boşluk değil, bilemediğimiz bir madde halindedir ve bütün uzay cisimleri bu maddede yüzüyor gibi ölçülendirilmiş ve dengeli bir hareket halindedirler.*

39. Aynı şekilde, Ay da düşünenler için bir derstir ki, Biz ona çeşitli evreler belirledik. Böylece Ay, eğri bir hurma dalı /hilal biçimine gelir de, tekrar geri döner. 40. Ve bu sırada da ne Güneş Ay'a yetişebilir, ne de gece gündüzü tamamen geçebilir. Her biri yasa gereği, kendine özgü bir şekilde yüzmektedirler. 41. Düşünenler için başka önemli bir ibret de, insan soyunu bir gemide taşımamızdır. 42. Ve onlar için bu gemi gibi, daha başka nice taşıt araçları da yaratmış olmamızdır.

**Burada adı geçen gemi sembolü, Güneş ve Ay ile birlikte değinildiğine göre, sanki bir okyanusta yüzüyormuş gibi hareket halindeki gemiler gibi düşünmekteyim. Bu düşüncem içinde Dünyamız, bütün gezegenler ve uyduları da birer gemi olmalıdır. Bir denizde de tek bir gemi olmayacağına göre, Dünya gibi canlı taşıyan daha birçok dünyaların-gemilerin de olabileceğini hayal edebiliriz. Dolayısıyla, insan kendini tek zannedip boşuna böbürlenmesin. Enteresan gördüğüm şey, bu bilgi açıkça Kur'an'da olduğu halde, halen insanların başka gezegenlerde hayat olup olmadığını tartışıp durmalarıdır. Gökyüzü cisimleri için "yüzüyorlar" ifadesi ayrıca Naziat-3 ncü ayette de belirtilmiştir. İçinde yüzülen ortam için ayetlerde "Felek" deyimi kullanımaktadır.*

**Ancak Allah, eğitim gemisi olan Dünya gemisinde, öğrenciler olarak öğrenci Ruhları gemiye bindirmeden önce 7 konuda (Hz. Muhammed'den 8, diğer bütün peygamberlerden de 9 konuda) anlaşma yapmakta ve belirlenmiş olan kurallara uyacağımıza dair söz almaktadır.*

**Kur'an'ın dinamik ve zaman ve zemine göre kıyamete kadar geçerli olan muhkem /değişmez amaç hükümler yanında, müteşabih /değişken araç denilen mesajları aracılığıyla, ilk indirildiği toplumun anlayış ve gelişmişlik düzeyine uygun ifadelerle hitap etmekte, ayrıca da gelecek toplumlara yönelik açık kapılı ifadeler de kullanmaktadır. Örneğin bu ayette binek olarak hayvanlardan bahsetmesi yanında, gelecek gelişmeleri de kast ederek " Ve onlar için bu gemi gibi, daha başka nice taşıt araçları da yaratmış olmamızdır" denmesi de bu özelliğini göstermektedir. Yoksa Kur'an'ın müteşabih /değişken araç mesajlarını da dokunulmaz kabul edip, zaman ve zemine göre sürekli değişime uygun yorumlamamak, hem Kur'an'ı, hem de İslam dinini bir zaman ve bir topluma sınırlamak /dondurmak demek olacaktır. Bu da Kur'an ve İslam dînini eski çağlara hapsetmeye, dinamizmini öldürmeye, yani muhafazakârlaştırmaya, bağnazlaştırmaya yol açacaktır. Benzer vurgu Nahl-8 nci ayette de yapılmıştır.*

43. Biz istesek, şirk koşan inkârcıları geminin yüzmekte olduğu denizde boğardık da o durumda ne çığlıklarına bir yetişen olurdu, ne de kendileri kurtulabilirlerdi. 44. Ancak bizden bir rahmet olarak ve durumları iyice pekişsin diye onlara belli bir süreye kadar yaşama fırsatı verilmektedir.

**Demek ki insanlar olarak bizler, bulunduğumuz dünya gemisinde, esasında tamamen savunmasız haldeyiz ve bu zayıflığımızı özellikle doğal afetlerde zaten yaşamıyor muyuz?*

45. Ya Muhammedl Şunu iyice bil ki, Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşan duyarsızlara, "Geçmişinizden ibret alın ve elinizdekilere şükredip ahret için Allah'a karşı takva sahibi /muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyamamaktan korkanlardan olun ki, karşılık olarak merhamet edilesiniz" denilerek uyarıldıkları halde hiç oralı olmazlar. 46. Ve Rablerinin ayetleri söylendiğinde de, onu reddetmeyi ve uzak durmayı adet edinmişlerdir. 47. Bu küfre sapmışlara, "Allah'ın size verdiği imkânlardan, muhtaç olanları yararlandırın yani infak edin"

denildiğinde de onlar; "Allah'ın dilediği takdirde doyurabileceği o iman etmişleri biz mi doyuracağız? Siz gerçekten iyice azıtmışsınız" diye karşı çıkarlar.

**Zaten Kur'an'ın hiçbir ayetinde Allah'ın rahmeti için, insanın kıyafet şekline veya ne yiyip ne içtiğine bakıldığına dair bir mesaj bulunmamakta, bunun aksine bu şekilciliklere değil de takvaya bakılacağına Maide-93, A'raf-26 ve Nahl-81 nci ayetlerde değinilmiştir. Hz. Muhammed, merhametle ilgili şu sözü söylemiştir; "Resulullah, bir gün, Hasan İbnu Ali'yi öpmüş idi. Bu sırada yanında bulunan Akra' İbnu Habis, bunu tuhaf karşıladı ve "Benim on tane çocuğum var. Fakat onlardan hiçbirini öpmedim" dedi, Resulullah ona bakıp: "Merhamet etmeyene merhamet edilmez" buyurdu.Kütubu Sitte-1980.*

**İnsanlara rızk ve nimet olarak mal ve para verme dışında ayrıca bilgi, makam, ilgi gösterme, moral verme veya başkasının zora girmiş bir işini kolaylaştırma fırsatı da verilebilir. Bu nedenle infak, bunlardan herhangi biri ile de gerçekleştirilebilir. Ancak, bizden istenen, vermeyi gönülden yapmamızdır.*

48. Üstelik "Doğru sözlü iseniz, bizi tehdit ettiğiniz söz /kıyamet ne zaman gerçekleşecek?" diye şımarırlar ve alay ederler. 49. Onlar bilmezler ki o bekledikleri, hiç ummadıkları bir anda ve bir tek ses olarak gelecek, 50. Ve o zaman ne birbirlerine vasiyet etmeye vakit bulabilecekler, ne de ailelerine /yakınlarına dönebilecekler. Çünkü birbirlerini bulamayacaklar.

51. Şüpheniz olmasın ki, kıyamet saatinde hesap vermek üzere diriliş için Sur'a üflendiğinde, herkes bulunduğu yerden kalkıp Rablerine koşacak. 52. Ve bu sırada şirk koşan inkârcılar; "Eyvah bizel Bulunduğumuz yerden bizi kim kaldırıp dirilttiı? Bu herhalde, Allah'ın vaat ettiği hesap günüdür. Demek ki elçiler doğru söylemişler" diye panikleyecekler.

**Mahşer hesaplaşması için olacak dirilmeye "Ba's" ifadesi kullanılmıştır.*

53. Olacak olan sadece korkunç bir sesten ibarettir ve herkes huzurumuzda hazır bulunacaktır. 54. Ve o gün hiç kimse en ufak bir haksızlığa uğramayacak ve herkes olumlu ve olumsuz bütün amellerinin karşılığından başkasını da görmeyecektir.

55. O gün, karşılık olarak Cennet halkı olmaya hak kazanmış olanlar, mutluluk içinde olacaklar. 56. Eşleriyle birlikte hiçbir sıkıntı olmaksızın, koltuklarda otururak. 57. Ve mutluluk içinde istedikleri her şeye sahip olacaklar. 58. Sevgisi ve merhameti oldukça bol olan Allah ın söz vermiş olduğu gibi, güven ve barış ortamı içinde.

**Demek ki hesap önceliği, Cennet ehlinden olmayı hak eden ve olumlu puanla dünya okulundan mezun olup görevli Meleklik diplomasını almış olanların olacaktır.*

**Cennette birlikte olunacak eşler, aynı puanlı ve günahtan arınmış eşler olacaktır.*

59. Ve o gün suçlulara, siz bugün şöyle ayrılın bakalım denilip, Cennet ehlinden ayrı yere alınacaklar. 60. Ve Allah onlara; "Ey Âdem'in çocuklarıl Şeytan'ın sizin apaçık düşmanınız olduğu konusunda sizi uyarmış ve ona uymayacağınıza /tapmayacağınıza /kulu olmayacağınıza dair sizinle anlaşma da yapmamış mıydım?" 61. "Ve Benim buyruklarıma uyun, sadece Bana ibad /kulluk edin. Çünkü en doğru yol /sıratun mustakiym olan budur" diye de yol göstermemiş miydim?" diyerek hatırlatmada bulunacaktır.

**Dünyaya gönderilmeden önce Allah ile yapılan anlaşma ile ilgili ayrıntılı bilgi için Temel Kavramlara bakınız. Şeytan'ın insanların olumsuz nefslerini iyi gösterme taktiğini kullanıp, insanları kandırma ve suç işleyip Cehennem halkından olmalarını sağlama müsaadesini Allah'tan aldığı Hicr-36-38, 42 nci ayetlerde açıklanmıştır. Yine şeytanın insanın düşmanı olduğu Fatır-6, Taha-117, Zuhruf-62, Kehf-50, Bakara-208 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Şeytan'la ilgili şu öykü bildirilmiştir: Birinin atı bir taşa çarpar, at ürker ve binicisi de bunun üzerine şeytana küfreder. Bunu duyan Hz. Muhammed "Şeytana küfretmeyin. Çünkü bununla onun gururunu kabartırsınız. Yapmamış olduğu şeyi yapmış olmakla övünmesine yol açmış olursunuz. Bu gibi hallerde Allah'ın adını anın, O zaman şeytan küçülür ve bir sinek gibi kalır-Kütubu sitte-3413 ". İns, İnsan ve Beşer üçlüsü ile ilgili bilgi için Temel Kavramlara bakınız.*

62. Allah, sözlerine devam ederek; "Buna rağmen yine de şeytan, sizden birçok nesli ikna edip yanlış yola yöneltmiş bulunmaktadır ki sizler de bu suçlular tarafındasınız. Aklınızı kullanmış olsaydınız ya? 63. İşte, sizin gelmesini alay ederek beklediğiniz Cehennem budurl 64. Benim tek ilah oluşumu kabul etmeyip şirk koşmanız ve buyruklarımı inkâr ederek küfre sapmanızın karşılığı olarak, şimdi girin oraya bakalım" diyerek Cehennem azabı ile cezalandırılmış olduklarını açıklayacaktır.

65. Ve o gün, küfre sapmış olanların konuşmalarına gerek kalmayacak, çünkü bütün amellerini elleri anlatacak, ayakları da yaptıklarını tasdik edecekler.

**Burada geçen eller, dünyada yapılan bütün amellerin, ayaklar da amelleri gerçekleştirmek üzere olan yer değiştirme ve hareket edişlerin de açıkça gösterileceği*

belirtildiğine göre, deme ki bu organlarımızda devamlı kayıt bilgileri ilahi sisteme gönderilmektedir diyebiliriz.

66. Şunu iyice bilin ki Biz isteseydik, onların gözlerini büsbütün kör ederdik /doğru ve yanlışı ayırt edip doğruyu bulma yeteneklerini de körleştirirdik. O zaman da doğruya yönelme şansları kalmazdı. 67. Yine dileseydik dinamik davranmaz /kaderlerinde gerekli değişimleri yapmaz ve onları belirlenmiş ecellerinde bırakır, ne ileri gidebilirler, ne de geri dönebilirlerdi. Böyle yapmadık ki, belki doğru yola dönmeyi ve verdiğimiz bu şansı kullanmayı başarırlar diye.

**Fatır-11, Kehf-58, Nahl-54 ve 61, Nuh-4, İbrahim-10, Enbiya-111 nci ayetlerde belirtildiği gibi ecelde /ömürde erkene alma veya erteleme yanında, sıkıntı ve üzüntülerde de değişimin söz konusu olabildiği belirtilmektedir. Verilen şansı, bir nevi kurtarma yazılısı veya bütünleme sınavı veya başarılı ise bu başarılılığını devam ettirme fırsatı olarak düşünebiliriz. Böylece ecelleri projelendirilmiş ilahi ecel, erkene veya geç zamana alınmış ecel şeklinde ayırabiliriz. Kaza veya cinayetle olan ölüm acaba bunlardan hangisidir, vakitsiz bir ecel ve ölüm müdür? Tabi gerçeği ancak Allah bilir diyeceğiz.*

68. Ey insanlarl Ancak şunu da unutmayın ki, Biz uygun bulduğumuzun yaratılışının süresini uzatırız da, kısaltırız da. Hala mı düşünüp, aklınızı kullanmıyorsunuz?

69. Ey insanlarl İşte bu Kur'an ile son olarak sizi uyarıyor ve diyoruz ki; Biz Muhammed'e şiir öğretmiş değiliz, zaten ona gerekmez de. Muhammed'e vahyedilen ancak Allah'tan gelmiş bir öğüt verici /hatırlatıcı /zikir ve gerçekleri açıkça bildiren ve kolay anlaşılan /mübiyn bir Kur'an'dır /kitaptır.

70. Ki Kur'an'ı, diri olanları /anlayacak akıl ve bilinçte olanları /yani hayy olanları uyarsın ve Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşan ve bildirilen gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar için söylediğimiz azap tehdidini de, açık olarak anlatsın diye indirdik.

**Mehmet Akif'in dediği gibi "İnmemiştir hele Kur'an, Şunu hakkıyla bilin, Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için". Nisa-43 ncü ayette ikaz edildiği gibi, Kur'an'ın ayrıca bilinci açık ve kafası karışık /cünub olmayan tarafından okunması da vurgulanmıştır. Kur'an'ın cenazede, ölmek üzere olanın başında veya mezarlıkta, mevlit toplantısında ölülerin arkasından okunması, ölen için değil, bu bahanelerle okuyanın anlaması, faydalanması ve düşüncelerini tekrarlayıp pekiştirmesi amaçlı olarak da değerlendirilmelidir.*

71. Küfre sapmış olanlar hiç düşünmüyorlar mı ki, kendileri için kudretimizle /kendi ellerimizle birçok evcil hayvanlar yarattık da, onları sahiplenip yararlanıyorlar. 72. Onların bir kısmını binek olarak kullanıyor, bir kısmını da yiyorlar. 73. Ve onlar için bu hayvanlarda, daha başka yararlar ve içecekleri besinler de bulunuyor. Halâ teşekkür etmiyorlar /şükretmiyorlar.

**Allah'a şükretmenin, kuru kuru "Allah'ım Sana şükürler olsun" tekerlemesini söylemek değil, bir karşılık beklemeksizin, yalnız Allah'ın rızasını gözeterek yarattıklarına bir şekilde ihtiyaçları olan para, bilgi, ilgiyi sağlayarak yapılması gerektiği Sebe-13, Zumer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

74. Tersine, Allah'a teşekkür etmeleri gerekirken, yardım göreceklerini umarak, Allah'tan başka ilahlardan /ilahlaştırdıklarından ilahi yardım bekliyorlar. 75. Oysa yardım istedikleri o ilahların /ilahlaştırdıklarının /Allah'a şirk koştukları aracıların onlara yardım etmeye güçleri yetmez ki. Bunun aksine onlar, kendilerini şirk koşanları, kendilerini korumak üzere nöbet bekleyen askerler olarak görürler. Çünkü esasen onlar yardıma ve korunmaya muhtaçtırlar.

76. Ya Muhammedl Şirk koşan insanların sözleri Seni üzmesin. Biz onların gizledikleri ve açıkladıkları her şeyi çok iyi biliriz ve değerlendirmekteyiz.

**Çünkü beşer olarak hepimiz, beyin elektrosu kaydı gibi düşüncelerimizi kaydeden ilahi bir kayıt merkezi ve görevli kaydedici bir Melek tarafından da yakından kayıt altındayız. Ancak bu izlenme, amellerimize ait düşüncelerimize göre değerlendirilme ve amellerimize ait düşünce enerjilerimizin kayıtlanması şeklinde olmaktadır (Bk. Hac-70). Yoksa şeklimizin resimleri değildir.*

77. İnsan, kendisini bir damlacık sıvıdan yarattığımızı hiç düşünmez ve görmez mi ki, Bize karşı apaçık bir cephe alıyor ve açıkça hasmımız oluyor? 78. Ve üstelik nasıl yaratıldığını da hiç düşünmeden kendince, Bize örnek de göstererek bir soru yöneltiyor ve "Çürüdükten ve toz haline geldikten sonra kemikleri kim tekrar bir araya getirip diriltecek?" diyor.

**78 nci ayette geçen "darabe meselen" ifadesi, Yasin-13 ncü ayette olduğu gibi "örnek verme, örnek gösterme" anlamındadır.*

79. Ya Muhammedl Soruyu sorana; "Kim o kemikleri ilk kez yarattıysa, onları yine O diriltecek. Ve O her türlü yaratmayı en iyi bilendir".

80. "O Allah ki, size yeşil ağaçtan ateş çıkarmanızı sağlayandır. Ve ondan yararlanıyorsunuz" diyerek cevabını ver.

81. Ey insanlarl Bir düşünsenize, gökleri ve yeri, belirlemiş olduğu bir ölçüye göre /kader üzere yaratan, onların benzerini yaratmaya güç yetiremez mi? Evet, evetl O, tek yaratan ve her şeyi en iyi bilendir.

82. Çünkü O, bir şeyin olmasını dilediği zaman ona sadece "Oll" der ve o hemen oluverir. 83. Ve şunu da iyice bilin ki, her şeyin sahibi ve hakimi olan Allah, çok yücedir ve hepiniz hesap vermek üzere O'nun huzuruna mutlaka döndürüleceksiniz.

**Tüm yaratmaların "ol emri" ile ve göz açıp kapanma anı içinde olduğu ayrıca Mümin-68, Al-i İmran-47 ve Enbiya-30 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

42. FURKAN (25)

(Doğru ile yanlışı ayıran, Kur'an)

BİSMİLLAHİRRAHMAİRRAHİM

1. Yüceler yücesi Allah, kulu Muhammed'e, doğruyu yanlıştan ayırsınlar diye tüm âlemlere bir yol gösterici olarak /Furkan ı Kur'an'ı vahyederek indirmiştir.

**Ayette geçen "âlemler", İns'ler /öğrenci Ruh'lar ile Cin âlemleri /toplumlarıdır ve Peygamberlerin de bu âlemlere Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç emirlerini tebliğ eden görevliler oldukları En'am-86 ve Al-i İmran-33 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

2. Göklerin ve yerin tek sahibi Allah'tır. O, hiç çocuk edinmemiştir ve yarattıklarına olan sahipliğinde de O'na ortak olan yoktur. Her şeyi yaratan ve ayrıntılı bir şekilde ölçülendirerek /kaderlendirerek düzenleyen O'dur.

**Buna göre Dünya malı servetlerimiz, bizim değil, Allah'ın mülküdür ve biz ödünç /kiralık olarak kullanmaktayız. Ödemeyi de nefs derslerinden başarılı olmak ile ödeyeceğiz.*

3. Buna rağmen insanlar, tek başına Allah'ı yeterli görmüyorlar ve hiçbir şey yaratamayan, aksine kendileri yaratılmış olan ve kendi kendilerine yarar ve zarar da veremeyen, ayrıca öldürme, yaşatma ve diriltme güçleri olmayan birtakım sözde ilahlar /güçler ediniyorlar.

4. Tek Allah'ı kabul etmeyip şirk koşan ve bildirdiklerini inkâr ederek küfre sapan insanlar, "Bu Kur'an, başka birilerinin de yardımıyla, Muhammed'in uydurduğu bir yalandan başka bir şey değildir" diyerek elçimize iftira edip duruyorlar. 5. Ve "Muhammed'in anlattıkları, daha öncekilerin öyküleridir ve birileri durmadan sabah-akşam kendisine yazdırıyor" diyorlar.

**Bu açıklama ile Hz. Muhammed'in okuma-yazma bildiği ve bunu bilenler olduğu anlaşılmaktadır.*

6. Ya Muhammedl Böyle diyenlere de ki: "O Kur'an'ı, göklerin ve yerin sırlarına sahip olan Allah indirmiştir. O, bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

**Allah'ın, bu gök ve yerin sır bilgilerinin bir kısmını Adem'e öğretmiş olduğu Bakara-31 nci ayette açıklanmıştır. Dolayısıyla bu bilgiler, her insanın bilinçaltı hafızasında bulunmaktadır.*

7. Onlar ayrıca, "Bu ne biçim elçi, bizim gibi yemek yiyor ve bizim gibi sokaklarda dolaşıyor? Madem peygamber olduğunu söylüyor, o zaman kendisine yardımcı olarak bir Melek eşlik etseydi yal". 8."Yahut kendisine bir hazine verilmeli veya kendisine ait yararlanacağı özel bir cenneti /bahçesi olmalıydı" diyorlar. Hatta gerçekleri çarpıtan bu zalimler: "Siz büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz" diyerek inananları alaya da alıyorlar.

9. Ya Muhammedl Görüyorsun, Seni red etmek için ne örnekler uyduruyorlar. Gerçekte onlar, iyice yanlışa sapmışlar ve doğru yola da kesinlikle yönelemeyecek durumdalar.

**Burada "darabu /darp ediyorlar" kelimesi, "vurmak" değil "örnek ile vurguluyorlar" anlamında kullanılmıştır.*

10. Bilmiyorlar ki yüceler yücesi Allah istese, Sana, onların yakıştırdıklarından çok daha iyisini, hatta içlerinden çağlayanlar akan bahçeler ve lüks köşkler verebilir.

11. Böyle davranmakla onlar, dünya hayatını tercih etmiş ve hesap saatini yalanlamış oluyorlar. Halbuki Biz hesap saatini yalanlayanlara, azap yeri olarak

Cehennemi hazırlamış ^bulunmaktayız. 12. Ki Cehennem, onlara uzaktan görününce, ateşinin uğultusunu duymaya ve hararetini hissetmeye başlayacaklar. 13. Zincirlerle bağlı olarak Cehennemin daracık bir yerinden içine atılacakları zaman da "Neredesin ev ölüm!" diye feryat etmeye başlayacaklar ve ölüp kurtulmak isteyecekler.

14. Bunun üzerine de kendilerine, "Bugün bir ölüm değil, birden çok ölüm isteyin" denilecektir.

**Çünkü işledikleri suçlarının karşılığı olarak azap üstüne azap olacaktır. Ölüm olayı sadece Dünya için söz konusu olduğuna göre, acaba istenen birkaç kez Dünya yaşamı ile tekrar sınavlı, yani zahmetli Dünya yaşamları mı oluyor? Doğrusunu ancak Allah bilir.*

15. Ya Muhammed! Bu gerçekleri bildirdikten sonra onlara; "Böyle ateş içinde kalmak mı iyi, yoksa takva sahipleri için bir karşılık ve mutluluk yeri olarak söz verilmiş, sonsuz Cennet mi?" diye sor bakalım.

16. Ey insanlar! Hiç şüpheniz olmasın ki takva içinde olanlar, karşılık olarak Cennette Allah'ın uygun bulacağı sürelerce kalacaklardır. Bu karşılık, Rabbin'in onlar için söz vermiş olduğu kesin bir vaadidir.

17. Kıyamet günü Rabbin, mahşerde toplanıldığında, şirk koşanların Allah'a ortak koştukları put veya kişilere, "Sizi şirk koşmalarını bu kullarıma, siz mi söylediniz, yoksa kendileri bizzat mı karar verdiler?" diye soracaktır. 18. Şirk koşulanlar da: "Sen yücesin ve Senin bildirdiğin tek din olan İslam'dan başka bir dini benimsememiz, Senden başkasını evliya /veliler /dostlar kabul etmemiz ve Senin yanında da kendimizi ilahlar ilan etmemiz mümkün değil. Bol nimetler vermiş olduğun halde, ataları da bunlar gibi bizi şirk koşmuşlardı" diye karşılık verecekler.

**Burada, Allah'ın dışında, herhangi bir kişiden veya puttan ilahi bir yardım istenmesi veya ona dua edilmesi, onun Allah'ın dışında tek veli kabul edilmesi olarak tanımlanmış ve yasaklanmıştır. Aynı yasaklama Araf -3, Nisa 45, Ankebud-41 ve Zumer-3 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Ancak ayetlerdeki veli, bizim ermiş diye tanımladığımız din bilginleri için kullanmakta olduğumuz veli tanımından farklı bir tanımdır. Yine ayette, bol nimet verilmesi üzerinde durulmakta olup, verilen her nimetin gerçekte birer sınav amacıyla verilmekte olduğuna dikkat çekilmektedir.*

19. Bunun üzerine Allah, şirk koşanlara hitaben: "Görüyorsunuz ortak koştuklarınız, sizin onları suçlayan sözlerinizi yalanlıyorlar. Ve artık, amellerinize karşılık olacak azabı ne geri çevirebilir, ne de sizi kurtaracak bir yardım sağlayabilirsiniz. Bu zalimliğinize karşılık olan şiddetli azabı mutlaka tadacaksınız" denilecektir.

**Burada, Allah'a şirk koşma konusu, küfre sapmışlar gibi "zalim oluş" anlamında kabul edilmiştir.*

20. Ey insanlar! Size gönderdiğimiz elçimizden önceki resuller de sizler gibi yemek yerler, sokaklarda dolaşırlardı. Gerçekte Biz sizi, birbiriniz için bir sınav aracı yaptık ki doğru ve yanlış yola hanginizin sapmış olduğunuzu belirleyelim. Ve şüpheniz olmasın ki Rabbin, her şeyi en iyi görendir.

**Birbirimiz için bazen sınav aracı olarak görevlendirildiğimize göre, demek ki başımıza gelen bazı olaylar bizim için değil, başkası veya başkalarının sınavı için de olabilmektedir. Tabii ki, hangi olayın ne için olduğu hakkında bizim doğru bir görüş belirtmemiz mümkün değildir. Birbirimiz için görevlendirilmemiz konusu ayrıca A'raf-167, En'am-129, Mümtehine-5 ve Muhammed-4 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır.*

21. Bu arada içinizden kıyamet günü Bize dönmeyeceklerini sananlar, "Bize elçi olarak ya Melekler indirilmeli yahut da gözümüzle Rabbimizi görmeliyiz!" diyerek bildirdiğimiz gerçekleri red edip duruyorlar. emin olsun ki onlar, böyle davranmakla ancak kendi kendilerine kibirleniyor ve azgınlığı seçmiş oluyorlar.

22. Allah'a iman etmeyip doğrudan şirk koşarak küfre sapmış olanlar, daha önce göremedikleri Meleklerin gerçek olduklarını mahşerde gördüklerinde, sevindirici bir durum olmayacağını anlayacaklar ve "Biz herhalde mahvolduk" diyecekler. 23. Ve dünya yaşamlarında sağlamış oldukları tüm kazançlarının /servetlerinin hiçbir faydası olmayacağını fark edip telaşa kapılacaklar.

24. Buna karşılık Cennet ehli olmayı hak etmiş olanlar ise o gün, mutlu olacakları bir yerde olacaklar.

25. Göğün yarılacağı kıyamet günü Melekler peş peşe görevlendirilecek, 26. Ve tüm yetki ve mutlak hâkimiyetin Rahman'da olduğunu görecek küfre sapmış olanlar için o gün, oldukça zorlu bir gün olacaktır.

27. Çünkü büyüklük taslayan zalim kişi, pişmanlık içinde ellerinin parmaklarını

ısırarak: "Keşke, elçiye inanıp tebliğ ettiği yolu izleseydim de". 28. "Beni yanlış yola yönlendirene uymasaydım", 29. "Çünkü Kur'an'ın /Zikrin buyrukları bana anlatılacağı zaman, o beni onlardan uzaklaştırmıştı. Gerçekten de, şeytanın dostu olmuş arkadaş, insanı yarı yolda bırakıp rezil ediyormuş" diyerek hatasını itiraf edip duracaktır. *Burada, Kur'an için 'zikr" ifadesi kullanılmıştır. Yine ayette, şeytanın kandırmalarına uyan kişilerin, şeytanın dostu olarak başka insanlara da zarar verecekleri vurgulanmıştır. Dolayısıyla, olumsuz nefslere batmış kişiler, aynı zamanda şeytanın musallat olduğu kişiler de olacaklarından, onların muhatap oluşları gibi, bir şeytana muhatap olmamak için, böylelerinden uzak durmak şart olmaktadır diye düşünüyorum.

*Kur'an'dan uzaklaştırmanın en önemli yönü, Furkan-30 ncu ayette belirtildiği gibi, anlaşılmasını engellemek demektir. Yoksa hitap ettiği toplumun ana dilinde Arapça okunmasını engellemek değildir. Herkesin, anladığı dilde okunması temeldir. Dolayısıyla da her toplumun, anladığı dilde Kur'an'ı okumasının engellenmemesi, diğer bir ifade ile Kur'an'dan uzaklaştırılmaması temel amaç olmaktadır.

30. Elçimiz Muhammed de, ümmetinin başında şahit olarak bulundurulacağı Mahşer'de, Kur'an'a muhatap olup iman etmiş diye bilinen Müslüman toplumunun olumsuz durumunu görünce, "Ey Rabbim, halkım Kur'an'ı terk etti /anlayamadığı için uzaklaştı /kendinden uzak tuttu /ondan uzak durdu /anlamayıp makamınağmesi ile oyalandı ve sonuçta bu perişan duruma düştü" diyerek üzüntüsünü ve ümmetinden şikayetini belirtecek.

*Burada Hz. Muhammed'in, iman etmiş olduğu halde, Kur'an'ı anlamadan ve içindeki muhkem /değişmez amaç emirleri öğrenmeden okuyan ve bu nedenle de Mahşer'de perişan duruma düşecek olan ümmetinden dolayı üzüleceği belirtilmektedir. Bu da, Hz. Muhammed'in ümmetinden olacak önemli bir üzüntüsünün ve şikayetinin bu olacağını vurgulamaktadır. Mahşer'de her elçinin , kendi ümmetine şahitlik etmek üzere bulunacağı Nahl-89 ncu ayette belirtilmiştir. Bu ayette Kur'an'ı anlamadan okuma durumuna yönelik olmak üzere "Mehcura", Sad-67 nci ayette ise "Mu'ridun" ifadesi kullanılmıştır. Ayete göre Hz. Muhammed, Kur'an dışında önem verilecek ve bırakılmasında üzüleceği başka bir söz ve kitap bırakmamıştır. Yine ayette biz insanların Hz. Muhammed'i bu üzüntüden kurtarmamıza ve Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne ve öğrenmek üzere okumamıza önem vermemize dikkat çekilmektedir. Çünkü Müzzemmil suresinin ilk 4 ayetinde Hz. Muhammed'e böyle yapması emredilmiş ve O da bu şekilde Kur'an ı okuyup buyruklarını öğrenmiş ve ondan sonra etrafındaki isteklilere öğretmeye başlayabilmiştir. Bu konuda Hz. Muhammed'in şu sözleri de bulunmaktadır: "Bir zaman gelecek, Kur'an'ı okuyacaklar, fakat Kur'an gırtlaklarından inmeyecek. Kur'an'ı anlamadan okudukları için de onlar, okun avı delip avdan çıktığı gibi dinden çıkacaklar" (Buhari, Enbiya-6, Müslim, Zekat-142-144) ve "İçinde Kur'an'dan bir şey olmayan kimse, yıkılmaya yüz tutmuş ev gibidir" (Tirmizi, Fezailül Kur'an-18, Darimi, Fezailül Kur'an-1). "Allah, bu Kur'an'la amel edip hayatlarını O'na göre tanzim eden toplumları yükseltir. Anlamayıp sırt çevirenleri ise alçaltır" (Müslim, Musafirin-269). Şirk koşanların özellikle Kur'an'ın anlaşılmasını engellemeyi hedefledikleri Fussilet-26 ncı ayette de vurgulanmıştır.

31. Ya Muhammedl Bilesin ki her peygamberin, karşı çıkanlar ve suçlulardan mutlaka düşmanı bulunur. Bu nedenle de Sana yol göstermek ve yardım etmek üzere sadece Rabbin yeterlidir.

*Burada, her peygamberin olduğu gibi, her gerçekleri bildirip uyaracak olanın da mutlaka düşmanı ve karşı çıkanı olacağı, bu nedenle de kimseye fazla güvenmek yerine sadece Allah'a güvenilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Her uyarıcının ayrıca mutlaka eziyet göreceği de Yasin-30 ayette de belirtilmiştir.

32. Şirk koşup, bildirilen gerçekleri inkâr da ederek küfre sapanlar, "Kuran, Muhammed'e niye bir defada, topluca indirilmedi?" diyorlar. Ya Muhammedl Biz, Kur'an'ı bölüm bölüm indiriyoruz ki, belleğine iyice yerleşsin. Ve O'nu, belirlenmiş ve tutarlı bir diziliş sırasına göre Sana peyder pey vahyediyoruz. 33. Böylece de şirk koşarak küfre sapmış olup Seni red edenlerin sordukları her sorunun cevabını en doğru bir şekilde açıklayacak /tefsir edecek olan Kur'an'ı indirmiş oluyoruz.

*Kur'an'ın 23 yıllık bir zaman süresince ve kısım kısım, olay örnekleri yaşatılarak indirilmesi, hem iyice anlaya anlaya ve sindirilerek öğrenilmesi, hem de bildirdiği devrim özelliğindeki sosyo-ekonomik değişikliklerin, insanlara alıştırılarak benimsetilmesi içindir. Otuz üçüncü ayette, din ile ilgili her sorunun cevabının Kur'an'da olduğu açıklanmıştır ki, Kur'an'ın yanına başka kitaba gerek olmadığına dikkat çekilmiş olunmaktadır.

34. Mahşer günü, yüzleri Cehennem yönüne doğru bekleyenler, Dünya yaşamlarında yanlış yola sapmış olmaları nedeniyle, puan durumları kötü olanlardır.

35. Ya Muhammedl Senden çok önceleri de Musa'ya kitap olarak Tevrat[7]1

vermiş ve kardeşi Harun'u da kendisine yardımcı olarak görevlendirmiştik. 36. Ve onlara; "Daha önce bildirmiş olduğumuz ayetlerimizi yalanlayan şu topluma gidin ve onları uyarın" demiştik. Ancak, uyardıkları toplumlar inanmamakta direndikleri için onları da helâk etmiştik.

37. Aynı şekilde, Nuh'un toplumu da gönderdiğimiz elçilerimizi red edince, diğer insanlara ders olsun ve öğüt alsınlar diye, onları da suda boğmuştuk. Çünkü buyruklarımızı engelleyenler için ceza olarak mutlaka elem verici bir azabımız vardır.

38. Yine Ad, Semud, Ress kavmini ve daha birçok kavimleri de, yaptıklarına karşılık helâk etmiştik. 39. Hâlbuki yok ettiğimiz kavimleri, elçiler göndererek önce bu tarihsel örneklerle uyarmış ve inanmayıp sapkınlıklarına devam edince de onları helâk etmiştik.

40. Esasında, şirk koşanlar, kervanları ile geçerken, yağmur felaketi ile helâk etmiş olduğumuz ülkenin içinden geçmişlerdir. O sırada da gördükleri yıkıntılara bakıp cezamızın şiddetini fark etmişlerdir. Fakat buna rağmen halâ tekrar dirileceklerine bir türlü inanmıyorlar.

41. Ya Muhammedl Şirk koşan ve bildirdiklerimizi inkâr edip küfre sapmış olanlar, Seni her gördüklerinde ayrıca; "Allah'ın elçi olarak gönderdiği adam bu muymuş?" diyerek alay ediyorlar". 42. "Eğer taptıklarımıza bağlılıkta direnmeseydik, neredeyse, bu adam, bizi bu ilahlarımızdan mahrum edecekti" diyerek Senin hakkında konuşup duruyorlar. İşte böyle konuşanlar, ancak mahşer gününde azabın ne olduğunu anladıklarında, kimin gerçekten yanlış yolda olduğunu öğreneceklerdir.

43. Ya Muhammedl Hevesini /nefsini tutku haline getiren ve onu kendisi için ilah gibi vazgeçilmez yapanı da gördün mü nasıl doğru yoldan çıkmış? İşte böyle birinden de Sen sorumlu değilsin ve onun durumu Seni üzmesin.

**Burada, herhangi bir nefse göre aşırı /ifrat derecesinde heveslenmek, aşırı hırs halinde peşinde koşmak, Allah'ın rızası dışında vazgeçilmez bir hedef haline getirmek, dünya ve ahret aracı olarak onu vazgeçilmez amaç olarak kabul edip aşırı bir istekle peşinden gitmek ve Allah'ın rızası yerine koymak, bir nevi bu nefsi ilahlaştırmak, imanın aracı görmek ve şirk koşmak olarak değerlendirilmektedir. Heveslerden sayacağımız, aşırı ve zarar verici derecede para, mal biriktirme, makam hırsı, güzellik ve kendini güçlü, becerikli, yetenekli görme takıntısını da sayabiliriz. Çünkü bunların hepsi Allah'ın verdiği nimetlerdir. Hz. Muhammed de aşırılıkla ilgili şunu demiştir; "Allahım, kabrimi ibad edilen bir put kılma"-Kütubu Sitte-2698.*

44. Sen böylelerinin, tebliğ ettiğin gerçekleri duyup akıllarını kullandıklarını ve buna rağmen doğru yolu bulamadıklarını zannederek üzülüyorsun? Ancak onlar, sapkınlıkları nedeniyle artık algılayacak ve düşünecek halden çıkmış ve hayvan gibi olmuşlardır, hatta daha da aşağı haldedirler.

**Bu durumda olanların Tevbe-87, Bakara-6-7 Nisa-155, Münafikun-3 ncü ayetlerinde artık doğru yolu bulamamak üzere kalplerinin mühürlendiği, A'raf-64 ve 169 ncu ayetlerde de gözleri olduğu halde gördüklerini anlamadıkları belirtilmiştir.*

45. Ey insanl Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığına bakıp düşündün mü hiç? Rabbin eğer isteseydi gölgeyi sabit tutardı. Hâlbuki Biz, Güneş ışığını, gölgenin hareketini değiştiren yaptık. 46. Sonra, güneş ışığını kapattıkça, gölgeyi de yavaş yavaş kapatmaktayız.

47. Yine Allah, geceyi elbise gibi bir örtü, uykuyu bir dinlenme ve gündüzü de çalışma zamanı olarak düzenleyendir. 48. Ve bir rahmet olarak aşılayıcı olsunlar diye rüzgarları gönderen ve gökten yağmur olarak, tertemiz bir su indirendir. 49. Böylece o su ile ölmüş yerleri canlandırıyoruz ve yarattığımız nice hayvanlara ve insanlara içiriyoruz.

**Rüzgarın hem negatif ve pozitif yüklü bulutları birleştirip yağmur aşısı yapıcı, hem de bitkileri aşılayıcı özelliği Hicr-22 nci ayette de belirtilmiştir.*

50. Gerçek şu ki Biz, öğüt almaları için, buna benzer örnekleri değişik vesilelerle, siz insanlara tekrar tekrar anlattık. Ne var ki insanların çoğunluğu buyruklarımızı benimsememekte ve küfre sapmaya devam etmektedirler.

51. Biz isteseydik şimdi de her bir şehre /topluma, daha önce olduğu gibi ayrı ayrı bir uyarıcı da gönderebilirdik. 52. Ya Muhammedl İşte Biz öyle yapmayıp tüm insanları uyarman için Seni görevlendirdik. Bu nedenle de, Allah'a şirk koşan küfre sapmışlara sakın uyma ve Kur'an'ı insanlara duyurmak için yoğun bir çaba /cihad içinde ol.

**Burada, Hz. Muhammed'in Kur'an'ı tebliğ etme çabası, "büyük cihad etme" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla peygamberin izinde olan bizlerin de kesin bir*

hüküm olarak Kur'an'ı anlayıp öğretme çabası /cihadı içinde olmamız gerekmektedir.

53. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, birinin suyu tatlı ve kolay içimli, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi birleştirip, karışmasınlar diye aralarına bir engel /berzah koyan Allah'tır.

**Aynı konu ayrıca Rahman-20 nci ayette de belirtilmiştir. Burada geçen "berzah-engel" kelimesi, ayrıca dünya ile ruhlar âlemi arasındaki engel için de kullanılmaktadır.*

54. Yine bir damla sudan, bir Beşer yaratıp, onu soy soplu bir topluluk haline getiren de Allah 'tır. Ve Senin Rabbin, her şeye gücü yetendir.

**Allah, bizi yaratırken önce dişi yumurtası ile erkek spermini birleştirmekte ve tek bir damla halinde döllenmiş embriyo hücresi oluşmaktadır. Bu da 2'şer katlar halinde büyüyerek anne rahminin duvarına yapışarak büyüme gerçekleşmektedir. Böylece de anne ve babadan gelmiş olan kromozomların kaynaşması ile soy ağacımızın özellikleri bize ve bizim oluşturduğumuz ailelerimizle toplumumuza yansımış olmaktadır.*

55. Gerçekler böyle iken hala bazı insanlar, tek başına Allah'ı yeterli görmeyip, kendilerine ne yarar ve ne de zarar veremeyenleri Allah'a eş tutup onlara ibad /kulluk ediyorlar. Şu iyice bilinsin ki, gerçek kâfir olan, Rabbini inkâr edip başkasını ilah edinendir.

**Kâfir, müşrik ve hem kâfir, hem de müşrik ile ilgili açıklama Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

56. Ya Muhammedl Biz Seni, sadece bir müjdeci ve uyarıp yol gösterici olarak görevlendirdik. 57. Ve insanlara; "Sizden herhangi bir ücret istemiyorum, çünkü Benim görevimle ilgili hizmetim sadece Allah'ın rızası içindir. Sizden tek istediğim, Rabbimizin bildirdiği doğru yola yönelmenizdir" şeklinde açıklamada bulun.

**Bir hizmetin /amelin sadece Allah'ın rızası için yapılması demek, Allah ile yapılan anlaşmada verilen 7 söze sadakat, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek yanında, Allah'ın yarattıklarının bir ihtiyacını, mal, para, bilgi, ilgi, sevgi, moral desteği veya organ bağışı vs şeklinde ve herhangi bir menfaat sağlamaksızın gidermeye ve katkı sağlamaya uygun olması demektir diye düşünüyorum. Ayrıca Hz. Muhammed'in izinde olarak bizlerin de Kur'an'ın anlatılması ve din demek olan muhkem /değişmez amaç hükümlerin öğretilmesini ücret almaksızın, ücret isteyen bir meslek grubu oluşturmadan ve sadece Allah'ın rızasını gözeterek yapmamız gerekmektedir. Çünkü İslamiyet'in ilk yüzyılında bütün Kur'an tebliğcileri, birer esnaftı, meslek erbabı idi ve Kur'an'ı öğrenip anlatma çabaları bir meslekleri değildi.*

58. Sen sadece ölümsüz olan Allah'a tevekkül et ve verdiği nimetlere hamd ederek /şükrederek O'nu tespih et /an. Yanlış yolda direnenleri kendine de dert yapma. Çünkü kullarının hatalarını en iyi O bilmekte ve haklarından da O gelecektir.

**Dolayısıyla, insanların Allah'ın emrettiği muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirlerine yönelik suçlarının takibini yapmak ve cezalandırmak biz insanlara düşmemektedir.*

59. Çünkü O çok güçlüdür ve gökleri, yeri ve aralarındakileri altı aşamada yarattıktan sonra Arş'taki merkezden hepsine egemen olandır. O'nun hakkında bilgi sahibi olmak istediğinde, ilim sahibi olanlardan sorup öğren.

**Demek ki, ilim sahiplerinin, evreni ve içindeki canlı ve cansızları araştırıp mükemmelliklerini öğrendikçe Allah'ın varlığına yaklaşarak, Allah'ın varlığı ve tekliğini en iyi bilenler ve iman edenler olacakları belirtilmektedir. Aynı açıklama, Buruç-3 ve Al-i İmran-18 nci ayetlerde de yapılmış ve Allah'ı en iyi tanımlayacak olanların Melekler ve bilim insanlarının olacağı vurgulanmıştır.*

60. Şüphen olmasın ki, daha önceleri de elçilerimiz, Allah'a şirk koşanlara "Tek güçlü ve yaratıcı olan Rahman'a secde edin" dediklerinde karşı çıkmışlar ve "Rahman da neymiş? Senin bize ısrarla söylediğin şeye mi secde edeceğiz?" demişlerdir. Hatta bu davet onların kibirlerini daha da arttırmıştır. 61. Ve bilmiyorlar ki, gökte yıldızları /burçları yaratan ve oraya ışık veren bir Güneş ve bu ışığı yansıtıp geceyi aydınlatan bir Ay da yerleştiren Allah, zaten yüceler yücesidir ve böylelerinin yüceltmesine ihtiyacı yoktur.

62. Ayrıca gece ile gündüzü, isteyen insanlar araştırıp ders çıkarsınlar ve bu öğrendiklerine bakıp şükretsinler diye, birbirini izler hale getiren de Allah'tır.

**Aşağıdaki 63-70 arası ayetler, Hz. Muhammed'e "Hangi günahlar büyüktür?" sorusunun sorulması üzerine inmiştir.*

63. Ve Rahman'ın makbul olan kulları öyle kişilerdir ki, yeryüzünde insanlar arasında sorun çıkarmadan dolaşırlar ve kendilerine cahilce kötü davrananlara karşı

bile barış ile yaklaşırlar. 64. Gecenin yalnızlığında Rablerine kıyam ve secde ederler /namaz ile kulluklarını ifade ederler.

**Burada da secde ve kıyam kelimeleri birlikte kullanıldığına göre, buradaki (tavsiye özellikli) muhkem /değişmez amaç hüküm, "özellikle gece saatlerinde namaz faaliyetlerini yerine getirin" olmaktadır. Çünkü, bu vakitte, konsantrasyon daha yoğun sağlanabilir, gündüz telaşı yoktur ve bilinç daha açıktır. Gece vaktinde ayrıca, dua ve Namaz sırasında beyinde oluşacak düşünce enerjisinin gücüne Güneşin engelleyici veya bozucu etkisi de yoktur. A'raf-55 ve Hac-77 nci ayetlerde rüku ve secde ikilisi şeklinde namaz tanımlanmaktadır. Dolayısıyla da Hac suresinden sonra namaz, kıyam, rüku ve secde şeklinde tanımlanmış ve bu 3 lü aktiviteler de, Allah ile sohbet olan dua anına hazırlık amacıyla yapılan aktiviteler /uygulamalar olmaktadırlar. Gövdeyi gittikçe eğerek Allah'a en üst şekilde saygıyı ifade ederek şekilsel dua demek olan bu dua şekline TAZARRULU DUA denmektedir. Bu hareketlerden kıyam etme, Allah'a inanca ve bildirdiği muhkem /değişmez evrensel kurallara uyacağını tekrar ifade etmeye hazır olduğunu, rüku etme, ikna olduğunu ve secde etme ise her yönden kabul edip destekleyeceğini de ifade etmek demektir. Bu konu Hz. Muhammed'in şu sözü ile vurgulanmıştır; "Ey Allah'ın Resulü! En ziyade dinlenmeye (ve kabule) mazhar olan dua hangisidir?" "Gecenin sonunda yapılan dua ile farz namazların ardından yapılan dualardır!" diye cevap verdi-Ebu Ümame- Kütubu Sitte-1758".*

65. Ve onlar; "Rabbimiz, Cehennem azabını bizden uzak tut. Çünkü onun azabı çok çetindir." 66. "Ve çok kötü bir yer, çok korkunç bir son duraktır" şeklinde dua ederler.

67. Muhtaçlara yardım ederken /infak ederken savurganlık /müsriflik /ifrat veya cimrilik /tefrit de yapmazlar, dengeli harcarlar. 68. Allah'a hiçbir şeyi ortak etmezler, Allah'ın haram ettiği /yasakladığı gibi başkasını haksız yere öldürmezler ve yasal olmayan ilişkide /zinada bulunmazlar. Çünkü bu suçları işledikleri takdirde, yaptıklarının bedelinin henüz dünyada iken ödenmeğe başlayacağının, 69. Kıyamet gününde de, cezalarının katlanacağının ve sokuldukları Cehennemde sürelerce kalacaklarının bilincindedirler.

**Cehennemde kalış "sürelerce" olacaktır, çünkü orası 7 kapılı, yani 7 farklı seviyeli olduğuna göre, orada da tekâmül bir şekilde devam edecek demektir diye düşünüyorum. En'am-128 nci ayette, Cehennemde kalışın Allah'ın uygun bulacağı kadar olacağı, Nebe-23, Hud-107 ve Maide-37 nci ayetlerde devirlerce kalınacağı, ayrıca Meryem-71 nci ayette ise Cehennemin bir nevi ceza evi olacağı belirtilmiştir.*

70. Günah işledikten sonra, içtenlikle iman ve tevbe edip, salih ameller gerçekleştiren kimselerin, durumları uygun görülürse günahları bağışlanır ve sevapları değerlendirmeye ahrette alınır. Şüpheniz olmasın ki Allah, bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olandır.

**A'raf-147 nci ayette de değinildiği gibi, imansız, olumsuz nefslerinin esiri ve şirk koşmuş olanların tüm olumlu amellerinin karşılığı olan nimetleri dünyada iken verilmekte, buna karşılık bu uğraşlar ahret hesaplamasında dikkate alınmayan boş ameller olacaklardır. İmansızlıkları ve şirk koşmaları nedeniyle de olumsuz nefslerine ilişkin tevbeleri de kabul edilmeyecek, fakat olumlulukları göz önüne alınarak, günahlarına karşılık olacak azapları ahrete bırakılacaktır. Allah'a karşı işlemiş oldukları imansızlığın ve şirk koşmanın /küfre sapışın da hesabı ahrette görülecek ve cezası o zaman verilecektir. Şirk koşulmaksızın, sadece iman etmeyenin amellerinin (Ateist'in) nasıl değerlendirileceği açıklanmamışsa da, İlahi adaleti göz önünde bulundurduğumda, bunların şirk koşanlara göre farklı ve hiç olmazsa, topluma faydalı olan olumlu amellerinin (İlim adamı, faydalı bir buluş, sosyal yardımlaşma yapma ve kurumlar oluşturma gibi) ahrete tamamen yansıyacağını, ancak iman etmeme nedeniyle hesap sorulacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir. Dolayısıyla diyebiliriz ki, şımarmış, debdebe içinde ve azapsız, dertsiz olanlara bakıp imrenilmemesi gerekir. Zenginliğin ayrıca birer sınav aracı olacağı Nahl-71, Tevbe-85, Münafikun-9, Teğabun-15 ve Rum-37 nci ayetlerde açıklanmıştır.*

71. Çünkü her kim içtenlikle iman ve tevbe edip, olumlu ameller de gerçekleştirirse, şüpheniz olmasın ki, artık onun tevbesi kabul edilmiş ve Allah'a yönelmiş demektir. 72. Ve bunlar, artık yalan şahitlikte bulunmazlar. Boş ve faydası olmayacak sözlerle karşılaştıklarında umursamaz ve uzaklaşırlar. 73. Rablerinin vahiy kitapları ile bildirdiği ayetlerine kör ve sağırlar gibi anlamadan ve hızlı bir şekilde değil, anlayıp düşünerek yaklaşırlar.

**Büyük günahların tevbesinin kabulü, olumlu amellere ve tekrarlamamaya bağlıdır.*

**Burada, Müzzemmil-1-4 ncü ayetlerde vurgulanmış olduğu gibi, Kur'an'ın mutlaka anlayarak, üzerinde düşüne düşüne ve öğrenilerek okunması gerektiği çok güzel açıklanmıştır.*

74. Ve yine onlar; "Ey Rabbimiz! Eşlerimizle aramıza sevgi nasip et,

çocuklarımızı da bizim için bir mutluluk kaynağı yap. Takva sahipleri olarak bizi dünya ve ahrette önde yer alacaklardan kıl" diye dua ederler. 75. Ayrıca bunlar Allah için her türlü güçlüğe sabrettiklerinden dolayı, Cennet'te olumlu sözlerle karşılanacaklar ve 76. Orada sürelerce kalacaklardır. Ne güzel bir son, ne güzel bir yerdir orası bir bilseniz!

77. Ya Muhammed! Sonuç olarak bütün insanları; "Sadece Allah'a dua etmez ve ilahi bir yardımı sadece O'ndan istemez ve O'na şirk koşarsanız, Rabbimin yanında, hiçbir ameliniz önemsenmeyecek, dolayısıyla da değeriniz olmayacak ve kollanmayacaksınız. Ayrıca O'nu red ederseniz, karşılığını da mutlaka göreceksiniz" diyerek uyar.

**Demek oluyor ki, Allah'ın biz insanlardan öncelikle istediği, bizimle yapmış olduğu anlaşmaya uygun olarak O'nu tek ilah kabul edip içtenlikle iman etmemiz ve bu içtenliğimizi muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amellerimizle pekiştirmemiz, dolayısıyla da şirk koşmamamız olmaktadır. *İmansız, şirk koşan ve olumsuz nefslerinin esiri olanın olumlu amellerine dünya hayatı sırasında karşılık verileceği, fakat bu amellerinin ahrete yansımayacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde açıkça belirtilmiştir. Kafir ve Müşrik kelimelerinin anlamları için Temel Kavramlar bölümüne bakınız*

43. FATIR VEYA MELAİKE SURESİ (35)

(Yaratan, yoktan var eden)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Bütün minnet duyguları ve övgüler sadece, gökleri ve yeri yaratan ve bunlara Melekleri ikişer, üçer, dörder veya daha fazla kanatlı /özellikli elçiler /görevliler kılan Allah'a olmalıdır. Ki Allah, bu yaratma işlemini istediği Kadar arttırabilir. Çünkü O'nun her şeye gücü yeter.

2. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki, insanlar için uygun olmayan bir durumu, Allah'tan başka hiç kimse uygun hale getiremez, uygun olanı da Allah'tan başka hiçbir kimse sağlayamaz. Çünkü Allah, her şeyden üstündür ve her şeye hâkim olan ve kucaklayandır.

3. Ey insanlar! Allah'ın size göndermekte olduğu nimetlerini daima göz önünde bulundurun ve sizi gökten ve yerden verdikleriyle besleyen Allah'tan başka bir yaratıcı var mı diye düşünün. Kesinlikle Allah tan başka ilah yoktur. Bu verdiklerine rağmen nasıl oluyor da O'na nankörlük edip duruyorsunuz?

4. Ya Muhammed! Eğer şirk koşanlar Seni red ediyorlarsa, bilesin ki Senden önce gelen tüm elçiler de, kavimlerince red edilmişlerdi. Hiç endişen olmasın ki, önünde sonunda herkes yaptığının hesabını vermek üzere Allah'ın huzurunda tekrar toplanacaktır.

5. Ey insanlar! Hiç şüpheniz olmasın ki, Allah'ın sizi hesaba çekmek üzere toplanacağınız mahşer günü için verdiği söz mutlaka gerçekleşecektir. Bu nedenle de, Dünya yaşamı ve aldatıcı imkânları sizi aldatmasın ve şeytanın sizi Allah adına aldatmalarına sakın kanmayın. 6. Şüpheniz de olmasın ki şeytan, sizin apaçık düşmanınızdır, siz de ona düşman olun. Çünkü şeytan, kandırıp ona uyanları, sadece Cehennem halkı olmaya yönlendirir.

**Dünyaya gönderilmeden önce Allah ile İns'in /öğrenci Ruh'un yaptığı anlaşmada Şeytan'a uymayacağı ve düşman olarak kabul edeceği sözünün de alındığı ayrıca Yasin-60, Taha-117, Zuhruf-62, Kehf-50, Bakara-208 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

7. Bu şekilde şeytanın vesveselerine kanıp Allah'a şirk koşup, bildirdiklerini inkâr da ederek küfre sapanlar, oldukça şiddetli bir azaba uğrayacaklardır. Buna karşılık Allah'ın tek ilah olduğuna iman eden ve salih /olumlu ameller gerçekleştirenler ise, bağışlanma ve büyük bir ödül hak edeceklerdir.

**Fatır-10 ncu ayette, imanını, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu /salih amellerle pekiştirenlere Makbul Kişi denmiştir.*

8. Yaptığı kötü işler kendisine cazip gösterilip de, onu güzel gören kimse ile cazip de olsa, kötü işleri çirkin görüp uymayan kimse bir olur mu? Allah, razı olmayacağı yanlış yolu /dalaleti seçeni yanlış yola, doğru yola /hidayete yöneleni ise doğru sona ulaştırır. Dolayısıyla, yanlış yolda olanların davranışları nedeniyle sakın üzülme ve nefsine zulmetme. Çünkü Allah, onların yaptıklarını çok iyi bilir.

9. Ey insanlar! Rüzgârları gönderip de bulutları yürüten Allah'tır. Böylece Biz, bulutları ölü gibi kurumuş olan bir yere sürüp, ondan indirdiğimiz yağmurla o yerdeki toprağa hayat verir ve diriltiriz. İşte, ölmüş, çürümüş insanların yeniden dirilişi de böyle olacaktır.

**Görüldüğü gibi, tekrar dirilişi tanımlamak için verilen örnek, hep toprağın su ile*

canlandırılması olmaktadır ki, bu canlandırış tek seferlik bir olay değildir. Dolayısıyla da beşerin dünyaya gönderilişini de, verilen bu örneği düşünerek değerlendirmemiz gerekir diye düşünüyorum. Bu tekrarlamaların, İns'in /Ruh'un da tekâmülünü tamamlamak üzere birden fazla dünyaya gönderilmesidir diyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

**Yine dikkat edilirse bu canlandırmada, su temel bir maddedir. Bütün canlıların vücutlarının %65-70' nin su oluşu da suyun önemini göstermektedir.*

10. Şunu da bilin ki, her kim onur ve şeref istiyorsa, bunlar tamamen Allah'a aittir. Allah için kullandığı içten ve güzel sözler, olumlu amellerle birlikte olunca kişiyi daha da makbul kılar. Allah için kötü ve uygunsuz sözler söyleyenler ve planlayanlar ise, şiddetli bir azaba uğratılacaklar ve ne planlamışlarsa hepsi başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

11. Yine bilin ki Allah, önce sizi topraktan, sonra bir damla sıvıdan yarattı ve sonra da sizi erkek ile dişi çiftler halinde çoğalttı. Bir dişinin hamile kalması ve doğurması da mutlaka Allah'ın bilgisi dâhilinde gerçekleşir. Bir canlının ömrünün uzatılması veya ömrünün kısaltılması da ancak belirlenmiş ve bir kitapta yazılmış kurallara göre olur. Ve şüpheniz olmasın ki bütün bu yapılanlar Allah için oldukça kolaydır.

**İnsanın yaratılışında kullanılan kimyasal maddeler ile toprağın. maddeleri aynı olduğundan, insanın topraktan yaratıldığı tanımı yapılmıştır. Ömürde değişim olabileceği Nuh-4, Enbiya-111 ve Yasin-67 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Ve bu değişim, bir kitaptaki (Levh-i Mahfuz'daki) kurallara göredir.*

12. Dikkat ederseniz iki deniz birbirinin aynı değildir. Birinin suyu tatlı ve içilebilirken, diğerinin ise, tuzlu veya acıdır ve içilemez. Buna rağmen ikisinden de taze et olarak balık yiyorsunuz ve takındığınız süs eşyaları çıkarıyorsunuz. Ayrıca Allah'ın lütfünden nasibinizi aramanız için, O'nun suya koyduğu yasa gereği, suları yarıp giden gemiler görürsünüz. Umulur ki, bütün bunları düşünüp, Allan a teşekkür edersiniz /şükredersiniz.

13. O Allah ki, geceyi gündüze, gündüzü de gecenin içine sokar. Güneş'i ve Ay'ı da doğaya koyduğu yasa gereği ve belirlenmiş bir süreye göre yüzerek hareket etmek üzere düzenlemiştir. İşte Rabbiniz olan Allah, bütün bunları yapandır ve bunların tek sahibi olandır. Allah'ın yerine veya yanına koyup ilahi yardım için dua ettikleriniz ise, bir hurma çekirdeğinin zarı kadar bile bir şeye sahip değillerdir ve onu yaratamazlar da. 14. Ve onları çağırsanız, sizin çağrınızı işitemezler. İşitseler bile size cevap veremezler. Kıyamet gününde de onları sanki birer ilahmış gibi ortak koşmuş oluşunuzu da red ederler. Emin olun ki, her şeyden haberi olan Allah gibi, sizi doğru yola başka hiç kimse ulaştıramaz.

**Gezegenlerin sanki suda yüzmekte ve akıntıya kapılmış gibi hareket etmekte oldukları Yasin-38 ve Enbiya-33 ncü ayetlerde de açıklanmıştır ki, bunların henüz bilemediğimiz akışkan bir maddede bulundukları söylenebilir. Aynı vurgu Ahkaf-5 nci ayette de yapılmıştır.*

15. Ey insanlarl Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Çünkü zengin ve verdiği nimetlere hamd edilecek olan O'dur. 16. Ve isterse sizi geri çekmek üzere yok eder ve yerinize yeni bir toplum getirir. 17. Bilesiniz ki, bu değişim, Allah için hiç de zor değildir.

**Burada, ara kıyametlerle /helâk edilişlerle zaman zaman insan neslinin bazı gruplarının, dünyanın yıkılıp yeniden yapılandırılması olan jeolojik kıyamette de, bütün insan neslinin değiştirildiğini anlayabiliriz.*

18. Hiç kimse bir başkasının günahını yüklenmez. Günahla yüklü biri, yükünü taşımak üzere yardım için en yakınını bile çağırsa, onun yükünden hiçbir şey eksilemez. Ya Muhammedl Sen yalnızca, görünmediği halde Rablerinin azabından çekinenleri ve salâtı uygulamayı devam ettirenleri uyarabilirsin. İşte bu şekilde her kim Allah'ın buyruklarına uyarak kendisini olumlu yönden geliştirirse, ancak kendi nefsini geliştirmiş olacaktır. Ve herkes önünde sonunda hesap için Allah'ın huzurunda toplanmak üzere dönecektir.

**Buradaki "Ekamus salâte" ifadesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun ve devam ettirin" anlamındadır. Günah ile ilgili şunu söyleyebiliriz; Allah, insana günah işlenmemesi emrini vermekte, fakat günah işlemesi kararını da ona bırakmaktadır.*

19. Allah'ın bildirdiği gerçekleri görüp uyan ile görmeyen bir olmaz. 20. Karanlık ile aydınlık da bir olmaz. 21. Gölgeliğin serinliği ile aşırı sıcaklığın harareti de aynı değildir.

22. İşte bu farklılıklar gibi diriler ile ölüler de aynı değildir. Allah, ancak işitmek isteyeni işittirir. Ya Muhammedl Sen de mezarlardaki ölüler gibi, işitmek istemeyenlere, işittiremezsin. 23. Ve Sen, sadece bir uyarıcısın.

**Burada, inatla şirk koşan kişi, ölüye benzetilerek, artık doğru yola gelsin diye gereksiz yere onunla uğraşılmamasına dikkat çekilmektedir. Ve yine peygambere "Sen sadece uyaracaksın, bildirdiklerine insanların uyup uymamalarına karışma, onları eleştirmeye ve cezalandırmaya da kalkışma" diye ikaz yapılmaktadır. Zaten Furkan-58 nci ayette de Allah, kendisini ilgilendiren hesaplaşmanın kendisine bırakılmasını istemiyor mu? Yasin-70 nci ayette de belirtildiği gibi, Kur'an da ölüler için değil, diriler anlasınlar ve yaşamlarını öğrendiklerine göre belirlesinler diyedir.*

24. Şüphen olmasın ki, Bizim Seni bir müjdeci ve uyarıcı olarak göndermemiz gerçektir. Ve daha önce de her toplumun mutlaka Senin gibi bir uyarıcısı olmuştur.

**Her topluma bir uyarıcı gönderilmiş olduğu ayrıca Furkan-51 nci ayette de belirtilmiştir.*

25. Ancak şunu da bil ki, tebliğ yaptıkların arasında nasıl Seni yalanlayan oluyorsa, Senden önce gelen elçileri de yalanlayanlar olmuştu. Hâlbuki elçileri onlara güçlü belgeler, sayfalar ve aydınlatıcı kitaplarla gelmişlerdi. 26. Sonra Ben de şirk koşup küfre sapmakta direnenleri yakalamıştım. Geçmişe bir bakl Benim buyruklarımı inkâr edenlere cezam nasılmış gör ve ibret all

**Burada, peygamber de olsa, her uyarıcıya mutlaka karşı çıkanların, hatta eziyet edeceklerin olacağı belirtilmiştir. Yine ayette, tarihi eserlerin, yıkıntıların korunması ve ibret alınarak gezilmesi önerilmektedir.*

27. Aynı şekilde Allah'ın gökten bir su indirdiğine de ibret alıcı gözle bak. O su ile yerden renkleri çeşit çeşit, tatları ayrı ayrı ürünler çıkarmaktayız. Dağlar arasında da beyaz ve kırmızı renklerde yollar ve simsiyah taşlar bulunmaktadır. 28. Aynı şekilde insanlar, yabani hayvanlar, evcil hayvanlar da çeşit çeşit renklerdedir. İşte bütün bunları araştırıp, gizli bilgilerine vakıf oldukları için, kulları arasında Allah'ın varlığını ve gücünü gereği gibi kavrayan, aşırılıklara sapmayan ve içtenlikle iman eden ancak bilim adamlarıdır. Ve gerçek şu ki Allah, üstündür ve bağışlayandır /Aziz'dir ve Gafur'dur.

**Farklı renk ve görünüşteki yaratılanları araştıran ve bu bilgilerine dayanarak aşırılıklara ve görünüşe, şekilciliğe yönelmeyen bilim insanlarına öncelik verilmesi Mücadele-13 ncü ayette, Allah'ın varlığını tasdik etmede Meleklerden sonra âlimin olacağı da Al-i İmran-18 nci ayette vurgulanmıştır. Ancak alimin içten imanlı olacağı ayrıca Ankebud-49 ncu ayette de belirtilmiştir. Çünkü Allah inancı, ancak akıl ve bilgi ile elde edilebilen bir farkındalıktır. Bir âlimin ilminin, iman ile birlikte olduğunda, faydasının dünya ve ahrette, imansızlıkla birlikte olması durumunda ise faydasının sadece dünya yaşamı ile sınırlı olacağı ve ahretteki hesaba katılmayacağı İsra-18 ve Kehf-105 nci ayetlerde belirtilmiştir. Ayete göre diyebiliriz ki, bilgisiz olan, tüm yaşamını sayı ve şekle, görünüşe, bir eksik ve bir fazla hesabına sınırlar.*

29. Allah'ın kitabını anlayarak ve öğrenip içine sindirerek okuyanlar, salâtı ikame edenler /kurumlar oluşturarak devam ettirenler ve kendilerine verdiğimiz imkânlardan gizli ve açık olarak muhtaçlara yardım edenler /infak edenler, asla bitmeyecek bir ticari alışverişte olduklarını bilirler. 30. Çünkü Allah, onlara verdiklerinin karşılığını tam verecek ve ek olarak lütfünden daha fazlasını da verecektir. Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve yapılan olumlu veya olumsuzun karşılığını mutlak verendir /Şekür'dur.

**Buradaki "Ekamus salâte" ifadesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun ve devam ettirin" anlamındadır. Allah'ın bizden istedikleri sadece namaz gibi ibad etmeler değil, şekilsel olan Namaz, Hac ve Oruç gibi ibad etmeler yanında, özellikle ahlâka yönelik bütün muhkem /değişmez amaç hükümlere riyasız ve şirk koşmaksızın içtenlikle uymamızdır. Fatiha-5 nci ayette de belirtildiği gibi artık biliyoruz ki, Allah'a ibad etmek /kulu olduğumuzu ifade etmek demek, bütün kesin buyruklarına uyabileceğimiz kadar uymaya gayret ederek yerine getirmek demektir.*

31. Ya Muhammedl Kur'an'da Sana vahyettiklerimiz, daha önce göndermiş olduğumuz hak kitapların asıllarını doğrulayan, düzelten ve devamları niteliğinde olup, onları tamamlayan gerçeklerdir. İşte Allah, kullarının bildirdiği bu buyruklarına insanların uyup uymadıklarından her an haberdardır ve onları da sürekli gözlemektedir.

**Allah'ın sadece gözleyici ve ancak gerektikçe Melekleri aracılığı ile müdahale edici olduğu ayrıca Kıyamet-36 ve Fecr-14 ncü ayetlerinde de vurgulanmıştır.*

32. Ya Muhammedl Senden sonra da Kur'an'ı, siz insanlara miras bırakmışızdır. Fakat Kur'an'daki buyruklarımızı bilmelerine rağmen, kimi yanlış yola sapıp kendi nefslerine zulmedecekler, kimi orta yolu tutacak, kimi de Allah'ın izniyle en iyisini yapmada örnek olacaklardır. İşte Allah'ın en büyük lütfü bunlara olacaktır. 33. Onlar, sürelerce kalmak üzere Adn cennetlerine gireceklerdir. Cennette

altın bilezikler ve inciler takacaklar ve oradaki elbiseleri de ipekten olacaktır.

**Buradan anlıyoruz ki, Hz. Muhammed'den sonra peygamber olmayacağı, herkesin dinin muhkem /değişmez ana kurallarını artık miras konumunda olan Kur'an'dan doğrudan öğrenme durumunda olacağı, ancak peygamberin uyguladığı gibi, bazılarının da bulundukları toplumlara Kur'an'daki bilgileri hatırlatmak üzere görevlendirilecek uyarıcılar olacağı ve gerek bunların ve gerekse Kur'an'ı okuyanlar arasında yine yanlışlıklar yapacaklar olacağı belirtilmektedir (Dualite prensibi gereği). Bakara-87 nci ayette de Hz. İsa'ya kadar görevli elçiler olduğu açıklanmıştır. Buna göre, Kur'an'ı tebliğ etmeye devam edenler, peygamberin mirasçıları olarak tanımlanmıştır. Tabi bu tebliğ, ana dil ile ve ücretsiz ve meslek edinmeksizin yapılsın ki Hz. Muhammed'in Kur'an'dan uzaklaşılma korkusu gerçekleşmesin. Hz. Muhammed, kendisinden sonra Kur'an'ı doğru tebliğ edicilerinin her 100 yılda bir geleceğini açıklamıştır; "Muhakkak ki, Allah bu ümmet için, her yüz senenin başında, kendisine dini tecdid edecek kimse(ler) gönderecektir-Kütubu sitte-5577"*

34. Ve onlar Cennet'te: "Tüm sıkıntılarımızı gideren Allah'a şükürler olsun. Rabbimiz gerçekten bağışlayandır /Gafur'dur ve amellerimizin karşılığını mutlak verendir /Şekür'dur". 35. "O Rab ki, lütfüyle bizi sonsuzluk yurdu olan Cennete dahil etti. Biz Cennette bir yorulma veya bir bıkkınlık yaşamıyoruz" diyerek mutluluklarını ve minnetlerini ifade edeceklerdir.

36. Allah'a şirk koşup, bildirdiklerini inkâr da ederek küfre sapanlar için ise Cehennem ateşi olacaktır. Ve orada ne ölmelerine izin verilecek, ne de onlardan Cehennem azabı hafifletilecek. İşte ayetlerimizi red edip küfre sapanların tümünü böyle cezalandıracağız.

37. Cehennem ehli olanlar, orada istirahat yüzü görmeyecekler ve "Rabbimiz, bizi buradan çıkar da önceden yapmış olduğumuz amellerimizden farklı, dünyada olumlu ameller gerçekleştirelim" diye feryat edecekler. Onlara; "Düşünebilecek bir kişinin, uyarılarımızı kavrayabileceği kadar size bir ömür vermedik mi? Size uyarıcı elçiler de gelmişti. Niçin inanmadınız? Şimdi tadın azabı. Artık, Allah'ın buyruklarını inkâr ederek zulme düşmüş olanların hiçbir yardımcısı olmaz" denecektir.

**Dikkat edilirse, Cehennem aşamasında olanlar, böyle bir uygulamayı biliyorlar ki, Dünyaya dönmeyi arzu etmekte ve temenni etmektedirler. Ayette, Cehennem'de azap konusu açıklanırken, Dünya'ya geri dönüşün olmayacağına yönelik bir bilgi bulunmamaktadır. Acaba azap cezasından sonra Ruh'un başka bir bedenle bu dönüşü oluyor mu. Tabi gerçeği Allah bilir.*

**Dinsel olgunluk ve sorumluluğun doruk noktasının 40'lı yaşlar olduğu Ahkaf-15, Kasas-14 ve Yusuf-22 nci ayetlerde, bu yaşa kadar olacak küçük veya sehven işlenen günahların, tevbe edildiği takdirde daha kolay af kapsamına alınabileceği Ahkaf-16 ncı ayette açıklanmıştır. Hz. Muhammed, "Çoklukla ölümün cereyan ettiği dönem 60-70 yaş arasıdır. Allah, kime ömründe 40'ına kadar mühlet verdi ise, ondan özrü kaldırmıştır -Kutubu Sitte-152-Rezin." diyerek iman için mazereti kalmamış yaşın 40 olduğunu belirtmiştir. Buna göre diyebiliriz ki, ergenlik yaşlarından itibaren dinsel sorumluluğun başlayacağı, 40'lı yaşlarda da iman ve salih ameller konusunda artık mazeret olmayacağını ve örnek insan olma zorunluluğunun olacağını söyleyebiliriz. Ancak hem Müslüman, hem içten iman eden, hem de müminliğin bütün muhkem /değişmez amaç hükümlerini birer ibad etme yöntemleri, pratik uygulama başarısı gösterilecek birer ders olarak başarmak için tek bir ömrün yeterli olamayacağı aşikârdır. İşte bu nedenle de Sayın Yaşar Nuri Öztürk, ayette geçen "ömür" kelimesini, öğrenci Ruh'un dünya okulunun sınıflarını ve dersleri olan nefsleri terbiye etmesi aşamalarına yönelik ve "Görevli Meleklik Diplomasını" alıncaya kadar olan eğitim süresi ve bunun için gerekli olacak birden fazla defa dünya yaşamları toplamı olarak belirtmektedir. Ki ben de aynı kanaatteyim ve acaba 30-40 lı yaşlardan fazla ömürleri olanlar mı sadece ciddi sorumlu olmakta ve değerlendirilmektedirler? Tabi ki gerçeği Allah bilir.*

38. Allah, göklerin ve yerin sırlarını /gizledikleri bilgileri bilendir. Hiç kuşkusuz Allah, içinizde gizlediklerinizi de çok iyi bilmektedir.

**Allah'ın insanlardan bekledikleri̇nden biri de yarattıklarında gizlemiş olduğu bilgileri araştırıp bulması, ilim yapmasıdır. Zaten bilim adamlarının yaptığı, yeni bir şey icat etmek değil, maddelerde gizli olan bilgileri fark etmeleridir. *Burada belirtildiği gibi Allah, düşüncelerimizi de çok iyi bilmektedir. Çünkü İlahi haberleşmemiz, sözlerimizle değil, düşünce enerjilerimiz ile olmaktadır.*

39. Sizi yeryüzüne halife olasınız diye gönderen Allah'tır. Ancak şunu da iyice bilin ki, dünyadaki bu yaşamınız sırasında Allah'a şirk koşup küfre sapan kimsenin bu yanlışlığı kendi zararınadır. Çünkü onların inkârları Rab'lerinin karşılık olarak vereceği azabı arttırmaktan başka bir şeye yol açmaz.

**"Halife" kelimesi ile ilgili açıklama Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

40. Ya Muhammedl Küfre sapmış olanlara; "Allah'a şirk koştuklarınıza dikkatlice bakın ve onların yeryüzünde neyi yaratmış olduklarını bana gösterin. Yoksa onların gökte bir destekçileri mi var? Veya Biz onlara bir kitap verdik de, ondaki bir bilgiye göre mi Allah a şirk koşuyorlar? Hayırl O küfre sapanlar, birbirlerine gerçek dışı sözler ederek ve şirk koştuklarına hayali güçler atfederek sapkınlıklarını arttırmaktan başka bir şey yapamazlar.

41. Ey insanlarl Şunu bilin ki, gökleri ve yeryüzünü /dünyayı yıkılıp parçalanmaktan koruyan Allah'tır. Şayet gökler ve dünya yıkılacak olsalar, Allah'tan başka kim onları önleyebilir ki? Şüpheniz olmasın ki Allah, hem çok şefkatlidir /Halim'dir, hem de çok bağışlayandır /Gafur'dur.

42. Her zaman şirk koşanlar, kendilerine bir uyarıcı gelirse, onun tebliğ edeceklerine öncekilerden bile çok daha fazla uyacaklarına dair Allah'ı da katarak yemin billah etmişlerdir. Ancak kendilerine gerçekten bir uyarıcı gelince de, bu sefer ondan nefretle ve daha fazla uzaklaşmışlardır.

43. Çünkü onlar yeryüzünde büyüklük duygusuna kapılmışlardı ve bu nedenle de çıkarlarını korumak için planlar kuruyorlardı. Hâlbuki bilmiyorlar ki kötü niyetli plan, daima sahibine geri döner ve Biz de onların bütün planlarını yerle bir etmişizdir. Onlar, daha önceki ortak koşanlara uygulanan Allah'ın cezalandırmaya dair ilahi kurallarından /sünnetinden başka kurallar mı bekliyorlar? Siz, Allah'ın sünnetini uygulamada /sünnetillah'ta bir farklılık göremezsiniz ve kesinlikle bir değiştirme de olmaz.

**Burada, "Sünnetillah" diye tanımlanan ve Allah'ın koymuş olduğu kurallarının, kesin, şüphe götürmez, evrensel ve ebedi oldukları vurgulanmaktadır. Ki bunlar matematik, geometri, genetik, fizik, kimya, biyoloji ve hakkın dağıtımında adalet temelli prensiplerdir. Sünnetullah'ın değişmezliği Enfal-38 nci ayette de belirtilmiştir.*

44. Şirk koşanlar, kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu görmek için yeryüzünü dolaşmıyorlarsa, dolaşsınlar. Dolaşsınlar ki, daha öncekilerin kendilerinden çok daha güçlü oldukları halde, nasıl da helâk edilmiş olduklarını görsünler. Çünkü göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'ı aciz bırakamaz ve Allah, her şeyi en iyi bilen /Âlim ve her şeye gücü yetendir /Kadir'dir.

45. Eğer Allah insanları amelleri nedeniyle dünyada iken hemen cezalandırsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı varlık /dabbe kalmazdı. Bu nedenle Allah vereceği tam karşılığı, ecellerinin (ilk taslak olan ecel-i müsemma'nın) sonuna kadar ertelemektedir. Ecelleri kesinleşince de, işte o zaman, Allah kullarının amellerinin karşılığının son durumunu görür ve ahrette azap karşılığını vermek üzere kesin değerlendirmesini yapar.

**Burada, "dabbe" kelimesi, "canlı varlık" anlamında kullanılmıştır.*

**Olumsuz amellerin karşılığı olan azabın sadece bir kısmının dünyada iken de verilmeğe başlandığı, esas azabın ise ahrette verileceği Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-10 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

44. MERYEM (19)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Kaf, Ha, Ya, 'Ayn, Sad.

2. Ya Muhammedl Sana, Allah'ın kulu Zekeriya'ya, Rabbinin bir rahmeti olarak yaptığı iyiliğin öyküsünü anlatalım.

3. Zekeriya, umutsuz olduğunu bilerek, fakat gizli ve içten bir istekle Rabbine şöyle vakarmıştı: 4. "Rabbim, vücudumdaki kemiklerim iyice erimeye başladı, saçım sakalım da bembeyaz oldu. Rabbim, Sana yakarışlarımda hiçbir zaman umutsuz olmadım". 5. "Doğrusu, bana inanmış ve yakınım olanların, benden sonra perişan olacaklarından korkuyorum. Çünkü hanımım da yaşlandı ve çocuğumuz yok. Tarafından bana bir evlat bağışla da". 6."Bana ve Yakup ailesine varis ve Senin razı olduğun biri de olsun".

7. Bir süre daha geçip Zekeriya ve eşi iyice yaşlandıktan sonra Allah, Zekeriya'nın bu içten yakarışını "Ya Zekeriyal Biz sana ismi Yahya olacak bir oğul müjdeliyoruz ve bu ismi daha önce hiç kimseye vermedik" diyerek kabul ettiğini Melekleri ile bildirdi.

8. Zekeriya bunu duyunca şaşkınlaştı ve "Ey Rabbim, benim nasıl bir oğlum olabilir ki, eşim de doğurganlığını yitirmiş, bense uygun olmayacak kadar ileri yaştayım" deyince,

9. Allah; "Evet doğrudurl Ama istediğini gerçekleştirmek Benim için çok kolaydır. Nitekim daha önce de seni hiç yokken yaratmıştım" diyerek gücünü hatırlattı.

*Burada, iman içinde olanın, içten ve Allah'ın da rızasını gözeterek yaptığı dua ve yardım isteklerinin gerçekleştirilebileceği vurgulanmaktadır.

10. Zekeriya; "Rabbim, öyleyse çocuğum olacağına dair bana bir işaret göster de emin olayım" diye tekrar dua etti. Allah da; "Ey Zekeriya, seni rahatlatacak işaret, hiçbir rahatsızlığın olmamasına rağmen, konuşma yeteneğini kaybetmen ve üç gece insanlarla konuşamaman olacaktır" diye cevap verdi.

*Zekeriya peygamber'in konuşamama işareti ayrıca Al-i İmran-41 nci ayette de açıklanmıştır.

11. Zekeriya, bunun üzerine bulunduğu yerden çıkarak kavmine, "Tek ilah olan Allah'ı, sabah ve akşamları tespih edin /anın" anlamında olacak şekilde el işaretleriyle uyarmaya çalıştı.

*Allah'ı anmak, kuru kuru sadece "Allah'ım" demek değildir. Allah'ı anmak demek, Allah ile yapılan anlaşmanın 7 maddesini hatırlayıp sözüne sadık kalmak, 5 gaybe içtenlikle iman etmek ve Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri birer ibad etme yöntemi kabul edip bunlara uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde olmak demektir. Yoksa "İslam'ın şartları beştir" deyip dini sadece bu şekilsel /nüsuk ritüellere /şekilsel uygulamalara sıkıştırmak değildir. Bu korkunç hata nedeniyle de Müslümanlar, maalesef bu şekilsel ibad etmelerde sayı yarışıyla oyalanmakta ve diğer bütün ibad etmelerden uzaklaşmış olmaktadırlar. Ayette, Allah'ı her an anmanın ve özellikle de konsantrasyonun daha kolay sağlanacağı Güneşin olmadığı vakitlerde tercih edilmesi önerilmiş olmaktadır.

12. Bu arada çocukları Yahya dünyaya geldi ve henüz daha genç yaşta iken; "Ya Yahyal Bu kitabı çok dikkatle okul" diyerek peygamberliğe hazırlamaya başladık. Çünkü daha genç yaşta, Biz Yahya'ya bilgelik, doğru ile yanlışı ayırabilme özelliği vermiştik. 13. Ayrıca tarafımızdan ledun bilgisi /sebepten sonuç çıkarma, olgunluk ve dürüstlük özellikleri de verdik. Çünkü Yahya, hiç şirke bulaşmamış ve takva sahibiydi. 14. Ana ve babasına karşı çok iyi davranırdı; onlara karşı asla zorluk çıkarıcı ve isyankâr değildi /Birr idi. 15. Bu nedenle de doğduğu gün, öldüğü gün ve yeniden dirileceği gün ona selam olsunl

*Temel Kavramlar bölümünde açıkladığım gibi, buradan da anlıyoruz ki, dünyaya gönderilmeden önce, İns kısmımıza kişilik özellikleri olarak maddeye karşı oluşacak nefslere göre davranış kalıpları şeklinde nefsler yüklenmiş olmaktadır.

*On beşinci ayetteki ifade, 44 ncü ayette Hz. İsa için de söylenmiştir.

16. Ya Muhammedl Yine daha önce göndermiş olduğumuz kitapta da bulunan, Meryem'in öyküsünü de öğren. Hani Meryem, ailesinden ayrı olarak doğu yönünde bir yere götürülmüş ve 17. İnsanlardan /yakınlarından uzak durması sağlanmıştı. Böylece Meryem yapayalnız kalmışken, Biz ona, vahyimizi iletmek üzere bir görevli Meleğimizi göndermiştik. Vahyi getiren elçi Melek, Meryem'e centilmen bir insan olarak görünmüştü. 18. Meryem telaşlı bir halde: "Senden, çok esirgeyen Allah'a sığınırım! Eğer, sen takva sahibi bir kişiysen bana dokunmal" demişti. 19. Melek; "Telaşlanmal Ben, Rabbi'nin bir elçi Meleğiyim. Sana tertemiz bir erkek çocuğu bağışlandığını haber vermek için görevlendirildim" dedi. 20. Meryem, "Nasıl olurl Bana hiçbir insan eli değmemişken ve ben hiç kimse ile bir ilişkiye girmemişken de mi?" diye sordu. 21. Melek de, "Evetl Sen doğru söylüyorsun. Ama Senin Rabbin, 'O iş bana kolaydır. Doğacak çocuk, insanlar için gücümüzü gösteren bir işaret ve kendimizden bir rahmet olsun diyedir ve kararlaştırılmış bir iştir' bilgisini sana bildirmemi söyledi" diyerek açıklamada bulundu.

*Aynı konu ayrıca Nahl-102 ve Şuara-193 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Burada, Meryem'in, herhangi bir cinsi münasebet olmaksızın hamile kaldığı belirtilmektedir. Bu şekilde hamile kalışın ve Hz. İsa'nın doğuşunun, Âdem'in dünyaya gelişi gibi olduğu Al-i İmran-59 ncu ayetinde de belirtilmiştir. Dolayısıyla Âdem de, İsa da babasız dünyaya gelmişlerdir. İsa'nın annesi Meryem olduğuna göre demek ki, Âdem'in de Meryem gibi bir annesi olmalı diye düşünebiliriz. Ve bu anneler, aynı bedende kadın özellikleri ön planda olan çift cinsiyetli, yani Gerçek Hermafrodit olmalıdırlar. Çok çok nadir de olsa bu özellikteki bedenlerde tıbben sperm ve yumurtanın aynı bedende birleşmesi mümkündür. Ayetten anlıyoruz ki, bütün peygamberler, insanlara Allah'ın bir rahmeti, nimeti olarak gönderilmiş olmaktadırlar. Hz. Muhammed de son rahmettir.

22. Meryem, çocuğa hamile kalınca, o haliyle tüm gözlerden iyice uzak bir yere gitti. 23. Orada doğum sancısı başlayıp acıyla kıvranırken, bir hurma ağacının gövdesine yaslandı. Acı, üzüntü ve yalnızlık duygusuyla; "Keşke daha önce ölseydim de, bu işler başıma gelmeseydi" diye kendi kendine söylenirken, 24. Alt taraftan bir ses kendisine; "Ya Meryem sakın üzülme, Rabbin senin için, bulunduğun yerin altında bir su arkı hazırlamıştır" 25. Şimdi "Hurma ağacının şu dalını kendine doğru çek ve silkele ki, sana doğru olgun hurmalar düşsün" 26. "Onları ye ve doğumun gerçekleşip gözün aydın olsun. Eğer insanlardan birile-ri

görüp Sana sorarlarsa, 'Ben, beni koruyup, kollayan Rabbim için, oruç olarak bugün hiçbir insanla konuşmayacağım" diyerek, ona yol gösterdi.

**Hurmada doğumu kolaylaştıran ve sonrasındaki kanamayı durduran Oksitosin maddesi olduğu bulunmuştur. Yine suyun yerinin tarif edilmesi, akışkan olan suyun doğum sürecinde ve temizlik için kadına faydalı olabileceğini söyleyebiliriz. Gerçeği ancak Allah bilir.*

**Meryem'in tuttuğu oruca "sükut orucu" diyenler bulunmaktadır.*

27. Meryem, bir süre sonra genç yaşa gelmiş oğlunu alıp toplumuna götürdü. Onu her gören; "Ya Meryeml Yemin olsun bu yaptığın çok iğrenç bir şeydirl" 28. "Ey Harun'un kız kardeşi, Senin baban İmran kötü bir adam değildi. Annen de kötü bir kadın değildi" diyerek kınadı.

**Buradaki Harun, Hz. Musa'nın kardeşi olan Harun değildir.*

29. Kendisine yapılan sataşmalardan bunalan Meryem, onunla gerçekleri ve olanları konuşsunlar diye genç oğlunu işaret etti. Orada bulunanlar şaşkınlık içinde; "Nasıl olur da henüz erişkin olmayan /delikanlı birisi ile bu mehdi /doğru yola yönlendirici konuları konuşuruz" diye söylendiler.

30. Bu arada, Hz. İsa'ya peygamberlik bildirilince halka şöyle tebliğlerde bulunmaya başladı: "Ben Allah'ın bir kuluyum. Allah Bana kitap vahiy etti ve Beni bir nebi /peygamber olarak gönderdi" 31. "Ve nerede bulunursam bulunayım Beni özel olarak korunmuş kıldı. Yaşadığım sürece de Bana, salâtı ve zekâtı uygulamamı emretti. 32."Ayrıca anneme karşı saygılı olmamı ve Beni, ona karşı baş kaldıran asi bir evlat olmamamı istedi." 33."Doğduğum gün, öldüğüm gün ve yeniden diriltileceğim gün için Bana güven içinde olacağıma dair söz verildi".

**Hz. İsa'nın diğer peygamberler gibi olgun yaş olan 40'lı yaşlardan önce peygamberlik görevi verilmiş ve 30 ay sonra bu görevi bitmiştir.*

**Burada "salât ve zekât" kelimeleri, "Hz. İsa'nın İncil'i anlatması ile sosyal yardımlaşma ve dayanışma toplantılarını organize etmek ve bunlara yönelik maddi desteği sağlamak" anlamında kullanılmıştır (Bk. A'lak-1-5).*

**Otuz üçüncü ayetteki ifade, Hz. Yahya için de 15 nci ayette söylenmiştir.*

34. Ya Muhammedl Meryem oğlu İsa olayının iç yüzü budur. İşte, İsa hakkında kuşkuya ve çelişkiye düşülen konunun gerçeği böyledir. 35. Şunu da iyice bil ki, Allah için bir çocuk edinmek asla söz konusu olamaz. Allah çok yücedir. Allah bir işin olmasını diledi mi, ona sadece "Ol" der ve o da anında olur.

**Allah'ın "ol" diyerek yaratmayı gerçekleştirdiği özelliği ayrıca Al-i İmran-47, Yasin-82 ve Enbiya-30 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

36. Biz, genç İsa'yı, annesi Meryem hakkında kötü düşünenlerin gözleri önünde: "Allah benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. O'na kulluk ediniz. İşte dosdoğru yol /sıratan müstakiym budur" diye konuşturmuştuk.

**Fatiha-5 nci ayetin dipnotunda belirtmiş olduğum gibi, Allah'a ibad etmek demek, Kur'an ile bildirdiği muhkem /değişmez amaç emirlerine uyarak, sadece O'nun kulu olduğunu ifade etmek demektir. Yoksa sadece şekilselleri /nüsukları ibad etme yöntemi kabul etmek değildir. Zaten bu nedenle de Hucurat-14 ve Ahzab-35 nci ayetlerde Müslüman ve Mümin farklı tanımlanmıştır.*

37. İsa'nın bu olağan dışı tebliğlerini duyanlar, farklı görüşler ileri sürdüler ve bu nedenle de kendi aralarında gruplar /hizipler halinde ayrıştılar. İsa hakkında şahit oldukları gerçekleri kabul etmeyenlerin vay halinel Çünkü onları, hesap günü şiddetli bir azap beklemektedir. 38. Onlar, Bizim huzurumuza gelecekleri gün, başlarına nelerin geleceğini duyacak ve görecekler. Ve büyük bir şaşkınlık ve pişmanlık içinde de olacaklar.

39. Ya Muhammedl Bildirdiğin gerçeklere rağmen gaflet içinde olmaya devam edenleri, bu şaşkınlık ve pişmanlık günü ile ilgili olarak uyar. Çünkü onlar halâ hesap günü konusunda gaflet içindedirler ve o günün gerçekleşeceğine halâ inanmıyorlar.

40. Şüpheniz olmasın ki, saati gelince, yer ve üzerindekilerin hepsi yok olacak ve dünyanın tek varisleri Biz olacağız ve her şey hesap vermek üzere huzurumuza geri gelecektir.

**Bu duruma göre, yaratılan her şey (canlı, cansız, bitki ve hayvanlar) hesap verecek demektir. A'raf-38'de de İns ve Cin'lerin hesap verecekleri belirtilmiştir. Bu durumda ya aynı anda ve İns ile Cinlerden farklı yerlerde veya farklı günlerde aynı mahşer yerinde toplanacaklardır diyebiliriz. Tabi gerçeği Allah bilir.*

41. Ya Muhammedl Daha önce indirdiğimiz kitaptan İbrahim'in öyküsünü de

öğren. Çünkü İbrahim, özü ve sözü dosdoğru olan bir nebiydi.

42. Bir gün babasına, "Babacığım, işitmeyen, görmeyen ve sana bir yararı dokunamayan şeylere niye tapıyorsun? 43. "Bana daha önce sana verilmemiş olan bir bilgi vahiy edildi. Bana inan ki seni doğru olan yola çıkarayım". 44. "Şeytan'a uyup ona ibad /kulluk etme /inanıp olumsuz nefslerini kullandırtmasının peşine düşme. Çünkü şeytan, rahmeti bol olan Allah'a karşı gelmiştir". 45. "Bu nedenle de sevgisi ile merhameti oldukça bol olan Allah tarafından bir azabın sana gelmesinden ve şeytan'ın kandırmalarına uyup onu veli /dost kabul etmenden korkuyorum" demişti.

46. Bunun üzerine babası; "Ya İbrahim! Sen beni ilahlarımdan vazgeçirmeye mi uğraşıyorsun? "Seni üzmeden karşımdan çekil git" diyerek azarlamıştı.

47. İbrahim bunun üzerine: "Allah'ın selâmını /olumluluk ve doğruyu bulman için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. Çünkü O, bana karşı çok merhametlidir". 48. "Şimdi sizden de, Allah diye taptıklarınızdan da uzak duracağım. Çünkü Ben sadece Rabbime dua ediyorum ve umarım ki senin için Rabbime yaptığım dualar boşa gitmez" diyerek orayı terk etmişti.

**Burada, Hz. İbrahim'in, şirk koşmakta olan babasına karşı çıkarken, şefaat edilmesi /günahlarının af edilmesi için dua da ettiği, fakat bu duasının peygamber olduğu halde kabul edilmeyişi vurgulanmaktadır.*

49. Babasını, halkını ve onların ilah diye taptıklarını terk ettikten sonra, Biz İbrahim'e İshak'ı ve İshak'ın oğlu Yakub'u verdik ve her ikisini de nebi /peygamber olarak görevlendirdik. 50. İshak ve Yakup'a rahmetimizden nimetler verdik ve kendilerini sözlerine güvenilir ve şöhret sahibi kıldık.

**Demek ki, insanlar için görevli gönderilenler özel yetenekli olarak gönderilmektedir.*

51. Ya Muhammedl Yine kitaptan Musa'nın öyküsünü de öğren. Çünkü Musa da temiz kalplilerdendi /muhlislerdendi ve kendisine kitap olarak kurallarımızı vahyettiğimiz /nebi bir elçimizdi.

**Burada "Resulen nebiyya" ifadesi bulunmakta olup, bu duruma göre Resul, önceki vahiy bilgilerini sadece tekrar tebliğ eden peygamber, Nebi ise vahiy kitabı indirilen ve bunu tebliğ eden peygamber demektir diye düşünüyorum.*

52. Biz Musa'yı Tur Dağı'nın güvenli olan sağ tarafından çağırdık ve konuşmak üzere Bize gelmesini istedik.

**Demek ki, dağın diğer tarafları, ya jeolojik yapısı nedeniyle ilahi haberleşme için uygun değil veya güvenli değildir.*

53. Tarafımızdan bir rahmet olarak kardeşi Harun'u da, kendisine yine bir nebi olarak yardımcı kıldık.

**Tevrat, Musa ve Harun'a her ikisine birden indirilmiş olduğundan, Harun'a da nebi denmiştir.*

54. Ya Muhammedl Aynı kitap'tan İsmail'in öyküsünü de öğren. İsmail de sözüne güvenilir biriydi ve Ona da kuralları vahyettiğimiz vahiy belgeli /nebi bir elçimizdi.

55. İsmail yakınlarına, salâtı ve zekâtı öğütleyen ve Rabbi tarafından takdir edilenlerdendi.

**Burada, "salât ve zekât" ifadeleri "Sosyal yardımlaşma girişimlerine katılmak ve zekâtı /gerekli maddi desteği sağlamak" anlamlarında düşünülmüştür.*

56. Ya Muhammedl Kitap'tan İdris'in öyküsünü de öğren. Gerçekten İdris, özü sözü doğru bir nebiydi. 57. Ve O'nu üstün bir aşamaya getirmiştik.

58. Bu saydıklarımız, Allah'ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerden bazılarıdır. Âdem'in soyundan, Nuh ile birlikte gemiye bindirip tufandan kurtardıklarımızın zürriyetinden, İbrahim'in ve torunu olan İsrail'in (diğer ismi ile Yakub'un) soyundan seçip yolumuza yönlendirmiş olduklarımızdır. Ve onlar, Allah'ın ayetlerini okudukça, içten ve tam bir alçak gönüllülükle secde eder /O'nun kulu olduklarını kabul eder /namaz kılar ve duygulanıp ağlarlardı.

59. Fakat onlardan sonra gelenler salâtı terk ettiler ve şehvetlerinin, nefslerinin peşine düştüler. Bu yüzden de azgınlıklarının cezasını çekeceklerdir.

**Ayette değinilenler, bütün Yahudiler değil, Hz. Musa'dan sonra ibad etme yöntemlerini terk edip şehvetlerinin peşine düşen Yahudilerdir.*

**Buradaki "salât" kelimesi, "Tevrat hakkında bilgilenme ile sosyal dayanışma ve yardımlaşma toplantılarına katılmak ve böylesi toplumsal faaliyetlerde bulunmak"*

olarak düşünülmüştür.

60. Ancak hatalarını fark edince tevbe edip iman edenler ve imanlarını olumlu ameller gerçekleştirerek pekiştirenler hariç. Bunlar, en ufak bir haksızlığa uğratılmadan Cennete gireceklerdir. 61. Sevgisi ile merhameti bol olan Allah'ın, görünmediği halde O'na ibad edenler için vaad ettiği Adn cennetlerine. Hiç şüpheniz olmasın ki Allah'ın vaadi mutlaka gerçekleşecektir. 62. Orada hiç boş ve hoş olmayan konuşmalara muhatap olmazlar ve yanlarında sabah-akşam, her an ve her arzu ettikleri nimetler bulunacaktır.

63. İşte, takva içinde olmalarının karşılığı olarak kullarımıza miras kıldığımız Cennet böyledir.

64. Muhammed, bir süre vahiy gelmemesi üzerine üzülmüş ve inanmayanların eleştirileriyle zor durumda kalmıştı. İşte bunun üzerine O'na; "Ya Muhammed! Şunu bile.sin ki Biz, ancak Rabbinin isteği üzerine /görevlendirmesi ile ineriz. Önümüzde, arkamızda ve bunlar arasında ne varsa hepsinin tek sahibi O'dur. Ve Rabbin asla unutkan da değildir". 65. "Ayrıca O, göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunanların da Rabbidir. Sen sadece O'na ibad et /sadece O'na kulluk et ve O'na olan ibad etmelerinde /kulluğunu ifade etmende sabırlı olup devamlılık göster. Sen hiç ismi Allah'ın yanında anılmaya değer bir ilah biliyor musun?" diye bilgi verildi.

**Burada, Hz. Muhammed'e "sakın gevşeyip, Allah'a şirk koşanlara uyup hata yapma" ikazı yapılmaktadır.*

66. Ya Muhammed! İnsanlar, "Öldüğüm zaman, gerçekten mezardan diri olarak çıkarılacak mıyım" diye Sana soruyorlar. 67. Sana bu soruyu soranlar önceden hiç yoklarken, Bizim kendilerini nasıl yarattığımızı bir düşünsünler bakalım?

**Burada, ilk yaratmada olduğu gibi, diriltmenin de mezardan olmayacağı vurgulanmaktadır. Çünkü biz beşerlere, Dünya şartları nedeniyle vücut elbisesi giydiriliyoruz. Ve mezarda çürüyecek olan bu elbisedir, hesaba çekilmek üzere mahşere gidecek olan ise Dünya öğrencisi Ruh'umuzdur.*

68. Rabbine yemin olsun ki, şirk koşanları ve uydukları şeytanları mahşerde hesap için huzurumuzda toplayacağız. Ve onları diz çökmüş bir vaziyette, Cehennemin çevresinde hazır bulunduracağız. 69. Sonra aralarından, Allah'a karşı sapkınlıkta en çok ileri gitmiş olanları belirleyip, Cehenneme gireceklerin en önüne alacağız. 70. Şüpheniz olmasın ki, Cehennemde kimin en ağır azabı hak ettiğini, Biz herkesten daha iyi biliriz.

**Cehennemin 7 kapısının oluşu, acaba suçluluk derecesine göre İns ve Cin'lerin uygun kapılarla, farklı Cehennemlere girmesi mi demektir? Gerçeği Allah bilir.*

71. Ey insanlar! Şüpheniz olmasın ki, sizlerden Cehennem'e girmeyecek yoktur. Ve Cehennem, Rabbinin daha önce gerçekleştireceğine söz verdiği kesin bir hükmüdür.

**Eğer Cehennem'e mutlaka herkes girecekse, demek ki Cehennem, dünya hayatında işlenecek hataların karşılığı olarak ceza çekildikten sonra çıkılacak geçici bir ıslah yeri veya ceza evi gibi düşünülebilir. Dolayısıyla da tekamül edecek öğrenci Ruh olan İns'lerin bazıları, dünya eğitimi sırasında mutlaka hatalar yapacak ve ahrette yapılan hesapta Allah'ın takdir ettikleri, Cehennem azabını az veya çok tadacaklar demektir.*

**Cehennem'de kalış "sürelerce" olmalıdır. Çünkü orada da tekâmülün bir şekilde devam ettiği ile ilgili olarak En'am-128 nci ayette, Cehennemde kalışın Allah'ın uygun bulacağı kadar olacağı, Nebe-23, Hud-107 ve Maide-36 ncı ayetlerde de devirlerce kalınacağı belirtilmiştir. Gerçeği Allah bilir. Bu konuda Hz. Muhammed şunu söylemiştir; "Kim bir müzmini bir münafığa (iki yüzlüye-riyakâra) karşı himaye ederse, Allah da onun için Kıyamet günü, etini Cehennem ateşinden koruyacak bir Melek gönderir. Kim de Müslümana kötülenmesini dileyerek bir iftira atarsa, Allah onu, kıyamet günü, Cehennem köprülerinden birinin üstünde, söylediğinin (günahından paklanıp) çıkıncaya kadar hapseder."-Kütubu sitte-4326*

72. Ancak takva sahibi olmakta devamlılık gösterenler hariç tutulacaktır. Zalimliklerinde inatçı olanları ise diz çökmüş halde bekleyenler arasına koyacağız.

73. Çünkü onlar, ayetlerimiz kendilerine apaçık anlatıldığı zaman red eden ve iman edenleri de alaya alarak, "Hangimiz, sosyal ve sayısal üstünlüğe sahip ve servetçe, makamca daha üstünüz" diyerek kibirlenenlerdir.

**Çünkü, Kur'an'ın ilk tebliğ yıllarında, kabul edenlerin çoğu, fakirler ve kölelerdi. Müşrikler ve kâfirler ise zenginlerdi.*

74. Hâlbuki Biz, onlardan çok daha zengin ve daha gelişmiş, nice toplulukları helâk etmiştik.

75. Şunu bil ki, "Dalalete /Allah ile yapılan anlaşmayı ihlâle ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan olumsuz ameller gerçekleştirmekte olanlara, sevgisi ve merhameti bol olan Allah, hemen karşılık olan cezayı vermez. Hatta ömürlerini uzatarak onlara bir süre tanır, nimetler de verir ve aldanışları ile baş başa bırakır. Nihayet kalmış ömürleri varsa, karşılık olacak azabın bir kısmı verilmeğe başlanır, değilse ahrette gerçekler gösterilince kimin mevkice, makamca daha güçlü, kimin de daha zayıf olduğunu zaten kesinlikle anlayacaklardır".

**Ömürde değişiklik olabileceği ayrıca Nuh-4, Enbiya-111, Fatır-11 ve Yasin-67 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Düşünceme göre buradaki amaç, kişiye ek olarak bir nevi kurtarma yazılısı veya bütünleme sınavı hakkı verilmesidir. İşte bu sırada kişi, ya hatasını anlayıp doğruya yönelecek veya artık geri dönüşü olmayan yanlış yola iyice sapacaktır.*

76. Allah, peygamberleri aracılığıyla bildirdiği doğru yol olan muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyi seçenleri, bu yönelişlerinde daha da destekler. Çünkü salih ameller gerçekleştirmek, Rabbinin yanında sonuçları bakımından çok daha hayırlıdır.

77. Ayetlerimizi red edip şirk da koşarak küfre sapmış olduğu halde "Bana, kesinlikle mal da, çocuk da verilecek!" diyene dikkat ettin mi?

78. Bu kişi, geleceğin bilgisine mi sahip, yoksa Allah'tan bir söz aldı da mı, öyle diyor? 79. Kesinlikle hayır! Biz onun söylediklerini kaydedeceğiz ve bu yüzden cezasını da fazlasıyla arttıracağız. 80. Böbürlendiği mal ve çocuklarının hepsi bize miras kalacak ve kendisi bize, çırılçıplak, tek başına gelecektir.

81. Allah'ı tek ilah kabul etmeyip O'na şirk koşanlar, kendilerine destek olsunlar diye Allah'ın yanında ilahlar edinip duruyorlar. 82. Kesinlikle yanlış yapıyorlar. Çünkü şirk koşarak Allah'tan öncelik verdikleri ilahları, mahşerdeki hesap günü, kendilerini ilah edinmiş olanları reddedecekler, hatta onlara düşman olacaklardır.

83. Bizim, şeytanları, şirk koşup küfre sapanların üzerlerine yolladığımıza ve onların yanlışlarını desteklediğimize dikkat ediyorsun değil mi? 84. Sakın onlara çabuk ceza vermemiz konusunda bir beklenti içinde olma. Biz onların bütün yaptıklarını bir bir sayıp kaydediyoruz, sen hiç merak etme.

**Şeytan'ın iman etmeyen, olumsuz nefslerine göre yaşamakta olan ve şirk koşana musallat edildiği A'raf-27 nci ayette de belirtilmiştir.*

85. Takva sahiplerinin, sevgisi ve merhameti bol olan Allah'ın huzurunda gruplar halinde toplanacağı, 86. Ve suçluların, susuz olarak Cehenneme sürüleceği gün, 87. Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmış olanların dışında kimseye şefaat edilmeyecektir.

**Hud-46 ve Tevbe-80 nci ayetlerde, şefaat /günah bağışlama yetkisinin doğrudan peygamberlerde olmayıp sadece Allah'a ait bir yetki olduğu ve bu yetkisini de Melekler aracılığı ile veya izin verecekleri ile kullanacağı Enbiya-28 ve Necm-26 ncı ayetlerde belirtilmiştir. Şefaatin de ancak Allah ile yaptıkları 7 maddelik anlaşmaya uyanlara /verdikleri söze sadık olanlara yapılacağı bu ayette belirtilmiştir.*

88. Daha önce kitap ehlinden olanlardan bir kısmı, "Rahman çocuk edindi" iddiasında bulunmuşlardı. 89. Onlara, "Yemin olsun ki, siz Allah'a yapılmayacak bir iftirada bulunmuşsunuz" diyerek iddialarının doğru olmadığını açıkla. 90-91. Çünkü Allah'a çocuk yakıştırmalarının olumsuz etkisi ile neredeyse gökler parça parça olacak, yer yarılacak ve dağlar da yer değiştirip yıkılacaktı.

92. Şu iyice bilinsin ki, çocuk edinmesini ileri sürmek, sevgisi ve merhameti bol olan Allah'a hiç uygun düşmeyen bir durumdur. 93. Çünkü göklerde ve yerde kim varsa, onlar ancak Rahman'ın kulu durumundadır. 94. Ayrıca Rahman, onları kuşatmış ve ard arda yaratıp, sayılarını da dengeli olacak şekilde belirlemiştir.

**Rahman'ın bütün yaratılanları kuşatması demek, Allah'ın bütün yarattıklarında bilemediğimiz bir enerjisi halinde bulunmakta olduğu demektir diye düşünüyorum. Din ve Beyin kitabımda da bu enerjiye "Allah Kaynaklı Enerji" ifadesini kullandım. Ve bu enerji cansızlarda bilinçsiz, bitkilerde az bilinçli, hayvanlarda biraz daha fazla, insanlarda ise bilinçli bir enerji halindedir.*

95. Ve tüm yaratılanlar, kıyamet günü Allah'ın huzuruna hiçbir gücü ve desteği olmaksızın yapayalnız geleceklerdir.

96. Allah'ın huzurunda toplananlardan iman edip, salih ameller gerçekleştirmiş olanlar ise Rahman tarafından sevgi ile karşılanacaklardır.

97. İşte Biz, bu Kur'an'ı, okuyacak olanlar anlayıp düşünsünler ve benimsesinler diye kolaylaştırdık ve kendi ana dilinizde gönderdik. Ayrıca takva sahiplerine, buyruklarımıza olacak uygunluklarına karşılık olarak ne ödüller verileceğini müjdelemen ve şirk koşup, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanları da, verilecek azaplar konusunda kendi ana dilleri ile uyarman için böyle

**Aynı vurgu Taha-113, Fussilet-44, Ra d-37, Yusuf-2-3, Zuhruf-2-3 ve Zumer-28 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

**Bu amaçla Hz. Muhammed, Müslümanlığı kabul eden yeni toplumlar için Kur'an'ın ana dillerine tercüme edilmesi amacıyla vahiy katiplerinden Zeyd-ibni Sabit'in İbranice ve Süryanice öğrenmesini teşvik etmiştir. Daha sonraları Kur'an 950 yılında Karahanlılar, 13 ncü yüzyılda Türkistanlılar, 1330 yılında Şiraz'lı Devlet Şahoğlu Mehmet, 1363 yılında Hekimoğlu Ali Paşa tarafından tercüme edilmiştir. Cumhuriyetten önceki yıllarda birkaç kişisel tercüme yapılmışsa da uzun süreli yayınları yapılamamış, ilk resmi tercüme ise Atatütrk'ün önerisi ve TBMM'nin karar ve görevlendirmesi ile önce Mehmet Akif Ersoy ile başlatılıp Elmalılı Hamdi Yazır tarafından tamamlanmış ve Atatürk'ün kendisinden verdiği 10 bin lira basım masrafları karşılanıp muhtarlıklara dağıtılmıştır.*

98. Çünkü Biz onlardan önce, şimdi hiçbirini fark edemediğin veya onlarla ilgili en ufak bir ses duyamayacağın nice toplumları helâk ettik. İşte Sen Kur'an ile bu gerçekleri bildir ki, belki doğru yola yönelirler.

45. TAHA (20)

(Bu sure, Müslüman olduklarını öğrendiği kız kardeşi Fatma ve kocası Said'i öldürmek üzere gittiğinde duyduğu ve bunun üzerine Hz. Ömer'in Müslümanlığı kabul ettiği suredir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİYM

1. Ta. Ha.

2. Ya Muhammedl Biz Kur'an'ı, Sana sıkıntı çekesin, huzursuz olasın, ya da sıkıntı veresin diye de göndermedik. 3. Kur 'an, Allah'a yönelmiş olanların yararlanacağı bir yol gösterici olsun diye, 4. Yeryüzünü ve muazzam olan gökleri yaratan Allah tarafından indirilmiştir.

**İran'lılar, Selman-ı Farisi'nin Hz. Muhammed'e danışarak aldığı müsaade ile namazlarını Fatiha'yı Arapça öğreninceye kadar Farsça okuyarak kılmışlardır.*

5. Sevgisi ve merhameti bol olan Allah, Arş'a hâkim olan ve her şeyi kuşatandır. 6. Göklerde, yerde, her ikisinin arasında ve hatta toprağın altında gizli olan her şey O'nundur. 7. İçindekini sözle açıklasan da, açıklamasan da Allah bilir, 8. O, tek Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur. Söyleyebildiğiniz bütün güzel isimler, özellik ve nitelemeler (Esmaul Husna) O'nundur.

**Arş'ın dünya ve belki de tüm evrenin genel ilahi idare merkezi olduğunu düşünebiliriz.*

**Allah'ın, insana şah damarından daha yakın olduğu Kaf-16 ncı ayette açıklandığına göre, demek ki Allah, canlandırma enerjisi ile zaten içimizdedir.*

**Bilebildiğimiz bütün güzel isimlerin Allah'a ait olduğu ayrıca A'raf-180, Haşr-24 ve İsra-110 ncı ayetlerde de belirtilmiştir. Ancak Allah'ı sadece bu isimlere sınırlamak, Allah'ın özelliklerini yazmaya kalksanız, mürekkep olarak okyanusların yetmeyeceği Lokman-27 ve Kehf-109 ncu ayetlerde belirtilen bilgi ile çelişmektedir.*

9. Ya Muhammedl Musa'nın başından geçen olayları Sana bildireyim mi? 10. Musa, ailesi ile birlikte giderken, bir ışık görmüştü de ailesine, "Siz burada bekleyin, ben bir ışık gördüm. Belki o ateşten size bir miktar getiririm de ısınırsınız. Yahut en azından ışığın yanında biri varsa, ondan bir bilgi alırım" demiş ve yanlarından ayrılmıştı. 11. Musa ışığın yanına varınca, "Ya Musal" diye onu çağıran

bir ses duydu. Ve aynı ses devam ederek;

**Demek ki, Musa ve beraberindekiler soğuk bir havada yoldalar, üşümüşler ve yönlerini kaybetmişler.*

12. "Ben, evet, Ben Senin Rabbinim. Ayakkabılarını çıkar. Çünkü sen mübarek vadide, Tuva'dasın". 13. "Ben Seni buyruklarımı tebliğ edici olarak seçtim. Şimdi Sana vahiy edeceklerimi /bildireceklerimi iyi dinle".

**Ayakkabı çıkarmak, ön yargı ve olumsuz düşüncelerini atmayı temsil etmektedir. Dolayısıyla da cami ve mescitlere ayakkabıları çıkararak girmek, bir nevi bunun sembolü olmaktadır diyebiliriz.*

**Dikkat edilirse, Hz. Muhammed'den farklı olarak Hz. Musa'ya "dinle" denmiştir. Çünkü Hz. Musa zamanında henüz okuma-yazma yoktu.*

14. "Ben, evet Ben, bir tek Allah'ım ve Benden başka ilah yoktur. Bana ibad ederek sadece Bana kul olduğunu ifade et ve Benden başka ilah olmadığını ve bildirdiklerimi /zikri tebliğ etmek üzere salâta (bilgilendirme, eğitim ve yardımlaşma toplantılarına) başla". 15. "Herkesi uyar, çünkü hesap saati /kıyamet anı mutlaka gerçekleşecektir. Ve bütün nefslerin yaptıklarının karşılığı olan cezalarını vermeye karar vereceğim zamana kadar onu gizleyeceğim ve onun saatini hiç bilmeyeceksiniz".

**Allah, Hz. Musa ile nasıl bizzat ve bir ağaç aracılığı ile irtibat kurmuşsa, Necm-1-18 nci ayetlerde de belirtildiği gibi, Hz. Muhammed ile de yine ağaç aracılığı ile iletişim kurup peygamberlik görevini bizzat ilettiği açıklanmaktadır.*

**Fatiha-5 nci ayetin dipnotunda belirtmeye çalıştığım gibi "ibad etmek,*

Kur'an'da belirtilen muhkem /değişmez amaç hükümler arasında sayılan ve yalnız şekilsel ibad etmeler olan Namaz, Oruç, Hac ve infakı-zekâtı uygulamak değil, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadakat için çabalamak, 5 gaybe iman etmek ve 400 ün üzerine ola bütün muhkem /değişmez amaç hükümlere birer ibad etme yöntemi olarak uyularak, kulluğu sadece Allah'a ifade etmek demektir.

**Dikkat edilirse ayette salât ve ibad etme kelimeleri ayrı kullanılmıştır.*

**Burada nefslerin hesaba çekileceği vurgulanmaktadır. Ve aynı vurgu Kaf-19-21, Tekviyr-14, Fecr-27 ve Kıyamet-14 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Zaten bütün amellerimizi bize nefslerimiz yaptırmaktadır.*

16-17. "Ya Musal "Dikkatli ol ve hesap saatinin geleceğine inanmayıp, nefsleri olan heveslerinin peşinde gidenler Seni ona inanmaktan saptırmasın, sonra kendine zarar vermiş olursun" diyerek Allah Musa'yı uyardıktan sonra, şu sağ elindeki nedir?" diye sorunca;

**Furkan-43 ncü ayette de belirtildiği gibi, bir nefsi aşırı uygulamak, Allah'ın yerine onu koyup hedeflemek, dolayısıyla da şirk koşmak demek olmaktadır.*

18. Musa: "Sağ elimdeki Benim asamdır, yürürken ona dayanırım, onunla koyunlarıma ağaçlardan yaprak silkelerim ve onun Bana daha birçok yararları da olmaktadır" diye cevap verdi. 19. Allah da; "Ya Musal Onu yere at bakayım!" dedi. 20. Musa, asasını yere atınca, hareketli bir yılan oluverdi.

**Buradaki âsa, ilahi bilgi ve kâinatla ilgili gerçek bilgileri simgelemekte ve Musa'nın bu bilgilerle güçlendirilmiş olduğu anlaşılmaktadır.*

**Asa, daha önce belirtmiş olduğum gibi, o kişinin bilgeliğinin bir işareti ve sembolüdür. Yılan ise her dinde yaşamsal kudreti, değişimi ve devri daimi, bilgi ve bilgeliği sembolize eder. Mısır'da da Asa, Yaratıcının sembolü, yüce ilahiliktir ve kraliyet bilgeliği ve gücüdür, bilgeliktir, saf ve sade olan gücün sembolüdür (İnternet'ten). Asanın yere atılması, ilahi bilgileri açıklama ve insanları cahillikte kurtarıp bilgilendirme demektir.*

21. Allah, daha sonra; "Ya Musal Korkmal Al onu eline. Biz onu tekrar eski haline getireceğiz". 22. "Şimdi Benim ve Sana verdiğim güce ilişkin başka bir delil daha göstereceğim; Elini koynuna sok, biraz sonra bembeyaz olarak çıkacak". 23. "Böylece Sana, Allah olduğumu gösteren en büyük kanıtlarımdan bazılarını göstermiş olacağım" diyerek ikinci delili de gösterdi.

**Asa ve yılan sembolü ile, dünyaya gönderilmeden önce İns /öğrenci Ruh kısmına yüklenmiş olan ilahi bilgilerin açıklanması, elin tertemiz hale dönüşü sembolü ile de Hz. Musa'nın ellerinin günahlardan temizlendiği ve bilinçaltındaki bu bilgileri artık hatırlayabileceği söylenmiş olmaktadır diye düşünüyorum. Aynı olay ayrıca Şuara-32-33 ve Neml-10-12 nci ayetlerde de açıklanmaktadır.*

24. Bu açıklamalardan sonra "En kısa zamanda Firavun'a git ve ona 'Allah'tan başka ilah olmadığını' anlat. Çünkü Firavun, kendisini ilah zannederek,

çok aşırı derecede azmış durumda" diyerek verdiği peygamberlik görevine başlattı.

**Ki diktatörlüğe sapan idarecilerin halkı yanıltıcı ve sindirici özellikler göstermeye başladığı Zuhruf-54 ncü ayette belirtilmiştir.*

25. Görevi alan Musa da bunun üzerine: "Ev Rabbim! Göğsümü aç /rahatlat ". 26. "Verdiğin görevimi kolaylaştır". 27. "Dilimdeki peltekliği /kekemeliği gider". 28. "Ki, diyeceklerim iyi anlaşılsın". 29-30. "Ailemden kardeşim Harun'u da, Bana yardımcı /vezir olarak ver". 31. "Ve Beni, kardeşim Harun ile daha da güçlü kıl". 32. "Onu da görevime ortak et". 33. "Böylece de Seni tespih edenlerin, 34. Ananların sayısını arttırabilelim". 35. "Biliyoruz ki, Sen bizi daima kollamaktasın" diye yakarmıştı.

**Buradaki "Göğsümü aç" duası, "içimi ferahlandır, bana cesaret ver" anlamında olup, aynı işlemin Hz. Muhammed'e de yapıldığı İnşirah-1 nci ayette belirtilmiştir.*

**"Allah'ı anmak demek" ifadesi için Temel Kavramlara bakınız..*

36. Bunun üzerine Allah şu açıklamaları yaptı; "Ya Musa! Bu istediklerini Sana veriyorum". 37. "Ve Bilesin kil Biz Sana daha önce de bir iyilikte bulunmuştuk."

38. "Sen doğunca, Firavun'un yeni doğan tüm erkek çocukları öldürmek için aldığı kararından endişelenen annene, şu bilgiyi vahiy etmiş ve demiştik ki:". 39. "Bebeği tabut şeklinde küçük bir sandukaya koy, Nil Nehri'ne bırak. Nehir, sandukayı sürükleyip kıyıya çıkaracak ve Benim de, Musa'nın da düşmanı olan, onu bulup evine götürecek. Ya Musa! Böylece, Senin rahat bir şekilde büyümeni garantiye almak için, Firavun'un gönlüne sevgini de yerleştirmiştim".

**Demek ki vahyetmek, sadece peygamberlere değil, Musa'nın annesine yapıldığı gibi, Dünya'da ilahi görevli olarak bulunan insanlara yardım amacıyla da söz konusu olmaktadır. Ancak görevli ve hak eden durumdaki insanlara bu tür vahiyler, peygambere olduğu gibi kitap yazdırma şeklinde değil de, ilham veya iç sezi şeklinde veya rüyada gösterme şeklinde olmaktadır. Çünkü Al-i İmran-47 ve Meryem-26 ncı ayetlerde Meryem'e, Maide-111'de Havarilere yol göstermeye, Nahl-68 nci ayette de arının iç güdüsüne de "vahyedildi" deyimi kullanılmıştır. Ancak vahiy kitaplı peygamberlik Hz. Muhammed ile sona ermiştir. Devam eden, gerçekte birer ilahi görevli /elçi olanlar tarafından Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini zaman zaman hatırlatmalar yapılarak yozlaşmaların önüne geçmeye çalışılmasıdır.*

**Mısırlılar, küçük sandukalara ilah saydıkları heykellerini koyarlardı. İşte Firavun'un eşi de nehirde olan sandukayı bu düşünceyle almıştır.*

40."Bu arada nehir boyu sandukayı takip eden kız kardeşin de Firavun'a gidip, 'Bu çocuğa bakacak birini size bulayım mı?' demiş ve anneni Sana baksın diye tavsiye etmişti. Böylece içi rahatlasın ve üzülmesin diye, Seni annene tekrar kavuşturmuştuk. Hatta bir ara, Sen bir kişiyi öldürmüştün de, Seni endişe ve korkudan kurtarmış ve çeşitli sınavlara tabi tutarak görevine uygun hale gelmeni sağlamıştık. Bu nedenle de yıllarca Medyen halkı arasında kaldın ve kaderlendirmiş olduğumuz üzere peygamberlik aşamasına geldin" 41. "İşte Seni, Kendime elçi seçmiş olduğum için böyle eğitip hazırladım".

**Hz. Musa'nın adam öldürmesi, kavga edenleri ayırırken istemeden olmuş ve bu nedenle de Hz. Musa tevbeler etmiş ve pişmanlık içinde kıvranıp durmuştu. Bu nedenlerle ve proje gereği de bağışlanmıştı.*

42. "Şimdi de kardeşinle birlikte gidin, Sana vahiy edilerek öğreneceğin ayetlerimi /zikri topluma tebliğ etmeye başlayın ve gevşek davranmayın". 43. Ve özellikle Firavun'a gidin, çünkü o iyice azıtmış durumda".

44. "Firavun'la yumuşak bir şekilde konuşun ki, belki söyleyeceğiniz gerçekleri benimser ve inanır".

**Yumuşak yaklaşım uyarısı, gerçekte bütün iman sahibi bilgililere de yapılmakta olup, dini tanıtma konusunda hem örnek olmaları, hem de en ufak bir zorlama yapmamaları veya herhangi bir bıktırma yaklaşımında bulunmamaları vurgulanmaktadır.*

45. Musa da; "Ey Rabbimiz, Firavun'un bize karşı saldırı ve taşkınlıkta bulunmasından korkuyoruz" diyerek endişelendiklerini söyledi. 46. Allah da; "Korkmayın, 'Ben sizinle beraber olacağım. Çünkü Sizi her an görüyor ve işitiyorum". 47. "Hadi Firavun'a gidin ve 'Biz ikimiz, senin Rabbinin elçileriyiz, İsrailoğulları'na yaptığın zalimliğe artık son ver ve onların bizimle gelmelerine müsaade et. Biz sana, Rabbinden bir kanıt ile geldik. Ve şunu bil ki, mutlu son ve kurtuluş, ancak O'nun bildirdiği bu söylediklerimize uyup doğru yola yönelenlerin olacaktır'. 48. "Çünkü Bize, Allah'ın ayetlerini ve elçilerini yalanlayıp, kabul etmeyenlerin cezalandırılacakları vahiy edildi diye bildirin" diyerek onları yönlendirdi.

*Dolayısıyla insan, her an gözlem altında ve amele /davranışa dönüşen her düşüncesi kaydedilen konumdadır.

49. Firavun ise; "Ya Musa, Sizin Rabbiniz de kimmiş?" dedi. 50. Musa da "Bizim Rabbimiz, her şeyi yaratan ve sonra da doğru yolu /hidayeti bildirendir" dedi. 51. Firavun; "Peki geçmişteki çok güçlü ve üstün kavimleri de mi yarattı ve onlar neredeler?" şeklinde itiraz edince;

52. Musa şöyle devam etti: "Geçmiş kavimlerin yaptıkları ve durumlarıyla ilgili bilgi, Rabbimin yanında bir kitapta kayıtlı bulunmaktadır. Ayrıca Benim Rabbim asla yanılmaz ve unutmaz". 53. "Rabbim, yerküresini sizin yaşamınıza uygun bir şekilde oluşturdu. O, sizin dolaşmanız için yollar açan, gökten yağmur yağdırandır. 54. Ki yağan yağmurla yemeniz, içmeniz ve hayvanlarınızı otlatmanız için çeşit çeşit ve çifter çifter bitkiler çıkarmaktadır. Aklı ile düşünenler için, bütün bunlarda dersler /ibretler vardır" diyerek sözlerini bitirdi.

55. Ey insanlarl "İşte, sizi topraktan yarattık, tekrar oraya döndüreceğiz ve bir kez daha sizi oradan dirilteceğiz". 56. "Yemin olsun kil Biz, Firavun'a tüm işaret ve delillerimizi gösterdik. Fakat o yalanlayıp inadını sürdürdü".

*Topraktan yaratmak demek, vücudumuz ile toprağın aynı kimyasal maddelerde olması demektir.

57. Musa'dan sonra söz alan Firavun; "Ya Musal Sen bu büyüleyici /etkileyici sözlerin ve davranışlarınla tacımıza-tahtımıza el koyup, bizi yurdumuzdan çıkarmak istiyorsun galiba?". 58. "Biz de, seninkine benzer bir sihir /etkileyici bilgi sahiplerimiz ile seni yarıştırmak istiyoruz. Yerini zamanını sen seç. Öyle bir yer seç ki sana da, bize de uygun bir yer olsun" dedi.

*Burada belirtilen "sihirleyici" ifadesi ile, Musa'nın "ilahi ve herkesi şaşırtan sözleri" sembolize edilmektedir.

59. Musa da; "Tamaml Buluşma zamanı sizin bayram gününüz olsun. O gün, kuşluk vaktinde halk buluşma meydanında toplansın" diyerek teklifi kabul etti. 60. Bunun üzerine Firavun dönüp hazırlıklarına başladı. Ülkenin üst düzey uzman sihirbazlarını /âlimlerini çağırdı ve sonra, o günkü buluşma yerinde toplanıldı.

*Kuşluk vakti, sabah güneş doğduktan 2 saat sonrası ile öğle arası olan zamandır.

61. Musa, gelen sihirbazları /âlimleri önce "Kendinize yazık etmeyin ve Firavun'un kışkırtmasıyla yalanlar uydurup Allah'a iftira etmeyin. Sonra, Allah sizi bir felaket ile perişan eder. Çünkü Allah'a iftira edenler azabı hak ederler" diyerek uyardı. 62. Buna rağmen sihirbazlar /ilim adamları, ne yapacaklarını gizlice konuşup, tartışmaya başladılar. 63. Ve "Bu iki sihirbaz /bilgili kişi, Musa ve Harun, sihirleriyle /etkileyici ilahi bilgileri ile bizi mağlup edip yurdumuzdan kovulmamızı sağlamak ve dini inancımızı değiştirmemizi istiyorlar".

64. "Haydi, bunlara karşı birleşip tek yumruk halinde birbirimizi destekleyelim. Güçlerimizi birleştirip birleşik bir cephe oluşturalım. Çünkü bugün galip gelip başarmamız lazım" diyerek ne yapacaklarını kararlaştırdılar. 65. Sonra Musa'ya dönüp; "Ya Musal Gösteriye Sen mi başlarsın, yoksa biz mi başlayalım?" diye sorunca; 66. Musa; "Hayır, siz başlayınl" dedi. Bunun üzerine sihirbazlar /bilginler, ellerindeki ipleri ve değnekleri /bildiklerini yere atınca /anlatınca, Musa onları oynayan yılanlar şeklinde /bilgilerini etkileyici gördü. 67. Ve birdenbire içinde soruları cevaplandıramayacağım diye bir korku hissetti.

68.Tam o sırada Biz; "Ya Musa korkmal Sen onlardan çok daha üstünsün". 69. "Sağ elindeki asanı yere at /Sana verdiğimiz kitapta öğrettiklerimizi açıkla, asan onların sihirlerini yok edecek /söyleyeceklerin onları etkileyecek. Çünkü onların yaptığı sadece bir sihirbaz hilesidir /gerçek dışı süslü sözlerdir ve Sana hiçbir üstünlük sağlayamazlar" diye vahiy etmiştik.

*Sağ taraf, ilahi değerlendirmede, daima olumluluk ve gerçekleri sembolleştirmektedir. Dolayısıyla da burada, Musa'nın asasının sembolize edilmesi ile gerçek bilgilere sahip olduğu ve bu bilgileri aracılığıyla da, zaten bilgi eksikleri olan âlimleri de alt ettiği anlatılmaktadır. Aynı konu A'raf-117 nci ayette de açıklanmıştır.

70. Musa elindeki asasını yere atıp, sihirbazların /bilginlerin tüm açıklamalarını etkisiz kılınca, bu sefer "Harun'un ve Musa'nın tebliğ ettiği Rabblerine iman ettik" diyerek secdeye kapandılar /üstünlüklerini kabul ettiler ve yarışmadan çekildiler.

*Burada Musa, Allah'ın bildirdiği gerçek ilahi bilgilerle, Firavun'un güvendiği âlimleri yenmiş ve bu konudaki cahilliklerini ortaya çıkarmıştır. Firavun'un âlimleri, Musa'nın bildirdiği ilahi bilgiler karşısında, Allah'a inanıp secde etmeye /sadece O'na saygı göstermeye ve kulu olduklarını ifade etmeye başladılar. Burada Harun'un isminin Musa'dan önce yer almış olması, peygamberler arasında önemli bir farkın olmadığı,

sadece görev farklılığı olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

71. Bu durum karşısında Firavun hiddetlenerek; "Ben size izin vermeden mi yarışmayı bırakıyorsunuz? Üstelik Musa'nın Allah'ına inandık diyorsunuz. Anlaşılan size sihirbazlığı /etkileyici bilgileri öğreten ustanız Musa olmalı. Şimdi sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip, hurma ağaçlarına asayım da, hangimizin cezası daha çetin ve sürekli imiş görün bakalım!" diyerek kızgınlığını belirtti.

**El ve ayakların çaprazlama kesilmesi bir nalk deyimi olup, kişinin tüm yetkilerinin alınması demektir.*

72. Sihirbazlar da "Bizi yaratana ilişkin bildirilen apaçık gerçekler ve gördüğümüz deliller karşısında artık biliyoruz ki, bize yapacaklarının hiçbir önemi yoktur. Çünkü senin yapacağın ancak bu dünya yaşamıyla sınırlı olacaktır!". 73. "Biz Rabbimize inandık. O'na, hatalarımızı ve senin sihirle /gerçek dışı etkileyici sözlerle ilgili bize zorbalıkla yaptırdıklarını bağışlaması için yakaracağız. Çünkü Allah'ın verecekleri hem daha hayırlı, hem de daha süreklidir" diyerek Firavun'a rest çektiler.

74. Ey insanlarl Şurası kesindir ki Cehennem, hesap günü Rabbinin huzuruna günahkâr /mücrim olarak gelecek olanlar içindir ve orada ölüm ve dirilme de olmayacaktır.

**Çünkü gerek Cennette ve gerekse Cehennemde, dünya hayatındaki gibi ölüm ve dirilme bulunmamaktadır.*

**Cehennemde kalış "sürelerce" olacaktır, çünkü orada da tekâmül bir şekilde devam edecektir. En'am-128 nci ayette, Cehennemde kalışın Allah'ın uygun bulacağı kadar olacağı, Nebe-23, Hud-107 ve Maide-36 ncı ayetlerde bir nevi ıslah yeri olarak devirlerce kalınacağı, ayrıca Meryem-71 nci ayette ise Cehennemin bir nevi ıslah veya ceza evi olacağı belirtilmiştir.*

75. Buna karşılık, Rablerinin huzuruna, salih /olumlu ameller gerçekleştirmiş mümin olarak gelecek olanlar ise, en yüksek ödülleri, altlarından ırmaklar akan Adn Cennetlerini hak edecekler ve orada sürelerce kalacaklardır. İşte, Allah'ı içtenlikle ananların sonu bu olacaktır.

**Burada açıklandığı gibi mümin olanın, bildirilen ve her biri birer ibad etme yöntemi olan bütün muhkem /değişmez amaç hükümlere uyan ve dolayısıyla da olumlu amelleri hakkıyla yerine getiren kişi olduğu ayrıca Hucurat-15, Tahrim-5 ve Bakara-285 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

**Yine görüldüğü gibi Allah'ı içten anmanın sadece sözle anmak olmadığı, Allah ile yapılan anlaşmada verilen sözlere sadakat gösterileceği ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirileceği demek olduğu belirtilmiştir.*

77. Yemin olsun kil Biz Musa'ya, "Kullarım olmayı kabul etmiş olan İsrailoğulları'nı topla ve geceleyin yola çıkın. Kıyıya gelince asanı denize vur /deniz ile ilgili bilgine göre hareket et, su çekilince denizde yürüyüşünüze devam etmeniz için bir yol açılacak. Boğulmaktan ve yakalanmaktan korkma ve endişe etme" diye vahyetmiştik.

**Burada Hz. Musa'nın, asa ile sembolize edilen bilgisini kullanması önerilmekte ve denizin dolunay nedeniyle olacak med-cezir olayı sırasındaki çekilme ile ortaya çıkacak ve geçişe uygun olacak taş yoldan geçebilecekleri açıklanmaktadır.*

78. Firavun, Musa ve adamlarının gittiğini haber alınca, askeriyle birlikte arkalarına düştü. Ancak, açılmış olan yolun ortasına gelince, deniz üstlerine kapanıp onları içine aldı ve hepsi boğuldu.

**Güneşin doğuşu ile dolunayın etkisi azalınca, denizin çekilişi sona eriyor, taş yol sular altında kalıyor ve o sırada geçmeye çalışan Firavun ve adamları boğuluyorlar.*

79. Çünkü Firavun, halkını yanlış yola saptırmış ve tek Allah'ı ve bildirdiklerini kabul etmek olan doğru yola yönelmelerine mani olmuştu.

80. Ey İsrailoğulları, sizi düşmanlarınızdan kurtarmış, Sina Dağı'nın sağ tarafında iken sizinle Musa'nın bildirdiklerine uymak üzere anlaşma yapmış ve yemeniz için kudret helvası ve bıldırcın eti /selva indirmiştik.

81. Size verdiğimiz rızkların haram karışmamış olanlarından yiyin ve bu konuda aşırılığa gidip israf yapmayın ve şımarmayın. Yoksa Benim gazabıma uğrarsınız. Şunu da bilesiniz ki, gazabıma uğrayanlar mutlaka perişan olurlar.

**"Tayyibati rızk" demek, haram olmayan, yani haksız kazanç ile elde edilmemiş veya Allah'tan başka birinin adını anmaksızın kesilmiş bir hayvan demektir. Çünkü herhangi bir konuda aşırıya gitmek demek, Allah'ın rızasını bırakıp bir nefse esir /kul olmak ve onu hedeflemek demek olup, bu da Furkan-43 ncü ayette vurgulandığı gibi bir nevi şirk koşmak demek olmaktadır.*

82. Buna karşılık Ben, tevbe ederek af dileyen, iman eden, salih /olumlu ameller gerçekleştirerek sürekli doğruyu bulma çabası içinde olanlar için bağışlayıcıyım /Gaffar'ım.

**Ancak şehit olsa bile kul borcunun /hakkının bağışlanmayacağını Hz. Muhammed şu sözleri ile vurgulamıştır; Bir adam sordu: "Ey Allah'ın Resulü, Allah yolunda öldürüldüğüm takdirde, bütün hatalarım örtülecek mi?" Resulullah, "Evet, sen sabreder, mükafat bekler, geri kaçmadan ileri atılır vaziyette olduğun halde öldürülürsen! Kul borcu /hak gaspı hariç, bütün günahların affedilecek. Zira Cebrail bu hususu bana haber verdi!" Ebu Katade- Kütubu Sitte-1012".*

83. Musa, halkının başına kardeşi Harun 'u bırakıp, Tur dağında ışığı görüp aceleyle kavminden ayrılınca Allah: "Ya Musa! Gelmek için niye acele ettin ve halkını bıraktın?" diye sordu. 84. Musa da; "Halkım zaten benim sözüme göre hareket ediyor, onlardan bir endişem yok!

** Acele edişim, Seni memnun etme telaşımdandır" diyerek acelesinin nedenini açıkladı.*

85. Bunun üzerine Allah; "Ya Musa! Senin yokluğunda verdikleri söze sadakatlerini ölçmek üzere halkını sınava tabi tuttuk ve maalesef sözlerinde durmayıp Samiri'nin sözlerine kandılar ve yanlış yola /dalalete saptılar" diyerek olanlardan haber verdi. 86. Bunun üzerine, Musa öfke içinde ve hayal kırıklığına uğramış olarak hemen geri döndü ve "Ey Halkım! Rabbinize söz vermiş ve O da size güzel bir vaadde bulunmamış mıydı? Allah'ın vaad ettiğinin gelmesini bekleyemediniz demek. Halbuki Beni bekleseydiniz, hem Allah ile aranıza girip bu sorunu çözerdim, hem de bu yaptıklarınızdan dolayı olacak Rabbinizin gazabına uğramamış olurdunuz" diyerek kızgınlığını belirtti,

87. Halkı da, "Biz verdiğimiz sözden, kendiliğimizden caymadık. Mısır'dan ayrılırken yanımıza birçok ziynet eşyaları almıştık. Samiri onları bizden aldı, kendisininkilerle beraber ateşte eritti". 88. "Ve böğürebilen bir buzağı /davar heykeli yaptıktan sonra onu ilah edinmemizi istedi ve 'Sizin gerçek ilahınız budur, Musa'nın ilahı sizi unuttu artık' diyerek aklımızı çeldi" şeklinde bahaneler ileri sürdüler.

**Hz. Musa'nın tebliğinden önce, İsrailoğulları'nın kavminde buzağıya /davara tapma geleneği vardı ve bu nedenle de en ufak bir boşlukta hemen eski adetlerine dönüvermişlerdi.*

89. Maalesef Musa'nın güvenmiş olduğu topluluk, bir heykelin isteklerini karşılayamayacağını ve hiçbir fayda veya zarar veremeyeceğini düşünemediler. 90. Halbuki onlar buzağıya tapmaya niyetlenince Harun; "Ey Halkım! Yapmayın, siz bu buzağı ile, verdiğiniz söze sadık olup olmayacağınızı anlamak üzere imtihan edilmektesiniz. Sizin gerçek ve tek Rabbiniz, sevgisi ve merhameti bol olan Allah'tır. Beni dinleyin ve söylediklerimi ciddiye alıp itaat edin" diyerek halkını uyarmak için çabalamıştı. 91. Fakat halk; "Biz, Musa gelinceye kadar o buzağıyı ilahımız olarak kabul etmeye devam edeceğiz" diyerek Harun'un uyarılarını reddetmişlerdi.

**Buradan anlıyoruz ki insan, güç olarak görünmeyenden ziyade, görünen bir şeye inanmaya daha meyilli olmakta ve bu yönelmesinde aklını da kullanamama zayıflığında olmaktadır.*

92. Kardeşi Harun'un bu çabalarından habersiz olan Musa, halkının yanına döndüğünde, öfkeyle kardeşi Harun'a: "Ya Harun! Gözünün önünde bu olumsuzluklar olurken, Senin onları uyarmana ne engel oldu?". 93. "Neden söylediklerimi yapmadın? Yoksa Sen de mi söylediklerime karşı gelenlerden oldun?" diye söylenince,

94. Harun: "Ey annemin oğlu, saçımdan ve sakalımdan çekiştirip durma /beni hırpalama. Ben onlara karışmadım. Çünkü Senin, 'Uyardığım halde, niye yaptıklarına karşı çıkıp bölünmelerine sebep oldun?' diyerek bana çıkışacağından korktum" şeklinde kendini savundu. 95. Bu defa Musa; "Ya Samiri! Sen ne yapmaya çalışıyorsun, zorun ne?" diyerek buzağıyı yapana çıkıştı.

96. Samiri de, "Halkın düşünemediği bazı şeyleri ben düşündüm. Senin anlattıklarının bazılarını doğru bulmadım. Ben de kendi düşünceme göre doğru olanı yaptım. Bu da nefsime hoş geldi" deyince,

**Burada, Hucurat-14 ve 17 nci ayetlerde belirtildiği gibi, sadece "Ben Müslümanım" diyenin, fakat gerçekte henüz içtenlikle iman etmemiş olanın tipik bir davranış örneği verilmektedir.*

97. Musa öfkeyle; "Defol! Ömrünün sonuna kadar, 'Kimsenin göremeyeceği bir yere gideyim' diyecek kadar perişan olacağın bir yere git. Unutma ki senin için ayrıca asla kaçamayacağın bir ceza günü de olacaktır. İbadet /kulluk edip değer

verdiğin ilahına bak. Yemin olsunl Biz onu yakacağız, sonra un ufak ederek denize atacağız" diye azarladı.

98. Ve halkını; "Sizin tek ilahınız, kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır. Ve O, her şeyin ilmine sahiptir" diyerek onları doğru yola yönelsinler diye tekrar ikaz etti.

**Musa Tur dağında iken gelişen bu olaylar, ayrıca A'raf-148 ve Bakara-67-74 ncü ayetlerde de farklı yönleri ile açıklanmıştır.*

99. Ya Muhammedl Böylece bazı elçilerimizle ilgili olan tarihsel gerçeklerin bir kısmını Sana öğretmiş olduk. Anlaman, düşünmen, öğrenmen ve uyarıp öğretmen için Sana da ilmimizden Kur'an'ı /Zikri veriyoruz.

100. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, her kim Kur'an'dan uzaklaşırsa, hesap gününe kadar bu ağır günah yükü ile yaşayacaktır. 101. Ve sürelerce taşıyacağı bu yük, hesap günü çok daha ağır bir yük haline gelecektir.

**Burada değinilen "Kur'an'dan uzaklaşmak" demek, ya Kur'an'a iman etmemek veya Kur'an'ı anlamadan, anladığı üzerinde düşünmeden ve tam öğrenmeden taşımak veya okumak demektir. Bunun bu anlamda olduğu Cumu'a-5 ve Müddessir-50 nci ayetlerde de vurgulanmış ve Kur'an'ı anlamayan için, taşıdığı yükün ne olduğunu anlamadan taşıyan veya "yanlış okursam günaha girerim" düşüncesine dayanarak Kur'an'ı aslan gibi görerek O'ndan korkup kaçışan "eşek /merkep" tabiri kullanılmıştır. Şüphesiz ki, Kur'an'ı anlamamak ve uzak kalmak, Kur'an'ın bu ikazlarını bilmeyen kişiyi, anlayacağı ve okurken günaha girme korkusu hissetmeyeceği, tedirgin olmayacağı kul sözü kitaplara yönlendirir. Asırlarca olduğu gibi. Bu da ayette belirtildiği gibi, kişinin günahkâr olarak ölümü demektir. Çünkü Zuhruf-36 ncı ayette belirtildiği gibi, bu kişiye şeytan musallat olur ve onu olumsuz nefsleri yoluyla yanlışlar yapmaya yönlendirir.*

102. Sura üfürüldüğü /diriliş ve toplanma duyurusu yapılacağı gün, Allah ile yapılan anlaşmaya uymayan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmemiş olan suçluları, korkudan yüzleri morarmış, gözleri yerinden fırlamış bir vaziyette toplayacağız. 103. Ve birbirlerine "Herhalde dünyada ancak on gün filan kaldık" diye fısıltı halinde soru soracaklar. 104. Bu sırada olan konuşmaları yanında, onların en akıllı geçinenleri, "Yok, yokl Siz dünyada sadece bir gün kaldınız" diye açıkladıklarında olacak şaşkınlık ifadelerini de Biz çok iyi biliriz.

**Demek ki bu senaryo daha önceki jeolojik kıyametlerde izlenmiştir.*

105. Kıyamet gününde bu kadar görkemli dağlar ne olacak diye Sana soru soranlar oluyor. Onlara, "Rabbim o görkemli dağları toz-toprak halinde savuracak". 106. "Yerlerini dümdüz edip, bomboş araziye çevirecek". 107. " Ve yok olmuş dağların yerinde ne ufacık bir tümsek, ne de bir tepe görmeyeceksiniz" diyerek açıkla.

108. Kıyamet günü insanlar, en ufak bir kaçma teşebbüsü dahi gösteremeden, Suru üfleyip, onları hesap vermek üzere mahşer yerine çağırana tabi olup, O'nu takip edecekler. Sevgisi ve merhameti bol olan Allah'ın huzurunda, herkes susmuş olacak ve ancak anlaşılmayan şaşkınlık mırıldanmaları halinde uğultu sesleri duyulabilecek.

109. O gün, sevgisi ve merhameti bol olan Allah'ın hoşnut olup uygun göreceğine olmak üzere ve görevlendireceği kimseden başkasının şefaati olmayacak.

**Allah'ın kimler için ve kimlere şefaat etme yetkisi vereceğini Allah'tan başka kimse bilemeyeceği için, bu konuda konuşmak yanlış, hatta şirke girmek olur diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir. Şefaatin sadece makbul kişilere yapılacağı Meryem-87 nci ayette açıklanmıştır.*

110. Çünkü Allah, herkesin halen yapmakta oldukları yanında, geçmişte yapmış olduklarını da en ince ayrıntısına kadar bilir. Buna karşılık hiç kimse, mevcut bilgisiyle Allah'ı kavrayamaz.

**Dolayısıyla Allah, herkesin farkındalığına göre tanımlanandır.*

111. O gün herkesin yüzü, daima diri olan ve yarattıklarını kollayan Allah'a doğru saygıyla dönmüştür. Ve zulme düşmüş /zulüm yükü taşımakta olanlar perişan olacaklardır.

**"Zulüme düşmüş kişi Kur'an'da, "Tek Allah'a şirk koşan ve bildirdiklerini red ederek küfre düşen, Kur'an'ı anlamak ve öğrenmekten uzak duran, başkasının maddi, bilgi veya manevi hakkını gasp eden kişi" olarak ifade edilmiştir. Bu durumda diyebiliriz ki, zalimliğin temeli, Evren ve Kur'an bilgisizliği ile nefslerin bir veya birden fazlasının putlaştırılmış oluşuna dayanmaktadır.*

112. Hesap günü, Allah ile yaptığı anlaşmaya uyan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun salih /olumlu ameller gerçekleştirmiş müminler ise, herhangi bir zulme uğramayacak ve haklarının verilmeyeceğine ilişkin herhangi bir korkuları da olmayacaktır.

113. Ya Muhammedl Biz bu Kur'an'ı Sana, apaçık ve kolay anlaşılır /arabiyyen bir kitap olarak indirdik ve Ondaki vaad edilenleri, uyarıları tekrar tekrar anlattık ki tebliğ ettiğin insanlar O'nu okurlar, anlayıp öğrenirler ve benimseyip belki doğru yola yönelirler.

114. Ya Muhammedl Her şeyin gerçek sahibi ve üstünü olan Allah'ın izni ile Sana peyderpey /parça parça yapılmakta olan Kur'an vahyi tamamen bitirilmeden ve bildirilenler hakkındaki kesin görüşünü oluşturmadan önce, sakın çok acele edip her şeyi biliyorum deme ve daima "Rabbim, bilgimi arttır" diyerek dua et.

115. Yemin olsun ki Biz Adem'i ilk yarattığımızda, şeytanın kendisine düşman olduğunu bildirip tembih etmiş ve uyarılarımıza uyacağına dair de söz /ahid almıştık. Ama Adem, Allah'a vermiş olduğu bu sözünü sonra unuttu ve şeytanın kandırmasına karşı koyma dirayetini gösteremeyip ona uydu.

**"İnsan" kelimesi, "unutan" demektir ve burada Adem'in de insan olması nedeniyle unuttuğu ve eşinin değil de Adem'in kendisinin şeytanın kandırmasına uyduğu açıklanmaktadır. Demek ki Adem, yaratıldığı ve 7 konu hafizasına yüklenip uyacağına dair söz alınıp (Kalu Bele - Evet deyip söz verdiler) Meleklik eğitimi için gönderilmiş olduğu Cennetin bu yerinde, Allah ile yaptığı sözleşmenin, şeytanın tek düşman olduğu maddesini henüz tam benimsememiş ve olumsuz nefslerden hırsı da henüz öldürememiş aşamada bulunmaktadır. Bu nedenle de henüz tam Meleklik ve ölümsüzlük hakkını da elde edememiş durumdadır. Allah,Meleklerden farklı olsun diye hafizasına daha önce 7 konuda anlaşma yapmış olduğu için farklı olan ve ve Meleklik eğitimi için gönderilmiş olduğu Cennet'in ilk bölümündeki yaşamında yardım etmelerini /secde etmelerini istemiştir. Bu haliyle Cennette yaşarken, tutulduğu ilk sınavda olumsuz nefslerinden hırsına mağlup oluyor ve şeytanın da tek düşman olduğunu tam benimsemediği için de Cennet'ten kovuluyor ve Adem öncesi nesil gibi dünya yaşamına başlatılıyor. Halbuki nefsine uymayıp, şeytanın da düşmanlığını iyice benimsemiş olsaydı Melekliğe yükselecekti (A'raf-20). Dünya okulunda "Melek olabilme " eğitimine öğrenci Ruh şeklinde başlayan Adem'in bu haline Kur'an İns demektedir. İşte bütün İns'lerle /öğrenci Ruhlarla, onları insan vücudu giydirip dünyaya göndermeden önce, Adem olarak hafizasındaki evren bilgilerini araştırıp ilim yapacağı sözü yanında, ayrıca 6 konuda daha sözleşme yapıyor. Ancak Allah, nefesinden hava üfleyince bilinçli hale gelen ve "Beşer" ismi olarak anılan insanlar, dünya yaşamına başlayınca, bilinç altındaki bu anlaşmayı unutuyorlar. Tabi gerçeği Allah bilir.*

116. Halbuki Biz Adem'i ilk yarattığımızda, tüm Meleklere "O'na secde edin " dediğimizde, İblis hariç bütün Melekler Adem'e secde etmişlerdi.

**Diyebiliriz ki Adem yaratıldığında, İblis de Melekler arasındaydı. Adem'in tekâmül edecek olan İns dediğimiz Ruh kısmına, hem Kur'an (Bk. Rahman-2), hem de kainat bilgileri yüklenmiş olduğu ve özgür karar verme ayrıcalığı tanındığı için, Meleklerin Adem'e saygı göstermeleri ve Onu destekleyip yardımcı olmaları istenmiştir. İşte bu istenenler "secde" kelimesi ile tanımlanmıştır. Aynı secde konusu Bakara-33 ncü ayette de vurgulanmıştır.*

117. Bunun üzerine de "Ya Adem dikkat etl Sana saygı göstermeyip, desteklemeyi de red etmiş olan Şeytan, artık Senin ve eşinin bir numaralı düşmanınızdır. Soyunla birlikte yaşamanız için göndereceğimiz Cennet'e hazırlık yerinden çıkarılmanıza sebep olacak Dir suç işlemen için onun fısıltılarına sakın kanma, yoksa perişan olursun". 118. "Çünkü asıl Cennet, acıkmayacağın ve çıplak kalmayacağın bir yerdir". 119. "Ayrıca orada ne susuzluk çeker, ne de güneşin sıcaklığından rahatsız olursun" diyerek uyarmıştık.

**Burada, sorumlu olan Adem olduğu için, hitapların hep Adem'e yapılmış olduğunu görüyoruz. Adem ve nesli, daha önce aç-susuz kalmalı, şehvet yerlerinin açıkta olduğu elbiseli ve güneşli yaşamları olan yerde ve bunların da olmadığı Cennet denilen yerde değil de, ya Cennet öncesi yakın bir yerde veya Cennet'in başlangıcı olan ilk kısmındadırlar. Zaten Meleklerin, Adem'den önce kan dökücü, kavgacı, nankör hayvan veya daha alt seviyede insanların Dünya'da yaşadıklarını bildikleri Bakara-30 ncu ayette açıklanmıştır. İşte ilk yaratıldığında Adem, öncekilerden farklı olarak Evren bilgileri bilinç altı hafizasına yüklenmiş ve 7 konuya uyacağı sözü alınmış ve farklı bir sorumlulukta yaratılmıştır ki Meleklerden secde etmeleri /Dünya okulundaki eğitiminde başarılı olması için yardım etmeleri istenmiştir. Adem'e yardım etmeleri istenen Melekler, Adem'in neslinin de önceki daha geri seviyedeki nesiller gibi sanki tekrar Dünyada kaos ve kavga çıkarıcı ve kan dökücü olacağını zannederek böyle konuşmuş ve itiraz etmişlerdir diye düşünüyorum. İşte İblis bu farkı anlamaması yanında kendisinin ateşten yaratılmasını, Adem'in toprak ve su karışımdan*

yaratılmasından üstün gördüğü için de, karşı çıkıyor. A'raf-20 de açıklandığı gibi İblis, Adem'de halen bulunan hırs nefsinin uyanmasından yararlanarak, yükseleceği hedef olan Meleklik ve ölümsüz yaşam sözlerini de kullanarak onu kandırıyor. Taha-115 nci ayette belirtildiği gibi Adem ayrıca "şeytanın tek düşman olduğunu" unutma hatasını da işlemiş oluyor. İşte, hem olumsuz hırs nefsine uyması, hem de şeytanın düşman oluşunu içine sindiremeyip ona uyma hatası nedeniyle Adem nesli, tekrar acıkmanın, çıplaklığın, Güneşin olduğu ve cinsel organların açıkta kaldığı ve bir nevi asıl Cehennem'in basit bir örneği demek olan dünya yaşamına bulundukları Cennet öncesi yerden gönderilerek, bir nevi mahkûm edilmiş oluyorlar. Diğer bir ifade ile, Adem nesli, eğitimleri için ilk uygun bulunan, fakat şeytana uyunca ilk kovuldukları yer olan Cennete tekrar dönmek üzere yine uyacaklarına dair Allah'a söz vermiş oldukları 7 maddeye sadakat, 5 gaybe içtenlikle iman etmek ve Kur'an'da belirtilen 400'den fazla muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyi başarmak üzere dünya okulu eğitimindedirler diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

**Cennette maddi /bedensel cinsellik olmadığına göre de diyebiliriz ki, biz insanların maddi /bedensel Cinsellik takıntımız ifrat yönünde ne kadar fazla, buna karşılık duygusal cinsellikten de ne kadar uzak isek, Cennetten de o kadar uzağız demektir.*

120. Cennet öncesi yere yerleşildikten bir süre sonra Şeytan, "Ya Ademl Sana bitip tükenmeyecek sonsuz bir saltanatı sağlayacak olan ağacı göstereyim mi?" diyerek Adem'in, koyduğumuz yasağın nedenine yönelik hırslanmasıyla oluşan olumsuz düşüncelerini benimsetmek üzere vesvese verip ikilemler yaşatmaya başladı.

121. Sonunda Allah'ın yaptığı uyarıyı unutan ve Şeytan'ın kandırmalarına uyan Adem, yasaklanan ağacın meyvesinden yiyince, eşi ile birlikte vücutları utanılacak özellikte çırılçıplak hale geldi ve şehvet yerleri kendilerine görünüverdi. Bu değişiklikten çok utandılar ve telaşlanarak Cennetin yaprakları ile şehvet yerlerini örtmeye çalıştılar. İşte Adem, böyle yapmakla Rabbine verdiği söze karşı gelmiş ve kibirlenmişti.

**Bu ayetten anlıyoruz ki Şeytan, önce Adem'i ikna edip yasak meyveden yemesini sağlamıştır. Yani Adem, zihninde oluşmuş olan "Yasaklanma niye yapıldı ve meyveden yersem herhalde bir şey olmaz" şeklinde başlayan olumsuz düşüncesini kullanan şeytan'ın, makul gösterme fısıltılarına kanarak tuzağa düşmüştür. Yine ayetten anlaşıldığı üzere, yasak meyveden yenmesi, olumsuz nefse mağlup olma ve daha önce ön planda olmayan cinsellik nefsinin uyanmasına da neden olmuştur. Çünkü bu hatadan hemen sonra Adem ve eşi, hızla cinsel /şehvet bölgelerini (Erkek apış arasını, kadın ise hem apış arasını, hem de memelerini) yapraklarla örtme telaşına girmişlerdir. Yine birlikte olumsuz nefsleri de yüklenmiş ve böylece ek sınavlar eklenmiştir. Zaten Nur-30 ve 31 nci ayetlerle, hem erkeklerin cinsel organları olarak apış aralarını örtüp zinadan korumaları, hem de kadınların cinsel organları yanında şehvet organları olan memelerini de örtüp yine zinadan ve şehvet yerlerini teşhir edip rahatsız edilmekten kaçınmaları kesin hükmü bildirilmiştir.*

122. Sonra Rabbi, yaptığı hatayı anlayıp tevbe eden Adem'in tevbesini kısmen kabul etti ve doğru yolu bulmasının kurallarını bildirdi.

123. Daha sonra da, "Siz ve sizden üreyecek olanlar, birbirinize düşmanlar olarak, hepiniz bulunduğunuz alt Cennetten çıkın. Bu arada Benden size bir yol gösterici geldiğinde, bildireceklerine uyacak olan, hem doğru yola yönelecek, hem de mutsuz olmayacaktır". 124. "Her kim de bildireceğim gerçeklere /zikre uzak durur, önemsemez ve şeytanın kandırmalarına uyacak olursa, sıkıntılarla dolu bir yaşam sürecek ve kıyamet günü de toplantı yerine, ilahi gerçeklere kör olarak getirilecektir".

**Bu ayetten anlıyoruz ki, Allah ile yapılan anlaşmaya uymamak, 5 gaybe içtenlikle iman etmemek ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmemek, insanda olumsuz nefsleri ön plana çıkarmakta ve bunlardan çekememezlik, kıskançlık, daha önde olma, cinselliği ön plana alma ve maddiyata önem verme gibi nefsler yoluyla düşmanlıklar yaşatmaktadır. Maide-90 ncı ayette belirtildiği gibi, uyuşturucu madde kullanımı da aklı zayıflatarak kişinin olumsuz nefslerinin uyanmasına ve böylece de şeytana yem olmasına yol açmaktadır. A'raf-30 ncu ayette, şeytanın, imansızların velisi /dostu olacağı belirtilmiştir. İşte, dünya yaşamı ile Adem neslinin bu nefslerini öldürmesi ve bu sayede arınıp tekâmül etmesi beklenmektedir. Bunlar da Dünyaya İns'ler /öğrenci Ruh'lar halinde, insan denilen birer beden elbise giydirilmiş halde ve Beşer ismi ile gönderilmektedirler.*

125. Hesap toplantısına ilahi gerçeklere kör olarak getirdiğimiz kişi, "Ey Rabbiml Beni buraya niye ilahi gerçeklere kör olarak getirdin? Oysa ben, anlayacak durumdaydım" deyince, 126. Allah da; "Bu iş böyle. Hatırlarsan, ayetlerimiz geldiğinde sen onları önemsememiş ve kör gibi görmezden gelmiştin. Bugün de yaptığının karşılığı olarak, sen de görmezden gelinenlerden olacaksın" diyerek

yaptıklarını hatırlatacaktır.

**Furkan-73 ncü ayette, Kur'an'ı anlamadan okuyanlar sağır ve kör olarak tanımlanmaktadırlar.*

127. Ey insanlarl İşte Biz, Rabbin ayetlerine inanmayarak veya anlamak için çaba sarf etmeyerek verdiğimiz yaşama fırsatını israf edenleri /boşa harcayanları böyle cezalandıracağız. Ve ahretin azabı, kesinlikle çok daha şiddetli ve çok daha uzun sürelidir.

**Dünya eğitim okulunda bize verilen yaşam fırsatının, İns veya öğrenci Ruh kısmımızın gönüllü isteği, bunun üzerine 7 konunun hafızasına yüklenmesi ve buna uyacağı sözünü vermesi üzerine gerçekleşmektedir diye düşünüyorum. Ve bu yaşam sırasında, Allah ile yapılan anlaşma maddelerinden özellikle Kur'an'ı anlamadan okumak, yaşamı boşa harcamak demek olmaktadır. Çünkü Dünya okulunun temel ders kitabı ve DİNÎ KILAVUZUMUZ, YAŞAM REHBERİMİZ KUR'AN'DIR ve ancak anlaşılması ile başarı sağlanabileceği ve olumlu amellerin öneminin anlaşılacağı vurgulanmaktadır diye düşünüyorum. Gerçeği tabi Allah bilir.*

128. Ayetlerimizi inkâr edenlerden, kendilerinden önce yok ettiğimiz milletlerin yerleşim bölgelerinde oturan veya dolaşanları, gördükleri yıkıntılardan ders alıp yanlışta oluşlarını düzeltseler yal Çünkü onlarda, aklıyla düşünenler için çok büyük dersler vardır.

129. Şunu da bil ki, eğer Rabbin hesap gününe dair verilmiş bir vaadi ve önceden belirlediği bir süre olmasaydı, ayetlerimizi inkâr edenlerin olumsuz amellerine karşılık olan şiddetli ahret azapları, belirlenmiş ecelleri /ecel-i müsemma sırasında dünyada onları mutlaka bulur ve helâk ederdi.

130. Ya Muhammedl Tebliğ ettiğin gerçekleri inkâr edenlerin sözlerine karşı sabırlı ol. Onlara aldırma ve Güneşin doğuşundan ve batımından önce olduğu gibi, ayrıca gecenin bazı anlarında ve günün uygun vakitlerinde de Rabbini tespih ederek /O'nu anarak yücelt. Böylece Allah'ın rızası üzerinde olup inkâr etmişlerin can sıkıcı sözlerine karşı rahatlayabilesin.

**Allah'ı anmak için Temel Kavramlara bakınız. Burada da uyanık olduğun ve fırsat bulacağın her an Allah'ı tespih etmek, yani anmak önerilmektedir. Ancak açıkça namaz kıl denmiyor. Böylece de yukarıda tanımladığım gibi olan Allah'ı anmak, ayette belirtildiği gibi, sadece namaz vakitleri ile sınırlanmamakta ve bütün gün ve gece ile ve bilincin açık olduğu bütün yaşama yayılmış olmaktadır diyebiliriz. Genel kabule göre, 5 vakit namaz, Kur'an'a değil Miraç olayına dayandırılmaktadır. A'lak-1-5 nci ayetlerde vurgulandığı gibi ilk istenen ibad etmeler ilim yapmak ve Kur'an'ı anlayarak ve düşüne düşüne okumak olmaktadır. Bunlar için de vakit sınırlaması olmadığı gibi, herhangi bir şekilsel kural da bulunmamaktadır. Ancak VI ncı sayfada belirttiğim "Okunması için Kur'an'ın 7 önerisi"ne baktığımızda, bunların en ufak bir engelleyicilikleri olmadığını görürüz. Hz. Muhammed, Allah'ı anmak üzerine şunu söylemiştir; "İçerisinde Allah zikredilen evlerin misali ile, içerisinde Allah zikredilmeyen evlerin misali, diri ile ölünün misali gibidir." Ebu Musa- Kütubu Sitte-1943.*

131. Ayrıca inkâr edenlere, sınamak üzere verdiğimiz dünya hayatının imrendirici süsü olan imkânlardan ve çiftler halinde yarattıklarımızdan dolayı sakın gözünü dikip onlara imrenme. Çünkü Rabbinin Sana ahrette vereceği nimetler çok daha hayırlıdır ve süreklidir.

**Aynı vurgu, Hicr-88 ve İbrahim-30 ncu ayette de yapılmıştır.*

132. Ailene de salât uygulamalarına /sosyal yardımlaşma faaliyetlerine uymalarını emret, kendin de tebliğ çabalarında karşılaşacağın güçlüklere karşı sabırlı ol. Şüphen olmasın ki, Senden Bizim için hernangi bir rızk sağlamanı istemiyoruz. Çünkü Seni biz rızıklandırıyoruz ve en mutlu gelecek, Allah'a karşı takva sahibi olanların olacaktır.

**Çünkü o dönemde, yeni indirilmeye başlayan Kur'an'ın tebliği ve öğretilmesi en önemli konuydu. Salât kelimesi için Temel kavramlara bakınız.*

133. Yine şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapanlar; "Muhammed, bizi ikna etmek üzere Rabbinden görünür bir delil getirseydi ya?" diyerek bahaneler arıyorlar. Peki, daha önceki kitaplar ile sahifelerde bildirmiş olduğumuz gerçekleri açıkça destekleyen ve tamamlayıcıları olan Kur'an'ı görmüyorlar mı?

**İlahi kökenli bütün vahiy kaynakları, tek merkez olarak Allah'tan geldiklerine göre, Kur'an da en son vahiy kitabı olarak önceki bütün vahit kitaplarını hem desteklemekte, hem de gerçekleri tamamlayıcı ve pekiştirici olmaktadır.*

134. Gerçek şu ki, Kur'an ile onları tekrar uyarmadan önce Biz, inkâr edenleri şiddetli bir azap ile helâk etseydik, ahrette "Rabbimiz, ne olurdu bize bir elçi gönderseydin de böyle perişan ve rezil olmadan önce, Senin bildireceğin ayetlerine /buyruklarına uysaydıkl" diyerek inançsızlıklarına bahane uyduracaklardı.

*Burada Allah'ın, hiç bir toplumu, gönderdiği elçilerle uyarmadan helâk etmediği bir daha vurgulanmaktadır.

*Hz. Muhammed son peygamber olduğuna göre diyebiliriz ki, O'ndan sonra tek elçi ile toplumları uyarma dönemi bitmiş olmaktadır. Başlatılan uygulamanın, Allah ile yaptığı 7 maddelik anlaşmaya sadık olmayı, Kur'an'ı anlayarak doğru yolu bulmayı her kişinin kendi gayreti ile başarması olduğunu düşünüyorum.

135. Sen onları, "Hepimiz hesap gününü beklemekteyiz. Siz de bekleyin. Çünkü ancak o zaman kimin doğru yolda olanlardan olduğunu görecek ve uyulan ilahi gerçekleri görerek anlayacaksınız" diyerek yine de uyar.

46. VAKIA (56)

(Yıldızların kayması, gerçekleşen olay)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Olacağı vaad edilmiş olan kıyamet oluştuğunda. 2. Onu yalanlayanların yalanları ortaya çıkacak, 3. Ve böylece de bazıları perişan olurken, bazıları da mutlu olacaklardır.

4. Bu sırada da Dünya ard arda sarsılıp duracak, 5. Dağlar paramparça olup, 6. Un ufak olacak, 7. Ve siz insanlar da çifter çifter üç ana gruba ayrılacaksınız.

*Buradaki çifterlik, her ana grubun kendi içinde 2 alt gruptan oluşması mı, yoksa bu grupların aynı puanları olan çiftler halinde varlıklardan oluşması anlamında mı olduğu tam net açıklanmamıştır. Dolayısıyla, gerçeği ancak Allah bilir diyorum.

8. Birinci ana grup, mahşer günü hoşnut olacak olanlardır. Ne kadar mutludurlar artık onlarl

*"Ashabul Meymene" diye tanımlanan bu birinci ana gruptakiler, a) Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat göstermeleri, b) Beş gaybe içtenlikle iman etmiş olmaları ve c) Gerçekleştirmiş oldukları salih ameller nedeniyle olumlu puanları fazla olan ve dünya okulundan geçer not ile mezun olup "Görevli Melek" hakkını başaranlardır diye düşünüyorum. Bunların durumları ile ilgili daha fazla bilgi 2734 arasındaki ayetlerde verilmektedir. Tabi gerçeği Allah bilir.

9. İkinci ana grup, horlanarak karşılananlardan olacaklar ve artık onlar ne kadar mutsuzdurlarl

*Dolayısıyla bu gruptakiler, dünya eğitim okulundan mezun olamayanlardır diye düşünüyorum.

10. Bir üçüncü ana grup, makbul /kâmil insan aşamasına varmış olan kişiler grubudur. 11. Onlar olumlu amellerindeki üstün başarıları nedeniyle mahşerde en önde olacak olanlardır. 12. Naim Cennetlerinde ve Allah'a en çok yaklaşmış olacak olanlar, işte onlardır.

*Bu gruptakilerin, dünya okulunu iftihar veya takdir gibi üst derece ile bitirenler olduklarını söyleyebiliriz. Diğer bir ifade ile bu gruptakiler Erdemli - Kâmil insan düzeyine erişmiş olanlar olmalıdır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

13. Bu üçüncü ana gruptakilerin birçoğu önceki nesillerden oluşmuşken, 14. Az bir kısmı ancak sonraki dönem nesillerinden oluşacaklardır.

*Demek ki bu gruptakilerin sayısı oldukça az oluyor ki sayılarına değinilmiş ve bunların da çoğunun eski nesillerden, azının ise son dönem nesillerden olacağına vurgu yapılmıştır. Bu duruma göre de diyebiliriz ki, son dönem nesillerden Kâmil insan sayısı, eskisine göre daha az oluyor. Önceki nesillerden, Adem neslinin her 50 bin yılda helâk edilip yenisinin yaratıldığı döngüsü çerçevesinde şu an yaşamakta olan biz insanlar grubunun, öncesi olanlarından mi olduğu kastedilmektedir? Yoksa önceki nesiller deyimi ile, Kur'an'daki İslâm'a uygun yaşayanların çoğunlukta olduğu ve Bilim ile Dinin birlikte uygulandığı 10-12 asır öncesi dönem insanları mıdır tam bilemiyoruz? Tabi gerçeği ancak Allah bilir diyoruz.

15. Bu üçüncü ana gruptakiler, yaptıklarına karşılık olarak, Naiym Cennetlerinde, paha biçilmez koltuklar üzerinde, 16. Karşı karşıya kurulacaklar, 17. Etraflarında sürekli dolaşan genç hizmetliler, 18. Onlara, kaplara kaynağından doldurulmuş tertemiz içkiler sunacaklar.

19. Ki, ondan içtiklerinde başları dönmeyecek, bilinçleri karışmayacak ve hiç tükenmeyecek. 20. Ve arzuladıkları meyveler, 21. Canlarının çektiği kuş etleri, 22. İri gözlü, 23. Bembeyaz kıyafetleri ile inci misali dizilmiş hizmetliler tarafından, 24. Olumlu amellerine karşılık olarak onlara servis yapılacaktır.

*Demek ki, üçüncü ana gruptakilerin bulunacakları Cennet kısmında, içecekleri sunan ve yiyecekleri ikram eden ayrı ayrı hizmetliler bulunacaktır. Cennette hizmetliler

konusu ayrıca İnsan-19 ncu ayette de açıklanmıştır.

25. Onlar, Naiym Cennetinde anlamsız ve boş hiçbir söz duymazlar. 26. Duydukları sadece selâm /esenlik dileme sözü olur.

27. Mahşer gününde, işledikleri iyilikleri içeren amel defterleri neşe içinde ve kutlanarak sağ taraflarından verilecek olanlara ne mutlu ki bu grup, Mahşerdeki sağ taraf ehlinden olacaklardır, 28. Onlar da dikensiz ağaçlarda meyveler, 29. Dizi dizi muzlar yiyecekler ve 30. Uzayıp giden gölgeliklerle 31. Çağlayanlar gibi akan suların olduğu yerde olacaklar,

2. Ve olabildiğince bol meyveler yiyecekler. 33. Ki, bu sunulanlar hiç tükenmez ve yasak da edilmezler, 34. Ve buradakiler, yükseltilmiş görkemli döşeklerde mutlu ve refah içindedirler.

**Bu gruptakiler, birinci ana gruptakilerdir ve dünya okulunu, Allah ile yapılan yeminli söze kısmen sadık kalmaları nedeniyle üstün derece ile değil de geçer not ile bitirenlerdir. Ve dikkat edilirse, bu Cennet bölgesinde hizmetlilerden söz edilmemektedir. Dünya okulundan Kâmil insan düzeyine ulaşarak mezun olanlar da sağ taraf ehlinden, fakat önde bulunacak şekilde yer alacaklardır demektir. Amel kayıt defterleri sağ tarafından verilenlere ayrıca Isra-71 ve İnşikak-7 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

35. Kuşkusuz Biz tüm bunları öyle bir planla yaptık ki, 36. Hepsi aynı düzenlilikte, tertemiz, cazip, lüks 37. Ve daha önce hiç kimse tarafından oturulmamış, bakir yerlerdir.

38. İşte bütün bunları Biz, Allah ile yaptıkları anlaşma ve yeminlerine sadık olmaları ve bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmiş olmaları nedeniyle mahşerde sağ taraftakiler arasında bulunmaya hak kazanacak olanlar için hazırladık.

39. Onların bir kısmı önceki nesillerden. 40. Bir kısmı da sonraki nesillerdendir.

**Demek oluyor ki, dünya okulunu geçer not ile bitiren bu gruptakilerin yarısının eski ve diğer yarısının ise yeni nesillerden olacakları vurgulanmıştır. Buna göre, daha uzun zamanda yaşamış ve belki çok daha fazla sayıdaki nesillerde geçer not ile mezun olanların sayısı yarım iken, yeni dönem nesilde de yarım olmasının, son dönem nesillerden dünya okulunu geçer notla bitirip Cenneti hak edeceklerin sayısının da, daha kısa zamanda sağlanmış olduğunu göstermektedir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

41. İşledikleri kötülükleri /olumsuz amelleri /düşük puanları nedeniyle dünya okulundan mezun olamadıkları için horlanan ve mahşerde şimal /kuzey /sol /arka taraftakilerden olacak olanlar ise, 42. Perişan durumda ve iliklerine kadar işleyen bir ateş ve kaynayan bir su içindedirler. 43. Kapkaranlık bir yerdedirler. 44. Ne serinleten ve ne de rahatlatan.

**Şimdiye kadar olan açıklamalara baktığımızda, Mahşerde olumlu puanlılar sağ tarafta, olumsuz puanlılar da şimal /kuzey /sol /arka tarafta toplanmaktadırlar. Buradaki "şimal" kelimesi, çoğunlukla "kuzey taraf" anlamında, bazı Arap yörelerinde ise "sol taraf" anlamlarında kullanılmaktadır. Ahkaf-29-30 ve Cin-14 ncü ayetlerde Cinlerden de Müslümanlar olacağı, Secde-13 ncü ayette de Cehennemin İns ve Cinlerle doldurulacağı, belirtilmiştir. Bu duruma göre 2 ihtimal düşünülebilir: 1) Mahşer, sadece İns nesli olarak bizlerin toplanıp^ olumluların sağ, olumsuzların ise sol /kuzey tarafa alınacakları yerdir ve Cin neslinin hesap vermek üzere toplanacakları yer başka yerdir. 2) Veya A'raf-38 nci ayette belirtildiği gibi İns ve Cinlerin aynı anda mahşerde toplanacaklarıdır. Eğer aynı anda ve yerde toplanılacaksa, bu durumda İns nesli sağ ve kuzey, Cin nesli de acaba sol ve güney şeklinde farklı yerlerde mi olacaklar? Ayrıca Meryem-40 ncı ayette de bütün yaratılanların hesap vermek üzere toplanacakları belirtilmekte olduğuna göre, bu durumda İns /öğrenci Ruh ve Cin ile diğer yaratılanlar, aynı gün ve yerde mi, yoksa farklı gün ve farklı yerlerde mi olacağını ancak Allah bilir diyeceğiz.*

45. Çünkü onlar Dünyada iken, bol nimet içinde şımarmışlar, 46. Ve ısrarla büyük günahlar işlemişlerdi.

**Demek ki, bol nimette oluş, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun kullanılmadığı takdirde, büyük günahlar işlemeye daha uygun oluyor.*

47. Diyorlardı ki "Biz öldükten, toprak ve kemiğe dönüştükten sonra mı diriltileceğiz?". 48. "Önceki atalarımız da mı diriltilecekler?" .

49. Ya Muhammedl Sana da öyle deyip itiraz edecek olanlara şöyle söyle; "Öncekiler de, sonrakiler de yeniden diriltileceklerdir, 50. Ve belli bir günün belli bir saatinde hesap vermek üzere mutlaka toplanacaklardır".

51. "Sonra da siz ey dalalete /yanlış yola sapmış olanlar ve gerçekleri kabul etmeyenler!". 52. "Cehennemdeki zakkum ağacından yiyeceksiniz". 53. "Karnınızı onunla dolduracaksınız". 54. "Ve üzerine de kaynar su içeceksiniz". 55. "Hem de susamış devenin kafasını suya saldırıp içişi gibi içeceksiniz".

**Buradaki "zakkum ağacı", bizim bildiğimiz zakkum değil, Cehenneme özgü azap verici bir meyve ağacı olabilir mi?*

56. Ey insanlar! Şuna emin olun ki, tüm bunlar din günü de denilen hesap verme ve dine ait gerçeklerin ortaya çıkarılacağı günde gerçekleşecektir.

57. Şüphesiz sizi Biz yarattık ve buna göre de gerçekleri kabul etmeniz gerekmiyor mu?

58. Rahimlere döktüğünüz meniden, 59. İnsanı yaratan siz misiniz, yoksa Biz mi yaratıyoruz? Bir düşünün bakalım!

60. Sizler için ölümü Biz belirledik ve hiç kimse belirlediğimiz ölümü engelleyemez. 61. Çünkü böylece yerinize başka nesilleri getiriyor ve sizi bilmediğiniz bir şekilde yeniden biçimlendiriyoruz.

**Burada açıklanan değiştirme ve_yeniden biçimlendirme işlemi, tekâmülü istenen ve Melek adayı olan Ruh'un /İns'in jeolojik kıyamete kadar olan süre içinde, Reenkarnasyon diye tanımlanan farklı vücut elbiseleri ile ve dünya okulundan mezuniyet diploması alabilinceye kadar tekrar tekrar getirilen yeni nesiller olarak yaratılması mı, yoksa başka bir işlem mi? Bu konu din ve inanca yönelik bir konu olmayıp, ancak kabul etme veya kabul etmeme ile ilgili bir konu olduğundan bu kitapta tartışmak gereksizdir diye düşünüyorum.*

62. İlk yaratılışınızı bilip kabul ettiğinize göre, neden halâ düşünüp ders çıkarmıyor ve gücümüzü kabul etmiyorsunuz? 63. Ektiklerinize de dikkat edip bir bakın bakalım! 64. Onları yerden siz mi bitiriyorsunuz, yoksa Biz mi?

65. Eğer Biz istesek, ektiklerinizi kuru çerçöp yapar ve o zaman da şöyle söylenip dururdunuz; 66. "Eyvah mahvoldukl 67. Her şeyimizi kaybettik".

68. İçmekte olduğunuz suya da dikkat edin. 69. Onu gökteki bulutlardan siz mi indiriyorsunuz, yoksa Biz mi? 70. Eğer istesek o suyu içemeyeceğiniz şekilde tuzlu veya acı yapardık. Buna rağmen Rabbinize neden şükretmiyorsunuz?

71. Yakmakta olduğunuz ateşi de bir düşünün. Onun ağacını var eden siz misiniz, yoksa Biz mi?

73. O ateşi, hem araştırılıp ders çıkarılacak ve gücümüzü düşündürecek, hem de insanlar için yararlı kılan Biziz. 74. Öyle ise, Ulu Rabbinin ismini daima an /zikret /tespih et ve şükret.

**Allah'ı anmak /tespih etmek demek, ismini kuru kuru tekrarlamak değil, Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmak, 5 gaybe iman etmek ve sabırla, ısrarla muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde sürekli olmak demektir.*

75. Yıldızların kayışına /yok oluşuna yemin ederim ki iş, Allah'a şirk koşan ve bildirdiğimiz gerçekleri inkâr edenlerin sandığı gibi değil. 76. Bu yeminin ne büyük bir anlamı ve önemi olduğunu bir bilseniz!

77. Ey insanlar! İşte bu değerli yemine dayanarak diyoruz ki bu Kur'an, şerefli /kerim /faydalı bir kitaptır. 78. Aslı, Allah tarafından titizlikle korunmuş bir kitaptadır /Levh-i Mahfuz'dadır.

** Hicr-9 ncu ayette belirtildiği gibi, Kur'an şeytanların müdahalesinden korunmuş, başka hiçbir söz karışmamış halde indirilmiş bir kitaptır. Bu nedenle de Kur'an dışı söz yasak edilmiştir (Bakara-79). Biz insanlara düşen önemli bir görev de Kur'an'ı her türlü ekleme veya çıkarmalardan korumaktır. Hz. Muhammed bu amaçla, Kur'an kasaları gibi seçtiği güvenilir insanlara Kur'an'ı ezberleterek bu görevini yapmıştır. Gerek Tevrat ve gerekse İncil ise, insanlar tarafından korunmamış ve ilk hallerinden saptırılıp Tevrat İsrailoğulları'nın tarihi serüven kitabı, İncil de Hz. İsa'nın hayatını anlatan bir metin haline getirilmiştir. Dolayısıyla da bu ayette Müslümanların da benzer hataya düşmemelerinin ve Kur'an'ın yanına "Bu da ikinci bir din kitabıdır" diye bir kitabın konmamasının ikazı bulunmaktadır.*

79. Kur'an'ı, ancak bilinçleri açık, şirk pisliğine bulaşmamış /önyargısız ve iyi niyetliler doğru olarak anlayabilir.

** Burada, (tavsiye özellikli) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Kur'an'ı 1) açık bilinçte, 2) ön yargısız, iyi niyette olup şirk koşmayanlar okusun ve anlasınlar" şeklinde Kur'an ve ibad etmeye yaklaşmanın iki şartı belirtilmiş olmaktadır. Kur'an'ın anlaşılması için açık bilinçte oluş şartı Nisa-43'te, ön yargısız ve içten iyi niyetli olmak ile ilgili vurgu ise ayrıca Zumer-23 ncü ayette de yapılmıştır. Kur'an'ı okumak için*

Kur'an'ın tavsiye ettiği diğer 5 şart için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Bu 7 tavsiye dışında Kur'an okumak için abdesti Allah'ın cezalandıracağı bir farz olarak koymak, O'nu okumak isteyen Müslüman olan ve olmayanın önüne bir engel koymak, okunmasını engellemek demek olacaktır. Böylesi bir engel koymak ise, Fussilet-26 ncı ayette belirtildiği gibi, şirk koşanların Kur'an'ın okunmasını engelleme isteklerinin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Zaten bu ayet indirildiğinde hem Kur'an henüz bir kitap halinde değildi, hem de Abdestin açıklandığı Maide suresi de indirilmemişti. Bireysel olarak Kur'an'a çalışılacaksa abdest almak söz konusu değildir. Zaten abdest alma, Maide-6 ve Nisa-43 ncü ayetlerle sadece toplu halde yapılacak Namaz, Kur'an hakkında bilgilendirme ve Sosyal dayanışma /yardımlaşma toplantıları ve toplumsal faaliyetler demek olan salat için farz kılınmıştır. Ayrıca aptes şartının konması ile, Furkan-30'da belirtildiği gibi Hz. Muhammed'in endişesi olan Kur'an'dan uzaklaşmaya da neden olunacaktır.

80. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki Kur'an, âlemlerin Rabbinden indirilmiştir. 81. İşte böyle önemli bir söz /hadis olduğu halde, siz bu sözü mü /hadisi mi küçümsüyorsunuz? 82. Ve size verilen bu kitap nedeniyle Allah'a teşekkür edeceğinize, O'nu ve indirdiği kitabı yalanlamayı kendinize bir kazanç yolu mu ediniyorsunuz?

83. Ya ölüm emri geldiği zaman ne yapacaksınız? 84. O zaman da çaresiz bakar dursunuz. 85. Şüpheniz olmasın ki Biz o anda, size kendinizden bile daha yakınız, ancak siz bu durumumuzu fark edemezsiniz.

86. Yaptığınızın karşılığında ceza görmeyeceğinizi söylüyorsunuz, 87. Eğer bu söylediğiniz doğru ise, çıkmakta olan canınızı geri çevirsenize?

88. Eğer o can çekişen, olumlulukta önde olup, mahşerde de önde yer alıp Bana yakın olmayı hak edenlerden ise, 89. Onu rahatlık, güzel rızk ve Naiym Cennetleri beklemektedir.

**Burada tanımlanan İns /öğrenci Ruh, Dünya okulunu Kâmil insan derecesi ile bitiren üçüncü ana gruptan olandır.*

90. Eğer o can çekişen, yine neşe içinde ve kutlanarak karşılanan ve mahşerin sağ tarafına alınacaklardan ise, 91. Sağ taraf ehlinden olması nedeniyle ona da, "selâmün leke /sana selam olsun" denecektir.

**Burada tanımlanan İns /öğrenci Ruh, Dünya okulunu geçer puan ile bitiren birinci ana gruptan olandır. Geçer not almış olanın ölüm anına ilişkin açıklama Fussilet-30-31 ve Nahl-32 nci ayetlerde de bulunmaktadır.*

**Hulusi Turgut'un "Kılıç Ali'nin Anıları" kitabının 659 ncu sayfasında şu açıklama yer almakta ve Atatürk'ün sağ ehlinden olduğu anlaşılmaktadır: Prof. Dr. Neşet Ömer, Atatürk ağırlaşınca telaşa kapılır ve hemen koşup "Dilinizi çıkarın efendim" diye seslenince Atatürk gülerek "Ve Aleykümselam" diye seslenir ve sakince gözlerini kapatıp ruhunu teslim eder.*

92. Ama can çekişen kişi, Kur'an ile bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan ve yanlış yola sapmışlardan ise, 93. Onu kaynar sudan bir ziyafet, 94. Ve Cehenneme atılma bekleyecektir.

95. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, bu anlatılanların gerçekleşmesi kesindir ve yakın bir zamanda olacaktır.

96. İşte bu nedenle de Yüce Rabbinizi her an tespih edin /anın, sadece O'na kul olduğunuzu ifade edin /ibad edin ve sadece ondan ilahi yardım isteyin.

Temel Kavramlar bölümünde ve Fatiha-5 nci ayetin dipnotunda belirttiğim gibi, Allah'a ibad etmek demek, Allah ile yaptığı anlaşmaya sadık olmak, 5 gaybe iman etmiş olmak, bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerinin her birini birer kulluğu ifade etme /ibad etme yöntemi kabul etmek ve dolayısıyla da birer ibad etme yöntemi olarak uygulamak demektir. Allah'ı tespih etmek /anmak ifadesi ile de burada belirtilen muhkem /değişmez amaç emirlerdeki hususlara uyup, verilen nimetlere minnet duyup teşekkür etmek demektir.

47. ŞUARA (26)

(Şairler)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ta. Sin. Mim.

2. Ya Muhammedl İşte bunlar, iman ve müminlikle ilgili doğru ile yanlışı açıkça bildiren Kitabın işaretleridir /ayetleri /şifreleridir. 3. Bu ayetleri tebliğ etmene rağmen, şirk koşan inkârcılar inanmıyorlar diye, üzülüyor ve nefsine zarar veriyorsun.

4. Biz istesek, bu inkârcıların üzerine gökten bir işaret indiririz de, onu görünce çaresiz bir şekilde boyunlarını bükerler ve inanmak zorunda alırlardı.

**Demek ki iman ve kabul etme, tamamen özgür irade ile alınacak bir karardır.*

5. Ya Muhammedl Şimdiye kadar olduğu gibi şimdi de, insanların şirk koşan ve inkâr edenlerine, her şeyi rahmeti ile yaratmış olan Allah'tan yol gösterici bir bilgi ve uyarı /zikir gelse, mutlaka ona karşı çıkıp yalanlarlar ve uzak dururlar.

6. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, karşı çıkıp yalanladıkları ve alay edip küçümsedikleri şeylerin gerçek oldukları kendilerine mutlaka gösterilecektir.

**Çünkü bütün insanlara, Kur'an ile bildirilen gerçeklerin hepsi, hesap günü kendilerine gösterilecektir.*

7. Etraflarına baksalar ve yeryüzünde değişik türden çift çift nice güzel bitkiler yetiştirmişiz, görseler ya? 8. Gerçekte bu belirttiklerimizde, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler bulunmaktadır. Ancak insanların çoğu, kâfir veya müşrik olarak inanmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

**Ayette belirtildiği gibi, her yaratılanda gizlenmiş bilgiler ve gerçekler vardır ve araştırılırsa, imana yönlendirici mucizeler bulunmaktadır.*

9. Halbuki, bunları gerçekleştiren Rabbin çok üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

10. Bir zamanlar Rabbin, Musa'ya; "O zalim topluma git, 11. Bana karşı takva içinde olmayan /bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümlere uymama korkusunu taşımayan Firavun'un halkına" diyerek görev vermişti. 12. Bunun üzerine Musa: "Rabbim, onların beni reddetmelerinden korkuyorum". 13. "İçim sıkılıyor, tutuk olduğum için düzgün de konuşamam. Bu nedenle bana yardımcı olarak, kardeşim Harun'u da görevlendirip yanıma ver". 14. "Ayrıca, daha önce Firavun'un kavmin-den birini öldürdüğüm için, onların yanında suçlu durumdayım. Bu yüzden beni öldürmelerinden de korkuyorum" demişti.

**Hz. Musa, bir İsrail'li ile kavga etmekte olan bir Mısırlıyı görüp, onları ayırmaya çalışırken, Mısır'lıyı itivermiş ve herhangi bir kasıt olmaksızın /istemeden ölümüne neden olmuştu.*

15. Allah da; "Endişe etmeyin ve size öğrettiğimiz gerçek ilahi bilgilerle gidin. Biz sizinle birlikte olacağız ve her şeyi izleyeceğiz". 16. "Firavun'a gittiğinizde; 'Biz âlemlerin Rabbinin elçileriyiz /resulleriyiz" diyerek im olduğunuzu açıklayın ve Ona. 17. ''İsrailoğulları'nın bizimle birlikte gelmelerine müsaade et" diyerek isteğinizi söyleyin.

18. Musa, Allah'ın buyruklarını aynen anlatınca Firavun; "Ya Musa, biz Seni daha bebekken alıp büyütmedik mi ve hayatının birçok yılını aramızda geçirmedin mi? . 19. "Üstelik adamlarımızdan birini de öldürdün. Bütün bunlara rağmen bir de bunu yapıyorsun. Meğer Sen nankörlerden biriymişsin" diyerek hayretini belirtince,

20. Musa da; "O işi yaptığım zaman hem öldürme kastım yoktu, hem de gerçekler konusunda henüz bilgim de yoktu". 21. "Sonra, korktuğum için sizden kaçtım ve tevbe dilediğim Rabbim bana hikmet /ilahi konularla ilgili doğru ile yanlışı ayırabilme yeteneğini verip beni gerçekleri tebliğ edici peygamberlerden biri yaptı". 22. "Başıma kaktığın, 'beni bebekken büyütüp yetiştirme' olayı da, aslında senin tüm bebekleri öldürüp, İsrailoğulları'nı köleleştirmek istemen yüzündendir ve buna sen yol açmıştınl" diyerek kendini savundu.

**Demek ki, peygamber olarak doğmadan önce görevini en iyi şekilde yapacağına dair söz alınmış olduğu halde, peygamber de bu görevliliğini doğunca unutuyor ve bilinç altında bulunan ilahi bilgileri de hatırlamıyor. Peygamberliğe hazırlanıp kırklı yaşlara gelince peygamber olduğu hatırlatılıyor ve ilahi bilgilere bilinci açılıyor diyebiliriz.*

23. Firavun da, "Alemlerin Rabbi dediğin kimdir?" diye sorunca, 24. Musa şu cevabı verdi; "Alemlerin Rabbi, göklerin, yeryüzünün ve aralarında bulunan her şeyin yöneticisi ve koruyup gözeticisi olandır".

25. Firavun, yanındakilere dönerek, "Duyuyor musunuz, ne diyor?" diyerek alay etti. 26. Musa, "O, sizin de Rabbiniz, daha önceki atalarınızın da Rabbidir" diyerek açıklamalarına devam etti.

27. Firavun oradakilere: "Size elçi diye gönderilen kesinlikle akıl hastasıdır" deyince, 28. Musa; "O doğunun, batının ve aralarındakilerin de Rabbidir. Keşke aklınızı kullanıp Allah'ı tek ilah olarak tanıma ve şirk koşmama demek olan doğruya yönelseniz" diyerek konuşmasına devam etti.

29. Firavun da; "Benden başka bir ilah edinirsen, yemin olsun seni zindana atacağım" diyerek Musa'yı tehdit etti. 30. Musa: "Peki, sana apaçık gerçekler getirmiş olsam da mı?" şeklinde bir teklifte bulununca,

31. Firavun: "Doğru söylüyorsan göster bakalım getirdiklerini" deyip Musa'yı ispata davet etti.

32. Bunun üzerine Musa asasını yere attı /bildiği ilahi gerçekleri anlattı, bir de gördüler ki asa kocaman bir yılan oluverdi /gerçekler onları hayrete düşürdü ve korktular. 33. Ayrıca elini koynundan çıkarıverince, eli de bakanlara bembeyaz görünüverdi /içten ve gerçekçi konuşması ile herkesi etkiledi.

**Asa ve elin beyazlaşması birer semboldürler ve bu konu Taha-20 ve 22 nci ayetlerin dipnotlarında açıklanmıştır. Aynı konu ayrıca Neml-10-12 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

34. Bunun üzerine Firavun hayretle yanındakilere /melelere; "Musa gerçekten çok becerikli bir sihirbazmış /bilginmiş". 35. "Herhalde sihir yaparak /ilahi bilgilere inandırarak sizi yurdunuzdan çıkarmak istiyor. Sizler ne yapmamı önerirsiniz?" deyince, 36. Firavun'un adamları Firavun'a; "Musa'yı ve kardeşini bırakma, beklet ve tüm kentlere haberciler gönder, 37. Ne kadar bilgili, uzman sihirbaz /âlim varsa bulup sana getirsinler" şeklinde görüş bildirdiler.

38. Böylece ülkenin değişik kentlerinden seçilen uzman sihirbazların /âlimlerin, belirlenmiş bir günde, toplanma meydanında buluşmaları için haber gönderildi.

39. Halka da, "Siz de toplanın", 40. Ki hep birlikte sihirbazlarımızın /âlimlerimizin galip gelmesi için onları destekleyelim" diye de çağrı yaptılar.

41. Sihirbazlar /âlimler geldiklerinde Firavun'a, "Eğer biz galip gelirsek, herhalde bize birer ödül verilecektir?" deyince, 42. Firavun: "Tabii kil Hatta sizi bana yakın adamlarım olarak üst makamlara getireceğim" diyerek sihirbazları ümitlendirdi.

43. Yarışma vakti gelince Musa, sihirbazlara /âlimlere, "Ne yapacaksanız gösterin marifetinizi" dedi. 44. Sihirbazlar /âlimler, "Firavun'un onuru ve yüceliği aşkına biz, evet biz galip geleceğiz" diye bağırarak, iplerini ve değneklerini yere attılar /bildiklerini açıkladılar. Hepsi de yılan oluverdiler /insanları etkilediler. 45. Sonra, Musa asasını yere attı ve o da yılan /etkileyici olup sihirbazların /âlimlerin yerde bulunan uydurdukları şeyleri hemen yutmaya /yalanlayıp doğruları anlatmaya başladı.

**Daha önce belirtmiş olduğum gibi bu yarışma, ilahi konularla ilgili bir bilgi yarışmasıydı ve Hz. Musa, kendisine vahyedilerek öğretilen ilahi bilgilerle Firavun'un bilim adamlarını mağlup etmişti.*

46. Sihirbazlar /âlimler durumu görünce, hemen secdeye kapanıp /Musa'nın bildirdiklerini kabul edip 47. "Âlemlerin Rabbine iman ettik'

48. "Musa'nın ve Harun'un Rabbine" diyerek Musa'nın açıklamaları karşısında mağlubiyetlerini ifade ettiler.

49. Bunun üzerine Firavun hiddetle: "Benden izin almadan O'na inandığınızı söylüyorsunuz hal Musa size sihirbazlığı /ilmi öğreten ustanız demek ki. Bana karşı gelmenizin karşılığı olarak ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve sonra hepinizi asacağım" diye bağırdı.

** El ve ayakları çaprazlama kesmek, "Elden ayaktan düşürmek" ifadesinde olduğu gibi, ciddi faaliyetlerden /yetkinlikten bir şekilde engellemenin sembol ifadesi olmaktadır.*

50. Sihirbazlar /ilim adamları da "Hiç umurumuzda değil, biz zaten Rabbimize döneceğiz" 51. "Ve inanıyoruz ki Rabbimiz, bugüne kadar olan hatalarımızı bağışlar ve müminlerin de önde olanlarından oluruz" diyerek karşı çıktılar.

52. Bu olaydan sonra Musa'ya, "Kullarımı geceleyin yola çıkar, yoksa Firavun'un adamları sizi takip edip engellerler" diye vahyettik.

53. Firavun da tüm kentlere çığırtkanlar gönderdi, 54. Ve mağlup edilmiş olduğu olayın ve isyanın etkisini azaltmak için, "Bunlar çok az sayıda küçük bir azınlıktır". 55. "Fakat bize karşı kin dolu oldukları için saldırgan olabilirler". 56. "Gerçi biz çoğunluğuz ama yine de bunlara karşı uyanık olmalıyız" bilgisini yaydı.

57. "Çünkü bahçelerini, pınarlarını, 58. Hazinelerini ve yüksek makamlarını ellerinden aldık, bu nedenlerle kin besliyorlar" şeklinde halkı kışkırtıcı sözler söyletti.

59. İşte olaylar böyle olmuştu ve sonunda da İsrailoğulları'nı bir gece yola çıkardık. 60. Firavun ve askerleri ancak sabah olunca İsrailoğulları'nın kaçtıklarını fark edip peşlerine düştüler. 61. İki topluluk birbirini görünce, Musa ile beraber olanlar "Eyvahl Yakalandık" diye telaşlandılar.

62. Musa: "Hayır hayır telaşlanmayınl Çünkü Rabbim Benimle birliktedir ve

mutlaka bana bir kurtuluş yolu gösterecektir" diyerek onları sakinleştirmeye çalıştı.

**Hz. Musa'nın halkına kullandığı aynı cesaret verici ifadeyi, Tevbe-62 nci ayette belirtildiği gibi Hz. Muhammed de mağarada iken Ebubekir'e cesaret vermek için kullanmıştır.*

63. Biz Musa'ya, "Asanla denize vur /denizdeki med-cezir hakkındaki bilgilerini kullan" diye vahyettik. Bunun üzerine deniz yarıldı /çekildi ve sular kocaman bir tepe gibi onlara yolu açtılar.

**Çünkü Musa'ya, med-cezir konusunda bilgi verilmiş ve Med-cezire uygun gece seçilmişti. Bu nedenle de Musa, kendinden emin konuşmuştu.*

64. İsrailoğulları suları geçtikten sonra, Firavun ve askerlerinin de açılan yola sadece girmelerine müsaade ettik. 65. Ve Musa ile beraberindekileri kurtardıktan sonra. 66. Firavun ve askerlerini suda boğduk.

67. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler vardır. Ancak insanların çoğu, mümin olmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

68. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

69. Ya Muhammedl Şirk koşan inkarcılara, düşünmeleri için, İbrahim'in başından geçenleri de anlat.

70. Hani İbrahim babasına ve halkına, "Sizler neye ibad /kulluk ediyorsunuz?" diye sormuş, 71. Onlar da, "Putlarımıza ibad ediyoruz ve onlardan vazgeçmeyiz" demişlerdi.

72. İbrahim de; "Peki, putlarınıza yardım etsinler diye dua ettiğinizde sizi işitiyorlar mı?". 73. "Ayrıca size yarar veya zarar verebiliyorlar mı?" deyince de, 74. Halkı; "Hayır ama biz atalarımızın böyle inanıp, uyguladıklarını gördük" diye kendilerini savundular.

** Demek ki Hz. İbrahim'in toplumu, atalarından taklit ettikleri, kendilerinin araştırıp, akıllarını ve gönül gözlerini kullanarak benimsedikleri bir din inanışında değildi.*

75. İbrahim de; "Iyi ama neye ibad etmekte olduğunuzu hiç düşünüp sorguladınız mı? 76. Hem kendinizin, hem de atalarınızın taptıklarına".

77. "Ve sizin de o taptığınız putlara karşıyım. Çünkü Ben araya hiç kimseyi veya şeyi koymadan doğrudan ve sadece âlemlerin Rabbi olan Allah'a kulluk /ibad ederim".

78. "Beni yaratan ve bildirdiği hükümlerine göre olumlu ameller gerçekleştirme olan doğru yolu bulmamı sağlayan /bana hidayet eden O'dur". 79. "Beni besleyen ve su içiren O'dur". 80. "Hastalandığımda bana şifa verip iyileştiren O'dur". 81. "Beni öldürecek ve sonra diriltecek olan O'dur.". 82. "Din günü olan hesap gününde kusurlarımı affedeceğini umduğum da O'dur" diye cevap verdi.

** Burada belirtilen hastalanmanın veya karşılaşılan bir olayın oluşmasının, ya puan durumu nedeniyle hak edilmesi, ya yeni bir sınava tabi tutulma veya etraftaki yakın insanların sınavı için aracı olmaya /görevlendirilmeye uygun bulunduğu için oluştuğunu düşünüyorum (Bk. G. Özdemir, Din ve Beyin Kitabı). Demek ki, nimetleri veren ve ancak her gayreti yaptıktan sonra şifayı uygun gören Allah'tır.*

83. Sonra konuşmasına; "Ey Rabbim, bana doğru ile yanlışı ayırabilme yeteneği /hikmeti ver ve benim salih ameller /faydalı işler gerçekleştiren kulların arasında olmamı nasip et". 84. "Beni, sonraki nesiller içinde iyi anılanlardan kıl". 85. "Ve Naiym Cennetine lâyık olanlardan yap". 86. "Babamı bağışla /şefaat et. Zira o dalalete düşmüş ve yanlış yolda olanlardandır". 87. "Hesap için olacak diriliş /Ba's gününde beni üzüntülü olanlardan kılma" diye dua edip Allah'a yakardı.

** Bir peygamber, müşrik bir aileden olabileceğine göre, demek ki, kişinin inancı anne-babasına bağlı değildir.*

88. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, kıyamet günü servetin ve çocukların size hiçbir yararı olmayacaktır.

** Bu evlat, peygamber veya peygamberin çocuğu de olsa fark etmeyecektir. Çünkü kim olursa olsun herkes, kendi günahlarından sorumlu olacaktır. Bu nedenle de peygamber olduğu halde, Hz. İbrahim'in şefaat /günahları bağışlama dileği yerine getirilmemiştir. Aynı konu Şuara-172 ve Tevbe-80 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

89. Ancak Allah'a şirk koşmayarak tertemiz bir kalple gelenler yarar göreceklerdir.

** Günah ağırlıklı olarak hesap gününe gidenlere, servet ve çocuğun faydası olmayacakken, sevap puanları ağırlıklı olanlara ise, yine onlar gibi puanları olan çocukların ve yaratılanlara faydalar sağlaması devam etmekte olan eserlerinin tabi ki yararları olacaktır diye düşünüyorum. Buradaki temiz kalpli oluş, kalbi mühürlenmeyendir. Yani doğru yoldan sapmayan ve olumsuz ameller gerçekleştirmeyendir. Kalbin mühürlenmesine Rum-59, Bakara-7, Nisa-155, Münafikun-3, Tevbe-87nci ayetlerde değinilmiştir.*

90. Ve o gün Cenneti, takva sahiplerine /Allah'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymamaktan korkanlara yaklaştıracağız,

91. Cehennem ise, kibir, aşırılık, israf gibi olumsuzluklarla azmış olanların karşısına dikilecektir.

92. Ve şirk koşanlara; "Allah'ın yanında şirk koşup değer verdikleriniz hani nerede? 93. Size veya kendilerine yardım edebiliyorlar mı?" diye sorulacak ve puan durumları gösterilecek.

** Çünkü Allah'a şirk koşulan, eğer kişi ise bilinçlidir, yok eşya ise bilinçsiz de olsa demek ki yine canlı gibi olanlara şahitlik edecektir. Diğer bir ifade ile cansız olan şey, bir nevi kayıt cihazı veya kayıt gönderen gibi görev yapacaktır.*

94. Yanlış yola sapıp azgınlaşanlar ile, 95. İblise uyanlar hep birlikte Cehenneme sokulacaklar.

96. Cehennemde gerçeklerle karşılaşınca tartışmaya başlayacaklar ve;

97. "Allah'a yemin olsun ki, meğerse biz apaçık bir aldanıştaymışız" deyip hatalarını fark edip şirk koşmuş olduklarına dönüp,

98. "Biz, sizi âlemlerin Rabbi ile eşit tutuyor ve değer veriyorduk". 99. "Gerçekte bizi bu yanlış yola, demek ki bizden önce şirk koşmayı sürdürmekte olanlar sürüklemiş". 100. "Şimdi artık bizim ne şefaatçimiz". 101. "Ne de güveneceğimiz bir koruyucumuz /yardımcımız var". 102. "Keşke dünyaya dönmek için bir şansımız daha olsaydı da, Allah'a şirk koşmayan müminler olurduk" diyerek pişmanlıklarını belirttiler.

** Burada, hatanın anlaşılması ile dünyaya geri dönme şansı akıllarına geldiğine göre, demek ki böyle bir uygulama varmış ki akla gelmiş oluyor diyebiliriz diye düşünüyorum. Aynı temenni A'raf-53, Zümer-58, İbrahim-44 ve Mümin-11 nci ayetlerde de yapılmıştır. Çünkü Kur'an, doğru bilgiyi, bir olumsuzluğa, zıtlığa gizleme prensibini kullanır.*

103. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler vardır. Ancak insanların çoğu, mümin olmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

104. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

105. Elçilerimizden olan Nuh'u da kavmi yalanlamış ve red etmişlerdi.

106. Kendilerinden biri olan Nuh, kavmine demişti ki "Siz neden takva sahibi /Allah'ın bildirdiği değişmez ana hükümlere uyamama korkusu duyan ve dolayısıyla inançlı olmuyorsunuz?". 107. "Halbuki Ben size Allah tarafından gönderilmiş elçisiyim". 108. "Gelin takva sahibi olun ve bildirdiklerime itaat edin".

109. "Ben bu görevime karşılık sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Çünkü Benim ücretim, sadece alemlerin Rabbinden olacaktır". 110. "Gelin takva sahibi olun ve bildirdiklerime itaat edin" deyince,

111. Kavmi, "Senin söylediklerine inananlar bayağı işlerle uğraşan ayak takımı kimselerdir. Biz nasıl olur da, onlarla eşit şartlarda Sana itaat ederiz?" diyerek inananları küçümsediler.

** Demek ki bütün peygamberler, dini devrimleri, ezilen, hakları gasp edilen ve kodaman olmayan iman edenlerle gerçekleştirmişlerdir.*

112. Bunun üzerine Nuh: "İnananların yaptıkları işler hakkında bir bilgim yok". 113. "Herkesin hesabı, sosyo-ekonomik durumuna bakılmaksızın, Rabbim tarafından sadece imanlarına ve takvalarına göre değerlendirilecektir. Keşke böyle olduğunu bir anlasanız". 114. "Ben, hiçbir mümini kesinlikle kovamam". 115. "Ve Ben, Rabbimin bildirdiği gerçekleri sadece apaçık tebliğ eden bir uyarıcıyım" diyerek yapılan itirazı cevaplandırdı.

116. Halkı ise ısrarla karşı çıkışlarına devam etti ve; "Ya Nuhl Bu şekilde devam edersen, bil ki Sen de, kovulanlardan /recm edilenlerden olursun" diyerek Nuh'u tehdit ettiler.

117. Nuh da; "Rabbim, kavmim Beni reddetti". 118. "Beni onların yanlış olan yollarından uzak tut ve olabildiğince Beni ve beraberimdeki mümin olanları onların şerrinden kurtar" diye dua etti.

119. Biz de Nuh'u ve yanındakileri bir gemiyle boğulmaktan kurtardık.

120. Geride kalanları ise suda boğduk. 121. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler /ayetler vardır. Ancak insanların çoğu, mümin olmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

122. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

123. Ad kavmi de gönderdiğimiz Resulümüzü yalanlamıştı. 124. Kendilerinden biri olan Hud, kavmine demişti ki "Siz neden takva sahibi ve inançlı olmuyorsunuz?".

125. "Halbuki ben size Allah tarafından gönderilmiş bir Resulüm". 126. "Gelin Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime itaat edin".

127. "Ben bu görevime karşılık sizden herhangi bir ücret de istemiyorum. Çünkü Benim ücretim, sadece âlemlerin Rabbinden olacaktır".

128. "Her tepenin üzerine bir yapı dikerek mi yükseleceğinizi zannediyorsunuz? 129. Sapasağlam yapılar ve sanayi ürünleri elde ederek ebediyen yaşayacağınızı mı umuyorsunuz? 130. Gerçekte, bu beklentilerinize güvenerek yaptığınız işlerde zulme de kaçıyorsunuz".

131. "Gelin Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime itaat edin". 132. "Sahip olduğunuz her şeyi size veren Allah'ın bildirdiklerine de uyun".

133. "Allah size çiftlik hayvanları ve çocuklar, 134. Bahçeler ve pınarlar verdi". 135. "Ben sizin için hesap gününün müthiş azabından endişe ediyorum".

136. Bu sözlerine karşılık kavmi; "Ya Hud, sen bize ne öğüt versen boştur. 137. Bizim uyguladığımız, önceki atalarımızın yaşantısıdır. Biz ondan vazgeçmeyiz. 138. Söylediğin gibi, biz bu nedenle cezalandırılmayacağız da" dediler.

139. Ve böylece Hud'u reddettiler. Sonunda da Biz onları helâk ettik. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler /ayetler vardır. Ancak insanların çoğu, inanmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

* *Dikkat edilirse, Hud kavmi, eskilerin görüşlerinde /muhafazakârlıkta ısrarları nedeniyle helâk edilmişler. Zaten bu durumda olanlara Bakara-171'de hayvan gibidirler deyimi kullanılmaktadır.*

140. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

141. Semud kavmi de peygamberimizi yalanlamıştı. 142. Kendilerinden biri olan Salih onlara demişti ki, "Siz neden takva sahibi ve inançlı olmuyorsunuz?".

143. "Halbuki ben size, Allah tarafından gönderilmiş bir Resul'üm".

144. "Artık, Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime uyun".

145. "Ben bu görevime karşılık sizden bir ücret de istemiyorum. Çünkü Benim ücretim sadece âlemlerin Rabbinden olacaktır". 146. "Siz burada daima güven içinde bırakılacağınızı mı sanıyorsunuz?". 147. Bahçelerin, pınarların içinde, 148. Çeşitli ürünler, meyveleri olgunlaşmış hurmalıklar arasında, 149. "Ve dünyada temelli kalacak gibi, dağlardan ustalıkla yonttuğunuz taşlardan, lüks köşkler yapıyorsunuz".

150. "Artık, Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime uyun".

151. "Savurganlık önerenlerin peşinden gitmeyin" 152. Yeryüzünde bozgunculuk yapan ve barışı istemeyenlerin de".

153. Bunun üzerine kavmi: "Ya Salih, galiba Sen iyice büyülenmiş /şaşkınlaşmış durumdasın". 154. "Halbuki Sen de bizim gibi bir insansın. Eğer söylediklerinde doğruluk payı varsa, sözünü ispat edecek bir işaret getir" deyince,

155. Salih: "İşte şu dişi deve /kamu malı benim gerçekleri bildirdiğimin delilidir. Ancak kuyudan su içme hakkı, belli bir gün devenin /kamu olarak herkesin, belli bir gün de sizin ve hayvanlarınızın olacak. 156. Sakın ona bir kötülük yapmayın. Yoksa büyük bir azaba uğrarsınız" diyerek onları uyardı.

* *Burada "Deve", kamuya aitliği simgelemektedir. Yine "Allah'ın evi" ifadesi de bütün insanların faydalanacağı yer" anlamındadır.*

157. Buna rağmen onlar deveyi kestiler /kamu hakkını gasp ettiler. Ertesi sabah yaptıkları hatayı anlayıp pişman oldularsa da, 158. Hak ettikleri ceza onları yakaladı. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler vardır. Ancak insanların çoğu, inanmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

159. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

160. Peygamberimiz Lut u da kavmi yalanlamıştı.

161. Kendilerinden biri olan Lut onlara demişti ki "Siz neden takva sahibi ve inançlı olmuyorsunuz?". 162. "Ben size Allah tarafından gönderilmiş bir Resulüm". 163. "Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime uyun". 164. "Ben, bu görevime karşılık sizden herhangi bir ücret de istemiyorum. Çünkü Benim ücretim sadece âlemlerin Rabbinden olacaktır". 165. Bana anlama yeteneği de Allah'tan olacaktır. 165. "Rabbinizin yasal kıldığı eşlerinizi bırakıp, insanların arasından hemcinslerinizi mi tercih ediyorsunuz? Siz gerçekten sınırı aşmış sapık bir kavimsiniz".

167. Bunun üzerine kavmi: "Ya Lut, bu şekilde devam edersen, bil ki Seni buralardan kovarız" diye tehdit edince,

168. Lut: "Bu yaşantınızı çok bayağı buluyorum" deyip, 169. "Rabbim, Beni ve ailemi bunların yaptıkları bu iğrenç durumdan kurtar" diye dua etti.

170. Biz de, Lut'un duasını kabul edip onu ve karısı dışındaki tüm yakınlarını kurtardık. 171. Çünkü o da sapkınlardan olmuştu. 172. Sonra diğerleri ile birlikte hepsini helâk ettik. 173. Üzerlerine sağanak halinde yağmur yağdırdık. Doğru yola gelmeyenlerin yağmuru, ne korkunç bir yağmurdur bir bilseler.

** Buradan anlıyoruz ki, işlemiş olduğu günah nedeniyle peygamber yakını bile olsa, hiç kimseye herhangi bir şefaat etme ayrıcalığı söz konusu olmamaktadır. Benzer durum, Hz. İbrahim'in babasının işlemiş olduğu şirk günahının af edilmesi için dua etmesine rağmen kabul edilmemesi olayı için de söz konusu olmuştur. Lut'un karısının af dışında tutulması, acaba onun da lezbiyen tipi eşcinsel oluşundan mıdır?*

174. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler vardır. Ancak insanların çoğu, inanmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

175. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

176. Peygamberimiz Şuayb'ı da, Eyke kavmi yalanlamıştı.

177. Kendilerinden biri olan Şuayb onlara demişti ki "Siz neden takva sahibi olmuyorsunuz?"

178. "Ben size Allah tarafından gönderilmiş güvenilir bir resulüm". 179. "Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiklerime uyun". 180. "Ben bu görevime karşı sizden herhangi bir ücret de istemiyorum. Çünkü Benim ücretim sadece alemlerin Rabbinden olacaktır"

181. "Ölçüyü tam yapın. Kandıranlardan /hak gasp edenlerden olmayın". 182." Daima doğru tartan bir terazi ile tartın"

** Bunun dine zarar vereceğini Hz. Muhammed vurgulamıştır; "Bir sürüye salınan iki aç kurdun sürüye verdiği zarar, kişinin (haksız) mal ve şeref hırsıyla dine verdiği zarardan daha fazla değildir. Ka'b İbnu Malik- Kütubu sitte-1697". Yine Peygamber başka bir sözünde bunun miktarı bile belirtilmiştir; "Kim Müslüman bir kimsenin hakkını, yemin ederek ele geçirirse artık onun için cehennem vacib olmuştur. Allah Teala ona cenneti de mutlaka haram kılmıştır." "Ey Allah'ın Resulü! Az bir şey olsa da mı?" diye sormuşlardı. "Misvak ağacından bir çubuk bile olsa!" cevabını verdi-Kütubu sitte-5822".*

183. "İnsanların hakkı olan malını /sahip olduklarını çalmayın ve Dünyada fesat /karışıklık çıkarmayın /teröre /huzursuzluğa neden olmayın". 184. "Sizi ve önceki nesilleri yaratan Allah'ın bildirdiklerini uygulayamamaktan korkun /takva sahibi olun"

185. Bunun üzerine kavmi, "Ya Şuayb, galiba Sen iyice büyülenmiş ve şaşırmışsın". 186. "Senin bizden bir farkın yok ki, Sen de bizim gibi bir insansın ve bize hep yalan söylüyorsun". 187. "Eğer söylediklerin doğru ise, üzerimize bizi inandıracak gökten bir işaret indir" deyince,

188. Şuayb onlara, "Rabbim sizin tüm amellerinizi çok iyi bilen ve hakkınızda karar verecek olandır" diyerek onları uyardı.

189. Buna rağmen kavmi yine de Şuayb'ı reddedince, karşılık olarak

belirlenen felaket gününün büyük azabı onları yakaladı. Gerçekten o, çok müthiş bir günün azabıydı.

190. Gerçekte bu anlattıklarımızda, düşünenler için araştırılıp ders alınacak bilgiler vardır. Ancak insanların çoğu, inanmadıkları için herhangi bir ders çıkaramazlar.

191. Halbuki Rabbin her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

** Surede bu ayet 7 nci defa tekrarlanmakta ve Allah'ın Aziz ve Rahim vasfı vurgulanmaktadır.*

192. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki bu Kur'an, âlemlerin Rabbinden indirilmiştir.

193-195. Ruh-ul Emin'i /en güvenilir bilgi olan Kur'an'ı, Senin kalbine, halkını anlayacakları dilleri ile uyarasın diye, apaçık ve kolay /arabiyyen bir kitap olarak vahyettik.

** Nahl-102 nci ayette ise Ruh-ul Kudüs ifadesi kullanılmıştır.*

** Demek ki Kur'an'ın anlaşılması,düşünülmesi ve öğrenilmesi demek olan "kalbe inmesi" için, okuyan kişinin ana dilinde, yani düşündüğü dilde olması gerekmektedir.*

196. Gerçek şu ki, bu bilgiler Senden önceki elçilerin kitaplarında da vardı ve o elçilerin kalbine de vahyi kendi ana dilleriyle indirmiştik.

** Bütün vahiy kitapları tek kaynak, fakat farklı dilde olduklarına göre, her topluma da Kur'an, farklı olan ana dilleri ile sunulmalıdır.*

197. İsrailoğulları'nın bilginleri bu ayetleri biliyorlardı. Dolayısıyla vahiy kitaplarının bu ortak kaynaktan vahiy yoluyla indirilişi ile dini öğretinin kaynağının tek oluşu gerçeği, onlar için yeterli bir delil oluşturmuyor mu?

198. Kur'an'ı ana dillerinde değil de, anlamayacakları bir dilde indirseydik. 199. Ve Kur'an ayetlerini şirk koşanlara anlamayacakları bir dille anlatsaydın, anlamadıkları için de inanmayacaklardı ve bu lisan konusunu bahane edip ona itiraz edeceklerdi.

200. İşte Kur'an, anladıkları bir dilde olup O'nu anlamakta oldukları halde, doğru yolda olmayıp suçlu duruma düşmüş olanların /mücrimlerin kalplerinde, yine de daima merak uyandırmakta, bazılarında da şüpheye ve ilgiye yol açmaktadır.

201. Ya Muhammedl Şunu bil ki, şirk koşan inkârcılar, onlara ıstırap verici azabı görünceye kadar Kur'an'a inanmazlar. 202. Halbuki onlara acı azap beklemedikleri bir anda, ansızın verilecektir. 203. O zaman da onlar, "Doğruya dönmemiz için keşke bize bir süre daha verilmiş olsaydı" diyerek hayıflanacaklar. 204. Onlardan bazıları ise Senden azabımızın çabuk gelmesini alay ederek isteyip duruyorlar.

205. Düşün ki, onları yıllarca yaşatsak, 206. Ve sonra, kendilerine bildirilen, fakat inanmadıkları ahret azabı başlarına gelse, 207. O vereceğimiz süre ve biriktirecekleri kendilerine bir yarar sağlamayacak kil 208. Kaldı ki Biz, uyarıcılar tarafından uyarmadan, hiçbir toplumu helâk etmeyiz.

209. İşte bu Kur'an da, insanların düşünmeleri için bir uyarıdır. Çünkü biz zalimlerden değiliz.

210. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Kur'an'ı şeytanlar indirmediler. 211. Şeytanların bunu yapacak ne becerileri, ne de güçleri var. 212. Ayrıca onların vahyi dinlemeleri de engellenmiştir.

** Kur'an'ın indirilirken şeytanlardan korunduğu Vakıa-78, Hicr-9 ncu ayette de belirtilmiştir.*

213. Siz de şirk koşmakta olanların yaptığı gibi, Allah ile birlikte başka bir aracı ilah çağırmayın, yoksa onlardan olursunuz.

214. Ya Muhammedl Sen de özellikle Sana en yakın olanlardan başlamak üzere insanları bu konuda uyar. 215. Ve Sana tabi olan müminlere de yakın davranıp, onları sahiplen.

216. Sana karşı gelenlere de; "Sizin yaptıklarınızdan oldukça uzağım" de. 217. Ve Sen, her şeyden üstün /Aziz ve sevgisi ile merhameti bol /Rahim olan Allah'a güven ve sadece O'na tevekkül et.

218. Şüphen olmasın ki Allah, Senin elçilik görevini yapmak için ortaya çıktığını, 219. Ve sadece O'na secde eden /bildirdiklerine uyan ve saygı duyanlarla beraber olduğunu da görendir. 220. Çünkü Allah her şeyi işiten ve her şeyi bilendir.

221. Şeytanların kime yönelip fısıldamaya başladığını ve iman edip, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya ters gelmiş olan olumsuz niyetlerini desteklediğini size bildireyim mi? 222. Onlar, her günah işleyene yönelirler ve içinde vesvese /ikilem oluşturarak düşüncelerinde uyanmış olan olumsuz nefslerine uymalarını telkin edip dururlar.

** A'raf-27 ve 30 ncu ayetlerde şeytanların özellikle iman etmeyenlere musallat edildiği ve şeytanların da ancak bu durumdakilerin evliyaları /dostları oldukları vurgulanmıştır.*

223. Çünkü günahkâr ve inançsızlar, şeytanlara daha kolay kulak verirler ve işittiklerinin hepsi de yalandır, fakat farkında olmazlar. 224. Şairlerden de, ancak yanlış yolda olanlar şeytanlara uyar.

225. Şeytana uymuş olan şairlerin, menfaatleri icabı her duruma göre vaziyet aldıklarını, 226. Ve olmayacak şeyleri abarttıklarını /boş vaatlerle oyalanmakta olduklarını görmüyor musun?

227. Ancak iman eden ve olumlu ameller gerçekleştirenler, Allah'ı çok ananlar ve haksızlığa /zulme karşı şiirleriyle mücadele edenler ise öyle değildirler. Onlar, Allah'ın ayetlerini kabul etmeyen ve yalan şiirleriyle zulüm yapanların nasıl perişan olacaklarını ve tepetaklak yıkılacaklarını göreceklerdir.

** İman etmek ve olumlu ameller gerçekleştirmek ayrı ve birbirini izlemek üzere açıklanmıştır. Açıklamalar için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

48. NEML (27)

(Karıncalar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ta. Sin. Ya Muhammedl Bu Kur'an'da ayetler bulacaksın. Ki bu kitap, iyi ile yanlışı ayırmak üzere anlaşılsın diye açık ve kolay yazılmış /mübiyn bir kitaptır. 2-3. Ki bu Kur'an, mümin olmak amacıyla niyetlenenler ve çaba gösterenler için bir kılavuz ve anlaşılıp uyulduğu takdirde mutluluk sağlayıcıdır /Büşra'dır. O iman edenler ki salâtı ikame ederler /sosyal yardımlaşma faaliyetlerini yerine getirirler, zekât olarak imkânlarından toplumu yararlandırmak üzere katkı sağlarlar ve öte dünyaya /ahrete hiç kuşku duymadan ve gerekli çabayı göstermek üzere de inanırlar.

**Mahşer, dünya eğitiminin son değerlendirilmesinin yapıldığı ve Meleklik adayı öğrenci İns'in /Ruh'un geleceğini kararlaştırma yeri, Ahret ise Ruh'un dünya dışı yaşam ortamıdır.*

**Dikkat edilirse, Kur'an'ın mümin olmaya niyetlenenler ve bu yönde çaba içinde olanlar için kılavuz olacağı, sadece Müslümanım ve İmanlıyım diyenler, fakat müminliğin gerekleri olan muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu /faydalı ameller gerçekleştirmek üzere çaba içinde olmayanlara ise olmayacağı açıklanmıştır.*

4. Şu kesindir ki, ahret inançları olmayanlara, Dünyada yaptıkları işler kendilerine çok cazip ve çekici gösterilmektedir. Bu yüzden de böylelerinin gözleri, bildirdiğimiz gerçeklere kapalı hale gelmektedir. 5. Dolayısıyla da, en kötü cezayı hakketmiş olarak ahrette de en çok kayba uğrayanlar onlar olacaklardır.

** Çünkü çocuk ve servetin ahrette yarar sağlamayacağı Şuara-88 nci ayette vurgulanmıştır.*

6. Şüphen olmasın ki Sen bu Kur'an'ı, her şeye hakim, her şeyi bilen ve ledün ilmi sahibi Allah'ın katından almaktasın. 7. Bu bilgiler içinde şu olayı Sana anlatalım. Bir zamanlar Musa ailesine; "Ben dağda yanan bir ateş gördüm. Siz bekleyin, ben gidip nedir ne değildir mr bakayım. Belki size ondan biraz getiririm de ısınırsınız" demişti.

**Bu olay, Hz. Musa karısı ile birlikte, annesini ve abisi Harun'u görmek üzere*

Medyen'den Mısır'a giderken olmuştur.

8. Musa, ateşin bulunduğu yere gelince kendisine, "O ateş ile çevresinde bulunanlar kutlu ve bereketli kılınmıştır. Âlemlerin Rabbi olan Allah da çok yücedir" diye seslenildi. 9. Aynı ses devamla; "Ya Musa! Hiç kuşkun olmasın ki Sana seslenen Benim. Ben, her türlü noksanlıklardan arınmış, üstün ve her şeyin hakimi olan Allah'ım". 10. "Asanı yere at /Sana öğrettiklerimi tekrarla" deyince Musa asasını yere atıp onun bir yılan gibi oynadığını görür görmez, korkup arkasına dönüp bakmadan deli gibi kaçmaya başladı /bildirilen gerçekler karşısında şaşkınlaştı. Bunun üzerine "Ya Musa, korkma! Benim. Ben Allah'ım. Resul olarak görevlendirdiklerimiz Ben'den korkmazlar". 11. "Kim haksızlık yapar, sonra da, yaptığı haksızlıklardan vazgeçip iyilik yaparsa, ona karşı Ben bağışlayanım /Gafur'um, sevgisi ve merhameti oldukça bol olanım /Rahim'im".

12. "Elini koynuna sok da, kusursuz bembeyaz olarak çıksın /öğrendiğin gerçeklerle güçlü hale geldin. İşte bundan sonra, Firavun ve halkını gerçeğe inandırman için göstereceğin dokuz delilimizi /ayetimizi al ve onlara gidip tebliğ et. Çünkü onlar yoldan çıkan /fasık bir kavim olmuşlar".

**Hz. Musa'ya verilen 9 mucize olarak şunlara inanılmaktadır: Elinin solukla şması, Asa'nın özellikleri, büyücülerin büyülerini bozması, Tufan, Kıtlık, Haşerelerin istilası, Çekirge istilası, Nil nehrinin kırmızılaşması, Kurbağaların istilası. Bu konu ayrıca A'raf-133 ve İsra-101 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Hz. Musa'nın asası ve yılan sembollerinin anlamlarına A'raf-107 nci ayetin dipnotunda değinilmiştir.*

**Burada Hz. Musa'nın elini soktuğu yer için "ceybike" kelimesi "göğsüne, koynuna" demek olup, aynı ifade, kadınlara hitap edildiği Nur-31 nci ayette "göğüslerinizi" anlamında çoğul olarak "cuyubihinne" kelimesi kullanılmıştır.*

13. Musa, Firavun ve adamlarına gerçek bilgilerimizi içeren ayetlerimizi tebliğ edip, 9 delilimizi de açıklayınca, "Bunlar kesinlikle birer sihir gösterisidir" deyip ret ettiler. 14. Halbuki kendileri Musa'nın bildirdiklerinin gerçek olduğuna kanaat getirmişlerdi. Ancak zalimlikleri ve kibirlerinden dolayı ret ettiler. Bildirdiğimiz gerçekleri ret edenlerin ve böylece de fesat çıkaranların sonunun nasıl helâk ile bittiğini bir düşün bakalım!

15. Gerçek şu ki Biz, Davud'a ve Süleyman'a da ilim vermiştik ve mümin olan kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a şükrederek bu verdiklerimizi takdir etmişlerdi.

**Demek ki, ilim ve bilgi, hak edene ve /veya ilahi görevli olana verilmekte.*

16. Süleyman, Davud'un yerine geçti ve "Ey insanlar! Bize kuşların dili /Hitit toplumunun dili de öğretildi ve her şeyden yeteri kadar nimetler verildi. Bu, Allah'ın bize büyük bir lütfüdür" diyerek minnettarlığını belirtti.

17. Süleyman'ın Cin'lerden İns'lerden ve kuşlardan meydana getirilmiş ordusu, düzenli ve disiplinli bir şekilde O'nun emrinde göreve çıkmışlardı.

**Kur'an'da belirtilen hayvan isimlerinin çoğunun, tarihsel değerleri olan toplumların bayraklarında sembol olarak kullanıldığını görmekteyiz. Örneğin Hititlerin sembolleri kuş-kartal, Sebelilerin karınca, Babillilerin Cin ve Peri, Fenikelilerin ise yelkenli gemiler ve rüzgardır. Ve bu ülkeler zamanla Hz. Süleyman tarafından idaresi altına alınmıştır. Böylece de Süleyman'ın Hititlilere hakimiyeti Kur'an'da kuşlara emir verme, Sebelilere hakimiyeti karıncalarla konuşma, Fenikelilere hakimiyeti rüzgarı ve gemicileri çağırma, Babillilere iş yaptırması da Cin ve Perilere iş yaptırma şeklinde sembolleştirilmiştir. Kalem-48 nci ayette, Yunus peygamberin sembolleri balık olan Asurluların ülkesine göçüne, Bakara suresinde de Mısırlıların sembollerinin buzağı (veya boğa) olduğuna değinilmektedir. İns'ler ise Dünya öğrencisi ruhla, dolayısıyla da insanlar kasdedilmiştir.*

18. Ordu ilerleyip karınca vadisine /Sebe'lilerin bölgesine gelince vadideki karıncalardan biri, "Ey karıncalar, yuvalarınıza giriniz ki Süleyman ve orduları farkında olmayarak sizi ezmesinler" diye tüm karıncaları /Sebe halkını uyardı.

19. Süleyman karıncanın bu uyarısına gülümsedi ve "Rabbim! Beni, gerek Bana ve gerekse ana-babama bağışladığın nimetlerine şükretmeye ve hoşnut olacağın salih kulun olmaya yönelt. Böylece de Rahmetinle eni salih amelleri olan kullarının arasına dahil et" diye dua etti.

20. Bu arada Süleyman, kuşlardan oluşan ordusunu denetledi ve "Hüdhüd'ü aranızda göremiyorum, yoksa kayıp mı oldu?". 21. Eğer aranızda niye olmadığına dair bana inandırıcı bir kanıt getirmezse, ona şiddetli bir ceza vereceğim yahut onu keseceğim" dedi.

**Hüdhüd kuşu tanımı, Hititli bir subaydır ve çok kısa zamanda Sebe melikesi Belkis'in tahtını görüp aynısını yapabilecek kadar taht yapımında usta olan birisi için yapılmıştır.*

22. Çok geçmeden Hüdhüd /subay göründü ve "Ben, Sebe yöresinden senin bilmediğin çok önemli bilgiler getirdim". 23. "Gördüm ki onları bir kadın yönetiyor. Her şey onun elinde ve çok muhteşem bir koltuğu /tahtı da var".

**Sebe toplumundan Sebe-15-22 nci ayetlerde de bahsedilmektedir. Burada, liderliğin veya görev almanın cinsiyete göre değil, liyakate göre olduğu vurgulanmaktadır.*

24. "Ancak kadın ve kavmi, Allah'a değil de Güneşe secde /ibad ediyorlar. Şeytan bu inançlarını onlara güzel göstererek benimsetmiş. Böylelikle de doğru yoldan uzaklaşmışlar ve doğru yolu da göremiyorlar'. 25. "Göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran Allah'a secde /ibad etmeye inanmıyorlar. Halbuki içlerinde gizlediklerini de, açığa vurduklarını da sadece Allah'ın bilebileceğini bir anlasalarl". 26. "Çünkü kendisinden başka hiçbir ilah olmayan Allah, ayrıca arşın /büyük yönetim katının da Rabbidir" diyerek yokluğunu açıkladı.

**Yemen'de yaşayan Sebe kavmi, Güneşe tapan Mecusi inancında bir toplumdu. *Burada, Hititli subayın, casuslardan elde ettiği bilgileri Süleyman'a aktarmış olduğu açıklanmaktadır.*

27. Süleyman Hüdhüd'e, "Doğru mu söylüyorsun, yoksa yalancılardan mısın, anlamak üzere sana bir görev vereceğim.". 28. "Şu kitabı götürüp ver ve huzurlarından ayrılıp cevaplarını bekle, sonra cevaplarını al gel" diyerek elçilik görevi verdi.

**Burada, gönderilen kitap muhtemelen Tevrat'tır.*

29. Hühhüd söyleneni aynen uyguladı. Kadın kraliçe (melike) Süleyman'ın gönderdiği kitabı alıp okudu ve din adamlarını /meleleri topladı: "Ey melelerl Bana çok önemli bir kitap gönderilmiş".

**Buradan anlaşılıyor ki, kadın da çalışır, gerekli eğitimi görür ve yetenekli ise, ülke idaresine kadar yükselebilir.*

30. "Kitap, Süleyman'dan gönderilmiş ve 'Her şeyi yaratan ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olan Allah'ın adıyla = Bismillahirrahmanırrahim' cümlesiyle başlıyor ve". 31. "Bana karşı gelmeyin ve tek ilah olarak sadece Allah'a teslim olanlardan /Müslümanlardan olun" diye de inancımızdan vazgeçmemizi istiyor".

32. "Ey melelerl Bu konuyla ilgili görüş ve önerilerinizi bildirin. Sizin görüşlerinizi almadan, yalnız başıma bir karar vermek istemem" dedi.

**Burada olduğu gibi Kur'an, hangi vahiy kitabına ve peygambere inanırsa inansın, ayırım yapmaksızın tek ilah olarak sadece Allah'a inanan ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere sözel de olsa inanıp ret etmeyene Müslüman demektedir. Bu kişi ancak henüz imanlı adayı ve mümin adayıdır (Bk. Hucurat-14). Ve yine bu ayette bulunan "Bismillahırrahmanırrahim" ifadesi Kur'an'daki bu ifadeyi 114'e tamamlamış olmaktadır. Çünkü Tevbe suresi bu ifade ile başlamamaktadır.*

33. Konuyu aralarında tartışan konsey üyeleri: "Biz çok güçlüyüz, yaman savaşçılarız, savaşabiliriz. Ama son karar sana aittir. Sen ne karar verirsen ona uyacağız" diyerek kararlarını bildirdiler. 34. Bunun üzerine Melike: "Şu bir gerçek ki, krallar bir ülkeyi zorla işgal ettiklerinde, orayı yakıp yıkarlar, halkına ve yöneticilerine eziyet ederler. Bu her zaman böyle olmuştur". 35. "Ben şimdi Süleyman'a değerli hediyeler göndereyim de, elçilerimiz nasıl karşılandıklarını ve hediyemiz karşısında Süleyman'ın davranışının sonucunu bize getirsinler bakalım" şeklindeki görüşünü açıkladı.

**Burada, hem krallık rejimi, hem de ülke işgali eleştirilmektedir. Çünkü Kur'an, gerek Şura suresi ve gerekse Bakara-104 ncü ayette halkın oy kullanması, ciddi kararlarda onlara danışılması ve danışma meclisi olması, diğer bir ifade ile Cumhuriyet ve Demokrasi sistemini önermektedir. Yoksa tek kişi idaresinin diktatörlüğe ve zulme sapacağı uyarısı yapılmaktadır.*

36. Elçiler, Melike'nin hediyelerini verdiğinde, Süleyman elçilere; "Siz bana hediye olarak servet kadar değerli hediyeler mi getirdiniz? Şunu bilin ki, Allah'ın bana verdikleri, sizin bana verdiklerinizden çok daha hayırlıdır. Dolayısıyla da bunlarla ben değil, ancak sizler sevinir ve mutlu olursunuz".

37. "Ey elçiler, geldiğiniz yere dönün ve sizi gönderene "Teklifimi kabul etmezse, asla karşı koyamayacakları ordularımla üzerlerine varır, onları perişan eder ve ülkelerinden çıkarırım " diyerek getirdikleri hediyelerle geri gönderdi.

38. Süleyman, akabinde meleler meclisini toplayıp, "Ey konsey üyeleril Sebe'lilerin Müslüman /tek Allah'a teslim olacaklarını biliyorum. Ancak daha önce, hanginiz Melike'nin makam tahtını bana getirebilir?" diyerek isteğini belirtir.

39. Cinlerden olan ifrit, "Sen daha oturmakta olduğun makamdan kalkmadan /iktidarın döneminde onu sana getirebilirim. Bunu yapacak yeteneğe sahibim ve

bana güven" dedi.

**Burada, Cin sembolünü kullanan Babilliler'den ve İfrit isimli bir yetkililerinden söz edilmektedir.*

40. Vahiy kitabı bilgisine sahip olan bilgin bir kişi de, "Ben o egemenlik koltuğunu, en kısa sürede ve beklediğinden önce getirebilirim" dedi. Süleyman bir de baktı ki Melike'nin makam tahtı çok kısa bir sürede yanı başında duruyor. Bunu gören Süleyman, "Bu, Rabbimin bir lütfüdür. Teşekkür mü, yoksa nankörlük mü edeceğimi açığa çıkarmak için beni sınamak istiyor. Şükreden kişi, kendi nefsine fayda sağlamış olur. Nankörlük eden /elde edilen nimetleri Allah'ın verdiğini ve buyruklarını inkâr ederek küfre sapmış olan ise, bilsin ki benim Rabbim çok zengindir /Ganidir ve oldukça cömert olandır /Kerim'dir" şeklinde olanlaran dolayı Allah'a olan minnetini belirtti.

**Bu ayetteki ifadelerle, adı geçen tahtın aynısını çok kısa zamanda yapabilecek sanatkârların olduğunu düşünebiliriz. Veya o zamanın teknolojisinde, maddenin ışınlanması yöntemi biliniyor mu ?*

41. Sonra Süleyman: "Tahtın biçimini azıcık değiştirin de, sahibi gelip onu görünce kendi tahtını tanıyabilecek mi, yoksa tanıyamayacak mı, bir görelim bakalım" diyerek beklemeye başladı. 42. Nihayet Melike, Süleyman'ın konuğu olarak geldiğinde kendisine, "Bak bakalım, senin tahtın ile bunun arasında bir benzerlik var mı?" diye sorulunca, "Sanki tıpkısının aynısı" şeklinde hayretini belirttikten sonra Süleyman'a "inandığın din konusunda bize daha önce göndermiş olduğun kitapta gerekli bilgileri okuduk ve inanıp biz de Müslüman olduk" dedi.

**Diyebiliriz ki, bu örnekleme, şekli değişse bile yine de iktidarı temsil etme amacına hitap eden taht örneği, dinin de şekilsel değil, ilahi gerçekler temelli olduğunu sembolize etmek üzere anlatılmıştır diye düşünüyorum. Çünkü Süleyman'ın tek Allah inancının kuralları ile Güneş putuna tapan dışındaki Allah inancı olan Sebe'lilerin diğer dini kuralları hemen hemen aynıdır demektir.*

43. Melike'yi, daha önce Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşanlar saptırmıştı. Dolayısıyla da, onlar Allah yerine Güneş'i ilah kabul etmekle küfre sapmış bir topluluktandı.

44. Melike'ye "Buyurun salona girelim" dendi. Tabanı çok parlak olan sarayın salonuna girince su havuzu bulunduğunu zannederek paçalarını sıvadı. Melike'nin yaptığını gören Süleyman: "Eteklerinizi toplamaya gerek yok. Salonun yüzeyi cilalı gibi parlak bir taş ile döşenmiştir" deyip paçalarını sıvamasını engelledi. Melike bu aldanışından etkilendi ve "Rabbim, nefsime zulmetmişim. Artık Ben de Süleyman'ın teslim olmuş olduğu âlemlerin Rabbi olan tek Allah'a iyice teslim oldum" dedi.

**Çünkü göze görünen ve aldatıcı ihtişamı olan Güneş'e ilah diye tapmanın yanlışlığını anlamıştı.*

45. Gerçek şu ki, Semud halkına kendilerinden olan Salih'i, "Sadece Allah'a ibad edin" desin diye gönderdik. Çünkü toplum, birbirleriyle kavga eden gruplara /fırkalara ayrılmıştı.

**Demek ki, kavga edecek şekilde din temelli gruplaşmalar, doğru yoldan bir sapıştır ve helâk edilmeden önce ilahi bir görevli ile uyarılmayı gerektirmektedir. Zaten, özellikle dini yorumlar temelli gruplaşmaların, azap olarak doğal afet gönderilme gibi bir ceza olduğu En'am-65-159, Rum-32, Enbiya-93, Şura-13, Al-i İmran-19 ve 103 ve A'raf-168 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

46. Salih: "Ya Kavmiml Neden iyilikle anlaşıp, bir olma yerine kötülük olan gruplaşmada ısrar ediyorsunuz? Affedilmeniz için Allah'tan bağışlanma dileseniz olmaz mı? Umulur ki affedilirsiniz".

47. Kavmi: "Sen ve beraberindekilerin uğursuzlukları /uçan kuş misali oluşları yüzünden bu kıtlık durumuna düştük. Siz bize uğursuzluk getirdiniz" dediler. Bunun üzerine Salih. "Sizin başınıza gelen bu terslikler birer uğursuzluk değil, sizi sınamak üzere Allah'tan gelmektedir" dedi.

**Araplar tarafından "uğursuzluk", "kuş" kelimesi ile ifade edilmekteydi. Bu nedenle Arapça olan "tayr" kelimesi bu şekilde anlamlandırılmıştır. Aynı kullanım, Yasin-18 ve A'raf-131 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

48. Kentte dokuz kişilik bir soygun çetesi vardı ve sürekli olarak huzursuzluk /fesad çıkarıyorlar ve kesinlikle ıslah da olmuyorlardı.

49. Bu soygun çetesi, kendi aralarında Allah'a yemin ederek, "Salih ve ailesine bir gece baskını yapalım ve öldürelim, sonra da Salih'in babasına biz öldürmedik diyelim ve onların ölümü hakkında hiçbir şeye şahit olmadığımızı ve doğrulardan olduğumuzu söyleyelim" şeklinde plan yaptılar. 50. Onların planına

karşılık, Biz de bir plan kurduk. Fakat onlar unun farkında değillerdi. 51. Planlarının nasıl sonuçlandığını tahmin ediyor musun? Biz o çeteyi elebaşları ile birlikte yerlere serdik ve helâk ettik.

52. Yaptıkları zulümlerinin karşılığı olarak evlerinin çökmüş olduğunu, görmüş gibi tahmin edebilirsin. Anlayan bir toplum için bunda yararlanılacak bir ders bulunmaktadır. 53. Bu arada, iman etmiş olanlarla, Allah'a karşı takvası olanlara / muhkem /değişmez amaç hükümleri uygulayamamaktan korkanlara ise dokunmadık.

54. Lut da Resul olarak göndermiş olduğumuz kavmine "Bile bile, nasıl olur da böyle iğrenç bir davranışta bulunuyor ve". 55. "Kadınları bırakıp erkeklerle ilişki kuruyorsunuz. Siz gerçekten söz dinlemez cahil bir kavimsiniz" demişti.

**Burada erkeklerin eş cinselliği yanında, muhtemelen lezbiyenlik denilen kadın kadına sevişme ve diğer cinsel sapkınlıklar da iğrençlerden tanımlanmaktadırlar.*

56. Kavminin Lut'a cevabı ise; "Kovun şu Lut'u ve ailesini şehrinizden. Onlar kendilerine göre bir temizlik uydurmuşlar" oldu.

57. Biz de Lut'u ve ailesini kurtardık, ancak Lut'un karısını yok ettiklerimizin içinde bıraktık.

**Demek ki, bir peygamberin eşi olmak, suçlu olmanın karşılığını görmeyi engellememektedir.*

58. İnkârcı sapıkların üzerine sağanak halinde bir yağmur yağdırdık. , Şüpheniz olmasın ki uyarılara kulak asmayanların yağmuru çok şiddetlidir.

**Lut kavminin durumu, anormali, normal kabul eden çoğunluğun helâk ediliş örneğidir. Bu anormallik, tabi ki, başka herhangi bir konuda da olabilir.*

59. Ya Muhammed! İnsanlara; "Hamdetmek /nimetlere şükretmek sadece Allah'a yapılmalıdır. Selâm /barış /iyilik de sadece hak eden seçtiği kullarınadır. Allah mı, yoksa şirk koşanların ortak koştukları /putlaştırdıkları mı daha hayırlıdır?" diye sor.

60. Ayrıca "Gökleri ve yeryüzünü yaratan ve gökten bir yağmur yağdırıp, onunla sizin bir ağacını dahi oluşturamayacağınız güzel bahçeleri oluşturan kimdir? Allah ile birlikte başka bir ilah mı?" diyerek insanları uyar. Şunu iyice bilin ki, Allah'a şirk koşan ve buyruklarını inkâr edenler, küfre sapmış bir toplumdur.

61. Yine insanlara; "Yeryüzünü yaşam için elverişli hale getiren, yeraltından ve yer üstünden sular çıkaran ve aralarından ırmaklar akıtan, yeryüzü üzerine sağlam dağlar yerleştiren ve iki denizin arasına bir engel koyup, birbirine karıştırmayan kimdir? Allah ile birlikte bir başka ilah mı?" diye de sor. Şüpheniz olmasın ki, Allah'a şirk koşanların çoğu bilgisiz kişilerdir.

62. Sıkıntıya düşüp dua ederek ilahî bir yardım isteyene karşılık vererek sıkıntısını gideren ve sizi yeryüzünde birbirinizin halifeleri kılan kimdir? Allah ile birlikte başka bir ilah mı? Ne kadar az düşünüyorsunuz?

**Halife oluşla ilgili açıklamalar Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

63. Karanın ve denizin karanlıklarında size yol gösteren ve yağmur rahmetinden önce rüzgârları müjdeci /haberci olarak gönderen kimdir? Allah ile birlikte bir başka ilah mı? Şüpheniz olmasın ki Allah, şirk koştuklarınızla kıyaslanmayacak ululuktadır.

64. Yaratılışı ilk defa başlatan, sonra onu tekrar tekrar devam ettiren, size gökten ve yerden rızkınızı veren kimdir? Allah ile birlikte başka bir ilah mı? De ki: "Eğer Allah'a şirk koştuklarınız hakkında söylediklerinizde samimi iseniz, siz de Allah'a benzer özellikleri bulunduğuna dair delillerinizi getirin".

**Başlangıcın yaratma şeklinde olup, sonra bunun tekrar tekrar devam ettirilmesi, öldürme, diriltme ve öldürme döngüsü şeklinde mi olmaktadır? Tabi Allah bilir.*

65. De ki: "Göklerde ve yerde, Allah'tan başka kimse gaybı /yarattıklarında gizlediklerini ve geleceği bilemez. Ve hiç kimse de ne zaman dirileceğinin farkında bile olamaz.

66. Gerçekte, şirk koşanların ahrete ilişkin bildikleri o kadar yetersizdir ki, bu nedenle de büyük bir endişe içindedirler. Öyle ki, şirk koşanlar ahret bilinci konusunda tam bir kör gibidirler.

67. Şirk koşup küfre sapmış olanlar. "Biz ve atalarımız ölüp toprak olduktan sonra, tekrar diriltilip çıkarılacak mıyız?". 68. "Yemin olsun! Bize yapılan bu karşı çıkışın aynısı, daha önce atalarımıza da yapılmıştı. Bu gibi tehditvari karşı çıkışlar, öncekilerin uydurmalarından başka bir şey değildir" diyerek bildirdiklerimizi ret

ediyorlar.

69. Ya Muhammedl Onlara; "Dünyayı dolaşın da suçluların /mücrimlerin sonunun ne olduğuna bir bakın ve ibret alın" de.

**Burada, arkeolojik ve tarihi yerleri korumak ve ibret almak üzere gezmek, /değişmez amaç bir emir olarak tavsiye edilmektedir.*

70. Sen, onlar inanmıyorlar diye üzülme, planladıkları şeylerden ve alaylarından ötürü de kendini sıkıntıda hissetme.

**Peygamberlere olduğu gibi, aynı uyarı Kur'an'daki gerçekler olan muhkem /değişmez amaç hükümleri hatırlatmak amacıyla uğraşanlar için de geçerlidir tabi.*

71. Şirk koşanlar Sana, "Doğru söylüyorsan, bu söylediğin diriltilip hesaba çekilme sözü ne zaman gerçekleşecek?" diye soruyorlar. 72. De ki: "Meydan okumakta olduklarınızın bir kısmı belki gerçekleşmeye başlamıştır bile".

**Çünkü azabın bir kısmının henüz dünya yaşamında iken verileceği Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-4-11 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

73. Şüphen olmasın ki, Rabbin insanlara karşı iyilik sahibidir /lütufkârdır, fakat onların çoğu şükredici değiller /minnet duymazlar. 74. Ve Rabbin onların içlerinde gizlediklerini de, açığa vurduklarını da mutlak bilendir.

**Çünkü ilahi haberleşme, sözlerle değil düşünce enerjisi ile olmaktadır.*

75. Göklerde ve yerde bilmediğiniz ve sizin için gizli gibi olan her şey, apaçık bir kitapta kayıtlıdır ve belirlenmiş kayıtlara /kurallara göre yaratılmıştır.

**Bu kitap Levh-i Mahfuz diye isimlendirilmektedir (Abese-13-14, Buruc-22).*

76. Ey insanlarl Dikkat ederseniz, göreceksiniz ki Kur'an, İsrailoğulları'nın halâ tartışmakta oldukları birçok konuyu açıklamaktadır. 77. Ve doğru yolu arama çabasında olan müminler için bir yol gösterici /hüden /mehdi ve bir rahmettir.

78. Şu da bir gerçek ki Rabbin, insanların durumları hakkında kendi koymuş olduğu yasalara göre kararını verecektir. Çünkü O, her şeyden üstündür /Aziz'dir ve bilgisi en çok olandır /Alim'dir.

79. Sen elinden geleni yap ve sadece Allah'a güven /tevekkül et. Çünkü Sen, hak üzere olan dosdoğru yoldasın. 80. Şunu da bil ki Sen, ölülere (cahillere de) hiçbir şey duyuramazsın, aynı şekilde sırtlarını dönmüş haldeki sağırlara da sesini /edeceğin çağrıyı duyuramazsın. 81. Dolayısıyla da gerçeği göremeyeni, bulunduğu yanlış yoldan /dalaletinden döndürüp doğru yola çeviremezsin. Sen ancak, ayetlerimize inanmaya istekli olanları ikna edebilirsin. Çünkü ancak onlar Allah'a teslim olmayı /Müslüman olmayı kabul ederler.

**Ölü ye ve cahile, sağır gibi bir şey duyamayacağına veya duyacaklarını anlamayacağına göre, ona seslenmek ve yardım istemek, boşuna demektir.*

82. Vaat ettiğimiz sözün zamanı gelince, yeryüzünden bir yaratık /dabbe çıkaracağız ve bu dabbe /yaratık insanlara, bildirdiğimiz gerçekleri /ayetlerimize iman edip etmeme durumlarını kendilerine söyleyecek ve imanlarının düzeyini bildirecektir. 83. Yine o gün geldiğinde, her toplumun içinde bulunan ve ayetlerimizi reddetmiş olanları bir araya toplayıp hesap yerine göndereceğiz.

**Bu yaratığın yine topraktan bir maddeden oluşmuş olacağı belirtilmektedir. Yine bu açıklama ile bir zaman gelecek ve insanların imanlılık durumlarını açıklayabilecek /ölçebilecek gelişme olacağını ifade edebiliriz. Çünkü böyle bir yetenek ve yetkinin peygambere bile verilmemiş olduğu Muhammed 30 ve Rahman-41 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

**Hesap yeri A'raf denilen yerdir ve imanlılık durumunun orada belirleneceği A'raf-46 ncı ayette açıklanmıştır.*

84. Nihayet hesap yerine geldikleri zaman da Allah onlara; "Ayetlerimi yeterli bilginiz olmadığı halde yalanladınız. Bu yaptıklarınızı beğendiniz mi?" diye soracak. 85. Ancak yaptıklarına karşılık olarak hak ettikleri için verilen azap sözü artık başlarına gelmiştir ve gerçekler ortaya çıktığı için, artık itiraz edecek durumları da kalmamıştır.

86. Bizim, geceyi insanların dinlenmeleri için karanlık, gündüzü de çalışmaları için aydınlık yaptığımızı anlamamışlar. Halbuki bu düzenlemede inanan bir toplum için alınacak dersler bulunmaktadır.

**Dolayısıyla da gece, dinlenme yanında ibad etme /Allah'a kulluğu belirtme, salât /sosyal yardımlaşma toplantıları yapma ve Namaz şeklinde veya doğrudan dua etme ile Kur'an okuma için de en uygun zaman olmaktadır. Çünkü gece vaktinde, hem gündüzün koşuşturmaları bitmiş, konsantre olmak daha kolaylaşmış, hem de güneşin*

oluşturduğu ve düşünce enerjisinin ilahi kayıt merkezine ulaşımını olumsuz etkileyen elektromanyetik dalgaların ve ışınlarının parazit yapıcı etkileri kaybolmuştur. Bu konu Müzzemmil:1-8, İnsan-25 ve Furkan-64 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.

87. Sura üfürüldüğü gün, Allah'ın uygun bulacakları dışında göklerde ve yerde bulunan herkes büyük bir korkuya kapılacak ve Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere boyunları bükük olarak geleceklerdir.

88. Ya Muhammedl Sen dağları hareketsiz görüyorsun, hâlbuki o dağlar, bulutların hareket ettiği gibi hareket halindedirler. Bu, her şeyi mükemmel yapan Allah'ın sanatıdır. Kuşkusuz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

**Dağların göründüğü gibi sabit olmayıp hareket halinde oldukları, son jeolojik araştırmalarla gösterilmiştir. Yine dağların, Aysberg gibi az bir kısmının görünür, çoğunun ise dünyanın altına doğru ağacın kökleri gibi derinlerde ve görünmez oldukları da anlaşılmıştır. Dolayısıyla bu bilgi, 1400 yıldır Kur'an'da bulunan bilimsel gerçeklerden biri olmaktadır. Sabit olduğu zannedilen dağlar, yenilmeyeceği kadar çok güçlü zannedilenler için de sembol olarak kullanılmıştır (Ömer Rıza Doğrul).*

89. Şüphesiz her kim muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ve güzel ameller gerçekleştirirse, ona ondan daha fazlası verilir ve onlar hesap gününün korkusuna uğratılmazlar. 90. Her kim de, muhkem /değişmez amaç hükümlere uymayan olumsuz ameller gerçekleştirirse, karşılık olarak ateşe yüzüstü atılır ve "Yaptıklarına karşılık olarak başka bir azap mı bekliyordun? " denir.

91. Ya Muhammedl "Ben sadece bu haramlı /yasaklı şehrin /Mekke'nin Rabbine ibad /kulluk etmekle emrolundum. O burayı kutlu kılmıştır ve her şey Allah'ındır. Ben, Müslümanlardan olmakla emrolundum. 92. Ayrıca Kuran'ı okuyup tebliğ etmekle görevlendirildim. Buna rağmen her kim Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmaya ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme demek olan doğruya yönelirse kendi nefsi için yönelir, kim de yanlış yola saparsa yine kendi nefsi içindir. Ben sizi sadece uyarmakla /tebliğ etmekle görevliyim" diyerek insanları uyar. 93. Ve yine "Her türlü hamd etme /övgü yalnızca Allah'a yapılır. Allah, elçileri aracılığıyla bildirdiği gerçekleri, sonunda mutlaka size gösterecek ve siz de onları hatırlayacaksınız. Şunu da iyice bilin ki Rabbin bütün yaptıklarınızdan /amellerinizden haberdardır".

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ta. Sin. Mim. 2. İşte bunlar, doğru ile yanlışı ayrıntıları ile açıklayan kitabın, apaçık işaretleridir /ayetleridir /şifreleridir.

3. Ya Muhammedl İman edip ders alacak bir toplum için, Musa'nın öyküsünü ve Firavun 'un diktatörlüğünün gerçeğini Sana anlatalım.

4. Firavun, ülkede /Mısır'da baskıcı ve zalimce bir yönetim uyguladı. Oranın halkını gruplara ayırıp, onlardan özellikle bir grubu (İsrailoğulları'nı) ezip zulüm ediyor, kızlarını bırakıp, erkek çocuklarını öldürüyor /cahil bırakıyor /etkisizleştiriyordu. Kuşkusuz Firavun zalim bir diktatördü. 5. Biz istedik ki Firavun'un ülkesindeki ezilen gruba iyilik edelim. Kendilerini yeryüzünde önderler yapalım ve oralara varisler kılalım, 6. Ve o yerlerde onlara güç ve olanak sağlayalım. Firavun, Haman'ları (idareci ekibini) ve ordularını da korktukları şeye uğratalım.

7. Musa doğunca, Biz annesine; "Bebeği emzir, ancak, ne zaman onun can güvenliğinden endişelenirsen, bebeği Nil Nehrine bırakıver. Sakın korkma ve üzülme, Biz onu sana tekrar geri verecek ve onu elçilerimizden /resullerimizden biri yapacağız," diye vahyettik ve hazırladık.

**Burada, nebi veya resul olmadığı halde Hz. Musa'nın annesine vahiy yolu ile ne yapacağının bildirildiği açıklanmaktadır. Ki annesinin ismi Yuhanız olup, Yakub'un oğlu Lavi'nin soyundandır. Buradan anlaşılıyor ki, ilahî sistem tarafından görevli olarak Dünya'ya gönderilen insanlar mutlaka ilahî yardım görmekte ve desteklenmektedirler.*

8. Firavun'un eşi (veya kızı), Musa'yı kaybolmuş bir çocuk olarak Nil Nehri'nde buldu. O bebek sonunda, Firavun ve adamları için bir düşman ve dert kaynağı olacaktı. Çünkü Firavun, Haman (yakın idareci ekibi) ve orduları aşırı derecede azmışlardı.

9. Nehrin sürükleyip getirdiği sandukanın içindeki erkek çocuğu bulan Firavun'un eşi, "Gözümüz aydın olsun. Sakın bu çocuğu öldürmeyelim. Belki bize yararı dokunur diye onu evlat edinelim" dedi. Tabi bu arada onlar, sonunda neler olacağının farkında değillerdi.

10. Gelişmelerden haberi olmayan Musa'nın annesi ise sabaha kadar

bebeğinin üzüntüsünü yüreğinde hissetti. Eğer Biz, olacaklara inanması için gönlünü sakinleştirmemiş olsaydık, neredeyse planımızın açığa çıkmasına sebep olacaktı. 11. Çocuğu nehre bırakınca annesi, Musa'nın ablasına "Bebeğin nehirde gidişini takip et" dedi. O da nehrin kenarından ve kimse fark etmeden bebeğin sandukasını gözledi.

12. Biz, bebeğin kendi öz annesi gelinceye kadar, dışarıdan bir sütanne bulunmasını ve emmesini engelledik /yasak kıldık /haram ettik. Nihayet zaten Saray'da çalışmakta olan bebeğin ablası, "Sizin namınıza bebeğin bakımını üstlenecek ve onu iyi yetiştirecek ehl-i beytimden /ailemden birini tavsiye edeyim mi?" diye öneride bulundu. 13. Böylece bebek Musa'yı, annesine tekrar verdik ve annesi sevinsin, üzülmesin ve Allah'ın verdiği sözün gerçek olduğuna iyice inansın diye öyle yaptık. Bu yapılanlar, Allah'ı bilinçli olarak algılamak için gerçekte birer derstir. Ne var ki çokları yine de içten inanmazlar.

**Demek ki, yeri gelince gerek başkalarının tekâmülü /eğitimi için görevli gönderilenlere yönelik, gerekse eğitimdeki öğrenci ruhların doğrudan kendileri için, bu şekilde olaylar organize edilmektedir.*

14. Musa, yasal ergenlik çağını da geçip olgunlaşınca, ona hüküm yetkisi ve birçok konuda ilim verdik. İşte Biz, salih ameller /olumlu faaliyetler gerçekleştirenleri /Muhsinleri bu şekilde ödüllendiririz.

**Olgunluk çağının dinsel olgunluk olarak 40'lı yaşlar olduğu Ahkaf-15 ve Yusuf-22 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

15. Bir gün Musa, kaldığı ev halkından kimseye haber vermeden, dışarıya çıkmış ve kenti dolaşmaya başlamıştı. Dolaşırken iki adamın kavga ettiklerini gördü. Biri kendi ırkından Yahudi, diğeri de Mısırlı idi. Yahudi olan adam Musa'dan yardım istedi. Musa da, Mısırlı olanı itip uzaklaştırmak isterken ölümüne sebep oldu. Bunun üzerine Musa; "Eyvahl Bu yaptığım şeytanın amellerindendir. Halbuki şeytan, bir olumsuzluğa niyetlenmiş olanları yoldan saptırıcıdır /apaçık bir düşmandır " 16. "Rabbiml Ben nefsime zulmettim, beni bağışla" diye tevbe edip af diledi. Allah da duasını kabul edip Musa'yı bağışladı. Çünkü Allah, çok bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Bu olayda Hz. Musa, katil bir peygamber konumunda olmuş, fakat işlenen öldürme fiili, kasten öldürme şeklinde olmamış ve yardım amaçlanmışken sehven gerçekleşmiştir. İşte bu nedenle ve Musa'nın tevbe etmesi üzerine af kapsamına girmiştir.*

**Ayette dikkati çeken diğer bir konu da, şeytanın olumsuzluğa niyetlenip karar aşamasında olanın bu kararını pekiştirip gerçekleştirmesini sağlamak üzere o kişiye musallat edildiğinin vurgulanmasıdır. Ki aynı vurgu A'raf-20 ve 202 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

17. Musa: "Rabbiml Bana yaptığın bunca iyiliklere karşılık, Sana yemin olsun, Bir daha suçlulara /mücrimlere yardım etmeyeceğim" diyerek duasına devam etti. 18. Bu arada korku içinde etrafı gözleyerek ve şehirde dolaşarak sabahladı. Bakınırken kendisinden dün yardım istemiş olan adamın bağırarak yine kavga etmekte olduğu başka bir Mısırlı'dan onu kurtarması için kendisinden yardım istediğini fark etti. Musa da "Belli ki sen iyice azıtmış birisin" diyerek onu reddetti.

19. Yahudi ile kavga etmekte olan Mısırlı, Musa'yı görünce; "Ya Musal Sen dün birisini öldürdüğün gibi, bugün de beni mi öldürmek istiyorsun? Demek ki sen islah olmuşlardan /muhlislerden biri değil de, bir zorba olmaya niyetlisin" diyerek Musa'ya bağırdı. 20. Bu sırada da onlara doğru koşarak gelen bir adam, "Ya Musal Bazı ileri gelenlerin /melelerin Seni öldürmek için aralarında konuşmakta olduğunu gördüm. Hemen şehirden kaç. Ben Sana durumu haber veriyor ve uyarıyorum" diye uyardı.

21. Musa, korku içinde ve etrafına dikkat ederek şehri terk etti. İçinden de "Rabbiml Beni şu zalimlerden kurtar" diye dua etti. 22. Ve Medyen tarafına doğru kaçarken de, "Umarım Rabbim beni doğru yola yönlendirir" diye de dua etmeye devam etti.

23. Medyen bölgesinin girişindeki su başında, bir grubun en arkasında hayvanlarını tutmakta zorlanan iki genç kız gördü. Musa onlara, "Sıkıntınız ne?" diye sorarak onlara yaklaştı. Kızlar; "Çobanlar hayvanlarını sulayıp ayrılmadıkça biz hayvanlarımızı sulayamıyoruz. Babamız çok yaşlı olduğu için bize yardım da edemiyor" diyerek sıkıntılı durumlarını söylediler.

**Medyen'in, Akabe körfezinin batı kıyısında olan bir yer olduğu ileri sürülmektedir.*

24. Bunun üzerine Musa, kızlara yardımcı oldu. Hayvanlarını alıp sulayıverdi. Sonra da uzaklaşıp bir gölgeye oturdu ve "Rabbim, Senin Bana vesile kılacağın her nimete muhtaç bir garibim" dedi ve yardım etmesi için Allah'a tekrar içten dua etti.

Dikkat edilirse burada, peygamber de olsa, insanın sadece çabası için Allah'tan yardım istemesi örnekleri verilmektedir. Gayret ve emek olmayan bir şeyi hazır olsun diye yapılan dua ise boşuna oluyor demektir.

25. Çok geçmeden yardımcı olduğu iki kızdan birisi, utana sıkıla Musa'ya doğru geldi ve "Babam, bize yardımcı olup, hayvanlarımızı sulamanın karşılığını ödemek için Seni eve çağırıyor" dedi. Musa eve gelip başından geçenleri ihtiyar adama anlatınca, ihtiyar adaml "Korkmal Artık o zalim topluluktan kurtulmuş durumdasın" diyerek Musa'yı rahatlattı.

26. Musa'nın kıssasını dinleyen kızlardan biri "Babacığım, onu ücretli tut. Umarım O, senin şimdiye kadar ücretle çalıştırdıklarının en hayırlısı olacak gibi görünüyor, ayrıca hem güçlü, hem de emin biri gibi" deyince, 27. İhtiyar, Musa'ya döndü ve "Bana sekiz yıl çalışman şartıyla, seni şu kızlarımdan biriyle nikâhlamak istiyorum. Dilersen süreyi on yıla tamamlayabilirsin. Sana zorluk çıkarmak istemiyorum. İnşallah benden hoşnut kalacaksın ve salihlerden /olumlu ameller gerçekleştirenlerden olduğumu göreceksin. 28. Musa, "Bu konuştuklarımız seninle benim aramda bir sözleşme olsun. Demek ki ben, sekiz ya da on yıllık süreyi yerine getirirsem, bana karşı bir kırgınlık olmayacak ve bu konuştuklarımıza Allah da vekildir" diyerek kalmayı kabul etti.

Dikkat edilirse, net ve kesin bir sayı verilmemiştir. Bu kesin sayı belirsizliği, bizim de sabit bir sayıya ve bunu tutturma hırsını kendimize hedef yapmamızın yanlışlığını vurgulamaktadır. Özellikle de ilahi girişim ve ibad etmelerin de zamana, zemine ve şartlara göre dinamik ve değişken uygulanabileceğinin daha doğru olacağını düşünüyorum. Aynı konu Maide-101 nci ayette de vurgulanmıştır. İbadette sayı ve kesin kuralın önemsizliği ve asıl önemli olanın niyet olduğu şu öykü ile vurgulanmaktadır; "Resulullah Veda haccında Mina'da, halkın meselelerini kendisine sorması için durmuştu. Bir adam gelip: "(Ben kurbanın traştan önce olacağını) bilemedim ve kurbandan önce traş oldum?" dedi. Resulullah: "(Şimdi de kurbanını) kes, burada bir beis yok" cevabını verdi. Bir başkası daha gelip: "(Taşı kurbandan önce atmak gerektiğini) bilemedim ve taşlamayı yapmadan kurban kestim" dedi. Buna da: "Şimdi taşını at, bunda bir mahzur yok!" diye cevap verdi. O gün Resulullah'a "Şunu önce yaptık"; "Bunu sonra yaptık" şeklinde takdim te'hirle ilgili her ne soruldu ise hepsine: "Yap, bunda bir mahzur yoktur!" diye cevap verdi". Abdullah İbnu Amr İbnil-As-Kütubu Sitte-1460.

29. Yıllar geçip Musa sözleştikleri süreyi tamamlayınca, ailesiyle birlikte Medyen'den ayrıldı. Yolda giderken Tur Dağı yamacında bir ışık gördü. Ailesine, "Siz burada bekleyin, ben bir ışık gördüm. Belki oradan ir haber veya biraz ateş koru getiririm de onunla ısınırsınız" deyip dağa yöneldi.

30. Musa oraya varınca, dağlı bölgedeki vadinin sağ yanındaki bir ağaçtan kendisine: "Ya Musa! Benim Ben, Alemlerin Rabbi olan Allah".

31. "Asa'nı yere at" diye seslenildi. Musa Asa'sını yere atıp, onun bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, ardına bile bakmadan oradan kaçmaya başladı. Bu sefer tekrar; "Ya Musa! Korkmal Dön geri. Çünkü sen güven içinde olanlardansın".

Burada, "Asa ve yılan", ilahi bilgelik ve bu özelliğin açığa çıkmasının sembolleridir. Dolayısıyla Asa, Hz. Musa'ya Peygamberlik görevinin verildiği ve ilahi bilgilerin de bu sırada aktarıldığını da simgelemektedir. Bu konu Taha-20-22, Şuara-32-33 ncü ayetlerin dipnotlarında daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

32. "Şimdi de elini göğsüne /koynuna sok, tertemiz bir beyazlıkta çıkacak. Korkma ve korkudan açılan kollarını toparla. İşte bu ikisi /asan ve el beyazlığın, Firavun ve adamlarına inanmaları için göstereceğin ve Rabbinden Sana verilmiş iki kanıttır. Çünkü Firavun ve adamları yoldan çıkmış /fasık bir kavim olmuşlar" diye seslenildi.

Gerçekte, ilahi görevlilerin bilgelik göstergesi asalarıdır ve asaları ile yaptıkları şeyler diye anlatılanlar, esasında ilahi gerçekler konusundaki bilgileri sayesinde yaptıklarıdır ve tebliğ ettikleridir. Ayette geçen "ceybike - koynuna" kelimesi, Nur-31 nci ayette de geçen "cuyub - göğüsler, kişinin koynu" anlamında ve biri tekil, diğeri çoğul kelimelerdir. Elin beyazlaması da, eski olumsuzluklardan arınmanın sembolüdür diye düşünüyorum.

33. Bunun üzerine Musa: "Rabbim! Ben onlardan birini öldürmüştüm. Beni yakalarlarsa öldüreceklerinden korkuyorum". 34. "Ayrıca kardeşim Harun benden daha etkili ve akıcı konuşur. Onu benimle birlikte, beni destekleyip yardım etmek üzere görevlendir. Yoksa beni dinlemeyip, reddetmelerinden endişeleniyorum" deyince, 35. Allah buyurdu: "Ya Musa, Senin gücünü kardeşinle güçlendireceğim ve bildireceğim ayetlerimle /bilgilerle ikinize öyle bir güç vereceğim ki onlar size dokunamayacaklar ve soru bile soramayacaklar. Bildirdiklerime yemin olsun ki, sunacağınız bilgilerle sizi izleyenlere üstün geleceksiniz".

Hz. Musa'nın tutuk konuşan biri olduğu belirtilmektedir. Bu da, konuşma

özelliğinden ziyade, bildirilen bilgilerin daha önemli olduğunu vurgulamaktadır. Çünkü üstünlük bilgidedir.

36. Musa, Firavun ve adamlarına apaçık ayetlerimizle /ilahi bilgilerimizle gidince, "Bu ileri sürdükleriniz, uydurma birer sihirdir /etkileyici bilgilerin sözleridir. Biz böyle bilgileri önceki atalarımızdan hiç duymaık" diyerek karşı çıktılar.

**Burada olduğu gibi, bütün yeni görüşlerin ret edilmesinde, ataların uygulama ve inanışları daima gerekçe gösterilmekte ve yeni görüşü kabul, sanki ataları ret etme olarak ileri sürülmektedir.*

37. Musa, "Benim Rabbim, kimin gerçek ilahi bilgilerle geldiğini ve doğru yolda olduğunu ve sonunda kimin kazançlı çıkacağını en iyi bilendir. Şüpheniz olmasın ki, zalimler de kesinlikle iflah olmayacaklardır" şeklinde uyarısına devam etti.

38. Firavun, kızgın bir tavırla; "Ey ileri gelenler /melelerl Ben sizin için, benden başka bir ilah bilmiyorum. Ey Haman'ım (zengin kodaman ve bürokratım)! Haydi, benim için tuğla imal et ve onunla yüksek bir kule yap da, Musa'nın ilahı gibi yükseklerde olayım. Bana kalırsa Musa yalancılardan biridir " diyerek kibirlendi.

39. Firavun ve ileri gelenleri, bize döndürülmeyecekleri düşüncelerine kapılıp kibirliliklerine, haksız uygulamalarına ve aşırılıklarına devam ettiler. 40. Biz, Firavun ve adamlarını yakalayıp denizde boğduk. Büyüklük taslav anların /zalimlerin sonunun nasıl olduğuna dikkat et Ya Muhammedl

41. Böylece Firavun ve adamlarını, insanları yoldan çıkarıp Cehennem ateşine çağıran kişiler olarak, ders alınacak örnek insanlar yaptık. Onlar ve onlar gibileri, kıyamet gününde hiçbir yardım da görmeyecekler. 42. Çünkü, böylelerini bu dünyada lanetlenmişlerden kıldık, kıyamet gününde de Allah'ın ilgi ve merhametinden de uzak olacaklardır.

43. Yemin olsunl Biz daha önce ayetlerimizi ve elçilerimizi yalanlayan birçok nesilleri yok ettikten sonra, Musa'ya insanları doğru yola yönelten bir kılavuz ve bir rahmet olarak kitabı /Tevrat'ı verdik ki, belki insanlar Onu anlayarak okuyup, düşünüp öğüt alırlar diye.

**Cumu'a-5 nci ayette, Tevrat'ı, dolayısıyla da diğer vahiy kitapları ve Kur'an'ı anlamadan okuyan veya taşıyan kimse, taşıdığı yükün içinde ne olduğunu anlamadan taşıyan eşeğe benzetilmiş olmaktadır. Kur'an'ın bir ismi de Rahmet'tir.*

44. Ya Muhammedl Sen, elçilikle görevlendirmek için Musa'yı çağırıp, buyruklarımızı vahyettiğimiz mübarek yer olan dağın batı tarafında olmadığın için, olayın şahitlerinden de değilsin. 45. Zaten Senin çağına gelinceye kadar birçok nesiller yarattık ve onların üzerinden çok zaman da geçti ve insanların çoğu, doğru yoldan saptılar. İşte bu nedenle Seni elçi olarak görevlendirdik ki insanlara tekrar doğruyu gösteresin. Bu arada Sen, Şuayb'ın kavmi olan Medyen halkı arasında da değildin ki orada olanları bilip, ayetlerimizi onlara Sen anlatasın. Şunu iyice bil ki Biz, hep Senin gibi böyle elçiler göndermiştik.

**Elçi gönderme uygulaması Adem den sonra sürekli yapılmış ve vahiy kitap olarak Kur'an son kitap, dolayısıyla da Hz. Muhammed de son Nebi olmuştur (Bk. Ahzap-40).*

46. Biz, Musa'ya seslenip elçiliği ona tebliğ ettiğimizde, Sen Tur Dağı'nın yamacında da yoktun. Ancak Rabbinden mr rahmet olarak orada olanları Sana gerçek olarak vahyedip anlatıyoruz ki, Senden önce kendilerine uyarıcı gelmemiş olan şu anda bulunduğun toplumunu uyarasın diye. Belki öğrenirler, düşünüp öğüt alırlar ve Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat yanında muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demek olan doğru yola yönelirler. 47. Uyardığın toplum, kendi elleriyle işledikleri olumsuz kişisel amelleri yüzünden başlarına bir musibet geldiğinde, "Rabbimizl Bize bir elçi gönderseydin de, Senin ayetlerine uysaydık ve müninlerden olsaydık" şeklinde bir bahane ileri sürmesinler diye Seni gönderdik.

48. Tarafımızdan görevlendirdiğimiz resul Muhammed, şirk koşmakta olanlara Kur'an ayetlerini tebliğ ettiğinde, "Musa'ya verilen mucizelerin bir benzeri buna da verilseydi ya!" diyerek "karşı çıktılar. Hatta "Zaten bunlar birbirini destekleyen iki sihirbazdır. Biz ikisini de reddediyoruz" diyerek karşı çıkışlarına devam ettiler.

49. Ya Muhammedl Sana karşı çıkanlara; "Eğer doğru sözlü iseniz, Allah katından bize daha iyi yolu gösterecek /hidayete yönlendirecek siz bir kitap getirin, Ben ona uyayım" desen bile, 50. Şunu bil ki, Sana cevap veremezler ve onlar sadece zannettiklerine uyuyorlar. Şüphen olmasın ki, Allah'tan gelen ve doğru yolu

gösterici /hidayete yönlendirici bir bilgi olmadan, sadece zan ettiğine uyandan daha sapkın /dalalete sapmış Kim olabilir? Gerçek şu ki Allah, zulme yönelmiş nankör bir kavmi artık doğruya yönlendirmez.

**Çünkü bu topluluk, artık düzelemeyecek olumsuz bir puan aşamasına gelmiş ve umut kalmadığından doğruya yönelemez.*

51. Şüpheniz olmasın ki, daha önceki toplumlara da belki anlayarak okurlar ve düşünüp öğüt alırlar diye, kendilerine uyarıcı göndermiş ve onları doğru yola davet edici sözlerimizi aralıksız iletip durmuştuk. 52. Daha önce kendilerine kitap verdiklerimizden, kitaplarında bulunan aynı muhkem /değişmez amaç hükümleri bildiren bu Kur'an'a da inananlar bulunmaktadır.

**Çünkü bütün vahiy kitaplarındaki muhkem /değişmez amaç hükümler aşağı yukarı ortaktır. Din demek olan kurallar, hedefler aynı, farklı olan ise bu hedeflere vardırıcı ve o zamanki toplumlara özgü uygulama usulleri ve ibad etmenin şekilsel ritüelleri /uygulamaları dediğimiz müteşabih /değişken araç mesajlardır. Aynı açıklama Şura-52 nci ayette de yapılmıştır.*

53. Kitap sahibi olanların gerçek imanlı bilgililerine Kur'an anlatıldığında, "Kur'an'ın, Rabbimizden gelen gerçek bir kitap olduğuna inandık. Zaten biz, ondan önce de Müslüman'lardan /tek Allah'a teslim olanlardandık" derler. 54. Böylelerinin ödülleri, güçlüklere göğüs gerip sabretmelerinden dolayı iki kat verilecektir. Çünkü onlar kötülüğü /olumsuzlukları salih amellerle uzaklaştırırlar ve kendilerine verdiğimiz nimetlerden muhtaçlara yardım için pay ayırırlar /infak ederler. 55. Ayrıca kendi aleyhlerine söylenen sözlere de hiç aldırış etmez ve uzak dururlar. Kendilerine söz söyleyenlere de; "Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz de size. Size esenlikler /selamün aleyküm dileriz. Bizim aklını çalıştırıp düşünmeyen cahillerle işimiz yok" deyip onları önemsemezler.

**İnfak etmek, sadece para ile yapılan bir işlem olmayıp, bilgi, sevgi, ilgi, moral destek, kolaylaştırma vs. şeklinde de yapılabilir. Dolayısıyla yöntem değil, infak muhkem /değişmez amaç hükümdür.*

56. Ya Muhammed! Şunu bil ki Sen, yakının ve ahbabın da olsa, istediğin her kişiyi doğruya yönlendiremezsin. İçten istekli olanı doğruya yönlendiren sadece Allah'tır. Çünkü hidayete /doğruya yönelmeyi hak etmiş olanları en iyi değerlendirecek ve sonuca ulaşmalarını sağlayacak O'dur.

**Buradan anlıyoruz ki, kolaylık veya zor kullanarak da olsa inandırmak üzere peygambere bile bir yetki tanınmamaktadır. Dolayısıyla bizlerin de böyle bir davranışa girmememiz ve sadece bildiğimizi açıklamamız, kabul edilsin diye zorlamamamız veya kurallar koymamamız gerekmektedir. Devlet de dine karışıp insanları dini kurallar için zorlamamalı, uygulama engelleri varsa kaldırmalı, kişilerin de dini uygulamalara dayanarak birbirlerini rahatsız etmemelerini sağlayıcı önlemler almalıdır.*

57. Bazı kişiler: "Eğer biz Seninle birlikte olur ve Senin gösterdiğin yola da uyarsak, yerimizden, yurdumuzdan ediliriz" diyorlar. Halbuki Biz onları, katımızdan her çeşit ürünün rızk olarak toplanıp götürüldüğü ve geleneksel olarak güvenli ve kutsal bir bölge kabul edilmiş olan ekke'ye yerleştirmedik mi? Fakat çokları bu ayrıcalığın farkında değiller ve bilmezler.

**Bu bilgiye göre, acaba Mekke ve çevresi, Hz. Muhammed zamanında daha mı yeşillik ve daha mı verimliydi? Çünkü rivayetler bu şekildedir.*

58. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki Biz, kendilerine verilen nimetlere nankörlük edip şımaran /kibirlenen ve aşırılıklara kaçan nice toplumları yok etmişizdir. Yaşadıkları yerlerin kalıntılarına bir bakın. Kendilerinden sonra pek az kimse buralarda oturmuştur. Çünkü oralara Biz varisiz ve esas sahipleri Biziz, Biz!

59. Şunu bil ki Senin Rabbin, toplumların önemli kentlerine, kendilerine ayetlerimizi anlatan bir resul göndermedikçe, o memleketleri ve toplumlarını yok etmez /helâk etmez. Zaten Biz, hiç bir toplumu, bildirdiklerimizi inkâr edip zulme düşmedikçe yok etmeyiz.

**Demek ki, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümleri inkâr edenler, olumsuz nefslerinin esiri olacakları ve olumsuz ameller gerçekleştirecekleri için artık zalimlerden olmaktadırlar ve bunlar çoğunluk olunca da helâk edilmeyi hak etmişlerdir.*

60. Size verilen her şey, dünya yaşamının geçici serveti ve cezbedici süsüdür. Allah'ın yanında olan nimetler ise, hem çok daha hayırlıdır, hem de süreklidir. Aklınızı kullanıp düşünsenize!

61. Örneğin, kendisine kıyamet günü güzel bir ödülü söz verdiğimiz, şirk koşmayan bir kimse ile, dünya hayatının malıyla zenginleştirdiğimiz ve sonra kıyamet günü hesaba çekeceğimiz şirk koşan bir kimse, aynı olur mu?

**Şirk koşma ile ilgili ayrıntılı bilgi Temel Kavramlar bölümünde bulunmaktadır.*

62. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, o gün şirk koşanlara Allah, "Bana şirk koşarak kendilerine benimle eş derecede bağlandıklarınız /önemsediklerıniz /Bana ulaştırsınlar diye aramıza koyduklarınız hani nerede?" diye soracak.

63. Şirk koşanların, kendileri gibi başkalarını da şirk koşmaya kandıran ileri gelenleri, kandırıp kendileri gibi yanlış yola saptırmış olduklarını kastederek "Rabbimizl Bunlar bizim şirk koşmaya inandırıp saptırdığımız kimselerdir ve biz kendimiz sapmış olduğumuz gibi onları da saptırmıştık. Şimdi onlardan uzaklaşıp Sana sığınıyoruz. Onlar aslında bize değil, bizim kabul edip ibad ettiklerimize ibad ettiler ve biz onların ilahı değildik" diyerek kendilerini savunmaya çalışacaklardır.

64. Sonra şirk koşanların hepsine, "Haydi şirk koştuklarınızı yardımınıza çağırın bakalım" denecek. Bunun üzerine onları çağıracaklar, ancak eş koştukları /putlar veya Allah ile aralarına giren kişiler veya ilahlaştırmış oldukları nefsleri, kendilerine karşılık veremeyecekler. Bu hayal kırıklığı içinde azabı görecekler ve Dünya hayatında doğru yolda olmadıklarından dolayı pişmanlık içinde kıvranacaklardır.

65. O gün şirk koşanlara ayrıca, "Resullerin bildirdiklerini nasıl karşılamıştınız?" şeklinde inkârları hatırlatılacaktır. 66. Fakat o gün, artık onların söyleyebilecekleri hiçbir söz kalmamıştır. Ve aralarında hiçbir şeyi tartışamayacaklar, sorgulamayacaklar da.

67. Ancak her kim daha Dünyada iken tevbe etmiş, iman etmiş ve salih ameller gerçekleştirmişse ve bu yönleri ağır basmışsa, işte onlar hesap günü mutlu sona ulaşanlar olacaklardır.

68. Ya Muhammedl Şüphen olmasın ki, Senin Rabbin gerekli gördüğünü yaratır ve onlar için de en uygun ne ise onu belirleyip düzenler. Şirk koşulanlar ise hiçbir şey yaratamazlar ve hiçbir şeyi belirleyip düzenleyemezler. Bu nedenle de Allah, şirk koşulandan çok uzaktır, O herkesten ve her şeyden yücedir. 69. Çünkü Senin Rabbin, gerçekleri inkâr edip şirk koşanların ifade edip açıkladıklarını ve içlerinde gizledikleri niyetlerini /düşüncelerini de bilir. 70. İşte O, O'ndan başka ilah olmayan Allah'tır. Başta da, sonda da tüm övgüler /hamd edişler tek olan Allah'adır. Tüm hükmetme yetkisi de sadece O'nundur ve hepiniz sonunda hesap vermek üzere O'nun huzuruna döndürüleceksiniz.

**Allah, niyetleri ve düşünceleri bilir, çünkü ilahi haberleşme sistemi, söz ve kelimelerle değil, düşünce enerjisi iledir.*

71. Allah'ın tek ilah olduğunu kabul etmemiş olanlara sor: "Söyler misiniz, Allah geceyi kıyamet gününe kadar üzerinize devamlı etseydi, Allah'tan başka hangi ilah size bir ışık getirebilir? Halâ size yapılan uyarıları dinlemeyecek misiniz? 72. Veya: "Söyleyin bakalım, Allah gündüzü kıyamet gününe kadar üzerinize sürekli kılsaydı, Allah'tan başka hangi ilah, dinleneceğiniz geceyi size getirebilir? Halâ sizin için yapılanları görmeyecek misiniz?". 73. Rahmetlerinden biri olarak Allah, geceyi dinlenmeniz, gündüzü de çalışıp kazanmanız ve nimetlerinden yararlanmanız için düzenlemiştir. Umulur ki Allah'a teşekkür edersiniz ve kıymetini anlayıp şükredersiniz.

**Gecenin sadece dinlenmek için değil, ayrıca özellikle Allah'ı tespih etmek amacıyla da değerlendirilmesi gerektiği Müzzemmil-1-8 ve Furkan-64 ncü ayetlerde belirtilmiştir.*

74. Allah, kıyamet günü şirk koşanlara seslendiğinde, "Benim kadar onlara değer verip, eşdeğer güçte olduğunu sandığınız kişi veya putlaştırdığınız şeyler nerede?" diye soracak. 75. Ve yine her ümmetten /toplumdan bir sözcü seçip, aralarından şirk koşmuş olanlarına "Bana şirk koşmuş olduğunuzun gücünü gösterecek geçerli delilinizi getirin bakalım" demesini isteyeceğiz. Getiremeyecekler ve tek gücün sadece Allah'a ait olduğunu öğrenecekler. Bu arada, şirk koşmuş oldukları varlıklar zaten kendilerini yapayalnız bırakıp uzaklaşmış da olacaklardır.

76. Karun, Musa'nın kavmi olan İsrailoğulları'ndan (Hz. Musa'nın amcasının oğlu) olduğu halde, şımarıp kendi halkına zulmetmeye başlamıştı. Halbuki biz Karun'a öyle hazineler vermiştik ki, anahtarlarını güçlü bir hizmetli grubu bile zor taşırdı. Zalimliğine rağmen, kavminin imanlı ve cesur bazı ileri gelenleri ona şöyle demişti: "Ya Karun! Servetin nedeni ile şımarmal Bilesin ki Allah şımaranları sevmez". 77. "Allah'ın sana verdiği nimetlerden, daima Allah'ın rızası için harcayarak ahreti de gözet. Ama yine de Dünya geçimi için gerekli olan payını ihmal etme. Allah sana bol nimet vererek nasıl iyilikte bulunmuşsa, sen de Allah'ın yarattıklarına iyilikte bulun. Ve yeryüzünde fesat çıkarıcı olma. Çünkü Allah, fesat çıkaranları sevmez".

78. Karun da onlara; "Ben bu serveti, kendi bilgi ve becerimle kazandım. Hiç kimse bir şey yapamaz" demişti. Halbuki o, Allah'ın daha önce kendisinden çok büyük bir güce ve servete sahip nice nesilleri yok etmiş olduğunu bilmiyor mu?

Gerçi günahlara iyice batmış olanlara suçlarının ne olduğunun sorulması artık boşunadır. Çünkü günah işlemiş olmaları nedeniyle olan suçluluklarının ya farkında değillerdir veya inkâr ederler. Halbuki suçlarını biz çok iyi biliriz.

**Demek ki bol nimet, bazı insanlarda kibirliğe ve bu halini sadece kendi becerisine yormaya yönlendirme riskine sahiptir.*

79. Karun arada, haşmetli /gösterişli bir şekilde halkının karşısına çıkardı. Halkından olan ve ilahî gerçek bilgileri az olup, güçlü imanları olmayan ve dünya hayatı ile süsüne önem verenler onu görünce, "Keşke Karun'a verilen servet ve imkânlar gibi bize de verilseydi. Gerçekten o, çok şanslı biri" diyerek imrenmelerini ifade etmişlerdi.

80. Bilgi düzeyi yüksek olan âlimler ise, "Yazıklar olsun sizel İman edip, salih ameller gerçekleştirenler için Allah'ın vereceği karşılık çok daha hayırlıdır. Ve ancak bu uğurda güçlüklere göğüs gerenler ve gerekli sabrı gösterenler kavuşturulur" diyerek gerçeği açıklamışlardı.

81. Sonunda Biz, Karun'u görkemli sarayıyla birlikte yerin dibine soktuk. Yakınında Allah'a karşı kendisine yardım edecek ve güvendiği hiç kimse de kalmamıştı. Zenginliğine rağmen kendi kendisine yardım edebilecek bir gücü de yoktu artık. 82. Karun'u daha önce tüm görkemiyle sokakta dolaşırken görüp, durumuna imrenmiş olanlar bu sefer, "Demek ki Allah, kullarından istediğine rızkı bol veriyor, dilediğine de az veriyor. Allah bize lütfetmeseydi, bizi de yerin dibine sokardı. Demek ki tek Allah'ı kabul etmeyip şirk koşan ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar iflah etmez ve sonları da hüsran olurmuş" demeye başladılar.

83. Biz ahret yurdunu, yeryüzünde büyüklük taslamayan, şımarmayan ve fesat çıkarmayanlar için hazırladık. Dolayısıyla en iyi akıbet, Allah'a karşı takvası olanlarındır.

84. Kim salih /olumlu amelleriyle gelirse, kendisine ondan daha fazlası karşılık olarak verilecektir. Kim de olumsuz amelleriyle gelirse, böylesi amelleri olanlara, ancak yaptıklarına eşit bir karşılık verilecektir.

**Olağan bir şekilde gerçekleştirilen olumlu amelin karşılığının 2-10 kat arasında, buna karşılık çaba, sabır ve dirayet göstererek oluşturulan olumlu bir amelin karşılığının ise hesapsız bir şekilde verileceği ise Nisa-40, Enam-160 ve Zumer-10 ncu ayetlerde, bir iyiliğin 7 veren tohum ve her tohumun da 700 meyveli gibi bereketli olacağı Bakara-261 nci ayette belirtilmiştir. Yine bu karşılığın, hem inanana ve hem de inanmayana olacağı Isra-20 nci ayette açıklanmıştır. Ancak olumlu da olsa, amellerin karşılıklarının ahrete yansıması için imanın ve şirk koşmamanın olması gerektiği, A'raf-147 ve Furkan-70 nci ayetlerde değinilmiştir.*

85. Ya Muhammedl Kur'an'a uymayı Sana farz kılan Allah, kuşkusuz Seni vaad edilmiş yer olan göç etmiş olacağın yere (Mekke'ye) tekrar geri döndürecektir. İnsanlara; "Kimin hidayet ile ve kimin de açık bir sapkınlık /dalalet içinde oraya geleceğini ancak Rabbim apaçık bilecektir" açıklamasını yap.

**Olağan bir şekilde gerçekleştirilen olumlu amelin karşılığının 2-10 kat arasında, buna karşılık çaba, sabır ve dirayet göstererek oluşturulan olumlu bir amelin karşılığının ise hesapsız bir şekilde verileceği ise Nisa-40, Enam-160 ve Zumer-10 ncu ayetlerde, bir iyiliğin 7 veren tohum ve her tohumun da 700 meyveli gibi bereketli olacağı Bakara-261 nci ayette belirtilmiştir. Yine bu karşılığın, hem inanana ve hem de inanmayana olacağı Isra-20 nci ayette açıklanmıştır. Ancak olumlu da olsa, amellerin karşılıklarının ahrete yansıması için imanın ve şirk koşmamanın olması gerektiği, A'raf-147 ve Furkan-70 nci ayetlerde değinilmiştir. *Bu ayet ile Hz. Muhammed'in Mekke'ye dönmesinin gerçekleşeceği gelecek bilgisi (Ledun İlmi) olarak verilmektedir.*

86. Sen, Bizim Sana bu Kur 'an'ı indireceğimizi hiç beklemiyordun. Fakat Kur'an, Rabbinden bir rahmet olarak Sana ulaştı. Ve şirk koşup küfre sapmış olanlara sakın arka çıkma ve onlara uyma. 87. Ve ayetlerimiz indirildikten sonra, Seni Allah'ın ayetlerinden saptırmalarına fırsat verme. Sen sadece onları Rabbine imana davet et ve sakın Sen de onlar gibi Allah'a şirk koşanlardan olma. 88. Ve Allah ile birlikte başka hiçbir ilaha iman edilsin diye davet etme. Çünkü Allah'tan başka ilah yoktur. Allah'ın varlığı dışında da her şey yok olacak /helâk olacaktır. Hükmetme sadece Allah'a ait bir güçtür ve hesap vermek üzere O'nun huzuruna mutlaka döndürüleceksiniz.

**Buradan, Hz. Muhammed'in, peygamberlik görevinde olacağını bilmediği ve insan olarak unutmuş olduğu anlaşılmaktadır. Bu görevin 40 yaşında bizzat Allah tarafından bildirildiği Necm-6-10 ncu ayetlerde açıklanmıştır.*

**Ayete göre, Dünya'da tek kişinin hükmetmesinin yasaklandığı ve böylesi tek gücün hükmetme yetkisinin sadece Allah'ta olacağına dikkat çekilmektedir.*

(Gece yürüyüşü)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Tüm noksanlıklardan arınmış, yüceler yücesi Allah, ayetlerini /yüceliğinin delillerini göstermek için, bir gece kulu Muhammed'i, Mescid-i Haram'dan, etrafını da mübarek kıldığı Mescid-i Aksa'ya yürüttü. Şüphesiz Allah, her şeyi işiten ve görendir.

**Bu konuda iki görüş bulunmaktadır: *Bir görüşe göre, ayette geçen Mescid-i Aksa, Hz. Muhammed zamanında Mekke'nin dışında Arafat bölgesindeki Ci'rafe'de bulunan bir mescittir. Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa ise Bizans Kralı tarafından yaptırılan ve inşaatı Milattan Sonra 565 yılında bitirilen bir kilisedir. Daha sonra 639 yılında Halife Ömer Kudüs'ü alınca bu kilise camiye çevrilmiş ve Ömer camii veya Beyt-il Makdis adı verilmiş, Emevi Kralı Abdülmelik Bin Mervan, Kubbetül Sahra'yı 691 yılında yanına yaptırınca da bu caminin ismini Mescid-i Aksa olarak değiştirmiştir (M. Sağ. Çağrı. s.233 ve YN Öztürk. İmam-ı Azam Ebu Hanife, s.293). Dolayısıyla da gece yürüyüşünün, Necm-5-18 nci ayetlerde belirtildiği gibi, bizzat Allah'ın bazı ilahi gerçekleri bilgilendirmek üzere, Hz. Muhammed'in, evinden Mekke'deki Mescid-i Aksa'nın bulunduğu Sıdret-il Münteha denilen bahçeye götürülmüş olduğu anlaşılmaktadır. Acaba bu yürüyüşü yapması için Hz. Muhammed'e ilham edilmiş ve bunun üzerine mi yürümüştür? Yoksa "Miraç" ismi verilerek iddia edildiği gibi Allah'ın ve Cennet ile Cehennem'in bulunduğu iddia edilen Gökyüzü katlarının dolaştırılması değildir.*

**Diğer bir görüşe göre de Hz. Muhammed'e Astral seyahat dediğimiz, vücudunun etrafında bulunan enerji halindeki ve Ruh'un oluşturduğu Astral vücudu, ilâhî nizam konusunda bilgilendirilmek üzere, gelecek zamana, yani Kudüs'te gelecek zamanda gerçekleşecek olan şimdiki Mescid-i Aksa ve Kubbetül sahra'nın olduğu döneme götürülmüş ve oradan ilâhî nizam katlarına götürülüp bilgilendirilmiştir. Ancak Hz. Musa ile olan karşılaşma ve pazarlık ettirilme senaryosu rivayet şeklinde sonradan ilave edilmiştir. Her iki görüşten hangisinin doğru olduğunu tabi ancak Allah bilir diyorum. Ben ilk görüşün doğru olduğunu düşünüyorum.*

2. Nitekim Biz Musa'yı da benzer şekilde Tur'a yürütmüş, orada Musa'ya elçiliğini bildirmiş, vahiy kitabını yol gösterici /hüden olarak vermiş ve "Güvenip dayanacak ve size dost ve vekil olacak Allah'tan başka kimse yoktur" buyruğunu İsrailoğulları'na bildirmesi için O'nu görevlendirmiştik.

**Birinci ayetle Allah'ın Hz. Muhammed'e olan tebliğinden sonra, bu ayetle de aynı tebliğin Hz. Musa'ya da yapılmış olduğuna değinilmesi, peygamberlik görevinin her ikisine de aynı yöntemle ve bizzat Allah tarafından yapıldığını vurgulamaktadır..*

3. Musa ve kavmi de, Nuh ile birlikte gemide taşıttığımız kimselerin soyundan /zürriyetindendirler. Ki Nuh, Allah'a çok şükreden bir kuldu.

**Demek oluyor ki, Nuh tufanı ile bütün insanlar ölmüş ve yeni insan nesli Nuh'un gemisine almış olduğu insanlar tarafından yeniden başlatılmıştır. Demek ki, dünyanın jeolojik yıkımı ve yeniden yapılanmasında iman edenlerden az bir kısım insan, yeni eğitim dönemini başlatmak üzere dünyada yaşatılmaya devam ettiriliyor. Bu insanlara eski yaşam bilgilerinin unutturulduğu ve en ilkel yaşamdan eğitim döneminin başlatıldığı ileri sürülmektedir (B. Ruhselman).*

4. Biz İsrailoğullarına, Kitaplarında şöyle bir uyarıda bulunduk: "Ey İsrailoğulları! Siz bu topraklarda iki defa kargaşa çıkaracak ve bununla da aşırı derecede gururlanacaksınız, yükseleceksiniz de". 5. Nihayet, ilk çıkardığınız kargaşalıkta, büyük güce sahip kullarımızı üstünüze gönderdik de, her tarafı kontrollerine alarak evlerinize kadar girip, köşe ucak sizleri aramış ve yakalamışlardı. Böylece, diyarınızla sınırlarını sağlayacak ve daha önceden size bildirip uyardığımız ilk haber gerçekleşmiş olacak.

**Milattan önce Altıncı yüzyılda Babilliler Kudüs'ü işgal etmiş ve Süleyman mabedini yıkarak, İsrailoğulları'nı esir almışlardı. Bir kısmını da Harran bölgesine sürmüşlerdi.*

6. Sonra size, tekrar düşmanlarınızı yenme gücünü ve olanağını verdik. Bol servet ve birçok çocuklarla gücünüzü arttırdık, sayınızı daha da çoğalttık. 7. Ve size "İyi davranırsanız, kendi nefsiniz için iyi davranmış, kötü davranırsanız yine kendi nefsiniz için kötü davranmış olursunuz" diyerek uyarıda bulunmuştuk. Şunu bilesiniz ki, uyarılarımı göz ardı edip, ikinci kez kargaşalık çıkarırsanız, sizi üzüntüye boğsunlar ve daha önce yaptıkları gibi, yine mescidinize girsinler, işgal ettikleri her yerde ellerine geçirdikleri her şeyi tahrip etsinler diye düşmanlarınızı yine başınıza musallat ederiz. 8. Gerçek şu ki Rabbiniz, size merhamet edicidir. Ama siz bozgunculuk yapmaya dönerseniz Biz de cezalandırmaya döneriz. Çünkü Biz, cehennemi şirk koşan inkârcı küfre sapmışlar için bir ceza yeri kıldık.

**Biz Beşerlerin Dünyadaki dersleri ve sınavları Nefsleri temellidir. İstenen, olumlu*

nefslerini itidal /orta düzeyde kullanmayı, olumsuz nefsleri ise öldürmeyi başarmak ve böylece Dünya Okulundan mezuniyet diploması alabilmektir.

9. Ey insanlarl Hiç kuşkusuz bu Kur'an, dileyenleri en doğru yola /hidayete yönlendirir. Salih ameller gerçekleştiren ve beş gaybe (Allah'a, ahrete, meleklere, peygamberlere ve vahiy kitaplarına) iman eden müminleri, karşılık olmak üzere büyük bir ödülle sevindireceği müjdesini verir. 10. Ayrıca, ahrete iman etmeyenlere üzüntü verici bir azap hazırlamış olduğumuzu da bildirir.

**Ayette, tüm insanlar yanında, kargaşa çıkarmakla ünlü İsrailoğullarına da Kur'an'a uymaları uyarısı yapılmaktadır.*

**Burada, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu /salih ameller gerçekleştirenler "müminler" olarak tanımlanmaktadır. Bu amaçla Muhsin kelimesi de kullanılmaktadır.*

11. İnsan, düşünmeden ya da inatla, kendine göre iyi işler için dua edip çok arzu ederken, belki de çok kötü şeyleri çağırdığının farkına bile varamaz. Çünkü insan çok acelecidir /çabucak karar verendir.

**Burada, insanın çok ayrıntılı düşünemeyeceği, geleceği bilemeyeceği belirtilmekte olup, her duamızda daima "sadece hayırlı olması için dua edilmesi" önerilmektedir.*

12. Biz, hem insan yararlansın ve ders alsın, hem de gücümüzün iki delili olsun diye geceyi ve gündüzü planlayıp oluşturduk. Nitekim dinlenip rahatladığınız gecenin ardından Rabbinizin nimetlerini araştırıp, gerekli ihtiyaçlarınızı karşılamak ve yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için gündüzü getirdik. Çünkü Biz, her şeyi ayrıntılı olarak ve belirlenmiş evrensel ölçülere göre düzenledik.

13. Biz her insanın kaderini kendi özgür seçimine ve kararına bırakmışız /onu uçuracak /tekâmülünü sağlayacak olan kuşu boynuna bağlamışız. Ancak dünyada işlediği her şeyi de bir kitapta kayda alıyoruz. Kıyamet gününde, bu kaydı çıkarıp ona göstereceğiz. Ve ona; 14. "Oku kitabını /kayıt bandını! İşte dünyada nefslerinin yaptıkları, haydi bakalım, hesap görücü olmak üzere kendi hesabını kendin gör" diyeceğiz.

**Burada, insanı uçuracak şeyin kendi özgür iradesi ile iman etmeyi ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyi başarması ve olumlu nefslerini orta düzeyde güçlendirmek, olumsuz nefslerini ise öldürmek üzere alacağı kararlar olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla da sorumluluk kişinin olmaktadır. Diğer bir ifade ile kader, ilahi ölçülendirmeye göre olan yaratılış dışında, kişinin olumlu ve olumsuz isteklerinin bir bileşkesidir diye düşünüyorum. Çünkü her isteğimiz, evrene gönderilmiş bir mektup, bir bumerang demektir. *Kıyamet gününde, herkese dünya hayatı kaydının gösterileceği ayrıca Kehf-49 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

15. Her kim doğru yola /hidayete ulaşırsa, nefsinin terbiyesini sağlamış olur. Kim de yanlış yola saparsa, yine kendi nefsinin zararına sapmış olur. Ve hiç kimse başkasının günahından sorumlu değildir. Şunu da iyice bilin ki Biz, uyarıcı bir elçi /resul /görevli aracılığı ile uyarmadıkça da hiç bir toplumu cezalandırmayız.

**Diğer bir ifade ile "İnsan ne ederse kendine eder" veya "dünya, ahret ürününün tohumlarının ekildiği tarladır" denmektedir. Ayrıca insanın iman durumuna göre ne ekerse, kısmen dünyada, çoğunluğunu ise ahrette ürün olarak biçeceği Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-4-11 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

16. Bir ülke halkı, olumsuz amelleriyle kendisini yok olma aşamasına getirdiğinde "Biz o ülkenin yönetimine, adil olmayan ve şımarmış kişilerin gelmesine izin veririz de, onlar eliyle oranın yıkılmasını sağlar ve o topluma hak ettikleri karşılığı gerçekleştiririz. 17. Biz, Nuh'tan sonra pek çok toplumları ve ülkeleri bu şekilde helâk ettik. Çünkü Rabbin, kullarının amellerinin karşılığı olan sevap ve günahları ile ilgili haberlerini en iyi bilen ve görendir.

**Demek ki, "Her toplum, kendi lâyık olduklarını seçer" ifadesi doğrudur. Böylece de yok edilecek toplumun olumsuzluğu, kendi seçtikleri olumsuz idarecileri aracılığı ile pekiştirilmiş olur ve helâk edilme kararı kesinleştirilir.*

18. Tam bir imanının olmaması sonucu kim sadece acele eder ve yalnız bu geçici Dünya için istekte bulunur ve çaba gösterirse, uygun bulduğumuz üzere ona istediklerini veririz. Ancak ahrette, ortak-şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre saptığı için, huzurumuzda kınanmış ve kovulmuş bir şekilde onu Cehenneme sokarız.

**İmansızın olumlu amellerinin karşılığının dünyada verileceği ve şirke de sapmışsa ahrete fayda sağlamayacağı, imansızlığı ile şirk koşmasının hesabının da ahrette yapılacağı ayrıca A'raf-147 ve Furkan-70 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Şirk koşmadan, sadece iman etmemiş fakat salih ameller gerçekleştiren, yani Mümin değil de Muhsin olan kişinin bu amellerinin hem Dünya'da, hem de Ahrette değerlendirileceğini*

düşünüyorum.

19. Kim de içten bir imanla ahreti önemser ve mümin olmak üzere, bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç ana hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek için çaba gösterirse, işte onların çabası dünyada da, ahrette de takdirle karşılanır ve karşılığı mutlaka verilir.

20. İnanan ve inanmayan herkesi, Dünyada, Rabbinin nimetlerinden yararlandırırız. Dolayısıyla Rabbinin nimetleri hiç kimse için kısıtlanmamıştır.

**Nimetler, bütün insanlara yetecek kadar dünyaya gönderilir ve dağıtımı yapsınlar diye ve bir sınav olmak üzere yine insanlar aracı kılınır, fakat insanların bencillikleri, bu dağıtımı dengesizleştirir. Servetin zenginlerde dolaşmaması gerektiği Haşr-7 nci ayette vurgulanmıştır. İşlenen olumlunun sevap olarak karşılığı her hak edene verilmekte olup bunun faydasının ahrete yansıması için imanlı olması ve şirk koşmaması gerektiği A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16 ve Kehf-105 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

21. Baksanızal Biz dünyada, insanları yetenekleri ve sorumlulukları bakımından nasıl birbirinden farklı ve bazılarını da birer sınav olsun diye diğerlerinden üstün kıldık. Ahretin farklılıkları ve derecelendirmeleri ise çok daha başkadır ve çok daha değerlidir.

22. Ey insanlarl Bu nedenle Allah ile birlikte başka ilah edinmeyin, yoksa ahrette kınanmış ve yalnız başına terk edilmiş olarak kalırsınız.

23. Rabbin, kesinlikle yalnız kendisine ibad etmenizi ve ana-babaya karşı iyi davranmanızı ister. Anne ve babanızdan biri veya her ikisi birden yanınızda ihtiyarlarsa, onları üzmeyin, azarlamayın ve uff bile demeyin. 24. Onlara güzel ve saygılı davranın. "Rabbim, yardımınla onlar beni küçüklüğümde nasıl büyütmüşlerse, şimdi de benim onlara bakmama yardım et, onlara acı" diye de dua edin.

**Fatiha suresinin dipnotunda, ibad etmenin, muhkem /değişmez amaç hükümler çerçevesinde ve bu emirlere uyularak kulluğun ifade edilmesi olduğunu açıklamıştım. Şunu özellikle vurgulamak gerekirse, namaz, oruç ve hac-umre, birer şekilsel ibad etme yöntemidirler ve diğer ahlaki ve davranışsal ibad etmeler gibi birer ibad etme yöntemidirler. Hangisinin ne önemde ve kaç puan karşılığı olduğunu ancak Allah bilir.*

**Ancak bu saygı, tabii ki kendinizi huzursuz ve sizi istismar edecek kadar ve aşırı olmamalıdır. Diğer bir ifade ile karşılıklı bir itidal düzeyinde ve üzerlerine düşen anne-babalık görevlerini hakkıyla yapmışlarsa,böylece de önerilen saygıya layıklarsa.*

25. Şüpheniz olmasın ki Rabbiniz, içinizde gizlemekte olduğunuz niyetlerinizi /nefslerinizin size ne söylemekte olduklarını çok iyi bilir. Eğer siz olumlu /salih ameller gerçekleştirir ve yanlışlarınızı bir daha tekrarlamayacağınıza yönelik tevbe ederseniz, Allah, elbette tevbe edenleri bağışlayandır /Gafur olandır.

**Burada olumlu ameller ve tevbe ediş yan yana kullanılmıştır ve dolayısıyla da birlikte olurlarsa değerli olacakları anlaşılmaktadır.*

26. Bir de yakınlarınıza haklarını verin, muhtaçlara ve yolda kalmışlara da yardım edin. Ancak hem kendinizi zor duruma sokmayın, hem de gereksiz yere saçıp savurmayın /israf etmeyin.

**Buradaki yardım ediş /infak, sadece para veya maddi yardım anlamında anlaşılmamalı ve bu yardım bilgi, ilgi ve herhangi bir konuda destek şeklinde de görülmelidir. Yine yardımın, bir yaratılana katkı sağlamak temel amacına uygun yapılması da gereklidir. Çünkü, katkı amacı dışındaki yardım israftır.*

27. Zira gereksiz yere saçıp savuranlar /israf edenler şeytanların dostlarıdır /kardeşidirler ve şeytan da, Rabbine karşı nankörlük etmiş ve küfre sapmış olandır.

**Şeytanın, iman etmeyenin velisi /dostu olduğu A'raf-27, Hicr-42, şirk koşanın velisi /dostu olduğu Nahl-63 ve bilinci bulandırıcı madde kullanımının şeytanın amellerinden olduğu da Maide-90 ncı ayette belirtilmiştir.*

28. Eğer Rabbinin rızasını gözeterek akrabalara, muhtaçlara ve yolda kalmışlara, elinde yardım edeceğin bir imkânın yoksa, hiç olmazsa onlara hoş bir söz söyle veya kolaylık sağla.

**Bunun gizli yapılmasının önemi Peygambere atfedilen şu söz ile de vurgulanmaktadır; "Resulullah buyurdular ki: "Allah arzı yarattığı zaman, arz sallanmaya (tıpkı bir hurma ağacı gibi sağa sola) yalpalar yapmaya başladı, bunun üzerine dağlarla onu sabitleştirdi ve böylece arz istikrarını buldu. Melekler dağların şiddetine hayrette kaldılar. "Ey Rabbimiz!" dediler, "dağlardan daha şiddetli bir mahluk yarattın mı?" "Evet," buyurdu. "Demiri yarattım." "Demirden daha şiddetli bir şey yarattın mı?" dediler. Hak Teala: Evet" dedi. "Ateşi yarattım" "Ateşten daha ağır bir şey yarattın mı?" diye yine sordular. Hak Teala: "Evet," dedi, "suyu yarattım!"*

"Sudan daha şiddetli bir şey yarattın mı?" dediler. Hak Teala tekrar cevap verdi: "Evet, rüzgarı yarattım." "Rüzgardan daha şiddetli birşey yarattın mı?" diye yine sordular. Hak Teala: "Evet insanoğlunu yarattım" dedi ve devam etti: "Eğer o, sağ eliyle sadaka verir, sol eli görmeyecek kadar da gizlerse (daha şiddetlidir)."-Kütubu Sitte-3263.

29. Bu arada, ne tümüyle cimrilik yapın, ne de tümüyle savurgan olun, yoksa pişman olur ve üzülürsünüz.

** İhtiyaç maddi,organ bağışı, manevi destek veya bilgi olabilir.*

30. Şüpheniz olmasın ki Rabbin, uygun gördüğü kimse için rızkını açar da kısar da. Muhakkak Allah, kullarından daima haberdardır ve onları sürekli izleyendir.

**Rızklar ve nimetler, bir gruba (aile, iş ekibi, toplum vs) hak ediş ve /veya sınav amacı gözetilerek ve yetecek şekilde verilmektedir. Ve bunların arasında zenginlerin, ihtiyacı olanlara infak /yardım etmesi önerisi, verilen bu rızkın sadece zenginde kalmasını engelleyecek ve herkesin yararlanacağı şekilde dağılışını sağlayacaktır. Ancak bunlardan bazısı, kendisine verilen zenginliği gizler ve infak da etmezse, işte o zaman toplumda haksızlık, mağdur edilme ve hak gaspı oluşur. Bu durum ise, kaos nedenidir. Dolayısıyla, bir toplumda oluşmuş sosyo-ekonomik dengesizlikte, Allah'ın bu dağıtım uyarısına uyulmaması etkenlerden biri olmaktadır.*

31. İmkânsızlık endişesi ile çocuklarınızı öldürmeyin. Sizin de, onların da rızkını biz veriyoruz. Bu sebeple çocukları öldürmek çok büyük bir hatadır.

**Sadece geçim konusuna dayanarak canlı bir kız çocuğunu öldürmenin (cahil bırakmak, erken veya istemediği ile evlendirmek, hakkını vermemek, yaşamını kısıtlamak vs), büyük hatalardan biri olacağı belirtilmekte ve bu davranışı yapanın Mahşer'deki hesap gününde ilk sorguya çekilecek kişi olacağı Tekviyr-8-9 ncu ayetlerde belirtilmiştir. Çocuğu öldürme yasağının sadece doğduktan sonra mı olacağında, yoksa anne karnında iken ve hangi aylardan sonra öldürmeye gireceği konuları açıkça belirtilmediğinden tartışmalıdır. Açıklamanın net olmaması demek, ayrıntının ve kararın insanların durumuna göre bırakılmış olması demektir.*

32. Zinaya yaklaşmayın, çünkü o kötü bir davranış ve büyük bir günahtır.

**Dikkat edilirse, değil zina, zinaya yaklaşmak bile yanlış bulunmaktadır. Çünkü zinada, cinsel organların hak edilmeyen birleşmesi ile olumsuz bir enerji oluşmaktadır. Ayrıca zina, bir başkasının kandırılması ve hakkının gaspına da girmektedir. Çünkü meşru birliktelik olarak evliliğin istenmesindeki temel amaç, eşlerin duygusal ve cinsel eşleşmeleri ile tek vücutmuş gibi birlikteliği yaşamaları ve bu sayede de tek Allah inancına yönelmelerine araç olması bulunmaktadır. Eğer asıl eş ile iletişim, bu temel amacı sağlıyor ve duygusal eşleşmeli, dolayısıyla cinsel doyumlu bir cinsel yaşam da söz konusu ise, zina olayı şirk koşma gibi olmaktadır. Boşanmaya müsaade edilmiş olması, böylesi bir eşleşmeden uzak bir evliliğin Seyr-i Süluk'a zarar vermeye başlayacağından dolayıdır. İşte zina davranışı, tek Allah inancına götürme amacına ters düşeceğinden yasaklanmış bulunmaktadır diye düşünüyorum.*

33. Allah'ın saygıya lâyık gördüğü bir insanı mahkeme kararı, savaş vb dışında bilerek /kasten öldürmeyi haram kıldık. Kim bilerek /kasten öldürülürse, mirasçılarına ölenin fidye olarak hakkını alması için veya devlete hak vermişizdir. Ancak o da intikam alma yanlışlığına kapılıp sınırı aşmasın ve hemen öldürmeye kalkışmasın, çünkü kendisine daha fazlasına izin verilmemiştir.

**Çünkü her canlı ve özellikle insan, bir amaçla ve proje gereği yaratılmış olup, onu haksız öldürmek, bu projeye zarar verecektir.*

**Buradaki mesaj ile kan davası güdülmesi yasaklanmış olmaktadır. Bu konu için Şura-40, Bakara-178 ve Maide-45 nci ayetlere de bakınız.*

**Bu konuda Hz. Muhammed şunu söylemiştir; (Sizden hiç kimse, maruz kaldığı bir zarar sebebiyle ölümü temenni etmesin. Mutlaka bunu yapmak mecburiyetini hissederse, bari şöyle söylesin: "Rabbim, hakkımda hayat hayırlı ise yaşat, ölüm hayırlı ise canımı al!" Enes- Kütubu Sitte-978). İntihar da bir nevi kasten can almak olduğuna göre, cezası acaba, kasten adam öldürende olduğu gibi sorgusuz Cehennem mi, yoksa sorgulamaya göre Cehennem veya yine tekrar eğitim için Dünya'ya gönderilmek midir? Tabi gerçeği Allah bilir.*

34. Yetimlerin malını, yasal ergenlik çağına ulaşıncaya kadar, kendi yararlarına olacak şekilde koruyun ve değerlendirin. Sözleşmelerinizi /vaat ettiklerinizi yerine getirin. Çünkü, sözleşmeler konusunda kişi sorumlu tutulacaktır.

**İnsan olarak ilk söz verişimiz, İns kısmımıza yüklenen ve uyacağımıza söz verdiğimiz 7 konuya olmaktadır. Ve zaten dünya yaşamımızdaki temel nedenler de, yapmış olduğumuz bu anlaşmaya sadık olmak ve sınavlara girip geçer not almaya çaba göstermek olmaktadır. Bu konu Yasin-60, TaHa-115, Maide-7, A'raf-172 ve Ra'd-20 nci*

ayetlerde de açıklanmıştır.

**Buna göre ergenlik çağı, her konuda bilinçli karar verebilme yaşı olduğundan, Din ve Kur'an bilgilerinin de bu yaştan itibaren öğretilmesine başlanması, gençlerin de ancak bu yaşa gelince evlendirilmesi önerilmektedir.*

35. Ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam yapın ve doğru tartan teraziyle tartın. Böyle davranmak hem daha hayırlıdır, hem de daha olumlu sonuçlara yol açar.

36. Ey insanoğlul Tam bilmediğin bir şeye kanma ve önyargı ile hemen bir şeyin ardına düşme. İşitme, görme duyusu ve beyin, hepsi böyle hatalı bir davranıştan sorumlu olacaklarından, onları devreye sok ve yardımlarını iste /algılama organlarını ve aklını çalıştırarak ondan sonra kararını ver. 37. Yeryüzünde büyüklük taslayarak dolaşma. Çünkü sen bu gücünle ne yeri delebilirsin, ne de dağlar kadar boylu olabilirsin /yükseklere çıkabilirsin. 38. Bu gibi kibirli davranışlar, Rabbin tarafından hoş görülmeyen /mekruh davranışlardır.

**O zamanki insan gücünün yetersiz olduğu belirtildiğine göre, demek ki "gücünü arttırırsan gökyüzüne çıkar veya yeryüzünün derinliklerine inmeyi becerebilirsin" uyarısı söz konusudur. Çünkü Kur'an'da, o zaman için imkânsız diye tanımlanan bir şey, söz edildiğine göre, gerekli çaba gösterilip araştırılırsa, ilim yapılırsa, gizli olan bu bilgiye ulaşılabilir ve istenen sağlanabilir demektir. Kur'an'ın bunun gibi birçok emrine rağmen Müslümanların bilimden uzaklaşmaları, maalesef şimdiki gerilemeyi getirmiştir.*

39. Ya Muhammedl İşte bunlar, Rabbinin Sana vahyettiği /bildirdiği hikmetler /doğru ile yanlışı ayırabilmen için verilen kriter bilgilerdendir. Özellikle de Allah ile birlikte başka ilah edinme, aksi takdirde kınanmış ve kovulmuş olarak kendini Cehenneme atılmış bulursun.

**Dolayısıyla Kur'an, bir hikmetler kitabı olmaktadır.*

**Peygambere de, Allah'ın tekliğini ret edip şirk koşmaması ve Allah'ın rızası dışında başka bir hedef için mücadele etmemesi ikazı yapılmaktadır. Şirk koşma ile ilgili daha ayrıntılı bilgi Temel Kavramlar bölümünde verilmiştir.*

40. Ey şirk koşanlarl Rabbiniz erkek çocukları size verdi de, kendisine Meleklerden kızlar mı edindi? Kuşkusuz siz çok çirkin bir yakıştırmada bulunuyorsunuz.

**Allah'ın tek ilah olduğunu ret edip şirk koşanlar, Meleklerin dişi cinsiyette olduğunu ve Allah'ın kızları olduğunu ileri sürmekteydiler. Bu ayet ile bu bilginin Allah'a bir iftira olduğu vurgulanmaktadır.*

41. Biz, şirk koşanlara anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye, Kur'an'da her fırsatta ve apaçık olarak bilmelerini uygun bulduğumuz gerçekleri açıkladık. Ne var ki gerçeklerin açıklanması, onların nefretini /karşı oluşlarını daha da arttırıyor.

42. Ya Muhammedl De ki: "Ey Şirk koşmaktan vazgeçmeyenlerl Eğer ileri sürdüğünüz gibi, Allah'tan başka ilahlar olsaydı, onların her biri, Arş merkezli yönetimin kendilerine geçmesi için, sürekli birbirleriyle yarışırlardı. O takdirde de evrende hiçbir şey düzenli olmazdı". 43. "Halbuki yönetimin /egemenliğin tek sahibi olan Allah, şirk koşanların iftiralarından oldukça uzak ve çok yücedir".

44. Yedi gök, yer ve onların içindekilerin tamamı, Allah'ı yücelterek anarlar /tespih ederler. Allah'ı överek ve yücelterek anmayan hiçbir varlık yoktur. Ama siz o varlıkların Allah'ı anışlarını, yüceltişlerini /tespih edişlerini anlamazsınız. Şüphesiz Allah, bütün yarattıklarına çok şefkatlidir /Halim'dir ve çok bağışlayandır/ Gafur'dur.

**Allah'ı tespih ederek anmak ile ilgili açıklama için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

45. Ya Muhammedl Sen Kur'an'ı okur ve anlatırken, Seninle, ahrete inanmayanlar arasında, Seni etkileyip engellemesinler diye görülmez bir perde oluştururuz. 46. Ve ayrıca, Kur'an'a ön yargıyla yaklaşıp anlamak istemeyenlerin kalplerine perdeler, kulaklarına da ağırlık koyarız. Hatta Sen, Rabbinin hiçbir ortağı-eşi olmadığını, Kur'an'dan anlattıkça, onlar, canları sıkılmış bir vaziyette uzaklaşıp giderler.

**Bu ayette, Hz. Muhammed'in peygamber de olsa, aleyhinde olanların konuşmalarını bir insan olarak önemseyebileceği, etkilenebileceği ve bu nedenle de böylesi konuşmaları duymasının engellendiği açıklanmaktadır.*

**Ret etmeye şartlanmış olanların da ayrıca, Kur'an'dan engellendikleri ve uzak tutuldukları da anlaşılmaktadır. Halbuki karşı çıkma ön yargıları olmayanlar için Kur'an'ın anlaşılmasının zaten kolaylaştırılmış olduğu Kamer-17, 22, 32 ve 40 ncı ayetlerde belirtilmiştir.*

47. Şirk koşanlar, Kur'an okur ve anlatırken Seni dinlerlerse de, Biz onların ne maksatla dinlediklerini ve o zalimlerin kendi aralarında konuşurlarken "Siz sadece büyülenmiş bir adamı izliyor ve peşine takılıyorsunuz" dediklerini çok iyi biliyoruz. 48. Bakl Sana ne tür iftiralar ederek sapıtıyorlar. İşte bu yüzden de asla doğruyu bulamazlar artık.

49. Ayrıca onlar, "Biz bir kemik ve çürümüş ufak parçalar haline geldikten sonra mı, yeni bir yaratılışla diriltileceğiz?" diye alay da ederler.

50. Sen onlara "Taş veya demire dönüşmüş olsanız bile". 51. "Yahut sizce imkânsız görünen bir biçime girin, fark etmez. Yeniden diriltileceksiniz" diyerek açıklama yap. Bu sefer de, "Peki, bizi yeniden kim diriltecek" deyince, Sen de onlara; "Sizi ilk önce kim yarattıysa o diriltecek." dediklerinde, onlar başlarını sallayıp alaylı bir tavırla, "İyi de, ne zaman olacak bu iş" diyecekler. Onlara; "Belki düşündüğünüzden çok daha yakın". 52. "Ve Allah'ın sizi diriltеceği gün, siz ona hamd ederek çağrısına hemen uyup dirilecek ve öldükten sonra çok kısa bir süre geçmiş olduğunu sanacaksınız".

53. Kullarıma söyle: Birbirleri ile konuşurlarken sözlerine dikkat etsinler ve en güzel biçimde /hak gasp etmeden, hakaret edip gururu incitmeden, fakat hakkını ezdirmeden ve haksızlık edene gereğini de esirgemeden konuşup tartışsınlar. Yoksa şeytan, oluşacak olumsuz düşüncelerini kışkırtıp aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın pusuda bekleyen apaçık bir düşmanıdır.

**Şeytanın beklediği, insanda olumsuz bir nefse ait bir düşünce enerjisi oluşmasıdır. Çünkü bu olumsuz düşünce enerjisi, bir nevi şeytanı çağırma lambasını yakmakta ve şeytan bu ışıklı çağrı üzerine onu çağıranı kandırmaya çalışmaya ve olumsuz niyetini benimsetmek üzere vesvese sinyalleri göndermeye başlamaktadır.*

54. Rabbiniz sizi çok iyi bilir. O, Kendisinden merhamet isteyene merhamet eder, yanlışında ısrar edenleri ise cezalandırır. Biz Seni onlara vekil olarak ve onları savunmak üzere göndermedik.

**Çünkü Peygamber sadece kendisine vahyedilenleri tebliğ etmekle görevlidir ve herhangi bir şekilde zorlayıcı da değildir.*

55. Rabbin göklerdekileri ve yerdekileri en iyi bilendir. Yemin olsunl Biz, peygamberlerin her birine, birbirinden ayrı faziletler yetenekler ve özellikler vererek gönderdik. Örneğin, Davud'a da Zebur u verdik.

56. Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşmakta olanlara; "Allah'a ulaşmada aracı olarak kabul ettiklerinizi veya O'nun dışında rızasını gözettiklerinizi, yardım etsinler diye çağırın bakalım. Göreceksiniz ki onlar, hiçbir şekilde sizin başınızdaki sıkıntıyı ne kaldırabilirler, ne de engelleyebilirler" diyerek uyar. 57. Çünkü onların bağlandıkları varlıklar, gerçekte onlar da Rablerine yaklaşmak için arayış içindedirler. O'nun rahmetini beklerler ve vereceği cezadan korkarlar. Gerçekten de Rabbinin cezası kaçınılacak bir azaptır.

58. Kıyamet günü gelmeden önce yok ettiğimiz, ya da şiddetli bir felaketle cezalandırdığımız ne kadar ülke olmuşsa, onlara yaptıklarımızın hepsi bir kitapta yazılı olana göre yapılmıştır.

**Buradan anlıyoruz ki, gerçekleşen her aktivite /amel ve bunun karşılığı, belirlenmiş evrensel kurallara göre verilmektedir. Bunlar da ayrıntıları ile Levh-i Mahfuz denilen kitapta bulunmaktadır. Dolayısıyla "Her şey Allah'tan" diyerek, olan olumsuzluğu Allah'a yıkma açık gözlüğü yanlış olmaktadır. Olan ya insanın kendi yaptıklarının sonucudur, ya sınav nedeniyledir veya başkasının sınavı için görevlendirilmiş olmasından dolayıdır.*

59. Şirk koşan insanlara, onları sınayacak işaretler /farklı mucizevi deliller göndermekten bizi alıkoyan şey, daha önceki milletlerin, gönderdiğimiz sınav araçlarımızı /delillerimizi kabul etmeyip yalanlamış oldukları gibi, onların da aynı şekilde yalanlayacak olmalarıdır. Örneğin zamanında, Semud kavmine apaçık bir delilimiz ve onları sınamak üzere dişi bir deve /ortak kamu malı vermiştik. Ancak Semud halkı onun önemini kavrayamadılar ve işkenceyle boğazladılar /kamu malını gasp ettiler. Bu yüzden azabımızı hak ettiler. Biz böylesi işaretlerimizi, toplumlara onları uyarsın ve gerçek yüzleri ortaya çıksın diye bir sınav olarak göndeririz.

60. Seninle olan karşılaşmamızda, Sana Rabbinin tüm insanları çepeçevre kuşatmış olduğunu söylemiştik. Sana çıplak gözle rüya gibi gösterdiğimiz o görüntülerde gördüklerini de, Kur'an'da lanetlenmiş olan Cehennemdeki zakkum ağacını da, Biz, ancak insanların doğru veya yanlış yolda olmayı seçmelerinde bir sınav aracı olarak korkup yararlansınlar diye düzenledik. Biz insanları ayetlerimizle böyle uyarıyor ve korkutulup uyarılsınlar istiyoruz. Fakat gönderdiğimiz ayetlere /delillere rağmen inanmayanlar yine azıtıp duruyorlar.

**Necm-5-18 arası ayetlerde Allah'ın, Hz. Muhammed'i gece yürüyüşü ile Mekke dışındaki Mescid-i Aksa'ya götürüp orada bizzat peygamberlik görevini bildirdiği*

*belirtilmiştir. Bu gece yürüyüşünün bir rüya mı, bir duru görü mü, ilham edilerek yürütülme mi, yoksa bir tebdil-i mekân işlemi mi olduğu tam açıklığa kavuşmamıştır. İşte bu sırada ayrıca O'na verilen peygamberlik görevini ve İns kısmının hafızasına yüklenen Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini, kâinat bilgilerini ve Allah ile yapmış olduğu anlaşmanın diğer konularını hatırlasın diye bazı ilahi gerçekler de gösterilmiş olduğuna ayette değinilmektedir. *Ayette, doğruyu seçmede korkutma yönteminin kullanıldığı, birlikte de özgürce seçim yapmanın istendiği görülmektedir.*

61. Biz Meleklere, planlamış olduğumuz proje gereği yarattığımız "Âdem nedeniyle Allah'a secde edin /ona saygı gösterin ve bu yarattığına yardımcı olun" dediğimizde, İblis dışında hepsi Allah'a secde ettiler, saygı gösterdiler ve yardım etmeyi kabul ettiler. İblis ise "Çamurdan yarattığın birine mi secde edecekmişim /saygı gösterecekmişim?". 62. "Şu benden üstün diye tanıttığın kişiye bir bakl Yemin olsunl Bana, diriliş gününe kadar izin verirsen, çamurdan yarattığın Âdem'in soyunu, çok azı hariç, geri kalanın tamamını azdırıp, Senin güvendiğin gibi olmadıklarını gösterip onları rezil edeceğim" diyerek itirazını sürdürdü.

**Meleklere hitap ediliyor ve içlerinden ismi İblis olanı, karşı çıkıyor. Acaba İblis, Cin neslinin tekâmül etmiş ve Melekler seviyesine çıkmış olanı mıdır? Tabi, bu karşı çıkışı, onun Meleklik makamından kovulmasına ve Cinlerin hastalanmış, yoldan sapmışları olan şeytan grubuna dönmesine neden olmuş oluyor diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

63. Allah da bunun üzerine; "Defol gitl Ancak şunu da bil ki, sana ve sana uyanlara, yapacaklarınıza karşılık olarak Cehennem, bir ceza yeri olacaktır". 64. "İnsanlardan olumsuz nefslerine yönelenler sana uysunlar diye tüm gücünü ve adamlarını seferber et ve insanlardan aldatıcı yönlendirmelerinle kandırabildiklerini kandır, mallarını ve çocuklarını fitne /doğru yoldan saptırıcı olarak kullanarak onları kandırmaya çalış. Çünkü insanlar, şeytanın boş vaatten başka bir şeye söz veremeyeceğini ve sadece kandırmak için uğraşacağını bilemezler". 65. "Fakat şunu da iyice bil ki, sadece Bana ve bildirdiklerime içten ibad eden kullarımın üzerinde senin hiçbir gücün ve etkin olmayacaktır. Çünkü onların koruyucuları /vekili olarak Rabbin yeterlidir" diyerek İblis'i huzurundan kovdu.

**Şeytan, imansızlara musallat edilir. Çünkü bunlar, olumsuz nefslerine daha çok meylederler.*

66. Rabbiniz, denizlerde yarattığı nimetlerden nasibinizi aramanız için, gemileri denizlerde yüzaürendir. Çünkü Rabbiniz, size karşı çok merametlidir /Rahimdir.

**Suya ait fizik prensiplerden biri olan "kaldırma gücü yasası" sayesinde gemiler yüzmektedir. İşte Sünnetullah diye tanımlanan, Allah'ın bu değişmez doğa yasaları ve vahiy kitapları ile belirtilen muhkem /değişmez ana hükümlerdir.*

67. Denizde başınıza bir sıkıntı gelse, hemen Allah'a yalvarırsınız. O'ndan başka yardıma çağırmakta olduklarınız ise hemen kaybolurlar. Fakat Allah, sizi o sıkıntıdan kurtarıp karaya çıkarınca, yine Allah'a ortaklar-eşler yakıştırmaya tekrar başlarsınız. Çünkü insan çok nankördür ve çabuk küfre sapıcıdır.

68. Pekil Allah'ın yeri yarıp, sizi yerin dibine sokmayacağından, yahut başınıza bir felaket getirmeyeceğinden güvencede mi görüyorsunuz kendinizi? Halbuki böyle anlarda, kendinize hiçbir koruyucu ve kurtarıcı bulamazsınız. 69. Yahut Allah'ın izniyle, siz tekrar denize açıldığınızda, üzerinize şiddetli bir fırtına kopararak, şirk koşarak tek Allah'ı inkâr etmiş olmanızdan dolayı sizi boğmayacağından emin misiniz? Halbuki o sırada Bize karşı sizi koruyacak ve kurtaracak tek bir destekçi bile bulamazsınız.

70. Gerçek şu ki Biz, Âdemoğullarını farklı özellikler ve ayrıcalıklarla donattık. Bu sayede karadan ve denizden yararlanmak üzere taşıtlar yapmalarını sağladık. Nimetlerimizden tertemiz ve güzel rızıklar verdik. Ayrıca onları Dünyada yarattıklarımızın birçoğundan daha yetenekli ve üstün yarattık. 71. Biz, onlara doğru veya yanlış bilgi veren ve idareci konumdaki liderleri /imamları ile birlikte huzurumuzda toplayacağımız mahşer gününde, kitapları mutluluk içinde ve sağ tarafından verilecek olanlar, dünyadaki amellerine karşılık olacak ödülleri görünce, kıl payı haksızlığa uğratılmadıklarını da göreceklerdir.

**İnsanın /beşerin, yaratılanların hepsinden değil de birçoğundan daha yetenekli ve üstün yaratıldığı belirtildiğine göre, demek ki bizden üstün ve yetenekli varlıklar ve başka dünyalar veya yaşam yerleri de söz konusudur.*

**Ademoğulları diye tanımlanan şimdiki insana, dünyadaki diğer canlılar, hatta Meleklerden bile farklı özellikler olarak eleştirel akıl, özgür iradesi sayesinde istediği şekilde karar verme ve istediği gibi davranabilme özgürlüğü verilmiş ve tabii ki aldığı kararlardan ve yaptığından da sorumlu kılınmıştır. İşte, insandan beklenen de bu sorumluluk çerçevesinde Dünya okulundaki eğitiminde başarılı olması ve Melek olmayı*

sağlayacak mezuniyet diplomasını almasıdır. Bu arada da verilen nimetlere karşılık, muhtaçlara hiçbir pay vermeyene değer verilmemesi ve şirk koşulma aptallığının yapılmaması istenmektedir.

**Allah ile yaptıkları yeminli anlaşmaya sadık kalmış olduklarından, amel kayıt defterleri sağ taraflarından verilenlere ayrıca Vakıa-27 ve İnşikak-7 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

72. Şunu da iyice bilin ki, Dünyada iken bildirdiğimiz gerçeklere gözlerini kapalı tutanların gözleri, ahrette de gerçekleri tam göremeyecek ve bu nedenle de yanlış yolda /dalalette oluşları ahrette de devam edecektir.

**Demek ki Dünya hayatı ve tekâmül dediğimiz Allah'ın görevli varlığı olan Melekliği hak etme eğitimi bir şekilde ahrette de devam etmektedir diyebiliriz. Tabi Cehennem diye tanımlanan ıslah evi veya ceza evi aşamaları, Cennet'te ise daha üst boyutlara olacak şekilde. Tin-5, Zumer-73 ve Müminun-17 nci ayetlerde, önümüzde aşacağımız 7 boyut olduğu belirtilmiştir.*

73. Ya Muhammed! Şirk koşanlar, Kur'an'dan başka bir şey uydurup 'Allah böyle söylüyor' demen için, nerdeyse Seni vahyettiğimiz Kur'an'dan koparıp saptıracaklardı. Ve eğer istedikleri şekilde konuşup dediklerine uysaydın, Seni candan dost edinecekler ve karşı gelmekten de vazgeçeceklerdi. 74. Şunu da iyice bil ki, Biz Seni güçlü yaratmamış olsaydık yemin olsun, şirk koşanlara meyledip az daha onlara uyacaktın.

**Hz. Muhammed, Kâbe'yi tavaf ederken müşrikler Ona "Gel de putlarımıza dokun da biz de Senin Rabbini tanıyalım" teklifinde bulununca içinden "Söylediklerini yapsam ne çıkar ki, çünkü Allah nasıl olsa Benim gerçek düşüncemi biliyor" diye geçirince bu ayetler indirilmiştir. Demek ki Hz. Muhammed, beşer olmasıyla başlangıçta çelişkiler yaşıyor.*

**Burada, Hz. Muhammed'in, Kur'an dışında ve yine sanki Allah'ın sözleriymiş gibi ikinci bir kitap oluşturması yasaklanmış olmaktadır. Zaten Hz. Muhammed'e ve tebliğ ettiği Kur'an gerçeklerine karşı çıkanların bir numaralı hedefi Kur'an ve O'na alternatif bir kitap oluşturmak olmuştur. Bu nedenle de Kur'an'ın yanına rakip veya eksik tamamlayıcı olarak ikinci bir kitap konulması, hem kitabın sahibi olan Allah'ın eksikliği varmış gibi bir yanılgıya, hem de bu ikinci kitabı söylediği rivayet edilen Hz. Muhammed'i, Allah'ın yanına dini kural koyucu olarak koymak gibi de olacaktır. Çünkü Kur'an, lider konumunda olan Ebu Süfyan, Ebu Cehil ve Ebu Leheb gibilerinin lider pozisyonunda kullanmakta oldukları Rab unvanlarını, tefecilik mesleklerini ve Kâbe'deki putlardan gelen gelirlerini bir devrim niteliğinde ortadan kaldırmıştır. Bu amaçla da asırlardır olduğu gibi, şimdi de aynı gruplarca Kur'an'ı insanlardan uzaklaştırma hedefi ve stratejisi devam etmekte ve Furkan-30 ncu ayette belirtilen Hz. Muhammed'in korkusu halâ gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Bunu da sağlamak üzere, Hz. Muhammed'e bir nevi iftira olan uydurma ve Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymayan /sahih olmayan sözlerini kitaplaştırarak işe başladılar. Ayrıca insanların Kur'an'ı anlamalarını, dolayısıyla da dinin muhkem /değişmez amaç hükümlerini öğrenip yaşamlarını düzenlemelerini engellemek üzere ve anlaşılmaması için zorlayıcı endirekt yollar ve uygulamalar üretip durdular ve cahil insanları halâ kandırmaktadırlar. Ve Kur'an'a yaklaşılmasını ve okunmasını zorlaştırıcı yöntemleri "mubah olan budur, Arapçasıdır, böyle de sevap kazanırsınız" gibi sözde iyi niyetli yaklaşımlarla uygulatmaktadırlar. Dolayısıyla da insanlar, böylelerine kanarak ilahi temel ders kitaplarını öğrenmeden, Dünya okulundan mezun olma hayaline itilmiş olmaktadırlar. Bu konuya Müddessir-54-55, Meryem-97, Taha-1/3, Şuara-195-196, nci ayetlerde de değinilmiştir. *Burada, ayrıca Hz. Muhammed'in normal bir insandan çok daha farklı ve üstün özelliklerle yaratılmış olduğu da belirtilmiş olmaktadır.*

75. Eğer onlara uysaydın, o zaman da Sana hayatın ve ölümün sıkıntılarını katlayarak tattırırdık. Bu sırada da Bize karşı bir yardımcı da bulamazdın.

**Buradan, Hz. Muhammed'in Kur'an dışında başka bir kitap oluşturma tuzağına düşmediği anlaşılmaktadır.*

76. İşte onlara karşı koyup Seninle baş da edemeyince, az kalsın Seni daha işin başında iken yurdundan temelli çıkaracaklardı. Bilmiyorlardı ki, başarılı olsalardı Senden sonra onlar da orada fazla kalamazlardı. 77. Gerçi Senden önce gönderdiğimiz tüm resuller için öngördüğümüz sünnetimiz /uygulama prensiplerimiz gereği, olayların seyri hep böyle göç etmeleri şeklinde olmuştur. Bizim sünnetimizde /sistemimizde /uygulamalarımızda herhangi bir tutarsızlık göremezsin ve işte Sen de onlar gibi göç ettirildin.

**Toplumu aydınlatana karşı çıkılması, eziyet edilmesi ve göçe zorlanması kaderidir. Allah'ın Kur'an'da bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümler halindeki uygulama önerileri, Sünnetullah'tır. Dolayısıyla da gerçek sünnet, Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler, bunları öğrenmek, benimsemek ve Hz. Muhammed gibi bunlara göre*

yaşamak demektir. Bu nedenle de "sünnettir" diye söylenen hiçbir şeyin Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri ile çelişmemesi şarttır. Çünkü Kur'an, sünnet kelimesini, Allah'ın evrensel uygulama prensipleri için kullanmıştır. Hz. Muhammed'in de uyduğu sünnet budur.

78. Ya Muhammedl Daha uygun olacağı için Güneşin batışından, gecenin yarısına kadar salâtı ikame et, sabahın erken saatlerine kadar bir vakitte kendin ayrıca kalk ve Kur'an'ı öğrenmeye çalış. Çünkü o vakitte insan zihni okunanı kavramaya daha elverişlidir ve dolayısıyla da Kur'an o saatlerde daha kolay öğrenilir.

**Dikkat edilirse burada "salâtı ikâme et" ifadesi, Müzzemmil-20 nci ayette de olduğu gibi, Kur'an eğitiminden ayrı kullanılmıştır. Buna göre salât kelimesini "günün telaş ve koşuşturmaları bittikten sonra, Güneş'in batışından sonraki gece saatlerinde insanları Sosyal dayanışma için topla, ayrıca bu sırada Kur'an eğitimi de yap" anlamında olduğunu söylemek doğru olmaktadır. Çünkü bundan sonraki ayetler hep Kur'an ile ilgilidir. Yine Allah'ı anmanın özellikle akşamdan sabaha kadar olan Güneş'siz anlarda yapılması ayrıca Rum-17, Hud-114 ve Nur-58 nci ayetlerde de önerilmektedir. Hz. Muhammed'in akşam toplantıları düzenleyip Kur'an'ı nasıl ve ne amaçla anlatıp öğretmesi gerektiği Müzzemmil-1-4 ayetlerlerde de açıkça belirtilmiştir. Ancak bu toplantılar sırasında namaz da kılınmış olabilir. Fakat ayetten, sosyal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetinin Kur'an eğitimi ile birlikte kullanılması, Hz. Muhammed'e de özellikle bu 2 konuyu önemsemesi gerektiğine dikkat etmesi gerektiğini göstermektedir. Dolayısıyla Hz. Muhammed'in izinde olan bizlerin de, Sosyal dayanışma ve yardımlaşma toplantıları ile toplumsal faaliyetlerine öncelik vermemiz, buna ilişkin kurumlar (Vakıf, Dernek, Huzur evi, Sığınma evi vs) oluşturmak ve bu arada da, insanlarımızın anlayabilecekleri şekilde, birer muhkem /değişmez amaç hüküm olarak Kur'an'ı anlayarak ve düşünüp yaşamlarına uygulasınlar diye birlikte "Kur'an'ı anlayıp öğrenme toplantıları" yapmamız gerekmektedir. İşte Bakara-238 nci ayette geçen Salatıl Vusta ifadesinin "Sosyal yardımlaşma, dayanışma + Kur'an eğitimi ve Namaz" üçlüsünün uygulandığı ortak toplantı demek olduğunu düşünüyorum. Ancak böylesi 3 aşamalı toplantıların sadece bir gün olarak Cuma gününe sınırlandırılması yerine, bunların birkaç günde ve özellikle de akşam vakitlerinde yapılması gerekir diye düşünüyorum.*

79. Geceleyin herhangi bir vakit ek olarak uykudan kalk ve Kur'an'ın anlatmak istediğini iyice anlayıp düşünerek /konsantre olarak çalış ki, böylece Rabbin Seni belki onurlu makama /Makam-ı Mahmud'a yükseltir. 80. Ve "Rabbim, Kur'an'a çalışmaya başlayışımı ve ayrılırkenki anlayışlarımı doğru ve tutarlı kıl. Katından beni güçlü kılacak bir destek ver" diye de Allah'a dua et.

**Burada, Hz. Muhammed'e Kur'an'ı anlayarak ve düşüne düşüne okuyup çalışması ve dua ile başlanılması önerilmekte olup, bu öneri aynı zamanda bütün insanlara da yapılmış olmaktadır. Fakat iman edenleri Kur'an'dan uzaklaştırma çabası olanların kandırması ile Hz. Muhammed'in gece Kur'an'a çalışması, namaz kılması şekline çevrilmiş ve asırlarca bu kandırmaca devam ettirilmektedir. Özellikle gece, dinlenme vakti veya fırsat buldukça okuma tercihine yönelik olan 3 ncü öneri Müzzemmil-1-4, Neml-86, Furkan-64 ve İnsan-25 nci ayetlerde de yapılmıştır. Kur'an'ı okuma ile ilgili diğer 4 tavsiye şunlardır; 4) Nahl-98 nci ayette belirtildiği gibi "Euzubillahi mineşşeytanirreciym-Allah'ım kovulmuş şeytandan koru" diyerek, 5) Nisa-43 ncü ayette belirtildiği gibi açık zihinli iken okumak, 6) Müddessir-50 de açıklandığı gibi aslandan korkan eşekler /merkepler misali günah işleme korkusu içinde olmamak ve 7) Vakıa-79 ncu ayette istenen "peşin ön yargılardan arınmak, şirk koşan olmamak ve içten istekli olmak". Ki bu muhkem /değişmez amaç hükümler, birer tavsiye özelliğinde olan emirlerdir. Kur'an'ın hiçbir yerinde bu muhkem /değişmez amaç hükümler dışında abdest alınması, kadınla ilgili başını örtme zorunluluğu veya ay halinde olmaması ile ilgili şartlar söz konusu edilmemiştir. Böylesi engeller koymak ise, Fussilet-26 ncı ayette belirtildiği gibi, şirk koşanların Kur'an'ın okunmasını engelleme isteklerinin gerçekleşmesini sağlayacak ve Furkan-30 ncu ayette belirtildiği gibi insanların Kur'an'dan uzaklaşmasına yol açacaktır.*

81. Ve şirk koşanlara şunu bildir: "Gerçek olan /hak olan Kur'an geldi, yanlış /batıl ise ortadan kalktı. Şüpheniz olmasın ki, yanlış /batıl olan, önünde-sonunda yok olmaya mahkûmdur".

82. Biz Kur'an ile indirdiğimiz gerçekleri, Allah'ın bir rahmeti olmak üzere müminlere bir yol gösterici olarak ve bir ilaç gibi dindeki yanlışları düzeltici ve ahlakı iyileştirici /şifa verici olsunlar diye indirdik. Şirk koşma hastalığına tutulanların ve Onu reddedenlerin ise aksine, inatlaşmaları ve dolayısıyla da sapkınlıkları daha da artar. 83. Gerçekte, yapısı nedeniyle Biz insana nimetimizi arttırdığımız zaman, Bizi hatırlamaz ve uzaklaşmaya yönelir. Kendisine olumsuzluk ve şerr /sıkıntı gelince de hemen umutsuzluğa kapılır ve Allah'a olan güvenini kaybeder.

84. Ya Muhammedl Bu şekilde "Herkesin değil de, kişinin kendi karakterine

/huyuna ve iman durumuna uygun davranacağını ve sonunda kimin doğru yolda /hidayet üzerinde olduğunu ise, Rabbinin daha iyi bileceğini ve değerlendireceğini söyle".

**Dolayısıyla burada da, kişinin iman durumunu, sadece Allah'ın değerlendireceği vurgulanmaktadır. Bu nedenle, bir kişinin iman durumu hakkında karar vermek, bir nevi Allah'a şirk koşmak olacaktır.*

85. Ya Muhammedl Sana ruhtan sorarlar. Soranlara; "Ruh, Rabbinin emrindendir /yarattıklarındandır ve emrine göre hareket edendir. Size ruh hakkında, ancak algılayabileceğiniz kadar ve çok az bir bilgi verilmiştir" diye açıklama yap.

**Ruh, Kur'an'da hep tekil, Melekler ise çoğul olarak ifade edilmektedirler. Beşer dediğimiz varlık da, dünyada "Melek olabilme eğitimi" gören öğrenci Ruh ve bunun eğitiminde rehberlikle ve koruyuculukla görevlendirilmiş rehber-öğretmen Melek (saik ifadesi Kaf-20 nci ayette geçmektedir) ve bu Meleğe yardımcı Melekler bulunmaktadır diye düşünüyorum. Doğrusunu Allah bilir.*

86. Şunu da bil ki Biz uygun görürsek, Senin dünya öğrencisi olan Ruhunun hafızasına vahyettiğimizi /Kur'an'ı geri alırız /O' nu hafızandan sileriz. Sonra onu tekrar alabilmek için, Bize karşı Sana yardım edecek bir vekil /yardımcı da bulamazsın. 87. Gerçek şu ki, vahyettiğimiz Kur'an, Rabbinden verilmiş bir rahmettir ve bu nedenle de Senden böyle bir silme yapmıyoruz. Çünkü Rabbinin Sana olan lütfü çok büyüktür ve bunun kıymetini bil. 88. Bu arada insanlara; "Tüm İns ler /öğrenci Ruh'lar ve Cin'ler, bu Kur'an'ın bir benzerini yazmak amacıyla bir araya gelseler ve birbirlerine destek de olsalar, onun bir benzerini asla yazamazlar" diyerek Kur'an'ın önemini bildir.

89. Gerçek de şu ki Biz bu Kur'an'da, insanların anlamaları ve ders alıp yararlanmaları için, her türlü örneği ve bilgiyi verdik. Ama insanların çoğunluğu, Allah'a şirk koşup bildirdiklerini red ederek küfre sapmalarında hala direniyorlar. 90. Ve diyorlar ki: "Ya Muhammedl Bize yerden bir kaynak fışkırtmadıkça Sana asla inanmayız ve uymayız". 91. "Veya bizi inandırabilmen için, kendine hurma ve üzüm bahçeleri ayarlayıp, içinden gürül gürül nehirler gibi sular akıtmalısın". 92. "Veya iddia ettiğin gibi, gökten üzerimize parçalar yağdırmalısın veya Allah'ı ve elekleri bizi ikna edecek birer delil olarak karşımıza getirmelisin". 93. "Ya da som altından bir sarayın olmalı veya göğe yükselmelisin ve oradan da bize, okuyacağımız hazır bir kitap getirmelisin, aksi takdirde göğe çıksan da inanmayız". Ya Muhammedl Onlara de ki; "Size ilettiğim şeyler Rabbime ait güçlerdir ve O yüceler yücesidir. Ben ise Allah'ın görevlendirdiği elçi /resul olan bir beşerden başka bir şey değilim ki" şeklinde cevap ver.

**Ben de 89 ncu ayette belirtildiği gibi, Kur'an'ın hızlı ve hatim edilme ön yargısı ile yaklaşılan bir Ramazan ayı kitabı değil, tüm yaşam boyunca ve her gün az da olsa okunacak bir bilgi kitabı olsun diye uğraştım. Bu amaçla da güncel yorum ve açıklamalarımı hemen ayetin devamı şeklinde yerleştirdim ki, bir ayet iyice anlaşılmadan sonraki ayete geçilmesin.*

**İsra-93 te, müşriklerin Hz. Muhammed'in göğe yükselmesi gerektiği istekleri "Ben bu dediğinizi yapamam, çünkü Ben sadece bir beşerim" dediterek reddedilmiş olduğu halde, 200, yıl sonra bu isteklerini Miraç ismi altında rivayet şeklinde dile getirilmiştir. Örneğin ilk 8 hadis kitabında Miraç konusu bulunmamaktadır. Benzer bir rivayet eski Mısır, İran ve Mezopotamya kültürlerinde bulunmakta ve Kanatlı at -Pegasus (veya Burak) tanımlaması ile bulunmaktadır*

94. Ey peygamberl Zaten her ne zaman kendilerine yol gösterici bir elçimiz geldiğinde, insanların: "Allah, bizim gibi bir insanı mı bize elçi olarak gönderdi" demeleri, onların inanmalarını engelleyen ana düşünceleri olmuştur. 95. Sen de önceki peygamberler gibi Melek elçi isteyenlere; "Eğer Yeryüzünde yaşayanlar Melekler olsaydı, biz de o zaman onlar gibi, elçi olarak bir Melek gönderirdik". 96. "Aramızda, Benim elçiliğimin gerçek olduğunu bilen olarak Allah yeter. Çünkü Allah, kulları ile ilgili sürekli haber alan, onları gören ve her an izleyendir".

97. Her kim de doğruya /hidayete yönelirse, Allah da o kişiyi destekler ve ulaşmak istediği doğruya ulaştırır. Her kim de şirk koşup inkârda direnirse, o kişiyi de sapkınlığında bırakır ve böyleleri Allah'tan başka bir koruyucu /dost /veli de bulamazlar. Daha sonra da Allah onları kıyamet gününde, gerçeklere körleşmiş, dilsizleşmiş ve sağırlaşmış halleriyle toplayacaktır. Hesaplarının yapılmasından sonra onların varacakları yer Cehennem olacaktır. Ateşi soğudukça da alevlerini arttıracağız.

98. İşte ayetlerimizi red edip şirk koşanların cezaları böyle olacaktır. Çünkü onlar: "Kemik ve toz toprak haline geldikten sonra mı, yeniden bir yaratılışla diriltileceğiz?" diyerek, ayetlerimizi alaya alıp yalanladıkları için, bu cezayı hak etmiş olacaklardır. 99. Onlar, gökleri ve yeri yaratan Allah'ın, hem bunları, hem de kendilerini yeniden yaratmaya gücünün yeteceğini düşünemiyorlar mı? Bu

diriltmenin olacağı gün için belirlenen süre dolunca, mutlaka gerçekleşecektir. Ancak bildirdiğimiz gerçekleri red etmiş bulunan zalimlerin, küfürlerinden başka bir şeye aldırdıkları olmuyor.

100. Ya Muhammedl Onlara; "Eğer Rabbimin rahmet hazineleri sizin elinizde olsaydı, az bir miktar da olsa başkalarına verince tükenir korkusuyla, muhtaç olanlara bile yardım /infak etmez, cimri davranır ve elinizde tutardınız. Çünkü insanoğlu çok cimridir" diyerek cimriliklerini hatırlat.

101. Bir zamanlar Musa'ya da, İsrailoğullarına götürmesi için, anlaşılır açıklıkta, ilahi deliller olarak dokuz tane delil vermiştik. Musa'nın onları kullandığını öğrenen Firavun; "Ya Musal Ben Senin büyülenmiş olduğunu düşünüyorum" diyerek karşı çıkınca, 102. Musa da Firavun'a; "Göklerin ve yerin Rabbinden başkasının bu ilahi gerçek bilgileri indirmediğini ve bunların da tek Allah'a iman etmemiz için birer delil olduklarını Sen de çok iyi biliyorsun. Ya Firavunl Yemin olsun, Ben de seni mahvolacak biri olarak görüyoruml" diye cevap vermişti. 103. Karşı çıkışında ısrarcı olan Firavun, Musa'yı ve halkını toptan yok etmek isteyince, Biz de onu ve beraberindekileri birlikte suda boğduk.

**Hz. Musa'ya 10 emir dışında verilen 9 delil ise şunlardır: Elinin soluklaşması, Asa'nın özellikleri, alimlerin bildiklerini bozması bilgisi, Tufan, Kıtlık, Haşerelerin istilası, Çekirge istilası, Nil nehrinin sularının suların kanlanması ve kurbağaların istilası.*

104. Kurtulan İsrailoğullarına da, "Artık yeryüzünde uygun gördüğünüz şekilde yerleşin. Vaadimiz olan ahret günü vakti geldiğinde de, bütün insanlar gibi sizi de hesap vermek üzere huzurumuzda toplayacağız" dedik.

**Burada, İsrailoğulları'nın kendilerini farklı ve günahları af edilecek bir kavim olarak görmelerinin asılsızlığına ve bütün insanlar gibi olduklarına değinilmiştir.*

105. Ya Muhammedl Gerçekten Biz Kur'an'ı bir gerçek olarak, aslından hiç değişmeksizin ve gerçekleri bildirmek üzere indirdik. Seni de, onunla insanları müjdelemen ve uyarman için gönderdik. 106. Ve insanlara sindire sindire öğrenip iyice anlatıp, kavratasın ve onlar da anlayıp düşünüp benimsesinler diye, Biz onu Sana, koşullara uygun olarak, bölüm bölüm ve yavaş yavaş indirdik.

**Kur'an, 5 gaybe iman edip, her biri birer ibad etme yöntemi demek olan muhkem /değişmez amaç hükümlere göre olumlu ameller gerçekleştirenleri müjdelemek, iman etmeyen ve olumsuz ameller gerçekleştirmekte olanları ise akıbetleri için uyarmak üzere ve bir meslek kitabı olmamak üzere indirilmiştir.*

107. Sen de insanlara, "Kur'an'a ister inanın, ister inanmayın. Daha önce gönderdiğimiz kitaplarla kendilerine bilgi verilmiş ve vahyin ne olduğunu bilen kimselere /Yahudi ve Hıristiyan bilginlerine Kur'an okunduğu zaman, inanarak hemen secde /kabul ederler". 108. "Ve 'Rabbimiz yüceler yücesidir ve Rabbimizin geleceğini vaad ettiği Kur'an'ın gelişi gerçekleşmiştir' diyerek Kur'an'ın doğruluğunu tekrarlarlar". 109. "Ve ağlayarak inançlarını daha da yoğunlaştırırlar. Çünkü Kur'an, kitap sahibi bilginlerin imanlarını arttırıcı ve bildikleri ilahi gerçekleri pekiştirici bir kitaptır" diyerek açıklamalarda bulun.

**Burada, "secde ederler" ifadesi, "kabul edip reddetmezler ve benimserler" anlamındadır. Ayrıca secde ederek namaz kılma /Allah'a dua etme şekli Yahudi ve Hıristiyanlarda da var.*

110. Yine insanlara, "İster Allah, isterseniz de Rahman diye dua edin. Hangi isimle dua ederseniz edin fark etmez. Çünkü tüm güzel isimler /Esma-ül Hüsna O'nundur". Sen de salâtın /sosyal yardımlaşma ve /veya Kur'an eğitimi toplantılarınız sırasında ne çok bağırarak, ne de anlaşılmayacak kadar çok sessiz konuşma, ikisinin arasında bir sesle konuş ki tebliğ ve açıklamalarını herkes duyup anlayabilsin".

**Kur'an'ın indirilmeğe başlandığı dönemde, Hz. Muhammed'in sosyal dayanışma ve Kur'an eğitimi toplantıları gizli yapılıyordu. Bu nedenle de, toplantı sırasında, dikkatli olunması ve aleyhlerinde olanların bu toplantılarını fark etmemeleri için bağırmadan konuşmaları ikaz edilmektedir. Sonraki ayet, bu anlamı desteklemektedir. Yine bu ayette, şirk koşanların putlarına verdiği isimlerin, gerçekte sadece Allah'a ait olması gerektiği de vurgulanmaktadır. En güzel isimlerin sadece Allah'a ait olması gerektiği ve gerçekte okyanusların bile mürekkep olsa bile Allah'ın özelliklerini yazmaya yetmeyeceği Lokman-27 ve Kehf-109 ncu ayetlerde belirtilmiştir. Dolayısıyla da Kur'an'da Allah'a ait olarak belirtilen isimlerin anlamına yönelik özellikler, ancak Allah'a ait ilahi ve ulvi özelliklerdir ve hiçbir kulda düşünülemez.*

111. Ve bu toplantılarınızda "Tüm övgüler /hamd edişler /teşekkürler, çocuk edinmeyen, yönetimde ve mülkiyette ortağı olmayan, hiçbir şeyden aciz olmayan ve bundan ötürü bir yardımcıya /veliye gereksinim duymayan Allah içindir" diyerek Allah'ı olabildiğince de yücelt.

51. YUNUS (10)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Ra. İşte bunlar o her şeyi kuşatan bilgilerle dolu kitabın /Kur'an'ın işaretlerindendir /ayetlerindendir /şifrelerindendir.

2. Aralarından seçilmiş bir kişiye, Muhammed'e; "İnsanları uyarsın ve Rableri ile yapmış oldukları anlaşmalarına her bakımdan sadakat göstermeleri nedeniyle öne geçmiş olan iman edenlerin, Rab'leri yanında önemli bir yere sahip olacaklarını müjdelesin" diye vahiy göndermemiz, kendilerine garip mi geldi ki şirk koşup küfre sapmış olanlar: "Dikkat edin, bu adam kesin bir sihirbazdır" deyip insanları karşı çıkmaya çağırıyorlar.

**Burada, beşer olarak dünyaya gönderilmeden önce, bütün insanların İns kısmına 7 konunun yüklendiği ve bu konulara ilişkin anlaşma yapılıp sadakat sözü alınmış olduğu belirtilmiştir. Anlaşmanın ayrıntılıları için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

3. Şu kesin bir gerçektir ki gökleri ve yeryüzünü altı dönemde /aşamada yaratan, sonra da tüm işleri yönetmek üzere arş üzerine egemen olan Rabbiniz, Allah'tır. O'nun izni olmadan hiç kimse bu düzeni değiştiremez ve başkasına şefaat /günahlarını af edemez. İşte Rabbiniz olan Allah budur. Artık sadece böyle bir Allah'a ibad edin /O'nun kulu olun, sakın şirk koşmayın. Halâ düşünüp akıl erdiremiyor musunuz?

**"İbadet et" kelimesi "kulu olduğunu ifade et" anlamında bir kelimedir. İnsanın da Allah'a kul olduğunu ifade etmesi, Allah ile yapmış olduğu anlaşmanın şartlarına uyması, 5 gaybe iman etmesi ve Kur'an'ın bütün kesin emirlerini birer ibad etme yöntemi, yani kul olduğunu ifade etmek amacıyla içtenlikle uygulaması demektir. Yoksa sadece şekilsel ibad etmeler /nüsuklar olan Namaz, Oruç ve Hac'cı İslam'ın şartları olarak görmek değildir. "Arş" denilen yerin de genel ilahi idare merkezi olduğunu söyleyebiliriz.*

4. Hepinizin dönüşü /hesap vermek üzere toplanmanız, mahşerde Allah'ın huzurunda mutlaka olacaktır. Bu, Allah'ın koyduğu değiştirilemez bir yasadır. Allah, yaratılışı başlatır ve sonra onu sürekli tekrarlar. Yarattığı insanlardan iman edip salih /yararlı işler üretenleri de adil bir şekilde ödüllendirir. Şirk koşarak küfre sapanlara ise, inkârlarına karşılık olarak kaynamış derecede bir içecek verilecek ve acı bir azap içinde olacaklardır.

**Burada yoktan var etme olan yaratılış "Halk etme" kelimesi ile ifade edilmektedir.*

5. Allah, Güneş'i bir ışık ve ısı kaynağı, Ay'ı da bir aydınlatıcı yaptı. Yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için de Ay'a değişik şekiller ve dönemler düzenledi. Allah, bütün bunları rastgele değil, gerçek bir işleyiş yasasına göre belirlemiştir. Allah, niyetlenmiş olanlar bilgi sahibi olsunlar, anlayıp üzerlerinde düşünsünler ve benimsesinler diye ayetlerini bu şekilde kolay ve ayrıntılı olarak açıklamaktadır.

**İşte bu özelliği ile Kur'an, bütün insanlara, kendi anlayış kapasitelerine göre anlayabilecekleri kadar anlamalarının da sevap olarak kabul edileceği ve bir meslek kitabı olmayan, ilahi bir ders kitabıdır.*

6. Gece ile gündüzün sürekli uzayıp kısalarak, birbirini takip etmesinden ve Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde, takva sahibi bir toplum için deliller ve imanlarını kuvvetlendirecek ibretler bulunmaktadır.

**Gece ve gündüzün birbirini takip etmesinden, beşerlerin de diriliş ve ölüm döngüsünde olduklarını ve bunun da Dünya okulu eğitiminde başarılı olmak amacıyla birden fazla sayıda tekrarlanacağını düşünüyorum. Ancak, her bir ömür, beşere tanınan bir başarılı olma fırsatı demektir ve sonraki bir yaşamın çok daha riskli ve zor olabileceğini daima akıldan çıkarmayıp, Temel Kavramlar bölümünde açıkladığım gibi ibad etmenin şartlarını yerine getirmek çabası içinde olmak şarttır diyorum.*

7. Tekrar dirilip hesap vermek üzere mahşerde huzurumuzda toplanmayı ummayanlar, dünya hayatından hoşlanan ve tamah edip bağlananlar ve gerçekleri bildirdiğimiz ayetlerimizi red edip gafil durumda olanlar. 8. İşte onların, varacakları yer, yaptıklarına karşılık olarak Cehennem ateşi olacaktır.

9. İman edip salih ameller gerçekleştirmek üzere çaba gösterenlere gelince, Rableri onları doğru yol olan bu yönelişlerine kavuşturacak ve içlerinden nehirler akan nimetlerle dolu Naiym Cennetlerine yerleştirecektir. 10. Onların Cennetteki duaları; "Allah'ımızl Sen çok yücesin" ve birbirleri arasındaki ilk hitapları, "Size selam olsun" ve dualarının sonu da "Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun" olacaktır.

**Hamd etmek, dünya eğitim fırsatı yanında, verdiği imkânlar (servet, sağlık, akıl, bilgi, meslek, makam vs) nedeniyle Allah'a teşekkür etmek ve minnet duygusu içinde bildirdiklerine uyma çabası içinde olmak demektir. Bunun da, sadece sözel değil, ancak yaratılanlara bir şekilde (maddi, organ bağışı, manevi destek, bilgilendirme vs) katkı*

sağlamakla yapılması gerektiği Sebe-13 ncü ayette vurgulanmıştır.

11. İnsanların iyilikte acele ettikleri gibi, eğer Allah da, şirk koşarak inkâr edenleri cezalandırmada acele etmiş olsaydı, onların yaşam süreleri /ecelleri çabucak bitirilmiş olurdu. Bizimle hesap vermek üzere karşılaşmayı ummayanları Biz, azgınlıkları içinde aldanışa batmış, gerçeklere körleşmiş ve şaşkın bir durumda bırakırız ki battıkça batsınlar.

12. İnsanoğlunun imanlarında içten olmayanının başına bir felâket, bir sıkıntı geldi mi, yatarak olsun, ayakta veya oturarak olsun, her an ve durumda bize yalvarmaya başlar. Ama ona zarar veren sıkıntıyı kendisinden giderdik mi, hemen unutur ve şımarıp sanki başına gelen o felâketten dolayı, daha önce Bize hiç yalvarmamış gibi davranmaya başlar. Biz de böyle davranan nankörlere, olumsuz amellerini cazip gösterip hatalarını pekiştiririz.

13. Gerçek şu ki Biz, sizden önceki nice nesilleri, nankörlük edip zulme yöneldikleri için yok etmiştik. Halbuki o nesillere de, bizim gönderdiğimiz elçiler apaçık delillerle gitmişlerdi. Ama onlar, yine de iman etmemişlerdi. İşte suçlu /nankör toplumları ancak uyarılarımızdan sonra ve bunlara uymamakta ısrar edince cezalandırırız. 14. Sonra da, halife /görevlilerimiz olmayı becerip, beceremeyeceğinizi anlamak üzere sizleri yeryüzüne yerleştirdik.

**Halife oluşu, bir öncekinin yerine devamlılığı sağlamak üzere görev alış veya varis oluş şeklinde biliyorsak da, ceza olarak helâk edilmiş olan bir neslin yerine varis olmak gerçekçi olmamaktadır. Bu nedenle de "Halife oluş" ifadesinin "Dünya okulunu başarmak ve Melek olarak görev alabilmek" olarak anlamlandırmanın, A'raf-20 nci ayetteki açıklamalara göre, daha doğru olacağı görüşündeyim. Bu konuda açıklama Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

15. Ey Peygamberl Sen de halkına, gerçekleri açıkça bildiren ayetlerimizi tebliğ ettiğin zaman, öldükten sonra bize kavuşmayı akıllarına sığdıramayanlar, "Ya Muhammedl Bize, bu Kur'an'dan başka bir kitap getir yahut da, o Kur'an'ın içindekileri değiştirl" diye itiraz edecekler. Onlara, "Kur'an'ı kendi kendime değiştirmem hiç mümkün değil. Çünkü Ben, yalnızca bana vahyedilene /bildirilene uyarım. Kur'an dışında kendiliğimden bir söz uyduramam. Rabbimin vahyettiklerinin dışına çıkarsam büyük günün azabından korkarım" de ve Sen'den Kur'an dışında başka sözler beklememeleri konusunda uyar.

**İşte bu nedenle Hz. Muhammed, vahiy yolu ile Kur'an dışında başka bir kitap yazmamış ve Kur'an'ın etkinliğini olumsuz etkilemesin diye yazılmasına da müsaade etmemiştir. Peygamberin Kur'an'a dayalı aldığı kararlar, o günkü topluma ve şartlara göre ve Kur'an'a göre sonuçlandırılmış birer içtihat olmaktadırlar. Bu konudaki ikaz ayrıca Bakara-79, Hakka-44 ve İsra-73 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Ayrıca Peygambere danışmanın, Kur'an'a danışmak ve ona göre hüküm vermek olduğu Mücadele-13, Nisa-64 ve Maide-48-50 nci ayetlerde vurgulanmıştır.*

16. Ey Muhammedl De ki: "Eğer Allah elçi olarak beni görevlendirmemiş olsaydı, bu Kur'an'ı Bana bildirmez, Ben de size okuyamazdım ve sizin de ondan haberiniz olmazdı. Çünkü yıllarca aranızda yaşadım. Şimdiye kadar kendiliğimden böyle bir şey söyledim mi? Aklınızı kullanıp düşünsenizel".

**Hz. Muhammed, her söylediğinin mutlaka Kur'an'a uygun olduğunu vurgulamıştır; "Ben size (kendiliğimden) ne bir şey veriyor, ne de sizi bir şeyden menediyorum. Ben sadece bir memurum (Allah'ın emrine göre veriyorum)-Kütubu sitte-5973 ".*

17. Öyleyse Allah adına yalan uydurup O'nunla aldatandan, ya da Allah'ın ayetlerini kabul etmeyenden daha zalim kim olabilir? Bilesiniz ki böylesi suçlular asla mutlu olmazlar ve iflah etmezler.

18. Şirk koşanlar, Allah'ın yanında, kendilerine ne zarar, ne de yarar veremeyen şeylere tapıyorlar ve "Bu taptıklarımız, Allah'la beraber ve O'nun bize şefaat etmesi /günahlarımızı af etmesi için aracılık edecekler" diyorlar. Ey Peygamberl De ki: "Ey şirk koşanlarl Siz Allah'a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi söylüyorsunuz? Halbuki Allah çok yücedir ve şirk koştuğunuz şeylerden çok uzaktır ve onları da yaratandır".

**Dolayısıyla şefaat /günahları af etmek, sadece Allah'a ait bir yetkidir ve ancak O'nun izin verecekleri, O'nun adına şefaat edebileceklerdir. Aynı konu Zümer-44 ve Sebe-23 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır. Hatta Allah izin vermedikçe peygamberler de dahil şefaate yetkili olamayacaklardır diyebiliriz. Bu duruma göre de insanların birbirleri için "Günah çıkarma" diye bir şey uygulamaları kesinlikle söz konusu değildir. . Dolayısıyla da bu ayette Allah tarafından, "Benimle sakın bir aracı vasıtasıyla iletişim kurmayın" ikazı yapılmaktadır. Yoksa böylesi bir kural önermek, ek haramlaştırma ve Allah'a iftira demek olacaktır. Hıristiyan papazlarının da yapacakları, günahını itiraf edeni inlemek, onu rahatlatmak ile sınrlı olmalı ve günah affetmeye yanaşmamalıdır. Dolayısıyla da bu ayette Allah tarafından, "Benimle sakın bir aracı vasıtasıyla iletişim*

kurmayın" ikazı yapılmaktadır. Yoksa böylesi bir kural önermek, ek haramlaştırma ve Allah'a iftira demek olacaktır.

19. Şunu iyice bilin ki, insanlar ilk yaratıldıkları zaman, tek bir ümmet idiler ve hepsi de öncelikle bu konularda tek bir dine bağlıydı ve tek bir Allah'a ibad ediyorlardı. Sonradan anlaşmazlığa düştüler, inanan ve inkâr edenler olarak ayrıldılar. Eğer, cezanın ertelenmesiyle ilgili Rabbinin vermiş olduğu bir sözü olmasaydı, şirk koşup küfre sapanları, ihtilafa düşmeleri nedeniyle hemen cezalandırır ve işleri bitirilirdi.

**İnsan neslinin, ilk yaratılış döneminde tek Allah, tek İslam dini ve tek İnsan nesli inancında olduğu ayrıca Tin-5 nci ayette de belirtilmiştir. Kabul edildiğine göre, insan nesli Adem'den sonra Nuh'a kadar bu inançtaydı.*

**Hz. Muhammed insan neslinin tekliğine ilişkin şunları söylemiştir: "Tüm insanlar, Allah'ın iyalidir /ev halkıdır", "Dünya bir gemidir ve bir yolcu olumsuzca bu gemiyi delse, bu hareket sadece gemiyi deleni değil, bütün yolcuları tehlikeye sokar. Dolayısıyla da böylesi kötü bir sonuca meydan vermemek için, gemiyi delen kişinin bu eylemini engellemek ve bana ne dememek şarttır".*

20. Şirk koşanlar, "Eğer Muhammed gerçekten peygamberse, O'na Rabbin'den delil olarak bir mucize indirilmesi gerekmez miydi" diyorlar. Ey Muhammed! Onlara, "Gaybın /bilinmeyenlerin bilgileri sadece Allah'ın yanındadır. Buna göre Allah'ın göndereceklerini bekleyin ve Ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim" diyerek açıklamada bulun. 21. Gerçi şirk koşanları, uzun süren bir kuraklık ve sıkıntıdan sonra bir bolluk ve bereketle /rahmetle rızıklandırdığımızda, bu bolluk ve bereketin taptıkları putlar tarafından verildiğini söyleyerek, delillerimiz olan ayetlerimizi hemen çürütmeye kalkışırlar. Ey Peygamber! Onlara, "Şunu iyi bilin ki, ileri sürdüklerinize karşı plan oluşturmada Allah daha güçlü ve hızlıdır. Ayrıca, sonra hesap vermeniz için elçi Meleklerimiz, düzenlediğiniz tüm girişim planlarınızı kaydetmektedirler".

22. Gerçek şu ki, sizi karada ve denizde yürüten Allah'tır. Düşünün ki denizde gemiyle gidiyorsunuz. Gemi normal seyrine devam ediyor ve içindeki yolcular, tatlı bir rüzgârın kendilerine verdiği serinlikle neşe içindeler. Tam bu sırada, birdenbire şiddetli bir fırtınaya yakalanınca, femi her taraftan gelen dev dalgaların arasında kalır ve geminin içindekiler panik içinde Allah'a ve dinine sığınarak; "Ey Allah'ımız, yemin olsun bizi bu felaketten kurtarırsan mutlaka şükredenlerden olacağız" diye yalvarmaya başlarlar. 23. Allah onları uğradıkları felaketten kurtarınca da, içlerinde münafık ve müşrik olanları, bir de bakarsın ki hiçbir şey olmamış gibi, tekrar yeryüzünde haksız yere azgınlık ve taşkınlık yapmaya başlarlar. Ey insanlar! Taşkınlığınız ve azgınlığınız nefsinizin aleyhinedir. Böyle yapmakla, sadece Dünya hayatının geçici imkânlarını elde edersiniz. Ama unutmayın ki, hesap vermek üzere mutlaka Bize geri döndürüleceksiniz ve Biz, yapmış olduğunuz bütün amellerinizi huzurumuzda topladığımızda size açıklayacağız.

24. Ey insanlar! Bakın, Dünya hayatının durumu, tıpkı şu örnekte olduğu gibidir. Bir arazi düşünün, gökten indirdiğimiz yağmur ile bu arazi sulanır ve orada insanların ve hayvanların yiyeceği olan her türlü ürün çıkar, ayrıca rengârenk çiçekler ve yemyeşil bitkilerle bezenir. Bu arazinin sahipleri bu doğa harikası yerleriyle kıvanç duydukları bir anda, bir gece veya gündüz buyruğumuzla oluşan bir afet o doğa harikası araziyi, dün yerinde hiç yokmuş gibi, kökünden sökerek sanki biçilmiş bir hale getirir. İşte düşünce sahibi olan toplumlar düşünüp ibret alsınlar diye delillerimizi /ayetlerimizi örneklerle böyle ayrıntılı açıklıyoruz.

25. Şu kesindir ki Allah, insanların daima kalıcı barış ve güvenlik yurdunu oluşturmalarını ister ve ancak içten arzu edeni, doğru yol olan itidal yoluna /sıratın müstakime yönlendirir. 26. Güzel davranıp salih /olumlu ameller gerçekleştirenlere ise çok daha fazlası vardır. Onların yüzleri hiç kararmaz ve kendilerini bir aşağılanma duygusu da kaplamaz. Çünkü onlar artık Cennet halkıdır ve orada sürelerce kalacaklardır.

**Çaba ve sabır ile gerçekleştirilen bir olumluluğun ödülünün ise her düşüncenin üzerinde olabileceği Zumer-10 ncu ayette belirtilmiştir.*

27. Olumsuz ameller gerçekleştirene ise, kötülüğünün ancak bir katı karşılığı verilir. Ayrıca kendilerini bir aşağılanma duygusu /zillet kaplar. Allah'tan başka bir koruyucuları da olmaz. Yüzleri kapkara, sanki karanlık geceden bir parçayla bürünmüştür. Ve artık onlar Cehennem halkıdır ve orada sürelerce kalacaklardır.

**Kötülüğe aynı derecede karşılık verildiği ayrıca Şura-40 ncı ayette de belirtilmiştir.*

28. Şirk koşanları ve şirk koşup ilahlaştırmış olduklarını bir araya topladığımız gün, Allah'a şirk koşanlara; "Siz ve şirk koştuklarınız birbirinizden ayrılın bakalım!" diyerek onları birbirlerinden ayıracağız. Bu sırada şirk koşulanlar /putlaştırılmış olanlar, kendilerini şirk koşanlara /putlaştıranlara, "Siz bize

tapmıyordunuz ve biz sizin ilahlarınız da değildik" şeklinde bağırıp kendilerini savunacaklar. 29. Ve "Bizimle sizin aranızda Allah tanıktır ki biz, sizin bize taparcasına bağlı olduğunuzun farkında bile değildik" diyecekler. 30. İşte o an herkes, geçmişte yapmış olduğunun yanlış olduğunu anlayacak ve ilk ümmet hallerinde olduğu gibi tek Allah /Mevla inancına dönmüş olacaklardır. Bağlanmış /putlaştırmış /vazgeçilmez kıldıkları ortakları (kişi, eşya, aşırı nefsleri vs) ise kendilerinden uzaklaşıp kaybolacaktır.

**Aynı konu Mümin-73-74 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

31. Ey Peygamberl Şirk koşanlara, "Size gökten ve yerden kim rızk veriyor? İşitme ve görmenizi sağlayan duyu organlarınızın işleyişinin kontrolü kimin elinde? Ya da ölüden diriyi, kurudan yeşili, diriden ölüyü ve yeşilden kuruyu kim çıkarıyor? Tüm evreni ve içindekileri kim yönetiyor?" diye sorarsan, "Allah" diyeceklerdir. O zaman sor: "Öyleyse neden O Allah'a ortaklar koşuyor, onun kadar, hatta bazen daha fazla öncelik veriyor ve Allah'a neden içten inanmıyorsunuz?". 32. Halbuki sizin gerçek Rabbiniz Allah'tır. Öyleyse gerçek Hak olanı kabul etmezseniz, sonra geriye sapmışlığınızdan başka ne kalır? O halde nasıl oluyor da bunları düşünemiyor ve gerçekle yanlışı birbirine karıştırıyorsunuz?

33. Şunu bil ki Rabbinin, sapkınlığı /aldanmışlığı tercih etmişler hakkındaki, "Onlar, her zaman olduğu gibi şimdi de inanmayacaklar. Bu nedenle de onları kendine dert edinme" sözü doğrudur.

**Burada dualiteye /ikilemli prensibe dikkat çekilmekte ve her girişimde veya yeni bir düşüncede, kabul edecekler yanında mutlaka red edeceklerin de olacağına dikkat çekilmektedir.*

34. Şirk koşanlara sor: "Şirk koştuklarınızdan hangisinin, hiç yokken var edip, ardından bunu tekrarlayacak bir gücü var?". Ve cevap ver onlara: "Hayır yokl Çünkü sadece hiçbir ortağı /eşi olmayan Allah yaratmayı başlatır ve onu tekrar edip durur. O halde nasıl oluyor da halâ gerçekleri çarpıtıyorsunuz?". 35. Onlara şunu da sor: "Ey şirk koşanlarl Şirk koştuklarınızdan hangisi bizleri hak olan doğru yola ulaştırabilir?". Ve cevap ver, "Sadece hiçbir ortağı olmayan Allah. O halde, hak olan doğruya götüren mi uyulmaya daha lâyıktır, yoksa götüremeyen mi? Ne biçim hüküm /karar veriyorsunuz bir düşünsenize?".

36. Şirk koşanların çoğu, ancak zanna /önyargılara /rivayetlere uymuşlardır. Zan /rivayet ise, hiçbir zaman gerçeğe ulaştıramaz. Şüpheniz olmasın ki Allah, onların her türlü amellerini bilmektedir.

**Burada, (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hüküm, "zan ve tahmine göre değil, aklınızı kullanıp araştırarak ve ilim yaparak gerçeği öğrenin" olmaktadır.*

37. Bu Kur'an Allah'tandır ve Allah dışında birileri tarafından uydurulmuş değildir. Ayrıca daha önce gönderilen kitapları onaylayıp düzelten ve ayrıntılı bir şekilde açıklamalar da yapan bu kitaptır. Doğruluğundan asla kuşku olmayan bu Kur'an, âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiştir.

**Kur an'ın, önceki vahiy kitaplarını doğrulayan ve düzelten bir kitap olduğu ayrıca Al-i İmran-1-3 ncü ayetlerde de açıklanmıştır.*

38. Bu gerçeklere rağmen Kur'an için, "Muhammed'in uydurduğu bir kitaptır' demekte direnenlere, "Ey ortak-şirk koşanlarl Eğer Kur an'ın, bir insan sözü olduğu iddianızda dürüst ve samimi iseniz, Allah'tan başka, tüm güvendiklerinizi çağırın ve bu Kur'an örneği bir sure getirin" şeklindeki meydan okuyuşumuzu bildir. 39. Hayır gerçek, düşündükleri gibi değil. Böyle diyenler, tıpkı daha öncekiler gibi, gayret etmedikleri için bilgisini kavrayamadıkları ve asıl anlamının ne olduğunu hiç öğrenemedikleri gerçeklerimizi red ediyorlar. Çünkü öncekiler de, gönderdiğimiz kitapları aynen böyle kabul etmemişlerdi. Etrafındaki yıkıntıları incele ve zalimlerin /ayetlerimizi red etmiş olanların sonunun nasıl olduğuna bir bak.

40. Şimdiki gibi, önceki nesillerin de bazısı bildirdiklerimize inanır, kimi de inanmazdı. Şüphen olmasın ki Rabbin, bozgunculuk yapanları /fesatçıları en iyi bilendir.

**Dualite - ikilemli /iki kutuplu yaratılış gereği, ilahi gerçeklere inanan ve inanmayanlar mutlaka olacaktır. Ve bunlardan biri olan inançsızlık, inanç için yönlendirici, hatta kışkırtıcı bir etki yapıcıdır. Dolayısıyla da bütün insanların, inanç konusu da dahil, herhangi bir konuda veya şekilde tek tip olmaları söz konusu değildir ve biz insanların da birbirimizi böyle bir kalıplaşmaya zorlamamız doğru da değildir. İki kutupluluklar arasına evlilik de, esasında ikiyi bir etmek, zıt gibi görüneni birleme amaçlıdır. Bu nedenle de zina büyük günahlardan sayılmış ve eşleşmeyi sağlayamayan evlilikler için boşanma önerilmiştir.*

41. Ya Muhammedl Seni yalanlayanlara de ki: "Benim amellerim ve sonuçları Bana, sizin amellerinizin sonuçları da size aittirl Siz benim amellerimden sorumlu

değilsiniz ve uzaksınız, ben de sizin yaptıklarınızdan sorumlu değilim ve uzağım". 42. Onlardan akıllarını kullanıp Seni dinleyenler ve uyanlar vardır. Ancak şunu da bil ki, akıllarını kullanmayanlara, bildirdiğimiz gerçekleri Sen işittiremezsin, dolayısıyla da böyleleri için boşuna uğraşmal 43. Yine onlardan bir kısmı da bakıp, Seni izliyorlar. Fakat anlayacak görüşleri olmayan böylelerinin, bildirdiğimiz gerçekleri görmelerini de sağlayamazsın. Akıllarını da kullanamazlar. Bu nedenle, böyleleri için de boşuna uğraşmal 44. Şundan emin ol ki Allah, hiçbir zaman insanlara zulmetmez /haksızlık etmez. İnsanlar işledikleri olumsuz amelleri nedeniyle, ancak kendi nefslerine zulmeder ve zarar verirler.

45. Biz, mahşer günü insanları topladığımızda, sanki aralarında olan bir tanışma süresi anı veya günün sadece bir saati kadar dünyada kaldıklarını zannedecekler. İşte o zaman, Allah ile mahşerde karşılaşmayı red edip, dosdoğru yoldan sapmış olanlar kaybedeceklerdir.

46. Ey Peygamberl Şirk koşanları ikna etmek üzere onları tehdit ettiğimiz azabın bir kısmını, Sen hayatta iken onlara göstersek veya göstermeden Seni vefat ettirsek de, yine ikna olmayacaklardır. Şüphen olmasın ki, onların son dönüş yeri yine Bize olacaktır. O zaman ne olacağını görürsün. Çünkü Allah onların yaptıkları her şeyi bilendir.

47. Her toplum için bir elçi /resul /uyarıcı mutlaka vardır ve her toplum, mahşerde kendi elçisinin de olacağı toplantıda, adaletle yargılanır ve kesinlikle haksızlık edilmez.

48. Şirk koşanlar Sana, "Ya Muhammedl Eğer doğru söylüyorsan, geleceğini iddia ettiğin bu azabın, ne zaman gerçekleşeceğini de söyle bakalım" diyorlar. 49. Sen de onlara, "Allah'ın istemesi dışında, Ben bile kendime zarar veya yarar verme gücüne sahip değilim. Şunu da bilin ki, her toplumun bir yaşama süreci /eceli vardır. Yok olmayı hak ettiklerinde /son ölüm kararları geldiğinde, o toplumun yok olması, ne bir saat geciktirilir, ne de bir saat uzatılır" açıklamasında bulun. 50. Yine de ki: "Ey şirk- koşanlarl Suçlular gibi neden Allah'ın azabının gece veya gündüz çabucak gelmesini istiyorsunuz? 51. "Allah'ın azabı ancak başınıza gelince mi inanacaksınız? Bu nedenle mi o azabı acele isteyip duruyorsunuz?".

**Yaratılış eceli dediğimiz ilahî ecel değişkendir. Değişmeyecek olan ise, kişi henüz yaşıyorken belirlenen ve son kararı verilmiş olan eceldir.*

52. Halbuki ayetlerimizi red edip zulme düşmüş olanlara mahşerde; "Sürelerce tadın bakalım azabı. Kazandığınızdan başka bir karşılık mı bekliyordunuz?" denir ve gerçek azap verilir.

53. Şirk koşanlar, "Bu bildirdiğin Cehennem azabı, sahiden doğru mudur?" diye Senden haber bekliyorlar. De ki: "Kesinlikle ve Rabbime yemin olsun ki, o azap gerçekleşecektir ve siz o azabın gelmesini engellemekten acizsiniz!".

54. Ayetlerimizi yalanlayarak kendi nefsine zulmeden /kötülük eden herkes, Cehennemdeki gerçek azabı gördüklerinde derin bir pişmanlık duyacaklardır. İşte o zaman onlar, yeryüzünün tüm servetine sahip de olsalar, azaptan kurtulmak için hepsini vermeye hazır olacaklardır. Fakat artık yapacakları hiçbir şey yoKtur ve onlara hiç haksızlık yapılmadan mutlaka adaletle yargılanacaklardır.

55. Ey insanlarl Biliniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Ve unutmayın ki Allah'ın hesap gününün gerçekleşeceğine dair olan sözü tamamıyla gerçektir. Ancak ne yazık ki, inkârcıların çoğu bu gerçeği bilemezler. 56. Şüpheniz olmasın ki, dirilten ve öldüren Allah tır. Ve hem hesap vermek, hem de tek Allah'ın varlığını öğrenmek üzere kesinlikle Allah'ın huzuruna tekrar döneceksiniz.

**Allah'ın ilk huzurunda oluş, Elest-i Birabbikum /Sen Bizim tek ilahımızsın denilerek O'nunla /veya ilahigörevlileri ile 7 madde üzerinde anlaşma yapma ve söz verme anı olmuştur.*

57. Ey insanlarl Rabbinizden size bir yol gösterici /öğüt verici, bilinçleri şirk pisliğinden temizleyen bir ilaç /gönülleri rahatlatan bir şifa, mümin olanlara bir kılavuz /hüden ve bir rahmet olarak Kur'an gelmiş bulunuyor.

**Kur'an'ın bu olumlulukları oluşturması demek, içindeki muhkem /değişmez amaç hükümleri anlamak ve onlara uygun olumlu amelli bir yaşam içinde olabilmek amacıyla anlayarak ve düşüne düşüne okumak demektir. Yoksa O'na dokunmak, öpmek, süslemek, özel yerde bulundurmak veya anlamadan, anlaşılmayan bir dilde, sadece nağmeli sözlerini dinlemek değildir. Bu davranışlar ancak sadece duygusal tatmini sağlarlar. Fakat böylesi yüzeysel ve şekilsel davranışlar, Ra'd-14 ncü ayette belirtildiği gibi, suya kadar gitmek, avuçlarını uzatmak, ancak suyu bir türlü içememek demektir.*

58. Ey Peygamberl Sen de insanlara şunu söyle; "Kur'an, Allah'ın insanlara bir lütfü ve rahmetidir. Bu nedenle O'nu anlayarak, düşüne düşüne öğrenin ve

doğru yolu bulup sevinin. Bilin ki, O'nu kabul edip mesajlarını benimsemek ve onlara uygun yaşamak, Dünyada biriktirdiklerinizin hepsinden çok daha hayırlıdır". 59. Yine onlara, "Görüyorum ki Allah'ın size rızık olarak verdiği şeylerden bazılarını helâl, bazısını da haramlaştırıyorsunuz? Böyle yapmanız için, Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'ı alet edip O'nun adına yalan mı söylüyorsunuz?" diyerek ikaz et.

**Ek haramlaştırmaların yasaklarışı ayrıca Al-i İmran-94 ncü ayette de yapılmıştır.*

60. Ey insanlarl Zanlarına dayanarak Allah adına yalan uyduranlar, kıyamet gününü bir düşünseler ya? Allah, insanlara karşı bol lütuf sahibidir, ama insanların çoğu şükretmemektedir.

61. Sizler ne durumda bulunursanız bulunun, ister Kur'an çalışırken, ister her hangi bir iş yaparken, ister yaptığınız işlere tam dalmışken olsun, biz mutlaka sizin yaptıklarınızı görür ve biliriz. Kaldı ki göklerde ve yerde zerre kadar da olsa en ufak bir şey, hatta bundan çok daha küçüğü ve daha büyüğü bile, Rabbinden gizli kalmaz. Ve yaratılanların tümü ve onlara ait en ayrıntılı bilgiler bir kitapta apaçık kayıtlıdır. 62. Ayrıca unutmayın ki, yolunda oldukları Allah'ın dostları /velileri için ne bir endişe, ne de bir sıkıntı söz konusu olmaz. 63. Çünkü onlar, Allah'a şirk koşmaksızın iman etmişlerdir ve Allah'a karşı içten bir takva sahibidirler. 64. Ve Dünya yaşamında da, Ahrette de mutluluklar onların olacaktır. Şüphesiz Allah'ın verdiği söz değişmez ve bu söz, onlara büyük bir mutluluk verecektir.

**Bu duruma göre, Allah ile yaptığı 7 maddelik anlaşmaya sadık kalma çabası içinde olan, içten iman sahibi ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek için uğraşan /takva sahibi olan kadın veya erkek her kişi "Allah'ın dostu /velisi olan " demektir. Yoksa velilik, bu özelliklere ulaşmış her insanın yapabileceği duru görü, telepati veya telekinezi yetenekleri olan değildir. İnsanlara faydalı ve yaşamlarını kolaylaştıran buluşlar yapanlar da birer velidir /Allah'ın ve İnsanların dostudur diyebiliriz. Hz. Muhammed, gerçek alim için şunu belirtmiştir; Alimler, Dünyaya girmedikleri sürece resullerin güvenilir adamlarıdırlar.» Orada hazır bulunanlar dediler ki: Ya Resûlullah! Dünyaya girmeleri ne demektir? Buyurdu ki: «Sultanlara tabi olmaktır. Eğer sultanlara uyarlarsa, onları dininiz açısından sakıncalı kimseler olarak belleyin-Kuleyni-Usul-il Kafi, Cilt2/118.*

65. Şirk koşanların üstünlük taslayan sözleri Seni üzmesin. Çünkü tüm üstünlükler sadece Allah'a aittir. Ve Allah her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir. 66. Şüphe yok ki göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Allah'a başkalarını şirk koşanlar, koştukları ortakları tarafından izlendiklerini sanıyorlar. Aslında şirk koşanlar zanna /rivayetlere uyuyorlar ve büyük bir zarar içindedirler.

67. Gerçek şu ki, dinlenmeniz için geceyi, çalışıp kazanmanız için de gündüzü düzenleyen Allah'tır. Aklıyla düşünen bir toplum, inançları kuvvetlensin diye bu delillerden ders çıkarmalıdır.

**Gecenin ayrıca Kur'an okumak ve ibad etmek için de daha uygun olduğu Müzzemmil-2 ve Furkan-64 ncü ayetlerde vurgulanmıştır.*

68. Şirk koşanlar, ortak koştukları şeyler için, "Bunlar Allah'ın çocuklarıdır, o nedenle onlara ilah diye tapıyoruzl" dediler. Aslal Allah ortak koştukları şeylerden oldukça yücedir /Gani'dir ve Allah'ın, hiçbir ortağa ve çocuğa ihtiyacı yoktur. Zaten göklerde ve yerde olanların tümü Allah'ındır. "Allah bunları çocuk edindi" dedikleriniz konusunda, sizin elinizde hiçbir kanıtınız yoktur. Siz, Allah hakkında bilmediğiniz bir şeyi mi uydurup duruyorsunuz?

69. Ey Peygamberl Onlara söyle: "Allah hakkında yalan uyduranlar asla rahata ulaşamazlar /iflah olmazlar". 70. Bütün insanlar gibi onlar da Dünyada uygun görülen süre kadar yaşarlar, sonra hesap vermek üzere dönüşleri huzurumuza olacaktır. Sonra da şirk koşmaları ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmaları nedeniyle, onlara şiddetli azabı tattıracağız.

71. Ey Peygamberl Şirk koşanlara, Nuh Peygamberin başından geçenleri anlat. Nuh, kavmine şunları demişti: "Ey kavmiml Allah'ın Beni aranızdan seçip elçi olarak görevlendirmesi ve bildirdiklerini /ayetlerini hatırlatmam size ağır geliyorsa, şunu bilin ki, Ben sadece Allah'a güveniyorum /tevekkül ediyorum. Siz de Allah'a şirk koştuğunuz putlarınız ve liderlerinizle birlikte toplanın, sonra pişman olmayacağınız son kararınızı alın ve bekletmeden Bana karşı uygulayın /elinizden geleni de esirgemeyin". 72. "Size bildirdiklerimi red edip kabul etmezseniz etmeyin. Zaten Ben, bunlar için sizden herhangi bir ücret de istemiyorum. Benim ücreti mi ancak Allah verir. Bana, tek olan Allah'a teslim olmak /Müslüman olmak emri verildi".

73. Yine de kavmi Nuh'u red ettiler. Biz de bunun üzerine Nuh'u ve gemide onunla beraber olanları kurtardık ve onları yeni nesle halifeler yaptık. Ayetlerimizi red edenleri ise suda boğduk. Bak ve uyarıları dinlemeyenlerin sonu ne oldu gör.

**Burada halifenin, helâk edilen bir toplumun yerine yaratılan yeni neslin devamı*

oldukları anlaşılmaktadır. Peygamberlerin ise Allah'ın üst düzey halifeleri /ilahi görevli Melekleri oldukları, dünya eğitim okulunun da ilahi görevliler olarak halifeler /görevli melekler yetiştirme yeri olduğuna ilişkin görüşüm A'raf-20, Kaf-11, Sad-26 ile 72 nci ayetlerde belirtilmiştir.

74. Nuh'tan sonra gelen toplumlara da başka elçiler gönderdik ve onlar da toplumlarına apaçık bilgiler getirdiler. Ama kendilerinden önce ret edenler gibi, bunlar da aşırı gitmişlerdi ve elçilerimizi kabul etmemişlerdi. Çünkü aşırı gidenlerin kalplerini damgalarız /mühürleriz ve düşünüp doğru yolu bulamasınlar diye de engelleriz.

**Dikkat edilirse insanlar önce elçilerle uyarılıyor ve gerçekler anlatılıyor. Buna rağmen halâ ret etmekte ısrarcı olanların anlayışları ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye yönelmeleri, ilahi görevliler tarafından bir şekilde engelleniyor. Ki bu engelleme işlemi "Kalbin mühürlenmesi" ifadesi ile tanımlanıyor.*

75. Aradaki elçilerimizden sonra, Musa ve Harun'u da dirilttik ve Firavun ile ekibine apaçık ayetlerimizle gönderdik. Fakat Firavun ve ekibi /meleleri delillerimizi küçümseyip büyüklük tasladılar ve şirk koşan inkârcı küfre sapmış bir topluluk oldular. 76. Musa, öğrettiklerimizi Firavun ve ekibine sergileyince, onlar: "Bu apaçık bir sihirdir" diye inanmayıp red ettiler. 77. Musa da, "Size gelen gerçeği red ediyorsunuz öyle mi? Bu bir sihir mi diyorsunuz? Halbuki sihir yapanlar başarıya ulaşamaz" diyerek bildirdiklerinin sihir değil, birer gerçek olduğunu açıklamıştı.

**Burada zarar verici bir sihir veya büyü yapmanın /yanlış bilgilendirmenin yanlış olduğu ve yapanın da mutluluğa ulaşamayacağı belirtilmektedir.*

78. Firavun ve ekibi de; "Ey Musal Sen bizi iktidardan indirip, kardeşin ile beraber, ülkemizi elinize geçirip, bizi atalarımızın inandıkları dinden döndürmek mi istiyorsunuz? Boşuna çabalamayın, biz atalarımızın dinini bırakıp asla size güvenip bildirdiklerinize inanmayacağız" dediler. 79. Firavun daha sonra, "Tüm bilgili sihirbazları /din âlimlerini bana getirin!" diyerek talimat verdi. 80. Ülkenin en ünlü sihirbazları /âlimleri gelince, Musa onlara, "Haydi, ne maharetiniz varsa gösterin" dedi.

81. Sihirbazlar /din âlimleri, ellerinde olanları yere atınca /bildiklerini açıklayınca, hepsi birer yılan gibi oluverdiler /seyredenleri etkilediler.

Musa sihirbazlara /âlimlere: "Sizin bu yaptığınız tam bir sihirbazlıktır /insanları aldatan bilgilerdir. Allah elbette sizin bu sihrinizi /yaldızlı sözlerinizi bozacaktır. Çünkü Allah bozguncuların yaptıkları şeyleri boşa çıkarır". 82. "Yanlış yolda olan günahkârlar /mücrimler hoşlanmasa da, Allah azap cezasına ilişkin olan kendi sözlerinin gerçek olduğunu, mutlaka gösterecektir" dedi.

**Bu olay ayrıca A'raf-116-126, Taha-17-24 ve 65-69 ncu ayetlerde de anlatılmıştır. Bu ayetlerin dipnotlarında açıkladığım gibi asa, bilgelik sembolü, yılan da ilahi gerçek bilgilerin sembolüdür.*

83. Firavun ve ekibinin işkence ve baskısından korktukları için, halkından bile ancak çok az kimse Musa'ya inandı ve Allah'a iman ettiler. Gerçekte Firavun, ülkesinde halka kan kusturan ve haddini oldukça aşmış bir diktatördü.

84. Musa; "Ey halkım, eğer gerçekten Allah'a iman etmiş ve O'na teslim /Müslüman olmuş iseniz, yalnızca O'na güvenin /tevekkül edin" dedi.

85. Musa'ya inananlar da: "Biz Allah'a güvendik. Ey Rabbimiz! Bizi zalim bir toplumun sınav aracı kılmal". 86. "Rahmetinle bizi bu inkârcı /küfre sapmış halktan kurtar" diye dua ettiler.

**İnsanların, yerine göre birbirlerinin sınav aracı oldukları ve görevlendirildikleri Mümtehine-5, Muhammed-4 ve Furkan-20 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

87. Biz de Musa'ya ve kardeşine; "Mısır'da halkla sohbet etmek üzere gizli toplantı evleri hazırlayın. Onları inancınızı belirleyici hedef /kıble, eğitim yeri olarak ve güvenli bir şekilde düzenleyin, Ekimussal t /salâtı da devamlı uygulayın /kurumlar oluşturarak eğitim, yardımlaşma ve dayanışmalarınızı devam ettirin. Müminlere Allah'ın yardım edeceğini ve her sıkıntının geçeceğini de müjdeleyin" diye vahyettik.

**Burada "ekiymussalât' kelimesi, 'sosyal yardımlaşma, dayanışma ve eğitim toplantılarına katılmak (bazen Tevrat eğitimi de) ve kurumlar oluşturmak' anlamında değerlendirilmiştir.*

88. Musa Rabbi'ne, "Ey Rabbimiz! Firavun ve ekibine /melelerine dünya hayatında lüks ve sınırsız servet verdin. Onlara bütün bunları, Senin yolundan insanları saptırsınlar diye mi verdin? Ey Rabbimiz! Firavun ve ekibine verdiğin tüm serveti ellerinden al, kalplerine şiddetli bir sıkıntı ver ve esas şiddetli olan azabı

görünceye kadar isterlerse inanmasınlar" diye dua ederek içindeki sıkıntılarını da dile getirdi. 89. Bunun üzerine Allah, "Ey Musal İkinizin, Sen ve kardeşinin içten istek ve dualarınız kabul edildi. Siz de doğruluktan ayrılmayın ve bilgiden yoksun kimselerin yolunu izlemeyin" diyerek dualarının sonucunu bildirdi.

90. Biz, İsrailoğulları'nı Firavun'un zulmünden kurtarmak için denizden geçirip kurtardık. Firavun ve ordusu ise, küstahça ve düşmanca arkalarına düştü. Nihayet denizin tam ortasında boğulmak üzereyken Firavun; "Gerçekten, Israiloğulları'nın inandığı Allah'tan başka ilah olmadığına inandım, ben de Müslüman yani Musa'nın Allah'ına teslim oluyorum" diye iman edince; 91. Allah da "Çok geçl Daha önce karşı çıkmış ve bozgunculardan olmuştun" dedi ve ekledi: 92. "Ya Firavunl Senden sonraki kuşaklara ibret olasın diye, bugün senin bedenini kurtaracağız ve onu ibret olsun diye bozmayacağız. Fakat ne yazık ki insanların çoğu böylesi ibretlik örneklerimizden gerekli dersi almıyorlar". *Ayrıca ayette Firavun'un vücudunun, sonraki insanlara ibret olsun diye suda kaybolmamasının sağlandığı belirtilmektedir.

93. Yemin olsunl Biz, İsrailoğulları'nı çok güzel bir yere yerleştirdik ve tertemiz nimetlerden rızklar verdik. Fakat kendilerine ilahi bilgi geldikten sonra bile yine ayrılığa /ihtilafa düştüler. Kuşkusuz Rabbin kıyamet günü, aralarında ayrılığa düştükleri ilahî konularda onlara gerçeği gösterecektir.

94. Ya Muhammedl Sana bildirdiğim bu tarihsel olaylar hakkında bir kuşkun varsa, Senden önce gönderdiğim kitapları okuyanlara sor. Yemin olsun ki Rabbin Sana, daha önce elçilerimin karşılaştıkları tarihsel olayları gerçek olarak anlattı. Sakın şüphecilerden olma. 95. Ve sakın, bildirdiğim bu gerçekleri red edenlerden de olma. Yoksa kaybedenlerden olursun.

96. Doğrusu, aşırı olumsuz puanları nedeniyle Rabbinin söz verdiği azabı hak edenler, artık imana dönemezler. 97. Ve onlara her çeşit ayet /delil gelse bile, yine de Cehennemin can yakıcı şiddetli bir azabını görünceye kadar iman etmezler. 98. Keşke yok ettiğimiz şehir /ülke halkları, kendilerine azap gelmeden önce, iman etselerdi de, inanmaları kendilerine bir yarar sağlasaydı. Tıpkı Yunus'un halkı gibi. Çünkü Yunus'un halkı, kendilerine geleceği tebliğ edilmiş olan azap onları yakalamadan önce, bildirdiğimiz gerçekleri kabul edip iman ettiler. Biz de, bu Dünya hayatındaki aşağılayıcı azabı kendilerinden kaldırdık. Bir süreye kadar da onları bol nimetlerle yaşattık.

99. Ya Muhammedl Eğer Rabbin isteseydi, yeryüzünde yaşayan insanların tümü inanırdı. Dolayısıyla insanları, iman etsinler diye ikrah edecek şekilde sakın zorlama. 100. Ve şu da bir gerçek ki hiçbir kimse, kendisi istemedikten sonra, Allah, o kimseye inanma izni vermez ve yine bilin ki Allah, akıllarını kullanmayanların üzerine pislik /mutsuzluk yağdırır ve sürekli sıkıntı ve felaketlerden de kurtulamazlar.

Demek ki, proje gereği bütün insanlar aynı özellikte ve kalıp halinde yaratılmamış, çaba gösterip Dünya eğitiminden başarılı olanların seçilmesi yöntemi uygulanmıştır.

Akıllarını doğru yolu bulmak üzere kullanmayanlara pislik indirilmesi demek, onları sıkıntılı bir yaşama sokmak, geri kalmışlık ve gruplaşmalar oluşturtmak demektir.

101. Ey Peygamberl İnsanları, "Ey ortak-şirk koşanlar, göklerde ve yerde neler olup bitiyor bir bakın /araştırın /ilim yapın" diye uyar. Ancak bu uyarıya rağmen akıllarını işletmeyen bir topluma deliller ve uyarılar bir fayda sağlamaz ve yine de iman etmezler.

102. Şirk koşan inkârcılar, daha önceki inkâr edenlerin başlarına gelenlerin dışında, başka bir şey mi bekliyorlar? Onlara, "Bekleyin, Ben de sizinle beraber beklemekteyim" de.

103. Biz, sonunda elçilerimizi ve iman etmiş olanları kurtarmışızdır. Çünkü mümin olanları kurtarmak bizim değişmez bir kuralımız ve sözümüzdür.

104. Ya Muhammedl İnsanlara, "Ey insanlarl Size tebliğ ettiğim dinimden bir kuşku duyuyorsanız, bilesiniz ki Ben Allah'ın dinini bırakıp da sizin Allah'a şirk koşarak ibad etmekte olduğunuz şeylere tapmam. Ben ancak, sizin canınızı alacak olan Allah'a ibad /kulluk ederim. Çünkü Ben mümin olmakla emrolundum" tebliğini yap.

105. Ve "Kendin tek de kalsan, yine de tek Allah'a inanarak ve hanif olarak /hiç şirk koşmayarak dini, bildirdiklerimize göre uygulamaya devam et. Sakın Allah'a şirk koşmaya kalkışma". 106. "Doğrudan Allah'a değil de, Sana ne yarar ve ne de zarar vermeyenleri Allah'a şirk koşarak sakın yalvarma ve dua edip onlardan yardım isteme. Çünkü böyle yaparsan zalimlerden olursun". 107. Ayrıca şunu da bil ki Allah, Sana bir sıkıntı verirse, o sıkıntıyı Allah'tan başka ortadan kaldıracak yoktur. Eğer, Senin için bir iyilik isterse, Allah'ın bu iyiliğini de engelleyecek hiç kimse

yoktur. Ve Allah, isteyen kullarına lütfundan verir. Çünkü Allah, bağışlayandır /Gafurdur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahimdir.

108. Ey Peygamberl İnsanlara, "Ey insanlarl Rabbinizden bir gerçek olarak size Kur'an gelmiş bulunuyor. Kim inanırsa kendi nefsinin menfaati için inanmış olur, kim de saparsa kendi nefsinin zararına sapar. Ben sizden sorumlu /vekil değilim. Ben, sadece Bana bildirileni size bildirmekle görevliyim" diyerek açıklamanı yap.

**Dünya sınavlarımız, olumlu nefsleri orta düzeyde uygulayabilme ve olumsuzları öldürme temelli olduğundan, Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun ameller gerçekleştirme de bu nefslerimize göre olmaktadır.*

109. Ey Peygamberl Sen, sadece Sana vahyedileni /bildirileni tebliğ et ve Allah hüküm verinceye kadar sabırla mücadeleni sürdür. Ve şunu da bil ki Allah, hüküm verenlerin en hayırlısıdır.

52. HUD (11)

(Hud peygamber)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Ra. Ey insanlarl Bu (Kur'an) öyle bir kitaptır ki, ledün ilmi /sebepten sonuç çıkarma ilmi yanında her şeye hakim ve her şeyden haberdar olan Allah'ın, ayetlerini kolaylaştırdığı, sonra da ayrıntılı olarak açıkladığı bir kitaptır. 2. Ki sizler, O'nu okuyup da Allah'tan başkasını şirk edinmeyesiniz ve onlara ibad /kulluk etmeyesiniz diye indirmiştir. Ben de bu kitabın ayetleriyle sizleri uyarıp doğru yola yöneltmek ve bildirdiği gerçeklerle müjdelemek için, Allah'ın görevlendirdiği bir elçisiyim.

3. Rabbinizden bağışlanma isteyin, sonra da işlemiş olduğunuz bir hatayı tekrarlamayacağınıza dair tevbe edin. Öyle yaparsanız Allah, belirlenmiş yaşamınız süresince (ecel-i müsemmen) sizi güzel nimetlerle besler ve geçindirir. Olumlu ameller gerçekleştiren herkese de, bu amellerinin karşılığını fazlasıyla verir. Eğer bu kitabın ayetlerini reddederseniz doğrusu sizin için, başınıza gelecek büyük gün olan hesap gününün azabından korkarım.

4. Unutmayın, önünde sonunda hesap vermek üzere dönüşünüz tekrar Allah'a olacaktır. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeye gücü yetendir.

**"Dönüşünüz Allah'a olacaktır" demek, Dünya'ya gönderilmeden önce her İns Allah ile 7 konuda (peygamberler 9, son peygamber olarak Hz. Muhammed ise 8 konuda) anlaşma yapıp bunlara uyacağına söz veriyor ve bu konularla ilgili mahşerde hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna tekrar döndürülüyor demektir.*

5. Dikkat edinl İkiyüzlüler /riyakârlar, içlerinde besledikleri düşüncelerini dışa vurmazlar ve gizlerler. Bilesiniz ki öyleleri, vücutlarını elbiseleri altında gizledikleri gibi, düşündüklerini kalplerinde gizleseler bile, Allah onların gizlediklerini de gizlemediklerini de çok iyi bilir. Çünkü Allah, kalplerde olan her şeyi bilendir.

**Dolayısıyla Allah, vücuda, onu gizleyen elbiseye veya kullanılan sembollere değil, kalplerdeki /zihinlerdeki niyet ve düşüncelere bakmaktadır. Çünkü İlahi sistemin haberleşme dili düşünce enerjisidir. Hz. Muhammed bu ayetin, tuvalete girince veya eşleri ile cinsi münasebette bulununca avret yerlerinin /çıplak hallerinin semaya ulaşmasından korkup haya duyan, (bu yüzden kendilerine sıkıntı veren) kimseler hakkında nazil olduğunu belirtmiştir-Kütubu sitte-660-İbn Abbas".*

6. Yeryüzündeki yaratılmışların tümünün rızkının yaratılması, Allah'ın garantisi altındadır. Allah, yeryüzündeki tüm canlıların /dabbelerin nerede, nasıl yaşadıklarını ve sonunda nasıl ve nerede barınacaklarını bilir. Ve bütün bunlar ayrıca apaçık bir kitapta yazılıdır, programlanmıştır ve plan dahilindedir.

**Allah'ın herkesin rızkını vermesi demek, insan sayısına göre dünya rızkını organize etmesi demektir. Fakat bencil ve gözü doymaz bazı insanların malı, serveti ve gıdaların çoğunu haksızca edinmeleri ve diğer insanları infakla ve zekâtla yararlandırmamaları sonucu kaos ortaya çıkmaktadır diye düşünüyorum. Ki bu da bir nevi zulüm olmaktadır. Yine rızk için dua edilecekse, sadece Allah'a dua edilip yardım istenmeli ve Allah'ın rızası için çalışılmalıdır.*

7. Allah, Arş'ı, yani ilahi idare merkezi başlangıçta yalnızca su üzerinde iken, amellerinizin karşılığını açığa çıkarmak için gerekli görülüp yollandığınız gökleri ve yeryüzünü altı günde /dönemde yaratandır. Ey Peygamberl Sen şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre sapanlara: "Sizler, öldükten sonra, hesap vermek üzere tekrar diriltileceksiniz /ba's edileceksiniz" desen, onlar, "Bu söz bizi kandırmak üzere uydurulmuş apaçık bir sihirbaz sözüdür" diyeceklerdir.

**Demek ki, önceleri su ve su ile sınırlı bir yaşam varken, dünya okulunda eğitim*

görmek ve başarı gösterip hak edenleri belirlemek amacıyla beşerlerin yaratılması, Allah'ın yeni bir kararı ve projesi olmaktadır diyebiliriz. Böylece Arş, hem su, hem de karada olan yaşam merkezi olmuştur.

8. Şirk koşan inkârcılardan azabı belli bir süre için ertelesek, "Azabın gelmesini geciktiren nedir?" diye alay ederler. Bilesiniz ki azap geldiği gün, artık bir daha geri çevrilemez ve alay ettikleri şey kendilerini mahvedecektir. 9. Biz, insanoğluna bol nimet versek ve sonrasında o nimeti çekip elinden alsak, bu sefer üzülmeye başlar ve inkâra /küfre yönelir.

10. Ama başına gelen sıkıntılardan sonra, insana yeniden bol nimetler versek, bu sefer de "Kötülükler benden alındı" diyerek, şımarıklık ve kibirlik taslamaya, başarıyı kendine yormaya başlar.

11. Ancak olumsuzluklara karşı göğüs gerip sabredenler ve salih ameller gerçekleştirenler için öyle değildir. Böylelerine, Allah'tan bir bağışlanma /mağfiret ve çok daha fazla karşılık vardır.

12. Ya Muhammedl Şirk koşanların "Mademki Muhammed, peygamber olduğunu söylüyor, eğer öyle ise kendisine gökten bir hazine indirilmeli, ya da kendisine sürekli bir Melek eşlik etmeli değil miydi?" şeklindeki propagandalarından ötürü bunalıyor ve göğsün daralıyor. Bu yüzden de, neredeyse Sana vahyettiğimiz ayetlerden bir kısmını duyurmaktan vazgeçecektin. Şunu iyice bil ki, Sen sadece bir uyarıcısın ve yalnızca Benim vahyettiğimi aynen duyurmakla görevlisin. Şüphen olmasın ki Allah, her şeyin vekilidir ve kollayanıdır.

**Buradaki Allah'ın vekilliği, yarattıklarını izleyen ve gerekirse koruyan demektir.*

13. Şirk koşanlar, "Kur'an'ı, Muhammed kendisi uydurdu" mu diye iftira ediyorlar? O zaman onlara söyle, "Sözlerinizde samimi iseniz haydi, Allah'tan başka, tüm dostlarınız ve ortak koştuklarınızla bir araya gelin, Kur'an'a benzer on sure de siz uydurun bakalım" de. 14. Eğer onlar, söylediğini yapamazlarsa, bilesin ki Kur'an Allah'ın bilgisi dahilinde indirilmiştir ve Allah'tan başka ilâh yoktur. Ey ortak koşanlarl Artık Müslüman'lardan /Allah'a içtenlikle teslim olanlardan olacak mısınız? *Burada, sadece Kur'an'ın vahyedildiği ve bunun da Allah'ın bilgisi dahilinde olduğu ve başka sözlere inanılmaması gerektiği vurgulanmaktadır.

15. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, iman eden ve etmeyen, kim Dünya hayatını ve lüksünü isterse, isteğini yerine getirir ve hiçbir azaltma yapmayız. 16. Ancak bunlardan şirk koşanlar için, ahrette ateş /pişmanlık /sıkıntı olacak ve Dünyada kazandıkları servetlerin ve olumlu da olsa amellerinin hepsi ahrette boşa çıkacaktır.

**Demek ki iman durumuna bakılmaksızın her Dünya maddesini isteyene, istediği verilmektedir. Olumlu amellerin ahret hesabına girmesi için de, kişinin iman etmiş olması ve şirk koşmamış olması gerekiyor. Çünkü olumlu ameller, içten iman temelli değilse ve şirk koşulmayla birlikteyse, Dünya işi olarak sınırlı kalmaktadır. İman ve şirk koşma ise Allah ile insan arası bir ahret hesaplaşması meselesidir. Aynı konu A'raf-147, Furkan-70 ve İsra-18 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

17. Yalnız Dünya için çalışıp, Allah'a ve ahrete iman etmeyen ile, Rabbi tarafından kendisine verilmiş kesin bir kanıta /Kur'an a dayanarak iman etmiş olan hiç bir olur mu? Bu gerçekler, Kur'an'da olduğu gibi, yine insanlara rahmet olarak Musa'ya indirilende de bildirilen gerçekler ve onlara iman edenler olduğu halde, bunları inkâr edenlerin yeri, onlar için hazırlanan ateş olacaktır. Ey Peygamberl Kur'an'dan asla kuşkun olmasın, çünkü Kur'an, Rabbinden gelen bir gerçektir. Fakat buna rağmen insanların çoğu yine de iman etmemektedirler.

**Demek ki Kur'an ve Tevrat'taki muhkem /değişmez amaç hükümler hemen hemen aynıdır.*

18. Allah'a gerçek dışı yakıştırmalar yapıp iftira etmekte olan veya O'nun adını kullanıp insanları aldatan ve haklarını gasp edenden daha zalim kim olabilir? Allah adına yalan uyduranlar, kıyamet gününde Rablerinin huzuruna çıkarılacaklar ve onları izlemiş olan görevlilerimiz şahit olarak gelip: "İşte Rableri hakkında ve O'nun adına yalan uyduranlar bunlardır" diyeceklerdir. İyi bilin ki Allah'ın lâneti, bildirdiğimiz gerçekleri çarpıtan zalimler üzerine olacaktır. 19. Rableri adına yalan uyduran zalimler, insanları Allah'a yaklaştırıcı dosdoğru yoldan engelleyip saptırmak isterler ve ahreti de inkâr ederler.

**Burada, Allah'ın adını kullanarak insanları aldatanlarla, O'nun adına helalleri haramlaştıranlar veya Allah'la ilgili iftiralar uyduranlar zalim olarak tanımlanmıştır.*

20. Allah'ın ayetlerini örten, gizleyen ve O'nun dininden olmayanlar, yeryüzünde hiç kimseyi aciz bırakacak güçte değillerdir. Kaldı ki, zorda kalınca Allah'tan başka yardım isteyecekleri velileri /dostları da yoktur. Onlar için azap kat kat katlanacaktır. Çünkü onlar gerçekleri ne işitmek ve ne de görmek istemezler. 21. İşte o iftiracı zalimler, kendi nefslerine yazık edenlerdir. Ayrıca Allah'ın adını kullanıp yücelttikleri

/şirk koştukları şeyler de kendilerini terk edip kaybolacaklardır. 22. Kesinlikle ahrette de en çok kaybedenler, bu şekilde Allah'a yalan uyduranlar ve Allah'ın adını kullanıp insanları aldatanlar olacaktır.

23. İman edip salih ameller gerçekleştiren ve Rab'lerine içtenlikle bağlı olanlar ise, işte onlar Cennethalkı olacaklar ve orada sürelerce kalacaklardır. 24. Her iki grup olan iman edenlerle, inkâr edenlerin örneği, kör ve sağır olan biri ile, gören ve işiten birinin durumu gibidir. Bu zıt grubun durumları hiç birbirine eşit olur mu? Keşke düşünüp, ders alsanız? *Ayette geçen iman eden ve salih ameller işleyen, diğer bir ifade ile Muhsin veya Mümin kişi, artık hem içten Müslüman, içten İman eden ve Mümin kişi olarak her 3 aşamayı başarmış Kâmil insan demektir.

25. Yemin olsunl Biz Nuh'u kavmine elçi olarak görevlendirdik ve onlara: "Ben sizi doğru yola yönlendirmek üzere görevlendirilmiş apaçık bir uyarıcıyım". 26. "Allah'tan başkasına sakın ibad /kulluk etmeyin. Ben, sizin, gelecek hesap gününde korkunç bir azaba uğramanızdan korkuyorum" demişti. 27. Ancak halkının ileri gelenlerinden /melelerinden Allah'a şirk koşup, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanları; "Nuh, Sen de bizim gibi bir insansın. Senin bu söylediklerine, alt tabakadan basit görüşlü insanlardan başkasının inandığını da görmüyoruz. Bu nedenle de bizden farklı her hangi bir üstünlüğünü de göremiyoruz. Hem biz Senin yalan söylediğini de düşünüyoruz" dediler.

**Peygamberlere ilk iman edenler grubu demek ki çoğunlukla ezilenler, hakları gasp edilenler, hanımlar ve gençler olmaktadır. Burada Allah'tan başkasına kul olma yasaklanmış olduğu halde, krallık ve diktatörlüklerde, halk, kul olarak tanımlanmış ve halen öyle tanımlanmaktadır.*

28. Nuh dedi ki: "Ey kavmimin ileri gelenleril Ya Ben Rabbimden gelen kesin bir delile sahip isem ve Bana katından bir lütufta bulunmuş ve siz de bunları göremiyorsanız. O zaman ne olacak? Size bu durum ağır geliyorsa, kabul etmeniz için sizi zorlayacak değilim?". 29. "Ey kavmiml Allah'ın Bana bildirdikleriyle sizi uyarmam karşılığında, sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak Allah'tan gelirse gelir. Siz küçük görüyorsunuz diye, iman etmiş olanları kovamam. Çünkü onlar, Rablerinin huzuruna çıkacaklarına ve hesap vereceklerine iman ediyorlar. Buna karşılık Ben sizi bu gerçekleri bilmeyen, cahil bir topluluk olarak görüyorum". 30. "Ey kavmiml Eğer sırf siz istiyorsunuz diye, Allah'a gönülden inananları kovarsam, o zaman Allah'a karşı kim Bana yardım edebilir hiç düşünmez misiniz?". 31. Ben size, "Allah'ın hazinelerinin yanımda olduğunu söylemiyorum, gaybı /gizliyi de bildiğimi ve Melek olduğumu da söylemiyorum. Sizin horlayıp küçük görüğünüz kimseler için ve siz istiyorsunuz diye "Allah bunlara hayırlı karşılıklar vermeyecek, onlardan uzak durayım" diyemem. Çünkü insanların kalplerinde gizledikleri düşüncelerini ancak Allah bilir ve karşılığını da sadece O belirler. Bu nedenle Ben iman etmiş olanları yanımdan kovarsam, Allah'a karşı nankörlük etmiş zalimlerden olurum" dedi.

**Burada, Allah'ın nazarında değerliliğin fakirlik veya zenginlik ve görünüşe göre olmayıp, gönüldeki içten imana göre olduğu açıkça vurgulanmıştır. İlahi gerçekleri tebliğ edenler, bu hizmeti ücretsiz ve sadece Allah için yaparlarsa, ücretleri Allah'tan olacak demektir. Bu nedenle, Kur'an, Allah'ın rızasını öncelemeyen ücretli bir din adamları sınıfı kabul etmemektedir.*

**Ayette, Hz. Muhammed'in gaybı bilmeyeceği belirtilmektedir. Sebebe, mevcut duruma bakarak olacağı, yani sonucu tahmin etmek denilen Ledun İlmi, Allah'a ve O'nun uygun gördüklerine sınırlı bir ilimdir.*

32. Toplumun iman etmeyen ileri gelenleri: "Ey Nuh, Sen bizimle olan tartışmanda artık iyice ileri gittin. Bu anlattıkların gerçek ve yalan söylemiyorsan, haydi bizi tehdit ettiğin azabı getir de görelim bakalım" dediler. 33. Nuh da cevap olarak; "O azabı Ben değil, uygun bulup dilediği takdirde, sizin başınıza ancak Allah getirebilir. Ve azap gelince de, siz ona asla engel olamazsınız". 34. "Ey ileri gelenlerl Sizin kendi isteğinizle olan şirk koşmanız ve inkârcılıktaki azgınlığınızı Allah geri dönülmez bir aşırılıkta bulmuş ise, Benim size verdiğim öğütlerin artık hiçbir yararı olamaz. Çünkü sizin Rabbiniz Allah'tır ve siz önünde sonunda hesap vermek ve gerçekleri görmek üzere O'nun huzuruna geri döndürüleceksiniz" dedi.

35. Ya Muhammedl Şirk koşanlar, Nuh ile inkârcı halkı arasındaki tartışmayı, Senin uydurduğunu söylüyorlar. Onlara, "Eğer bunu Ben uydurduysam, günahımdan Ben sorumlu olacağım. Ama siz de işlediğiniz günahlardan kendiniz sorumlu olacaksınız. Ben sizin günahlarınızdan sorumlu değilim ve ortak da olmam" diyerek bu gerçekler hakkında uyarıda bulun.

36. Nuh'un olayına devam edelim: Nuh'a şöyle vahyedildi: "Ey Nuhl Halkından şu ana kadar inanmış olanların dışında, artık hiç kimse iman etmeyecektir. Bunu bil ve şirk koşmaya devam edip tek Allah'a iman etmeyeceklerin davranışları Seni sakın üzmesin". 37. "Sana bildirdiğimiz /vahyettiğimiz gibi gemiyi

yap. Hiç merak etme, çünkü Biz Seni izleyip yönlendireceğiz. Ayetlerimizi reddedenler af edilsin diye Bana başvuruda da bulunma, çünkü onlar kesinlikle suda boğulacaklardır".

**Demek ki, görevli olanlara ilahi yardım yapılmaktadır.*

38. Nuh gemiyi yaparken, O'na inanmayanlar, yanından her geçtiklerinde, onunla alay ediyorlardı. Nuh da onlara: "Şimdi siz alay edin bakalım. Göreceksiniz, sizin bu alay edişiniz gibi biz de sizinle alay edeceğiz". 39. "Ve rezil edici azabın kime geleceğini ve onun yakasına sıkıca yapışacağını yakında göreceksiniz diyerek kendini savundu. 40. Nihayet emrimizle sular gökten ve yerden coşup, yükselmeye başlayıp, kazan da kaynayınca /ateşlenince, Nuh'a dedik ki: "Ey Nuhl Seni reddeden ve iman etmeyen dışındaki her türden erkekli dişili birer çifti ve Sana inanıp iman etmiş olanlarla aile bireylerini gemiye bindir". Zaten Nuh' a inanmış olanlar çok az kişiydi ve diğerleri yanlış yollara sapmıştı.

**Eğer bu tufan Dünya'nın genel jeolojik yıkım kıyameti ise, Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi az sayıda insan, dünyanın yeniden yapılanmasından sonra, önceki yaşamları unutturulmuş ve ilkel düzeyden başlamak üzere yeni bir Dünya eğitimine başlatılmaktadırlar diye düşünüyorum. Böylece nesil değişimi de sağlanmış olmaktadır. Adem'in ise, Meleklerden ve önceki insan neslinden farklı olması ile, yeni Beşer neslinin ilk yaratılanı olduğunu söyleyebiliriz (A'raf-11).*

41. Nuh, iman etmiş olanlara dedi ki: "Bismillah deyip /Allah'ın adını anarak gemiye binin. Hiç merak etmeyin, geminin gitmesi de durması da tamamen Allah'ın kontrolünde olacaktır. Şüpheniz olmasın ki, Rabbim çok bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir".

**Aynı vurgu ilk defa 'Alak-1 nci ayet ile yapılmıştır. Başlayacak veya başlatılmış bir işin sonuçlanması için de "İnşallah" denmesi gerektiği Kehf-24 ncü ayette vurgulanmıştır.*

42. Nuh, dağ gibi dalgaların arasından gemiyi geçirmeye hazırlanırken, bir kenarda tek başına duran oğluna seslendi: "Yavrum, sen de gel bizimle gemiye bin. Şirk koşan kâfirlerle kalma ve onlarla beraber olma". 43. Oğlu ise, "Beni sudan koruyacak bir tepeye çıkacağım" diyerek gemiye binmedi. Nuh, "Oğlum, bugün hiçbir şey hiç kimseyi Allah'ın azabından koruyamayacak, ancak O'nun rahmet edecekleri hariç" dediyse de, dağ gibi dalgalar Nuh ile oğlu arasından geçip onları birbirlerinden uzaklaştırdı ve Nuh'un oğlu da boğulanlardan oldu.

44. Ve nihayet: "Ey yer suyunu yut, ey gök sen de suyunu tut" şeklinde yer ve göğe emir verildi. Verilen bu emir üzerine su çekildi ve gemi Cudi Dağı'nın üzerine oturdu. Gemi sayesinde kurtulanlar; "Allah'ın ayetlerini inkâr edip alaya alan zalimler bizden uzak kaldılarl" diye sevinçle haykırdılar. 45. Nuh da Rabbine, "Ya Rabbim, oğlum benim ailemdendi, Senin vaat ettiğin azap ise, elbette gerçektir ve Sen, hüküm verenlerin en yücesisin" diyerek dua etti.

**Suçlu olduktan sonra, Allah izin vermedikçe Peygamberin en yakınına bile ayrıcalık söz konusu olmamaktadır. Nuh tufanının 50 bin yılda gerçekleştirilen genel bir jeolojik yıkım sırasında oluşan bir tufan mı, yoksa lokal bir bölgede oluşan bir tufan mı olduğu tam açıklanmamıştır.*

**Ayette, yer ve göğe emir verildiği belirtilmiştir. Bu açıklama ile onların da birer canlı oldukları anlaşılmaktadır. Ancak onların iletişimlerinin, bizlerin anlayamayacağımız bir şekilde olduğu anlaşılmaktadır.*

46. Allah da "Ya Nuh, oğlun Senin ailenden biri olamadı. Çünkü o iman etmemek ve salih olmayan ameller gerçekleştirmekle zaten Senin ailenin yolundan ve ehlinden olmaktan ayrılmıştı. Bilmediğin bir konuda Benden istekte bulunman ve oğlunun günahını af etmemi istemen bilgisizliğine dayanan bir davranıştır. Cahillerden olmaman hususunda eni uyarırım" şeklinde cevap verdi. 47. Nuh devamla "Rabbim, bilemeyeceğim bir konuda yalvardığım için Sana sığınırım. Beni bağışla ve rahmetini esirgeme, yoksa kaybedenlerden olurum".

**Görülüyor ki, günah işlemiş olduktan sonra, peygamber bile oğlunun affına /şefaatine muktedir olamamaktadır. Mümtehine-4'te Hz. İbrahim'in babası için, Tevbe-80'de Hz. Muhammed'in ikiyüzlüler (ki amcaları da dahil) için olacak şefaat dileğinin kabul edilmeyeceği de açıklanmıştır. Zaten Tevbe-23 ncü ayette, şirk koşan ve bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri red edip küfre sapmış olanın, iman etmiş ve müminlerden oluşmuş bir ailenin velayetinden çıkmış sayıldıkları da vurgulanmıştır. Yine ayette, peygamberin hata yaptığı ve ikaz edildiği de görülmektedir.*

**Buradaki ifadeden, peygamberlerin bile ilahi konularda yeterli bilgiye sahip olamayacaklarını da anlıyoruz.*

48. Bunun üzerine Allah, "Ya Nuh, Sen ve Seninle birlikte olanlar güvenlik içinde

gemiden inin, size verilecek nimetler bereketli olacaktır hiç merak etmeyin. Ancak sizin neslinizden bazı topluluklar olacak ki onlar inkâra sapacaklar ve Dünyada bir süre daha yaşatmamıza rağmen, reddetmelerinde yine direnmeye devam ederlerse korkunç bir azaba uğratılacaklardır".

**Bazen insanlara belki doğru yola yönelirler beklentisi ile, ömür uzatması yapılabiliyor. Aynı konu Yasin-67, Fatır-11, Lokman-24, Zumer-8, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

49. Ya Muhammed! İşte bu tarihsel olaylar, Sana vahyettiğimiz geçmişin bilinmeyen haberleridir. Bundan önce Sen ve kavmin bu olaydan habersizdiniz. Sen de Nuh gibi sabret ve tüm güçlüklere göğüs gererek toplumunu uyarmana devam et. Şüphen olmasın ki sonuç, takva sahiplerinin olacaktır.

50. Ad kavmine de kardeşleri Hud'u elçi olarak görevlendirmiştik. Hud kavmine dedi ki : "Ey halkım! Yalnızca Allah'a ibad edin. Sizin Allah'tan başka İlahınız yoktur. Yoksa iftira edenlerden olursunuz". 51. "Ey kavmim! Allah'ın bana bildirdikleriyle sizi uyarmam karşılığında, sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, ancak beni yaratana aittir. Keşke aklınızı kullanıp gerçekleri görebilseniz". 52. "Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra da O'na tevbe edin ki gökten üzerinize bol rahmet yağdırsın ve size verdiği nimetlerini arttırdıkça artırsın. Sakın Allah'ı reddedip suçlulardan da olmayın".

53. Halkı dediler ki: "Ey Hud, Sen bize tatmin edici, kesin bir delil getirmedin. Biz, sırf Senin sözünle ilahlarımızı bırakacak değiliz. Zaten Senin anlattıklarına da inanmıyoruz /güvenmiyoruz". 54. Ancak şunu diyebiliriz: "Galiba, bizim ilahlarımızdan biri, Seni fena halde hırpalamış ki, şaşkın haldesin". Bunun üzerine Hud dedi ki: "Ben Allah'ı şahit tutuyorum, siz de şahit olun ki, Ben sizin Allah'a şirk koştuklarınızdan uzağım". 55. "Haydi, hepiniz birleşip Bana karşı tuzak hazırlayın. Hiç de beklemeyin ve elinizden geleni arkanıza koymayın". 56. "Ben yalnızca, Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a güvenip dayandım. Ve şunu iyice bilin ki, tüm yaratıklar /dabbeler Allah'ın kontrolü ve bilgisi dahilindedirler. Rabbimin yolu, sıratın müstakimin /Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme demek olan orta yolun ta kendisidir".

57. "Ey kavmim! Kabul etseniz de etmezseniz de Ben, Rabbimin gönderdiği ayetlerini size duyurmakla elçilik görevimi yerine getirmiş bulunuyorum. Eğer siz inkârda ısrar ederseniz, Rabbim de uygun bulursa sizin yerinize başka bir halk getirir ve siz Allah'a hiçbir zarar da veremezsiniz. Çünkü benim Rabbim her şeyi gözetip kontrol eden ve kollayandır /Hafiz'dir".

58. Ad kavmini helâk etme sözünü uygularken Hud'u ve beraberindeki iman etmiş olanları, Allah'tan bir rahmetle çok dehşetli olan azaptan kurtardık. 59. Ad kavmi, hem Rablerinin ayetlerine karşı çıkmışlar /cihad etmişler ve elçilerine isyan etmişler, hem de inatçı zorbaların zalimliklerine uymuşlardı. 60. Sonunda da, hem Dünya hayatında ve hem de kıyamet gününde lanetlenmiş oldular. Kısacası Ad kavmi Rablerine karşı çıkmıştı /küfre sapmışlardı. Biz de, yaptıklarına karşılık olarak gece ve gündüz devam eden, korkunç bir kasırgayla onları yok ettik.

**Zalimin zulmüne karşı çıkmamak, zalimliğine ortak olmak anlamında değerlendirilmektedir. Çünkü zalimliğe sapış, aynı zamanda din dışılığa çıkış olarak de kabul edilmektedir.*

61. Semud kavmine de kardeşleri Salih'i elçi olarak görevlendirdik. Salih onlara dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibad edin, O'na şirk koşmayın ve Allah ile aranıza aracı olmasını kabul etmeyin. Çünkü Allah'tan başka ilah yoktur. Allah sizi topraktan yarattı ve yeryüzüne yerleştirdi. Öyleyse Allah'tan bağışlanma dileyin ve sonra da tevbe edip O'na yönelin. Kuşkusuz benim Rabbim, kullarına çok yakındır ve duaları hemen yanıtlayandır /Mucib'dir".

62. Halkı da, "Ey Salih! Sen bundan önce, aramızda gelecek vadeden önemli bir kişiydin. Şimdi Sen, atalarımızın ibad etmekte olduklarından bizim vazgeçmemizi mi istiyorsun? Doğrusu biz, iman etmemiz için çağırdığın ilâh konusunda şüphe içindeyiz" dediler.

**Demek ki, eskilerin inançlarına körü körüne ve sorgulamadan uymak, diğer bir ifade ile muhafazakârlık değil, varsa doğruyu araştırmak ve bütün peygamberler gibi yenilikçi olmak istenmektedir. Çünkü tarihte en büyük yenilikçiler /devrimciler, peygamberler olmuştur.*

63. Salih de dedi ki: "Ey kavmim, eğer benim Rabbimden gelmiş kesin bir kanıtım varsa ve Allah Bana bir rahmeti olarak elçilik görevi vermişse de mi? Böyle iken O'na karşı gelecek olursam, kim Beni Allah'ın azabından kurtarabilir? Siz ancak Benim sıkıntılarımı arttırmaktan başka bir şey yapamazsınız". 64. "Ey kavmim, işte şu deve /kamu malı sizi sınamak üzere, Allah'tan bir ayettir /delildir

/sınavınızın bir aracıdır. O deveyi rahat bırakıp /kamu malında yolsuzluk yapmazsanız, Allah'ın çayırında otlamasına engel olmaz ve eziyet etmezseniz ne ala. Yoksa sizi yakın bir azap yakalayacaktır".

**Kamer-27 nci ayette de Semud kavmine deve gönderildiği ve buradaki otlatma isteminden farklı olmak üzere sudan yararlandırmalarının istendiği belirtilmiştir. Her iki açıklamayı yan yana getirdiğimizde, demek ki deve sınavında otlatma ve su içirme ikilisinin kullanılmış olduğunu söyleyebiliriz.*

65. Tüm bu uyarılara rağmen Salih'ın halkı, deveyi kestiler. O zaman Salih; "Ey kavmim! Yurdunuzda yaşamanız için üç gününüz var. Üç gün sonra helâk olacaksınız. Bu, çok ciddi ve doğru olan bir sözdür" diyerek olacak azap konusunda onları uyardı. 66. Üç günün sonunda, Salih'i ve iman etmiş olanları Allah'tan bir rahmet ile o günün felaketinden kurtardık. Rabbin, kuşkusuz güçlü /Kavi ve üstündür /Aziz'dir. 67. Allah'ın ayetlerini reddedenleri ise korkunç bir ses yakaladı, yurtlarında /evlerinde yığılıp yok olarak sabahladılar. 68. Helâk oldukları yere bakıldığında sanki orada hiç yaşam olmamıştı. Demek ki; Semud halkı Rablerinin ayetlerini red ederek küfre saptılar ve bu yüzden de yok olup gittiler.

69. Yine zamanın birinde elçi Meleklerimiz, bir müjdeyi vermek üzere, İbrahim'in yanına geldiklerinde "Selâm!" dediler. İbrahim de onlara "Selâm!" dedi ve hemen konuklara bir dana eti pişirip ikram etti. 70. Konukların ellerini yemeğe uzatmadığını görünce, onların durumlarından kuşkulandı ve içine bir korku düştü. Konuklar İbrahim'in telaşlandığını görünce de "Korkma! Biz komşu kavim olan Lut'un kavmine gönderilmiş elçi Melekleriz" dediler. 71. O esnada, yanlarında ayakta duran İbrahim'in hanımı, bu habere sevinip gülünce, biz de ona İshak ve İshak'ın çocuğu olarak da ardından da Yakub isminde torunları olacağını müjdeledik.

**Demek ki, Melekler, görev gereği insan bedenini oluşturabiliyorlar ve bu bedenleri yemek yemiyor özelliğindedir. Gelen insan bedenli Melekler erkekti ve Hz. İbrahim'in eşi de aynı ortamda bulunmuştur. Haremlik ve selamlık durumu demek ki o zaman bile yokmuş.*

**Zariyat-32 nci ayette de aynı Melekler konusu açıklanmıştır.*

72. İbrahim'in hanımı, "Vay başıma gelenler, ben bir yaşlı kadın ve kocam da ihtiyar bir adam iken çocuğumuz mu olacak? Bu olacak şey değil!" diyerek şaşkınlığını belirtti. 73. Elçi melekler, "Sen Allah'ın işine mi şaşırıyorsun? Allah'ın rahmeti ve bereketi ev halkı olarak sizin üzerinizedir. Allah, övgüye en lâyık olandır /Hamid'dir ve yücelerin yücesidir /Mecid'dir."

**Burada, yaşlılıkta da çocuk sahibi olunabileceği bilgisi olduğuna göre, bu yönde araştırma yapılması uyarısı olduğunu ve araştırma yapılması yolu önerilmektedir.*

74. İbrahim'den korku gidip iyice rahatlayınca, verilen çocuk müjdesini benimsedi ve Lut halkına verilecek cezanın kaldırılması hakkında, elçilerle tartışmaya başladı. 75. Gerçekten, İbrahim çok yumuşak huylu /Halim, çok duygulu ve kendisini tek ilah olarak Allah'a adamış /Münib biriydi.

**Lut kavmi, Hz. İbrahim ile aynı dönemde yaşayan başka bir toplumdu.*

76. Elçi Melekler; "Ya İbrahim! Lut kavmine olacaklar konusunda Bizi vazgeçirmek için ısrar etmekten vazgeç. Çünkü Rabbinin azap emri gelmiş bulunuyor. Lut halkı, önlenemez bir azabı hak etmiş bulunmaktadırlar" dediler. 77. Elçilerimiz İbrahim'in kavminden ayrıldılar ve genç delikanlı görünümünde olarak, Lut'un yanına gelince Lut, bu genç delikanlı konukları için kaygılandı, üzüldü, içi daraldı ve kendi kendine: "Bu gün, çok zor bir gün olacak" dedi.

78. Lut kavminin sapıkları, misafir iki genç delikanlının geldiğini duyunca koşarak Lut'un evine geldiler. Bunlar kadınlarla değil erkeklerle sürekli ilişkide bulunan /uygun olmayan yola sapmış kimselerdi. Lut bunlara: "Ey kavmim! İşte kavmimizin kızları, onlarla evlenin, sizin için kızlarımız daha temizdir /uygundur. Allah'tan korkun, konuklarıma karşı Beni rezil etmeyin. İçinizde aklı başında bir adam yok mu? Lütfen!" dedi.

79. Sapkın kişiler ise "Ya Lut! Biliyorsun ki kavmin kızlarına bizim bir ihtiyacımız yok. Sen bizim ne istediğimizi çok iyi biliyorsun" dediler.

80. Lut üzgün ve çaresiz bir durumda; "Keşke size karşı koyacak gücüm olsaydı, yahut güçlü yakınlarım olsaydı" dedi. 81. Tam bu esnada, elçi Melekler: "Ya Lut! Üzülme, biz Rabbinin elçi Melekleriyiz. O sapıklar size asla zarar veremezler. Sen aileni ve Sana inananları gecenin bir anında yürüyüşe çıkart ve inananlardan hiç kimse geride kalmasın. Hanımın hariç. Sapıkların başına gelecek olanlar hanımının başına da gelecektir. Onların belirlenmiş azap zamanı sabahtır. Sabah da yakın zaten" diye Lut'a fısıldadılar.

**Ayette belirtildiği gibi, herkesin günahı kendinedir ve peygamberin eşi de olsa, şefaat edilmeyecek ve cezasını çekecektir. Lut'un eşinin de cezalandırılacaklar arasında olması, onun da cinsel sapkınlığa /lezbiyenliğe yönelmiş olduğunu göstermektedir.*

**Doğal afetin sabah saatlerinde gerçekleştirileceği bilgisi, ilahi idarecilerin, dünya ile iletişimde Güneş'in olmadığı gece saatlerini tercih ettiği görüşümü desteklemiş olmaktadır.*

**Cinsellik, mekanik ve duygusal olmak üzere iki yönü olan bir yakınlıktır. Mekanik yönün sağlıklılığı, sadece karşı cinslerin çiftleşmesi ve olumlu bir enerjinin oluşması demektir. Aynı cinsiyette olanların cinsel birliktelikleri ise olumsuz ve Allah'ın projesine aykırı, zarar da verecek özellikli bir enerjiye yol açacağı için uygun olmamaktadır diye düşünüyorum. Demek ki bir toplumda, bu şekilde olanların sayısı ancak belirli bir oranı aşınca, oluşacak zarar fazla olacağı için, ilahi sistem müdahale etmekte ve o toplumu yok etmektedir. Az sayıda bu tip cinsel farklılıkta olanların da görevlerinin bu farklılıkla, normal olanların hallerine şükretmeleri için olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla da, bütün insanların, farklı olanlara anlayışlı davranmaları da bir sınav olmaktadır.*

82. Azap emri gelince, Lut kavminin üzerine sicciylden yapılmış sertleşmiş taş yağdırdık ve her tarafı yerle bir ettik. 83. Ki o taşlar, zalimlere isabet etmek üzere, Rabbin tarafından özel olarak işaretlenmişlerdir.

**Sicciyl maddesi konusunda Kur'an'da açıklama bulunmamaktadır. Şimdiki bilgimizle ancak programlanmış mermiler veya füzeler diyebiliriz diye düşünüyorum.*

84. Medyen kavmine de kardeşleri Şuayb'ı elçi olarak görevlendirdik. Şuayb kavmine dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibad edin, sizin Allah'tan başka ilahınız yoktur. Ölçüyü, tartıyı eksik yapmayın. Sizi refah içinde görüyorum. Ama haksız kazançla sağlamış olduğunuz bu refahınızın, sizi çepeçevre saran bir azabın habercisi olmasından da korkuyorum".

85. "Ey kavmim, ölçüyü ve tartıyı hakça ve tam uygulayın. Halkın malını eksik vermeyin ve haksız mal-para gasp ederek /hortumculuk yaparak yeryüzünü /ülkenizi ekonomik bir sıkıntıya sokmayın /fesad çıkaran olmayın". ". 86. "Eğer gerçekten müminler iseniz, Allah'ın bıraktılarından /dürüstçe helalinden kazandıklarınızın kârı sizin için daha ayırlıdır. Ben sizi sadece uyarıyorum, üzerinize bekçi /muhafiz /koruyucu değilim".

87. Medyen Kavmi; "Ya Şuaybl Atalarımızın ibad /kulluk etmiş oldukları ilahları terk etmemizi ve mal-mülkümüzü istediğimiz gibi edinmekten vazgeçmemizi, salâtına /dinine olan inancına dayanarak mı söylüyorsun? Halbuki Sen aslında yumuşak huylu ve aklı başında bir insansın" dediler. 88. Şuayb de; "Ey Kavmiml İnanıp yolunda olduğum ve ibad /kulluk ettiğim Rabbimden kesin bir delile sahip isem ve O Bana lütfundan bir elçilik görevi de bağışlamışsa da mı? Bakınl Sizi bazı şeylerden yasaklamam, size ters düşmek istediğim için değildir. Ben ancak, Allah'ın Bana bildirdikleriyle sizi uyarıyorum. Başarım ancak Allah'ın yardımıyladır. Ben yalnızca Allah'a güveniyorum ve sadece O'na yöneliyorum' diyerek şöyle devam etti.

89. "Ey Kavmiml Size Allah'ın ayetlerini bildirdiğimden dolayı, bu şekilde Bana karşı olan çıkışınız, sakın sizi Nuh halkının veya Hud halkının, yahut Salih halkının başına gelenler gibi bir akıbete /yok oluşa neden olmasın. Ve biliyorsunuz ki Lut halkının başına gelen korkunç felaket yakın zamanda olmuştur". 90. "Ey kavmiml Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra da aynı yanlışa tekrar dönmeyeceğinize söz verip /tevbe edip O'na yönelin. Çünkü Rabbim, sevgi ve merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir ve tevbe edenleri sevendir /Vedud'dur".

**Dikkat edilirse, tevbeden sonra Allah'a yönelme beraber kullanılmıştır. Çünkü geriye doğru olan dönemde işlenmiş bir günah için yapılan ve bir nevi de "kişinin kendi günahının affı için yaptığı dua" demek olan tevbenin kabulü için, hem yapılan olumsuzluğun tekrarlanmaması, hem de imandan sapılmaması gerekmektedir.*

91. Kavmi de, "Ya Şuaybl Söylediklerinin birçoğundan hiçbir şey anlamıyoruz. Hem Sen, aramızda önde gelen insanlardan değil, geri planda bir insansın. Kaldı ki Senin bizden farklı hiçbir üstünlüğün yok. Eğer kabilenden çekinmeseydik, Seni recm ederdik /kovardık" diyerek itiraz ettiler. 92. Şuayb de: "Ey kavmim, görüyorum ki, Allah'tan değil de, kabilemden korkarak, bildirdiklerimi ret ediyorsunuzl Halbuki Rabbim, sizin tüm yaptıklarınızı gören ve her şeyi kuşatıp kollayandır".

93. "Ey kavmim, siz elinizden geleni arkanıza koymayın. Ben de görevimi yapıyorum ve yapmaya devam edeceğim. Mahvedici azabın kimin başına geleceğini ve kimin yalancı olduğunu hep beraber göreceğiz. Bekleyin, Ben de sizinle birlikte bekleyeceğim" dedi.

94. Yaptıklarına karşılık azap emrimiz gerçekleşince, Allah'ın rahmeti üzere Şuayb'ı ve kendisiyle beraber iman etmiş olanları kurtardık. Allah'ın ayetlerini inkâr ederek zulme sapmış olanları ise sabahleyin korkunç bir gürültü yakaladı ve

yurtlarıyla birlikte yerle bir etti. 95. Yurtları sanki orada hiç yaşam olmamış hale geldi. Semud kavmi nasıl yok edildiyse, Medyen kavmi da aynı şekilde bir felaketle yok edildi.

96. Gerçek şu ki Musa'yı da, ayetlerimizi bildirmek için apaçık kanıtlarımızla ve kesin bir yetkiyle elçimiz olarak gönderdik. 97. Çünkü Firavun'un ileri gelenleri, onun emrinin dışına çıkmıyorlardı. Halbuki Firavun'un emri doğruya ve güzele ulaştırmıyordu. 98. Bilmiyorlar ki Firavun, kıyamet gününde de halkına öncülük edecek ve onları ateşe götürecektir. Girecekleri yer ne kötü bir yerdir ki bilselerl

**Demek ki bir toplumun yöneticileri mahşerde, toplumlarına öncülük edecek ve hesap sonucuna göre ya Cennet veya Cehennem'e beraber gideceklerdir*

99. Firavun nasıl ki Dünyada halkını suya götürerek boğulmalarına neden olduysa, kıyamet günü de aynı şekilde, ona uymuş olan halkını ateşe götürerek yakacaktır. Dünyada da, ahrette de arka arkaya gelen bu lanet, ne kötü lanettir.

100. Ya Muhammedl Sana bildirdiğimiz bu tarihsel olaylar, geçmişte ayetlerimizi inkâr etmiş toplumların şehirleri ile birlikte yok ettiklerimizin bilgileridir. Onların kalıntılarından bu güne kadar ayakta kalanlar da, biçilmiş ekin gibi tamamen silinmiş olanları da vardır. 101. Biz o yok ettiğimiz halklara zulmetmedik, onlar, görevlendirdiğimiz elçilerin bildirdikleri ayetlerimizi inkâr edip şirk koştukları için, kendi kendilerine /nefslerine zulmettiler. Rabbinin azap emri geldiğinde, Allah'a şirk koşup ilahi yardım istedikleri put veya kişi, onları kurtaramadı. Aslında şirk koştuklarını benimsemeleri arttıkça, batmaları da artmıştı.

102. Rabbin, Allah'a şirk koşmakta olan ve zulme sapan toplumları ve şehirlerini bu yaptıklarına karşılık olarak işte böyle helâk eder. Şüphesiz ki Allah'ın vermekte olduğu ve vereceği karşılık tahammül edilmeyecek derecede şiddetlidir.

103. Ahretin azabından korkanlar için, bu anlatılanlardan alınacak büyük bir ders vardır. O gün, bütün insanların yeniden diriltilip toplanacağı gündür. Ve o gün, tüm ilahi gerçeklerin ortaya çıkacağı bir gün olacaktır. 104. Biz o kıyamet gününü, bu geçici Dünyanın belirlenmiş süresi /eğitim okulu oluş görevi /ecelin ma'dud bitinceye kadar erteliyoruz /bekletiyoruz.

**Demek ki kıyamet vakti de, insanların eğitim durumuna göre değişken özelliktedir.*

105. O hesaplaşma gününde, Allah'ın izni olmadan hiç bir nefs konuşamaz. O gün bir araya toplananlardan bir kısmı mutsuz ve bin pişman, bir kısmı da mutludur. 106. Mutsuz olanlar Cehennemdedir. Onların Cehennemde öylesine korkunç nefes alış verişleri vardır ki, ıstırap içinde sızlanır ve inleyip dururlar. 107. Cehenneme özgü gökler ve yaşam yeri devam ettirildikçe onlar da orada devamlı kalacaklardır. Ancak Rabbin uygun bulduğu, yani oradaki eğitimi başaranlar hariç. Şüphesiz Rab, konulmuş olan ezeli ve ebedi evrensel kurallara göre yapılması uygun olanları belirleyip gerçekleştirendir.

**Demek ki Cehennemde kalış sonsuz değil, oraya ait yer ve gök durduğu sürelerce olacaktır. Cehennemin bir nevi ıslahevi olduğuna yönelik Meryem-71, Nebe-23 ve Maide-37 nci ayetlerdeki açıklamalara baktığımızda, beşerlerin puan durumları sürekli değerlendirilmekte ve uygun bulunanlar ölünce hemen Cehennem eğitimine tabi tutulmaktadırlar diyebiliriz. Bunlardan imanlı, fakat günahkâr olan, karşılık azabını çekecek veya ıslah olacak, sonra Cennete geçecek, imansız ve günahkâr olan ise suçu kabarık olduğundan, Dünya'nın jeolojik kıyametine /yeniden yapılanmasına kadar Cehennemde kalacak demektir diye düşünüyorum. Bu duruma göre, Mahşer toplantısına, kıyamet anında Dünyada yaşamakta olanlar ve Cehennemde ceza çekmekte olanlar gelecekler demektir. Gerçeği ancak Allah bilir.*

108. Mutluluğu hak edenler ise, Cennete özgü olan gökler ve yer durdukça onlar da, Cennette Rabbin uygun gördüğü süre kalacaklardır. Bu Allah'ın tükenmez bir lütfüdür.

**Cehennemde kalış gibi, Cennette de kalış sonsuz değil, oraya ait yer ve gök durduğu sürelerce olacaktır demektir. Buna göre de diyebiliriz ki tekâmül eğitimi Cennet'te de devam etmektedir. Ne kadar ve ne içini tabi ki ancak Allah bilir.*

109. Ya Muhammedl Şirk koşanların, inanıyoruz diye taptıkları şeylerin, hiçbir yararı olmadığından asla kuşkun olmasın. Onlar da, aynen daha önceki atalarının taptığı ve inandığı gibi tapıyorlar ve onlara güçleri varmış gibi ilah olarak inanıyorlar. Atalarına bu yanlış inanışları nedeniyle karşılık verdiğimiz gibi, onların da yaptıklarının karşılığını eksiksiz olarak vereceğiz.

110. Yemin olsun ki, Biz Musa'ya kitabı vermiştik. Ancak Musa'nın halkı O'nda anlaşmazlığa düştüler. Daha önceden, Rabbinin verilmiş bir sözü ve belirlenmiş bir süre olmasaydı, elbette onların da işi daha önceki kavimler gibi hemen bitirilmiş olurdu. Çünkü onlar Musa'nın tebliğ ettiği gerçeklerimize şüphe ile bakmışlardı.

111. Kuşkusuz Rabbin, hepsinin yaptıklarının karşılığını tam olarak verecektir. Çünkü Allah, onların yaptıkları her şeyden haberdardır.

112. Ya Muhammedl Sen ve beraberinde olup tevbe edenler, Sana bildirileni dosdoğru uygulayın ve sakın şımarıp doğru yoldan /itidal yolundan /sıratan müstakiymden ayrılmayın. Şüpheniz olmasın ki Allah, sizin yaptıklarınızı görmekte ve izlemektedir.

**Burada, Allah'ın insanlara genellikle müdahil değil, gözetleyici ve izleyici olduğu vurgulanmaktadır.*

113. Ayetlerimi kendilerine göre gizleyip zulme sapanlara sakın sempati duymayın, yoksa siz de ateşe /sıkıntıya maruz kalırsınız. Gerçekte sizin Allah'tan başka dostlarınız /evliyanız /velileriniz yoktur ve size yardım da edilmez.

114. Ya Muhammedl Gündüzün iki tarafında, yani güneşin batış anında /gurup vakti ve sabahın erken saatlerinde henüz güneş doğmadan /şafak vakti /gece karanlığının bir vaktinde ve gecenin koyu karanlığında salâtı uygula ki, iyilikler kötülükleri Güneş gibi silip yok etsin. Bu örneğimiz düşünüp öğüt almak /ders çıkarmak /gerçekleri kavramak isteyenler için bir uyarıdır. 115. Ayrıca güçlüklere karşı sabırlı ol. Çünkü Allah, salih ameller gerçekleştirenlerin /Muhsinlerin karşılık ödüllerini mutlaka verir.

**Burada "salât" kelimesi "Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantı ve kurumsal faaliyetleri (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı" anlamında değerlendirilmiştir. Ve bu aktivitelerin /uygulamaların da özellikle akşamdan sabaha kadar olan Güneşsiz anlarda yapılması önerilmektedir. Aynı öneri ayrıca Rum-17, Isra-78 ve Nur-58 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

116. Sizden önceki kuşakların ileri gelenleri, yeryüzünde kötülüklere engel olmalıydılar? Fakat o kuşaklardan ayetlerimize inanıp kurtardığımız çok az kişi dışındakiler, ulaştıkları refaha dalıp şımardılar ve ayetlerimizi red eden zalimlerin peşine takılıp, suçlular kervanına katıldılar. 117. Zalimlerden değil de salihlerden olsalardı, Allah onları helâk etmez ve şehirlerini yerle bir etmezdi.

118. Rabbin isteseydi tüm insanları tek bir toplum yapardı ve sürekli olarak tartışıp duran farklı gruplar oluşmazdı.

**Bu durumda, idarecilerin, bir ülkenin insanlarını dini bahane ederek tek tip bir toplum haline getirme istekleri ve birbirine düşman gruplar oluşturmaları kabul edilmemektedir. Dolayısıyla da devlet, dine dayalı bir yönetimle yönetilmemeli, dini uygulamalara karışmayıp, sadece insanların bu uygulamalara olacak engellemelerine müsaade etmemelidir. Devlet laik olmalı, yani dini Allah ile insan arasındaki bir konu olarak değerlendirmeli, Kur'an'ın toplumun ana dili ile okunup anlaşılmasının ve daha iyi öğrenilmesinin önünü açmalıdır. Kur'an'ın emrettiği üzere, insanların dini alet ederek birbirlerini aldatmalarına karşı da katı yasalar hazırlamalıdır diye düşünüyorum.*

119. Sadece Rabbinin rahmetine maruz kalmış olanlar o tartışmalara ve gruplaşmalara yönelmezler. Esasında Biz sizleri, içinizden tekrar tek insanlık ümmeti oluşturup oluşturamayacak olanlarınızı belirlemek için yarattık. Rabbinin, "Şüpheniz olmasın ki, Ben Cehennemi Cinler ve Naslarla /İnslerle dolduracağım" sözü gerçekleşmiştir.

**İns ve Cin nesillerinden ayrıca A'raf-38, En'am-128, Saffat-158 nci ayetlerde de bahsedilmektedir.*

**Yaratılışın boşuna olmadığı ve başarılıyı belirlemek amaçlı olduğu ayrıca A'raf-20, Yunus-14, Hud-119, Casiye-22, Zariyat-56, Ankebud-44, Ahzab-73 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

**Cehennem, demek ki doldurulmağa başlanmıştır. Zaten kullanılmış olan "temmet - gerçekleşmiştir" ifadesi, halen bu konu devam etmektedir demektir. Çünkü, Dünya eğitimi devam etmektedir ve Ruh'ların değerlendirilmesi süreklidir.*

120. Ya Muhammedl Kalbini tatmin ve teskin etmek için, önceki elçilerin başlarından geçen tarihsel olayları örnek alarak Sana yeterince anlatmaktayız. Bu haberlerde, Senin için gerçeğin bilgisi, müminler için de düşünüp ders alıp doğru yola yönlendirici ibretler /dersler bulunmaktadır. l2l. İnanmayanlara da şunu söyle: "Elinizden geleni arkanıza koymayın, Biz iman edenler görevimizi yapacağız ve yapmaya devam edeceğiz.". 122."Bekleyin, Biz de beklemekteyiz.'

123. Ey insanlarl Göklerin ve yerin gaybı /gizledikleri bilgiler Allah'a aittir. O'nun emri ile yaratılan her şey önünde sonunda Allah'ın huzurunda toplanmak üzere geri dönecek ve görecekleri gerçekler karşısında O'na mutlaka iman ve ibad edecektir. Senyalnızca Allah'a ibad /kulluk et ve yeterli çabanı da gösterip sadece O'na tevekkül et. Şüpheniz olmasın ki Rabbin her yaptığınızdan habersiz /gafil değildir.

53.YUSUF (12)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Ra. İşte bunlar, gerçekleri apaçık açıklayan Kitab'ın (Kur'an'ın) işaretleridir /ayetleridir /şifreleridir.

2. Ya Muhammedl Biz Sana bu Kitabı, anlayasınız ve aklınızı kullanıp düşünesiniz diye, açık ve kolay anlaşılır (arabiyyen) bir Kur'an olarak indirdik. 3. Kur'an'ı vahyederken, daha önceki milletlerin ve elçilerin haberlerini de, anlayabileceğiniz en güzel bir anlatımla ve ana dilinizle sana bildiriyoruz ki, insanlara da amatabilesin diye. Gerçek şu ki Sen, bundan önce bu tarihsel olayların hiçbirini bilmiyordun, onlardan habersizdin.

**Kur'an'ın, insanlar anlasın diye ana dilleri ile indirildiği ayrıca Taha-113, Şuara-193-195, Ra'd-37, Zuhruf-3, Zümer-28 ve Fussilet-3, 44, Nahl-103 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır.*

4. Yusuf, bir gün babası Yakup'a: "Babacığım, ben rüyamda, on bir yıldız /gök cismi, Güneş ve Ay'ı gördüm. Hepsi Bana saygı gösteriyorlardı /secde ediyorlardı" dedi.

**Yakub'un 12 çocuğu vardı ve bunlardan Yusuf ile Bünyamin, aynı annedendiler.*

**Burada "secde etmek", karşıdakinin gücünü ve saygınlığını kabul edip, saygı göstermek anlamında kullanılmıştır. Bir görüşe göre onbir sayısı Yusuf'un kardeşlerini, Güneş ve Ay ise Anne-babasını kastetmektedir.*

**Olacaklara ilişkin bilgi demek, ilahi sistem idarecilerinin ilahi projeye göre yapılması gerekeni kararlaştırdıklarını rüya veya ilham ile duru görü şeklinde önceden bilebilmek demektir diye düşünüyorum. Ki bu özellikteki kişiler, ilahi sistem de dahil, oluşan düşünce enerjilerini alabilme özellikli bir nevi güçlü radyolar gibi, güçlü beyinlere sahip kişiler olarak düşünebiliriz. Ayette, "eraytü - gördüm" kelimesi geçmekte olup, bu görme Saffat-102 ve Enfal43-44 ncü ayetlerde geçtiği gibi Rüyada görme - Era fil menami" veya Feth-27 nci ayette geçtiği gibi "Rü'ya" şeklinde olmadığından, "Geleceğe yönelik duru görü" olarak tanımlanabilir diye düşünüyorum.*

5. Babası Yakup: "Oğluml Sakın böyle bir rüya gördüğünü kardeşlerine anlatma, olur ki kıskanıp sana karşı bir plan kurup zarar verebilirler. Çünkü şeytan, haset ve kıskançlık gibi olumsuz nefsleri de kullanıp insanları birbirine düşürmekte uzman bir kışkırtıcıdır". 6. "Unutma ki Rabbin Seni seçecek ve yüceltecektir. Sana rüyaların yorumunu öğretecek ve daha önceki ataların İbrahim ve İshak'ı peygamberlikle şereflendirdiği gibi, Seni ve Yakup soyunu da şereflendirecektir. Çünkü Rabbin her şeyi bilendir /Âlim'dir ve her şeye hakim olandır /Hakim'dir.

**Yusuf ve Bünyamin'in annesi ayrı ve diğer kardeşleri üveydi. Babası Yakup da Yusuf'u daha çok sevdiği için, kardeşleri tarafından kıskanılan konumdaydı (Tan SA. Zülkarneyn. s.269). Burada, kardeş de olsalar, insanların birbirlerini kıskanıp zarar da verebileceklerine değinilmiştir. Yine rüya yorumlamanın da Allah'ın izin verdiklerine öğretileceği de vurgulanmıştır.*

7. Gerçek şu ki Yusuf ve kardeşlerinin olayında, ders almak isteyenler için ibretler vardır. 8. Bir ara Yusuf'un ağabeyleri kendi aralarında; "Biz birbirimize bağlı kalabalık bir aileyiz. Ama babamız, Yusuf ve öz kardeşi Bünyamin'i bizden daha çok seviyor. Doğrusu bu ayırımcı davranışıyla babamız çok haksız bir tutum ve aldanış /dalalet içindedir" diye tartıştılar. 9. Aralarından biri dedi ki: "Yusuf'u öldürelim, ya da çok uzak bir yere götürelim ki, babamızın ilgisi bize yönelsin. Bundan sonra da aile içi bağımız ve huzurumuz sağlanmış olur".

10. Kardeşlerden bir başkası şu teklifte bulundu: "Hayır, Yusuf'u öldürmeyelim. Eğer, mutlaka bir şey yapmaya kararlıysak, Yusuf 'u suyu az olan bir kuyuya atalım. Böyle yaparsak, en azından yoldan geçen kervanlardan biri onu bulup götürür ve bizden uzaklaştırır". 11. Bu teklif oy birliği ile kabul edildi ve Yusuf'u gezdirmek bahanesi ile babasından izin istediler. Babaları isteksiz olunca dediler ki: "Ey babamız, neden Yusuf için bize güvenmiyorsun? Oysa biz onun iyiliğini istemekteyiz".

12. "Yarın Yusuf'u bizimle birlikte yolla ki kırlarda koşup oynasın, hayvanları otlatsın. Hiç endişelenme biz onu korur ve gözetiriz".

13. Babaları dedi ki: "Yusuf'u götürmeniz Beni endişelendirir, çünkü size fark ettirmeden, Yusuf'u bir kurdun yemesinden korkarım". 14. Onlar da, "Biz kalabalık bir grubuz. Buna rağmen Yusuf'u bir kurt yerse, o zaman biz gerçekten her türlü olumsuzluğu hak etmiş oluruz" diyerek Yakub'a güvence verdiler.

15. Kardeşlerinin Yusuf'u götürdükleri ve kuyuya atmak için topluca karar verdikleri sırada, Biz de Yusuf'a olacakları vahyedip "Sakın endişelenmel Onların bu

yapacaklarını, hiç farkında olmayacakları bir zamanda, Sen onların yüzüne vuracaksın" diye bildirdik.

**Demek ki Peygamberlere vahiy yolu ile, diğer görevli insanlara ise ilham edilerek yardım edilmekte ve yönlendirilmektedirler.*

16. Nihayet planlarını gerçekleştirip, yatsı vakti eve döndüklerinde, yalandan ağlayarak babalarına: 17. "Ey babamızl Biz yarışmak üzere uzaklaşmıştık. Yusuf'u da eşyalarımızın yanında bırakmıştık. Ne yazık ki geldiğimizde Yusuf'u kurt'un yemiş olduğunu gördük. Biz, doğru konuşsak bile, haklı olarak Sen bize inanmayacaksın"

18. Diyerek yalandan kan bulaştırmış oldukları Yusuf'un gömleğini gösterdiler. Babaları Yakup da onlara, "Söylediklerıniz hiç de inandırıcı değil. Anlaşılan kıskançlık nefsiniz sizi aldatıp bir iş yaptırmış. Artık bana düşen bu acıya sabredip, şikâyet etmeden dayanmaya çalışmaktır. Anlattığınız böylesi bir olay karşısında Allah'tan yardım istemek dışında bir şey yapamam" diyerek durumu kabullenmek zorunda olduğunu belirtti.

19. Kardeşleri kuyudan ayrıldıktan kısa bir süre sonra, yoldan geçen bir yolcu kafilesinden biri su almak için kuyuya gelip kovasını sarkıtınca, kuyunun içinde Yusuf'u gördü ve "Müjde, müjde, kuyuda bir erkek çocuk varl" diye bağırdı. Yusuf'u kuyudan çıkardılar ve onu yolda bulduklarını gizleyip, satmak üzere kendi kölelerinin arasına koydular. Ancak onların ne yaptıklarını Allah çok iyi biliyordu.

20. Yolcular Mısır'a geldiklerinde, Yusuf'u bir an önce ellerinden çıkarmak için ilk taliplisine ve ucuz bir fiyata, birkaç dirheme sattılar.

21. Yusuf'u Mısır'da satın alan kişi evine getirdiğinde, hanımına. "Bu çocuk bize faydalı olabilir, hatta belki de onu evlat da ediniriz, ona iyi bak" diye tembihledi. Böylece Yusuf'u iyi bir ailenin yanına yerleştirip ona rüyaların yorumunu da öğretmeye başladık. Şüphesiz Allah, yapmayı planladığı her işi daima başarı ile bitirir. Fakat insanların çoğu bu gerçeği bilmezler.

**Yusuf'u satın alan, hazine görevlisi Aziz, hanımı da Zeliha ismindeydi ve çocukları yoktu. *Ayetten de anlıyoruz ki, demek ki rüya ilmi var ve uygun bulunana öğretilmektedir.*

22. Yusuf büyüyüp buluğ /ergenlik çağına gelince, ona rüyaları yorumlama ve hüküm çıkarma ilmini verdik. İşte salih ameller gerçekleştirenleri /Muhsin olanları biz böyle ödüllendiririz.

**Dinsel olgunluk çağının ise 40'lı yaşlar olduğu Ahkaf-15 nci ayette açıklanmıştır. Ergenlik dönemi ise "Cinsel olgunluk çağının da içinde bulunduğu erişkinliğe geçme dönemidir". Ergenlik döneminden başlamak üzere Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler temelli dini bilgilerin öğrenilmeye başlanması ve Kur'an'ın anlayarak okunması ile kişi 40 lı yaşlarda ulaşacağı dinsel olgunluğa bilinçli olarak hazırlanmaya başlamalıdır. Çünkü Kur'an, sorgulayıcı ve eleştirel, araştırıcı aklın başladığı ergenlikten itibaren başlamak üzere bir erişkin kitabıdır diye düşünüyorum. Aynı konu En'am-152 nci ayette belirtilmiştir. Cinsel ve Dinsel Ergenlik deyimlerini Sayın Y. Nuri Öztürk de kullanmıştır (Kur'an'daki İslam).*

23. Evin hanımı, nefsine yenilip, oldukça sempatik bir genç olan Yusuf'tan yararlanmak istedi. Yusuf'u odaya çağırdı, kapıyı kilitledi ve "Haydi gel, beraber olalım!" diye istekte bulundu. Yusuf telaşla "Aslal Öyle bir şey yapmaktan Allah a sığınırım. O benim Rabbimdir. Beni güzel bir yere yerleştirdi. Kuşkusuz nankörler kurtuluşa ermezler /iflah olmazlar " dedi ve teklifini red etti.

24. Gerçekte ise kadının Yusuf'u çok arzulaması gibi, Yusuf da kadını arzulamıştı. Eğer Rabbinden bir uyarı işareti fark etmeseydi, büyük bir zina suçu işleyecekti. Böylece biz, kötülük ve fenalığı Yusuf'tan uzak tuttuk. Çünkü o, Bizim arınmış /muhlis, seçkin kullarımızdandı.

**Yusuf'un olumsuz bir nefsini engelleyebilmesi, hem Onun peygamber özellikleri ve güçlü iradesi sayesinde frenleyebilmesi, hem de koruyucu Meleklerinin verdikleri yol gösterici ve ikaz edici ilhamlarının güçlü olması nedeniyledir diye düşünüyorum. Çünkü ilahi görevli olan insanlar, zaman zaman Rehber Melekleri tarafından, onlara verilmiş izin ve görev çerçevesinde kollanmakta ve yönlendirilmektedirler.*

25. Yusuf kurtulmak için kapıya doğru kaçarken, kadın da arkasından koştu ve Yusuf'u arkadan çekince gömleği yırtıldı. Tam bu vaziyette kapının yanında iken, kadının beyiyle karşılaştılar. Kadın telaşla beyine dedi ki: "Senin ailene tecavüz etmek isteyen bu kişinin cezası ne olmalıdır? Hapsedilmesi veya acı bir işkenceyle cezalandırılması gerekecek herhalde" diyerek suçu Yusuf'a attı.

26. Yusuf ise kendini savunmak üzere "Yalan söylüyor, aslında senin hanımın nefsini yenemedi ve benden istekte bulundu" dedi. Bu sırada orada bulunan aileden bir kişi: "Eğer Yusuf'un gömleği ön taraftan yırtılmışsa, kadın

doğruyu söylüyor demektir ve Yusuf bir yalancıdır". 27. "Yok, eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, o zaman kadın yalancı, Yusuf doğru söylüyor" diye açıklama yaptı.

28. Baktılar, Yusuf'un gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu görünce de, kocası kadına: "Bu, sizin gibilerin bir planıdır. Ve gerçekten sizin planınız çok korkunçmuş" dedi ve Yusuf a dönerek, 29. Sen bu olayı fazla önemseme. Aramızda kalsın ve hanımımı bağışla. Ey kadınım, sen de yaptıklarından dolayı Allah'tan af dile. Çünkü suçlu olan sensin" dedi.

30. Şehirde olayı duyan birtakım kadınlar, "Aziz'in karısı hizmetçisini baştan çıkarmaya kalkmış, ona çılgınca âşıkmış, doğrusu biz kadını apaçık bir yanlışlık /dalalet içinde görüyoruz" şeklinde dedikodu yapmaya başladılar.

31. Kadın, onların dedikodu yaptıklarını işitince, bir toplantı düzenledi ve dedikodu yapan tüm kadınları davet etti. Onlar için çok lüks bir salon hazırladı ve konukların her birine meyve ile birlikte birer bıçak verdi. Kadınlar, bıçakla meyvelerini soymakla meşgul iken Yusuf'a, "Konukların yanına gir" dedi. Konuk kadınlar Yusuf'u görünce öyle etkilendiler ki, heyecandan meyve bıçağı ile ellerini kestiler ve "Allah korusun, bu bir beşer değil, olsa olsa ancak asil bir Melektir herhalde" diyerek şaşkınlık içinde kaldılar. 32. Bu sefer ev sahibi kadın, "İşte nefsimi yenemeyip birlikte olmak istediğim ve beni suçlamakta olduğunuz erkek bu. Fakat o, olgun bir tavırla beni reddetti. Yemin olsunl Kendisine emrettiğimi yapmazsa, hapishaneye atılacak ve aşağılanmışlardan olacaktır" dedi.

33. Yusuf da, "Rabbim, hapishaneye girmeyi, onların benden istedikleri şeyi yapmaya tercih ederim. Eğer onların planlarını Benden savmazsan, Ben de onlara uyup cahillerin durumuna düşerim" diye dua etti.

34. Rabbi Yusuf'un duasını kabul etti ve kadınların nefslerine göre olan planlarını ondan savdı. Şüphesiz Allah, her şeyi işiten ve bilendir.

35. Sonra, Aziz ve adamları, Yusuf'un suçsuzluğuna dair kesin delilleri görmelerine rağmen, yine de Yusuf'u, ortalık yatışıncaya kadar geçici bir süre hapishaneye göndermeyi uygun gördüler.

36. Hapishanede, Yusuf ile birlikte yine Aziz'in yanında çalışmış iki genç delikanlı daha vardı. Bir gün gençlerden biri, "Rüyamda kendimi, içki /hamr için üzüm sıkarken gördüm" dedi. Diğer genç de, "Ben de rüyamda başımın üzerinde, kuşların yemekte olduğu bir ekmek taşıdığımı gördüm. Yusuf bu rüyalarımız ne anlama geliyor bize yorumlayailir misin? Çünkü Senin kalbin temizdir ve Allah'ın istediği gibi olumlu ameller gerçekleştirenlerdensin /Muhsinlerdensin" dediler.

37. Yusuf dedi ki: "Yemek yeme vaktiniz gelmeden önce, rüyalarınızın yorumlarını size bildireceğim. Ama öncelikle şunu bilmenizi isterim. Rüyalarınızı yorumlama bilgisini bana Rabbim öğretti. Ben, Allah'a inanmayan, ahreti de inkâr eden ve içinde bulunduğumuz toplumun Allah'a şirk koşan dinini terk ettim". 38. "Ben, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan atalarım İbrahim, İshak ve Yakub'un dinine uyuyorum. Allah'a herhangi bir şeyi şirk koşmayın. Bu, Allah'ın bize ve insanlara olan iyiliğidir. Ancak insanların çoğu Allah'a yine de şükretmezler".

39. "Ey hapishane arkadaşlarım, birçok ve çeşitli Rabler mi daha hayırlı, yoksa tek /Vahid ve her şeye egemen /Kahhar olan Allah mı?". 40. "Bilin ki Allah'tan başka ibad ettikleriniz /kulluk ettikleriniz, sizin ve atalarınızın uydurduğu şeyler ve isimlerden ibarettir. Allah onlara herhangi bir güç ve ayrıcalık vermemiştir. Hüküm, ancak Allah'ındır. Allah, yalnızca kendisine ibad etmenizi /kul olmanızı emretmektedir. İşte, dosdoğru ve tabi olacağınız din budur. Ne var ki insanların çoğu gerçeğin böyle olduğunu bilmiyorlar".

**Din, insanların Allah ile yaptıkları anlaşmanın 7 maddesine sadık kalmaları, 5 gaybe içtenlikle iman etmeleri ve Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye yönelik açık kurallar demektir. Dolayısıyla din ve kuralları, İns denilen öğrenci Ruh'un eğitim dersleri, araçlarıdırlar. Diğer bir ifade ile, din ve Kur'an insan içindir, buna karşılık ise insan, din ve Kur'an için değildir.*

41. "Bu gerçekleri hatırlattıktan sonra, şimdi gelelim Rüyalarınızın yorumuna" diyerek sözlerine şöyle devam etti; "Ey hapishane arkadaşlarım, rüyasında hamr edici /içki yapmakta olduğunu gören, eskiden olduğu gibi, yine efendisine içki servisi sunmaya devam edecek, diğeriniz ise çarmıha gerilecek ve kuşlar onun başından yiyip kemirecekler. İşte sorduğunuz rüyaların yorumu bundan ibarettir ve böyle olacağı kararlaştırılmıştır" diyerek sözlerini bitirdi.

**Demek ki, ilahi mekanizma görevlileri tarafından bir olayın oluşu kesinleştirilince, bu kararın düşünce enerjileri rüya veya ilham şeklinde bazı kişiler tarafından ve ancak bu kesin karardan sonra fark edilebiliyor. Örneğin bazı insanların, bazı kişilerin öleceklerini veya kaza geçireceklerini önceden rüyalannda görmeleri veya sezmeleri de bu şekilde olmaktadır diye düşünüyorum. Düşünceme göre, Dünya ile ilgili genel veya*

bireysel ilahi bir karar, kısa veya uzun bir süre önce alınabilmekte ve bu kararlar da düşünce enerjili olduklarından, çok az sayıda bazı insanlar tarafından güçlü alıcı cihaz gibi beyinleri tarafından algılanabilmekte ve bunlar da kahin-müneccim veya gaybı bilen diye tanımlanmaktadırlar.

42. Bu arada Yusuf, kurtulacak diye yorum yaptığına, "Hapisten çıktıktan sonra, efendine benim durumumu ve geçici bir süre için hapiste bulunduğumu hatırlat, umulur ki beni hapisten artık çıkarır" diye tembihledi. Ama şeytan, o kişinin olumsuz nefs uyarışlarını kullanarak efendisine Yusuf'u hatırlatmayı unutturdu ve Yusuf, birkaç yıl daha hapiste kaldı.

**Burada şeytanın unutturması demek, kişinin olumsuz nefslerin peşine düşmesi ve şeytanın da bunları yoğun bir şekilde kullandırması ve bu yoğunluk nedeniyle de kişinin unutması demektir.*

43. Bir zaman sonra ülkenin kralı üst düzey adamlarını toplayarak dedi ki: Ben rüyamda yedi semiz ineği, yedi zayıf ineğin yediğini, ayrıca yedi yeşil başak ve bir o kadar da kurumuş başak gördüm. Ey ileri gelenler /melelerl Eğer aranızda rüyaları yorumlayan biri varsa, bu rüyamın ne anlama geldiğini bana yorumlasın" deyince, 44. İleri gelenler, "Bunlar karmakarışık rüyalardır. Biz, böyle karışık rüyaların yorumunu yapacak bilgiye sahip değiliz" dediler.

45. Hapisten çıkan iki kişiden kurtulup aynı yetkilinin yanında çalışmakta olanı, Kral'ın durumunu öğrenince, seneler sonra hemen Yusuf u hatırladı ve Kral'a giderek "Ey krall Beni hapiste bulunan Yusuf'la görüştürürseniz, size görmüş olduğunuz rüyanın yorumunu bildirebilirim" dedi.

46. Gerekli izni aldıktan sonra hapishaneye gidip; "Yusufl Ey dürüst can arkadaşıml Bize, rüyada görülen yedi zayıf ineğin, yedi semiz ineği yediği ve yedi yeşil başak ve bir o kadar da kuru başağın ne anlama geldiği hakkında bir yorum yap. Ben de doğru ve isabetli olduğuna inandığım yorumunu yetkililere bildireyim. Umarım onlar doğruyu öğrenirler" dedi.

47. Yusuf da, "Sözünü ettiğiniz rüyanın yorumu şöyle: Yedi yıl boyunca ekip biçtiğiniz ürününüzün, her yıl ihtiyacınız kadarını aldıktan sonra, geri kalan kısmını başaklarında bırakıp depolayın". 48. "Sonra, onun ardından yedi kurak yıl gelecek ve tohumluk için ayırdığınız çok az bir kısmı hariç, depoladığınız ürünü o kurak yıllarda yiyeceksiniz".

49. "Bu kurak yıllardan sonra, öyle bolluk ve bereketli yıllar gelecek ki, o yıllarda halk ferahlayacak ve bol miktarda meyve suları ve hayvansal ürünler olacaktır" diyerek yorumunu açıkladı.

50. Hapis arkadaşı, Yusuf'un bu yorumunu krala anlatınca kral, "Yusuf'u bana getirin" dedi. Haberci, hapishaneye gelip durumu anlatınca, Yusuf ona, "Önce beni hapse atan o efendine git de sor bakalım, parmaklarını kesen o kadınların derdi neydi? Kuşkusuz benim Rabbim, o kadınların gerçek niyetlerini çok iyi bilmekteydi" deyip geri gönderdi.

51. Haberci, durumu krala arz edince, kral yıllar önce parmaklarını kesmiş olan kadınları çağırıp topladı ve "Yusuf ile karşılaştığınızda nefsiniz uyanmış. Bunda Yusuf'un bir suçu var mıydı" diye sordu. Kadınlar, "Haşa, Allah şahittir ki, biz Yusuf'tan bir kötülük görmedikl Onun hiçbir suçu yoktu" dediler. Bunun üzerine, esas iftira eden Azizin hanımı da, "Gerçek artık ortaya çıktı ve her şey belli oldu. İtiraf ediyorum ki nefsime yenilip Yusuf'u ben yoldan çıkarmaya çalışmıştım. Yusuf'un bu olayda hiçbir suçu yoktu. Hiç kuşku yok ki O, doğru söyleyenlerdendi" diyerek gerçeği açıkladı.

52. Yusuf da, Aziz'in hanımını kastederek "Şunu bilsin ki, geçen bunca zaman süresinde onun aleyhinde hiç konuşmadım ve onu hiç suçlamadım. Çünkü biliyorum ki Allah, hainleri kesinlikle başarıya ulaştırmaz".

53. "Olay sırasında bir şey yapmadığım halde sadece niyet düzeyinde de olsa nefsime hakim olamadığım için suçsuz olmadığımı söylemiyorum. Çünkü insan nefsi, Allah'ın rahmeti olmazsa aşırı bir şekilde kötülüğe meyillidir. Kuşkusuz benim Rabbim çok bağışlayandır, çok acıyandır" dedi.

**A'raf-200, Nahl-98 ve Müminun-98 ayetlerinde, Kur'an okumaya başlarken ve olumsuz bir nefs uyanırsa "Euzu billahi minesşşeytanırreciym" denmesi vurgulanmaktadır.*

**Suçsuz olduğu halde Yusuf peygamberin birkaç yıl hapiste kalması, hem Yusuf'un engelleyebilmesine rağmen evli ve ona sahiplenen birisinin eşi olduğu halde nefsinin uyanması, hem de İlahi sistemin her konuyu iyice olgunlaştıktan sonra ancak gerçekleştirmesi ile açıklanabilir diye düşünüyorum.*

54. Bunları öğrenen ülkenin Kralı, "Yusuf'u hapisten çıkarın ve bana getirin. Çünkü Yusuf'u kendime danışman olarak atayacağım" diye emir verdi. Kral,

Yusuf'la konuşup görüşünce de "Yusuf, artık Sen bu günden itibaren önemli bir makamı olan güvenilir birisin" diyerek yeni danışmanlık görevini bildirdi.

55. Bir gün Kral, Yusuf ile ülke ekonomisinin geleceği için konuşup tartışırken Yusuf, Krala; "Beni ülkenin hazine ve ekonomiden sorumlu işlerinin başına getir. Kuşkusuz ben ekonomiyi çok iyi korur ve o işleri çok iyi bilirim" diyerek yeni bir göreve talip oldu.

56. Böylece Yusuf un o ülkedeki /Mısır'daki mevkiini güçlendirdik. Tam yetkiyle, dilediği gibi hareket edebiliyordu. Biz hak edip uygun bulduğumuz kimseye, işte böyle rahmetimizi eriştiririz. Ve Biz, güzel davrananları /muhsin olanları da ödülsüz bırakmayız. 57. Ama Allah ile anlaşma yaptıklarına sadık olanlar ile 5 gaybe içtenlikle iman edenlerin ve takva sahiplerinin ahretteki ödülü, elbette ki daha da hayırlıdır.

58. Yusuf'un yorumladığı rüya aynen gerçekleşti. Yusuf, bolluk senelerinde gerekli tedbirleri aldı. Nihayet kriz yılları başlayınca, ülkenin her tarafından Mısır'a buğday almak için akınlar başladı. Bu arada Yusuf'un kardeşleri de buğday almak için geldiler ve Yusuf'un huzuruna çıktılar. Yusuf kardeşlerini tanıdı, fakat onlar Yusuf'u tanımadılar.

**Kardeşleri, Yusuf'u kuyuya attıkları çocukluk halinden sonraki erişkin halini tanıyamadılar.*

59. Yusuf, kardeşlerinin yüklerini hazırlattıktan sonra, gidecekleri sırada şöyle dedi: "Bir dahaki gelişinizde sizin baba bir, anne ayrı olan kardeşinizi de getirin. Görüyorsunuz ben buğdayı, size hakkınızdan fazla tartıp verdim ve ev sahipliğini de en iyi şekilde yaptım". 60. "Eğer öbür gelişinizde onu Bana getirmezseniz, artık Benden size bir ölçek bile yardım yoktur. Ve bir daha Bana uğramayın".

61. Dediler ki: "O kardeşimizi buraya getirmek hususunda babamızı ikna etmeye çalışacağız. Kuşkun olmasın ki bunu başaracağız da".

62. Yusuf emrindeki adamlara da şöyle dedi: "Bunların ödedikleri paralarını yüklerinin içine geri koyun. Öyle umuyorum ki, ailelerine döndüklerinde paraları görüp buğday almak için tekrar gelirler".

63. Babalarına döndüklerinde, "Ey babamızl Eğer kardeşimiz Bünyamin'i götürmezsek, bize erzak verilmeyeceği söylendi. Kardeşimizi bizimle yolla da tekrar erzak alabilelim. Biz kardeşimizi iyi koruyacağımıza söz veriyoruz" dediler.

64. Babaları Yakup, "Daha önce abisi Yusuf için size ne kadar güvendiysem, şimdi de Bünyamin hakkında size ancak o kadar güvenirim. Ben onu Allah'a emanet ediyorum. Çünkü Allah, sevgisi ile merhameti en çok olandır /Rahim'dir" dedi.

65. Yardım yüklerini açınca, ödemiş oldukları paranın kendilerine geri verilmiş olduğunu gördüler ve "Ey babamız, daha ne isteriz? Bak paramız da bize geri verilmiş. Bununla ailemiz için tekrar buğday alırız. Kardeşimizi korur ve bir deve yükü daha fazladan erzak alırız. Çünkü bu getirdiğimiz erzak bize yetecek miktarda değildir" dediler.

66. Babaları, "Elinizde olmayan, çaresiz kalma durumunuz hariç, kardeşinizi sağ salim getireceğinize dair bana, Allah adına sağlam bir söz vermezseniz, onu sizinle beraber göndermem" deyince hepsi birden babalarına söz verdiler ve "Söylediklerimize Allah vekildir /şahittir" dediler.

67. Bunun üzerine babaları şu tavsiyede bulundu, "Yavrularım, şehre girerken hepiniz ayrı kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin ve tedbiri elden bırakmayın. Ne var ki Allah'ın önceden belirlediği oir şeyi de, ben sizden savamam. Çünkü hüküm Allah'ındır. Ben yalnız Allah a güvendim /tevekkül ettim. Güvenecek olanlar da /tevekkül edecek olanlar da sadece Allah'a güvenmeli /tevekkül etmelidirler".

68. Babalarının kendilerine tavsiyede bulunduğu gibi, şehre ayrı ayrı kapılardan girdiler. Fakat babalarının bu tavsiyesi, çocuklarını Allah'ın hiçbir takdirinden kurtaramazdı. Babaları Yakup, çocuklarından bunu istemekle, ancak içindeki bir endişe bilgisine göre davranmıştı. Çünkü Yakup, Bizim kendisine öğrettiğimiz farklı bir bilgiye sahipti. Ancak insanların çoğu bunun farkına varmazlar ve bilemezler.

**Yakub'un çocuklarının ayrı kapılardan şehre girmelerini istemesi, "Bütün yumurtaları aynı sepete koymayın" sözüne uygun düşüncesi nedeniyledir veya kardeşleri birlik halinde görüp kıskanarak onlara kötülük yapılmasın diye düşünüyorum.*

69. Kardeşler, Yusuf'un huzuruna girdiklerinde, Yusuf öz kardeşini yanına yaklaştırdı ve kimsenin duymayacağı bir sesle ona, "Ben senin abin Yusuf'um. Sen şimdi olacaklardan ve göreceklerinden endişelenme" diyerek tembihledi.

70. Yusuf, kardeşlerin yükünü hazırlattığı sırada, değerli bir su kabını kardeşinin yükünün içine koydu. Kafile hareket ettikten bir müddet sonra, adamlarını gönderdi ve arkalarından: "Ey kervan sahipleril Sizler hırsızlıkla suçlanıyorsunuz" diyerek kafileyi durdurdular. 71. Yusuf'un kardeşleri dönerek, "Neyi kaybettiniz" dediler.

72. Yusuf'un muhafızları: "Kralın su tası kayboldu. Onu arıyoruz. Kim onu getirirse ona bir deve yükü ödül verilecektir" dediler. İçlerinden biri de ödülün verileceği hususunda onu onayladı.

73. Yusuf'un üvey kardeşleri, "Allah'a yemin olsun ki biz buraya fesat-huzursuzluk çıkarmaya gelmedik ve biz hırsız da değiliz" dediler,

74. Muhafızlar da, "Peki, yalan söylüyorsanız sizin geleneklerinize göre onun cezası nedir?" diye sordular. 75. Kardeşler, " Onun cezası, kayıp eşya kimin yükünde bulunursa o kişi tutuklanır (ve bir yıl köle olarak çalıştırılır). Biz suçluları böyle cezalandırırız" dediler.

76. Huzuruna getirildiklerinde Yusuf, önce aramaya öbür kardeşlerinin yüklerinden başladı ve en sonunda aranan su kabını öz kardeşinin yükünden çıkardı. İşte Biz Yusuf'a böyle bir planı öğretmiştik. Çünkü kralın yasasında /dininde böylesi bir uygulama dışında kardeşini alıkoyamayacaktı. Biz hak edip uygun gördüğümüzü işte böyle korur ve derecelerle yükseltiriz. Böylece de her bilenin üstünde daha iyi bir bilen oluştururuz.

**Burada din kelimesi, ülkenin kanunları anlamında kullanılmıştır. Bu duruma göre de, IsWm adı verilen din, Kur'an'da bulunan 400'ün üzerinde olan bütün muhkem /evrensel özellikli değişmez amaç hükümler demek olmaktadır.*

77. Kardeşleri, "Bünyamin'in bunu çalmış olmasına şaşırmadık. Çünkü daha önce kardeşi de aynı şekilde hırsızlık yapmıştı" deyince Yusuf, kendisi hakkında yapılan bu iftiraya çok üzüldü ve onlara belli etmeden, içinden kendi kendine: "Siz gerçekten iyice azmış kötülersiniz. Allah bu iftiranızın içyüzünü daha iyi bilir" diye söylendi.

78. Kardeşler sözlerine, "Sayın Başkan, bunun oldukça yaşlı /şeyh bir babası var, kardeşimizin yerine bizden birimizi alıkoyun. Biz senin iyilik sevenlerden /muhsinlerden olduğunu görmüştük" deyince, 79. Yusuf, "Ben Allah'tan çekinirim ve kayıp eşya kimin yükünde bulundu ise, ondan başkasını tutuklayamam. Çünkü böyle bir şey yaparsam, o zaman zalimlerden olurum' diyerek itiraz etti.

80. Kardeşler, Yusuf'tan ümitlerini kesince, durum değerlendirmesi yapmak üzere tenha bir kenara çekildiler ve aralarında durumu tartışmaya başladılar. En büyükleri, "Babamız sizden Allah adına bir söz almış olduğu halde, daha önce de Yusuf konusunda işlediğimiz suçu biliyorsunuz. Yemin olsun, Babam beni affedip kabul edinceye, yahut Allah, çözüm yolu için bana bir yol gösterinceye kadar buradan ayrılmayacağım. Allah, en hayırlı karar verendir". 8l. "Siz babanıza dönün ve Ey babamız, oğlun hırsızlık yaptı diye tutuklandı. Biz ancak gördüğümüz kadarını söyleyebiliriz. Çünkü gizli yapılan ve haberimiz olmadan yapılan bir suçu önleyemezdik". 82. "İstersen Mısır halkına ve beraber geldiğimiz kafiledeki kişilere sorabilirsin. Biz gerçekten doğruyu anlatıyoruz" demelerini tembihleyerek onları gönderdi.

83. Kardeşler döndüler ve ağabeylerinin tembihlediklerini aynen babalarına anlattılar. Babaları, "Hayır evlatlarım, size inanmıyorum. Nefisleriniz sizi yine bir işe sürüklemiş. Bana düşen artık güzelce sabretmektir. Olur ki Allah, Bana çocuklarımı birlikte getirir. Çünkü Allah, her şeyi bilendir ve her şeye hükmedendir" dedi. 84. Ve onlardan yüz çevirerek, "Ah Yusuf'um ahl Yazık oldu Yusuf'al" diye sızlanmaya başladı. Üzüntüden hıçkıra hıçkıra ağladı ve gözleri yaşla doldu. Acısını ve kederini de içine gömdü.

85. Evlatları, "Babacığım, Allah'a yemin olsunl Sen halâ Yusuf için de kederlenmeye devam edersen, ya hastalanacak veya öleceksin" dediler.

86. Babaları Yakup: "Evlatlarım beni rahat bırakınl Ben başıma geleni ve derdimi ancak Allah'a arz ederim, ben sizin bilmediğiniz şeyleri, Allah'ın bildirmesiyle biliyorum". 87. "Ey evlatlarıml Gidin, Yusuf'u ve kardeşini iyice araştırıp bulun. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şirk koşan inkârcı topluluklardan başkası, Allah'ın rahmetinden umut kesmez" dedi ve onları geri gönderdi.

88. Bunun üzerine kardeşler tekrar Mısır'a gittiler, Yusuf'un huzuruna çıktılar ve "Sayın Başkan, biz ve ailemiz çok darlık ve sıkıntı çekmekteyiz. Bu yüzden yeterli bir para ile gelemedik. Ama sen bize paramızın arşılığından ayrı olarak fazladan buğday ver. Şüphesiz Allah, karşılıksız yardım edenleri ödüllendirir" dediler.

89. Yusuf, "Sizler cahilliğiniz yüzünden, Yusuf ve kardeşine neler yaptığınızı

biliyorsunuz değil mi" dedi. 90. Kardeşleri, "Bunları bildiğine göre yoksa sen gerçekten Yusuf musun?" dediler. Yusuf da, "Evet, Den usuf'um, bu da kardeşimdir. Allah bize lütufta bulundu, birbirimize kavuşmayı lütfetti. Çünkü kim salih ameller gerçekleştirir /muhsinlerden olur ve güçlüklere göğüs gerip sabrederse, elbette Allah böylelerini ödülsüz bırakmaz" 91. "Allah'a yemin olsun ki Allah, Seni bizden üstün kılmış ve biz gerçekten çok hatalıymışız /suçluymuşuz" dediler.

92. Yusuf da, "Umarım bugün size günah yazılmaz ve Allah sizi affeder. Çünkü Allah, merhamet edenlerin en merhametlisidir". 93. "Kardeşlerim, şu benim gömleğimi alın götürün. Babam onu alınca rahatlayacak ve eski sağlığına kavuşacaktır. Sonra da tüm ailenizle birlikte bana gelin" dedi.

94. Kardeşleri Mısır'dan ayrılırlar. Daha onlar yoldalarken babaları Yakup, yanında bulunanlara, "Size yemin olsun ki, eğer Bana 'Bu iyice bunamış' demezseniz, emin olun, ben Yusuf'un kokusunu hissediyorum" dedi.

95. Yakup'un yanındakiler, "Ya Yakup, Allah'a yemin olsun, Sen halâ Yusuf nedeniyle olan eski şaşkınlığından kendini bir türlü kurtaramadın galiba" dediler.

96. Ne zaman evlatları müjdeyi getirip de, Yusuf'un gömleğini babalarının yüzüne sürünce, oğlunun iyi bir konumda olduğunu kokusundan anlayıp gözleri parladı. O zaman babaları Yakup, "Ben size, Allah'ın izniyle, sizin bilmediğiniz şeyleri ben biliyorum dememiş miydim?" dedi.

97. Evlatları, "Ey babamız, Allah'tan bizim günahlarımızın bağışlanmasını dile. Çünkü biz gerçekten çok hatalıyız /günahkârız" dediler.

98. Babaları; "Sizin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. Çünkü Benim Rabbim, çok bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir" dedi.

99. Nihayet tüm Yakup ailesi /Israiloğulları Mısır'a gittiler ve Yusuf'un yanına vardıklarında, Yusuf anne ve babasına hasretle sarıldı, kucakladı ve "Burada kalın. Allah'ın izniyle /inşallah güven içinde ve rahat olursunuz" dedi.

100. Ana ve babasını tahtının üzerine çıkartıp oturttu. Sonra kardeşlerinin hepsi birden, Yusuf'un önünde saygı ile eğildiler ve Yusuf'a kavuşturan Rableri için de secdeye kapandılar. Yusuf dedi ki, "Ey babacığım! İşte bu, çocukken görüp Sana da anlatmış bulunduğum rüyanın gerçekleşmiş yorumudur. Raobim onu gerçekleştirdi. Doğrusu Rabbim bana çok iyilikte bulundu. Şeytan, benimle kardeşlerimin olumsuz nefslerini kullanıp aramızı açtıktan sonra, Rabbim beni hapishaneden çıkardı, sizi çölden getirerek bedevilikten kurtardı ve hepimizi bir araya getirdi. Gerçekten benim Rabbim uygun olana karşı çok şefkatlidir /Latif'tir. Kuşkusuz Rabbim, her şeyi bilendir ve her şeye hükmedendir". 101. "Ey Rabbim, Sen bana saltanat ve mülk verdin ve rüya yorumunu öğrettin. Ey yerin ve göklerin yaratıcısı /Fatır'ı olan Rabbim! Sen benim Dünya ve Ahrette işlerimi yoluna koyansın, Sensin benim velim /sahibim ve dostum. Benim canımı Müslüman olarak al ve Beni iyiler /salih olanlar arasına kat" diye Allah' a dua etti.

**Rivayet edildiğine göre, kavmi ile birlikte Mısır'a göç eden Hz. Yakup, göçten sonra 24 yıl daha yaşadı ve Şam'da babası İshak'ın yanına gömüldü. Yusuf da babasından sonra 23 yıl daha yaşadı ve Hz. Musa aracılığı ile Şam'da babasının yanına gömüldü.*

102. Ya Muhammed! İşte bu Yusuf olayı, Senin daha önce bilmediğin, geçmişte yaşanmış gerçek olaylardandır. Bunları Sana vahyediyoruz /anlatıyoruz. Çünkü kardeşleri topluca karar alıp Yusuf'a karşı plan yaparlarken, Sen onların yanında değildin ki bunları bilesin. 103. Şunu da bilesin ki, Sen ne kadar istesen de, insanların çoğunluğu hem bunlara, hem de bildireceğin diğer gerçeklere inanmayacaklardır.

104. Hâlbuki Sen, Kur'an ayetlerini anlatarak, elçilik görevini yaptığın için, insanlardan herhangi bir ücret /karşılık da istemiyorsun. Kaldı ki bu Kur'an, tüm alemler için de bir uyarıdır /zikirdir.

**Hz. Muhammed'in İns ve Cin alemlerine hitap ettiği Enbiya-107 nci ayette belirtilmiştir.*

105. Göklerde ve yerde ders alınacak o kadar çok ibretler var ki, ama insanlar onlarla hiç ilgilenmezler /uzak dururlar. 106. Çünkü insanların çoğu, şirk koşma hatasını işlemeden Allah'a iman etmezler.

**Göklerde ve yeryüzünde olan her yaratılanda gizli bilgiler /ayetler /ders alınacak deliller vardır. İlahi gerçeklere, uzay ve yerdeki bilgilerin araştırılması ve fark edilecek muazzamlıklara ulaşılması sonucu gerçekleşeceği ise Fussilet-53 ncü ayette açıklanmıştır.*

107. Şirk koşanlar, Allah tarafından gelecek bir felaketin kendilerine zarar

vermeyeceğinden, yahut dünyanın sonu olan kıyametin aniden gelmeyeceğinden emin midirler?

108. Ey Peygamberl Şirk koşanlara de ki: "Benim yolum şudur: Ben Allah'a şirk koşmadan ve aramıza hiçbir kimse veya şeyi aracı diye sokmadan ibad ederim. Aynı şekilde Beni izleyenler de. Sübhanallah /Allah çok yücedir ve O'nu aklımı kullanarak şirk koştuklarınızdan /putlaştırdıklarınızdan tenzih ederim. O'ndan başkasına ilahlık yakıştıracaklardan /şirk koşanlardan birisi de değilim".

109. Şirk koşan insanlar, Senin bir insan olarak peygamberliğini kabul etmeyip, bir Melek mi bekliyorlar? Hâlbuki Bizim Senden önce seçip vahyettiğimiz elçilerimiz de, kentte yaşayanlar arasından seçtiğimiz adamlardan başkası değildi. İnsanlar, yeryüzünü dolaşıp kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduklarına bir baksalar yal Şüpheniz olmasın ki, takva sahipleri için Ahret yurdu daha hayırlıdır. Keşke aklınızı kullanıp anlasanız!

110. Ne zaman ki Senden önce göndermiş olduğumuz elçiler umutlarını kesip kendilerinin red edildiklerini gördüler, işte o zaman onlara desteklerimiz ulaştı. Nitekim Biz, durumu uygun olan kimseyi sıkıntıdan kurtarırız. Fakat azabımız suçlular topluluğundan asla geri çevrilemez.

111. Yemin olsun ki, daha önceki elçilerin ve halkların hikâyelerinde /kıssalarında, ilim sahipleri için ders alınacak pek çok ibretler vardır. Bu Kur'an, uydurma ve iftira dolu ve boş bir hadis /söz değildir. Aksine bu hadis /Kur'an, kendisinden önce gelen kitapları onaylayıp doğrulayan, her şeyin ayrıntılı açıklaması ve inananlar için de bir yol gösterici /hüden /hidayete erdirici /mehdi ve Rahmettir.

**Dolayısıyla Kur'an, herhangi bir dini söylemin ana filtresi demektir ve söylenen bir dini sözü, ilgili olan ayetini bulup eşleştirmek gerekir.*

**Kur'an'ın Allah'ın sözü olarak tek Hadis /söz /kelamullah olduğu ayrıca Mürselad-50, Zumer-23, Casiye-6, A'raf-185 ve Necm-59 ncu ayetlerde de vurgulanmaktadır.*

54. HİCR (15)

(Medine'nin kuzeyinde Semud kavminin yaşamış oldukları yer, Akıl, Taşlar, Taşlık bölge, Engel olmak)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Ra. İşte bunlar, anlamı apaçık ve kolay /Mübiyn olan kitabın /Kur'an'ın işaretleridir /ayetleridir /şifreleridir.

2. Ya Muhammedl Şirk koşan ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanların "Keşke biz de Allah'ı tek ilah kabul edip, O'na şirk koşmaksızın teslim olsaydık /Müslüman olsaydık" diyecekleri gün gelecek ve tek Allah inancı gerçeğini göreceklerdir. 3. Şimdi bırak onları istediklerini yesinler, eğlensinler ve zevk aldıklarıyla oyalansınlar. Şüphesiz o gün mutlaka gelecek ve gerçekleri öğreneceklerdir.

4. Biz, bir ülke halkını ortadan kaldırmayı gerektiren işleri kitaba ve belirlenmiş ilkelere uygun olmadan yok etmeyiz. 5. Hiçbir toplum /ümmet de hak ettiklerine göre belirlenen yok oluş vakitlerini /ecellerini ne erkene alabilir, ne de geciktirebilirler.

**Ecelde erkene alma veya ertelemenin Allah'ın kuralları gereği yapılabileceği Yasin-67, Fatır-11, Hud-48, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerinde de belirtilmiştir. Artık ertelenmeyecek olan karar, Dünya yaşamında alınan puana veya görev durumuna göre belirlenecek olan son ecel kararı olmaktadır.*

6. Şirk koşanlar, Muhammed Peygamber'e, "Ey kendisine zikir /Kur'an indirilmekte olduğunu söyleyenl Sen gerçekten delirmiş birisin". 7. "Şayet anlattıkların doğru ise, bize Melekleri getirsene" diyerek onunla alay ediyorlar.

8. Ey insanlarl Şunu bilin ki Biz, Melekleri ancak belli bir amaç için /hak üzere göndeririz, o zaman kimse de engel olamaz ve zaten fark da edemezler. 9. Şüpheniz de olmasın ki, zikri /Kur'an'ı Biz, evet Biz indirdik ve onu indirirken korumakta olan da elbette yine Biz'leriz.

**Burada bahsedilen, Kur'an'ın indirilirken şeytanların müdahalesinden korunmuş olduğudur. Sonraki korunması sorumluluğunun ise artık bizzat insanlarda olacağını düşünüyorum. İşte bu korumayı Hz. Muhammed, her biri birer kasa gibi olan hafızlara Kur'an'ı ezberletmesi ile sağlamıştır. Ki bu ilk hafızlar, bir nevi Kur'an'ın muhafızları demektir.*

10. Ya Muhammedl Şunu iyice bil ki, Senden önce geçmiş topluluklara da elçiler gönderdik. 11. Ve o toplumlar da kendilerine gönderdiğimiz elçileri alaya almışlar ve ret etmişlerdi.

12. Biz, inkârlarında ısrar eden suçluların /mücrimlerin kalplerine alaycı ve red edici bir tavrı yerleştiririz. 13. Çünkü şirk koşanlar zikre /Kur' an' a inanmak istemezler. Oysa onların, Kur'an'ı ve bildirilenleri inkâr eden önceki toplumların benzer davranışlarından ve uygulamalarından /sünnetlerinden ders almaları gerekirdi.

**İnsanlar, menfaatlerine ters gelen muhkem /değişmez amaç hükümler bulunduğundan hemen vahiy bilgilerine karşı çıkmışlardır.*

**Bu duruma göre Sünnetullah, Allah'ın koyduğu yaratılış yasaları ve din denilen muhkem /değişmeza ana hükümler, Sünnetulresul ise Peygamberin din kuralı içermeyen, fakat insan olmasına dayanan günlük yaşam önerileri demek oluyor diyebiliriz. Ayette geçen sünnet de bir topluma ait yerleşmiş geleneksel uygulamalar olmaktadır.*

14. Yine üzerlerine gökten bir yol /geçit açsaydık ve oradan da yukarılara geçebilseler de bu görüşleri değişmezdi.

**Burada ifade edildiğine göre, demek ki göklere çıkmak mümkünmüş ve o zaman da böyle bir şeyin mümkün olabileceği belirtilmiştir.*

15. Böyleleri, ders alsalar bile, yine de o zaman "gözlerimiz bulandı /şaşkınlaştırıldı ve her halde biz büyülendik /sihre maruz bırakıldık" diyecekler ve yine ret edişlerinde inat edeceklerdir.

16. Yemin olsun ki Biz, göğe burçları simgeleyen yıldız kümeleri yerleştirdik ve bakanlar ve ders alacaklar için de göğü onlarla süsledik.

17. Ve onları tüm kovulmuş şeytanlardan koruduk. 18. Şeytanlardan kulak kabartarak Kur'an'dan ve ilahî idarecilerin düşüncelerinden bilgi hırsızlığı yapmaya kalkışana ise, parlak bir alev musallat ettik ve engelledik.

**Cin-8 nci ayetteki dipnotta belirttiğim gibi, Cin nesli başka gezegenlerde yaşamaktadır diye düşünüyorum. Dolayısıyla da, kovulmuş olan İblis'in hasta karakterli Çin'lerden olan Şeytan diye isimlendirilen taraftarlarından, Dünya ve belki de başka gezegenler de korunmuş olmaktadır. Mülk-5 nci ayette, yıldızların, Dünyayı şeytanlardan koruduğu belirtilmiştir. Vakıa-78 nci ayette de Kur'an'ın şeytanlardan korunmuş olduğu belirtilmektedir.*

19. Dünyayı yaşam için elverişli hale getirdik, içine sağlam dağlar yerleştirdik ve orada yararlanılacak çeşitli ürünler bitirdik ve her şeyi mükemmel bir ölçüye göre oluşturduk. 20. Böylece Dünyayı, hem sizin için, hem de sizin bildiğiniz ve bilmediğiniz yaratıklar için yaşanacak bir ortam haline getirdik. Şüphesiz her şeye rızkı veren Biziz. 21. Şunu da iyi bilin ki, her şeyin kaynağı Bizim yanımızdadır. Ancak Biz onları, belirlenmiş bir ölçüye /kadere göre indiririz.

22. Örneğin, rüzgârı döllendirici /toparlayıcı veya dağıtıcı olarak göndeririz, gökten yağmur yağdırırız ve onunla su ihtiyacınızı karşılarsınız. Ve bu suyu, bütün canlılar için depolamakta olan da siz değilsiniz.

**Furkan-48 nci ayette de rüzgarın negatif ve pozitif yüklü bulutları birleştirip yağmur yağmayı sağlamak üzere aşıladığı ve bitkileri de aşılayıcı olduğu belirtilmiştir.*

23. Şüpheniz olmasın ki Biz, elbette Biz diriltiriz, öldürürüz ve gerçekte her şeyin daimi ve gerçek sahipleri ve daimi varisleri de Biziz. 24. Yemin olsun, sizden öncekilerin olduğu gibi, sizden sonrakilerin de ne yaptıklarını bilen ve bilecek olanlar da Bizleriz.

**Diriltme ve öldürme döngüsü dünyaya özgü olduğuna ve burada yaratma değil, diriltmeden söz edildiğine göre, demek ki yaratma yapılmış, yaşatılmış ve öldürülmüş ki, doğrudan diriltmeden bahsedilmektedir. Bu ifade de, bu işlemin birden fazla yapıldığını göstermektedir diyebiliriz. Tabi gerçeği Allah bilir.*

25. Ya Muhammed' Şüphesiz Senin Rabbin, öncekileri ve sonrakileri mahşer gününde hesap vermek üzere huzuruna toplayacaktır. Çünkü Allah her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

26. Yemin olsunl Biz insanı çamurdan ve akışkan bir sıvıdan /balçıktan yarattık.

**Çamur ve balçıktan yaratılan, İns'in /öğrenci Ruh'un dünya elbisesi olan beden kısmıdır. Bu konuda daha ayrıntılı bilgi Müddessir-25 ve Sad-72 nci ayetlerin dipnotlarında verilmiştir.*

27. Cinleri de daha önceden, kavurucu dumansız ateşten /enerjiden yarattık

**Bu konu ayrıca Rahman-15 nci ayette de belirtilmiştir..*

28. Hani Rabbin Meleklere, "Çamur ve akışkan bir sıvıdan /balçıktan bir

insan yaratacağım", 29. Onu şekillendirip ruhumdan üflediğimde hemen ona saygı gösterin /sizden üstün olduğunu /büyüklüğünü kabul edin /secde edin /yardımcı olun" demişti.

**Buradan anlıyoruz ki, önceki Dünya insanından farklı olmak üzere önce dünya okulunun öğrencisi olacak Ruh /İns belirlenip hafızasına Evren kitabı yapılıp anlaşma yapılıyor (Bk. Bakara-31) ve buna uyacağına dair söz alınıyor. Sonra beden şekillendiriliyor ve canlılık verilmek üzere su (bitkilerin canlılığı için de yağmur), doğunca da bilinçlilik için soluk /hava veriliyor. Bu soluk veriliş de "Allah'ın üflemesi" şeklinde sembolize edilmiştir. İşte Adem adı verilen ve artık beşer denilen bu varlığın bilinç altına /hafızasına Meleklerden farklı olarak Evren bilgileri yüklenmiş olduğu ve özgür iradesi ile istediği şekilde karar vermek ve davranmak özellikleri olduğu için de "ona saygı göstermeleri ve yardım etmek üzere destek olmaları" anlamında "secde edin" emri verilmektedir. Burada "secde etmek", namaz kılmak değil, "büyüklüğünü kabul edin ve saygı gösterip destek olun /eğitimine yardımcı olun" anlamında kullanılmıştır. Allah'ın üfleyip bilinçli canlılığı sağladığı ve ölümü de gerçekleştirmesinin de bunun kesilmesi mi olduğunu ancak Allah bilir diyoruz. Bu görüşümü, bebeğin doğunca "nefes alışı ile yaşamına başlaması ve "son nefesi vererek" ölmesi gerçeğine dayandırıyorum.*

30.Tüm Melekler, kendilerinden farklı özellikleri olması nedeniyle topluca Adem'e saygı göstermişlerdi /secde etmişlerdi /ona destek olup yardım edeceklerine dair söz vermişlerdi.

**Burada Meleklerin secde etmesi, Ruh /İns kısmına kendilerinden farklı olarak 7 konuda analaşma yapılması ve bu konuların yüklenmiş olması nedeniyle istenmektedir. Çünkü İns /öğrenci Ruh, bu sayede Meleklerden farklı olmak üzere eleştirel akıllı, sorgulayıcı, kendi başına olumlu veya olumsuzluğa karar verebilen özgür bir iradeye sahip konumdadır.*

31. Fakat bütün Meleklerin içinden sadece İblis, saygı gösterenlerle /secde edenlerle beraber olmayı ve destekleyip yardımcı olmayı reddetmişti. 32. Bunun üzerine Allah, "Ya İblis! Tüm Melekler secde ettikleri halde, sen neden uymadın?" deyince. 33. İblis; "Ben, çamur ve akışkan bir balçıktan yarattığın bir beşere saygı gösteremem" diyerek kendini savunmaya çalışmıştı.

34. Allah da, "Buradan çık. Çünkü sen artık taşlananlardan /recm edilenlerden /kovulmuşlardan oldun. 35. Her türlü gerçeğin ortaya çıkacağı din gününe kadar lanet üzerinde olacak" dedi.

**İblis, bu karşı çıkışına rağmen helâk edilmeden taşlanarak recm edilmiş ve yaşamına devam ettirilmiştir. Bu durum, acaba Dünya eğitiminde olumsuz nefslerin öldürülmesi için İblis'in ve ona uyan şeytanların kullanılmasına ve projenin değiştirilmesine mi neden oldu ? Ve böylece de proje, dualiteden /ikilemden biri olan olumsuz tarafta ve insanın tek düşmanı olarak şeytan'ın görevlendirilmiş olduğu söylenebilir diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

**İlahi gerçeklerin ortaya çıkması demek, insanların artık olumsuz nefsleri öldürmüş olmaları ve dolayısıyla da bu nefsleri kullanmayacakları için de, şeytanın kandırma kozu artık olmayacak demektir. O zaman şeytanın yapacağı herhangi bir iş de kalmamış olacaktır. İnsanlar da tekâmül etmiş olacakları için de, yararlanmış oldukları dine ve kurallarına da ihtiyaçları artık olmayacak demektir. Muhyiddin-i Arabi'nin dediği gibi "İnsan-ı Kâmil /Arif için artık Din yoktur", diğer bir ifade ile Dünya Eğitimi için gerekli olan Din Kurallarına artık gerek kalmamıştır.*

36. İblis, "Ey Rabbim! İnsanların dirilip mahşerde toplanacakları /ba's edilecekleri ve ilahi gerçeklerin ortaya çıkacağı din gününe kadar benim cezamı ertele" diye istekte bulundu. 37-38. Allah da "Tamam, vakti belirlenmiş güne /kıyamete kadar senin cezan ertelendi" diyerek İblis'in isteğini kabul etti.

**Din günü, ilahi gerçeklerin öğrenileceği zaman olacağına göre, insanlar bu öğrenmeyi, ya henüz Dünya yaşamı devam ederken başaracaklar veya mahşer günü gerçekleştireceklerdir.*

39-40. İblis de "Rabbim, beni huzurundan kovduğun için, müsaade et ben de insanlara yaşadıkları yeri süslü göstereyim ve yapmakta oldukları ve yapmaya niyetlendikleri olumsuz işleri cazip göstereyim ve çoğunu Senin yolundan saptırayım. Ancak onlardan sadece Sana içtenlikle ibad /kulluk edenlere ve kendini arındıranlara /muhlislere gücüm yetmesin" deyince,

41. Allah da, "İşte Benim koyduğum ve senin de uymanı emredeceğim dosdoğru ölçü /itidal üzere olma /haddini aşmama hali budur." 42. Dolayısıyla sen sadece yanlış yolu isteyenler ve doğru yoldan sapmış olanlarla uğraşacaksın. Zaten sadece Bana içtenlikle ibad' edenlere karşı bir gücün olmayacak ve ancak sana uygun olacak sapkınlara /şaşırmışlara gücün yetecektir. Dolayısıyla da bir nevi olumsuz nefsleri nedeniyle seni çağırmış gibi olacak insanlara gidecek ve daha da ileri

gitsinler diye kandırabilecek, çağırmadıkça da saptıramayacaksın. 43. Şunu da iyice bil ki Cehennem, sana uyanların tümünün buluşma yeri olacaktır.

44. Cehennemin yedi giriş yeri vardır ve sana uyanlar durumlarına göre ayrılıp her biri bir kapıdan gireceklerdir".

**İnsanın yaratılması senaryosu ayrıca Mümin-85, Hicr-28-29, Bakara-30-34 ve A'raf-ïinci ayetlerde de açıklanmıştır.*

45. İçtenlikle, sadece Allah'a ibad /kulluk eden takva sahipleri ise, en güzel bahçelerde /Cennetlerde ve pınar başlarında olacaklardır. 46. Onlara, güvenlik ve esenlik içinde yaşayın denilecektir. 47. Biz, onların göğüslerindeki kıskançlığı kaldıracağız ve en modern koltuklarda, karşılıklı oturan dostlar olacaklardır. 48. Cennette onlar hiçbir yorgunluk sıkıntısı çekmeyecekler ve oradan da çıkarılmayacaklardır.

**Burada, kıskançlık gibi hiçbir olumsuz nefse Cennette artık gerek kalmayacağı anlaşılmaktadır. Çünkü dünya eğitiminde her biri birer ders olan, sınavlarla terbiye edilen ve mahşerde hesaba çekilecek olanlar nefslerdir.*

49. Ya Muhammedl Kullarıma, çok bağışlayıcı olduğumu, sevgi ve merhametimin de çok bol olduğunu bildir. 50. Ancak bunun yanında azabımın da çok şiddetli bir azap olduğunu da anlat.

51. Ortak koşan insanlara, İbrahim'in misafirleri olayını da anlat.

52. Hani misafirler İbrahim'in yanına, "Selâml" diyerek girmişlerdi, Ibrahim de "Ben sizi tanımıyorum ve bu nedenle de sizden huzursuz oldum" demişti.

53. Misafirler de, "Endişelenme, biz Sana bilgili bir oğlunun olacağı müjdesini vermeye geldik" demişlerdi.

**Burada, ilahi idareciler tarafından uygun bulunmuş ve ileriye yönelik alınmış bir karar bildirilmiş olmaktadır.*

54. Şaşıran İbrahim; "Ben iyice yaşlanmışken, bunu Bana mı müjdeliyorsunuzl Neye dayanarak Bana bu müjdeyi veriyorsunuz?" dedi.

55. Elçi Melek misafirler; "Sana olacak bir gerçeği müjdeledik, sakın umutsuzluğa kapılanlardan olma" deyince, 56. İbrahim, "Doğru söylüyorsunuz, yanlış yola /dalalete sapmış olanlardan başka, Rabbinin rahmetinden kim umut keser ki" dedi ve devamla, 57. "Ey elçi Melekler, daha başka bir göreviniz var mı?" diye sordu.

58. Elçi melekler de, "Biz, esas görev olarak ayrıca suçlu bir toplumu /Lut halkını ceza olarak helâk etmek için gönderildik. Fakat Lut ailesini ve ona inananların hepsini kurtaracağız. Ancak Lut'un hanımı hariç. Çünkü durumu gereği onun cezalandırılacaklar arasında kalması kararlaştırıldı" dediler ve oradan ayrıldılar.

61. Elçi Melekler, İbrahim'in kavminden ayrılıp yine misafir olarak, Lut'un evine geldiklerinde, 62. Lut, "Ben sizleri tanıyamadım. Yoksa siz de bildirdiklerimi inkâr edenlerden misiniz" diye sordu.

63. Elçi Melekler: "Hayır, merak etmel Halkının, geleceğinden şüphe etmekte oldukları, fakat vaad edilen azabın vaktinin geldiğini Sana bildirmeye geldik". 64. "Sana gerçeği anlatacağız ve kesinlikle doğru söyleyenlerdeniz". 65. "Gece karanlığı bastırınca, Sana inananlarla birlikte aileni de yola çıkar ve Sen de onları takip et. Sizden hiçbiriniz gelmezliğe kalkışmasın ve size söylenecek yere kadar gidin". 66. Çünkü Sana inanmayan yoldan sapmışlar için, sabahleyin yok edilme emri bulunmaktadır ve kesinleşmiştir.

**Demek ki, bir konuda ilahi görevliler tarafından uygun görülen bir karar alınıyor ve uygulama zamanı ile uygulayıcı Melekler belirlenip, onlara uygulamaları için emir veriliyor.*

67. Bu sırada Lut'un evine gelen genç misafirleri haber alan kent halkının sapıkları, neşe ve umut içinde Lut'un evine geldiler. 68. Lut, kent halkının art niyetle gelen sapıklarına; "Bu gençler benim misafirlerimdir, sakın beni utandırmayın". 69. "Allah'a karşı takva sahibi olun ve Beni sakın üzmeyin" diyerek uyardı.

70. Sapıklar ise "Ya Lut, biz Seni işlerimize karışmaktan menetmemiş miydik?" diye karşı çıkınca, 71. Lut, "Yapmayınl İşte kızlarım, illa da ilişki kurmak istiyorsanız onlarla kurun" dedi.

72. Halbuki onlar, tüm yaşamları süresince, sapıklıklarının sarhoşluğunun yol açtığı bir körlük içinde yaşıyorlardı.

73. Nihayet tanyeri ağarırken, aynı zamanda Allah'a şirk da koşmuş olan bütün sapıkları korkunç bir gürültü yakaladı. 74. Ve kentin altını üstüne getirdik.

Ayrıca üzerlerine sicciyl'den /pişmiş çamurdan yapılmış taşlar da yağdırdık.

75. Şüphesiz bunda düşünen ve araştıran kimseler için alınacak dersler /ibretler vardır. 76. Çünkü o yıkıntı kentin kalıntıları, halâ işlek bir yol üzerinde durmaktadır. 77. Şüphesiz bunda, müminler için alınacak dersler /ibretler vardır.

**Bu yolun, ölü denizin kıyısından Suriye'ye doğru uzanan yol olduğu ileri sürülmektedir.*

78. Aynı şekilde Eyke halkı da ayetlerimizi ve elçilerimizi inkâr edip zalimlerden olmuşlardı. 79. Onları da yaptıklarına karşılık olarak cezalandırmıştık. Ve yakılan kentlerinin kalıntıları da ders alınacak birer belge olarak halâ dimdik ayakta durmaktadır.

** Eyke halkı, Tebük'te ormanlık bir bölgede yaşayan toplumdu.*

80. Yemin olsunl Hicr halkı da gönderdiğimiz elçileri red etmişlerdi. 81. Elçilerimiz kendilerine ayetlerimizi bildirmişler, fakat Hicr halkı ayetlerimizi /bildirdiklerimizi kabul etmemişlerdi. 82. Onlar, korunmak amacıyla dağlardan yonttukları kayalarla kendilerine göre sağlam ve güvenli evler yapmışlardı.

**Hicr toplumunun, Medine ile Tebük arasındaki bir bölgede yaşadıkları ileri sürülmektedir.*

83. Yine bir sabah, Hicr halkını da o korkunç gürültülü ses yakaladı. 84. Ve yapmış oldukları sözde sağlam olan yapıların hiçbiri onları kurtaramadı.

85. Ya Muhammedl Şunu iyice bil ki Biz gökleri, yeri ve aralarındaki şeyleri bir plana göre ve belli bir amaç için yarattık. Dünya ve tüm bu yarattıklarımız, belirlenmiş olan saate /kıyamete /hesap gününe mutlaka ulaşacaklardır. Sen ise şimdilik güzel ve olumlu davranmana devam et. 86. Ve şüphen olmasın ki, Rabbin daima yaratan ve her şeyi bilendir. *Dünya eğitim okulunun ve insanların yaratılışı, İns'lerin /öğrenci Ruh'ların, gerekli olan diplomayı alarak Melek olarak görevlendirilmek, yani bir nevi ilahi görevli memur olmak için oluşturulmuş bir proje demektir diye düşünüyorum. Bu düşüncemi A'raf-20 nci ayetten aldım. Dünyaya ekilen Ruh dediğimiz tohumlardan Melek olmayı başaranların, olgunlaşmış birer ürün olarak hasad edilmeleri ise 50 bin yılda bir yapılmakta ve dünya tarlası "bu ara Kıyamet" sırasında sürülmekte, bakımdan geçmekte ve yeni insan neslinin eğitim süreci için yeniden yapılandırılmaktadır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

87. Yemin olsun, Biz Sana kendi içinde de ikili /çifter /Mesani katman halinde yedi anlamı çözme yeteneği ve (Bu özellikli olan değerli) Kur'an'ı /Kur'anel Aziym'i verdik. 88. Sakın şirk koşanlardan bazılarına verdiğimiz Dünya malını kıskanma ve inkârcılıklarından ötürü de üzülme. en daima mümin olanlara karşı alçak gönüllü ve anlayışlı ol. 89. Ve "Ben, sadece apaçık bir uyarıcıyım" de.

**Seksen yedinci ayette adı geçen "kendi içinde çifter katmanlı yedili" ile ilgili çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. "Yedili Fatiha'dır, Kur'an'da bulunan çifter katlı yedi anlamı anlamlandırma yeteneği, Hz. Muhammed'e verilen 7 mucize, Kur'an'ın 7 uzun suresi, Kur'an emir, nahiy, müjde, uyarı, misalleştirme, nimetlerin sayılması, kıssalar olmak üzere yedili bir kitaptır, tekrarlanarak anılan yedi konudur" şeklinde farklı görüşler olmuştur. Fatiha olmadığını söyleyenler, Fatiha'nın zaten Kur'an'ın içinde bir sure olduğunu ve buradaki yedili Fatiha olsaydı, tam kitap demek olan Kur'an kelimesinden sonra gelmesi gerekirdi şeklinde itiraz etmişlerdir. Mevlana ise Kur'an'ı, Kâmil insanın açtığı sofraya benzetmiş ve "O sofra, Kur'an'a benzer; Kur'an'ın da yedi manası vardır; alelâde halk da ondan doyar, halkın bilgide, irfanda ileri gelenleri de" demiştir (Mesnevi Cilt-3, 1895). Ben de En'am-89, Nisa-54 ve 113 ncü ayette Kur'an ile verilenin "Hikmet" kelimesi ile tanımlanması gibi, bu çift katlamalı 7 anlamı çözecek yetenek ve bilginin de sadece Hz. Muhammed'e verilmiş olduğunu düşünüyor ve bu görüşe katılıyorum. Bu yeteneğin ayrıca Kevser-1 nci ayette geçen Kevser kelimesi olduğunu ve bu yetenek anlamındaki Kevser'in de sadece Hz. Muhammed'e verilmiş olduğu açıklaması, bu düşüncemi desteklemektedir. Buna paralel olarak da zaten Hicr-88 nci ayette, Hz. Muhammed'e hitaben, Dünya malına imrenmemesi ikazı yapılmaktadır. Ahmet Hulusi bunu "Yedi zâti sıfatınla hakikati değerlendirme kuvvesi- www.ahmedhulusi.org", Ahmet Tekin de "Yedi şekilde ifade edilen ayetleri" şeklinde ifade etmişlerdir. Kaldı ki zaten Hz. Muhammed, ticaret yolu ile zengin bir konumdaydı, hatta Fedek hurmalığı vardı. Ki bu hurmalığın veraset yolu ile kendisine kalmış olduğunu Fatma ileri sürüp hak iddia etmişse de Halife Ebubekir, Peygamberin mal varlığının devlete kalması gereğini ileri sürerek karşı çıkmıştır. Kur'an'ın, çifterden yedi anlamlı olduğu görüşü paralelinde diyebiliriz ki, her kişi, kendi akıl, anlayış ve bilgi kapasitesi çerçevesinde, Kur'an'daki ilahi sistem ve kâinat bilgilerini değerlendirebilecek ve çift katmanlı 7 anlam içinden kendine uygun anlama göre Kur'an'dan mutlaka yararlanacak demektir. Böylece de Kur'an'ı okuyan insan sayısı kadar Allah, ilahi sistem ve Evren'e ilişkin bilgi ve zanlar söz konusudur diyebiliriz. Bu nedenle de, insanların Allah, ilahi sistem ve Evren'e ilişkin bilgileri gerçek hakikatler değil, zanlar ve yorumlar*

olmaktadır. Bu nedenle de Kur'an, Müddessir-50 nci ayet ile kendisinden aslan ve ondan kaçan eşekler gibi korkulup kaçışılmamasını, Cumu'a-5 nci ayette belirttiği gibi de içinde ne olduğunu anlamadığı kitabı taşıyan eşek durumuna düşmemek için mutlaka anlayarak okunmasını istemektedir. Çünkü Kur'an, kelimeleri düz mantıkla değil, içinde gizledikleri gerçeklere göre dizer. Doğruyu /gerçeği işaret eden muhkem /değişmez kesin amaç bir hükmü de bir yanlış veya doğru kelime veya anlamın içinde gizler. Bu nedenle de düz okumakla değil, Müzzemmil-4 te olduğu gibi düşüne düşüne okunarak anlaşılmayı önerir. Müminun-17 nci ayette belirtilen "Biz, tekâmülünüz için sizin üstünüzde kat edeceğiniz yedi yol /boyut /aşama yaratmışız" ifadesini göz önüne alırsak, acaba bu 7 aşama, Kur'an'ın ilahi sistem ve çalışması ile Kâinat bilgilerine ilişkin en üst anlamlardaki gerçeklere ulaşıp Kâmil insan veya "Görevli Melek olabilir" diplomasını alabilme aşamaları mıdır? Ve bu aşamalar da özel görevli olması nedeniyle özel bir ayrıcalık şeklinde tek seferde Hz. Muhammed'e verildiğini düşünülebilir miyiz?. Bu düşüncemi, böyle bir ayrıcalığın Hz. Muhammed'e verildiğini belirten Kalem-3, Kevser-1, Kaf-22 ve İsra-74 nci ayetler desteklemektedir. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

**Hz. Muhammed'e başkalarının servetini imrenmeme ikazı ayrıca Taha-131 nc ayette de yapılmıştır.*

90-91. Daha önceki şirk koşan inkârcılara olduğu gibi, Kur'an'ın bir kısmını kabul edip, bir kısmını inkâr ederek parçalara ayıran şimdiki şirk koşanlara da, aynı şekilde azabımızı mutlaka indireceğiz.

92. Rabbine yemin olsun ki, tüm şirk koşan inkârcıların, 93. Bütün yaptıklarının hesabını da soracağız.

94. Öyleyse, Sana bildirilenleri, insanlara açıkça tebliğ et ve şirk koşanlardan da uzak dur ve yapabilecekleri olumsuzluklara karşı da önleyici tedbirler al. 95. Çünkü Seninle alay etmekte olanlara karşı Biz yeteriz ve onların hakkından geliriz.

**Hz. Muhammed'e, O'na inanmayıp Allah'a şirk koşmaya devam edenlere aldırmaması ve zorlamayıp cezalandırmaya da kalkmaması ikazı yapılmaktadır.*

96. Çünkü onlar, Allah ile beraber başka ilahlar edinmişlerdir. Ama sonunda gerçekleri mutlaka göreceklerdir.

**İnsanların ilahi gerçekleri görmesi, din gününde gerçekleşecektir.*

97. Şunu bil ki Biz, şirk koşanların Sana söyledikleri şeylerden ötürü çok üzüldüğünü ve göğsünün daraldığını biliyoruz. 98. Sen onlara aldırma ve Rabbini yüceltip, coşkuyla hamd ederek tespih et /sadece O'nu an ve O'na secde edenlerden /O'nun bildirdiği yolda olanlardan ol. 99. Ve ölüm (veya diğer ilahi kesin bilgiler) gelinceye kadar Rabbine ibad etmeye /bildirdiklerini uygulayarak kulluğunu ifade etmeye de devam et.

55. EN'AM (6)

(Küçük ve Büyük Baş Ahır Hayvanları)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Hamd /nimetlerine minnet duygusu duyup teşekkür etmek, gökleri ve yeri yaratan, karanlığı ve aydınlığı /ışığı /nuru var eden Allah içindir. Ama bunca kanıta rağmen gerçekleri örtenler, halâ putlar ediniyorlar ve onları Rab'lerine eş tutuyorlar. 2. Hâlbuki sizi balçıktan /çamurdan yaratan ve sonra da size normal bir yaşama süresi belirleyen, işte o hamd edilmeye tek lâyık olan Allah'tır. Sizin için belirlenmiş bu yaşam süresini /ecelün müsemma'yı da ancak O bilir. Siz ise, halâ tam iman etmiyor ve halâ şüpheci yaklaşıyorsunuz. 3. O, göklerin ve yerin tek Allah'ıdır. Sizin gizlediklerinizi, açığa vurduklarınızı ve olumlu veya olumsuz ne kazanmakta olduğunuzu da bilendir.

**Buradan, dualite /ikilik prensibi gereği olumluluk ve olumsuzlukların, ödül ve cezanın-azabın da karanlık ve aydınlık gibi birlikte yaratılmış oldukları anlaşılmaktadır. Ödül ve ceza ikilisi, insanın amellerinin karşılığı olarak gerçekleşmekte, diğer bir ifade ile insan bizzat bunları olumlu veya olumsuz düşüncelerinin başlaması ile birlikte davet etmiş olmaktadır. Hangi amele karşılık hangi ödül veya azabın olacağının kuralları ve şekilleri ise Allah tarafından belirlenmiş ve ilahi bir kitaba (Levh-i Mahfuz'a) önceden kaydedilmiştir.*

4. Bu gerçeklere rağmen ne zaman ki şirk koşanlara Rab'lerinin ayetlerinden /bildirdiği gerçeklerden bir ayet /delil gelse, hemen karşı tavır alırlar ve inanmazlar. 5. Hatta kendilerine gelen gerçekleri alay konusu bile yaparlar. Şu bir gerçek ki, alay ettikleri gerçeklere ait bilgiler yakında kendilerine mutlaka gösterilecektir.

**İlahi gerçekler ve tekâmül kuralları, tamamlanmış ve İslâm dini ismiyle son olarak Kur'an ile bildirilmiştir. Bu güne kadar da hemen hemen her yüz yılda bir, birçok görevli tarafından da bu Kur'an bilgileri tekrar tekrar hatırlatılmıştır. Son yıllarda da bu*

özellikli insanların sayısının artmış olduğunu ve daha da artacak bir sürece girildiğini düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

6. Gerçekleri red edenler, kendilerinden önce nice toplumları yok ettiğimizi görmüyorlar mı? Hatta o toplumlara, sizden çok daha fazla imkânlar vermiştik. Kendilerine gökten bol yağmurlar indirerek nimetlere boğmuş, ülkelerini akarsularla donatmıştık. Onları, olumsuz amellerine karşılık olarak yok ettik. Sonra da, arkalarından başka nesiller yarattık.

**Ayette geçen ve Arapça olan "Karn" kelimesi "nesil, kavim, millet, toplum, ülke" anlamında kullanılmıştır. Diğer anlamı ise "boynuz" dur.*

7. Ey Peygamberl Sana kâğıt üzerine yazılı bir kitap indirseydik ve bu kitabı okumak üzere ellerine alsalardı bile, şirk koşup bildirdirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar yine de "Bu apaçık bir büyü /sihir kitabıdır" diyecekler ve red edeceklerdi. 8. Zaten onlar şimdi de şöyle diyorlar: "O kitabı indirenin bir Melek olması gerekmez miydi?". Halbuki o kitabı size doğrudan bir Melek getirseydi, o zaman hesaplaşma erken yapılırdı ve kendilerine bir yaşam süresi de verilmezdi. 9. Kaldı ki o kitabı bir Melek doğrudan indirseydi bile, o Meleği yine güvenilir ve farklı özellikli bir adam şeklinde gönderirdik ve ona giymedikleri farklı bir elbise de giydirirdik.

**İlk 10 emirden sonra Hz. Musa'ya Tevrat, Hz. Davut'a Zebur ve Hz. İsa'ya İncil, toplu kitap halinde indirilmişlerdir. Dolayısıyla sadece Kur'an 23 yıl sürecek şekilde kısım kısım Hz. Muhammed'in beynine vahyedilmiş /hafızasında tutması sağlanmış ve hem farklı yerler yazdırmış, hem de hafız denilen kişilere ezberletilmiştir.*

**Yine bu ayet ile Kur'an'ın Hz. Muhammed'e doğrudan Allah tarafından öğretilmiş ve araya Cebrail diye bir Melek konulmaksızın bu işlemin yapıldığı anlaşılmaktadır.*

10. Böylesi insanlar, Senden önceki elçilerle de alay etmişlerdi. Ne var ki o alay edişleri, onları perişan ediverdi.

**Çünkü gerçek dışı alay edişler, olumsuz puan demektir.*

11. Alaycı inkârcıları, "Yeryüzünü dolaşın da yalanlayıp ret etmiş olanların sonu nasıl olmuş bir bakın, belki ibret alırsınız" diyerek uyar. 12. Ve onlara şunu sor; "Göklerde ve yerde olanların esas sahibi kim?". Sorunun cevabını hemen Sen şöyle ver; "Onları yaratan ve yaratmayı devam ettiren Allah'tır". O Allah ki, merhametli olmayı kendisine temel prensip edinmiştir. Yine o Allah ki, gerçekleşeceğinden asla kuşku olmayan Kıyamet Gününde, hesap sormak üzere sizi bir araya toplayacak olandır. Bu gerçeklere rağmen halâ iman etmeyenler, kendi nefslerine zarar vermiş olacaklardır. 13. Ayrıca gecenin ve gündüzün içinde açığa çıkan ve gizli olan her şey de Allah'ındır. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her şeyi işiten /Semi' ve her şeyi en iyi bilendir /Âlim olandır.

14. Alaycı inkârcılara; "Gökleri ve yeri yoktan var eden, yemeyip yediren, beslenmeyip besleyen Allah'tan başkasını mı dost /veli edineyim? Yine Ben, Allah'a herkesten önce teslim olmakla ve O'na şirk koşanlardan olmamakla emrolundum. 15. "Ve Ben Rabbime şirk koşarak isyan edersem, büyük günün azabından korkarım" diyerek endişelerini belirt. 16. O büyük günde, kim Allah'ın rahmetine mazhar olmuş ve azaptan kurtulmuşsa, işte o kişi gerçek mutluluğa ulaşmış olacaktır.

17. Şunu da bil ki, eğer Sana bir sıkıntı gelmişse, onu Allah'tan başka kimse Senden gideremez. Aynı şekilde, Sana bir sevinç gelmişse, onu da Allah'tan başka hiç kimse Senden geri alamaz. Çünkü her şeye gücü yeten sadece Allah'tır. 18. Allah, kullarını her bakımdan gözeticidir /kollayıcıdır /Kahir'dir ve her şeye hakim, hükmeden ve her şeyden haberdardır /Habiyr.

19. Şirk koşanlara sor: "Sizce en büyük şahid /her şeyin farkında olup gerçekleri açıklayacak olan kimdir?". Ve hemen Sen şu cevabı ver; "Benim elçiliğimin de tek şahidi /gerçeği bileni olan Allah'tır. Gerçek şu ki, sizi ve tüm insanlığı uyarmak için Bana bu Kur'an vahyedildi. Siz, Allah'tan başka ilah olduğunu mu ileri sürüyorsunuz? Ben böyle bir şeyi iddia etmem". Ardından şunu da söyle: "Allah bir tek İlah'tır. Ve Ben sizin O'na şirk koştuğunuz şeylerden de oldukça uzağım".

20. Şu bir gerçek ki, daha önce kendilerine kitap vermiş olduklarımız, öz çocuklarını tanıdıkları gibi Senin elçi olduğunu da bilirler. Ancak bu gerçeği kabul etmeyerek, gerçekte kendi nefslerine zarar vermektedirler.

**Çünkü gerek Tevrat, gerekse İncil'in asıllarında Hz. Muhammed'in peygamber olarak geleceğine ilişkin bilgi bulunmaktaydı. Çünkü Al-i İmran-81 nci ayette, bütün peygamberlerle yapılan anlaşma ile, kendisinden sonra gelecek olan peygamberi bildirip, insanları hazırlama sözü alındığı belirtilmektedir.*

21. Yalan söyleyerek Allah'a iftira yakıştıranlar ve ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kimler olabilir? Şüphesiz bunlar, asla kurtuluşa erişemeyecek zalimlerdir. 22. Mahşer gününde hepsini hesap vermek üzere topladığımızda, bunlardan şirk koşanlara "O değer verip Allah'ın öncesine koyduğunuz putlarınız nerede?" diye soracağız. 23. Onların ve içleri fitne ile dolu olanların tek söyleyebilecekleri, "Rabbimiz olan Allah'a yemin olsun ki, biz ortak koşanlardan /müşriklerden değildik" şeklinde ancak inkâra kalkışmak olacaktır. 24. Sen de o sırada kendi nefslerine karşı bile nasıl da yalan söyleyeceklerini ve putlaştırmış oldukları (kişi, eşya, nefs, makam vs) da onları nasıl da terk edivermiş olduklarını göreceksin /şahid olacaksın.

25. Şunu bil ki, şirk koşanların bir kısmı, Senin anlattığın Kur'an ayetlerini dinlerler, fakat algılayamazlar. Çünkü onların şirkle kirlenmiş düşünceleri nedeniyle kalplerini /anlayışlarını örtmüş ve kulaklarını da duyar, fakat anlamaz hale getirmişizdir. Ayrıca, apaçık bir delil görseler de ona inanmak istemezler. Hatta Seninle o delil hakkında tartışırlar ve "Bu anlattıkların, eskilerin geçmişte uydurdukları bir masal ve bir efsaneden başka bir şey değil" diye kendilerini savunur ve yine de kabul etmezler. 26. Böyle diyerek de kendileri uzaklaştıkları gibi, başkalarını da Senden ve Kur'an'dan uzaklaştırıyorlar. Oysa gerçekte bu davranışları ile kendi nefslerini mahvediyorlar, fakat farkında bile değiller.

27. Sen, o şirk koşan inkârcıların, Cehennem ateşinin kenarına getirildiklerinde, "Eyvah! Keşke geldiğimiz yer olan Dünyaya geri dönebilsek de, Rabbimizin ayetlerini /bildirdiği gerçekleri inkâr etmesek, yalanlamasak ve biz de müminlerden olsak" diyerek, pişmanlık içinde çırpınacakları anı bir görsen! 28. Şirk koşan inkârcıların, Dünyada iken yaptıkları, gizledikleri ve yalanladıkları gerçekler, apaçık karşılarına çıkıverince işte böylesi bir pişmanlık gösterecekler. Fakat biliyoruz ki, Dünyaya geri dönseler, yine aynı davranış içinde olacaklar. Çünkü onlar, artık iflah olmaz aşırı durumdaki yalancılardandırlar. 29. Hâlbuki o pişman olacak olanlar, Dünyada iken "Bizim için sadece Dünya hayatı vardır, yeniden diriltilecek değiliz kil" diyorlardı.

**Bu ayetlere göre, tekrar Dünya okulu eğitimine dönme işlemi varmış ki, aşırı olumsuz durumda olanların akıllarına geliyor ve böyle bir temennide bulunuyorlar. Çünkü Kur'an, bazı gerçekleri, yanlışların, olumsuzlukların içine gizleme prensibini kullanmaktadır. Böylece de olumsuzlukları aşırı olmayan ve tekâmül edecek olan Melek adayı olan öğrenci Ruh, yeni durumuna göre oluşturulan yeni elbise demek olan bedeni ile Dünya okuluna tekrar gönderilme düzeyinde oluyor demektir. Ancak bu geri gönderilişin uygun görülüp görülmeyeceği, ne zaman sonra, hangi cinsiyette, sağlıklı veya sağlıksız hangi bedende, hangi ülkede, nasıl bir toplum ve ailede, nasıl bir sosyo-ekonomik durumda gerçekleşeceği bir muamma. Bu nedenle, bize düşen, şu anki yaşamı büyük bir nimet olarak değerlendirmek, kıymetini bilmek ve olumlu nefslerimizi itidal düzeyinde kullanmayı başarmak, olumsuzları ise öldürmek üzere yaşamaktır. Bu eğitim sırasında da Allah ile yapılan 7 konuya uyma sadakati, 5 gaybe içten iman etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek üzere yoğun bir çaba içinde olmaktır. Yani şu anki yaşam fırsatını en iyi şekilde geçirmek üzere değerlendirmektir.*

30. Rablerinin huzuruna çıkarıldıklarında onları bir görsen! Allah onlara, "İnkâr ettiğiniz bu yeniden diriliş günü doğru değil miymiş" diyecektir. İnkârcılar da, "Evet, tek Rabbim Senmişsin" diye aldanışlarını itiraf edecekler. Allah da, "Öyleyse şirk koşup bilidirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olmanıza karşılık olarak azabı tadın bakalım" diyecek.

31. Şu iyice bilinsin ki, gerçekten kaybedecek olanlar, Allah ile karşılaşmayı yalanlayanlar olacaktır. Ama kıyamet saati kendilerini ansızın yakalayınca, Dünyada iken "Bizim için sadece Dünya hayatı vardır, ahret hayatı yoktur" diyenler, işledikleri günahlarının yüklerini sırtlarında taşıyarak, "Dünyadaki hayatımızı boşa harcamamızdan ötürü yazıklar olsun bize" diyeceklerdir. Yüklenecekleri şey ne kötüdür bir bilsel!

32. Ey insanlar! Gerçek şu ki, Dünya hayatı geçici bir yaşam tarzıdır. Adeta kazanıp kaybetmenin size bağlı olduğu geçici bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Allah'ın bildirdiklerini yerine getirmemekten korkan takva sahipleri için öteki Dünya /Ahret hayatı, daha gerçek ve daha hayırlı bir yaşamdır. Hâlâ aklınızı kullanıp düşünmeyecek misiniz?

33. Şirk koşan insanların söylediklerinin Seni üzdüğünü biliyoruz. O zalimler Seni değil, aslında Allah'ın ayetlerini reddediyorlar.

**Çünkü Kuran'ın bildirdiklerinde, onların menfaatine ters gelen ve onlara gelir sağlayan birçok geleneği kaldıran ayetler bulunmaktadır. Bu nedenle de, Hz. Muhammmed'den başlayıp, vefatını takiben şiddeti gittikçe artan şekilde, başta öz amcaları Ebu Leheb, Ebu Süfyan ve Ebu Cehil olmak üzere, bildirilen gerçekleri ret edenlerin, Kur'an'ın anlaşılmasını engelleme çabası temel hedefleri olmuş ve halen de*

büyük bir hızla devam etmektedir. Çünkü Ebu Cehil, Hz. Muhammed'e "Biz Senin yalancı olduğunu söyleyemeyiz. Ancak Senin getirdiğini yalanlıyoruz" diyerek temel hedeflerini belirtmişti. Gerçekte Allah, insanlara 2 elçi olarak ölümlü olan Hz. Muhammed'i ve ölümsüz olan Kur'an'ı göndermiş olup, bize düşen görev de zaman üstü ve evrensel özellikli Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun olumlu ameller gerçekleştirip Dünya okulundan "Melek olur diploması" ile mezun olmaya çalışmaktır.

34. Daha önce gönderdiğimiz elçilerimizi de, kendi halkları yalancılıkla suçlamışlardı. Fakat elçilerimiz onlara karşı sabretmiş ve direnmişlerdi. Onları başarıya ulaştırıncaya kadar epey sıkıntı çektiler. Sen de yalanlanıyorsun ve Sen de sıkıntı çekiyorsun. Çünkü elçilerimiz için belirlenmiş olan Allah'ın yasası değişmez ve hep böyle olmuştur. Zaten biliyorsun, daha önce gönderdiğimiz elçilerin yaşadıkları tarihi olayların bir kısmını Sana Kur'an'da anlatmış bulunuyoruz.

35. Şirk koşanların Seni red etmiş olmaları, bazen Sana ağır geliyor ve onları inandırmak düşüncesiyle; "Keşke yerin altına bir tünel açmaya, ya da göğe bir merdiven dayayıp çıkmaya gücüm yetseydi" diyor ve inandırmak için onlara bir mucize göstermeyi arzu ediyorsun. Boşuna panikleme, Allah dileseydi onları doğru yola yönelmiş bir toplum yapardı. Sakın ola ki cahilce düşüncelere kapılma.

**Bu ayet ile, güç olunca ve bu gücü elde etmek amacıyla bilimsel çalışma çabası gösterilince, hem yerin içine, hem de göğe çıkmak mümkün olacak mesajı verilmiş olmaktadır. Aynı uyarı, En'am-75 nci ayette de yapılmaktadır. Çünkü Fussilet-53 ve Yusuf-105 nci ayetlerde belirtildiği gibi, Allah inancı ve iman etmeye ilişkin gerçekler Gökyüzü, yeryüzü ve vücut bilgisi ile paralel gelişecektir.*

**Yine ayetten anlaşılıyor ki, önceki peygamberler gibi, Hz. Muhammed'e de Kur'an mucizesi dışında başka herhangi bir mucize verilmemiştir. Çünkü Kur'an'ın bildirdiği her gerçek, bir mucize demektir. Ancak kullanılan semboller nedeniyle, insanlar bazı ifadeleri mucize gibi değerlendirmiş ve değerlendirmektedirler.*

36. Doğruya yönelmek üzere son davetimiz olan Kur'an'ı, ancak içtenlikle dinleyen, anlayan, düşünen ve ön yargısız okumaya başlayanlar benimserler. O'nunla ölüleri sen diriltemezsin ve bilinçlendirip, işittiremezsin. Ölüleri sadece Allah diriltir, sonra da her canlı tek Allah inancına ve hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna dönecektir.

37. Şirk koşan inkârcılar, "Muhammed'e Rabbinden bizi ikna edecek delil olarak bir mucize indirilseydi ya!" diyorlar. De ki: "Allah istediği an bir mucize indirmeye gücü yetendir /Kadir'dir, fakat çoğu bunu bilmiyorlar".

38. Kanatlarıyla uçan kuşlar dâhil, yeryüzündeki tüm canlılar /dabbeler, siz insanlar gibi bir araya gelmiş organize birer toplulukturlar /ümmettirler. Ve Biz, ana kitapta /Levh-i Mahfuz'da yarattıklarımızla ilgili hiçbir şeyi eksik bırakmadık. En sonunda bütün canlılar mahşerde, Rablerinin huzurunda toplanacaklardır.

**Levh-i Mahfuz'un, bütün peygamberler tarafından tebliğ edilen İslâm dininin muhkem /değişmez amaç hükümlerinin ve tüm yaratılanlara ait bilgiler ve düzenlerine ilişkin kurallarının yazılı olduğu ana kitap olduğunu düşünüyorum. Vahiy kitapları sıra ile bu kitabın İslam dinine ait kısmının birer bölümü, Kur'an ise son bölümü olmaktadır. Ve Levh-i Mahfuz'da, beşer olarak bizlerin ne yapar-sakın karşılıkları vardır. Dolayısıyla bizim ne yapabileceğimiz ilahi sistem tarafından bilinirken, özgür irademiz ile ne yapacağımız bilinemez, ancak sebebe bakarak sonucu tahmin etme vardır.*

**En'am-128 nci ayette, İns ve Cin toplumlarının mahşerde bir arada toplanacakları belirtilmiştir. En'am-38 nci ayette de, bütün canlı türlerinin her birinin ayrı birer canlı nesli /ümmeti oldukları vurgulanmaktadır. Aynı vurgu Al-i İmran-109 ve Nur-42 nci ayetlerde de yapılmıştır. Fatır-24 te, her topluluğa da mutlaka bir peygamber /uyarıcı görevli gönderildiği belirtildiğine göre, bizim bilemeyeceğimiz, sevdiğimiz veya kovaladığımız bir hayvan belki de peygamber olabilir diyebiliriz. Çünkü hayvanlar da, içgüdü olarak görevlendirildiklerinden hesaba çekilecekler demektir. Zumer-68 nci ayette ise mahşer için çağırılanların, Allah'ın gerek görmedikleri dışındakile olduğuna değinilmiştir. Acaba bu gerek görülmeyenler, Kıyamet'ten önce Cennet ve Cehennem hesaplaşmaları yapılmış ve artık tekrar bir hesaplaşmaya gerek kalmamış olanlar mı? Tabi gerçeği Allah bilir.*

39. Ayetlerimizi ret edip yalanlayanlar, kapkaranlık bir yerde hapsolan ve konuşamayan dilsizler ile işitemeyen sağırlar gibi gerçeklerden uzaktırlar. Allah, sapkınlığı arzu eden kimseyi saptırır, doğruluğu dileyen kimseyi ise orta yola /itidal yoluna /sırat ın müstakiym'e yöneltir.

40. Ey Peygamberl Şirk koşanlara sor: "Bir düşünün bakalım, Allah'ın azabı, bir sıkıntı ile yakanıza yapışsa, yahut saat vakti /kıyamet gelip çatsa, Allah'tan başkasına mı yalvarırsınız? Sözünüze sadık iseniz, doğruyu söyleyin bakalım". 41. Hayırl Doğrusu şu ki, hemen ve sadece Allah'a yalvarmaya başlarsınız ve şirk

koştuklarınızı filan unutursunuz.

42. And olsun ki, Senden önceki toplumlara da elçiler gönderdik. Elçilerimizi inkâr eden o toplumları, Allah'a gittikçe eğilerek /tedarruan yalvarsınlar diye darlık ve sıkıntılarla sınadık ve bildirdiklerimize uygun olan gerçek yola yönelsinler diye de uğraştık. 43. En azından, başlarına felaketler geldiğinde Allah'a gittikçe eğilerek /tedarruan yalvarsalardı yal Fakat kalpleri iyice katılaşmıştı ve şeytan, yaptıkları olumsuz ameller kendilerine olabildiğince cazip görünsün diye de ves-veselendirip durmuştu. Akıllarını kullanıp, doğruya yönelip, şeytanın fısıltılarına uymasalardı yal

**He iki ayette de Allah'a yalvarma veya dua etmenin, bilinçli olunan her an yapılması yanında, ayrıca "tedarruan", yani gittikçe eğilerek, diğer bir ifade ile Namaz ritüelli yapılması üzerinde de durulmaktadır.*

44. Kendilerine ayetlerimizle yapılan ve red etmiş oldukları uyarıları artık iyice unuttuklarında, belki düzelirler diye üzerlerine indirdiğimiz sıkıntı ve darlığı kaldırıp, her şeyin kapısını tekrar ardına kadar açtık ve nimetlendirdik. Ancak, kendilerine verilen nimetlerle şımarınca, iyice battılar ve onları ansızın perişan ediverdik ve böylece şaşkın ve umutsuz bir halde helâk oldular.

**Demek ki, yanlış yolda ısrarcı olanlara, belki doğru yola yönelirler diye yine de son bir fırsat olarak nimetler verilmekte ve şükredip Allah'a_ şirk koşmaktan vazgeçip geçmemeleri tekrar sınanmaktadır. Bu uygulamaya "İstidraç" uygulaması denmektedir. Vazgeçmeyip devam edince de iyice batmış olmakta ve helâk edilmektedirler. Taha-134 ncü ayette belirtildiği gibi bir toplum, helâk edilmeden önce mutlaka bir uyarıcı ile de uyarılmaktadır.*

45. Zulmeden /Allah'ın elçilerini ve tebliğlerini red edip, verdiği nimetlere nankörlük eden topluluğun kökü, işte böyle kesilir. Şunu da iyice bilin ki, daima hamd etme /minnet duyma ve teşekkür etme sadece âlemlerin Rabbi olan Allah'a yapılmalıdır.

46. Şirk koşanlara sor: "Şöyle bir durumu gözünüzün önüne getirin ve düşünün; Allah sizin işitme ve görme duyunuzu alıp, belleğinizi kapatmış da olsa bu durumda Allah'tan başka hangi ilah onları size geri verebilir?". Bakl Kanıtlarımız olan ayetlerimizi nasıl ayrıntılı olarak açıklıyoruz. Buna rağmen halâ nasıl da onlardan yüz çevirmeye ve engellemeye devam ediyorlar. 47. Yine düşünsünler diye şunu da sor: "Allah'ın azabı size ansızın veya haber verici bir duyurudan sonra gelse, zalim olanlardan /Allah'ın apaçık delillerini inkâr edenlerden aşkası mı yok edilecek, yoksa sadece onlar mı?".

48. Biz elçileri, sadece müjdeleyiciler /sevindiriciler ve uyarıcılar /yol göstericiler olarak gönderiyoruz. Kim iman edip kendini düzeltirse /ıslah ederse, onlara Dir korku olmaz ve üzülmezler de.

49. Ayetlerimizi red edip ısrarla yalanlayanlara gelince, iman etme yolundan sapmış olmaları nedeniyle onlara azap olacaktır.

50. Ey Peygamberl Şirk koşan insanlara söyle: "Ben size, Allah'ın hazineleri benim yanımdadır demiyorum. Gaybın /yaratılanların ve geleceğin gizliliklerinin ilmini de bilmiyorum. Size, bir Melek olduğumu da söylemiyorum. Ben, sadece Bana vahyedilene uyuyor ve onu tebliğ ediyorum". Şunu da sor: "Kör ile gören bir olur mu? Şöyle bir düşünün bakalım".

**Peygamberin bilinmeyen geleceği bilemeyeceği ayrıca A'raf-188 nci ayette de belirtilmiştir.*

51. Ya Muhammedl Rab'lerinin huzuruna çıkacaklarının heyecanı içinde olanları, Sana vahyedilenle /Kur'an'la uyar ki iyice korunabilsinler ve yollarını şaşırmasınlar. Çünkü onların Allah'tan başka bir dostları /velileri ve şefaatçileri yoktur. Umulur ki, takva sahibi olurlar.

**Şefaat ile ilgili açıklama ayrıca Bakara-48 nci ayette de yapılmıştır.*

52. Öğl e-yatsı (bil ğadati vel 'aşiyyi) Rablerine dua edip, sadece Allah'ın hoşnutluğunu arzulayanları, varlıksız olmaları nedeniyle kovma. İnkârcıların amellerinden Sen sorumlu değilsin. Senin hesabından da onlar sorumlu değil. Eğer inkârcı kodamanlarla ilgilenir ve onlara uyup, varlıksız inananları kovarsan, o zaman zalimlerden olursun.

**Peygamber de olsa, insan tarafının da olması nedeniyle peygamberin hata yapabileceği ve zaman zaman ikaz edilme ihtiyacı ayrıca Abese-1-10 ncu ayetlerde de söz konusu olmuştur. Burada ayrıca kişinin fakirlik veya zenginliğinin, şeklinin veya makamının değil, iman içtenliğinin ve manevi zenginliğin önemine de değinilmektedir. Burada (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hükümler, "insanları maddi durumları ve görünüşlerine göre değil, imanlarının göstergesi olan amellerine göre değerlendirin" ve "Varlıksız olanları hor görmeyin, çünkü onların yaratılış hikmetleri*

vardır" olmaktadır. Örneğin, belki de başkalarının sınavları için görevlidirler?

53. İşte Biz bunun gibi, insanların bir kısmını bir kısmıyla sınamaktayız. Verdiğimiz bu örnekte olduğu gibi inkârcı kodamanların, "Allah'ın aramızdan seçip nimetlendirdiği kişiler bunlar mı?" diyerek kibirlenip insanları küçümseyip küçümsemediklerini açığa çıkarabiliyor ve değerlendiriyoruz. Allah güzel davrananları ve şükredici olanları daha iyi bilendir.

**İnsanların derece derece ve birbirlerinden farklı oluşlarının, bu ayette belirtildiği gibi birbirleri için birer sınav aracı olarak kullanılmaları yanında, ayrıca hem birbirleriyle anlaşıp tek insan nesli oldukları düşüncesine ulaşmayı başarıp başaramayacak olanları belirlemek, hem de birbirlerinin işlerini yapmaları için olduğu Araf-164 ve Hucurat-13 ayetlerinde de açıklanmıştır.*

54. Ey Peygamberl Ayetlerimize iman edenler Sana geldiklerinde; "Size selâm olsun /selâmün aleyküm. Rabbiniz merhametli davranmayı /rahmetli olmayı temel prensiplerden biri kabul etmiştir. Dolayısıyla, her kim bilmeyerek /sehven işlediği bir olumsuzluktan sonra, tevbe ederek bir daha böyle bir hata yapmayacağının sözünü verir ve kendini düzeltirse /islah ederse, bilsin ki Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir" diye açıklamada bulun. 55. İşte biz, ayetlerimizi bu şekilde ayrıntılı olarak açıklıyoruz ki, buna rağmen doğru yola yönelmeyen inkârcıları, açık seçik ortaya çıkarıp hakça değerlendirebilelim.

**54 ncü ayette peygamberin iman edenleri "Selâmün aleyküm" şeklinde selâmlaması, Ra'd-24 ncü ayette belirtildiği gibi, Cennet görevlileri de yeni gelen Cennetlikleri karşılaması sırasında da yapılmaktadır.*

**55 nci ayete göre biz insanların da Kur'an'da bulunan muhkem /değişmez amaç hükümlerin ne olduğunu anlayıp bilmemiz şart olmaktadır ki, yaşantımızı ona göre uyarlayalım.*

**Tevbe etmenin önemi ile ilgili Hz. Muhammed şunu söylemiştir; "Allah, mümin kulunun tevbesinden, tıpkı şu kimse gibi sevinir: "Bir adam hiç bitki bulunmayan, ıssız, tehlikeli bir çölde, beraberinde yiyeceğini ve içeceğini üzerine yüklemiş olduğu bineği ile birlikte seyahat etmektedir. Bir ara (yorgunluktan) başını yere koyup uyur. Uyandığı zaman görür ki, hayvanı başını alıp gitmiştir. Her tarafta arar ve fakat bulamaz. Sonunda aç, susuz, yorgun ve bitap düşüp: "Hayvanımın kaybolduğu yere dönüp orada ölünceye kadar uyuyayım" der. Gelip ölüm uykusuna yatmak üzere kolunun üzerine başını koyup uzanır. Derken bir ara uyanır. Bir de ne görsün! Başı ucunda hayvanı durmaktadır, üzerinde de yiyecek ve içecekleri. İşte Allah'ın, mü'min kulunun tevbesinden duyduğu sevinç, kaybolan bineğine azığıyla birlikte kavuşan bu adamın sevincinden fazladır - Kutubu Sitte-948" Tabi Allah'ın bu sevincinin, tevbe edilen yanlışın tekrarlanmamasına bağlı olacağını düşünüyorum.*

56. Sana telkinde bulunmak isteyen şirk koşan insanlara açıkça şunları söyle: "Allah'ı bırakıp da, sizin gibi Allah dışında ibad /kulluk etmekte olduğunuz putlarınıza ibad etmekten men edildim. Eğer sizin keyfinize /söylediklerinize uyarsam, Ben de yanlış yola /dalalete sapmış olurum ve bir daha asla dosdoğru yolu bulamam". 57. "Ben Rabbimden gelen bir delile /yol göstericiye /Kur'an'a dayanarak hareket ediyorum. Siz ise, Allah'tan gelen bu delili /belgeyi red edip yalanlamaktasınız. Ayrıca şunu da bilin ki, sizin Benden en kısa zamanda olmasını istediğiniz şeyi /kıyameti gerçekleştirmek Benim elimde değil. O'nun kararını, ancak ve ancak Allah verir. Ve Allah, karar vereceklerin en hayırlısıdır.". 58. "Eğer, sizin Benden acil olarak istediğiniz şeyi /kıyameti gerçekleştirmeye gücüm yetseydi, olay gerçekleşir ve aramızdaki anlaşmazlık da açığa çıkardı". Şüphen olmasın ki Allah, zalimleri en iyi bilendir.

**Görüldüğü gibi Hz. Muhammed, Kur'an'a göre davranmaktadır. Dolayısıyla "Sünnetul resul" denilenin de dayanağı, diğer bir ifade ile Peygamberin sünneti de Kur'an'dır ve Kur'an dışında ayrıca dine dayalı bir sünnet düşünmek Kur'an ile bağdaşmaz. Yoksa Arap bedevilerinden biri ve insan olarak geleneksel davranışları ve şekilsellikleri değildir.*

59. Gizliliklerin /gaybın /bilinmeyenlerin ilminin anahtarı Allah'ın elindedir. Allah'tan başkası onları bilmez. Karada ve denizde, görünen ve görünmeyen ne varsa hepsini bilir. Allah'ın bilgisi dışındalbir yaprak ile kımıldamaz. Yerin karanlığındaki bir tek taneyi bile bilir. Yaş veya kuru, hiçbir şey yok ki apaçık bir kitapta kurallaştırılmış halde kayıtlı olmasın.

**Buradan anlıyoruz ki, en basit bir yaratılış ve hareket bile, Allah tarafından belirlenmiş ezeli ve ebedi kurallara göre gerçekleşmiş ve gerçekleşmektedir. Sebep-sonuç prensibine göre her olanın da mutlaka karşılık sonucu da bellidir. Ki buna da "illiyet bağı" denmektedir. Bununla ilgili olan ilim de Ledun İlmidir. Buna göre de, insanın yaptığı her ciddi düşünce ve davranışı bir sebeptir, ilahi karşılığı ise ilahi sistemin*

belirlemiş olduğu prensiplerine göre de bir sonuç demektir.

60. Geceleyin sizi ölü gibi uyutan, sonra belirlenmiş yaşam sürenizi /ecelün müsemmayı tamamlamak için, sabahleyin uyandıran, Allah'tır. Allah, gün boyu neler yapıp neler kazandığınızı bilir. Sonra diriltilmiş /ba's edilmiş olarak dönüşünüz hesap vermek ve gerçekleri görmek üzere Allah'ın huzuruna olacaktır. Ve Allah o zaman, yaptıklarınızı /amellerinizi size bildirecek ve film gibi kaydınızı gösterecektir.

**Sürekli bir izlenme ve kayıtlama olduğundan, gün boyu olan nefs derslerimizden olan olumlu veya olumsuz kazançlarımız kaydedilmiş halde ve karşılıkları da ezelde belirlenmiş olmaktadır.*

61. Allah, kulları üzerinde tam koruyucu /kollayıcıdır /Kahir'dir. Allah, üzerinize koruyucu elçiler /Melekler de gönderendir. Ve ne zaman, sizden birine ölüm anı gelince, görevli elçilerimiz /Meleklerimiz, eceli gelmiş kimsenin vefatını sağlarlar. 62. Sonra da hesap vermek üzere gerçek Mevlaları /gerçek koruyucu ve dostları olan Allah'ın huzuruna çıkarılırlar. Şunu iyi bilin ki; tek hüküm sahibi Allah 'tır. Ve Allah, en hızlı ve adil hesap görendir.

**Koruyucu, görevli Meleklerin olduğu ayrıca Rad-11 ve Tarık-4 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Ölüm demek, koruyucu ve eğitmen rehber Melek ve Melek adayı öğrenci Ruh'un Dünya eğitimleri için araç olarak kullandıkları beden ile işlerinin bitmesi ve canlılık verici enerji özelliğin geri çekilmesi demektir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

63. Şirk koşanlara sor: "Bizi, karanın ve denizin tehlikelerinden kurtarırsan, yemin olsun Sana şükredenlerden olacağız diye boyun bükerek, ürpererek yalvardığınızda, sizi kim kurtarabilir?". 64. Cevabını da hemen Sen, "O tehlikelerden ve daha nice sıkıntılardan sizi kurtaran Allah'tır. Ama siz yine de Allah'a şirk koşmaya devam ediyorsunuz" diyerek ver.

**Bu nedenle de "doğal afet veya ani bir tehlike anında ateist kalmaz" ifadesi doğru olmaktadır.*

65. De ki: "Allah, gökten /üstünüzden ve yerden /ayaklarınızın altından doğal bir afetle size bir azap göndermeğe yahut yine bir çeşit azap olarak sizleri birbirinize düşürüp, farklı görüşlü ve birbirine düşman gruplara /fırkalara /mezheplere ayrıştırmaya gücü yetendir". Bak, anlasınlar ve akıllarını kullanıp düşünsünler diye, ayetlerimizi nasıl ayrıntılı olarak açıklıyoruz.

**Böylesi gruplaşma yanlışlığı ayrıca En'am-159, Al-i İmran-19 ve 103-105, Rum-32, Bakara-137 ve Enbiya-93 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır. Böylesi gruplaşmaların, doğal afetler gibi bir azap nedeniyle, ya toplum hak ettiği için veya bir sınav aracı olarak gerçekleşmekte olduğu A'raf-168 ve Neml-45 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Yine Cin-11 nci ayette, gruplaşmaların Cin toplumunda olduğu belirtilmiştir. Dikkat edilirse, din temelli gruplaşmalar, çoğunlukla müteşabih mesajlar veya Hicretten yaklaşık 100 yıl sonra toplanmaya başlanıp, 200 yıl sonra kitap haline getirilen hadislerin farklı gruplarca farklı yorumlanmaları nedeniyledir. Hz. Muhammed'in vefatından sonra siyasi nedenlerle başlayan halifelik döneminden sonra tavan yapmaya başlayan dinin özünden sapmalara karşı çıkmalar ve yaptıkları yorumlar nedeniyle birbirlerini tasvip etmeyenlerle din temelli gruplaşmalar başlamıştır. 800'lü yıllardan sonra da kitap haline getirilmeye başlanan hadisler, bu gruplaşmaları daha da derinleştirmiştir. Örneğin bir grup sadece Buhari, Tirmizi, Nesai, Müslim, Davut ve El Mace'nin derlediği Hz. Muhammed'e atfedilen sözlerini, diğer bir grup da Kulani, Babavey, Cafer Muhammed Tusi ve El Murteza'nın kitaplaştırdıklarını kabul ediyor, karşı tarafınınkileri ise ret ediyorlardı. Umarım, mezhep şeklinde halen devam eden şimdiki gruplar Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerinde birleşip, gruplaşmalarını sadece farklı görüşler düzeyine indirger ve geçmiş düşmanlıklara birer sünger çekerler. Tabii yorum farklılıklarını ve nüsukların ritüellerini /hareketlerini dinamik /değişken tutabilirlerse. Hayalimdeki birlikteliğin en canlı örneği Hac'da oluşan birliktir. Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Resulullah buyurdular ki: "Size oruç, namaz ve sadakanın derecesinden daha üstün olan şeyi haber vereyim mi?" "Evet (Ey Allah'ın resulü, söyleyin!)" dediler. "İnsanların arasını düzeltmektir. Çünkü insanların arasındaki bozukluk (dini) kazır-Kutubu Sitte-3448". Yine Hz. Muhammed, gruplaşma ve birbirleri ile savaşın kesin olacağını şu sözleri ile belirtmiştir; Amir İbnu Sa'd babasından naklen anlatıyor: "Resulullah Beni Muaviye Mescidine girdi. Orada iki rek'at namaz kıldı, biz de onunla berber kıldık. Sonra Rabbine uzun uzun dua etti. Sonra yanımıza döndü. Dedi ki: "Rabbimden üç şey taleb ettim, ikisini verdi, birini geri çevirdi: Rabbimden ümmetimi umumi bir kıtlıkla helâk etmemesini talep ettim, bunu bana verdi. Ümetimi suda boğulma suretiyle helâk etmemesini diledim, bana bunu da verdi. Ümmetimin kendi aralarında savaşmamalarını da talep etmiştim, bu geri çevrildi-Kütubu sitte-4519" ve "Müslümanlardan iki grup aralarında savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Bunlar aralarında büyük bir savaş yaparlar, fakat davaları birdir.".*

66. Gerçek olmasına rağmen, Senin kavmin /toplumun olan Araplar, Allah

'ın ayetlerini red edip yalanladılar. Onlara, "Ben sizin kefiliniz /vekiliniz /sorumlunuz değilim". 67. "Size bildirilmiş olan her bir haberin /olayın gerçekleşeceği bir zaman ve zemin vardır. Yakında siz de gerçeği 'bileceksiniz' de.

68. Şirk koşanların, ayetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya başladıklarını gördüğün vakit, konuyu değiştirip, başka bir hadise /söze geçmedikleri sürece onlarla kalma ve yanlarından uzaklaş. Şayet şeytan Senin nefsini kullanıp onların yanından uzaklaşmanı unutturmuşsa, aklına gelir gelmez derhal oradan ayrıl ve böyle nankör ve zalim kimselerle irlikte oturma.

**Dolayısıyla ayetlerin gizlendiği, anlamlarının saptırıldığı ve ek haramlaştırmaların yapıldığı ortamlardan da uzaklaşma uygun olacaktır.*

69. Gerçi, takva sahipleri, şirk koşanların davranışlarından /hesabından sorumlu tutulmazlar ve onların hesabına yansımaz, fakat yine de uzak durmanın daha iyi olacağını takva sahiplerine hatırlatmak iyi olur.

70. Sen, dinlerini önemsemeyip oyun gibi görüp alaya alanları ve Dünya hayatına aldanıp dalmış olanları bırak ve Sen Kur'an'la uyarma görevine devam et ki, insanlar hatalarını fark edip sıkıntıya düşmesinler. Şunu da bilsinler ki, sıkıntıda olanın gerçek dostu /velisi ve şefaatçisi sadece Allah olacaktır. O durumdaki kimseler, Allah'ın uygun bulduğu bir sıkıntıdan kurtulmak için her türlü fidyeyi verseler bile, kendilerinden kabul edilmez. Çünkü bunlar, şirk koşup küfre sapmış olmanın karşılığı olarak henüz Dünyada iken sıkıntılı bir sonuca mutlaka uğrayacaklardır. Ayrıca Ahrette, kaynar sudan bir içeceği /meşrubatı ve şiddetli elem verici bir azabı da hak etmiş olacaklardır.

**Olumsuz amellerin karşılığı olmak üzere uygun bulunan azabın bir kısmının Dünyada, aslının ise ahrette olacağı Leyl-4-11, Zumer-26, Maide-41, Tevbe-74 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

71. "Allah'a öncelik vermeyi bırakıp da, bize yarar ve zarar veremeyenlere mi dua edelim? Allah bizi, dosdoğru yola ulaştırmışken, tekrar gerisin geriye, eski küfre sapmışlığa mı dönelim? Şeytanların ayartıp yeryüzünde şaşırtıp arkadaşı ettikleri ve 'Bizimle birlikte olan dosdoğru yola gel' diye kandırıp yanlış yola çağırdıkları, iki arada bir derede kalmış, şaşkın bir kimse gibi mi olalım?". Gerçek yol gösterici ve doğruya çağırıcı tek ilah Allah'tır. Biz, elçiler /resuller olarak âlemlerin Rabbine teslim /müslim olmakla emrolunduk" 72. "Siz de salâtı uygulayın /sosyal dayanışma ve yardımlaşma faaliyetlerini devam ettirin ve sadece O'na karşı takva sahibi olarak, O'nun buyruklarının dışına çıkmaktan sakının. Çünkü hesap vermek üzere huzurunda toplanacağınız O olacaktır" diyerek insanları uyar.

73. Gökleri ve yeri, belirlenmiş ölçülere göre yaratan Allah'tır. "Ol" dediği an, hemen her şey oluverir. Sözü haktır /kesin ve doğrudur. Kıyametin habercisi olarak Sura üfürüleceği gün hüküm ve hakimiyet tümüyle Allah'ın olacaktır. O, gizliyi /gayb'ı ve açığı bilendir. Her şeye hakim olan ve her şeyden de haberdar olandır.

**Allah'ın "Ol" diyerek yaratmayı gerçekleştirdiği ayrıca Al-i İmran-47, Yasin-82 ve Enbiya-30 ncu ayetlerde de vurgulanmıştır.*

74. Bir zamanlar İbrahim, babası Azer'e şöyle demişti: "Baba, putları mı ilah ediniyorsun? Ben, seni ve kavmini /toplumunu apaçık bir sapkınlık /şaşırmışlık içinde ve dalalette /yanlış yolda görüyorum" diyerek uyarmıştı.

**Hz. İbrahim'in toplumunun Keldaniler olduğu ileri sürülmektedir.*

75. Biz İbrahim'e, gücümüzü kavrayıp, bilinçli iman edenlerden olsun diye ona, göklerdeki ve yerdeki varlıkları gözlemleyip, incelemesini ve gizledikleri delillerimize dikkat etmesini önermiştik.

**Bu ayete göre Allah'ı göklerde zannedip ellerini ve yüzlerini gökyüzüne yöneltenler, Dünyadaki yaratılmışların mükemmelliğinde Allah'ı bulacaklar. Allah'ı şimdiye kadar bulamadığını düşünenler ise evrenin keşfi ile Allah'ı gökyüzü ve yeryüzü bilgilerindeki muazzam düzen sayesinde, bunları yaratan bir gücün varlığına güvenecekler ve içten bir imana ulaşacaklar diyebiliriz. Çünkü, duyulan bu güven, Allah'ı farketmelerini sağlayacaktır. Bu nedenle Kur'an, bilime, araştırmaya, bilgiye ve ilim adamına daima öncelik vermektedir. İnsanlık, kâinata ilişkin bilimsel bilgiler, sanayi ve teknoloji ile birlikte, Kur'an'da bulunan ilahi sisteme imanı da paralel bir şekilde benimsemesi sayesinde tekâmül aşamasında sıçrama yapabilecek ve "Melek görevi yapabilir" diplomasına hak kazanacaktır diye düşünüyorum. Çünkü A'lak-1-5 nci ayetlerde önce Kâinat kitabını inceleme, sonra ikinci kitap olan Kur'an'ı inceleme ve içten bir imana ulaşma önerilmektedir. İnsan, bu ilimlere varıncaya kadar Allah'ı zan üzere düşünecektir. İşte Hz. Muhammed bu konuda şu sözü söylemiştir; "Allah Teala hazretleri şöyle buyurdu: "Ben, kulumun benim hakkımdaki zannına göreyimdir- Kütubu sitte-5849"*

76. Bu yönlendirmemiz üzerine İbrahim, bir gün gökyüzünü incelerken,

gecenin karanlığı çökünce gökyüzünde bir yıldız /gök cismi /gezegen gördü ve "Galiba benim Rabbim bul" dedi. Yıldız /gök cismi batınca da "Ben batıp yok olanları sevmem" dedi ve vazgeçti.

**Burada çıkarılacak muhkem /değişmez amaç hüküm "Yok olma özelliği olanları ilah /put ve aracı edinmeyin" olmaktadır.*

77. Başka bir gün Ay'ı doğarken görünce, "Belki de benim Rabbim bul" dedi. Ay batınca da, "Rabbim bana dosdoğru yolu göstermezsen dalalete /yanlış yola sapmış olanlardan olurum" dedi ve yine vazgeçti.

78. Bu sefer Güneşi doğarken görünce İbrahim, "İşte budur benim Rabbim. Bu, daha büyükl" dedi. Güneş de batınca, "Ey halkım, Ben sizin şirk koştuğunuz şeylerden uzağım". 79. "Eski yanlış inanışı ret eden /atalarını taklit etmeyen, eleştiren ve şirke bulaşmayan /hanif biri olarak yüzümü tümüyle tek bir ilaha, gökleri ve yeri yaratana çevirdim ve Ben artık sizler gibi şirk koşanlardan ve Allah'tan başkasına öncelik verenlerden değilim" diyerek kararını verdi.

80. Bu sefer halkı onunla tartışmaya başladı. İbrahim de halkına şöyle dedi: "Beni doğruya /hidayete ulaştırmış iken, benimle Allah hakkında mı tartışıyorsunuz? Ben sizin şirk koştuğunuz şeylerden korkmam. Çünkü Rabbimin isteği /koymuş olduğu ezeli ve ebedi kurallar dışında hiçbir şey olmaz. Rabbim, ilim bakımından her şeyi bilendir. Halâ aklınızı başınıza almayacak ve düşünmeyecek misiniz?". 81. "Putlaştırdıklarınızın ilah olduklarına dair elinizde bir delil olmadığı halde, onları Allah'a şirk koşmaktan korkmuyorsunuz da, Ben nasıl olur da, Allah'ı bırakıp sizin ortak koştuklarınızdan korkarım? Hangi taraf? Her şeyi yaratan Allah mı, yoksa kendilerine bile yararı olmayan putlarınız mı daha çok güvenilmeye layıktır? Keşke bilseniz".

82. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, iman edenler ve bu imanlarını bir şirke /bir zulume bulaştırmayanlar, güvenlik içinde olmayı hak etmişlerdir. Ve ancak, imanlarına şirk bulaştırmayanlar doğruyu bulanlardır /hidayete erenlerdir.

**Burada şirk koşmak, zulüm olarak değerlendirilmektedir. Doğru yolun anlamı için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

83. İşte yaptığımız ve her biri birer kesin delil olan bu açıklamalarımız, halkına Karşı Kullanması için, İbrahim'e vahyetmiş olduğumuz tartışma delilleri olmuştur. Şunu iyice bilin ki Biz, dilediğimizi böyle destekler ve derecelerle yükseltiriz. Ve bilesin ki Rabbin, her şeyi bilendir ve herşeye hakim olandır.

84. Biz, İbrahim'e oğlu İshak'ı ve torun olarak da İshak'ın oğlu Yakub'u armağan ettik. Her birisine de dosdoğru yolu gösterdik. Daha önce Nuh'a, sonra da İbrahim'in soyundan Davud'a, Süleyman'a, Eyyüb'a, Yusuf'a, Musa'ya ve Harun'a da dosdoğru yolun ne olduğu bilgisini vahyettik. Biz, güzel davrananları /Muhsinleri ve nesillerini işte böyle ödüllendiririz.

85. Zekeriyya, Yahya, İsa ve İlyas'a da dosdoğru yolu göstermiştik. Çünkü hepsi de salihlerden /olumlu ameller gerçekleştirenlerdendiler.

86. Ayrıcalsmail, Yesea, Yunus ve Lut'a da dosdoğru yolu göstermiştik. Hepsini bütün alemlere gerçeklerimizi tebliğ etsinler diye gönderdik.

87. Böylece de onların atalarından, soylarından, kardeşlerinden birçoğunu seçip, armağan olarak dosdoğru yola /sıratın-mustakıyma iletmiş olduk.

**Peygamberlerin, önceleri kendi toplumlarını uyarmak için gönderilirken, ayrıca Cin toplumlarını da uyarmak için gönderilmiş oldukları Furkan-1, Ahkaf-29 ve En'am-130 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

88. İşte, Allah'ın hidayet edip dosdoğru yola ulaştırması böyledir. Kullarından da doğru yola niyetleneni amacına ulaştırır. Şüpheniz olmasın ki, o peygamberler de Allah'a şirk koşsalardı, onların da tüm yaptıkları boşa giderdi.

89. İşte onlar, kendilerine kitap, yanlış ile doğruyu ayırt edebilme gücü olan hikmet ve peygamberlik verdiklerimizdir. Tebliğde bulundukları toplum, buna rağmen red etmiş ve küfre düşmüşse de hemen onları helâk etmiş ve inkâr etmeyecek, küfre düşmeyecek ümidi ile yeni bir toplum ile değiştirmişizdir.

**Çünkü Dünyanın ve her türlü canlının bir proje gereği yeratıldığı Sad-72, bunun da Melek eğitimi amacıyla yapıldığı A'raf-20 ve Hicr-85 nci ayetin dipnotunda açıklanmıştır.*

**Hicr-87 nci ayette, peygambere "kendi içinde çift katmanlı 7 anlamlı ve Kur'an'ın" verildiği açıklanmış olup, ilk verilenin Kur'an'ı anlama ve yorumlama yeteneği olan " Hikmet yeteneği olduğu bu ayet ile doğrulanmıştır.*

90. Ya Muhammedl Bütün bu peygamberler, Allah'ın dosdoğru yola ulaştırdıklarıdır. Sen de onların yolunu aynen izle ve halkına şöyle de: "Ben, Allah'ın

buyruklarını size anlatmam karşılığında, sizden bir ücret istemiyorum. Bu Kur'an, sadece sizin toplumunuza değil, tüm âlemlere bir çağrıdır /bir davettir /zikirdir".

**Buradaki âlemlerin, hem bütün insan toplumları, hem de Cin toplumları olduğu Rahman-33 ve Hac-3 ncü ayetlerde belirtilmiştir..*

91. Kitap sahiplerinin ileri gelenlerinden bazıları, Allah'ı kendilerine göre değerlendirip bilgiçlik taslayarak, Allah'ın büyüklüğünü değerlendiremiyor ve "Allah, hiçbir beşere, hiçbir şey indirmez" diyerek Sana da karşı çıkıyorlar. Ey Peygamberl Onlara şu soruyu sor, "Peki, halka bir hidayet ve ışık /nur olarak, Musa'nın getirdiği kitabı kim indirdi? Ki siz, Allah'ın Musa'ya indirdiği bu buyrukları, kendiniz levhalara /sayfalara yazarken, çoğunu değiştirmiş veya gizlemiştiniz. Söyleyin bakalım, siz ve atalarınız, bilmediğiniz şeyleri, Allah'ın gönderdiği bu kitaplar sayesinde öğrenmediniz mi?" ve hemen kendin şu cevabı ver; "Evet, Allah'ın gönderdiklerinden öğrendiniz". Sonra da bırak onları daldıkları saplantılarında avuna dursunlar ve oyalansınlar.

**Burada aynı ikaz hangi Prygamber ve vahiy kitabına iman ederse etsin bütün Müslümanlara yapılmıştır. Çünkü ayette de açıklandığı gibi, gerek asıl Tevrat ve gerekse asıl İncil, değiştirilerek "mişnalar" diye tanımlanan "ek sözler" eklenmiş, böylece de Tevrat ve İncil, bir nevi "İnsan sözleri /mişnalar / hadisler kitapları" olmuşlardır.*

92. Bu Kur'an, kendisinden öncekileri /Tevrat'ı, Zebur'u, İncil'in asıllarını doğrulayan (musaddıkan) kutlu bir kitaptır (Kitabun mübarekun). Ve şehirlerin anası ve manevi kent olan Mekke'deki ve etrafındaki bütün insanları (ve Cin alemini) uyarman için indirilmiştir. Ahret sorumluluğunu taşıyanlar, Kur'an'a da inanırlar ve salâta devam ederler.

**Burada "salât" kelimesi, Kur'an'ın tebliğinden bahsedildiğine göre, "Kur'an'ı anlayarak ve öğrenmek üzere düşüne düşüne çalışmak yanında, sosyal yardımlaşma için toplanmaya devam ederler" anlamında olmaktadır. Ayeti pekiştirmek üzere Hz. Muhammed "Sizin en hayırlınız, Kur'an-ı anlayarak öğrenen ve anladığını öğretendir" demiştir-Kütubu sitte-430.*

93. Ya Muhammedl Yahudilerden, "Allah insana hiçbir şey indirmez" diyerek Allah'a iftira edenlerin yanında, şirk koşanlardan bazıları da tam tersi, Allah'tan vahiy aldığını söylemektedirler. Şunu bilsinler ki: Allah adına böylesine yalan uydurandan ve kendisine hiçbir şey vahyedilmediği halde, "Bana da vahyediliyor" veya "Allah'ın indirdiği gibi, bir kitap ben de indirebilirim" diyenden daha zalim kimse olamazl Can çekişmesi anında bu zalimleri bir görsenl Melekler, ellerini uzatmış onların boğazına sarılıp şöyle derler: "Haydi canınızı verin bakalıml Allah hakkında gerçek olmayanı söylemenizden ve Allah'ın ayetlerini /vahyini kibir ve gururla reddetmenizden dolayı, bugün perişan edici bir azapla cezalandırılacaksınız".

**Kalem-37'de olduğu gibi bu ayette de Kur'an dışı bir vahiy kitabı yasaklanmış olmaktadır.*

94. Şu gerçeği kafanıza iyice yerleştiriniz: "İlk defa Dünyaya gelirken sizi nasıl çırılçıplak ve yapayalnız yarattıysak, yine bize öyle geleceksiniz. Gelirken de size Dünyada verdiğimiz tüm mallarınızı arkanızda bırakacaksınız. Şirk koşup Allah'tan önce değer verip şefaatlerini umduklarınızı veya size şefaat edeceklerini iddia edenleri de yanınızda göremeyeceksiniz. Çünkü aranızdaki bağlar kesilecektir. Dolayısıyla yardımlarını umduklarınızın hepsi, Bize geri geldiğinizde sizi terk etmiş olacaklardır".

**Dünyadan çıplak ayrılacağımıza göre, vücudumuz ve ona giydirdiğimiz süslü hiçbir kıyafetin en ufak bir değeri olmayacak demektir. İşte bu nedenle de Kur'an'aa, din temelli bir kıyafet önerilmemiş, Nur-31, 60 ve Ahzap-59 ncu ayetlerde, kadını sarkıntılık tehlikelerinden korumak amacıyla tavsiyelerde bulunulmuştur. Yani Kur'an'ın önerdiği tesettür ve haram gıdalar, tedebbür /vücut sağlığını korumak içindir, Allah ve din için değildir.*

95. Allah, toprağa atılan kupkuru bir taneyi ve çekirdeği yarıp filizlendirendir. Ölüden /kurudan diriyi /yeşili meydana getiren ve diriden /yeşilden de ölüyü / kuruyu çıkarandır. İşte budur Allah. Gücüne ilişkin anlattığımız bu gerçeklere rağmen halâ nasıl kabullenemiyorsunuz? 96. Allah, şafağı yararak sabahın aydınlığını ortaya çıkarandır. Allah, geceyi dinlenme zamanı, Güneşi ve Ay'ı da bir hesaplama aracı yapmıştır. Bu, her şeyden üstün ve her şeyi bilenin planıdır /takdir etmesi ve kaderlendirmesidir /ölçüye göre olan düzenlemesidir. 97. Karanın ve denizin karanlıklarında yollarınızı bulasınız diye, sizin için yıldızları yaratan yine Allah'tır. Gerçek şu ki, öğrensinler diye insanlara ayetleri en ince ayrıntısına kadar açıklamış bulunuyoruz.

98. Allah'tır sizi bir tek nefsten yaratan. Sonra ana rahmine koyan ve sizin

için belirlenmiş bir yaşam süresinde eğitim göreceğiniz ve sınavlara tabi tutulacağınız, geçici olarak konulacağınız yeryüzüne yayan da O'dur. İşte Biz, anlayıp düşünecek bir toplum için, ayetleri en ince ayrıntısına kadar açıklamışızdır.

**Tek nefs ifadesinin, "tek olan cinsellik nefsi" veya "Dişi ve erkek cinsiyetleri tek bedende olan bir varlık - Gerçek Hermafrodit" veya dişi yumurtası ve erkek sperminin birleşmesi ile oluşan tek hücrenin (Zigot) olduğunu düşünüyorum.*

99. Gökten su indiren, onunla her çeşit bitki ve yeşillikler çıkaran, sayısız taneler üreten, tomurcuğundan da salkımlar sarkan hurma ağaçları, üzüm bağları, zeytin ve nar gibi birbirine benzeyen ve benzemeyen ürünler oluşturan Allah'tır. Her birinin meyve verme zamanında meyvesine ve olgunluğuna bakın. İman eden bir toplum için bu işlemlerde ders alınacak deliller ve ibretler vardır.

**Her şey, bir tohumun gelişmesi /evrimleşmesi ile oluşturulduğuna göre, Dünya öğrencisi İns'in /Ruh'un da, kaynağını bilemeyeceğimiz bir tohum olduğunu düşünebilir miyiz? İşte bu Ruh un, Dünya okulundan "Görevli Melek olabilir diploması" ile mezun olduktan sonra Mümtehine-5, Muhammed-4 ve Furkan-20 nci ayetlerde belirtildiği gibi, bazen başka Ruh veya Ruhların eğitiminde görevli olarak da Dünyaya gönderileceği belirtilmektedir.*

100. Gerçekler konusunda bilgisiz olanlar, Allah'a Cinleri şirk koşuyorlar. O'na oğullar ve kızlar uyduruyorlar. Hâlbuki Cinleri de, uydurduklarını da Allah yaratmıştır. Allah'ın şanı yücedir ve Allah, şirk koşan inkârcıların tanımlamalarından çok çok üstün ve hayallerinden oldukça farklıdır. 101. Allah, gökleri ve yeri yoktan var edendir. Eşi olmadığı halde, nasıl olur da çocuğu olur? Her şeyi Allah yaratmıştır ve her şeyi en iyi bilendir.

102. Ey insanlarl Rabbiniz Allah işte budur. Allah'tan başka ilah yoktur ve her şeyin yaratıcısıdır. Sadece Allah'a ibad /kulluk edin. Şunu da iyice bilin ki, dost /vekil olarak kabul edilecek tek varlık da O'dur. 103. Ancak sizler Allah'ı gözlerinizle göremezsiniz. Fakat Allah sizin gördüğünüz ve görmediğiniz her şeyi görür. Allah şefkatlidir ve her şeyden haberdar olandır.

104. Bakın, Rabbiniz size, doğru ile yanlış yolu ayırt edebilecek idrak kabiliyeti /basiret vermiş bulunuyor. Kim görürse /idrak ederse kendi nefsinin yararına ve kim körlük gösterir /idrak etmezse kendi nefsinin zararınadır. Ben üzerinize muhafiz /koruyucu ve avukat gibi savunucu değilim.

105. Ya Muhammedl Ayetleri kolay ve açıkça anlaşılır bildirdiğimiz şekilde, Sen de öğrenip onlara açıkça anlattığın için "Sen bunların dersini almışsın" diyorlar. Oysa Biz, öğrenmek isteyen bir topluluk için, ayetlerimizi herkesin anlayabileceği bir şekilde ayrıntılı olarak açıklıyoruz".

**Bu anlaşılma kolaylığı özelliği nedeniyle ve Kamer-17-32 nci ayetlerde belirtildiği gibi, Kur'an bir meslek kitabı değil, anlasınlar diye bütün insanlara indirilen bir ders kitabıdır.*

106. O'ndan başka ilah olmayan Rabbinden Sana vahyedilene /Kur'an'a uy. O'na şirk koşanlara aldırma ve onlardan uzak dur. 107. Eğer Allah onları özgür kılmasaydı ve puanlarına /arınmışlık derecelerine göre uygun da'"bulmasaydı, şirk koşma hatasına düşmezlerdi. Biz, Seni onların üzerine koruyucu /bekçi yapmadık. Ayrıca onların avukatı /vekili de değilsin.

**Demek ki, hataya yönelme, olumsuz niyet-nefs ve olumsuz ameller sonucu, diğer bir ifade ile sebep-sonuç ilişkisine göre olmaktadır.*

**Ayette laiklik prensibi önerilmektedir.*

108. Şirk koşanların, taptıkları veya Allah'tan öncelik verdikleri varlıklara kötü davranarak sövmeyin /hakaret etmeyin. Sonra ortak koşanlar da sınırlenerek bilgisizce sizin Allah'ınıza söverler /hakaret ederler. Biz her topluluğa kendi istek ve kararları ile yaptıklarını /amellerini süslü /cazip gösterdik. Sonunda, her toplumun dönüşleri hesap vermek üzere Rablerinin huzurunda toplanmak ve o gün gerçekleri görüp iman etmek şeklinde olacak ve Allah, onların bütün amellerini kendilerine gösterecektir.

**Allah, insanı Dünyaya gönderdikten sonra müdahil değil, sadece amelleri izleyen ve kaydettirendir. İletişim de düşünce enerjisi aracılığıyladır.*

109. Şirk koşanlar, kendilerine delil olarak bir mucize gelse, ona inanacaklarına dair tüm güçleriyle Allah'a yemin ederler. Ey Peygamberl Onlara söyle: "Mucizeler ancak Allah'ın yanındadır". Halbuki bir mucize gelse bile inanmayacaklardır. 110. Çünkü onlar inanmamaya baştan önyargılıdırlar ve bu nedenle de, onların kalplerini ve gözlerini gerçeklerden çevirmiş, uzak tutmuş ve azgınlıkları içinde bocalar durumda bırakmışızdır.

111. Şunu iyice bilin ki, önyargılı ve katı fikirli inkârcılara Melekler indirsek,

kendileriyle ölüler konuşsa ve arzu ettikleri her şeyi getirip önlerine sersek yine iman etmeyeceklerdir. Çünkü onlar bilgisizdirler /cahildirler ve gerçeklere niyetlenip yönelmedikçe de öyle kalacaklardır.

**Bu ayet, Hz. İsa'nın ölüyü diriltmediği, cehaleti ortadan kaldırdığına ilişkin görüşü desteklemektedir.*

112. Biz, Allah'ın ayetlerini tebliğ eden her bir Peygamber'in karşısına, görünen İns ve görünmeyen Cin ırklarından şeytanları, saptırıcı birer düşman olarak çıkarırız da, bu saptırıcılar, kendi uydurdukları yaldızlı sözleri, hataya yöneltip aldatmak amacıyla insanlara fısıldarlar. Eğer insanlar böyle yapmaya niyetlenip, olumsuz nefsleri ile kendileri istemeselerdi Rabbin, şeytanların onları kandırmasına izin vermezdi. Çünkü şeytanlar, istemeden ve doğrudan bir olumsuzluğa yöneltmek üzere insana musallat olmaz ve yanaşamazlar. Sen onların uydurdukları yaldızlı sözlerine inanıp onlara uyanlarla Biz'i baş başa bırak.

**Dolayısıyla burada, iman ile doğrudan ilgili konularda peygambere, insanları zorlama ve cezalandırmaya kalkışmaması ikazı yapılmakta ve bu durumların hesabının Allah'a ait olacağı için de günah sahibi insanlar ve Allah'ın baş başa bırakılması emredilmektedir. Şeytan'ın, İns ve Cin'in hasta olanı olduğu Saffat-7 nci ayet ve dipnotunda açıklanmıştır. İblis'in Âdem'e secde etmeyi red ettikten sonra azarlanıp bulunduğu Meleklik makamından azledilmesi üzerine, sadece olumsuz nefsleri nedeniyle uygun bulacağı insanı ancak yoldan saptırma izninin verildiği, bu ayette belirtilmiş olmaktadır.*

113. Çünkü o görünen ve şeytan karakterinde olan insanlardan ve görünmeyen Çin'lerin hastalanmışlarından olan şeytanlar bu girişimlerini, ahret sorumluluğu taşımayan kimselerin kalpleri, kandırıcı fısıltılarına kanısın ve Allah'a şirk koşmaları yanında olumsuz amellerine de devam etsinler diye yapmaktadırlar.

**Gerek Beşer ve gerekse Cin ırkından, olumsuz nefslerine niyetlenen insanı şaşırtmak üzere şeytan isimli grup bulunmaktadır. Bunlar, ancak insanın uyanan olumsuz nefsine ait düşünce enerjisinin bir nevi çağırmasına icabet edip ona yaklaşır ve bu olumsuz nefsi doğrultusunda cazip gösterici telkinlerine başlarlar. Olumsuzluk nefsi doğrultusunda karar vermek ve gerçekleştirmek demek, şeytanın telkinlerine kanmak, ancak insana kendi iradesi-aklı ile karar vermesi demektir. O nedenle, şer oluşu önce insandan, sonra şeytandan ve en sonra da Allah'ın koymuş olduğu kurallarına göredir diyoruz. Olumluluk ise, önce insandan, sonra insanın niyet ve puan durumunun uygunluğu nedeniyle, Allah'tan, yani Allah'ın koymuş olduğu kurallarına göre gerçekleşmektedir. Bazen de şeytan, onun yolunda olan, yani şeytanın dostu konumundaki insanı da kullanarak, olumsuz nefsini uygulama niyetinde olanı kandırma yöntemini kullanır.*

114. Olumsuzluklar yolunda olanlara de ki; "Allah size kitabı /Kur'an'ı okuyup düşünebilesiniz diye en ayrıntılı /mufassal bir şekilde indirmişken, O nu ve Kur'an'ın yol gösterici mesajlarını bırakıp, başkasının gerçeğe uymayan sözlerine mi uyayım?". Kendilerine kitap verdiklerimiz /Yahudiler ve Hıristiyanlar, Kur'an'ın gerçekten Rablerinden indirildiğini çok iyi bilirler. Bu bilgilerine rağmen, hala söylemekte oldukları inkâr edici yaldızlı sözlerine kanarak, sakın şüpheye düşenlerden olma.

115. Rabbinin kelimeleri /buyrukları /din kuralları sadakat ve adalet yönünden şaşmayacak bir şekilde Kur'an ile tamamlanmıştır. Şunu da iyice bil ki, Allah'ın vaad ettiklerinden başka söze ve rivayete ihtiyaç yoktur. Çünkü Allah, her şeyi işiten /Semi' ve her şeyi bilen olarak tek söz verendir /Aliym.

**Burada belirtildiği gibi, Kur'an ile Allah'ın bildirecekleri ve dolayısıyla da İslâm dininin kesin kuralları tamamlandığına göre (Maide-3 te de), Kur'an dışında herhangi bir dini kural koymak veya kabul etmek, Kur'an'a ters düşecek demektir. Ve sanki Allah 'ın eksiği varmış gibi olacaktır. Bu nedenle de Hz. Muhammed'e Yunus-16 ncı ayette, Kur'an dışında söz söylemesi veya hüküm koyması yasaklanmıştır. İşte bu nedenle, duyacağımız veya okuyacağımız her "Hz. Muhammed söylemiştir" sözünü, mutlaka bir ayete dayanarak sözylenmiştir diye Kur'an'daki ilgili olan ayetle karşılaştırmak gereklidir. Ayeti yoksa, hele herhangi bir ayete ters ise, mutlaka kabul etmemek gerekir.*

116. Dikkat etl Etrafındaki insanların birçoğuna uyarsan, Seni Allah'ın yolu olan, verdiğin sözlere sadakat, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumluluklar gerçekleştirmekten saptırırlar. Çünkü insanların çoğu ancak kendi zanlarına /tahminlerine göre davranırlar ve dolayısıyla da saçma sapan konuşurlar. 117. Şüphen olmasın ki, Senin Rabbin, doğru yoldan sapmış olanları ve dosdoğru yolda /hidayet üzere olanları en iyi bilendir.

**Demek ki, insanların söylediği hadisler de birer tahmindir ve şüpheyle karşılanmalıdır.*

118. Ey insanlarl Allah'ın ayetlerine iman ediyorsanız, eğer zikredilmişse, Allah'ın ismi anılarak /euzu besmele denilerek kesilmiş hayvanların etlerini yiyin.

**Demek ki Allah "Benim adımı zikretmeseniz olur, yeter ki başka birinini adı zikredilmemiş olsun" ikazını yapmaktadır. Ki bu görüşüm Maide-5 nci ayette diğer kitaplara inanan, fakat şirk koşmayanın da kestiğinin yenmesinin uygun olduğu bilgisi ile örtüşmektedir. Bu görüşüm paralelinde Sayın Prof. Özsoy ve Güler şu cümleyi kullanmışlardır: "Kur'an, açıkça 'Allah'tan başkası uğruna kesilen hayvan'ın yenmesini haram kıldığı halde, günümüz Müslümanları bunu Allah adına kesilmiş olma şartına çevirmektedirler". Ve bu gıda veya kazanım, haksız ve hak gaspı ile elde edilmemiş, yani "Helal gıda" veya "Helal mal" ise, bu kazanım Besmele ile pekiştirilmiş de olmaktadır. Ancak Besmele çekmenin riyaya bulaşmaması için, başkaları duymadan sessizce ve içten söylenmesine dikkat edilmelidir. Ayrıca dikkat edilmesi gerekenin, haksız kazanımlı bir gıda yenirken veya bir eşya kullanılırken, Besmele ile Allah'ın adının karıştırılmaması olduğu kanısındayım. Çünkü böylesi bir söz ile, sağlanmış olan haksızlığın olacak ceza karşılığı daha fazla olabilir diye düşünüyorum. Yine bir işe Besmele ile başlamak demek, "Ey Allah'ım! Ben bu işe sadece Senin rızanı gözeterek ve bana verdiğin nimete şükrederek başlıyorum" demektir diye düşünüyorum. *Kesim ile ilgili şu hadisler bulunmaktadır; "Hayvanı keserken besmele çekmeyi bir kimse unutmuşsa bunun bir mahzuru yoktur. Ancak kasden terketmiş ise, kesilen yenilmez-" ve Resulullah'a soruldu: "Halk bize et getiriyor, kesilirken besmele çekilip çekilmediğini bilmiyoruz, ne yapalım?" "Siz besmele çekin, yiyin!" cevabını verdi. Aişe- Kütubu Sitte- 1949 ve 1961..*

119. Size ne oluyor ki, tek olarak sadece Allah'ın ismi anılanlardan veya yalnız Allah'ın rızası amaçlanmış olan gıdalardan /hayvanların kesilmişlerinden yemiyorsunuz? Hâlbuki Allah, zorunlu haller dışında yasaklananları /haram kılınanları ayrıntılı olarak size Kur'an'da açıklamıştır. Birçok insan, bilgiye dayanmayan, tahmine, fısıltıya dayanan rivayetler ve kişisel görüşlerle insanları şaşırtıp saptırıyorlar. Şüphen olmasın ki Senin Rabbin, aşırı giden /haramları abartan veya haramlar ekleyen bilgisizleri /bağnazları en iyi bilendir.

**Haramlaştırılan hayvanlarla ilgili açıklama ayrıca 121 nci ayette de yapılmıştır..*

120. Ey insanlarl Dikkat edin ve başka haram ve /veya günaha yol açma riski olan büyük haram davranışların /ism'lerin açığını da, gizlisini de bırakın. Çünkü böylesi bir davranışı /ism'i işleyenler, işlediklerinin karşılığını mutlaka alacaklardır.

121. Önemi nedeniyle bir daha uyarıyoruz ki; Allah'tan başkasının adı zikredilerek kesilen hayvanlardan yemeyin. Çünkü Allah adına değil de, Allah'tan başkası adına kesmek bir nevi fisktır /yoldan çıkıştır. İnsan veya Cinlerin şeytan olanları sizleri saptırmaları için, kendilerine uymuş haldeki insan dostlarını /evliyalarını aracı koyar ve onları kullanarak da sizi saptırmaya çalışırlar. Şeytanların dostlarının telkinlerine uyarsanız mutlaka siz de Allah'a şirk koşanlardan olursunuz.

**Dolayısıyla, insanların şeytanlaşmış olanları da olacağından, kim olursa olsun, duyacağınız herhangi bir dini öneriyi mutlaka Kur'an'ın süzgecinden geçirin. Buradaki "evliya" kelimesi "veliler - dostlar" anlamlarında olup, bizim kullanmakta olduğumuz "evliya - Makbul kişi olmuş, ermiş kişiler" anlamlarından farklıdır.*

122. Ölüyken /cahilken diriltiğimiz /bilgilendirerek uyandırdığımız ve insanlar arasında yürüyebileceği bir ışık /bilinç-akıl ve bilgi verdiğimiz kimse ile, karanlıklar içinde /aklını kullanmayıp bilgisizlik ve cehalet içinde olup da, o karanlıkta aklını kullanmayan ve bilgisizliği nedeniyle de adım atamayan kimse bir olur mu? Şirk koşup'"bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapanlar, yaptıkları işlerini işte böyle bilgisizce yapıyorlar. Biz de onlara bu amellerinin karşılığı olarak daha da aldansınlar diye yaptıklarını cazip gösteriyoruz.

**Burada, ölü ve karanlık sembolü, gerçekler konusunda cahil-bilgisiz için kullanılmıştır.*

123. İşte bu örnekte olduğu gibi Biz, şimdiye kadar, günahkârlıkta ileri gitmiş

ülkelerin kodamanlarının yaptıkları bozgunculuk ve entrikalarına göz yumup, yaptıklarını onlara cazip gösterdik. Gerçekte ise şirk koşan kodamanlar, bu davranışlarıyla, aslında kendilerinden başkasını kandırmıyorlardı. Ama farkında değillerdi.

**Bu durumda, refah içinde oluş, bazen kişilerin daha da batması için verilmekte ve doğru yolu bulma hakkını kaybetmiş oldukları için, bu halleri onlara cazip gösterilmektedir. Dolayısıyla yanlış yolda başarılı ve nimetli gibi görünenin imrenilmemesi de vurgulanmaktadır.*

124. Genellikle inkârcı kodamanlara, Allah'tan bir ayet söylendiğinde büyüklenirler ve "Allah'ın diğer elçilerine verilenlerin benzeri mucizeler, bize de verilmedikçe inanmayız" derler. Allah, Peygamberlik görevini kime vereceğini en iyi bilendir. Yaptıkları bu tip hileler nedeni ile onlara, Dünyada bir makam ve nimet kaybı, ahrette ise çetin bir azap da verilecektir.

**İman etmek istemeyenlerin benzer bahaneler ileri sürdükleri ayrıca İsra-90-93 ayetlerde ayette de belirtilmiştir.*

125. Allah, içtenlikle arzu eden kimseyi hidayete ulaştırmak için onun gönlünü İslâm'a /Allah'a teslim olmaya açar. Sapkınlıkta devam etme ısrarı içinde olan kimseyi de, göğsü göğe doğru yükseliyormuş gibi daraltıp sıkıntılı kılar. Allah, iman etmeyenleri işte böyle kötü duruma sokar ve pisliği /sıkıntıyı üzerlerine salar.

**Buradan anlıyoruz ki, insan her an gözetim, kayıtlama ve puan değerlendirilmesi altındadır ve durum değişikliklerine göre uygun görülen müdahalaleler de sürekli yapılmaktadır. Ve bu müdahaleler, hak etme veya sınav gereği ya olumluluğa veya olumsuzluğa yönlendirici olmaktadır.*

**Basıncın azalması ve Oksijen yüzdesinin de düşmesi nedeniyle, yükseklere çıkıldıkça nefes alıp verme zorlaşmaktadır.*

126. İslâm yolu dediğimiz ve sadece Allah'a teslim olma yolu, Rabbinin dosdoğru olan yoludur. Ve Biz, bu yolu öğrensinler diye, anlayıp düşünecek ve uyacak olanlar için, ayetlerimizi /kesin kurallarımızı en ince ayrıntısına Kadar /tafsilatlandırarak Kur'an'da açıklamış bulunuyoruz.

127. Kur'an'ı anlayıp düşünecek ve uyacak olanlar, Rablerinin yanında huzur ve esenlik yurdunu hak etmişlerdir. Ve olumlu ammellerinden ötürü onların gerçek dostları /velileri de Allah'tır.

128. Allah, İns ve Cinlerin hepsini bir araya topladığı gün, Cinlere; "Ey Cinler topluluğu, İnslerle çok uğraştınız ve olumsuz düşüncelerini destekleyip onları kandırarak saptırdınız" diyecektir. Cinlerin saptırmış oldukları dostları /şeytanın evliyası /velileri olmuş olanlar da Allah'a şöyle diyecekler; "Rabbimiz, bize verdiğin yaşam süresinin /ecelin sonuna erişinceye kadar birbirimizden yararlanmıştık". Allah da, aralarında olup değişim geçiren ve uygun aşamaya gelmiş olanların dışındakilerine; Uzun sürelerce kalacağınız yer ateştir" diyecektir. Rabbin her şeyi bilendir ve her şeye hâkim olandır.

**A'raf-38 ve Saffat-158 nci ayetlerde olduğu gibi, bu ayyette de, İns ve Cin toplumlarının mahşerde bir arada toplanacaklarına ait yapılan açıklama, Vakıa-41 nci ayetin dipnotunda yaptığım ve Mahşerde sağ ve kuzeyin İns'lere, sol ve güneyin ise Çin'lere ayrıldığına ilişkin açıklamamı doğrulamaktadır. Yine bu ayete göre Cehennemde de, bilmediğimiz bir şekilde tekâmül devam etmekte ve Allah'ın uygun buluşuna göre de kalışta değişim olabilmektedir. Zaten Cehennemde devirlerce kalınacağı Nebe-23, Hud-107 ve Maide-36 ncı ayetlerde, Cehennemin bir nevi cezaevi veya ıslah evi olacağı da A'la-13 ve Meryem-71 nci ayetlerde vurgulanmıştır. İmanlı olup affedilemeyecek günahları olanlar, karşılık azaplarını çekmek üzere Cehenneme alınacak, bitince de tekâmülün devam edeceği Cennetlere gönderilecektir. Hem iman etmemiş, hem de günahkâr olanlar ise Evren veya Dünya'nın jeolojik kıyametine kadar Cehennemlerde tutulacaklar ve belki de Dünyanın yeni eğitim döneminde tekrar eğitime gönderileceklerdir diye düşünüyorum. Gerçeği ancak Allah bilir.*

129. İşte Biz, elde etmiş oldukları (olumlu veya olumsuz) kazançlarını kullanarak zalimlerin bir kısmını, bir kısmına musallat ederiz /birbirlerine kullandırtarak imtihanlarımızı yaparız.

**Buna göre biz insanlar, farkında olmaksızın birbirimizin imtihanları için birer araç veya görevli olabilmekteyiz.*

130. Allah, mahşerde;"Ey Cin ve İns toplulukları, size, ayetlerimi /uyarılarımı anlatan ve bugün sizi kandırıp saptırmış olanlarınızla ahrette yüz yüze karşılaşacağınız konusunda sizi uyaran elçiler gelmedi mi?" diye soracak. Onlar da şöyle cevap verecekler: "Şimdi artık gerçekleri biliyoruz. Elçilerin bizi uyardıklarına dair, başka şahitlere gerek yok, biz kendimiz itiraf ediyoruz". Böylece Dünya hayatının onları aldattığına ve şirk koşup, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre

sapmış olduklarına dair kendi kendilerine itirafta bulunacaklar.

**Peygamberlerin, aynı zamanda hem İns, hem de Cin âlemlerine Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini tebliğ etmek üzere gönderildikleri Furkan-1, Ahkaf-29, En'am-86 ve Al-i İmran-33 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

131. Ş u bir gerçek ki Rabbin, kendi kendilerine zulüm etmeden ve elçileri ile de uyarmadan, habersiz bir durumda iken, hiçbir ülkeyi ve halkını helâk etmez ve zulüm de etmez.

**Buradaki helâk etme, toptan öldürme olabileceği gibi, gerçeklere uyandırmayı /ulaştırmayı hak edenler için de olabilir diye düşünüyorum.*

132. Herkesin yaptıklarının /amellerinin bir karşılığı olarak farklı puanlar /notlar dereceler vardır. Ve Rabbin bütün amellerden ve dolayısıyla da yapılan bütün derecelendirmelerden haberdardır. 133. Yine Rabbin zengindir ve sevgisi ile merhameti bol olandır. Dilerse sizi yok ederek Dünyadan çeker ve sizi başkalarının soyundan nasıl yarattıysa, sizden sonra da yerinize dilediklerini yaratabilir.

**Diyebiliriz ki ara kıyametler dediğimiz lokal afetlerle, hak etmiş toplumlar helâk edilmekte ve yerine varis veya halife olarak yeni toplumlar yaratılmakta, bütün Dünya toplumlarının helâk edilmesi ise ya Evren veya Dünyanın yıkımı ve yeni eğitim dönemi için yeniden yapılandırılması dediğimiz jeolojik kıyametler ile gerçekleştirilmektedir.*

134. Ey insanlarl Vaad edilen hesap günü mutlaka yerine gelecektir ve ona asla engel olamazsınız.

135. Ey Peygamberl Şirk koşanlara de ki: "Ey halkım, siz elinizden geleni yapın, Ben de elimden geleni yapacağım. Sonunda kimlerin şehirlerinin yıkıldığını ve sıkıntılara gireceğini göreceksiniz". Gerçek şu ki zalimler asla iflah olmazlar ve mutsuzlukları kaçınılmazdır.

136. Puta tapmakta olanlar, Allah'ın kendilerine rızk olarak verdiği ürünlerden ve çiftlik hayvanlarından Allah'a da bir pay ayırarak, kafalarına göre, "Bu Allah'ın, bu da putlarımızın" dediler. Putları için ayrılan pay onları hem Allah'a ulaştıramıyor, hem de Allah için ayırdıkları payı putlarına gösterip ondan sonra Allah'a sunuyorlar. Ne acayip bir paylaşım yapıyorlar bir bilselerl 137. Ayrıca şirk koştukları adına konuşan ulemaları, evlatlarını öldürmeyi /cahil bırakmayı /sosyal yaşamlarını gasp etmeyi bile, çoğuna iyi bir şeymiş gibi gösteriyorlar. Böylece onları mahvediyorlar ve dinlerini karıştırıp bozuyorlar. Eğer böyle yapmayı kendileri istemeseler ve tekâmül puanları da uygun olmasaydı, Allah bu olanlara izin vermezdi. Bu nedenle ya Muhammed, Sen onları uydurdukları iftiraları ile başbaşa bırak.

**Buna göre demek ki, din temelli düşman gruplaşmalara ve ulemaların ek haramlaştırmalarına uymak, kişinin puan durumunun uygun bulunuşunun bir sonucudur. Demek ki olumsuz puanları olanlar gruplaşmakta, olumlu puanları ağır basanlar ise böylelerine uymamakta, çünkü bunlara ilahi olur verilmemektedir veya ömürleri sonlandırılmaktadır diye düşünüyorum.*

138. Yine onlar, dinleştirdikleri gelenekleri adına şöyle diyorlar; "Uygun bulup pay olarak ayırdığımız bir kısım hayvanlar ve üretilen ürünleri, kendi ilahlarımızdan başkası yiyemez. Bazı hayvanlara da binmek haramdır". Bu insanlar, bazı hayvanları putları adına keserler ve Allah böyle istiyor diye Allah'a iftira da ederler. Allah adına yapmakta oldukları bu iftiraları /haramlaştırmaları yüzünden, Allah onları mutlaka cezalandıracaktır.

139. Allah'a şirk koşanlar, "Şu çiftlik hayvanlarının karınlarındakiler sadece erkeklerimize aittir, kadınlarımıza ise haramdır. Eğer yavru, ölü olarak doğarsa, o zaman erkek ve kadın paylaşabilirler" diyerek bir geleneklerini dinselleştirmişlerdir. Şüphesiz Allah, bu ek haramlaştırmalarının hesabını onlara ödetecektir. Çünkü Allah, her şeye hakim ve her şeyi bilendir.

140. Bilgisizlikleri ve akıllarını kullanmamaları yüzünden Allah'a iftiralar da ederek çocuklarını öldürenler /yaşamlarını zorlaştıranlar /haklarını gasp edenler /cahil bırakanlar ve Allah'ın kendilerine verdiği rızkları haramlaştıranlar, hiç kuşkusuz büyük bir kayıp ve aldanış içindedirler. Öyle olumsuz bir aşamadadırlar ki, doğruyu /hidayeti artık asla göremezler.

141. Ey insanlarl Çardaklı ve çardaksız bahçeleri, arıyı, çeşit çeşit ekinleri, yediğiniz zeytinleri ve narları birbirine benzer veya farklı özelliklerde yaratan Allah'tır. Her biri meyve verdiği zaman meyvesinden yiyin ve çocuklarınız ile başka hakkı olanların hakkını /payını da hasat gününde verin. İsraf etmeyin. Çünkü Allah, savurganları /müsrifleri sevmez. 142. Çiftlik hayvanları da binmeniz, kesmeniz veya yünlerinden, kıllarından mefruşat malzemesi çıkarmanız içindir. Allah'ın size verdiği rızklardan yiyin ve şeytanın zihninizde oluşan olumsuz niyetlerinizi gerçekleştirmeniz için başlattığı telkinlerine sakın kanmayın ve nefsinize mağlup olmayın. Çünkü şeytan, sizin olumsuz ameller yapmanızı teşvik edici telkinler

yapan apaçık düşmanmızdır.

**Olumsuz bir nefs uyanınca Euzu Besmele denmesi tavsiyesi A'raf-200, Fussilet-36 ve Nahl-98 nci ayetlerde yapılmıştır.*

143. Allah'ın adını kullanarak haram uyduran ulemalar, "Allah, aşiretin 4 cins hayvanlarından ilk doğan dişi ve erkek olarak sekiz eşi haramlaştırdılar. "Bunların iki eş koyundan ve iki eş de keçiden olmak üzere 4 eşi kendimize haram ediyor ve putlaştırdıklarımıza sunuyoruz" diyerek haramlaştırmalar yapıyorlar. Ey Peygamberl Sen de onlara sor bakalım: "Allah, iki çift erkeği mi haram etti, iki çift dişiyi mi, yoksa o iki dişinin rahimlerindekileri mi? Doğru sözlüler iseniz, bilimsel olarak Bana cevap verin ve açıklayın".

144. Onlar ayrıca, "Deveden iki eş, sığırdan da iki eş" diyerek diğer iki cinsten 4 eşi de haramlaştırdılar. Sen de şunu sor, "Size göre Allah, iki erkeği mi haram etti, iki dişiyi mi, yoksa o iki dişinin rahimlerindekileri mi? Allah'ın size böyle dediğine bizzat siz mi şahit oldunuz?". Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, insanları bilgisizce yanlış yollara yönlendirmek için Allah'ın adına ek haramlaştırmalar uydurup, O'na iftira edenlerden daha zalim kim olabilir? Şüpheniz olmasın ki Allah, böylesi zalim bir aşamaya gelmiş toplumu artık asla doğru yola iletmez /hidayete erdirmez.

145. Ey Peygamberl De ki: "Bana vahyedilende /Kur'an'da yenebilecekler içinde oldukları halde, sizin onları haram edişinize dair bir şey bulamıyorum. Ancak Bana vahyolunanda /Kur'an'da, Allah'ın haram olarak bildirdikleri sadece leş, akıtılmış kan, domuzun eti (veya bozulmuş et, kanlı et), Allah'tan başkasının adı anılarak kesilmiş hayvan etleridir. Yine de mecbur kalınca ve sınırı aşmadan bunlardan yiyebilirsiniz. Kuşkusuz senin Rabbin bağışlayandır ve rahmeti bol olandır.

**Yenmeyecekler, aynı şekilde Nahl-115, Bakara-173 ve Maide-3, 90 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

**Yasaklanan bu hayvanların sadece yenmesi olup, diğer kullanımları serbesttir. Buna ilişkin şu öykü bulunmaktadır " Resulullah ölmüş (ve terkedilmiş) bir koyuna rastlamıştı. "Bunun derisinden faydalanmıyor musunuz ?" buyurdular. Oradakiler: "Ama bu meytedir (leşdir, istifadesi caiz değildir)"dediler. Hz. Muhammed: "Meytenin yenmesi haramdır!" buyurdular."-Kütubu sitte-3531 *Genel kabul görmüş olan bir görüşe haram olarak belirtilen "Lahmel Hanzir fe innehu ricsün - Domuz eti, ki o et pisti" ifadesi domuz eti için kullanılmıştır. Domuz etinin haram /yasak kılınmasına yönelik olarak da domuzun kendi pisliğini yediği, eşini kıskanmadığı, etindeki hormonların kanserojen olduğu gibi gerekçeler ileri sürülmektedir.*

**Tevrat-Hezekiel /Bap-4 /14 ncü ayette yasaklanan gıdalar "leş eti ve mekruh et", yine Tevrat /Tekvin Bap-9 /4 ncü ayette bu mekruh et "kanlı et" şeklinde sayılmıştır. Ayrıca Fas gibi kuzey Afrika ülkeleri dilinde "Lehmil Henzir" ifadesi, diğer Arapça konuşan ülkelerden farklı olarak "bozulmaya başlamış et" anlamında kullanılmaktadır. Böylece "Lehmıl Henzir" ifadesi, biri "Domuz eti", diğeri de "bozulmuş et" olmak üzere iki ayrı anlamı olan bir ifade olmaktadır. Bunlardan da insanlarda kaosa yol açmayacak olanı "bozulmuş veya kanlı et" olmaktadır.*

146. Yahudilere tüm tırnaklı hayvanları haram kıldık. Ayrıca sığır ve koyunun da yağlarını haram ettik. Ancak sırtlarında, bağırsaklarında bulunan veya kemiklerinde olan yağlar hariç. Aşırı gitmelerinden ötürü onları böyle cezalandırdık. Biz amellere karşılık vermede doğruyu söyleriz.

**Demek ki, Kur'an'da yapılan haramlaştırmalar, insanların yanlış yolda aşırı gitmiş olmalarına karşılık olan ve tekrar aşırıya sapmamaları amacıyla birer sınavdırlar. Ve irade terbiyesi amaçlıdır.*

147. Ey Peygamberl Seni yalanlayıp reddedenlere: "Rabbiniz geniş rahmet sahibidir ve O'nun cezası, suçlu olan toplumlardan geri çevrilemez" diyerek uyarıda bulun.

148. Şirk koşanlar, "Allah dilemeseydi ne biz, ne atalarımız ortak koşmaz ve hiçbir şeyi de haram etmezdik" diyerek suçluluklarına Allah'ı ortak ediyorlar. Onlardan önceki ortak koşanlar da karşılık olan azabımızı tadıncaya kadar aynı şekilde davranıyorlardı. Onlara de ki: "Yanınızda bu dediklerinizle ilgili bize göstereceğiniz herhangi bir bilimsel deliliniz var mı? Siz ancak zanna /şüpheli ve uydurulmuş sözlere uyuyorsunuz ve büyük bir aldanış içindesiniz". 149. "Allah'ı bahane etmeyin. Eğer doğruya yönelmiş olsaydınız Allah, elbette hepinizi doğruya /hidayete ulaştırırdı".

150. Yine onlara, "Sizin haramlaştırmış olduklarınızı Allah'ın haramlaştırdığına dair, şahitleriniz varsa haydi getirin bakalım" de ve yalan yere şahitlik ederlerse sakın onlara inanma. Ayrıca ayetlerimizi ret edip yalanlayanların ve ahrete inanmayanların da sözlerine kanıp onlara uyma. Çünkü onlar, ayrıca

Rablerine başkalarını şirk koşmakta, hatta Allah'tan önceleyip, daha fazla değer vermektedirler.

151. Onlara şunları da söyle; "Gelin, Rabbinizin size neleri haram ettiğini /yasakladığını söyleyeyim: Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayın. Ana babaya iyi davranın ve yoksulluk korkusuyla kız çocuklarınızı öldürmeyin /onları cahil bırakmayın /yaşam haklarını gasp etmeyin. Çünkü sizin de onların da rızıklarınızı Allah verir. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın ve Allah'ın değerli saydığı cana haksız yere Kıymayın. Bunlar, Allah'ın aklınızı kullanıp düşünesiniz diye size verdiği öğütleri /tavsiyeleridir. 152. Ayrıca ergenlik çağına /büluğa erişinceye kadar sizin sorumluluğunuzda olan yetim malını koruyun ve yemeyin. Ölçüyü ve tartıyı doğru dürüst tartın. Kişiye her konuda kapasitesinden fazlasını yüklemeyin. Konuştuğunuz zaman, akrabanız aleyhinde bile olsa adil /doğru olun. Allah'ın adını anarak verdiğiniz sözü tutun. Bunlar, aklınızı kullanıp, düşünüp, önemseyesiniz diye Allah'ın size verdiği öğütlerdir /tavsiyelerdir. 153. İşte benim size uymanızı istediğim itidal yolu /doğru olan yol /sıratın müstakiym budur. Allah'ın bu yolunda gidin ve başka yollara sapmayın. Çünkü başka yollar sizi Allah'ın bu yolundan ayırırlar. Bunlar, dinlersiniz diye Allah'ın size verdiği öğütlerdir /tavsiyelerdir.

154. Böylesi öğütlerle en güzel biçimde tamamlanmış ve her şeyi detaylandırılmış olan kitabı hidayet ve rahmet olarak Musa'ya verdik ki, insanlar Rablerinin huzurunda toplanılacağına ve tek Allah inancına döneceklerine iman etsinler.

155. Bu Kur'an da, indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Merhamet edilmeniz için, sizin de Kuran'a uymanız şart.

**Gerek 154 ve gerekse 155 nci ayetlerde Tevrat ve Kur'anın da "Biz" diye tanımlanan ilâhî görevlilerce indirilmiş olduğu vurgulanmıştır.*

156. Ey şirk koşanlarl Size de kitap /Kur'an indirildiğine göre artık, "Bizden önceki iki gruba /Yahudilere ve Hıristiyanlara kitap verilmiş, ama biz onların mesajlarından habersizdik" diyemezsiniz. 157. Yahut "Bize de yeni bir kitap indirilseydi, inidirilenlerden daha doğru yolda olurduk" da diyemezsiniz. Çünkü Kur'an size de Rabbinizden bir yol gösterici, bir hidayet ve bir rahmet olarak gelmiş bulunuyor. Allah'ın ayetlerini ret edip ondan yüz çeviren ve engelleyenden daha zalim kim olabilir? Şunu iyice bilin ki, ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirmelerinden ötürü azabın en korkuncu ile cezalandıracağız.

**Çünkü bütün vahiy kitaplarında bulunan muhkem /değişmez amaç hükümler, hemen hemen hepsinde ortak olan mesajlardır. Farklı olanlar, zaman ve toplumlara göre farklı olan müteşabih mesajlardır.*

158. Şirk koşanlar, kendilerine Meleklerin gelmesini mi, yoksa bizzat Rabbinin gelmesini mi, yahut Rabbinin bazı mucizelerinin /ayetlerinin gelmesini mi bekliyorlar? Halbuki Rabbinin bazı mucizeleri gelse bile, daha önce inanmamış veya imanında bir olumluluk kazanmamış kişiye bir yarar sağlamaz. Ey Peygamberl "Hesap gününü siz de bekleyin, biz de beklemekteyiz" diyerek uyarılarına devam et.

159. Özellikle de dinlerini parçalara, firkalara /hiziplere /mezheplere ayıran, grup grup olanlara uyma ve onlardan uzak dur. Artık onların işi Allah'a kalmıştır. Allah, hesap günü onlara amellerinin yanlışlığını haber verecek ve o zaman hatalarını anlayacaklardır. 160. Şunu da iyice bilin ki, her kim bir iyilik /olumluluk yaparsa, kendisine yaptığı iyiliğin /olumluluğun on katına kadar karşılık verilecektir. Kim de bir kötülük /olumsuzluk yaparsa, ancak bir karşılığı ile cezalandırılır ve kendilerine asla haksızlık /zülüm edilmez.

**Aynı uyarı En'am-65, Rum-32, Enbiya-93, Şura-13, Al-i İmran-19 ve 103-105 ve A'raf-168 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

**Şirk koşmayan ve dinlerini gruplaştırmayanın olumluluğuna 10 katına kadar ödül verilmektedir.*

161. İnsanlara, "Rabbim beni dosdoğru olan yola /sıratın müstakiyme, yani tek bir Allah'a inanan ve hanif olan /atalarının yanlışlarına uymayan ve hiç şirk koşmayan İbrahim'in mükemmel dinine iletmiş bulunuyor. Çünkü İbrahim, asla Allaha şirk koşanlardan /müşriklerden olmamıştı". 162. "Salâtım ve nüsukum, yaşamım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir". 163. "Allah'ın ortağı yoktur. Ben O'na şirk koşmamakla emredildim ve herkesten önce sadece O'na teslim /Müslüman oldum ". 164.. "Allah her şeyin Rabbi iken, Ben Allah'tan başka Rab mi arayayım? Herkesin olumlu-olumsuz kazandığı kendi nefsine yansır. Ve hiçbir kimse bir başka kimsenin suçunu çekmez. Sonunda dönüşünüz, hesap vermek üzere mutlaka Allah'ın huzurunda olmaya ve tek Allah inancına olacaktır. Ve Allah, ayrılığa düştüğünüz konularda size gerçekleri gösterecektir".

**Dikkat edilirse "salât" kelimesi "nüsuk" kelimesinden ayrı bulunmaktadır. Çünkü, salât kelimesi hemen hemen bütün meallerde kullanılmış olduğu gibi "namaz"*

anlamında olan bir kelime değildir. Yukarıdaki 162 nci ayette "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma girişimlerini organize etmek ve katılmak (bazen Namazlı ve /veya Kur'an eğitimli, Dini tebliğ etme çabasında bulunma)", "nüsuk" kelimesi ise Allah'ı anma ve kulluğu ifade etmenin şekilsel yönleri olan "namaz, oruç, hac ile bunların şekilsel ayrıntıları" anlamında değerlendirilmiştir. Namaz da, kulluğun /ibad etmenin şekilsel ifadeleri olan nüsuktan biri olmaktadır (Ragıp İsfahani, İhsan Eliaçık). Dolayısıyla "salât" kelimesi "namaz" anlamında olmayan bir kelimedir. Her nedense, asırlardır İslâm'ın şartları, zekat ve kelimei şehadet yanında namaz, oruç ve hac şeklinde söylenen bu nüsuk denilen şekilsel ibad etmelere sınırlandırılmış ve insanlar, A'raf-172 ile Maide-7 nci ayette belirtildiği gibi Elesti Birabbikum - Ben sizin Rabbiniz değil miyim? sorusuna -Evet diyerek Allah ile yaptıkları 7 maddelik anlaşmanın şartlarından, 5 gaybe imandan ve 400'ün üzerinde olan ve bulunduğu her ayetin dipnotunda belirtmiş olduğum müminliğin diğer şartları olan muhkem /değişmez amaç hükümlerden hep uzak tutulmuş ve İslam'ın gerçek şartlarından bilgisiz bırakılmışlardır. Halbuki nüsuk şeklindeki ibad etmeler, şekle ve sayıya da dayanmaları nedeniyle istismara, riyaya yönelme riskleri olan ibad etmelerdir. Ayrıca insanların bunların şekillerini, ritüellerini ve sayılarını doğru yapıp yapmamayı hedef belirleyip, sanki şartmış gibi hedef yapmalarına en uygun ibad etmelerdir. Halbuki bu ibad etmeleri Sadece Allah rızası için ve sayılara boğulmadan yapmak ancak fayda sağlayacaktır.

165. "Allah sizi yeryüzüne halifeleri /Melek görevlileri olasınız diye gönderdi ve verdiği imkânlarla yaptıklarınızın karşılığını vermek ve irbirinizle de sizi sınamak üzere, kiminizi kiminize derecelerle üstün ve farklı kıldı. Şu gerçek bilinsin ki Senin Rabbin, sınavlarınızı en hızlı değerlendirip karşılığını verendir. O, aynı zamanda çok da bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahiym'dir" diyerek uyarıda bulun.

**Halifelik konusu için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

56. SAFFAT (37)

(Saf saf diziliş)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanlarl Saf tutmuş halde dizilenlere /sıra ile inen ayetlere, 2. Bu dizilişi düzenleyenlere ve 3. Bu ayetlerin olduğu Zikrin /Kur'an'ın uyarılarına önem verenlere dikkatinizi çekerim kil 4. Sizin ilahınız tektir. 5. O, hem göklerin ve yerin, hem her ikisinin arasında bulunanların ve hem de doğuların Rabbidir.

**Doğunun çoğul olması, güneşin mevsimlere göre farklı yerlerden doğuşu veya her jeolojik Dünya yıkım ve yapılanmasından sonra olacak farklı doğuş yerleri nedeniyle olabilir diye düşünüyorum. Tabi ki gerçeği Allah bilir.*

6. Biz Dünya semasını /gökyüzünü, yıldızlarla /gezegenlerle süsledik, 7. Ve onu asileşmiş /hastalanmış olan şeytanlardan, müdahalelerinden koruduk ve koruyoruz.

**İblis, Cin ve Şeyton üçlüsüne ilişkin açıklama Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

**Cin ve onların hasta olanları olan şeytan nesli, Cin-16 ncı ayete göre gökyüzünde suyu ve nimeti az bir yerde yaşamaktadırlar.*

**Gökyüzündeki yıldız ve gezegenler için bu ayette "Kevakib" denirken, Mülk-5 nci ayette "mesabiyha" kelimesi kullanılmaktadır.*

8-9. Bu yüzden şeytanlar ne kadar uğraşsalar da, Evren'in idarecileri Meleil A'la'ya /ilahi yüce görevlilere yanaşıp onları dinleyemez ve belirlenmiş olan düzene bir zarar da veremezler. 9. Çünkü Onu engellemeye kalkarlarsa, her taraftan çepeçevre sarılmış bir azapla karşılaşırlar ve oradan kovulurlar. 10. Israr edecek olurlarsa da, hemen korkunç bir ışık /alev onları delik deşik eder.

**Buradaki silah, ışık saçan bir silah olmaktadır diyebiliriz. "Meleil A'la" ifadesi, Kur'an-ı vahyeden Cebrail'in de aralarında olduğu "Dünyadan sorumlu İlahi İdareciler Grubu" dur diye düşünüyorum. Kur'an, İns'lere /öğrenci Ruh'lara ve Cin ümmetine indirildiğine göre, Çin'lerin hasta olanları olan şeytanlar, zarar verebileceklerinden, Kur'an indirilirken uzak tutulmuşlar ve böylece Kur'an, herhangi bir ekleme veya eksiltmeden korunmuştur. İndirilmesinden sonraki korunması sorumluluğu ise, artık insanlara kalmıştır.*

11. Ya Muhammedl Şimdi, şirk koşan ve bildirdiklerimizi inkâr edenlere sor bakalım: "Yaratılış bakımından yarattığımız bu Dünya ve kâinat düzeni mi daha zor, yoksa kendilerini yaratmak mı?". Gerçek şu ki, Biz onları yapışkan bir çamurdan yarattık.

12. Sen bu anlattıklarımızla Allah'ın gücüne ve kudretine hayranlık duyarken,

şirk koşanlar ise alay edip duruyorlar.

13. Akıllarını kullanıp, düşünmeleri ve ayetlerimizdeki gerçekleri görmeleri gerekirken, 14. İnatla alaylarına halâ devam ediyorlar. 15. Üstelik "Bu anlatılanlar apaçık bir büyüye /sihre dayanan sözlerden başka bir şey değildir". 16. "Biz ölüp, toprak ve kemik olduktan sonra diriltilecekmişiz /Ba's edilecekmişiz". 17. "Hatta bizden önceki atalarımız da mı diriltileceklermiş?" diyerek de iddia ve alaylarına devam ediyorlar.

18. Onlara, "Evet, hem de bu davranışlarınız nedeniyle acınacak bir halde olarak diriltileceksiniz" diyerek açıklamada bulun.

19. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki O diriliş anı, sadece tek bir komut sesidir. O zaman inkârcılar dirilip görünür hale gelecekler ve şaşkın bir halde etraflarına bakınıp ne olduğunu anlamaya çalışacaklar. 20. Ve "Eyvah halimizel Demek ki bu gün, hesap verme /din günüdür" diyerek telaşlanacaklar. 21. Biz de; "Evet, işte bu, sizin yalanlamış olduğunuz hesaba çekilme günüdür" diyeceğiz.

22-23. Allah görevlilere; "Şirk koşan inkârcı nankörleri, onlara uyan eşlerini ve Allah'a şirk koşup ibad /kulluk ederek değer verdiklerini /putlaştırmış olduklarını ve ne varsa hepsini hesaplaşmak üzere bir araya toplayın" diyeceğiz. 24. Çünkü onların hepsi sorumlu oldukları amellerinden sorgulanacaklardır.

** Amellerin başlatılması ve oluşması ise nefslerimize göre olduğuna göre, sorgulanacak olan ve geçer not alacağımız dersler de nefslerimiz olmaktadır. Bu konu, Müddessir-38, Tekviyr-14, Fecr-27, Kıyamet-14, Taha-15 ve Mümin-17 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

25. Toplanır toplanmaz ilk olarak, bu defa görevliler, şirk koşanlara "Size ne oldu? Putlaştırdıklarınız ve siz, neden Dünyada olduğu gibi artık birbirlerinizle ilgilenmiyorsunuz?" diyerek alay edecekler. 26. Hayır, ilgilenemezler. Çünkü o gün hepsi gerçekleri görmüş, yanılgılarını anlamış ve artık tek ilah olarak Allah'a tümüyle teslim olmuşlardır.

27. Ancak kendi aralarında birbirlerini sorgulamaya başlayacaklardır.

28. Ve şirk koşanlar, putlaştırdıklarına /Allah'a ortak ettiklerine veya öncelik verip Allah ile aralarına koymuş olduklarına, "Siz bize doğruları ve Hak'tan yana olduğunuzu kendinizden çok emin olarak söylüyor ve yaklaşıyordunuz" diyerek onları suçlamaya çalışacaklardır. 29. Putlaştırmış oldukları da (para, makam, kişi, eşya ve vazgeçilmez amaç edinilmiş nefs vs.) onlara: "Aslında siz doğru dürüst mümin kimseler değildiniz ki, bize siz yönelmiş ve bizi önemsemiştiniz". 30. Size, "Bizi önemseyin, putlaştırın" şeklinde bir zorlamamız olmuyordu. Aksine siz zaten azmış ve yoldan çıkmış, şımarmış bir topluluktunuz ki bizi putlaştırdınız". diyecekler. 31. Bunun üzerine gerçekleri anlamış olan şirk koşanlar; "Rabbimizin hesap vereceğimize ilişkin sözü gerçekleşti, artık her ikimiz de hak ettiğimiz cezayı çekeceğiz". 32."Çünkü biz hem kendimiz azmıştık, hem sizi de azdırmıştık" diye itirafta bulunacaklar. 33. Böylece o gün, hem şirk koşan, hem de şirk koşulan /putlaştırılan, verilecek azaba ortak olacaklardır.

34. İşte Biz hem böylelerini, hem de diğer suçluları /mücrimleri mutlaka sorgulayacağız.

35. Çünkü şirk koşmuş olanlara "La ilahe illallah" (Allah'ın yanında başka ilah yoktur) denildiğinde kibirlenip alaya alıyorlar ve 36. "İlahlarımızı deli "bir şairin sözüne kanarak mı terk edeceğiz?" diyorlardı. 37. Biz de onlara; "Hayır, sizin deli şair dediğiniz Muhammed, size gerçeği getirmiş ve daha önce gelen peygamberleri de doğrulamıştır /tasdik etmiştir. 38-39. Hiç kuşkusuz siz, reddedip yalanladığınızın ve tüm amellerinizin karşılığı olarak, elem verici azabı mutlaka tadacaksınız.

40. Allah'a ortak koşmadan inanmış ihlaslı / muhlis olan kullar ise bu azabı tatmayacaklardır. 41. Belirlendiği kadar kendilerine rızk verilecek ve 42. Karşılık olarak ağırlanacaklardır. 43. Naiym Cennetlerinde, 44. Karşılıklı lüks koltuklar üzerinde oturacaklardır.

45. Ayrıca onlara, baş ağrısı yapmayan, 46. Sarhoş etmeyen, içenlere zevk veren, 47. Pırıl pırıl bir kaynaktan doldurulmuş kadehlerde içecekler sunulacaktır. 48. Beraberlerinde yumuşak bakışlı, 49. Yeni çıkmış yumurta beyazlığı gibi tertemiz, tertemiz, olumsuzluklardan arınmış eşler /arkadaşlar, 50. Karşılıklı oturmuş huzur içinde birbirleri ile sohbet edecekler ve durumlarını sorgulayacaklar.

**Burada, Cennette birlikte olacakların yapılan tanımlamaları, ayrıca Rahman-56 ve Sad-52 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

51. Sohbetleri sırasında içlerinden biri; 52. "Benim bir arkadaşım vardı ve bana, sen yeniden dirileceğimize inanıyor musun? 53. "Ölüp toprak ve kemik olduktan

sonra, yeniden diriltilip mi cezalandırılacağız diyerek inançsızlığını belirtirdi" diyerek konuşmasına şöyle devam edecek; 54-55. "Cehenneme doğru bir bakar mısınız?". Yanındakiler gösterdiği yöne baktıklarında ise, bahsettiği arkadaşının Cehennemin tam ortasında olduğunu göreceklerdir.

56. Ve o arkadaşına, "Vallahi, neredeyse sen beni de mahvedecektin, 57. Rabbimin lütfü olmasaydı, ben de şimdi seninle birlikte Cehennemde olacaktım" diye seslenecek.

58. Ve Cennetteki yanındakilere dönüp heyecanla, "Peki, bundan sonra biz bir daha ölmeyecek miyiz? 59. Azap da görmeyeceğiz, öyle mi?" diye soracak.

**Cennette ölüm olmadığı gibi, Taha-118-119 ncu ayetlerde belirtildiği gibi acıkma, susama ve cinsel organların açıkta oluşu ile elbise de bulunmamaktadır. Bu duruma göre Cehennem cezası veya islahı bitince tekrar ölümlü bir yaşam söz konusudur.*

60. Ey insanlarl İşte en büyük mutluluk budur. 61. Ve şüpheniz olmasın ki, olumlu amellerle yaşamış olanların sonu kat kat ve fazlasıyla böyle bir mutluluğa ulaşmak şeklinde olacaktır.

62. Şimdi böylesi bir mutluluk mu daha iyi bir sondur, yoksa zakkum ağacı mı? 63. Ki Biz o zakkum ağacını, zalimlerden Cehennemdeki durumları uygun halde görülenlerin devam ettirilecek sınavları için bir sınav /fitne aracı kılacağız. 64. Ve zakkum ağacı, Cehennemin dibinden çıkan bir ağaçtır. 65. Tomurcukları da tıpkı şeytanların başları gibidir. *Araplar, Güney Arabistan'da "Esten" adını verdikleri bir bitkinin meyvelerini de şeytanın başları olarak tanımlarlardı.

66. Şirk koşan inkârcı nankörler, zakkum ağacından yiyerek karınlarını doyuracaklar. 67. Bunun üstüne, onlar için kaynar su karıştırılmış bir içecek de olacaktır. 68. Geçirecekleri bu zorlu sınavların sonuçlarına göre de Cehennemin uygun görülecek farklı katlarına gönderileceklerdir.

69. Çünkü şu nedenlerden dolayı Cehennemden kolay kurtulamazlar: Onlar, atalarını doğrudan sapmış sapkın kimseler olarak bulduklarında, 70. Akıllarını kullanıp doğru yola yönelmemişler ve atalarını körü körüne taklitten vazgeçmemişlerdi. 71. Kendilerinden önceki kuşakların çoğu da aynı yanlışa düşerek, yanlıştaki atalarını taklit etme yanlışına sapmışlardı.

**Burada, İsra-84, Hac-67 ve Kafirun-6 ncı ayetlerde de belirtildiği gibi, herkesin kendi amellerinden sorumlu olacağı vurgulanmıştır. Eleştirmeden ve sorgulamadan, doğrudan atalarının ibad etme yöntemlerini ve görüşlerini ısrarla taklit edenlere Bakara-171 nci ayette hayvan /sürü benzetmesi yapılmaktadır.*

72. Hâlbuki Biz onlara ve önceki toplumlara kendi içlerinden uyarıcı elçiler göndermiştik.

73-74. Ya Muhammedl Şirk koşmadan tek Allah'a inanan ihlaslı kullar dışında, uyarılıp da bildirdiğimiz gerçekleri reddetmiş ve atalarını körü körüne taklit etmiş olanların sonunun nasıl olduğuna dikkat et ve daima göz önünde bulundur.

75. Yemin olsunl Nuh bize dua ederek yakarmıştı da, Biz Nuh'a güzel bir şekilde karşılık vermiştik.

76. Biz Nuh'u ve ailesini o büyük tufandan kurtarmış, 77. Soyunu devam ettirmiş ve geride kalanlara yönetici kılmıştık. 78. Biz Nuh'un olayını, daha sonra gelen kuşaklar ansınlar ve ders alsınlar diye gerçekleştirdik. 79. Böylece âlemlerde Nuh anılıp durmuş ve sürekli olarak O'na selâm ve iyi dilekler iletilmiştir.

**Görüldüğü gibi, insanlar yararlansın diye, Dünyanın ilahi idarecileri tarafından zaman zaman ara değerlendirmeler ve bu değerlendirmelerin sonuçlarına göre de müdahaleler yapılıp, uygun olaylar düzenlenmektedir. Başkaların faydaları öldükten sonra da devam eden olumluluklar için edilen dualar boşuna değildir ve Pasif amellerdir.*

80. Biz, salih ameller gerçekleştirenleri /muhsin olanları işte böyle ödüllendiririz. 81.Ve Nuh da, bizim mümin kullarımızdandı. 82. O'nun soyundan olup ataları gibi iman etmemiş olanları ise suda boğmuştuk.

**Burada da Taha-75, Enbiya-94, Müminun-1-6 ve Bakara-285 nci ayetlerde de açıklanan Mümin tanımının, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleri birer ibad etme yöntemi olarak uygulayan ve içten imanlı olan kişi için yapıldığı görülmektedir.*

83. Kuşkusuz İbrahim de Nuh'un yolunda olanlardandı. 84. Çünkü İbrahim de Rabbine tertemiz bir kalp ile yönelip bağlanmıştı.

85. İbrahim, babasına ve halkına "Sizler neye tapıyorsunuz?" 86. "Allah'tan ayrı, bir takım uydurma ilahlar mı edindiniz?" 87. "O zaman, sizin âlemlerin Rabbi

hakkındaki düşünceniz nedir?" diye sordu. 88. Sonra, onlara umursamaz bir tavır takındı ve sanki yıldızlara bakıyormuş /bir konu hakkında düşünüyormuş gibi yapıp oyalandı ve 89. "Ben galiba rahatsızlandım diye bir bahane de uydurdu". 90. Bunun üzerine herkes İbrahim'in yanından ayrıldı.

91. Onlar gider gitmez de İbrahim, onların ilah diye taptıkları putların yanına vardı ve onlara bir yiyecek uzatarak, "Niye yemiyorsunuz?" 92. "Neden konuşmuyorsunuz?" dedi ve 93. Sağ elindeki balta ile tüm gücüyle vurarak hepsini paramparça etti.

94. Halk, olanları duyar duymaz hemen İbrahim'i yakaladılar, 95-96. Yakalanan İbrahim şöyle dedi; "Ellerinizle yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? Hâlbuki Allah sizi de, yonttuklarınızı da yaratandır ve şunu bilin ki ibad /kulluk sadece O'na yapılır".

97. Halkın ileri gelenleri ise ona aldırış etmediler ve "İbrahim'i engelleyici bir duvar yapın ve ateşe /işkence göreceği bir yere atın" diye emir verdiler.

**Hz. İbrahim'e işkence etmek için bir zindan hazırlama emri verildi. Çünkü ateş, azap ve işkence sembolüdür.*

98. İbrahim'i ateşe /sıkıntı göreceği yere /zindana koymak üzere hazırlıklara başlandı. Fakat biz onların planlarını tersine çevirdik ve onları rezil ettik.

**Hz. İbrahim'e, zindana atılacağı vahiy ile bildiriliyor ve yakalanmadan kaçma planı yaptırılıyor.*

99. İbrahim kurtulduktan sonra, "Ben Rabbime dua etmeli ve şükretmeliyim. Eminim ki Rabbim Bana yol gösterecektir" dedi ve oradan ayrıldı.

100. İbrahim daha sonra; "Rabbim, Bana salihlerden olacak erdemli bir evlat bağışla" diye Allah'a yakarmaya başladı.

101. Bunun üzerine Biz de İbrahim'e yumuşak huylu /Halim karakterli bir erkek çocuk bağışladık.

**Hz. İbrahim'e çocuk, Hud-70-73 ncü ayetlere göre yaşlılığında verilmiştir. Tevrat'a göre ilk çocuk olan İsmail, Hz. İbrahim 86, ikinci oğlu İshak ise 100 yaşında iken doğmuşlar. Acaba biz bu yaşları çok geç yaşlar olarak değerlendiriyoruz da, gerçekte bu yaşlar o zamanki insan yaşamına göre genç yaşlar mı oluyor diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

102. Çocuk, buluğ /iyi ve kötüyü ayırabilecek çağına gelince İbrahim: "Oğlum! Rüyamda seni kesmeye kalkıştığımı /terk edip senden ayrıldığımı gördüm. Sen bu duruma ne dersin, ne düşünürsün?" deyince çocuk; "Babacığım, Sen emrolunan şevi yap. İnşallah beni Dünya güçlüklerine karşı sabredenlerden bulacaksın" diye cevap verdi.

**Ayette, vahiy şeklinde Allah'ın oğlunu kesme emri söz konusu değil, sadece bir rüyada böyle görme söz konusudur.*

**Burada geçen "Boğazlamak, kesmek" ifadesi, "bir kimseyi öldürmek üzere kesmek" anlamında olduğu gibi ayrıca "çok sevip bağlanmış olunan bir şeyden ayrılma fedakârlığını göstermek, beraberliğin mutluluğundan vazgeçmek, bağlılığını kurban etmek ve dolayısıyla onu yapayalnız bırakmak ve bile bile çok sıkıntıya girmesine yol açmak, zora sokmak" anlamında da kullanılmaktadır. Bence de bu ayette geçen gerçek anlam, bu ikincisidir diye düşünüyorum. Zaten daha sonra oğlu İsmail ve annesi Hacer'i Mekke'ye götürüp onlardan ayrı kalmıştır. Dolayısıyla Hz. İbrahim, farklı bir beşer olmasına rağmen, rüyasını yanlış yorumlamış ve oğlu İsmail'i kaybedeceğini, ondan uzak kalacağını, onu kesmek şeklinde değerlendirmiştir. Çünkü bu yorumun da, Hz. İbrahim'i "Allah için, sevdiklerinden vazgeçme" konusunda imtihan etme amacı yanında, eski toplumlarda uygulanan ergenliğe varan bir erkek çocuğu, bir tapınağın önünde kurban etme geleneğini kaldırmak amacı ile gerçekleştirilmiş olabileceğini de düşünüyorum. Çünkü Allah'ın, "bir insanı öldürmenin, bütün bir insanlığı öldürmek" olarak değerlendirmekte olup, hayırlı bir evlat olarak yaratmış olduğunun öldürülmesini isteyeceği mantık dışıdır. Ve bu paralelde zaten ikinci bir rüya yolu ile Hz. İbrahim'in, rüyayı yanlış yorumlamış olması, iman güçlüğü olarak değerlendirilmiş ve çok sevdiği bir koçu kurban etmesi sağlanmıştır.*

103. Böylece her ikisi de Allah'a tam teslim olmuş olduklarını da ifade etmiş oldular. Herkes kendi çadırına çekilince de, 104-105. Biz, "Ya İbrahim! Sen rüyanın gereğini yapacağını ve Allah'a olan güvenini de içtenlikle benimsemiş olduğunu ispatladın. Biz Senin içtenlikle iman etmen gibi, iman edip olumlu ameller gerçekleştirenleri /muhsin olanları mutlaka ödüllendiririz" diye seslendik.

106. Bu olay gerçekte İbrahim ve oğlu için ciddi bir sınavdı. 107. Ve Biz İbrahim'e oğlunu Mekke'de terk etmeyi /kurban eder gibi kaybetmeyi göze almasına karşılık bir ödül olarak ve onun yerine kurban etmesi /üzüntüsünü

azaltması için sürüsüne bir koç verdik.

**Hz. İbrahim zamanında (M.Ö. 1850), bir erkek çocuğu mabetlere kurban etme geleneği vardı ve bu olay ile hem bu gelenek kaldırılmış, hem de Hz. İbrahim'in içten imanı test edilmiştir.*

**Daha sonra da İbrahim, hizmetlisi Hacer'i ve ondan olan oğlu İsmail'i Mekke'ye götürüp, inşa ettiği Kâbe'nin bakımını devam ettirmek üzere orada bırakıyor ve dönüyor. İşte oğlundan ayrılma fedakârlığına karşılık olarak memleketine döner dönmez İbrahim, sürüsüne yeni eklenen ve çok sevdiği bu koçunu kurban olarak kesmiştir.*

108. Allah'a verdiği sözde durmasını ve çok sevdiği oğlundan ayrılmayı gerçekleştirmesiyle Biz, gelecek kuşaklar için İbrahim'i bir örnek kıldık. 109. Böylece de istedik ki, çağlar boyunca İbrahim'e selâm edilip olumlu dualar gönderilsin.

**İbrahim-24 ncü ayette, olumluluğun köklü bir ağaç gibi olduğu belirtilmiş olup, Yasin-12, Müminun-80 ve bu ayette de bir olumluluğu yapana, ölümünden sonra da yapılacak duaların boşa olmayacağı vurgulanmış olmaktadır. Demek ki, "Kalıcı eser bırakmak önemlidir" sözünün temeli, Kur'an'ın bu vurgusuna dayanmaktadır diyebiliriz.*

110. Biz, muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olumlu ve E'izel işler üretenleri /muhsinleri işte böyle ödüllendiririz. 111. Çünkü rahim, bizim mümin kullarımızdandı. 112. Biz Ona, olumlu ve örnek davranışlarına karşılık olarak, salih bir peygamber olmak üzere İshak'ı vererek ödüllendirdik.

**Buradan anlıyoruz ki, insanın puan durumu sürekli değerlendirilmekte ve hak ettiği ödülün bir kısmı henüz Dünyada iken mal veya salih çocuk ile de verilmeye başlanmaktadır.*

**Hz. İbrahim'in rüyasını gördüğü çocuğu İsmail'dir ki, o olaydan sonra sadakate karşılık ödül olarak demek ki İshak'ın da müjdesi verilmiş olunuyor.*

113. İbrahim'e de, İshak'a da lütufta bulunduk ve bereketler verdik. Kuşkusuz ikisinin de soyundan hem iyi davrananlar /muhsin nesiller oldu, hem de nankör olanlar çıktı.

**Demek ki, dualite /ikilemli prensip gereği, peygamber soyundan da olsa, her mümin insandan olumlu ameller gerçekleştirenler yanında, olumsuz ameller gerçekleştirenler de olabilmektedir. Dolayısıyla insanların bir kısmı yaratılış amaçlarından sapmakta ve kendi kaderini oluşturmaktadır.*

114. Yemin olsunl Biz Musa'ya ve Harun'a da lütuflarda bulunduk. 115. İkisini ve kavimlerini büyük bir sıkıntıdan kurtardık. 116. Onlara yardım ettik de kavimlerine zulüm etmekte olan Firavun'a karşı galip geldiler. 117. Ve o ikisine, anlaşılması kolay olan ve onları doğru yola yöneltecek uyarıcı mesajlar içeren kitabı verdik. 118. Böylece de Onları ve kavimlerinin doğru yola /sıratül müstakiyme yönelmelerini sağladık.

**Demek ki yaratılış amaçlarına uygun ameller gerçekleştirenlere ve özellikle ilahi görevlilere, ilahi yardımlar yapılmaktadır.*

119. Musa'nın ve Harun'un mücadelesini de gelecek kuşaklar ders alsınlar diye örnek kıldık. 120. Ayrıca nesiller boyunca Musa'ya ve Harun'a selâm da edilmiş olsun /iyi niyetler gönderilmiş olsun istedik. 121. Biz olumlu ve güzel işler üretenleri /muhsin olanları işte böyle ödüllendiririz. 122. Çünkü Musa ve Harun da bizim mümin kullarımızdandı.

123. Kuşkusuz İlyas da elçilerden /resullerden biriydi. 124. Ve İlyas da halkına (İsrailoğulları'na), "Neden takvası olanlardan olmuyorsunuz?" 125. "En güzel yaratanı da bırakıp, Baal ismini verdiğiniz puta mı ibad ediyorsunuz?" 126. "Allah sizin de Rabbiniz, sizden önceki atalarınızın da Rabbidir" diyerek onları uyardı.

127. İlyas'ı ret edip yalanlayanların tümü huzurumuza getirilip Allah'a şirk koşmalarının karşılığını göreceklerdir. 128. Şirk koşmadan Allah'a inanan has /muhlis kullar ise hariç tutulacaklardır. 129. Ve Biz, sonrakiler için İlyas'ı da örnek kıldık. 130. Ayrıca nesiller boyu İlyas'a da selâm olsun /iyi niyetler sürekli gönderilsin istedik.

131. Olumlu ameller gerçekleştirenleri /muhsinleri işte biz böyle ödüllendiririz. 132. Çünkü İlyas, bizim mümin kullarımızdandı.

133. Kuşkusuz Lut da elçilerden /resullerden biriydi. 134. Biz Lut?u ve diğer aile bireylerini topluca kurtardık. 135. Yok edilecekler arasında kalan yaşlı bir kadın olan Lut'un yaşlı eşi hariç, 136. Sonra diğerlerinin hepsini yok ettik.

*Görülüyor ki Peygamber eşi de olsa, suçlu olan mutlaka cezalandırılmaktadır.

137-138. Şimdi siz onların kalıntılarının yanından gece ve gündüz gelip geçiyorsunuz. Dikkat edin ve ders almak için aklınızı kullanın.

139. Yunus da elçilerden /resullerden biriydi. 140. Onu ret eden kavmine kızarak, vermiş olduğumuz peygamberlik görevini terk etmiş ve bir yük gemisiyle kaçmak istemişti. 141. Ancak geminin yükü ağır olduğu için, yolcuları azaltmak üzere çekilen kurada Yunus kaybedenlerden oldu ve karaya çıkmak zorunda kaldı.

142. Yunus, deniz kenarında kendi kendini suçlayıp dururken, Asur ülkesinde bulunmaktan dolayı büyük bir sıkıntı içini kapladı.

*Kalem-48 ve 49 ncu ayetlerde aynı konu işlenmiş ve dipnotunda Yunus'un, Yunus balığını kendilerine bayrak amblemi yapan Asur'luların ülkesine gittiği anlatılmıştır. Dolayısıyla bu ayetler ile, Hz. Muhammed'e ve O'ndan sonra gelen uyarıcı görevlilere de Yunus peygamber gibi toplumuna kızmaması ikazı yapılmaktadır.

143. Eğer Yunus, Allah'ı çok anıp, yüceltenlerden olmasaydı, 144. Kıyamete kadar sıkıntılı durumda yaşayacaktı (Asurluların ülkesinde çok daha kötü durumda kalacaktı).

145. Nihayet Yunus'u yorgun ve bitkin bir halde, kısa zamanda çorak bir sahile /Asur ülkesinden çıkarttık. 146. Ve ona gölge olması için orada geniş yapraklı bir ağaç yetiştirdik.

*Yunus, Asurluların ülkesinde de umduğunu bulamayınca, hatasını anlayıp dua etmeye başlıyor ve kurtarılması uygun görülüyor.

147. Biz Onu yüz binden fazla kişiye elçi olarak gönderdik. 148. Sonunda Allah'ın birliğine inandıkları için, onları bir süreye kadar rızıklandırdık.

149. Ya Muhammed! Puta tapıp şirk koşanların, kızları senin Rabbine, erkekleri de kendilerine ayırıp ayırmadıklarının doğruluğunu öğren.

150. Eğer dedikleri gibiyse, Biz Melekleri yaratırken onlar görmüşler mi ki, dişi olduklarını iddia ediyorlar.

151. Dikkat et! Şirk koşanların bazıları daha da ileri gittiler, 152. Ve Melekleri kastederek "Onlar Allah'ın çocuklarıdır" diye iftiralar da uyduruyorlar. 153. Bu duruma göre demek ki Allah, kızları erkeklere tercih etmiş oluyor.

154. Ey yalancılar! Nasıl da kendi kendinize hükümler veriyorsunuz?

155. Hiç aklınızı kullanmıyor ve düşünmüyorsunuz. 156. Yoksa sözlerinizi dayandırdığınız elinizde geçerli bir belgeniz /kitabınız mı var? 157. Doğru söylüyorsanız getirin belgenizi /kitabınızı ve söylediklerinizi ispatlayın.

158. Şirk koşanların en azılı olanları da, Allah ile Cinler arasında bir akrabalık olduğunu uydurdular. Hâlbuki Cinler kendilerinin de mahşerde hesap vermek üzere huzurumuzda toplanacaklarını biliyorlar.

*A'raf-38 ve En'am-128 nci ayetlerde İns /öğrenci Ruh'ların ve Çin'lerin birlikte mahşerde toplanacakları açıklanmıştır.

159. Allah, şirk koşan yalancıların yakıştırdıkları tanımlamalarından oldukça uzaktır ve çok yücedir. 160. Allah'a şirk koşmadan inanan ihlas sahibi kullar da, onların uydurduklarından uzaktır

161. Ey şirk koşanlar! Şunu iyice bilin ki, sizler ve taptıklarınız, 162-163. Hiçbiriniz, tekâmülü /puan durumu Cehenneme girecek düzeyde olanlardan başkasını Allah'a karşı azdırıp saptıramazsınız.

*Demek ki yanlış yola sapanlar, ancak olumsuz puan durumları nedeniyle sapmaktadırlar.

164. Ey insanlar! "Şüpheniz olmasın ki, ilahi görevliler olarak Bizlerin de her birimizin belirlenmiş bir görev şekli ve yeri vardır. 165. Bizler, saf saf ve hiyerarşik bir düzenle görevlerimizi yapmaktayız. 166. Ve bizler sürekli olarak "Allah'ı anıp /tespih edip yüceltenleriz".

167. Görevlilerin bu açıklaması karşısında şirk koşanlar, konuşmalarına yine şöyle devam ettiler ve dediler ki; 168. "Eğer yanımızda daha öncekilere verilenlerden bir zikr /bizi uyarıcı bir belge bulunsaydı". 169. "Biz de salih ameller gerçekleştiren /muhlis kullarından olur ve sadece Allah'a ibad ederdik".

170. Fakat şirke sapıp Kur'an ile bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre yönelmiş olanlar, önünde sonunda gerçeği mutlaka öğreneceklerdir.

*İlahi gerçeklerin öğrenilmesi, insanların ya kendi gayretleri ile Dünyada iken veya

sonunda mahşer günü olacaktır.

171. Hiç şüpheniz olmasın ki, elçilikle görevli kullarımızın başarılı olacaklarına ve 172. İnsanların doğruya yöneleceklerine dair planımız /sözümüz de mutlaka gerçekleşecek ve 173. Görevlilerimiz kesinlikle galip geleceklerdir.

**Bütün insanların, elçilerin Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç emirlerini tebliğ de ederek yol göstermeleri sonucu, Allah ile yaptıkları sözleşmenin Yasin-60, Taha-115, Maide-7, A'raf-102-169-172 ve Ra'd-20 nci ayetlerinde belirtilen 7 şartını ve 5 gaybe içtenlikle iman etmeyi, Dünyadaki eğitimleriyle yerine getirecekleri ve Sad-88 ile A'raf-157 nci ayete göre de Kur'an'a inanma aşamasına ulaşacakları ve bunun da bir proje olduğu anlaşılmaktadır. Bu projenin de öğrenci Ruh'lardan "Göreve uygun Melekler elde etme" projesi olduğunu düşünüyorum. Ve bu proje gereği Dünya ve canlılar yaratılmış olmaktadırlar.*

174. Ya Muhammedl Sen bir süre için şirk koşan ve Allah'a iftira etmekte olanlara aldırış etme, onlardan uzak dur ve sakın onlara uyma. 175. Hiç endişen olmasın ki, onların bu inkârlarının karşılığı olacak akıbetlerini mutlaka göreceksin.

**Buradaki uyarı, aynı zamanda, doğruları insanlara bildirme durumunda olanlar için de söz konusudur.*

176. Şirk koşanlar, azabımızın hemen olmasını istiyor ve sanki gücümüzü sınıyor ve bir nevi bize meydan okuyorlar. 177. Halbuki uyarılara aldırış etmeyenlerin hak ettikleri azabın tepelerine ineceği sabah, onlar için ne kötüdür bir bilselerl 178. Dediğimiz gibi Sen bir süre için şirk koşanlara ve Allah'a iftira etmekte olanlara aldırış etme /onlardan uzak dur ve sakın onlara uyma. 179. Ancak yine de onların peşini tamamen bırakma /gözünü onlardan ayırma, çünkü yakında onlar da gerçeği görecekler.

180. Ya Muhammedl Şüphen olmasın ki, tek kudret sahibi olan Rabbin, onların yaptıkları tanımlamalardan oldukça uzak ve yücedir.

181. Tüm resullere /peygamberlere ve onların yolunda olan yol göstericilere selâm olsun ve tüm güzellikler onlarla olsun. 182. Tüm hamd etmeler ve şükürler de sadece âlemlerin Rabbi olan Allah'a olsun.

57. LOKMAN (31)

1.Elif, Lam, Mim. 2. Bunlar, hikmet dolu /muhkem /değişmez ana hükümler içeren kitabın ayetlerinden /şifrelerindendir. 3. Hikmet dolu bu Kitap, salih ameller gerçekleştiren /Muhsin kişiler için bir yol gösterici ve onları doğru yola ulaştırıcı bir rahmettir.

4. O kişiler ki, salâtı ikame ederler ve zekâtı verirler ve ahrete de içtenlikle inanırlar. 5. İşte bunlar, Rableri tarafından Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri olarak gösterilen dosdoğru yolu izleyenler /hidayete erenler ve mutluluğu yakalayanlardır /iflah olanlardır.

**Kur'an'ı tanımlamakla başlandığına göre burada, "salât ve zekât" kelimeleri, Kur'an'da bulunan muhkem /değişmez amaç hüküm olarak "Sosyal Yardımlaşma, dayanışma işlerine katılma ve zekâtı olarak da gereken para yardımını, vergiyi esirgememe (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamında düşünülmüştür.*

6. Öyle kimseler de var ki, insanları Allah'ın yolundan saptırıcı ve hiçbir bilimsel dayanağı olmayan çelişkili hadislere /sözlere yönelip değer verirler, hatta hikmet dolu kitabın /Kur'an'ın ayetleriyle bir tutarlar ve onlara sarılırlar. İşte böyle davrananlar için perişan edici bir azap olacaktır. 7. Kur'an dışı ve onunla çelişen hadisleri /sözleri üretenlere ve Kur'an ayetleri gibi önem verenlere, hikmet dolu kitabın ayetleri okunduğu zaman, sanki onu hiç duymamış gibi bir tavırla önemsemezler ve hadislere /rivayet olunan sözlere daha çok yönelirler. Böylelerine elem verici bir azabın olacağını bildir.

**Burada, özellikle Hz. Muhammed söylemiştir diye ileri sürülen sözlerinden, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymayanlar için dikkat çekilmekte ve bunlara önem verilmemesi istenmektedir. Kur'an dışı sözlerin yanlışlığına ayrıca A'raf-3, Bakara-79 ve Al-i İmran-187 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

8. Şüpheniz olmasın ki iman edip, salih ameller gerçekleştirenler için, orada sürelerce kalacakları nimetleri bol /Naiym Cennetleri vardır. 9. Bu, Allah'ın gerçek bir vaadidir. Ki O Allah, üstündür /Aziz'dir ve her şeye hakim olandır.

10. Allah gökleri, görebildiğiniz bir direk olmadan yarattı. Ve sarsılmamanız için yeryüzüne sağlam ve yüksek dağlar yerleştirdi ve orada her çeşit canlıyı /yaratığı /dabbeyi yaratıp yaydı. Gökten yağmur yağdırdık ve onun aracılığıyla çiftler olacak şekilde bereketli bitkiler yetiştirdik.

**Buradan anlıyoruz ki, yaratma işlemi Allah'a, yaratılmışların düzenlenmesi ve devamlılığının sağlanma sorumluluğu ise İlahi Ulu görevlilere ait olmaktadır.*

11. İşte bunlar Allah'ın yaratışıdır. Gösterin bakalım Bana, Allah'tan başkasını ilah kabul etmiş olduklarınız neler yarattı. Şirk koşan nankörler, gerçekten apaçık bir sapkınlık /dalalet içindedirler.

12. Gerçek şu ki Biz, Lokman'a bilgelik verdik ve o hemen "Allaha şükretti /minnetini belirtti". Şüphesiz her kim şükrederse kendi nefsi için şükreder, kim de şükretmez ve nankörlük ederse /Allah'a minnetini belirtmezse, yine kendi nefsine zarar vermiş olur. Elbette Allah kimsenin minnetine muhtaç değildir. Kuşkusuz, Allah tükenmez zenginliğe sahip olan ve hamd edilmeye /minnet duyulup teşekkür edilmeye tek lâyık olandır.

**Lokman, Hz. Eyüb'ün soyundan olup, Hz. Davud'dan önce ve kısmen zamanında yaşamış bir terzi ve Tevrat'a göre fetva verici müftülük görevinde de bulunmuş bir din alimi ve filozoftur. Bir gün Hz. Davut, Lokman'a bir koyun kesmesini ve en önemli yerinden 2 parça et getirmesini söylemiş ve Lokman "Bunlar güzel olursa en tatlı şeylerdir, çirkin olurlarsa, en kötü şeylerdir" diyerek dil ve kalbi getirmiştir.*

13. Lokman, oğluna öğüt verirken: "Sevgili oğlum, dikkat et ve Allah'a sakın şirk koşma. Çünkü Allah'a şirk koşmak hem kendine, hem de şirk koştukların için büyük bir zulüm olur" diyerek nasihatte bulunmuştu.

**Şirk koşma ile ilgili açıklama, Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

14. Biz insana ebeveynlerine güzel davranmasını öğütledik. Özellikle annesi onu büyük bir güçlükle taşımıştır. İki yıl kadar da süt emzirmiştir. Onun için önce Allah olarak Bana, sonra anne ve babana teşekkür etmelisin /şükretmelisin diye öğütledik. Şunu da iyice bilin ki, dönüşünüz sonunda hesap vermek üzere huzuruma olacaktır.

**Anne-babanın şirk koşmaya yönelik inanışlarını kabul etmeme, fakat yine de iyi davranma önerisi ayrıca Ankebud-8 nci ayette de yapılmıştır. Ayette, şükretme yapılacaklar sıralamasında Allah-Anne ve Baba sıralaması bulunmaktadır. Allah'a şükretmenin en basiti, yemek yer ve içerken Allah'a hamdetmek, emeği geçene ve maddi harcama yapana dua ederek teşekkür etmektir.*

15: E ğer Anne ve baban cahilliklerinden, akıllarını kullanmaksızın ve körü körüne, Allah'a şirk koşman için seni zorlarlarsa, onların bu sözlerine uyma. Allah'a şirk koşmayanların yoluna uy. Böyle bir durumda yine de anne ve babana iyi davranmalısın. Sonunda tek Allah olarak Bana inanmaya yönelip hesap vermek üzere huzurumda tekrar toplanacaksınız ve yaptığınız tüm amellerinizi size bildireceğim.

**Aynı uyarı ayrıca Tevbe-23 ve A'raf-28 nci ayetlerde de tavsiye edilmiştir.*

16. Lokman, oğluna yaptığı nasihatlerine şöyle devam etmişti; "Sevgili oğlum, yaptığın şey bir hardal tanesi kadar önemsiz gibi de olsa ve bu yapılan, bir kayanın içinde gizli, göklerde veya yerde apaçık olsa, yine de Allah onun karşılığını sana verir. Çünkü Allah, en küçük şeyleri gören ve her şeyden haberdar olandır". 17. "Sevgili oğlum, salâtı devam ettir, toplumun kabul edeceği ortak değerleri /ma'rufu öğütle, hiç kimsenin onaylamayacağı kötülüklerden /münkerden vazgeçmeye ve vazgeçirmeye çalış ve başına gelecek her türlü zorluğa karşı sabret. Bu söylediklerim, yaşamında temel alacağın önemli prensipler olsun".

**Buradaki "ekiymussalate - salâtı uygula" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma girişimlerine önem ver ve sosyal kurumlar olarak vakıflar, dernekler, eğitim kurumları kur" anlamında düşünülmüştür.*

18. "Büyüklük taslayarak insanları küçümseme ve ortalarda böbürlenerek dolaşma. Çünkü Allah, kendini beğenip böbürlenenlerden hoşlanmaz".

19. "Davranışlarında, yürüyüşünde doğal ol, abartıdan kaçın ve insanlara karşı yüksek sesle, bağırarak konuşma. Unutma ki en çirkin ses anıran eşeklerin sesidir".

20. Allah'ın göklerde ve yerde ne varsa yararlanmanız ve kullanmanız için emrinize verdiği nimetlerini, hem açık ve hem de gizli olarak üzerinize yağdırmakta olduğunu görmez misiniz? Dikkat edin ve görün. Çünkü insanların bazıları elinde ne bir kılavuzu, ne bir bilgi ve ne de aydınlatıcı /yol gösterici bir kitabı olmadığı halde, Allah hakkında tahminlerde /iftiralarda bulunup bilgiçlik taslarlar.

21. Bunlara; "Allah'ın indirdiği ve gerçekleri açıklayan Kitaba uyun" denildiği zaman, "Hayır, biz atalarımız ne demiş ve yapmışsa aynen onlara inanıyoruz" diye itiraz ederler. Saptırıcı olan şeytan onları alevli ateşin azabına yani aşırı üzüntüye neden olacak hatalı yola çağırmış olsa da mı? Keşke akıllarını kullanıp atalarının hatalarını görseler ve onlar gibi yanlış yolda ısrarcı olmasalar.

**Ataların yanlışlıklarına uyulmamasına, ayrıca A'raf-28, Lokman-15, Bakara-171, Maide-77 ve Tevbe-23 ncü ayetlerde de değinilmiştir.*

22. Halbuki kim muhkem /değişmez amaç ana hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirir /Muhsin olur ve şirk koşmaksızın içtenlikle Allah'a teslim olursa, en garantili dala tutunmuş demektir. Çünkü tüm işler kesinlikle değerlendirilip, Allah'ın belirlemiş olduğu kurallara /kri-terlere göre karşılığını alır.

23. Ya Muhammedl Şirk koşan inkârcıların sözleri ve yanlış yolda oluşları Seni üzmesin. Önünde sonunda onların dönüşü hesap vermek üzere bize olacak ve Biz yapmış olduklarını, hesap gününde onlara göstereceğiz. Şüphen olmasın ki Allah, içlerindeki en gizli düşünceleri bile bilendir.

**Kalem-44 ve Müddessir-14 nci ayetlerde de Allah, Hz. Muhammed'e yine tebliğ etmesi dışında, insanların inançlarına karışmaması, üzülmemesi ve onlarla Allah'ı baş başa bırakması vurgulanmaktadır.*

24. Böylelerini Biz biraz nimetlendiririz ve batışları iyice pekişsin veya belki kendilerini kurtarıp doğru yola yönelirler diye ömürlerini de uzatırız. Artık kendini kurtaramayacak kadar yanlış yola iyice sapmış olanları da ağır bir cezaya uğratırız.

**Ömürde erkene alma veya erteleme olduğu Zumer-8, Yasin-67, Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Dolayısıyla beşere, dünyaya gönderilmeden önce belirlenen yaşam süresi ve planı, kesin olmayıp proje şeklinde olmakta, daha sonra Dünya öğrencisi olan Ruhun göstereceği performansa göre, bu süre erkene alınmakta veya uzatılmaktadır. Yani yaratılış dışındaki yaşam eceli, öğrenci Ruh'un göstereceği performansa göre dinamik /değişken olmaktadır.*

25. Ya Muhammedl Allah inancı olduğu halde, bilerek veya bilmeyerek, bir kişi veya eşyayı aracı kullanarak Allah'a şirk koşanlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorarsan "Allah," derler. Sen de onlara "Hamd /şükretme, sadece tek ilah olan Allah'a yapılmalı, aracı kullanılması yanlıştır" diye açıklama yap. Çünkü çokları bu gerçeği bilmiyor.

26. Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ındır. Her şeyin esas ve tek sahibi O'dur. Bilinmelidir ki asıl zengin /Gani olan ve verdiği imkânlara asıl minnet duyulacak /hamd edilecek olan /Hamid olan sadece Allah'tır. 27. Yeryüzünde bulunan tüm ağaçlar kalem olsa, mevcut denizlere yedi deniz daha da eklenerek mürekkep olsa, yazmakla Allah'ın özelliklerine ve sözlerine ait kelimeler tükenmez. Kuşkusuz Allah her şeyden üstündür /Azizdir ve her şeye hakim olandır.

**Allah'ın Esmaül Hüsna denilen ve 99 isimle sınırlanan isimlerle anlamayacağı ve bunun için mürekkep olarak okyanusların yetmeyeceği ayrıca Kehf-109 ncu ayette de belirtilmiştir.*

28. Tüm insanların yoktan ilk yaratılışı /halk edilişleri ve yeniden diril-tilişleri tek bir kişininki gibidir. Unutmayın ki Allah, her şeyi işiten /Semi' ve görendir /Basıyr'dır.

29. Allah'ın geceyi gündüzün içine soktuğuna, gündüzü de gecenin içine soktuğuna, Güneşi ve Ay'ı kontrolü altında tuttuğuna, her birinin belirlenmiş bir süreye kadar ecellerine göre seyir halinde olduğuna dikkat edin, araştırın ve düşünün. Ayrıca Allah, onların tüm hareketlerinden de haberdar olandır. 30. İşte Allah budur ve mutlak gerçek olandır. Allah'ın dışında başka bir ilah veya Allah'tan önce aracı bir kişiyi veya eşyayı koymak veya öncç ona ibad etmek ise safsatadır /batıldır. Ve kuşkusuz Allah en yüce /Âli ve en büyük /Kebir olandır.

31. Varlığının bazı gizli belirtilerini /delillerini /bilgilerini göstermek için, örneğin Allah'ın suya koyduğu kaldırma yasası gereği gemilerin denizde yüzüp gittiği yasa gibi, daha birçok yasaya dikkat edin ve düşünün. Çünkü her güçlüğe göğüs geren /sabreden /araştırıp bu gizli delilleri bulacak olan ve şükreden için yararlanılacak dersler /bilgiler bu delillerde vardır. Dolayısıyla yarattıklarımda gizlediğim bilgileri, ilim yapıp bulmak için gayret içinde olun ve gerekli sabrı gösterin.

**Kâinat bilgilerinin yaratılanlarda gizlendiği ve İns'e /dünya öğrencisi Ruh'a yüklenip araştırılmasını ve ilim yapılıp bunları bulması istendiği Bakara-31 nci ayette belirtilmiştir. 'Alak-1 nci ayet ile İlk muhkem /değişmez amaç hüküm "Her şeye Rab'bin adıyla başlayın", ikincisi ise "Oku" emridir ve "ilim yapın, araştırın" demektir. İlmin sadece Allah rızası için yapılması gerektiğini Hz. Muhammed şu söz ile vurgulamıştır; Resulullah'ın şöyle söylediğini işittim: "Kim alim geçinmek, sefihlerle münazara yapmak ve halkın dikkatlerini kendine çekmek gibi maksatlarla ilim öğrenirse, Allah o kimseyi Cehenneme atar-Ka'b İbnu Malik-Kütubu sitte-2002*

32. Gemiler denizde koca dalgalara yakalandığında, dini sadece böyle-si anlarda Allah'a yalvarıp yardım istemek şeklinde anlayanlar ile dinde muhlis olmayı, sadece ilahi bir yardım için dua etmek zannedenler, hemen Allah'a yalvarmaya

başlarlar. Karaya çıkarıp kurtardığımız zaman da onların ancak bir kısmı doğru yola yönelirler. Aklını kullanmayan fanatik inkârcılar /sabit fikirliler ise, ayetlerimizi reddetmeye devam ederler ve doğru yola yönelemezler.

**Ebu Cehil'in oğlu İkrime'nin de olduğu bir gemi fırtınaya yakalanınca, herkes "Bu badireden kurtulursak, tek Allah inancını kabul edeceğiz" sözü vermişlerdi. Kurtulunca da sadece İkrime sözünde durmuş ve ayet bu olay üzerine indirilmiştir.*

33. Ey İnsanlarl Takva sahibi olun. Ve anne-babanın çocuğuna, çocuğun da anne-babasına yardım edemeyeceği bir gün olacak olan Ahret gününü daima düşünün. Çünkü Allah'ın hesap gününe ilişkin sözü mutlaka gerçekleşecektir. Dünya hayatının cazipliği ve süsleri sizi aldatmasın. Kibirlenişiniz de sizi yanlışa saptırmasın.

34. Kıyamet vaktinin /mahşerin /din gününün bilgisi sadece Allah'ın yanındadır. Yağmuru ihtiyaca göre Allah yağdırır ve rahimlerde olacak döllenmeler de O'nun bilgisi dahilinde gerçekleşir. Hiç kimse iyi veya kötü, yarın ne kazanacağını bilemez, yine hiç kimse nerede öleceğini bilemez. Allah ise her şeyi bilendir ve her şeyden haberdar olandır.

**Yağmur ve rahimde döllenme ifadeleri yan yana olduğuna göre, diyebiliriz ki, Meleklik eğitimi için Dünyaya gönderilmeyi bekleyen İns'ler /öğrenci Ruhlar da yağmur misali çok sayıdadırlar. Tabi gerçeği Allah bilir.*

58. SEBE (34)

(Güneşe tapan kavim)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Verdiği nimetlere karşılık olarak Hamd etmeler /minnet duyup şükretmeler sadece göklerde ve yerde olanların tümünün sahibi ve yaratıcısı olan Allah'a yapılır. Öteki dünyada da yine verilecekler için hamd sadece Allah'a yapılacaktır. Allah, her şeyin hakimi ve her şeyden haberdar olandır. 2. Allah, yere giren, yerden çıkan, gökten inen ve göğe yükselen ne varsa hepsini bilir. Ayrıca Allah, rahmeti bol olan /Rahiym ve bağışlayandır /Gafur'dur.

**Hamd etmenin, ahrette de devam edeceğinin belirtilmesi, tekâmül dediğimiz eğitimin ahrette de devam edeceği ve bu sırada da verilecek nimetlere hamd edileceği vurgulanmış olmaktadır. Bu eğitimin de Dünya'dan sonra 7 aşama olacağı Müminun-17 nci ayette vurgulanmıştır diye düşünüyorum. Ve bu aşamalar 8 kapılı Cennet katlarını hak edinceye kadar mıdır? Tabi gerçeği Allah bilir.*

3. Allah'ı öteleyip şirk koşanlar, "Hesap verme saati /kıyamet diye bir şey olmayacak" dediler. Ya Muhammedl Böyle diyenlere, "Hayırl Gaybı /bilinmeyeni ve geleceği tek bilen Rabbime yemin olsun ki, kıyamet kesinlikle gerçekleşecektir. Göklerde ve yerde bir zerre /noktacık küçüklüğünde olan bir şey bile, Allah'tan gizli kalmaz. İster ondan daha küçük yahut daha büyük olsun, hepsi ile ilgili bilgiler bir kitapta yazılıdır ve her şey ona göre gerçekleşir".

**Çünkü Hicr-85, Kaf-11 nci ayetlere göre "Dünya öğrencisi İns /Ruh", meyvesi Melek olacak bir tohum olarak Dünya'ya ekilmektedir ve yaratılış da "Görevli Melek Eğitim Projesi"dir diye düşünüyorum.*

**Her yaratılmanın ve sebep-sonuç kuralları ile vahiy kitaplarının yazılı olduğu kitap Levh-i Mahfuz denilen kitaptır.*

4. Yine Allah, her şeyi ayrıntısına kadar da kaydettiriyor ki, böylece iman edip, salih ameller gerçekleştirenleri belirleyip ödüllendirsin diye. Şüpheniz de olmasın ki, onlar için bağışlanma ayrıcalığı ve bol rızk da olacaktır. 5. Ayetlerimizi ret edip duranlar için ise elem verici ve tiksindirici bir azap olacaktır.

**Demek ki Melek olma diploması alarak Dünya okulundan mezun olabilmeyi başaracakların belirlenmesi her an yapılmaktadır. Ayrıca ürün olarak görev alabilecek Melek'lerin son belirlenmesi de Mearic-4 ncü ayete göre her 50 bin yılda olmakta olan her ara jeolojik kıyamet ile yapılmaktadır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

6. Kendilerine ilim vermiş olduklarımız, Rabbinden Peygamber'e indirilen Kur'an'ın gerçek /hak olduğunu bilirler, ayrıca onları üstün ve tek hamd /teşekkür edilecek olan Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymak olan doğru yoluna yönelttiğini de mutlaka fark ederler.

**Al-i İmran-18 nci ayette de O'nun mutlak yaratan olduğuna iman edip şahitlik yapacakların, Meleklerden sonra özellikle adalet üzere olan ilim adamlarının olacağı belirtilmiştir. Bu ilim adamlarının da, Allah'ın okumamızı istediği 2 kitap (Bk. 'Alak-1 dipnotu) olan Evren ve Kur'an'ı araştıranlar olacağını söyleyebiliriz. Yunus-62 nci ayette, imanlı alimin Allah'ın dostu /velisi kabul edildiğine değinilmiştir. Burada belirtilen alim, Evren'i araştıran alimdir ve bu alim edindiği muazzam bilgilerle*

Allah'ın daha çok farkındalığındadır ve dolayısıyla da Kur'an'daki gerçekleri daha iyi değerlendirecektir.

7. Şirk koşanlar ise herkese, "Parça parça dağılıp çürüdükten sonra, yeniden diriltileceğinizi söyleyip duran adamın ne olduğunu söyleyelim mi? 8. Bu adam, yalan uydurup Allaha iftira eden delinin biri" derler. Hayır, söyledikleri gibi değil. Gerçek şu ki, ahrete ve hesap vermek üzere tekrar dirilmeye inanmayanlar, derin bir dalalet /şaşkınlık içindedirler ve karşılık olarak azabı tadacaklardır.

9. Şirk koşanlar, göklerde ve yerde, önlerinde ve arkalarında bulunanlara bir bakınsınlar da onlar gibi davranmış olanlara neler olmuş bir görsünler. Biz istersek onları da aynı şekilde yere batırır veya gökten üzerlerine felaket yağdırırız. İman edip Allah'a yönelmiş olan her kul dikkat ederse, çevresinde elbette ibretler çıkaracağı örnekler bulunur.

10. Gerçek şu ki Biz, tarafımızdan ayrıcalık olarak Davud'a bir ses güzelliği vermiş ve: "Ey dağlarl Davud'un sesini yankılatın. Ey kuşlar /Hitit'lerl Siz de Davud'un sesine eşlik edin" demiştik. 11. Ayrıca Biz, yine ikinci bir ayrıcalık olarak Davud'a demiri eritme becerisini kazandırmış, "Kusursuz ölçüsü ve dokumasıyla rahat giyilebilecek zırhlar ve korunmanız için araçlar imal et, verdiklerimizin kıymetini bil ve daima salih ameller gerçekleştir. Şüphesiz Ben, yaptığınız her işi görmekte ve değerlendirmekteyim" diye bildirmiştik.

**Aynı öyküye, Enbiya-78-80 ve Neml-22-24 ncü ayetlerinde de değinilmiştir. *Milletlerin bayrak sembolleri, Neml-17 nci ayetin dipnotunda açıklanmıştır.*

12. Süleyman'ın emrine de rüzgârı (Fenikelilere ve gemilerine hakimiyeti) verdik. Süleyman, gidişi bir aylık ve dönüşü de bir aylık yol olan mesafeye rüzgâr (Fenikelilerin gemileri) aracılığı ile kolaylıkla ulaşıyordu. Ve Süleyman için petrol kaynağı olan katranın bulunmasını sağladık ve pınar gibi fışkırtarak akıttık. Rabbinin izniyle, Cin'lerden /Babilliler'den iman etmiş olan bazıları da onun emrinde çalışırdı. Onlardan hangisi buyruklarımızı dinlemediğinde de, onu çetin bir cezaya çaptırırdık.

13. Süleyman, bir şeyi yapmaları için Cin'lere /Babilliler'e ne söylese, örneğin mihraplar, heykeller, derin havuzlar ve ağır kazanlar gibi, dediğini hemen yaparlardı. Ey Davut sülalesil Size verdiğimiz bu ayrıcalıklar nedeniyle Allah'a şükür amacıyla iyi işler yaparak ve yarattıklarımıza katkı sağlayarak karşılık verin. Kullarımdan pek azı bu şekilde şükrünü yerine getirmektedir.

**Diğer bir ifade ile, Şükrünüzü, başkasına şükrettirecek bir katkı ile yapınız denmektedir. Tabi, verdiklerimiz, alanları yormamalıdır. Hz. Muhammed, konuyu şu öykü ile pekiştirmiştir: Resulullah buyurdular ki: "Bir adam yolda, yürürken susadı ve susuzluğu arttı. Derken bir kuyuya rastladı. İçine inip susuzluğunu giderdi. Çıkınca susuzluktan soluyup toprağı yemekte olan bir köpek gördü. Adam kendi kendine: "Bu köpek de benim gibi susamış" deyip tekrar kuyuya inip, mestini su ile doldurup ağzıyla tutarak dışarı çıktı ve köpeğe içirdi. Allah onun bu davranışından memnun kaldı ve günahlarını affetti." Resulullah'ın yanındakilerden bazıları: "Ey Allah'ın Resulü! Yani bize hayvanlar(a yaptığımız iyilikler) için de ücret mi var?" dediler. Aleyhissalatu vesselam: "Evet! Her "yaş ciğer" (sahibi) için bir ücret vardır" buyurdu. Ebu Hüreyre-Kütubu Sitte-1986 *Davud ve Süleyman kıssalarında, zengin ve hükümdar olsa bile, iman etmiş olan ve vahiy kitaplarına göre yaşamaya önem veren, başarılı olmaktadır mesajları bulunmaktadır.*

**Yapılan bir iyiliğe karşılık hiçbir maddi katkı sağlayamayacak durumda olan için Hz. Muhammed dua etmeyi önermektedir; "Kim, kendisine yapılan bir iyiliğe karşı, bunu yapana: "Cezakellahu hayran (Allah sana hayırlı karşılığını versin)" derse teşekkürü en mükemmel şekilde yapmış olur. Ketmeden (karşılık vermeyen) nankörlük etmiş olur" " Üsame İbnu Zeyd-Kütubu Sitte-980-81". Yine Hz. Muhammed şu açıklamayı da yapmştır; "Halka teşekkürde bulunmayan Allah'a da şükretmez." Ebu Said- Kütubu Sitte-983.*

14. Süleyman'ın ölümüne karar verdiğimiz zaman, Süleyman'ın ölmüş olduğunu Cin'lere, Süleyman'ın dayandığı değneği yiyen bir ağaç kurdu /yer dabbesi /gizli canlısı /muhbirler gösterdi. Ve Süleyman yere yıkılınca Cin'ler /Babilliler, Süleyman'ın da ölümlülerden olduğunu ancak anladılar. Eğer Cin'ler gaybı /görülmeyeni /geleceği ve dolayısıyla Süleyman'ın öleceğini /ölümlü olduğunu bilselerdi, o çalıştıkları zor işe devam etmezler ve ona itaat da etmezlerdi.

**Bu asayı yiyen kurdun, Süleyman'ın saltanatının, beceriksiz ve sefahate düşkün oğlu Rehoboam'ı ve bunun başa geçince devletin yıkılacağını sembolleştirdiği ileri sürülmektedir (Ömer Rıza Doğrul).*

15. Gerçek şu ki, Sebe halkına ülkelerinin sağ ve sol /kuzey tarafında bulunan bahçeler içinde otursunlar diye görkemli evler vermiş, "Rabbinizin verdiği rızklardan yiyin ve Rabbinize teşekkür edin. İşte size güzel bir ülke ve çok

bağışlayan bir Rab" demiştik. 16. Fakat Sebe halkı Rablerine nankörlük ettiler. Ve O'nun rızasını öncelemekten uzaklaşıp şirk koşmaya başladılar. Biz de Arim ırmağının (Yemen'de bir ırmak) sularını sel şeklinde üzerlerine göndererek, tatlı meyveli güzel bahçelerini, acı meyveler veren, dikenli çöl ağaçları içeren, birkaç sedir ağacı kalmış harap halindeki bahçelere çevirdik. 17. Şirk koşmaları ve bildirdiklerimizi inkâr edip küfre düşmeleri yüzünden Sebe halkını, işte böyle cezalandırdık. Hâlbuki biz küfre düşenlerden ve Allah'a öncelik verenlerden başkasını cezalandırmayız.

18. Halbuki Sebe'lilerin ülkesi ile bol rızk vererek ekonomik bakımdan kalkınmış ülkeler arasında kısa mesafeli kasabalar, köyler yerleştirmiş ve gidip gelirlerken buraları konaklamaları için uygun yerler yapmıştık ve buralardan gece-gündüz güvenlik içinde gidin- gelin" demiştik. 19. Fakat onlar, Allah'ın onları uygun bulmasıyla oluşan yeni ekonomik zengin koşullardan şımararak "Rabbimiz, Bizi fakirlerden uzak tut ve içinden gelip geçtiğimiz kasabaları onlarınkinden uzaklaştır" diyerek, kibirlenmeye başladılar ve kendi nefslerine yazık ettiler. Biz de onları darmadağın edip tarihe gömdük. Kuşkusuz bunda gereğince çaba gösteren, sabreden ve yeterince şükür olarak güzel amellerde bulunan herkes için, elbette alınacak ibretler vardır.

20. Gerçek şu ki, İblis, Sebe halkına ait bu örnekle, insanların bir kısmının şımarıp, vereceği fısıltılara uyacakları ile ilgili tahminini doğruya çıkardı. Çünkü mümin olan bir grup hariç, diğer hepsi olumsuz nefsle-rine esir olmakla İblis'e /şeytana uymuşlardı.

21. Aslında İblis ve şeytanın insanlar üzerine doğrudan hiçbir etkisi ve yönlendirme güçleri yoktur. Ancak Biz, ahrete iman eden ile, ondan kuşku duyanı ayırt edip bilelim diye şeytana böyle olumsuz düşüncede olanları kandırabilme fırsatı vermişizdir, ki gerçek niyetleri iyice ortaya çıksın. Senin Rabbin her şeyi gözetip, koruyandır ve iyi niyetlileri de İblis'ten korur.

**Demek ki şeytan, insanların imanlarının gerçekliğini belirleme ve pekiştirme veya zayıflatmada zıtlığın olumsuz tarafında görevli bir sınav aracı olmaktadır diyebiliriz. Böyle bir vurgu Hac-53 ncü ayette de yapılmıştır. Bu nedenle de, Fussilet-36 ncı ayette, olumsuz bir nefse yönlendirecek bir düşünce oluşunca hemen Euzu besmele" çekilmesi gerektiği ve şeytanın kandırmaması için Allah'a sığınılması istenmektedir.*

22. Ya Muhammedl Şirk koşanlara de ki, "Allah'ın dışında ilah saydığınız varlıkları çağırın. Onlar göklerde ve yerde bir zerre küçüklüğünde bir şeye bile sahip değillerdir. Onların, gökler ve yerde Allah'a ortak oldukları bir güçleri ve malları da yoktur. Allah, onlardan hiçbirisini yardımcı da edinmemiştir".

23. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, kıyamet günü, Allah izin vermeden ve Allah'tan öncelik verdikleriniz de dahil hiç kimsenin şefaati olamaz. Şirk koşanlar Cehennem korkusuyla titreyen yüreklerindeki korkuları giderilince, "Rabbiniz neye karar verdi?" diye soranlara "Gerçek olana. Çünkü O, tek ilah'tır, en üstün /Aliy ve en büyük /Kebir olandır" diye öğrendikleri ilahi gerçeklerle cevap vermeye başlarlar.

**Zumer-44 ncü ayette, şefaatin sadece Allah'ın yetkisinde olduğu, Yunus-18 ncü ayette de yine şefaatin ancak Allah'ın iznine bağlı olacağı açıklanmıştır. Dolayısıyla, şefaati peygamberin yetkisine vermemiz, bir nevi Allah'ın izin verme yetkisine karışmak olacak demektir.*

24. Ya Muhammedl Allah'a şirk koşanlara, "Sizin için göklerden ve yerden kim rızkınızı sağlıyor?" diye sor ve hemen "Allah" diyerek Sen cevap ver. Sonra da, "Bu duruma göre, ikimizden birimiz doğru yolda /hidayette, diğerimiz ise açık bir sapkınlık /dalalet içinde olmalı" diyerek açıklamanı yap. Yine devam et ve 25. "Bizim yaptıklarımızdan siz, sizin yaptıklarınızdan da biz sorumlu değiliz". 26. "Rabbimiz hepimizi bir araya toplayacak ve sonra aramızda kimin doğru yolda olduğuna hüküm verip hakça ayırım yapacak olandır. Allah, adil hüküm veren, hakça ayrım yapan ve her şeyi en iyi bilendir". 27. "Allah'a eş tuttuklarınızın böylesi bir gücünü haydi Bana gösterin. Asla gösteremezsiniz. Çünkü böylesi bir güçleri yok. Böylesi üstünlüğü olan ve hüküm sahibi tek ilah sadece Allah'tır" diyerek onları uyar.

28. Biz Seni tüm insanlara bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Ancak ne yazık ki insanların birçoğu bu gerçeği anlayamıyorlar.

**Hz. Muhammed'in, ancak kendi toplamlarına ve anlasınlar diye onların ana dilleri ile yazılmış kitaplarla gönderilen önceki peygamberlerden farklı olarak, sadece bir toplum için değil, son peygamber olarak bütün insanlar için gönderilmiş olduğu ayrıca A'raf-158 nci ayette de vurgulanmıştır.*

29. Allah'a şirk koşanlar, "Ya Muhammedl Söylediklerin doğru ise, bizi korkuttuğun kıyamet ne zaman gerçekleşecek?" diyerek Seninle alay etmeğe kalkışıyorlar. 30. Onlara, "Sizin için bir gün belirlenmiştir ki, ondan ne bir saat geri

kalabilirsiniz, ne de bir saat ileri gidebilirsiniz".

31. İnatla küfre sapıp, "Biz ne bu Kur'an'a, ne de ondan öncekilere inanmayız" diyerek ısrarcı olanları, Rablerinin huzuruna getirildikleri hesap gününde birbiriyle atışırken göreceksinl Küçük ve cahil görülenler, bilgisizlik ve büyüklük taslayıp onları yanlış yola sürüklemiş olanlara, "Siz olmasaydınız biz mümin kişiler olurduk" diye çıkışacaklar. 32. Bilgiçlik taslayan büyüklenenler de, hem yanlış yola saptırmış, hem de küçümsemiş olduklarına "Siz zaten doğru yola /hidayete yönelmemiştiniz ki, sizi biz saptırmış olalım. Siz zaten suçlu durumdaydınız" diye karşılık verecekler. 33. Küçük ve cahil görülüp ezilenler de, bilgiçlik ve büyüklük taslayanlara, "Hayırl Asıl suçlular sizdiniz. Bizim Allah'a karşı nankörlük göstermemiz, O'na şirk koşmamız ve size inanıp uymamız için, gece gündüz bize ne diyeceğinizi ve ne yapacağınızı planlayıp duruyordunuz" diyecekler. Bu arada, amellerinin karşılığı olan azabı gördüklerinde de içlerinde pişmanlık duyacaklar. Biz küfre sapmış olanların boyunlarına prangalar vuracağız. Bunu da sadece yaptıklarının karşılığı olduğu için yapacağız.

**Hz. Muhammed'e inanan birisine, "Niye inandın?" diye sorulunca; "Bir peygamber gönderildiğinde, önce fakirler ve alt tabakadakiler iman ederler" şeklinde cevap vermişti. Bu ayet ve ayete uygun olan bu öykü, Hz. Muhammed ve Kur'an'ın, özellikle mağdurları savunmak ve onları ezen gelenekleri kaldırmak, yani devrim yapmak amacıyla gönderildiklerini vurgulamaktadır.*

34. Biz, bir kente /ülkeye ne zaman uyarıcı bir elçi göndermişsek, o kentin haksız kazançla servet sahibi olmuş kişileri elçiye karşı çıkarak; "Biz senin elçiliğini ve getirdiğin mesajı reddediyoruz'. 35. "Bizim servetimiz ve çocuklarımız daha çoktur. Zaten biz azap görecek de değiliz" diyerek kibirlenmişlerdir.

**Çünkü bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümler, böylelerinin menfaatlerine ters gelmektedir.*

36. Ya Muhammedl De ki: "Rabbim her yapılan puan değerlendirmesine göre uygun bulduklarına nimetleri, birer sınav aracı olarak bol verir veya kısar. Ama insanların çoğu bunun böyle ince bir hesap ve uygunluk ile olduğunu bilmezler".

37. Ey insanlarl Şunu iyice biliniz ki, sizi bize yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de çocuklarınızdır. Ancak iman edip, salih ameller gerçekleştirmiş olmanız sizi bize yaklaştıracaktır. İşte bu durumda olanlara, yaptıklarının kat kat karşılığı verilecek, Cennetteki ve Dünyadaki yaşamlarında da güvenlik içinde olacaklardır.

**Olumlulukların karşılığının 2-10 katı, bu olumluluğu oluşturmak çabalı olmuşsa hesapsız olacağı, karşılıksız ve başa kakmadan yapılan infakın da 700'e kadar bereketli kılınacağı Bakara-261, Nisa-40, En'am-160 ve Zumer-10 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

38. Ayetlerimize meydan okuyanlar ise Dünyada ve Cehennemde azapla baş başa kalacaklardır.

39. De ki: "Rabbim, kullarından puan durumu nedeniyle uygun bulduğuna /takdir ettiğine, takdir ettiğin şekilde rızkı bol verir veya kısarsın. una karşılık siz de, Rabbin verdiği imkânlarından, O'nun rızası için, yarattıklarına herhangi bir katkıda /infakta (para, bilgi, moral desteği vs ile) yardımda bulunursanız, Allah onun yerine fazlasıyla koyar. Çünkü Allah, rızk verenlerin en hayırlısıdır".

40. Allah şirk koşanların tümünü, kıyamet günü huzuruna toplayıp sonra da aralarından, Melekleri ilahlaştırıp Allah'a şirk koşup onlara tapanlara, "Şunlar mı size tapıyordu?" diye soracaktır. 41. Melekler de; "En yüce olan Sensin. Bizim velimiz onlar değil, sadece Sensin. Hayır, onlar kendilerini ikna eden Cin'lere uyuyor ve inanıp onlara tapıyorlardı" diyecekler.

**Zaten 14 ncü ayette, Cin'lerin gaybı bilemeyecekleri vurgulanmaktadır.*

42. O hesap günü, ne Allah'a şirk koşanlar, ne de şirk koşulanlar olarak birbirinize yarar ve zarar veremezsiniz. Biz, şirk koşan nankörlere dönüp, "Yalanlamakta olduğunuz Cehennem ateşinin azabını tadın bakalım" diyeceğiz. 43. Çünkü Dünyada iken onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, "Bunları bildiren, sizi atalarınızın taptığı putların yolundan saptırmak isteyen birisidir. Ve bu Kur'an, uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değildir ve apaçık bir büyüdür" diyorlardı.

44. Biz, Seni ve Kur'an'ı reddetmekte olanlara (küfre sapmışlarla müşriklere) daha önceleri araştırıp ders alacakları bir kitap vermemiş ve kendilerini uyarıcı bir elçi de göndermemiştik. Dolayısıyla bunların da Yahudi ve Hıristiyanlar gibi bir kitap ve elçi beklentileri olması gerekirdi.

45. Gerçi kitap ve elçi göndermiş olduğumuz öncekiler de Sana yapılan gibi, gönderdiğimiz peygamberlerini ve kitaplarını red etmişlerdi. O sırada onlara size verdiğimiz imkânların ancak onda birini vermiştik. Sizden çok daha az imkânları olmasına rağmen, inkârları nedeniyle onlara verdiğimiz karşılık nasılmış bir görün

ve kıyaslayıp korkun öyleyse.

46.Ya Muhammedl İnsanlara de ki: "Şimdilik size bir tek öğüdüm olacak. İster birlikte veya ister yalnızken, Allah için bildirdiklerimi dinleyin ve onları düşünün ve arkadaşınızda /Muhammed'de bir delilik olmadığına inanın. O sadece çetin bir azap gelmesin diye önceden sizi uyaran bir elçidir". 47. "Ben sizi uyardığımın karşılığında sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Çünkü benim ücretim ancak Allah'ın takdirine bağlıdır. Allah her şeye şahittir ve her şeyi görendir". 48. "Şüpheniz olmasın ki benim Rabbim, her gerçeği apaçık ortaya koyabilir. Çünkü O, tüm gizli olanları /bilinmeyenleri bilendir". 49. "Gerçek /hak olan Kur'an gelmiştir, batıl ise ne gerçeği değiştirebilir, ne de yanlış olan eskiyi tekrar getirebilir". 50. "Ben saparsam kendi kusurumdan-dır, doğru yolu bulursam bu da Rabbimin bana vahyettiği Kur'an sayesindedir. Kuşkusuz Allah, her şeyi işitendir /Semi' ve her şeye de çok yakındır /Kariyb olandır".

51. Ya Muhammedl Sen şirk koşanların kıyamette korkuya kapıldıkları anı bir görsen. Ancak bir yere de kaçamazlar. Çünkü can damarlarından yakalanmış olacaklar. 52. Hesaplaşma bittikten ve red etmiş oldukları ilahî gerçekleri gördükten sonra, "Ona /tek Allah'a inandık" diyecekler. Ancak hesaplarının olumsuzluğu nedeniyle uzaklaştırılmış oldukları yerden Allah'a kesinlikle yaklaşamayacaklar.

53. Hâlbuki daha önce Allah'ı yalanlamışlardı ve bilgileri olmayan gerçek konular hakkında ilgisi olmayan sözler de uydurup duruyorlardı.

54. Ayrıca arzuladıkları şeylerden de uzak tutulacaklar. Kendilerinden önceki benzerlerine de aynı şey yapılmıştı ve onlar da bildirdiğimiz gerçeklerle ilgili aşırı bir kuşku içinde idiler.

**Demek ki, insanların dünyada iken arzuladıkları şeylerin çok daha güzelleri, olumlu puanları ağır basanlara olacağından, bu nimetler ile olumsuz puanları ağır olanlar arasına engel konulacaktır. Yine ayetten anlıyoruz ki, daha önceleri de insan nesilleri yaşamış ve şu andaki nesil en sondur.*

59. ZUMER (39)

(Topluluklar, zümreler, gruplar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Kitap /Kur'an, her şeyden üstün /Aziz ve her şeye hakim olan Allah tarafından indirilmiştir.

2. Ya Muhammedl Hiç kuşkun olmasın ki Biz, bu Kur'an'ı Sana gerçek olarak /hak üzere indirdik ve Sen sadece bu Din'e /Kur'an'daki İslam'a göre kendini arındır /muhlis kıl ve Allah'a kulluk et /ibad etmeni sadece O'na yap.

**Dolayısıyla saf dîn, Peygamber de olsa hiçbir insanın dinî kural karıştırmamış ve sadece Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez evrensel ana amaç kurallar bütünü demek olan dindir.*

3. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, gerçek ve size yararlı olacak olan gerçek /saf din, sadece Allah'a öncelik verilerek ve içtenlikle O'na ibad edilen /şirk koşulmayan dindir. Allah'ın yanında başkalarını evliya /veliler /aracılar /dostlar edinenler; "Biz onlara, bizi Allah'a daha iyi yaklaştırsınlar diye, aracı olarak kabul ediyor ve bağlanıyoruz" derler. Şüphesiz Allah'tan önce aşırı önemseyip, vazgeçilmez bir değer verip bağlanmış olduklarını (kişi, para, makam, eşya veya nefsi) bir nevi putlaştırıp yanılgıya düşmeleri konusunda, Allah değerlendirme yapıp mutlaka karar verecektir. Şu iyice bilinsin ki Allah, ayetlerini red edenleri ve bu davranışları ile küfre sapmış olanları doğru yola /hidayete iletmez.

**Burada geçen "evliyae - veliler' kelimesi, dostlar anlamında olup, bildiğimiz "ermiş kişiler" anlamında değildir.*

**Demek ki doğru yola iletme, ancak niyetlenen ve bu uğurda yeterli çabayı göstermekte olanlara sağlanır. Bakara-2 nci ayette doğruyu bulmanın Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerinin öğrenilmesi ile, Teğabun-11 nci ayette gerçek iman ile, Saff-5 nci ayette, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve sözünde durma ile, Ankebud-69 ncu ayette iyi niyetli ve çaba göstermekle ve Saff-7 nci ayette de Allah'a iftira etmemekle ancak gerçekleşebileceği belirtilmiştir.*

4. Şirk koşanlar "Allah bir çocuk edindi" diyorlar. Eğer Allah bir çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarının arasından dilediğini seçerdi. Allah böyle bir

şeyden oldukça uzaktır ve O, her şeyin üzerinde mutlak otorite sahibi /Kahhar olan tek Allah'tır.

5. Allah gökleri ve yeri gerçek /hak olarak /bir amaçla yarattı. Geceyi gündüzün üzerine ve gündüzü de gecenin üzerine örtüyor. Güneş ve Ay'ı da buyruğu altına alıp görevlendirmiş ve her biri belirlenmiş bir süreye /ecele kadar akıp gitmektedirler. Unutmayınl Allah her şeyden üstündür /Aziz ve çok bağışlayandır /Gaffar'dır.

**Yasin-38-40 nci ayetlerde gezegenlerin, uyduların ve yıldızların yüzdükleri ifadesi kullanılmıştır. Demek ki, gök cisimlerinin bu akışı, belirlenmiş bir yöne doğru ve zamana kadar sürecek. Bu sırada everenin genişletilmekte olduğu, Zariyat-47 nci ayette belirtilmiş olup, bu genişlemeden sonra Evren'de büzülme başlayacak diye düşünebiliriz. Yaratma amacı için A'raf-20 nci ayetin dipnotuna bakınız.*

6. Ey insanlarl Allah sizi bir tek nefsten yarattı, sonra da ondan eşini var etti. Ve sizin için başlangıçta çiftlik hayvanlarından (deve, sığır, koyun ve keçi) sekiz çift bağışladı. Sizi annelerinizin karınlarında üç karanlık içinde yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmaktadır. Rabbiniz olan Allah işte budur. Yönetim ve mülk sadece Allah'a aittir. Allah'tan başka ilah yoktur. Öyleyken, nasıl olur da Allah'ı bırakıp başkalarına yöneliyorsunuz veya önceliği başka şeye veriyorsunuz?

**Burada 3 lü varlık olduğu anlaşılmaktadır. Biri tek olan nefs, 2 ncisi ondan olan, 3 ncüsü de 2 nciden olan. Bir nefsten kastedilen, henüz tek olan "çift cinsiyetli", fakat kadınlık özelliği baskın olan varlık, ikisinin birleşmesi ile arka arkaya ikiz çocuklar ve bunların da çapraz kardeş evlilikleri ile de insan neslinin çoğalması gerçekleşmiştir diye düşünülmektedir. Diğer Tek Nefs ifadesi için bütün canlıların ilk ve bütün Genlerinin, DNA (Deoksiribonukleik Asid)'larını içeren Biyolojik Hücresi olduğu tanımı yapılmaktadır. Bu konu açıkça belirtilmediğine göre bize, gerçeği ancak Allah bilir demek kalıyor.*

**Burada "minha zevceha" kelimesi kullanılmakta olup, "kadının erkek eşi" anlamındadır. Eğer "kadın eş" denmek istenseydi "minhu zevcetu -erkeğin kadın eşi" denmesi gerekirdi. Aynı "zevceha" ifadesi A'raf-189 ve Nisa-1 nci ayette de kullanılmış olup, bu ayette ilk oluşan eşin, ondan oluşan erkek eş ile birleşip hamile kaldığı belirtilmektedir. Zaten bu çoğalış şekli, Hz. İsa'nın oluş şeklinin anlatıldığı Al-i İmran-59 ncu ayette "İsa'nın yaratılışı, Âdem'in yaratılışı gibidir" denilerek, doğuranın kadın, doğanın da erkek çocuk olduğu açıkça belirtilmiştir. Aynı çoğalma şekli A'raf-189 ve Nisa-1 nci ayette de belirtilmiştir.*

7. Eğer Allah'a şirk koşup, bildirdiklerini de inkâr ederek küfre yönelirseniz bilesiniz ki, Allah'ın size hiçbir ihtiyacı yoktur ve sizden çok çok zengindir /Gani'dir. Fakat Allah, kullarının küfre düşmelerinden hoşlanmaz. Eğer verdiklerine karşılık şükür olarak yarattıklarına katkı sağlarsanız sizden hoşnut olur. Hiç kimse bir başkasının günah yükünü yüklenmemiş olarak önünde sonunda hesap vermek üzere Rabbinize dönecek ve Rabbiniz bütün amellerinizi size gösterecektir. Çünkü Allah, içinizde sakladıklarınızı da çok iyi bilendir.

**Aynı vurgu Sebe-13 ncü ayette de belirtilmiştir. Zaten Tekasür-8 nci ayette, şükretmenin nasıl yapıldığının sorgulanacağı açıklanmıştır.*

8. Gerçek şu ki, insana bir sıkıntı geldiğinde, hemen Rabbine yönelerek O'na dua etmeye başlar ve yardımını ister. Sonra, Allah insana bir iyilik verdi mi, daha önce dua edip yardım istediğini unutur ve hem kendisi sapar, hem de başkalarını Allah'ın yolundan saptırmak için Allah'a şirk koşup küfre sapmaya başlar. Ya Muhammedl Böyle davrananlara, "Küfrünle biraz daha yaşa ki suçun iyice pekişsin, kuşkusuz sen Cehennem ateşi azabına uğrayanlardan olacaksın" de.

**Ömürde erkene alma veya erteleme olduğu Lokman-24, Yasin-67, Fatır-11, Nuh-4 ve Enbiya-111 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Dolayısıyla beşerin, Dünyaya gönderilmeden önce belirlenen yaşam süresi ve planı, kesin olmayıp proje şeklinde olmakta, daha sonra Dünya öğrencisi olan ruhun göstereceği performansa göre bu süre erkene alınmakta veya uzatılmaktadır.*

9. Böyle kişiliksiz ve nankör birisi ile, geceleyin ayakta ya da secde ederek /duasını Namaz kılarak yapan ve Allah'ı içtenlikle anan, ahret endişesinin bilincinde olan ve Rabbinin rahmeti için yalvaran birisi, aynı olur mu? Ey peygamberl Yine insanlara, "Hiç bilgi sahibi olanlarla olmayanlar bir olur mu ve bir tutulur mu?" diye sor. Şüphesiz bunları ancak akıl ve ilim sahipleri düşünür ve ibret alıp faydalanır.

**Bu açıklamaya göre, herhangi bir konuda yapılacak meslekî seçim sürecinin de eğitim ve liyakate göre belirlenecek puan farklılıkları ile gerçekleştirilmesinin uygun olacağı düşüncesindeyim.*

**Burada, Allah'ı anma tek şekille kurallaştırılmamış ve ister ayakta /kıyam ederek, ister secde ederek veya tam Namaz şeklinde olsun, her halde Allah'ı anmanın önemi*

vurgulanmıştır.

10. Sözlerine de şöyle devam et; "Ey insanlarl Sadece Rabbinize iman ve kulluk edin ve O'na karşı takva içinde olun. Şunu da bilin ki, bu Dünya hayatında Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenlere güzel karşılıklar vardır. Ve Allah'ın yarattığı yeryüzü bu güzelliklerle doludur. Özellikle bu güzellikler uğrunda sabır gösterip çabasına devam edenlerin karşılık olan ödülleri hesapsız olarak verilecektir". 11. "Bana, daima Allah'a öncelik vererek ve sadece O'nun hoşnutluğunu gözeterek ve O'na hiç kimse veya şeyi aracı koymayıp, başka bir hedefi de öncelemeden ve sadece Allah'a ve Allah için ibad etmem ve dini uygulamada örnek olmam emredildi, 12. Ay rıca benim Müslümanların en önde olanlarından olmam da bildirildi'. 13. "Çünkü Ben Rabbime karşı gelirsem büyük gün olan kıyametin azabından korkarım. 14. Bu nedenle de Ben daima ve yalnız Allah'a öncelik vererek, sadece O'nu hedefleyerek, dolayısıyla O'na şirk koşmadan ibad ediyor ve dinimi uyguluyorum".

**Hz. Muhammed, Kur'an'ın kesin emirlerine göre Kur'an'ı tebliğ etme yanında, mesajlarını canlı uygulama örneği pozisyonunda olmak görevindeydi. Aynı görev, Duha-11 nci ayetle de verilmektedir. Dolayısıyla da 40 yaşlarına gelmiş her Müslüman'ın da Peygamber'in yolunda olan kişi olarak dini uygulamada örnek olması gerekmektedir.*

15. "Ey şirk koşanlarl Siz de Allah'ın dışında dilediğinize istediğiniz kadar öncelik verin ve ibad de edin. Ancak şunu bilin ki, böyle davrananlar Ahret gününde hem kendi nefslerine, hem de ailelerine /etrafındakilere zarar vermiş olacaklardır. Unutmayınl Gerçek zarar ve kayıp işte bu davranışlardan dolayı olacaktır".

**Demek ki, bir aile bireyinin olumsuzlukları, diğer bireylere de olumsuzluk olarak etkileyip yansımaktadır. Bu nedenle de aile bireyleri, doğru yol için ya birbirlerini ikaz edecekler veya Hz. İbrahim gibi uzaklaşacaklardır. Çünkü ameller ve sevap veya günahlar bireysel olduğu gibi aileden başlamak üzere gittikçe genişleyerek Dünyadaki genel insan topluluğunun amel puanları şeklinde de değerlendirilmektedir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

16. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, Ahrette Allah'a şirk koşanların üstünde de, altlarında da ateşler olacaktır. İşte Allah, kullarını böyle örnekler vererek uyarır. Ey Allah'ın kullarıl Dikkat edin ve Allah'a şirk koşmaktan özellikle sakının. Daima takva içinde olun. 17. Her kim tağuta /olumsuz nefsine ve dolayısıyla şeytana uymaz ve nefsi yerine sadece Allah'ı hedefler ve öncelerse onlar için müjde vardır. Ya Muhammedl Allah'ın ayetlerinde bildirdiği mesajlarını dinleyip de en güzel şekilde uygulayan kullarıma da müjdele. 18. Çünkü bunlar aklını kullanan ve Kur'an ın bildirdiği mesajları anlayıp düşünen kimselerdir. Bu nedenle de Allah'ın dosdoğru yola ilettiği /hidayete erdirdiği kimseler /ulül elbab işte bunlardır.

19. Ya Muhammedl Olumsuzluklarına karşılık olarak belirlenmiş olan azaptan ve ateşten o kişiyi sen mi kurtaracaksın? 20. Hayırl Kurtaramazsın. Ancak Rabbin mesajlarına uyamamaktan sakınanlar /takva sahibi olanlar için ise üst üste inşa edilmiş köşkler vardır ve altlarından ırmaklar akar. Bunlar Allah'ın doğru yolda olanlar için vaad ettiklerindendir. Ve şüphen olmasın ki Allah, kesinlikle vaadinde durandır.

21. Görmez misin ki Allah gökten bir su indirir ve onu yeryüzündeki kaynaklara ulaştırır ve sonra onunla rengârenk bitkiler çıkarır. Sonra o yeşil bitkiler sararır ve kururlar. Sonra da o kurumuş bitkiler çerçöp olur. Kuşkusuz bütün bunlarda aklı ile düşünenler için /ulil elbab ders alınacak ibretler vardır.

22. Bu örnekleri düşünüp, ibret alan ve yaşamına yansıtanı Allah, doğruya yöneltir ve gönlünü de İslam dinine iyice açarsa, o kimse, Rabbine yaklaştırıcı bir ışığa kavuşmuş olmaz mı? Allah'ın ayrıntılı olarak açıkladığı Kur'an ayetlerindeki mesajlara rağmen, kalpleri katılaşmış ve aklını kullanıp doğruya yönelmemiş ve yönelmeyecek olanlara yazıklar olsun. Gerçek şu ki, böyleleri apaçık bir gaflet /dalalet içindedirler.

23. Rablerini sayanların derileri, en güzel hadis /söz olan kitabın /Kur'an'ın sözlerini işitince ürperir. Kur'an, tutarlı, çelişkisiz ve evrensel olan muhkem /değişmez amaç hükümler ile her toplumun kendisine uygulayabileceği, çok anlamlı /zaman ve zemine göre farklı olabilen müteşabih /değişken araç mesajlar olmak üzere iki tip mesajlı bir kitaptır. Allah ı anarak ürperen derileri ve kalpleri, Allah'ın zikri olan O'nu okuyup anladıkça yumuşar. Böylece de bildirilen gerçekleri öğrenen insanlar, O'nun rehberliğinde doğru yola yönelmiş olurlar. Ancak Allah, sadece içten isteyenin Kur'an'ı anlamasını sağlayarak doğru yola ulaştırır. Yanlış yolda /dalalette oluşa direnen ve arzu etmeyen bir kimseye ise hiçbir şeyin faydası olmaz ve Kur'an'ı anlayıp öğrenemez. *Burada Kur'an'ın ikili anlamlar içerdiği, daha açıkça Al-i İmran-7 nci ayette, yine Hicr-87 nci ayette de bu ikili durumun ayrıca 7 ana anlamda da olduğu belirtilmiştir. Bu özelliği ile de Kur'an, içerdiği ilahi sistem ve evren bilgileri yönünden iç içe çifterli 7 anlamlı bir kitaptır ve her

okuyana, her zamana ve her toplumun bu konulara yönelik kavrayışına hitap eden dinamik-esnek mucize bir kitaptır.

**Kur'an'ın Allah'ın sözü olarak tek hadis /söz olduğu ayrıca Yusuf-111, Mürselad-50, Nisa-87, Casiye-6, A'raf-185 ve Necm-59 ncu ayetlerde de vurgulanmaktadır. Dolayısıyla da Hz. Muhammed'ten rivayet edilip derlenen ve Kütubu Sitte ismi ile yayınlanan 6 bin kadar söz veya öykünün mutlaka Kur'an'ın süzgecinden geçirilmesi şarttır.*

**Yine ayete göre, doğru yola yönelme, Kur'an'ı anlamayı içten istemeye bağlanmaktadır. Kur'an'ı anlamanın şartlarından birinin içten isteme olduğu ayrıca Vakıa-79 ncu ayette de vurgulanmış olup, diğer 6 şartla ilgili bilgi Temel Kavramlar bölümünde verilmiştir. Ayrıca doğruyu bulma becerisinin Teğabun-11 nci ayette imanlıya, Saff-5'te, Allah ile yaptığı anlaşma ile 7 konuyla ilgili vermiş olduğu sözünde durana, Ankebud-63 da akılını kullanana, Saff-7'de Allah'a şirk koşmayan ve iftira etmeyene verileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, olumlu ve olumsuzluğu başlatan, insanın bizzat kendisi olmakta ve sonuç olarak da Allah tarafından belirlenmiş ezeli ve ebedi kurallara göre de karşılığını görmektedir.*

24. Kıyamet gününün azabından ve utancından kim yüzünü koruyabilir ki? O gün zalimlere, "Kazandığınızın karşılığı olan azabı tadın bakalım" denecektir.

**A'raf-37'de ve Zümer-32'de zalim, Allah'a iftira eden ve bildirdiği ayetlerini red edip inkâr ederek küfre sapan olarak tanımlanmaktadır.*

25. Onlardan öncekiler de ayetlerimizi red etmişlerdi ve karşılık olan azap onların hiç beklemedikleri bir şekilde ve ummadıkları bir yerden verilmişti. 26. Çünkü Allah, uygun olan karşılık azabın bir kısmını Dünya hayatında bir rezillik olarak tattırır. Ahret cezası ise daha büyüktür. İnsanlar bu gerçeği bir bilseler keşke.

**Azabın bir kısmının Dünyada, esasının ise ahrette olacağı ayrıca Maide-41, Fatır-45, Tevbe-74 ve Leyl-4-11 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

27. Gerçek şu ki Biz, Kur'an'da insanlara onlara yarayacak birçok örnekler verdik ki, anlayıp düşünüp ders alıp benliklerine mal etsinler ve doğru yaşasınlar diye.

28. Bu nedenle de içinde çelişki olmayan ve açık, kolay anlaşılır (arabiyyen) Kur'an'ı indirdik ki, belki yanlış yolda olanlar anlarlar da öğüt alırlar ve Allah'ın doğru yoluna yönelirler diye.

**Kur'an'ın anlaşılması, öğrenilmesi ve öğüt alınıp benimsenmesi için apaçık ve kolay olduğu ayrıca Ra'd-37, Yusf-2-3, Fussilet-44, Nahl-44, Zuhruf-3 ve İbrahim 4, 9 ncu ayetlerde de vurgulanmıştır. Kullanılmış olan Arapça dili, müteşabihtir, yani hedef-amaç olan muhkem /değişmez mesajın anlaşılmasını sağlamak için değişken araç-yöntem olarak kullanılan bir dildir.*

29. Allah, dilleri farklı olup birbirlerini anlamadıkları için anlaşamayan ve çekişip duran kişiler ile aynı dili konuştuklarında birbirlerini anladıkları için kavga etmeyip anlaşan kişileri örnek olarak göstermektedir. Bu ikisinin durumu hiç eşit olur mu? Dolayısıyla hamd etmeniz, Kur'an'ı ana dilinizle ve anlayasınız diye size indiren sadece Allah'a olsun. Ancak insanların çoğu bunun önemini bilmezler.

**Dolayısıyla, Kur'an'ın anlaşılması ayrıca insanların anlaşmazlıklarını, dinde gruplaşmalarını ve düşmanlıklarını önleyecek demektir. Bunun için de her bir toplum, Kur'an'ı anladıkları dilde okumalıdırlar.*

30. Ya Muhammedl Elbette Sen de öleceksin, onlar da ölecekler. 31. Son kıyamet günü de, hepiniz Rabbinizin huzurunda hesap vermek üzere toplanacaksınız.

**Peygamberlerin de görevleri konusunda hesaba çekilecekleri ayrıca Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6-7 ve Maide-109-118 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

32. Allah hakkında yalan rivayetler ve iftiralar uydurandan ve kendisine Kur'an ile gerçek bilgiler geldiği halde bunları da red edenden daha zalim kim olabilir? Böyleleri ve şirk koşup küfre sapmışlar için Cehennemde bir yer olmayacak mı zannediyorlar?

33. Gerçeği öğrenince içten kabul edip doğruya yönelenler, işte onlar, gerçek takva sahibi olanlardır. 34. Onlar için Rablerinin yanında diledikleri her şey bulunmaktadır ve olumlu amellerinin karşılığı olarak verilecektir. İşte salih /olumlu ameller gerçekleştirenlerin /muhsinlerin karşılıkları bu olacaktır. 35. Çünkü Allah, ayrıca onların bir çok kötü amellerini de bağışlamış ve yapmış olduklarının karşılığını da en güzel bir biçimde takdir etmiştir.

36. Görüyorsunuz ki Allah, kullarını fazlasıyla kollamaktadır. Bu da sizin doğru yola yönelmeniz için yetmez mi? Ya Muhammedl Şirk koşanlar ve riyakâr olanlar,

Seni Allah'tan başka ilahlarla korkutmaya çalışıyorlar. Şüphen olmasın ki, dalalette /yanlışlıkta direnen ve haddini aşmış hiçbir kimseyi, Allah artık doğruya yönlendirmez. 37. Doğruya yönelen ve bundan sapmayan kimseyi, Allah'ın da desteği ile hiç kimse doğru yolundan saptıramaz. Şuna emin olun ki Allah, yanlış yolda ısrarlı olanlara, önünde sonunda cezasını verecek en üstün güçtür. *Şeytanın, ancak iman etmemesi nedeniyle doğru yola yönelmemiş olana musallat olacağı A'raf-27 ve 30 ncu ayetlerde değinilmiştir.

38. Şu bir gerçek ki, şirk koşanlara ve riyakârlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, "Allah," diyeceklerdir. Ya Muhammedl Onlara de ki: "Görüyorum ki Allah'a şirk koşup taptıklarınıza çok önem veriyorsunuz? Peki Allah Bana bir zarar vermek istese, onlar Allah'ın Bana vereceği zararı engelleyebilirler mi? Ya da Allah Bana bir iyilik /rahmet dilese, Allah'ın bu iyiliğini /rahmetini önleyebilirler mi?" Yine onlara de ki, "Allah'ın gücü Bana yeter ve güvenmekte olanlar da sadece O'na güvensinler". 39-40. "Ey şirk koşanlar ve riyakâr olanlarl Siz inanıp bildiğiniz gibi, Ben de inanıp bildiğim gibi hareket edeceğim. Şüpheniz olmasın ki, perişan edici ve sürekli olan azabı kim hak ediyormuş ileride göreceksiniz".

41. Biz Sana bu Kur 'an'ı, insanlara duyurasın diye, hak üzere /gerçek ve program gereği indirdik. Kim O'ndan yararlanır ve doğruya /hidayete yönelirse kendi nefsi içindir, kim de yanlışa saparsa yine kendi nefsi aleyhine sapmış olur. Ve Sen onların sorumlusu /vekili de değilsin.

**Buradaki açılama, "İnsan ne ederse kendine" ve "Kendi düşen ağlamaz" özdeyişlerine uygundur.*

42. Allah, nefs sahiplerinin (canlılık ve bilinçlerini sağlayan) canlarını ölüm vakitleri gelince hemen, ölmeyeceklerin canlarını ise uyku anında geçici olarak alır ve belirlenmiş olan ecel süresine kadar uyandırıp durur. Kuşkusuz aklı ile düşünen bir topluluk için bunda yararlanacakları dersler ve ibretler vardır.

**Dolayısıyla bilinç ve bilinç altını oluşturan Dünya öğrencisi Ruh'un, Çakra diye tanımlanan 7 kanalla olan enerji bağlarının bedenle olan irtibatlarının temelli kesilmesi ölüm, geçici ve tam olmayacak şekilde kesilmesi ise uyku olmaktadır diyebiliriz.*

43. Şirk koşanlar ve riyakârlar, Allah'ın dışındaki şirk koştuklarından şefaat bekliyorlar öyle mi? Onlara de ki: "O şefaat beklediklerinin, hiçbir malı-mülkü ve düşünecek akılları da olmadığı halde mi?".

**Halbuki müşrikler, "Biz putlarımıza kıyamet günü Allah'a karşı bize şefaat etsinler diye ibad ediyoruz" demekteydiler.*

44. Onlara şunu da söyle; "Şefaat /affetme yetkisi sadece Allah'a aittir. Göklerin ve yerin tek sahibi ve yöneticisi de O'dur. Önünde sonunda O'nun huzurunda tekrar toplanmak üzere O'na döndürülecek ve ilahi gerçekleri sonunda öğreneceksiniz.

**Yunus-3 ve Sebe-23 ncü ayetlerde, şefaatin ancak Allah'ın izni ve O'nun izin verecekleri aracılığı ile olacağı belirtilmiştir.*

45. Araya hiçbir kişiyi, eşyayı veya nefsi sokmadan ve önceliği ona vermeden sadece Allah'ın anılması ve sadece O'ndan yardım istenmesi, ahrete inanmayanların içlerine sıkıntı verir. Fakat Allah'ın dışında şirk koştukları anıldığı zaman hemen sevinir ve yüzleri gülmeye başlar.

46. İnsanların bu tartışmalarına sakın üzülme ve sadece "Ey Gökleri ve yeri yoktan var eden, gizliyi ve açığı da bilen Allah'ıml Kullarının arasında ayrılığa düştükleri konularda hükmü yalnız Sen verirsin" diye dua et ve haklarında ki kararı Bana bırak.

47. Allah'a şirk koşan ve riyakârlar olmaları ile bir nevi zulme sapmış olanlar, yerdekilerin tümüne ve hatta onun bir katına daha sahip olsalar, kıyamet gününün o dehşet verici azabından kurtulmak için, hepsini bedel olarak vermeye kalksalar bile, hiçbir işe yaramayacaktır. Çünkü hiç tahmin etmedikleri şeyler, Allah tarafından karşılarına çıkarılıverecek ve bunları engelleyecek hiçbir güçleri de olmayacaktır. 48. Ve o gün işledikleri tüm olumsuz amelleri kendilerine gösterilecek ve zamanında alay etmekte oldukları gerçekler karşısında da perişan olacaklardır.

49. İnsan, başına bir sıkıntı geldi mi hemen dua edip bizi yardıma çağırır. Ancak onu o sıkıntıdan kurtardığımız ve nimetler verdiğimizde ise; "Ben kendi bilgim ve becerimle sıkıntıyı savdım ve imkânlarımı kendim kazandım" diyerek böbürlenmeye başlar ve bizi unutur. Hayırl Aslında gerek sıkıntı ve gerekse imkânlar birer sınavdır ve ne yapacağınızı belirlemek için birer aracıdır. Ne var ki insanların çoğu bu gerçekleri bilmiyor ve öğrenmek için gayret de göstermiyorlar.

**Resulullah buyurdular ki: "Kul hastalandığı zaman Allah Teala hazretleri ona iki melek gönderir ve onlara: "Gidin bakın, kulum ne diyor bir dinleyin!" der. Eğer o kul, melekler geldiği zaman Allah'a hamdediyor ve senalarda bulunuyor ise, onlar bunu, her*

şeyi en iyi bilmekte olan Allah'a yükseltirler. Allah Teala hazretleri, bunun üzerine şöyle buyurur: "Kulumun ruhunu kabzedersem, onu cennete koymam kulumun benim üzerimdeki hakkı olmuştur. Şayet şifa verirsem, onun etini daha hayırlı bir etle, kanını daha hayırlı bir kanla değiştirmem ve günahlarını da affetmem üzerimdeki hakkı olmuştur-Kütubu Sitte-3238".

50. Kendilerinden önceki şirk koşan ve riyakârlar da aynı şekilde davranmışlardı ve sözde kendi bilgileri ile elde etmiş olduklarının kendilerine hiçbir yararı dokunmamıştı. 51. Ve sonunda da yaptıklarının karşılığı olan ceza kendilerini yakalamıştı. Aynı şekilde, şimdiki ve sonraki insanlar da tüm olumsuz amellerine karşılık olan cezalarını mutlaka göreceklerdir. Çünkü bunu engelleyecek güçleri yoktur.

52. Bilmiyorlar mı ki Allah, insanlara amellerine göre rızkı bol vermekte veya kısmaktadır. İman etmeyi isteyen bir toplum için bu örneklerde /ayetlerde düşünüp yararlanılacak dersler bulunmaktadır.

**Demek ki rızkların azlık veya çokluğu, amellere göre hak edildiği veya birer sınav aracıdırlar. Tabi bizim gerçek nedeni bilmemiz mümkün olmayacağına göre, başkalarının durumlarını imrenmemiz ve yorum yapmamız yanlış olacaktır.*

53. Ya Muhammedl Onlara şu buyruğumu bildir: "Ey kendi nefislerine uyup her hangi bir konuda israfa sapan ve aşırı giden kullarıml Allah'ın rahmetinden hiçbir zaman ümit kesmeyin. Çünkü Allah, olumlu yöne yönelenin tüm günahlarını bile affedici olandır. Çünkü Allah, çok bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim olandır. 54. Bu nedenle bir azap gelmeden sadece Rabbinize yönelin ve sadece O'na içtenlikle teslim olun. Ve ilahi bir yardım için dua eder ve beklerken, O'ndan başka hiçbir şeyi aranıza koymayın ve öncelik de vermeyin. Aksi takdirde dua etseniz bile ilahi herhangi bir yardım göremezsiniz".

**Demek oluyor ki, yapılacak bir dua, Allah rızasını gözeterek başlanılan bir çaba ve iş için, ilahi destek amaçlı ve doğrudan Allah'a yapılınca değerlendirmeye alınmakta ve uygun bulunan şekilde cevaplandırılmaktadır. Duanın ayrıca bir nevi iletişim kanalını açtığı Mümin-60'ta ve gösterişsiz de olması gerektiği A'raf-55'te açıklanmıştır. Zaten bu ayet, birkaç kişiyi öldürmüş, zina yapmış müşriklerin Hz. Muhammed'e "Geçmişte işlediğimiz bunca suçların kefareti var mıdır?" diye sormaları üzerine indirilmiştir. İsra-27 nci ayette de israfın şeytanın taktiği olduğu ve bunu yapanın artık şeytanın kardeşi olacağı belirtilmiştir.*

55. Olumsuz amellerinize karşılık olacak bir azap, hiç beklemediğiniz bir anda, ansızın yakalamadan önce, Rabbiniz tarafından size indirilene /Kur'an'a en güzel bir şekilde /muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun olarak davranın /yaşayın. 56. Ki, mahşerde, "Allah'ın uyarı mesajlarına uymamış olmaktan dolayı ne yazık ki kendi nefsime zarar vermiştim ve Dünyada iken Allah'ın ayetleriyle de alay edenlerdendim". 57. "Allah, amellerime göre uygun görüp beni doğruya iletseydi /hidayete erdirmiş olsaydı kesinlikle iman etmişlerden biri olacaktım" diye pişmanlık duymaktan sakının. 58. Ayrıca Cehennemde azabı gördüğün an, "Keşke Dünyaya dönmek için bir şansım daha olsaydı da, güzel davrananlardan /Muhsinlerden olsaydım" diye pişmanlığını belirttiğinde de, "Hayırl Böyle bir hakkı elde edecek durumda değilsin artık". 59. "Sana ayetlerim geldiğinde, sen onları yalanlamış /reddetmiş, büyüklük taslamış, hatta Allah'a şirk koşup küfre de sapmıştın" denilerek gerçeklerin bildirileceği bir günden de sakının.

**Cehennem'dekilerin aklına Dünyaya dönüş fikri geldiğine göre, böyle bir şey var ki akıllarına gelip temennide bulunuyorlar. Aynı temennili yaklaşım Secde-12, A'raf-53, İbrahim-44 ve Mümin-11 nci ayette de yapılmıştır. Çünkü Kur'an'da bir doğru, zıddı olan bir yanlış ve olumsuzluğun içine gizlenerek ve bir nevi ona söyletilerek vurgulanmaktadır.*

60. Ey peygamberl Kıyamet günü, Allah hakkında yalan uyduranların ve iftira edenlerin suratlarını utançlarından simsiyah olmuş görürsün. Davranışlarına ve kibirlenmiş olmalarına karşılık olarak Cehennem, onlara tam uygun bir yer değil midir sence?

61. Allah, takva sahibi olanları ise, bu olumluluklarından dolayı mutluluklara ulaştırır. Onlara ne kötülük dokunur ve ne de üzülürler. 62. Ve yine Allah, her şeyi yaratan ve her şeyi kollayandır /ona vekil olandır.

63. Göklerin ve yerin koruyucusu ve yöneticisi Allah 'tır. Allah'ın ayetlerini yalanlayıp, O'na şirk koşmaya devam ederek küfre sapmış olanlar, işte asıl zarar etmiş olacaklar onlardır.

64. Seni ret edenlerin ileri gelenlerine, "Ey cehaletin ve şirk koşup küfre sapmışların önderleri! Siz Beni, size uymaya ve Allah'tan başkasına ibad etmeye mi çağırıyorsunuz?". 65. Şunu bilesin ki, Sana ve Senden önceki elçilerimize "Eğer Allah'a şirk koşanlardan olursanız, olumlu da olsa amelleriniz boşa gider ve kaybedenlerden olursunuz" diye vahyederek ikaz etmiştik.

Çünkü, iman etmeyen ve şirk koşanın, olumlu da olsa amellerinin karşılığının sadece Dünyada işe yarayacağı ve ahrete yansımayacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16,Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde açıklanmıştır.

66. Sen de dikkatli ol ve sadece Allah'a ibad et ve yine sadece O'na şükredenlerden ol.

67. Gerçek şu ki, şirk koşanlar ve riyakârlar, Allah'ın gücünü gereği gibi takdir edemediler. Hâlbuki kıyamet günü tüm yeryüzü Allah'ın kontrolunda olacak ve gökler de O'nun kudretiyle ve görevi yapmış olmanın sevinci ile dürülmüş olacaklardır. Şüphesiz Allah, çok yücedir ve onların şirk koştuklarından çok çok uzaktır.

68. Kıyamet vakti geldiğinde, Sur'a üflenecek ve üflenir üflenmez göklerde ve yerde kim varsa, Allah'ın gerekli görmedikleri dışındakilerin hepsi çağırılacak, Sur'a tekrar üflenecek ve o zaman da bütün canlılar mahşere götürülüp etraflarına şaşkın şaşkın bakacaklar.

Mahşerdeki toplantıya öğrenci Ruhlar götürülecek ve Fecr-27, Tekviyr-14, Kıyamet-14 ve Mümin-17 nci ayetlere göre de henüz Dünyaya gönderilmeden önce yüklenmiş olan olumsuz nefslerinden hangilerini öldürdükleri yanında, olumlulardan hangilerini itidal /orta düzeyde kullanmış olduklarından da hesaba çekileceklerdir.

* *Acaba bu gerek görülmeyenler, Kıyamet'ten önce Cennet ve Cehennem hesaplaşmaları yapılmış ve artık tekrar bir hesaplaşmaya gerek kalmamış olanlar mı ? Tabi gerçeği Allah bilir.*

69. Mahşer yeri Rabbinin ışığıyla parlayacak ve herkesin amel defterleri çıkarılıp, hesap kitabı da getirilerek Peygamberler ve diğer şahitler çağrılacaklar. Hesap verecekler hakkında adil bir şekilde karar verilecek ve onlara asla bir haksızlık ve haksız bir zulüm yapılmayacak ve, 70. Her kişiye her amelinin karşılığı tam olarak verilecektir. Şunu kesinlikle bilesin ki Allah, nefsin tüm yapmış olduklarını en iyi bilendir.

71. Şirk koşup küfre sapmış olanlar, riyakârlar ve olumsuz amellerinin karşılığı olarak azabı hak edenler, gruplar halinde Cehenneme doğru götürülecekler. Oraya vardıklarında Cehennemin kapıları açılacak ve Cehennem görevlileri onlara, "Size Rabbinizin ayetlerini okuyan ve bu gününüzle karşılaşacağınız konusunda sizi uyaran elçiler gelmemiş miydi?" diye soracaklar. Onlar da, "Evet geldi, ancak azabın ameller için değil, sadece Allah'a şirk koşup küfre sapanlar ve riyakârlar için olacağını bekliyorduk" şeklinde karşılık verecekler.

72. Görevliler onları dinlemeyecek ve "Sürelerce kalacağınız Cehennemin kapılarından girin. Büyüklük taslayanların sonu ne de kötüymüş bir görün bakalım!" diyerek onları içeri sokacaklar.

73. Rablerinin mesajlarına uyanlar ve takvası olanlar ise gruplar halinde Cennete doğru götürülecekler. Oraya vardıklarında Cennetin sekiz kapısı açılacak ve görevliler onlara, "Selamün aleyküm /Allah'ın bütün güzellikleri üzerinize olsun, hoş geldiniz! Haydi, sürelerce kalmak üzere Cennete giriniz" diyecekler.

Bu kapılar, acaba farklı seviyedeki varlıkların olduğu farklı seviyedeki her bir Cennetin 7 giriş ve biri de en üstteki Cennet'in çıkış kapısı olarak mı 8 kapıdır? Eğer her bir kapı, 7 farklı puan durumuna göre olan Cennetliklerin 7 farklı düzeydeki Cennetlere girişlerini sağlayacaksa, bu ayırım Müminun-17 nci ayette belirtilen ve insanın önünde daha 7 aşama olduğu bilgisine uymaktadır. Yine her bir aşama Hicr-87 nci ayette belirtilen Kur'an'ın 7 anlamlı oluş aşamaları mıdır acaba? Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

İbrahim-23 ncü ayette, Cennet'te kalışın Allah izin verdikçe, diğer bir ifade ile kurallara göre olacağı açıklanmıştır. Gerçeği ancak Allah bilir diyebiliyoruz.

74. Cennetlikler, "Bize verdiği sözü gerçekleştiren ve vaat ettiği Cennet denilen yeri bize hazırlayan ve burada dilediğimiz yerde oturmamızı sağlayan Allah'a hamd olsun! Olumluluklar gerçekleştirenlerin ödülü ne güzelmiş!" deyip sevinecekler.

75. Bu sırada Sen de ümmetine tanıklık için gelip, beklemekte olduğun yerden Melekleri, arş'ın /ilahi yönetim merkezinin etrafını çevirmiş halde, Rab'lerini överek yüceltirken göreceksin. Artık mahşer günü insanların Dünyadaki amellerine adaletli bir şekilde karar verilmiştir ve herkes "Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun" diyerek gerçekleri öğrenmiş olacaktır.

İşte, gerçeklerin ortaya çıkarılıp öğrenilmesi günü olan bu günün Fatiha-4 ve Saffat-20 nci ayetlerde "Din günü" diye tanımlandığı belirtilmiştir.

60. MÜ'MİN VEYA ĞAFİR (40)

(Muhkem /değişmez amaç mesajları yerine getirmeye gayret edi çoğunu başaran veya Bağışlayan)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1.Ha, Mim. 2-. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, bu Kur'an, üstün ve her şeyi bilen, Allah tarafından indirilmiştir. 3. Günahları bağışlayan, tevbeleri kabul eden, cezası şiddetli, sonsuz güç sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur. Önünde sonunda dönüş, hesap vermek ve gerçekleri öğrenmek üzere O'nun huzuruna olacaktır.

**2. ayette Kuran'ın Allah tarafından doğrudan indirilmiş olduğu vurgulanmıştır.*

4. Şirk koşan ve Allah'ın bildirdiği ayetlerini inkâr edip küfre sapmış olandan başkası Allah'ın bildirdiklerini tartışma konusu yapmaz. Ya Muhammedl Onların yeryüzünde üstün olmaları ve kibirlenerek dolaşmaları Seni aldatmasın. 5. Onlardan önce Nuh halkı ve Nuh'tan sonra gelen birçok topluluklar da ayetlerimizi yalanlamış ve reddetmişlerdi. ine her topluluk kendi elçisini etkisiz hale getirmeye çalışmış, gerçeği engelleyerek yanlışı uygulamaya başlamıştı. Sonunda onları kıskıvrak yakaladım. Böylelerini cezalandırmam nasılmış gördüler. 6. İşte Rabbinin, "Ateşe atılacak olanlar sizler olacaksınız" diye, şirk koşan ve küfre sapmışlar hakkında söylediği tehdidi hak /gerçek olmaktadır.

7. Tüm evreni yaratan ve yöneten Allah'a, yönetim merkezi olan Arş'ta görevli olan ilahi idareci baş Melekler ve emirlerindeki yardımcı melekler, Rablerini överek yüceltirler /tespih ederler ve kendileri ve tüm iman etmiş olanlar için de, O'ndan bağışlanma dilerler ve "Ey Rabbimiz, rahmetinle ve bilginle Sen her şeyi kuşatansın. Tevbe edenleri ve Senin yoluna uyanları bağışla ve onları Cehennem ateşinin azabından koru". 8. "Ey Rabbimiz, onları, salih ameller gerçekleştirmiş olan atalarını, eşlerini ve çocuklarını söz verdiğin Adn Cennetlerine koy. Şüphesiz Sen her şeyden üstünsün /Azizsin ve her şeyin hâkimisin". 9. "Rabbimizl İman edenleri kötülüklerden koru. Sen kimi kötülüklerden korumuşsan onlara kıyamet günü de rahmet edeceksin demektir. İşte en büyük ve gerçek kurtuluş budur" diye de dua ederler.

**Hep birlikte eş ve çocukların Cennet'e konmaları, ancak aynı mezuniyet puanlarında olmaları ile mümkündür diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

10. Bu arada şirk koşan ve bildirilen muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirleri inkâr eden küfre sapmışlara dönen Melekler, "Allah'ın size olan öfkesi, sizin kendi nefsinize olan şu anki öfkenizden çok daha fazladır. Çünkü siz imana çağrıldığınızda küfre sapmaya devam ediyordunuz" diye seslenirler. 11. Onlar da bin pişman bir vaziyette, "Ey Rabbimiz, bizi iki kez öldürdün ve iki kez dirilttin. Şimdi günahlarımızı da anladık. Buradan /Cehennem'den bir çıkış yolu var mı?" diye sormaya başlarlar.

**Cehenneme ayrılanlardan puan durumu aşırı kötü olanın, artık dünyaya dönüş şansı olmayacağı A'raf-53 ncü ayette vurgulanmıştır. Cehennem'dekilerin aklına dünyaya dönüş fikri geldiğine göre, böyle bir şey var ki akıllarına gelip temennide bulunuyorlar. Aynı temennili yaklaşım Secde-12, A'raf-53, İbrahim-44 ve Zumer-58 nci ayette de yapılmıştır. Burada, ikili ifadesi, acaba birden fazla ve çok sayıda ölme ve dirilmeyi mi vurgulamaktadır diye kendi kendime soruyorum. Çünkü iki defada aşırı olumsuzlukları nedeniyle artık bu döngünün olmadığı Cehennem azabını hak etmeselerdi, acaba bu öldürme ve driltme döngüsü devam edecek miydi? Gerçeği Allah bilir.*

12. Onlara "Siz, ortağı olmayan tek bir Allah'a inanıp sadece O'na ibad etmeye çağrıldığınız zaman kabul etmez ve ancak Allah'a birileri şirk koşulduğunda ona ibad eder veya Allah'tan önce başka kişiye, eşyaya veya nefsinize öncelik verip, ona yaranmak veya ondan menfaat sağlamak amacıyla ibad ederdiniz. Amellerinizi de Allah rızası için yapmazdınız. Artık, şimdi karar yüceler yücesi /'Aliy ve her şeyden ulu olan Allah'a aittir" denilecek ve istekleri red edilecektir. 13. O Allah ki, size varlığına ait ayetlerini /birer delil olan eserlerini göstermekte ve sizin için gökten bir rızk indirmektedir. Ancak içtenlikle ve şirksiz, riyasız sadece O'na teslim olandan ve her amelinde O'nun rızasını düşünenden başkası ibret almaz ve doğru yola yönelmez.

14. Şirk koşanlar ve Allah'ın bildirdiklerini inkâr etmekle küfre sapmış olanlar hoşlanmasa da, siz dini sadece Allah'ın rızasına önceliği vererek ve aranıza başka kişiyi, eşyayı veya nefsinizi koymadan kabul edin ve bunlara öncelik de vermeden yalnız O'na dua edin.

15. Dereceleri Arş'a kadar yükselten ve her şeyin yönetildiği Arş'ın sahibi olan Allah, mahşer gününün olacağı hakkında uyarılmak üzere, uygun görmesi ve kendi emri ile hak eden kullarına Ruhu vermiş ve eğitilsin diye de dünyaya göndermiştir.

**Ruh, benim kullandığım bir ifade ile "Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjidir" ve aynı*

zamanda insan bedenini eğitim okulu olan dünyada üniforma olarak kullanan ve bedene bilinçliliği verendir. Kendisi de bilinç altı demek olmaktadır diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir. Ruh'un vücuda olan bağlantısının Çakra denilen 7 kanal yolu ile olduğu (Kuyruk sokumunda kök çakra, cinsel çakra, karında Güneş sinir ağı çakrası, kalp, boyun, alın-gözler ve baş tepesi çakraları) ileri sürülmektedir.

16. Huzurda toplanma gününde, indirdiği kitaptan yararlanıp doğru yola yönelen kullar tümüyle açığa çıkarılacaklardır. Onların hiçbir şeyi Allah'tan gizli kalmamıştır. O gün onlara gerçekler gösterilir ve "Bu gün yönetim kime aittir?" diye sorulunca da hepsi birden; "Tek olan /Vahid ve gücü her şeye yeten /Kahhar Allah'a aittir" diye cevap verirler. 17. O gün, her kişiye nefslerinin kazanmış olduğunun karşılığı değerlendirilir ve kesinlikle haksızlık yapılmaz. Şüpheniz olmasın ki Allah, hesabı çabuk ve adaletle değerlendirendir.

**Burada, hesaba çekileceklerin, nefsler olduğu açıklanmaktadır. Aynı açıklama ayrıca Fecr-27, Tekviyr-14 ve Kıyamet-14 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Yapılacak olan hesaplama, olumlu nefsleri itidal /orta düzeyde kullanma ve olumsuzları öldürme başarısı temelinde yapılacaktır.*

18. Ya Muhammed! Şirk koşanları ve riyakârları, yaklaşan gün hakkında uyar, çünkü o gün dehşet içindedirler ve korkudan yutkunurken yürekleri ağızlarına gelir. Olumsuzluklarının fazlalığı nedeniyle de o gün onlara yardım edecek bir dost veya Allah'ın izin vereceği dışında, sözü dinlenir bir şefaatçi de bulamazlar. 19. Çünkü Allah, gözlerin hain bakışını ve göğüslerin gizlediğini bilir. 20. Allah, hakkın dağıtımında adaletle hükmeder. Şirk koştukları kişi veya şeyler ve riyakârlıklarındaki muhatapları ise, hiçbir şeye karar veremezler. Allah ise her şeyi işitendir ve görendir.

21. Şirk koşanlar ve riyakârlar yeryüzünde dolaşıp, daha önce yaşamış ve kendilerinden çok daha güçlü ve yeryüzünde çok daha fazla eser bırakan kimselerin sonlarının nasıl olduğunu görmezler mi? Çünkü Allah, onları suçlarıyla yakalamıştı ve Allah'a karşı onları koruyabilecek ne bir güç, ne de bir kimse vardı. Ve onlar cezalandırılıp yok edilmeyi de hak etmişlerdi. 22. Çünkü elçilerimiz onlara apaçık kanıtlarla gittiklerinde şirk koşmalarından ve riyakâr davranışlarından vazgeçmiyorlardı. Sonunda Allah, onları suçları nedeniyle cezalandırdı. Şunu iyice bilin ki Allah çok güçlüdür, cezalandırması da oldukça şiddetlidir.

23. Yemin olsun kil Biz Musa'yı ayetlerimiz ve apaçık kanıtlarımız olan üstünlüklerle, 24. Firavun'a, Haman'a ve Karun'a göndermiştik de, onlar: "Bu, ancak bir yalancı ve bir sihirbazdır" diyerek O'nu red etmişlerdi. 25. Ve "O'na inananların oğullarını öldürün, kadınlarını ise bırakın" diyerek zulüm planlarını açıkladılar. Ancak onların planlarını hemen başarısız kıldık.

26. Bunun üzerine Firavun hiddetle, "Bırakın da Musa'yı öldüreyim. O da Rabbine yalvarsın, bakalım Rabbi onu kurtarabilecek mi? Ben Musa'nın sizin dininizi değiştireceğinden ve ülkemizde bozgunluk çıkaracağından endişeleniyorum" deyince, 27. Musa da: " Kibirlenip hesap gününe inanmayana karşı Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığınırım" diyerek, Allah'a olan güvenini açıkladı.

28. Bu sırada konuşmaları duyan ve Firavun'un yakını olup da, ondan tek Allah'a olan inancını gizleyen bir adam dedi ki: "Ey Firavun! Siz 'Benim Rabbim Allah'tır diyen bir adamı mı öldürmeyi düşünüyorsunuz? Hâlbuki o size Rabbinizden apaçık delillerle gelmiş bulunuyor. Eğer Musa yalancı ise, kendi aleyhine bir durumdur. Yok eğer doğru söylüyorsa, sizi uyardığı azabın bir kısmı başınıza gelebilir. Kuşkusuz Allah sınırı aşan yalancıları doğruya /hidayete iletmez". 29. "Ey halkım, yönetim ve hâkimiyet bugün sizindir. Ancak Allah'ın azabı bize gelirse, O'nun bu azabına karşı bize kim yardım edebilir ve konuşabilir ki?" deyince, Firavun; "Ben size kendi düşüncelerimi ve endişelerimi söylüyor ve doğru yolu gösteriyorum" diyerek kavmini ikna etmeye çalıştı.

30-31. Bunun üzerine, iman etmiş olan adam da; "Ey halkım! Doğrusu ben sizin için Nuh halkının, Ad, Semud ve onlardan sonra yine Allah'tan gelenleri yalanlayıp ret etmiş olan toplumların başlarına gelen gibi, benzer bir sonuca uğramanızdan korkuyorum. Halbuki Allah, kullarına haksızlık ve zulüm etmek istemez". 32. "Ey Halkım! Gerçekten, sizin için korkunç bir panik yaşanacak olan günden korkuyorum." 33. "O gün arkanızı dönüp kaçmaya ve yardım bulmaya çalışırsınız. Ancak sizi Allah'ın azabından kurtaracak bir kimseyi bulamazsınız. Zaten Allah'ın yolundan sapanlara ve hadlerini aşmış olanlara Allah'tan başka yol gösterecek kimse yoktur" diyerek toplumu uyarmaya çalıştı.

34. Ey insanlar! Gerçek şu ki, daha önce Yusuf da Musa gibi size apaçık delillerle gelmişti. Fakat Yusuf'un size getirdiği delilleri ve mesajları sürekli olarak kuşku ile karşılamış ve ret etmiştiniz. Hatta Yusuf ölünce de, "Allah ondan sonra başka elçi göndermeyecektir /Yusuf son elçidir" demiştiniz. Şunu iyice bilin ki Allah, kuşkuda

sınırı aşanları işte böyle yoldan sapmış halde bırakır. 35. İşte böylesine, Allah'ın ayetlerine karşı hiçbir delilleri olmadan tartışan ve şüphe içinde olanlar, hem Allah katında ve hem de iman etmiş olanların katında büyük bir öfkenin oluşmasına yol açarlar. Allah her kibirli zorbanın kalbini doğruyu bulmamak üzere işte böyle mühürler.

36. Bu arada Firavun alaylı bir tavırla: "Ey Haman, benim için bir kule yap da, göklerin yollarına ve bilinmeyenlerine erişeyim" 37. "Ve oradaysa Musa'nın ilahına bir bakayım. Gerçi ben Musa'nın bir yalancı olduğundan şüpheleniyorum" dedi ve itirazını sürdürdü. Firavun'un verdiği bu alaycı örnek, kendisine hoş gösterildi ve sapkınlığında iyice azıttı. Ancak Firavun'un bu planı da sonunda boşa çıktı.

**Bütün peygamberlerle başlangıçta alay edildiği ayrıca Yasin-30 ncu ayette de belirtilmiştir.*

38. Firavun'un bu alaycı çıkışına rağmen iman etmiş olan adam ısrarla uyarısını sürdürdü ve konuşmasına şöyle devam etti; "Ey halkım, siz benim söylediklerime kulak verin. Çünkü ben size doğru yolu göstermekteyim". 39. "Şunu bilin ki, bu dünya hayatı sadece geçici bir beslenme ve yararlanma, öte dünya /Ahret ise, ebedi bir yaşam yeridir". 40. "Kim ki bir kötülük işlerse kendisine ancak işlediği kötülük kadar bir ceza verilir. Erkek veya kadın kim mümin olmayı /iman edip, salih /olumlu amellerle de gerçekleştirirse, onlar Cennete girerler ve orada hesapsız olarak rızklanırlar /yararlanırlar". 41. "Ey halkım! Ben sizi, sonu kurtuluş olan bir yaşama çağırırken, siz ise beni ateşe çağırıyorsunuz". 42. "Yine siz beni Allah'a karşı küfre sapmaya, kör olmaya ve hakkında herhangi bir bilgim olmayan kişi veya şeyleri O'nun kadar önemsemeye, hatta O'ndan önce anmaya zorluyorsunuz. Halbuki ben sizi, sadece O her şeyden üstün /Aziz ve bağışlayıcı /Gaffar olan Allah'a ibad /kulluğunuzu ifade etmeye çağırıyorum". 43. "Gerçek şu ki, beni sadece kendisine veya Allah'a şirk koşayım diye çağırdığınız kişi veya şeyin, ne Dünyada, ne de Ahrette bir yardım edeni ve onu anarı yoktur. Hepimizin hesap vermek üzere dönüşümüz, tek ilah olan Allah'ın huzuruna olacaktır. İçinizden şirke ve riyakârlığa saparak aşırılığa yönelmiş olanlar ise Cehennemi boylayacaktır". 44. "Size bu söylediklerimi /uyarılarımı ileride hatırlayacaksınız. Ben kendimi Allah'a teslim ediyorum. Şunu da iyice bilin ki Allah, kullarını her yönden gören ve değerlendirendir".

45. Allah, inanmış adamı, Firavunun adamlarının planladıkları kötülüklerden korudu. Firavun'un taraftarlarını da azabın en kötüsü ile perişan etti. 46. Böyleleri, öğle ve akşam /sürekli bir şekilde ateşe yani üzüntü verici durumlara maruz oluyorlar. Kıyametin koptuğu günde ise, ayrıca "Firavun'un taraftarlarını ateşin en şiddetlisine atın" denilecektir.

**Ateş, pişmanlık ve çaresizlikler içinde kıvranma azabının bir sembolüdür. Bu son ayetlerde belirtilen "İman etmiş adam ve Firavun" örneği, Adem'den beri olan ve bundan sonra da olacak, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadık olmayan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere de uygun olmayan davranışları nedeniyle Firavun taraftarları olarak tanımlanan insanların temel davranışlarını vurgulamak amacıyla verilmiştir.*

47. Şirk koşanlar ve riyakârlar, Cehennemde birbirleri ile tartışırlarken, dünyada iken iman etmeyen ve kibirli görünüşleri nedeniyle onları güçlü zannedip onlara uymuş olanlar da "Biz size inanmış ve uymuştuk, şimdi siz bu ateşin bir kısmını olsun bizden alıp azaltsanız yal" diye sitem edecekler. 48. Kibirlenip, bildirilen gerçekleri ret etmiş olanlar da, "Hepimiz amellerimize karşılık olan ateşin içindeyiz. Allah kulları arasında artık hükmünü vermiştir ve artık bu, geri dönüşü olmayan bir karardır" diyecekler.

49. Ateş azabını çekmekte olanlar, Cehennemin görevlilerine, "Bizim için Rabbinize yalvarın /dua edin de, bizden azabı hiç değilse bir süreliğine hafifletsin" diye rica edecekler. 50. Cehennem görevlileri ise: Elçileriniz size apaçık uyarıcı mesajlar getirmemişler miydi?" diye soracaklar. "Evet" cevabını alınca da görevliler; "Öyleyse Rabbinize kendiniz bizzat yalvarın" diyerek aradan çekilecekler. Ve suçluların yalvarmaları artık hiçbir işe yaramayacaktır.

51. Buna karşılık, elçilerimize ve onlara inanıp iman etmiş olanlara, hem bu Dünya hayatında, hem de Ahretteki şahitli hesaplaşma gününde mutlaka yardım edeceğiz.

**Ahrette şahitler olarak, Peygamberler, rehber ve yazıcı Melekler ile bunların tuttuğu kayıt defterleri olacaktır.*

52. O gün şirk koşanların ve riyakârların pişmanlıkları ve özür dilemeleri bir yarar sağlamayacaktır. Çünkü onlar, lâneti /Allah'ın ilgi ve yardımından mahrum edilişi ve en kötü sonu hak etmiş olacaklardır.

53. Ya Muhammed! Yemin olsun ki, Biz Musa'ya ve İsrailoğullarına kitabı, 54.

Yol göstericiyi /Hüda'yı ve Zikr edilecek olanı aklı başında olan ve onu kullananlara verdik. 55. Öyleyse Sen de, şirk koşan ve riyakâr olanların davranışlarına karşı sabırlı ol ve azimle mücadelene devam et. Çünkü Allah'ın sözü gerçektir. Sen kendi günahların için Allah'tan bağışlanma /şefaat iste ve Rabbine sabah-akşam her an teşekkür etmek üzere O'nu tespih et /O'nu an ve sadece O'ndan yardım dileyecek şekilde dua et.

**Demek ki, her peygamberin yaptığı tebliğleri, daha sonrasında da devam ettirmek üzere görevli beşerler gönderilmektedir.*

**Demek ki peygamber de günah işlemekte ve tevbe edip şefaat dilemek zorunda kalmakta ve bunu özellikle sabah-akşamları yapması isteniyor.*

56. Ellerinde hiçbir bilimsel belge ve bilgi olmadan, Allah'ın ayetleri hakkında şüphe içinde olup tartışan şirk koşanlarda ve riyakârlarda, güçsüzlüklerine uymayan bir kibirlenme duygusu bulunmaktadır. Sen böyle bir duygudan uzak dur ve sadece Allah'ın korumasını dile. Şüphen olmasın ki Allah, her şeyi işiten /Semi' ve her şeyi görendir /Basiyr.

57. Göklerin ve yerin yaratılışı, insanların yaratılışından çok daha büyük bir şeydir. Ne var ki insanların çoğu bu farkı bilmezler ve kendilerini her şeyden üstün görürler.

**İnsanın yaratılışı, Allah için bu kadar basit olduğuna göre, bunu defalarca tekrarlaması da basit demektir diye düşünüyorum. Gerçeği tabi Allah bilir.*

58. Kör ile gören bir olmayacağı gibi, iman edip salih ameller gerçekleştirenlerle, genellikle olumsuzluk gerçekleştirenler bir olmaz. Bu ve birçok örneği o kadar az düşünüyorsunuz kil

59. Kıyamet ve hesaplaşma vakti mutlaka gerçekleşecektir ve bu konuda asla kuşkunuz olmasın. Ne var ki insanların birçoğu buna inanmıyor ve iman etmiyorlar.

60. Rabbiniz der ki; "Bana dua edip, ilahi bir desteği sadece Benden dileyin ki size cevap vereyim. Büyüklük taslayarak, sadece ve doğrudan Bana ibad etmekten /kulluğunuzu Bana belirtmekten kaçınan ve Ben'den başkasından ilahi bir yardım isteyenler ise, hor görülecekler ve Cehenneme gireceklerdir".

**Burada, duanın bir nevi ilahi iletişim kanalı açtığı vurgulanmaktadır. Dua, doğrudan yapılabileceği gibi, şekilsel dua demek olan Namaz şeklinde de yapılabilir. Namaz rekatları, selam verdikten sonrasına konsantrasyonu sağlamak ve Allah ile yoğun bir düşünce hali ile sohbet edebilmek içindir diye düşünüyorum. Ayete göre, her dua edenin değil de hak edenin, gayret içinde olanın duası kabul edilecek demektir. Ancak beyin, anlamadığı ve ezberlediği bir şeyi söylerken düşünmediği ve düşünme enerjisi oluşturma aşamasında olmadığı için, anlaşılmayan kelimelerle yapılan dua sırasında beyinde düşünce oluşmayacağı için meşgul olmaz ve ilgili ilgisiz başka düşüncelere yönelir. Bu nedenle de benim gerek dua sırasında ve namaz rekatları sırasındaki önerim şudur; "Kişi, Namazda kılarken okuyacağı ayetleri hem Arapça, hem de ana dili olan Türkçe şeklinde her iki dilde okusun". Böylece, bir süre sonra düşünce enerjisi oluşmaya ve konsantrasyon gerçekleşmeye başlayacağı için de Namaz sırasında başka düşünceler aklına gelmez olacaktır.*

**Hz. Muhammed, 3 kişinin duasının mutlaka kabul edileceğine dikkat çekmiştir; "Ey Allah'ın Resulü! En ziyade dinlenmeye (ve kabule) mazhar olan dua hangisidir?" "Gecenin sonunda yapılan dua ile farz namazların ardından yapılan dualardır!" diye cevap verdi." Ebu Ümame- Kütubu Sitte-1762.. Yine dua ile ilgili Peygambere atfedilen şu söz önemlidir; "Allah'a dua eden herkese Allah icabet eder. Bu icabet, ya dünyada peşin olur, ya da ahirete saklanır, yahut da dua ettiği miktarca günahından hafifletilmek suretiyle olur, yeter ki günah talep etmemiş veya sıla-ı rahmin kopmasını istememiş olsun, ya da acele etmemiş olsun." Ebu Hüreyre- Kütubu Sitte-1781.*

61. Geceyi dinlenmeniz için yaratan ve gündüzü de iş yapmanız için aydınlık yapan Allah'tır. Gerçekte Allah, insanlara karşı büyük iyilikler yapandır. Fakat insanların çoğu minnet duyup teşekkür etmezler /şükretmezler.

62. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki Rabbiniz olan Allah, her şeyin yaratıcısıdır ve O'ndan başka ilah yoktur. Buna rağmen nasıl olup da Allah hakkında şüpheye düşüyor ve aldanabiliyorsunuz? 63. Allah'ın ayetlerine karşı büyüklük taslayan ve ret edenler, işte böyle bir aldanışa saparlar. 64. Yeryüzünü sizin için uygun bir yaşam yeri ve göğü de bir kubbe yapan Allah'tır. Sizi biçimlendirip biçiminizi güzel yapan ve sizin besinli temiz gıdalarla beslenmenizi sağlayan yine Allah'tır. İşte Rabbiniz olan Allah budur. Çünkü âlemlerin Rabbi olan Allah yüceler yücesidirl 65. Allah daima diridir ve O'ndan başka ilah yoktur. Dini sadece Allah'ı önceleyerek uygulayın ve şirk koşmadan ve riyakâr davranmadan, sadece Allah'a dua edin ve sadece O'ndan yardım isteyin. Her türlü övgünüz de sadece âlemlerin

Rabbi olan Allah'a olsun.

66. Ya Muhammed! Şirk koşanlara ve riyakârlara de ki: "Bana Rabbimden apaçık mesajlar geldikten sonra, sizin Allah'a şirk koşup ilahi bir yardım için dua ettiklerinize ibad etmem /kul olmam Bana yasaklandı. Ve Bana sadece âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim olmam buyruldu".

67. Ki O Allah, sizi önce topraktan, sonra küçücük bir damla sıvıdan, sonra ana rahmine asılı duran bir embriyodan yaratan, sonra da sizi bir bebek olarak annelerinizin karnından çıkarandır. Daha sonra olgunlaşmanız ve ihtiyarlamanız için sizi yaşatan, içinizden bazılarının canını daha erken alan yine Allah'tır. Sizi belirlenmiş bir olgunluk yaşına ve belirlenmiş ecelinize /ecel-i müsemma'ya ulaştırıyor ki aklınızla düşünüp Allah'ı kavrayasınız ve artık içten iman edesiniz. 68. Çünkü dirilten ve öldüren tek güç Allah'tır. Ve yine Allah, herhangi bir iş veya oluşu diledi mi, sadece "Ol" der ve o da oluverir.

**İlk ayetten anlaşılacağı üzere, Hz. Muhammed, ataları gibi ibad ediyordu ve bu yanlışında, peygamberlik görevi bildirilince ayrılmış olmaktadır diyebiliriz. *Burada belirtilen olgunluk yaşı, bütün peygamberlere elçilik görevinin de bildirilmiş olduğu 40'lı yaşlardır. Dolayısıyla, bu yaş, ayette de açıklandığı gibi "Dinsel olgunluk çağı"dır ve sağlam dini bir aşamaya gelindiğinin artık kabul edildiği yaştır. Dolayısıyla da kişinin, bu yaşlardan başlamak üzere dine dayalı yaşamı ile örnek olma sorumluluğunun başlama yaşı demektir diye düşünüyorum. "Cinsel olgunluk dönemi" olan ergenlik dönemi ise, dinsel bilgileri yavaş yavaş edinmeye ve benimsemeye başlama yaşı olmaktadır. Aynı konu ayrıca Ahkaf-15-16, Kasas-14 ve Yusuf-22 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

**Tüm yaratmaların "ol emri" ile ve göz açıp kapanma anı içinde olduğu ayrıca Yasin-82, Al-i İmran-47 ve Enbiya-30 ncu ayetlerde de açıklanmıştır.*

69. Allah'ın ayetlerine inanmayıp, onlara karşı da mücadele edenlere bakmaz mısın, nasıl da doğru yoldan sapıp duruyorlar? 70. Onlar Kur'an'ı ve önceki kitapları ve yine elçilerimiz yoluyla gönderdiğimiz tüm gerçekleri ret ettiler ve yalanladılar. Şunu gerçek olarak insanlara söyle ki, ileride yanıldıklarını görecekler. 71. Boyunlarında prangalar ve zincirlerle kaynar suya sürüklenecekler, 72. Sonra da Cehennemde ateşte yakılacaklardır. 73. Sonra, onlara şöyle denecek; "Nerde Allah'a şirk koştuklarınız ve onlar için riya yaptıklarınız? 74. Allah'tan başkasına taptıklarınız nerede?". Şirk koşanlar: "Onlar bizi terk ettiler. Meğer biz daha önce boş şeylerden yardım istiyormuşuz" diyecekler. Allah, sapıklıkta direnen inkârcıları işte böyle saptırır.

75. Daha sonra onlara, siz yeryüzünde haksız yere kibirlenmiş ve şımarmıştınız. Şimdiki durumunuz, o yaptıklarınızın karşılığıdır. 76. Sürekli kalmak üzere Cehennemin kapılarından girin de, Allah'ın bildirdiği gerçekleri red edip büyüklük taslayanların yeri ne kadar berbatmış görün bakalım.

**Cehennemin 7 kapısı olduğuna göre, her Ruh, olumsuz puanlarına göre uygun olacak kapıya yönlendirilecektir.*

77. Şirk koşanların ve riyakârların yalanlamalarına karşı sabırlı ol ve azimle mücadelene devam et. Çünkü Allah'ın bütün sözleri ve vaad ettikleri gerçektir. Olumsuz amellerine karşılık onlara uygun göreceğimiz cezalandırmanın bir kısmını Dünya'da iken belki Sana gösteririz, belki de göstermeden Seni vefat ettiririz, fark etmez. Çünkü önünde sonunda onlar hesap vermek üzere ve tek Allah, tek İslam dini ve tek insanlık inancına yönelik gerçekleri görsünler diye bize döndürüleceklerdir.

78. Senden önce göndermiş bulunduğumuz elçilerin bir kısmının mücadelesinden Sana söz ettik, bir kısmını da Sana anlatmadık. Şunu bil ki, hiçbir elçi Allah'ın izni olmadan, kendiliğinden bir ayet /kural /hüküm getiremez. Allah'ın bildirdiği buyruğunu getirince de, bu bildirilenlere iman eden ve ret edenler hakça değerlendirilirler. Gerçeği yalanlayanlar ve ret edenler, daha Dünyadan başlamak üzere hüsrana uğrayacaklardır.

**Kur'an'da 29 peygamber ismine değinilmiştir.*

**Azabın bir kısmının Dünya yaşamında, aslının ise ahrette olacağı Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-4-11 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Burada ayrıca peygambere kendiliğinden bir ayet getirme yasağı da dikkati çekmektedir. Dolayısıyla peygamber, Kur'an ayetleri olarak vahyedilenler dışında herhangi bir dini kural ekleyemez demektir. Çünkü, yapacağı bir ekleme, O'nu Allah'ın eksik bıraktığını tamamlayıcı durumuna sokacaktır. Bu da dini, sadece Allah'ın değil, hem Allah, hem de peygamberin ortak bir dini durumuna sokacaktır. Halbuki peygamber, Allah'ın dinini sadece tebliğ edendir ve bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlerin canlı örneği olarak uygulayandır.*

79. Bir kısmına binesiniz, bir kısmından da beslenesiniz diye, sizin için hayvanlar yaratan Allah'tır. 80. Sizin için o hayvanlarda çok çeşitli faydalar

bulunmaktadır. Gönlünüzün istediği gibi onlardan yararlanırsınız. Onlarla ve gemilerle de taşınırsınız.

81. Allah size ayetlerini /delillerini /gücünün işaretlerini gösteriyor. Şimdi siz, Allah'ın gösterdiği bu delillerin hangisini inkâr ediyorsunuz?

82. Şirk koşanlar ve riyakârlar, yeryüzünde dolaşıp kendilerinden daha çok, daha güçlü ve yeryüzünde bıraktıkları yapıtlar daha sağlam olan öncekilerin sonu nasıl olmuştur akıllarını kullanıp örnekler üzerinde bir düşünseler ya? Görecekler ki, insanların kazandıkları şeyler onları kurtaramadığı gibi, onlara bir fayda da sağlamamıştır.

83. Elçilerimiz apaçık gerçeklerle kendilerine vardıklarında bilgiçlik taslayarak, onların bildirdiklerini alaya alıp küçümsediler. Ama farkında olmadan, küçümsedikleri gerçeklerden zamanla daha da uzaklaşıp iyice yanlışa saptılar. 84. Nihayet mahşer günü onları diriltip /ba's edip gerçekleri görüp cezamızla karşılaştıklarında, "Artık sadece tek olan Allah'a inandık ve Allah'a şirk koşmuş olduklarımızı da ret ediyoruz" diye pişmanlıklarını ifade edecekler. 85. Fakat azabımızın ne olacağını gördüklerinde, inanmaları artık kendilerine bir yarar sağlamayacaktır. Bu mahşer günü hesaplaşması ve gerçekleri görme, daha önceki kulları hakkında sürekli uygulanmakta olan Allah'ın sünnetidir /kesin uygulamasıdır. Ve şirke ve riyaya bulaşmış /küfre sapmış olanlar daima bu şekilde hüsrana uğramaktadır.

**Demek ki Dünya okulunda veya başka yerlerde yaşamlar olmuş ve aynı yöntemler uygulanmış ve Mahşer şeklinde toplu ara değerlendirmeler yanında, daha önceleri de kıyamet gibi son mahşer hesaplaşmaları da söz konusu olmuştur. Çünkü aynı konu A'raf-11-18, Bakara-30-34 ve Hicr-28 ncü ayetlerde farklı noktalarla açıklanmış ve bu ayetlerde Allah, Adem'i yaratacağını ve ruhundan üfleyeceğini Meleklere söyleyince, Melekler hemen "Yeryüzünde yine bozgunculuk yapacak ve kan akıtacak birini mi var edeceksin?" şeklinde itiraz etmeleri, acaba yine Dünyada kaos ve kan döken hayvan ve /veya yine insan neslinin ilkel düzeyden başlamak üzere tekrar yaratılacağını zannetmişler diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

61. FUSSİLET (41)

(Ayrıntılı açıklanmış)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ha, Mim. 2. Kuran, Rahman ve Rahim olan Allah tarafından indirilmiştir.

3. Bir topluma, okuyup anlamaları için Kur'an, ayrıntılı olarak açıklanmış ve kolaylaştırılmış /arabiyyen bir kitaptır. 4. Bir müjdeci ve bir uyarıcıdır. Fakat indirilen toplumun /Mekke halkının çoğu onu reddettiler /uzak durdular ve duymazlıktan geldiler.

5. Ve şöyle dediler: "Ya Muhammed! Senin bizi çağırdığın şeye karşı, kalplerimizi kapattık ve kulaklarımızı da tıkadık. Dolayısıyla bundan sonra, Seninle aramıza bir mesafe koymuş durumdayız. Sen istediğini yap, biz de istediğimizi yapalım".

6. Ya Muhammed! Sen de onlara şunu söyle "Ben de sizin gibi bir beşerim. Bana, sizin ve bizim ilahımızın aynı ve tek ilah olduğu vahyediliyor /bildiriliyor. Artık, O'na yönelin ve O'ndan bağışlanma dileyin. 7. Şirk koşan düşüncelerden ve riyakârca ibad etmelerden uzak durmayanların /küfre sapmışların, Ahreti inkâr edenlerin ve elde ettikleri imkânlardan toplumu yararlandırmak üzere zekât olarak /vergi olarak vermemeleri nedeniyle küfre sapmış olacakların" vay halinel

8. Şüpheniz de olmasın ki iman edip, salih ameller /olumlu işler gerçekleştirenler için ise, karşılık olarak mutlu olacakları bir ödül söz konusudur.

9. Ya Muhammed! Şirk koşanlara, "Siz yeri iki dönemde /günde yaratanı, küfre girip tek ilah olarak kabul etmiyor ve O'na başka ilahları eş koşuyorsunuz ve önce onlara tapıyorsunuz. Halbuki âlemlerin Rabbi olan Allah tek ilahtır" de. 10. Ki O Allah, ayrıca dört günde /devrede yerin üstüne denge unsurları olarak dağları yerleştirdi ve toprağı bereketli kıldı. Ayırım yapmadan, ihtiyacı olup arayıp isteyenler rızklansınlar diye yerin ürünlerini de ayarlayıp düzenledi. 11. Sonra henüz duman halindeki göğe de yönelerek, "Her ikiniz de isteyerek veya istemeyerek gelin" deyince onlar da, Allah'ın vereceği görevleri yapmak üzere "İsteyerek geldik" diye cevap verdiler.

12. Allah, iki dönemde /aşamada gökleri yedi kat olarak düzenleyip tamamladı ve her kata uyacakları özel yasaları ve görevlerini bildirdi. Biz de bir aşamada daha en aşağıdaki göğü lambalarla /yıldızlarla ve koruma sistemiyle donattık. Bu işlemler, üstün ve her şeyi bilen Allah'ın planı gereği gerçekleştirildi.

**Burada belirtilen koruma sisteminin, Dünyayı ve insan neslini, olumsuzlukları fazla olan Cin neslinden olup İblis'e uyan, doğru yoldan sapmış şeytan gruplarının saldırılarından ve Güneş başta olmak üzere başka uzay yapılarından gelecek*

elektromanyetik etkilerden koruyacak ve bizlerin de henüz bilemediğimiz nice önlemler olduğunu düşünüyorum.

**Göğün yaratılışı, ayrıca A'raf-54 ncü ayette de açıklanmıştır. Yaratma aşamalarını toparlarsak 2 aşamada Dünya toprağı, 2 aşamada Gökler ve bir aşamada da koruyucu olarak yıldızlar, 4 aşamada ise Dünya'nın yüzeyindeki ürünlerin yaratılması ve düzenlenmesi şeklinde, toplam 9 dönemde /aşamada olmuştur. A'raf-54 ncü ayette Dünya'nın yaratılışı ile yapılandırılması için 6 dönem /aşama belirtilmekte olup, bu işlem sırasında aynı anda olmak üzere Gökler için de 3 dönem birlikte işlem olmuştur.*

13. Ya Muhammedl Şirk koşanlar ve riyakârlar ile Senden ve bildirdiklerimizden yüz çevirmekte devam etmekte olanlara de ki: "Sizi Ad ve Semud kavimlerinin başına gelen yıldırım çarpma felaketine benzer bir felakete uğramayasınız diye uyarmaktayım". 14. Zamanında gönderdiğimiz elçiler, Ad ve Semud halkına, her türlü ikna yoluyla yaklaşarak devamlı "Tek Allah'a ibad edin ve O'na şirk koşmayın ve riyakârca davranmayın" diyerek uyarıda bulunmuşlardı. Onlar ise, " Eğer Rabbimiz dileseydi Melek bir elçi indirebilirdi. Siz de bizim gibi bir insansınız. Bundan ötürü sizin getirdiğinize inanmıyoruz" diyerek karşı çıkmışlardı.

15. Ad halkı yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamış ve "Bizden daha güçlü kim var?" diye kibirlenmişlerdi. Kendilerini yaratan Allah'ın onlardan daha güçlü olduğunu anlamamışlar ve ayetlerimizi bilerek inkâr etmişlerdi. 16. Nihayet onlara amellerinin karşılığı olan azabın bir kısmını Dünya hayatında tattırmak için, uğursuz diye nitelendirdikleri günlerde üzerlerine sert bir rüzgâr göndermiştik. Ahret azabı ise daha ağırdır ve o sırada hiçbir yardım da görmeyecekler.

17. Semud halkını da elçilerimizle uyarmış ve onlara doğru yolu göstermiştik. Ne var ki onlar kör gibi yanlış yolu /karanlığı doğru yola /aydınlığa tercih etmişler ve sonunda yaptıklarına karşılık, onları alçaltıcı bir azap olarak yakıcı bir yıldırım yakalamıştı. 18. İman edip, Allah'a karşı takva sahibi olanları ise kurtarmıştık.

19. Tek Allah'a iman yerine O'na şirk koşan ve riyakâr davranışlar gösterenlerin ateşe sürüklenerek atılmaları için toplanacakları mahşer günü, 20. Onların işitme ve görme organları ile derileri, tüm amelleri hakkında tanıklık edeceklerdir.

**Şahitlik edecek olan vücut organları değil de, bu organlar tarafından işitilen sesler, görülenler ve deri ile hissedilen duyulardır. ve bunların ilahî kayıtlama sisteminde kaydolan kayıtlarıdır. Demek ki bu vücut kısımlarından çıkan enerjiler sürekli kaydedilmektedirler ve bu kayıtlar hesap günü olan mahşerde şahitlik edeceklerdir.*

21. Onlar ise önce derilerini kastederek, "Nasıl olur da bize karşı tanıklık edebiliyorlar?" diye kendi kendilerine soracaklar. Bu soruya kayıt göndermiş olan organları "Her şeyi konuşturan Allah bizi de konuşturmakta. Sizi ilk yaratan O'dur ve işte O'nun huzuruna şimdi tekrar döndürülüyorsunuz" diye cevap verecekler.

22. Sizler ise ne işitme ve görme organlarınızın, ne de derilerinizin aleyhinizde tanıklık yapacağını aklınızın ucundan bile geçirmiyor ve yaptıklarınızdan çoğunu Allah'ın bilemeyeceğini sanıyordunuz. 23. Rabbinizin gücü hakkında beslediğiniz ön yargılı yanlışlarınız /zan edişleriniz var yal İşte sizi mahvetmekte olan bu ön yargılarınız /zan edişleriniz olmakta ve böylece kaybedenlerden olmaktasınız.

24. Allah'a şirk koşup, bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümleri inkâr eden küfre sapmışların yerleri artık dayanılması oldukça zor olan ateş olacaktır. Mahşerde af dileseler bile, iş işten geçmiş olduğu için de bu istekleri kabul edilmeyecektir. 25. Böylelerinin sabit fikirli fanatik olanlarına birtakım kişileri onlara arkadaş olarak yönlendirmekte ve yaptıkları ve yapacakları tüm amellerini, kendilerine cazip göstermekteyiz ki, olumsuzlukları iyice pekişmiş olsun. Böylece, kendilerinden önce gelip geçmiş Cin ve İns toplumları için gerçekleşmiş o azap tehdidi, kendileri için de hak olmuş olsun. Çünkü bu tipler aşırı bir olumsuzluk içindedirler.

**"Arkadaşını söyle, senin ne olduğunu söyleyeyim" sözüne uygun bir ayet. Ayete göre kıyamet ve azap konusu hem insanlar, hem Cin nesli için olacaktır. Bu iki neslin mahşerde aynı yerde mi, farklı yerlerde mi toplanacakları konusunda açıklamaya rastlamadım. Ancak Vakıa-4-12 nci ayetlerde, mahşerde insanların 3 ana grupta olacakları ve bunlardan 2 sinin sağ, birinin de kuzey /sol tarafta toplanacakları açıklandığına göre, Cin nesli de diğer taraflarda mı olacaklar diye bir soru akla geliyor. En'am-38 nci ayette de bütün yaratılmışların mahşerde hesap vermek üzere toplanacakları da açıklanmaktadır. Peki bunlar da hangi tarafta toplanacaklar? Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

26. Şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanlar, "Bu Kur'an anlatılırken dinlemeyin, hatta rahatsız edici gürültü çıkarın, böylece başkalarının dinleyip anlamalarını engellemiş olursunuz" diyerek Kur'an'ın öğrenilmesini engellemeye çalışıyorlar. 27. Onlara kesinlikle şiddetli bir azabı tattıracağız ve

yaptıklarının karşılığı olacak bir ceza ile onları cezalandıracağız. 28. Şu bilinsin ki, şirk koşarak Allah'a önceliği vermemelerinin ve ayetlerimizi bile bile inkâr etmelerinin bir karşılığı olarak Allah düşmanlarının cezaları işte bu Cehennem ateşi olacaktır ve Cehennem onların sürelerce yurtları kalacaktır., 29. O zaman da onlar "Rabbimiz, Cinlerden ve İns'lerden /Öğrenci Ruh'lardan bizi saptıranları bize göster, onları ateş içindeki ayaklarımızın altına alalım da, bizlerden daha beter olsunlar" diyerek hatalarına sürükleyenlerin de cezalandırılmalarını isteyeceklerdir.

**Kur an'ı anlamak istedikleri halde, "Siz Kur'an'ı anlayamazsınız, O'nu sadece biz anlarız, O'nu ancak bizden öğrenebilirsiniz", "Kur'an, ancak Arapça okunursa sevaptır". "Anlamasan bile Arapça telaffuz etmen bile yeter" deyip insanları anlamadığı dil olan Arapça okumaya zorlamak, ancak duygusal tatmin sınırında kalacak boş bir zaman harcama, dolayısıyla insanları Kur'an'dan uzaklaştıran ve anlaşılmasını engelleyen bir uğraştır. Ve şirk koşmakta olanların tek hedefi de, gürültü çıkaranlar gibi daima Kur'an ve insanları Kur'an'ı anlamaktan uzaklaştırma çabaları olmuştur. Kur'an'dan uzaklaşma konusu ayrıca Furkan-30 ncu ayette belirtilmiştir.*

30. "Tek Rabbimiz Allah'tır" diyerek iman eden ve dosdoğru yolu izleyenlerin ölümleri anında Melekler yanlarına gelecekler ve "Korkmayın, üzülmeyin, sizi vaad edilmiş olan Cennetle müjdeliyoruz ve 31. Biz dünya yaşamında, sizin dostunuzduk /evliyanız idik, Ahret yaşamında da Biz sizin dostunuz olacağız. Cennette nefsinizin çektiği ve istediğiniz her şey size sunulacak, 32. Bağışlayan ve sevgisi ile merhameti bol olan Allah'ın bir ikramı olarak" diye kulaklarına fısıldayacaklar.

33. Başka dengi olmayan tek Allah'a dua eden, salih ameller gerçekleştiren ve "Ben tek Allah'a içtenlikle teslim olanlardanım /Müslümanlardanım" diyenden daha güzel inançlı kim olabilir?

34. Ya Muhammed! Şunu iyice bil ki, olumlu ve olumsuz ameller bir değildir. Bu nedenle aranızda düşmanlık /küskünlük olsa bile, Sen en iyi biçimde ve düşmanını mahcup edecek şekilde güzelce karşılık ver. Çünkü bir süre sonra, aranızda düşmanlık bulunan kişinin, sımsıcak bir dost oluverdiğini görürsün. 35. Böylesi bir kötülüğü iyilikle savma durumuna, ancak güçlüklere karşı sabreden ve çok başarılı puan sahibi olan makbul kimseler eriştirilir. 36. Gerçek şu ki, zihninde olumsuz bir düşünce oluşur oluşmaz, şeytanın destekleyici fısıltıları da hemen başlar ve Seni kandırıp olumsuz niyetini yapmanı benimsetmeye çalışır. İşte böyle olumsuz bir düşünce oluştuğunda hemen "Esteuzu Billahi" deyip Allah'a sığın ve O'nu yardıma çağır. Çünkü Allah her şeyi işiten ve her şeyi bilendir.

**Nahl-98 nci ayette, Kur'an okumaya başlarken de Euzu billahi mineşşeytanirreciym = Allah'ım, kovulmuş olan şeytandan koru" denmesi önerilmektedir.*

37. Gece ve gündüz, Güneş ve Ay, Allah'ın ayetlerinden, yaratma gücünün sadece delillerindendirler. Bu nedenle Güneş'e ve Ay'a secde etmeyin. Eğer ibad etmek /kulluğunuzu ifade etmek istiyorsanız, bunlara değil, onları yaratan Allah'a secde /eğilip kulluğunuzu ifade edin /namaz kılın.

**Burada "secde etmek", "Bağlılığı, kulluğu ifade etmek, eğilip kapanmak, namaz kılmak" anlamlarındadır.*

38. Bazı insanlar kibirlenip Allah'a secde etmekten ve O'nu tespih etmekten /övüp yüceltmekten kaçınabilirler. Ancak bilin ki Rabbinin kibirlenmeyen insanları ile diğer tüm yarattıkları ise hiç yorulmadan, gece gündüz Allah'ı sürekli anmakta /tespih etmekte /sadece O'na ibad etmekte /kulluklarını ifade etmektedirler.

39. Kibirlenip Allah'a secde etmekten /sadece O'na kulluk etmekten /eğilip namaz kılmaktan kaçınanlar bilsinler ki, kupkuru gördüğünüz toprağın üzerine yağmur yağdırdığımızda, canlanıp kabarması da Allah'ın ayetlerindendir /gücünün delillerindendir. Kupkuru toprağı dirilten, ölüleri de diriltir. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter.

**Çünkü hesap vermek üzere mahşerde toplanacak olan bedenlerimiz değil, Dünya eğitiminde olan öğrenci Ruh olacaktır. İşte bu diriliş, insanlar anlasınlar diye kuru toprağın dirilişi ile sembolleştirilmiştir. Aynı zamanda bildirdikleri ile Kur'an da insanı uyaran ve gerçeklere dirilten bir etkiye sahiptir.*

40. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki, ayetlerimizi red edip çarpıtıp, saptıranlar da bizden gizli kalmaz. Ateşe atılacak olan mı, yoksa kıyamet /toplanma diriliş gününde güven içinde Bize gelecek olan mı daha iyidir? Siz istediğinizi yapın, Allah yaptıklarınızı elbette görendir. 41. Kendilerine zikrin /Kur'an'ın mesajları ulaştıktan sonra onu inkâr edenler bilsin ki, o eşsiz yücelikte bir kitaptır /Kur'an'un Aziz'dir. 42. Açık veya gizli, tüm bildirdiği gerçeklerden herhangi birini çürütecek batıl /gerçek dışı hiçbir şey ve çelişki yoktur. Çünkü Kur'an, her şeye hakim ve her teşekküre layık olan Allah tarafından indirilmiş mükemmel ve çelişkisiz ilahi bir kitaptır.

43. Ya Muhammedl Senin için şimdi söylenenlerin aynısı Senden önceki elçilere de söylenmişti. Dolayısıyla, Sana söylenenleri sakın kendine dert etme. Çünkü senin Rabbin çok bağışlayıcı olmasının yanında, hak edene de çok acı azap verendir.

44. Eğer Biz Kur'an'ı anlayamayacağınız ana dilinizden başka bir dilde ve zor anlaşılır bir şekilde indirseydik, şirk koşan ve riyakâr olanlar diyeceklerdi ki "Onun ayetleri anlayacağımız bir dilde ve kolayca anlaşılır açık /arabiyyen bir şekilde olmalı değil miydi? İnsana hiç anlayamayacağı ve yabancısı olduğu dilde bir kitap olur mu?". Ya Muhammedl İster ana dilde veya başka herhangi bir dilde olsun, "O Kur'an, içten iman etmiş olanlar için, anlayıp düşündüklerinde doğruya erdirici bir rehber ve doğruya /hidayete ulaştırıcı bir şifadır. İman etmemiş olanlara gelince, ana dilleri ile ve açık, kolay olarak işitip anladıkları halde onların kulaklarında bir ağırlık varmış gibi anlamazlar ve ana dilleri ile olmasına rağmen, sanki uzak bir yerden bağırılıyor da, ne söylendiğini anlamıyorlarmış gibidirler.

**Kur'an, indirildiği ilk toplum anlasın diye ana dilleri ile indirildiğine göre, her topluma da ana dilleri ile sunulmalıdır ki, anlayıp, Allah'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri olan Dinin kurallarını benimseyip ona göre yaşasınlar ve olumlu puanlar alıp, yanlışlar yapmasınlar. Aynı vurgu ayrıca Meryem-97, Ra'd-37, Yusuf-2-3, Zuhruf-2-3 ve Zumer-28 nci ayetlerde de yapılmıştır. Kur'an, muhkem /değişmez amaç hükümlerini öğrenip doğruya yönlendirmesi özelliği ile şifa verici olarak tanımlanmıştır.*

45. Gerçek şu ki Biz, ihtilafa düşmesinler diye Musa'ya Kitabı toplumunun ana dili ile indirdik. Buna rağmen inkar eden Yahudiler de, aynen Araplar gibi, inanan ve inanmayan şeklinde bölündüler. Rabbinin vermiş olduğu hesap günü sözü olmasaydı, ihtilafa düştükleri gerçekler açıklanır ve karmaşıklıkları giderilirdi. Gerek Yahudiler ve gerekse başka inançtaki şirk koşanlar ve riyakarlar, Kur'an'dan derin bir şüphe ve zan /ön yargı içindedirler.

**İşte bu nedenle de menfaatlerine engel olmaları nedeniyle Hz. Muhammed'in amcaları dahil, Emevi ve akabinde Abbasiler yanında Yahudiler de Kur'an'a savaş açtılar. Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uymayan ve dolayısıyla sahih olmayan binlerce rivayet ve söz uydurup Kur'an'da olmayan sözde dini kurallar ve haramlar türettiler. Okuyunca "yanlış yaparsam günah işlemiş olurum" endişesi pompalandığı için korkulup uzak durulan Kur'an'ın yanına, günah işleme korkusu olmadan yaklaşılan ve Kur'an ayetleriyle uyuşmayan rivayet şeklindeki hadisler ve ilmihal kitapları koydular ve insanları bunları "Okunması sevap grubuna" yerleştirip Kur'an gibi önemsetmeye yönlendirdiler*

46. Kim ki Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalır ve salih ameller gerçekleştirirse kendi nefsinin yararınadır. Kim de olumsuz amellerde bulunursa kendi nefsinin zararınadır. Şüpheniz de olmasın ki Rabbin, kullara asla haksızlık yapmaz ve zulümde bulunmaz.

**Çünkü sınavlar nefslere göre yapılmakta ve her an hesaba nefsler çekilmekte ve mahşerde de son hesaba çekilecek olan da nefsler olacaktır.*

47. Kıyamet saatinde /mahşer gününde oluşacak Dünyanın yeni jeolojik yapılanmasının bilgisi sadece Allah'a ait bir bilgidir. Allah'ın bilgisi olmadan ne meyveler kabuklarından çıkabilir, ne de bir dişi hamile kalır veya doğum yapar. Allah, "Hani Benim ortaklarım /şirk koşulanlarım nerede?" diye seslendiği gün şirk koşulanlar, "Allah'tan önce veya O'nun kadar değer verdiklerine ibad edip amelde bulunanlara biz, böyle yapın demedik ve onların yaptıklarından biz sorumlu değiliz" diyerek kendilerini savunacaklardır. 48. Şirk koşanların daha önce yardım ve şefaat için çağırdıkları şeyler, mahşerde zaten onlardan oldukça uzaklaşmış olacaklardır. Kaçacak bir yerleri olmadığını da anlayıp onlar da hesabın sonunu bekleyeceklerdir.

49. Özellikle imanı içten olmayan insan, iyilik istemekten ve iyilik gelsin diye dua etmekten ve umutlanmaktan bıkmaz. Ancak kendisine bir kötülük dokunduğunda çabucak umutsuzluğa ve kötümserliğe kapılır.

50. Yine insan, uğradığı herhangi bir sıkıntısının ardından kendisine Bizden bir rahatlama geldiğinde "Bu benim becerim ve hakkımdır, kıyamet anının da geleceğini hiç sanmıyorum. Rabbime döndürülürsem de, O'nun katında benim için daha güzel şeyler olacağını düşünüyorum" demeye başlar. Böylesine küfre sapıp Allah'ı öteleyenlere, yapmış oldukları bu yanlışlığı ve bir nevi şirk koşma olan bu yaklaşımlarını elbette yüzlerine vuracağız. Ve mutlaka karşılık olarak çetin bir azap tattıracağız. 51. İnsana bir nimet verdik mi, işte böyle hemen kibirlenip Bizden yüz çevirir ve unutur. Başına bir sıkıntı geldiğinde ise hemen hatırlayıp Biz'e dua edip yardım istemeye başlar.

52. Ya Muhammedl Kur'an'ı inkar edenlere de ki: "Ya o Kur'an Allah'tan indiyse ve siz de onu red etmiş ve yalanlamış iseniz? Buna karşı kesin bir tavır alandan daha sapkın kim olabilir?"

53. Kur'an'ın gerçek olduğunu ve varlığımızın belirti ve belgelerini, hem kendi nefslerinin /vücutlarının mükemmelliğini anlayınca, nem de uzayı /evreni çözdüklerinde insanlara zaten göstereceğiz. Böylece Rabbin her şeyi kuşatmış olduğunu ve her şeyde bulunduğunu görmeleri /öğrenmeleri, onların iman etmeleri için yeterli değil mi? 54. Aslında insanlar Rab'lerini bulacakları konusunda bir şüphe içindedirler. Hâlbuki Allah, her şeyi bilgisi ve yönetimiyle kuşatmıştır ve dikkat eder, ilim yapıp araştırırsanız O'nun varlığını mutlaka fark edersiniz. *Demek ki Allah'ın varlığı ve gücü ile ilahi bilgiler, yeryüzü ve gökyüzüne ilişkin ilim yapıldıkça ve bilimsel düzey arttıkça fark edilecek. Aynı uyarı Yunus-101 nci ayette de yapılmıştır.

62. ŞURA (42)

(Danışma)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1-2. Ha, Mim, 'Ayn, Sin, Kaf.

3. Ya Muhammedl Üstün /Aziz ve her şeyin hakimi olan Allah, Sana ve Senden önceki elçilere işte böyle vahyeder.

4. Göklerde ve yerde ne varsa hepsini Allah yarattı ve tek sahibi O'dur. Allah uludur ve en güçlü olandır.

5. Gökler, Allah'a olan saygıdan ötürü neredeyse çatlayacak gibi titreşiyor, Melekler de Rab'lerini sürekli hamd ederek anıyorlar /tespih ediyorlar ve yeryüzündekiler için bağışlanma diliyorlar. Aklınızı başınıza toplayın ve bilin ki esirgeyen, bağışlayan sadece Allah'tır.

**Göklerde ve Meleklerde hata yapma ve dolayısıyla da günah işleme olmadığı için, bağışlanma söz konusu edilmemiştir. Böylece bağışlanma isteği sadece yeryüzündeki canlılar için olmaktadır.*

6. Allah'tan başkasını veliler /dostlar edinen ve Allah ile arasına aracı koyarak şirk koşmuş olanları Allah izlemektedir. Ya Muhammedl Sen de bil ki, onların vekili /sorumluları değilsin. 7. Şunu iyice bilesin ki Biz, Sana Kur'an'ı apaçık ve kolaylaştırılmış /arabiyyen bir kitap olarak vahyettik ki, Ana Kent Mekke'deki Arapları ve dışındaki insanları, gelmesinde asla kuşku olmayan toplanma /mahşer gününe karşı uyarabilesin. O toplanma /mahşer günü insanlardan bir kısmı Cennete, bir kısmı da alevli Cehenneme gireceklerdir.

8. Allah isteseydi tüm insanları inanmış tek bir toplum /ümmet yapardı ve uygun gördükleri de rahmetine kavuşurlardı, Ancak şirk koşan ve riyakâr zalimlerin ise, ne bir dostları /velileri, ne de herhangi bir yardımcıları olmayacaktır. 9. Onlar ise Allah'tan başka veliler /sözde dost ve yardımcılar edinmiş olduklarını zannediyorlar. Hâlbuki tek veli /gerçek dost ve yardımcı Allah'tır. Ölüleri dirilten, her şeye gücü yeten /Kadir olandır O.

10. Bu mesajın /Kur'an'ın herhangi bir yerinde anlaşmazlığa düşer ve ortak bir görüşe varamadığınız bir hüküm olduğunda, o hükmü Kur'an'da arayın veya Allah'a bırakın. O sizi mutlaka bir sonuca ulaştırır. İşte bu Allah, benim Rabbimdir. Ben sadece O'na güvenir /tevekkül eder ve O'na yönelirim.

**Dikkat edilirse, o zamanki toplumlar için, sorunlarının çözümünün Kur'an'ın hem muhkem /değişmez amaç hükümleri, hem de müteşabih araç mesajlarda bulunduğu belirtilmektedir. Ancak zaman geçip, toplumsal değişimlere göre, müteşabih /değişken araç kuralların değişime uğrayacağını, ancak muhkemlerin /değişmez amaç kuralların Kur'an şeriatı olarak kıyamete kadar kalacağını Temel Kavramlar bölümünde ve Al-i İmran-7 nci ayetin dipnotunda belirttim.*

11. Rabbim olan Allah, gökleri ve yeri hiç yoktan yaratandır /Fatır olandır. Birbiriniz için kendi nefsinizden eşler var etti ve hayvanlardan da çiftler yarattı. Böylece de birbirinizi dölleyerek /ekerek, kendi kendinizin çoğalmanızı sağlamaktadır. Allah, yaratılanların hiçbirine benzemez. O her şeyi işiten ve görüp fark edendir /Semi' ve Basir'dir.

12. Göklerin ve yerin tüm kontrolü ve idaresi Allah'ın yetkisindedir. O arzu edip çalışan ve gayret edene rızkı bol verir, çalışmayandan da ölçülendirip kısar. Çünkü Allah her şeyi en iyi bilendir.

**Demek ki, bütün canlılar gibi insanlar da sürekli bir değerlendirilme süreci içindedirler. Değişken puanlarına göre de hak ettiklerine veya yeni sınavlarına göre rızıklandırılmakta veya mahrum edilmektedirler.*

13. Ya Muhammedl Daha önce Nuh'a, İbrahim'e, Musa ve İsa'ya öğütlediğimiz dinin kurallarının aynısını, şimdi de Sana vahyediyoruz /bildiriyoruz. Onu, sizin için ilke /prensip haline şöyle getirdik ve "Dini dosdoğru uygulayın

/muhkem /değişmez amaç hükümlere göre uygulayın, uydurduğunuz rivayetler veya farklı yorumlarınızla ayrılığa /fırkalaşmalara /hizipleşmelere düşmeyin" diyerek de uyarıda bulunduk. Fakat kendilerini çağırdığın bu ilke, şirke bulaşanlarla riyaya karışanlara çok ağır gelmektedir. Şu bir gerçektir ki Allah, uygun bulduğu kimseyi elçi olarak seçer ve kendisine içtenlikle yöneleni de, karşılık bir ödül olarak dosdoğru yola ulaştırır.

14. Ne yazık ki, kendilerine kitap verilenler de, vahiy yolu ile kendilerine gerçek bilgiler geldiği halde, sırf aralarındaki kıskançlık ve çekişme yüzünden ayrılığa düştüler ve farklı gruplar oluşturdular. Eğer, belli bir zamanda hesap günü olacağına dair, Rabbinin verilmiş bir vaadi olmasaydı, onların amelleri hemen değerlendirilir ve sonuç kararları verilirdi. Onlardan sonra gelen ve kitaplara mirasçı olanlar da, maalesef Kur'an'a ve önceki kitaplara kuşku içinde bakmaya devam ediyorlar.

15. Ya Muhammedl Sana bildirdiğimiz gibi, Sen çağrına ve dine davete devam et ve kendin dini dosdoğru /Seninle yapmış olduğumuz anlaşmaya sadık kalarak uygula. Şirk koşanların ve riyakârların uyguladıklarına uyma ve onlara de ki: "Ben, Allah'ın kitaptan bana indirdiğini tebliğ etmem ve aranızda adaletle davranmakla emrolundum. Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size yazılıp değerlendirilmekte ve yaptıklarımızdan sorumlu olmaktayız. Bizimle sizin aranızda aslında tartışmamızı gerektiren bir sorun yoktur. Ayrıca şüpheniz de olmasın ki, sonunda hesap vermek üzere Allah bizi huzurunda bir araya toplayacak ve gerçekleri mutlaka öğreneceğiz".

**Bu ayet ile Hz. Muhammed'e Kur'an'ın canlınuygulayıcısı olma görevi verimiştir.*

16. Elçinin bildirdiği gerçekler hakkında halâ tartışanların ileri sürdükleri görüşleri, Rableri tarafından kabul edilecek gerçekler değildir. Bu nedenle de onlara karşı bir öfke oluşmuştur ve çetin bir azap da olacaktır.

17. O Allah ki, kitabın buyruklarını gerçeklere ve belirlenmiş bir ölçüye göre indirmiştir. Ki herkes biran önce doğru yola yönelsin. Çünkü kıyamet saatinin yakın olup olmadığını kimse bilemez.

18. Kıyamete inanmayanlar ona meydan okurcasına "Gelecekse haydi gelse de görsek" diyorlar ve bir an önce gelmesini isteyip alay da ediyorlar. Kıyamete inananlar ise, ondan endişe duyarlar ve o günün gerçekleşeceğini bilirler. Ey insanlar! Şunu bilin ki, kıyamet konusunda şüphe duymakta olanlar çok büyük bir yanılgı /dalalet içindedirler.

19. Şüpheniz de olmasın ki Allah, kullarına çok lütufkârdır /cömerttir. O, çalışan /iyi niyetle çaba gösteren herkese ayırım yapmadan ve onları rızklandırarak karşılığını verendir. Ve O, güçlüdür /Kaviy'dir ve her şeyden üstündür/Aziz'dir.

20. Kim Ahret ödülünü ister ve bu hedefle çabalayıp, olumlu ameller gerçekleştirirse, onun hak edeceği ödülünü mutlaka arttırırız. Dünya imkânlarına öncelik verip didinene ise istediğini Dünyada veririz. Ancak bu verdiğimiz, sadece Dünya yaşamı için yarayacak, Ahret için ise herhangi bir faydası olmayacaktır.

**İmanlı olanın salih amellerinin, diğer bir ifade ile Müminliğinin hem Dünyada, hem de Ahrette değerlendirilip karşılıklarının verileceği, imansız ve şirk koşmuş olarak bu amelleri gerçekleştirenlerin (Mümin olmayıp sadece Muhsin olanın) ise karşılıklarının sadece Dünyada verileceği ve Ahrette ise yaramayacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

21. İşte sadece Dünya süsünü tercih edenlerin ve şirk koşanların, Allah'ın dininde olmadığı halde, dini şeriatlar /kurallar ortaya koyan başka ilahları mı var ki öyle davranıyorlar? Daha önce belirlenmiş hesap günü kararı olmasaydı, onlar için hesap daha Dünyada iken sonlandırılır ve karşılığı olan azap hemen verilirdi. Şüpheniz olmasın ki, Allah'ın dinine ilave yapanlara, dinin gerçeklerini gizleyenlere ve böylece insanları Dünya süslerine hedeflendiren zalimlere şiddetli bir azap olacaktır.

22. Böylesi zalimlerin yaptıkları yanlışların karşılıkları mahşer günü azaplarla karşılanırken, onların korkudan titreştiklerini görürsün. İman edip, salih ameller gerçekleştirenler ise, Cennetlerin bahçelerinde olacaklardır. Orada Rabbin izniyle diledikleri her şeyleri karşılanacaktır. İşte bu, büyük bir lütuftur ve hak edilecek bir ayrıcalıktır.

23. İşte Allah, iman edip, salih ameller gerçekleştirmiş olan (Mümin) kullarını böyle sevindirir. Ya Muhammedl Sen insanlara şunu de; "Ben sizden, tebliğ ettiklerim karşılığında bir ücret istemiyorum. Sadece birbirinize akraba gibi ve sevgiyle yaklaşmanızı istiyorum". İnsanlar şunu bilsinler ki, kim birbirine güzellikle ve sevgiyle yaklaşırsa, onun sevgisini daha da ekleyerek güçlendiririz. Şüphesiz Allah, bağışlayandır /Gafur'dur ve yapılan olumlulukları takdir eden ve hakkıyla

ödülünü verendir /Şekür'dur.

24. Allah'a şirk koşanlar ve riyakarlar, "Muhammed Allah hakkında yalan uyduruyor" diyorlar. Biz, öyle bir şeyin olmadığını biliyoruz. Ya Muhammed! Böyle bir hatan olmuş olsa Allah, kalbini hemen temizler, bildirdiğimiz gerçeklere uymayan batıl /hatalı düşüncelerin ve niyetin varsa onları yok eder ve bildirdiklerine uygun olan gerçekleri yerleştirir. Şüphen de olmasın ki Allah, gönüllerdeki en gizli düşünceleri bilendir. 25. Ve Allah, kullarının işledikleri hatayı bir daha yapmayacaklarına söz verişleri olan tevbelerini kabul edip günahlarını bağışlayan ve yaptıklarını da bilendir.

**Aynı hatayı bir daha tekrar yapmayacağına dair söz vererek tevbe etmek, geçmişe yönelik bir anınma duası gibidir.*

26. Yine Allah, iman edip, salih ameller gerçekleştirenlerin çağrısına /duasına yanıt veren ve onların iyiliklerini arttırandır. Şirk koşan ve riyakarlara, yani küfre sapmış olanlara ise, hak etmiş oldukları şiddetli azabı verendir.

27. Ey insanlar! Şunu bilin ki, eğer Allah bütün kullarına rızkı aynı şekilde ve bol bol verseydi, şüpheniz olmasın ki çoğu yeryüzünde azardı. Onun için Allah her şeyi, uygun görülen ölçüde ve farklı farklı indiriyor. Çünkü Allah, kullarından sürekli haberdardır, her şeylerini de çok iyi gören ve bilendir.

**Dolayısıyla insanlar her an izlenmekte, değerlendirilmekte ve buna göre de nimetler belirlenmektedir. Ayrıca insanlar, alıcı ve verici enerjilerle İlahi İdare Merkezi ile de sürekli bir iletişim süreci içindedirler.*

28. O Allah ki, kulları umutlarını kesmişken, yağmuru yağdırır ve rahmetini her tarafa yayar. Ve Allah, her türlü teşekküre /hamd edilmeye layık tek dosttur /tek Hamid ve tek veli'dir. 29. Gökleri, yeri ve ikisi içinde bulunan çeşitli canlıları /dabbeleri yaratıp yayması da, Allah'ın varlığının ayetlerindendir /işaretlerindendir /delillerindendir. Dolayısıyla dilediği zaman onları toplamaya da gücü yetendir.

**Dolayısıyla Allah, gök ve yeryüzündeki yarattıklarına bakılıp, bünyelerinde gizlediği bilgiler araştırılarak anlaşılacak bir farkındalık halidir. Her insanın da bu farkındalığı farklı olacağına göre, Allah da insan sayısı kadar tanımlanacak demektir.*

30. Ey insanlar! Gerçek şu ki, başınıza gelen her sıkıntı, kendi iradenizle yaptığınız yanlışların /olumsuzlukların bir sonucudur. Şunu da bilesiniz ki, uygun görülen birçoğunu da Allah affetmektedir. 31. Siz, yeryüzünde Allah'ı aciz bırakamazsınız. Sizin Allah'tan başka bir dostunuz /veliniz ve yardımcınız /Nasır da yoktur.

**Bir sıkıntı, ya puan durumu nedeniyle hak edilmiştir, ya bir sınav içindir (Zumer-49), ya olumlu bir puan durumunu pekiştirmek içindir veya sınırda olan olumsuz bir puanı olumluya çevirmek amacıyla verilen son fırsattır veya çevremizde bulunan bir veya birden fazla kişinin sınavı için görevlendirilmiş olmamız nedeniyledir (Furkan-20, En'am-129, Mümtehine-5, Muhammed-4). İşte bizler, bir sıkıntının gerçek nedenini bilemeyeceğimize göre, yapacağımız tek şey, daima sabretmek ve şükredip dua etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabamıza devam etmektir.*

32. Suya koyduğu kaldırma yasası gereği gemilerin yüzmesi ve dağlar gibi iri olsalar bile denizde akıp gitmeleri de Allah'ın varlığının ayetlerindendir /delillerindendir. 33. Allah dilerse rüzgarı durdurur veya suya koyduğu yasayı alır ve o yelkenli gemiler suyun üzerinde hareketsiz kalır veya suyun dibine batar. Bu örnekte gizlenmiş olan bilgiyi öğrenmek üzere ilim yapan ve sabredip gerekli çabayı gösteren ve elde ettiği bilgilerin karşılığı olarak da Allah'a teşekkür eden kişi için, yararlanılacak çok bilgiler /ibretler vardır.

34. Yine Allah, yaptıkları olumsuzluklar yüzünden geminin içindekilerden puanlarını uygun bulduklarını helâk eder. Ama puan durumları sınırda olanları affederiz ve kurtarırız ki, bu yaşadıklarını düşünsünler, ayetlerimizi tartışsınlar ve kendileri için kaçacak bir yer olmadığını ve istenirse kesinlikle yok edilebileceklerini de anlayıp kendilerini düzeltsinler diye.

**Böylesi küçük günahların aflarının, ancak 40 lı yaşlar olan "Dinsel olgunluk yaşı" öncesi için söz konusu edileceği Ahkaf-16 ncı ayette belirtilmiştir.*

35. Şunu iyice bilsinler ki, bildirdiklerimizi sorgulayıp şüphe ile karşılayanlar için kesinlikle kurtuluş yoktur. 36. İnsanlara verilen nimetlerin amacı, Dünya hayatının devamının sağlanması içindir. Ancak iman etme ve sadece Rabbe güven duyulması /tevekkül edilmesi, Allah'ın yanında bu nimetlerin çokluğundan daha makbuldür ve bu davranış Ahret hayatı için daha da gereklidir.

37. Sadece Rablerine inanıp tevekkül edenler, büyük ism'lerden /başka haram veya günaha yol açma riski olan davranışlar ile yasal olmayan işlerle haksız

kazançlardan kaçınırlar ve öfkelerine engel olup kendilerine yapılanları bağışlarlar. 38. Ayrıca Rablerinin bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uymak üzere gayret ederler, salâtı yerine getirirler, işlerini şura prensibi gereği aralarında danışarak /tartışarak çözerler ve kendilerine verdiğimiz imkânlardan muhtaçlara pay ayırırlar /infak ederler. 39. Herhangi bir haksızlığı görünce de, o haksızlığı gidermek için yardımlaşırlar.

**Buradaki 'Ekamus salâte" ifadesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun" anlamındadır. Ayette önerilen şura prensibini Al-i İmran-159 ve Bakara-104 ncü ayetler ile birlikte değerlendirdiğimizde, idarecinin ve yasaları yapacak bir nevi danışma meclisinin veya yine seçilmiş bir meclisin gerekliliği, diğer bir ifade ile Cumhuriyet ve Demokrasi sisteminin istendiği görülmektedir. Bu sistem, Emeviler tarafından hanedanlık krallığına ve din temelli idareye dönüştürülmüştür. Ayetin ' Onlar işlerini şura prensibi gereği aralarında danışarak /tartışarak çözerler" cümlesi, Kurtuluş savaşı sırasında kurulan 1 nci TBMM'de Başkanlık kürsüsünün arkasında yazılıydı.*

**Büyük günahlar için Necm-32 nci ayetin dipnotuna bakınız*

40. Ey insanlarl Şuna dikkat edin ki, bir kötülüğün /sıkıntı verici bir davranışın cezası benzeri bir kötülüktür /davranıştır. Ancak kim affeder ve barışmayı tercih ederse, onun ödülü Allah'a aittir. Ve Allah, sınırı aşan zalimleri kesinlikle sevmez.

**Öldürenin, öldürülenin ailesi tarafından fidye karşılığı af edilmesinin tercih edilmesi önerilmekte ve bu davranışın da, af edenin günahlarını sileceği Maide-45 nci ayette açıklanmaktadır. Böylece de Kan davasının önüne geçilmekte ve yasaklanmış olmaktadır.*

41. Şüpheniz de olmasın ki, haksızlığa /zulme uğrayıp haklarını arayan, kendini savunmak için direnen ve hakkını ezdirmeyenler kınanmazlar ve cezalandırılmazlar.

**Aynı vurgu, İsra-53 ve Nisa-148 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

42. Ancak haksız yere insanların maddi-manevi-bilgi-huzur gibi imkânlarını gasp ederek onlara zulmedenler ve yeryüzünde haksız yere saldıranlar /terör estirenler mutlaka cezalandırılır. 43. Fakat böylesi haksız saldırılara sabretmek ve bağışlamak, şüphesiz en zor ve çok üstün bir davranıştır.

**Haksızlığa sabretmenin ve bağışlamanın, ancak ileri tekâmül aşamasına varmış kişilere özgü bir davranış olduğu vurgulanmaktadır. Fakat bağışlamanın da hak eden ve istismar etmeyecek kişiye yapılması da göz önünde bulundurulmalıdır diye düşünüyorum.*

44. Her türlü ikâz ve olumlu yaklaşımlara rağmen zulüm ve saldırıda direnenlerin ise, Allah'tan başka bir koruyucusu /velisi kalmamış demektir. İşte mahşerde onların karşılık olarak hak ettikleri azabı çekerken, "Bizim için keşke bir kurtuluş yolu olsa" diyerek pişmanlık içinde çırpınışlarını göreceksin. 45. Horlanmış ve başları eğilmiş olarak Cehennem ateşine götürülürken ürkmüş gözleriyle çevrelerine bakındıklarını görürsün. iman etmiş olanlar ise onlara bakarak: "Gerçek kaybedenler, Dünyadaki amelleri nedeniyle kıyamet gününde hem kendilerini, hem de ailelerini, toplumlarını veya ülkelerini kendilerine uydurup mahvetmiş liderler ve ileri gelenlerdir. Görüyorsunuz ki böylesi zalimler sürekli bir azaba mahkûm olmuşlar" diyeceklerdir.

**Burada, bir kişinin olumsuz amellerinin bazen aile bireylerine ve diğer yakınlara, lider konumunda olanların da bütün topluma zarar verici etkileri olabileceğine dikkat çekilmektedir. Yeri gelmişken şunu söyleyeyim; "Topluma yön verecek konumda ve topluma mal olmuş kişi, konuşur veya yazarken kullanacağı kelimeye çok dikkat etmeli ve toplumda kaosa, farklılaşmalara, huzursuzluklara yol açabilecek söz ve yaklaşımlardan kaçınmalı ve davranışlarına da çok dikkat etmelidir". Özellikle de Kur'an'ı tercüme edenlerin.*

46. İflah olmamış saldırgan zalimlerin Allah'tan başka yardım edecek tek bir dostları olmaz. Çünkü zalimlikte direnen ve doğru yoldan iyice sapmış olana, artık başka bir çıkış yolu olmaz.

**Dolayısıyla da, böylelerine artık şefaat de söz konusu değildir.*

47. Allah'ın izni olmadıkça değişmesi olanaksız olan kıyamet günü gelmeden önce, Rabbinizin dine olan davetine uyun. Çünkü o gün sığınacak bir yeriniz olmayacağı gibi, yaptıklarınızı inkâr etmeniz de mümkün olmayacaktır.

48. Ya Muhammedl Biz Seni, Bildirdiklerimize yüz çevirip ret edenlere, koruyup kollayıcı ve onları savunmacı olarak göndermedik. Sana düşen sadece vahyettiklerimizi duyurmak ve onları uyarmaktır. Biz insana tarafımızdan bir ferahlık verdiğimiz zaman o insan onunla sevinir, şımarır ve kendi başarısı şeklinde bir pay

çıkarmaya başlar. Kendi yaptıklarının bir karşılığı olarak başına bir sıkıntı gelince de hemen nankörleşir ve Allah'a karşı şirk koşmaya /küfre yönelir.

49. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, göklerin ve yerin yöneticisi ve tek sahibi Allah'tır ve O, uygun bulduğunu yaratır. Uygun bulup dilediğine kız çocuk veya erkek çocuk verir. 50. Yahut çift olarak hem erkek, hem kız çocuklar olarak verir. Gerek gördüğünü de kısır kılar. Çünkü Allah, her şeyi bilendir /Alim'dir ve her şeye gücü yetendir /Kadir'dir.

**Dolayısıyla da homoseksüel, travesti, transseksüel veya lezbiyen özelliklerde doğanlar da bir hikmet gereği yaratılmaktadırlar diyebiliriz. Bunlar da ya bu özellikleri ile sınavdadırlar veya başkalarının sınavları için birer görevlidirler. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

51. Allah, bir beşer ile ancak vahiy yoluyla veya azametinden zarar görmesin diye aracı olarak bir perde /ağaç arkasından iletişim kurar. Yahut bir baş Melek görevlendirir ve izin vereceği bilgileri onun aracılığı ile başka bir kul elçiye /resule vahiy yolu ile öğretir. Çünkü Allah, her şeyden yücedir ve her şeye hakim olandır.

**Naziat-16 ve Necm-6-10 ve 17-18 nci ayetlerde açıklandığı gibi Allah, birer ağaç aracılığı ile Hz. Musa ve Hz. Muhammed ile konuşup peygamberliklerini bildirmiştir.*

52. Ya Muhammedl İşte Biz Sana da bu şekilde emrimizden bir Ruh /ilahi bir yol gösterici olarak Kur'an'ı vahyettik (52. Ve kezalike evhayna ileyke ruhan min emrina). Sen daha önce kitap nedir, iman nedir bilmezdin ve böyle bir kitap okumamıştın (Ümmi idin). Biz Kur'an'ı, inanmak isteyen kullarımızı doğruya ulaştıran aydınlatıcı bir nur /bir yol gösterici olsun diye gönderdik. Sen elbette insanları muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olan dosdoğru bir yola /sıratın müstakime yönelsinler diye uyarıp duruyorsun. 53. Göklerde ve yerde bulunan her şeyin sahibi olan Allah'ın da yolu olan doğru yola, önünde sonunda tüm insanlar dönecekler ve Allah'ın huzurunda toplanarak bütün ilahi gerçekleri göreceklerdir.

**İşte Hz. Muhammed daha önce böylesi ilahi bir vahiy kitabı okumamış olduğu için Al-i İmran-20, Cumu'a-2 ve Yusuf-3 ncü ayetlerde de ümmi olarak tanımlanmıştır.*

63. ZUHRUF (43)

(Kıymetli süs eşyası, Ziynet)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ha, Mim. 2. Apaçık, kolay anlaşılır /Mübiyn olan kitaba yemin olsun ki, 3. İnsanlar anlasınlar, akıllarını kullanıp düşünsünler diye, bu kitabı apaçık ve kolay /arabiyyen bir Kur' an olarak hazırladık.

**Aynı vurgu, ayrıca Taha: 113, Meryem-97, Fussilet-44, Zuhruf-2, Ra'd-37, Yusuf-2-3, Zumer-28 ve Şuara-195 nci ayetlerde de yapılmıştır. Ana dili Arapça olmayan ve Arapça bilmeyenin Kur'an'ı Arapça'dan okuması demek, sadece telaffuz etmesi ve duygusallığını yaşaması ile sınırlı kalır demektir. Hatmeden de "Duygusal hatim" yapmış olmaktadır. Ayrıca Arapça Kur'an okuma yarışmalarının da telaffuz ve iyi şive ile okunma yarışması değil, "Kur'an'ı en iyi anlama yarışması" şeklinde yapılması, Kur'an'ın istediğine uygun olacaktır. Çünkü Kur'an, "Anlama hatmi" istemektedir.*

4. Gerçek şu ki, bu Kur'an'ın içeriği, yanımızda bulunan yüce /Aliyy ve her şeyi içeren ana kitaptandır /Levh-i Mahfuz'dandır.

**Bu duruma göre, Kur'an ve önceki vahiy kitaplarındaki muhkem /değişmez amaç hükümlerin, peygamberlere vahyedilmeden önce, ilahi bir ana kitapta zaten bulundukları anlaşılmaktadır. Kur'an'ın aslının ana kitap olan Levhi Mahfuzda olduğu ayrıca Abese-13-16 ve Buruc-22 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

**Bu açıklamalara göre şu soru akla gelmektedir: Allah'ın tek dini İslam ve bütün peygamberler de hep bu tek dinin kesin kurallarını, emir hükümlerini tebliğ ettiklerine göre, acaba diğer asıl vahiy kitapları, orijinal ilahi idare merkezindeki ana kitap olan Levh-i Mahfuz adlı kitabın birer bölümü ve Kur'an da son kapanış bölümü müdür? Çünkü vahiy kitaplı peygamberliğin Hz. Muhammed ile artık sonlandırılmış olduğu Ahzap-40 ncı ayette açıklanmıştır.*

5. Siz putlara tapmakta olan insanlar, Allah'a şirk koşma gibi daha başka birçok konuda da çok aşırı gitmiş ve iyice yanlışa batmış bir toplumsunuz diye, sizi Kur'an /Zikir ile uyarmaktan uzak mı tutacaktık? 6. Sizden önceki milletlerin her birine de size gönderdiğimiz gibi nebiler /peygamberler göndermiştik. 7. Ancak onlar da, kendilerine gelen her peygamberle alay etmişlerdi. 8. Biz de peygamberlerle alay eden geçmiş toplumların en güçlülerini dahi yok etmiş ve sonraki nesiller ders

çıkarsınlar diye birer örnek kılmıştık.

**Burada 'darb etmek", uzak tutmak anlamındadır.*

9. Ya Muhammedl Şüphen olmasın ki, Sen şirk koşanlara ve iki yüzlü riyakârlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan hemen, "Onları, üstün ve her şeyi bilen Allah yarattı" diyecekler ve iki yüzlülüklerine devam edeceklerdir.

10. Halbuki şirk koşulmayacak ve başkasının O'ndan öncelenmeyeceği güç olan Allah, yeryüzünü yaşamınız için ovalarla elverişli kıldı ve dolaşıp gitmeniz ve gideceğiniz yeri bulmanız için de orada yollar oluşturdu. 11. Gökten bir ölçüye /kadere göre de su indirip, onunla ölü haldeki kupkuru toprağa can verdi. İşte siz de böyle canlandırıp, çıkarılmaktasınız.

**Kur'an'da birkaç ayette, toprağın yağmur ile canlandırılmasından sonra, hep insanın da böyle diriltileceği anlatılmaktadır. Toprağın yağmur ile canlandırılması, bir defa değil, defalarca yapılan bir işlem olduğuna göre, insanın diriltilmesi de defalarca ve farklı vücutlarla mı olmaktadır acaba? Bitkiler, topraktaki tohumdan çıktığına göre, Ruh da bilmediğimiz bir yerde tohum halinde midir ve olgunlaşsın diye mi Dünyaya eğitime gönderilmektedir? Gerçeği Allah bilir.*

12. Bütün çiftleri (kadın ve erkek olarak) yaratan Allah'tır. Ayrıca binesiniz diye sizin için gemiler ve hayvanlardan binekler var etti. 13. Ki onlara bindiğiniz zaman da Rabbinizin size olan nimetini düşünerek: "Bunları bizim buyruğumuza veren çok yücedir. Yoksa bunlara bizim gücümüz yetmezdi". 14. "Bütün bunlar, halden hale değişip Rabbimize döneceğimizin ve O'nun huzurunda toplanıp ilahi gerçekleri göreceğimizin bilincine varabilmek içindir".

**Burada, insanın ve bütün canlıların sürekli bir tekâmül /değişim süreci içinde oldukları, diğer bir ifade ile evrim süreci ile sürekli bir değişim ve halden hale gelişim halinde oldukları belirtilmektedir. Aynı evrimsel süreç, Zuhruf-14 ve İsra-13 ncü ayette belirtildiği gibi öğrenci Ruh'ların çeşitli sınavlarla başarılı olanlarının ayıklanmasında da uygulanmaktadır. Evrim sürecine ayrıca Nuh-14, Müminun-17, İnşikak-19 ve İnsan-2 nci ayetlerde de değinilmektedir.*

15. Şirk koşanlar ve ikiyüzlü riyakârlar, Allah'ın kendilerine verdiği bu nimetlere teşekkür etme yerine, küfre sapmaya devam ettiler ve 16. Üstelik Allah'ın kullarından bazılarını /kız çocuklarını Allah'ın çocukları olarak O'na ayırmaya kalkıştılar. Yoksa Allah, yarattıklarından kız çocuklarını evlat olarak kendisine ayırdı da, erkek çocuklarını size mi bıraktı? İnsan gerçekten apaçık bir nankördür.

17. Şirk koşan ve riyakârlardan herhangi birine, Rahman olan Allah'ın uygun gördüğü bir kız çocuğunun doğduğu bildirildiğinde, hemen morali bozulur ve utancından yüzü simsiyah olur. 18. Ve "Süsler içinde yetiştirilecek, ama savaşta yetersiz olacak bir kız çocuğum mu oldu?" diyerek üzülmeye başlar.

19. Onlar ayrıca, Rahman'ın kulları olan Meleklerin de dişi olduklarını iddia etmektedirler. O iftiracılar acaba Meleklerin yaratılışlarını mı gördüler? Şüphesiz bu sözleri kaydedilecek ve hesap günü bu iddiaları nedeniyle mutlaka sorguya çekileceklerdir. 20. Onların bir kısmı da "Rahman dilemeseydi biz Allah'ın dışında başka şeye tapmazdık" diyorlar. Gerçekte onların bu konuda hiçbir bilgileri yoktur ve sadece yaptıklarının doğru olduğunu zannediyorlar. 21. Yoksa bu davranışlarını, sanki daha önce böyle dediğimiz bir kitap vermişiz de ona mı dayandırmak istiyorlar? 22. Hayır! Öyle bir kitap yoktur. Ancak "Biz atalarımızı böyle bir din üzerinde bulduk ve onların uyguladıklarını uyguluyoruz" diyebilirler.

**Bakara-171 nci ayette, atalarının inanış ve görüşlerini taklitte ısrarcı olanlara "Hayvan gibi" ifadesi kullanılmıştır.*

23. Ya Muhammedl Şimdiki şirk koşan ve riyakârların ileri gelenleri gibi, Senden önce de hangi kente bir uyarıcı gönderdiysek, oranın çıkar çevreleri, "Biz, atalarımızı bir din üzerinde bulduk ve onların öğretilerini uyguluyoruz" demişlerdir. 24. Göndermiş olduğumuz elçi de, "Ben size atalarınızın öğretilerinden daha doğrusunu getirmiş olsam, yine mi kabul etmezsiniz?" demiştir. Şirk koşanlar da: "Evet! Biz Senin tebliğ ettiğin dini kabul etmiyoruz" diyerek onu ret etmişlerdir. 25. Biz de bu davranışlarına karşılık olarak onları yok ettik. Yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bir bak!

26. Elçilerimizden İbrahim, Allah dışında kabul etmiş oldukları başka ilahlara tapmakta olan babasına ve kavmine, "Ben sizin taptıklarınızdan uzağım, 27. "Ve yalnız beni yaratana taparım. Çünkü O, bana doğru yolu gösterecektir" diyerek karşı çıkmış ve uygulamalarını ret etmişti.

28. Allah, İbrahim'in bu karşı çıkışını, kendisinden sonra gelecek kuşaklara, örnek bir davranış olsun diye düzenledi. Ki, insanlar ataları gibi Allah'a şirk koşmasınlar ve riyaya da sapmasınlar.

29. Daha önceki Resulleri ret eden toplumları olduğu gibi, bulunduğun

toplumu ve atalarını da, resul olarak Sen gelip onlara gerçekleri anlatıncaya kadar yine de nimetlendirdim. 30. Fakat kendilerine gerçek geldiği halde Senin toplumun da "Bize tebliğ etmekte olduğun kitabın bir sihir olduğunu düşünüyor ve kabul etmiyoruz". 31. "Hem bu Kur'an, şu iki kent içinden daha ünlü ve daha zengin bir adama indirilmeli değil miydi?" diyerek Seni de ret ediyorlar.

32. Rabbinin kime elçilik görevini verip vermeyeceğine, onlar mı karar veriyorlar? Dünyada insanların ihtiyaçlarının kime ve nasıl paylaşılacağını Biz yapmaktayız. Aralarındaki işleri rahatça yapabilsinler diye de, yeteneklerini ve imkânlarını birbirlerinden derece derece farklı kıldık. Rabbinin uygun bulduğu bir şekilde ve bir rahmeti olarak nimetleri dağıtması, zengin dedikleri kişilerin biriktirdiklerinden çok çok daha hayırlıdır.

**Her yaratılan değerlidir ve boşuna değildir. Bu konuda Hz. Muhammed şunu söylemiştir; Resulullah diyordu ki: "En şerli yemek, sadece zenginlerin çağrılıp, fakirlerin çağırılmadığı yemektir. "-Kütubu sitte-3967.*

33. Eğer insanlar farklı yetenekte değil de, tek düze bir toplum olsaydı, Rahman'ı inkar edenlerin de evlerinin tavanlarını, yükseğe çıktıkları merdivenlerini, 34. Kapılarını ve lüks koltuklarını gümüşten ve altından donatırdık. Ancak bütün bunlar, gerçek takva sahipleri için hayatlarının hedefi değil, geçici birer mutlulukturlar. 35. Ve daha nice gösterişli şeylerle süsleyip yaşamlarını çok cazip hale de getirebilirdik. Fakat tüm bunlar, Dünya nayatının geçici süsleridir ve Ahreti inkar edenlere az bile gelir. Halbuki Ahret hayatının konforu, Rabbinin katında çok daha fazladır ve O'na karşı takva sahibi olan kimseler içindir.

36. Kim Rahman'ı anmaktan uzaklaşırsa, Biz de ona sürekli beraber olacağı bir şeytanı musallat ederiz. 37. Ve o şeytan, bu durumunu iyi gösterici ve destekleyici fısıltılarla onu sürekli doğru yoldan sapması yönünde kandırmaya çalışır. Ama o kendisinin doğru yolda olduğunu sanır.

**Rahman'ı /Allah'ı anmak, dar anlamı ile sadece kuru kuru "Allah" demek veya belirlenmiş sayı ve isimleri ile tekrarlamak değildir. Allah'ı anmak ile ilgili Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Görüleceği gibi, şeytanın aynı zamanda Kur'an'ı anlamadan okuyana da musallat edileceği anlamı çıkmaktadır. Bu vurgu ayrıca Mücadile-19 ve Nisa-119 ncu ayetlerde de yapılmıştır.*

38. Hesap günü huzurumuza geldiğinde de, ona musallat olup bir nevi arkadaşı olmuş olan şeytana, "Keşke benimle senin aranda iki doğu arası kadar uzaklık olsaydı. Meğer sen çok kötü bir arkadaşmışsınl" diyerek pişmanlığını ifade eder.

**Buradaki iki doğu ifadesi, "çok uzak mesafe" anlamındadır.*

39. Ey insanlarl Allah'ı anmamakla zulme sapmış olduğunuz için, o gün pişmanlığınız size bir yarar sağlamayacak ve karşılık olan azabı mutlaka hak edeceksiniz.

40. Ya Muhammedl Geri dönüşü olamayacak kadar dalalete /muhkem /değişmez amaç hükümlere uymayan olumsuz ameller gerçekleştirerek yanlış yola sapmış olanlara ve kulaklarını gerçeğe kapatmış sağırlara Sen mi işittireceksin, yine gözünü gerçeğe kapatmış görmezleri Sen mi doğru yola çevireceksin?

41. Duruma göre ya Seni vefat ettirip aralarından aldıktan sonra onları kıyametle cezalandırırız, 42. Yahut hak etmiş oldukları cezayı, Sen hayatta iken Sana gösterebiliriz. Çünkü her halükarda onlara cezalarını verecek güçteyiz. 43. Sen, her ne olursa olsun Sana vahyedilene sımsıkı sarıl. Çünkü dosdoğru yoldasın /itidal dediğimiz sıratın müstakim üzerindesin.

44. Şunu da bilesin ki bu Kur'an, Sana ve toplumuna anlayıp düşünecekleri bir uyarıcıdır /bir zikirdir ve hepiniz O'ndan sorumlu tutulacaksınız. Hesap günü de onun muhkem /değişmez amaç mesajlarını uygulayıp uygulamayışınız yönünden değerlendirilip sorgulanacaksınız.

**Dünya eğitim okulunda okuyacağımız ve sorumlu olacağımız kitap Kur'an olduğuna göre, Kur'an, insanların temel ders kitabı ve İslam dininin Anayasası demektir.*

45. Ya Muhammedl Senden önce gönderdiğimiz elçileri bir araştır bakalım: "Onlara Rahman'ın dışında ibad etmeleri için başka ilahlar söylemiş miyiz?". 46. Örneğin; Musa'yı ayetlerimizle /bildirdiğimiz delillerimizle Firavun'a ve adamlarına /melelerine gönderdiğimiz zaman Musa onlara; "Ben âlemlerin tek Rabbinin elçisiyim" demiş ve başka ilah önermemişti. 47. Fakat Firavun ve adamları, bildirdiğimiz gerçekleri duyunca, gülüşüvermişlerdi. 48. Biz Firavun ve adamlarına belki akıllarını başlarına alırlar ve gerçeğe dönerler diye, birbirinden büyük daha başka deliller göstermiş ve hatta felaketler de getirmiştik. 49. Başlarına her felaket gelince de Musa'ya, "Ey büyücül Sana verdiği söz aşkına bizim için Rabbine dua

ediver de, bizi bu felaketten kurtarsın ki doğru yola gelelim" diye yalvarmışlar. 50. Fakat başlarına gelen her felaketi giderdiğimizde ise hemen sözlerinden dönüvermişlerdi. 51. Her seferinde de Firavun yine kibre kapılmış ve halkına şöyle seslenmişti: "Ey halkıml Mısır'ın mülkü ve yönetimi ve şu içinden akıp giden ırmak bana ait değil mi? Görüyorsunuz ki, sizin efendiniz benim. 52. Bir bakın bakalım, ben şu zavallı ve konuşmaktan aciz olan Musa'dan size daha hayırlı /faydalı değil miyim? Musa, tek ilah ve çok güçlü dediği Allah'ın elçisi olduğunu söylüyor. 53. Söyledikleri doğru olsaydı, ona altınlar dolusu bir hazine verilmesi, yahut hizmetinde Melekler olması gerekmez miydi?".

54. Böylece Firavun bu sözleri ile, halkını yanıltmış ve sindirmiş, halkı da ona uymuştu.. Gerçekte onlar doğru yoldan sapmış bir topluluktu ki ona uydular. 55. İşte Firavun ve adamları Bizimle mücadelede bu şekilde ısrar edip doğru yola dönmeyince, karşılık olarak hepsini suda boğduk. 56. Ve bu durumlarını da sonradan gelecek kuşaklar için ders alınacak bir örnek kıldık.

**Burada diktatörlerin ortak karakteri olarak halkı küçümseme, sindirme ve korku salma olarak belirtilmiştir.*

57. Ders alınacak diğer bir örnek olarak Meryem oğlu İsa'yı da göndermiştik. Fakat Senin de ait olduğun aynı toplum, vaktinde yine çok şiddetli bir tepki göstermişler ve 58. "Bizim ilahlarımız mı daha iyidir, yoksa Meryem oğlu İsa'nın ilahı mı?" diyerek karşı çıkmışlardı. Ya Muhammedl Sana karşı da aynı şekilde sözler söylemeleri, tahrik edip Seninle kavga zemini hazırlamak içindir. Biliyorsun kavmin olan Araplar, gerçekte kavgacı bir toplumdur.

59. Meryem oğlu İsa, Bizim kendisine elçilik verdiğimiz kuldan başka bir şey değildir. Biz onu İsrailoğullarına örnek olsun ve onlara gerçekleri hatırlatsın diye elçimiz olarak göndermiştik. 60. Eğer dileseydik, İsa'yı ret eden o toplumu da yok eder ve yeryüzünde sizin yerinize geçecek ve yarattıklarımızdan olan Melekler gönderirdik.

61. Ey insanlarl Şunu iyi bilin ki, bilgilerimize göre babasız olarak Dünyaya getirdiğimiz İsa, hesap saati olan kıyameti getirebileceğimizin de bilimsel bir göstergesi, bir delilidir. Öyleyse, sakın kıyamet hakkında kuşkuya düşmeyin ve buyruklarıma uyun. Çünkü dosdoğru yol /sıratün müstakiym budur. 62. Sakın saptırıcı olan şeytan sizi de şaşırtmasın. Çünkü şeytan sizi kandırmak için uğraşan apaçık bir düşmanınızdır.

**Hz. İsa'nın Dünyaya Adem gibi tek nefsten getirildiği Al-i İmran-59 ncu ayette belirtilmiştir.*

63. Halbuki İsa, apaçık delillerimizle İsrailoğullarına geldiğinde: "Bir hikmet gereği ve ihtilaflara düşmüş olduğunuz konulara açıklama getirmek üzere, size elçi olarak görevlendirildim. Allah'a karşı takva sahibi olun ve size tebliğ etmek için O'nun Bana bildirdiği buyruklarına uyun" 63. "Allah hem benim Rabbim, hem sizin de Rabbinizdir. Buna göre sadece O'na ibad etmelisiniz. Çünkü dosdoğru yol /sıratun müstakıym budur."

65. Fakat İsrailoğulları İsa'nın anlattığı gerçeklere rağmen, yine de fikir ayrılığına düşüp aralarında gruplara /hiziplere /mezheplere ayrıldılar. Gerçekleri kabul etmeyip şirke ve riyaya sapıp zulme yönelenlerin uğrayacakları korkunç bir günün azabından dolayı, vay hallerinel 66. Böyleleri belki gerçeklere dönsünler diye kendilerine fark edilmeden ansızın gelecek olan kıyamet saatinin gelmesini mi bekliyorlar? 67. Halbuki şunu iyice bilsinler ki, o gün geldiğinde, takva sahibi olup Allah'ın rızasını gözeterek dost olanlar dışındaki dostlar birbirlerine yabancılaşırlar, hatta düşmanmış gibi yardım edemez hale gelirler. *Demek ki, Dünya menfaati için olan dostluklar Dünyada kalmakta ve Ahrette bir yararı olmamaktadır.

**Burada Hz. Muhammed'e inananlara "Hıristiyanların yaptığı yanlışlık olan gruplara /mezheplere ayrışmayın" ikazı bulunmaktadır. Yani "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla" prensibi uygulanmaktadır.*

68-69. Ey ayetlerime ve sizden istediklerime iman edip teslim /Müslüman olmuş kullarıml Sizin o gün için korkmanıza gerek yoktur, çünkü o gün üzülmeyeceksiniz. 70. Siz ve sizin gibi Müslüman olmuş eşleriniz ve yakınlarınızla birlikte Cennete girin denecek ve orada sevinç içinde olacaksınız.

**Demek ki Cennette eş ve yakınlarla olmak, onların da iman etmiş ve aynı puan durumunda olmalarına bağlıdır diyebiliriz.*

71. Orada kadehler altın tepsilerle sunulur ve herkesin canının çektiği ve gözlerin hoşlandığı her şey vardır. Ve orada sürelerce kalacaksınız.

72. Yaptıklarınıza karşılık size ödül olarak hazırladığımız Cennet işte böyle bir yer. 73. Orada sizin yemeniz için bol ve çeşit çeşit meyveler bulunur.

74. Suçlular /müşrikler ve riyakârlar ise Cehennem azabında sürelerce

kalacaklardır. 75. Azapları hafifletilmeyeceğinden de ümitsizlik içinde bocalayıp duracaklardır. 76. Biz onlara zulmetmeyeceğiz, onlar kendi yaptıklarına karşılık bu azabı kendileri hazırlamışlardır.

77. Çektikleri azap onları zorladıkça; "Ey Cehennem sorumlusu /Malik, Rabbine söyle de bu azabımıza son versin ve acısın" diye yalvarmaya başlayacaklar. Cehennem sorumlusu da: "Hayır, bu azabınız hiç eksilmeden sürelerce devam edecek" diyerek cevap verecektir.

78. Ey Cehennemlik durumunda olanlarl Şu bir gerçek ki Biz, size tüm gerçekleri gönderiyoruz, ancak çoğunuz bunlardan hoşlanmıyor ve ret ediyorsunuz.

79. Gerçekleri ret edenler, yanlışlarını gerçek diye ileri sürüyorlar ve başkalarını da kandırmak üzere gizli planlar yapıyorlar. O zaman Biz de karşı bir plan yapıyoruz.

80. Herhalde onlar Bizim kendilerinin sırlarını ve gizli konuşmalarını işitmediğimizi sanıyorlar? Hayır, öyle değil. Yanlarındaki Melek elçilerimiz /görevlilerimiz her şeyi kaydetmektedirler, fakat onlar farkında değiller.

**Demek ki, insanlar olarak bizler, hatta bütün canlılar, MOBESE kameralarından çok daha farklı görüntü, ses ve düşünce enerjilerini sürekli kaydeden bir izleme sistemi ile izlenmekteyiz.*

81. Ya Muhammedl Yine onlardan "Rahmanın bir çocuğu var" diyenlerine de ki: "Sizin iddialarınızı çürütmek üzere O'nun eşsiz, ortaksız ve çocuksuz olduğu gerçeğine ilk şahitlik edeceklerden biri Benim".

82. Halbuki göklerin, yerin ve onların yönetiminin bulunduğu Arş'ın da Rabbi olan Allah, onların yakıştırmalarından / tanımlamalarından çok çok daha yücedir.

83. Ya Muhammedl Sen bırak o şirk koşanları ve riyakarları. Olacağına söz verilmiş olan hesap günü ile karşılaşıncaya kadar bildiklerini yapıp dursunlar ve oyalansınlar.

**Hz. Muhammed'e, hiç kimseye dini kurallara inanmaları konusunda zorlamaması uyarısı yapılmaktadır. Tabii ki aynı uyarı, biz insanlara da yapılmış olmaktadır.*

84. Ey insanlarl Şu bir gerçek ki, göklerin de, yerin de tek ilahı Allah 'tır. Ve o her şeye hakim olan ve her şeyi bilendir. 85. Göklerin, yerin ve aralarındakilerin yönetimine sahip o Allah çok yücedir. Kıyamet ve hesap gününün ne zaman olacağı bilgisi sadece Allah'ın bilgisi dahilindedir. Önünde sonunda Allah'a döndürülüp O'nun huzurunda toplanacak ve ilahi gerçekleri öğreneceksiniz.

86. O gün, şirk koşanların ve riyakarların /münafıkların Allah dışında bağlandıkları şeyler (kişi, eşya, nefs vs) bekledikleri gibi hiç kimseye şefaat edemezler. Bildirdiğimiz gerçeklere içtenlikle iman etmiş olanlardan, ancak Allah'ın uygun bulup izin verecekleri varlıklar böyle bir yetkiye sahip olabileceklerdir.

**Demek ki, mahşerde kimin şefaat edebileceğini belirleme yetkisi sadece Allah'a ait bir yetkidir ve bizlerin şefaatçidirler şeklindeki yakıştırmalarımız Allah'ın bu yetkisine karışmak, dolayısıyla da şirk koşmak demektir.*

87. Ya Muhammedl Sen şirk koşanlara, sizi kim yarattı diye sorsan hemen "Tabi ki Allah" diyeceklerdir. Böyle dedikleri halde, öyleyse neden hala Allah'ın dışında başka bir şeyi araya sokuyor, ona öncelik veriyor, hatta onu kutsayıp değer veriyorlar? 88. Ve Peygamber'in, "Ey Rabbiml Bunlar iman etmeyecek ve dolayısıyla da doğru yola yönelmeyecek /iflah olmayacak bir topluluktur" diyerek ümidini kestiğini ifade etmesi ve üzülmesi üzerine Allah: 89. "Ya Muhammedl Şimdilik Sen o şirk koşanlara sabret, dediklerine aldırma ve size esenlikler dilerim /size selam olsun" diyerek iyi dileklerini de onlardan esirgeme. Çünkü onlar hesap gününde nasıl olsa tüm gerçekleri öğrenecekler" sözleriyle O'nu uyardı.

64. DUHHAN (44)

(Duman)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ha, Mim. 2-3. Bütün gerçekleri apaçık ve kolay olmak üzere açıklamakta /Mübiyn olan Kur'an'ı, 3. Biz, insanları uyarmak için mübarek bir gecede indirmeye başladık.

**Bu gecenin Kadir gecesi isminde olduğu Kadr-1 nci ayette belirtilmiştir. *Burada olduğu gibi birçok ayette de gece vaktinin ilahi olaylara, Kur'an'ı anlayarak ve düşüne düşüne okumaya ve dua etmeye ve dua olan namazı da kılmaya çok daha uygun olduğu açıklanmıştır (Bk. Müzzemmil-1-4, Neml-86, İnsan-25). Kadir gecesine ayrıca Kadir-3 ve İsra-1 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

4. Her şeye hakim olanın, Dünya düzeni için uygun gördüğü bütün emirler ve her hikmetli iş o gecede belirlenir ve indirilir. 5-6. Rabbin rahmeti olarak zaman zaman gönderdiğimiz elçilerimiz de, gerekli görülen buyruklarımızı yerine getirirler. Şüphesiz Allah, her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir.

**Her Kadir gecesinde, dünya okuluna ait işlerin organizasyonunun yapıldığını düşünüyorum. Ancak bunun her yıl mı, "Kadr gecesi bin aydan daha değerlidir" ifadesine dayanarak 83 yılda bir defa mı, yoksa her Bin yılda mı yapıldığı net bilgisi bulunmamaktadır. Tabi gerçeği ancak Allah bilir diyorum.*

7. Eğer kesin olarak inanıyorsanız, bilin ki O inandığınız Allah, göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin tek Rabbidir. 8. O'ndan başka ilah yoktur. Yaşatan da, öldüren de O'dur. Yine o, sizin de, geçmişte yaşamış atalarınızın da Rabbidir.

9. Fakat içtenlikle inanmayıp şirk koşan ve riyakâr olanlar, sürekli bir şüphe içinde oyalanıp durmaktadırlar.

10. Ya Muhammedl Sen gökten yoğun bir dumanın geleceği ve o dumanın her tarafı kaplayıp çepeçevre saracağı, 11. Ve insanları bayıltacağı /şaşkınlaştıracağı /ağır bir sıkıntı vereceği bir günü gözetle, 12. Çünkü insanlar o anda, "Ey Rabbimizl İşin gerçeğini anladık, bizden bu felaketi kaldır. Çünkü biz de müminlerden olduk" diye feryat edecekler.

13. Fakat böylesi bir felaket yaşasalar bile şirk koşanlar ve riyakârlar yine de akıllanıp Kur'an'a /Zikre inanmazlar ve üstelik kendilerini apaçık uyaran bir elçi gelince de, 14. Onu reddedip "Bu adam öğretilmiş /yönlendirilmiş bir delil" diyerek alay da ederler. 15. Ayrıca Biz felaketi üzerlerinden birazcık kaldırdığımızda, onlar yine eski şirk koşmalarına ve inkârcılıklarına tekrar dönerler. Çünkü huyları budur.

16. Ey insanlarl Gerçek şu ki, amellerinize karşılık olacak esas büyük azabı, kıyamet günündeki hesaplaşmada eksiksiz vereceğiz. 17. Şüpheniz olmasın ki Biz, daha önce Firavun'un halkını da denemiş ve yanlışa sapanları uyarsın diye çok yetenekli bir elçi göndermiştik. Elçi onlara; 18. "Ey Allah'ın kullarıl Beni dinleyin ve diyeceklerime inanın. Çünkü Ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim". 19. "Allah'a karşı kibirlenip, şımarmayın. Ben size Allah ile ilgili apaçık bir delil ile /bir işaretle gelmiş bulunuyorum". 20. "Sizin bana eziyet, hakaret ve ithamlarınızdan Benim de, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığınıyorum". 21.

"Bana inanmıyor ve güvenmiyorsanız bari beni rahat bırakın, karışmayın ve engel olmayın" diye açıklamalarda bulunmuş 22. Ve "Ey Rabbiml Bunlar iflah olmaz ve zulme iyice batmış bir topluluk, Bana yardım et" diye Rabbine dua edip yardım istemişti.

23. Allah da, duasını kabul edip, "Ya Musal Fark edilip takip edilmemeniz için Sana inanmış kullarımla geceleyin gizlice yola çık" 24. "Denizi yarıp geçtikten sonra onlar sizin geçmiş olacağınız yarığa /açığa çıkan yola gelecekler, ancak tümü orada boğulacaklar" diye nasıl kaçmaları gerektiği konusunda yol göstermişti.

**Demek ki Hz. Musa'ya Med-Cezir'in en yoğun olacağı ve böylece Deniz'de çekilme ile bir yol açılacağı konusunda vahiy veya ilham şeklinde bilgi verilmiş oluyor.*

25. Halbuki Firavun ve adamlarının bahçeleri, pınarları, 26. Ekinleri, lüks ve heybetli konakları, yüksek makamları, 27. Zevk ve sefasını sürdükleri nice nimetleri vardı. 28. Ancak hepsini geride bırakmışlardı. Sonları işte böyle oldu ve onların geride bıraktıklarının hepsi, başka bir topluluğa kalmış oldu. 29. Onların bu sorunlarına ne gök ve ne de yer ağlamadığı gibi, yüzlerine bile bakılmadı /acınmadı.

30-31. Gerçek şu ki Biz, İsrailoğulları'nı, acımasız ve israfa batmış bir zalim olan Firavun'un alçaltıcı zulmünden kurtarmış, 32. Ve daha sonra onları, bilerek diğer halklardan farklı kılmıştık. 33. Çünkü onlara sınav olarak apaçık ayetler /yetenekler /bilgiler vermiştik.

**Ancak bu ayrıcalıklarının artık sonlandırıldığı Casiye-17-18 ve Hac-78 nci ayetlerde değinilmiştir. Bu kararı tanımayıp Kur'an ile bildirilen gerçekleri hem değiştirme, hem de anlaşılıp öğrenilmemesi için her türlü dejenerasyonu uygulamışlar ve halen uygulamaktadırlar.*

34. Verdiğimiz tüm bu tarihi örneklere rağmen insanlar, Allah'a şirk koşmakta ve halâ, 35. "Sadece bir kez öleceğiz ve yeniden dirilmeyeceğiz". 36. "Söylediklerinizi doğru ise, atalarımızı geri getirin bakalım" iyerek bildirdiğimiz gerçekleri inkâr etmektedirler.

**Demek ki, peygamberin anlattıkları, öldükten sonra ahrette olduğu gibi, Dünyaya yeniden dirilme ile de ilgili olmuştur ki, atalarının dirilmelerini sormuşlar. Aynı soru Casiye-24 ve Ahkaf-17 nci ayette de sorulmuştur.*

37. Ey insanlarl Şunu biliniz ki, İsrailoğulları'nın atalarından olan Tübba halkını da, çok üstün oldukları halde, suçlu olmaları nedeniyle yok etmiştik.

*Tübba halkı, Yemen'de yaşayanlardır.

38-39. Biz gökler, yer ve aralarındakileri sırf oyun ve eğlence olsun diye ve boşuna yaratmadık. Biz onları gerçeği göstermek ve içtenlikle iman edip etmeyeni /hak edip etmeyeni ortaya çıkarmak için yarattık. Ancak insanların çoğu bunu bilmiyor ve anlamak istemiyorlar.

40. Gerçekleri ret eden ve şirk koşup riyaya sapmışların hepsi, hesap günü topluca Allah'ın huzurunda toplanmak üzere diriltilip döndürüleceklerdir. 41. O gün dostun dostuna hiçbir faydası olmaz, göreceği karşılıktan koruyamaz ve hiç bir şekilde yardım da edemez. 42. O sırada sadece Allah'ın rahmeti söz konusu olacaktır. Ve şu da iyice bilinsin ki, Allah her şeyden üstündür /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

43-44. Zakkum ağacı, şirk koşan ve riyakarların azap yeri olacak olan Cehennemdeki yemekleri olacaktır. 45-46. Onu yiyecekler ve yedikleri, erimiş madenin kaynaması gibi midelerinde kaynayacaktır.

47. Ve Allah, Cehennem görevlilerine: "Şu büyüklük taslayıp şirk koşanları ve riyakarları yakalayın ve Cehennemin ortasına sürükleyin".

48. "Sonra da başlarına ceza olarak kaynar su dökün" diye emredecek.

49. Ve tek tek her birine,"Tat bakalım azabı. Hani sen kibirleniyor ve kendini çok üstün görüyordun yal 50. İşte bu, şüphe ile karşıladığın Cehennem" diyerek suçunu yüzüne vuracaktır.

51-55. Takva sahibi olanlar ise, güvenlikli bir yerde, Cennetler /bahçeler ve pınarlı yerlerde olacaklar ve ipek ve atlastan giysiler içinde karşılıklı oturacaklar. Ayrıca onları, kendileri gibi özü sözü bir, tertemiz /aynı arınmışlıkta olan eşlerle de eşleştirmiş olacağız. Tam bir güvenlik içinde iken canlarının çektiği her çeşit meyveyi de isteyebilecekler.

56. Cennette artık son ölümlerinden başka bir ölüm tatmayacaklar. Böylece de tekrar diriltilip olur da bir suç işleyip Cehennem azabı tatmasınlar diye, 57. Rabbinin bir lütfü olarak korunmuş da olacaklar. İşte en büyük mutluluk da budur.

*Demek ki Cennet'i hak etmiş olanlar, dünya eğitimini başarmışlar ve tekrar aynı okula dönmelerine, dolayısıyla da ölüm olayının olduğu Dünya yaşamına /eğitimine artık gerek kalmamıştır ve Cehennemliklerin düşündüğü gibi Dünya'ya geri dönüş akıllarına bile gelmemektedir. Yine ayetten anlaşılıyor ki, Cennet'te olanın tekrar Dünya yaşamına ihtiyacı kalmamış olmaktadır. Bu konuda Hz. Muhammed şunu söylemiştir; "Cennete giren hiç kimse Dünyaya geri dönmek istemez, yeryüzünde olan her şey orada vardır. Ancak şehid böyle değil. O, mazhar olduğu farklı ikramlar sebebiyle yeryüzüne dönüp on kere şehit olmayı temenni eder- Kütubu Sitte-Enes-1009"

58. Ya Muhammedl Şirk koşanlar ve riyakarlar, bu açıklamalarımızı iyice anlayıp düşünsünler ve öğüt alsınlar diye, Kur'an'ı Senin ve toplumun ana dili ile indirdik. 59. Buna rağmen gerçekleri tebliğ ettiğin insanlar, hala Sana ve bildirdiklerimize inanmıyorlarsa üzülme, sabret ve bekle. Çünkü onlar da hesap gününü bekleyecekler ve amellerinin karşılığını mutlaka göreceklerdir.

*Burada biz Kur'an ve Peygamber mirasçılarının görevinin, her toplumun ana diline Kur'an'ı tercüme etmek olduğu vurgulanmıştır.

65. CASİYE (45)

(Diz çöküş)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ha. Mim. 2. Kur'an, her şeyden üstün ve her şeye hakim olan Allah tarafından indirilmiştir.

*Kur'an için "yazdırılmış, söylenmiş" değil de "indirilmiş" ifadesi kullanıldığına göre demek ki, bir yerde aslı var ki o indirilmiş ve Hz. Muhammed aracılığı ile insanlara tebliği sağlanmıştır. İndirme işinin de bizzat Allah veya oluru ile olduğuna değinilmiştir. Aslının da Levh-i mahfuzda olduğu Zuhruf-4, Abese-13-16 ve Buruc-22 nci ayetlerde belirtilmiştir.

3-4. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, göklerde ve yerde, sizin yaratılışınızda ve Allah'ın yeryüzüne yaydığı tüm canlılarda, müminlerin yararlanabilecekleri ayetler /belirtiler /deliller /gizli bilgiler bulunmaktadır. 5. Ayrıca da gece ile gündüzün ard arda oluşunda, Allah'ın gökten bir rızk olarak yağmur indirip, onunla ölmüş kupkuru toprağı canlandırmasında ve rüzgârları değişik yönlerden estirmesinde, aklını kullanıp, araştırıp, anlayıp düşünen bir toplum için öğrenilecek /dersler alınacak ibretler /ayetler /deliller ve gizli bilgiler vardır.

**Allah'ın varlığı, yaratılanlara bakarak ve gizledikleri gerçekleri araştırarak varılan bir farkındalıktır ve bu farkındalığın temelinde iman duygusunu içtenlikle benimsemek ve başta 5 gaybe içtenlikle iman etmek bulunur. Bu farkındalığın, uzayın keşfi ve yeryüzündeki tüm canlı ve cansızlarla ilgili ayrıntılı bilimsel veriler arttıkça pekişeceği de bu ayette vurgulanmış olmaktadır. Aynı vurgu Fussilet-53 ncü ayette de yapılmıştır. Çünkü Al-i İmran-18 nci ayette Allah'ın varlığına, Meleklerle beraber, bütün yaratılmışları araştıran ilim adamlarının da şahitlik yapacakları açıklanmıştır.*

6-7 Ya Muhammedl İşte araştırıp bulmalarını ve anlayıp düşünüp yararlanmalarını istediğimiz bu gizli bilgiler ve Kur'an ile Dildirdiğimiz gerçekler, Sana haber olarak bildirdiğimiz Allah'ın varlığının da gerçek delilleridir /ayetleridir /kanıtlarıdır. Buna rağmen insanlar halâ Allah'tan gelen sözler ve ayetlerinden sonra başka hadise /söze inanıyorlar ve güvenip değer veriyorlar. Yazık doğrusul 8. Allah'ın ayetlerini duyduğu halde sanki hiç duymamış gibi, büyüklük /bilgiçlik taslayarak onları yok sayıp, yerlerine uyduruk rivayetler /hadisler üreten .yalancı günahkârların vay halinel Onlara can yakıcı bir azabın olacağını bildir.

**Kur'an'ın, Allah sözü /kelâmüllah ve tek güvenilir hadis /söz olduğu ayrıca Yusuf-111, Mürselad-50, A'raf-185, Necm-29, Zumer-23 ve Nisa-87 nci ayetlerinde de belirtilmiştir. Dolayısıyla kul /abd olan Peygamberin sözleri olarak söylenenlerin mutlaka Kur'an filtresinden ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirlere uygunluktan geçirilmeleri gerekmektedir. Hatta kim dine ilişkin bir söz söylerse, hemen ondan ilgili ayeti göstermesini isteyelim diye düşünüyorum. Çünkü Peygambere danışmanın, Kur'an'a danışmak demek olduğu ve peygamberin de Kur'an'daki hükümlere göre karar verdiği Mücadile-13,_ Nisa-64 ve Maide-48-50 nci ayetlerde de açıkça belirtilmiştir. Bu konuyla ilgili İbn Abbas şu sözü söylemiştir: Büşeyr el-Adevi, İbnu Abbas'a gelip: "Resulullah buyurdular ki..." diyerek birşeyler anlatmaya kalktı. Ancak İbnu Abbas onu konuşmaya bırakmadı ve kendisine iltifat etmedi. Büşeyr: "Sözlerimi niye dinlemiyorsunuz? Ben size Resulullah'tan anlatıyorum, hiç tınmıyorsunuz, niçin?" diye sordu. İbnu Abbas ona şu cevabı verdi: "Biz vaktiyle, bir kimsenin "Resulullah buyurdular ki" dediğini işitince, gözlerimizi ona çevirip kulaklarımızı da dinlemek üzere uzatıyorduk. Ne zaman ki, insanlar Peygamberin söyledikleri ile ilgili laubalileştiler, biz de onlardan ancak bildiklerimizi almaya başladık."- Kutubi Sitte-5216*

9-10. Çünkü hadislere öncelik veren, ayetlerimizden bir şey öğrendiği zaman onu ret etmekte ve alaya almaktadır. İşte böyle davranan kişiye, önce Dünyada alçaltıcı bir azap, ardından da Cehennem azabı olacaktır. Yaptığı şeyler yanında, Allah'a eş koştuğu velileri /dost diye bildikleri de onu kurtaramayacak ve şiddetli bir azap mutlaka gerçekleşecektir. *Olumsuz amellere karşılık olacak azabın bir kısmının Dünyada, esasının ise Ahret hesaplaşmasına göre verileceği Secde-21, Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78 ve Fussilet-16 nci ayetlerde de belirtilmiştir.

11. Halbuki ayetlerimizin bulunduğu Kur 'an /Allah'ın sözü /Hadisi bir rehberdir /aydınlatıcı /yol göstericidir. Yine söylüyoruz, Rab'lerinin Kur'an ile bildirdiği ayetlerini örten /gizleyen ve saptıranlar /değiştirenler ve küfre sapanlara perişan edici bir azap mutlaka olacaktır.

**Din-Dindar-Dinci-Düncü-Muhafazakâr deyimleri için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

12. Allah denizleri, rızkınızı aramanız, O'na şükretmeniz ve emri üzerine konulan kaldırma kuralı /doğa yasası sayesinde akıp giden gemilerle taşınmanız için yaratandır. 13. Allah göklerde ne varsa, yerde ne varsa tümünü, kendinden bir iyilik olarak, sizin yararlanmanıza elverişli bir durumda yaratmıştır. Aklını kullanan, düşünen ve araştırıp öğrenen bir topluluk için elbette bunlardan alınacak ibretler /dersler /bilgiler vardır.

14. Ya Muhammedl İman etmiş olanlara söylel İman ve inanç yönünden suçlu da görseler, insanlarla tartışmasınlar, onları hoş görsünler ve Benim yerime onları cezalandırmaya kalkmasınlar. Çünkü Allah, huzurunda hesap vermek üzere toplanacakları günde, yaptıkları olumlu veya olumsuzluklarının karşılığını insanlara mutlaka verecektir.

15. Kim salih ameller gerçekleştirirse kendi nefsine, kim de olumsuz ameller gerçekleştirirse, yine kendi nefsine yapmış olur. Önünde sonunda da Rabbinizin huzuruna döndürülecek ve hem hesap vereceksiniz, hem de ilahi gerçekleri öğreneceksiniz.

**Çünkü bütün amellerimizi yönlendiren nefslerimizdir ve dolayısıyla da yapılan her şey nefslerimizi etkileyecektir. Nefsler ise, özgür irademizin maddeye olacak davranış ve hakimiyetimize yönelik düşünce ve amellerimiz demektir. Maddeyi kullanmada orta /itidal düzeyinde yaklaşma ve kullanma, ona kul olma ve güçsüzlük gösterme demek olan olumsuz nefsle yaklaşmak ve ona mağlup olmaktır. Bu nedenle de sürekli olarak*

nefslerimiz değerlendirilmektedir. Çünkü öğrenci Ruh'umuz, mahşerde bu nefslerimizden hesaba çekilecektir.

16. Gerçek şu ki Biz, İsrailoğullarına Kitabı /Tevrat-ı, hikmetliliği /ilahi gerçeklerle ilgili doğru ve yanlışları ayırt etme kabiliyetini ve peygamberliği vermiştik. Onları tertemiz /haksız kazançlı olmayan nimetlerle rızklandırmış ve tüm insan gruplarına /alemlerine üstün de kılmıştık.

17. Biz İsrailoğullarına birer emir olan kurallarımızı apaçık ve anlaşılır bir şekilde verdik. Ancak bunları farklı yorumladılar, kendi aralarındaki çekişmeleri alet ederek ihtilaflara düştüler ve gruplara ayrıştılar. Şüpheniz olmasın ki Rabbin, farklı gruplar oluşturdukları konulara ilişkin gerçekleri, kıyamet günü onlara gösterecek ve değerlendirme yapıp hesabını soracaktır.

**İsrailoğullarının farklı ve ayrıcalıklı bir toplum olduklarına Duhhan-32-33 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

**Dini kurallar olan muhkem /değişmez amaç hükümlerin yorumlarına dayanarak gruplaşmalann yasak ve yanlış olduğu ayrıca En'am-65, 159, Rum-32, Enbiya-93, Şura-13, Al-i İmran-19 ve 103 ve A'raf-168 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

18. Ya Muhammedl Şimdi de, onların yerine Sana bir yöntem /şeriat /yol /kurallar bildiriyoruz. Sen bizim Sana vahyettiklerimize uy ve bildirmekte olduğumuz muhkem /değişmez amaç hüküm olan gerçekleri bilmeyen kişilerin arzularına uyup, daha öncekiler gibi farklılaşmalara /din temelli gruplaşmalara da sebep olma.

**Burada belirtilen şeriat, Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler demektir. Bunun böyle olduğu ve müteşabih /değişken araç mesajlar olmadığı Al-i İmran-7 nci ayette açıkça belirtilmiş ve içleri fesat olanların şeriat olarak, zaman ve zemine göre değişken ve dinamik olan müteşabih /değişken araç mesajların peşine düştüklerine dikkat çekilmiştir. Bu ayet ve Hac-78 nci ayet ile Allah, tek din olan İslam'a ait hizmeti ve sorumluluğu, bunu başaramayan İsrailoğulları'ndan alıp Hz. Muhammed ve Müslüman ümmetine vermiş olmaktadır diyebiliriz.*

19. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, o bilgisiz /zalim kişiler, Allah'tan gelecek hiçbir şeyi sizden uzaklaştıramazlar. Onlar ancak birbirlerinin dostları /velileri olarak sadece kendi günahlarını arttırırlar. Allah ise tüm takva sahiplerinin ve makbul kişilerin dostudur /velisidir /yardımcısıdır.

**Allah, Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümleri uygulayamamaktan korkarak onları uygulamak için çaba içinde olanların, yani takva sahiplerinin velisidir. Aynı vurgu, Al-i İmran-76 ncı ayette de yapılmıştır.*

20. İşte Allah'ın gerçekleri anlattığı Kur'an'daki bu açıklamalar, insanlar için aydınlatıcı birer belgedirler ve kesin olarak takvaya ulaşmış bir topluma da yol gösterici /doğruya yönlendirici bir rehber /hüden /Mehdi /Mürşid ve onlara bir rahmettir.

21. Yoksa şirk koşan, riyakâr olan ve yarattıklarıma zulüm eden kimseler, yaşarlarken veya öldüklerinde kendilerini, iman edip salih ameller ferçekleştiren kimselerle bir tutacağımızı mı sanıyorlar? Onlar ne kötü ir karar vermiş bulunuyorlarl

22. Şunu da iyice bilin ki Allah, gökleri ve yeri bir amaçla yarattı. Bu amaçlardan biri de, her nefsin yapacağı olumlu veya olumsuzlukların karşılığının tam olarak belirlenebilmesi ve haksızlığa uğramadan karşılığının tam olarak verilmesidir.

**Burada, yaratılışın amacının, hak eden ile etmeyenin belirlenmesi projesi olduğu açıklanmış olmaktadır. Diğer bir ifade ile, dünya okulundan "Melek olabilir diplomasını alma" başarısını gösterebilenlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır diye düşünüyorum. Bu düşüncemi de A'raf-20 nci ayette yapılan "Rabbinizin ikinize bu ağacın meyvesini yasaklamasının sebebi, ikinizin birer melek ve ebedi yaşamlı olmamanız içindir" şeklindeki şeytanın açıklamasına ve Kur'an'ın genelinden bende oluşan kanaatime ve Kur'an'ın bir gerçeği, bir yanlışta, bir olumsuz görüşte gizlediği prensibine dayandırıyorum. Çünkü, Melek olabilme uygulaması varmış ki, şeytan bu gerekçeyi ileri sürmüştür ve Ademi kandırmayı başarmıştır. Bu konuda diğer açıklamalarım Kaf-11 ve Sad-26 ile 72 nci ayetlerde yapılmıştır. Bu projede tesadüf diye bir şey olmadığı gibi, kısmet konusu da tamamen iyi niyetliliğe, şirk-koşmamaya, Allah ile yapılan 7 maddelik sözleşmeye sadakate, 5 gaybe iman etmeye ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde oluşa uygunluk demektir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

23. Ya Muhammedl Hevesini / bencilce saplantılarını / bir şeyi aşırı benimseyerek kendisine vazgeçilmez kılan kibirlenmiş kimseye dikkat ettin mi? Arzusunu veya arzusu ile hevesine kapılarak ilahlaştırdığı /vazgeçilmez kıldığı /putlaştırdığı kişi veya eşya nedeniyle, Allah onu saptığında bırakmış ve böylece de

işitmeyen, düşünmeyen ve görmeyen bir kişi konumunda oluşuna karışmamıştır. Şimdi böyle bir kimseyi, Allah'tan başka kim doğruya yönlendirebilir? O halde aklınızı kullanarak düşünüp ders çıkarmaya bakın.

**Çünkü insan, elle tutulana, gözle görülene inanma kolaylığına ve onu putlaştırmaya meyillidir. Putlaştırma ise, dinin özünü araştırma ve öğrenme ihtiyacını engeller ve gerek bırakmaz. Kişi, bu sembolü din için yeterli zannedip hem din cahili kalır, hem de bu cahilliğinin farkına varmaz. Şekli inanç olarak kabul etmenin diğer bir tehlikesi de, şekilcilik alışkanlığı, dine dayandırılan sembollere ve bunları vazgeçilmez kılmaya, diğer bir ifade ile onu putlaştırmaya da yönlendirir.*

24. O hemen vazgeçilmez şekilde arzu ettikleri şeyi ve Allah'a ulaştıracak zannederek aşırı önem verip vazgeçilmez kıldıkları kişi veya eşyayı /bir maddeyi Allah gibi ilahlaştırmış olan kimseler derler ki "Hayat sadece yaşadığımız dünya hayatıdır. Yaşarız ve ölürüz. Bizi yok eden sadece zamanın seyridir. Başkası yok etmiyor". Halbuki onların bu konuda ve ilahi işleyiş konusunda bilimsel hiçbir dayanakları yoktur ve onlar sadece zanna /varsayıma göre değerlendirme yapıyorlar. 25. Açık açık ayetlerimiz anlatıldığı halde onların "Öldükten sonra dirilme olacağı konusunda doğru sözlü iseniz atalarımızı geri getirin" demekten başka gerekçeleri olmamaktadır.

26. Ya Muhammedl Böyle diyenlere Sen de: "Sizi Allah diriltir ve öldürür. Sonra, gerçekleşmesinde asla kuşku olmayan kıyamet gününde sizi tekrar diriltip bir araya toplayacaktır. Fakat insanların çoğu bu gerçeği bilmiyor ve inanmıyorlar" de.

**Burada, "halk eder-yaratır" değil "yuhyi-diriltir" dendiğine göre, demek ki ölü diriltiliyor veya Dünyaya diriltilip tekrar yaşam şansı veriliyor diyebiliriz. Son yaratma da Mahşer toplantısı için olacaktır. Gerçeği Allah bilir.*

27. Ey insanlarl Göklerin ve yerin hakimi, yönetici ve sahibi sadece Allah'tır. Kıyamet gerçekleştiği gün, gerçekleri ret etmiş olanlar, mutlaka hüsrana uğrayacaklardır. 28. O gün her toplumu diz çökmüş halde görürsün. Ve her toplum önce tabi tutuldukları kendi vahiy kitabı ile çağrılacak ve hesaba çekilecek, 29. Daha sonra da ona "Bugün size işlemiş olduğunuz tüm amellerinizin karşılığı verilecektir. Alın, bu da işlediklerinizin kaydedilmiş olduğu ve size konuşacak olan kendi kişisel kitabınız /defteriniz. Çünkü Biz Dünyada yaptıklarınızın tümünü en ince ayrıntısına kadar Meleklerimize kaydettiriyorduk" denilecektir.

**Demek oluyor ki, insanlar önce iman etmiş oldukları kitaptaki muhkem /değişmez amaç hükümlere uyup uymadıkları ve dolayısıyla Allah ile yaptıkları 7 maddelik anlaşmaya sadık kalıp kalmadıkları yönünden, daha sonra da işlemiş oldukları amelleri yönünden hesaba çekilecekler.*

30. İman edip, salih ameller gerçekleştirenler, Rablerinin rahmetine /nimetlere ve Cennete nail olacaklardır. İşte apaçık zafere varış bu olacaktır.

**Nasıl azabın bir kısmı henüz Dünyada iken verilmeye başlanıyorsa, ödülün bir kısmının da henüz dünyada iken verilmeye başlanacağını söyleyebiliriz.*

31. Şirk koşan, bildirdiklerimizi inkar eden ve riyaya sapıp küfre düşmüş olanlara ise "Ayetlerimiz size bildirilince, kibirlenip suçlu bir topluluk olmamış mıydınız?" diye sorulup hataları hatırlatılacaktır. 32. Yine onlara, "Hiç kuşkusuz dirilip kıyamette hesap vermek üzere toplanılacağına ilişkin olan Allah'ın sözü haktır /gerçektir ve kıyametin oluş saatinde de şüphe yoktur" dendiği ve onların da; "Saatin /kıyametin ne olduğunu bilmiyoruz. Onun sadece bir iddia olduğunu sanıyoruz ve biz bu konuda kesin bir bilgi sahibi de değiliz" şeklinde cevap vermiş olduklarına dikkat çekilecektir.

33. Ve o gün Dünya yaşamlarında yaptıkları ret edişleri ve tüm olumsuz amelleri karşılarına dikilecek ve alay etmekte oldukları gerçekleri ret etmelerinin karşılığı olan azap kendilerini mutlaka kuşatıverecektir.

34. Ayrıca onlara şöyle denecektir; "Kıyamet olan bu toplanma ve hesaplaşmayı önemsememiş olduğunuz gibi, Biz de bugün sizi önemsemeyeceğiz ve artık yardım etmeyeceğiz. Yeriniz ateş olacak ve hiç bir yardımcınız da olmayacaktır. 35. Çünkü siz, Allah'ın ayetlerini alaya alıp umursamadınız ve Dünya yaşamının aldatıcılığına kapıldınız". Sonuç olarak, şirk koşan ve riyakârlar ile olumsuz amelleri olanlar, o gün ateş azabı kararı verilmiş olan gruptan çıkarılmayacaklar ve artık hiçbir özürleri de kabul edilmeyecektir.

36. Bu açıklamalarımızı düşünün ve artık bilin ki tüm hamd edişler /minnet duyup teşekkür etmeler sadece göklerin, yerin ve âlemlerin Rabbi olan Allah için olmalıdır. 37. Çünkü göklerde ve yerde büyüklük ve kibirlenme sadece Allah'a ait bir özelliktir. Ve O Allah, her şeyden üstün olandır ve her şeye hakim olan tek ilahtır.

66. AHKÂF (46)

(Kum tepesi)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ha. Mim. 2. Kur'an, üstün ve her şeye hakim olan Allah tarafından indirilmiş bir kitaptır.

3. Biz gökleri, yeri ve içindekileri hak üzere /belirlenmiş bir amaçla /bir program gereği ve belli bir süre ile /belirlenmiş bir ecel /ecelin müsemmen ile yarattık. Ama şirk koşanlar, riyakârlar ve bildirdiklerimizi inkâr edip küfre sapanlar, yapılan uyarıcı ve yol gösterici uyarıları önemsemiyorlar /uzak duruyorlar..

**Dünya yaşamının öğrenci ve tohum olan Ruhlardan "görevlendirilecek Melekler elde etme projesi" olduğunu düşünüyorum. Bu düşüncemi A'raf-20 nci ayet ve dipnotunda belirttim.*

4. Ya Muhammedl Onlara de ki; "Allah'ın dışında dua edip ilahi yardım istediklerinize bir bakın ve onların yeryüzünde neyi yarattığını Bana gösterin. Yoksa şirk koştuklarınızın, göklerin yaratılışında Allah ile bir ortaklıkları mı var? Eğer bu söylediklerinizi doğru ise, bunu ispatlayacak daha önce size verilmiş bir kitap veya bilimsel bir kanıt gösterin?".

5. Allah'ı bırakıp da, kıyamet gününe kadar kendisine hiçbir cevap veremeyecek durumda olan ve hatta yapılan dualardan ve ilahi yardım isteklerinden bile habersiz olan şeylere yalvarandan daha aptal /gafil kim olabilir?

**Aynı vurgu, Fatır-13 ncü ayette de yapılmıştır.*

6. İnsanlar kıyamet günü mahşerde toplandıklarında, Allah'a şirk tutulan kişi veya şeyler, kendilerini şirk koşanlara sırtlarını dönecekler ve kendilerine tapılmış olmanın suçunun kendilerinde olmadığını söyleyeceklerdir.

7. Gerçekleri açıkça gösteren ayetlerimizi ret eden ve şirk koşup, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanlar, "Bu bildiriliş apaçık bir sihirdir" diyerek karşı çıkmaktadırlar. 8. Veya bazıları da "O Kur'an ayetlerini Muhammed kendisi uydurdu" diyorlar? Ya Muhammedl Sana böyle diyenlere, "Eğer bu ayetleri Ben uyduruyorsam, Allah'a karşı suç işlemiş oluyorum, ki bu durumda Allah'tan gelecek bir cezaya karşı Beni koruyamazsınız. Çünkü sizin Kur'an ayetleri hakkında söylediğiniz iftiraları en iyi bilen Allah'tır. Dolayısıyla her ikimizi en iyi değerlendirip hakkımızda karar verecek olan yine Allah olacaktır ve O Allah, çok bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti çok olandır /Rahim'dir" de.

9. Yine onlara de ki: "Ben elçilerin ilki değilim, Benden önce de birçok elçiler geldi. Amellerimize karşılık olarak Bana ve size ne olacağını da bilemem. Ben ancak Allah'ın Bana bildirdiklerini /vahyedilenleri tebliğ etme görevini yerine getiriyorum. Dolayısıyla da Ben apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değilim". 10. "Siz hiç düşündünüz mü, ya bu Kur'an Allah katından ise ve siz de küfre sapmış ve onu ret etmişseniz ve İsrailoğullarından bir kısmı da bunun benzerini görüp inandığına göre, siz kibirlenip halâ yüz çeviriyorsanız, haliniz ne olacak? Çünkü Allah, nankörlük eden zalimler topluluğunu hidayete /Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme yoluna erdirmez" diyerek uyarına devam et.

11. Şimdi de şirk koşmayı sürdürüp küfre sapanların ileri gelenleri, iman edenler için,"Eğer Kur'an'ın bildirdikleri hayırlı bir şey olsaydı, şu zavallılardan çok önce biz iman ederdik" diyorlar. Yine hızlarını almayıp bu sefer de, "Bu Kur'an eski olayların söylendiği bir masallar kitabıdır" da deyip karşı çıkıyorlar.

**Çünkü Kur'an'ın ilk hedefi, insanların haklarını yiyerek kodamanlaşmış olanlara karşı, hakları yenenleri /mağdurları korumak ve hakkın dağıtımında adaleti sağlamak olmuştur.*

12. Halbuki biz Kur'an'dan önce de Musa'ya, Kitabı /Tevrat'ı bir yol gösterici ve bir rahmet olarak indirmiştik. Bu Kur'an'ı da, öncekileri tasdik edici /Musaddık anlaşılıp kabul edilsin diye apaçık ve kolay /arabiyyen bir kitap olarak indirdik ki, iman etmeyerek ve şirke saparak zulme düşenleri uyarsın ve güzel davrananları /Muhsin olanları da huzura kavuştursun diye /Büşra.

**Kur'an'ın anlaşılsın diye her toplumun ana dilinde olduğu ve dolayısıyla da her toplumun ana diline tercüme edilip sunulması gerektiği ayrıca Zumer-28, Ra'd-37, Zuhruf-3, Yusuf-2-3 ve Fussilet-44 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Örneğin Tevrat da indirildiği toplumun ana dili olan İbranice indirilmiştir.*

13. "Çünkü Rabbimiz Allah'tır" diyen ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun dosdoğru davrananlara bir korku olmayacak ve onlar üzülmeyeceklerdir. 14. Yine onlar Cennet halkından olacaklar ve amellerine karşılık olarak, orada sürelerce kalacaklardır.

15. Biz, insana anne ve babasına iyilik etmesini tavsiye ettik ve ediyoruz. Annesi onu karnında zahmetle taşımakta ve zahmetle de doğurmakta. Ana karnında taşınması ile sütten kesilmesi otuz ay kadar sürmekte. Nihayet o kişi, cinsel ergenliği geçip irade ve mantığın en güçlü olacağı dinsel olgunluk çağı olan kırk yaşına gelince de; "Rabbim bana, anneme ve babama verdiğin nimetlere karşılık olarak teşekkür etmem /şükretmem ve bu amaçla da Senin hoşnut olacağın yararlı işler yapmam için desteğini esirgeme ve nasip et. Benim soyumu da salih ameller gerçekleştirenlerden kıl. Ben işlemiş olabileceğim tüm suçlarım için tevbe edip, Sana teslim /Müslim olanlardanım" demelidir.

**Lokman suresinin 14. ayetinde de, emzirme süresi 24 aylık oluncaya kadar bildiriyor. Ancak bu süre bir tavsiyedir ve duruma göre değişkendir.*

**Ayette belirtilen, 40 yaşına kadar olan sürenin, dinsel olgunlaşma süresi olduğu ayrıca Kasas-14 ve Yusuf-22 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Allah, kimin Cenneti hak ettiğini en iyi bilendir. Örneğin 16. ayete göre Allah, 40 yaşına varmadan kimin canını alırsa, işlemiş olduğu ve büyük olmayan günahlar ve olumsuz amelleri de olsa, o kişinin Cennete girme şansının olabileceğini ve ancak 40 yaşına geldikten sonra, yani dinsel olgunluk çağından sonra, insanları daha fazla sorumlu tutacağına işaret buyuruyor. Çünkü insanın cinsel ergenlik (14-18 yaş arası) ve dinsel ergenlik çağı (40'lı yaş) olmak üzere 2 dönemi vardır (Bk. Din ve Beyin Kitabı, s. 371).*

**Hz. Muhammed, "Çoklukla ölümün cereyan ettiği dönem 60-70 yaş arasıdır. Allah, kime ömründe 40'ına kadar mühlet verdi ise, ondan özrü kaldırmıştır -Kutubu Sitte-152-Rezin." diyerek iman için mazereti kalmamış yaşın 40 olduğunu belirtmiştir. Buna göre diyebiliriz ki, ergenlik yaşlarından itibaren dinsel sorumluluğun başlayacağı, 40'lı yaşlarda da iman ve salih ameller konusunda artık mazeret olmayacağını ve örnek insan olma zorunluluğunun olacağını söyleyebiliriz.*

16. İşte böyle söyleyen ve içtenlikle davrananın olumlu amellerini, daha önceki yıllarda inancı ne olursa olsun o yaşa gelinceye kadar fazlasıyla değerlendireceğiz ve yaptıkları kötülüklerinin de aşırı olmayanlarını, tevbe etmiş oldukları takdirde görmezlikten geleceğiz. Dolayısıyla bu kimselerin çoğu Cennet halkı arasında olacaklardır. Cennet sözü de, şüpheniz olmasın ki, söz veren Biz'lerin gerçek bir sözüdür /vaadidir.

**Demek ki, dinsel olgunluk yaşı olan 40'lı yaş öncesindeki küçük veya sehven /istem dışı işlenen günahların tevbe edildiğinde af edilişleri daha kolay olmaktadır. Hz. Musa'nın sehven birini öldürmesinin tevbesi üzerine af edilişi gibi. *Ayete göre Allah, 40 yaşına varmadan kimin canını alırsa, olumsuz amelleri de olsa işlemiş olduğu büyük olmayan günahlarının af edilebileceğini, o kişinin Cennete girme şansının olabileceğini ve ancak 40 yaşına geldikten sonra, yani dinsel olgunluk çağından sonra, insanları daha fazla sorumlu tutacağına işaret buyuruyor. Çünkü insanın cinsel ergenlik (14-18 yaş arası) ve dinsel ergenlik çağı (40'lı yaş) olmak üzere 2 dönemi vardır (Bk. Din ve Beyin Kitabı, s. 371).*

17. Bunların dışındakiler ise anne ve babasının kendilerini Kur'an mesajları ile uyarmalarına; "Bizden önce epey nesiller geçmiş olmasına rağmen, şimdiye kadar onlardan yeniden dirilmiş olana rastlamadık. Fakat siz halâ benim yeniden diriltileceğimi mi iddia ediyorsunuz?" diyerek anne-babaları ile alay ederler. Anne ve babaları yine de, "Yazık olur size, ne olur inanın. Çünkü Allah'ın sözü gerçektir" diye diretince de, "Bunlar boş laflar ve daha öncekilerin uydurdukları rivayet ve masallardan başka şeyler değil" diyerek karşı çıkmalarına devam ederler. 18. İşte bu gibiler, daha önceleri de gelip geçmiş Cin ve İns'ler arasında bulunan ve azap sözünü hak etmiş, hüsrana uğramış kimselerdir.

19. Her insanın hesap günü, amellerine göre değerlendirilmesi yapılacak ve derecelerine göre ayrılacaklardır. Hesaplama tam yapılacak ve herkesin amellerinin karşılığı hiçbir haksızlık yapılmadan verilecektir.

20. Şirk koşup bildirdiklerimizi inkar eden ve riyaya da saparak küfre düşenler Cehenneme sunulacakları sırada onlara, "Dünya hayatında size verilmiş olan güzel şeylerinizi tekamülünüz için değerlendiremeyerek boşa harcadınız ve Ahret hesabını düşünmeden de yaşamın sadece zevkini sürdünüz. Ayrıca yeryüzünde haksız yere kibirlendiniz ve dini mesajlarımızı ret ettiniz. İşte bu davranışlarınızın karşılığı olarak şimdi alçaltıcı azap ile cezalandırılacaksınız' denilerek ateş azabına gönderileceklerdir.

21. Ya Muhammedl Kendinden önce ve sonra elçiler gelmiş olan Ad kavminden Hud'u düşün. Hud, kum tepeciklerinin bulunduğu bölgeye yerleşmiş halkına; "Ev Halkıml Allah'tan başkasına ibad /kulluk etmeyin. Çünkü sizin korkunç bir azaba uğramanızdan korkuyorum" diye uyarıda bulunmuştu. 22. Halkı ise; "Ya Hudl Sen ilahlarımızdan vazgeçelim diye mi bize geldin? Eğer söylediklerin doğru ise, bizi tehdit ettiğin azabı getir de bir görelim bakalım" diye itiraz etmişlerdi. 23. Hud a; "Azabın ne zaman geleceği bilgisi sadece Allah'a aittir. Ben sadece Bana

bildirilen şeyi size tebliğ ediyorum. Fakat bildirdiklerime rağmen, sizin bilgisizlik ve cehaletinizi devam ettirmek istediğinizi görüyorum" diyerek uyarılarına devam etmişti.

**Ad kavmi, Yemen'de Şıhr bölgesinde yaşamış bir toplumdu.*

24. Azap sözünün gerçekleşeceği kıyamet vakti geldiğinde koyu bir bulutun, yaşadıkları yere doğru yönelmiş olduğunu gördüler ve, "Herhalde bu, bize yağmur yağdıracak bir buluttur" diyerek sevindiler. Ancak durumu anlayan Hud, "Hayır, bu, sizin gelmesi için meydan okuduğunuz acı bir azabın ta kendisi olan fırtına bulutudur'. 25. "Rabbinin buyruğu ile her şeyi yerle bir edecek" diye açıklamada bulundu. Nitekim sabah olunca harabeye dönmüş evlerinden başka bir şey görünmüyordu. Şirk koşarak zulümde ileri gitmiş ve suçlu durumdaki /mücrim bir toplumu, Biz işte böyle cezalandırırız.

**Aşırılıklara ve inkâra sapmış toplumların bu helâk edilişleri, birer ara ve lokal kıyamet olmaktadır.*

26. Ey insanlar,! Şu bir gerçek ki, size verdiğimiz güç ve servet yanında, gerçeklerimizi fark etsinler diye de işitme, görme duyuları ile, düşünsünler diye de akıl verdik. Ama insanlar ne işitme kabiliyetlerini, ne görme duyularını ve ne de akıllarını yeterince kullanmadıkları için, bu yetenekleri onlara hiçbir yarar sağlamadı ve Allah'ın ayetlerini bile bile inkara devam ettiler. Fakat inkarlarına karşılık hak ettikleri azap sonunda onları yakalayıverdi.

**Dikkat edilirse, burada kullanılması istenen 3 şey akıl, görme ve işitme duyuları birlikteliğidir.*

27. Yine Ad kavmi gibi daha birçok haddini aşmış kavimleri ve kentlerini de helak ettik. Ancak belki doğru yola yönelirler diye, onları helak etmeden önce, uyarıcı elçilerimizi ve mesajlarımızı defalarca göndermiş ve uyarmışızdır.

28. Allah ile birlikte dua ettikleri veya onların hoşnutluğunu amaçlayıp onların uğruna bir nevi kendilerini kurban etmiş gibi riyakârca ibad ettikleri kişi veya şeyler, azap geldiğinde onlara yardım etseydi ya? Aksine, Allah'a yaklaştıracak diye bağlandıkları aracılar /putlaştırdıkları kişi veya şeyler böyle bir anda, onları terk etmişlerdi. İşte şirk koşanların yalanları ve uydurmalarının sonucu böyle olacaktır.

**Kurban etmek: "Çok değer verilen bir şeyden vazgeçmek, feda etmek" demektir. Örneğin Kevser suresinde "nhar" ifadesi kullanılarak Hz. Muhammed'den, kendini kurban edercesine Allah için mücadele etmesi istenmektedir. Bu ayet ile de şirk koşanların Allah'ın hoşnutluğu yerine, şirk koşulana cansiperane yönelmeleri de kurban edilmek olarak vurgulanmaktadır. Hayvan kesmek ise, Kurban etmede para ile alınan bir hayvanı öldürmek aracı olarak kullanılmaktadır. Bu uygulama ise sadece Hac sırasında uygun bulunmuştur (Bakara-196, Hac-28-29, 34, Feth-25, Maide-2, 97).*

29. Ya Muhammedl Cinlerden bir grubu, Kur'an'ı dinlemeleri için sana yönlendirmiştik. Sen Kur'an okumaya başlayınca birbirlerine, "Susun, dinleyin" deyip Seni dinlemeye başladılar. Kur'an'ın okunması bitirilince de, iman ettiler ve öğrendikleri gerçekleri tebliğ etmek üzere topluluklarına birer uyarıcı olarak döndüler.

**Dolayısıyla da Kur'an, hem İns'lere /dünya öğrencisi olan Ruh'lara, hem de Çin'lere indirilmiş olmaktadır. Ve Hz. Muhammed'i dinleyen Cinler de birer görevli olarak toplumlarına Kur'an'ı tebliğ etmeye başlamışlardır. Hz. Muhammed'i dinlemek üzere gelen Cin grubunun, peygamberin Taif seferinden dönüşü sırasında Nahl vadisinde kıldığı sabah namazında dinlediği belirtilmiştir.*

30. İman etmiş olan Cin'ler grubu halklarına dönünce: "Ey halkımızl Biz Musa'dan sonra indirilen ve kendisinden önce gelen kitapları da tasdik eden bir kitabı dinledik. Dinlediğimiz bu Kitap, gerçeğe ve Allah'ın istediği dosdoğru yol olan orta yola /itidal yoluna iletmektedir. 31. Allah'ın davetçisi olan Hz. Muhammed'in çağrısını kabul edin ve O'na inanın ki Allah, sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi şiddetli bir azaptan korusun" diyerek uyarılarını yaptılar.

**Bu ayete göre Cinlerden bazı grupların Hz. Muhammed'in tebliğlerini öğrenmek üzere zaman zaman geldikleri anlaşılmakta olup, bu konuyu Peygamber de ifade etmiştir.*

32. Ey insanlarl Şunu bilin ki; "Allah'ın davetçisinin çağrısına uymayanlar, yeryüzünde Allah'ı aciz bırakacak güce sahip değildirler. Onların Allah'tan başka güvenilir dostları /velileri de olamaz ve onlar apaçık yanlış bir yolda /dalalette olacaklardır".

**Burada "veli" kelimesi, bizim "ermiş kişi" anlamında değil "güvenilir yegane dost ve yardımcı" anlamındadır.*

33. Gökleri ve yeri yaratan ve bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri

diriltebilecek güçte olduğunu inkâr etmekte olanlar hiç düşünmezler mi? Hâlbuki kesinlikle şunu bilsinler ki, Allah'ın her şeye gücü yeter.

34. Şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmaları karşılığı ateşe atılacakları gün, onlara; "Şu andaki kıyamet ve hesap toplantısı gerçekmiş değil mi?" diye sorulacak ve onlar da; "Evet, Rabbimize yemin olsun gerçekmiş" diye cevap vereceklerdir. Allah da; "O halde tek Allah'a şirk koşmakla küfre sapmanızın ve riyakârca yapmış olduğunuz ibad etmenizin karşılığı olan azabı tadın" denilip ateş azabına gönderileceklerdir.

35. Ya Muhammedl Karar ve azim sahibi elçiler, nasıl her sıkıntıya göğüs gerdiler, mücadele ettiler ve sabrettilerse, Sen de sabret, mücadele et ve şirk koşup bildirdiklerimizi ret eden küfre sapmışlara ceza vermeye kalkışma. Kendilerine söz verilen azap başlarına geldiğinde, azabın şiddetini o kadar fazla ve bitmeyecek bir süre görecekler ki, Dünyada kalış süreleri onlara sanki bir saatmiş gibi gelecek. Bu anlattıklarımız insanlar uyarılsınlar diyedir. Şu da iyice bilinsin ki, yoldan çıkmış /fasık olmuş topluluklardan başkası kesinlikle helâk edilmez.

67. ZARİYAT (51)

(Rüzgarlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Tozu dumana katarak savuran rüzgârlara, 2. Yağmur yüklü bulutlara, 3. Gökyüzünde kolayca akıp gidenlere, 4. Ve bütün işleri /görevleri, belirlenmiş olan bir plana /emre göre gerçekleştirenlere /Meleklere yemin olsun ki, 5. Size vaad edilen /söz verilen kıyametin kopması ve hesap için dirilip toplanma kesinlikle doğrudur. 6. Ve yargılama günü /din günü muhakkak gerçekleşecektir.

**Din gününe ilişkin açıklama için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

7. Mükemmel bir ahenkle hareket eden yörüngelere sahip göğe yemin olsun ki, 8. Şirk koşan inkârcılar, tartışma konusu yaptıkları elçi ve Kur'an hakkında dayanaksız, iftira dolu sözler söylüyorlar. 9. İşte böyleleri, bu iftiraları ve gerçekleri saptırmaları nedeniyle henüz Dünyada iken başlamak üzere azaba uğruyor ve istekleri karşılanmıyor.

10. Kahrolsun böylesi iftiracı, yalancı düzenbazlar ve muhterislerl 11. Ki onlar, panik içinde ve korkarak 12. Hesap /din gününün zamanını sorup duruyorlar.

13. Halbuki o gün onlar, fitnelerinin ve iftiralarının karşılığı olarak, ateşe sokulacaklar, 14. Ve görevliler "Yaptığınız fitne ve iftira suçunun cezasını tadın, meydan okumakta olduğunuz ve acele gelmesini istediğiniz hesap günü işte budurl" denilerek sözleri kendilerine hatırlatılacaktır.

15. Buna karşılık takva sahipleri ise Cennetlerde /bahçelerde ve pınar başlarında, 16. Rablerinin uygun bulup kendilerine verdiği güzellikleri alıp duracaklardır. Çünkü onlar, Dünya hayatları sırasında da güzellikler /olumluluklar gerçekleştirmişlerdi /Muhsindiler. 17. Yine o takva sahipleri, geceleri az uyurlar, erken kalkar ve 18. Seher vakitlerinde Rablerinden bağışlanma dilerlerdi /sadece O'ndan ilahi yardım istemek ve nimetlerine teşekkür etmek üzere dua ederlerdi. 19. Ve kendilerine verilmiş nimetlerden, ihtiyacı olanların ihtiyaçlarını gidermek üzere de pay ayırırlardı.

**Nimetlerden ayrılan pay, toplumsal ve /veya kişisel bir ihtiyacın giderilmesi demek olan zekât veya infaktır. Zekât ve infak için Temel Kavramlara bakınız.*

20. Ey insanlarl İçtenlikle iman etmiş olanların, aklını kullanıp düşünerek fark edebileceği, yeryüzünde ve 21. Bizzat kendi nefslerinde /vücutlarında ibret verici bilgiler /ayetler /Allah'a götürücü deliller vardır. Hala gözünüzü açmayacak mısınız? Haydi araştırın ve bulun.

22. Şüpheniz olmasın ki, sizin rızkınız (İlahi yardımlar, Su ve Güneş) ve geleceğinden sizi uyardığım azabın Dünyada tadacağınız kısmı (birer doğal afet olarak) gökte bulunmaktadır.

23. Göğün ve yerin Rabbine yemin olsun ki, şu anda konuşuyor oluşunuz nasıl gerçek /doğru ise, kıyametin kopması da öyle bir gerçektir ve mutlaka gerçekleşecektir.

24. Ya Muhammedl Farklı özellikler verilmiş İbrahim'in sofrasında ağırlanan konuklarının olayından haberin var mı? 25. Onun yanına bazı konuklar gelmiş ve "Selam ya İbrahim" diyerek içeri girmişlerdi. İbrahim de "Selam size yabancılarl" diye onları buyur etmişti. 26. İbrahim, hemen eşine sofra hazırlamasını söylemiş ve sonra semiz bir buzağı yemeği hazırlatıp, 27. Konukların önüne koyarak, "Buyurunl" diyerek sofraya davet etmişti.

28. Konukların sofraya yanaşmadığını görünce, bu sefer İbrahim endişelenmeye başlamıştı. İbrahim'in telaşlandığını gören konuklar, ilahi görevliler olduklarını açıkladılar ve "Korkma" diyerek ona bilgi sahibi bir oğlunun olacağı müjdesini verdiler.

**İlahi görevli Melekler, insan görüntüsü ile gelmişler, kısa bir görevle geldikleri ve ihtiyaçları olmayacağı için de yemeğe yanaşmamışlardır.*

29. Bu müjdeyi duyan İbrahim'in hanımı (Sara) ellerini yüzüne çarparak, "Nasıl olurl Ben doğum yaşı geçmiş, çok ihtiyar bir kadınıml" diye hayretini belirtmişti. 30. Elçi konuklar bunun üzerine; "Rabbin böyle buyurmuştur. Ki O hüküm ve hikmet sahibidir ve her şeyi en iyi bilendir" diyerek onu sakinleştirmişlerdi.

31. İbrahim de "Ey Allah'ın elçileril Başka bir göreviniz var mı?" diye sorunca. 32. Onlar da; "Evet var. Biz doğruluktan sapmış suçlu bir topluluğu helak etmeye de geldik. 33. Üzerlerine balçıktan taşlar yağdırmak üzere görevlendirildik". 34. "Bu taşlar, aşırılığa yönelmiş azgınlar için, Rabbin emri ile işaretlenmişler /hedeflendirilmişlerdir" diye cevap verip yola çıktılar.

**O zamanın insanlarının anlayışlarına göre "işaretlenmiş taşlar" diye tanımlananın, nasıl bir silah olduğunu bilemiyoruz. Lut kavmi için gelen Melekler, Hud-70 nci ayette de açıklanmıştır.*

35. Azgınlıklarına karşılık belirlenen azabı gerçekleştirmeden önce o suçlu toplumda bulunan iman etmiş ve suça bulaşmamışları /müminleri ayırıp uzaklaştırdık. 36. Zaten o suçlu toplumda bir evin dışında, hiç Müslüman bulunmamaktaydı.

**Demek ki, yaşamasının devam ettirilmesi uygun bulunanlar ve azap edilmeyecek ve eceli de gelmemiş olanlar, genellikle ve az sayıda iseler, bir şekilde organize edilerek, azap edilip yaşamına son verileceklerden ayrı tutulmaktadırlar.*

37. Onları helak ettik ve bu acı azaptan korkacaklar için, harap olmuş şehirlerin kalıntılarını, ders alınmak üzere bıraktık.

38. Ya Muhammedl Musa'nın mücadelesinde de ibret alınacak dersler vardır. Biz Musa'yı Firavun'a karşı apaçık bir yetenek ve güç ile göndermiştik. 39. Firavun, adamlarıyla birlikte onları ret etmişlerdi ve Musa için, "Bu, ya bir sihirbaz, ya da bir delidir" demişlerdi. 40. Biz de buna karşılık Firavun'u ve askerlerini yakalayıp denizde boğmuştuk. Çünkü yaptıkları ile Firavun bu sonucu hakketmişti.

41. Hud Peygamber'in kavmi olan Ad halkında da ibret alınacak dersler vardır. Biz Ad halkının üzerlerine, yaptıklarına karşılık olarak korkunç bir rüzgâr göndermiştik ve 42. Rüzgâr, üzerinden geçtiği her şeyi toz toprak edip savurdu ve hiçbir canlı da bırakmadı.

43. Salih Peygamber'in kavmi, Semud'da da ibret alınacak dersler vardır. Biz Semud halkına, "Belli bir süreye kadar keyfinize bakın ve aşırıya kaçmadan uygun bir şekilde yiyin-için-eğlenin" demiştik. 44. Fakat onlar, Rablerinin buyruklarına karşı geldiler ve müsrifliğe sapıp azdılar. Bunun üzerine hiç ummadıkları bir anda korkunç uğultulu bir depremle hepsi helâk oldular. 45. Ne kalkıp kaçabildiler, ne de kendilerine yardım eden oldu.

**Buradaki müsriflik, dini uygulamalar dahil her konuda aşırıya kaçmak olarak değerlendirilmelidir.*

46. Daha önce de Nuh halkını suda boğmuştuk. Çünkü onlar da yoldan çıkmış /fasık olmuş bir topluluktu.

47. Ey insanlarl Hem rızkınızın ve hem de Dünya azabınızın olduğu göğü gücümüzle Biz inşa ettik ve onu Biz, bir düzen halinde genişletmekteyiz.

**Evrenin genişlemeye devam ettiği bilgisi, 1930'larda Hubble tarafından gözlenmiş ve doğrulanmıştır.*

48. Yer küresini de yine bir düzene göre güzelce Biz döşedik. 49. Ve her şeyi (ikilemli yaratılış^ prensibi gereği) çiftler halinde yarattık ki belki aklınızı kullanıp, düşünüp öğüt alır ve tek ilahın Allah olduğunu anlarsınız.

50. Ya Muhammedl Sen de; "Ey halkım /insanlarl Allah'a yönelin /O'nun yolunda olun. Ben bütün bu gerçekleri size duyurmam için, Allah tarafından gönderilmiş sadece bir uyarıcıyım", 51. Tekrar; "Allah ile birlikte, kulluk etmek üzere başka ilahlar edinmeyin. Ben bütün bu gerçekleri size duyurmam için Allah tarafından görevlendirilmiş bir uyarıcıyım" diyerek insanları uyar.

52. Şunu bil ki, hitap etmekte olduğun toplumdan öncekiler de, kendilerine gelen elçilere, Sana demekte oldukları gibi "Bu sihirlenmiş biridir" yahut "Bu bir delidir"

demişlerdir. 53. Bu sözü, sanki kuşaktan kuşağa birbirlerine vasiyet ediyorlar. Bu nedenle de her toplumda böylesine azmış mutlaka bir grup bulunmaktadır.

54. Ya Muhammedl Sen böylelerinden uzak dur. Merak etme ve bu davranışın nedeniyle de suçlanmayacaksın. 55. Onlara Kur'an /Zikir ile öğüt vermeye devam et. Çünkü Kur'an ile öğüt vermek ve onu tebliğ etmek, müminlere mutlaka yarar sağlayacaktır.

**Çünkü Kur'an'daki kesin hükümlerin öğrenilip uygulanması, hem iman edenlerin imanlarını pekiştirecek, hem de kişinin müminliğini sağlayacaktır.*

56. Çünkü Ben İns ve Cin'leri, Allah'tan başka ilah olmadığını ve sadece Bana ibad /kulluk etmeleri gerektiğini bilmeleri /öğrenmeleri için yarattım. 57. Ben, onlardan ne bir rızk istiyorum, ne de Beni beslemelerini.

58. Şüphesiz, rızkı veren /Rezzak olan, güç ve kuvvet sahibi /Metin olan sadece Allah'tır.

59. Nankörlük ederek kendi kendilerine zulmeden insanlara da, daha önceki inkârcıların şirk koşmaları nedeniyle paylarına düşene benzer bir azap payları kesinlikle olacaktır. Bu konuda acele edip sabırsızlık etmeyin. Uygun zaman mutlaka gelecektir. 60. Kendilerine söz verilen günün /mahşerin /din gününün azabından dolayı, şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr etmekle küfre sapmış olanların vay halinel

68. ĞAŞİYE (88)

(Dehşeti her şeyi saran)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl O her şeyi ve her yönden etkileyecek olan kıyametten haberin oldu mu?

2. O gün gerçekleri gördüklerinden dolayı bazı yüzler korku, şaşkınlık ve utançtan yere eğilmiş, 3. Ağır bir iş yapmış gibi yorgun düşmüş ve perişan bir halde olacaklar. 4. Çünkü bunlar, Cehennemde kızgın bir ateşe girecek olanlardır ve sıralarını beklemektedirler. 5. Orada kaynar bir sudan içirilecekler. 6. Boğazı yırtan kuru bir dikenden başka bir yiyecekleri de olmayacak, 7. Ve bu yiyecekler onları ne besleyecek, ne de açlıklarını giderecektir.

8. O gün, başka yüzler de var ki, verilen nimetlerle mutlu ve 9. Dünyada, muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun gerçekleştirdikleri olumlu amellerinin karşılığı olarak sevinç içindedirler. 10. Onlar, çok değerli bir Cennette /bahçede yerleşeceklerdir. 11. Orada gereksiz hiçbir boş söz işitilmez. 12. Ve sürekli akan bir pınar vardır. 13. Ayrıca yükseğe yerleştirilmiş sedirler, 14. Hizmete sunulmuş dolu bardaklar, 15. Sıra sıra dizilmiş yastıklar /döşekler, 16. Ve serilmiş lüks halılar vardır.

17. İman etmemekte direnenlerle yeniden dirilişe inanmayanlar ve şirk koşanlarla riyakâr olanlar develerin (veya yağmur yüklü bulutların) nasıl yaratıldığını, 18. Göğün nasıl yükseltildiğini, 19. Dağların nasıl dikilmiş olduğunu ve 20. Yerin nasıl döşendiğini görüp hiç düşünmüyorlar mı? Keşke düşünebilselerl

21. Ya Muhammedl Böylelerine söylediğimiz bu örnekleri sadece hatırlat, 22. Çünkü Sen sadece bir uyarıcısın /hatırlatıcısın. Bu hususu unutma ve onlara bildirdiklerimizi kabul ettirecek bir zorba değilsin. 23. Şunu bil ki, Senin hatırlatmalarına kim yüz çevirir ve Allah'ın yolunda olmayı ret ederse ve şirk koşarak küfre de düşerse, 24. Zaten Allah onu en şiddetli bir azap ile cezalandıracaktır. 25. Hiç kuşkusuz böyleleri, mahşer günü hesap vermek üzere diriltilip huzurumuza gelecekler, 26.

Ve o zaman onların hesaplarını görmek bize düşecektir.

**Burada (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Hz. Muhammed'i uyardığımız gibi, siz de inanmaları konusunda kimseye karışmayın ve zorlamayın " olmaktadır. Dolayısıyla da devletin de dine yönelik kurallar ve tek kalıplaştırıcı uygulamalar koymaması gerektiği de anlaşılmaktadır. Ancak inanca yönelik kişisel uygulamaların da başkalarını rahatsız etmeksizin, özgürce uygulanmasını sağlaması ve kısıtlayıcı girişimlere müsaade etmeyecek önlemleri de alması şarttır.*

**Burada Hz. Muhammed'in hatırlatıcılığı, İns kısmımızın Allah ile yaptığı 7 konuyu hatırlatmaktır diye düşünüyorum.*

69. KEHF (18)

(Mağara. Bu sure, Bazı müşriklerin Hz. Muhammed'e gelip Ashab'ı Kehf, Zülkarneyn ve vahiy /ruh hakkında soru sormaları üzerine inmiştir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey insanlarl Tüm övgüler /hamd etmeler sadece, içinde anlaşılmasını zorlaştıracak hiçbir çelişki olmayan Kur'an'ı tebliğ etsin diye kulu Muhammed'e indiren /vahyeden Allah'a olsun.

2. Allah Kur'an'ı, kulu Muhammed'e, salih ameller gerçekleştiren müminleri, Allah'tan gelecek şiddetli bir cezaya karşı uyarsın ve Cennet ile müjdelesin diye indirdi. 3. Ki onlar orada sürelerce kalacaklardır. 4. Ve "Allah çocuk edindi" diyen inkarcıları da uyarsın diye indirdi.

**Müslüman, tek Allah'a inanan, İman eden 5 gayb olan Allah'a, Ahrete, Meleklere, Vahiy kitaplarına ve Peygamberlere içten inanan, Muhsin olan, salih ameller gerçekleştiren, Mümin olan, amellerin %51 inden fazlasını yerine getiren ve imanlı olan Muhsin, Makbul kişi ise bu 4 aşamayı üstün derece ile başarıp Dünya okulundan "Takdirli Melek olabilir diplomasını" alabilen demektir diye düşünüyorum. Temel kavramlara ve Bakara-177 ile Nisa-136 ncı ayetlere de bakınız.*

5. Hem "Allah'ın çocukları var" diyenlerin, hem de atalarının, bu konuda bilimsel herhangi bir dayanakları yoktur. Ağızlarından çıkan bu söz çok büyük bir iftiradır. Onlar, sadece yalan söyleyip duruyorlar.

6. Ya Muhammedl Şimdi Sen, insanların bir kısmı, Sana indirilen Allah'ın Hadisine /sözüne /Kur'an'a inanmıyorlar diye, kendini sorumlu tutarak, neredeyse kendi kendini perişan mı edeceksin? 7. Sakın boş yere üzülme. Çünkü Biz, insanlardan kimlerin iman edip muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olumlu ameller gerçekleştireceğini, kimlerin de şımarıp yanlış yola sapacağını ayırt etmek için, Dünyayı aldatıcı bir cazibe /ziynet merkezi yapmışızdır. 8. Ancak şunu da bilin ki, aynı zamanda Biz, yeryüzünü kupkuru, hiçbir cazibesi olmayan, çorak bir toprak haline de sokabiliriz ve sokacağız da.

**Dünya nimetlerine aşırı yönelen için Hz. Muhammed şunu söylemiştir; " Allah'a yemin olsun, sizler için fakirlikten korkmuyorum. Ben size Dünyanın fenişlemesinden korkuyorum. Sizden öncekilere Dünya genişlemişti de hemen dünya için birbirleriyle boğuşmaya başladılar ve helak oldular. Genişleyen Dünyanın onlar gibi sizi de helak etmesinden korkuyorum." Amr İbnu Auf-Kütubu Sitte-1146".*

9. Ya Muhammedl Yoksa Bizim kanıtlarımızdan olan mağara arkadaşları Ashab-ı kehf /mağara arkadaşlarını ve Rakıym'ı diğer ayetlerimizden /gerçeğe götüren delillerimizden daha farklı ve şaşırtıcı mı buluyorsun?

**Rakıym konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Kitabe veya mağaranın olduğu dağ ismi veya mağaradakilerin sayıları gibi.*

10. Bir zamanlar Allah'a şirk koşan bir toplumun zulmünden kaçan iman etmiş o gençler, mağaraya sığındıklarında, "Rabbimiz, bizden rahmetini esirgeme ve koru, bu zulümden kurtulmamıza yardımcı ol" diye dua etmişlerdi. 11. Bunun üzerine Biz de, belirlenmiş yıllar boyunca, o gençlerin kulaklarını kapatıp işitmez yapıp mağarada uykuya daldırdık. 12. Sonra da, yaşamakta olan toplumdan kimlerin, mağarada kalınan yıllar sayısını daha doğru hesap etmeyi becerecekleri ve ne dersler çıkaracakları belli olsun diye, onları uykularından uyandırdık.

**Bu olayda gençlerin vücutları sanki özel bir ortam ve şekilde dondurulmuş, çürümeleri engellenmiş ve canlılık veren Ruhları geçici olarak bedenden ayrı tutulmuştur veya bazı hayvanlarda olduğu gibi kış uykusuna daldırılmışlardır diyebiliriz.*

13. Biz, mağaradaki gençlerin başından geçenleri, doğru olarak Sana anlatalım. Şöyle ki, gerçekten onlar, Rablerine içtenlikle iman etmiş bir grup gençti ve topluma ters düşüyorlardı. Biz de bu nedenle onların idayetini /dayanma ve doğru yolu bulma güçlerini arttırmıştık. 14. Kalpleri ile bağlantı kurmuş ve elçilerimiz olarak görevlendirmiştik. Böylece de bulundukları şirk koşan inkârcı toplumlarına: "Bizim Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbidir. Biz ondan başkasına ilah olarak dua etmez ve ibad etmeyiz. Aksi takdirde, inancımıza ve bu sözlerimize ters düşmüş oluruz". 15. "Ey halkımız, sizler, Allah'tan başka da ilahlar edinmişsiniz. Allah'tan başka edinmiş olduğunuz ilahların Allah'tan daha üstünlüğü hakkında, kesin bir kanıt getirebilir misiniz? Asla getiremezsiniz. Öyle ise, Allah'a iftira edip yalanlar uyduranlardan daha zalim kim olabilir?" diyerek karşı çıkmış ve onları uyarmışlardı.

16. Gençlerden biri, arkadaşlarını; "Siz halka ve onların Allah'ın dışında taptıklarına meydan okuduğunuza göre, kimse size bir kötülük yapmadan gidin mağaraya saklanın ve sizi bulmasınlar. Bu arada belki Rabbiniz size merhamet eder ve puan durumunuz da uygunsa size yardımcı olup bu sıkıntılı halden kurtulursunuz" diye uyarmış ve mağaraya gitmelerini istemişti..

**Rivayete göre Efes şehrinden gençlerin bir kısmı, İmparator Dekyanus'un baskısından ve inanç farklılığı nedeniyle yaptığı zulümden bir mağaraya kaçmışlar ve toplumdan uzaklaşmışlardı.*

**Ayette, gençlerin yozlaşmış ve yanlış inançta olan topluma birlik halinde karşı*

çıkışları ve zaman içinde toplum tarafından haklılıklarının anlaşılmakta olduğu simgeleştirilmiş olarak anlatılmaktadır. Demek ki, özgür iradeli, eleştirel akıllı, sorgulayıcı karakterli, bol kitap okuyan, az konuşan, çok düşünen, özgürlüğüne düşkün, dinlenilmek ve sayılmak isteyen, güdülmekten hoşlanmayan ve doğuştan bilgisayar bilen İndigo gençler, gelecekte toplumlarını ilahi gerçeklere uyaracaklar diyebileceğiz. İnşallah! İşte bu gerçeğe ve ilk Müslüman olup Hz. Muhammed'e kadınlardan destek olan Hz. Hatiçe ve ilk İndigo genç olan Hz. Ali, yine Hz. Muhammed'in İslam'ı tebliğinin ortalarında İndigo kız olan Hz. Ayşe misali, ben de ilahi gerçeklere uyanmada öncülüğün kadınlar ve gençler tarafından gerçekleştirileceği inancındayım. Zaten Medine'ye ilk göç eden 40 kişiye baktığımızda, bunların 32 si 23 yaşından genç, yarısından fazlası da kadın ve kızlardan oluşuyordu. Buna göre İslam dini, Hz. Muhammed'in önderliğinde gençlerin, kodamanlara ve yozlaşmış geleneklere, muhafazakârlığa karşı gerçekleştirmiş oldukları bir devrim hareketidir diyebiliriz. Ezilenlerin, idareyi ele geçirmek için bir mücadelesidir.

17. Ya Muhammed! Sen orada olsaydın da güneşe baksaydın, güneşin doğarken kuzeye bakan kapının sağ tarafını, batarken de sol /kuzey tarafını yalayıp içeri girmediği ve onları rahatsız etmeden geçtiğini görürdün. işte bu olay Allah'ın mucizevî delillerinden biridir. osdoğru yola yönelen kimselere Allah, işte böyle yardım eder. Kim de sapıklığa yönelirse, onu doğruya yönlendirecek /mürşid bir dost /bir veli bulamaz.

**Bu olayın verdiği mesaj, "Karşı çıkan gençler toplumdan kaçmasınlar, yoksa Güneşin aydınlattığı gibi, zaman içinde olan toplumsal değişimlerden mahrum kalırlar" olmaktadır. Demek ki, gençlerin olduğu mağara ortamı, özellikle Güneş'in maddeyi çürütücü etkisinden uzak bir ortamdır ve böylece vücutları çürümemiştir diyebiliriz. Ve burada gençlerin uyuduklarına dair bir bilgi bulunmamaktadır.*

**Ayette geçen mürşid kelimesi, hüden, mehdi, Tarık gibi "doğru yolu gösterici" anlamında olan bir kelimedir. Dolayısıyla da Kur'an da Mürşid diye tanımlanmış olmaktadır.*

18. Baktığında uykuda olmalarına rağmen, onları uyanık sanırdın. Biz onları sağ yanlarına ve kuzeye dönmek üzere sol yanlarına doğru çeviriyorduk. Köpekleri de, mağaranın girişinde ön ayaklarını uzatmış yatmakta idi. Eğer Sen, onların yüzlerini ve durumlarını görseydin, içini bir korku kaplar ve kesinlikle onlardan korkup kaçardın.

**Mağaraya kaçan gençler, zamanla toplumdan kopmuşlar ve gerçeklerden de uzaklaşmışlar (uyumuş gibi), fakat uyumayıp insanlardan (kıyam etmekten, bilgilenmekten, dolayısıyla da toplumu aydınlatmaktan) uzak yaşamaya başlamışlardır. Gençlerin doğu-batı istikametinde yatmış olmaları acaba anlamlı mıdır? Vücutların yanlarına değiştirerek çevrilmeleri, yara olmasını engellemk içindir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

19. işte böylel Nihayet aralarında konuşup durumlarını öğrenmeleri için, onları uykudan uyandırdık /bilgilenmek üzere kıyam etmelerini sağladık. Aralarından biri, "Ne kadar zaman uyuduk?" diye sordu. Bazısı, "Bir gün veya daha fazla bir zaman uyumuşuzdur" dediler. Biri ise, "Boş verin ne kadar uyuduğumuzu tartışmayı, ne kadar uyuduğumuzu Rabbimiz daha iyi bilir. Şimdi birimiz şu para ile şehre alış verişe gitsin de, en temiz ve leziz yiyeceklerden bir şeyler alıp gelsin. Yalnız ikkatli olsun, halâ bizi arıyor olabilirler. Bu nedenle kimseye bizlerden olduğunu belli etmemeye çalışsın". 20. "Eğer halk bizi fark ederse, ya taşlarla öldürürler veya zorla kendi dinlerine döndürmeye çalışırlar. O takdirde bir daha da ellerinden kesinlikle kaçamayız" diyerek uyardı. *Ayetteki açıklamaya göre, gençler toplumdan izole bir grup halinde kaldıkları için, her türlü olumluluktan ve gelişmelerden de uzak kalmışlardır diyebiliriz.

21. Böylece halk onları görsün, Allah'ın yeniden diriltilme ve kıyamet vaadinin gerçek olduğunu öğrensinler ve bu konuda hiçbir kuşkuları kalmasın diye, artık iman etmiş durumdaki halkı, yıllar sonra uyandırılmış olan mağaradaki gençlerle buluşturduk. Halk, gençlerle henüz buluşmadan önce, onların mağarada kapalı kalıp öldüklerini sanarak kendi aralarında şöyle konuşmaya başlamışlardı; "Gençlerin anısına öldükleri yere bir anıt yapalım" diyenler yanında, gençlerin inanmış kişiler olduğunu bilenler ise, "Hayırl Biz onların öldükleri yere bir mescit /eğitim yeri yapalım" diyenler de oluyordu. Halk kendi aralarında böyle tartışırken, Rableri onların durumunu daha iyi biliyordu.

**Buradan anlaşılıyor ki, mağaradan çıkıp yiyecek almak üzere eski şehirlerine inince, kıyafetleri ve eski geçersiz paraları nedeniyle halk onları tanımıştı. İşte gerçekleri görüp karşı çıkacak gençlerin, dağlara çıkmadan ve toplumdan soyutlanmadan, inandıkları görüşleri ile mücadele etmeleri mesajı verilmektedir diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

22. Hatta insanlar şimdi de mağarada kalan gençlerin sayıları hakkında,

çelişkili tahminlerde de bulunmaktalar. Bazıları, "Onlar üç kişi idi, dördüncüleri köpekleri idi," derken, bir kısmı da, "Onlar beş kişilerdi, altıncıları köpekleri idi", bir başkaları ise, "Onlar yedi kişilerdi, sekizincileri köpekleriydi" demekteler. Sen, söylenenleri önemseme ve "Onların sayısını en iyi bilen Rabbimdir" de. Mağara gençlerinin durumları ve hikmeti hakkında doğru yorum yapacak ve gerçek bilgiye ulaşmış olanlar çok azdır. Herkes ancak tahmin yürütüyor. Sen bu konuda, onlarla ciddi bir tartışmaya girme ve mağara gençleri hakkında, ileri geri tahminde bulunan hiç kimseye de, bu konuyla ilgili bir şey sorma.

**Demek ki, gençlerin sayıları kesin belli değil. Yine diyebiliriz ki, kesin bir sayının verilmemesinde, muhtemelen insanların da ibad etmeleri ve ilahi gerçeklerle ilgili uğraşlarını sayılara sınırlamamaları amacı yatmış olabilir diye düşünüyorum. Çünkü Kur'an'da, dini uygulamalara ilişkin hiçbir konu sayıya bağlanmamış ve dinamik davranılması ve ibad etmenin sayı tutturma yarışına dönüştürülmemesi istenmiş demektir. Dolayısıyla da diyebiliriz ki, ibad etme de dahil her aktivite, kişinin kapasitesi ve durumuna göre dinamik özelliktedir. Biliyoruz ki, sayı tutturma telaşı, konsantrasyonu, dolayısıyla da düşünce enerjisini olumsuz etkileyecek ve Allah'ın rızasının önceliği, sayının hedeflenmesi ile zedelenecektir.*

**Kehf mağarasına sığınan gençlerin öyküsü bende şu çağrışımları uyandırmıştır: a) Atalarının inancına karşı çıkan grup, taklitçi olmayan, bilinçli, eleştiren ve gerçekleri sorgulayıcı gençler olmaktadır. Bu gençler önce yanlış inanç için uyarmakta, düzeltmek için uğraşmakta, fakat yetkilileri yönlendiremeyince ve zulüm de başlayınca ülkelerini terk etmektedirler. İşte Atatürk de Vatan'ı bu Kur'an bilgisine dayanarak sadece gençlere emanet etmiştir. Ve Kehf gençleri, bir nevi şimdiki ilahi gerçeklere bilgilenme kıyamı sağlayacak olan İndigo çocuklar olmaktadırlar diyebiliriz. b) Ölüm, bir nevi uyku, yeniden dirilme ise farklı bir beden ve görüntü ile farklı bir yaşama uyanış demektir. c) Sadece vücuda bakarak ölüme karar verilmemeli, çünkü Dünya öğrencisi olan İns /Ruh, yaşamına devam etmekte ve yeni derslerin eğitimine devam etmek üzere Dünyaya tekrar gönderilişini mağaradaki gençler gibi beklemektedir.*

23. Sen de bu olaydan ders çıkar ve bir şeyin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini bilmediğin hiçbir şey için, "Allah dilerse /İnşallah" diyerek, Rabbini anmadan, "Bunu yarın yapacağım" deme. 24. Eğer "İnşallah" demeyi unutursan, hatırladığında, "Belki Rabbim en yakın bir zamanda, beni bu sıkıntıdan kurtarır ve daha iyiye ulaştırır" diyerek O'nu an ve dua et.

25. Gençlerle ilgili tahminde bulunmakta olanlar, gençlerin mağarada kalma süreleri hakkında da, "Onlar mağaralarında üç yüz yıl, artı dokuz yıl kaldılar" deyip duruyorlar.

**Görüldüğü gibi, burada da kesin bir sayı verilmemektedir.*

26. Ya Muhammedl Sen de onlara gençlerin mağarada ne kadar kaldıklarıyla ilgili konuşmalarını "Allah daha iyi bilir" deyip sustur. Çünkü göklerin ve yerin tüm gizli bilgilerini ancak Allah bilir. O ne güzel görendir ve güzel işitendirl Gökler ve yeryüzündeki tüm yaşayanların Allah'tan başka gerçek bir yardımcıları /velileri /dostları yoktur. Allah'ın hükmüne delkimse ortak olamaz.

27. Mağara gençleri gibi başka herhangi bir konu hakkında da Rabbin, Sana Kur'an da ne vahyetmiş /bildirmiş ise, sadece onu gerçek kabul et. Çünkü Rabbinin sözlerini /kelimelerini hiç kimse değiştiremez. Dolayısıyla da Allah'ın sözleri olan bu Kur'an'dan başka güveneceğin bir dayanağın olmayacağından, sadece O'na başvur.

**Hz. Muhammed'e yapılan, Kur'an dışı başka bir kaynağa güvenmemesi ikazı, bizlere de yapılmış demektir.*

28. Ayrıca, Rablerinin rızasını dileyerek, öğle ve akşamları dua edenlerle birlikte olmak üzere sabır göster ve onlardan uzak da durma. Yoksul oldukları için sakın onları ihmal etme /göz ardı etme. Süslü gösterdiğimiz Dünya mallarına ve heveslerine yönelmiş oldukları için kalplerini /belleklerini /anlama yeteneklerini mühürleyip, zikrimizi /Kur'an'ı anlamalarına engel olduğumuz kodamanların dediklerine uyma. Çünkü öylelerinin işi gücü, tahminde bulunarak rivayet üretmek ve aşırılığa gitmektir.

29. Onlara, "Kur'an'dan size, tebliğ ettiklerim, Rabbinizden gelen gerçek bilgilerdir" diyerek hatırlat. İster inansınlar, ister yine şirk koşarak küfre devam etsinler, artık onlar karar versinler. Böylesi zalimleri çepe çevre saracak bir ateş hazırladık, ayrıca bu sırada susuzluk çekecek ve feryat edip yardım istedikçe de içtiklerinde erimiş maden gibi boğazları ve yüzleri haşlayan bir su kendilerine verilecektir. O, ne kötü bir içecektir ve orası ne kötü bir yerdir.

30. İman eden ve salih ameller gerçekleştirenlere ise amellerinin karşılığı olan ödüllerini mutlaka vereceğiz. 31. Onlar için, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri olacak. Orada altından bilezikler takılacak, ince ve kalın ipekten

dokunmuş yemyeşil giysiler giydirilecek ve yumuşak lüks koltuklarda oturacaklardır. Amellerinin karşılığı olarak bunlar ne güzel ödüllerdir ve orası ne güzel bir yerdir.

**İpek, Cennet giysisi, altın da takı olacağına göre, insanların bunları yasaklamaları Kur'an dışı ek haramlaştırma olmaktadır diyebiliriz.*

32. Ya Muhammedl İnsanlara şu iki adamın örneğini vurgulayarak anlat. Adamlardan birisine iki üzüm bahçesi vermiş ve her iki bağının etrafını hurma ağaçlarıyla çevirip, aralarına da değişik ürünlerden ekmiştik. 33. Her iki bahçenin arasından da bir akarsu geçiyordu ve bahçeler iyi sulandıkları için çok bol ürün elde ediliyordu.

34. Adam, çok varlık sahibi olmuştul Bir gün, arkadaşına, "Ben artık şimdi senden daha zenginim ve çocuk sayısınca da senden çok daha fazlayım" diyerek, 35. Övüne övüne, büyük bir gururla ve nefsine mağlup olarak bağına girdi ve "İmkânlarımı ve bu bahçeleri hiçbir gücün ortadan kaldırabileceğini sanmıyorum ve ben, kıyamet saatinin geleceğini de zannetmiyorum. 36. Ama eğer Rabbime döndürülürsem orada aha iyisini bulacağımdan da eminim" diyerek böbürlenmesine de devam etti.

37. Bunun üzerine konuştuğu arkadaşı, "Şimdi sen, insanı, önce topraktan, sonra küçücük bir damla sıvıdan yaratan, daha sonra, bir insan biçimine sokan Rabbini ve O'nun gücünü inkâr mı ediyorsun?". 38. "Hâlbuki gerçek güç Allah'ındır ve tüm nimetleri O vermektedir. Ve O Rabbimden başka hiçbir güce inanmam ve ona öncelik verip şirk koşmam" 39. "Bence her bahçene girdiğinde, 'Maşallah /bu güzellik Allah'ın bir nimetidir, güç ve kuvvet ancak Allah'ındır ve sadece O'nun uygun gördüğü olur" demen gerekirdi? Hâlbuki sen bu bahçelerini Allah'ın bir nimeti değil de, kendi gücünden görüyorsun. Ayrıca sen beni, servet ve çocuk bakımından daha az görüyor ve böbürleniyorsun", 40. "Hiç belli olmaz, bir bakarsın Rabbim bana, senin bahçelerinden daha hayırlısını verir veya olur ki senin bahçene gökten bir felaket gönderir de, bahçen bir sabah kupkuru bir toprak oluverir". 41. "Yahut ahçelerin arasında akan su kesilir ve bir daha da su bulamazsın" diyerek cevap verir ve onu bir nevi ikaz da eder.

**Buradan, hiçbir şeyin garantisinin ve istenildiği gibi olmayacağı, her şeyin ancak Allah'ın belirlemiş olduğu sebep-sonuç prensibine, belirlenmiş ölçüye /kadere göre gerçekleşeceğini anlıyoruz.*

42. Gerçekten de bir gün aniden, bahçenin tüm ürünü yok edildi ve çardakları yerle bir edilince, daha önce böbürlenerek konuşan kişi çektiği emeklere içi yanarak, ellerini dizlerine vurarak, "Çok büyük hata etmişim ve böbürlenerek Allah'a teşekkür edeceğime imkânlarımın Allah sayesinde olduğunu inkâr etmiş ve kendi becerime mal ederek O'na şirk koşmuşum" diyerek pişmanlığını ve perişanlığını itiraf edip durdu.

43. Allah'tan başka kendisine yardım edecek bir kimse de olmadı ve kendini tekrar toparlayacak gücü de kalmamıştı. 44. Bu örnekten de anlaşılacağı gibi gerçek güç ve hâkimiyet, varlığı da gerçek olan sadece Allah'tadır. Şüphesiz Allah, her türlü amelin karşılığını en hayırlı şekilde değerlendiren ve en iyi şekilde sonuçlandırandır.

45. Ya Muhammedl insanlara Dünya yaşamının, gökten indirdiğimiz yağmur ile yeryüzünde canlanıp gelişen bitkilerin hayatına benzer olduğunu açıkla. Örneğin doğadak bu canlılık, bir sabah aniden rüzgârın savurması ile kupkuru bir çöp haline geliyor. işte aynı şekilde insanlar da canlanıyor ve bir süre sonra ceset oluyorlar. Tüm bunları gerçekleştiren Allah, her şeyin üzerinde bir güce sahip ve her şeye kadir olandır.

**Her bitki, nasıl her yıl yeni bir bitki elbisesi ile canlanmakta ise, insanın da her doğuşunda ayrı bir elbise olan vücut ile yeni bir sınavlı yaşama başlaması /Reenkarne olması düşünülemez mi?*

46. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, servet ve çocuklar, Dünya yaşamının geçici ziynetleridir. Rabbinin yanında daha hayırlı ve olumlu birer çaba olarak kalıcı bir etki bırakacak olan, Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve salih amellerinizdir.

47. Şüphesiz dağları yerle bir edeceğimiz ve yeryüzünü çırılçıplak bir duruma getireceğimiz gün, bir tanesini bile bırakmadan tüm insanları da mahşerde huzurumuzda mutlaka toplayacağız. 48. Ve hepsi saflar halinde Rabbine sunulduklarında, onlara "Yemin olsun ki Biz, ilk başta sizi nasıl yaratıp anlaşma yapmak üzere huzurumuza aldıysak, şimdi de hesap vermek üzere huzurumuzda toplandınız. Oysa siz, vaadimiz olan böyle bir toplanmanın olmayacağını söyleyip duruyordunuz" diyerek de hatırlatmamızı yapacağız.

**Görülüyor ki, son genel Mahşerde son hesaplaşmanın yapılacağı günün, jeolojik kıyamet denilen Dünyanın yeniden yapılandırılması zamanı olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Dünyaya gönderilmeden önce Allah'ın İns /öğrenci Ruh kısmımızla 7 maddelik*

anlaşma yaptığı gibi, yine İns /Ruh kısmımızın sözünde durup durmadığının hesabını vermek üzere de tekrar Allah'ın huzuruna döndürüleceği açıkça belirtilmektedir. Çünkü Rahman-2'de belirtildiği gibi Allah ile anlaşma yapan vücudumuz değil, Dünya öğrencisi olan İns /öğrenci Ruh kısmımızdır.

49. Herkesin Dünyada işlediklerini içeren defteri /kayıt belgesi verilip bizzat kendileri incelemeye başlayanlardan, bildirdiklerimizi red etmiş olanların, "Eyvahl Vay başımıza gelenlerel Bu ne biçim kayıtlama böyle, küçük-büyük hiçbir şey bırakmadan, Dünyada işlediklerimizin hepsi bir bir kaydedilmiş" dediklerini işitecek ve korkup panikliklerini göreceksin. Böylece herkes Dünyada yaptığı her şeyi, öğreneceği ilahi gerçeklere göre bizzat kendisi görüp değerlendirmiş olacaktır. olayısıyla da her şey apaçık olacak ve Rabbin, hiç kimseye haksızlık da etmeyecek /zulmetmeyecektir.

**Mahşerde ilk değerlendirmeyi kişi kendi kendine yapacak.*

50. Hani Biz Meleklere, "Âdem'e .secde edin" demiştik. Aralarından ve Cin ümmetinin temsilcisi olan İblis dışında, tüm Melekler Allah'ın emrine uyup Âdem'e secde etmişler /saygı göstermişler ve ona yardımcı olmayı kabullenmişlerdi. Böyle olduğu halde şimdi siz Beni bırakıp, İblis'i ve onun zürriyetini /soyundan olan şeytanı mı dostlar /evliyalar edineceksiniz? Halbuki onlar sizin düşmanlarınızdır. Zalimlerin /nankörlerin onlara uymaları ne kötü bir tercihtir bir bilsenizl 51. Bu karşı çıkıştan sonra Ben, İblis'i ve soyunu, göklerin ve yerin yaratılışı gibi, kendilerinin yaratılışına da şahit /bilgi sahibi yapmadım. Ve onları hiçbir işte asla görevli de kılmadım.

**Burada yaratılan Adem, elbise ve insan dediğimiz vücutlu öğrenci Ruh'tur. Meleklerin desteklemeleri istenen de bu insan-vücudunu elbise olarak kullanacak olan İns /Öğrenci Ruh olmaktadır.*

**Adem diye tanımlanan, Meleklere kıyasla, Ruh kısmına Evren bilgisi yüklenmiş olması ve özgür bir irade ile istediği şekilde karar verebilme özellikleri nedeniyle önceki ilkel insandan farklı bir varlıktır. İşte bu nedenle de Allah, Meleklerin ona saygı göstermelerini ve Dünya okulundaki tekâmül eğitimi sırasında yardımcı olmalarını istemiş ve bu isteği "secde edin" sembolü ile ifade edilmiştir.*

**Burada adı geçen İblis, demek ki Cin toplumunun tekâmül edip Melekler arasına girmiş olanı olmaktadır diye düşünebiliriz. Allah'ın emrine uymayınca da Melekler arasından kovulmuştur. Cin toplumundan olup İblis'e uyanlar da Saffat-7 ve Nisa-117 de belirtildiği gibi şeytanlar diye tanımlanmaktadırlar.*

52. Şirk koşup riyaya sapmış olanlara mahşer günü, "Bana şirk koştuklarınızı çağırın bakalım" dediğimde, şirk koşmuş olduklarını çağırırlar, ama onlar kendilerine karşılık vermezler ve yüz çevirirler. Böylece Biz o gün, şirk koşanlarla, koşulanlar arasına bir öfke ve nefret perdesi koymuş oluruz. 53. İşte şeytana uyup şirk ve riyaya saplanan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan olumsuz ameller işleyip suçlu durumda olanlar ateşi görünce, içine düşeceklerini tahmin ederler, ancak ondan kaçacak ne bir yer, ne de güç bulamazlar.

54. Gerçek şu ki Biz, Kur'an'da insanlar için, akıllarını kullanıp anlasınlar, düşünsünler ve yararlansınlar diye, her şey için ayrı ayrı örnekler vererek açıklamalar yaptık. Fakat insan en ufak bir şeyi bile tartışmaya çok düşkündür. 55. Örneğin insanlara bir yol gösterici geldiğinde, bildirdiklerine onları inanmaktan ve Rablerinin kendilerini bağışlamasını dilemekten alıkoyan şey, atalarının sünnetini /inandıklarını ve geleneklerini aynen uygulamaktan vazgeçmemeleri veya başlarına açıkça bir felaketin gelmesini bekleme hatasını göstermeleridir.

**Bakara-171 nci ayette, atalarını taklitte ısrarcı olanlar hayvan olarak tanımlanmışlardır.*

56. Biz, ayetlerimizle insanları yalnızca gerçekleri müjdelesinler ve uyarsınlar diye elçiler gönderiyoruz. İnsanların yoldan sapmış olanları ise Kur'an ile bildirdiğimiz gerçekleri batıl /hurafe ve uydurma rivayetlerle ortadan kaldırmak için mücadele ediyorlar. Hatta ayetlerimizi ve uyarılarımızı alaya da alıyorlar. 57. Rabbinin ayetleri anlatıldığı halde, duyduklarını ve öğrenmiş olduklarını kabul etmeyen ve engellemeye çalışan ve bu nedenle de aklında tutmayıp unutandan daha nankör /zalim kim olabilir? İşte Biz, şirk koşan, riyaya sapan ve olumsuz ameller işleyerek suçlu olanların kalplerine, artık Kur'an'ı anlamalarına engel olacak bir örtü, kulaklarına da bir ağırlık koyarız. Ya Muhammedl Bu nedenle de Sen onları doğru yola /hidayete ne kadar çağırırsan çağır, artık onlar doğru yola asla yönelemezler.

**Demek ki, Allah'ın rızasını öncelemeyenin, riyaya sapanın, olumsuz ameller işleyip^ duranın, Kur'an'ı red edip alaya alanın Kur'an'ı anlama özelliği ile, gerçekleri işitmesi engellenmektedir. Yani bir nevi artık kaybedilmiş vaka sayılmaktadır.*

58. Sonsuz bağışlayıcı olan Rabbin, aynı zamanda rahmet de edicidir. Eğer

Rabbin, yaptıkları yüzünden suçluları hemen hesaba çekip cezalandırırsa, onlar için azabı çabuklaştırmış olur. Hâlbuki Allah onlara belirli bir süre tanır ki, o süre bittiğinde, artık iyice olumsuz bir duruma gelmiş olurlar. 59. İşte Biz, bunun gibi bir çok topluma da olumsuz amellerine karşılık olarak onları helâk etmeden önce böylesine belli bir süre vermişizdir.

**Ecelde ertelemenin, bazen suçlu olanların bu hallerinin iyice pekişmesi ve artık iflah olmayacakları aşamaya gelmeleri için olacağı anlaşılmaktadır. Veya bir nevi kurtarma yazılısı, bir nevi bir oyuna, örneğin futbol maçına uzatmalar tanınması nedeniyle de ecel uzatılmaktadır diye düşünüyorum. Aynı konu Yasin-67, Fatır-11, Nahl-54 ve 61, Nuh-4, İbrahim-10, Enbiya-111 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Tabi gerçeği Allah bilir*

60. Ders alınacak bir örneğimiz de şudur; Musa, birlikte dolaştığı genç yoldaşına; "Aylarca yürümeyi gerektirse de, iki denizin birleştiği yere varıncaya kadar yoluma devam edeceğim" demişti.

**Musa'nın beraberinde olan İsrailoğulları toplumudur ve yerleşecek yer aramaktadırlar diye yorumlar da yapılmaktadır (Serhat Tan).*

61. Musa ve yol arkadaşı, iki denizin birleştiği yere gelmiş olduklarını bilmeksizin, dinlenmek için oturduklarında, varacakları yerde canlanacağı söylenmiş olan azıklarındaki balığın varlığını unuttular. Zaten bu arada oturdukları yer iki denizin birleştiği yer olduğu için, balık da canlanıp çantalarının bir deliğinden kayıp onlar fark etmeden denize düşmüştü. Dinlendikten sonra tekrar yürümeye başladılar. 62. Buluşma yerleri olan iki denizin birleştiği yeri epeyce geçtiklerinde, Musa genç yoldaşına, "Acıktık, getir de öğle yemeğimizi yiyelim. Bu yolculuğumuz bizi gerçekten yordu ve güçsüz bıraktı" deyip ikinci defa dinlenmek üzere oturdular.

**Demek ki, azık olarak çantada olan balık, canlı olmayan bir balıkmış. Olay Mısır'da olduğuna göre, iki denizin olduğu yerin, Nil Nehrinin iki kolunun Sudan'da birleştiği yer olduğu ileri sürülmüştür.*

**Bu kıssada, balık simgesi ile belirtilen bir yol göstericiye gerek olmaksızın, insanın kendi becerisi, aklı ve Vahiy kitabını anlayarak, gideceği yeri belirleyebileceği vurgulanmaktadır diye düşünüyorum. Ki Hz. Muhammed ile kitaplı peygamberliğe ve tek kişilik dini liderliğe son verilmesi de bu dönemin, Kur'an rehberliği ve kişisel gayretle inanca varma dönemi olduğunu göstermektedir.*

63. Genç arkadaşı, beslenme çantasına bakıp da balığı göremeyince hayretle, "Bak sen şu işel Dinlenmek için oturduğumuz kayalığın olduğu yer büyük bir ihtimalle iki denizin birleştiği yer olacak ki balık bize vahyedilmiş olduğu gibi orada canlanıp denize atlamış. Ben balığı ve bu hususu unutmuşum ve büyük ihtimalle bunu bana şeytanın vesveselerine uymuş olan nefsim unutturdu" diye görüşünü açıklayınca, 64. Musa da: "Demek ki aradığımız kişi ile buluşma yeri orası idi" diyerek sevinç içinde hemen geldikleri yolu takip ederek dinlenmiş oldukları ilk yere geri döndüler. 65. Orada, hak ettiği için tarafımızdan kendisine bir rahmet verip görevlendirdiğimiz ve gelecekle ilgili /gayba dair bilgimizden /ledün ilmimizden öğrettiğimiz kullarımızdan bilge bir kulumuz ile buluştular.

**Ledün ilmi, gelecek zamana ait olacaklar ilmi, diğer bir ifade ile sebep-sonuç ilmi demektir. Gelecekte olacaklar da, geçmiş ve şimdi ekilenlerin biçilmesi misali, geçmiş ve olmakta olan olayların sebep-sonuç gereği belirlenmiş olan karşılıkları demektir. Dolayısıyla ledün ilmi, sebep-sonuç ilmi olmakta ve bu ilme vakıf olanın gaybı bileceği anlaşılmaktadır. Ledun ilminin ancak Allah'ın uygun bulduklarına öğretildiği Cin-28 nci ayette belirtilmiştir. Sebep, gidişattır, sonucu tahmin etme ise, gidişata bakarak, olacağı bilmektir. Bazen de sebebe göre sonuç, İlahi Görevliler tarafından kararlaştırılmıştır ve bu kararın düşünce enerjisini, güçlü alıcı özellikli kişi, bu enerjiyi hissederek veya rüya ile algılayarak geleceği bilebilmektedir.*

**Yine ayette belirtilen şeytanın devreye girişinin, Hz. Musa ve yanındaki gencin, kendilerine fazla güvenme nefslerine kapılmaları ve şeytanın da bu nefslerini kullanıp balığı unutturması olduğunu düşünüyorum.*

66. Musa bilge kişiye, "Sana öğretilen aydınlatıcı bilgileri, senin de bana örneklerle öğretmen için, seni izleyebilir miyim /sana tabi olabilir miyim" deyince, 67. Bilge kişi: "Sen benimle birlikte olduğunda şahit olacaklarını anlayamaz ve sabredemezsin". 68. "İç yüzünü kavrayamadığın bir şeye dayanamazsın ve isyan da edersin" diyerek Musa'yı ikaz etti. 69. Musa ise: "Beni bu zor işte inşallah sabırlı bulacaksın ve senin yaptığın hiçbir şeye sesimi çıkarmayacağım /itiraz etmeyeceğim" şeklinde cevap verince. 70. Bilge kişi de; "Ya Musa, eğer benimle beraber geleceksen, ben sana anlatmadıkça bana hiçbir şey hakkında soru sormayacaksın" diye son şartını söyledi.

**Peygamber olduğu halde Hz. Musa, Ledun ilmine sahip değildir. Ve Hz. Musa, Ledün ilmine sahip olan bilge kişiden pratik uygulama eğitimi istemektedir. Bu*

kıssadan, ilim sahibi olmanın ve Allah'ın gizlemiş olduğu doğa bilgilerine vakıf olmanın önemi vurgulanmış olmaktadır. Yine burada, sorgulama, eleştirme ve araştırmanın gerekliliği, her şeyi hemen kabul etmeme ve robot gibi mutlak bir teslimiyet gösterilmemesinin önemine de değinilmektedir görüşündeyim.

71. Böylece anlaştılar ve beraberce yola çıktılar. Bir süre sonra bir gemiye bindiler. Bu arada bilge kişi gemiden bir delik açmaya başladı. Musa, "Gemiyi batırıp, içindekileri boğmak için mi gemide delik açıyorsun? Gerçekten sen çok kötü bir iş yapıyorsun" diye itiraz edince, 72. Bilge kişi; "Musa, ben sana benimle beraber olmaya sabır gösteremeyeceğini ve susmaya dayanamayacağını söylememiş miydim" diye karşılık verince. 73. Musa; "Sözümü unuttum, özür dilerim. Bundan dolayı beni kınama ve seninle olmamı reddetme" diyerek affedilmesini rica etti.

74. Özürlü hale gelen gemiden indikten sonra beraberce giderlerken bir çocuğa rastladılar. Bilge kişi, çocuğu hemen oracıkta öldürdü. Musa dayanamayıp, "Kimseye bir zararı olmamış, kimseye kıymamış, suçsuz, pırıl pırıl bir çocuğu niçin öldürdün? Sen yine çok kötü bir iş yaptın" deyip sabırsızlık gösterince; 75. Bilge kişi tekrar; "Musa, ben sana benimle beraber olmaya asla sabır gösteremezsin dememiş miydim" diye hatırlatınca

76. Musa; "Tekrar özür dilerim. Eğer sana bir daha bir şey sorarsam, o zaman artık benimle arkadaşlık etme. Artık sana söyleyecek bir sözüm /özrüm kalmadı" diyerek bir daha af diledi.

77. Yeniden beraberce yollarına devam ettiler. Nihayet bir köye geldiler ve köy halkından yiyecek istediler. Fakat köy halkından hiç kimse onlara yiyecek vermedi ve misafir de etmedi. Bu arada, neredeyse yıkılmak üzere olan bir duvara rastladılar. Bilge kişi, yıkılmak üzere olan duvarı onarıp sağlamlaştırdı. Musa yine dayanamayıp, "İsteseydin duvarı onardığın için köylüden bir ücret ister ve yiyecek de alırdık" diyerek üçüncü defa da itiraz edince, 78. Bilge kişi; "Musa, işte bu itirazın, benim seninle olan beraberliğimin sonunu getirdi. Şimdi sabredemeyip itiraz ettiğin şeylerin iç yüzünü sana açıklayayım" diyerek yaptıklarının gerekçelerini anlatmaya başladı.

79. "İlk olayda gemide bir delik açtım. O gemi, denizde çalışan yoksul balıkçılara aitti. Gemiyi kusurlu yapmak istedim, çünkü peşlerinde tüm sağlam gemileri zorla ele geçiren /gasp eden zorba bir hükümdar vardı".

80. "İkinci olay olan öldürdüğüm çocuğa gelince, onun anne ve babası, mümin kişilerdi. Çocuk ise yanlış yola sapmış durumdaydı. İşte azgınlıklarıyla, anne ve babasının imanlarına zarar verip onları küfre saptıracağından endişelendik". 81. "İstedik ki Rableri, ölen çocuğun yerine kendilerine ondan daha temiz, hayırlı ve daha merhametli birini versin /onunla değiştirsin".

**Hepimiz sürekli bir izlenme ve değerlendirilme süreci içindeyiz ve oluşan beklenmedik yanlışlıklara göre de, Ledun İlmi temelinde, demek ki arada gerekli müdahaleler ile uygun bulunan değişiklikler, uyarlanmalar yapılmaktadır.*

82. "Üçüncü olay olan yıkılmak üzere olan duvar ise, o köydeki iki yetim çocuğa aitti. Duvarın altında bir hazine vardı. Aileleri de salih amelli kişilerdi. Rabbin istedi ki o çocuklar büyüyüp ergen hale gelince, Rabbinden bir rahmet olarak hazineyi ortaya çıkarsınlar. Ben tüm bu yaptıklarımı, kendi irademle yapmadım. Musa, işte bunlar sabredemeyip bana itiraz ettiğin şeylerin açıklamasıdır."

**Bu örnek olaylar, bize her ne oluyorsa mutlaka göremeyeceğimiz bir nedenle olduğu, gerekli görüldüğünde de ilahi sistemin "Görevli Meleklik Eğitim Projesi" gereği, gerekli görülünce uygun müdahalelerin yapıldığı gerçeğini vurgulamaktadır. Ve yine ayetteki "Ben tüm bu yaptıklarımı, kendi irademle yapmadım" ifadesi, Bilgenin bu işleri bir görevli olmak üzere ve ilahi üst bir makam tarafından alınmış bir karan uygulayıcı olarak yaptığının ifadesidir. Yine bu olayların aynı zamanda Hz. Musa'nın sorgulayıcı ve araştırıcılık eğitiminin pratik yönü için de organize edilmiş olduklarını söylemek mümkündür.*

83. Ya Muhammedl Başka bir örnek olsun diye düzenlemiş olduğumuz, Zülkarneyn'i /iki nesli /iki gücü /iki toplumu elinde tutan ve adil yönetime sahip olan kişinin hikâyesini Sana soruyorlar. Onlara, "Size ders alacağınız hikâyesini anlatayım" de.

**Zülkarneyn, iki karn'lı demektir. Arapça olan "Karn" kelimesi "dönem, uzun zaman dilimi, nesil, kavim, millet, toplum, ülke" anlamında olduğu gibi "Boynuz" anlamındadır.*

84. Biz onun yeryüzünü /Dünyayı yönetme gücünü kuvvetlendirdik ve her şeyin sebebine ulaştırıcı ayrıntılı bilgiyi ve her yere götürücü araçları da verdik. 85. Nitekim o, verdiğimiz bilgi ve bilim yolunu izledi.

**Her olayın sebebini bilme ilmine Kehf-65 nci ayette Ledun ilmi denmektedir.*

86. Bir gün, güneşin kapkara bir gözde /delikte battığı bölgede yanlış yola sapmış bir topluluk ile karşılaştı. Biz ona: "Ya Zülkarneynl Dilersen onlara hak ettikleri üzere zulüm edersin, dilersen de affedip iyi davranabilirsin" diyerek kararı ona bıraktık.

**Zülkarneyn'in Dünyadan sorumlu ve toplumlara hak ettiklerini verecek yetkinlik ve güçte olan ilahi idarecilerden biri olduğunu söyleyebiliriz. Bu görüşümü, 87 nci ayet desteklemektedir. Yine ayete göre, Dünyanın idaresinden ve savunmasından sorumlu olan Zülkarneyn, her yere götürücü aracı ile giderken, uzayda bir yerde, yanlış yola sapmış bir toplumla karşılaşmış olmaktadır.*

**Yasin-38 ve Naziat-3 ncü ayetlerde gök cisimlerinin yüzdüğü belirtilmiş olup, Zülkarneyn'in karşılaştığı toplumun da, Güneş'i karanlık bir suda batan bir uzay bölgesinde olduğunu söyleyebiliriz. Acaba batan bu Güneş, uzayda çok sayıda olup ömrünü tamamlayan Güneşlerden biri midir?*

87. O da dedi ki: "Kim haksızlık /zulüm ediyorsa ona ilk azabı henüz daha Dünya'da iken biz vereceğiz. Rabbine döndürülünce /huzuruna çıkarılınca da ayrıca ona görülmemiş bir ceza daha verilecektir". 88. "Buna karşılık iman edip, salih ameller gerçekleştirene gelince, Ahretteki en güzel ödülü Cennet olacak. Bu arada Dünyada da ona kolaylık göstereceğiz".

** "Biz" diye tanımlanan, Dünyanın yönetiminden ve dolayısıyla insana Dünya yaşamı sırasında ödül veya ceza verebilme yetkisinde olan "İlahi Yöneticiler" olmaktadır diyebiliriz. Dolayısıyla ödül veya ceza, henüz Dünyada iken başlamakta ve bunu Dünya yönetiminden sorumlu olan ilahi görevliler yaparken, asıl ödül veya cezayı ise Ahrette Allah vermektedir. Ve bu duruma göre Zülkarneyn de bu ilahi idarecilerden biri olmaktadır. Gerek Allah'a, gerekse bir canlıya karşı yapılan bir suçun cezası mutlaka Allah tarafından verilecektir. Çünkü gerçek azap, mağdur olanın vereceğinden oldukça farklıdır. Demek ki, tevbe etmek, cezayı kaldırmıyor, ancak belki hafifletiyor diyebiliriz.*

89. Sonra başka bir yola yöneldi ve 90. Güneşin doğduğu yere varınca, kendilerini Güneş'ten koruyacak bir ev ve elbise gibi koruyucular yapma bilgisini henüz vermediğimiz /nasip etmemiş olduğumuz bir topluluk ile karşılaştı. Onların Allah'tan başka bir koruyanları da yoktu.

**İlkel düzeydeki insanların, Dünyanın jeolojik kıyameti olan yeniden yapılandırıldıktan sonraki dönemde ilk grup insanlar olduklarını söyleyebiliriz (Bedri Ruhselman).*

91. İşte böyle. Biz Zülkarneyn'in gittiği her yerdeki toplumları ve Zülkarneyn'in gücünü çok iyi biliyorduk. Çünkü Biz herkese seviyelerinin karşılığını veriyoruz.

**Demek ki, Zülkarneyn'in de O'na idare gücünü veren ilahi idareci amirleri bulunmaktadır. Bunlar, aynı zamanda Dünyada yaşayanları da sürekli izlemekte ve gerekli görülen müdahalelerde bulunarak, uygun bulunanlara destek veya engel olmaktadırlar.*

92.Sonra yine başka bir yola daha yöneldi. 93. Bu sefer de birer sed gibi olan iki yüksek tepe arasında bir yere gelince, orada çok farklı bir dil ile konuşan ve oldukça da geri kalmış başka bir toplulukla karşılaştı.

94. Dediler ki: "Ey Zülkarneyn, Ye'cüc ve Me'cüc denilen toplumlar buralarda terör estirerek huzursuzluk çıkarıyor ve zulüm yapıyorlar. Biz sana vergi ve paralar versek, bizimle onlar arasına koruyucu bir engel /sed yapıverir misin?".

**Burada adı geçen Ye'cüc ve Me'cüc'ün yine maddi varlıklar olduğu ve daha önceleri Dünyaya gelip huzursuzluk çıkarmış olduklarını düşünüyorum. Aynı konu Enbiya-96 ncı ayette de belirtilmiş ve Yec'üc ve Mec'üc isimli olumsuz varlıkların Hadep isimli ve uçan daireye benzeyen araçları olduğuna değinilmiştir.*

95. Dedi ki "Bana Rabbimin verdikleri daha hayırlıdır. Siz kendi gücünüz ile bana yardım edin de, sizinle onların arasına onların size yaklaşmasını geri püskürtecek bir sed oluşturayım". Ve hemen, 96. "Bana demir saç levhaları getirin" dedi ve işe başlandı. İki dağın /gezegenin arasına demir saç levhaları dizildi ve aralarına koyduğu odunları ateşe verip çalışanlara "Körükleyin" dedi. İki sedef /inci gibi yuvarlak tepe /gezegen arasına döşenen demir saç yığını bir ateş koru haline gelince, "Katranı /ham petrolü getirin ve kızışmış demir levhaların üzerine dökün" diyerek talimat verdi.

**95 nci ayette, sed kastedilerek, "geripüskürtücü özellikte" "redma" kelimesi kullanıldığına göre, bu seddin, ona yaklaşmaya bile müsaade etmeyecek şekilde geri püskürtücü bir özellikte olduğu da anlaşılmaktadır (Tan SA. Zülkarneyn,361).*

97. Zalim olan Ye'cüc ve Me'cüc'ün orduları, artık demirden saç levhalar ve katran dökülünce oluşan gaz buharından oluşmuş bir sed /engel ile kapanan ara

bölgeyi ne aşabildiler, ne de delebildiler.

**Şimdiye kadar Dünyada olup aşılamayan ve delinemeyen herhangi bir sed olmadığına ve tanımlanan demir saç levhalardan yapılmış bir sed de bulunmadığına göre, bu seddin Dünya dışı bir yerde oluşturulmuş olduğunu söyleyebiliriz (Serhat Tan). Böylece de Ye'cüc ve Me'cüc'ün Dünyaya saldırıları önlenmiş olmaktadır. Bu olumsuz varlıkların saldırılarına, ancak Dünya toplumu iyice yanlış yola sapar ve helâk olmalarına karar verilirse müsaade edileceği Enbiya-96 ncı ayette değinilmiştir.*

98. Zülkarneyn; "Bu sed, Rabbimden size bağışlanan bir rahmettir. Fakat Rabbimin vaadi olan kıyamet ve hesap günü gelince onu yamyassı edecek güçtedir. Ve şüpheniz olmasın ki, Rabbimin vaadi gerçekleşecektir" diyerek Allah'ın gücünü vurguladı.

**Demek ki sed, o kadar sağlam ki, ancak Dünyanın bulunduğu Evren bölgesinin büyük jeolojik bir kıyamet ile dağılması sırasında yıkılabilecektir diyebiliriz.*

99. Ey insanlarl Biz, toplanma günü olan mahşerde bütün insanları diriltip serbest bırakırız. Daha sonra dalgalar halinde yaklaşır ve birbirlerine karışırlar. Sur'a üflenince de onların hepsini düzenler ve aynı puanlarda olanları bir araya toplarız.

**Mahşer'de, Ruhların /Ins'lerin 3 gruba ayrıştırılacakları Vakıa-7 nci ayette belirtilmiştir.*

100-101. O gün Allah'a şirk koşmaları, bildirilenleri inkâr etmeleri ve riyakârlıkları nedeniyle küfre girmişlere, Cehennemi düzenleriz. Gözlerini bizim öğüdümüze /Kur an'a /Zikre karşı kapalı tutanlara ve öfkelerinden onu dinlemeye tahammül edemeyenlere de.

**Demek ki, Cennet'ten önce Cehennem hazırlanıyor.*

102. Şirk koşan ve riyakâr olanlar, Benim dışımda fakat Benim yaratmış olduğum kullarımı evliya /veliler /dostlar edinerek kurtulacaklarını sanmışlardı. işte Biz, o inkârcılara kalacakları yer olarak Cehennemi belirledik.

103. Ya Muhammedl insanlara, "Amelleri nedeniyle kimlerin Ahrette en kötü duruma düşeceğini size bildireyim mi?". 104. "Onlar, iyi bir iş yaptıklarını zannettikleri halde Dünyadaki tüm çabaları boşa çıkanlardır". 105. "Çünkü onlar, Rablerinin ayetlerini red etmişlerdi ve işte bu yüzden, olumlu da olsa Dünyadaki bütün amelleri boşa çıkmıştı. Ve bu amellerin de kıyamet hesaplaşmasında, kendilerine hiçbir faydası olmayacak.

**İman etmemiş ve şirk koşanın olumlu amellerine karşılığın Dünyada iken verileceği ve Ahrete yansımayacağı, imansızlığının ve şirk koşmasının ise Ahrette sorgulanacağı, ayrıca A'raf-147, Furkan-70, İsra-18 ve Hud-16 ncı ayetlerde de belirtilmiştir.*

106. İşte ayetlerimi inkâr edenlerin ve elçilerimi alaya alanların cezaları Cehennem olacaktır.

107. İman edip, salih /olumlu ameller gerçekleştirenler ise, yer olarak Firdevs Cennetini hak etmiş olacaklardır. 108. Orada sürekli kalacaklar ve oradan hiçbir şekilde çıkmak istemeyeceklerdir.

109. Ya Muhammedl insanlara "Rabbimin özellikleri, ilmi ve sözleri için bütün denizler mürekkep olsa ve hatta bir o kadarını da eklesek, Rabbimin ilmi ve sözleri tükenmeden denizler tükenir". 110. "Ben de sizin gibi bir beşerim, ilahınızın da bir tek Allah olduğu Bana vahyedildi. Tek Allah inancına ulaşmak ve Allah'a yakınlaşmak isteyen herkimse, salih ameller gerçekleştirsin ve Rabbine kullukta /ibad edişinde hiç kimseyi şirk koşmasın".

**Şirk koşma ve ibad etme konusu, Temel Kavramlar bölümünde açıklanmıştır. Yine 109 ncu ayet ile, Allah'la ilgili özellikler, tanımlamalar ve ilimlerin sadece Esma-ül Hüsna = Söyleyebileceğimiz en güzel isimler diye tanımlanan 99 isimle sınırlandırmanın da Allah'ı isimlerle sınırlamak olacağı, halbuki okyanusların mürekkep olmasının bile Allah'ın özellik ve isimlerini yazmaya yetmeyeceği hem bu ayette, hem de Lokman-27 nci ayette de açıklanmaktadır.*

70. NAHL (16)

(Bal arısı)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl Şirk koşanlar için, Allah'ın azap emri mutlaka gelecektir. Ancak, onu istemekte acele etmeyin. Çünkü Allah, onların şirk koştuklarından çok uzaktır ve çok yücedir.

2. Allah, "Benden başka hiçbir ilah yoktur. O halde Bana saygı gösterin'' şeklindeki uyarılarını, emri üzerine ve Melekler aracılığı ile kullarından seçtiği elçilere vahyederek insanlara duyurur.

3. Allah, gökleri ve yeri programlanmış bir gerçek üzere ve bir amaç için yaratmıştır ve bu yaratma işini yapan Allah, onların şirk koştuklarından çok çok yücedir. 4. Allah, insanı küçücük bir damladan yarattı, fakat insan büyüyüp gelişince, bir de bakmışsın ki her şeyi kendi becerisine mal edip açıkça Allah'ı devre dışı bırakıverir /kendisi yaratmış gibi Allah'a apaçık rakip oluverir.

**Çünkü her ne oluyorsa, Allah'ın belirlemiş olduğu ezeli ve ebedi kurallara göre ve belli bir amaç doğrultusunda gerçekleşmektedir ve hiç bir şey boşuna olmamaktadır. Dolayısıyla her olay ve nimette bizim muhatap oluşumuz, ancak gerekli görülen bir sınav için (kendimiz veya yakınımız için) veya hak edişimizden dolayıdır veya görevlendirilmiş oluşumuzdandır. Bu nedenle de bizim yapacağımız, sabretmek, Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmak için gayret etmek, takvadan ayrılmamak, şirk koşma hatasına düşmemek ve her hal için Allah'a şükretmektir. Ancak bu şükrümüzü de Sebe-13 ncü ayette istendiği gibi, yaratılanlara herhangi bir şekilde katkı sağlayarak yapmamız gerekmektedir.*

5. Yine büyükbaş, küçükbaş hayvanları da Allah yarattı. Sizler onlardan yararlanır, giyinir ve beslenirsiniz. 6. Onları sabah otlatmak üzere çıkarırken ve akşam barınaklarına getirirken onlar gibi neşelenir ve güzelliklerine şahit olursunuz. 7. Ve bu hayvanlar, sizin yüklerinizi ve yaya olarak takatinizin yetmeyeceği uzak yerlere sizleri de taşırlar. Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatlidir /Rauf'tur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

8. Ayrıca binmeniz için ve servetiniz olsun diye atları, katırları ve eşekleri yarattı ve daha bilmediğiniz birçok binek araçlarını da yarattı.

**Kur'an'ın dinamik, zaman ve zemine göre kıyamete kadar geçerli muhkem /değişmez amaç hükümler içerme özelliği, ilk indirildiği toplumun anlayış ve gelişmişlik düzeyine uygun ifadelerle hitap etmesi yanında, gelecek toplumlara yönelik açık kapılı /müteşabih /değişken benzeşik ifadeler kullanmasıdır. Örneğin bu ayette binek olarak hayvanlardan bahsetmesi yanında, gelecek gelişmeleri de kast ederek "daha bilmediğiniz birçok binek araçlarını da yarattı" denmesi de bu özelliğini göstermektedir. Benzer vurgu Yasin-42 nci ayette de yapılmıştır.*

9. Sizi yarattığına göre yolun doğrusunu, eğrisini göstermek ve uyarmak da Allah a ait olmuştur. Eğer uygun bulsaydı Allah, hepinizi doğruya /hidayete ulaştırırdı. Ancak doğru yolu bildirmesine rağmen insanların çoğu yine de yanlış yolu tercih etmektedirler.

10. Ey insanlarl Gökten sizin için yağmur yağdıran Allah'tır. Onunla sizin ve hayvanlarınızın su ihtiyacı karşılanır ve yine beslendiğiniz bitkiler, ağaçlar ve otlaklıklar onunla sulanır. 11. Allah'ın gökten indirdiği yağmurla, sizin ektikleriniz, zeytin, hurma ağaçlarınız, üzümler ve her çeşit ürünleriniz sulanmaktadır. Şüphesiz araştıran, anlayan ve düşünen bir toplum için bu açıklamalarımızda elbette ayetler /deliller /bilgiler bulunmaktadır.

12. Allah geceyi, gündüzü, Güneşi, Ayı ve yıldızları sizin yararlanabileceğiniz bir düzenle yarattı. Hepsi de Allah'ın emri üzere ve belirlenmiş yasalarına göre hareket ederler. Şüpheniz olmasın ki, aklını kullanan ve araştırıp düşünen bir toplum için, elbette bunlardan da ders alınıp yararlanılacak deliller /bilgiler /ayetler vardır.

** Rahman-33 ncü ayette uzaya çıkmak, Yusuf-105 nci ayette de uzay ve yeryüzünde araştırılacak gizli bilgiler ve gerçekler olduğu vurgulanmıştır.*

13. Ve Allah, yeryüzünde yetişen rengârenk bitkileri de sizin için yaratmıştır. Yine aklını kullanıp düşünen bir toplum için, elbette bundan da alınacak dersler /ayetler /bilgiler vardır. 14. O Allah ki, denizi sizin yararlanmanız için yarattı. Ondan taptaze yiyecekler, balık etleri ve takınmanız için süs eşyaları çıkarırsınız. Suya verdiği kaldırma gücü ile de gemilerin denizi yara yara gittiğini görürsünüz. Böylece deniz ticareti sayesinde, Allah'ın lütfünü ararsınız ve belki O'na minnet duyup şükredersiniz.

15. Ve Allah, sizin sarsılmamanız için yeryüzüne denge sağlayıcı dağları

yerleştirdi. Yolunuzu bulmanız için de nehirler ve yollar meydana getirdi. Umulur ki hidayete ulaşırsınız. 16. Daha pek çok işaretlerl Siz, yıldızlarla da doğru yolunuzu bulursunuz.

17. O halde ey Allah'a şirk koşanlarl Her şeyi yaratan Allah ile, hiçbir şey yaratamayan şirk koştuklarınız aynı olur mu? Siz hiç düşünmez misiniz? 18. Allah'ın nimetlerini saymaya da kalksanız, saymakla bitiremezsiniz. Gerçekten Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

19. Ve şunu iyi bilin ki, Allah gizlediklerinizi de, açıkladıklarınızı da bilir.

20. Allah'ın dışında ve O'ndan öncelik verip önemsedikleriniz ve onlara dua edip bağlandığınız varlıklar hiçbir şey yaratamazlar, çünkü kendileri yaratılmışlardır. 21. Şirk koştuklarınız eşya ise onlar ölüdürler, diri değildirler. Kendilerini putlaştıranların ne zaman dirileceklerini de bilmezler.

**Yaratılmış olan insan da, hiçbir şeyi yoktan yaratamaz, ancak yaratılmış bir maddeye başka bir şekil verebilir.*

22. Şunu iyice bilin ki, Allah'ınız tek ilahtır. Ahrete iman etmeyenlerin kalpleri, O'nun tekliğini inkâr edip büyüklük taslarlar /kibirlenirler ve verdiği nimetleri kendilerinden zannederler. 23. Şüphesiz Allah, bu kibirlenenlerin gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir ve böylesine kibirlenenleri de sevmez.

24. Şirk koşanların ileri gelenlerine, "Allah'a şirk koşup ilahlaştırmış olduğunuz, yararlanasınız diye size ne indirdi?" diye sorulduğunda, "Öncekilerin masallarını ve rivayetlerini - ki biz onları din olarak kabul ediyoruz - şeklinde cevap verirler. 25. Ve bu ileri gelenler, diriliş gününde yapılacak hesaplamada kendi günahlarının tamamı yanında, ayrıca bilgisizlikleri /cahillikleri yüzünden saptırdıkları kimselerin günahlarından da bir kısmını yüklenmiş olacaklar. Ne yazık ki yüklendikleri şeyin bu kadar kötü olacağının farkında değillerl

**Hz. Muhammed'e mal edilen ve hadis diye tanımlananların Kur'an'a uymayanlarının çoğu da birer rivayettir.*

**Sebe-25 nci ayette "Bizim yaptıklarımızdan siz, sizin yaptıklarınızdan da biz sorumlu değiliz" denilerek herkesin ancak kendi günahlarından sorumlu olacağı belirtilmiştir. Bu ayette ise, sözde bilgili olup, insanların bilgisizliklerinden yararlanarak onları yanlışa ve günah işlemeye yönlendirmiş olanlara, işledikleri kendi günahları yanında, kendileri yüzünden başkalarının işledikleri günahların bir kısmının da ekleneceği açıkça belirtilmektedir. Aynı vurgu Nahl-88 ve Ankebud-13 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Demek ki, her kim sadece kendi kararı ile günah işlemişse, ancak o zaman ilgili günahtan sadece o kişi sorumlu tutulacaktır. Aynı vurgu Nahl-88 ve Ankebud-13 ncü ayetlerde de yapılmıştır.*

26. Daha önceki şirk koşanlar da, gönderdiğimiz elçileri red etmişler ve onlara da engellemek üzere tuzaklar kurmuşlardı. Ancak Allah, onlara bir afet göndermiş ve binaları temelinden yıkılıp üzerlerindeki tavan da başlarına çökmüş ve azap onları hiç beklemedikleri bir şekilde yakalamıştı.

27. Dahası Allah, diriliş gününde de "Onlar için iman edenlerle tartışıp mücadele etmeyi göze aldığınız şirk koştuklarınız nerede?" diye küfre sapmış olanlara soracak ve rezil olacaklar. Kendilerine bildirdiklerimize inanmış olanlar ise onları seyredip "Bu gün rezillik ve perişan oluş, küfre düşmüş olanlaradır" diyerek kendi durumlarına sevineceklerdir.

28-29. Bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olup, kendi nefslerine zulüm edenlerin canlarını Melekler alırken can havli ile "Biz kötü herhangi bir şey yapmıyorduk" diyerek hemen savunmaya geçerler. Melekler de "Hayır, Allah sizin tüm amellerinizi çok iyi bilendir ve muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olmayan olumsuz amellerinizin karşılığı olarak, içinde sürelerce kalacağınız Cehennemin kapısından gireceksiniz. Kibirlenenlerin yeri ne kötüymüş" diye onlara yaptıklarını yüzlerine vuracaklar.

30. Bu sefer takvası olanlara ise, "Rabbiniz ne indirdi?" diye sorulacak ve onlar, "Hayırlar /bize yararlı bilgiler indirdi" diye karşılık verecekler. işte salih ameller üretenler için Dünyada da güzellikler vardır. Ancak Ahrette çok daha farklı güzellikler olacaktır. Takvası olanların Ahretteki yurtları olacak Cennetleri ne güzeldir bir bilsenizl 31. Onlar içlerinden ırmaklar akan Adn cennetlerine girecekler ve orada diledikleri her şeyi bulacaklar. Şüpheniz olmasın ki Allah, iman etmiş takva sahiplerini işte böyle ödüllendirecektir. 32. Melekler, makbul kimselerin canlarını almaya geldiklerinde ayrıca, "Selamün 'Aleyküm /Selam size olsun. Olumlu amellerinizin karşılığı olarak Cennete gireceksiniz" diyerek onları rahatlatmaktadırlar.

**Azabın bir kısmının Dünyada, esasının ise Ahrette olacağı ayrıca Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-16 ve Secde-21 nci ayetlerde de*

açıklanmıştır. Ölüm anı için Vakıa-90-91 ve Fussilet-30-31 nci ayetlere de bakınız.

33. Şirk koşanlar ve riyakârlar ise, hem ölüm anında canlarını almak üzere kendilerine Meleklerin gelmesini, hem de Rabbinin azap emrinin gerçekleşeceği günü alay konusu edip duruyorlar. Kendilerinden öncei inkârcı toplumlar da aynı şekilde davranmışlardı ve onlara azap geldiğinde, Allah onlara zulmetmemiş, aslında onlar kendi nefislerine zulmetmişlerdir. 34. Gerçekte olumsuz amellerinin karşılığı olan kötü sonuçlar kendilerini bulmuş ve alaya almış oldukları azap, onları çepeçevre kuşatıvermiştir.

35. Şirk koşanlar ve riyakârlar, "Allah müsaade etti ki hem biz, hem de atalarımız, Allah'ın yanında başka bir şeye taptık ve dinde Allah'ın haram ettiğinden başkasını da haramlaştırdık diyorlar ve suçlarına Allah'ı da ortak ediyorlar. Bunlar gibi, "Daha önceki şirk koşanlar da aynı şeyi söylemişlerdi". Elçilerin, bildirdiklerimizi tebliğ etmekten başka bir görevleri yoktur ve zorlamaları da olamaz. 36. Gerçek şu ki Biz, her bir topluma "Yalnızca Allah'a ibad edin ve Allah'a şirk koşmaktan sakının" diyerek uyaran bir elçiyi mutlaka göndermişizdir. Onlardan kimi Allah'ın bildirdiği doğru yola girdi, kimi de dalalette /yanlışlıkta kalmaya kendi kararı ile devam etti. Ey insanlarl Yeryüzünü dolaşın ve Allah'ı ve bildirdiklerini ret etmiş olanların sonunun nasıl olduğunu görün ve ders alıp yolunuzu belirleyin.

37. Ya Muhammedl Sen şirk koşan fanatiklerin doğruyu bulmaları için, ne kadar uğraşsan da /hırs yapsan da, yanlışlıkta direnmeleri nedeniyle, Allah onları doğruya /hidayete yöneltmez ve bir yol göstericileri de olmaz. 38. Onlar ayrıca "Allah, ölmüş olanı diriltemez" diyerek ve tüm güçleriyle Allah'ın adını anarak yemin de ediyorlar. Hayır, tam tersi, insanları hesap için yeniden dirilteceğine dair Allah'ın verdiği gerçek bir sözü /vaadi vardır. Ancak insanların çoğu bunu anlamıyor ve kabul etmek de istemiyorlar.

**Burada sözü edilen diriltmenin, eğitime devam etmek üzere tekrar Dünyaya gönderilmek mi, yoksa yalnız kıyamette mi olacağı konusu, net olmadığından, hala tartışmalıdır.*

39. Gerçek şu ki, yeniden diriltilecekler ki, Allah anlaşmazlığa düştükleri ve red etmiş oldukları gerçekleri onlara göstersin ve küfre düşenler yalancı olduklarını bizzat görsünler.

40. Bizim için diriltme sorun değildir. Çünkü Biz bir şeyin olmasını istediğimiz zaman, ona sadece "Ol" deriz ve o da oluverir.

41. İnançlarından dolayı şirk koşanların zulmüne uğramaları ve buna rağmen tek Allah inancından vazgeçmeyerek göç etmek zorunda kalanları, Dünyada rahat edecekleri yerlere yerleştireceğiz ve 42. Böyleleri iyice bilsinler ki Rab'lerine güvenerek /tevekkül ederek azimle sabır gösterenlerin Ahret ödülleri çok daha büyük olacaktır.

43. Ya Muhammedl Şirk koşanlar, onlar gibi bir insan olduğun için Senin elçiliğini içlerine sindiremiyorlar. Biz, Senden önce gönderdiğimiz elçileri de yine insan ve hep erkeklerden göndermiştik ve onlara buyruklarımızı vahiy yoluyla iletip tebliğ etmelerini istemiştik. Eğer bilmiyorsanız daha önce kitap /zikir verilmişlerin ileri gelenlerine sorun.

44. Biz, seçtiğimiz elçilere, uyarıcı sahifeler ve kitaplar /zuburlar gönderdik. İnsanlara anlatman ve iyice anlayıp üzerinde düşünmeleri için, Sana da bu Kur'an'ı /zikri indirdik.

45. Yanlış yolda ısrar edip zulümlerine devam etmekte olanlar, Allah'ın kendilerini yerin dibine geçirmeyeceğinden yahut beklemedikleri bir yerden kendilerine azabın gelmeyeceğinden emin midirler ki şirk ve inkârlarından vazgeçmiyorlar? 46. Yahut herhangi bir uğraş içinde iken, aniden bir azabın onları yakalamayacağından emin midirler? Hâlbuki onlar Allah'ı aciz bırakamazlar ve olacağa engel olamazlar. 47. Ayrıca onlar başka bir nedenle korku ve endişe içinde iken, gerçek olan azabın olmayacağından da mı eminler? Şüphesiz Rabbiniz elbette şefkatlidir /Rauf'tur ve çok merhametlidir /Rahim'dir.

48. O şirk koşup duranlar, Allah'ın yarattığı şeylere baksalar, görecekler ki, her şey kendi gölgesinin oluşması ve sağa-sola hareket edişleriyle, farkında olmadan Allah'ın doğaya koyduğu yasaya uymakta, diğer bir ifade ile Allah'a sürekli olarak zaten secde edip durmaktadırlar.

**Burada, "secde etmek", "Allah'ın koymuş olduğu yasalara uymak ve bu yasalar sayesinde yaşamak" anlamındadır. Aynı konu Rahman-5 nci ayette de belirtilmiştir.*

49. Göklerde ve yerde bulunan tüm canlılar /dabbeler, cansızlar ve Melekler, Allah'a secde ederek /verilen görevlerini eksiksiz yerine getirerek saygı gösterirler ve asla kibirlenmezler.

**Ayetteki secde etmenin diğer anlamı", "Allah'a bir şekilde (muhkem /değişmez amaç hükümlerini yerine getirmek, şekilsel dua olan namaz veya doğrudan dua ederek) kulluğunu ifade etmektir". Dolayısıyla, Kur'an'da bildirilen her bir kesin hükme uymak ve içtenlikle uygulamak ve doğa yasalarının seyrine uygun davranmak, yani seyr-i süluk'a uyum içinde olmak, Allah'a kulluğu ifade etmenin, diğer bir ifade ile ibad etmek demek olan secde etmenin yöntemlerinden biri olmaktadır.*

50. İşte tüm bu yaratılmışlar kendilerinden çok yüce olan Rab'lerinden çekinirler ve kendilerine bildirilenleri bir emir olarak itiraz etmeksizin içgüdüleriyle yerine getirirler.

**Demek ki Allah, insanlara elçileri aracılığı ile, diğer canlılara içgüdüler vahyederek, cansızları da atom ve moleküller düzeyinde programlayarak, her bir topluma özgü özel görevler vermektedir.*

51. Allah, "İki ilah edinmeyin. Yani kavuştuğunuz nimetlere teşekkürlerinizi ve ibad etmelerinizi, Allah dışında ilahlaştırmış gibi vazgeçilmez kılıp başka bir hedef belirleyerek yapmayın. Ben, tek İlah'ım ve her olumlu aktivitede belirleyeceğiniz tek hedef Ben olmalıyım. Yine sadece size bildirdiklerimi /Kur'an daki muhkem /değişmez amaç hükümleri yerine getirmemekten korkmalısınız" diyerek uyarıda bulunur. 52. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Din'in de tek kaynağı O'dur. Buna rağmen. Allah'tan başkasına mı iman edecek ve ondan çekineceksiniz?

**Burada yasaklanan "ilahlaştırmış gibi vazgeçilmez hedef", yapılan salih /olumlu amellerin Allah'ın rızası yerine, ya sadece başka bir kişinin memnuniyetini veya bir eşyaya aşırı bağlanıp onu hedeflemek veya bir nefsi hedefleyip Allah'ın rızasından öncelemek, diğer bir tanımlama ile putlaştırmak şeklinde gerçekleştirilmesi olmaktadır. Bunların hepsi Allah'a şirk koşmak demektir.*

53. Gerçek şu ki, sahip olduğunuz her nimet Allah'tandır ve esas sahibi O'dur. Ayrıca bir sıkıntıya uğradığınızda da hemen Allah'a yalvarır ve O'ndan yardım istersiniz.

**Bu durumda, bedenimiz dahil, kullanmakta olduğumuz her_ uzvumuz, Dünya hayatımız için kiraladığımızdır, Allah'tan borç aldığımızdır. İşte bu borcumuzu, Allah ile yaptığımız anlaşmaya sadakat göstererek, 5 gaybe içtenlikle iman ederek ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirerek mümin olmakla ödememiz gerekmektedir. Dünya eğitimimizin amacı da, bu geri ödemeyi başarıp başarmamamızın, sonuçta da Dünya okulundan "Meleklik görevi alabilir" diplomasını alabilenlerimizin ortaya çıkarılması olmaktadır. Amacın bu olduğu Yunus-14, Casiye-22, En'am-55, Zariyat-56, Kehf-7, Ankebud-44, Ahzab-73 ve Teğabun-3 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

54. Fakat Allah, sizden o sıkıntıyı giderir gidermez, bazılarınız hemen önceki kibirlenmelerine ve Rablerine şirk koşmaya tekrar dönüverirler.

55. Kendilerine verilen nimetlere rağmen küfre /ayetleri inkâr etmeye ve şirk koşmaya devam edenlere "Hadi bir süre daha yararlanın, hesap günü nasılsa öğreneceksiniz!" denir ve belki doğru yola yönelsinler veya iyice batsınlar diye ecelleri ertelenip bir süre daha yaşam ve sınav fırsatı verilir.

**İlahi kader eceli denilen Ecel-i Müsemma'nın erkene alınabileceği veya ertelenebileceği ayrıca Yasin-67, İbrahim-10, Fatır-11, Nuh-4, Enbiya-111 ve Kehf-58 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

56. Şirk koşanlar ve riyakârlar, kendilerine verdiğimiz rızklardan bilinçsizce, şirk koştukları kişi veya eşyalar için de bir pay ayırırlar. Allah'a yemin olsun ki siz, Allah'tan öncelik vererek şirk koştuğunuz ve uydurduğunuz şeylerden dolayı mutlaka hesaba çekileceksiniz.

57. Allah'a şirk koşanlar ve riyakârlar, ayrıca kız çocuklarını Allah'a, erkek çocuklarını da kendilerine uygun buluyorlar. 58. Öyle ki, onlardan birine, bir kız çocuğu olduğu haber verildiği zaman, büyük bir öfkeye kapılıyor ve yüzü kapkara kesiliyor. 59. Kendisine verilen haberden utanarak kendini halkından gizlemeye çalışıyor. Doğan kız çocuğunu, utana utana tutsun mu, yoksa geleneklere uyup toprağa mı gömsün diye karar verinceye kadar nerkesten kaçıyor. insanlar, yarattıklarımla ilgili nasıl da yanlış düşüncelere saplanıyorlar!

**Allah'ın kızları olarak yakıştırma yapanlar, diğer taraftan kendi kız çocuklarını öldürebiliyorlardı. Halbuki doğacak çocuğun cinsiyetini, Dünya projesinden sorumlu ilahi Melekler, erkeğin spermi aracılığı ile belirlemektedirler. Kadının bu cinsiyeti belirlemede en ufak bir etkisi yoktur.*

60. Ahrete ve hesap vereceklerine inanmayanlar, kötü karar örnekleri oluşturmaktadırlar. Hâlbuki en güzel ve faydalı örnekler, Allah'ın bildirdiği örneklerdir. Çünkü O en üstün /Aziz ve her şeye hâkim olandır.

61. Eğer zulme saptıklarında Allah insanları hemen cezalandırsaydı, yeryüzünde hiçbir yaratık /dabbe kalmazdı. Fakat onların belirlenen ecellerini /eceli müsemma'yı belli bir süreye kadar ertelemektedir. Ertelenmiş olan ecellerinin vakti geldiği zaman da /son ecel kararı verildiğinde ise bu ecelleri artık ne bir saat öne alınır, ne de ertelenir.

62. Yine şirk koşmakta olanlar, riyakârlar ve iman etmeyenler, hoşlanmadıkları şeyler ile karşılaştıklarında "Allah'tandır" deyip olumsuzluğu hemen O'na mal ediyorlar. En güzel şeyleri ise kendi beceri ve güçleri ile elde ettikleri yalanını söyleyip duruyorlar. Gerçekte onlar ceza olarak ateşi hak etmektedirler, ateşe terk edilecekler ve ilgilenilmeyeceklerdir.

63. Ya Muhammedl Allah'a yemin olsun ki, Senden önceki toplumlara da elçiler gönderdik. Fakat şeytan, kendisine uymuş olanların telkinleri ile o toplumlara yaptıkları kötülükleri cazip ve kabul edilebilir gösterdi de, yaptırdığı telkinlere kanıp elçilerinin bildirdiklerine inanmadılar. Nitekim bugün, Senin bildirdiklerine inanmayanların dostu /velisi yine odur. Şeytan, o gün de, bugün de şirk koşanların, riyakâr ve iman etmeyenlerin dostudur /velisidir. Bu nedenle de ayrıca ona uyup yanlış yola saptıkları için onlara acı bir azap da olacaktır.

64. Biz Sana bu Kur'an'ı indirdik ki şirk koşan ve riyakârlar başta olmak üzere insanların hem kabul etmedikleri, hem de anlaşmazlığa düştükleri dini konuları Kur'an'a göre kendilerine bildiresin ve bu bildirdiklerin iman etmeye niyetli olanlara da doğru yola yönlendirici bir kılavuz /hüden ve bir rahmet olsun.

**Dolayısıyla insanların Kur'an'ı ancak anlayıp düşünecekleri bir dilde, tercihen ana dilleri şeklinde okumaları ve böylece öğrenmiş oldukları muhkem /değişmez amaç hükümleri doğrultusunda bazı konularda karar verebilmeleri ve Allah'ın rahmetine kavuşmaları için şart olmaktadır. Rahmetin, ancak Kur'an'ı anlayarak okuyan ve dinleyene olacağı ayrıca A'raf-204 ncü ayette de açıklanmıştır.*

65. Allah gökten bir yağmur yağdırmakta ve kupkuru olmuş doğayı onunla tekrar yemyeşil kılmaktadır. Bu olayda ancak dikkat edip araştıran bir toplum, öldükten sonra dirilmeye ait bir delil /ayet /bilgi çıkarabilir.

**Ölme ve dirilme, kuru haldeki doğanın, yağmur sayesinde dirilmesi ile sembolleştirilmiştir. Doğa her ilk baharda canlandığına, her canlanışını da farklı dal ve yapraklar şeklinde faklı elbiselerle yaptığına ve bu işlem kıyamete kadar tekrar tekrar süreceğine göre, acaba Dünya öğrencisi olan Ruh'ların /Ins'lerin de bu eğitimleri için defalarca okula gelmeleri ve her gelişlerinde de farklı nefs dersleri görmeleri mi olmaktadır? Tabi gerçeği Allah bilir.*

66. Yine süt hayvanlarında da dikkat edip araştıracağınız çok büyük bilgiler /ayetler /dersler bulunmaktadır. Çünkü size onların karınlarından, sindirilmiş ve henüz dışkı haline gelmemiş yiyecek ile kan arasından çıkan, içimi lezzetli, tertemiz bir süt içiriyoruz. 67. Ve hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden hem sarhoş edici içkiler ve hem de güzel rızklar elde edersiniz. Kuşkusuz aklını kullanan bir toplum için, birer sınav aracı olan bu iki yönlü kullanımda deliller /hikmetler /bilgiler bulunmaktadır.

**Bu nimetlerde, bir taraftan sarhoş olmayacak kadar yararlanma iradesini gösterip gösterememe, diğer taraftan ise elde edilen rızktan muhtaç olana pay ayırıp ayırmama, israfa sapmama ve yerli yerinde kullanma imtihanları bulunmaktadır. Bakara-219 ncu ayette de, aynı konu muhakemeyi bulandırıcı olmamak üzere az içkinin yararlı ve imtihan aracı olduğu, sarhoş edici miktarının ise zararlı olacağı ikazı yapılmış ve Nisa-43 ncü ayette de muhakemenin-aklın karışıklığında salâta / sosyal yardımlaşma-dayanışma toplantılarına, işlemlerine (bazen Kur'an eğtimli ve /veya Namazlı) yaklaşılmaması üzerinde durulmuştur. Dolayısıyla yasak olan, muhakemenin bozulması ve sarhoşluk olmaktadır. Çünkü salâtta, konsantrasyon hali, güçlü ve net bir düşünce enerjisinin oluşabilmesi, hak gaspı ve yanlışlar yapmayacak açık bilinçte olmak için oldukça önemlidir.*

68. Ve Rabbin bal arısına; "Dağlarda, ağaçlarda ve kovanlarda kendine yuva kur". 69. "Sonra, her çeşit bitki ve meyvenin ürününden ye ve Rabbinin sana vahyederek gösterdiği yolu aynen izle ve uygula. Daha sonra da karnından, insanlar için şifa içeren çeşitli renklerden bir sıvı /şerabun /içecek çıkar" diye vahyetti. Elbette düşünen insanlar için bunda da birçok dersler ayetler /bilgiler /deliller bulunmaktadır.

70. Ey insanlarl Gerçek şu ki, sizi yaratan, sonra da öldürecek olan Allah'tır. Sizden bazıları ise, ömrün en kötü anına tekrar geri döndürülür ve birçok şeyi bilirken, hiçbir şeyi bilemez hale gelir. Allah ise her hal ve şartta daima her şeyi bilendir ve her şeye gücü yetendir.

**Burada, Bakara-28 nci ayettekinden farklı olarak "Yaratılma ve öldürülme" ifadeleri birlikte yer almıştır. Öldürülmeden sonra kötü ve hiçbir şeyi hatırlamayan ve*

bilmeyen bir ana döndürülme söz konusudur ki bu anın bebeklik dönemi olduğu 78 nci ayette belirtilmiştir. Bu döngüyü Bedri Ruhselman "İlahi Nizam ve Kâinat" kitabında, beşerlerin Kıyamet diye tanımlanan ve Dünya okulunun binasının yeniden yapılanması diye tanımlanan ana kadar defalarca Dünyaya gönderilerek /Reenkarne olarak eğitime tabi tutulmaları ve kıyametten sonra da ölmeyenlerin, önceki döneme ilişkin hiçbir şey hatırlamadan yeni insan neslinin eğitimine başlatıldıkları şeklinde açıklamaktadır. Benzer açıklamayı Y. Nuri Öztürk de yapmıştır (Kur'an'daki İslam).

71. Şunu da bilin ki Allah, rızk bakımından sizi birbirinizden farklı kılmıştır. Ancak varlıklı durumda olanlar, çoğunlukla emirleri altında çalışanlara hak ettiklerini vermezler ve onları da nimetlerimizden kendi yararlandıkları gibi yararlandırmazlar, hatta onları perişan durumda bırakırlar. Böyle yapmakla, esirgedikleri nimet, Allah'ın nimeti olmuyor mu?

**Yasin-47 inci ayetin dipnotunda belirtmiş olduğum gibi rızk, mal, para olabileceği gibi, bilgi, sevgi ve merhamet duygusu veya herhangi bir konuda destek şeklinde de olur ve infak /muhtaçların ihtiyaçlarının giderilmesi, bunlardan biri ile yapılmalıdır. Zekât ise bütün topluma bir katkı olarak yansısın diye devlete vergiyi hakkıyla vermek dışında, bir bilim adamının bilgisini topluma veya birden çok kişiye öğretmesi de bir nevi zekât demektir diye düşünüyorum.*

**Emeğin karşılığını vermemek, bir nevi hak gaspıdır ve modern köleliktir de.*

72. Ve Allah size kendi cinsinizden eşler yarattı, eşlerinizden de çocuklar ve torunlar oluşturdu ve hepinizi güzel nimetlerle rızklandırdı. Tüm bunlara rağmen o şirk koşanlar ve riyakârlar halâ safsata hurafelere /batıla inanıp, Allah'ı öteleyip, başka kişiye, eşyaya veya bir nefslerine öncelik verip onu önemsemeye, böylece de küfre sapmaya devam edecekler öyle mi?

73. Hâlbuki onlar, Allah'ın rızası yerine, kendilerine göklerden ve yerden rızk sağlayamayan ve bizim yarattıklarımız olan şeylere (kişiye, maddeye veya nefslere) doğrudan veya Allah ile aralarına koyarak onlara ibad etmiş /kulluk etmiş oluyorlar.

74. Bu açıklamalarımıza göre, Allah'ı ve şirk koştuğunuz varlıkları birbirine benzetmeğe kalkışmaktan artık vazgeçin. Bunun için de şirk koşma konusunu iyice bilin ve sakınmaya çalışın. Çünkü Allah, tüm amellerinizi çok iyi bilendir. 75. Allah size şöyle bir örnek veriyor, "Hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkalarına muhtaç bir kişi ile, kendisine verdiğimiz güzel rızklardan gizli ve açık bir şekilde yoksullara yardım için dağıtmakta olan güçlü bir kişi hiç bir olur mu? Allah'a karşı şirk koşup putlaştırdığınız kişi, nefs veya eşya da öyledir ve Allah ile kesinlikle eş tutulamazlar. Şunu iyice bilin ki, tüm övgüler sadece Allah için olmalıdır. Fakat ne yazık ki insanların çoğu bu gerçeklere dikkat etmiyorlar.

**Buna göre, Namaz aktiviteleri sırasında Allah dışında hiçbir yaratılmışa övgü ve dua edilmemeli, böyle bir şeyi Namaz sonrası olan Allah ile sohbet ve dertleşme de olan dua kısmına bırakmalıdır.*

76. Allah, şu iki adamı da örnek veriyor: Birisi var ki, beceriksiz olup hiçbir iş beceremediği için tümüyle patronuna yük oluyor. işte böyle bir kişi ile, becerikli ve her verilen işi sıratın müstakıym /itidal üzere /usulüne göre yapan bir kişiye aynı hakkı tanımak, hiç adaletli bir uygulama olur mu? işte Allah ile O'na eş koştuğunuz her neyse, bunun gibi çok farklı konumdadırlar.

77. Şüphesiz göklerin ve yerin gizliliklerinin bilgisi de sadece Allah'ın bilgisi dahilindedir. Kıyametin kopmasının gerçekleştirilmesi de göz açıp kapatma kadar veya daha kısa bir iştir. Sadece "ol" denilecektir. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter.

**Sadece "ol" demek, sanki bir bilgisayarın "enter" tuşuna basmak gibidir.*

78. Açıkça söylüyoruz ki Allah, sizi annelerinizin karnından çıkardığı vakit, siz hiçbir şey bilmiyordunuz. Takdir eder ve teşekkür edersiniz /belki şükredersiniz ve öğrenmenizde kullanırsınız diye, Allah size işitme, görme ve algılama /akletme yeteneği verdi.

**Nahl-70 nci ayette,insanın öldürüldükten sonra hiçbir şey bilmeyen hale getirileceği, yani bu halde tekrar Dünya eğitimine gönderilip çocukluğun veya ileri yaşlılığın yaşatılacağı söylenebilir. Tabi gerçeği Allah bilir.*

79. O şirk koşanlar ve riyakârlar, Allah'ın koymuş olduğu yasalar sayesinde göğün boşluğunda uçabilen kuşları görmüyorlar mı? Bilsinler ki, o kuşların havada uçmasını Allah'tan başka kimse sağlayamaz. Bunda inanan bir toplum için elbette ibretler /ayetler /bilgiler /dersler vardır. Siz de Allah'ın gizlediği bu kurallarını araştırıp öğrenin ve yanlış yolunuzdan kurtulun. 80. Ve Allah, barınmanız için evler yapmanızı ilham edip öğretti ve imkânlar verdi. Yine sizin için hayvan derilerinden, yolculuk sırasında rahat taşıyacağınız ve konaklayacağınız çadır evler yaptırdı. Ayrıca derilerinden ve yünlerinden de, eskiyinceye kadar giyinmeniz ve döşemeniz için eşyalar yapmanıza imkân ve beceri verdi. 81. Ve dahası Allah, yarattığı ağaç gibi

şeylerden sizin için gölgeler, dağlarda gizlenip barınacak sığınaklar oluşturdu. Sizi sıcak-soğuktan ve savaşlarda yaralanmaktan koruyacak yumuşak veya zırhlı giysiler yarattı. işte Allah, nimetlerini size böylesine eksiksiz sunuyor /veriyor. Umulur ki, O'nun değerini bilerek iman eder ve sadece O'na ibad edersiniz.

**Burada giysilerin soğuk-sıcaktan ve savaşta yaralanmaktan koruması için, A'raf-26 ncı ayette ise doğa şartlarından korumak, çıplak vücudu ve şehvet yerlerini örtmek üzere olduğu, fakat en makbul örtünün takva elbisesi ile sağlanacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla kıyafet, Allah ile Beşer arası bir konu olmadığı gibi din temelli bir konu da değildir.*

82. Ya Muhammedl Şirk koşanlar ve riyakârlar, bütün bu gerçekler karşısında, yine de Allah'ın tek ilah olduğunu kabul etmezlerse onlar bilir ve karşılığına da katlanırlar. Sana düşen ise, yalnızca açıkça tebliğ etmek ve uyarmaktır.

83. Şirk koşanlar, Allah'ın nimetlerini bildikleri ve kullandıkları halde, yine de Allah'ın tek ilah olduğunu ve nimetlerin sadece ondan geldiğini göz ardı edip, ya doğrudan başkasına ibad ediyorlar veya araya başka kişi, nefs veya eşyayı koyup böylece sözde Allah'a ibad etmiş gibi görünüyorlar. Dolayısıyla da çoğu, gerçekleri inkâr edip küfre düşüyorlar. 84. Mahşer günü hesap için diriltеceğimiz /ba's edeceğimiz her topluluktan bu sapışlarını onlara hatırlatıp yüzlerine vuracak bir şahit göndereceğiz ve küfre düşmüş olanlara artık bahane ileri sürmeleri ve af dilemeleri için, ne izin verilecek, ne de özürleri kabul edilecektir. 85. Onların, azabın şiddetiyle perişanlıkları görülse de, üzerlerindeki azap artık hafifletilmeyecek ve yüzlerine de bakılmayacak /yüz verilmeyecektir.

**Mahşerde her ümmetin peygamberinin, o toplumundan olanların ileri sürebilecekleri bahanelerini yalanlamak üzere şahit olarak bulunacağı Nahl-89 ve Hac-78 nci ayette de belirtilmiştir.*

86. Ayrıca şirk koşanlar, Allah'a eş koştukları kimseleri veya eşyayı mahşerde gördükleri zaman, "Rabbimiz, Senin yerine veya Sana aracı yapıp dua ettiğimiz ve değer verdiğimiz ortakların işte bunlardır" diye onları suçlamaya kalkacaklar. Ortak koşulanlar da: "Allah'tan önce bize öncelik vermenizi veya O'nun yerine veya yanında bize ibad etmenizi biz istemedik ki. Siz yalancılarsınız" diye karşılık verecekler.

**Demek ki, canlı veya cansız, her kim Allah'a şirk koşulmuşsa, bir kayıt cihazı gibi hesap günü dile gelecek ve suçun kendisinde değil, onu Allah'a şirk koşanlarda olduğunu söyleyecektir.*

87. Artık onlar, ilk yaratılışlarında bilip, Dünya hayatlarında unutturuldukları tek Allah, tek din ve tek insan nesli gerçeklerini görüp, o gün tamamıyla Allah'a teslim olacaklar ve uydurup eş koştukları kimse veya şeyler de kendilerini terk edip onlardan uzaklaşmış olacaklardır.

88. Şirk koştuğu gibi, ayrıca iman etmiş olanları Allah'ın yolundan saptırma suçunu işleyenlerin azaplarını, yaptıkları bozgunculuktan ötürü ayrıca kat kat arttıracağız.

**Başkalarını kandırıp günahlara sokanların, hem kendi günahlarını, hem de kandırdıklarından bir kısım günah da yüklenecekleri Nahl-25 ve Anhebud-13 ncü ayetlerde belirtilmiştir.*

89. Ya Muhammedl Kıyamet gününde, kendisinin ve onların yaptıklarını onaylamak üzere her elçiyi kendi toplumuna şahitlik yapsın diye bulunduracağımız gibi, Seni de kendi toplumuna şahitlik yapmak üzere getireceğiz. Çünkü biz Sana bu Kuran'ı, her şeyi açıklayıp /tıbyan, doğru olan yolu göstersin /hüden, bir rahmet olsun ve okuyunca anlayıp, düşünüp yararlansınlar diye Allah'a içtenlikle inanmışlara /Müslümanlara hayatlarını kolaylaştırıp onları mutlu etsin diye indirdik.

**Mahşerde elçilerin, gönderildikleri her topluma şahitlik yapmak üzere bulundurulacakları ayrıca Furkan-30 ncu ayette de belirtilmiştir. Ancak Hz. Muhammed'in bu sırada Müslüman toplumunun mahşerdeki olumsuz durumunu görünce üzüleceği ve bu perişanlığın da, Kur'an'ın ümmeti tarafından anlaşılmadan okunması ve öğrenilmemesinden dolayı olacağı aynı ayette açıklanmıştır. Bu nedenle de bizlerin Hz. Muhammed'in üzülmesine neden olmamak ve O'nu sevdiğimizi ispatlamak üzere Kur'an'ı anlayarak, düşünerek ve öğrenerek okumamız ve tebliğ ettiği Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini birer ibad etme /kulluk ifadesi olarak uygulamamız gerekmektedir.*

90. Ey insanlarl Allah özellikle hakkın dağıtımında adaleti, salih ameller gerçekleştirmeyi ve ihtiyacı olan akrabaya, neye ihtiyacı varsa gidermek üzere yardım etmeyi emretmektedir. Bunun dışında rızaya dayanmayan ve kanun dışı cinsel münasebeti, dürüst davranıp sözünde durmamayı ve israfı, yani herhangi bir konuda (Dini uygulamalar dâhil) aşırı gitmeyi yasaklamaktadır. İşte Allah, düşünüp

öğüt almanız ve yanlış yapmamanız için sizi böyle bilgilendiriyor.

91. Yine bir konuda söz verip anlaşma yaptığınızda, bir nevi Allah adına vermiş olduğunuz sözünüzü yerine getirin ve caymayın. Allah'ı kendinize kefil ederek pekiştirdiğiniz yeminlerinizi de bozmayın. Şunu da unutmayın ki Allah, bütün yaptıklarınızı en ince ayrıntısına kadar bilendir.

**Allah'ın adını vererek yemin etmenin kefareti Maide-89 ncu ayette belirtilmiştir.*

92. Allah adını vererek yaptığınız yeminlerinize uymayarak, ipliğini sağlamca ördükten sonra, sırf keyif olsun diye tekrar çözen kadının durumuna düşmeyin. Bir topluluğun diğer bir topluluktan güçlü olmasından yararlanarak, yeminlerinizi aranızda kötüye kullanıp, bozgunculuk ve size güvenenleri kandırma /hile aracı da yapmayın. Gerçekte Allah, bazılarınızı güçlü kılmakla gerçekte sizi imtihan etmektedir. Allah, tam çözemediğiniz için anlaşmazlığa düştüğünüz böylesi konularla ilgili ilahi gerçekleri, kıyamet günü zaten size mutlaka açıklayacaktır.

**Ayette geçen zengin kadın, hizmetlileri ile öğleye kadar yün örüp, öğleyin de bu ördüklerini söktürür ve tekrar uğraştırırmış.*

93. Eğer Allah dileseydi sizi aynı düzeyde ve tümü iman etmiş bir tek ümmet olarak yaratırdı. Fakat Allah, kendi özgür kararı ile yanlış yolda direneni, yanlışlığında bırakır ve karışmayıp sadece izler veya izletir. Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya yönelmeye niyetlenene ise yol gösterir. Şüpheniz olmasın ki, sonunda da bütün yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

**Burada istenen, farklı ırk, dil, renk ve dini görüşte olmayı kabul etmek ve bu farklılıklarla bütün insanları "Tek insan nesli" olarak görmektir. Ve bu sınavı başarmaktır.*

94. Tekrar diyoruz ki, yeminlerinizi aranızda aldatma ve hile aracı kullanmayın ki, daha önce sapa sağlam yere basmış olan ayağınız kaymasın. Çünkü böyle bir şey yaparsanız, Allah'ın yolundan sapmış olacağınız için perişan durumlara uğrar ve acı azabı hak etmiş olursunuz.

95. Dünya'ya gönderilmeden önce (Elest-i Bezmi'de, Elest-i Birabbikum ve Kalu Bela denilerek) Allah ile yapmış olduğunuz anlaşmada vermiş olduğunuz sözleri de ucuza satmayın /kolayca feda etmeyin. Sizin için Allah'ın yanındakiler, Dünyada kazanacaklarınızdan çok daha hayırlıdır. Keşke bilseniz ve önemseseniz.

**Allah ile yapılan anlaşmada uyulacağına söz verilen 7 konu Temel Kavramlar bölümünde belirtilmiştir.*

96. Sizin Dünyada sahip olduğunuz şeyler tükenir özelliktedir. Fakat Allah'ın yanındakiler asla tükenmez /bakidirler. Güçlüklere karşı sabır gösterenlerin ve salih ameller gerçekleştirenlerin karşılığı olan ödüllerini elbette tam olarak vereceğiz.

**Çünkü gerçekleştirilen her olumlu veya olumsuz amel, atılan bir bumerangdır ve sahibine geri dönecektir.*

97. Erkek olsun, kadın olsun, her kim iman eder ve salih ameller gerçekleştirirse, ona bu Dünyada güzel bir hayat bağışlarız ve yaptıkları iyi işlere karşılık ödüllerini de tam veririz. Bunu böyle bilin.

**Demek ki sadece iman etmek veya iman etmeksizin sadece olumlu ameller gerçekleştirmek yetmiyor. Örneğin iman etmenin yanında, mutlaka Kur'an'da muhkem /değişmez amaç hükümler olarak belirtilmiş olan emirler de birer ibad etme /kul olma ifadesi olarak benimsenip bunlara uygun Salih /olumlu ameller gerçekleştirme gayreti içinde olmak da gerekiyor. Bu kişi Muhsin ve Mümin aşamalarındadır. Veya imansız iken, olumlu ameller gerçekleştirmek de eksik kalıyor. Bu kişi sadece Muhsin aşamasındadır. Çünkü olumsuz nefslerinde veya şirk koşarak ve imansız olarak gerçekleştirilen olumlu amellerin karşılığının sadece Dünya yaşamı sırasında verileceği, Ahret için fayda sağlamayacağı, iman etmemenin hesabının ise Ahrette yapılacağı ve karşılığının o zaman verileceği A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16 ve Kehf-105 nci ayetlerde belirtilmiştir. Olumsuz nefsleri çerçevesinde çaba içinde olan ve /veya şirk koşan, fakat imansız olanın olumlu amellerinden ciddi olanların kısmen de olsa Ahret hesaplaşmasında göz önüne alınacağını düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

**Yine dikkat edilirse, ayette cinsiyet belirtilmemekte ve insandan bahsedilmektedir.*

98. Kur'an'ı okumaya başlayacağın zaman ilk yapacağın şeylerden biri "Allah'ım kovulmuş şeytandan sana sığınıyorum /Euzubillahi mineşşeytanırreciym" demek olsun. 99. Çünkü şeytan, iman edip Rablerine güvenenlere hiçbir güç yetiremez. 100. Onun gücü, ancak düşünce olarak, başlama aşamasından itibaren olumsuz nefslerini destekleyici fısıltılarına kanıp uyanlara ve O'nu da gücü varmış gibi Rablerine şirk koşup kananlara olur.

**Kur'an'ı okurken bu şarttan başka ayrıca benim Kur'an'da 7 olarak belirlemiş olduğum şartların diğer 6 şartı için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Ayrıca kadınlarla ilgili olmak üzere Kur'an okuma için baş örtme ve ay halinde olmama şartları bulunmamaktadır. Böylesi veya başka şartlar eklemek, Kur'an'ın anlaşılmasını ve sıkça okunabilmesini zorlaştıracak ilavelerdir ve böylesi şartlar zaten Kur'an'da yer almamaktadır, işgüzar insanların ekledikleri şartlardır.*

101. Ya Muhammedl Biz, değişen koşullara göre, bir delilin /ayetin /bilginin yerine bir başka delili /ayeti /bilgiyi değişmiş olarak getirdiğimiz zaman -ki Allah neyi indirdiğini /getirdiğini çok iyi bilir- şirk koşanlar akıllarını erdiremeyince: "Sen bir müfterisin, bir dediğin bir dediğine uymuyor" diye Seni suçlamaya başlarlar. Durum şirk koşanların dedikleri gibi değil. Zaten onlardan birçoğu bu değişimi anlayamazlar. Dolayısıyla onların bu çıkışlarını sakın önemseme. 102. Sana bu şekilde itiraz edenlere, "Onu Ben uydurmadım, iman etmiş olanların inançlarını sağlamlaştırsın ve Allah'a teslim olmuşlara /Müslümanlara, doğru yolu gösterici ve müjdeci olsun /yaşamlarını kolaylaştırsın diye Ruhul Kudüs /Allah'ın temiz bilgileri /Kur'an, Bana vahyedilerek Rabbinden indirilmiştir" diyerek açıklamada bulun.

**Şuara-193 ncü ayette ise Kur'an için Ruh-ul Emiyn ifadesi kullanılmıştır. *Değiştirilen hükümler, Kur'an'dakiler değil, önceki Tevrat ve İncil ile ilgili olanlardır.*

103. Şirk koşanların, "Bize söylediklerini Muhammed'e bir beşer öğretiyor" şeklindeki konuşmalarını tabii ki Biz biliyoruz. Halbuki Muhammed'e öğrettiğini söyledikleri kişinin dili, Muhammed'in anlamadığı farklı bir dildir. Kur'an'ın dili ise hitap edilen toplumun apaçık ve kolay anlayacağı /arabiyyen olan ana dilleri iledir.

**Bu ayet ile, Kur an'ın kitap halinde ilk toplandığı andan itibaren, ilgilenen ve inanmaya başlayan ve sayıları gittikçe artan toplumların ana dillerine çevrilmesi ve anlamalarının sağlanması emri verilmiş olmaktadır diyebiliriz.*

104. Gerçek şu ki, çeşitli bahaneler üretip Allah'ın ayetlerine inanmayanları Allah, doğru yola iletmez /hidayete yöneltmez ve onlar için oldukça elem verici şiddetli bir azap söz konusu olacaktır. 105. Çünkü Allah'ın ayetlerine inanmayanlar, ayrıca yalan rivayet uydurup durmaktadırlar ve gerçek yalancılar da bunlardır. İşte bu uydurukçu rivayetçiler, gerçek yalancılardır.

**Hadisler de rivayet temelli olduklarından, doğruluklarını mutlaka ilgili Kur'ân ayetleri filtresinden geçirmek gerekir.*

106. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, başlangıçta kalbi imanla dolu olduğu halde, niyetini bozmaksızın inkâra zorlanan ve inkârı sadece dilleri ile söyleyenlere bir azap olmayacaktır. Ancak, iman etmiş olanlar arasından, sonradan Allah'a şirk koşmaya ve bildirdiği gerçekleri inkâr etmeye başlayıp küfre yönelenler, Allah'ın gazabını hak etmişlerdir ve onlar için büyük bir azap olacaktır. 107. Çünkü onlar böyle davranmakla Dünya hayatını Ahrete tercih etmiş oldular. Şu iyice bilinsin ki, şirk koşup, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış ve bu yolda direnen bir topluluğu Allah hiçbir zaman doğru yola yöneltmez. 108. Çünkü bunlar, Allah'ın kalplerini mühürlemesi yanında, kulaklarını ve gözlerini de artık işletemeyen kişilerdir ve sürekli bir gaflet içindedirler. 109. Ve onlar Ahrette de, Kaybedenlerden olacaklardır. Müşrik ve münafıklar /riyakârlar, Müslümanlığı kabul etmeleri nedeniyle Ammar, annesi Sümeyye ve Babası Yasir'e eziyet ediyorlardı. Ret etmemekte direnince Sümeyye ve Yasir'i öldürünce, Ammar sözel olarak istediklerini yaptı ve kendini kurtardı. Bunun üzerine "Zorlama karşısında, kalben değil de, sözle inkâra müsaade eden" bu ayetler indirildi. İlk şehitler işte bu ikisi olmuştur.

110. Tüm bunların yanında Rabbin, işkenceye ve her türlü zulme uğramaları nedeniyle göç edip iman edişlerine sebat eden, cihat eden ve güçlüklere sabredenleri bağışlayan ve merhamet edendir.

111. Şüpheniz olmasın ki, her nefsin sadece kendini kurtarma telaşına düşeceği kıyamet günü, herkes Allah'ın huzurunda toplanacak ve herkese yaptığının karşılığı tam ödenip hiç kimseye asla haksızlık edilmeyecek ve zulmedilmeyecektir.

**Hesaba nefslerin çekileceği ve bu nedenle de telaşa girecek olanların da nefsler olacağı Fecr-27, Tekviyr-14 ve Kıyamet-14 ncü ayette de belirtilmiştir.*

112. Allah, güven içinde bir şehirde yaşayan huzurlu ve başarılı bir topluluğu örnek olarak gösterir ve ders alınmasını ister. O topluluğun rızkı, kendilerine her taraftan bol miktarda veriliyordu. Ancak daha sonra hem kibirlenerek yanlışa saptılar, hem de şirke koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmaya ve Allah'ın nimetlerine karşı nankör davranmaya da başladılar. Bunun üzerine de Allah, o topluluğa henüz Dünyada iken açlık ve korku azabını gönderdi.

113. Gerçek şu ki, azabımızdan önce o şehirdeki topluluğa, kendilerinden bir

elçi gönderdik. Fakat onu yalanlayıp ret ederek zulümlerine devam ettiler. Karşılık olarak da henüz Dünyada iken azabımız onları yakalayıverdi.

**Allah ile yapılan anlaşmaya uymayan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan olumsuz ameller gerçekleştirenlere azabın azının Dünyada verilmeye başlandığı, esasının ise Ahrette verileceği Secde-21, Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78 ve Fussilet-15 nci ayetlerde açıklanmıştır.*

114. Bu örneğe bakarak artık Allah'ın size verdiği helâl ve güzel rızklardan yiyin ve eğer gerçekten sadece ve doğrudan Allah'a ibad ediyorsanız, verdiği nimetler için sadece O'na teşekkür edin /şükredin /minnetinizi ifade edip karşılığını bir şekilde vermeye çalışın.

**Verdiği imkânlara karşılık minnet borcu olarak şükretmenin, Kur'an'da belirtilen muhkem /değişmez amaç hükümleri yerine getirmek ve yaratılanlara katkı sağlamak olduğu Sebe-13 ve Zümer-7 nci ayetlerinde, bunun yapılıp yapılmadığının da mahşerde sorgulanacağı Tekasür-8 nci ayette açıklanmıştır.*

115. Allah size yalnızca leş, kan, domuz eti (veya bozulmuş eti, kanlı eti) ve Allah'tan başkası için ve onun adı zikredilerek kesilen hayvanın etini haram kılmıştır. Kim bunları yemek zorunda kalırsa, ihtiyacının sınırını aşmamak koşuluyla yiyebilir. Böyle bir durumda şüphesiz Allah bağışlayandır ve rahmet edendir.

**Hangi gıdaların yenmesinin haram olduğu ayrıca Maide-3-90, Bakara-219 ve En'am-145 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Bunların yenmesi, bilerek ve isteyerek olduğu takdirde haram olmaktadır. Ancak bunların yenmesi dışındaki işlemleri ve ticareti yasak olmamaktadır. Çünkü sadece yenmeleri yasaklanmıştır. Ayrıntı için En'am-145 nci ayetin dipnotuna bakınız.*

116. Bilgiçlik taslamak üzere veya menfaatiniz var diye kendi kendinize uydurduğunuz yalanlara ve bahanelere dayanarak, "bu helaldir, bu haramdır" demeyin. Çünkü böyle yaparsanız Allah adına yalan uydurmuş ve O'na iftira etmiş de olursunuz. Allah adına yalan uyduranlar kurtuluşa ulaşamazlar /iflah olmazlar /sıkıntılardan kurtulamazlar. 117. Ve Allah adına helâl ve haram uyduranlara çok kısa bir süre nimetlendirildikten sonra, elem verici bir azap ile karşılık verilmektedir.

**Din ve Allah ile aldatanların, hem bu nedenle, hem de aldattıklarının bu aldanışlarına dayanarak işleyecekleri günahlarının bir kısmını da yüklenecekleri Nahl-25-88 ve Ankebud-13 ncü ayetlerde belirtilmiştir. Ayetin bu açıklamasına göre, yenmesi yasak olan etlerin dışında, bu hayvanlarla ilgili diğer işlerinin /yememe dışındaki ve aklı karıştırmadan içecek almanın da yasak /haram olmadığı halde, bu ve başka konularda Kur'an'da olmayan haramlaştırmalar eklemek, bir nevi Allah adına haramlaştırma, O'na iftira etme ve bir nevi şirk koşma olmaktadır. Ek haramlaştırma ile ilgili ayrıca Yunus-59 ve Al-i mran-94 ncü ayetlerde de açıklama bulunmaktadır.*

118. Ya Muhammedl Sana açıkladığımız haram şeyleri, daha önce kitap verdiklerimizden Yahudilere de haram kılmıştık. Aslında Biz bu haramlaştırmaları uygun bulmakla onlara zulüm etmemiş, onlar kendi nefslerine zulüm etmişlerdi.

**Dikkat edilirse, bu haramlaştırmaların Hıristiyanlara yapılmamıştır.*

119. Ş u bilinsin ki Rabbin, bilgisizlik yüzünden bir hata işledikten sonra, içtenlikle tevbe edip düzelenleri bağışlamaktadır. Çünkü Senin Rabbin bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olandır.

120. İbrahim, Allah'ın bol merhamet ettiği elçilerinden ve tek bir Allah'a teslim olup ümmetinin geleneklerine karşı çıkan, şirke bulaşmamış, yani hanif bir kişi idi. O hiçbir şekilde Allah'a şirk koşanlardan olmadı.

121. Ve Allah'ın verdiği nimetlere daima şükretmekteydi. Bu nedenle de Allah, İbrahim'i elçisi olarak seçti ve onu doğru yola iletti /sıratın müstakıym üzere olsun diye ona hidayet etti /Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme yoluna yönlendirdi. 122. Yine olumlu amellerine karşılık bu Dünyada O'na mutluluklar verdi, Ahrette de Salih kişilerle /makbul olanlarla birlikte olacaktır. 123. Ya Muhammedl Şimdi de Sana: "Bu makbul özellikleri yanında, hiçbir şekilde Allah'a şirk koşması olmayan ve hanif olan İbrahim'in dinine uy" diye vahyediyoruz.

**Dolayısıyla, bütün elçilerin tebliğ edip davet ettikleri dini kurallar, İbrahim'in de tebliğ edip davet etmiş olduğu Allah'ın tek dini olan İslam dininin temeli olan muhkem /değişmez amaç hükümleri olmaktadır. Hz. İbrahim'den beri de namaz, hac ve oruç da vardı ve Hz. Muhammed, bu şekilsel ibad etmeleri devam ettirmiştir. Bir tek farkla, Hz. Muhammed, namazda Kur'an'dan ayetler okumuştur. Aynı konu ayrıca Bakara-135, Al-i İmran-19 ve 95 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Hanif demek, hiç şirke bulaşmamış ve atalarının yanlış inançlarına karşı çıkan demektir.*

124. Cumartesi günü hiç iş yapmama yasağı, sadece İbrahim'in soyundan oluşlarını üstün bir ırk diye yorumlayıp kibirlenenlere ve bu konuda ayrılığa düşenlere /Yahudilere farz kılındı. Rabbin, ayrılığa düştükleri konularda kimin haklı olduğunu kıyamet günü onlara bildirecektir.

**Müslüman ve Hıristiyanlara iş yapma yasağı günü getirilmemiştir.*

125. Ya Muhammed! İnsanları, Rabbinin yoluna akıllıca /hikmetle ve en güzel bir şekilde davet et ve yine onlara en güzel bir yöntemle, zorlamadan da uyarılarını yap. Ve sakın insanları imanları yönünden değerlendirmeye ve ısrar ederek düzeltmeye kalkma. Çünkü yolundan sapanları ve doğru yolda olanları en iyi bilecek olan sadece Rabbin'dir.

126. Ve yine herhangi bir konuda olur da tartışma olur, saldırıya uğrar ve bir ceza ile karşılık verme durumu olursa, Sana uygulananın aynısıyla karşılık ver ve aşırıya gitme. Fakat sabreder ve uygun görüp affedersen, elbette bu sabredenler için daha iyidir /daha hayırlıdır.

127. Ayrıca karşılaşacağın güçlüklere sabret. Hiç merak etme, Senin göstereceğin bu sabredişin, Allah'ın yardımıyla mutlaka olumlu gerçekleşecektir. Seni red eden ve Allah'a şirk koşmaya devam edenler için üzülme ve kuracakları tuzaklarından ve hilelerinden de endişelenme.

128. Çünkü Allah, daima takva sahipleri ve salih ameller gerçekleştirenler /Muhsinler ile beraberdir.

71. NUH (71)

(Nuh peygamber'in Kufe'de yaşadığı ileri sürülmektedir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Biz Nuh'u, hak ettikleri korkunç bir felaketi gerçekleştirmeden önce, yine de doğruyu tebliğ etsin diye toplumuna /kavmine elçimiz olarak göndermiştik.

**Nuh, kendi kavmine peygamber olarak gönderildiğine göre, Nuh Tufanı da acaba bölgesel mi, yoksa ara kıyamet dediğimiz bütün dünyanın yeniden yapılanması nedeniyle mi olmuştur, tam bilemiyoruz. Gerçeği Allah bilir.*

2. Nuh onları, "Ey kavmim! Ben size yol gösterici ilahî gerçekleri bildirmek üzere Allah tarafından görevlendirilmiş apaçık bir uyarıcıyım. 3. Sadece Allah'a ibad /kulluk edin ve O'na şirk koşmayın. 4. Benim Allah adına söylediklerime uyun ki Allah, yaptığınız kötülükleri bağışlasın ve ecelinizi /ecelin müsemmayı belli bir süreye kadar ertelesin, Allah'ın verdiği son ecel /süre sonu gelince, artık tekrar erteleme söz konusu olmayacaktır. Keşke bunu bir bilebilseniz" diyerek uyarmıştı.

**Ecelde değişim olabileceği ayrıca Yasin-67, Fatır-11, Kehf-58, Nahl-54 ve 61, İbrahim-10, Enbiya-111 nci ayetlerde de vurgulanmıştır*

5. Ancak Nuh, kavminin yanlış yoldaki ısrarlı tutumları karşısında çaresiz bir şekilde, "Ey Rabbim! Ben halkımı gece gündüz, bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya yönelsinler diye uyarıp durdum". 6. "Fakat uyarılarımın onların sapkınlıklarını azaltmalarında hiçbir faydası olmadı" 7. "Ve ne zaman, onları tevbe edip Sen'den af dilemeye çağırdıysam, sanki kulaklarını parmaklarıyla kapatmış gibi duymazlıktan geldiler, arkalarını dönüp gittiler ve hiç oralı olmadılar. Büyüklendikçe büyüklendiler de". 8-9. "Buna rağmen, onlara daha açıkça ve ısrarla tebliğlerime ve doğruya davet etmeye devam ettim. Bazen de gizliden gizliye buluşup öyle de konuştum" dedi ve konuşmasına şöyle devam etti; 10. "Ey halkım! Rabbinizden işlemekte olduğunuz günahlarınız için bağışlanma dileyin. Çünkü Rabbiniz çok bağışlayandır /Gaffar'dır". 11-12. "Size gökten bol yağmur gönderen, servetinizi ve çocuklarınızı çoğaltan, size bahçeler /Cennetler ve ırmaklar veren O'dur".

13. Nuh yine kavmine "Sizin ne gücünüz var ki Allah'ın yüceliğini kabule yanaşmıyorsunuz? 14. Hâlbuki sizi dönemlerden geçirip yaratan Allah'tır. 15. Allah'ın yedi göğü de uyumlu ve tabakalar halinde nasıl yarattığını hiç düşünmez misiniz? 16. Ay'ı, bu gökler içinde bir ışık /nur, Güneş i de bir ışık kaynağı /kandil yaptı. 17. Ve Allah sizi topraktan bir bitki çıkarır gibi çıkarmaktadır. 18. Sonra yine toprağa döndürecek ve en sonunda da hesap vermek üzere mahşerde toplanmak üzere ortaya çıkaracaktır. 19-20. Geniş yollar açarak dolaşasınız diye Allah, yeryüzünü sizin için oldukça geniş ve verimli bir yerleşim yeri de yaptı" diyerek uyarılarına devam etmişti.

**Beşer aşamasına gelişin ve Dünya okulunun, "Melek olarak görev yapabilme diploması" için bir eğitim yeri olduğunun bir evrimleşme sonucu ve ayette belirtildiği gibi aşama aşama olduğunu düşünüyorum. Bu düşüncemi, bir yönü ile A'raf-20 nci ayette belirtilen "Melek olmamanız için meyveden yemeniz yasaklandı" ifadesine de*

*dayandırıyorum. Bu konuya ilişkin açıklamalar ayrıca Kaf-11 ve Sad-26 ile 72 nci ayetlerin dipnotlarında da bulunmaktadır. Tek hücreden başlamak üzere bitki ve hayvan yaşamlarından /dönemlerinden sonra EVRIMLEŞEREK en üst aşama olan beşer aşamasına gelişi, A'raf-20 nci ayetin dipnotunda belirttiğim gibi Mevlana da açıklamıştır. Doğrusunu tabi Allah bilir. *Topraktan bitkilerin canlandırılışından hemen sonra insanın da benzer şekilde çıkarılışı için, dünya öğrencisi olan İns'in /Ruh'un da bir tohum halinde ve toprak ile aynı biyokimyasal yapıda olan vücut elbisesi giydirilerek, bilmediğimiz bir yerden Dünya eğitim okuluna gönderildiğini düşünüyorum. Ve her ilkbaharda topraktaki aynı tohum veya kökten farklı yapraklar ve dallarla bitki topraktan nasıl çıkıp gelişiyorsa, beşer de her defasında farklı elbiselerle dünyaya gönderiliyor diye düşünüyorum. Gerçeği tabi Allah bilir.*

21.Nuh, daha sonra Allah'a dönerek: "Rabbim, halkım Bana karşı geldiler ve çok olan servetleri ile çocuklarının peşlerinden gittiler. Gerçekte ise, onların serveti de, çocukları da o kişiler için birer hüsran kaynağıydılar". 22. "Ayrıca Bana büyük tuzaklar da kurmaya kalkıştılar". 23. "Peşinden gittikleri kibirli ve dini kendi menfaatlerine kullanan /dinci kodamanlar onlara; 'Tanrılarınızı asla terk etmeyin. Ne Vedd'i, ne Süva'ı, ne Yeğus'u, Yeuk'u ve Nesr'i sakın bırakmayın' diyerek, halkı Bana karşı kışkırtmaktadırlar. 24. "Böylece de çok kişiyi muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirilen doğru yoldan saptırdılar. Rabbim, Sen de zalimlerin sapkınlıklarını öyle arttır ki, başkalarına zarar veremeyecek perişanlığa gelsinler ve helâk edilmeyi hak etsinler" diyerek derdini paylaşmıştı.

**Burada isimleri geçenler, putların isimleridir.*

25. Gerçekten de onlar, sonunda bu sapkınlıkları nedeniyle suda boğuldular. Ayrıca Ahrette de ateşe sokulacaklardır. Kendilerine Allah tan başka bir yardımcı da bulamayacaklar.

**Bir toplumun toptan helâk edilişi, ya yanlışlıkta aşırılığa yönelmiş oldukları veya başka toplumların sınav aracı olarak kullanılmaları nedeniyledir. Ancak bu helâk edilişin hangi nedenle olduğunu Allah'tan başka kimse bilemeyeceği için, herhangi bir yorum yapmamız şirk olacaktır.*

26. Nuh son olarak yine; "Ey Rabbiml Yeryüzünde şirk koşan ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış ve doğru yoldan çıkmış bir tek kişi bırakma" 27."Çünkü onları bırakırsan, diğer kullarını saptırıyorlar ve doğurduklarını /çocuklarını da küfre alıştırıyorlar". 28. "Ey Rabbim, Beni, anamı, babamı, evime mümin olarak girenleri, mümin erkek ve kadınları bağışla, zalimlerin ise perişanlıklarını arttır" diyerek Allah'a yakarmıştı.

72. İBRAHİM (14)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Ra. Ya Muhammedl Bu kitap /Kur'an, bütün insanları cehalet ve bağnazlığın karanlığından /zulmünden kurtarıp, akıl ve bilimin aydınlığına, Aziz ve hamd edilecek /minnet duyulacak olan Allah'ın dosdoğru yoluna yönelsinler diye, Rabbin izniyle Sana indirdiğimiz bir kitaptır. 2. O Allah ki, göklerde ve yerde bulunanların hepsi O'nundur. Şirk koşup, ayetleri inkâr ederek küfre sapanların vay halinel Çünkü onlar şiddetli azabı hak etmişlerdir.

**Burada, cahillikte kalış, bir zulüm görme veya zulme uğramaya neden olacak bir zayıflık hali ve Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmekten uzaklaştırıcı olarak tanımlanmaktadır.*

3. Ayrıca onlar, Dünya hayatını aşırı önemseyip Ahret hayatının gereği olan ve Kur'an'da bildirilen doğru yoldan sapanlardır. Yine insanları kandırıp, Allah'ın bu doğru yolunun kurallarını bildiren Kur'an'ın anlaşılmasını zorlaştırıp gerçeklerini gizlerler ve yanlış yola /dalalete sapmalarına da neden olurlar.

4. Biz, görevlendirdiğimiz her elçiye, ayetlerimizi kendi halkının ana diliyle gönderdik ki, halkına anlayacakları bir dil ile tebliğlerini yapsın. Buna rağmen Allah halâ, sapkınlığı /dalaleti isteyeni kendi haline bırakıp istediği yola, doğru yolu isteyeni de destekleyip arzu ettiği doğruya ulaştırır (Seçtiği kaderde bırakır). Allah Aziz'dir ve her şeye Hâkim olandır.

**Dolayısıyla da, her topluma, inandığı vahiy kitabı mutlaka o toplumun ana dilinde anlamlandırılıp sunulmalıdır. Demek ki bütün ilahi vahiy kitapları tek dil olarak ve Arapça dili ile indirilmemiştir. Aynı açıklama ayrıca Nahl-44, Yusuf-2-3 ve Zuhruf-2-3 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır. Bu nedenle de, tercüme etmeyi başaracak dil bilgisi olanlar için bunu gerçekleştirmek önemli bir görevdir ve bu görevi esirgememeleri gerekir. Yine diyebiliriz ki, dua etmek, her insanın anladığı ve konsantre olabileceği ana dilinde de olmalıdır.*

5. Gerçek şu ki, halkını zulmün karanlığından kurtarsın, huzurun aydınlığına

çıkarsın ve onlara Allah'ın geçmiş ve gelecek günleri konusunda da bilgi versin diye, ayetlerimizi Musa'ya da kendi ana diliyle gönderdik. Şüphesiz ki her türlü güçlüğe sabredecek ve sürekli şükredecek herkes için, bu açıklamalarımızdan alınacak dersler bulunmaktadır.

**Allah'ın nimetlerini takdir edip minnet duymak olan şükretmenin, yaratılanlara katkı sağlayacak şekilde ve herhangi bir şekilde yapılacak üretkenlikle gerçekleştirilmesi gerektiği Sebe-13, Zümer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

6. Musa halkına, "Ey halkıml Allah'ın size verdiği nimetleri hatırlayın. Size en acımasız zorluk ve zulümleri yapan, oğullarınızı kesip /köleleştirip etkisiz kılan, kadınlarınızı sağ bırakan Firavun'un adamlarından da sizi Allah kurtardı. Bu bela sizin için gerçekte Rabbinizden büyük bir sınavdı". 7. "Çünkü Rabbiniz; 'Eğer verdiklerime şükrederseniz /faydalı işler gerçekleştirseniz size hak ettiğinizden çok daha fazlasını veririm. Ancak Bana şirk koşup, bildirdiklerimi inkâr da ederek küfre saparsanız /iman etmez ve faydalı işler gerçekleştirmezseniz, azabım da çetin olacaktır' diye sizi uyarmıştı". 8. "Şunu bilmelisiniz ki, siz ve yeryüzünde bulunan tüm insanlar, Allah'ın verdiği nimetlere rağmen şirk koşmak ve inkârdan dönmeyip küfürde ısrarcı olsanız bile, Allah için hiç önemli değildir. Çünkü Allah yine de hesapsız zengin /Gani ve hamd edilmeye /övgüye ve teşekküre en lâyık /Hamid olandır".

9. Ey insanlarl Sizden önce gelmiş Nuh, Ad ve Semud kavminin ve onlardan sonra gelip de, sayılarını sadece Allah'ın bildiği halkların sonlarının ne olduğunu biliyor musunuz? Her topluma gönderdiğimiz elçilerin her biri kendi halklarına Allah'a şirk koşmamalarını ve Allah'ın apaçık ayetlerini yine anlayacakları kendi ana dilleriyle bildirmişlerdi. Fakat onlar, elçileri konuşturmayıp "Biz size gönderilene inanmıyoruz ve sadece kendisine ibad /kulluk etmeye çağırdığınız şey hakkında da şüphelerimiz var" diye reddetmişlerdi. 10. Elçilerimiz de onlara: "Gökleri ve yeri yaratan Allah'tan mı şüphe duyuyorsunuz? Hâlbuki O, günahlarınızı bağışlamak için sizi Allah ile yapılan sözleşmeye uygun olan doğruya /hidayete davet ediyor ve belki doğruya yönelirsiniz diye belirlenmiş ilk ecelinizi /ecelin müsemma'yı erteleyip size belli bir yaşam süresi de tanıyor" diyerek uyarmışlardı. Halkları da elçilere, "Siz de, bizim gibi birer beşersiniz. Ve atalarımızın ibad ettiği gibi ibad etmekten caymamızı istiyorsunuz. Bu iddianızı neye dayandırıyorsunuz? Hadi bize inandırıcı açık deliller getirin ki inanalım' diyerek yine karşı çıkmışlardı.

**Çünkü herkesin kendi imanından sorumlu olacağı İsra-84, Hac-67 ve Kafirun-6 ncı ayetlerde de vurgulanmıştır. Ayette belirtilen ilk belirlenmiş olan ecelin, beşerin durumuna göre erkene alınabileceği veya ertelenebileceği ayrıca Yasin-67, Fatır-11, Nuh-4, Enbiya-111, Kehf-58 ve Nahl-54 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır.*

11. Elçiler de, halklarına şöyle cevap vermişlerdi: "Evetl Biz elbette sizin gibi birer beşeriz. Ancak Allah, kullarından uygun bulduğunu seçerek onu elçilik göreviyle onurlandırır. Allah'ın izni olmadan bizim size bir delil getirmemiz mümkün değil.". "İnanacak olanlar sadece Allah'a tevekkül ederler /sadece O'na güvenirler. 12. Hem bize doğru yolları göstermekte olan Allah'a neden güvenmeyelim ki? Şunu bilin ki, bize yaptığınız eziyetlere karşı azimle sabredeceğiz. Çünkü tevekkül edenler, her zaman yalnız Allah'a tevekkül etmişlerdir".

13. Şirk koşan inkârcılar da; "Ya tam olarak bizim dinimizi kabul eder ve geri dönersiniz, ya da sizi ülkemizden kovarız!" diye elçileri tehdit etmişlerdi. Bunun üzerine Rab'leri de, "İnkârcı nankörleri yok edeceğiz ve 14. Onlardan sonra o yere sizi yerleştireceğiz. İşte bu, gücümden ve yapacaklarımdan korkanlar içindir" diye elçilerine kararını vahyetmişti / bildirmişti. 15. Elçiler de zorda kalınca Allah'tan yardım istediler. Allah da onlara yardım etti ve küfürlerinde inatçı olanların hepsi helâk oldular. 16. Daha sonra da Cehenneme girecekler ve orada onlara, tadı iğrenç su içirilecek. 17. O tadı iğrenç suyu yutmaya çalışacaklar, ama boğazlarından geçiremeyecekler. Ölümü çok arzu edecekler, fakat ölemeyecekler. Çünkü ardından çetin bir azap da görecekler.

18. Rablerinin ayetlerini red edip şirk koşmakla da küfre sapmışların yaptıkları işler, fırtınalı bir günde şiddetli bir rüzgârın külü savurmasına benzer. Kazandıklarından Ahrete yarayacak hiçbir şey elde edemezler. Çünkü her şeyleri ve her yaptıkları boşunadır. Gerçek kayıp ve sapkınlık /dalalet işte böyle bir şeydir.

**Olumlu amellerin, ancak imanlılık ile birlikte olduğu takdirde Ahrete yansıyacağı, yoksa bu amellerin karşılığının sadece Dünya yaşamı sırasında verilmekle sınırlı kalınacağı A'raf-147, Furkan-70, Esra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayette belirtilmiştir.*

19. Ey insanlarl Allah'ın gökleri ve yeri bir amaçla yarattığı gerçeğini görmüyor musunuz? Allah istese sizi yok eder ve yerinize yeni halklar /kavimler yaratır. 20. Böyle bir şey yapmak da, Allah için hiç de zor değildir.

21. Kıyamet gününde tüm halklar, Allah'ın huzuruna çıkarıldıklarında inkâr edip küfre sapanlar, onları bu yola sürükleyenlere, "Dünyada, bizi siz küfre yönlendirdiniz. Şimdi siz bizi Allah'ın azabından koruyabilecek misiniz?" diye soracaklar. Onları yönlendirmiş olanlar da: "Ne yapalım, biz zamanında Allah'ın hidayetine /bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme demek olan doğruya yönlendirmesine lâyık olabilseydik, size de doğru yolu gösterirdik. Artık sızlansak da, çırpınsak da faydası yok. Çünkü bizim için kaçıp kurtulmak imkânsız gibi görünüyor" diyerek pişmanlıklarını belirtecekler.

22. İnkârcıların hesapları görülüp Cehennem kararı verildikten sonra, olumsuz nefslerini destekleyerek onları kandırmış olan şeytan onlara, "Şüphesiz Allah, size hesap gününün olacağı sözünü vermişti. Ben de size söz vermiştim ama benim sözüm sahteydi. Zaten benim sizin üzerinize gerçekte her hangi bir gücüm de yoktu. Ben sizi istemiş olduğunuz sapıklığınızda /olumsuz nefslerinize uygun niyetlerinizde destekledim, onu size hoş gösterdim, siz de kabul ettiniz. Bu yüzden beni suçlamayın, siz kendinizi suçlayın. Bu aşamadan sonra artık ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Beni Allah'a şirk koşmakla zaten siz küfre sapmıştınız" diyerek işin gerçeğini açıklayacaktır. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, nankörleri /zalimleri çok şiddetli bir azap beklemektedir.

**Olumsuz bir nefs uyandığında, bunu şeytanın kullanıp bizi kandırmamasına karşı "Euzu billahi minelşeytanırreciym /Allah'ım, kovulmuş şeytandan koru" denilmesi A'raf-200, Fussilet-36, Nahl-98, Müminun-97-98 nci ayetlerde önerilmektedir.*

23. İman eden ve salih ameller gerçekleştirenler ise, içlerinden ırmaklar akan Cennetlere konulacak ve Rablerinin izni oldukça orada sürelerce kalacaklardır. Ve onların, Cennette birbirlerine esenlik temennileri "Selâm!" sözü olur.

**Demek ki Cennette kalış süresi Allah'ın iznine göre belirlenmektedir. Dolayısıyla orada da tekâmül devam etmekte ve kalmak veya başka bir boyuta geçmek, eğitimdeki başarıya göre söz konusu olmaktadır. Aynı şekilde Cehennemde de kalış süresinin Allah izin verdikçe olduğu ve buna göre de orada kalışın da süreli olacağı Nebe-23, Enam-128, Hud-107 ve Maide-37 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

24. Ya Muhammedl Allah'ın şu örneğini iyice bir düşün: Olumlu ameller ile güzel ve hoş bir söz, kökü sağlam, dalları göğe doğru uzanmış, görkemli bir ağaç gibidir. 25. Ki, o ağaç, Rabbinin izniyle /O'nun kurallarına göre her mevsim meyveleri bol bol verir. İşte Allah, insanlara böyle örnekler veriyor ki, insanlar düşünsünler, ders çıkarsınlar ve yaşamlarında yararlansınlar. 26. Buna karşın çirkin bir sözün örneği de, kökü çürümüş, dalları kurumuş, dokunsan yıkılacak çürük bir ağaç gibidir.

**Buradaki "Güzel ve hoş söz" den kasıt, "Allah'a şirk koşulmayan, Allah'ın rızası düşünülerek, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini uygulamada takva sahibi olunarak, imana ve salih /olumlu amellere yönelik olarak ve hak gaspının olmadığı söz ve davranışlar" demektir diye düşünüyorum.*

27. Allah içtenlikle iman edenleri, Dünya hayatında da, Ahrette de söz verildiği /vaad edildiği gibi kesinlikle destekler ve doğru yola yönlendirir. Şirk koşup, ayetleri inkâr ederek küfre sapmış zalimleri ise, sapkınlıklarında bırakır ve bu gibilerin kendi isteğiyle tercih ettiği iyi ya da kötü şeyi gerçekleştirir ve isteğine kavuşturur.

**Demek ki insan, doğduğundan sonraki kaderini, gerçekleştirdiği amelleri ile oluşturmaktadır ve bu kaderi dinamik kader olmaktadır. Doğuş özellikleri, cinsiyeti, fizyonomisi, ülkesi, şehri, ailesi, sosyo-ekonomik durumu ve nefsleri olan kişilik özellikleri ise statik, ilahi kader demektir. Beşerden istenen ve beklenen, kendi kaderinde değişmesini istediği yönde çaba göstermesi (Aktif tevekkül) ve bu çabası için yardım için sadece Allah'a dua etmesi ve bundan sonra sabredip Allah'a tevekkül etmesidir. Çabasız tevekkül ise Allah'ın kabul etmediği pasif tevekküldür ve bu da çabasız olan teslimiyetçi kaderciliktir. Bu son tevekkülde, karşılaşılan olumsuzluk "Allah'tandır" denilerek suç Allah'a yıkılır.*

28. Ya Muhammedl Allah'ın doğruyu bulmada yararlansınlar diye gönderdiği ayetlerini, inkâr edip şirke saparak küfre düşmeyi tercih eden ve halklarının küfre sapmalarına ve böylece de yok olmalarına neden olan idareci ve kodamanlara bir dikkat et. 29. Şüphen olmasın ki, onlar Cehenneme sokulacaklar. Orası ne kötü bir yerdir bir bilseler. 30. Çünkü onlar, Allah'ta olan yaratma ve ilahi güçleri varmış gibi olan O'na ortaklar uydurdular. Ya Muhammedl Onlara de ki: "Yaşayabildiğiniz kadar yaşayın ve eğlencenize devam edin bakalım. Şüphe yok ki, sonunda varacağınız yer ateş olacaktır".

**Aynı ikaz Taha-131 nci ayette de yapılmıştır.*

31. Ya Muhammedl İman etmiş olan kullarıma da, "Onlara verdiğimiz nimetlere dayanan hiçbir alışverişin ve dostluğun yarar sağlamayacağı hesap günü gelmeden önce, salâtı ikame etmelerini, kendilerine verdiğimiz rızklardan (maddi,

manevi destek, bilgi vs den) gizliden veya açıktan, muhtaç olanlara birer pay vermelerini /infak etmelerini" söyle.

**Buradaki "salâtı ikame etmek" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma faaliyetlerine katılın (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) ve bunları dernek veya vakıf şeklinde devam ettirin anlamındadır.*

32. Ey insanlarl Allah öyle bol rızk verendir ki O, gökleri ve yeri yarattı, gökten yağmur yağdırıp onunla sizin için yerden çeşitli ürünler çıkardı, yararlanmanız için akarsular oluşturdu ve suya koyduğu yasa /kaldırma kuvveti gereği, denizde yüzüp giden gemileri yararlanasınız diye size yaptırdı. 33. Yine evrene koyduğu çekme ve itme şeklindeki yasa gereği, yörüngelerinde düzenli seyreden Güneşi ve Ay'ı size faydalı kıldı, geceyi ve gündüzü de hizmetinize sundu. 34. Allah gerekli görüp istediğiniz her ne ise onu size verdi. Bu verilenlerin dışında Allah'ın nimetlerini saymakla bitiremezsiniz. Ama insan hemen nankörlük edip Allah'a şirk koşup bildirdiklerini inkâr etmeye başlar ve çok da zalimdir.

35. Bir zamanlar İbrahim Allah'a şöyle dua etmişti: "Rabbim, bu beldeyi /Mekke'yi güvenli kıl, beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan koru ve onlara uzak durma gayretimize yardımcı ol". 36. "Rabbim, o putlar yüzünden birçok insan doğru yoldan saptı. Artık Bana uyan Bendendir. Bana uymayanları Sana havale ediyorum. Kuşkusuz Sen, çok bağışlayansın /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olansın . 37. "Ey Rabbimiz, Ben ailemden bir kısmını, salâtı ikame etsinler diye Kabe'nin /Mescid'i Haram'ın yanındaki tarıma elverişsiz kayalık bir vadiye yerleştirdim. Rabbim, insanların Kâbe'ye gelişlerini arttır ki ailem onlardan yararlansın ve onları nimetlerinle rızklandır ki şükretsinler".

**Demek ki Kâbe'nin ziyaret edilmesinin bir amacı da, o bölgede yaşayanların geçimi içindir.*

38. "Ey Rabbimizl Kuşkusuz Sen bizim gizlediğimizi de, açıkladığımızı da bilirsin. Çünkü yerde ve gökte hiçbir şey Allah'tan gizli kalamaz".

39. "Bu ihtiyar yaşımda Bana İsmail'i ve İshak'ı bahşettin. Sana hamd olsun. Çünkü Rabbim duaları işitendir". 40. "Rabbim, Beni ve soyumdan gelecekleri, salâtı içtenlikle yerine getirenlerden eyle. Rabbim dualarımı kabul et". 41. "Rabbim, hesabın görüleceği mahşer günü, Beni, ana-babamı ve müminleri bağışla".

42. Ya Muhammedl Sakın, Allah'a şirk koşan zalimlerin yapmakta olduklarından Allah'ı habersiz /gafil sanma. Allah, onların asıl cezalarını, gözlerinin dehşetten donup kalacağı mahşer gününe kadar sadece ertelemekte ve onlara ya kendilerini kurtarır veya iyice batarlar diye mühlet vermektedir. 43. O gün onların başları, bir yardım arıyormuş gibi boyunları üstünde yukarı kalkmış, korkudan gözleri fal taşı gibi açılmış, sabit bir vaziyettedir ve onlar akılları başlarından gitmiş bir halde boşu boşuna koşuşturup dururlar.

**Azabın bir kısmının Dünyada, asıl azabın ise Ahrette verileceği Secde-21, Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78 ve Fussilet-15 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Ecelde de erteleme İbrahim-10 ncu ayette de vurgulanmıştır.*

44. Azabın kendilerine geleceği hesap günü konusunda, insanları uyar. O azap günü ayetlerimi inkâr eden, gizleyen veya değiştirenlerin "Rabbimiz azabımızı bir süreye kadar ertele de, tekrar Dünyaya dönelim ve senin davetine ve elçilerine uyalım" diyeceklerini açıkla. Bizim de onlara "Dünyada iken, hiç bir şekilde cezalandırılmayacağınıza dair yemin bile etmemiş miydiniz?" 45. "Ayrıca sizden önce nefslerine zulmetmiş olup helâk edilenlerin yaşamış oldukları evlerine yerleşmiştiniz ve böylece onlara yaptıklarımız ve akıbetleri size apaçık gösterilmişti. Böylesi örneklerle de duruma dikkatinizi çekmiştik" şeklinde hatalarını yüzlerine vuracağımızı bildir. 46. Elçimizin bu uyarılarına rağmen, ayetlerimi ve Benim tek ilah olduğumu red etmiş olanlar, yine de olumsuzluklarına devam ettiler. Hâlbuki onların kötü niyetleri ve olumsuzlukları, Allah'ın bilgisi dâhilinde idi. Kaldı ki yapacakları, dağları yerinden oynatacak kadar olsa bile neye yarar.

**Cehennemi hak edenlerin "Tekrar Dünyaya dönme temennileri" olduğuna göre, demek ki böyle bir imkân var ki, onlar tarafından biliniyor, akıllarına geliyor ve temenni ediliyor diye düşünüyorum. Aynı temenni ayrıca Secde-12, Duhhan-56, Mümin-11, A'raf-53 ve Zümer-58 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

47. Sakın Allah'ı, hesap gününe dair elçilerine verdiği sözden döneceğini sanma. Allah, elbette herkesten ve her şeyden güçlüdür ve kimsenin yaptığını yanına bırakmaz ve karşılığını mutlaka verir.

48. Yerin ve göklerin başka yer ve göklere dönüştürülüp, tüm yaratılmışlar tek ve en yüce olan Allah'ın huzurunda toplandıklarında. 49. O gün, mücrim /suçlu durumda olanlar, zincirlere vurulmuş halde olacaklar. 50. Giysileri katrandandır ve yüzlerini ateş kaplamıştır. 51. Çünkü Allah her nefse, kazanmış olduğunun karşılığını veren, hakça ve çok çabuk hesap görendir.

Burada, hesaba çekilmenin, yeryüzü ve gökyüzünün yeniden yapılanması denilen Dünya'nın yeniden yapılanması döneminde olacağı vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, hem sadece Dünya'nın hem de lokal olarak toplum helâk edilişleri ara kıyametler demektir.

52. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, bu Kur'an, onunla uyarılsınlar, Allah'ın tek bir ilah olduğunu bilsinler, aklını kullananlar /ulul elbab iyice düşünüp öğüt alsınlar diye, tüm insanlığa son bir davettir.

Kur'an'ın bütün insanlığa indirilmesi demek, belirli bir meslek grubuna sınırlanmaması demektir.

73. ENBİYA (21)

(Peygamberler)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. İnsanların hesaba çekilecekleri mahşer günü yaklaşmakta, fakat onlar, tam bir gaflet içinde ve bildirilen ilahi gerçeklere sırt çeviriyorlar.

2. Şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek zulme /küfre sapmış olanlar her ne zaman Rablerinden kendilerine yeni bir uyarı /öğüt /zikir gelse, onu hiç ciddiye almıyorlar ve eğleniyorlar. 3. İçlerinden aşağılayıcı ve alaycı bir tavırla kendi aralarında fısıltı halinde: "Bu Muhammed denen kişi, senin-benim gibi bir insan. O halde, durup dururken, büyülenmiş bu adamın sözlerine ne diye itibar edelim" diyenler oluyor.

4. Ya Muhammedl Şirk koşanlara ve riyakârlara söyle: "Rabbim, yeryüzündekilerin ve göktekilerin fısıldadıkları her fısıltıyı, konuşmayı işitir. Allah, çok iyi işiten /Semi' ve her şeyi çok iyi bilendir /Âlim dir". 5. Onlar ise cevap olarak, "Senin bu söylediklerin rüyada gördüklerindir, onları Sen kendin uyduruyorsun, Sen büyülenmiş bir şairsin. Madem kendinin elçi olduğunu, uydurmadığını söylüyorsun, o halde daha önceki elçiler gibi, Sen de bize inandırıcı /ayetler deliller getirsen yal" diyerek karşı çıkıyorlar.

6. Önceki elçilerin getirdikleri ayetlere /delillere, bunlardan önce yok ettiğimiz toplumlardan hiçbiri inanmamıştı ki. Şimdi bunlar mı inanacak? 7. Biz Senden önce de, ayetlerimizi vahyettiğimiz /bildirdiğimiz adamlardan başkasını elçiler olarak göndermedik. Eğer bilmiyorlarsa, kitap /zikir /Tevrat ve İncil sahibi kimselerden sorsunlar. 8. Ve şunu da bilin ki, Biz elçilerimizi, yemek yemeyen bedenli kişiler olarak yaratmadık. Onlar ölümsüz de değillerdi. 9. Sonra, Biz elçilere verdiğimiz sözü yerine getirdik ve ara hesaplamalar yapıp elçileri ve hak eden kimseleri birlikte ödüllendirip Allah'ın huzuruna kavuşturduk, şirk koşanları /müşrikleri ve her konuda aşırı gidenleri ise helâk ettik.

Her bin yılda ara değerlendirmeler /hesaplamalar yapıldığı ayrıca Secde-5, 21, Kaf-14 ve Hac-44, 47 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Gökyüzü de dahil Dünyanın büyük jeolojik bir yıkımla yeniden yapılanması ve Dünya eğitiminin bu yeni binasında başlatılmasının ise her elli bin yılda bir ve Evren kıyametinden önce yine ara kıyamet şeklinde yapılmakta olduğu Mearic-4 ncü ayette değinilmiştir.

Peygamberlerin de diğer beşerler gibi yemek yedikleri, ayrıca Maide-75 nci ayette belirtilmiştir.

10. Ey şirk koşanlar ve riyakârlarl Yemin olsunl Size de, içinde öğüt verici ve uyarıcı /zikir edici bir kitap indirmiş bulunuyoruz. Halâ aklınızı kullanıp onu anlayıp düşünecek ve faydalanmayacak mısınız?

11. Biz aklını kullanmayan ve bildirdiklerimizi anlamayan, düşünmeyen ve ders almadıkları için doğru yola yönelmemekte ısrar eden nice ülkeleri yerle bir ettik, yerlerine de yeni halklar yarattık. 12. Ve yok ettiğimiz milletlerden bazıları başlarına felaketin geleceğini hissettikleri anda, bulundukları yerden uzaklaşmaya yelteniyorlardı. 13. Biz de "Kaçmayın ve doğru yoldan sapıp aşırı gittiğiniz yerleri ve evlerinizi terk etmeyin. Çünkü felaketi ve amellerinizden ara değerlendirilmeleri oralarda geçireceksiniz" diyerek onları uyardık.

En'am-125 nci ayette de belirtildiği gibi, amellerin değerlendirilmeleri süreklidir ve her değişime göre karşılık gelen ödül veya azap, evrensel ilahi kurallara göre belirlenip Dünyada verilecek kısmı verilmekte, uygun bulunursa bölgesel toplumsal helâklar yapılmakta ve esas azap ise mahşerde verilmektedir.

14. Şirk koşan ve ayetlerimizi inkâr eden nankörler: "Eyvahlar olsunl Biz gerçekten nankör /zalim insanlarmışız?" diye pişmanlıklarını belirtiyorlar ve 15. Ülkeleri, biçilmiş ekin tarlası gibi dümdüz olup helâk edilinceye kadar haykırışlarına devam ediyorlardı.

16. Ey insanlarl Şunu bilin ki Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri oyun ve eğlence

olsun diye yaratmadık. 17. Eğer Biz onların bir eğlencelik olmasını dileseydik, eğlencemizi kendimizin uygun gördüğü bir şekilde ve bulunduğumuz yerde yapardık. 18. Düşünceniz böyle ise batıldır. Biz gerçeği batılın üzerine fırlatırız da, gerçek batılın işini bitirir. Allah'a, birer batıl olan iftiralarınızı yakıştırmakta olmanız nedeni ile vay halinize!

**Yaratmanın bir oyun olsun diye değil, Dünya eğitiminde başarılı olan ve olmayanı ayırt emek için olduğu Casiye-22 ve Yunus-14 ncü ayetlerde de açıklanmıştır.*

19. Göklerde ve yerde kim varsa Allah'a aittir. Allah'ın doğru yolunda olanlar, O'na ibad /kulluk etmekten kaçınmaz ve kibirlenmezler ve herhangi bir sıkıntı da duymazlar. 20. Ve onlar, gece ve gündüz hiç usanıp yorulmadan Allah'ı devamlı yücelterek anarlar /tespih ederler.

**"Allah'ı anmanın /tespih etme"nin anlamı için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

**Dikkat edilirse, Allah'ı anmak için belirli bir veya birden fazla vakit belirtilmediği gibi, Al-i İmran-191 ve Nisa-103 ayetlerinde yine gerek ilim yapmak, gerekse Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne okumak için herhangi bir vakit yanında, herhangi bir oturuş veya kıyafet de açıklanmamıştır. Al-i İmran-41 nci ayette belirtildiği gibi, Allah'ın bağışladığı nimetlere, sabah ve akşam güneşin olmadığı saatlerde günde en az iki defa teşekkür edilmelidir. Çünkü bu anlarda, canlılardan oluşan uyanıklık ve hareket enerjileri ile güneş enerjisinin düşünce enerjisini engellemesi, gündüze göre çok daha az olmaktadır. Böylece de güneşin olmadığı karanlık saatler, düşünce enerjisi de demek olan duanın ilahi kayıt merkezlerine daha net ulaştığı saatler olmaktadır.*

21. İnsanların bazılarının yeryüzünde Allah'tan başka ilahları var da, ölüleri onlar mı diriltecekler? 22. Eğer onların düşünmekte oldukları gibi yerde ve göklerde, Allah'tan başka ayrı ayrı ilahlar olsaydı, o zaman aralarındaki en ufak bir anlaşamama olasılığı, yerin ve göklerin dengesini bozar ve karma karışık bir hal alırdı. O bakımdan, egemenlik ve yönetimin /Arşın mutlak sahibi Allah'tır ve O, şirk koşanların yakıştırdıkları tanımlamalardan da çok yücedir.

**Allah tek yaratıcı ve tek yetkilidir. İlahi idare sisteminde de hiyerarşik idare mekanizmaları şeklinde yetkilendirme ve iş bölümlendirme vardır. Ayrıca muazzam bir ileri-geri bilgilendirme prensibi içinde her görevlinin mutlak uyduğu ilahi kurallar bulunmaktadır. Bu kurallara uyulmadığı takdirde de adaletli bir ceza ile karşılık verilmesi söz konusudur. Bunların dışında sürekli bir kayıtlama ve değerlendirme sistemi de yürürlüktedir diye düşünüyorum. Çünkü karşılık görülen ödül ve azabın bir kısmı Dünyada verilmekte, asıl şiddetli azap ise Ahrette uygulanacaktır.*

23. Allah, yaptığından sorumlu tutulmaz, fakat şirk koşan inkârcılar ve riyakârlar ise mutlaka sorgulanacaklardır. 24. Şirk koşanlar ve riyakârlar, bu gerçeklere rağmen Allah dışında ilahlar edinip duruyorlar. Ya Muhammedl Onlara; "Allah'tan başka edindiğiniz ilahların ilah olduklarına dair delillerinizi getirin. İşte, Allah'tan başka ilah olmadığına dair, Benim, Benimle beraber olanların ve Benden önce gelen elçilerin delillerimiz /zikrimiz /vahiyle gelen tebliğlerimiz budur /önceki kitaplar ve Kur'an'dır" de. Ne yazık ki şirk koşanların ve riyakârların çoğu bu gerçeği de anlamıyorlar ve bu yüzden de bildirdiklerimizi kabul etmeye yanaşmıyorlar.

25. Ya Muhammedl Biz, Senden önce gönderdiğimiz tüm elçilere; "Allah'tan başka ilah yoktur, sadece Allah'a ibad ediniz /bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uyarak kulluğunuzu sadece O'na ifade ediniz" diye vahyetmişizdir /bildirmişizdir.

26. Şirk koşanlar ve riyakârlar, "Melekler Allah'ın çocuklarıdır" diyorlar. Aslal Allah yüceler yücesidir. Melekler ise, Allah'ın seçkin kullarıdırlar. 27. Onlar, Allah'tan izin almadan söz söylemezler, iş yapmazlar ve Allah'ın buyruklarını sorgulamaksızın ve eksiksiz yerine getirirler.

28. Allah, Meleklerin yaptıklarını, yapmakta olduklarını ve yapacaklarını bilir. Onlar, Allah'ın evrensel ilahi kurallara göre uygun buldukları ve izin vereceği kullarından başkasına ve O'nun izni olmaksızın şefaat (af ve yardım) etmezler, gücü ve azameti nedeniyle de Allah'a daima samimi bir saygı içindedirler. 29. Eğer Meleklerin içlerinden herhangi biri, "Allah'tan ayrı olarak, ben de bir ilahım" diye kibirlenmeye kalkarsa onu Cehennemle cezalandırırız. Aynı şekilde şirke sapan zalimleri de böyle cezalandırırız.

**Burada, şefaatin /günahları bağışlamanın ve yardım etmenin sadece Allah'ın mevcut ilahi kurallara göre uygun bulup izin vereceklerine ve görevlendirilecek Meleklerin aracılığı ile olacağı belirtilmektedir. Aynı açıklama ayrıca Necm-26, Bakara-48 ve Zuhruf-86 ncı ayetlerde de yapılmıştır.*

**Meleklerin özelliklerinin, biz beşerlerin Dünya Meleklik eğitimi ile ulaşmamız istenen özellikler olduğu görülmektedir. Ki A'raf-20 ayette de Adem'in Melek adayı*

olduğuna ilişkin açıklamalarım bulunmaktadır.

30. Şirk koşup, bildirilenleri de inkâr ederek küfre sapanlar, gökler ve yer bitişik, işlevsiz ve tek bir kitle halinde iken, onları birbirinden ayırıp işlevli hale getirdiğimizi ve her şeyi su ile canlı kıldığımızı araştırıp görsünler. O zaman da halâ iman etmezlerse biz ne yapalım?

**Burada yaratılanlara ilişkin araştırma yapılması önerilmiş ve en çok iman edenlerin alimler olacağı Al-i İmran-18 ve Fatır-28 nci ayetlerde de değinilmiştir. Ayette, yeryüzü ve göğün başlangıçta yapışık ve tek olduğuna ilişkin bilgi son yıllarda bilimsel olarak da ileri sürülmüştür. Kaf-11 nci ayette de belirtildiği gibi, bütün canlılar gibi, beşerin de hareketlilik dediğimiz canlılığı su aracılığı ile sağlanmaktadır. Zaten, yaşamın önce suda başlatıldığı Hud-7 nci ayette belirtilmiştir.*

31. Yarattıklarımız sarsılmasın diye, yeryüzüne dağlar diktik. Rahat gidebilmeleri için de, dağlar arasında geniş vadiler ve yollar düzenledik. 32. Göğü, Dünyayı ve diğer gök cisimlerini koruyacak bir kubbe /tavan yaptık. Buna rağmen, inkâr edenler, gökyüzündeki ahenkli düzenleme ve gücümüzü gösteren delillerimizi düşünüp iman etmede yararlanmıyorlar ve uzak duruyorlar.

**Gerçekten de gökyüzünün, Dünyayı Güneş'in zararlı elektromanyetik akımlarından korumakta olduğu, meteorları parçaladığı, uzayın -270 derecelik soğuğundan korumakta olduğu artık bilinmektedir.*

33. Allah, geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratandır. Bunların hepsi kendi yörüngesinde uyum içinde seyretmekte /yüzmektedirler.

**Güneş, Ay ve gezegenlerin sanki bir suda yüzerek akıp gitmekte oldukları ayrıca Yasin-38 ve Fatır-13 ncü ayetlerde de açıklanmıştır.*

34. Ya Muhammedl Biz, Senden önce hiçbir canlıyı /beşeri ölümsüz kılmadık. Şimdi Sen ölürsen, şirk koşanlar ve riyakârlar sanki ölmeyip ebediyen yaşayacaklar mı ki?

**Demek ki, istenirse ve uygun bulunursa, insana ölümsüzlük verilebilir, ancak bu uygulama Dünya eğitim projesine aykırıdır ve Duhhan-56 ncı ayette belirtildiği gibi, ancak Dünya sonrasına aittir diye vurgulanmıştır. Ayrıca A'raf-20 nci ayetin dipnotuna bakınız. Doğrusunu Allah bilir.*

35. Her nefs mutlaka ölümü tadacaktır. Biz sizi, birer fitne olarak iyi (hayr) veya kötü (şer) olaylarla sınayarak değerlendireceğiz /puan-not vereceğiz ve en sonunda da hesap vermek üzere dönüşünüz tek Allah, tek din ve tek insan nesli gerçeklerini görmek üzere Bize olacaktır.

**İnsanlar, yaşam biçimlerini ve davranışlarını, olumlu veya olumsuz nefslerle gerçekleştirmektedirler. Dolayısıyla, Taha-15, Tekviyr-14, Fecr-27, Kıyamet-14 ve Mü'min-17 nci ayetlerde belirtildiği gibi mahşer günü hesaba çekilecek olanlar nefslerimiz olacaktır. Ankebud-57 nci ayette de belirtildiği gibi, ölümü tadacak olan olumsuz nefslerimizdir. Atalarımızın belirttiği gibi "Ölmeden önce ölmek" işte bu nefsleri öldürmeyi başarabilmek olmaktadır. İnsanlar, sahip oldukları olumlu nefslerini de, kendini mahrum etmeyecek veya aşırı şekilde değil de itidal düzeyi denilen sıratın müstakiym /orta düzeyde kullanmak üzere terbiye etmek eğitimindedirler. Ins'ler ve Cin'ler, eğer yaşam fırsatları sırasında bunları öğrenmez ve uygulamayı başaramazlar ve Allah ile yaptıkları anlaşmada nefsler dışında söz verdikleri diğer 6 maddesini benimsemeyi de başaramazlarsa, mahşer toplantısında bu konularla ve ilahi sistemle ilgili gerçekleri öğreneceklerdir. Tevbe-126 ncı ayette belirtildiği gibi her beşer yılda 1-2 ciddi sınava tabi tutulmaktadır ve demek ki bu sınavlar hayr veya şerlerle olmaktadır. Olumlu nefslere uygun olan olay hayr, olumsuz nefse uygun olan olay ise şer olay demektir diyebiliriz. Böylece de nefsler bu olaylar yoluyla sınava tabi tutulmaktadırlar.*

36. Ya Muhammedl Şirk koşup küfre sapanlar Seni gördüklerinde, "İlahlarımızı küçümseyip saymayan adam bu mu?" diye, Seni alaya alıyorlar. Böyle yapmakla, gerçekte Rahman olan Allah'ın uyarılarının olduğu zikri /Kur'an'ı red etmiş oluyorlar. 37. İnsanlar aceleci karakterde yaratılmıştır. Ben, zamanı geldikçe hak ettiklerinizi Dünyada iken vereceğim, ayrıca da sizi mahşerde hesaba çekeceğim ve gerçekleri o zaman göreceksiniz. Ama benden bunları acele istemeyin.

**İmansız ve şirk koşanların olumlu amellerinin karşılığının sadece Dünyada verileceği ve Ahret hesabına yansımayacağı, imanlıların olumlu amellerinin karşılığının ise_ hem Dünyada iken, hem de Ahrette hesaplanacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Demek ki, insanın amelleri sürekli değerlendirilmektedir.*

38. Şirk koşup bildirdiklerimi inkâr edip küfre sapan insanlar, "Ya Muhammedl Eğer anlattıkların doğru ise, o vaad edilen hesap günü ne zaman gerçekleşecek?"

diye acelecilik karakterleri gereği Seni sıkıştırıp duruyorlar. 39. Onlar, yüzlerini ve sırtlarını ateşten kurtaramayacakları ve kendilerine hiçbir yardımın da yapılamayacağı anın dehşetini bir bilselerdi, onun gelmesini hiç istemez ve hemen doğru yola yönelirlerdi.

40. Gerçek şu ki, söz verilen kıyamet, ansızın gelecek ve insanları şaşkına çevirecektir. Artık, onu ne geri çevirmeye güçleri yetecek, ne de kendilerini kurtaracak zamanları olacaktır.

41. Yemin olsunl Senden önceki elçilerin yaptıkları azap tehditlerinden dolayı da onlarla alay edilmişti. Ama alay konusu ettikleri azap, elçilerle alay edenleri felaket şeklinde çepeçevre sarıvermiş ve helâk etmişti.

**Demek ki, çoğunluğu yoldan çıkmış toplumların, doğal afetlerle toplu olarak helâk edilmeleri, ara kıyametler şeklinde gerçekleşmektedir. Ve acaba bu lokal ara kıyametler veya Dünyanın tamamen ve bütün Dünyayı kapsayan geniş bir yıkımla yeniden yapılanması olan jeolojik ara kıyamet günü, tekâmül etmiş veya diğer bir ifade ile Dünya eğitim okulunu başarı ile bitirme aşamasına gelmiş Melek adayı öğrencilerin, yani makbul insan aşamasına gelmiş olanları değerlendirilip ayıklamanın yapılacağı, bir çeşit olgunlaşmış meyvelerin ürün olarak toplanma /hasad günü müdür? Gerçeği ancak Allah bilir.*

42. Ya Muhammedl Şirk koşanları ve riyakâr olanları, "Şunu bilin ki, Rahman olan Allah'tan başka, gece ve gündüz, sizi kimse koruyamaz" diye uyar. Fakat şunu da bil ki, bu uyarmana rağmen onlar, Rablerinin zikri olan Kur'an'ı red edip uzak dururlar. 43. Galiba onlar, ilah diye kabul ettiklerinin kendilerini her şeyden koruyacaklarını zannediyorlar. Hâlbuki onların ilah diye düşündükleri şeyler, kendilerini koruyamadıkları gibi, Bizden herhangi bir yardım da göremezler.

44. Şirk koşanlar ve aldanışlarında direnenler bilsinler ki, Biz onları da, atalarını da ömürleri boyunca, yeryüzünde barındırdık ve nimetlerimizle geçimlerini sağladık. Onlar, incelerlerse yaşadıkları yeryüzünün /Dünyanın etrafından eksiltmekte olduğumuzu da göreceklerdir. Bu gücümüz karşısında halâ üstün geleceklerini mi zannediyorlar?

**Sabit bir şekil olarak görünen Dünyanın, gerek kutuplardan ve gerekse ekvator kısmından sürekli bir değişim içinde olduğu bilimsel olarak anlaşılmıştır.*

45. Ya Muhammedl İnsanlara "Ben sizi, sadece Allah'ın vahiy yoluyla Bana bildirdikleri ile uyarıyorum ve doğru yola davet ediyorum" diyerek açıklamada bulun. Fakat şunu da bil ki, insanların çoğu maalesef söylenenleri işittikleri halde kulaklarını tıkar ve duymazdan gelirler. 46. Ancak kendilerine Rabbinin azabından ufacık bir fiske dokunsa, "Vay bize, biz gerçekten nankörlermişiz /zalimlerdenmişiz" diye hayıflanmağa başlarlar.

**Kur'an dışında bir vahiy ve dinî kural koyucu kitap veya söz yasaklanmış olmaktadır. Aynı vurgu Maide-50 ve 52 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

47. Ey insanlarl Şuna emin olun ki, Biz kıyamet gününde adalet terazileri kuracağız. Hiçbir nefse en ufak bir haksızlık edilmeyecek. Bir zerre /hardal tanesi kadar olanı bile hesaplayacağız. Çünkü Bizler, en iyi hesaplayanlarız. 48. Gerçek şu ki Biz, Musa'ya ve Harun'a, doğruyu yanlıştan ayırt edici /Furkan olarak Tevrat ı verdik ki, takvası olanlara yol gösterici ve düşünüp yararlanacakları bir uyarıcı /zikir olsun. 49. Çünkü takvası olanlar /muhkem /değişmez amaç hükümlere uyamayacak korkusu içinde olanlar için gayb /görünmeyen ve bilinmeyen olduğu halde Rablerine yoğun saygı duyarlar ve kıyamet gününün dehşetinden ürperip dururlar.

50. Ey Kitap sahipleril İşte Muhammed'e indirdiğimiz bu Kur'an da, iyiyi kötüden ayırt eden mübarek bir zikirdir /anlaşılıp düşünülecek ve yararlanılacak bir ders kitabıdır. Siz şimdi onu da mı Kabul etmiyorsunuz?

51. Yemin olsunl Biz daha önce İbrahim'i de olgunluğa erdirip, gerçeği artık iyice anlama ve kavrama yeteneğini vermiştik. 52. Çünkü İbrahim çok iyi birisiydi, babasına ve kavmine, "Önlerinde saygı ile durmakta olduğunuz ve dua ettiğiniz heykeller de neyin nesidir?" diye sorma cesaretini göstermişti. 53. Onlar da: "Biz atalarımızı onlara ibad eder bulduk. Onlar böyle inanmışlar, biz de aynısına inanıyoruz" demişlerdi. 54. İbrahim de, "Yemin ederim ki siz ve atalarınız apaçık bir dalalet /aldanış içindesiniz" diye cevap verince; 55. Halkı; "Ya İbrahim, sen bize gerçeği mi tebliğ ediyorsun, yoksa bizimle oyun mu oynuyorsun?" diyerek ona inanmadıklarını belirttiler.

**Olgunluk yaşının ve dolayısıyla dinsel ergenlik /olgunluk denilen dinsel sorumluluk ve örnek olma yaşının 40 lı yaşlar olduğu Ahkaf-15, Kısas-14 ve Yusuf-22 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

**Hz. İbrahim, yanlış inançta olduklarına inandığı atalarına karşı çıkmış ve onları*

*taklit etmemişti. *Burada, karşı çıkılan heykeller değil, heykellere birer put olarak, ilahi yardım isteme amacıyla dua edilmesidir.*

56. İbrahim ise bunun üzerine, "Hayır, Ben çok ciddiyim. Sizin gerçek Rabbiniz, gökleri ve yeri yaratan Allah'tır. Ben size bunu anlatmaya çalışıyorum ve Beni bildirmekte olduğum bu doğrulara şahit olarak kabul edin" dedi ve 57. "Allah'a da yemin ederim ki, siz buradan gider gitmez, hemen ardınızdan putlarınıza karşı bir plan uygulayacağım" iye, içinden kendi kendine mırıldandı.

58. Sonra planını uyguladı ve biri dışında putların hepsini paramparça etti ve kurmuş olduğu plan gereği en büyük putu, bilerek sağlam bıraktı. 59. Durumu fark eden halk, putlarının paramparça oluşu Karşısında; "İlahlarımıza bunu yapan kimse, mutlaka bizim bir düşmanımızdır ve zalimlerdendirl" dediler. 60. Halktan birileri, "İlahlarımızı diline dolayanın İbrahim isminde birisi olduğunu duymuştuk" deyince de;

61. Halktan ileri gelenler: "O halde onu hemen bulup getirin. Herkesin huzurunda sorgulayalım" diyerek suçluyu istediler. 62. Bulup getirince de; "Ey İbrahiml İlahlarımıza bunu Sen mi yaptın?" diye sordular. 63. İbrahim ise, "Hayır, Ben yapmadım. İşte şu sağlam olan büyük ilahınız yapmış olabilir. Eğer Konuşabiliyorsa ona sorun" deyince. 64. Beklemedikleri bu cevap karşısında şoke olan halkın bir kısmı, kendi kendilerine vicdan muhasebesi yapıp; "Esas zalim İbrahim değil sizler-mişsiniz" diyerek fanatikleri susturmaya çalıştılar.

**Hz. İbrahim'in, küçük putları kırıp, en büyük putu kırmaması, puta tapar halkın tapınma özgürlüğüne saldırı değil, düşünmeye ve doğruyu bulmaya sevk etme amacına yönelik bir eylemdir (M. Sağ. Çağrı, 462).*

65. İlk şaşkınlığı üzerinden atan fanatikler yine de inatla; "Yemin olsunl Bunların konuşamadığını Sen de çok iyi bilirsinl" diyerek suçlamalarına devam ettiler. 66. Bu sefer İbrahim; " O halde, Allah'ı bırakıp, size hiçbir yararı ve zararı dokunmayan şeylere mi ibad ediyorsunuz?". 67. "Yazıklar olsun size ve Allah'ın yerine ibad ettiklerinizel Siz hiç aklınızı kullanmayacak mısınız?" diyerek eleştirisini sürdürdü.

68. İçlerindeki fanatikler, "Eğer İbrahim'e bir ceza vereceksek, onu ateşte yakalım /işkence edelim /sıkıntı verelim. Böylece, ilahlarımızın intikamını da almış oluruz" dediler. 69. Onlara uyan kralları (Nemrud) İbrahim'i ateşe /zindana attırmak istedi. Biz de hemen: "Ey ateş /sıkıntılı hal, İbrahim'e karşı soğuk ve zararsız ol" dedik ve O'nu ateşten /zindandan /işkenceden kurtardık. 70. Böylece İbrahim'e karşı yapmak istediklerinde onları başarısız kıldık.

**Ateş sembolü, ıstırap ve işkencenin sembolüdür. "Onu ateşten kurtardık" ifadesi de "Onu zindandan ve işkenceden kurtardık" manasını sembolize etmektedir. Bunun üzerine Hz. İbrahim, eşi Hacer ve çocuğu İsmail ile birlikte kaçıp Mekke'ye göç etmiştir.*

71. Biz, İbrahim gibi kardeşinin oğlu Lufu da kurtarmıştık. Sonra İbrahim'i bütün insanlar için mübarek kıldığımız toprağa /Mekke'ye yönlendirip oraya yerleştirmiştik. 72. Ayrıca İbrahim e, verdiği mücadele ve gösterdiği sabra karşılık ödül olarak İshak'ı ve onun oğlu Yakub'u verdik. Hepsini de salih ameller gerçekleştiren ve yol gösteren önderler yaptık. 73. Onlara hayırlı ve olumlu işlerin nasıl yapılacağını, salâtın gereklerini yerine getirmelerini ve zekât vermelerini vahyettik /bildirdik. Çünkü onlar, hiç putlara yönelmemişler ve sadece Allah'a ibad /kulluk etmişlerdi.

74. Biz, Lut'a da ilim ve hikmetlilik /doğruyu ve yanlışı ayırabilme becerisini verdik. Onu, çirkin işlere batmış olan şehirden kurtardık. Lut'un kavmi gerçekten pis işler yapan iğrenç bir toplumdu. 75. Biz, Lufu korumamıza /rahmetimiz altına aldık, çünkü o olumluluklar için çalışanlardandı /salihlerdendi.

**Demek ki, beşer olarak Dünyaya gönderilmeden önce, İns /Dünya öğrencisi olan Ruh'umuza nefsler, kişilik özellikleri ve yetenekler yüklenmektedir.*

76. Daha önce, Nuh da ayetlerimizi toplumuna kabul ettiremeyince, yardım edelim diye dua etmişti. Biz de çağrısına cevap verip, kendisini ve inanan yakınlarını büyük tufan afetinden kurtarmıştık. 77. Ayetlerimizi kabul etmeyen topluma karşı onu desteklemiştik. Gerçekten onlar, çok kötü bir toplum idi. Bu yüzden hepsini de suda boğduk.

78. Davud ve Süleyman zamanında, birinin koyun sürüsü, başka bir kişinin tarlasına girerek, o kişinin ürününe zarar vermişti. Tarla sahibi, durumu Davud ve oğlu Süleyman'a şikâyet etti. Onlar da bu konuda farklı da olsa kendilerine göre adaletli kararlar vermişlerdi. Biz onların bu kararlarını biliyoruz zaten. 79. Biz, her ikisine de ilim ve adil karar verme yeteneği vermiş, ancak Davud'un oğlu Süleyman'a bu olayın en doğru hükmünü vahyetmiştik. Farklı olarak dağların ve kuşların Davud'un emrine girmelerini ve Allah'ı tespihte /anmada ona uymalarını da sağladık. Şüpheniz olmasın ki Biz, bütün bunları yapabilecek güçteyiz.

Koyun sürüsünün değeri, tarlada oluşan zarara eşit olduğundan, Davut sürüyü tarla sahibine vermeye karar verecekken, genç olan oğlu Süleyman ise tarlanın sürü sahibine verilmesini ve eski verimli haline gelinceye kadar onun bakmasını, sürünün de tarla sahibine verilip koyunlardan gelir elde etmesini teklif etmiş ve babası Davut tarafından kabul edilmişti. Böylece cezalandırıcı bir adalet yerine yapıcı, zarar vermeyecek, olumlu ve üretken bir adalete dikkat çekilmiş olunmaktadır.

Davud'un emrine girenler, dağ işaretlerini ve kuş sembolünü flamalarında kullanan Hititlerdi (İ. Eliaçık).

Allah'ı tespih etmenin /anmanın anlamı için Temel kavramlar bölümüne bakınız.

80. Ayrıca sizi savaşlarınızda korusun diye, Davud'a zırh yapma ve savaşma sanatları yanında, doğru yola yönelme kurallarını da öğrettik. Bu nimetlerimizden siz de yararlandığınıza göre şükrediyor musunuz?

İnsanların yeni bir şeyi başarmaları, çabalarına karşılık verilen ilham sayesinde gerçekleşmekte, dolayısıyla elde edilen her nimet, önce kul tarafından niyetlenilip istenmekte, sonra da Allah'ın uygun bulması sonucu ancak elde edilmektedir.

81. Rüzgârı da Süleyman'ın hizmetine verdik. İçini bereketlerle doldurduğumuz yere doğru (Mekke ve Kudüs) nimetler sağlamak üzere Süleyman'ın emriyle gidip eserdi. Biz her şeyi en iyi bilenleriz. 82. Yine (inci çıkarmak üzere) dalgıçlık yapan ve bunun yanında inşaat işleri de gören şeytanları da onun emrine verdik. İsyankâr olmaları nedeniyle de onları Biz izliyor ve zarar vermesinler diye de denetliyorduk

Rüzgar sembolünü, Baş ilahları Teşub için Hitit toplumu, şeytan sembolünü ise Babilliler kullanırlardı. İşte Süleyman, bu toplumları hakimiyeti altına almış ve onları idare ediyordu (Eliaçık-Kur'an'a Giriş, Öztürk M-Kur'an'ı Kerim Meali).

83. Eyüp de ciddi bir deri hastalığına yakalanmış ve Rabbine şöyle dua etmişti: "Rabbim, Bana bir dert gelip çattı. Sen merhametli olanların en merhametli olanısın". 84. Biz Eyyüb'ün bu duasını hemen kabul edip, hastalığının ilacını tabiplere ilham ettik ve iyileştirdik. Ayrıca rahmetimize örnek olup ibad edenleri de düşündürmek üzere, kendisine ve ailesine mevcut imkânlarının bir mislini daha verdik.

Çünkü, şifa ilhamında aracı olan hekimdir. Bu ayeti pekiştirmek üzere şu olay anlatılır: Bir gün Hz. Muhammed'e başı ağrıyan bir kişi gelir ve ne yapması gerektiğini sorar. Peygamber, her sabah bir parmak bal yutmasını önerir. Bir hafta sonra gelen hasta iyileşmediğini söyleyince onu hekime gönderir. Hekim de aynı tavsiyede bulunur ve bu defa iyileşir. Hz. Muhammed'e bunun nedenini sorunca "Hastalıkların şifasında hekim aracıdır" cevabını alır.

85. Ayrıca, İsmail, İdris ve Zülkif de ilim ve hikmet sahibiydiler. Çünkü hepsi güçlüklere /sıkıntılara karşı sabırlı kişilerdi. 86. Bu nedenle onları rahmetimize /korumamıza aldık. Çünkü onlar salih ameller gerçekleştiren kişilerdi.

Zülkif peygamberin Ergani-Diyarbakır yöresinde yaşadığına inanılmaktadır.

87. Zannün (Yunus Peygamber) Allah'tan izinsiz, halkının O'nu red etmesine kızarak elçilik görevini terk etmişti. Bizim kendisini kontrol edemeyeceğimizi sandı ve bu hatayı işledi. Sonunda, balığın karnında karanlıklar /sıkıntılar içindeyken; "Rabbim, Senden başka ilah yoktur. Sen yücesin. Ben yanlış davrandım /nankörlük ettim /zalimlerden oldum" diye yalvardı. 88. Biz, Yunus'un yalvarışını ve onu bulunduğu sıkıntılı ortamdan kurtardık ve hatası için yaptığı tevbesini kabul ettik. Biz gerçekten mümin olanı işte böyle kurtarırız.

Yunus peygamber, sembolleri Yunus balığı olan Asurluların ülkesine kaçmıştı. Ancak onların da cehaleti ve saldırgan tavırları ile bunalınca, yardım etmesi için Allah'a yalvarmaya başladı.

89. Zekeriyya da Rabbine: "Rabbim, beni çocuksuz, varissiz ve yalnız bırakma, Sen varislerin en hayırlısısın" diye dua etmişti. 90. Biz, Zekeriyya'nın duasını kabul ettik. Eşini de kendisi için çocuk doğurmaya uygun hale getirdik ve ona Yahya'yı verdik. Onlar hayırlı /iyi ve tüzel işlerde yarışıyorlar ve hem mutlu, hem de sıkıntılıyken sadece ize şükür ve dua edip yardım istiyorlardı. Çünkü onlar bize içten bir bağlılık içindeydiler. 91. Ve o namusunu titizlikle koruyan kadın da (Meryem), bakire olduğu halde taşıdığı çocuğuna ruhumuzdan üflemiştik. Böylece de hem kendisini, hem de oğlu İsa'yı tüm insanlık için gücümüzün bir delili /göstergesi yapmıştık.

Bk. Tahrim-12

92. Ey insanlarl Gerçekte hepiniz tek bir ümmet /insan neslisiniz. Ben de hepinizin tek ibad /kulluk edeceği, yani bildirdiğim muhkem /değişmez amaç hükümlerle kulluğunuzu ifade edeceğiniz Rabbinizim. 93. Fakat toplumlar onlara

bildirdiklerimizi yorumlamada ve uygulamada ayrılığa düştüler ve bölündüler, hizipler ve gruplar oluşturdular. Hâlbuki hepsi yine tek bir toplum olarak huzurumuzda toplanacaklar.

**Esasında insan nesli bir okyanus, her bir insan da, birer damladır diyebiliriz. *Dinin kesin ve özellikle müteşabih kurallarına yönelik görüşlerdeki farklılıkları ve yorumları gruplaşmalara ve düşmanlıklara çevirmenin yasaklanması ayrıca Müminun-53, Şura-13, Rum 32, A'raf-168, En'am-65-159 ve Al-i İmran-19-103-105 nci ayetlerde de vurgulanmaktadır.*

94. Kim salih ameller gerçekleştirir ve mümin olursa, onun bu çabası devamlı değerlendirilecektir. Çünkü biz herkesin yaptığı her işi kaydetmekteyiz.

**İmanlının olumlu amellerinin karşılıklarının hem Dünya yaşamı ve hem de Ahret hesaplaşması sırasında, şirk koşan imansızın olumlu amellerinin karşılığının ise sadece Dünya yaşamı için değerlendirileceği ve Ahrete bir faydasının olmayacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Yine burada, mümin olanın, olumlu ameller gerçekleştiren olduğu vurgulanmaktadır.*

95. Günahları nedeniyle yok edilmeyi hak ettiği için, helâk etmeyi kararlaştırdığımız bir ülke veya şehir halkının tekrar doğruya dönmesi artık imkânsızdır.

**Çünkü artık son ecel kararı verilmiş ve erkene alınma veya erteleme şansları kalmamıştır.*

96. Ve yok edilmesine karar verilen toplumları perişan edecek olan Ye'cüc ve Me'cüc'ün önündeki engeller kaldırılır ve onlar, yok edici özellikteki hadepleri ile deretepe her yönden saldırıya geçerler.

**Kehf-83-98 arası ayetlerde sözü edilen Ye'cüc ve Me'cüc'lerin olumsuz uzay varlıkları oldukları ve hadep /deve hörgücü şeklindeki araçları ile ve ancak Dünya toplumunun iyice yanlış yola sapması ve helâk edilmelerine karar verilince saldırıya geçmelerine müsaade edileceği anlaşılmaktadır. Sayın Tan, hade-pin uçan daire (UFO) şeklinde bir araç olduğunu ileri sürmektedir (Tan SA. Zülkarneyn, s.351). Yec'üc ve Mec'üc denilen olumsuz varlıkların bu saldırılarının, Zülkarneyn'in yaptığı sed ile engellenmiş olduğu Kehf-95 nci ayette belirtilmiştir. Dolayısıyla biz insanların, bu yok edici saldırılara muhatap olmamak için, Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere ciddiyetle uymak üzere çaba göstermemiz ve birbirimizi birbirimize ötekileştirici gruplaşmalara ve düşmanlıklara son vermemiz, tek insan nesli olarak birleşip güçlü olmamız gerekmektedir. Ve Allah ile yaptığımız anlaşmanın diğer maddeleri olan Tek Allah, Tek İslam dini ve tek İnsan nesli ortak düşüncesine ulaşmamız şarttır diye düşünüyorum.*

97. Ve helâk etme vaadinin yaklaşmakta olduğunu fark eden küfre sapanların gözleri korkudan donup kalacak ve büyük bir korku ile "Yazıklar olsun bizel Gerçekten biz, oöyle bir durumla karşılaşacağımızı kavrayamamışız ve gaflet içindeymişiz. Meğer biz nankör ve zalim insanlarmışız" derler.

**Dünya insanları olarak bizlerin hiç parçalanmadan, birbiriyle kavga eden gruplar oluşturmadan, barış içinde ve daima böylesi saldırılara karşı koyabilecek güçte olmamız gerekmektedir. Çünkü bu saldırıları durduracak güç, silah gücü değil, sevgi temelli toplu bir birlik, Allah ile yaptığımız 7 maddelik anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde olmamız olacaktır. Böylesi bir ilahi uyarı da son olarak Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlü ayetleri ile yapılmış olmaktadır. Ve bu nedenle de peygamber gibi Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne ve öğrenip benimseyerek okumak oldukça önemli olmaktadır. Çünkü ancak böylece olumlu nefslerimizi sıratın müstakiym /itidal /orta düzeyde tutmamız ve olumsuzları öldürüp şeytanın kandırma fısıltılarına uymamamız gerçekleşecektir.*

98. Ey şirk batağında olanlarl Siz ve şirk koştuklarınız /putlaştırdığınız, hepiniz mutlaka Cehenneme gireceksiniz. 99. Eğer şirk koşup ibad ettikleriniz ilah olsalardı, Cehenneme girmemeleri gerekirdi. Oysaki hem şirk koşan, hem de koşulanlar orada sürelerce kalacaklardır. 100. Ve onlar, Cehennemde hayıflanıp duracaklar ve hiç bir yardım sesi de işitemeyeceklerdir.

**Hz. Muhammed zamanında, Allah'a inandıkları halde, onları Allah'a ulaştıracak birer aracı olsunlar diye bedevi aşiretlerinin taptıkları put sayısı 360 kadardı. Çünkü her kabilenin bir putu vardı ve bunların en büyükleri Uzza, Lat, Menat ve Hubel'di.*

101. Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmış ve muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olumlu ameller gerçekleştirenler ise, Cehennemden uzak tutulacaklardır. 102. Onlar, Cehennemin ürkütücü uğultusunu bile işitmeyecekler. Ve canlarının istediği şeylere kavuşmuş olarak sürelerce orada kalacaklar. 103. En büyük korkuları olan hesap günü korkuları da artık kalmamış olacak. Görevli Melekler kendilerini; İşte bu, salih amellerinize karşılık size söz verilen mutlu

sonunuzdurl" diye karşılayacaklar.

104. Ey insanlarl Şunu iyice biliniz ki, kıyamet koptuğu gün, göğü kitap sayfaları gibi katlar, darmadağın eder, daha sonra onu yaratılışın ilk durumundaki haline tekrar döndürürüz. Böylesi bir son ve yenilenme, vaat ettiğimiz bir değişimdir. Biz, verdiğimiz sözü mutlaka da gerçekleştiririz.

**Burada anlatılan, Mearic-4 ncü ayette de belirtildiği gibi her 50 bin yılda, sınırlı sayıda insan dışında tüm insan neslinin yok edilmesi ile birlikte, Dünyanın jeolojik yıkımla yeniden yapılandırılması, yani ara kıyamet hali olmaktadır. Bu sırada tüm eğitici rehber varlık ile yardımcı Melekleri ve Melek adayı öğrenci ruhlar hesaba çekilecek, Dünya okulunda ise yeni yapılanmış hali ile yeni bir eğitim dönemi başlayacak demektir. Yıkımda canlı bırakılan az sayıda insan, yıkım öncesi yaşamları unutturulmuş halde ve ilkel bir düzey ile yeni eğitim dönemine başlayacaklar ve yeni öğrenciler bunların nesillerinden türeyerek eğitimlerini kaldıkları yerden sürdüreceklerdir (B. Ruhselman). Hz. Muhammed, kıyametin oluşacağının belirtileri olarak En'am-65 ve 159 ncu ayetlerde ikazı yapılan dindeki düşmanlıklara şu sözleri ile değinmiştir; "Müslümanlardan iki grup aralarında savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Bunlar aralarında büyük bir savaş yaparlar, fakat davaları birdir." ve "Nefsim yed-i kudretinde olan Zat-ı ZülcelaVe yemin olsun! İmamınızı öldürmedikçe, kılıçlarınızı birbirinize kullanmadıkça, Dünyanıza şerirleriniz varis olmadıkça kıyamet kopmaz. Kütubu sitte-502122"*

105. Gerçek şu ki, Zikir'den /Tevrat'tan sonra Zebur'da da, "Yeryüzüne, Benim salih ameller gerçekleştirecek olan kullarım ilahi varisler /idareciler /görevliler olacaklardır " diye yazıp belirtmiştik. 106. Aynı güzel bir sonun olacağı bilgisini, Allah'a iman edip sadece O'na ibad /kulluk etmeye niyetlenen toplumlar için, Kur'an'da da vermiş bulunmaktayız. *Demek ki, tekâmül edip Dünya okulunu başarı ile bitirenlerin büyük bir çoğunluğu, Dünya okulundan, görevli Melek görevinde bulunmayı hak etmiş olarak mezun olacaklardır. Aynı görevlilik, Sad-26 ve Yunus-73 ncü ayetlerde "Halife" kelimesi ile ifade edilmiştir. Her Dünya eğitim süresinin de 50 bin yıl kadar olduğu ve bu dönemin de ara jeolojik kıyamet dediğimiz Dünyanın yeniden yapılanması şeklinde gerçekleştirildiği Mearic-4 ncü ayette açıklanmıştır. Şimdiye kadar kaç dönem olduğu, şu andaki dönemin ne zaman sona ereceği ve daha kaç dönem olacağına ilişkin bilgi ancak Allah'tadır diyebiliyoruz.

107. Ya Muhammedl İşte Biz Seni de tüm âlemlere, doğruya yönelmeleri /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun yaşamda olmayı başarabilmeleri için rahmetimiz sonucu gönderdik. 108. Ve onlara: "Ey İnsanlarl Sizin ilahlarınızın bir tek ilah olduğu Bana vahyedildi /bildirildi. Artık, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmadan sadece O'na teslim /Müslüman olmayı kabul etmelisiniz" diyerek davetini yap.

**Hz. Muhammed, farklı İns ve Cin toplumlarını /alemlerini uyarmak ve muhkem /değişmez amaç hükümleri tebliğ etmek üzere, Allah'ın insanlara tanıdığı bir rahmet /ayrıcalık olarak gönderilmiştir.*

109. Eğer kabul etmezlerse "Ben, Bana bildirileni hepinize aynen tebliğ ediyorum. Artık size söz verilen hesap gününün yakın mı, yoksa uzak mı olduğunu Ben bilemem". 110. "Allah, açıkladığınız veya gizlediğiniz her sözünüzü ve amellerinizi bilir ve mutlaka değerlendirip karşılığını verecektir". 111. "Bilmiyorum, hesap gününün çabuk gelmemesi, sizin için belki bir ek imtihan ve belli bir süreye kadar yararlanmadır" diyerek hatırlatmanı da yap.

**Ecelde değişim olabileceği Yasin-67, Fatır-11, Kehf-58, Nahl-54 ve 61, Nuh-4, İbrahim-10 ncu ayetlerde de vurgulanmıştır*

112. Ya Muhammedl Ayrıca şunu da söyle; " Ey insanlarl Şunu da bilin ki Rabbim, hükmünü hak üzere verir. Sizin olumsuz ifadelerinize ve iftiralarınıza rağmen yine de yardım istenecek olan, sevgi ve merhameti oldukça da bol olandır O".

74. MÜ'MİNUN (23)

(Mümin olanlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Şunu kesinlikle bilin ki, mümin olanlar, karşılık olarak iflah olacak ve mutlu sona kavuşacaklardır. 2. Çünkü onların salâtlarında sadece Allah'ın rızası vardır /şirk ve riya yoktur. 3. Yaratılanlara yararı olmayan boş söz ve amellerden kaçınırlar. 4. Her işlerinde Allah'ın yarattıklarına katkı (zekât ve infak olarak) ve olumlu ameller ön plandadır. 5. Cinsel organlarını yasal olmayan cinsel ilişkiden korurlar. 6. Ancak toplumun kabul etmiş olduğu şekilde kayıtlı nikâh anlaşması yapıp, durumunu yasallaştırmış olanlar hariç. Onlarla ilişkide bulunmak kınanmaz. 7. Kim de bunun dışına saparsa sınırı aşmış olur ve karşılığına katlanır.

**Burada müminliğe ait ve her biri birer ibad etmek demek olan birkaç muhkem /değişmez amaç hüküm sıralanmaktadır. Bunların arasında sayılan "salât" kelimesi, "sosyal yardımlaşma faaliyetleri için toplanma (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) " anlamında kullanılmıştır.*

**Üçüncü ayete ilişkin Hz. Muhammed, şunu diyerek yararlı sonuç doğuracaksa yalan söze olur vermektedir; "İnsanların arasını düzeltmek maksadıyla birinden ötekine uygun ve hayırlı sözler taşıyan kimse yalancı sayılmaz" (Buhari, Sulh-2, Müslim, Birr-101).*

**Altıncı ayette belirtilen ve toplumun kabulüne göre olacak evlilik anlaşması, resmi nikah temelli olan anlaşmadır diye düşünüyorum. Çünkü nikâhın amacı, kimin kiminle evlendiğini topluma duyurmaktır.*

8. O müminler ki, kendilerine emanet edilen şeylere ve verdikleri sözlere de sadıktırlar. 9. Ve onlar, salevatlarını /yardımseverliklerini muhafaza ederler. 10. İşte, mutlu sona ulaşacak ve idareci Melek /görevli varlık /varis-halife olmaya hak kazanacak olanlar bunlardır. 11. Yine, bunlar ayrıca Firdevs Cenneti'ne de kavuşacak ve orada sürelerce kalacak olanlardır.

**Burada "salât" kelimesinin, "sosyal yardımlaşma faaliyetleri için toplanma (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) şeklinde geniş bir anlamda kullanılmış olduğunu düşünüyorum.*

12. Ey insanlarl Şu bir gerçek ki Biz, insanı toprak ve su karışımı çamur özlü /organik ve inorganik maddelerin oluşturduğu bir oluşumdan yarattık. 13. Sonra bir damlacık halinde, ana rahmine özenle yerleştirdik. 14. Sonra, o ufacık parçayı rahime astık ve dönemler halinde onu biçimlendirmeye başladık. Sonra kemik oluşturduk, kemiğe et giydirdik ve nihayetinde de onu yepyeni bir yaratık halinde tamamladık. Bütün bu evreleri en güzel bir şekilde geliştirip yaratan Allah, yaratanların en mükemmelidir. 15. Sonra, vaktiniz gelince öleceksiniz. 16. Ve en sonunda da, kıyamet günü hesap vermek üzere diriltileceksiniz /ba's edileceksiniz.

**Özenle anne rahmine yapıştırılıp yerleştirilen Yumurta ve Sperm'in birleşmesi ile oluşan Embriyo hücresidir.*

17. Gerçek şu ki Biz, tekâmülünüz için sizin üstünüzde kat edeceğiniz yedi yol /boyut /aşama yaratmışız ve Biz asla yarattıklarımızın durumundan habersiz /gafil değiliz /çünkü onların her aşamasını Biz düzenliyoruz.

**Demek ki, biz insanlardan ulaşmamız beklenen 7 yükselme düzeyini, yani sınavlarla dolu 7 aşamayı başarmamız gerekmektedir diye düşünüyorum. Ve bu aşamaların ne olduğu, nerede yaşanacağı, eğitimlerinin ve sınavlarının ne ve nerelerde olacağı konusu da yalnız Allah'ın bilgisi dahilindedir diyebiliyoruz. Bu boyutlar konusunda şunu düşünüyorum: İnsan nesli olarak şu anda evrimsel boyutlar olarak cansız madde, tek hücreliler (virüs ve bakteriler), çok hücreli bitkiler ve hayvanlardan sonra, insan boyutu olarak 4 ncü boyut gibi bir düzeyde olabileceğimizi düşünmekteyim. Dünya yaşamından sonra da Ulu İlahi İdareci Melek düzeyi için ayrıca aşmamız gereken daha 7 boyut olduğunu kabul ediyorum. İnsan boyutu öncesi her boyuttaki canlılar, kendisine verilen iç güdüsel görev ve tek tek olan nefsler bakımından, bulunduğu boyuttaki eğitim okulunda sınanmakta, başaranlar bir üst boyuta göre /eğitim okulu çeşidine göre yaratılıp yeni boyutunda tekâmül etmek üzere eğitime başlatılmaktadırlar. Dolayısıyla birbirinden türeme veya birbirinin kökeni olmak değil, farklı bir eğitim okuluna gönderilme ve bu yeni okuluna göre kıyafet giyme /vücuda kavuşma söz konusudur. İşte bu tekâmül süreçlerinde olan Ruh'un, daima kullandığı tekâmül aracı nefslerdir ve ara değerlendirmelerle hesaplaşması bitmemişse, 50 bin yılda bir gerçekleştirilen ara jeolojik kıyamet sırasında, mahşerde bunlardan hesaba çekilmektedir. Araf-20 nci ayetin dipnotunda belirttiğim gibi Celaleddin-i Rumi de Meleklik konusuna değinmiştir. Zira yine Celaleddin-i Rumi'nin dediği gibi nefsler, bitki ve hayvanlarda bir veya birkaç tane iken, insanda bütün nefsler bir arada bulunmaktadır. Bu nedenle de insan, en mükemmel varlıktır ve görevlendirilecek Melek*

adayıdır. Dünya okulunda, olumsuz olan nefsleri öldürmeyi, olumlu olanları ise itidal /orta düzeyde kullanmayı başarabilmesi, ancak birden fazla Dünya eğitim okulunda farklı sınıflarda okuyup "Melek olabilir" diploması ile mezun olmayı gerektirmelidir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.

18. Biz, gökten belli bir ölçüye /kadere göre su indirdik ve o suyu yeryüzüne yerleştirdik. Şüpheniz olmasın ki, o suyu geri almaya veya ölçüsünü değiştirmeye de gücümüz var. 19. Böylece o su sayesinde yemeniz için birçok meyveler, hurma ve üzümden oluşmuş bahçeler yaptık.

20. Ve özellikle Sina Dağı civarında yetişen, yiyenler için lezzet veren ve ondan yağ çıkarılan bir ağaç /zeytin ağacını var ettik.

21. Büyük baş çiftlik hayvanlarında da, sizin için yararlanacağınız ve öğreneceğiniz birçok özellikler vardır. Karınlarından çıkan sütten içiyorsunuz ve etlerini de yiyorsunuz. 22. Denizlerde gemilerle taşındığınız gibi, karada da onlar gibi vasıtalar üzerinde taşınıyorsunuz.

23. Yemin olsunl Biz Nuh'u halkına elçi olarak göndermiştik de, Nuh: "Ey Halkım, sadece Allah'a ibad /kulluk edin ve O'na şirk koşmayın. Çünkü sizin Allah'tan başka bir ilahınız yoktur ve takva sahibi olamamaktan /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun ameller gerçekleştirememekten çekinin" demişti.

24. Şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanların ileri gelenleri /meleleri halka, "Nuh da, bizim gibi bir insandan başka bir şey değildir. Onun niyeti, size hükmetmektir. Eğer Allah bir elçi göndermek isteseydi, bir Melek göndermeliydi. Biz önceki atalarımızdan Nuh'un bu söylediklerini hiç duymadık" diyerek kışkırtıcı konuşmalar yapmışlardı. 25. Ayrıca, "Nuh delirmiş bir adamdır. Bekleyelim ve bir süreye kadar onun hareketlerini izleyelim bakalım" diye aralarında tartışmışlar ve red etmelerine gerekçeler sıralamışlardı.

**Bu ayet ile her yeni fikrin veya bir yeniliğin mutlaka ataların uygulamaları ile karşılaştırılarak hemen red edilmekte olduğu ve daima olacağına dikkat çekilmektedir. Bakara-171 nci ayette, atalarının yanlışlarını taklitte ısrar eden, eleştirmeden ve sorgulamadan kabul eden için "hayvan gibi" deyimi kullanılmaktadır.*

26. Nuh ise, "Rabbiml Halkımın Beni red etmelerine karşılık Bana yardım et" diye dua etmeye başlamıştı. 27. Biz de haklı yardım isteğini kabul etmiş ve şöyle vahyetmiştik; "Kontrolümüz altında ve Sana tarif edeceğimiz gibi gemiyi yap. Azap emrimiz üzere yağmur yağıp seller halinde sular yükselmeye başlayınca, her çeşit evcil hayvandan birer çift ile iman etmemiş ve halen şirk koşmaları nedeni ile aleyhlerine karar verilmiş olanların dışındaki aileni gemiye bindir. Küfre sapmışlar ve dolayısıyla kendilerine zulmetmiş olanlar için sakın Bana dua edip affetmemi de isteme. Çünkü onların tümü suda boğulmayı hak ettiler".

28. "Sen ve topladıkların gemiye yerleştiğinizde, 'Bizi o zalim kavimden kurtaran Allah'a şükürler olsun 29. 'Rabbim, Beni mübarek bir yere indir. Sen, nereye indirileceğini en iyi bilensin' diyerek dua ve şükrünü de esirgeme".

30. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Nuh ve kavminin başına gelenler birer sınavdır ve ibret alacaklar için de onların olaylarında dersler /ibretler /ayetler vardır. Şüphesiz Biz, sizleri de sınavlardan geçirmekteyiz.

31. Sonra, onların yerine başka bir toplum oluşturduk (Ad kavmi).

32. Yeni gelen bu topluma da, kendi aralarından bir elçi gönderdik. O da halkına; "Ey halkım sadece Allah'a ibad /kulluk edin ve şirk koşmayın. Çünkü sizin Allah'tan başka bir ilahınız yoktur. Takva sahibi olarak da sadece O'na iman etmelisiniz" demişti.

33. Fakat halkından küfre sapan, Ahret hayatını inkâr eden ve Dünya hayatında kendilerine bolca imkânlar verdiğimiz ileri gelen varlıklı kişiler, Allah'ın elçisi için; "Bu, senin-benim gibi bir insandır. Sizin yediğinizden yiyor ve sizin içtiğinizden içiyor". 34. "Kendiniz gibi bir insana tabi olursanız, o zaman siz, gerçekten zarara uğrayanlardan olursunuz". 35. "Bu adam, ölüp toprak ve kemik haline dönüştükten sonra, sizin tekrar canlanacağınızı mı söylüyor?". 36. "Size vaadedilen bu durum kesinlikle imkânsızdır". 37. "Hâlbuki hayat sadece bu Dünya hayatıdır. Yaşarız ve ölürüz. Kesinlikle hesap için dirilecek /ba's edilecek de değiliz". 38. "O kendisini elçi olarak tanıtan adam, inanmakta olduğumuz Allah hakkında iftira eden bir kişiden başkası değildir. Biz onun dediklerini kabul etmiyoruz" diye halkın kafasını karıştırıyorlardı.

**Kabul etmeyenlerin Dünya yaşamını bir yaşamlık görmeleri, Casiye-24 ncü ayette "Sadece bir zandır" şeklinde değerlendirilmiş ve doğru olmadığı vurgulanmıştır.*

39. Elçi de: "Rabbim, halkın bu kabul etmeyişleri karşısında bana yardım et" diye dua etmişti. 40. Allah da, "Hiç merak etme, çok yakında onlar pişman

olacaklardır" diyerek duasını kabul etmişti.

41. Nitekim söz verilen korkunç sesli bir felaket, onları hak ettikleri şekilde yakalamış ve hepsini bir çöp yığınına çevirmiştik. Çünkü o şirk koşan ve bildirdiklerimizi inkâr eden halk, yok olmayı hak etmişti.

42. Sonra, onların da ardından başka toplumlar yaratıp oluşturduk.

43. Şüpheniz olmasın ki hiçbir toplum, kendisi için belirlenmiş ve karar verilmiş ecel süresini ne öne alabilir, ne de erteleyebilir.

**Burada ertelenmeyecek olan ecel vakti, son ecel kararı demektir.*

44. Gerçek şu ki Biz, her yeni kavme de elçilerimizi arka arkaya gönderdik. Her ne zaman bir elçi, toplumuna gittiyse, halkı o gelen elçiyi yalanlamıştır. Biz de onları uygun bir şekil ve zamanda yok etmiş ve ibret olsun diye tarih yapmışızdır. Çünkü iman etmeyen her bir topluluk, yok olmayı hak etmiştir.

45-46. Musa'yı ve kardeşi Harun'u ayetlerimizle ve güçlü kanıtlarımızla Firavun ve adamlarına da göndermiştik. Çünkü onlar büyüklük taslayan ve azgınlaşan bir topluluk olmuşlardı.

47. Firavun ve ileri gelenleri, "Musa ve Harun'un halkı bize kölelik etmişken, bizler gibi iki insanın bize uymayan sözlerine mi inanalım" diyerek karşı çıktılar.

48. Musa ve Harun'u reddetmelerinin karşılığı olarak boğulup helâk oldular.

49. Şu bir gerçek ki Biz, İsrail oğulları doğru yola yönelirler diye, Musa'ya Kitabı /Tevrat' ı verdik.

**Tevrat'ın, Firavun ve adamlarının boğulma olayından sonra ve tek bir seferde kitap halinde vahyedilip indirildiği ileri sürülmektedir.*

50. Ve İsa ile annesi Meryem'i de, ders alınmak üzere yarattık ve onları bereketli ve suyu bol bir tepeye yerleştirdik.

51. Ben bütün resullerime "Ey Elçilerl Hakça elde edilen nimetlerden yiyin ve salih ameller gerçekleştirin. Şunu bilin ki, Ben sizin tüm amellerinizi ayrıntılarıyla bilenim" derim.

52. Ey insanlarl Gerçekte siz tek bir ümmet /tek bir insan neslisiniz. Ben de tek ümmet olan siz insanların Rabbiyim. O halde, takva sahibi olun /size bildirdiğim muhkem /değişmez amaç hükümleri uygulayamamaktan korkun. 53. Fakat siz insanlar, Benim mesajlarımı /emirlerimi yorumlamada parçalanıp, çeşitli gruplar oluşturdunuz. Her hizip /grup kendi kabul ettiklerinizle /yorumlarınızla seviniyor ve diğerlerini red ediyorsunuz.

**Bu ayetler ile yine İslam dininin Allah'ın tek dini olduğu ve insanların sanki farklı birer din varmış gibi ayrışmaları yanında, ayrıca kabul ettikleri her peygamberin tebliğ ettiği kuralların farklı yorumlarına dayanan mezhep ayrışmalarının yanlışlığı da vurgulanmaktadır. Dolayısıyla dini görüş farklılıkları bir nevi çeşitlilik ve zenginlik olarak kabul edilmekte ve bu çeşitlilikler, gruplaşmalara ve düşmanlıklara yol açmadıkça olumlu karşılanmış olmaktadır. Dini görüşlerdeki farklılıkları, gruplaşmalara çevirmenin yasaklanması ayrıca Enbiya-93, En'am-65-159 ve Al-i İmran-103, 105 nci ayetlerde de vurgulanmaktadır.*

54. Ya Muhammedl Sen de böyle farklı yorumları gruplaştıranlarla karşılaşacaksın. O zaman hem bu gruplaşmaları kendine dert etme, hem de onlara karışma ve kendi hallerine bırak. 55. Hatta Biz onlara daha çok mal ve çocuklar vereceğiz ve onlar kendilerinin doğru yolda olduklarını sanacaklar. 56. Ve bu nimetlerin onların iyiliğine olduğunu /birer ödül olduğunu düşünecekler. Hayır, onlar gerçeğin farkında değiller. *Ancak peygamberin, insanların dini temelli gruplaşmalara ayrılmış olmalarının yanlış olduğunu söylemesi ve zorlamaksızın onları uyarmaya devam etmesi Yunus-99 ve Şura-48 nci ayetlerde de önerilmiştir.

57. Rablerine duydukları sevgi ve saygı nedeniyle tüm yaratılanlara müşfik /şefkatli olanlar, 58. Rablerinin peygamberleri aracılığı ile vahyettiği ayetlerine inananlar, 59. Rablerine şirk koşmayanlar ve din veya Allah ile aldatmayanlar /riyakâr olmayanlar, 60. Rablerinin huzurunda toplanıp hesap vereceklerinin bilincinde olmak üzere Allah'ın yarattıklarına içtenlikle katkı sağlayanlar, 61. İşte bunlar, hayır işlerinde yarışanlar ve bu yarışta en önde olanlardır.

**Dikkat edilirse, Allah'ın şefkatli ve hoş görüşlü olduğu bütün Kur'an boyunca "Rauf" kelimesi ile ifade edilmiş, insanın şefkatli ve hoş görüşlü oluşu için ise 57 nci ayette olduğu gibi Tur-26 ncı ayette de "müşfik" kelimesi kullanılmıştır.*

62. Biz herkese, ancak gücünün kaldırabileceği kadar sorumluluk yükleriz. Katımızda da her şeyi hakkıyla değerlendirmek üzere kurallar içeren ve her şeyi de kaydeden bir kitap vardır. Ve hiç kimseye de haksızlık yapılmaz. 63. Ama dini

parçalayıp gruplaşanlar bu kitaptan habersizdirler. Bu nedenle de onlar, gerçeğe aykırı işlerle uğraşıp fark edilmeyeceklerini sanarak yanlışlarına devam etmektedirler. 64. Onlardan, mal ve çocuk verip de şımarmış olanların bu varlıklılıklarını ellerinden alıp, azaba /sıkıntıya çevirdiğimizde hemen feryadı basarlar.

**Demek ki, dini yorumları bahane ederek gruplaşanlara, yine de bir sınav olarak imkânlar verilmekte ve sonra bu imkânlar geri alınarak son davranışları izlenmektedir.*

65. Ey aldanışta olup din temelli gruplaşanlarl Boş yere feryat etmeyin. Çünkü olumsuz amellerinizin karşılığı olan bu durumunuz kararlaştırılmıştır ve artık bizim size hiçbir yardımımız olamaz. 66. Çünkü size ayetlerim tebliğ edildiğinde onları küçümsüyor ve sırtınızı dönüyordunuz. 67. Ayetlerime karşı kibirlenip alaycı davranıyor, hatta gece toplantılarınızda iftiralar da ediyordunuz.

68. Ey insanlarl Sizden öncekilerden yanlış yolda olanlar, bu Kur'an'ı hiç ciddiye almadılar ve anlamaya da çalışmadılar. Böyle davranmaları, kendilerine daha önce atalarına gelmeyen farklı bir bilgi geldiği için mi? 69. Yoksa kendilerine gönderilen elçi, tanınmayan ve kötü bir kişi mi ki, onu kabul etmiyorlar. 70. Veya onun deli olduğunu mu söylüyorlar? Hâlbuki elçi, onlara Bizim vahyettiğimiz gerçekleri tebliğ etmektedir. Fakat ne yazık ki, şirk koşanların ve riyakâr olanların çoğu bizim vahiy kitapları ile bildirdiğimiz gerçeklerden nefret ederler.

71. E ğer dini gerçekler, onların beklentilerine uygun düzenlenmiş olsaydı gökler, yer ve içlerindekiler bozulur, darmadağın olur ve bir kaos oluşurdu. Hâlbuki Biz onlara, düzenlememize uygun gerçek bilgiler içeren ve öğüt alacakları Kur'an'ı /zikri gönderdik. Ancak, yine de çokları, kendi iyiliklerine olduğu halde, büyük bir aldanışla O'na sırtlarını dönmeye ve uzaklaşmaya devam ediyorlar.

**Burada Kur'an'ı red etmek nasıl sırt dönmek ise, O'nu anlamadan okumak, dinlemek veya bohçalayıp özel yerlere koymak da bir nevi yine sırt dönmek ve uzaklaşmak demektir.*

72. Ya Muhammedl Yoksa Senin, Allah'ın ayetlerini tebliğ etmekle, onlardan bir ücret isteyeceğini mi düşünüyorlar? Şunu bilsinler ki, Rabbinin vereceği bedel daha hayırlıdır. Çünkü o nimet verenlerin en hayırlısıdır.

**Ancak dinle ilgili araştırma yapacak "Akademisyenler" ve ibad etme yeri görevlileri bu grubun dışındadır.*

73. Sen tebliğlerinle onları dosdoğru yola /sıratın müstakime davet ediyorsun. 74. Ancak Ahretteki hesap gününün bilincinde olmayanlar, o yoldan sürekli sapmış olarak kalırlar. 75. Ve şüphen olmasın ki, eğer Biz merhamet edip onları uğradıkları bir sıkıntıdan kurtarsak bile, yine doğru yolu görmeyip şaşkın vaziyette yanlış olan yollarına devam edeceklerdir.

76. Şuna da emin ol ki, Biz onları belki akılları başlarına gelir diye, hafif bir sıkıntıya düşürdük ve bize yalvarsınlar diye bekledik. Ama yine de ders alıp akıllanmadılar ve Rablerine yönelmediler, dualarını sadece O'na yapmadılar ve şirk koşmalarına devam ettiler. 77. Bunun üzerine, üzerlerine çetin bir azabın kapısını açıverince de, hemen şaşkına dönüverdiler.

**Demek ki, insanın Allah'a yönelmesi ve hatırlaması için sıkıntıya uğratılıp denenmesi gerekmektedir.*

78. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki Allah, belki değerini takdir edersiniz diye sizi işitme, görme duyusu ve aklınızı kullanıp düşünecek beyin ile yaratmıştır. Buna rağmen ne kadar da az teşekkür ediyor ve minnet duyuyorsunuzl 79. Sizi yeryüzüne bitkiler gibi ekip yerleştiren Allah'tır. Ve şüpheniz olmasın ki, mahşerde hesap vermek üzere O'nun huzurunda mutlaka toplanacaksınız.

**Buna göre yaratılış özellikleri (ülke, şehir, aile, fizyonomi, karakter özellikleri ve nefs çeşitleri) değişmez /statik ilahi yaratılış kaderi olmakta, doğumumuzla birlikte yavaş yavaş ve özgür irademiz ile aldığımız kararlarla oluşan kaderimiz ise dinamik /değişken kişisel beşeri kaderimiz olmaktadır.*

**Bitkiler, toprakta bulunan birer tohumdan gelişmiş olduklarına göre, onlar gibi insanların da yeryüzüne yerleştirilmiş olmaları için, Dünya öğrencisi olan İns'in /öğrenci Ruh'un da, bilemeyeceğimiz bir yerden tohum olarak Dünyaya gönderilmekte olduğunu söyleyebiliriz diye düşünüyorum. Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

**Dikkat edilirse, görme, işitme duyuları ve akıl üzerinde durulmaktadır.*

80. Sizi dirilten ve öldüren Allah'tır. Gecenin ve gündüzün değişmesi de O'nun buyruğuyladır. Siz hiç aklınızı kullanıp bunlardan ders almayacak mısınız?

**Bu ayet ile Dünyaya özgü nasıl geceyi gündüz, gündüzü de gece izliyorsa, ölümü de dirilme, dirilmeyi de ölüm sıralaması izlemektedir. Ve bu döngü, görevlendirilecek Meleklik eğitimi için Dünya okuluna dönmeye uygun bulunacaklar için, mezuniyet*

*diplomasını alıncaya kadar tekrar tekrar devam edecek demektir diye düşünüyorum. Dolayısıyla her ölüm, bir ara karne almak, ya aynı sınıfta veya bir üst sınıfta olacak eğitimin derslerini belirlemek ve buna göre de yeni bir yaşamı organize etmek üzere ara vermek olmaktadır. Mezun olamayanların bu tekrarları Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi 50 bin yılda bir oluşturulan ara kıyamete kadar yapılmakta demektir. Bu tekrar diriltmelerin kaç defa olacağı bilgisi bulunmamaktadır. İşte bu tekrar eğitim sürecindeki Ruh'un "Melek görevini" alıp almayacağı da son olarak mahşer toplantısında belirlenecek demektir. Yine de gerçeği ancak Allah bilir tabi.Tekrar dirilmeyi bekleme yaşamı da Ahret yaşamıdır diye düşünüyorum. İşte bu Ruh'un "Melek görevini" alıp alamayacağı da son olarak mahşer toplantısında belirlenecektir demektir. Öğrenci ruhun Ahret yaşamı sırasında eğitiminin yine de devam edip etmediğini de bilmiyoruz. *Her ölüm ile insanın aktif amel kaydı bitmekte, ancak yaratılanlara olan faydalı etkileri devam eden bir katkı nedeniyle devam eden ve dualar alınan bir katkının pasif amel kaydı olarak devam etmekte olduğu Yasin-12 ve Saffat-108 ayetlerde açıklanmıştır.*

81. Bu gerçekleri açıklamamıza rağmen şirk koşanlar, öncekilerin görüşlerini körü körüne taklit edip durmaktalar. 82. Ve: "Biz öldüğümüz, toprak ve kemik haline döndüğümüz halde tekrar mı dirileceğiz?". 83. "Bize ve ecdadımıza daha önce de aynı şeyler vaad edilmiş ve söylenmişti. Bu söylenenler, daha öncekilere de uydurulan masallardan başka bir şey değildir" diyorlar.

84. Ya Muhammed! Şirk koşanlara ve riyakâr olanlara: "Çok biliyorsanız söyleyin bakalım, Dünya ve içinde bulunanların esas sahibi kimdir?" diye sor. 85. Tabi ki hemen "Allah'tır" diyecekler. Madem bunu biliyorsunuz, o zaman O'nun gücünü bir düşünseniz ya?

**Demek ki Allah'ı tanıyan, fakat imanın ve müminliğin diğer şartlarına inanmayanlar her zaman olmaktadır ki, bunlara Deist denilmektedir.*

86. Yine onlara: "Yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi kimdir?" diye de sor. 87. Yine "Allah" diyecekler. O zaman da de ki: "Öyleyse neden sadece Allah'ı anmıyor ve O'na şirk koşup duruyorsunuz?".

88. Tekrar o şirk koşanlara ve riyakâr olanlara şunu sor: "Eğer biliyorsanız söyleyin bakalım, her şeyin sahibi olup, yine her şeyi kuşatan ve koruyan, fakat kendisi korunmaya muhtaç olmayan kimdir?". 89. "Yine Allah" diyeceklerdir. De ki: "O halde nasıl olup da büyülenmiş gibi şaşkın haldesiniz ve gerçeği göremiyorsunuz?".

90. Biz kendilerine gerçeği getiriyoruz, onlar ise bu gerçekleri red edip duruyorlar.

91. Allah çocuk edinmemiştir ve Allah ile beraber başka bir ilah da yoktur. Eğer öyle olsaydı, her ilah kendi yarattıkları ile birlikte kendi yönetimini kurar ve mutlaka birbiriyle anlaşmazlıklara girerlerdi. Şüphesiz Allah, şirk koşanların ve riyakâr olanların uydurdukları özelliklerden çok uzaktır. 92. Allah, tüm gizli olanları da, açık olanları da bilendir ve Allah, onların şirk koştuklarından çok uzak ve üstündür.

93.Ya Muhammed! "Rabbim, eğer onlara vaat ettiğin hesap günü sözünü, Ben hayatta iken gerçekleştirecek olursan". 94. "Beni o şirk koşan ve riyakâr olanların arasında bulundurma" diye dua et.

95. Biz elbette, vaat edilen günü Sana gösterme gücündeyiz. 96. Ancak Sen yine de onların kötülüklerine uymayıp iyilikle karşılık ver. Çünkü Biz, onların Bize yönelik iftira ve yakıştırmalarını çok iyi bilenleriz.

97. Ve insanlara, "Rabbim, şeytanların olumsuz niyetlerimizi /nefslerimizi kışkırtan aldatıcı vesvese verişlerinden" 98. "Ve onların, yanıma yaklaşıp fısıltılarına muhatap olmamdan Sana sığınırım" diye dua etmelerini söyle.

**Aynı uyarı A'raf-200 ncü ayette de yapılmıştır. Euzu besmelenin ayrıca Kur'an okumanın şartlarından olduğu Nahl-98 nci ayette belirtilmiştir.*

99. Şirk koşanlardan ve riyakâr olanlardan birine vaat edilen ölüm anı geldiğinde: "Rabbim, beni Dünya'ya geri döndür ki". 100. "Daha önce yapmamış olduğum salih /olumlu ameller gerçekleştireyim" diyecektir. Hayır. Bu son söylediği boş bir laftan başka bir şey değildir. Böylelerinin tekrar Dünyaya dönmelerini engellemek üzere onlarla Dünya arasında mahşer gününe kadar bir engel /berzah bulunmaktadır.

**Demek ki Dünya okulundaki olumsuz puanlarının çokluğu nedeniyle, Dünya okulundan ihraç edilen ve artık Cehennemi hak etmiş olanlar, tekrar Dünyaya dönüş olduğunu biliyorlar ki, akıllarına geliyor ve böyle bir istekte bulunuyorlar diye düşünüyorum. Çünkü artık bunlar cezalı durumdalar ve A'la-13 ile Meryem-71 nci ayetlerde de Cehennemin geçici bir cezaevi-islahevi olduğu ve içinde sürelerce kalınacağı*

Teğabun-10, Nebe-23, Enam-128, Hud-107, Maide-37 nci ayetlerde belirtilmiştir. Böylece Berzah için, cezaevi veya islahevinin aşılamayacak sınır duvarlarıdır diyebiliriz ve buradakiler için cezaları bitmeden Dünya'ya dönüş mümkün değildir. Aynı dönme temennisi, ayrıca Müminun-107, İbrahim-44, Mümin-11, A'raf-53 ve Zümer-58 nci ayetlerde de yapılmıştır. Eğitimi tamamlamak üzere tekrar Dünyaya dönüşle ilgili Peygamberin sözü diye ileri sürülen şu sözü de göz önünde bulundurabiliriz: "Allah-u teala bir kavme azap gönderdiği vakit, o azap, orada bulunanların iyi ve kötü hepsine erişir. Sonra da herkes iyi niyet ve amellerine göre yeniden diriltilir- Buhari-Fiten 19, Müslim-Cennet 84, Kutubu Sitte-4581).

101. Mahşer toplantısı için Sur'a üfürüldüğünde, o gün Cehennem'de olan insanların aralarında artık yakınlık veya akrabalık bağı fayda vermez. Zaten birbirleriyle artık konuşamaz ve ilgilenemezler de.

102-104. İflah olup doğru yolda bir yaşam geçirerek olumluluk tartıları ağır gelenler ise işte onlar mutlu sona kavuşacaklardır. Olumsuzluk tartıları ağır gelenler ise, kendi nefslerine zarar vermişlerdir ve Cehennemde sürelerce kalacaklardır. Cehennemde ateş onları sıkıntıya sokacak ve içinde kavrulup duracaklardır. 105. Allah kendilerine soracak: "Ayetlerim size okunduğunda onları yalanlayıp durmuyor muydunuz?'. 106. Onlar da "Rabbimizl Azgınlığımıza yenilmiş ve yanılgıya /dalalete düşmüştük". 107. "Rabbimiz, bizi affet ve buradan çıkar ve tekrar sınavlara girme fırsatı ver. Bu bilgimize rağmen tekrar hatalı durumlara dönersek, işte o zaman biz gerçekten zalimlerdenmişiz demektir" diyerek yalvarmalarına devam edecekler.

**Görüldüğü gibi Cehennemlikler, 99 ve 100 ncü ayette belirtildiği gibi ölüm anında olan Dünyaya dönüp hatalarını telafi etme isteklerini, Cehennem'e girdikten sonra bile hala ummakta ve bu isteklerini tekrarlamaktadırlar. Demek ki puan durumları, "Keşke" lerinin kabul edilmesine uygun değildir diye düşünüyorum.*

108. Allah da: "Hak etmiş olduğunuz bu durumu kabullenin ve konuşmayın artık" deyip onları susturacak ve istekleri red edilecektir. 109. Onları susturduktan sonra Allah sözlerine şöyle devam edecek, "Sizlerden farklı olan kullarımdan bir grup ise Dünyada iken, 'Rabbimiz, biz iman ettik, bizi bağışla, merhamet et, sen merhamet edenlerin en hayırlısısın" diyerek Bana dua ettiklerinde; 110. "Siz onları alaya alıyor, gülüyor ve küçümsüyordunuz. Onlarla olan bu uğraşılarınıza aldanarak da Beni anmayı ve Kur'an'ı anlamak üzere okumayı ihmal etmiştiniz". 111. "Bugün Ben de, Bana inanıp sabreden kullarıma, bu yaptıklarının karşılığını uygun olan fazlasıyla /faiziyle vermekteyim".

**Burada özellikle üzerinde durulması gereken bilgi, Allah'ın tek ilah olduğunu inkâr etmesi, herhangi bir aktivitesinde O'nun rızasını gözetmemesi ve teşekkür etmekten uzaklaşmış olmasının, insanın kötülüğe sapmasındaki faktörlerden biri olduğu ve Allah tarafından mutlaka karşılık göreceğidir.*

**Burada olduğu gibi, Haşr-20, Nur-52 ve Tevbe-20. ayetlerde de uygun, devletin belirlediği, vergisi olan alış-veriş kazancı, diğer bir ifade ile meşru maddî ve manevî her türlü kazanç "Faiz" diye tanımlanmıştır. Ancak bu kelime sadece Banka Faizi olarak kullanıma sınırlanmıştır.*

112. Allah, bu arada olumsuzlukları fazla olup Cehennem'de azap çekmekte olanlara: "Dünyada kaç yıl yaşadınız?" diye soracak ve, 113. Onlar da, "Bir gün veya bir günden biraz fazla kaldık herhalde. Gerçek zamanı ve kalış sürelerimizi bilen ve kaydetmiş olanlara /Meleklere sor" diye cevap verecekler. 114. Allah da: "Siz gerçekten çok kısa bir süre kaldığınızı keşke Dünyada iken bilebilseydiniz". 115. "Bizim sizi gereksiz yere yarattığımızı ve hesap vermek üzere bize dönmeyeceğinizi de düşünüp durmuştunuz" diye hatalarını yüzlerine vuracak. *Gerek ölümden sonraki ve gerekse Dünya yaşamına ait süre konusunda tam bir bilinçlilik hali mümkün değildir. Çünkü insan, zaten unutan demektir. Ölüm sonrası bilgisi ise yine bir bilinmez haldir. Dolayısıyla her iki hal de sanki bir uyku hali gibidir diyebiliriz.

116. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, mutlak yönetici ve her şeyin sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur ve O, yüce Arş'ın da Rabbidir. 117. Her kim Allah'ın yanında veya O'nun dışında, hiçbir üstün özelliği olmayan başka bir ilaha dua ederse, onun hesabı Rabbi tarafından mutlaka sorulacaktır. Bu durumdaki şirk koşanlar ve riyakâr olanlar mutlu sona kesinlikle ulaşamayacak ve iflah olmayacaklardır.

118. Ya Muhammedl Sen hep şöyle dua et: "Rabbim, bağışla ve merhamet et. Çünkü Sen, merhamet edenlerin en hayırlısısın".

75. SECDE (32)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif. Lam. Mim.

2. Kitap /Kur'an, en ufak bir şüpheye yer olmaksızın, kesinlikle tüm âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

3. O'na inanmayanlar, "Onu, Muhammed kendisi uydurdu?" deyip iftira ediyorlar. Aslal Ya Muhammedl Bu Kitap, Senden önce kendilerini uyarıp hidayete /Allah ile yapılan anlaşmaya sadakate ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye yönlendirecek bir uyarıcı olarak gelmiş, fakat halâ Allah'a inanmamış toplumları, O'nunla uyarman için, Rabbinden indirilen hak /gerçek bilgileri içeren bir kitaptır.

4. Allah gökleri, yeryüzünü ve aralarında bulunanları altı aşamada yaratan ve sonra bu yarattıklarını kapsayacak hâkimiyet makamını Arş'ta kurandır. Dolayısıyla tek hakim güç olarak ne Dünyada, ne hesap gününde Allah'tan başka ne bir veli /dost ve ne de bir şefaatçi /günahları affedici gücü düşünmeyin. Bu gerçeği göz önünde bulundurup ders almak üzere bir düşünseniz.

**Gökleri ve yeryüzü toplam 6 aşamada, yeryüzünün insanlara uygun canlı ve cansızlarla donatılması ise aynı anda olan 4 aşamada yaratılıp düzenlenmiştir. Bu konuya A'raf-54 ve Fussilet-9, 11 nci ayetlerde değinilmiştir.*

**Burada açıkça Allah'ın dışında hiç kimsenin doğrudan şefaatçi olmayacağı vurgulanmıştır.*

5. Gökten yere kadar bütün işleri organize eden Allah'tır. Ayrıca sizin zaman hesabınızla bin yıla eşit bir zaman dönemi sonunda görevliler tarafından bütün sonuçlar O'na sunulur ve gerekli düzenlemeler de yapılır.

**Kadr-4 ncü ayette Melekler ve Ruh'un sabaha kadar Dünya'ya nimetler dağıttıkları, her bin yılda Dünyanın durum değerlendirmesi işleminin yapıldığı, ayrıca Hac-47 nci ayette de açıklanmıştır. Yine Mearic-4 ncü ayette belirtildiği gibi, elli bin yılda da yine Melekler ve Ruh'un çıkıp bilgi ve hesap vermekte oldukları bildirilmektedir. Acaba her bin yılda ara durum değerlendirmesi yapılırken, ara kıyamlarla ilahi bilgilerde de kısmen açıklamalar yapılıp insanlar bilgilendirilmekte mi? Elli bin yılda ise Dünya öğrencisi olan bütün Ruhlar /insler ve rehber (saik) Melek ve yardımcıları hep birlikte, yine ara bir hesaplaşmanın yapılması ve bütün ilahi gerçeklerin açıklanması için mahşerde mi toplanmaktadır? Bu sırada da Dünyanın ara jeolojik kıyameti dediğimiz yeryüzünün, yani Dünya okul binasının yıkılıp yeniden yapılanması da mı gerçekleşmektedir?*

**Bu sorulara yönelik düşüncem şudur; Diyorum ki bin yılda ara kıyamlar /uyanışlar, elli bin yılda da Dünya'nın genel ara jeolojik kıyameti olmaktadır. Buna göre, Kaf-14 ncü ayette, hak eden toplumların yok edilmesinden bahsedilmesi birer ara kıyamet, genel Dünya tufanı gibi büyük doğal afetlerle insan neslinin çok azı hariç hemen hemen tamamının yok edilmesi de yine Dünya ile sınırlı bir ara kıyamet olmaktadır. Son kıyamet ise Evren'in kıyametidir. Dünya kıyametinde Dünyanın kara ve denizleri yıkılıp yeryüzü yeniden yapılanmaktadır. Adem neslinden önceleri, yok edilen insanların yerine, öldürülmeyen az sayıdaki insanlar halife bırakılarak sıfır gelişmişlik ve sıfır teknoloji ile ve ilkel düzeyden başlamak üzere yeni insan nesli şeklinde, yeni bir yaşam süreci başlatılmış ve bu durum döngüler şeklinde olmak üzere, bu insan neslinin alt Cennet düzeyine kadar yükselmesi ile devam etmiştir. İşte ilkel düzeyden gelişen bu insan modelinin Ruh kısmına önce Allah'ı tek ilah kabul etme, Evren Bilgisi ve Nefsler yüklenmiş, Cennet adayı olmak üzere ve Adem ismi verilerek Melek'lerin yardımı için bir nevi görücüye çıkarılmıştır. İblis itiraz edince de yine Ruh kısmına bu defa Şeytan'ı düşman tanıma şartı da eklenerek alt Cennet'e ve meyve yememe sınavı için yerleştirilmiştir. Nefs ve şeytanı düşman görme sınavını geçemeyince de proje, gelişmiş alt Cennet ortamından, kendisinden önceki ilkel insan neslinin kan dökücü ortamı olan Dünya'ya geri gönderilmek üzere değiştirilmiştir. Bu defa Adem ve neslinin Ruh kısmına da 4 konuya ek olarak Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler, İslâm'ı tek din ve insanları tek nesil olmak üzere toplam 7 konuda anlaşma yapılmış ve Dünya yaşamında uyacaklarına dair söz alınmıştır. Adem nesli olarak bizim Dünya öğrencisi Ruh'lar olarak sınavlarımız bunlar olmakta ve başarmamız Melek olmamızı sağlayacaktır. Tabi gerçeği Allah bilir. A'raf-20 nci ayetin dipnotunda belirtmiş olduğum aynı konu ile ilgili açıklamalarımı, bilgi pekişmesi yönünden burada da tekrarlamış bulunmaktayım.*

6. İşte Allah görüneni de, görünmeyeni /gaybı da bilen, üstün /Aziz ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olandır.

7. Ey insanlarl Şunu bilin ki Allah, yarattığı her şeyi en mükemmel şekilde yaratandır. İnsanın yaratılışına toprak ve su karışımı olan çamur ile başlar, 8. İlk taslağı tamamladıktan sonra sizin kokuşmuş sıvı olarak gördüğünüz bir şekilde devam ettirir. 9. Bu sıvıdan onu biçimlendirir ve sonra onun için yarattığı tertemiz ruhundan üfleyip bilinçli bir canlılık verir, böylece verdiği işiten kulaklar, gören gözler ve işleyen beyin ile onu en mükemmel hale getirir. Bu nimetlerine rağmen siz halâ çok az teşekkür ediyorsunuz /çok az şükrediyorsunuz.

**Kur'an'da farklı yerlerde geçen toprak ifadesi, doğadaki canlı ve cansız her şeyin olduğu gibi Beşer'i oluşturacak sperm ve yumurta dediğimiz tohumların da ana maddesidir ve aynı kimyasal yapıdadır diye düşünüyorum. İnsanı oluşturacak tohumlar olan sperm ve yumurta ile, bunların birleşmesi ile oluşan embriyo hücresi, her zaman sıvı ortam içindedirler. Örneğin: Erkekte Spermler semen sıvısı içindedir. Kadında yumurta hücresi follikül sıvısı denilen bir sıvı içindedir. Bunların birleşmesi ile oluşan embriyon (erken gebelik ürünü), ana rahmi içinde, başlangıçta bir taslak yapı iken, gelişme aşamalarında bu taslaktan biçimlenme oluşmaya başlar. Ve gelişen yaratık, ana rahmi içindeki sıvı ortam içinde büyümesini tamamlar. Allah'ın en mükemmel yarattıklarından olan insan, bu son biçimlenme şekli ile Dünyaya gelir. İçinde gelişmesini sürdürdüğü ve gebelikte su kesesi olarak adlandırılan sıvı ortam, pek çok özellikleri yanında, kendisine has bir kokusu olan bir yapıdır. Sonra da Allah, toprak ve su karışımından oluşturulduğu ifade edilen ve sanki bir elbise gibi İns'e /öğrenci Ruh'a giydirilerek mükemmel bir şekilde yarattığı insan vücuduna, tertemiz ruhundan üfleyip /hava almasını sağlayıp ona bilinçli bir canlılık verir.*

**Ahkaf-26 ncı ayette belirtildiği gibi Allah, bizden görme, işitme ve akıl üçlüsüne dayanarak karar vermemizi istemektedir ve buradaki ayette de bu üçlü yine birlikte kullanılmıştır.*

10. Üstelik bir de, "Biz toprağa karışıp kaybolduktan sonra, yeniden mi yaratılacağız?" diye tekrar dirilme gerçeğini reddedip duruyorsunuz. Gerçek şu ki böyle davrananlar, hesap vermek üzere Rablerinin huzuruna çıkmayı da reddederek küfre sapmaktadırlar.

11. Ya Muhammed! Onlara, "Görevli ölüm Meleği, belirlenen zamanda canınızı alacak ve sonra mutlaka hesap vermek ve gerçekleri görmek üzere Rabbinizin huzuruna döndürüleceksiniz" diyerek ikaz et. 12. Böylesi suçluların hesap günü mahşerde Rablerinin huzurunda başlarını öne eğmiş durumda iken ve "Ey Rabbimiz, Dünyada iken inkâr etmiş olduğumuz gerçekleri gördük ve işittik. Bizi tekrar Dünyaya döndür de, salih /olumlu ameller gerçekleştirenlerden olalım. Çünkü şimdi bu gerçekler konusunda kesin olarak inanmış olduk" derlerken telaş ve pişmanlıklarını bir görsen.

**Demek ki böyle bir uygulama oluyor ve bu uygulamayı Cehennemdeki İns'ler /Ruh'lar biliyorlar ki, bilerek böyle bir temenni ve istekte bulunacaklar. Ancak suçları çok ağır olduğundan ve henüz cezalarını çekmedikleri için bu istekleri yerine getirilmeyecektir diye düşünüyorum. Aynı temenni ayrıca Fecr-24, A'raf-53,* Fatır-37, Şuara-102, En'am-27-28, Zümer-58, Mü'min-11, İbrahim-44 , Müminun-99-100, Secde-27 nci ayetlerde de yapılmıştır.

13. Biz isteseydik herkesi, gerçeklerin bilgisine yönlendirirdik. Ama biz, nefsleri taşıyan insanı özgür iradeli kıldık ki, Benim "Cin'lerin ve İn-s'lerin /öğrenci Ruh'ların suç işleyecek olanları ile Cehennemi dolduracağıma" dair sözümün gerçek olduğu ortaya çıksın.

**İnsanların hepsi doğruya yönlenmiş olarak yaratılsaydı, Melek olma eğitimine ve sınavlara gerek kalmazdı. Halbuki istenen ve Adem ile başlatılan yaratılış projesinin amacı, herkes kendi becerisi ile bunu kazansın diyedir.*

14. Hesap günü huzurumuzda toplanılacağım red etmiş olanlara o gün, "Böyle bir anın olacağını kabul etmeyip suçlu durumuna düşmenin sonucunu şimdi tadın bakalım! Biz de size burada değer vermeyecek ve şimdi olumsuz amellerinizin bir sonucu olarak ebedi azabı tadıp durun" diyeceğiz.

15. Allah'a gerçekten iman etmiş olanlar, ayetlerimiz kendilerine tebliğ edildiği zaman saygıyla karşılarlar /içtenlikle kabul ederler ve büyüklük taslamadan Rablerini anarak yüceltirler. 16. Geceleri yataklarından kalkıp korku ve umutla rablerine dua ederler ve kendilerine verdiğimiz nimetlerden muhtaç olanlara pay ayırırlar /infak ederler. 17. Ve bunların yaptıklarının karşılığı olarak gerek Dünyada ve gerekse Ahrette ne

fibi olumluluklarla karşılaşacaklarını hiçbir nefs bilemez. 18. Mümin ir kimse ile yoldan çıkmış ve gerçekleri red etmiş olan, hiç bir olur mu? Bunlar elbette aynı derecede değerlendirilmezler.

**Allah'ı anmanın anlamı için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

19. İman edip, salih ameller gerçekleştirenler için, yaptıklarının bir karşılığı olarak, rahat edecekleri yer Meva cennetleri olacaktır.

20. Gerçekleri red etmiş olanların /fasıkların barınakları ise ateş olacaktır. Oradan her çıkmak istediklerinde olumsuzlukları hatırlatılarak tekrar oraya geri gönderilirler. Ve kendilerine, "Dünya'da iken red etmiş olduğunuz Cehennem ateşinin azabını tadın" denir.

*Pişmanlıklar, vicdan azapları ve sıkıntılar "Ateş" kelimesi ile sembolize edilmiştir.

21. Gerçekleri red etmiş olanlara belki doğru yola yönelip red edişlerinden dönerler diye, büyük azap olan Cehennem azabından önce, Dünyada da azabın bir kısmını tattırırız.

22. Rabbinin ayetleri tebliğ edildiğinde, onları red edip sırtını dönenden daha zalim /nankör kim olabilir? Biz, suçlu duruma düşmüş olanlara /mücrimlere yaptıklarının karşılığını mutlaka vereceğiz.

*Çünkü yapılan her olumlu veya olumsuz amel, ilahi idare merkezine gönderilen bir istek mektubu veya atılan bir Bumerang gibidir. Örneğin zulmeden, yaptığı ve sözde kazanmış olduğu zulüm ile zulmedilir

23. Ya Muhammedl Hiç kuşkun olmasın ki, Sana indirdiğimiz mesajların aynısını, yine kitap olarak Musa'ya da vermiştik ve o kitabı /Tevrat'ı, İsrailoğulları için bir yol gösterici /hidayete yönlendirici yapmıştık. 24. İsrailoğulları'ndan, içtenlikle sabreden, çaba harcayan ve ayetlerimize kesin olarak inananları, mesajlarımız doğrultusunda yol gösterici önderler kılmıştık. 25. Buna rağmen ayrılığa düştükleri konuları Senin Rabbin, diriliş günü onlara hem açıklayacak, hem de durumlarına göre değerlendirme yapacaktır. 26. Kendilerinden önce yok etmiş olduğumuz nice nesillerin yıkılmış barınakları üzerinde dolaşan insanların, bu işaretlerden dersler çıkarıp doğru yola yönlenmeleri beklenirken, ne yazık ki bunları fark edemiyorlar.

27. Kupkuru toprağı yağmurla sulayarak, kendilerinin ve hayvanlarının yedikleri ürünleri yarattığımızı da mı görmüyorlar? Bu bitkiler gibi onları da tekrar dirilteceğimizi halâ mı kavrayamıyorlar? Keşke görüp kavrasalarl 28. Üstelik bu insanlar, "Sözlerin doğru ise, tüm gerçeklerin ortaya çıkacağı kıyamet ne zaman gerçekleşecek" diye alay edip meydan da okuyorlar.

Burada da yağmur ile topraktan bitki çıkarma ve insanın tekrar diriltilişine birlikte değinilmektedir. Bitkinin tohumu toprakta gizli halde bulunuyor ve her ilkbahar da tekrar tekrar ve her defasında farklı dallar ve yapraklarla, sanki yeni elbise ile yaşama yeniden başlıyor. Dünya öğrencisi olan İns'in /Ruh'un da aynı şekilde bir tohum olarak ve eğitim ile gelişerek Dünya okulundan mezun olmayı başarmak üzere gönderildiğini ve bu gönderilişin de farklı elbiseler olan farklı vücutlarla ve bitkiler gibi tekrar tekrar olduğunu düşünüyorum. Bu konu, ayrıca-Kaf-11, A'raf-57, Fatır-9, Nahl-65, Nuh-17 ve Müminun-79 ncu ayetlerde de belirtilmiştir. Gerçeği ancak Allah bilir.

29. Ya Muhammedl Onlara, "O anın gerçekleştiği gün, mesajlarımızı red edip küfre sapmış olanların gerçekleri görüp inanmaları, artık onlara hiç bir yarar sağlamayacak ve kendilerine başka bir şans tanınmayacak ve sözleri de önemsenmeyecektir" açıklamasını yap. 30. Sen, sakın onlarla uğraşma, onlardan uzak dur, kendine de dert yapma ve onlar gibi Sen de hesap gününü bekle.

*Tekrar bir Dünya yaşamı, olumsuz puanları aşırı olarak Cehennem'de olanlara demek ki tanınmayacaktır. Puanları uygun olanlara ise tanınacak demektir. *Peygamberlerin de mahşerde hesaba çekilecekleri Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6-7, Maide-109-118 ve Zümer-30 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

76. TUR (52)

(Sina yarımadasının güneyindeki Tur-i Sina dağı)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Tur Dağı'na. 2. Aslı Bizde saklı ve korunmuş olan ve 3. Vahiy halinde levhalara yazdırılıp gönderilen kitaba, 4. İmar edilen eve /Kâbe'ye.5. Yükseltilmiş gök kubbeye ve 6. Suları kabaran denize yemin olsun ki, 7. Rabbinin azabı kesinlikle gerçekleşecektir ve 8. O'nu hiçbir güç engelleyemeyecektir.

Demek ki Hz. Muhammed okur-yazardı.

9. O gün gök sallanıp karışacak, 10. Dağlar yerinden oynayıp duracak.

11. O gün, gerçekleri ret etmiş olanların vay halinel 12. Çünkü onlar, büyük bir aldanış içinde oyalanıp durmaktadırlar.

13. O gün, Cehennem ateşine atılacaklar ve kendilerine; 14. "İşte, reddetmiş olduğunuz ve beklemediğiniz ateş budur". 15. "Daha önce görmediğiniz için, buna da herhalde bir büyüdür /sihirdir demeyeceksiniz". 16. "İster sabredin, ister sabretmeyin sizin için hiçbir şey değişmeyecek ve ateşte kalmaya devam edeceksiniz. Çünkü siz yaptığınızın /amellerinizin karşılığını görmektesiniz" denilecek.

17. İman ve takva sahipleri ise Cennetlerde ve nimetler içinde olup, 18. Rablerinin kendilerine vereceği bu nimetlerden de mutlu olacaklardır. Çünkü iman

etmiş ve salih /olumlu ameller gerçekleştirmiş olmalarının karşılığı olarak Rableri, onları Cehennem azabından uzak tutacaktır. 19-20. Rableri onlara, "Olumlu amellerinize karşılık olmak üzere sıra sıra dizilmiş lüks koltuklara kurulmuş ve yine amellerinin karşılığı olarak onlarla aynı yerde olmaya hak kazanmış iri gözlü /mutlu eşlerle eşleştirilmiş /bir araya getirilmiş olarak afiyetle yiyin için" diyecektir.

**Cennet'te cinsiyet olmadığından, iri gözlü eşler de cinsiyetsiz demektir. Bu nedenle de Cennet'teki birlikteliğe "Zevvecna - Eşleştirme" denmekte, Dünya'daki birliktelik cinsiyete dayandığı için "Nekahna - Evlendirme" ve bu eşlerin her birine de "Zevc" ifadesi kullanılmaktadır.*

21. Bu aşamada onların zürriyetlerinden /soy ve sülalelerinden olup, onlar gibi tekâmül ederek Cennet'i hak etmiş olanları da kendileriyle buluşturacağız. Yaptıklarından da hiçbir şeyi eksiltmeyeceğiz. Çünkü herkes kendi kazanmış olduğunun karşılığını görecektir. 22. Onlara da canlarının istediği meyve ve etten /besinden her ne arzu ederlerse bol bol vereceğiz.

**Cinsiyet belirtmeksizin, herkesin amellerine göre değerlendirileceği açıkça belirtilmiştir. Çünkü Kur'an'da kadınların aybaşı kanamaları günlerinde, sadece cinsi münasebette bulunmamaları tavsiye edildiği halde, maalesef oruç, Hac ve Namaz, ek haramlaştırma olarak yasaklanmaktadır.*

**Yine son 2 ayetten de anlaşılacağı gibi, Cennet'te akraba veya değil, aynı tekâmül düzeyinde olanlarla birlikte olunacaktır. Aynı konu İnşikak-9 ncu ayette de vurgulanmıştır. Dolayısıyla da, sevdiklerimizle birlikte olmak şansını yakalamak ümidiyle, onların da bizim gibi aynı tekâmül yolunda olmalarını desteklememiz gerekmektedir diye düşünüyorum.*

23. Onlar, birbirleri ile kadeh tokuşturacaklar. Fakat ondan sarhoş olup saçmalama veya suç işleyip günaha girme olmayacaktır. 24. Çevrelerinde de özel olarak kendilerine hizmet eden, art niyetsiz güvenilir genç ve tertemiz hizmetliler olacaktır. 25. Ve sohbetlerinde birbirlerine dünyadaki anılarından bahsedecekler ve; 26. "Daha önce biz aile çevremiz içinde müşfik /şefkatli bir davranış içindeydik". 27. "Ve Allah'ın bizden beklediklerini yerine getiremezsek olacak azaplardan çekinirdik". 28. "Sadece Allah'a dua eder ve sadece O'nun yardımını isterdik. Düşündüklerimiz doğruymuş ve şimdi de görüyoruz ki, gerçekten cömertçe iyilik eden /Berru ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olan sadece O'dur" diye itiraflarda bulunacaklar.

**Yirmi dördüncü ayette geçen ve "Gılman" diye tanımlanan, Cennet'te artık cinsiyetsiz olan Ruh'lara hizmet eden ve yine cinsiyetsiz olan görevli hizmetliler olmaktadır.*

**Yirmi altıncı ayette olduğu gibi Müminun-57 nci ayette de, insanın merhamet-liliği için "müşfik" kelimesi, Allah'ın merhamet özelliği için "Rahim" kelimesi kullanılmaktadır.*

29. Ya Muhammedl Sen de bu gerçekleri insanlara tebliğ et ve şunu herkes bilsin ki, Rabbinin Sana olan destekleri, peygamberlik ve indirdiği Kur'an nedeniyle olup, Sen ne bir kâhinsin, ne de delisin. 30. Seni red etmekte olanlar, "Muhammed sadece bir şairdir, kendini güvende görüyor ama yakında başına bir felaketin geleceğini göreceğiz" diyenlere de, 31. "Olacakları bekleyin, Ben de sizinle birlikte beklemekteyim" de.

32. Onların bir kısmına, bu ileri sürdükleri hayalleri söyletiyoruz ve bazıları da iyice azmış durumdadırlar. 33. Bazıları da "Kur'an'ı Muhammed kendisi uydurdu" diyorlar? Hayır, aslında onlar, daha önce onlara indirmiş olduğumuz kitaplarında olan gerçeği bildikleri halde inanmamakta ısrar ediyorlar.

** Hz. Muhammed'in, peygamber olarak geleceği Tevrat ve İncil'de bildirilmiştir.*

34. Onlar eğer sözlerinin eri iseler, bu Kur'an benzeri bir söz /hadis getirsinler bakalım.

**Bu ifade ile, Kur'an'a alternatif olmasın diye Hz. Muhammed'e atfedilen sözün kaydedilmesi yasaklanmış olmakta ve ancak Kur'an'a uygun ve ayetlerin açıklamalarına yönelik, ancak dinî bir kural koymayan sözlere olur verilmiş olmaktadır.*

35-36. Ya Muhammedl Bildirdiklerini red etmekte olanlara şunları sor: "Yoktan mı yaratıldılar? Gökleri ve yeri onlar mı yarattılar?". Doğrusu onlar, hiçbir konuda kesin bir bilgiye sahip değiller. 37. Yine onlara şunları da sor; "Rabbinin güç ve imkânları onların yanında mıdır? Ya da güç ve yönetim sahibi onlar mı?". 38. "Üzerine çıkıp, ilahi gerçekleri /bilgileri dinledikleri bir merdivenleri mi var?". Varsa öyle bir şey, o zaman dinleyenlerden biri, öğrendikleri hakkında açık bir kanıt getirsin de görelim.

**Demek ki ilahi bilgiler gökyüzünün dışından dünyaya geliyor ve yine kaydedilecek veya dinlenecek özellikte birer enerjidirler. Demek ki, bir şekilde gökyüzüne çıkmak*

mümkünmüş.

39. Ayrıca "Kızlar Allah'a, oğullar kendilerine mi?". 40. "Uyarman karşılığında Sen onlardan bir ücret istiyorsun da, onlar ağır bir borç altında mı kalıyorlar? 41. "Gaybın /bilinmeyenlerin bilgisine sahipler de, ona göre mi hüküm verecekler?". 42. "Seni engellemek için bir suikast /tuzak mı kurmak istiyorlar?" diye sor. Ya Muhammedl Şunu bil ki, asıl tuzağa düşecek olanlar kesinlikle kendileri olacaklardır.

43. "Allah'tan başka ilahları mı var?". Halbuki Allah, onların şirk koştuklarından yücedir ve yakıştırmalarından da oldukça uzaktır.

44. Gerçekte, öyleleri o kadar cahildirler ki, gökten bir parçanın düştüğünü görseler, "Bulut kümesidirl" derler. Çünkü gök hakkındaki bilgileri sadece görebildikleri bulut ile sınırlıdır.

**Ayette, gerçek iman ve takva sahibi olmayanların, hiçbir şeyin özüne inemedikleri ve her şeyi şekilsel yönden değerlendirip eksik bir bilgiye ulaşabildikleri vurgulanmıştır. Dolayısıyla burada (tavsiye özellikli) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Uzayı araştırın ve bilim ile uğraşın" olmaktadır.*

45. Ya Muhammedl Allah ile yaptıkları anlaşmaya sadık kalmamaları ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan amelleri nedeniyle uğrayacakları felaket günlerine kavuşuncaya kadar, Sen onları kendi hallerine bırak. 46. O kıyamet günü, Seni red etme ve engellemeye yönelik olan planları, kendilerine hiçbir yarar sağlamayacak ve uğrayacakları azaptan kurtulma çabalarında herhangi bir yardım da görmeyecekler.

47. Red etmeleri yanında, Allah'a şirk koşan ve riyaya batmış olanlar için Ahret azabı dışında, Dünyada da bir ceza vardır, fakat çokları bunun nedeninin tam farkında olamazlar.

**Azabın bir kısmının dünyada, esasının ise ahrette verileceği ayrıca Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-15 ve Secde-21 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

48. Ya Muhammedl Rabbinin hesap günü olan ceza veya ödüllendirme hükmü gerçekleşinceye kadar sabret ve mücadelene devam et. Şunu bil ki, bu arada Sen Bizim gözetimimiz ve korumamız altındasın. 49. Ancak her girişiminde ve gecenin bir bölümü ile yıldızlar kaybolurken sabahleyin, Rabbini överek yücelt /O'nu mutlaka tespih et.

**Ayete göre Peygamberler özel korunduklarına göre, sonra gelen görevliler de Kur'an'a yönelik tebliğlerini yapmak üzere yine korunmaktadırlar diyebiliriz. *Burada da özellikle güneşin olmadığı saatlerde Allah'ı anma ve tespih etmenin uygunluğu vurgulanmaktadır. Aynı vurgu Müzzemmil 1-8-20, Kaf-39-40, Furkan-47-64, Neml-86, Kasas-73, Isra-78, Yunus-67, Hud-114, Mümin-61, Tur-49, Rum-17-23, İnsan-25-26, ve Nur-58 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

77. MÜLK VEYA TEBAREKE (67)

(Mal ve yönetim)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Her şeyin sahibi ve yöneticisi olan Allah, yüceler yücesidir ve O, her şeye gücü yetendir /Kadir'dir.

2. Allah, sizlerden hanginizin salih ameller gerçekleştireceğini sınayarak açığa çıkarıp, yaptıklarınızın karşılığını vermek için, ölümü ve hayatı /yaşamı yarattı. Bunu organize eden Allah üstündür/Aziz'dir, bağışlayandır /Gafur'dur.

** Demek ki sınavlarla belirleme, sadece Müslüman ve imanlı oluşa göre değil, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek dediğimiz Muhsin ve Mümin oluşa ve sonuçta Makbul /Kâmil İnsan oluşa göre yapılmaktadır. Bu seçimin hakça yapılabilmesi için de ölüm ve yaşamlı bir Dünya yaratılmıştır. Dikkat edilirse ayette önce ölüm, sonra yaşam ifadeleri yer almakta olup, demek ki önce yaratılma gerçekleşmekte, bunu ölüm izlemekte ve ölümden sonra da yaşam gerçekleştirilmektedir.*

3. Gökleri bir düzen içinde yedi kat /tabaka olarak yaratan Allah'tır. Ey insanlarl Rahman olan Allah'ın bu yaratışında herhangi bir uyumsuzluk göremezsiniz. Bakışlarınızı göğe doğru çevirip de bakın; onda herhangi bir çatlak görebiliyor musunuz? 4. Sonra en ufak bir çatlak görebilmek için, tekrar tekrar bakın. Gözleriniz aradıkları çatlaklığı bulamadan, bezgin bir şekilde önünüze dönecektir.

**Dünya atmosferi, 7 kat olan gökyüzünün ilk katıdır ve bu da kendi içinde 7 kattır.*

5. Yemin olsun kil Biz Dünyanın bulunduğu göğü yıldızlarla /gök cisimleri süsledik ve o yıldızların ışıklarını da insanlarla olan iletişimimizi duymak için yeltenen şeytanları kovucu olarak düzenledik. Israr edenleri kovmak üzere de silah olarak alevli ateş azabını hazırladık.

**Yıldızlar, Dünya ve atmosferinin bulunduğu ilk gök katlarındadır ve demek ki bu kat ilk gök olmaktadır. Yıldızlar, Dünyayı ve dolayısıyla da insanları, bilmediğimiz bir şekilde şeytan adı verilen olumsuz varlıklardan da korumaktadırlar. Ve bu koruma işinin, yıldızların bizzat kendi yapı özelliklerinden mi, yoksa orada yaşayan bilmediğimiz varlıklar tarafından mı sağlandığını bilmiyoruz. Aynı konu ayrıca Saffat-6-10 ncu ayetlerde de belirtilmiş ve orada yıldızlar ve gezegenler için "Kevakib" kelimesi kullanılmaktadır.*

6. Rabbin düzeninin olağan üstülüğüne karşı çıkıp, gerçekleri inkâr edenlere, ayrıca Cehennem cezası da olacaktır. Orası ne kötü bir yerdir bir bilseniz!

7. İnkârcı ve şirk koşanlar oraya atıldıkları zaman, Cehennem ateşinin çıkardığı uğultusunu ve öfkesinden neredeyse patlayacak olan sesini işitecekler. 8. Her ne zaman içine günahkâr bir grup atılmak üzere geldiğinde, Cehennemin görevlileri, "Size Dünyada iken bir uyarıcı gelmedi mi?" diye soracaklar.

9. Onlar da, "Evet, bize uyarıcı elçiler gelmişti, ama biz onları yalanlamış ve "Allah hiçbir şey indirmemiştir. Siz tümüyle sapıtmışsınız" diyerek tebliğlerini kabul etmemiştik. 10. Eğer o uyarıcıları dinleseydik veya aklımızı kullanmış olsaydık, şimdi şu yakıcı ateşe atılmakta olan grubun içinde olmayacaktık" diye cevap verecekler ve 11. Pişmanlıkları içinde suçlarını işte böyle itiraf edeceklerdir. Ancak iş işten geçmiş olacağı için de nimet ve güzelliklerden uzak kalacaklardır.

12. Buna karşılık, görmedikleri halde ve onlar için gayb /bilinmez olan Rablerinin mesajlarına uyan ve O'na inanıp bildirdiklerine uyamamaktan korkanlar için ise, hatalarından bağışlanma ve karşılık olarak da büyük bir ödül olacaktır.

13. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki, sizler duygularınızı veya herhangi bir sözünüzü gizleseniz de, açıklasanız da hiç fark etmez. Çünkü Allah, sizin gönlünüzdeki gizli düşüncelerinizi de çok iyi bilendir. 14. Hiç, yaratan yarattığının her şeyini bilmez mi? Allah, en ince ayrıntıları gören, bilen ve her şeyden haberdar olandır /Latif ve Habir'dir.

**Gizli düşüncelerimiz bilinir, çünkü ilahi sistemle haberleşme sözlerle değil, düşünce enerjimizledir.*

15. O Allah ki, Dünya'yı sizin yaşam koşullarınıza uygun şekilde oluşturdu. Yeryüzünde dolaşın, araştırın ve Allah'ın sizin için yarattığı rızkları bulup, üretip yiyin. Ancak unutmayın ki, hesap vermek için dönüşünüz mahşerde Allah'ın huzuruna olacaktır.

16. Ey inkârcı şirk koşucular! Yoksa siz, aniden yer sallanmaya başlayınca, yerin dibine batmayacağınıza dair, gökte olduğuna inandığınız ilahınızdan güvence mi aldınız? 17. Aynı şekilde, gökte olduğuna inandığınızın, size olacak bir uyarımın nasıl olduğunu göstermek üzere taş yağdıracak bir fırtına göndermeyeceğime dair bir güvencesi mi var?

**Demek ki, eski nesillerden beri bir ilahın ve dolayısıyla da Allah'ın gökyüzünde olduğu inancı bulunmaktadır.*

18. Gerçek şu ki, şirk koşan ve bildirdiklerimi inkâr edenler, şimdi olduğu gibi, önceleri de, peygamberlerle gönderdiğim mesajlarımı red etmişlerdi. Fakat onlar, bu kabul etmeyişlerinin karşılığının ne olduğunu gördüler?

19. Şirk koşan, riyakâr ve inkârcılar, havada düzenli sıralar halinde ve kanatlarını çırparak uçan kuşlara, düşünerek bir bakınlar. O kuşları havada Rahman olan Allah'tan başkası tutmuyor ve O'nun koyduğu prensipler bunu sağlıyor. Ve şüpheniz olmasın ki O, her şeyi izleyip düzenleyendir.

20. Ya Muhammed! Onlara şu soruları sor; "Rahman olan Allah'ın dışında, tehlikelere karşı size yardım edecek güçleriniz nerede, hadi gösterin". Şirke saparak küfre batmış olanlar, gururlarına kapılmış ve üyük bir aldanma içindedirler. 21. "Ayrıca Allah, size verdiği rızkı kesse, size kim rızk verecek?". Bu gerçeklere rağmen onlar, kör bir inat ve nefret içinde yanlışlıklarına halâ devam ediyorlar.

22. Yine onlara şunu da sor; "Varılacak yere giderken, etrafına tam bakamayıp, cahilce ve bilgisizce yüzüstü sürünen gibi giden mi, yoksa bilinçli ve doğru yolu /sıratın müstakiymi seçmiş olarak ve dimdik vaziyette yürüyen mi daha çabuk hedefe varır?". Keşke bunları düşünebilseler.

23. Ya Muhammed! Şirk koşan inkârcılara şunları da söyle: "Sizi yaratan, size işitme, görme duyuları, düşünmek ve duygusallıklar için gönül yapısı ile beyinler de veren Allah'tır. Buna rağmen ne kadar da az teşekkür ediyorsunuz! Minnet /vefa

duygularınız ne kadar da azl"

24. Yine, "Sizi yaratıp yeryüzünde bitkiler gibi çoğaltıp eken /yayan Allah'tır. Sonra O'nun huzurunda toplanacak ve amellerinizden hesaba çekileceksiniz" diye de uyar.

**İnsanların Dünyaya bitkiler gibi dağıtılıp yerleştirildikleri Müminun-79, bitkiler gibi de tekrar tekrar diriltildikleri Secde-27 nci ayette belirtilmiştir.*

25. Bu uyarıların karşısında ise onlar; "Ya Muhammedl Bizi korkuttuğun azap ve bu sözlerin doğru ise, kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini söyle de görelim ve inanalım" diyerek karşı çıkacaklar.

26. Ya Muhammedl Sen de onlara; "İstediğiniz kıyametin bilgisi sadece Allah'a aittir. Ben sadece Allah'ın bana bildirdikleriyle ve anlayacağınız şekilde ve sözlerle sizi uyaran biriyim" diyerek durumunu açıkla. 27. Şunu da iyice bil ki, vakti gelip kıyamet gerçekleştiğinde ve gerçekler ortaya çıktığında, suratları şaşkınlık ve korkulu pişmanlıktan simsiyah olacak ve onlara "İşte alay edip küçümsediğiniz ve isteyip durduğunuz şey budur" denilecek.

28. Sen yine onlara de ki: "Allah, o kıyamet sırasında bizi isterse helâk eder, isterse de rahmet edip kurtarır. Peki siz inkârcıları ise acı azaptan kim kurtarabilecek?". 29. "Şüpheniz olmasın ki, Rahman ve tek ilah olan O'dur ve biz yalnız O'na iman ediyor ve yalnız O'na güveniyoruz /tevekkül ediyoruz. Kimin gerçekten tam bir aldanış /hüsran /dalalet içinde olduğunu zamanı gelince mutlaka öğreneceksiniz".

30. Yine onlara; "Bir sabah kalktığınızda size hayat /canlılık veren sularınızın çekiliverdiğini görseniz, tertemiz fışkırıp akan suları size tekrar kim getirebilir ki?" diyerek düşünmelerini de iste.

78. HAKKA (69)

(Gerçeklerin galip gelişi)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Gerçekleşecek olanı /hesap verme gününü, 2. Nedir o gerçekleşecek olan hesap günü? 3. O gerçekleşecek olan hesap gününün mahiyetini sizler idrak edemez ve canlandıramazsınız.

4. Bir zamanlar Semud ve Ad kavimleri kıyameti ve mahşerde toplanıp hesap verileceği günü red edip durmuşlardı. 5. Bu inkârları ve şirk koşmalarının karşılığı olarak çok şiddetli bir deprem ile Semud kavmi yok edildi.

6. Aynı gerekçelerle Ad kavmi de çok şiddetli bir kasırga ile yok edildi.

7. Biz o kasırgayı, yedi gece ve sekiz gün boyunca devam ettirmiş ve Ad kavmi, içi çürüyüp küfleşmiş hurma gövdeleri gibi yere yıkılıp helâk olmuşlardı. 8. Ya Muhammedl Şimdi o kavimlerden arkada kalan bir iz görebiliyor musun?

9. O kavimler gibi Firavun, ondan öncekiler ve alt-üst olmuş kentlerde oturmuş olanlar da aynı hatayı işlemişlerdi. 10. Rablerinin elçilerinin bildirdiklerini red etmeleri ve şirk koşmalarının karşılığı olarak Allah, onları şiddetli birer afet ile yakalayıp helâk etmişti.

11. Ey kitap sahipleri (Şirk koşmadan Tevrat, İncil ve Kur'an'a iman edenler)! Tufanda atalarınızı (Nuh ve kavminden iman etmiş olanları), akıp giden gemi üzerinde biz taşıyıp, kurtarmıştık ki o, düşünüp ibret alacağınız bir ders olsun ve bu öyküyü dinleyen kulakların sahipleri doğruyu bulmada yararlansın diye.

**Aynı konu ayrıca İsra-3 ncü ayet ve dipnotunda da açıklanmıştır.*

13. Çünkü boruya bir kez üfürülecek, 14. Ve ver ile dağlar kaldırılıp, birbirine çarpılıp paramparça edilecek, 15. Ve olacağı zaman bilgisi, sadece Allah'ta olan kıyamet olayı gerçekleştiğinde iş işten geçmiş olacak.

16. Çünkü o gün gök yarılacak, düzen bozulacak, her şey alt-üst olacaktır. 17. Tüm Melekler Dünyanın bu yıkılışına gözcülük yapacak ve onların üzerinde daha yetkili olan sekiz üst görevli ise, bulundukları idare merkezinden o gün Rabbin izniyle bu eylemin bütün sorumluluğunu üstleneceklerdir.

**Demek ki, görev hiyerarşisi var ve 8 üst görevli varlık, yeryüzü ve gökyüzünün dağıldığı kıyamet olayının organizasyonundan sorumlu olacaklar ve diğer bütün Melekler de bunlar tarafından görevlendirilecekler.*

**Burada anlatılan kıyametin, Dünya'nın yeniden yapılandırılması demek olan sadece Dünya ile sınırlı ara bir kıyamet olduğu anlaşılmaktadır.*

18. Ey insanlarl Siz de o gün hesap için toplanacak ve Dünya yaşamınızla ilgili hiçbir şeyiniz gizli kalmayacaktır.

19. O gün, Dünyada yaptıkları her şeyin en ince ayrıntısına kadar kayda alınmış olduğu kitabı /kayıt materyali, sağ tarafından /sevinç içinde ve onu kutlayarak verilen kişiye "İşte kitabın, okul /işte kasetin izle" denildiğinde o, 20. Zaten ben böyle bir hesaplaşma ile karşılaşacağıma inanıyordum" diyecek.

21-23. Ve artık o kişi, huzur verecek bir Cennet'te olacak ve Dünyadaki olumlu amellerinin karşılığı olmak üzere mutlu bir yaşantıya başlayacaktır. 24. Onlara ayrıca, "Dünyada iken yaptığınız olumluluklara karşılık olarak afiyetle yiyiniz, içiniz" denecektir.

**Buna göre bizler, ahret kaderimizi Dünya amellerimizle belirliyoruz demektir. Diğer bir ifade ile, ahrette biçeceklerimiz, Dünyada ekeceklerimizin ürünleri olacaktır. Dolayısıyla Dünyadaki amellerimiz, ürünlerinin azını Dünyada, çoğunu ise Ahrette alacağımız birer tohum demektir.*

25. O gün, Dünyada işledikleri bütün amellerinin en ince ayrıntısına kadar kayda alınmış olduğu kitap /kayıt materyali küçümsenerek, acınarak ve kuzey /sol taraftan verilenler, "Keşke Dünya amellerimin bu kayıtları bana verilmeseydi". 26. "Ve bu hesaplaşmaya maruz kalmasaydım". 27. "Ölümümle de her şey bitmiş olsaydı". 28. "Yararlanayım diye Dünyada iken bana verilmiş olan servetin de bana hiç faydası yokmuş ve meğerse benim değilmiş". 29. "Otoritem de elimden alınmış ve boşunaymış" diye pişmanlık içinde kıvranıp duracaklar.

30. Cehennem görevlilerine de şöyle emir verilecek, "Onu yakalayıp bağlayın, 31. Cehenneme sokun ve 32. Yetmiş arşın kadar uzunluğunda bir zincirle zincirleyin" denecek. 33. Çünkü o, Yüce Allah'a iman etmiyordu. 34. Muhtaçlara yardıma /infaka yanaşmıyordu. 35. Bu yüzden, buralarda bir acıyanı olmayacak ve 36. Yiyeceği de ğisl denilen tiksindirici bir yiyecek olacaktır. 37. Suçlu bulunacakların bu yiyeceği dışında başka hiçbir yiyeceği de olmayacaktır.

38-39. Ey insanlarl Gördüklerinize ve görmediklerinize /bilmediklerinize yemin olsun ki, 40. Bu Kur 'an, özel olarak seçilmiş /kerem sahibi bir elçi aracılığı ile vahyedilip size bildirilen bir sözdür ve 41-42. Bir şair sözü değildir. Kahin sözü de değildir. Buna rağmen ne kadar az inanıyor ve ne kadar da az düşünüyorsunuzl

43. Şüpheniz olmasın ki o Kuran, tüm âlemlerin Rabbinden indirilmiştir.

44. Eğer Peygamber, Kur'an dışında kendinden bazı sözler söylemiş olsaydı, 45-46. O'nu kesinlikle gücünden ve desteğimizden mahrum bırakır, sonra yaşamına son verirdik. 47. Ve sizden hiç kimse de O'nu koruyamazdı.

**Demek ki, Hz. Muhammed, önce Kur'an'ı tebliğ etmiş, sonra ne söz söylemişse Kur'an'a dayanarak ve mutlaka Kur'an'da bulunan bir ayete göre söylemiştir. Buradaki ayete göre de, Kur'an dışında olan Hz. Muhammed'in sözlerinin, Kur'an gibi değerlendirilmesi yasaklanmış olmaktadır. Dolayısıyla da, Hz. Muhammed'in Kur'an ayetlerinin yorumuna ait görüşlerine önem verilecek ve O'na atfen söylendiği rivayet edilen her sözün /hadisin de Kur'an'a uygunluk filtresinden geçirilmesi, ilgili ayetinin mutlaka bulunması ve ondan sonra kabul edilmesi şarttır. Kur'an dışında söz yasağına ilişkin ikaz ayrıca Bakara-79 ve İsra-73 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Ayrıca Peygambere danışmanın, Kur'an'a danışmak ve ona göre hüküm vermek olduğu Mücadele-13, Nisa-64 ve Maide-48-50 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Dolayısıyla da Peygamberin izinde olan bizlerden de, Kur'an'ı anlatacak olanın ücret almaması yanında, kişileri özgür iradeli, eleştirel akıllı, sorgulayıcı ve ayrıntılara, şekilciliğe, sayılara boğulmuş geleneksel dinden uzaklaştırıcı ve Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine yönlendirici rolü üstlenmesi gerekmektedir.*

48. Şu bir gerçek ki Kur'an, iman eden takva sahipleri için, anlayıp düşünecekleri ve doğru yolu göstermek üzere yararlanacakları bir uyarıcıdır /kılavuzdur.

49. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki Biz, içinizden Ku'ran'ı red edenleri ve inanmayanları çok iyi biliyoruz. 50. Ayrıca Kur'an, Allah'a şirk koşan ve riyakâr davranıp küfre sapmışlar için bir sıkıntı kaynağıdır /kâbustur. 51. Çünkü O'nda, böylelerini yalanlayan gerçek bilgiler bulunmaktadır.

**Kur'an'ın, şirk koşan, bildirilenleri inkâr eden ve riyakâr davranana kâbus olduğu, ayrıca İsra-82 nci ayette de vurgulanmıştır. Daha az da olsa, benzer tedirginlik, imanı içten olmayanda da olur.*

52. Ya Muhammedl Sen, bu gerçeklere sadık kal ve ulu Rabbinin ismini daima an /tespih et.

79. MEARİC (70)

(Yükseliş yollarının sahibi)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ya Muhammedl İman etmeyenlerden biri, bahsedilen kıyametin, hesabın ve sonundaki azabın ne zaman olacağını alaylı bir şekilde Sana sorup duruyor.

2. Hiç şüpheniz olmasın ki, o azap, şirke ve riyaya saparak küfre yönelmişlere, yaptıklarına karşılık olarak gelecek ve onun gelişini kimse engelleyemeyecektir. 3. Çünkü o azap, O'na yaklaştıran yükseliş yollarının /miraçların ve yüce makamların sahibi olan Allah'tan gelecektir.

**Burada.geçen miraçlar, Allah'a yaklaştırıcı aşamalar olan İnsan-ı Kâmil ve Idareci Üst Melekler /görevliler olmayı sağlayacak yöntemler ve geçilecek aşamalar, makamlar demektir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

4. Ve O Allah ki, Meleklerin ve Ruh'un, kendisine Dünya zamanı ile her elli bin yılda bir gün, huzuruna çıktıkları Allah'tır.

**Secde-5 nci ayette, her bin yılda ara değerlendirmelerin yapıldığı belirtildiğine göre, Ruh ve Meleklerin Allah'ın huzurunda toplanıp hesaba çekilmeleri ve Dünyanın jeolojik yeniden yapılanması dediğimiz ara kıyamet olayı da elli bin yılda bir gerçekleştiriliyor demektir. Bu kıyametin de jeolojik yeniden yapılanma kıyameti olduğu Mearic-6, 7, 8, 9 ve 10 ncu ayetlerde belirtilmiştir. İlk düşüncem olarak buradaki Ruh'un, Dünya okulunda eğitim gören Melek adayı öğrenci Ruh, Meleklerin ise bu Ruh'un rehberi olan varlık /Saik Melek ve bunun da yardımcısı olan Melekler olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle de, Ruh tekil, Melekler ise çoğul ifadelerle tanımlanmışlardır diyorum. Ancak ikinci düşüncem, Ruh tek, Dünya öğrencisi Ruh'lar ise bu tek olan Ruh'tan bölünen Ruhçuklar olabileceği yönündedir. Böylece de hesap verecek olan Melekler çoğul, Ruh ise tek olandır. Eskilerin deyimiyle bu Ruh, "Külli Ruh" diye tanımlanmaktadır. Dikkat edilirse burada hesap verecek olan beden olmamaktadır. Ayrıca bu Ruh ile ilgili bilgiler Isra-85, Hicr-29, Nebe-38 ve Mümin-15 nci ayetlerde de bulunmaktadır. Öğrenci Ruh'un /Ins'in Dünya okulundaki eğitim için ve Adem'in yaratılışı şeklinde İnsan Nesline başlanması A'raf-11 nci ayette ve bu neslin her kıyametten sonra yeniden devam ettirileceği A'raf-172 nci ayette belirtilmektedir. Mutlak gerçeği Allah bilir.*

5. Ya Muhammedl Sen şimdi onların alaylı sorularına aldırış etme, sabır göster ve mücadelene yılmadan devam et.

**Burada (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Kur'an'daki gerçekleri, Hz. Muhammed'i örnek alarak siz de anlatın ve göreceğiniz alay veya eziyet edici karşı çıkmalara aldırmayın ve yılmayın" olmaktadır.*

6. Bu arada onlar, mutlaka gerçekleşecek olan kıyameti ve azabı uzak görüyorlar ve kendilerinin kurtulacaklarını zannediyorlar. 7. Halbuki Biz, kıyametin mutlaka geleceğini yakın görüyoruz. Çünkü bizim için 50 bin yıl bir gün gibidir.

8. Hak edenlere azabın verileceği o kıyamet günü, gök erimiş maden gibi darmadağınık olacak, 9. Dağlar ise, atılmış yün gibi savrulacaklar.

**Demek ki,her 50 bin yılda ara jeolojik kıyamet gerçekleşmekte ve Dünya yeniden yapılandırılıp yeni bir eğitim dönemi başlatılmaktadır.*

10. Ve o gün en yakın dost, en yakın dostunun durumunu korku ve telaşından soracak halde değildir. 11. Ancak olanları birbirlerine gösterip duracaklar. Suçlu olan ise, o gün azaptan kurtulmak için evlatlarını, 12. Eşini, kardeşini, 13. Kendisini yetiştiren tüm yakınlarını ve 14. Dünyada ki tüm servetini rüşvet /fidye olarak vermek isteyecektir.

15. Ancak hiçbir çırpınışı fayda sağlamayacak. 16. Çünkü Cehennem'deki alevli ateş, o suçluyu iyice yakmak üzere çok istekli olacak ve, 17. Allah'ın bildirdiklerini red edip sırtını dönen ve 18. Sırf kendi çıkarı için servet yığan ve imkânlarından muhtaçları yararlandırmayan kimseyi kendine çekip duracaktır.

19. Şu bir gerçek ki, imanı güçlü olmayan insan hırslı, aceleci ve tahammülsüzdür. 20. Sıkıntılı bir durum ile karşılaşınca hemen şikâyet etmeye başlar. 21. Fakat kendisine iyi bir olanak verildiği zaman, ondan, başkasının da yararlanmasını istemez ve bencillik gösterip sadece kendine saklar.

22. Ancak musalliler /salâtı uygulayanlar öyle değil. 23. Böyle olanlar, salâtlarında devamlılık gösterirler /sosyal faaliyetlerini kurumsallaştırarak devam ettiriler. 24. Herkesin hakkını, kabul görmüş kurallara göre verirler. 25. Servet ve kazançlarından yoksul ve muhtaçlara belirli bir pay ayırırlar. 26. Dini gerçeklerin ortaya çıkacağı din gününün gerçekleşeceğini içtenlikle kabul ederler ve 27. Rablerinin azabının onlara da gelebileceğinden çekinirler. 28. Çünkü Rablerinin azabının kime olacağının bilinemeyeceğine inanırlar. 29. Bu insanlar ayrıca mahrem yerlerini yasal olmayan cinsel ilişkiden korurlar. 30. Ancak nikâhlı eşler şeklinde durumları yasallaştırılmış olanlarla ilişkileri kınanmaz. 31. Bundan fazlasına yönelmenin aşırılık olduğunu bilir ve kendilerini engellerler. 32. Bu kişiler ayrıca emanete sadık ve sözlerine güvenilir kişilerdir ve 33. Şahitliklerini de tam bir dürüstlükle yaparlar. 34. Ve özellikle salâtlarına içtenlikle uyan ve devamlılık

gösterenler var ya, 35. İşte böyle olanlara Cennetlerde mutlu edici ikramlarda bulunulacaktır. *Erkeklerin nikâhlı eşleri dışında, yetim-dul kadınları koruma altına veya mallarını koruma amacıyla sahiplenme ve böylece çok eşle evlenme geleneği Nisa-3 ncü ayetle kaldırılmış ve tek eşli evliliğe sınırlandırılmıştır.

36. Ya Muhammedl Şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanlar, 37. Senin sağından ve solundan /kuzey tarafından gruplar halinde geçerler ve, 38. Yanındakilere kendilerinin de bereketli /Naiym Cennetine gireceklerini umduklarını söyleyip dururlar. 39. Hayır, hayır. Hiç ummasınlar ve kendilerini bir şey sanıp kibirlenmesinler. Kendilerinin de bildikleri gibi Biz, onları önemsiz gördükleri bir sıvıdan yarattık. Ama onlar bundan ders bile almıyor ve kibirlenmelerine devam ediyorlar.

40. Doğuların ve batıların Rabbine yemin olsun ki; onları yok edip onlardan daha hayırlıları ile değiştirmeye bizim gücümüz yeter. 41. Böyle bir değişimi yapmaya muktediriz ve kimsenin bizi engellemeye gücü yetmez.

*Ayette doğular ve batılar kelimeleri çoğul olarak yer almakta olup, bu kullanımdan birden fazla güneş sisteminin her birinde birer Dünya olduğu düşünülebilir. Veya her 50 bin yılda olan Dünyanın jeolojik yıkımı ve yeniden yapılanması ile doğu ve batılar değişeceğinden bu çoğul kelimeler kullanılmıştır da diyebiliriz.

*Veya mevsimlere göre Güneşin doğuş ve batış noktaları sürekli değişmekte olduğundan doğu ve batı kelimeleri çoğul olarak kullanılmıştır. Gerçeği Allah bilir.

42. Ya Muhammedl Böylelerini bırak ve çok karışma ki, vaad edilmiş olan azap günü ile karşı karşıya gelinceye kadar boş şeylerle oyalanıp dursunlar.

43. O gün, kurban edileceklermiş gibi korku ve telaş benzeri bir halde, ölü bulundukları yerden veya ruhları nerede ise oradan öyle fırlayarak çıkacaklar. 44. Gözleri utanç ve pişmanlıktan yere eğilmiş ve kendilerini büyük bir ümitsizlik sarmış olarak. Şüpheniz olmasın ki bu, vaad edilmiş olan hesap günüdür.

80. NEBE VEYA AMME (78)

(Haber)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1-3. Şirk koşanlar ve riyakârlar, kendi aralarında sürekli olarak azabın olacağı kıyamet haberini mi tartışıp duruyorlar? 4. Hayır, onu red etmeleri kesinlikle doğru değil. Onun gerçek olduğunu, zamanı gelince mutlaka öğrenecekler. 5. Hayır, hayırl Bir daha tekrarlıyoruz ki, zamanı gelince açıkça öğrenecekler.

6. Ey kıyamet günümüze inanmayan ve Allah'a şirk koşmaya devam edenlerl Şüpheniz olmasın ki Biz, Dünyayı yaşamınıza uygun bir yer yapıp, 7. Dağları da dengeleyici birer kazık olarak yerleştirdik. 8. Sizi çiftler halinde biz yarattık,

*Dünya, insanlar başta olmak üzere, diğer tüm canlıların da nefsleri temelinde Melek olma eğitimlerini yapmak üzere eğitilecekleri ve puan verilmek üzere sürekli sınava tabi tutulacakları bir eğitim okulu /mekânı olacak şekilde hazırlanmış olmaktadır. Dünyanın bu aşamaya getirilişi, Gökler ve Yeryüzü için olan 6 dönem sırasında, eş zamanlı 4 dönemde olmuştur diye düşünüyorum. Buna yeniden başlanması da Adem'in işlediği hatayı takiben oluşturulan Meleklik öğrencisi Ruhlar elde etme projesinin yerinin tekrar Dünya'ya değiştirilmesi üzerine olduğunu düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.

9. Uykunuzu dinlenesiniz diye, 10. Geceyi uykunuza bir örtü /elbise, 11. Gündüzü de çalışıp geçiminizi sağlamanız için düzenledik.

12. Ayrıca üstünüze sapasağlam yedi kat göğü ve 13. O gökte parlayan bir Güneş'i de Biz yerleştirip ışık ve ısı kaynağı yaptık. 14. Ve bulutlardan şarıl şarıl sular indirdik. 15. Onunla da çeşitli ürünler, bitkiler ve 16. Çeşit çeşit bahçeler olsun diye. 17. İşte bu yaptıklarımızı göz önünde bulundurup düşünün, aklınızı kullanın ve hesap görme gününün, zamanı gelince mutlaka gerçekleşeceğini kabul edin artık.

*Gökler 7 adet, Güneş ve yıldızlar ilk Gok'te ve bu ilk gök de kendi içinde 7 katlı.

18. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, kıyamet vakti geldiğinde Sur'a üfürülecek ve hepiniz bölük bölük Allah'ın huzuruna geleceksiniz /mahşerde toplanacaksınız. 19. Gökler, geçmeniz için kapı kapı açılacak,

20. Dağlar yürütülüp serap gibi kaybolacaklar.

*Ara kıyamet olarak Dünya yapısının yeniden yapılanması olan bu kıyamette, göklerde açılacak olan kapılar, Ahrette beklemekte ve halen Dünyada yaşamakta olan beşerlerin elbiseleri olan vücutlarını Dünyada bırakmış Meleklik öğrencisi Ruhlar içindir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

21-22. Ve o gün, suçluların gidecekleri yer olan Cehennem, onları bekliyor olacak. 23. Azgınlar /suçlular orada uzun bir süre kalacaklar.

**Suçluların Cehennemde kalışı ebedi değil de uzun süreli olacağına göre, Cehennem'i, zorlukların aşılmasının şart olduğu bir ıslah yeri olarak da düşünebiliriz. Aynı konu ayrıca A'la-13, Meryem-71, En'am-128 ve Hud-107, nci ayetlerde de açıklanmıştır. Cehennem'in, ayrıca geçici bir cezaevi görevi göreceği de Meryem-71 nci ayette belirtilmiştir.*

24-26. Ve orada, içecek olarak kaynar bir su ve boğazlarını yakacak bir içecekten başka ne bir serinletici, ne de uygun başka bir içecek bulamayacaklardır.

27. Hâlbuki onlar, Dünya'da böylesi bir hesabı ve azabı akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı ve 28. Bu nedenle de ayetlerimizi /Kur'an'ı red edip duruyorlardı. 29. Ancak bu arada Biz, ayrıntısına kadar her şeyi kayda alıp belgeliyorduk.

**Demek ki insanlar, bir nevi sürekli kamera kaydı altında ve her yaptıkları belgelenen konumdadırlar.*

30. Buna dayanarak da onlara; "Artık tadın azabı, çünkü olumsuz amellerinizin karşılığı budur ve belirlenen cezanız bitene kadar size azaptan başka bir şey de tattırmayacağız" denilecektir.

**Cehennem, burada da sanki işlenen suçun cezasının çekildiği bir cezaevi olarak tanımlanmaktadır.*

31. Hiç kuşkusuz takva sahibi olanlar ise mutluluk ve sıkıntılardan kurtuluş yanında, 32. Onlara Cennet'teki taneleri aynı şekilde olgunlaşmış üzüm bağları ve bahçelerde 33. İçleri (sarhoş etmeyen bir içki ile) dolu kadehler sunulacak ve 34. Uyum içinde kişilerle birlikte olacaklar.

**Dikkat edilirse, önce Cehennem hazırlanmakta olup, sonra hazırlanacağı bildirilen Cennet'te de olacak için kadın veya erkek cinsiyeti belirtilmemekte ve takva sahiplerinden bahsedilmektedir.*

35. Sohbetlerinde ne boş bir söz, ne de bir yalan işitmezler. 36. Bütün bunlar yapılan hesaplamada, olumlu amellerine karşılık Rabbince uygun görülen bir ödüllendirmedir. 37. O Rab ki göklerin, yeryüzünün ve aralarındakilerin Rahman olan Rabbidir. O gün hiçbir kimse, O'nun huzurunda ve O'nun ihtişamının gerçeği karşısında itiraza ve sesini yükseltmeye cüret bile edemez.

38.O gün, Ruh ve Melek'ler saflar halinde Allah'ın huzurunda toplanırlar. Rahman olan Allah'ın izin verdiklerinden başkası da konuşamaz. Konuşan da sadece gerçeği söyler.

**Bu toplanmanın elli bin yılda bir olacağı Mearic-4 ncü ayette belirtilmiştir. Dolayısıyla hesap verecek olanlar Ruh ve Melekler olmaktadır. Toplantıya bedenin katılacağına ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır. Biz Beşerlerin İnsan denilen vücudumuz değil, vücudumuzda eğitim gören öğrenci Ruh'umuz /İns'imiz toplanacak ve nefs derslerinden hesaba çekilecektir. Burada ve Secde-5 ile Mümin-15 nci ayetlerde geçen Ruh kelimesi, Dünya tekamül öğrencisi olan İns'i, Melekler ise Ruh'un rehber varlığı /Saik Meleği ve bunun yardımcılarıdır diye düşünüyorum. Daha ayrıntılı bilgiler için Mearic4 ün dipnotuna bakınız.*

39. Ey insanlarl İşte bu anlatılanlar, kesin olarak gelecek olan hesap gününe ait gerçek açıklamalardır. Öyleyse aklınızı başınıza alın ve Rabbinizin bildirdikleri doğrultusunda olumlu ameller gerçekleştirin.

40. Şunu da iyice bilin ki, olumsuz amellerinize karşılık olarak yakında gerçekleşecek hesap gününün ve bir azabın olacağını haber veriyoruz. O gün herkes bütün amellerine kayıtlarımızdan kendileri bakacak. Özellikle de Allah'a şirk koşup riyakârca da davranarak küfre sapmış olan "Keşke toprak olsaydım!" diye pişmanlık içinde kıvranıp duracaktır.

81. NAZİAT (79)

(Söküp çıkaranlar, işleri yoluna koyanlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1.Karanlıktan, aydınlığı söküp çıkaranlara, 2. Bunu rahatça sağlayanlara,

**Karanlık cehaleti, aydınlık ise gerçeğe uyanışı, bilgi ve bilinçliliği sembolleştirmektedir.*

3. Gökyüzünde yüzüp akanlara (Güneş, Ay, yıldız ve gezegenlere), 4. Bu yönde ilerleyip öne geçenlere,

**Gezegen ve yıldızların gökyüzünde yüzerek hareket halinde oldukları ayrıca Yasin-37-40 ncı ayetlerde de belirtilmiştir.*

5. Ve Allah'ın bildirdiklerini (her biri birer ibad etme yöntemi olan muhkem /değişmez amaç hükümlerini) titizlikle uygulayıp, makbul kişiliğe yükselenlere yemin olsun ki,

6. Geleceği kesin olan kıyametin başladığı gün, evren korkunç bir sarsıntı ile sarsılmaya başlayacak. 7. Ardından, onu ikinci bir sarsıntı izleyecek ve 8. Oluşan müthiş yıkım karşısında bütün benliği korku saracak ve 9. Gözler bu gerçek karşısında korku ve utanç duygusu içinde yere bakıp duracak.

10. İnsanlardan hesap gününün geleceğini inkâr etmekte olanlar; "Eğer yakında ölür ve darmadağın olan vücut ve kemiklerimize rağmen, 11-12. Tekrar dirilip amellerimizin hesabını da vereceksek vay halimize, çünkü bu dönüş bizim için azap demek olacaktır" Deyip pişmanlıklarını ifade edecekler.

13. Kıyamet anı sadece bir tek komut sesi ile başlayacak ve 14. Bir anda tüm yaratılanlar kendilerini toplanma /mahşer yerinde buluverecekler.

**Komut, bilgisayarın "Enter" tuşuna basmak mı acaba?*

15. Ya Muhammedl Sana daha önce bilmediğin ve insanlardan yanlış yolda olanların sonlarına yönelik örneklerden biri olan Musa'nın hikâyesini anlatalım;

16. Mukaddes kılıp farklı bir özellik vermiş olduğumuz Tuva Vadisinde, Rabbi Musa'ya şöyle seslenmişti. 17. "Çok azmış olan Firavun'a git ve 18. Ona çok yanlış yolda olduğunu, doğru yol olan Rabbinin yolunu göstermek için Allah'ın elçisi olarak gönderildiğini ve

19. Allah'a karşı saygılı olmasını söyle".

20. Bu görevi alan Musa, Firavun'a gitti ve gerçek ilahi bilgileri anlattı.

21. Fakat kendini tek Rab görmekte olan Firavun, Musa'nın açıkladığı Rabbin varlığını kabul etmeyip hiddetlendi ve 22. Musa'ya sırtını dönüp gitti. 23. Hemen halkı toplayıp onlara; 24. "Sizin en yüce Rabbiniz benim" diye bağırdı ve başka bir Rabbe inanmamaları için onları korkuttu.

25. Fakat sonunda Allah, Firavun'u hem Dünya, hem de Ahret azabına çarptırdı.

** Çünkü ödül ve cezaya henüz Dünya'da iken başlanmakta, Ahrette de tamamlanmaktadır.*

26. Dikkat ederlerse, Allah'a iman etmişlerin inançlarını pekiştirmeleri için bu olaydan ders alınacak bir ibret bulunmaktadır.

27. Ey insanlarl Bir düşünün bakalım. Allah için, sizi yaratmak mı daha zor, yoksa göğü yaratmak mı? 28. Şunu bilin ki o göğü inşa eden ve 29. Yükseltip düzenleyen Allah'tır. Ve gecesini karanlık, gündüzünü ise aydınlık yapan O'dur. 30. Bu işlemden sonra tüm canlıların yaşam koşullarına uygun, yer küresini de düzenleyip deve kuşu yumurtası biçimine sokandır O. 31-32. İçinden su ve bitkiler çıkardı ve üzerine de dağları birer kazık şeklinde yerleştirip sağlamlaştırdı.

**Otuzuncu ayetteki "dehaha " kelimesinin yalın hali olan "dahya" "deve kuşu yumurtası" anlamına gelir. Dolayısıyla da 1400 yıl öncesinde Kur'an yolu ile Dünyanın yuvarlak ve deve kuşu yumurtası gibi de elipsoid yuvarlığında olduğu söylenmiş olmaktadır.*

33. Ey insanlarl Bütün bu yapılanlar, sizin ve hayvanlarınızın yararlanması içindir. Allah'ın sizler için bütün bu yaptıklarını daima göz önünde bulundurun ve artık nankörlük yapmayın. 34. Çünkü karşı konulmaz kıyamet anı geldiği zaman, 35. O gün, insana gerçekler gösterilecek ve yaptığı hatayı anlayacaktır.

**Dünyanın yapılandırılması hem hayvan, hem de insanların eğitimi içindir. Çünkü İns /Ruh, hayvan vücudunda da eğitim görmekte ve bu eğitimi başaranlar insan*

vücudunda son Dünya eğitimine tabi tutulmaktadırlar diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

36-39. Amellerine karşılık azabı hak eden kimseler için, Cehennem karşılarına çıkarılacak ve ahret için olumlu amelleri bırakıp geçici, süslü Dünya yaşamına öncelik verenlerin gönderilecekleri yer Cehennem olacaktır.

40. Rabbinin yüce varlığına iman ettiği halde, makamına /huzuruna çıktığındaki hesaptan korkanların ve olumlu nefslerinden kendilerini mahrum etmeyen veya heveslerine kapılmayarak aşırı kullanma şeklindeki aşırılıklardan kollayıp normal düzeyde /sıratan müstakiym'de tutabilenlerle, olumsuz nefslerini öldürebilenlerin 41. Barınak yeri ise, Cennet olacaktır.

42. Ya Muhammedl Sana kıyamet saatinin ne zaman gerçekleşeceğini sorup duruyorlar. 43. Onunla ilgili Sen bir şey bilemezsin. 44. Çünkü onun ne zaman olacağının bilgisi sadece Rabbindedir.

45. Senin görevin, sadece insanların ondan korkmaları gerektiğini tebliğ etmektir. 46. Çünkü insanlar kıyamet ile karşılaştıklarında, sanki Dünyada sadece bir akşam veya bir kuşluk vakti kadar kaldıklarını sanacaklar ve şaşkın hale gelip, zaman kavramını kaybedecekler.

82. İNFİTAR (82)

(Yarılma-Çatlayıp yırtılma)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Kıyamet günü gök yarılıp parçalandığında, 2. Yıldızlar /gök cisimleri dağılıp saçıldığında, 3. Denizler kabardığında, 4. Mezarlar açıldığında, 5. Her kişi ahret için yaptıklarını ve yapamadıklarını öğrenecektir.

**Burada göğün ilk kısmında olan değişikliğe değinildiğine göre sınırlı Evren kıyametinden bahsedildiğini söyleyebiliriz.*

**Mezarların açılmasının "Gizli bilgilerin açığa çıkması" anlamında kullanıldığını düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

6. Ey insanl Seni, kerem sahibi olan Rabbin hakkında yanlışa sürükleyen nedir? 7. O Rab ki seni yarattı, biçimlendirdi ve ölçülü mükemmel bir şekil verdi. 8. Manevi ve maddi özelliklerini de mükemmel bir uyumla, dilediği bir biçimde oluşturdu.

9. Ey insanlarl Bütün bunlara rağmen, siz halâ O'nun dinini /bildirdiği gerçekleri red edip duruyorsunuz.

10. Şunu iyice bilin ki, sizi sürekli izleyen ve koruyan görevliler /koruyucu Melekler var. 11-12. Ve onlar hassas kaydediciler gibi işlediğiniz her ayrıntıyı da kaydedip durur. Bilirler yapmakta olduğunuzu.

13. Hiç şüpheniz olmasın ki, makbul seviyede olanlar /insan-ı kâmil seviyesine tekâmül edenler /ebrar ehli, her şeyin bol olduğu Cennetlerde /Naiym Cennetlerinde olacaklar.

14. Azıp aşırı yanlışa sapmış olanlar ise, Cehennemde olacaklar. 15-16. Ve bütün gerçeklerin ortaya çıkarılacağı hesap günü olan Din Gününde, oraya girmekten kurtulamayacaklar.

17. Din Günü'nün ne olduğunu sen idrak edebiliyor ve canlandırabiliyor musun? 18. Tekrar soruyorum; Din Günü'nün ne olduğunu sen idrak edebiliyor ve canlandırabiliyor musun?

19. Bunu yapamayacağın için Biz söyleyeliml O gün, hiç kimsenin başka bir kimseye yardımı olamayacak. Çünkü o gün, tek söz sahibi Allah olacaktır.

**Din günü ile ilgili açıklama Temel Kavramlar bölümünde yapılmıştır.*

83. İNŞİKAK (84)

(Yarılma, yırtılma)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Kıyamet günü gök yarılıp. 2. Rabbinin buyruğuna uyduğunda, 3. Yer dümdüz edildiğinde ve, 4. İçindekileri dışarı atıp boşalttığında, 5. Ve Rabbinin buyruğuna uyduğunda. 6. Ey insanl Sen de Rabbinin rızası için ve O'nun yolunda gayret ediyorsan, sonunda mutlaka O'nun huzurunda olmaya kavuşacaksın.

7-8. O zaman, Dünyada işlediklerini içeren kitabı sağ tarafından verilecek olanın hesabı rahat olacak ve 9. Kendisi ile puanları aynı olanlarla buluşturulacak ve sevindirilecektir.

*İsra-71 ve Vakıa-27 nci ayetlerde de amellerinin kayıt defterleri sağ taraftan verilenlere değinilmektedir.

10. Kitabı /amel defteri arkasından verilecek olan ise, gerçeği görecek ve 11. Kurtulmak ümidi ile dua etmeye başlayacak, 12. Fakat kaçamayıp kızgın ateşe atılacaktır.

13. Halbuki o, Dünyada anlaştığı ve kendisi gibi düşünenlerle birlikte mutlu idi ve 14. Hiçbir zaman Rabbinin huzurunda hesap vermeyeceğini zannediyordu. 15. Gerçekte ise Rabbi onu görmekteydi ve tüm amellerini bilmekteydi.

16. Şafak vaktine, 17. Gecenin çöken karanlığına ve 18. Dolunay halindeki Ay'a yemin olsun ki, 19. Siz bir boyuttan bir boyuta değişe değişe geçeceksiniz /bir bineğe binecek ve boyuttan boyuta gideceksiniz.

*Mü'min-17 nci ayette, insanın aşacağı 7 boyut olduğu belirtilmiştir. Bu boyutların Dünya eğitiminin 7 sınıflı oluşu mu, yoksa Dünya'daki tekâmülü başardıktan sonra başarılacak başka 7 aşama mı veya Kur'an'ın 7 anlamını başarma mı olduğunu ancak Allah bilir diyoruz.

20. Bu gerçeklere rağmen inkârcılar halâ kıyamete ve Ahrete neden inanmıyorlar ve 21. Kendilerine Kur'an okunup anlatıldığında, bildirdiklerini içtenlik ve tam bir teslimiyetle kabul etmiyorlar /secde etmiyorlar?

*Burada, secde etmek, tam bir teslimiyetle iman etmek anlamında kullanılmıştır.

22. Aksine, şirk koşanlar özellikle de riyakârlar, Kur'an'ı ve bildirdiklerini red edip duruyorlar, fakat bu düşüncelerini açıkça da söylemiyorlar. 23. Halbuki Allah, onların olumsuz olan gerçek niyetlerini çok iyi bilir.

*Çünkü insanların Allah ve İlahi sistem ile iletişimi sözlerle ve konuşma dili ile değil, düşünce enerjisi yolu iledir.

24. Ya Muhammed! Sen yine de böylelerine kıyamette karşılaşacakları acı azabı haber ver /tebliğ et. 25. Şüphesiz, insanlardan iman edip, salih ameller gerçekleştirenlere, karşılık olarak onları mutlu edecek ödüller verilecektir.

84. RUM (30)

(Romalılar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Mim.

2-3. Romalılar, Arapların bulunduğu bölgeye en yakın bir yerde (Perslerle olan savaşlarında) yenilgiye uğradılar. Ama onlar, bu yenilgilerinin ardından birkaç yıl içinde galip gelecekler. 4. Öncesinde olan ve sonra olacak olanlar, Allah'ın koymuş olduğu kurallara göre gerçekleşmektedir. O gün mümin olanlar, Allah'ın yardımına sevineceklerdir. 5. Allah, uygun bulunanlara yardım eder. Çünkü Allah, mutlak güç sahibidir /Aziz'dir ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

*Burada geleceğin /gaybın ancak Allah tarafından bilineceği vurgulanmaktadır. Ki bu ilme Kehf-65 nci ayette Ledun ilmi /sebebe bakarak sonucu bilmek denmekte ve bu ilim ancak Allah'ın izin verdiklerine verilmektedir.

6. Bu, Allah'ın hak edenlere yardıma yönelik vermiş olduğu sözdür /ilahi bir kuraldır. Allah, verdiği sözden /koymuş olduğu bir kuraldan caymaz. Fakat insanların çoğu Allah'ın vaatlerini bilmezler. 7. Çünkü insanlar, Dünya hayatının sadece görünen dış yüzünü bilirler. Dünyanın ve yaşayan görünmeyen canlıların gerçek bilgisinden ise habersizdirler.

8. Kendi kendilerine Allah'ın gökleri, yeri ve içindekileri boşu boşuna değil de bir amaç için ve belli bir süreye bağlı olarak /ecel-i müsemmaya göre yaratmış olacağını bir düşünsünler ve Allah'ın gücünü kavrasınlar. Ancak insanların çoğunluğu bu gerçekleri önemsemiyor, hesap vermek ve gerçekleri görmek üzere mahşerde Rablerinin huzurunda olacak toplanmalarını inkâr edip duruyorlar.

*Allah ın yaratma işini bir amaç için gerçekleştirdiği ayrıca A'raf-20, Yunus-4,14, Hud-119, Sad-72, Casiye, 22, Zariyat-56, Ankebud-44, Ahzab-73 ve Teğabun-3 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Bu projenin de Adem ile başlatılan "Görevlendirilecek Melekler eğitim projesi" olduğunu düşünüyorum. Bu ilahi projede de tesadüflere yer yoktur. Tabi gerçeği Allah bilir.

9. Böylesi şirk koşan ve inkârcılar, yeryüzünde dolaşıp, kendileri gibi düşünenlerin sonunun nasıl olduğunu görüp değerlendirsinler. Helâk ettiklerimiz kendilerinden daha gelişmiş ve güçlü idiler, toprağı daha iyi işleyip yararlanmışlar, hatta kendilerinden çok daha görkemli ve daha dayanıklı yapılar inşa etmişlerdi. Onlara da apaçık kanıtlarla peygamberler gitmiş ve uyarılarda bulunmuş oldukları halde, kabul etmeyerek kendi nefslerine zulmedip helâk edilmeyi hak etmişlerdi.

Hâlbuki Allah onlara zulmetmemişti.

10. Gerçekleri red edenlerin ve Allah'ın bildirdiklerini alaya alanların sonu helâk ile biter.

11. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Allah yaratılışı başlatır ve sonra onu tekrarlar. Ve sonunda da bu yaşantılarınızdaki amellerinizin hesabını vermek üzere O'nun huzurunda toplanmak üzere döndürüleceksiniz.

** Ayette "Halk etme-Yaratma" ifadesi ilk yaratılış için kullanılırken, bu işlemden sonrası için ise Kaf-43 ncü ayette olduğu gibi "İhyayıhya- Diriltme, canlandırma" ifadeleri kullanılmaktadır.*

12. Toplanma saatinin /kıyametin gerçekleşeceği gün, şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr etmiş olanlar, görüp öğrendikleri gerçeklerle şoke olacaklar. 13. Şirk koştukları kişi veya putlaştırdıklarından kendilerine şefaat edip yardım edecek hiçbir kimse çıkmayacak. 14. Ayrıca şirk koşulan her neyse, kendisini şirk koşanları inkâr edip kendisinin herhangi bir suçunun ve zorlamasının olmadığını söyleyecektir. 15. Saatin /kıyametin gerçekleştiği gün herkes, hesabının sonucuna göre ayıklanıp gruplandırılacak. İman edip (Allah'a, Kıyamete-ahirete, Meleklere, Vahiy Kitaplarına ve Peygamberlere iman eden), salih ameller gerçekleştirenler mutlu olacakları yere (Cennete) alınacaklar. 16. İman etmeyip şirk koşan ve ayetlerimiz ile Ahret buluşmasını red etmiş olanlar ise, azap görecekleri yere (Cehenneme) girecekler. 17. Aklınızı başınıza toplayın ve akşama girdiğinizde ve sabaha eriştiğinizde Allah'ı anıp yüceltin ve O'na teslimiyetinizi belirtin. 18. Şunu bilin ki göklerde ve yerdekiler gece yatmadan önce /yatsı ve sabahları Allah'a hamd /teşekkür edip durmakta ve minnetlerini belirtmektedirler.

**On yedi ve on sekizinci ayetlerde Allah'ı anmanın özellikle akşamdan sabaha kadar olan güneşsiz anlarda yapılması önerilmektedir. Aynı öneri ayrıca Hud-114, İsra-78 ve Nur-58 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

19. O Allah ki, ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkardığı gibi, kupkuru /ölmüş doğadan yemyeşil /dipdiri doğayı ve yemyeşil /canlı doğadan da, kupkuru /ölmüş doğayı çıkarıp çevirendir. İşte sizler de bu çıkarılışlara ve çevrilişlere tabisiniz.

**Bu ayete göre insanlar ve tüm canlılar da bitkiler gibi ölülerinden diri, dirilerinden ölü çıkarma döngüsüne tabi olmaktadırlar. İns diye tanımlanan Dünya öğrencisi Ruh da, bitkide olduğu gibi tohum halinden, döngüler süreci ile Dünya eğitimine başlamaktadır diye düşünüyorum.*

20. Sizi topraktan yaratması ve sonra beşerler olarak çoğalıp yayılmanız, Allah'ın ayetlerinden /gücünün delillerindendir. 21. Aynı delilden yararlanmanız ve doğru yola yönelmeniz için düşünüp ders alacağınız diğer bir durum da, sizi topraktan yarattıktan sonra, onlarla birlikte huzurlu ve rahat bir yaşam geçirmeniz için cinsellik nefsiniz aracılığıyla kendi nefslerinizden eşler yaratması ve aranıza sevgi ve merhamet koymuş olmasıdır.

**Çoğalmada kullanılan nefs, cinsellik nefsidir. Yani nefsten, nüfuslar oluşturulmaktadır.Ve evlilik de Allah'ın birliğinde aracı bir kurumdur.*

**Buna göre Kur'an, evliliğin çekilmez, mutsuz, sevgisiz ve birbirine merhametsiz davranılan bir hale gelmesini, diğer bir ifade ile amacı dışına sapmasını tasvip etmemiş ve bu haldeki evliliğin boşanma ile sonlandırılmasını Bakara 229 ve Talak-1-7 nci ayetlerle önermiş bulunmaktadır.*

22. Dahası ve özellikle ilim sahipleri ile tüm insan ırkları için ders alacakları ayetler /deliller, göklerin ve yeryüzünün yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin farklılığıdır.

**İnsanları gerek dilleri, ırkları ve deri-saç renkleri nedeniyle küçümsemek, hor görmek ve farklı görüp ötekileştirmek, Allah'ın bu yöndeki uygulamasına karşı çıkmak ve günah işlemek olmaktadır. Çünkü bu yaratılış farklılıklarının, birer sınav aracı oldukları En'am-53 ve Hucurat-13 ncü ayetlerde vurgulanmıştır. Bu konuda ilk uyarılanlar da ilim sahipleri olmaktadır. Gerçek ilmin de gökyüzü ve yeryüzüne ilişkin olan ilim olduğu vurgulanmaktadır.*

23. Ey insanlarl Uyuyup dinlenmeniz için geceyi, çalışıp kazanmanız ve nimetlerinden yararlanmanız için gündüzü yaratması da Allah'ın ayetlerinden /gücünün delillerindendir. Allah'ın bildirdiklerini işitip önemseyen ve düşünen bir toplum için, bunda da alınacak dersler bulunmaktadır.

24. Bir taraftan şiddetinden korkmanız, diğer taraftan da yağmur beklentisine girip ümitlenmeniz için size şimşeği göstermesi ve gökten bir yağmur indirerek ölmüş doğayı, onunla diriltip yemyeşil /canlı haline getirmesi de Allah'ın ayetlerindendir. Aklını kullanan bir toplum için, unda da alınacak dersler vardır.

**Nasıl birbirinin zıddı gibi görünen gece ve gündüz birlikte bir günü oluşturuyorsa,*

her konu da bu ikilemlinin birlikteliği prensibine göre yaratılmıştır.

25. Kendi emri /koymuş olduğu yasalar gereği göğün ve yerin uygun olan bu halleri ile durmaları da Allah'ın ayetlerindendir. Mahşer toplantısı için, Allah sizi bir şekilde çağırdığı vakit, yeryüzü hemen bu emre uyar ve nerde bulunuyorsanız o yerden çıkarılıverip mahşere yönlendirilirsiniz.

**Mahşere çağırılınca yeryüzünden çıkarılan Öğrenci Ruhun son kullandığı bedenli hali mi, yoksa sadece bedeni terk eden Ruh mu olduğu açıkça belirtilmemiştir. Ben, "kıyamet anında öğrenci Ruh, hangi bedeni kullanıyorsa, o bedeni terk edip, ilk öğrenciliğinin başladığı andan itibaren bütün Dünya yaşamının hesabını vermek üzere mahşerdeki toplantıya katılacaktır" diye düşünüyorum. Doğrusunu Allah bilir.*

26. Şunu da iyice bilin ki, göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'a aittir ve hepsi Allah'a saygı duymakta, emirlerine uymakta ve koymuş olduğu yasalara /kurallara göre yaşamaktadırlar.

27. Allah yaratılışı ilk defa başlatıp, sonra onu sürekli tekrarlar ve bu işlem Allah'a çok kolay olan bir aktivitedir. Göklerde ve yeryüzünde bu yaratılış döngüsüne ve Allah'ın gücüne ilişkin çok çarpıcı sayısız örnek bulunmaktadır. Şunu çok iyi bilin ki Allah üstündür /Aziz'dir ve her şeye hakim olandır.

**11 nci ayetteki bilgi burada tekrarlanmaktadır. Allah'a içtenlikle iman etmek de gökyüzü ve yeryüzünün bilinmeyenlerinin bilim adamlarınca belirlenmesi ile olacağı ve bu sayede de Allah'ın varlığına ilim adamlarının şahitlik yapacakları Al-i İmran-18, En'am-75 ve Fussilet-53 ncü ayetlerinde belirtilmiştir. Yine ayetten anlaşılıyor ki, yaratma veya diriltme ve öldürme, gece ve gündüz gibi döngüsel ve tekrarlayıcıdır.*

28. Güçlü olan Allah ile güçsüz ve O'nun birer yarattığı olan sizlerin durumunu kavramanız için, Allah size kendi nefsinizden şöyle bir örnek veriyor: Siz, sorumluluğunuz altında çalışan kimseleri, size verdiğimiz servetinize eşit ortaklar olarak kabul eder misiniz? Birbirinize davrandığınız gibi, onlara da mutlaka her konuda danışıp, her konuda sizinle aynı yaşantıda olmasını, saygı görmesini de kabul eder misiniz? Şüphesiz böyle bir denkleştirmeyi siz nasıl kabul etmeyeceksiniz, Benim de şirk koşup Bana ortaklar tutmanızı da kabul etmem mümkün değil. Aklını kullanan bir toplum için, ayetleri işte böyle ayrıntılı açıklarız.

**Dolayısıyla Kur'an'ı, aklını kullanıp anlayarak ve düşünüp öğrenerek okuyan ile, anlamadan ve sadece telaffuzu ve duygusal etkisi ile yetinmek üzere okuyan bir olur mu? Buna göre de her insan, iyi niyet, ön yargısız ve korkmadan Kur'an'ı okumaya başlarsa, kendi anlama kapasitesine göre mutlaka yararlanacak bir şeyler bulacaktır. Ki bu vurgu, ayrıca A'la-9 ncu ayette de yapılmıştır.*

29. Ne var ki gerçeklerin bilgisinden yoksun olan şirk koşanlar, kendi arzu ve heveslerine uyup yanlışlara sapmaktadırlar. Allah'ın yolundan sapmış olanı artık kim doğruya iletebilir ki? Onlara hiç kimse yardım da edemez.

30. Ya Muhammed! Sen hiç kimse veya şeyi Allah'a şirk koşmadan ve atalarının yanlışlarına karşı çıkıp onların yanlışlarına bulaşmamış hanif bir kişi olarak kendisinden başka ilah olmayan Allah'ın tek olan dinine, bütün gayretinle yönel. Çünkü Allah, tüm insanları tek dini olan İslam'a /hanif dine uyumlu /fıtratlı ve onu seçebilme özelliğinde yaratmıştır. Allah'ın yarattığı insanın bu özelliğinde bir değişiklik, bir bozulma olmaz. Çünkü tüm zamanların dosdoğru tek dini budur. Fakat insanların çoğu bu gerçekleri bilmezler.

**Beşere, yaratılmadan önce İns denilen Dünya öğrencisi Ruh kısmına Kur'an'ın öğretildiği Rahman-1-4 ncü ayetlerde, Kur'an'a uyma anlaşmasına da sadık olmasının istendiği ise Ra'd-20 nci ayette belirtilmiştir. Bu nedenle de, iman etse de etmese de insan, Allah'ın tek dini olan İslam'a yatkın yaratılmış olmaktadır. Fakat sonra anne-babasının inancına veya inançsızlığına uygun devam etmekte veya nadiren bilinç altında saklı olan İslam dinine kendi gayreti ile yönelmektedir. Bir peygamber ile toplumsal yönlendiriliş Hz. Muhammed ile sona ermiş ve kişisel çaba ile her kişinin imana kendi gayreti, sorgulaması ve eleştirel, araştırıcı aklı ile ve hiçbir dini lider olmaksızın Kur'an'ı anlaması ile ulaşması dönemi başlamış olmaktadır. Yani taklid değil, Hz. Muahemmed'den sonra başlayan tetkik etme devrine girilmiştir ki, son yıllardaki sorgulayıcı /İndigo Nesil, bunu gerçekleştirecek olan nesil olacaktır diye umuyorum. Diyebiliriz ki, insanlar nasıl Tek din olan İslâm'a yöneleceklerse, aynı şekilde Tek İnsanlık nesli düşüncesine de ulaşacaklardır.*

31. Ey insanlar! Tek ilah olarak sadece Allah'a iman edin. Salâtı, sürekli olması için kurumsallaştırıp uygulayın ve şirk koşanlardan olmayın.

**Bu ayet, önceki ayetteki mesaj ile birlikte düşünülürse, bu mesajda salâtın uygulanması istenmektedir. İstenen salât aktivitesi de, sosyal yardımlaşma ve dayanışma toplantılarına katılmak ve toplumsal faaliyetleri yerine getirmeye uğraşmaktır. Ve bu uygulama ile, hem Allah'ın yarattıklarına katkı sağlanmakta, hem de dinin yayılması sağlanmaktadır.*

32. Sizden öncekilerden Allah'ın dinini kabul etmiş olanlar, ihtilafa düştükleri dinî konulara dayanarak farklı dinî gruplar /hizip /mezhep grupları oluşturdular. İşi de öyle bir hale vardırdılar ki, her bir grup sadece kendi görüşü ile sanki din onlarınmış gibi tavırlar takınmaya yöneldiler. Birbirlerini ötekileştirdiler.

**Bu mesaj ile Hz. Muhammed'e inananlar uyarılmakta ve "Ey Muhammed'e inananlar! Siz de öncekilerin dinî temelli fırkalar oluşturup dini parçalama hatasına düşmemek üzere aklınızı kullanın" denmektedir. Din temelli gruplaşmaların yanlış olduğu ayrıca Müminun-53, Şura-13, A'raf-168, En'am-65-159, Al-i İmran-19-103-105 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Görüş farklılıkları ise gruplaşmalar olmadıkça, farklı görüşler olarak desteklenmektedir.*

33. Gerçek şu ki, insanlar bir sıkıntı ile karşılaştıklarında hemen rablerine yönelerek, O'na yakarmaya ve yardımı için dua etmeye başlarlar. Fakat bazıları kendilerine bir olumluluk ve nimet verilince çabucak Rablerini unutup O'na şirk koşmaya, başka hedefler ve vazgeçilmezler edinip, onlara ilahmış gibi Allah'tan öncelik vermeğe, onların peşinden koşmaya ve 34. Kendilerine verdiğimiz nimetlere karşı nankörlük ederek de küfre sapmaya başlarlar. Biz de onları mahşerde nasıl olsa gerçekleri görüp pişman olacaklar diye sevinçli hallerinde bırakır, kararlarına karışmayız.

35. Böyle davrananlara, Allah'ın dışında veya yanında başka bir ilah veya şirk aracı edinsinler, vazgeçilmez kabul edip peşinden koştursunlar diye bir uyarıcı gönderdik de, ona mı uyuyorlar? Şüphesiz böyle bir bahane uydurmaları boşunadır.

36. Çünkü daha önce belirttiğimiz gibi, insanlara bir olumluluk ve bolluk verdiğimizde onunla hemen sevinip kendi becerilerine bağlamaya ve Allah'ı unutmaya başlarlar. Fakat kendi yaptıkları yanlışlar yüzünden başlarına bir kötülük /sıkıntı gelince de, derhal umutsuzluğa düşerler ve bu sefer kendilerini unutup, Allah'ı hatırlayıp O'ndan ilahi bir yardım istemeye /dua etmeye başlarlar.

37. İnsanlar, Allah'ın mutlaka bir hikmet /sebep gereği ve uygun görerek /takdir ederek bazı kimselere rızkı bol verdiğini bir türlü görmezler. Kuşkusuz, iman eden bir toplum için düşündükleri takdirde bu dağıtımda yararlanacakları dersler vardır.

**Dolayısıyla gerek kendimize ve gerekse başkalarının imkânlarına bakarak değerlendirmeler veya kıskanıp göz koymalar, imrenmeler açıkça yanlış olmaktadır. Çünkü bir imkânın veya zenginliğin, Nahl-71, Tevbe-85, Münafikun-9 ve Teğabun-15 nci ayetlerde açıklandığı gibi zekât ve infak sınavı amacıyla mı, yoksa azap aracı amacıyla mı veya başkalarının eğitimi için bir görevlendirme olarak mı verildiğini bizler bilemeyiz.*

38. Eğer size bir nimet verilmişse, siz de önce akrabadan başlamak üzere muhtaç olana ve yolcuya bir pay ayırın. Allah'ın rızasına öncelik vermek isteyenler için böyle davranmak daha hayırlıdır ve bunlar gerçek mutluluğa ulaşacak olanlardır.

39. Sırf servetinizi arttırmak için, başkalarından elde edeceğiniz herhangi bir riba /her türlü haksız aşırı bir tefecilik kazancı, Allah'a göre servetinizde bir artış sayılmaz. Ama, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak niyetiyle zor durumda kalmış birini kurtarmak amacıyla karşılıksız yapılan bir katkı /bir destek /infak veya toplumsal bir destek /zekât, Allah'ın ezeli ve ebedî prensipleri çerçevesinde mallarınızı ve sevaplarınızı katlayarak arttırır.

**Borç para verme işlemi 2 türlü yapılır. Birinci yöntem, devletin belirlediği bir yüzde oran ile ve zekâtı /vergisi de devlete kesilerek resmi olarak yapılandır. Bu yöntem, hem resmidir ve hem de hak gaspının ve haksız bir kazancın söz konusu olmadığı bir yöntemdir. Bankacılık da buna girer. İkinci yöntem ise riba veya diğer bir ifade ile tefecilik yöntemidir ki, burada resmi bir işlem ve kayıtlama söz konusu değildir, para alışın karşılığı, para verenin insafına ve kişisel belirlemesine göredir. Ki bu karşılık oran da çoğunlukla devletin belirlemiş olduğu yüzdenin katları şeklinde oldukça yüksektir ve vergisi de olmayan kaçak bir işlemdir. Bu yöntemde haksız kazanç ve hak gaspı söz konusudur. İşte Kur'an ile yasaklanan bu riba yöntemidir.*

**Hz. Muhammed'in İslâm'ı tebliğ ettiği dönemde bir devlet yapısı, dolayısıyla da belirlenmiş bir faiz oranı da söz konusu değildi. Tefeciliği kodaman grup olan Taif'li Sakifliler ve Mekke'li Kureyş'lilerden özellikle Hz. Muhammed'in amcaları Ebu Cehil ve Ebu Leheb yapmaktaydı. Kur'an'a da ilk karşı çıkanlar ve saldıranlar da bunlar olmuştur. Riba'nın yasaklanışı ayrıca Bakara-275, Al-i İmran-130, ve Tevbe-20 nci ayetlerde de yapılmıştır.*

40. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki, sizi yaratan, sonra rızk veren ve sizi öldürüp tekrar diriltecek olan Allah'tır. Peki, Allah'a şirk koştuğunuz kişi ve putlaştırdığınız her neyse, Allah'ın bu yapmakta olduklarından her hangi birini yapabilecek güçte mi? Gerçekte Allah, onların şirk koştuklarından çok yücedir ve

tüm nitelemelerinden oldukça uzaktır.

41. İnsanların kendi işledikleri olumsuzluklar ve yaptıkları yanlışların yansımaları /sonuçları yüzünden, karada ve denizde doğal felaketler oluşmaktadır. Belki bu felaketlerden ders çıkarıp yapmakta oldukları yanlışları fark edip doğruya yönelirler diye Allah, hak ettikleri azabın çok azını böylece onlara tattırmaktadır.

**Bu durumda, oluşan doğal afetlerin bir kısmı, o toplum böyle bir azabı hak ettiği için veya sınavları nedeniyledir veya oradaki insanlar birer görevli ve başkalarının sınav aracı olarak bu felakete maruz bırakılmışlardır diye düşünüyorum. Dolayısıyla bu konuda ve sebebi ile konuşmak şirk demektir.*

42. Ya Muhammedl Toplumuna de ki; "Yeryüzünde dolaşın da, çoğu şirk koşanlardan oldukları için sizden öncekilerin nasıl helâk olduklarına bir bakın." diye uyarıda bulun.

43. Ey insanlarl Ders alın da Allah'ın olacağını vaat etmiş olduğu hesap /kıyamet günü gelmeden önce, Allah'ın sizi Allah ile yaptığınız anlaşmaya sadakat olan doğruya yönlendirecek tek dini olan İslam'a yönelin. Çünkü o gün herkes amellerinin puanlarına göre gruplandırılacaktır.

**Bu gruplandırmanın 3 grup şeklinde olacağı Vakıa-7 nci ayette belirtilmiştir.*

44. Şüpheniz olmasın ki, her kim Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkâr eder ve şirk koşma hatasını işleyip küfre saparsa, bu davranışı kendi aleyhine olacaktır. Kimler de salih ameller üretmişse, kendi nefsleri için mutlu olacakları yerlerini hazırlamış olacaklardır.

**İnsan, Dünya yaşamına göre kendi Ahret kaderini belirlemektedir. Dolayısıyla Dünya, Ahrette biçilecek olan ürünün tohumunun ekildiği yer olmaktadır.*

45. Şunu iyi bilin ki Allah, iman edip, salih /olumlu amellerde bulunanları kendi lütfundan fazlasıyla ödüllendirecek, şirk koşup, bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri inkâr ederek küfrü tercih etmiş olanları ise kayırmayacaktır. Çünkü Allah küfre sapanları sevmez.

46. Allah'ın size iyilikte bulunması, kendi lütfundan rızkınızı denizlerde aramanız ve suya koyduğu kaldırma gücü gereği, gemilerinizin denizde yüzmesini sağlaması ve yağmur için bulutları rüzgârlarla yönlendirmesi olan Allah'ın ayetleri /gücünün delillerini uygun görmesidir. Umulur ki, bu nimetlerini düşünür ve Allah'a şükredersiniz.

47. Yemin olsunl Biz Senden önce de, her bir topluma kendilerinden olan ve apaçık kanıtlarla elçiler gönderdik. Bunlardan, elçilere inanmayıp, ayetlerimizi /bildirdiğimiz ve onları doğru yola yönlendirecek muhkem /değişmez amaç hükümlerimizi reddedenleri cezalandırdık. Bu hükümlerimize uygun olumlu ameller gerçekleştiren müminlere ise sorumluluğumuz üzere yardım ettik.

**Öğrenci Ruh'un nefslerinin değerlendirilmesi, yaşamı süresince devamlı yapılmakta (Enbiya-37) ve Dünyada verilmesi uygun olan karşılıkları verilmeye başlanmaktadır. Olumlu amellerin, imansız ve şirk koşanın Ahreti için yararsız olacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16 ve Kehf-105 nci ayetlerde vurgulanmıştır.*

48. Bulutları harekete geçirmek üzere rüzgârları estiren Allah'tır. Onlar, uygun görülürse gökte parçalanır veya üst üste yığılırlar. Sen de, onların arasından yağmurun çıktığını görürsün. Kullarından uygun bulunanın ve içten dileyenin üzerine onu yağdırınca da hemen sevinirler. 49. Hâlbuki onların bir kısmı üzerlerine yağmur yağmadan önce, tamamen umutsuzluk içindeydiler.

**Aynı konu Hicr-22 e Furkan-48 nci ayette de belirtilmiştir.*

50. Ey İnsanoğlul Allah'ın rahmeti olan yağmurun kupkuru /ölmüş toprağı nasıl da dirilttiğine dikkatli bak. Kuşkusuz, Allah ölüleri de böyle diriltmeye gücü yetendir.

**Dikkat edilirse, burada da bitkilerin ölümü ve dirilişi ile insanların ölümü ve dirilişi yine aynı ayette yer almıştır. Bu da öğrenci Ruh'un eğitiminin Makbul Ruh dediğimiz Dünya okulundan Görevli Melek Olabilir Diploması ile mezun oluncaya kadar tekrarlanan bir aktivite olduğunu göstermektedir diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

51. Buna karşılık insanlar, kavurucu bir rüzgâr göndersek ve ürünlerinin sararıp kuruduğunu görseler, hemen bereketli ürün zamanlarını unutur ve nankörlük edip şikâyet etmeye ve Allah'tan uzaklaşmaya başlarlar.

52. Ya Muhammedl Sana vahyettiğimiz gerçekleri ne ölülere işittirebilirsin, ne de gerçeklere kulaklarını tıkadığında kabul etmeyip arkalarını dönüp gidenlere kabul ettirebilirsin. 53. Yine gerçekleri görmek istemeyeni de, sapkınlığından kurtarıp doğru yola çeviremezsin. Sen ancak ayetlerimize inananlara işittirebilirsin,

ki onlar hemen Allah'a teslim /Müslümanlardan olurlar ve Allah'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymak gayretine girerler.

**Burada, Kur'an'daki gerçeklerin ölülere değil, Yasin-70'te vurgulandığı gibi, anlayacak durumdakilere okunması gerektiği ve ölülerden hiçbir şekilde yardım istenmeyeceği üzerinde durulmaktadır. Zuhruf-44 ncü ayette belirtildiği gibi Kur'an, Dünya eğitim okulunun temel ders kitabı ve İslam dininin Anayasasıdır. Dolayısıyla da, Kur'an'ın anlaşılmayan bir dil ile okunması da, duygusal etkisi dışında, yine sanki ölüye okunuyormuş gibidir.*

54. Geçek şu ki Allah, sizi hiçbir şey yapamaz güçsüz bir bebek olarak yarattı, sonra geliştirip size güç verdi, güçten sonra tekrar güçsüzlük, ağarmış saçlar ve ihtiyarlık verdi. Allah istediğini yaratır ve bu aşamaları yaşatır. Allah her şeyi bilen ve her şeye gücü yetendir /Kadir'dir.

55. Kıyamet saati gerçekleştiği zaman, şirk koşmaları, bildirdiklerimizi inkâr etmeleri ve muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olmayan olumsuz amelleri nedeniyle suçlu duruma düşmüş olanlar, birbirleri ile konuşurlarken Dünya'da ancak bir saat kadar kaldıklarına yemin edip dururlar. Zaten böyleleri Dünya yaşamlarında da hep yanlışlar içindeydiler.

56. İlim verilenler ve iman sahipleri ise konuşanlara dönüp; "Yemin olsun! Siz Allah'ın her şeyin yazılı olduğu kitabı gereği, son diriliş /ba's gününe kadar kaldınız. İşte bu, son diriliş günüdür. Fakat siz hesap vermek üzere olan bu dirilişi ve toplanmayı red edip duruyordunuz ve bilmezden geliyordunuz" diyerek onlara gerçeği hatırlatacaklar.

**Demek ki, gök ile yeryüzüne yönelik ilimle uğraşanlar ve iman etmiş olanların Cennet'e ayrılmalarına öncelik verilmekte ve bunların Cehennemliklerle konuşmalarına da izin verilmektedir. Dikkat edilirse, ilim imandan önce yer almakta ve ikisinin birlikteliği önemlidir.*

**Son genel Kıyamete kadar olan sürede, Dünya öğrencisi olan Ruhların nerede beklediğini bilemiyoruz. Dünya eğitimini başarı ile tamamlayanların, Dünya dışında başka üst eğitimlere devam ettiklerini, başaramayanların ise eksik olan derslerinden eğitimleri için başka bedenlerle Dünyamıza veya başka Dünyalara gönderilmekte olduklarını düşünüyorum. Tabi gerçeği de Allah bilir diyorum.*

57. Şüphesiz kıyamet günü, inkârcı nankörlerin ileri sürdükleri bahaneleri kendilerine bir yarar sağlamayacak ve kendilerini temize çıkarma uğraşları da zaten önemsenmeyecektir.

58. Gerçek şu ki Biz, bu Kur'an'da, ders alıp doğru olan dine ulaştırıcı yolu bulsunlar diye insanlara her türlü örneği açıklayıp vurguladık. Ancak yanlışlarında direnmekte olanlara bir mucize de getirsen, yine de "Siz uydurma şeylerle uğraşıyorsunuz" diyeceklerdir.

59. Allah, bilgiden yoksun olup gerçekleri de aramayan inkârcıların kalplerini mühürler ve böylece de akıllarını kullanıp düşünmelerini engeller.

**Burada, gerçekleri aramak için gayret içinde olmayanların kalplerinin mühürleneceği, yani artık Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun ameller gerçekleştirmek olan doğruya yönlendirilmeyecekleri vurgulanmış olmaktadır.*

60. Ya Muhammed! Sen her şeye rağmen onlara sabır göster ve Allah'ın yoluna olan davet ve mücadelene devam et. Allah'ın tüm vaad ve sözleri gerçektir. Duygu ve davranışlarını yönlendirecek şekilde kesin bir imana sahip olmayanların Seni gevşekliğe /şüphe ve ümitsizliğe sürüklemesine müsaade etme. Sen sadece tebliğde bulunup uyar, zorlama ve onlardan uzak dur.

85. ANKEBUD (29)

(Örümcek)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Mim.

2. İnsanlar, sadece "iman ettik" demekle, artık hiçbir sınava tabi tutulmayacaklarını mı sanıyorlar? Bu düşünce kesinlikle yanlış! 3. Biz daha önceki nesillerden "iman ettik" diyenleri de, çeşitli sınavlara tabi tuttuk. Aynı şekilde Allah, sizleri de sınavlara tabi tutarak içtenlikle iman etmiş olanlarınızla olmayanlarınızı belirleyecektir.

**İnsanların başıboş bırakılmayarak, sadece sözde mi yoksa içtenlikle mi Müslüman olmuş ve iman etmiş olduklarını, muhkem /değişmez amaç hükümleri yaşamlarına yansıtıp yansıtmayacaklarını ve faydalı işler gerçekleştirenler belirlemek amacıyla, çeşitli sınavlara tabi tutulacaklarına ilişkin açıklama, Al-i İmran-142 nci ayette de*

yapılmıştır.

**İmanın içten olması gerektiği ayrıca Hucurat-14 ncü ayette de vurgulanmıştır.*

4. Yoksa iman ettiklerine güvenerek, diğer bildirdiklerimize uymavıp her olumsuzluğu yapanlar, bizim fark etmeyeceğimizi mi sanıyorlar? Ne kadar yanlış bir düşünce içindeler.

**Bu 3 ayette, yapılacak sınavın ne olduğu, değerlendirmenin nasıl yapılmakta olduğu ve sonucunu, Allah dışında değerlendirecek hiç kimsenin olamayacağı ikazı bulunmaktadır.*

5. Kim mahşer günü Allah'ın huzurunda hesap vereceğine inanmıyorsa, şunu iyi bilsin ki, Allah'ın söz vermiş olduğu o gün mutlaka gerçekleşecektir. Ve o gün her şeyi işiten ve bilen Allah, bizleri amellerimizden hesaba çekecektir.

6. Her kim Salih ameller gerçekleştirme gayreti /cihadı içinde olursa, aslında hem Dünya, hem de Ahret yaşamında kendi nefsi için çaba göstermiş /cihad etmiş demektir. Çünkü gerçekte Allah, bütün âlemlerden üstündür ve hiç kimsenin çabasına ve hiçbir şeye muhtaç değildir.

**Burada, "cihad etmenin", "olumsuz nefslerini öldürmek ve olumluları ise itidal /orta düzeyde kullanabilmeyi başarmak üzere çaba göstermek" anlamında olduğu açıkça belirtilmektedir.*

7. Biz, iman edip, salih ameller /faydalı işler gerçekleştirenleri kötülüklerden uzak tutarak, uygun bulduğumuz günahlarını /hatalarını yok sayacağız ve onları yapmış oldukları olumluluklarının daha fazlası ve iyisiyle ödüllendireceğiz.

**Bazı günahların affedilmesinin şartı, tevbe etme yanında, iman etme ve olumlu ameller olarak belirtilmektedir. Bu nedenle de olumlu amellerin, Allah ile yapılan ve Dünya yaşamında 7 konuya uyulacağına dair söz vermek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleri birer ibad etme yöntemi şeklinde gerçekleştirmek olduğunu bilmek çok önemli olmaktadır. Ancak kasıtlı adam öldürmenin, dolayısıyla intihar etmenin ve şirk koşmalı küfre sapışın affa girmeyeceğini Hz. Muhammed vurgulamıştır; "Her günahı Allah'ın mağfiret buyurması muhtemeldir. Ancak bilerek mü'mini öldüren veya kafir olarak ölen kimse hariç...". Küçük günahların, dinsel olgunluk yaşı olan 40 yaş öncesinde ve yine tevbe etme, imanlı olma ve salih amellere bağlı olacağı Ahkaf-16 ncı ayette vurgulanmıştır.*

**Dikkat edilirse, küçük günahların silinmesi için iman etme ve faydalı işler gerçekleştirme üzerinde durulmakta, şekilsel ibad /kulluk etmelere ise değinilmemektedir. Demek ki bunlar daha sonra değerlendirilmektedir.*

8. Biz insana, daha önce anne ve babasına güzel davransın, ancak onlar Allah'a şirk koşmak üzere inanmış oldukları bir kişi veya şeye kulluk etmeye zorlarlarsa, bu inanışlarına onları kırmadan karşı çıksın diye bir tebliğ göndermiştik. Şunu iyi bilin ki, hepiniz, tüm amellerinizi görmek ve hesap vermek üzere mahşerde huzurumda mutlaka toplanacaksınız.

**Lokman 14-15 nci ayetlerde de aynı muhkem /değişmez amaç hüküm bulunmaktadır. Ayrıca Bakara-171 nci ayete bakınız. Yeri gelmişken şunu söylemek istiyorum; anne-babaların da, henüz mantık ve muhakeme yeteneğinin uygun aşamada olmayacağı ve cinsel ergenlik denen 15-18 yaştan öncesinde, çocuklarını dini konularda ve şekilsel liklerde yönlendirmemeleri ve zorlamamalıdırlar. Bu yaşlardan itibaren sadece kendi doğrularını anlatırlar ve seçimi gence bırakmalıdırlar. Bu konuyu Ankebud-12 nci ayet ile birlikte değerlendirmek uygun olacaktır. Devletin de bu konuyu göz önünde bulundurmak üzere yaklaşımı olmalıdır.*

9. İman edip, salih ameller gerçekleştirenleri, salihler /iyiler grubunun arasına koyacağım.

10. İnsanlardan bazıları vardır ki, içtenlikle iman etmemiş olanlara "Allah'a iman ettik" derler. Fakat bu iman edişleri nedeniyle bir eziyete uğratılınca, insanların kendisine yaptığı işkenceden korkarak, hemen bu imanlarından cayarlar ve iman etmeyenlerin saflarına geçerler. Buna karşılık içtenlikle iman etmiş olanlara bir olumluluk gelince de onlardan yararlanmak üzere, "Biz de sizin gibi iman sahibiyiz" diyerek yaklaşır ve imkânlarından yararlanmaya çalışırlar. Hâlbuki Allah, bütün âlemlerin /yarattıklarının içlerinde sakladıkları en gizli şeyleri bilen değil mi?

11. Şunu iyice bilin ki Allah, elbette içtenlikle iman edenlerle, ikiyüzlü yalancıları /münafıkları /Allah ve din ile başkalarını aldatanları en iyi bilecek olandır.

12. Şirk koşan inkârcı insanlar, iman edenlere, "Siz, iman etmiş olduğunuz tek ilahınız olan Allah'ı bırakın ve bizim yolumuza uyun. Buna karşılık sizin günahlarınızı da biz yüklenelim" diyerek onları kandırmaya çalışmaktadırlar. Sakın onlara inanmayın. Çünkü hiç kimse bir başkasının günahını yüklenemez ve bunlar tam bir yalancıdırlar. 13. Ama gerçek şu ki böyleleri, kendi günah yüklerine ek

olarak, sözleri ile kandırdıklarının bu nedenle yapacağı olumsuzluğun da günahından yüklenecekler. İmana ve Allah'a ilişkin uydurdukları yalanlardan dolayı da kıyamet günü, mutlaka hesaba çekileceklerdir.

**"Bilincinde oldukları yanlışlarına göre, başkalarını da bilerek kandıranlara, kandırılmış olanların bu nedenle işledikleri günahlardan bir kısmı da eklenmektedir" cümlesi, Nahl-25 nci ayette de yer almaktadır.*

14. Gerçek şu ki, sizden çok önce Biz, Nuh'u bulunduğu toplumuna elçi olarak göndermiş ve Nuh onların arasında bin seneden elli yıl eksik yaşamıştı. Ancak bu kadar süre yaşadığı halde, ikna edemediği toplumun Nuh'u red etmekte direnmeleri, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri ve zalim duruma düşmeleri nedeniyle onları tufan ile helâk etmiştik. 15. Nuh'u ve gemiye alınmış olan inananları kurtarıp, onlardan sonraki tüm insan toplumları ders alsınlar diye bir ibret vesilesi yapmıştık.

**Nuh tufanının bütün Dünya'yı kapsayacak şekilde mi, yoksa bölgesel mi olduğu konusu tam net değil. Eğer genellikle kabul edildiği gibi, genel bir tufan ise, gemiye alınmış olanlar, demek ki sonraki insan neslini başlatmak üzere seçilmiş bir nevi görevli varlıklar olmaktadırlar diyebiliriz. Ve bunlar da, bir önceki yaşamları unutturulup tekrar yaşamaya başlamışlardır diye düşünüyorum. Aynı düşünceyi, Dr. Bedri Ruhselman da ileri sürmüştür.*

**Dikkat edilirse diğer birçok konu gibi burada da Nuh'un yaşı için net bir rakam verilmemiştir. Yine ayetten anlıyoruz ki, binlerce asır önceki insanın yaşı yüzlerce yıl kadarmış.*

16. İbrahim'i de toplumuna elçi olarak göndermiştik. İbrahim de toplumuna; "Sadece Allah'a ibad edin ve sadece O'na kul olun. Aranıza hiç kimseyi veya nesneyi aracı koymayın. Böyle davranmanız sizin için daha hayırlıdır". 17. "Siz, birçok iftiralar etmekte olduğunuz Allah'ı bırakıp, başka ilahlar belirleyip onlara doğrudan veya Bana aracı olarak koyup putlar olarak önem veriyor ve tapıyorsunuz. Hâlbuki Allah'ın dışında taptıklarınız size hiçbir rızk veremezler. Gelin Benim dediğim gerçeğe uyun ve rızkınız ile ilahi bir yardımı sadece Allah'tan isteyerek öyle çalışın /gayret içinde olun. Sadece O'na ibad edin ve verdikleri nimetler için O'na teşekkür edin. Çünkü tüm amellerinizden hesaba çekilmek ve gerçekleri bizzat görüp öğrenmek için mutlaka Allah'ın huzurunda toplanacaksınız". 18. "Ey insanlarl Beni de red ederseniz, görüyorsunuz önceki toplumlar da sizin gibi elçilerine inanmamışlar ve red etmişlerdi. Ve biliniz ki, bir elçinin görevi sadece Allah'ın ayetlerini açıkça ve olduğu gibi dosdoğru bildirmektir" diyerek onları uyarmıştı.

**Çünkü Allah, şekil ve sözle değil, düşünce ile haberleşmektedir.*

19. Ya Muhammedl Seni red etmekte olanlar, Allah'ın ilk yaratılışı nasıl başlatıp, sonra bu yaratış işlemini nasıl tekrarlayıp durduğunu bir düşünsünler bakalım? Kuşkusuz bu yaratma işlemi, Allah için çok kolaydır.

20. Ya Muhammedl Onlara de ki; "Yeryüzünü dolaşın ve yaratılışın nasıl tekrar edip durduğunu görün". İşte Allah aynı şekilde, Ahrette olacak yaratılışı da kolayca başlatacaktır. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter /her şeye Kadir'dir.

21. Unutmayın Allah, insanları amellerine göre değerlendirip uygun bulunanı cezalandırır veya rahmet edip af eder. Sonunda ise hesap vermek üzere hepiniz Allah'ın huzuruna çıkarılacaksınız. 22. Siz ne yerde, ne de gökte Allah'ı bu aktivitelerinden engelleyemezsiniz ve size gerek Dünya'da ve gerekse kıyamet gününde Allah'tan başka ne bir veli /dost, ne de yardım edecek kimse bulamazsınız.

23. Allah'ın bildirdiğimiz ayetlerini ve O'nun huzurunda olacak toplanmayı inkâr ederek /küfre sapanlar, O'nun Rahmetinden uzaklaşmışlardır ve onlar acı bir cezayı da hak etmişlerdir.

24. İbrahim'in "Allah'ı bırakıp başka ilahlar edinmiş olduğunuz putlara (kişi veya bir nesneye) tapmayın" çağrısına toplumunun cevabı, "İbrahim'i öldürün yahut ateşte yakın" demek oldu. Fakat Allah İbrahim'i ateşten kurtardı. Şüpheniz olmasın ki, inanan bir toplum için İbrahim'in bu yaşamında yararlanacakları dersler /ibretler vardır.

**Ateş, Al-i İmran-103 ncü ayette de vurgulandığı gibi Hz. İbrahim'in hapse atılıp işkence çekmesi, eziyet edilmesinin de simgesi olmaktadır. Buna göre de Hz. İbrahim'in ateşe atılmasını da bu anlamda kabul edip, şu andaki balıkları da genellikle odunların balığa döndürülmesi şeklinde bir rivayet olarak değerlendirilmek uygun olacaktır.*

25. İbrahim, kurtarıldıktan sonra toplumuna: "Siz Allah'ı değil de putları önceleyip onlara taparak, Dünya hayatında aranızdaki dostluğu korumak ve birbirinize bağlılığınız ile menfaatlerinizi amaçlıyorsunuz. Hâlbuki şunu iyi bilin ki, kıyamet gününde gerçekleri anlayınca, birbirinizi tanıdığınızı inkâra kalkışacak, hatta sizi yanlışa sürükleyenleri görecek ve onları lanetleyeceksiniz.

Olumsuzluklarınıza karşılık varacağınız yer ateş olacak ve orada size yardım edecek hiçbir kimseyi bulamayacaksınız". 26. İbrahim'in bu etkili konuşması üzerine Lut, İbrahim'e inandı ve topluma "Ben sizin putlarınızı bırakıyor ve sadece Rabbime ibad etmeye /kulluğa yöneliyorum ve inanıyorum ki, Benim Rabbim en üstün olandır ve her şeye hâkim olandır" diyerek inancını ifade etti.

**Lut, Hz. İbrahim zamanında yaşayan başka bir toplumun peygamberiydi.*

27. Bu gayretlerine karşılık, İbrahim'e (İsmail'den sonra ayrıca) İshak'ı ve torun olarak da Yakup'u bağışladık. Böylece soyunu peygamberlik ve kitap ehli yaparak ödülünün bir kısmını Dünya'da vermiş olduk. Ayrıca Ahret hayatında da salih olanlarla birlikte olacaktır.

**Hz. İbrahim, cezalandırılacağı yerden Hacer ve İsmail ile birlikte ayrılarak cezadan kurtulmuş, onları Mekke'de bırakmış ve bir süre sonra tekrar memleketine dönüp İshak Dünyaya gelmiştir.*

28. İbrahim'in tebliğ ettiği gerçeklere iman eden Lut'u da kendi toplumuna elçi olarak göndermiştik. Lut, toplumuna: "Sizden önce hiçbir toplumun böylesine yapmadığı bir iğrençliği /aşırılığı yapıyorsunuz".

29. "Siz erkeklerle cinsel ilişkide bulunuyor, doğal ilişkiden uzaklaşıyor, bunu engelliyor ve aranızda da her kötülüğü yapıyorsunuz" diyerek onları uyarmıştı. Bunun üzerine halkı Lut'a, "Azaba uğrayacağımız hususunda söylediklerin doğru ise, Allah'ın azabını getir de görelim bakalım" sözleri ile karşı çıkıp, bir nevi onunla alay etmişlerdi.

**Çünkü eşcinsellik veya lezbiyenlik, farklı eşlerin kilit-anahtar gibi uyumu ile oluşacak olumlu bir enerjinin oluşmasını sağlayamayacak ve evliliğin Allah'ın beklediği Tek Allah inancına götürme amacına ters düşecektir. Aynı konu A'raf-81 nci ayette de belirtilmiştir.*

30. Onlarla baş edemeyen Lut; "Rabbim, şu iyice azıtmış, fesad çıkaran /müfsid topluluğa karşı Bana yardım et" diye dua etmeye ve yardımını istemeye başlamıştı.

31. Görevli Meleklerimiz İbrahim'e İshak isimli bir çocuğunun olacağı müjdesini vermeye geldiklerinde, "Lut'un şehir ve toplumunu yok edeceğiz. Çünkü onun halkı artık aşırı zalim durumuna düşmüşler /iyice azıtıp zararlı bir toplum olmuşlar" deyince. 32. İbrahim: "Ama orada Lut var" diye telaşlanınca; "Görevlilerimizle orada kimlerin bulunduğunu iyi biliyoruz. Lut'u ve tüm inananları ile karısı dışındaki yakınlarını kurtaracağız. Çünkü karısı, geride bırakılıp yok olacakların içindedir" diyerek onu rahatlatıcı açıklamada bulunmuşlardı

33. Görevlilerimiz, Lut'a iki genç delikanlı şeklinde vardıklarında, halkın elçilerimize karşı iğrenç davranışlarından dolayı Lut fenalaşmış, eli ayağı dolaşmış ve zor durumda kalmıştı. Bunun üzerine görevlilerimiz Lut'a gizlice: "Korkma, üzülme, Biz Seni ve yakınlarınla, Sana inananları, eşin hariç kurtaracağız. O yok olacaklar arasında kalacak. 34. Aşırı derecede suçlu duruma ulaşmış oldukları için, Biz bu şehrin ve halkının üzerine gökten bir felaket /helâk edici bir pislik indireceğiz" demişlerdi. **Melekler, görevleri gereği insan görünümünde Dünyada olabiliyorlar demektir.

35. Gerçek şu ki, aklını kullanacak toplumlar için, apaçık ibret olarak oradan bazı kalıntılar bırakmak üzere orayı yerle bir ettik.

36. Medyen toplumuna da kardeşleri Şuayb'ı elçi olarak göndermiştik. Şuayb toplumuna: "Ey halkım! Sadece Allah'a kulluk /ibad edin ve daima Ahret gününde olacak hesaplaşmamızı düşünerek yaşamınızı ve amellerinizi düzenleyin ve yeryüzünde toplumda fesat /karışıklık çıkaranlardan /müfsidlerden olmayın" demişti. 37. Fakat toplumu Şuayb'ı yalancılıkla suçladılar. Biz de kendilerini korkutucu bir deprem ile yakaladık da, evlerinde diz üstü devrilip helâk oldular.

38. Ad ve Semud kavimlerini de aynı gerekçelerle ve aynı şekilde helâk etmiştik. Onların oturdukları yerlerin kalıntılarına dikkat ederseniz, helâk oluşları size apaçık belli olacaktır. İnsanları Allah'ın yolundan saptırmak için, olumsuz nefslerinin uyanışını desteklemek üzere sürekli vesvese veren şeytan, onlara yaptıkları işleri cazip göstererek yanlış yapmalarına yol açmıştı. Hâlbuki onlar, yanlış ile doğruyu ayırt edebilecek yeteneğe sahiptiler.

**Demek ki, Kendine ne kadar güvenirse güvensin, insanın yine de olumsuz nefsine mağlup olmamak üzere sürekli dikkat etmesi ve olumsuz nefsine uygun olacak kararlarında mutlaka şeytanın payı olduğunu da göz önünde bulundurmalıdır. Bu nedenle de A'raf-220 ve Müminun-98 nci ayetlerde, olumsuz bir nefsin uyanışında "Euzubillahi mineşşeytanirreciym" denmesi tavsiye edilmektedir.*

39. Aynı şekilde Musa da kavmine gerçekleri apaçık tebliğ ettiği halde,

liderleri olan Karun, Firavun ve Haman'ı da, bu bildirdiklerini red ettikleri için onlara inananlarla birlikte helâk ettik. Ayrıca onlar iyice kibirlenmeye de başlamışlardı ve bu büyüklüklerine rağmen azabımızdan kaçamadılar.

40. Biz toplumların hangisini helâk etmişsek mutlaka işledikleri suçlardan ötürü cezalandırmışızdır ve onlardan kimini yıkıcı bir fırtına, kimini korkunç bir gürültü, kimini yerin dibine geçiren bir deprem ve kimini de suda boğarak helâk ettik. Bu yok oluşlarında azabı doğrudan Allah yapmadı ve onlara zulmeden /haksızlık yapan Allah değildi. Onlar işledikleri olumsuzlukları yüzünden kendi nefslerine zulmetmişler /haksız davranmışlar ve kendi sonlarını hazırlamışlardı.

41. Allah'tan başkasını evliya /veliler /vazgeçemedikleri dostlar edinenlerin örneği, ağdan bir ev edinen dişi örümceğin durumuna benzer. Çünkü bu evde dişi örümcek bir süre sonra eşinin ona olan güvenini yok sayıp onu yiyecektir. İşte insanlar, keşke bu durumu bilseler de Allah ile aralarına birilerini sokup öncelikle onu veli /dost edinmeseler.

**Enteresan olarak, bütün canlıların erkeği dişiden daha iri cüsseli olduğu halde, örümceklerde dişi, erkekten daha iridir. Burada Allah için kullanılan "Veli" kelimesi, sadece Allah'ın bir özelliği olup, insanın da bu kelimeyi dinî bir payesi olsun diye kullanmaması gerekir. Ancak Rahim, Alim, Gaffar vs. gibi kişi ismi olarak kullanılabilir. Bu ayette, sadece Allah'ı değil de uygun bulacağımız bir kişiyi veli /tek güvenilir dost kabul etmemizin yanlış olacağına vurgu yapılmaktadır. Çünkü böyle bir payeyi bir insana vermemiz, mutlak doğru olmayabilir.*

42. Allah, şirk koşanların Allah dışında hangi şeyi putlaştırdıklarını ve birer veli /dost kabul ettiklerini çok iyi bilir. Çünkü Allah, her şeyden üstün /Aziz ve her şeye hâkim olandır.

**Şirk koşulan, kişi, eşya veya kişisel menfaat elde edilecek bir hedef /nesne, hatta nefs vs olabilmektedir. Şirk için Temel Kavramlara bakınız.*

43. Biz bu örnekleri insanlar ders alıp yararlansınlar ve doğru yola yönelsinler diye veriyoruz. Ancak bu örneklerin ne demek istediğini, aklıyla düşünenlerden ve evren ile ilgili ilim /bilgi sahibi olanlardan başkası anlayamaz.

**Öğrenci Ruh'lar, Dünyaya gönderilmeden önce Yasin-60, Taha-115, Maide-7, A'raf-102-169-172, Ra d-20 nci ayetlerde belirtildiği gibi Allah ile 7 konuda sözlerinde duracaklarına dair söz vermişlerdir. Bunlardan biri de yaratılanlarda gizlenmiş olan bilgileri araştırmak olan ilim yapmaktır. Bu nedenle de Allah, ilim sahiplerine önem vermekte olup, buna paralel olmak üzere Al-i İmran18 nci ayette, tek mutlak yaratanın varlığını anlayıp gerçek imana ulaşacak olan olarak*

Meleklerden sonra ancak yaratılanlarda gizlenmiş olan bilimle uğraşan alimlerin olacağı açıklanmıştır.

44. Allah gökleri ve yeryüzünü belli bir amaç için yarattı. Ve bu yaratışta aklıyla düşünen müminlerin yararlanacağı birçok işaretler /deliller vardır.

**Yaratılışın amacı olduğuna göre, bir proje söz konusu demektir. Bu projenin de "Meleklik eğitim projesi" olduğunu düşünüyorum. Ayrıntı için A'raf-20 ve Hicr-85 nci ayete bakınız. Bu yaratışta da Allah Fizik-Kimya-Genetik-Matematik ve Geometriyi kullanmıştır, diğer bir ifade ile kaderlendirme dediğimiz ölçülen-dirmeyi bu ilimlerle yapmıştır diye düşünüyorum. Dolayısıyla da Allah, yaratmış olduklarında gizlemiş olduğu bu bilgilerin ilminin yapılmasını istemektedir.*

45. Ya Muhammedl Kitaptan Sana vahyedileni oku, salâtı yerine getir. Çünkü salât, insanı aşırılıktan ve inkâr ile yanlış amellerden alıkoyar ve her şeyden çok önemli olan Allah'ı her an anmanın /zikretmenin gerekliliğini pekiştirir. Şunu bilin ki, gerek bu konuda, gerekse başka herhangi bir konuda da Allah ne yaptığınızı çok iyi bilir.

**Burada "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma toplantılarına katılma ve çalışma (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamındadır. Şirke ve kötülüğe bulaşmamak için Sosyal Yardımlaşma Girişimlerine katılmak ve öncelikle Kur'an'ı anlayarak okumak şarttır. Eğer sosyal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerinden uzak kalırsak ve Kur'an bilgisinden de yoksunsak, ya da onu anlamadan sadece Arapçasını telaffuz etmekle yetiniyorsak, her an şirk batağına düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalabiliriz demektir (Bak.Rum Suresi-31). Eğer, bu ayetteki salât buyruğunu, Meallerin 2 si dışında hemen hemen hepsinde olduğu gibi bugünkü belirli vakitlere indirgediğimiz, üstelik birçoğumuzun ne dediğimizi bilmeden uyguladığımız sadece namaz şeklinde dar anlamda anlarsak, böyle bir namaz tek başına bize hangi şirki, kötülüğü, yani Kur'an'da geçen kelime ile, hangi "fahşai" hangi "münkeri" anlatıyor ve bunları öğrenme bilincini verip, korunmamızı sağlıyor? Bunları ancak hayatımızda sürekli var olan ve sadece Allah rızası için yapılan sosyal yardımlaşmalar ve bir Kur'an bilgisi bize verebilir. Kaldı ki tüm Dünya'da bugün namaz kılan insanların azımsanmayacak bir çoğunluğu, ne yazık ki "fahşa" dan, "münker" den ve "şirk" ten kurtulamıyor (M. Sağ.*

Çağrı, s. 560).

46. Daha önce kitap vermiş olduğumuz Yahudi ve Hıristiyanlarla, onlardan aşırılıklara /zulme /inkâra ve şirke sapmış olanları hariç, birbirinizi rencide etmeyecek bir şekilde tartışın ve onlara "Bize indirilene /Kur'an'a ve size de indirilene /asıl Tevrat[7] a ve asıl İncil'e inanıyoruz. Bizim ilahımız da, sizin ilahınız da aynıdır ve tektir. Biz sadece O'na teslim /Müslim olduk" deyin.

**Burada (tavsiye özellikli) muhkem /değişmez amaç hüküm, "Dini konuları düşmanlığa vardırmadan tartışın" olmaktadır.*

47. Daha öncekiler gibi Sana da bu kitabı /Kur'an'ı indirdik. Kendilerine daha önce kitap indirdiklerimiz de onu okurlarsa onlar da inanacaklardır. Onların dışında olan insanlardan da bazıları inanacaktır. Sadece şirk koşup, bildirdiğimiz gerçekleri inkâr ederek küfre sapmışlardan başkası ayetlerimizi bile bile reddetmez. 48. Çünkü herkes biliyor ki Sen, daha önceki vahiy kitaplarından hiçbirini okumamış ve benzer sözleri kendi elinle de yazmamıştın. Eğer öyle bir durum olsaydı, inkarcılar için hem kendileri, hem de kandıracakları insanlar için güçlü bir koz oluşturacaktı.

**Araplarda, okuma yazması hiç olmayanlar değil de, daha önceki vahiy kitaplarından hiç birine iman etmeyen ve okumadığı için bilgisi de olmayanlar "ümmi" diye tanımlanırdı.*

**Ayette Peygamberin okuma-yazması var ki, "kendi elinle yazmamıştın" ifadesi kullanılmıştır.*

49. Gerçekte Sana vahyedilenler, Allah'ın yarattıklarında gizlemiş olduğu bilgileri bulma ile uğraşan bilim insanlarınca içtenlikle benimsenen Allah'ın ayetleridir. Ancak inkârları nedeniyle zulme sapmış cahillerden başkası ayetlerimizi reddetmez.

**Zulme sapma, Kur'an'a göre sadece insanlara maddi ve manevi işkence çektirenler ve zorluk çıkaranlar için değil, ayrıca Allah'ın bildirdiklerini inkâr eden, şirk koşan ve Allah veya din ile aldatan riyakârlar ve cahil kalmışlar için de kullanılmakta ve böylelerine de zalimler denmektedir. *Ayete göre Allah'ın ayetlerine, daha çok Dünya ve evren /uzay bilgilerine sahip âlimler inanır. Ancak bunların da imanlı olmaları, adaletli olup gurura kapılmamaları da istenir.*

50. Ayetlerimizi reddedenler Muhammed'e, "Rabbinden, bizi inandırıcı bir mucize neden indirilmiyor?" diyerek inkârlarına bahane üretiyorlar. Onlara de ki: "Mucizeler sadece Allah'a mahsustur. Ben ise ancak apaçık bir uyarıcıyım".

51. Bu kitabı Senin aracılığınla indirmiş olmamız ve kendilerine tebliğ etmen bir mucize olarak onlara yetmez mi? Çünkü Kur'an'ı indirmemiz, inanan bir toplum için bir rahmet /özel bir ayrıcalıktır ve içinde O'nu okuyup, anlayıp, akıllarını kullanarak düşünenler için doğru yola yönelmelerinde yararlanacakları muhkem /tartışılmaz /değişmez birer ana hüküm halinde uyarılar bulunmaktadır.

**Görüldüğü gibi, doğru yol, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya uymak, 5 gaybe iman etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demektir.*

52. Seni reddedenlere de ki: "Benim tebliğ görevini hakkıyla yapıp yapmadığımı ve sizin inanıp inanmama kararınızı belirleyici olarak Allah yeter. Çünkü Allah göklerde ve yerde ne varsa her şeyi bilendir. Ayrıca gerçek dışı söylenenlere /batıla inanıp, Allah'ı inkâr edenler /küfre sapanlar oluyorsa onları da en iyi bilendir ve haklarında karar verecek olan O'dur. İşte asıl zarara uğrayacak olanlar da onlar olacaktır".

**Görevleri yönünden peygamberlerin de mahşerde hesaba çekilecekleri Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6-7, Maide-109-118 ve Zümer-30 ncu ayette belirtilmiştir.*

53. Ya Muhammedl Bunlar kıyamet azabını hemen getirmen için Sana baskı yapıp duruyorlar. Eğer Allah tarafından belirlenmiş bir zaman /ecel-i müsemma olmasaydı, amellerine karşılık olarak o azap onlara gelmiş olurdu. Ve şuna emin olunsun ki, vadesi gelince azap ansızın ve iç kimsenin haberi olmadan geliverecektir.

54. Kıyamet azabını hemen getirmen için Sana baskı yapmakta olanlar bilsinler ki, Cehennem daha Dünya'da iken azap vermek üzere onları çepeçevre kuşatmaya başlamıştır bile. 55. Kıyamet gününde ise gerçek azap, üstlerinden ve ayaklarının altından onları kuşatacak ve onlara, "İşlemiş olduğunuz olumsuz amellerinizin karşılığı olarak asıl cezanızı çekin" denilecektir.

**Demek ki Cehennem azabı, bir nevi şiddetli pişmanlık ve vicdan azabı, başarısızlığı anlamanın ve hazmedememenin çırpınışları, mutsuzluk içinde kıvranma da demektir ve bu durumlar henüz daha Dünyada iken başlamaktadır.*

56. Ey iman eden kullarıml Benim Dünyadaki yeryüzüm oldukça geniştir. O halde, dağılın ve sizi Bana olacak ibad etmeniz /kulluğunuz demek olan iman edişiniz ile muhkem /değişmez amaç hükümlerime uygun olumlu ameller gerçekleştirmenizden engelleyecek bir yere takılıp Kalmayın ve nerede özgür olacaksanız, oraya gidin. 57. Şunu da bilin ki, her nefs kesinlikle de ölümü tadacak ve sonunda hesap vermek üzere bizim huzurumuza getirileceksiniz.

**Buradaki "nefs" kelimesi eğer sadece "kişi-can" olarak kabul edilirse, zaten bilinen bir sonuç basitçe ve sadece hatırlatılmış olmaktadır. Hâlbuki Dünya yaşamındaki temel amaçlardan biri, her insanın olumsuz nefslerini öldürmesi, yani olumsuz nefslerine hakim olması, esiri olmaktan kurtulması ve olumlu nefslerini ise "sıratın müstakim" denilen orta yolda /itidal düzeyinde tutacak şekilde bir çok sınava tabi tutarak başarıp başaramadığını belirlemektir. İtidal üzere olunması için de olumlu nefsin tefrit (hiç kullanmayıp köreltilmesi, insanın bu nefsinden kendini mahrum etmesi) veya ifrat (aşırı derecede dediğimiz zararlı) düzeyde kullanmaktan kaçınılması gerekmektedir.*

58. İman eden ve salih ameller gerçekleştirenleri içlerinden ırmaklar akan Cennetin mekânlarına yerleştireceğiz ve karşılık olarak onlar orada huzur içinde olacaklar. 59. Çünkü orada, her olumsuzluğa sabır gösterip, imanlarından vazgeçmeyenler ve Rablerine güvenenler /tevekkül edenler bulunacaktır.

60. Rablerine tevekkül edenler arasında nice canlılar var ki, rızklarını her zaman yanlarında taşımamaktadırlar. Şu bir gerçek ki, sizin rızkınızı sağlamakta oluşu gibi, onların da rızkını sağlayan Allah olmaktadır. Çünkü O her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir.

61. Allah inancı olduğu halde (bilerek veya bilmeyerek) şirk koşmakta devam edenlere "Gökleri ve yeri kim yarattı? Güneşi ve Ay'ı kim düzenleyip yerleştirdi?" diye sorsan, hemen "Allah" diye karşılık verirler. Öyleyse neden şirk koşma hatasını işleyip duruyorlar?

62. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki Allah, amellerine göre kullarına rızkı bol bol verir veya kısar. Çünkü Allah her şeyi en iyi bilendir.

**Demek ki rızkın /nimetin bol veya az verilişi, ya amellerine göre hak ettiği için, ya kişinin kendi sınavı için veya başkalarının sınavında görevlendirilmiş olduğu içindir. Dolayısıyla da gerçek nedeni ancak Allah bilir.*

63. Yine şirk koşan kişilere, "Gökten yağmuru yağdırıp, ölmüş haldeki toprağı tekrar dirilten kimdir?" diye de sorsan, yine "Allah" diyeceklerdir. Ya Muhammedl De ki; "Teşekkür etmek /hamd etmek yalnızca Allah'a yapılmalıdır". Fakat onların çokları akıllarını çalıştırıp bu gerçekleri görmek niyetiyle düşünmemektedirler. 64. Böyleleri, akıllarını kullanıp bildirdiğimiz gerçekleri düşünselerdi, bu Dünya hayatının geçici bir oyalanma ve puan alma oyunundan başka bir şey olmadığını, Ahret hayatının ise gerçek bir hayat olduğunu fark edeceklerdi. Keşke fark edip bilebilseler. 65. Yine böyle insanlar, olur da bir gemiye bindikleri zamanki gibi sıkıntılı anlarında, putların yerine hemen dini hatırlar ve sadece Allah'a dua edip yardımını istemeye başlarlar. Onları denizden /sıkıntıdan kurtarır kurtarmaz da hemen şirk koşma yanlışlarına tekrar dönerler.

**Kur'an'ın diğer bilgilerini düşündüğümüzde, Dünya yaşamının, Ahret yaşamının kaderini belirleyecek bir sınav yeri ve Allah'ın yaratıp bize kiraladığı maddi imkânlarla oyalanılan bir yer olduğu anlatılmaktadır.*

66. Ya Muhammedl İşte bunlar gibi insanların bir kısmı, kendilerine nimet vermekte olduğumuzu inkâr ederler ve Ahrette onlara fayda sağlamayacak Dünyanın zevklerine dalıp Allah'ı unuturlar. 67. Fakat sonunda mahşerde gerçekleri mutlaka öğreneceklerdir. Sen onları kendine dert etme. Çevrelerinde insanlar kaçırılıp, terör ve vahşet hareketleri devam ederken, kentleri olan Mekke'yi güvenli kıldığımıza bir baksınlar ve kıymetini bilsinler. Batıl inanışlara ve sözlere inanıp, Allah'ın nimetlerini inkâr etmesinler ve küfre sapmasınlar.

68. Yalan rivayetler uydurup Allah'a iftira edenlerden ve kendisine bildirilen gerçekleri red edip durandan daha zalim kim olabilir? Böylesi inkârcılar için Cehennem en uygun yer olmuyor mu?

**Burada Allah hakkında rivayetler uyduran ve Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirleri red edenler "zalim" diye tanımlanmaktadır. Çünkü bu durumda olan kişi, hem kendine ve hem de etrafına kötülük yapmış olmaktadır.*

69. Buna karşılık, iyi niyetle ve bildirdiğimiz yolda çaba içinde olanları, doğru olan kendi yolumuza yönlendireceğiz. Şuna da emin olun ki Allah, zaten muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun olumlu ameller gerçekleştirenlerle /Muhsin olanlarla beraberdir.

86. MUTAFFİFİN (83)

(Ölçülerde hile yapanlar)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1-3. İnsanlardan bir şey alırken veya başkasına bir şey yaptırırken, yapılması gerekeni tam yaptırıp ölçüyü /hakkı tam uygulatan, fakat kendisinden verirken veya başkasına kendisi bir şey yaparken hakkı eksik vererek hile yapanın ve yapılması gerekeni tam yapmayanın vay halinel

4-5-6. İnsanları herhangi bir konuda aldatıp menfaat sağlayanlar, mahşer gününde hesap vermek için tekrar diriltileceklerini /ba's edileceklerini ve o gün tüm insların âlemlerinin, Rabbinin huzurunda toplanacaklarını hiç zannetmiyorlar mı?

7. Hayır, gerçek onların zannettikleri gibi değil. Bu veya bunun gibi herhangi bir konuda aşırılığa /haksızlığa sapmış olanların olumsuz amellerinin kayıtları ve karşılıklarının olduğu kitapları Sicciyn'dedir.

8. Sen Sicciyn'in ne olduğunu bilir misin? 9. O, suç işleyenlerin etkin söz ve amellerinin kayıtlarını içeren, bir nevi sicil dosyası ve bu suçlara karşılık olan belgelerin ve kuralların yer aldığı ana kitap ve bunun bulunduğu zindan gibi azap yeridir.

10. O gün, her şeyleri kayıtlı olduğundan, bildirdiklerimizi reddetmiş olanların vay hallerinel 11. Ki onlar, zamanında din gününü yalanlamışlardı.

12. Esasında, birçok yanlışta iyice aşırıya kaçmış günahkârlardan başkası, hesap gününü yalanlama hatasına sapmaz. 13. Ki böylelerine zaten ayetlerimiz anlatıldığında, "Bunlar geçmişin masalları" diyerek önemsemezlerdi.

14. Hayırl Hayırl Böylelerinin olumsuz amelleri kalplerini paslandırıp katılaştırmış /muhakeme yeteneklerini ve merhamet duygularını yok etmiş ve zarara sokmuştur. 15. Şüpheniz olmasın ki, o gün onlar Rablerinin şefaat ve rahmet yakınlığından uzak tutulacaklar ve yaptıklarından dolayı da büyük bir pişmanlık içinde olacaklardır.

16-17. Sonunda onlar mutlaka Cehenneme atılacaklar. 17. Ve onlara "Sizin daha önce olacağına bir türlü inanmadığınız azap işte budur" denilecektir.

18. Ey insanlarl Şunu da bilin ki, makbul olanların /El Ebrar'ın olumlu amellerinin kayıt ve karşılıklarının kitabı İlluyyun'dadır.

19. İlliyyun'un ne olduğunu bilir misin? 20. O, olumlu amellerin kayıtlarını içeren, çok değerli ana kitaptır. 21. Ve tekâmül seviyeleri ile Allah'a yakınlaşmış yüksek makamlarda olanlar ancak ona tanık olabilir ve içindeki kayıtlara bakabilirler.

22. Kayıtları burada olanlar Naiym /nimet /huzur ve mutluluk Cennetlerinde, 23. Rahat koltuklarda, onlara huzur verici güzellikleri seyredip duracaklar ve 24. Yüzlerinden mutluluklarının sevinç parıltısı izlenecektir.

25. Kendilerine misk kokulu, katkısız, özel yapılıp saklanmış içecekten içirilecektir. 26. Yarışanlar /çaba içinde olanlar, işte böyle bir amaç için ve böyle bir sonu hak etmek üzere yarışsınlar /gayret etsinler. 27. O içeceğin ana kaynağı Tesnim'dir. 28. Ki o Tesnim, ancak Allah'a en yakın olanların içebilecekleri bir Cennet pınarıdır.

29. Şunu açıkça bilin ki, olumsuz amelleriyle boğazlarına kadar suça batmış olanlar, Dünya'da inananlara mutlaka güler, onları alaya alırlar ve 30. Yanlarından geçerken, birbirlerine kaş-göz işareti edip dalga geçerlerdi. 31. Kendileri gibi düşünenlerin veya ailelerinin yanına geldiklerinde de, onlarla nasıl alay ettiklerini anlatarak eğlenirlerdi. Onları her gördüklerinde de, "bunlar sapkın kişiler" diyerek de itham eder ve onlar hakkında olumsuz düşüncelerini söylerlerdi.

33. Halbuki hiç kimse iman edenlerin imanlarını değerlendirmek üzere görevli kılınmamıştır.

**İmanı değerlendirme yetkisinin peygamberlere bile verilmediği İsra-84, Muhammed-30 ve Rahman-41 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Dolayısıyla bu ayette, hiç kimseyi imanlılığına göre değerlendirmenin sadece Allah'a ait olduğu ve buna kalkışmanın şirk koşma olacağı açıkça belirtilmiştir.*

34. Şüpheniz olmasın ki hesap gününde, kayıtları İlliyyun'da olacak olanlar /iman üzere olumlu amellerde bulunanlar, bu defa kayıtları Sicciyn'de olanlara gülecekler, 35. Ve oturmakta oldukları koltuklarından bakınırken, 36. Onların küfre sapışlarının ve olumsuz amellerinin karşılığı olan perişan hallerini göreceklerdir.

87. . BAKARA (2)

(İnek, sığır, buzağı)

(Bu ve bundan sonraki sureler, Hz. Muhammed Medine'de iken indirilmiştir)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Mim. 2. Bildirdiklerinin doğruluğundan asla kuşku olmayan bu Kur'an, Allah'a karşı takva içinde olanları hidayete /doğru yola yönlendirici bir kılavuzdur.

**Takva sahibi olanlar, bildirilen muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirleri uygulamada eksik yapma endişesi ve çekincesi duyanlardır. Burada, doğru yola yönlendirecek olanın sadece Kur'an olduğunun belirtilmiş olması, Kur'an'ı anlayarak, üzerinde düşünüp yaşantımıza yansıtmak üzere benimsememizin de en önemli İslam şartının bu olduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla da İslam'ın şartları, asırlarca ileri sürüldüğü gibi En'am-162 ve Bakara-196, 200 ncı ayetlerde nüsuk (çoğulu Menasik) diye tanımlanan Namaz, Oruç, Hac, Zekât ve Kelime-i Şehadet getirme değil, bütün muhkem /değişmez amaç hükümleri birer ibad etme yöntemi olarak uygulamak olmaktadır.*

3. Ki böyleleri gaybe (5 gaybe) iman ederler, salâtı ise ikame ederler ve kendilerine verdiğimiz imkânlardan (mal, sağlık, huzur ve/veya bilgiden) muhtaçlara pay ayırırlar /infak ederler /onları da ihtiyaçlarını gidermek üzere yararlandırırlar. 4. Ya Muhammedl Ayrıca Sana indirilen Kur'an a ve ondan önce vahyedip göndermiş olduğumuz bütün kitaplara ve Ahrete de tereddütsüz iman ederler. 5. İşte, Allah böyle davrananları dosdoğru yola /hidayete yönlendirir ve işte bunlar, gerçek mutluluğa erişecek olanlardır.

**Gaybe inanmak, elle tutulup gözle görünmeyenler olan Allah'a, Ahrete, Meleklere, vahiy kitaplarına ve peygambere inanmak olup, Bakara-177 ve Nisa-136 ncı ayetlerde belirtilmiş olduğu gibi bu beşli, imanın şartları olmaktadırlar. Cenet, Cehennem, berzah, Mele-i A'la (ilahi idareciler) da gayb grubundandırlar ve bunlar sembol halinde olan müteşabih /değişken araç özellikli mesajlardır.*

6. Ya Muhammedl Şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmışları, aracılığınla bildirdiğimiz gerçeklere sırt dönmüş olduklarından ne yaparsan yap değiştiremezsin ve kesinlikle inanmak istemezler. 7. Bu tutumlarından dolayı Allah, öylelerinin kalplerini /belleklerini /anlama yeteneklerini ve kulaklarını mühürler, gözlerini de perdeler. Ve gerçekleri anlama özelliklerini artık kaybetmiş hale gelirler. Ayrıca da ürkütücü bir azaba da uğratılacaklardır.

**Böylelerine uyarma yapılsa da yapılmasa da fark etmeyeceği Furkan-9 ncu ayette de vurgulanmıştır. Çünkü bunların anlama özelliklerinin engellendiği demek olan kalplerinin mühürlenmekte olduğu Tevbe-87, Nisa-155 ve Münafikun-3 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

8. İnsanlardan bazıları da, Allah'a ve Ahrete inanmadıkları halde, menfaatlerini düşünerek "inanıyoruz" deyip durur ve iki yüzlü /riyakâr davranırlar. 9. Böyle davranarak da Allah'ı ve iman etmiş olanları Allah ile aldatırlar. Hâlbuki böyleleri bu ikiyüzlü davranışları ile ancak kendi nefslerini aldattıklarının bilincinde bile değildirler.

10. Bu riyakâr /ikiyüzlü /münafık insanlar, gerçekte hasta kalpli /geri ruhlu insanlardır. Allah, böyle insanların kötülüklerini daha da arttırmaları yönündeki uğraşlarına engel olmaz. Fakat bu arada, aldatıcı amellerine karşılık henüz Dünya'da iken de elem verici bir azapları olacaktır. 11. Yine böylelerine, "Yeryüzünde fesat çıkarıcı olmayın /bozgunculuk yapmayın" diye uyarılınca da hemen tepki gösterirler ve "Bizler barış ve iyilik için çabalıyoruz" deyip yalanlarına devam ederler. 12. Hâlbuki bu tür Allah veya din ile aldatıcı davranış sergileyenler, toplumda yozlaşmaya ve kargaşaya yol açanların ta kendileridir. Ancak bunların gözü o kadar kararmıştır ki, neden oldukları olumsuzlukların farkında bile olamazlar.

**Hak edilen azabın bir kısmının Dünya'da, aslının ise Ahrette verileceği ayrıca Bakara-85, Secde-21, Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78 ve Fussilet-15 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

13. Yine bunlara, siz de diğer insanlar gibi ve içtenlikle iman edin denildiğinde de: "Biz de, o aptallar gibi mi davranalım /inanalım?" diye itiraz ederler. Ne yazık ki gerçek aptalların kendileri olduklarının farkında bile değildirler. 14. Aptal dedikleri iman etmiş insanlarla bir araya geldiklerinde ise: "Biz de sizin gibi düşünüyoruz ve inanıyoruz" derler. akat kendileri gibi iki yüzlü davranışları ile şeytanlaşmış olanlarla karşılaştıklarında da "Sizinle aynı düşünüyoruz ve onların yanına sadece alay etmek için gidiyoruz" derler.

15. Gerçekte onların yaptıkları alaylarının cezasını Allah verir ve onları taşkınlıkları içinde daha da batsınlar diye yaşam sürelerini uzatır. 16. Çünkü onlar,

artık sahtekârlığı ve ikiyüzlülüğü, dürüstlüğe ve samimiyete tercih etmişler ve geri dönüşü olmayacak yanlış yola /dalalete girmişlerdir. Oysaki bu tutumları kendilerine ne yararlı bir şey kazandırır, ne de onları hidayete /doğru yoluna ulaştırır.

**Demek ki, ecelin ertelenmesi ve dolayısıyla da yaşamın uzatılması, dalalette olanın, batışını daha da pekiştirmesi için de olmaktadır.*

17. Böylelerinin örneği, karanlığı aydınlatmak için ateş yakan, fakat çevresinde olan aydınlığın farkına varamayan şaşkın kimselerin durumuna benzer. Çünkü yaktıkları ateş, çevrelerini ve kendilerini aydınlatmaya başlayınca Allah, ikiyüzlülüklerine karşılık onların ışığı görmelerini engeller ve kendilerini halâ karanlıklar içinde zannedip dururlar. 18. Ayrıca da artık hem sağır, dilsiz ve hem de kör gibidirler. Doğru yolu bulacak durumları da kalmamıştır.

19. Onların durumuna şu örneği de verebiliriz; Karanlık, gök gürültüsü ve şimşekler arasında, gökten sağanak halinde boşanan bir yağmur altında iken, çakan şimşek ve gök gürültüsünden ölüm korkusuna kapılarak parmaklarıyla sadece kulaklarını tıkayan korkmuş ve şaşkın kimseye benzerler. İşte bunun gibi gelen vahiy bilgilerini de anlamazlar. Allah, küfre sapmış inkârcıları işte böyle kuşatıp şaşırtır. 20. Şimşeğin ışıkları, onların gözlerini kör edebilecek kadar aşırı ışıklı olduğu halde, gözlerini korumak yerine şimşek çaktığı anda oluşan ışığında yürümeye çalışırlar. Işık gidince de, karanlık nedeniyle oldukları yerde kala kalırlar. Allah dileseydi şimşek ve gökgürültüsünü işitme ve görme duyularını yok edecek şekilde yaratırdı. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter.

21. Ey insanlarl Sadece, sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibad edin /sadece O'na kulluğunuzu ifade edin ve tek ilah olduğuna iman edin. 22. Çünkü O, yeryüzünü sizin için yaşanabilir bir yer ve göğü de sizi koruyabilen bir kubbe /kafes yaptı. Gökten yağmur yağdırıyoruz ve onunla, yerden rızıklanmanız için çeşitli ürünler çıkarıyoruz. Artık bile bile Allah'a şirk koşmayın. Bu bilgilerin değerini keşke bilebilseniz!

23. Eğer kulumuza /Muhammed Peygamber'e safha safha indirmekte olduğumuz Kur'an'ın, Allah'tan geldiğinden kuşkunuz varsa, siz de benzer bir sure getirin bakalım. Ve söylediklerinize de sadık iseniz, tüm güvendiklerinizi ve şirk koşmakta olduklarınızı da yardıma çağırın. 24. unu yapmazsanız -ki asla da yapamayacaksınız- o takdirde, şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış ve sapacak olanlara azap olacak olan ve yakıtının Dünya öğrencisi olan İns'ler /öğrenci Ruh'lar ile Cehennem taşlarının olacağı ateşten korunmak üzere, dosdoğru yola yönelin.

25. Ya Muhammedl İman edip Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu /salih ameller gerçekleştirenlere ise içlerinden ırmaklar akan Cennetlerin olacağını bildir. Onlara Cennet'teki ürünlerden rızklar sunulduğunda "Bu, daha önce bize rızk olarak verilenlere benziyor /müteşabih /değişken" diyecekler. Cennet'te Cennet'te, olumsuzluklardan arınmış eşler /dostlar olacak ve orada sürelerce kalacaklardır.

**Cennette eğitimin devam etmekte olduğu Hud-108, kalış süresinin de Cennet'e özel gök ve yeryüzü kaldığı sürece ve Allah izin verdikçe olacağı İbrahim-23 ncü ayette belirtilmiştir.*

26. Ey insanlarl Şunu da iyice bilin ki Allah, yaratıcı gücünü göstermek için, bir sivrisineği, hatta ondan daha küçüğü olup onun da üzerinde yaşayan daha ufağını bile örnek vermekten çekinmez. İman etmiş olanlar, Rablerinin böyle bir örneği neden verdiğini anlarlar ve hak yolda /Allah ile yapılan anlaşmaya uyma yolunda oluşlarını pekiştirme çabalarını arttırırlar. Küfre sapmış olanlar ise "Allah bu benzetme ile neyi amaçladı" derler ve verilen bu örneği anlayamazlar ve fasıklıklarına /büyük günahlarını işlemeye devam ederler. Böylece de Allah isteyeni, isteğine göre yanlış yola veya hidayete /hak yola yöneltir.

**Hac-73 ncü ayette de, putlaştırılmış herhangi bir şeyin bir sinek bile yaratamayacağına dikkat çekilmektedir. Fasık kişi, büyük günahları işlemeye devam edip, Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uymamakta direnen demektir.*

27. Böyleleri zaten hem Allah ile yaptıkları misaktan /sözleşmeden, hem de Allah'ın adını anarak ettikleri yeminden ve verdikleri sözlerden cayarlar. Ayrıca Allah'ın anlaşıp bir olmalarını istediği insanların kaynaşmalarını da engellerler ve yeryüzünde /insanlar arasında sürekli fesat /karışıklık çıkarıp dururlar. Şüpheniz olmasın ki, gerçek hüsrana uğrayacak ve hesap günü kaybedecek olanlar bunlar olacaktır.

28. Bildirdiğimiz bu gerçeklere rağmen ve ayrıca sizi ölü iken dirilten, sonra öldürecek ve diritecek, en sonunda da onun huzurunda hesap vermek üzere

toplanacağınız Allah'ın tek ilah olduğunu, O'na şirk koşarak nasıl inkâr edersiniz?

**Burada ölü iken diriltme olduğu belirtilmiş olup, demek ki yine canlıymışız /diriymişiz ki, ölmüşüz ve şimdiki diriltilmiş halimiz ile yaşıyoruz diyebiliriz. Eğer İns'i /öğrenci Ruh'u, eğitim için Dünya'ya gönderilecek bir "tohum" olarak kabul edersek, bu tohum henüz bir ölüdür ve Beşer olarak Dünya'ya gönderilecek, ekilecek demektir. Dünya okulunun bir nevi üniforması demek olan vücut yaratılmış ve ölmüştür ki burada diriltmesi söz konusu edilmiştir. Dünya yaşamı da bu tohumu verimli hale, yani "Melek olarak görev alabilir kıvama, kaliteye" getirme yeri olmaktadır diyebiliriz. Bu öğrenci Ruh demek olan tohum ile ilgili son değerlendirmenin de nefs derslerindeki puanlarına göre mahşerde yapılacağını düşünüyorum. Aynı açıklama Müddessir-38, Tekviyr-14, Fecr-27, Kıyamet-14, Taha-15, Saffat-24, Mümin-17 ayetlerde de yapılmıştır.*

29. Ey insanlarl O Allah'tır ki, yeryüzünde her şeyi sizin için yaratandır. Sonra göğe yönelip onu yedi kat gök olarak düzenleyendir ve her şeyi bilendir.

**Dünya'nın dışında yedi gök konusu ayrıca Talak-12 nci ayette de belirtilmiş ve Yıldızların da, Dünyaya yakın gökte oldukları Mülk-5 nci ayette açıklanmıştır. Yıldızlar, bizim atmosfer dediğimiz gök kısmının çok çok dışında olduklarına göre de, demek ki yıldızlann bulunduğu göğün dışında, daha başka gökler bulunmaktadır.*

**Demek ki Adem alt Cennet'ten kovulmadan önce 7 göklü olan Dünya yoktu ve Yeryüzü ile Gökyüzünün yeniden yapılandırılması yapılmış ve ilkel insandan farklı olan yeni Beşer nesli için uygun hale getirilmiştir.*

30. Bir vakit Rabbin, Meleklere: "Yeryüzüne halife olsun diye yeni bir varlık var ettim " deyince, Melekler: "Yeryüzünde yine bozgunculuk yapacak ve kan akıtacak birini mi var ettin? Hâlbuki biz Seni hamd /teşekkür ederek anıyoruz /tespih ediyoruz ve varlığını kabul edip duruyoruz" diyerek itiraz ettiler. Bunun üzerine Allah da Meleklere: "Benim bildiklerimi siz bilemezsiniz" diyerek onlara durumlarını hatırlattı ve susturdu.

**Bu diyalogdan anlaşılıyor ki, Melekler, yaratılması planlanıp yaratılmış olan yeni yaratığın ya daha önceki ilkel insan nesli gibi isyankâr olacağından endişeye kapıldılar ki itiraz ettiler Demek ki Melekler, yok edilmiş olan ilkel insanların kavgacılıklarını biliyorlar ki "yine mi o isyankâr yaratığı yaratacaksın" diyerek karşı çıkmış oldular. Melekler ve aralarında bulunan İblis de, Levh-i Mahfuz'da proje olarak kayıtlı bulunan "Evren bilgili yeni nesil" hakkında bilgi sahibi değillerdi ki itiraz etme hatasını işlemişlerdir. Yine diyebiliriz ki Allah, kendisini temsil etmek ve evrende idareci Meleklere dâhil edebilmek /ilkel olanın daha gelişmiş bir halifesi olmayı başarmak üzere sınavlara tabi tutularak yetişsin diye bu defa önceki ilkel insan vücudundan farklı yeni neslin başlatıcısı ve Ademoğulları ismini verdiği yeni bir nesil yaratmış olmaktadır. Esasen bu yaratılan, Meleklik öğrencisi Ruh'a /İns'e Dünya kıyafeti olarak giydirilecek olan daha gelişmiş insan vücududur. Dolayısıyla da Dünya, Melek yetiştirmek üzere bir eğitim yeri veya eğitim yerlerinden biri olmaktadır. Aynı konu Sad-26, Yunus-73, Enbiya-A'raf-20 nci ayetlerde farklı noktalarla açıklanmıştır. Taha-118 ve 119 da Adem'in, daha önce yaratılmış olan varlık olan ilkel insan neslinden farklı olmak üzere henüz acıkma, susama, cinsellik ve Güneş'in olmadığı, diğer bir ifade ile Dünya'dan farklı olan Cennet öncesi bir yerde olduğu anlaşılmaktadır. Dünya'da farklı renk, ırk ve dilde toplumlar, acaba farklı bölgelerde farklı Adem ve eşinin yaratılmış olmasından dolayı mıdır? Tabi gerçeği ancak Allah bilir.*

31. Sonra canlı-cansız Evren'deki tüm yaratmış olduklarının isimlerini /bilgilerini Âdem'e öğretti /belleğine yükledi. Sonra Adem'e öğrettiklerini göstererek Meleklere: "Kendinizi daha üstün gördüğünüze göre, size gösterdiğim tüm şu varlıkların isimlerini Bana söyleyin bakalım" diyerek onları sorgulayınca; 32. Melekler: "Ey Allah ımız, biz Senin yüceliğine iman ediyoruz ve Senin bize öğrettiğinden başka bir şey bilemeyiz. Her şeyi bilen ve hâkim olan Sensin' diyerek hatalarını itiraf ederler.

**Burada, mevcut Meleklerden ve önce yaratılmış olan nesillerden farklı olarak Adem'in RUH /İNS denilen bilinçaltı kısmına, yaratılmadan önce Allah'ı tek ilah kabul etme, Evren bilgileri kitabı ve henüz, başaramamış olduğu hırs ve yemek nefsleri yüklenmiş olduğu belirtilmektedir. İblis, Adem'e yardım etmeyi red edince de bu defa Şeytan'ı düşman görme şartı da hatırlatılarak alt Cennet kısmında yaşaması projesi başlatılmıştır. Ancak hırsına mağlup olup şeytana da uyunca sınavlardan başarısız olmuş ve Dünyada tekrar eğitim görmesi şeklinde projede değişiklik yapılmıştır diye düşünüyorum. Dünya eğitimi kararı üzerine de Adem'e Allah'ı tek ilah kabul etme, Evren kitabı, yanında ikinci kitap olarak Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri yüklendiği Rahman-2 nci ayette belirtilmiştir. Dikkat edilirse, ilk yüklenen kitap Evren bilgisi kitabı olduğuna göre, Nisa-162 nci ayette de belirtildiği gibi, Evrenle ilgili araştırma ve ilim yapmaya, Kur'an'dan ve iman etmekten öncelik verilmiş olmaktadır. Bu önceliği ayrıca Lokman-31 ve Al-i İmran-18 nci ayette de görmekteyiz. Beşer olarak bilinçaltımızı oluşturan Ruh /İns kısmımıza konu olarak İslâm'ı tek din ve İnsanları tek insan nesli görmeyi de ekleyerek toplam 7 konuda yükleme yapıldığı, sadakat sözü*

alındığı ayrıca Yasin-60, Taha-115, Maide-7, A'raf-102-169-172 ve Ra'd-20 nci ayette de belirtilmiştir.

33. Sonra Allah Adem'e dönerek: "Ey Âdem: Göstermiş olduğum bu yarattıklarımın isimlerini ve temel Evren bilgilerini onlara söyle de görsünler" dedi. Adem, gösterilenlerin isimlerini ve özellik bilgilerini sayınca Allah, şaşkın haldeki Meleklere: "Size, yerdeki ve göktekilerin gizli bilgilerini bildiğim gibi, açıkladıklarınızı da, gizlediklerinizi de sadece Ben biliyorum dememiş miydim" dedi ve şöyle devam etti; "Şimdi hepiniz sizden ve itiraz ettiğiniz daha önceki yarattığımdan daha farklı bilgi ve yeteneklerle donatmış olduğum Âdem nedeniyle Bana secde edin /büyüklüğümü takdir edin ve onun bu farklılığını ve yeni eğitiminde yardım edeceğinizi kabul edin" dedi. 34. Hepsi Allah'a secde ettiler ve Adem'in bu farklılığını kabul edip, yeni eğitim yaşamında yardım edeceklerini belirttiler. Ancak İblis büyüklük taslayarak secde etmedi ve bu farklılığını da kabul etmeyip, secde etmeyi /yardım etmeyi de red etti.

**Öyle anlaşılıyor ki Allah, Adem ve eşini yaşasınlar ve Meleklik hakkını elde etsinler diye sınavlara tabi tutulacakları Cennetin bir yerinde ilk defa olmak üzere bir sınava tabi tutmuştur. Ancak bu ilk sınavda hırs ve şeytanı düşman bilme sınavlarını aşamayınca Dünya eğitimine gönderilmesine karar vermiş ve projeyi değiştirerek Adem neslinin Melek olma eğitiminin Dünyadan başlatılmasına karar vermiş olmaktadır. Bu karar değişikliği üzerine de Dünya oluşturulmuştur. Değiştirilmiş bu projenin de Melekler tarafından kabul edilip proje süresince Adem ve nesli olacak insanlara /beşerlere Dünya eğitimleri sırasında da yardım edip desteklemelerini tekrar istemiştir. Secde kelimesi de bu amaçla kullanılmıştır. Burada secde edilmesini isteme, Adem'in hafızasına yüklenmiş olan bilmeye ve böylece bilim adamınadır. Burada İblis'in, Adem'in de, ya önceki hayvan neslinde veya önceki insan neslinde olduğu gibi nankör, bozguncu ve kan dökücü olacağını zannederek itiraz etmiş olduğunu söyleyebiliriz. Allah ise önceki hayvan veya Evren bilgisi olmayan yeni insan neslinden farklı yarattığı bu yeni neslin başlatıcısı olan Adem'e güvenerek İblis'e kızmış olmaktadır. Bu ayetle, saygının o kişinin bilgisi ve yeteneği nedeniyle olması gerektiği de vurgulanmış olmaktadır. Diyebiliyoruz ki, Adem nesli olan insanın yaratılışında ve bilinç altında bilim bulunmakta olup, Dünya eğitimi sırasında ondan beklenen de Allah'ın, Adem'in İns kısmına yüklemiş olduğu 2 kitabı (Kâinat bilgileri ve Kur'an) hatırlayıp ona göre yaşayıp geçer not alması ve verdiği diğer 5 söze (Tek Allah, Tek İslam dini, Tek İnsan nesli inancı, olumlu nefsleri terbiye edeceği, olumsuzları ise öldüreceği ve Şeytan'ın insanın düşmanı olduğuna) sadık kalmayı başarmasıdır. Böylece de Allah'ın görevli Meleği /halifesi olmaya hak kazanmasıdır. Secde konusu ayrıca Taha-116 ncı ayette de vurgulanmıştır.*

35. Allah Âdem'e: "Ey Âdeml Eşinle birlikte bu Cennet?te /bahçede kalın ve tüm nimetlerinden bol bol yiyin ve özgürce yaşayın. Ancak şu ağaca /şecere yaklaşmayın ve size yasakladığım meyvesinden yemeyin. Dikkatli olun. Çünkü bu buyruğumu tutmazsanız, kendinize yazık etmiş ve zalimlerden olmuş olursunuzl" diyerek de tembihledi.

**Adem'e "Eşin ile birlikte" diye hitap edildiğine göre ilk yaratılışta, Adem ve eşi ya birlikte yaratılmışlardır veya önce kadın özellikleri ön planda olmak üzere çift cinsiyetli /gerçek Hermafrodit olan eşi yaratılmış ve Hz. İsa'nın bir kadın olan Meryem'den yaratılması gibi Adem de bu ilk kadından yaratılmıştır diyebiliriz. Adem ve eşinin acıkma, susuzluk, çıplaklık ve Güneş'in olduğu Dünyadan farklı olan Cennet'te oldukları Taha-118-119 ncu ayetlerde açıklanmıştır.*

**Ayette belirtilen ve yaklaşılmaması istenen "Şecere" kelimesi ile tanımlanmıştır. Şecere kelimesi Arapça'da ağaç veya soy anlamında olan bir kelimedir. Bu nedenle de bir görüş, Adem'in aynı yerde bulunan farklı bir soya yaklaşması ve cinsel yaklaşımda bulunmaması /cinsellik meyvesinden yememesi, yani cinsel suç işlememesi istenmiştir (Tan Serhat Ahmet. Komik Satranç).*

**Diğer bir görüşe göre de "şecere" ile yasaklanan "kamu malı" dır.*

36. Fakat Adem ve eşi, Allah'ın uyarısını önemsemeyip yasak meyveyi düşünmeye ve olumsuz nefslerini uyandırmaya başlayınca, bunu fırsat bilen şeytan, onlara yasak meyveyi yemelerinin yanlış olmayacağını fısıldamaya başladı ve sonunda ona inanıp ikisi de yasak meyveden yediler. Olumsuz nefsleri ve iradelerine hakim olamayıp yasağı çiğneyince de Allah "Sen ve yeni zürriyetiniz birlikte ve bir kısmınız birkısmınıza düşman olmak üzere bulunduğunuz yerden çıkın. Size verdiğim nimetleri yeryüzünde /Dünya'da kendi çabalarınızla tekrar kazanmak üzere ve belirleyeceğim vakte kadar kalın" diyerek aralarından bunu kimin başarabileceğini belirlemek üzere de onları Dünyaya gönderdi.

**Adem ve soyunun, yasaklanan diğer soy ile cinsel yaklaşım yasağına uymadıkları ve melez çocuklar oluştuğu ve Adem nesli ile bu melez neslin birlikte Dünya'ya gönderildikleri görüşü de bulunmaktadır. Sayın Tan, bu melez neslin farklı bir gen yapısında olup, bu genlerinin Mitokondri denilen hücre elemanında ve ancak anneden*

kız çocuğa taşınan özellikte olduklarına ve melez ırkon da İsrailoğulları olduğuna değinmektedir.

**Birbirlerine düşman olacaklarına Taha-123. ayette de değinilmiştir.*

37. Bu hatası üzerine Âdem, Rabbinin kendisine öğrettiği kelimelerle O'na yakardı ve tevbe edip onları af etmesini istedi. Allah da tevbesini kabul etti ve başka ceza vermedi. Çünkü Allah, tevbelere karşılık verendir ve sevgisi ile merhameti oldukça bol /Rahim olandır.

**Dikkat edilirse, hatayı yapan, dolayısıyla da tevbe eden de Adem'dir. Eşi ise, bu hatasına ancak uyandır.*

38. Hepinizin alt Cennet'ten çıkarılıp Dünya'ya gönderilmenizi söyledik ama, zaman zaman Benim buyruklarımı size anlatan yol gösterici /hüden /mehdi /mürşid peygamberler /elçiler gelecektir. Göndereceğim bu yol göstericilere uyanlar ve bildirdiklerimi kabul edenler için bir korku olmayacak ve onlar üzülmeyeceklerdir. 39. Bildirdiklerimizi kabul etmeyip, şirk koşup inkâr ederek küfre sapanlar ise, ateşe atılacaklar ve orada uzun süre kalacaklardır.

40. Ey İsrailoğullarıl Size daha önce göndermiş olduğum nimetlerimi (Musa ve Tevrat'ı) hatırlayın ve bunun üzerine Bana vermiş olduğunuz sadakat ve yolumdan ayrılmama sözünüzü tutun ki Ben de size verdiim destek sözümü tutayım ve sadece Bana karşı hata yapmaktan korun ve kaçının. 41. Ayrıca elinizde bulunan kitapta /Tevrat'ta bildirdiğim muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesajları doğrulayıcı olarak gönderdiğim Kur an'a inanın ve O'na karşı çıkanların öncüleri olmayın. Ayetlerimi dünyevi menfaatleriniz için inkâr edip küfre sapmayın ve bu konuda da sadece Benden çekinin.

42. Ey kitap verilenler (Vahiy kitapları olanlar)! Gerçeği, batıl /uydurma olan ile değiştirmeyin ve bile bile insanlardan saklamayın, onlara dosdoğru açıklayın. 43. Kitaplarınızda belirttiğimiz gibi siz de salâtı yerine getirin, zekâtı verin ve rükû edenlerle birlikte olun. 44. Ey İsrailoğullarının önderleri, sizler insanları iyilik yapmaya çağırıp dururken, söylediklerinize kendiniz uymuyorsunuz. Oysaki kitabı /Tevrat'ı da okuyup duruyor ve bildirdiklerimi biliyorsunuz. Siz hiç aklınızı kullanıp doğru yolda kalmayacak mısınız?

**Dikkat edilirse "salât" ve "rüku etmek" kelimeleri ayrı ayrı kullanılmıştır. Burada, "salât" kelimesi, "sosyal aktiviteleri yerine getirin, (bazen de Kur'an eğitimi ve /veya Namaz ile birlikte)", daha sonra gelen "rüku" ise "Allah'a koşulsuz teslim olup belirttiklerine uyma gayreti içinde olanlarla birlikte olun ve namaz kılın" olarak anlamlandırılmıştır. Zekât ise, "devlete verilen vergi veya topluma yansıyacak bir katkıda bulunmak, sosyal faaliyetler için maddi destek yapmak" olarak düşünülmektedir. Böylece de devlet, sosyal yardımları ve sosyal tesisleri yerine getirebilsin.*

45. Ey insanlarl Güçlüklere sabır göstererek ve salâta bağlı kalarak sadece Allah'tan yardım isteyiniz. Elbette böyle yapmak, ancak Allah'a içtenlikle iman etmiş olanlara ve şirk koşmayanlara zor gelmez. 46. Çünkü bu şekilde Allah'a içtenlikle bağlı olanlar, Rablerine kavuşacaklarına ve hesap verip gerçekleri görmek üzere tekrar O'nun huzuruna döneceklerine inanırlar.

47. Ey İsrailoğullarıl Size verdiğim nimetlerimi ve Allah ile yaptığınız anlaşmaya sadakatiniz ve bildirdiğim muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleriniz nedeniyle bir zamanlar sizin gibi olmayan diğer insan gruplarından daha fazla önem vermiş olduğumu hep hatırlayın ve unutmayın, 48. Ve kimsenin kimseyle yardımlaşamayacağı, hiç kimsenin şefaat isteğinin kabul edilmeyeceği ve kimseden de suçlarına karşılık herhangi bir bedelin /fidyenin kabul edilmeyeceği bir günün mutlaka geleceğini de unutmayın.

**İsrailoğullarına bir zamanlar verilen değer, kıymetini bilmedikleri için artık geçerliliğini kaybetmiş bulunmaktadır. Bu nedenle de İslam dininin temsilciliği ve yayılmasını sağlayıp bütün insanlara örnek olmak üzere İslam dinini temsil etme görevi Hz. Muhammed ve ümmetine verilmiş olduğu Casiye-18 ve Hac-78 nci ayetlerde açıklanmıştır. Umarım, Kur'an'a ve Hz. Muhammed'e iman etmiş olan insanlar, zamanla bu göreve lâyık ve örnek bir aşamaya ulaşmayı başarırlar. *Kırksekizinci ayet ile, günahlara karşılık Ahrette bir fidye kabul edilmemesi yanında, Meryem-87 nci ayette belirtildiği gibi Allah'ın izni olmadan ve Allah'ın görevlendirecekleri dışında doğrudan Peygamberler de dahil hiç kimsenin şefaatçi, yani suçları af edici olamayacağı da açıkça vurgulanmaktadır. Çünkü şefaatçi olarak kimlerin görevlendirileceği bilgisi yoktur. Ahrette bile böylesi bir kısıtlama ve kural verken, kiliselerde kolayca günah çıkarma /şefaatte bulunma uygulamasının yanlış olduğu çok açıkça yanlış olmaktadır.*

**Yunus-3 ve Sebe-23 ncü ayetlerde, şefaatin ancak Allah'ın uygun bulacaklarına ve ancak O'nun izin vereceği Melekler aracılığı ile olacağı da Enbiya-28 ve Necm-26 ncı ayetlerde belirtilmiştir. Zumer-44 ncü ayette de şefaatin sadece Allah'ın yetkisinde ve*

izni ile olduğu vurgulanmıştır.

49. Ayrıca size azap edip duran ve kadınlarınızı bırakıp, erkeklerinizi /oğullarınızı öldüren Firavun'un (Mısır hükümdarlarının genel ismi) adamlarından sizi kurtarmış olduğumuzu, bu yardımımızın da Rabbinizin değerini bilip bilmeyeceğinizi ölçen bir sınav olduğunu hep hatırlayın ve ibret alın. 50. Yine sizi sudan geçirmiş, Firavun'un adamlarını ise gözlerinizin önünde boğmuş olduğumuzu, 51. Musa ile Tûri Sina'da 40 gece beraber olduğunuz sırada verdiğiniz sadakat sözünde durmayıp tekrar madenden yapılan bir buzağıya /boğaya ilah diye tapınmaya başlayıp, tekrar Allah'a şirk koşma hatasına saptığınızı ve 52. Bütün bu davranışlarınıza rağmen, aklınızı başınıza toplar ve belki şükredersiniz diye de tekrar sizi affetmiş olduğumuzu sakın unutmayın ve ders alın. *Dolunay nedeniyle Nil veya Deniz sularının çekilip, su altındaki kayalardan oluşmuş yolun Med-cezir ile geçişe uygun olduğu gecenin bilgisi Hz. Musa'ya verilmişti. Böylece İsrailoğullarının Nil'in veya denizin dar yerinin karşısına geçişi sağlanmış ve takip eden Firavun'un askerleri, suların geri dönüşü ile kapanan yolda sular altında kalarak boğulmuşlardı (Eliaçık-İlk mesajlar kitabı).

53. Sizi affetmiş ve tekrar yanlış yola sapmamak üzere yararlanmanız için de Musa'ya, Furkan'ı /doğru ile yanlışı birbirinden ayıran kitabı /Tevrat'ı vermiştik.

**Bütün vahiy kitaplarının Furkan ismi ile tanımlandıklarına Enbiya-48 nci ayette de değinilmiştir.*

54. Musa, dağdan inince halkına; "Ey halkım /ümmetim! Mısırlıların taptığı gibi siz de bu buzağı /boğa heykellerine ilah diye tapmakla, kendi nefsinize zulmetmiş oldunuz. Gerçek ve tek ilahınız olan Allah'tan af dileyip tevbe edin ve olumsuz nefslerinizi öldürün. Böyle davranmanız, yaratıcınız katında, sizin için daha hayırlıdır. Şüpheniz olmasın ki Allah, sizi affeder. Çünkü Allah, tevbeleri kabul eden /Tevvab ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir" demişti.

**Nefsin öldürülmesi, ayrıca diğer ayetlerde belirtilmiş olup, kişinin olumsuz nefslerine hakim olması ve esiri olmaktan kurtulması demektir. Yusuf-53 ncü ayette belirtildiği gibi "Nefs, Allah'ın rahmeti olmazsa aşırı bir şekilde kötülüğe meyillidir". İşte bunu engellemek, ancak güçlü bir irade gerektirmekte olduğundan, Dünya okulundaki eğitimin temel hedeflerden biri bu olmaktadır. Bu nedenle de zaten, Dünya öğrencisi olan Ruh /İns, nefslerinden hesaba çekilecektir.*

55. Buna rağmen sizler, "Ey Musa! Allah'ı çıplak gözle /apaçık görmedikçe Sana inanmayız" demiştiniz ve Allah size kendini şimşek ve yıldırım şeklinde göstermiş ve sizi öldürmüştük. 56. Sonra, belki aklınız başınıza gelmiştir ve şükredersiniz diye tekrar sizi diriltince yaptığınız tevbenizi kabul etmiş ve sizi af etmiştik. 57. Daha sonra göç yolunuza devam etmiş ve sıcaktan korunmanız için, bulutlarla gölgeler oluşturmuş, size helva /Mennen ile bıldırcın eti /Selva indirmiş ve "Verdiğimiz bu temiz rızklardan yiyin" demiştik. Fakat gönderdiğimiz nimetlerimizi beğenmemiş ve bu davranışınızla, Bize değil kendi nefsinize zulmetmiştiniz.

**Elli altıncı ayette diriyi öldürme ve önceki yaşamında yaptığı hatayı bir daha işlememek ve şükretmek üzere tekrar diriltme söz konusu edilmiştir. Burada "be'asnaküm-dirilttik" ve "ba'di mevtikum-öldükten sonra" denmektedir. Ba's etme /Mahşer'de diriltme kelimesi mahşer hesaplaşmasında yapıldığına göre de, demek ki ara Mahşer yapılmış, öğrenci Ruh'ları ile hesaplaşma gerçekleşmiş ve şükretmeyi öğrenirler ümidi ile de Dünya'da tekrar diriltmeleri yapılmış olmaktadır. Bazı Meallerde ise, "mevtikum " kelimesine "bayıltmıştık" anlamı verilmiştir. Halbuki bayılma kelimesi "Ğşeytiküm " olmalıydı.*

58. Yine size; "Şu şehre girin. Orada bol bol yiyin ve özgürce yaşayın. Ancak şehre girerken de kimseye zarar vermeden /secde ederek girin ve Allah'tan af dileyin ki hatalarınızı bağışlayalım. Çünkü Biz, güzel davrananlara /Muhsinlere daha fazlasını veririz" demiştik. 59. Ancak içinizde birçoklarınız Musa ile gönderdiğimiz kuralları kabul etmeyip onları kendi sözleriyle değiştirmişlerdi. Bunun üzerine Biz de, sözlerimizi çarpıtarak, gerçekleri gizleyenlerin üzerine gökten bir felaket indirmiştik. *Ayette adı geçen şehrin Kudüs olduğu ileri sürülmektedir.

60. Bir defasında da susuz bir çölde giderken Musa, halkı için su ararken, dua ederek Bizden yardım istemişti. Biz de O'na; "Asanı taşa vur" demiştik. Bunun üzerine Musa asasını taşa vurup, taştan on iki pınar fışkırmıştı. Böylece de toplam 12 kabilenin her biri birer pınardan yararlanmıştı. Biz de onlara, "Allah'ın rızkından yiyin için, yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık /fesat çıkarmayın" demiştik.

**Görüldüğü gibi Peygamber de olsa, başladığı bir iş için Hz. Musa da duaya sığınmıştır. Çünkü "İbad etmenin özü duadır". Dinin direği ise "Salât'tır, sosyal yardımlaşma, dayanışma, bilgilendirme toplantıları ve bunlara yönelik okullar, salonlar, dernek ve vakıflar kurmaktır.*

**Buradaki "Asa'nın taşa vurulması" ifadesi bence Hz. Musa'ya çölde su bulma bilgisinin vahiy yolu ile öğretilmesi ve bu bilginin de "Bilgi sembolü" olan "Asa" aracılığı ile gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla Hz. Musa, Asa'yı su kaynağı bulma çubuğu veya aleti gibi kullanmıştır. Çünkü tüm peygamberlerin tek mucizeleri vahiy sayfaları veya kitaplardır. Kur'an'da kullanılan ifadeler, o zaman ki insanların mucize beklentilerine hitap etmek üzere kullanılan sembol ifadelerdir diye düşünüyorum. İsrailoğullarının 12 kabilesi, Hz. Yakub'un 12 çocuğunun kabileleridir.*

61. Ey İsrailoğullarıl Fakat sizler yine rahat durmamış ve "Ya Musal Bize gönderilmekte olan tek bir çeşit yiyeceğe artık tahammülümüz kalmadı. Rabbine söyle de bize yerin ürünlerinden bakliyat, salatalık, sarımsak, mercimek, soğan gibi yiyecekler versin" diyerek istekte bulundular ve memnuniyetsizliklerini belirttiler. Musa da onlara: "Size hayırlı bulunup gönderilenleri değiştirmek mi istiyorsunuz? O zaman isterseniz Mısır'a esarete geri dönün, orada istediklerinizi bulabilirsiniz!" demişti. Bu isyanınız üzerine sıkıntı ve yurdunuzdan uzakta yaşamaya mahkûm edilmiş ve Allah'ın gazabına uğramıştınız. Çünkü Allah'ın ayetlerini sürekli engelliyor, nebileri /peygamberleri haksız yere öldürüyor ve Allah'a karşı da taşkınlıkta bulunuyordunuz. 62. Şunu da iyi bilin ki, sizler ayrıcalıklı bir toplum değilsiniz. İnsanlardan ister Yahudiler, ister Hıristiyan veya Sabii'lerden her kim, Allah'a ve Ahret günü hesaba çekileceğine iman eder ve salih ameller gerçekleştirirse, onların ödülleri Rab'leri tarafından verilecek ve onlar için korku ve üzüntü kesinlikle söz konusu olmayacaktır.

**Bu ayette, Allah'ın ödülüne layık olma, belirli bir ırkta veya dini görüşte olmaya sınırlanmamakta, Allah'ın tek ilah oluşu ve vahiy kitaplarında bildirdiklerine uyma yanında, Ahrette hesap vermek üzere toplanılacağına da iman etmeye bağlanmıştır. Tabi Kur'an'ın, bütün vahiy kitaplarının ve Hz. Muhammed dahil bütün peygamberlerin kabul edilmesini de eklememiz gerekir. Yine dikkat edilirse burada İsrailoğullarının Hz. Musa'nın Tevrat öğretilerini Yahudilik dini ismi altında sadece kendi ırklarına sınırlamış olmalarının da yanlış olduğu vurgulanmaktadır. Halbuki Hz. Musa'nın da tebliğ ettikleri, tüm insanlara yöneliktir ve Allah'ın tek dini olan İslam dininin Hz. Muhammed ile tamamlanan ilahi kurallandır.*

63. Ey İsrailoğullarıl Tur-i Sina Dağının eteğinde iken, Musa ile ilettiğimiz kurallarımıza sıkı sıkıya sarılacağınıza dair sizden söz almış /misak yapmıştık. İşte bunları daima düşünün ki imanınız kuvvetli olsun. 64. Fakat verdiğiniz sözü tutmadınız ve kendi bildiğiniz gibi hareket edip durdunuz. Eğer, Allah'ın size tanıdığı ayrıcalığı ve rahmeti olmasaydı, kesinlikle kaybedenlerden olacaktınız.

**Buradaki ifadeye göre diyebiliriz ki, İsrailoğulları ile Tevrat'a uyacaklarına dair anlaşma yapılırken, Hz. Muhammed'ten sonra ise Rahman-2 nci ayete göre bütün insanların hafızalarına Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri yüklenmekte, bunlara uyulacağına dair anlaşma yapılıp söz alınmakta ve Rum-30 ncu ayette belirtildiği gibi, bu nedenle de bütün insanlar İslam'a yatkın olarak doğmaktadırlar. Daha sonra ise anne-babalarının dini inançlarına devam etmekte veya kendileri farklı bir inanca yönelmektedirler.*

65. Şuna emin olun ki, bir sınav olarak sizler için koymuş olduğumuz Cumartesi yasağına uymayanlarınızı Biz elbette biliyorduk ve onları taklitçi karakterli maymunlar gibi rezil bir duruma gelmek üzere hatalar yapmalarını sağlamak üzere de cezalandırmıştık. 66. Bu azabı da, hem o günün insanları ile sonraki kuşakların onlar gibi suçlu olanlarına ve hem de takva sahiplerine ders almaları için örnek bir olay olsun diye planlamıştık.

**İsrailoğulları'na, olumsuz işler yapmaları nedeniyle sınav olarak bazı yasaklar konmuş ve Cumartesi günleri iş yapma yasağı da bu yasaklardan biridir. Buna uymayanların da maymun karakterine dönüştürüldüğü veya bu karaterde tekrar yaratıldığı belirtilmektedir diye düşünüyorum. Esasında bu yasakların amacı, beşerin iradesini güçlendirmek ve bu güçlü irade sayesinde de Allah ile yapılan anlaşmanın 7 maddesine sadık kalmayı, 5 gaybe iman etmeyi ve Kur'an'da bilidirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyi başarmasında kullanmasını sağlamasıdır.*

67. Gelelim başka bir olayınıza; bir zaman Musa halkına; "Allah bir buzağı /boğa boğazlamanızı buyuruyor" demişti. Halkı da; "Bizimle dalga mı geçiyorsun?" diyerek karşı çıkınca Musa; "Böyle bir cahillik yapmaktan Allah'a sığınırım" demiş ve isteğinin ciddi olduğunu belirtmişti.

68. Halkı da: "Ya Musa, Rabbine dua et de, o buzağının /boğanın hangi özelliklerde olacağını bize bildirsin " deyince Musa: "Allah diyor ki, o ne yaşlı ne de yavru, ikisinin ortasında bir hayvan olsun. Hadi, sizden istenileni yapın artık" deyince yine işi yokuşa vurmak niyetiyle; 69. "Ya Musal Rabbine dua et de, bize onun rengini de açıklasın" dediler. Bunun üzerine Musa: "Allah, onun, bakanların hoşlanacağı parlak, sarı tüylü bir buzağı olmasını istiyor" diyerek kendisine bildirilenleri onlara tebliğ eder. Fakat yine de ikna olmayıp, 70. "Ya Musal Bizim

için Rabbine tekrar dua et de, buzağının /boğanın özelliklerini daha ayrıntılı olarak açıklasın. Çünkü buzağılar /boğalar birbirlerine benzerler. Allah dilerse ve gelecek açıklamalar ışığında en doğrusunu yerine getireceğiz" deyip sonucu beklediler.

**O dönemde Mısır halkı, buzağıyı /boğayı kutsal kabul edip ona tapıyorlardı. Bu nedenle Hz. Musa'nın dediğini yapmaya cesaret etmeyip şekilsel bahanelerle işi yokuşa vurmak istediler. Halbuki Allah, bu istek ile buzağıya /boğaya tapma inancını yıkmayı amaçlamıştı. Zaten A'raf-148 ve Taha-83-99 ncu ayetlerde de açıklandığı gibi, Musa Tur dağında iken hemen altından bir buzağı /boğa yapmaları da bu inançlarından halâ vazgeçmemeleri nedeniyle olmuştur.*

71. Vahiy şeklinde sonucu alan Musa; "Ey halkım! Allah diyor ki, o buzağı /boğa henüz tarla sürmede veya sulamada kullanılıp eziyet edilmemiş, kusuru olmayan ve renginde hiç alacası bulunmayan bir buzağı /boğa olmalı" açıklamasını yapınca; "işte şimdi tüm ayrıntıları getirin" dediler ve açıklanan ayrıntılara uygun olan buzağıyı /boğayı kesmek zorunda kaldılar. Yoksa bunu yapmaya niyetleri yoktu.

**Bu ayetten; "içleri fesat olanların, bir girişimi zorlaştırmak ve yapılmasından kaçmak için ayrıntılara /müteşabih /değişken araç mesajlara yöneldiklerini, hâlbuki dini emirlerin birer muhkem /değişmez amaç hüküm olarak sade verildiği" anlaşılmaktadır. Bu durum da Al-i İmran-7 nci ayette "İçleri fesat olanlar, muhkemleri /değişmez amaç hükümleri bırakır ve müteşabih /değişken araç mesajlara öncelik verirler" bilgisine uymaktadır.*

72. Ey İsrailoğulları! Sizden bir grup, Mısır toplumu gibi buzağıya /boğaya tapmaya başlamış ve onları yeme nefislerinizi katletmiş ve bu sapkınlığınızın suçunu birbirinizin üstüne atmıştınız. Oysa Allah, sizin birbirinizden gizlemeye çalıştığınız suçu, önünde sonunda açığa çıkaracaktır.

73. Allah onlara; "Buzağıyı /boğayı kesmekle, daha önceki gibi ona tapmaktan vazgeçmiş olduğunuzu ve geçmiş geleneğinize bir darbe vurduğunuzu göstermiş oldunuz. Bu kararınızı ve tek Allah'a olan inancınızı birbirinize açıklayın ki, sonunda hepiniz hurafeden /cehaletten kurtulur ve gerçeğe uyanmış olursunuz". İşte Allah, insanları bir nevi ölüler haline getiren cehalete de böyle son verir ve insanları doğruya ulaştırır /bir nevi ölüm olan cehaletten diriltir /uyandırır. Umulur ki, aklınızı kullanır, müteşabih /değişken araç ayrıntıları bırakır ve bu değişimi fark edip muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun yaşamaya başlarsınız.

**Görüldüğü gibi, bilgisiz olan ölü kabul edilmekte, cehaletten kurtarma ise, ölünün diriltilmesi olarak tanımlanmaktadır.*

74. Tüm bu yaptığınız yanlışlara ve Allah'ın sizleri hep af edip doğrulara yönledirmesine rağmen kalpleriniz yine katılaştı; taş gibi, hatta daha da katı. Taşlar arasında bile yumuşakları vardır. Öyle taşlar da var ki, kendisinden ırmaklar fışkırır, bazıları da yarılır bağrından su çıkarır, bazıları ise, Allah'a olan saygıdan dolayı yerinde duramaz ve yuvarlanıp durur. Şüpheniz olmasın ki Allah, yaptıklarınızdan habersiz /Gafil değildir.

75. Ey Muhammed'e ve bildirdiklerimize içtenlikle inananlar! Kalpleri taş gibi katılaşmış olan İsrailoğullarının size inanacaklarını mı zannediyorsunuz? Şunu iyice bilin ki, onların bir kısmı, Allah'ın bildirdiklerini (Tevrat'ı) dinleyip kavradıktan sonra bile, sırf menfaatleri uğruna, onları size karşı tahrif ederler. 76. Hatta sizlerden içten inananlarla karşılaşınca da, "Biz de sizin gibi iman edenlerdeniz ve kitabınız Kur'an'dakilere inanıyoruz" derler. Kendi başlarına kaldıklarında ise birbirlerine, "Rabbinizin Tevrat'ta bildirdiklerini size karşı koz olarak kullansınlar diye mi onlara açıklıyorsunuz? Sizin aklınız yok mu? /kafanız çalışmıyor mu?" diyerek gerçekleri açıklamayıp gizlesinler diye de onları uyarıyorlardı.

77. Halbuki Allah, onların gizledikleri ve açıkladıkları her şeyi bilendir.

78. Ayrıca İsrailoğulları'nın bir kısmı da vahiy kitabı olan Tevrat'ı zaten okumamış /ümmi oldukları için de kitap'ta /Tevrat'ta ne var ne yok bilmemekte idiler. Bunların bütün bildikleri başkalarının uydurduğu kulaktan dolma söylentiler, hurafe ve rivayetlerden ibaretti ve bu bilgileri doğru zannedip duruyorlardı.

**Burada vahiy kitaplarının halka açıklanması ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesajlarını anlayıp yaşantılarını bu kurallara göre düzenlemelerinin önemi vurgulanmakta ve bu bilgilerden cahil kalacak olanların, sözde din adamlarının sözlerine mahkum olacağına dikkat çekilmektedir. Cumua-5 nci surede, içindeki muhkem /değişmez amaç hükümleri anlamayanlar, içinde ne olduğunu bilmediği kitabı taşıyan eşek olarak tanımlanmıştır.*

Ayette, vahiy kitabını okumamış ve dolayısıyla da içinde ne olduğunu bilmeyen "ümmi" diye tanımlanmıştır. Aynı tanımlama A'raf-157-158, Yusuf-3, Al-i İmran-20 ve Cumu'a-2 nci ayetlerde de bu anlamda kullanılmıştır.

**Vahiy kitapları dışında ilahi söz diye rivayet edilen sözlere İsrailoğulları Mişna demektedirler. Peygambere atfedilen sözlerinin Kur'an'a uygunluğuna önem verilmesi A'raf-3, Lokman-6-7 ve Al-i İmran-187 nci ayetlerde belirtilmiştir. Dolayısıyla, Peygambere atfedilen ve Hadis diye söylenenlerin Kur'an'a uygunluğunu anlayıp, etkileri altında kalmamak için, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerinin bilinmesi oldukça önemli olmaktadır.*

79. Kendi ürettikleri rivayetleri /görüşleri /sözleri /hadisleri kitaplara yazarak, "Bunlar Allah'tandır /Allah'ın ayetlerini açıklıyor" diye insanlara sunan ve bundan çeşitli kazançlar elde etmek üzere uğraşanların vay halinel Hem kendi elleriyle yazdıklarından, hem de bu yolla kazandıklarından dolayı sonlarının ne olacağının farkında değiller. 80. Böyleleri "Cehennem ateşinde sadece sayılı birkaç gün kalacağız" şeklinde konuşup dururlar. Ey Peygamberl Öyle diyenlere: "Siz, Allah'tan böyle bir söz mü aldınız -ki Allah sözünden asla caymaz-, yoksa, "Allah böyle diyor" diyerek O'nun namına yalanlar mı uyduruyorsunuz?".

**İnsanların vahiy kitapları dışında, Allah'ın ayetlerini açıklama bahanesiyle Peygamberdendir diye rivayet ve sözler uydurmaları ve bu sözleri kitap haline getirip din kitabı olarak Kur'an'ın yanına koymalarının yanlışlığına ayrıca A'raf-3,* Lokman-6 ve Al-i İmran-187 nci ayetlerde de değinilmektedir.

**Bakara-80 nci ayette geçen "Eyyamun ma'dudat" ifadesi, Bakara-184 te oruç günlerini ifade etmek üzere de geçmektedir. Dikkat edilirse, kesin bir gün sayısı verilmemiştir.*

81. Hayırl Gerçek onların dediği gibi değil. İnsanları Allah adına kandıran ve boğazlarına kadar günaha batmış olanlar, Cehennemde hak ettikleri kadar sürelerce kalacaklardır.

**Cehennemde sürelerce kalınacağı ayrıca Hud-107, Nebe-23, Bakara-81 ve Teğabun-10 ncu ayetlerde de açıklanmıştır.*

82. İman edip salih ameller gerçekleştirenler ise, Cennet sakinleri olacaklar ve onlar da orada sürelerce kalacaklardır.

**Cennetler 4 tip ve 8 kapılı olduğuna göre, demek ki orada da Ruh'un eğitimi devam etmekte, dolayısıyla da Cennette de kalış yine belirlenecek sürelerce olacak demektir.*

83. Halbuki Musa zamanında, İsrailoğullarından "1) Allah'tan başkasına ibad /kulluk etmeyeceksiniz, 2) Anaya-babaya, 3) Akrabaya, 4) Yetimlere-dullara ve 5) Muhtaçlara iyilik edeceksiniz /verdiğimiz imkânlardan pay vereceksiniz, 6) İnsanlara olumlu yaklaşacak ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan buyruklarımızı doğru anlatacaksınız, 7) Salâtı ikame edeceksiniz /sosyal yardımlaşme faaliyetlerine ve Tevrat? a bağlı kalacaksınız, 8) Devlet aracılığı ile topluma fayda sağlayacak zekâtı /vergiyi veya herhangi bir toplumsal faydayı aksatmayacaksınız, 9) Birbirinizi öldürmeyeceksiniz ve 10) Birbirinizi yurtlarından çıkarmayacaksınız" diye 10 emrimizi bildirmiştik. Fakat çok azınız bunlara uydu. Çoğunuz ise verdiğiniz sözden döndünüz ve insanları yanlış yola yönlendirdiniz. 84. Ayrıca birbirinizin kanını dökmeyeceğinize, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacağınıza dair verdiğiniz sözünüzde de durmamıştınız. Her şeyin bilincinde olarak sonunda bu kuralları kabul etmiş ve bildirdiğimize yönelik şahitlik de yapacağınızı ifade etmiştiniz.

85. Halâ birbirinizi öldürüyor, ayrılığa düştüklerinizi yurtlarından çıkarıyor, onlara zulüm etmede birleşiyorsunuz. Onları yurtlarından çıkarmanız zaten yasaklanmışken, bu yetmiyormuş gibi, size esir düştüklerinde düşmanlarıymış gibi bir de onlardan serbest kalmalarına karşılık fidye /onlara maddi zarar da vermek /günah işletmek istiyorsunuz. Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Böyle davrananlar ceza olarak, Dünya hayatında rezil olacak ve kıyametteki hesap gününde de azabın en çetinine uğratılacaklardır. Çünkü Allah yaptıklarınızdan habersiz /Gafil değildir.

**Azabın bir kısmının henüz Dünya'da iken, esasının ise Ahrette verileceği Secde-21,* Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-15 ve Bakara-10 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.

86. Sözlerinden cayarak bildirdiklerimize uymayıp tersini yapanlar ise, Dünya hayatını satın alan ve ahiret hayatına tercih eden kimselerdir. Bu nedenle de onların hak etmiş oldukları cezaları hafifletilmeyecek ve kendilerine hiçbir şekilde yardım da edilmeyecektir.

87. Yemin olsun ki Biz, Musa'ya kitabı verdik ve daha sonra kitapsız olmak üzere peşpeşe başka elçiler de gönderdik. Kitaplı olarak Meryem oğlu İsa'yı da, bildirdiklerimizi açıkça tebliğ etmek üzere gönderdik ve onu kutlu bir ruh özellikleri ile /İncil ile güçlü kılarak yarattık. Fakat ne yazık ki, hoşunuza gitmeyecek ve

mefaatinize ters gelecek tebliğlerimizle ne zaman bir elçimiz gelse hemen karşı çıktınız ve bazısını öldürdünüz (Zekeriya-İsa-Yahya gibi), 88. Ve "Sizin anlattıklarınızı biz zaten biliyoruz, bu nedenle de anlatacaklarınıza kalbimiz /zihnimiz kapalıdır" diyerek onları red edip durdunuz. Bu inkârlarından /küfre sapmış olmalarından dolayı Allah, İsrailoğullarının ileri gelenlerinin çoğunu lanetlemiştil Ancak pek azı iman etmişti.

**Lanetlenme o zamanın isyankâr İsrailoğulları toplumunun din adamlarına ve onlara uyanlara yapılmıştır. Hz. Musa ile Hz. İsa arası zamanda kitapsız çok sayıda elçiler gönderilmiştir. Demek ki bunlar, toplumdan gizli ve sadece Hz. Musa'nın Tevrat olarak tebliğlerini tekrar etmişlerdir. Hz. Muhammed'den sonra da benzer elçilerin olacağı Fatır-32 nci ayette belirtilmiştir.*

89. Yahudilerin ileri gelenlerinden iman etmiş olanları, imanlarını desteklemek üzere beklemekte oldukları ve asıl Tevrat'taki gerçekleri onaylayan Kur'an geldiğinde, hem Kur'an'da, hem de Tevrat ta bulunan gerçekleri inkâra Kalkıştılar. Şüpheniz olmasın ki, Allah'ın laneti gerçekleri inkâr edenlerin /kâfirlerin üzerine olacaktır.

**Tevrat'ta belirtilen "Ahmet /Allah'a çok şükreden anlamında ismi olacak bir peygamberin geleceğine dair" gerçek gizlenmiştir. Dolayısıyla İsrailoğulları, hem kendi kitaplarındaki gerçekleri, hem de Kur'an'ı red etmiş oluyorlar.*

90. Bu insanlar, Allah'ın, kullarından uygun gördüğünü /Muhammed'i peygamber olarak atayınca, kendi ırklarından olmadığı ve onu kıskandıkları için Kur'an'ı inkâr ettiler ve O'na karşı tavır aldılar. Bu yüzden felaket üstüne felakete uğradılar ve böyleleri için ayrıca Ahrette perişan edici bir azap da söz konusudur.

**İsrailoğullarının karşı çıkışı, kendilerinden olmayan bir Peygamber oluşu nedeniyledir.*

91. Kendilerine, "Allah'ın bu indirdiğine /Kur'an'a da inanın" denildiğinde, "Biz ancak bize indirilene /Tevrat'a ve bizden olan bir elçiye inanırız" diyerek red ettiler. Oysa Kur'an, "İnanıyoruz" dedikleri asıl Tevrat'ın bildirdiği gerçekleri onaylayan bir kitaptır. Ya Muhammedl Onlara, "Samimi olarak asıl kitabınızdaki gerçeklere inanmış müminler olsaydınız, Allah'ın peygamberlerinin getirdikleri gerçeklerin de aynı olduğunu görür ve o peygamberleri öldürmezdiniz" diyerek yanlışlarını söyle.

92. Ey İsrailoğullarıl Musa'yı, birçok gerçeklerle size göndermiştik. Fakat Tur dağına gidince, Samiri'nin altından yaptığı buzağıyı /boğayı ilah edinmiş ve Musa'ya vermiş olduğunuz sözden dönmüştün.

93. Hâlbuki Tur dağının azameti altında iken "Musa'ya verdiklerimize /Tevrat'a sıkı sıkıya sarılın ve bildirdiklerimize iyice uyun" demiş, anlaşma yapmış ve sizden söz almıştık. Fakat siz, "Onları dinledik, ancak biz yine bildiğimize göre davranacağız" deyip yine isyankâr olmuştunuz. Biz de, bu küfre sapışınızdan dolayı /karşılık olarak, kalplerinizi Samiri'nin ilah diye madenden yaptığı buzağı /boğa putunun sevgisiyle doldurmuştuk. Ya Muhammedl Muhatabın İsrailoğullarına söyle: "Eğer sizler gerçek müminlerden iseniz, ne atalarınız gibi küfre sapar, ne de Kur'an tebliğlerini inkâr edersiniz". 94. "Eğer ileri sürdüğünüz gibi, Ahret yurdu olarak Cennet, Allah tarafından insanlar arasından sadece size ayrılmışsa ve bu iddianızda samimi iseniz, haydi ölümü isteseniz yal".

95. Ya Muhammedl Şunu iyi bil ki, onlar ve onlar gibiler, yapmış oldukları olumsuz amellerini çok iyi bildikleri için, bunu asla isteyemezler. Şüpheniz de olmasın ki Allah, küfre saparak zalim olanları çok iyi bilendir. 96. Ve bu tip insanların Dünya yaşamına, diğer insanlardan ve hatta Allah'a şirk koşmakta olanlardan da çok daha düşkün olduklarını göreceksin. Hatta onlardan her biri bin sene kadar yaşamak ister. Oysa inkârlarını devam ettirdikleri takdirde uzun yaşamaları, onları azaptan uzaklaştırmaz. Çünkü Allah, insanların tüm yaptıklarını görendir.

97. Ya Muhammedl "Allah'ın izniyle daha önce gelen vahiy kitaplarını ve içindeki muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirleri doğrulayıcı ve onaylayıcı olması yanında, mümin olanları da doğru yola yönlendirici /hüden ve onları mutlu edici /Büşra olsun diye kalbine indirmiş olduğumuz Cibril'e /Kur'an'a kim düşmanlık içindeyse, 98. Ayrıca her kim Allah'ı, Meleklerini, elçilerini, Cibril'i /Kur'an'ı ve Mikail'i /yani Kur'an'ı tebliğ edeni inkâr edip küfre de sapmışsa bilsin ki, Allah da onu düşman belleyip olumluluklardan esirgeyecektir.

**Sayın Mustafa Sağ bu konuda şu açıklamayı getirmiştir: "Ayetlerde geçen "CİBRİL" ve "MİYKALE" nin, büyük meleklerden olduğu kabulü, kültürümüze ve inancımıza yerleştirilmiş, yüz yıllarca,bu günde dahil olmak üzere,Müslümanlar öyle inanmaktadır.Çünkü "Cebrail ve mikailin" iki melek olduğu ile ilgili,birbiri ile çelişkili onlarca rivayet üretilmiş ve bu iki sözcük,bu rivayetlerde iki büyük melek olarak kurgulanmış ve kitaplara öyle yazılmıştır .(bak.Kurtubî,el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'an; İbni Kesir,Buhari vs.) İsrailiyat kültür ve inancından, (bak.Kitab-ı Mukaddes; Daniel,10/1-21; 12/1-13;Yahuda/5-14;Vahiy/7-9;Ayrıca bak, Kitab-ı Mukaddes; MİKA bölümü,s.1143) İslam düşüncesine sokulmuş olduğu bu gün artık herkes tarafından bilinmektedir. Sözcük Kur'an'da Cebrail şeklinde geçmez. "CİBRİL" olarak geçen kelime, ikisi, bu sure (Bakara Suresi) nin 97 ve 98.ayetlerinde,bir tanesi de Tahrim Suresi 4. Ayette olmak üzere, Kur'an'da 3 kez geçmektedir.Cibril sözcüğü,İbranice, "Cibr/Cebr" ve "îl" sözcüklerinden oluşmuş bir tamlamadır. "Cibr/Cebr" "güç,güçlü,onarım...vs." "îl"sözcüğü de, İbranice de "Allah" demektir. Böylece, Cibril,tamlaması, "Allah'ın Gücü,Kudreti," "Allah'ın onarımı"vs. anlamlarına gelmektedir. İbranice bir sözcük olan "mikâil" ise, "İsrailoğullarını düşmanlarından koruyan, kahraman, büyük kurtancı.."vs. anlamlarına gelmektedir. "Cibril" ve "Mikail" ile ilgili bak. Lisanü'l-Arab,c.2,s.14-18; Tâcü'l-Arus,c.6,s.158-162; El-Müfredât,s.85-86,"cbr"mad.;Tebyînü'l-Kur'an,c.9,s.168-179.) Böylece,Allah vahiy ile yanlışları,çarpıtmaları onardığı,düzelttiği için,Cibril sözcüğü, Kur'an'ın bir vasfıdır. Allah, vahyi elçilerinin kalbine/beynine,aracısız ve doğrudan "ilka" etmiştir, yerleştirmiştir. Zaten, 99. ayet,her şeyi .açıklıyor. '"kesin olarak, apaçık ayetleri sana BİZ İNDİRMEKTEYİZ.." Buyruluyor. Eğer biz, Cibrili, kişisel-lertirir, "Cebrail indirdi" dersek, bu 99. ayet ve daha onlarca Kur'an ayetiyle çelişkiye düşeriz. "Cibril" indiren değil, İNENDİR", yani, vahiy'dir, Kur'an ayetleridir. "*

**Rahman-1-2 ve 3 ncü ayetleri de göz önünde bulundurunca, Sayın Mustafa Sağı'ın doğrusuna ben de katılıyorum.*

99. Şunu herkes bilsin ki, Sana apaçık ayetleri biz indirmekteyiz. Ve bunları ancak yoldan iyice çıkmış olanlar, inkâr edip küfre saparlar.

**Ayetlerin indirilişinin Kur'an ile sonlandırıldığı Maide-3 ncü ayette vurgulanmıştır.*

100. Görüldüğü gibi İsrailoğulları'nın çoğu, Allah ve peygamberleri ile her ne zaman bir anlaşma yaptılarsa, sözlerinde durmadılar. Çünkü çoğu içtenlikle değil, sözde iman etmişlerdi.

101. Kendilerinde olan Tevrat'ı doğrulayan bir elçi, Allah tarafından görevli olarak ne zaman gelse, ileri gelenlerin çoğu, sanki bilmiyorlarmış gibi, onunla gönderdiğimiz kitabı görmemezlikten gelmişlerdir. Ya Muhammedl Bil ki, Sana da aynı şekilde davranacaklardır.

**İmanı içtenleştirmenin, ilim yapmak ve salih ameller gerçekleştirmek olduğu Fatır-28, Hucurat-14, Asr-3 ve Fatır-10 ncu ayetlerde vurgulanmıştır.*

102. Ey insanlarl Şu gerçeği de bilmenizi istiyoruz ki, içleri fesat dolu insanlar, Süleyman'ın tüm mülkünü ve servetini sihir /büyü ile elde ettiği yönündeki olumsuz düşüncelerini destekleyen şeytanın telkinine uydular ve Süleyman'ın bu nedenle de kâfir olduğunu halka yaydılar. Oysa Süleyman kâfir değildi. Gerçekte kâfir olanlar, Babil'de Harut ile Marut adlı bilgin iki kişiden büyü ilmini, daha önce onlardan kapmış olan şeytan ve ona uyanlardan öğrenip, insanların kötülüğü için kullanmakta olan kişilerdi. Hâlbuki Harut ve Marut adlı saygın o bilginler, kendilerine ilham edilen büyü ilmini insanlara öğretmeden önce, "Biz, insanlar için bir sınav aracıyız. Yani bizden kim büyüyü öğrenirse onu daima iyilik için kullanmalısınız. Yoksa küfre sapmış olanlardan olursunuz" diye ikâz edip, öğretecekleri sihri /büyüyü iyilik için kullanacağına dair kişiden söz alır ve ancak ondan sonra ona öğretirlerdi. Ancak fesatçı olanlar, o iki bilgin kişiden öğrendiklerini, eşlerin arasını bozmak ve insanlara yararlı değil de zararlı olmak

üzere uyguluyorlardı. Halbuki onlar bilmiyorlardı ki, Allahın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler. Hatta insanların zararına olarak büyü yapmaları nedeniyle Ahret hayatının güzelliklerinden nasipsiz de kalacaklardır. Karşılığında geleceklerini sattıkları şey ne kötüdür keşke bilselerdi. 103. Böylesi fesatçılar, eğer iman edip insanlara kötülük yapmaktan sakınmış olsalardı, elbette Allah'tan alacakları ödül çok daha iyi olacaktı. Keşke bilselerdi.

**Demek ki Allah, olumlu puanı uygun olanlarla, büyüye inanmayanlan, büyüden korumaktadır.*

104. Ey iman edenlerl İdarecilerinize "raina /bizi koyun /davar gibi güt /bizi dinleme ve görüşümüze başvurmadan istediğin gibi idare et" demeyin, "unzurna /bizim görüşümüze başvur /bizi dinle ve ondan sonra karar ver" deyin. Şunu da bilin ki, bu emrimizi benimsemeyip inkâr edenlere elem verici bir azap söz konusudur.

**Ayette, halkın seçtiği yöneticinin halkın görüşü ve sesine önem vererek kararlar almasını, ancak bundan sonra uygulamaya geçmesi gerektiğini ve hükmetmeye yönelmemesini yani demokratik idareyi vurgulamaktadır. Aynı vurgu, Şura-38 ve Al-i İmran-159 ncu ayetlerde de yapılmıştır. Gerçek demokrasilerde, hükümet halka hizmet eden devlet kurumlannın doğru çalışmalarını sağlamak içindir, halka hükmetmek için değil. Çünkü demokraside, başkalarını rahatsız etmemek şartıyla yaşama ve inanç özgürlüğü vardır. Buna göre de devlet, müteşabih /değişken araç mesajlara ve bunlann yorumlarına göre dini kuralları yasa olarak koyup, bütün toplumu bunlara uymaya zorlayamaz. Ancak bütün yorumlara aynı mesafede kalır, dinin yozlaştırılmasını, din ile aldatmaları, dinin istismar edilmesini, aşırılıkları, gruplaşan grupların zorlamalarını engelleyici önlemler alır ve bu çerçevede yasalar hazırlar. Ve İslam dini, böylece oluşturulacak özgür, sorgulayıcı, eleştirel akıllı, güvenli ve adil bir ortamda yükselir diye düşünüyorum. Benim Kur'an'dan anladığım Laiklik de budur. Benzer vurgu, Nisa-46'da da yapılmaktadır. Tabi bu uyarı, nasıl her toplumun idarecilerine yapılmışsa, aynı şekilde küçük kurum idarecilerine, hatta ailenin anne-babalarına da yapılmış demektir diye düşünüyorum. Hz. Muhammed, idareci ve toplum ileri gelenlerinin önemine değinmiştir; "İmamlarınız müstakim (doğru yolda) olduğu müddetçe bakisiniz." "İmamlar ne demek?" "Kavmindeki reisler ve eşraflar var ya, halka emrederler, halk da onlara itaat eder?" "Evet!" "İşte onlar imamlardır-Kütubu sitte-5914."*

105. Kitap ehlinin küfre sapmış inkârcıları ve şirk koşmakta olanları, Rabbinizden size hayırlı bir şeyin /Kur'an'ın indirilmesini istemezler. Hâlbuki Allah, rahmetini uygun bulduğu ve hak edene verir ve büyük lütuf sahibidir.

106. Biz daha iyisini /hayırlısını veya daha üstününü getirmedikçe, mevcut bir bilgi /ayet /durum veya sistemi değiştirmez /nesh etmez veya unutturmayız. Ve bilirsin ki, Allah'ın her şeye gücü yeter.

**Yenisi ile değiştirme kesinlikle vahiy kitaplarındaki muhkem /değişmez amaç hüküm olan ayet veya bilgi ile ilgili değil, daha çok inanç veya toplum yaşamına ait yeniliklere, yani zaman ve topluma göre değişken olan müteşabih mesajalara yöneliktir. Ki bunların da değişimi ise ancak peygamberden peygambere, diğer bir ifade ile sonraki vahiy kitabı iledir.*

107. Göklerin ve yerin asıl sahibinin Allah olduğunu ve Allah'tan başka bir veli /dost ve yardımcı olmadığını bilmez misiniz?

108. Ey iman edenlerl Yoksa daha önce Musa'dan isteklerde bulunup onu sorguya çektikleri gibi, siz de elçiniz Muhammed'i sorguya çekip,gerçek dışı isteklerde bulunmayı mı istiyorsunuz? Şunu iyice bilin ki, er kim imanını inkâra yönelirse, dalalete /yanlış yola sapmış olur. 109. Şuna da iyice dikkat edin kil Tevrat ve İncil ehli olanların birçoğu, hak din ile ilgili gerçekleri bilmelerine rağmen, sırf kıskançlıkları yüzünden, sizi imanınızdan sonra tekrar inkâra /küfre döndürmeyi isterler. Bunun farkında olun ve Allah, öyle düşünenler hakkında bir buyruk gönderinceye kadar da onlara affedici yaklaşın ve hoş görün. Çünkü Allah, her şeye gücü yetendir /Kadir'dir.

110. Ve siz öylelerine aldırmayın salâtı devamlı olacak şekilde uygulayın ve zekâtı verin. Unutmayın ki kendi nefsiniz için yaptığınız her hayrın /olumluluğun karşılığını, Allah'ın yanında katlanarak bulacaksınız. Çünkü Allah yaptığınız her şeyi görendir.

111. Kitap ehli olanlardan bazıları, "Yahudi ve Hıristiyanlardan başkası Cennete giremez" deyip duruyorlar. Bu, onların kuruntusudur. Ya Muhammedl Öyle diyenlere; "Doğru söylüyor ve söylediklerinize de sadık iseniz, bunu ispat edin" diyerek ispat edici delil getirmelerini iste.

112. Hayırl İş onların iddia ettikleri gibi değil. Doğrusu şu ki, onlardan da her kim içtenlikle sadece Allah'a teslim /Müslim olur ve salih ameller gerçekleştirirse /Muhsin de olursa, onun ödülü Rabbinden olacaktır. Böylelerine hiçbir korku

olmayacak ve üzülmeyeceklerdir.

**Burada açıkça Cennet'in belli bir dini görüşte olanlardan çok, ancak Allah ile yapılan anlaşmaya sadık olan, 5 gaybe içtenlikle iman edenler ve Allah'ın kitaplarda belirttiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenlere olacağı vurgulanmaktadır. Bunu da değerlendirecek olan sadece Allah olduğuna göre, her kim insanları Cennetlik veya Cehennemlik diye ayırma gafletine girerse, açıkça şirk koşma günahını işlemiş olacaktır.*

113. Ayrıca Yahudilerin ileri gelenleri, "Hıristiyanlar, geçerli ve tutarlı bir inanç temelinden yoksunlar" derken, Hıristiyanların ileri gelenleri de, "Yahudiler geçerli ve tutarlı bir inanç temelinden yoksunlar" diye birbirlerini suçlamakta ve her iki taraf da bu iddialarında, kendi kitabını delil göstermektedirler. Kitap bilgisinden yoksun halk da, ileri gelenlerin /din adamlarının söylediklerine inanıp onların dediklerini tekrar etmektedirler. Şundan emin olun ki, kıyamet gününde Allah tartıştıkları bu konular hakkındaki doğru ve yanlışları, onlara gösterecek ve bu konularda suçlu olanları da belirleyecektir.

**Görüldüğü gibi, vahiy kitabını bilmeyen, ileri gelenlerin, din adamlarının her söylediklerine inanmak durumunda kalır. Aynı vurgu Bakara-78 nci ayette de yapılmıştır.*

114. İçlerinde Allah'ın ismi zikrediliyor /onun ayetleri öğretiliyor ve din yayılıyor diye, ibad etme yerlerine /mescitlere insanların gitmelerini engellemeye ve oraları haksız yere ve zalimce yıkmaya uğraşan kimseden daha zalim kim olabilir? Çünkü böylelerinin bu davranışı, insanların ibad etme yerlerindeki toplantılara korkarak gitmelerine neden olacaktır. Bu zalimler için Dünyada huzur olmayacak, Ahrette de büyük bir azap olacaktır. 115. Şüpheniz olmasın ki, bu toplantı yerlerine gitmeyi engellemek veya tahrip edip dağıtmak ibad /kulluk etmeyi ve Kur'an'ı öğrenmeyi etkilemez. Çünkü doğu da, batı da Allah'ındır. Dolayısıyla ibad /kulluk etmek ve Kur'an'ı öğrenmek için sabit bir mekân şart değildir. Her nereye dönerseniz O'nun varlığı oradadır ve O her şeyi kuşatan genişlikte ve her şeyi bilendir.

**İbadet yerleri ile ilgili olarak dikkat edilecek şey, ibad etme yerlerinin ihtiyaç fazlası olacak şekilde sayıca abartılmaması, doğaya ve insanlara zarar verecek yer ve şekilde inşa edilmemesi, süslemelerde israfa varılmaması ve riya ile yapılmamasıdır. Çünkü burada yeryüzündeki her yerin Allah'a ibad etmek için mabed olduğu ve ibad etme yeri diye bir yer ve yön için ısrar etmenin yanlışlığı vurgulanmaktadır. Namaz sırasında Kıble olarak Kâbe yönüne dönmenin en önemli ilk amacı, Allah'ın doğru yolunda olmak demek olan Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini kabul ettiğini, bu yönde olumlu salih ameller gerçekleştirme çabası içinde ve Müslüman olarak insanlara örnek bir yaşantıda olunacağını simgesel olarak ifade etmek, ikinci amaç da toplu namazda düzeni sağlamak içindir.*

116. Bazı insanlar "Allah çocuk edindi, baba oldu" diyorlar. Kesinlikle bu iddia doğru değildir. Çünkü Allah yücedir ve yaratılmışlara özgü böylesi vasıflardan kesinlikle uzaktır. Göklerde ve yerde olan herşey O'nundur ve hepsi O'na saygıyla boyun eğmiştir /koymuş olduğu yaslara göre yaşamaktadır. 117. Gökleri ve yeri yoktan var eden /Bedi olan O'dur ve bir şeyin olmasını istediğinde ona sadece "Ol" der ve o şey hemen oluverir.

**Her şeyin olması, sanki bilgisayarda "Enter" tuşuna basar gibidir diyebiliriz.*

118. Cahil olan insanlar, "Allah'ın bizimle konuşması veya bize bir mucize /farklı bir delil göndermesi gerekmez miydi?" diye sorup itiraz ediyorlar. Daha önceki kitap ehlinden olanların çoğu da aynı isteklerde bulunmuşlardı. Kalpleri /düşünce yapıları birbirine nasıl da benziyor. Hâlbuki Biz ayetleri /delilleri içtenlikle iman etmeye niyetli toplumlar anlasınlar diye anlaşılır bir şekilde açıklamışızdır.

**Burada, mucizenin Kur'an'ın ayetlerinde, olduğu ve başka mucize davranışlar aramanın gereksizliği vurgulanmaktadır. İşte bu nedenle de, Kur'an'a muhatap olan ilk toplumda korku duygusu oluşsun diye bazı olaylar sembolleştirilerek ve sanki mucizelermiş gibi anlatılmıştır. Hz. Musa'nın asası, asası ile denizi yarması, Hz. İsa'ın bazı davranışları, Hz. Süleyman ve Davut'un hayvanlarla konuşmaları şeklinde semboller kullanılması, birer mucize-keramet gibi sunulmaları gibi. Ayette ayrıca içten imanı olanın ancak Kur'an'ı anlamaya çaba göstereceği, anlayarak ve düşüne düşüne okuyacağı da vurgulanmıştır.*

119. Ey Peygamberl Biz Sana gerçekleri içeren Hak'kı /Kur'an'ı, mutlu edici ve hidayet edici /doğru yolu gösterici olsun diye gönderdik. Şunu da bil ki, Sana uymayarak yanlışlara sapıp Cehennem halkından olacaklardan Sen sorumlu olmayacaksın. 120. Ayrıca şunu da bil ki, inanç ve geleneklerine uymadığın sürece, ne fanatik Yahudiler, ne de fanatik Hıristiyanlar, Senden hoşnut olmayacaklardır. Onlara hidayet yolunun /dosdoğru yolun Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uyma yolu olduğunu söyle. Sana Kur'an olarak gönderilen doğru bilgilerden sonra, onların yanlış olan yollarına uyacak olursan, Allah'a karşı Seni

savunacak ne bir dost /veli, ne de bir yardımcı bulamazsın.

121. Kitap ehlinden (Vahiy kitaplılardan) olup, kitaplarını hakkıyla ve anlayarak okuyanlar, dosdoğru yolun bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme demek olduğuna iman ederler ve uygularlar. Kitapları inkâr edip küfre sapmış olanlar ise kaybedenlerden olmaktadırlar.

122. Ey İsrailoğullarıl İman etmiş ve takva sahibi olmanız nedeniyle size verdiğim nimetimi ve bir zamanlar size diğer halklardan daha çok ayrıcalıklar sağladığımı hatırlayın. 123. Ve hiçbir nefsin başka bir nefse faydasının olmayacağı, hiç kimseden günahlarına karşılık fidye kabul edilmeyeceği, hiç kimseye şefaatin artık yarar sağlamayacağı ve hiçbir yardımın da yapılmayacağı o hesap gününde pişman olmamak üzere, size Tevrat ile bildirilen muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirlere uymaya çalışın. 124. Yine hatırlayın kil Rabbi bir zamanlar İbrahim'i sınavlara tabi tutmuş, İbrahim de hepsini başarıp arınanlardan olmuştu. Bunun üzerine Allah İbrahim'e " Seni insanlara önder yapacağım" demişti. İbrahim de "Soyumdan da uygun bulduklarını" deyince, Allah da, "Zalim olanlar ve iman etmeyip yanlış yolda olanlar benim Sana verdiğim sözümün dışında olacaklardır" diyerek bu makama ancak hak edenlerin atanacağını belirtmişti.

125. Akabinde Kâbe'yi insanlar için ortak bir eğitim yeri ve güvenli bir toplanma yeri kıldık. Ya Muhammedl Siz de İbrahim gibi bu makamda salât edin /dayanışma ve eğitim toplantıları yapın. Biz, İbrahim ve oğlu İsmail'i, tavaf için gelen ziyaretçiler, dua edenler ve şükredip secde ile rüku edenler /namaz kılanlar /Alla'ın doğru yolunda olanlar için, Kâbe'yi /insanlar için ortak olan eğitim evini temiz tutmakla görevlendirmiştik. 126. O zaman İbrahim Allah'a, "Rabbim, burayı güvenli bir belde kıl ve halkımdan Allah'a ve Ahret gününe inananlara bol rızk ver" diye dua edince, Allah da, "İnanmayıp küfre sapmış olanlara da rızk vereceğim ve onların da kısa bir süre geçinmelerini sağlayıp, sonra da ateşin dayanılmaz azabına atacağım. Ne korkunç bir sonuçtur o" diye cevap verdi.

**Hac uygulaması, esasında Hz. İbrahim'e Allah'ın vahiy yöntemi ile inşa ettirmiş olduğu Din denilen muhkem /değişmez ana kuralların eğitiminin, öğretilmesinin yapıldığı ve Kâbe ismi verilen ilk Okul Binasında en az 3 ay süreli eğitim uygulaması demektir. Bu okuldan mezun olanlara "Din eğitimi yapabilir belgesi" olarak "Hacı belgesi" verilir ve bu eğitmenlere "Hacı - Din Öğretmeni" denirdi. Bu eğitim de şimdi uygulanan "Hac ritüelleri" şeklindeki törenle sonlandırılırdı. Arada da Umre ismi altında birkaç günlük Kongre veya Sempozyum gibi kısa eğitim toplantıları gerçekleştirilirdi. Hz. İbrahim ile başlatılan Hac ve Umre uygulaması asırlarca yapılmış, fakat sonraları bu temel amaçtan sapılmış ve eğitim kaldırılıp sadece ritüellere indirgenmiştir. Hz. Muhammed ise 23 yıl-süren Kur'an'ın indirilişi sırasında önce Mekke'de, sonra Medine'de devam etmek üzere Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez ana hükümler ve o zamana özgü müteşabih /değişken araç yöntemlere yönelik sahabe denilen ve O'na ilk iman eden çekirdek kadronun din eğitimini yapmış ve bir defaya_ mahsus olmak üzere Hac ritüellerini yerine getirmiştir. Böylece de Allah'ın Hz. İbrahim ile başlatmış olduğu Hac eğitimini uygulamıştır. Ancak Hz. Muhammed'in vefatından sonra din eğitimli uygulama yine yapılmamı ve sadece Hac ritüelleri devam ettirilmiştir. Şimdilerde de yine sadece ritüelli ve eğitimsiz aynı uygulama devam ettirilmektedir.*

**Demek ki, Dünya nimetleri, inanan ve inanmayan herkese ve birer imtihan nedeni olarak verilmektedir. Dolayısıyla da rızkların verilip verilmemesi, iman etmeye göre değil, bizim bilemeyeceğimiz nedenlere, sebep-sonuç ilişkisi prensipli ilahi kurallara göre verilmektedir.*

**Cehennem ateşinden de "Vicdan azabı, pişmanlık ve keşkeler içinde ızdırap içinde kıvranma hali içinde oluş" şeklinde değerlendiriyorum.*

127. İbrahim, oğlu İsmail ile birlikte hem Kâbe'nin temellerini yükseltiyor, hem de şöyle dua ediyordu: "Rabbimiz, yaptığımız bu işi hayırlı kıl ve bizden kabul et. Şüphesiz Sen her şeyi işiten ve her şeyi bilensin".

128. "Rabbimiz, ikimizi Sana teslim olanlardan /Müslümanlardan kıl. Soyumuzdan da Sana içtenlikle teslim olan /Müslüman olan bir topluluk oluştur. Bize nasıl ibad edeceğimizi /Sana kulluğumuzu nasıl ifade edeceğimizi göster, tevbelerimizi kabul et, şüphesiz Sen tevbeleri kabul eden /Tevvab ve sevgisi ile merhameti bol /Rahim olansın". 129. "Rabbimiz, soyumuzdan Senin mesajlarını /ayetlerini o topluluğa anlatacak, onlara kitabı ve hikmeti, gerçekleri öğretecek ve o topluluğu olumsuzluklardan temizleyip arındıracak bir elçi gönder, Sen yücesin /Aziz ve her şeye hâkim olansın".

**A'lak-1-6 ncı ayetlerde olduğu gibi burada da "Öğrenin ve öğretin" ikilisine değinilmektedir.*

**Rivayete göre Adem ve eşi, Cennette iken ibad etmek niyetiyle etrafında döndükleri*

/tavaf ettikleri bir sütun varmış. Cennetten kovulunca bu sütunu, gittikleri yere de istemişler. Bu sütun Adem'den bir süre sonra Peygamber olarak toplumuna gönderilen Şit zamanında kaybolmuş ve şimdiki siyah taş kalmış. Ancak bu taş da Nuh tufanı sırasında kum yığınları altında kalmış. İşte Hz. İbrahim, Allah'ın verdiği vahiy ile bu taşı bulmuş ve bulduğu yerde ilk Kabe'yi inşa etmiş (T. Diyanet Vakfı).

130. Aklı /nefsi karışmış olanlardan başkası İbrahim'in tebliğ ettiği dinden yüz çevirmez. Yemin olsun biz İbrahim'i bu Dünyada seçip yücelttik, Ahrette de salih kişiler içinde yer alacaktır. 131. Çünkü Rabbi İbrahim'e: "Sadece Bana teslim ol ve Benim yolumda ol" dediğinde, İbrahim, "Âlemlerin Rab'bine teslim oldum" diye hemen karşılık vermişti. 132. Ayrıca İbrahim, kendisinin Allah'a olan davranışının aynısını çocuklarına ve torunu Yakub'a da vasiyet etmiş ve onlara: "Evlatlarım, Allah sizin için bu dini /İslam'ı seçti ve ölünceye kadar da Müslüman olarak kalın" demişti.

**Allah, Hz. İbrahim'in tebliğ ettiği dine, Hac-78 ve Maide-3 nci ayetlerde "İslam" adını verdiğini bildirmiştir. Bu duruma göre gerek Yahudiler, gerekse Hıristiyanlar Hz. İbrahim'in bu vasiyetine uymamış olmaktadırlar.*

133. Ey insanlarl Yakup ölürken orada olsaydınız, O'nun çocuklarına: "Benden sonra kime kulluk edeceksiniz?" diye sorduğunu, çocuklarının da: "Senin ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilahları olan tek ilaha kulluk edeceğiz ve biz O'na teslim olanlarız /Müslümanlarız" dediğine şahit olurdunuz. 134. Onlar geçmişte kalan toplumlardır. Ancak şunu bilesiniz ki, onların kazanmış oldukları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir ve siz onların yaptıklarından sorumlu değilsiniz.

**Bu mesaj ile hiç kimsenin, başka bir toplumun veya tarihsel herhangi birinin amellerinden, örneğin Adem'in günahından, sonra gelen insanların sorumlu olmayacağı gerçeği vurgulanmaktadır. Çünkü herkez kendi dorusundan sorumludur. Dolayısıyla da vaftiz edilerek günahlardan arınılacağı uygulaması uygun olmamaktadır.*

135. Ya Muhammedl Sana, "Yahudi ve Hıristiyanlar gibi inanın ki doğru yolu bulasınız" diyorlar. Onlara, "Biz, Allah'a şirk koşmaya hiçbir şekilde bulaşmamış /hanif olan İbrahim kavminin /milletinin tek Allah inançlı dinine uyarız. 136. Devamla yine onlara; "Biz, Allah'a, bize Kur'an ile indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve torunlarına indirilenlere, Musa'ya, İsa'ya ve Rabbi tarafından tüm peygamberlere verilenlere inanırız. Bunların hiçbiri arasında ayırım yapmayız. Biz sadece Allah'a teslim olanlarız /Müslümanlarız" şeklinde cevap ver.

**İman etmede ilk ve en önemli şartın Allah'a şirk koşmamak olduğu belirtilmektedir.*

137. Eğer Sana karşı çıkmakta olan Yahudi ve Hıristiyanlar, sizin iman etmiş olduğunuz Kur'an gerçeklerine Allah'a şirk koşmaksızın iman ederlerse, kesinlikle doğru yolu bulmuş olurlar. Yok, böyle iman etmezler ve red ederlerse parçalanırlar ve şüphe batağına düşmüş olurlar. O takdirde, onlara karşı Allah'ın desteği Sana yeter. Çünkü Allah işitendir ve her şeyi bilendir.

**Din temelli parçalanma ve gruplara ayrılmalar, En'am-65 nci ayette belirtildiği gibi, uygun bulunan toplumlara, doğal afetler gibi birer azap olarak verilmektedir. Yine ayette, din temelli gruplaşmaların, yetersiz ve doğru olmayan iman sonucu oluştuğuna da vurgu yapılmaktadır.*

138. Ya Muhammedl Sen onlara, "Allah'ın size uygun gördüğü ve yaşantınıza renk katıp mutluluk verecek olan dini sistemi /boyası budur. Kimin dini sistemi /vereceği boya Allah'ınkinden daha tutarlı olabilir ki? İşte biz de O'na ibad ediyor ve sadece O'nun dinine uyuyoruz" diyerek uyarını yap.

**Allah'ın din kuralları olan muhkem /değişmez amaç hükümler, bütün yarattıkları ve özellikleri, "yaratma boyası" olarak tanımlanabilir.*

139. Yine Seninle tartışmakta olan Yahudi ve Hıristiyanlara de ki; "Bizimle Allah konusunda mı tartışıyorsunuz? Halbuki O tektir ve O bizim de Rabbimiz, sizin de Rab'binizdir. Ve şu da bir gerçek ki, biz kendi amellerimizden, siz de kendi amellerinizden sorumlusunuz. Biz art niyetsiz ve şirk koşmadan içtenlikle /muhlis ve sadece O'nun bildirdiklerine uyarız". 140. "Yoksa siz, İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve torunlarının Yahudi veya Hıristiyan olduklarını mı iddia ediyorsunuz? Siz, kimin hangi inançta olduğunu Allah'tan daha iyi mi biliyorsunuz? Allah'ın kitaplarında bildirdiği gerçekleri gizleyenden daha zalim kim olabilir? Ve şunu iyi bilin ki, Allah yaptıklarınızdan gafil /habersiz değildir".

**Çünkü Yahudi ve Hıristiyanlık, sayılan peygamberlerden asırlar sonra ve sanki farklı birer dinmiş gibi ortaya çıkmıştır.*

141. Ey insanlarl Onlar geçmişte kalan birer toplumdur. Ve onların amellerinden kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir. Siz onların

yaptıklarından da sorumlu değilsiniz, bu nedenle de sorgulanmayacaksınız.

142. İnsanlardan içleri fesat olanlar, sizlerin kıblenizi /uyacağınız dinî kuralları Kudüs'ten tekrar Kabe'ye /Kur'an olarak Hz. Muhammedin yoluna çevirmenize; "Yönelmiş oldukları kıbleden onları çeviren nedir acaba?" diye merak edip konuşuyorlar. Ey Peygamberl Onlara de ki: "Doğu da, batı da Allah'ındır. Allah, ancak istekli olanı itidal yoluna /sıratın müstakime /doğru olan orta yola iletir".

**Ayetten Hz. Muhammed ilk kıble olarak Kâbe'yi kullanmış olduğu anlaşılmaktadır.*

**Kıblenin Kudüs'ten Kâbe'ye yönlendirilmesi, rivayete göre hicretten 16 ay sonra ve Medine'deki Ben-i Harise Mescidinde bir namaz sırasında bildirilmiş ve namazın yarısında cemaat yönünü değiştirmiştir. Bu nedenle de bu mescide ondan sonra Mescid-i Kıbleteyn - Çift kıbleli mescid denmiştir.*

**Kıblenin Kudüs'ten Kâbe'ye döndürülmesinin, Casiye-18, Bakara-143 ve Hac-78 nci ayetlerde belirtildiği gibi, İslâm sorumluluğunun Hz. Muhammed ümmetine verildiğinin ve hepsini ortak bir amaca yönelttiğinin bir göstergesi olduğu ve artık devlet yapılanmasının başlatılması ile de bağdaştırabiliriz diye düşünüyorum. Böylece Hz. Muhammed'e iman edenlerin Kâbe'ye yönelmeleri, O'nun bildirdiklerini kabul etme ve o yolda olunduğunun bir göstergesi ve sembolik işareti olmuştur. Bu sayede toplu namazlarda da herkesin tek yönde olmaları ve düzenli diziliş de sağlanmış oldu. Ancak bireysel namazlarda böylesi bir düzenli diziliş söz konusu olmayacağından, tek başına namaz kılmakta olanın Kıble diye yön arama saplantısı ve telâşı içinde olmadan herhangi bir yöne yönelerek de namazını kılmasının uygun olacağını, çünkü Allah'ın her yönde zaten var olduğunu düşünüyorum. Kaldı ki Kıble değişiminin namaz için olduğuna ilişkin ayette herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.*

143. Ey içtenlikle iman etmiş olanlarl Sizleri açık fikirli, dürüst ve doğru yol olan orta yolu izleyen örnek bir toplum, elçiyi de aranızda bunları canlı bir uygulayıcı olarak, insanlar için örnek bir insan kıldık. Elçinin tebliğ ettiğine samimi olarak uyanlarla, inanmadıkları halde, inanmış gibi gözüküp iki yüzlü /münafık olanları ayırt etmek amacıyla, kıble olarak eskiden üzerinde olduğunuz Kâbe'ye yönelttik. Bu değişim, Allah'ın hidayete /doğru yola yönelmiş kimseden başkasına elbette çok ağır gelir ve imanı da zayıf ise çabucak caymasına sebep olur. Şuna emin olun ki Allah, bu olayda göstermiş olduğunuz iman sağlamlığını mutlaka göz önünde bulunduracaktır. Çünkü Allah, hak eden insanlara çok şefkatli /Rauf ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Hz. Muhammed'in örnekliği, beşer yaşamı örnekliği değil, Kur'an'daki bütün muhkem /değişmez amaç hükümler yanında,o zamanın toplumuna hitap eden müteşabih /değişken araç, zaman ve zemine göre değişken olacak mesajları uygulayan canlı bir örnekliktir. Aynı toplumsal örneklik sorumluluğu, ayette Müslüman toplum için de söz konusu edilmiştir. Kıble değişimi ayetinden hemen sonra bu görevin verilmiş olması, Kıble'nin görüş ve hedef birliğinisimgelediği görüşümüze uygun düşmektedir.*

**Örnek olma sorumluluğunun Kur'an ve Hz. Muhammed'e iman eden topluma verildiğine Casiye-18, Al-i İmran-110 ve Hac-78 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

144. Ey Peygamberl Yüzünü göğe çevirdiğini ve sanki bir haber bekliyor olduğunu görüyoruz. Merak etme, yüzünü Senin de hoşlanacağın bir kıbleye /yöne, yani Mescid-i Haram'a doğru çevir. Nerede olursanız olun bundan sonra artık yüzlerinizi o yöne çevirin /hedefiniz Kur'an ve Hz. Muhammed olsun. Kuşkusuz, kitap sahibi Yahudi ve Hıristiyanlar, bu değiştirme olayının Rablerinden gelen ve mutlaka hikmeti olan bir gerçek olduğunu çok iyi bilirler ve Allah, onların bu değişime olan davranışları ve tüm amellerinden habersiz /Gafil değildir.

**Toplu halde Namaz kılarken insanların birlikte kıble olarak tek yöne /Kabe'ye yönelmesi, amaç birliğinin bir simgesidir.. Dolayısıyla da Kabe, bütün insanların ortak amaçlarından olan tek Allah'a, tek İslam dinine ve tek insanlık düşüncesine ulaşmanın, artık Tevrat ve İncil yerine Kur'an'la bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere yönelmenin bir simgesi olmaktadır. Buna göre de Kıbleye her dönüş, bu düşünce ve niyetlerle yapılmalıdır, yoksa kuru kuru Mekke yönüne yönelmek değildir. Çünkü İslâm'ın sorumluluğu Casiye-18, Bakara-143 ve Hac-78 nci ayetlerde belirtildiği gibi artık Hz. Muhammed ve ümmetine verilmiştir.*

145. Şunu iyice bilin ki; Kitap ehli fanatik Yahudiler'le, Hıristiyanlar'a her türlü delili getirsen bile, yine de Senin kıblene /Kur'an ile tebliğ ettiklerine yönelmezler. Dolayısıyla Sen de onların kıblesine /iman etmiş olduklarına uyma. Zaten onlar da birbirlerinin kıblesine /inandıklarına uymazlar. Sana gelen bu bilgiden sonra, olur da onların isteklerine uyacak olur ve Kıbleyi Kâbe'ye doğru değiştirmeyecek olursan, Sen de zalimlerden olursun.

146. Kitap ehli olanlar, Kâbe'nin Allah'ın ilk ibad etme evi olarak bir sembol olduğunu, çocuklarını bildikleri gibi bilirler. Ama yine de onların ileri gelenlerinden

/din adamlarından bazıları, bile bile bu gerçeği gizlemektedirler.

**Demek ki, insanlara bildirilen ilahi gerçekleri din adamları sahiplenmekte, tekellerine alıp, işlerine gelmeyen gerçekleri de insalardan gizleyebilmektedirler. Dolaısıyla da Kur'an'ı her seviyedeki insanın kapasitesine göre mutlaka birşeyler anlamak üzere okuması, anladıklarını düşünüp kendine mal etmesi ve yaşamına yansıtması şarttır. Yoksa Furkan-30 ncu ayette açıklandığı gibi Hz. Muhammed'in korktuğu üzere kendini Kuran'dan uzak tutmuş olur.*

147. Ya Muhammedl Doğru /hak olan, onların çarpıttıkları değil, Rabbinden gelendir. Sakın bu bildirilenlerden kuşkulananlardan olma ve her söylenene hemen inanma.

148. Herkesin gerçek bir kıble olarak yöneldiği ve dini uygulamalar olarak izlediği bir yol /kitabında olan muhkem /değişmez amaç hükümler vardır. Ey insanlar, sizin yarışınız, Allah ile yaptığınız anlaşmada verdiğiniz sözler ve salih ameller /faydalı işler gerçekleştirmede olsun. Çünkü nereye yönelirseniz yönelin Allah'ın huzurunda mutlaka bir araya toplanacaksınız. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter.

**Burada, hangi dini inançta olursa olsun veya inançsız da olsa, herkesin mutlaka mahşerde Allah'ın huzurunda hep bir arada olacak şekilde toplanacakları vurgulanmaktadır. Ayette tanımlanan anlaşma, Elest-i Birabbikum ve Kalu Bele diyalogu yapılan 7 konuya uyacağımıza dair söz verdiğimiz anlaşmadır.*

149. Ya Muhammedl Her ne taraftan olursan ol, yüzünü /sosyo-ekonomik hedefini ve dine yönelik hedefini, Sana bildirilenlere uygun olmak üzere sembolik olan Mescid-i Haram'a doğru çevir. Bu emir elbette

Rabbinden gelen önemli ve gerçek bir emirdir. Bu konuda dikkatli olun. Çünkü Allah yaptığınız hiçbir şeyden habersiz /Gafil değildir.

**Çünkü Mescid-i Haram, Allah'a verilen 7 söze sadakat, 5 gaybe iman ve imanı içtenleştirecek olan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu salih ameller gerçekleştirme çabasında olunacağına yönelik söz vermenin bir sembolüdür diye düşünüyorum. Yoksa kuru kuru vücudu onun yönüne yöneltme değildir.*

150. Evet, ey inananlarl Siz de her nerede olursanız olun, hedef ve amaçlarınız daima Mescid-i Haram'a doğru olsun. Nerede olursanız olun, hedef ve amaçlarınızı açıkça Mescid-i Haram tarafına çevirin ki herkes bilsin ve diğer kitap ehli olanların, bir zamanlar onların kıblelerine bir dönüş yapmış olmanız nedeniyle yaptıkları gibi size karşı kullanacakları bir kozları kalmasın. Tabi ki zalim olanları, sizi eleştirmeye devam edeceklerdir. Ancak onlardan değil de Benden korkun ve böylece de size olan nimetlerimi tamamlayayım ve sizi doğruya yönelteyim.

151. İşte bu yolunuzda yardımcı olmak üzere ayetlerimi /buyruklarımı size bildirmesi, sizleri olumsuz düşüncelerden temizlemesi, kitabı tebliğ etmesi ve hikmeti /doğru ile yanlışı ayırabilmeyi öğretmesi, bilmediklerinizi bildirmesi için aranızdan bir elçiyi seçip gönderdik.

152. Ey insanlarl Size bu verdiklerime karşılık, siz de Beni anın ki Ben de sizi gözeteyim. Ayrıca Bana teşekkür edin ve Bana şirk koşup küfre de sapmayın.

153. Ey iman edenlerl Güçlükleri sabırla ve salâtla aşın. Çünkü Allah, azimle çabalayan sabredenlerle beraberdir ve onları destekler.

154. Ey insanlarl İman ediyorlar ve Allah'ın bildirdiklerine uyuyorlar diye öldürülenlere, "Ölülerdir, kayıptadırlar" demeyin. Aksine onlar hem diridirler, hem de çok kazançlıdırlar. Ancak siz onların bu durumlarını fark edemezsiniz. 155. Siz de korkuyla, açlıkla, mal, can ve mahsul kaybına uğratılacak ve içinizden kimin güçlüklere sabır gösterip doğru yoldan sapmayacağını belirleyeceğiz. Ya Muhammedl Sabır ve sebat gösterenlere mutluluk müjdesini ver. 156. Çünkü böylelerinin başlarına bir felaket geldiğinde de, "Biz tek olan Allah'a içtenlikle iman ediyor ve istediği muhkem /değişmez amaç hükümlere uymaya çalışıyoruz, çünkü O'na mutlaka döneceğiz" derler. 157. İşte böyleleri için, Rablerinden salavat /destek ve rahmet vardır. Ve onlar hidayete doğru yola ulaşacak olanlardır.

**Buradaki "salavat" kelimesi, Ahzap-56 ncı ayetteki gibi "Allah'ın destek oluşu" anlamındadır ki burada Allah'ın salavatı, güçlüklere sabır gösteren ve Allah'a yaklaştırıcı doğru yoldan ayrılmayanlara yapılmaktadır.*

158. Örneğin Safa ve Merve tepeleri, sabır gösterenlerin mutlu sona ulaştıklarını gösteren Allah'ın sembollerindendir. Hac veya Umre için Kâbe'ye eğitime veya ziyarete gelenlerin, Safa ve Merve tepelerini say etmelerinde sakınca /günah yoktur. Kim gönülden bu say işlemini yaparsa, Allah mutlaka bu şükürlerinin karşılığını verendir ve her şeyi bilendir.

**Çünkü Safa ve Merve tepeleri arası, Hz. İbrahim'in hizmetlisi Hacer'in, oğlu İsmail*

için sabır ve Allah inancını kaybetmeden su arayıp durduğu ve bu sebatının karşılığı olarak Zemzem suyunu bulduğu yerdir. Cahiliye döneminde buralarda İsaf ve Naile isimli putlar bulunduğu için, Hacıların bu tepeler arasında 7 defa gidip gelmeleri günah sayılmıştır. Bu ayet ile, bu tavafın da günah olmadığı açıklanmıştır.

159. İndirdiğimiz Kitap'ta açık ve anlaşılır biçimde bildirdiğimiz ve dosdoğru yolun bu kurallarını /ayetlerini gizleyenleri, hem Allah lanetler /rahmetini esirger ve hem de bu nedenle lanetlenmiş olduklarını fark edenler de, onları bu duruma yöneltmiş olanlara, Allah'ın lanetlemesi yanında kendileri de lanetlerler ve beddua ederler.

**Böylece, başkalarını da kandırıp kendisi gibi günah işleten, kandırdığı ve günah işlemesine sebep olduğu kişinin bedduasına mazhar olursa, o beddua tutar demektir. Ankebud-13 ve Nahl-25 nci ayetlerde de, bilgisiz olan başkasını günah işlemesi için kandıranın, hem kendi günahını, hem de kandırdığı kişinin işleyeceği günahın bir kısmını yükleneceği belirtilmiştir.*

160. Ancak tevbe edip, hatalarını düzeltip islah olanlar ve bildirdiğimiz gerçekleri çarpıtmadan ve gizlemeden açıklayanlar, bu lanetin dışında tutulurlar ve tevbelerini kabul ederim. Çünkü Ben, tekrarlanmayan hataların tevbelerini kabul eden ve Rahmeti bol olanım.

161. Hatalarında direnip, küfre sapmışken ve tevbe etmeden ölenlerin ise, hem Allah'ın, hem Meleklerin ve hem de insanların hep birlikte lanetleri üzerlerine olur. 162. Onlar sürelerce lanetli olarak kalırlar ve bu arada hak etmiş oldukları azapları hafifletilmez, ertelenmez ve gözetilmezler de. Ey insanlarl Şunu da iyice bilin ki ilahınız, tek ilah olan Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur ve O, bütün evreni sevgisinden yaratan /Rahman olan ve hak edene merhametini esirgemeyendir /Rahim olandır.

164. Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün ard arda gelişlerinde insanların yararı için mal taşımak üzere okyanusta seyreden gemilerde, Allah'ın gökten yağdırdığı su ile ölümünden sonra yeryüzünü diriltmesinde ve orada her çeşit canlıyı /dabbeyi yaşatmasında, gök ile yer arasında hazır bekleyen bulutlar ile, onları yönlendiren rüzgârlarda ve yönlendirmesinde aklını kullanıp düşünenler için, hem Allah'ın varlığına ait, hem de araştırıp yaralanacağınız ayetler /bilgiler bulunmaktadır.

**Allah bir farkındalıktır ve bu farkındalığa özellikle gök ve yeryüzünü araştıran bilim adamlarının daha çok varacağı Al-i imran-18 ve Furkan-59 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

165. Allah'ın kudretinin bu delillerine rağmen, yine de insanlardan bazıları, Allah'tan başkasını, (kişi, eşya, mal, para, nesne, makam, nefs vs'yi) Allah ile denk tutarlar veya vazgeçilmeyen öncelikli hedef yaparlar da, Allah'ı sever gibi onları da severler. Hatta önemseme önceliğini ona verirler /şirk koşarlar ve sadece onun rızasını hedeflerler. Böylece de şirke girerek bir nevi zulme sapmış olanlar, hesap günü görecekleri gibi, tüm gücün Allah'ta olduğunu ve Allah'ın azabının da çok çetin olduğu gerçeğini, keşke önceden bir tahmin edebilselerdi. 166. Çünkü hesap günü, şirk koşulup Allah'ın yanına veya öncesine konmuş olanlar, kendilerini şirke koşmuş olanlardan hızla uzaklaşırlar. Çünkü o zaman herkes gerçeği ve azabı görmüştür ve artık kurtuluş ümitleri de kalmamıştır.

**Bu ayete göre, peygamber de olsa hiçbir yaratılmışın (canlı-cansız) dualarda, yardım istemede veya herhangi bir aktivitenin hedefinde Allah'tan önceye, yanına ve insan ise Allah ile arasına, Allah'a ulaştırıcı olarak konmayacağına açıkça değinilmektedir.*

167. Ancak aralarında, "Keşke Dünyaya dönmek için bir şansımız daha olsaydı da, Dünyada iken Allah'tan öncelik vererek şirk koşup önemsediklerimizin, şimdi bizden uzak duruşları gibi, biz de onlardan uzak dursaydık" şeklinde konuşurlar ve pişmanlık içinde kıvranıp dururlar. Böylece Allah, onların yaptıklarını pişmanlık ve vicdan azabı ateşi şeklinde gösterir ve onlar artık bu ateşten uzun bir süre çıkamazlar.

**Çünkü Cehennem denilen vicdan azabı ve pişmanlık şekilndeki azap dönemini geçmeden tekrar Dübnya'ya dönüş söz konusu değildir.*

168. Ey İnsanlarl Yerin helâl (haklı kazançla elde ettiğiniz) ve hoşlandığınız, size zarar vermeyecek ürünlerinden yiyin. Bunların tersine niyetlere girip, pusuda bekleyen şeytanı çağırıp, olumsuz nefslerinize uymanız için kandırıcı vesveselerine /fısıltılarına uymayın. Çünkü o sizin apaçık bir düşmanmızdır.

169. Şeytan, olumsuz nefsleriniz olan kötülüğü, çirkinliği ve aşırılığı seçmenizi bekler ve seçiminiz üzerine, hemen fısıltılarına başlayıp hakkında kesin bilginiz olmadığı yakıştırmalarla Allah hakkında konuşmanızı ve Allah'ın adına hükümler koymanızı önerir durur ve sizi kandırmaya çalışır.

**Bu uyarı ile ilk olumsuz düşüncenin insan beyninde başladığı, bu düşünce enerjisini fark eden ve pusuda bekleyen şeytanın o insana yaklaşıp, olumsuz düşüncesini iyi göstermek üzere fısıltılara başladığını ve insanı ikileme soktuğunu anlıyoruz. İşte bu ikilemden olumsuzluğu seçip uygulamak veya seçmeyip vazgeçmek kararı insana aittir. Şeytan burada karar verici değil, sadece kandıran ve olumsuzluğu sevdirmeye çalışan durumdadır. Diğer bir ifade ile kanan ve yapan insan, kandıran ise şeytandır. Dolayısıyla da suçlu, şeytan değil, insanın kendisidir.*

170. Müşriklere /Allah'a şirk koşanlara, "Allah'ın indirdiğine uyun ve şirk koşmaktan vazgeçin' dense, "Hayır, biz atalarımızın uygulamalarına uyarız" diye cevap verip red ederler. Peki, ya ataları doğru düşünmemiş ve doğru yolu bulamamış kimseler iseler?

**Atalarının yanlışta olabilecekleri ve bu nedenle de onların uygulama ve inançlarının aynen taklit edilmelerinin yanlışlığı ayrıca Saffat-71 nci ayette de vurgulanmıştır.*

171. İşte atalarının inançlarını taklitte takılmış ve gerçekleri kabul etmeyip küfre sapmış olanların durumu, çobanın yol gösterici sözlerini ve yardım çağrılarını anlamayan, doğruluğunu bizzat araştırmadan kabul eden, eleştirmeyip sadece durup dinleyen hayvanların durumuna benzer. Yine bunlar, bildiğini okuyan ve gerçekleri işittiği halde anlamayan, konuşarak cevap veremeyen, gerçekleri göremeyip akıllarını da kullanamayanlardır, sürüler gibidirler.

**İnsanlar, Kur'an'ın bu benzetmesini bilseler, atalarının inançlarını sorgulamaktan ve eleştirmekten korkmayıp, araştırmak üzere de Müddessir-50 nci ayette vurgulandığı gibi aslandan korkan eşeklerin korktuğu gibi günah işlerim korkusuna da kapılmadan, kendileri doğruyu Kur'an'dan bulsalar, din, şekilciliğe ve sayılara boğan geleneklerden ve hurafelerden arınırdı diye düşünüyorum. Atalarının geleneksel leşmiş yanlış uygulamalarını, Hz. Muhammed eleştirmekle bir nevi Muhafazakârlığa karşı çıkmış olmaktadır. Sayın Kırbaşoğlu'nun ifadesiyle "İman, taklitle değil, kişinin bizzat kendi gayreti ile elde edilecek bir üründür". Çünkü Kur'an, sadece çoğunluğun görüşünün doğrunun ölçüsü olamayacağını, gerçeğin Kur'an'da belirtilen muhkem /değişmez amaç hükümlere, bunları pratik ve birer ibad etme yöntemi olarak uygulamaya ve içten imanda oluşa göre değerlendirileceğini belirtmektedir. Bu gerçeğe dayanarak Kur'an'da yaklaşık 70 ayette "İman ve salih amel" birlikte vurgulanmış ve salih amelsiz imanın içten olmayacağı belirtilmiştir. Herhalde ilim ve din birlikteliğinde olduğu gibi, bu ikilide de denge sağlanamadığı ve iman içtenleştirilmediği için Müslüman toplumlar, diğer toplumlardan geri kalmaya mahkum olmuşlardır diye düşünüyorum.*

**Demek ki, doğduğumuz ebeveynlerimizin mutlaka aynı dini görüşünde olmamız değil, ergenlikten sonra kendi dini görüşümüzü kendimizin seçmemiz istenmektedir.*

172. Ey iman edenlerl Size verdiğimiz rızkların hoşlandıklarınızdan, haklı /helâl elde ettiklerinizden ve size zarar verir diye haramlaştırmış olduklarımızın dışındakilerden yiyin ve eğer sadece Allah'a ibad /kulluk ediyorsanız, O'na da şükredin.

**Buradaki "size zarar vermeme" tavsiyesi paralelindeki öneri ve nelerin yenmemesi gerektiği, ayrıca Bakara-173 ncü ayette belirtilmiş ve 219 ncu ayette de "azında fayda vardır" açıklaması yapılmıştır. Nimetler nedeniyle Allah'a şükretmenin de yaratılanlara katkı şeklinde yapılmasının istendiği Sebe-13, Zümer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde belirtilmiş ve bu yönden de sorgulama yapılacağı vurgulanmıştır.*

173. Allah, size sadece leş, kan, domuz eti (veya kanlı et) ve Kendisinden başkasının adına kesileni yasaklamış /haram kılmıştır. Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa, bilerek ve ısrar ederek istismar etmez ve aşırıya kaçmamak koşuluyla, yemesinde bir sakınca ism /haram veya günah söz konusu olmayacaktır. Allah bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Yenmesi haram olan hayvanlara ilişkin açıklama ayrıca Nahl-115 ve En'am-145 nci ayetlerde de yapılmıştır. Dikkat edilirse burada sayılan gıdalara ilişkin ifade, bilinci bulandırıcı madde ve kumarla ilgili olan Bakara 219, Nisa-43 ve Maide-90 ncı ayetlerdekinden farklı olarak "ikaz etme değil", "doğrudan haramlaştırma" şeklinde verilmiştir. Allah'ın üzerinde durduğu ve eski toplumları bundan dolayı helâk ettiği en büyük günahlardan ilki şirk koşmaktır. Bu duruma göre Allah, kendisinin dışında bir başkasının adını anarak, yani şirk koşarak yapılan hayvan kesimini, helâl olmayan, haram olan kesim olarak tanımlamaktadır. Buna göre de Allah'ın rızasını öne almadan, bir şey veya kişi için kurban veya adak olmamalı, ancak istenen şey gerçekleşince bir kesim yapılacaksa, Allah'ın rızasını gözeterek ve bir karşılık beklemeden bir muhtacın veya grubun ihtiyacını gidermek üzere, hayvan kesmek, para, eşya veya destek yoluyla yardımda bulunmak /katkı sağlamak şeklinde yapılmalıdır diye düşünüyorum. *Bir görüşe göre ayette geçen "domuz eti" ifadesi, domuz etinin yenmesinin haramlaştırılması anlamındadır. Yahudiler için de Tevrat'ta yasaklanmış olduğu ileri sürülen domuz etinin yenmesi, bu görüşe göre, hayvanlar içinde en geri zekâlı hayvanlardan olduğu için kendi pisliğini yemesi, bu nedenle de etinin kalitesiz*

olması yanında, en yağlı ve kolesterolu bol olan, dolayısıyla damar sertliğine neden olabilecek etli de olmasındandır denmektedir. Dikkat edilirse burada, etini yemek haramdır, hayvandan faydalanma ve varsa başka faydalarından yararlanma değil. Ayrıntı için En'am-145 nci ayetin dipnotuna bakınız.

**Başka bir görüşe göre ise "Domuz eti" ifadesi, "pis hale gelmiş veya kanlı ve yenmesi zararlı olacak bozuk bir et veya nankör ve hain şeklinde bozuk karakterli kişi" anlamında kullanılan bir deyimdir. Çünkü Allah, Mümin-79-80, Nahl-5 ve Hac-36. ayetlerde belirtmiş olduğu gibi hayvanları insanlar faydalansınlar diye yarattığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla yaratılan her canlı bir amaç için yaratılmış ve pis değildir. Bu duruma göre ayetin tercümesi şöyle yapılabilir: "*

173. Allah, size sadece leş, kan, pis, bozulmuş veya kanlı ve zararlı haldeki bir eti ve Kendisinden başkasının adına kesileni yasaklamış /haram kılmıştır...." (M. Sağ).

**Tevrat-Hezekiel /Bap-4 /14 ncü ayette yasaklanan gıdalar "leş eti ve mekruh et", yine Tevrat /Tekvin Bap-9 /4 ncü ayette bu mekruh etin "kanlı et" şeklinde sayılmıştır. Ayrıca Fas gibi kuzey Afrika ülkeleri dilinde "Lehmil Henzir" ifadesi, diğer Arapça konuşan ülkelerden farklı olarak "bozulmaya başlamış et" anlamında kullanılmaktadır. Böylece "Lehmıl Henzir" ifadesi, biri "Domuz eti", diğeri de "bozulmuş veya kanlı et" olmak üzere iki ayrı anlamı olan bir ifade olmaktadır. Bunlardan da insanlarda kaosa yol açmayacak olanı "bozulmuş veya kanlı et" olmaktadır.*

**Kur'an'da önerilen 5 gaybe iman etmenin, müminliğin şartları olan muhkem /değişmez amaç hükümleri birer ibad etmenin /kulluğun ifade araçlarının ve bunlara uymanın istenmesi ile konulan yasaklamaların, yapılan haramlaştırmaların temelinde, insanın özgür iradesinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla da din dediğimiz de, bu kurallara uymak ve Allah'a şirk koşulmaması olmaktadır.*

174. Allah'ın indirdiği kitaplardan (Tevrat'tan, İncilden ve Kur'an'dan) bir şey gizleyen veya değiştirenler ve bu davranışlarından menfaat sağlayanlar, bu kazandıkları ile karınlarına ateş doldurmuş gibidirler. Kıyametteki hesap gününde Allah, onlarla ne konuşur ve ne de onları affeder. Buna karşılık onları acı verici bir azap karşılar. 175. Çünkü onlar, hidayet yerine dalaleti /yanlış yolu ve affedilme imkânı yerine de azabı satın almışlardır. Bunlar, Cehennemdeki ateşle cezaya rağmen ne kadar da cüretkârlarmışl 176. Gerçek budur ve gerçekleri içeren kitabı indiren Allah'tır ve Allah'ın indirdiği kitap hakkında tartışanlar büyük yanılgılar içindedirler.

**Ayetten de anlaşılacağı gibi, kitabı bizzat ve aracısız olarak Allah indirmiş, yani elçiye vahiy etmiştir.*

177. Ey Yahudi ve Hıristiyanlarl Erdemli /makbul /birra kişi oluş, sadece yüzünüzü doğu ve batı yönüne çevirip çevirmemeniz ile ilgili değildir. Asıl makbul kişi oluş Allah'a, Ahret gününe, Meleklere, kitaplara ve peygamberlere inanmak, salih ameller olmak üzere de akrabalara, yetimlere, muhtaçlara, yolda kalmışlara, yoksullara seve seve yardım edip ihtiyaçlarını gidermek ve köleleri özgürlüğüne kavuşturmak, salâtı devamlı uygulamak, zekât vermek, söz verince sözünde durmak, zorluğa-sıkıntıya sabretmek ve zulme karşı direnmekle olur. İşte bunlar yaptığımız anlaşmanın sözlerine sadık olan ve gerçek takva sahibi olanlardır.

**Ayette geçen doğuya ve batıya bakma ifadesi farklı görüşlere yol açmış ve bazılarınca sadece namaz ile, bazılarınca da Namaz, Hac ve Oruç gibi şekilsel /nüsuk denilen ibad etmeleri yerine getirmekle makbul kişi olunamayacağı görüşleri ileri sürülmüştür. Bir görüşe göre de namazlarında yüzlerini doğuya çeviren Hıristiyanlar ve batıya çeviren Yahudiler'e hitap edilmektedir.*

**Burada, Bakara-285 ve Nisa-136 ncı ayette de açıkça imanın 5 şartı olan gaybler sayılmıştır (Allah'a, Ahrete, meleklere, kitaplara ve peygamberlere iman). Daha sonra ise müminliğin şartları olan diğer muhkem /değişmez amaç hüküm olanların bir kısmı belirtilmiştir. Her biri birer ibad etme yöntemi /Allah'a kulluğu ifade etme olan muhkem /değişmez amaç hüküm emirler olarak saptadıklarımı, ilgili ayetlerin dipnotlarında belirtmeye çalıştım. Demek ki namaz-oruç-hac-zekât ve kelimei şehadet getirme denilen 5 şart değil, 400 ün üstünde olan muhkem /değişmez amaç hükümlerin hepsi birer ibad etme yöntemi olarak İslam'ın şartlarıdır ve nüsuk diye tanımlanan bu 5 şekilsel ibad etme, muhkem /değişmez amaç hüküm emirlerden ancak birer tanesidirler (Kırbaşoğlu Hayri- Ahir zaman İlmihali). Makbul kişi oluş ise hem 5 gaybe iman etmek, hem de imanlı oluşun pratik yansımaları demek olan salih amellere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demek olan Muhsin ve böylece de Mümin olmayı bir arada başarmak demek olmaktadır.*

178. Ey iman edenlerl Masum olanları kasıtlı olarak öldürmede, size adalet üzere karşılık vermek /kısas müsaadesi verildi. Özgür kişiye karşı özgür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın. Ama öldüren, öldürülenin varsa kardeşi veya en yakınları tarafından bağışlanırsa, uygun görülen diyeti de güzelce ödemesi gerekir.

Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bu açıklamalara rağmen, her kim sınırı aşar ve onlara uymazsa onu acı bir azap beklemektedir.

**Çünkü kan davası İsra-33, Şura-40 ve Maide-45 nci ayetlerde olduğu gibi, bu ayetle de yasaklanmış olmaktadır.*

179. Ey akıl sahipleri /ulil elbabl Sizin için bu kısas prensibinde hayat kurtarma ve huzur vardır. Umulur ki bu prensibe uyarsınız.

**Çünkü, öldürüleceğini bilen kimse, başkasını kolay kolay öldürmeye yanaşamaz ve korkar. Bu nedenle de en ufak bir şüphe götürmeyen haklı bir af kapsamı dışında müebbet bir hapis cezası, kişinin bir nevi öldürmesi olacağından, böyle bir etkiye yol açar.*

180. Sizden birine ölüm yaklaştığında ve bırakacağı bir malı varsa, anasına, babasına, yakınlarına /akrabalarına uygun bir biçimde vasiyet etmesi farz kılındı. Bu vasiyet ediş, takva sahipleri için bir yükümlülüktür.

**Vasiyete ilişkin kurallar ise vasiyet hedefine ulaştırıcı birer araç olarak müteşabih /değişken mesajlardır.*

181. Kim kabul edilmiş bir vasiyeti öğrendikten sonra aynen uygulamaz ve değiştirirse, bu ism davranışın haram veya günah karşılığı, o vasiyeti değiştirene olur. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her şeyi işiten ve her şeyi bilendir. 182. Fakat kim ki vasiyet edenin yanlışlık veya haksız bir paylaşım yapmış olduğunu görür ve zarar vereceğim endişesi ile haksızlığı düzeltmek üzere araya da girer ve durumu düzeltirse zarar vermiş olmaz. Çünkü Allah, çok bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

183. Ey iman edenler! Sizden önceki insanlara oruç farz kılındığı gibi, size de farz kılındı. Umulur ki buna uyarsınız. 184. Oruç tutulacak günler sayılı günlerdir. Ancak hasta veya yolculukta olanınız, tutamadığı günlerin sayısınca diğer günlerde tutsun. Veya tutmadığı günler karşılığı fidye olarak bir yoksulu doyursun veya varsa bir ihtiyacını gidersin. Her kim gönül isteğiyle, daha fazla ve farklı bir hayır yaparsa kendisi için de hayırlıdır. Ancak şunu bilin ki, telafi orucunuzu tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

**Oruç, hicretten birbuçuk yıl kadar sonra nüsuklar içinde ve kesin bir hüküm olarak farz kılınmıştır. Bu sırada, daha önceleri Yahudilere de bir ay olarak farz edilmiş olan oruç, daha sonra terk edilip sadece bir güne indirilmiş, Hıristiyanlar da, oruç tutulacak gün sayısını yıllar içinde değiştirmişlerdir. Oruç da, namaz ve Hac gibi başkalarına faydası değil de kişinin özgür iradesini kuvvetlendirip Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadakat ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeyi pekiştirme temelli nüsuk denilen şekilsel uygulamalardır. Oruç, yanlış yapmaya yönlendirecek en güçlü nefsler olan açlık ve şehvet nefsleri temelinde Beşerin iradesini güçlendirmek amaçlı güçlü bir uygulamadır. Yoksa şimdiki gibi Ramazan ayı, nefsleri aşırı kullanma ve israf ayı değildir. Ancak bu bir aylık nefsleri tutma iradesi, gerçekte tüm yaşam boyu yapılması gereken ve olumlu nefsleri itidal düzeyinde kullanma iradesini sağlamak amaçlıdır, yoksa nefse eziyet olsun diye değildir. Bakara-219, Nisa-43 ve Maide-90 ncı ayetlerde belirtilen azı faydalı, daha fazlası zararlı olan bilinci bulandırıcı (uyuşturucu hariç) madde kullanımı ve kumar da irade terbiyesi amaçlıdırlar.*

**Hz. Muhammed, orucunu görkemli iftar sofralarında ve israfa saparak açmazdı, Ramazan ayı da aşırı tüketim ve insanların kilo aldığı ay değildi. Namazın sadece farzları ile kılınmasını öğütlerdi ve sadece bir defa Hac uygulamasını yerine getirmiştir. Keşke bizler de O'nun yolunda gidebilsek!*

**Dikkat edilirse oruç günleri, herhangi bir nedenle oruç tutamayanların, sonraki günlerde tutmalarına kolaylık sağlanmış, diğer bir ifade ile orucun kazası olduğu belirtilmiştir. Ancak Kur'an'da, Namaz için böyle bir Namaz kazasına değinilmemiştir. Bu konu Nisa-101 nci ayette de açıklanmıştır. Dolayısıyla Namaz kazası, Kur'an'a göre değil, geleneksel bir uygulamadır.*

**Hastalık hali, oruca başlamayı engelleyen hastalıklar yanında, oruçlu iken hastalanma veya oruca dayananama, işini ve başkasına fayda sağlayacak görevini aksotacak hale gelme de oruçlu iken hastalanma hali demek olacağından, bu durumlar da oruca engel hastalık demektir. Çünkü hem vücudumuza zarar veremeyiz, hem de başkasına fayda sağlama ibad edişi, oruç tutma ibad edişinden daha farzdır diye düşünüyorum.*

**Maddî durumu bir başkasına fidye vermeye uygun olmayanın ise oruç borcu için sadece dua etmesinin uygun olacağını veya etrafındakilere fayda sağlayacak bir iş yapması (bilgi, hasta desteği, gönül alma, çalışmasına yardım etme vs) şeklinde olabileceğini düşünüyorum.*

185. Ramazan ayı, insanları doğruya yönlendirici /Hüden /hidayete erdirici,

doğruyu yanlıştan ayırmanın apaçık ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan kurallarını içeren olan Kur'an'ın /Furkan'ın indirilmeye başlandığı aydır. Kim Ramazan ayında uygunsa, oruç tutsun. Ancak tekrar belirtelim ki, hasta veya yolcu olanlarınız, orucu tutamadığı günlerin sayısınca, diğer günlerde tutsun. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Umulur ki belirlenen günleri tamamlar ve sizi doğruya yönlendiren, Allah'ı yüceltip şükredersiniz.

**Bu ayet ile 624 yılında Şubat ayında Oruç tutma hükmü başlatılmış ve Hz. Muhammed Mart ayında ilk orucu başlatmıştır. Daha sonra vefat edinceye kadar 8 yıl orucu Şubat-Ocak ve Aralık ayları ile sınırlı olacak şekilde tutmuştur. Ve bu aylarda Gündüz 11-12 saat, gece ise 12-13 saat olup, Peygamber uzun gündüzlerde oruç tutmamıştır. Sayın Nejdet Mete'nin önerdiği gibi Müslüman toplumlar da anlaşıp hep bu aylara mı Orucu sınırlamaları, hem Hz. Muhammed'in uygulamasını devam ettirme, hem de insanların uzun gündüzleri oruç tutma zorlamasından kurtarma demek olacaktır.*

**Hz. İbrahim'den itibaren önerilen oruç ayı Muharrem ayı idi ve bütün peygamberler tarafından bu şekilde uygulanmıştır. Fakat oruç tutulacak gün sayısı net verilmemiş ve "Eyyamün ma'dudat-sayılı günler" şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Aynı ifade Bakara-80 ve Al-i İmran-24 ncü ayetlerde de "Eyyamun ma'dudat" olarak ve Cehennemde kalınacağı zan edilen süre için ve "sayılı birkaç gün" şeklinde, Bakara-203 ncü ayette de Hac uygulamalarının sayılı günler şeklinde yapılması olarak geçmektedir. Dolayısıyla Oruç tutulacak gün sayısının bütün bir ay mı, yoksa daha az gün mü olduğu konusu tartışmalıdır. Orucun bütün bir ay değil de sayılı günlerden kast edildiği gibi sadece 3-9 kadar gün olduğunu ileri sürenler, ayetteki ifade olan "şehra" kelimesinin "Ay" anlamı yanında, ayrıca Araplarda "Ayın en az 3 günkü dolunay hali" anlamında da olduğunu, dolayısıyla da Ramazan'daki bu 3 günde sadece ve en az olmak üzere oruç tutulması gerektiğini kabul etmektedirler (Mustafa Cemil Kılıç).. "185. Şehru ramedanellezi ünzile fiyhil kur'anü hüden lin nasi ve beyyinatin minel hüda vel fürkani* femen şehide minkümüs sehra felyesumhu.....). İşte bu ifadenin "Bütün Ramazan ayı boyuncayı mı, yoksa Ramazan ayı içinde "Dolunayın olduğu" sayılı birkaç günü mü kasdettiği konusu açık belirtilmiş olmadığından, iki görüş şeklinde halen tartışılmakta olan bir konudur. Bazı Alevi gruplarda bu sayılı günler kabul edilirken, genel kabul edilen ve Sünni toplumunda uygulanmakta olan görüş, orucun bütün Ramazan ayında tutulması şeklindedir.*

**Oruç, en tehlikeli nefsler olan açlık ve şehvet nefslerine yönelik irade terbiyesi amaçlı bir uygulamadır. Fakat bu nefslerin terbiye edilmesi Ramazan ayı ile sınırlı değil, NEFSLER, YAŞAM BOYU TERBİYE EDİLMEK İÇİNDİR. Ayrıca bu ayın, zaten doymuş olanların daha da doyurulması ve israf sofralarından çıkarılıp, Kur'an'ın özüne uygun olan, FAKİRİN DOYURULMASI AYI şeklinde uygulanması gerekir.*

**Yeri gelmişken Kur'an'da Ramazan ayındaki bu oruç dışında sadece Hac sırasında kurban kesemeyen için Mekke'de iken 3 gün, memeleketine dönünce de 7 gün olmak üzere toplam 10 gün (Bakara-196), ayrıca sehven yeminin kefareti olarak yoksulu yedirmeyecek veya giydirmeyecek durumda olanın 3 gün oruç tutması (Maide-89) veya istemeden /kasıtlı olmadan adam öldürmede fidye veya 2 ay oruç tutma (Nisa-92) ve Zihar hatasının kefareti olarak da yine 2 ay oruç (Mücadile-4) gibi ek oruçlar vardır. Bunların dışında Kur'an'da ek oruçların yeri bulunmamaktadır.*

**Hasta oluş, sadece ciddi bir hastalık hali demek değildir. Ayrıca kendine, mesleğine ve başkasına zarar verebilecek derecede oruca dayanamayıp kafa karışıklığı yaşamak, bedensel yorgunluk hissedip işini aksatma durumuna düşmeler de birer hastalıktır diye düşünüyorum.*

**Halen toplumumuzda geleneksel olarak Ramazan ayı, hem oruç tutma, hem de Kur'an'ı hatmetme ayı olarak görülmektedir. Hızlı bir okuyuşla, çoğunlukla da anlaşılmayan Arapça dili ile bir aya sıkıştırılan bu okuyuş, genellikle anlamadan okuma, anlaşılmayan bir dili tekrarlama ve bu dilin talaffuzundan duygulanma dışında bir yarar sağlamamaktadır. Dolayısıyla da muhkem /değişmez amaç hükümler, insanların yaşamlarına, ahlâklarına ve davranışlarına yansımamaktadır. Bana göre KUR'AN, RAMAZAN AYI KİTABI DEĞİLDİR, SADECE DUYGUSAL HATİM DEĞİL, ANLAM HATMİ KİTABIDIR ve bütün bir yıla yaydırılmak üzere hergün azar azar ve anlaya anlaya, düşüne düşüne okunmalıdır. Bunu da yaşam süresince tekrarlamalıdır. Ve görülecektir ki, her yıl ve her okudukça farklı gerçeklere varılacak MUCİZE BİR KİTAPTIR KUR'AN.*

**Allah, zorluk değil, kolaylık ister, çünkü İSLAM DİNİ, temel ilkeleri mutluluk sağlayıcı, kolaylaştırıcı, özgür bir iradeyi, sorgulayıcılığı ve eleştirel aklı ön planda tutan DEVRİMCİ BİR DİNDİR. Hz. Muhammed, kolaycılıkla ilgili şu iki sözü söylemiştir: "Gölgede, yolda ve su kenarında, sizden sonra geleceklerin size lanet etmesine sebep olmayın" "Yolda insana eza verecek, onu iğrendirecek bir şeyi kaldırmak imandan sayılır".*

186. Ey Peygamberl Kullarım Beni Sana sorarlarsa, bilsinler ki Ben onlara çok

yakınım. Bana dua ederek bir yardım isteyenin duasına karşılık veririm. Onlar da buyruklarıma uyarak Bana karşılık vermeli ve dosdoğru yolu bulabilmeleri için de Bana inanmalı.

**Allah'ın yarattıklarına olan yakınlığı, Kaf-16 ncı ayette "şah damarından daha yakın" ifadesi ile vurgulanmıştır. Duaya karşılık verilmesi, ya tam veya kısmen kabul ediliş veya kabul edilmeyiş şeklinde karşılık bulur. Kabul ediliş de, hak edilişe, sınav için veya başkasının sınavında görevlendirilmiş olunduğu içindir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

187. Oruç gecelerinde cinsel ilişkide bulunmanız size helâl kılındı. Eşler birbirlerinin temsilcileri ve sırlarını gizleyen birer elbise gibidir. Allah, bu konudaki sıkıntılarınızı bildiği için olumlu yaklaştı ve nefsinize yasaklamakta olduğunuz bu serbestliği verdi. Artık Allah'ın, sizin için belirlediği sınırlar içinde eşlerinizle cinsel ilişkide bulunabilirsiniz. Şafak vakti, gecenin karanlığı iyice kayboluncaya kadar /beyaz ile siyah ipliğin birbirinden ayırt edileceği ana kadar yiyin, için. Sonra akşamın karanlığı başlayıncaya kadar orucu tutun. Mescitlere (sosyal dayanışma, yardımlaşma toplantıları, Kur'an eğitimi ve Namaz için) gideceğiniz zaman ise akılları karışır diye eşler ilişkide bulunmasın. Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır ve sakın onları çiğnemeyin. İşte Allah insanlara ayetlerini /kurallarını böyle açıklar. Umulur ki uyarsınız.

**Oruç tutmayı engellemeyecek ciddi olmayan bir hastalığı olup, oruç tutan fakat gündüz ilaç da içmesi gerekenlerin, susuzluğu gidermeyecek bir yudumluk su ile ilacını içmeleri ve oruçlarına devam etmelerinin, hiç oruç tutmamalarındansa bu şekilde bir yöntem kullanmalarının uygun olduğunu düşünüyorum.*

**Orucu bozduktan sonraki ilk dakikadan başlamak üzere dua etmek ve Kur'an'ı anlayarak çalışmak üzere toplanılacaksa, cinsel münasebete yaklaşılmamasının istenmesi, aklın karışmaması ve konsantrasyonun sağlanabilmesi içindir. Aynı öneri Nisa-43 ncü ayette de yapılmıştır. İftardan sonra insanlar, Yatsı Namazı yanında özellikle Kur'an'ı anlayarak öğrenme eğitimi ve Sosya yardımlaşma ile dayanışma, sorunları kendi aralarında çözmek için Mescid'lere giderlerdi. Fakat nedense sonraları Kur'an eğitimi ve toplantılar bırakılmış ve yerine sadece Teravih Namazı getirilmiş ve insanlar Kur'an'dan bir nevi uzaklaştırılmışlardır. *Oruç, uygunsuz sözden, yiyip içmekten uzak durmak ve Allah'ın verdiği nimetlerin farkına varıp teşekkür edip minnet duymak ve muhtaç olan yaratılanları düşünmek amaçlıdır. Bunlar da irradeyi güçlendirmek demektir. Ancak maalesef günümüzde, en fazla gıda malzemelerinin tüketildiği, israfın ve doymak nefsinin doruk noktasına vardırıldığı ve ziyafetlere dönüştürldüğü ay olmakla zaten amacından uzaklaştırılmış bulunmaktadır.*

188. Mallarınızı /veya her türlü imkânınızı, haksız yollarla /haksızca gasp ederek almayın. Başkasının malını /imkânını haksız yere almak /yemek amacıyla da, yetkililere ism'lerden /başka haram veya günaha yol açma riski olanlardan rüşvet vermeyin. Bunu böyle bilin.

**Hele dindar olanların bu girişimlerinin özellikle dine zarar verdikleri şu hadisle vurgulanmaktadır; "Resulûlullah buyurdular ki: "Bir sürüye salınan iki aç kurdun sürüye verdiği zarar, kişinin (haksız) mal ve şeref hırsıyla dine verdiği zarardan daha fazla değildir." Ka'b İbnu Malik- Kütubu Sitte-1666". Yine Peygambere atfedilen başka bir söz ile şu açıklama yapılmıştır; Resulullah, zekat toplama işinde bir adam istihdam etti. Adam vazifeden dönünce: "Bu size aittir, şu da bana hediye edilenler!" dedi. Bunun üzerine Resulullah (sav) (öfkeyle) minbere çıkıp, Allah'a hamd ve senada bulunduktan sonra şunları söyledi: "Emma ba'd. Ben sizden birini, Allah'ın bana tevdi ettiği bir işte istihdam ederim. Sonra o gelir: "Bu size aittir, şu da bana hediye edilenler!" der. Bu adama, babasının veya anasının evinde otursaydı da, eğer doğru sözlüyse hediyesi ayağına gelseydi ya! Vallahi sizden kim haksız bir şey alırsa mutlaka onu boynunda taşır olduğu halde Kıyamet günü Allah'la karşılacaktır. Eğer bu haksız aldığı şey deve ise böğürecek, sığırsa möleyecek, koyunsa meleyecek!". Ebu Humeyd es'Saidi-Kütubu Sitte-2049.*

189. Ya Muhammedl Sana ayın evrelerini soruyorlar. Onda vaktini belirleyip hesaplayacak insanlar için çeşitli yararlar vardır. Hac da ona göre belirlenen bir zamanda yapılır. Doğru olanı yapmak, bir eve arka ısmından girmeyi tercih eden gibi lafı evirip çevirmek ve anlaşılmaz laflarla konuşmak değildir. Doğruyu yapmak, bir eve giriş kapısından girer gibi ve takva sahibi olarak en uygun olanı yapmaktır. Umulur ki, Allah a iman eder ve doğru yola yönelirsiniz.

**Cahiliye döneminde, ihramdayken veya Hacı olduktan sonra kişiler evlerinin arkasına açtırdıkları bir delikten girerlermiş. Bu ayet ile bu gelenek iptal edilmiştir. Ayetteki açıklamalarla, insanların zamanı belirleme gibi, herhangi bir konuda da daima en kolay yöntemi kullanmaları ve eskiyen zor yöntemleri bırakmaları istenmiş olmaktadır.*

190. Allah'a iman etmeniz ve O'nun buyruklarına uymanız nedeniyle

haksızca sizi öldürmek isteyenlere karşı, kendinizi korumak ve onları öldürmek üzere siz de savaşın. Ancak sınırı aşıp haksız yere saldırmayın. Çünkü Allah saldırgan davrananları ve saldıranları sevmez.

**Bu nedenle, Hz. Muhammed'in bütün savaşları, savunma savaşları şeklinde olmuştur.*

191. Ancak size savaş açanlara karşı siz de savaşın, sizi öldürmeden siz onları öldürün ve çıkardıkları yer olursa, siz de onları bulundukları yerden çıkarın. Çünkü saldırganlarla, fitne çıkaran /toplumu huzursuz edici zalimlerle, özgürlüğü tanımayanlarla ve bozguncularla uğraşmak, onları öldürmekten çok daha zorludur. Böyleleri Mescid-i Haram'da öldürmek üzere size saldırmazlarsa, siz de onlara saldırmayın ve öldürmeyin. Yok eğer size saldırır ve öldürmeye kalkışırlarsa, siz de karşılık verip onları öldürün. İşte, inkarcı saldırganların cezası böyledir. 192. Fakat saldırılarına içtenlikle son verirlerse siz de son verin. Çünkü, Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

193. Size saldırılarına, zulümlerine ve Allah'ın dinini uygulamanıza ve toplumda kabulünü engellemeye son verinceye kadar, onlarla savaşmaya devam edin. Artık savaşınız sadece insanlara zulmeden ve huzurlarını bozandan başkasına olmasın.

**Din, toplumsal huzura ve insanın Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalışına ve Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleri özgürce gerçekleştirmesine ilişkin ezeli ve ebedi evrensel kurallar bütünü demektir. İşte savaş, sadece bunlara karşı olan ve engellemeye çalışanların saldırılarında uygun bulunmaktadır.*

194. Haram ayda yasaklara uymak karşılıklıdır. Size saldırırlarsa, kısas prensibini uygulayın. Saldırıya karşılık saldırmak, öldürmeye karşılık öldürmek. Allah'ın bu bildirdiklerine uyun ve bilin ki Allah, takva sahiplerinin yanındadır. 195. Bu arada Allah'ın verdiği imkânlardan ihtiyacınızın fazlasını, içtenlikle sadece Allah rızası için ve ihtiyacı olanlarla paylaşın /infak edin ve cimrilik ederek veya israf ederek, kendi kendinizi de sıkıntıya sokmayın. Salih ameller gerçekleştirin. Çünkü Allah, muhsinleri /olumlu ameller gerçekleştirenleri sever.

**Her türlü kavganın yasaklandığı haram aylar,bir görüşe göre Zilkade (11), Zilhicce (12), Muharrem (1) ve Recep (7), diğer bir görüşe göre ise, birbirini takip eden ve bir arada olan Şevvel (10), Zilkade (11), Zilhicce (12) ve Muharrem (1) aylarıdır. Savaş ise Zilhicce ayında kesinlikle yasaktır. İşte Hz. İbrahim'den başlamak üzere Kabe Okul binasında yüksek din eğitimi demek olan Hac Eğitimi bu aylarda yapılır ve mezun olanlara memleketlerinde din eğitimi yapma yetkisi verilirdi. Hac eğitimi gören öğrencilerin yiyeceklerini karşılamak üzere de Hediy ismi altında Kurban olarak canlı hayvan hediye edilirdî.*

196. Hac ve Umre'yi sadece Allah'ın rızasını gözeterek tamamlayın. Şayet sıra ile yapmanız gerekenleri herhangi bir nedenle tamamlayamazsanız, uygun göreceğiniz kurbanınızı kesmekle yetinin. Kurban işlemi tamamlanıncaya kadar, saçlarınızı tıraş etmeyin. Ancak içinizde hasta olan veya saçında bir rahatsızlığı olanlar varsa ve bu nedenle kerhen traş olacak veya hiç olamayacak durumdaysa traş olma yerine, fidye olarak oruç tutsun, sadaka (zekât /infak) versin veya nüsüklardan birini (şekilsel ibad etmelerden olan ek kurban, namaz,) yapsın. Güven ortamı varken Umre için gidip, Hac zamanına kadar kalanlar da, kolayına giden küçük veya büyük baş hayvanlardan bir kurban kessin. Herhangi ir nedenle kurban kesemeyenler, Hac günlerinde üç gün, memleketine dönünce de yedi gün olmak üzere, toplam on gün oruç tutsun. Bu uygulama, ailesi Mescid-i Haram'ın /Kâbe'nin bulunduğu şehirde yaşamayanlar için geçerlidir. Allah'ın bu buyruklarını iyi anlayın ve bilin ki Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümleri çarpıtanlar veya uymayanlar için Allah, gereken şiddetli azabı verecek güçtedir.

**Bu mesaja göre, Hac ve Umre'ye gidişteki tek hedef Allah'ın rızasıdır. Bunun dışında bir amaç yanlış olacaktır. Maalesef, gidenlerin çoğu bu püf noktayı bilmedikleri veya kendilerine söylenmemiş olduğu için, Hac ve Umre'ye gidişi günah çıkarma yeri olarak düşünmekte ve bu ümit ile katılmaktadırlar. İnsanların bu beklentisini bilen bazı tur şirketleri de broşürlerine "Bir sonraki Hac veya Umre ziyareti, bir önceki Hac veya Umre'den beri geçen bir yılın tüm günahlarını siler" ibaresini yazarak insanları istismar etmektedirler. Bu konuda Hz. Muhammed'in şu sözü, bu muhkem /değişmez amaç emre değinmektedir; Resulullah'a: "Hangi Hacc daha efdaldir?" diye sorulmuştu. "Yüksek sesle telbiye getirilip, kurban kesilerek yapılan hacc!" diye cevap verdi." Ebu Bekri's-Sıddik- Kütubu Sitte-1171. Hac dışında olanlar için ise uygulama kurban kesmek değil, infak amacıyla Allah'ın verdiği imkânlardan, muhtaç olan bir başkasını yararlandırmak ve ihtiyacını gidermek şeklinde olmalıdır. Burak Özdemir'in sorduğu gibi; "Bir aileye bir-iki günlük kavurma eti vermek mi, yoksa çocuğunun eğitimine bir şekilde destek olmak mı daha anlamlıdır?". Dolayısıyla Kurban Bayramının "Muhtaçların temel ihtiyaçlarını giderecek YARDIM BAYRAMI" olarak kutlanması gerekir diye düşünüyorum.*

**Yine aynı ayetten şunu anlıyoruz ki, kurban kesme olayı, sadece Hac ibad edişi sırasında ve onun bir yönü olarak farzdır. Bu aktivitenin sadece Hac için ve Mekke'de olanlar ile sınırlı olduğu ve Mekke dışında, memleketine dönünce buna müsaade edilmediği anlaşılmaktadır. Çünkü dikkat edilirse Hac aktivitelerinden olan kurban kesme herhangi bir nedenle gerçekleştirilemeyince, bu farz diğer nüsuklardan olan Oruç ile telafi ettirilmektedir. Yani Hacı olana bile Mekke dışında ve memleketinde kurban kesmeye müsaade edilmemektedir. Çünkü Hac sırasında kurbanın amacı, hacıların ve Mekke'de yaşayan fakirlerin et ve yemek ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.*

**Burada geçen Nüsuk kelimesi, şekilsel ibad etmeler olan Namaz, Hac ve Orucu tanımlayan bir kelimedir. Aynı kullanım, En'am-162 nci ayette de bulunmaktadır.*

197. Hac, bilinen haram aylarda yapılır. Kim o aylarda herhangi bir zamanda Hac'da olmuşsa, Hac süresince cinsel ilişkiye girmesin, olumsuz bir amelde bulunmasın, kavga ya da kötü söz söylemesin. Şunu iyi bilsin ki Allah, yaptığınız her olumluluğu bilendir. Hac yolculuğu için ihtiyaçlarınızı düşünürken, en güzel ihtiyacın takva sahibi olmak olduğunu, daha ön planda tutun. Ey aklı erenler /ülil elbabl Buyruklarıma uymamaktan korkun.

**Hac aktivitelerinin açık zihinle ve huşu içinde yapılabilmesi ve zihnin karışmaması için cinsi münasebet ve kavga yasaklanmıştır diye düşünüyorum.*

198. Hac'da Rabbinizden bir lütuf ve bereket istemenizde ve bunun için de dua etmenizde hiçbir sakınca /günah yoktur. Ey iman sahipleril Arafat'tan akın akın ayrılıp, Meş'ari Haram'a (Müzdelife'ye) geldiğinizde, hep Allah'ı anın ve size öğretilenleri uygulayın. Çünkü siz daha önce yanlış yolda /dalalette idiniz. 199. Sonra, insanların topluca döndükleri yerden siz de dönün. Allah'tan günahlarınızı bağışlaması için dua edin. Çünkü Allah bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır.

**Müzdelife'de Allah'ı anmak, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadık kalınacağı sözünü tekrarlamak, 5 gaybe iman etmeyi pekiştirmek üzere Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri öğrenip onlara uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabasına sadık kalmak üzere yaşamı düzenlemeye söz vermek demektir.*

200. Hac'cın şekilsel gerekliliklerini /nüsuklarını tamamladıktan sonra da, atalarınızı nasıl sık sık anmayı ihmal etmiyor ve unutmuyorsanız, Allah'ı anmaya daha fazla öncelik verin ve sakın unutmayın. Çünkü insanların bazısı, "Rabbimiz, bize bu Dünyada nimetler ver" derler ve bu isteklerini Allah'ın rızasını değil de kendi menfaatlerini ön planda tutmak amacıyla yaparlar. Hâlbuki öyle diyenlerin, Dünya nimetleri dışında, Ahret nimetlerinden bir kazanımları olmayacaktır.

**"Allah'ın rızası" kavramı için Temel Kavramlara bakınız.*

201. İnsanların bir kısmı da, "Rabbimiz, bize bu Dünyada da, Ahret hayatında da iyilik ve güzellikler ver ve bizi Cehennemin yakıcı ateş azabından koru" derler. 202. İşte böyle söyleyenler, bu yaklaşımları nedeniyle kazançtadırlar. Ve şunu iyi bilin ki Allah, hesabı çok çabuk gören ve en iyi hesaplayandır.

203. Hac'cın sayılı olan günlerinde Allah'ı içtenlikle anın. Takva sahibi olmak şartıyla kim ki bu günlerden ilk 2 gün olanını (Arafat ve Mina'da geçen) bitirip acele gitmek durumunda kalırsa, onun için bir ism /haram veya günah riski olmaz. Veya Hac'cın sayılı günlerinden fazla kalanlar için de bir günah olmaz. Allah'a karşı takva sahibi olun ve hesap için O'nun huzurunda toplanacağınızı bilin ve daima düşünüp öyle yaşayın.

**Sayılı günler ifadesi, genellikle 3-10 arası gün sayısı demektir.*

204. Ya Muhammedl İnsanlardan bazısı, Dünya hayatı hakkında Senin hoşuna giden sözler söylüyor. Böylesi, samimi görünmek için, Sana inanmadıkları halde Allah'ın adını kullanarak yemin eder ve çok ikna edici de konuşurlar. 205. Yetkili konuma gelince de hemen Seni red etmeye, insanlar arasında bozgunculuk /fesatçılık yapmaya, ekonomiyi, doğal dengeyi ve insan neslinin sosyal yapısını bozmak üzere uğraşmaya başlarlar. Hâlbuki Allah bozgunculuğu /fesatçılığı sevmez. 206. Bu kişiye "Allah'a karşı takva sahibi ol, Onun buyruklarını düşün" dendiğinde, cahilce bir kibir gösterip Allah'ın gücünü küçümser ve daha çok ism /haram veya günah riskli davranışlara yönelir. Böylelerinin hakkından ancak Cehennem gelir. Orası ne kötü bir yerdir bir bilsenizl

207. Öyle samimi insanlar da vardır ki, yaptıkları her iş ve niyetlerinde, düşüncelerinde tek hedef, nefsleri değil Allah'ın rızasıdır. Allah da böylelerine çok şefkatlidir /Rauf'tur.

208. Ey şirk koşmadan tek Allah'a iman etmiş toplumlarl Hep beraber barış içinde olun. Sizi düşmanlarmış gibi birbirinize düşürmek için uğraşan şeytanın peşinden gitmeyin, çünkü sizin apaçık düşmanınız odur. 209. Size, Kur'an'ın apaçık yol gösterici mesajları gelmesine rağmen, halâ başka yollara yönelmeye

devam ederseniz, bilesiniz ki sizden ve her şeyden üstün /Aziz ve her şeye hakim olan yegane güç Allah'tır.

210. İçinizden bazıları da inatla hâlâ Allah'ın ve Meleklerin, yoğun bulutlar arasından kendilerine gelip, Senin yerine, söylenenleri bizzat onların anlatmalarını mı bekliyorlar? O zaman sınavlara girmenize ve gerçeğe bizzat sizin ulaşmanıza yönelik olan Dünya yaşamının amacı iterdi ve hesap vermek üzere kıyameti beklemeden hemen Allah'ın huzurunda toplanmak zorunda kalırdınız.

**Yahudilerin Hz. Isa'dan mucize beklemelerine Maide-114 ncü ayette de değinilmiştir.*

211. Bir zaman aynı istekte bulunmuş olan İsrailoğullarına bir sor bakalım. Onlara nice apaçık deliller gönderdiğimiz halde yine de yanlışlara sapmışlardı. Siz de iyi bilin ki, kim Allah'ın apaçık ayetlerini /bildirdiklerini menfaati için başka şeylerle değiştirirse, Allah onlara çok ağır bir ceza verecektir.

212. Ey insanlarl Şunu da bilin ki, gerçekleri inkâr edip küfre sapmış olanlara Dünya hayatı gereğinden fazla çekici gelir ve hep olumsuz nefslerine, mala, servete yönelirler. Onlar gibi olmayan iman etmişlerle de alay ederler. Oysa gerçek takva sahipleri, hesap /kıyamet gününde inkâr edenlerden daha üstün konumda olacaklardır. Çünkü Allah, hak edene, hesabını yapamayacağı şekilde nimet bağışlar.

**Demek ki mala ve servete yönelme, sınav olması yanında, bazen de küfre sapmışların Dünyada oyalanmaları ve daha fazla günaha yönelmeleri veya doğruya yönelme fırsatı için olmaktadır. Buna göre, küfre sapış, açıkça Allah'ı inkâr etmeyen, fakat gerçekte Müslümanlığı ve iman edişi içten olmayıp şeklen olan için de söz konusu olabilmektedir.*

213. İlk yaratıldıklarında, inançları bakımından insanlar tek bir topluluktu /ümmetti. Tek Allah'a, tek insan nesline ve tek din olan İslam'a iman ederlerdi. Sonra özellikle inanç konularında farklı yorumları nedeniyle ayrıştılar. Bunun üzerine Allah peygamberleri, bu konularda doğru yol olan Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalma ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme yolunu göstermek ve uyarsınlar diye kitaplı veya kitapsız elçiler olarak gönderdi. Bu toplumlardan kitap verilenler, kendilerine apaçık buyruklar /deliller /ayetler geldikten sonra da, birbirlerine olan kıskançlıkları yüzünden ayrışmalarını devam ettiriyorlar. Allah, içlerinde iman etmiş olmaları nedeniyle hak edenleri, ayrılığa düştükleri şeylerin gerçek yönüne ulaştırmakta ve doğru yola yöneltmektedir. Çünkü Allah, ancak isteyeni ve bu uğurda çaba göstereni dosdoğru yola /sıratın müstakime iletir.

**Bk. Beyyine-4-6*

**İnsanların başlangıçta 3 tekler inancında oldukları ve yorumlar nedeniyle gruplara ayrıştıkları ayrıca Yunus-19 ve Enbiya-92 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Buradaki ümmet ile ilgili olarak Bedri Ruhselman, "İnsanlık neslinin çoğunluğu kıyamette ölecek, kalan bir kısmı ise yeniden yapılandırılmış olan Dünya okulunda, ana sınıfı gibi ilkel bir düzeyden, "ilkel insanlar" olarak yeniden "eğitime başlayacaklardır" diyerek farklı bir açıklama yapmıştır (Bedri Ruhselman-İlahi Hakikat ve Kainat). Ayette belirtildiği gibi "siz başlangıçta tek ümmet idiniz" ifadesi için de acaba ilk toplumun zaten az sayıda ve ilkel düzeyde olmaları nedeniyle henüz ayrışacak, farklı yorumlar nedeniyle gruplaşacak sayıda olmadıkları mı kasedilmektedir? Benim görüşüm ise her ara kıyamet ile Dünya'nın yeniden yapılanmasını takiben Adem ile ve yine ilkel düzeyden başlamak üzere yeni eğitim dönemi başlatılmaktadır. Tabi gerçeği Allah bilir.*

214. Ey insanlarl Yoksa siz, sizden öncekilerin karşılaştıkları sıkıntı ve sınavların benzeri başınıza gelmeyecek, sadece iman ettik demekle de Cennete gireceğinizi mi sanıyorsunuz? Onlar zorluk ve sıkıntıya uğradılar ve öylesine sarsıldılar ki, sadece iman edenler değil, hatta elçilerimiz de "Allah'ın yardımı ne zaman" diye feryat etmek durumunda kalmışlardı. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın yardımı her zaman ve sadece uygun görülene yakındır.

**Bu ayet, "Allah'ın yardımı ve cezası uygun zamanda ve mutlaka gelir, fakat asla geç kalmaz" deyimine uygundur.*

215. Ey Peygamberl Sana, infak olarak sosyal yardımların kimlere ve nasıl yapılması gerektiğini soruyorlar. De ki: "Sosyal yardımlarınızı bir hayır olarak, ihtiyacı varsa ana-babaya, diğer muhtaç akrabalara, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara yapmalısınız". Şüpheniz olmasın ki işlediğiniz her olumluluğu, Allah mutlaka bilir ve karşılığını verir.

**Resulullah buyurdular ki: "Fakirlere yapılan tasadduk bir sadakadır, ama zi-rahm'a (yani akrabaya) yapılan ikidir; Biri sıla-i rahim, diğeri sadakadır-Kütubu Sitte-3292 ".*

216. Ey insanlarl Sevmediğiniz ve istemediğiniz halde, size saldıranlarla savaşmak size farz kılındı. Şunu iyi bilin ki, sevmediğiniz bir şey sizin için hayırlı ve sevdiğiniz bir şey de sizin için kötü /şer olabilir. Karşılaştığınızın sonucunu en iyi siz değil, ancak Allah bilir.

217. Ey Peygamberl Yine Sana, haram aylarda savaşmak konusunu da soruyorlar. De ki, "Daha önce de bildirildiği gibi, haram aylarda savaş büyük bir günahtır. Fakat Allah'ın inancından çevirmek, Mescid-i Haram'a girmeyi engellemek ve oranın halkını oradan çıkarıp sürgün etmek, Allah'ın yanında daha büyük bir günahtır. Çünkü fitne /kargaşa çıkarmak ve baskı ve şiddete maruz kalmak, ölmekten daha beterdir. Küfre sapmış olanlar, güçleri yetse dininizden döndürünceye kadar sizinle savaşmak isterler. Bu baskılar nedeniyle sizden kim imandan döner ve inkârcı /küfre sapmış olarak ölürse, tüm yaptıkları Dünyada ve Ahrette boşa gider ve böyleleri ateşin olduğu Cehennem halkındandırlar ve orada uzun süreler /devreler kalıcıdırlar. 218. İman edip, imanlarından dolayı yurtlarından göç edenler ve bu uğurda çaba harcayanlar ise Allah'ın rahmetine lâyıktırlar. Çünkü Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

219. Ey Peygamberl Yine insanlar, Sana aklı-bilinci-muhakemeyi bulandırıcılardan (alkol gibi bilinci bulandırıcı maddeden - Uyuşturucu hariç) ve kumardan da sorarlar. De ki; "O ikisi insanlar için büyük ism'lerdendirler /başka haram veya günah işleme riskleri olan haramlardandırlar, fakat az da olsa faydaları bulunmaktadırl Ancak ism özellikleri /olumsuzlukları, faydalarından daha fazladır". Ayrıca infak amacıyla sosyal yardım olarak bir muhtacın ihtiyacını gidermek üzere ne kadar vereceklerini de Senden sorarlar. De ki; "Kazandığınızdan uygun bulduğunuz kadarı". Allah ayetlerini işte böyle açıkça belirtiyor ki iyice düşünüp buna göre davranasınız diye. 220. Ve davranışlarınız daima Dünya ve Ahreti birlikte düşünerek olsun. Sana bir de yetimler hakkında soruyorlar. De ki; "Onları salih ameller gerçekleştiren kişiler olarak yetiştirmeniz, yapacağınız en büyük hayırdır ve eğer beraber yaşarsanız, artık onlar sizin kardeşleriniz demektir". Şunu da iyice bilin ki, bu uyarıya hakkıyla uyan veya uymayanı Allah ayırt etmesini bilir. Allah dileseydi yetimlere sadece bakmanızı ve kollamanızı emreder, birlikte yaşama ve paylaşma kolaylığını önermez ve sizi zora sokardı. Allah her şeyden üstün /Aziz ve her şeye hakim olandır.

*Aynı ikazlar Maide-90 ve Nisa-43 ncü ayetlerde de açıklanmıştır. Dikkat edilirse, aklı karıştırıcılarda (uyuşturucu madde hariç) fayda konusu olduğuna göre, yasaklanmışlarda tam bir yasaklama söz konusu olmamaktadır. Fakat aklı karıştırınca haram özellikli olumsuzluklara /zararlara neden olabilmektedir. Bilinci bulandırıcı olan maddeler, esasında özgür iradeyi kuvvetlendirmek amaçlı birer sınav aracıdırlar ve aşırılığa kaçacak istismarları mutlaka olumsuz puan şeklinde değerlendirilecek demektir. Nisa-43 ncü ayete baktığımızda, yapılan ikaz, herhangi bir maddeyi (ilaç veya uyuşturucu hariç) aklı karıştıracak kadar, diğer bir ifade ile bilincin bulandığı sarhoş olacak kadar ve devamlı bir şekilde alkolik olarak aşırı kullanmakla ilgilidir. Nesai'nin bir rivayetinde Resulullah şöyle buyurmuştur; "Üç kişi vardır, cennete girmeyecektir: Anne babasının hukukuna riayet etmeyen kimse; içki düşkünü olan kimse; verdiğini başa kakan kimse-Kütubu sitte-5892.". Hz. Muhammed, İmamı Azam Ebu Hanife ve Burak Özdemir gibi ben de ikazı bu şekilde yorumluyorum. Çünkü müsaade edilen azı da haramlaştırmak, dinin bir kuralını fazladan /ek haramlaştırma yaparak uygulamak demek olmaktadır. Aklı ve muhakemeyi karıştırmayacak olan miktar, karaciğeri sağlam ve 70 kg ağırlığında olan erkek için, kandaki alkolün 0,2 mg promilden az olan düzeyidir ki, bu da en fazla bir bira bardağı (500 ml), 1 bardak şarap (125 ml) veya 1 duble rakı-votka-viski (50 ml), kadın için ise bu miktarların 1/3 kadarı daha azdır. Aklı bulandırıcı sarhoşluk yapıcı veya az da olsa uyuşturucu madde kullanımı, hem vücuda, hem keseye ve hem de etraftaki insanlara zarar verici bir durumdur. Buna göre Kur'an'daki "Azında fayda var" denilen alkol miktarı, sırf zevk alma, hafif neşelenme (açılma /cesaretlenme /heyecanı dengeleme-güzelleşme) ile sınırlı kalmak (bilincin bulanmaması ve çirkinleşmeye yol açmamak), sağlığa ve başkasına da rahatsızlık vermemek üzere yukarıda belirttiğim miktarlarda almaktır. Yine sadece vakit geçirmek amacıyla, cebe zarar vermeyecek ve aile bireylerinin rızkını olumsuz etkilemeyecek sembol bir şey için veya sadece vakit geçirmek amacıyla oyun oynama tamamen yasaklanmamış olmaktadır. Bu paralelde Mevlana şunu söylemiştir (Mesnevi- cilt-IV, 2156-Şarap, her yerde ve herkeste şer meydana getirmez, kötü iş işletmez ama edepsiz kişiyi daha da edepsiz eder! 2157- Şarap içen akıllı kişi ise, aklının parlaklığını daha da arttırır; fakat kötü huylu ise, onu büsbütün huysuz eder). Ancak uyuşturucu madde kullanımı tamamen yasaklanmalıdır. Çünkü uyuşturucu bir maddeyi iki defa kullanım, alışkanlığa neden olmaktadır. Alkol ve kumarla ilgili yasaklama, asırlardır birçok toplumlarda az ve çok konusuna bakılmaksızın tamamen yasaklama şeklinde uygulanmış ve halen bu yönde uygulanmaktadır. Halbuki tamamen yasaklama söz konusu olsaydı, az da olsa fayda da var denmez ve doğrudan doğruya "Büyük Günahtır" denirdi. Hadid-25 nci ayette demirin fayda ve zarar verecek şekilde kullanılmak üzere indirildiği belirtilmiş ve alkole olan yaklaşımlarında farklı olarak insanlar her iki kullanımına uygun kullanmaktadırlar. Ancak az da olsa alkol

için de karaciğerin, beynin ve sinir tellerinin de sağlam olması gerekmektedir. Sinir tellerinin zaten bozuk olacağı haller; şeker hastalıklı, yetersiz /proteinsiz beslenmeli, B12 vitamini eksikliğinde oluş veya sinir tellerini bozuk yapacak iltihaplı bir hastalık halinde oluştur. Son bilimsel çalışmalar, az miktarda kırmızı şarabın damar sertliği ve kalp damar hastalığını önlemede faydası olduğunu göstermiştir. Örneğin az miktarda alkollü içki ve özellikle kırmızı şarap, yapıldığı kırmızı üzümün kabuğunda bulunan Reveratrol isimli maddenin etkisi ile kalp hastalığından ölümleri %25-45 arasında, beyin damar tıkanmasına bağlı inmeyi %20 oranında azaltmakta, kandaki yararlı olan HDL kolesterolü yükseltmekte, zararlı olan LDL kolesterolü düşürmekte, kanda pıhtı oluşumunu azaltmakta ve Homosistein düzeyini düşürmektedir. Atalarımızın kadeh tokuştururken "Sağlığınıza" diyerek az miktarda, ayarında içmeleri ve sarhoş oluşu ayıplamaları, 219 ncu ayetteki "Azında da fayda vardır" ifadesine ve saydığım faydalarına uygun düşmektedir diyebiliriz. Nahl-67 nci ayette belirtildiği gibi alkol, az miktarda uygulayabilme iradesini gösterme yoluyla ciddi bir sınav aracı olmaktadır. Bektaşilikte söylenen "İçki, içebilene helâl, içemeyene haramdır" deyişi de bu anlamdadır. Bu konuda Hz. Aişe şu hadisi söylemiştir; Biz Resulullah için sabahleyin tuluk içerisine nebiz kurardık, efendimiz onu akşamleyin içerdi, akşamdan kurardık sabahleyin içerdi." Hz. Aişe devamla der ki: "Biz su kabını, biri sabah, biri akşam olmak üzere günde iki kere yıkardık." Aişe-Kütubu Sitte-2281. Aynı şekilde, oyalanmak ve sadece zevk ve zaman geçirmek niyetiyle oyun oynamak da kumara dönmemek üzere irade terbiyesi ve sınav amaçlı olmaktadır. Tamamen yasaklama ise, işte bu sınav aracı oluş yöntemini kullanmayı engellemek oluyor. Hâlbuki Kur'an, zorlamayı değil, özgür iradeyi ve sorumluluk alma kararını insana bırakmaktadır. Ve buna dayanarak da ilahi idareciler, insanın özgür iradesine ambargo koymamakta, sadece izlemekte ve mahşer hesaplaşmasında belge olsun diye düşünceleri ve yapılanları kaydetmektedirler. Çünkü temel prensibin "gerek vücudun sağlıklılığına, gerekse keseye zarar vermemek" olduğu Bakara-172 nci ayette açıkça vurgulanmıştır. Hz. İsa da "Alkol ile kim sendelerse, hikmetli değildir-Tevrat-Süleyman'ın meselleri Bap 20/1" sözleri ile alkolizmin ve sarhoşluğun kötülüğünü vurgulamıştır. Çünkü bunun zararı, hem kişinin kendi sağlığına, hem etrafının bir şekilde huzuruna olacak, hem de Allah'a olan ibad etme ve yine her biri birer ibad etme yöntemi olan muhkem /değişmez amaç hükümleri uygun bir şekilde uygulamayı da olumsuz etkileyecektir. Hem azı, hem de olumsuzluk yaratacak miktarı birlikte, yani tamamen yasaklamakla, Kur'an'ın yasaklamadığı az miktarı biz insanlara yasaklamış oluruz ve böylesi "ek haramlaştırma" yapmak, Al-i İmran-94 ve Nahl-115 nci ayetlerde yasaklanmıştır. Örneğin çocuğa şekerli yiyecekleri ve çikolatayı az yemesine müsaade eder, fakat zararlıdır diye fazla yemesine müsaade etmeyiz, ancak tamamen yasaklamayız. Ayrıca bu tamamen yasaklamayı, şeker ve çikolatanın imal edilmesine, ticaretini yapmaya, hatta dokunulmasını haramlaştırmaya kadar vardırmayız. Maide-90 ncı ayette belirtilen, bu maddeleri kullanmanın birer şeytan yöntemi oluşu da, sarhoşluk ve kumar tutkusunun insanda olumsuz düşüncelerin /nefslerin uyanmasına zemin hazırlaması ve şeytanın da uyanmış olan bu olumsuz düşünceleri kullanıp, kişiyi olumsuzluk yapmak üzere kandırmasının daha kolay olacağı riski nedeniyledir. Zaten Maide-91 nci ayette de bu yöne değinilmiştir. Bütün meal ve tefsirler, sahih olup olmadıkları tartışılır Peygambere atfedilen sözlere dayanarak alkolü tamamen yasaklamışlar, hatta mutlak haram demişler ve az kullanım ifadesini yok saymışlardır. Halbuki ayette tamamen yasaklama yapılsaydı, "azında da fayda vardır" ifadesinin olmaması gerekmez miydi?

221. Tek Allah inancına dönmedikçe, Allah'a şirk koşan bir kadınla nikâhlanmayın. Hatta iman etmiş bir kadınla nikâhlanmanız, hoşunuza giden, fakat Allah'a şirk koşup tek Allah'ı inkâr ederek küfre sapmış bir kadından daha hayırlıdır. Aynı şekilde, hoşlansanız bile şirk koşup tek Allah'ı inkâr etmekte olan bir erkekle de nikâhlanmayın. İman eden bir erkekle nikâhlanmanız, hoşunuza giden, fakat Allah'a şirk koşup tek Allah'ı inkâr ederek küfre sapmış bir erkekle nikâhlanmanızdan daha hayırlıdır. Çünkü Allah'a şirk koşan ve bildirdiklerini inkâr edenler, Cehennem ateşine yönlendirilirler. Allah ise bağışlanmaya ve Cennet'e çağırır. İşte Allah, belki öğüt alırlar diye de ayetlerini insanlara bu şekilde açıklamaktadır.

**Şirk koşma ve çeşitleri için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Diğer evlilik yasakları Nur-31 ve Nisa-23 ncü ayetlerde belirtilmiştir.*

222. Ey Peygamberl Sana kadınların aybaşı halini soruyorlar. De ki: "O, kadınlara özgü ve onlara eziyet verici bir hastalık halidir. Aybaşı halinde iken onlarla cinsel ilişkiye girmeyin ve kurtuldukları zaman, Allah'ın size uygun olarak yaratmış olduğu üzere onlarla ilişkide bulunun. Allah tevbe edenleri ve temiz kalpli, ahlâklı olanları sever".

**Burada, kadının aybaşından çıkması, (hatta yethurna - temizlenmesi, sıkıntıdan kurtulması) olarak tanımlanmıştır. Kadının aybaşı günleri bir hastalık hali olarak tanımlanmakta ve sadece bu günlerde iken cinsi münasebet yasaklanmaktadır. 183 ncü ayette, oruç tutamayacak kadar olan hastalık halinde, tutulamayan gün kadar sonra oruç tutulacağı belirtildiğine göre ve kadının bu hali de bu ayette bir hastalık hali*

olarak tanımlandığına göre, kadının bu günlerinde oruç tutamayacak kadar bedensel bir uygunsuzluğu da varsa oruç tutamayabilir demektir diye düşünüyorum. Yani kadın, bu günlerde oruç tutup tutmamaya kendi durumuna bakarak kendisi karar verecektir, başkası değil. Dolayısıyla, Kur'an'da, ay halindeki kadın için Kur'an'ı anlayarak okuma ve namaz kılma yasağı bulunmamaktadır. Şu öykü anlatılmıştır: Resulullah bize, bayram namazlarına genç kızları, çadırda kalan genç bakireleri ve hayızlı kadınları da çıkarmamızı emretti. Hayızlıların da katılmaları müslümanların cemaatlerini görmeleri, dualarında hazır bulunmaları içindi, bunlar namazgahların dışında kalacaklardı.-Kütubu Sitte-3050. Fakat nedense dinsel kitaplar ve özellikle ilmihal kitapları, Allah'ın bu emrine rağmen, kadınları, Allah'ın emri olan bu önemli ibad etmelerden yasaklamaktadırlar. Yani Allah'ın yerine haramlaştırmalar eklenmektedir ki, bunu yapanlar açık bir şirk hatasını işlemiş olmaktadırlar.

223. Kadınlarınız, tohum ekerek ürünler aldığınız tarla gibidir. Bir çiftçi olarak tarlanızdan iyi bir ürün almak için, nasıl ki ona iyi bakmak ve gerekeni yapmak zorundaysanız, kadınlarınızla beraberliğinizde de aynı ihtimamı ve özeni gösterin ve onları hoş tutun. Allah'ın bu uyarılarına uyun ve bilin ki, huzurunda hesap vermek üzere Allah ile mutlaka buluşacaksınız. Ya Muhammedl İman edip böyle davrananların mutlu olacaklarını müjdele.

**A'raf-51 ve İsra-15 nci ayetlerde Dünyanın da Ahret için tarla olarak tanımlanması gibi, kadının da ürün veren, üretken, katkısı olana, özveride bulunma fedakârlığındaki tarlaya benzetilmektedir. İnsanın yaşamı, beslenmesi ve huzuru için nasıl tarla vazgeçilmez ve önemli ise, kadının da aynı değerde olduğu vurgulanmış olmaktadır. Tabi bunun için de tarlanın, tek sorumlusu olan çiftçisi tarafından özenle bakılması gerektiğine göre, erkeğin de tarlaya özen gösteren, ilgi, sevgi ve saygısını esirgemeyen olarak önemi de göz ardı edilmemeli ve erkek de bu görevini ihmal etmemelidir. Diğer bir benzetme ile kadın kilit, erkek ise anahtardır ve bunların uyuşması demek, Ahret kapısının sorunsuz açılması demektir diye düşünüyorum. Bu dengenin de kurulabilmesi için, cinsiyet ayırımı yapılmaksızın kadın ve erkeğin eşit sosyo-ekonomik konumda olmaları için eğitilmeleri ve her ikisinin de birer meslek sahibi olmaları gerekmektedir. Hatta çocukların yetiştirilme ve eğitilmelerindeki ağırlığın kadında olması gerçeğini belirten "Bir erkeği okutmak, bir kişiyi, bir kadını okutmak ise bir aileyi okutmak demektir" sözü de göz ardı edilmemelidir:*

224. Ayrıca insanlar arasında iyi, takva sahibi ve dürüst görünmek için, aldatmak amacıyla yeminlerinize Allah'ı alet etmeyin. Çünkü Allah her şeyi işiten ve bilendir. 225. Allah sehven, art niyetsiz ve menfaat sağlamamak üzere yaptığınız yeminlerinizden sizi sorumlu tutmaz. Ancak, kasıtlı yeminlerinizden ve kalbinizdeki gerçek niyetinizden sorumlu tutar. Şüphesiz Allah, bağışlayandır /Gafur'dur ve şefkatlidir /Halim'dir.

226. Eşlerini boşamaya karar vermiş olanlar ve birbirlerine bildirenler daha sağlıklı bir karar vermeleri için, düşünme süresi olarak dört ay (üç aybaşı kanaması dönemi) beklemeli ve eğer bu süre içinde vazgeçip sorunlarını çözerlerse Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir. 227. Bu müddet içinde boşanmaya kesin karar verirlerse ve sorun oluşturmazlarsa bunda bir günah yoktur. Çünkü Allah herşeyi işiten ve bilendir.

**Boşanma konusu yanında, kadın haklarında, tarihin ilk büyük devrimi Hz. Muhammed, ikinci tekranı ise Atatürk tarafından gerçekleştirilmiştir. Kilit-anahtar örneği gibi uyuşmayan, birbirlerinin huzurunu bozan ve özellikle Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini uygulamayı engelleyen de boşanmalıdır görüşündeyim. Aynı konu Talak-1 nci ayette de vurgulanmıştır. Ancak şu da bir gerçek ki, sağlıklı ve özgür iradeli bir evlilik ve boşanma ikilisi için, eşlerin eğitim ve sosyo-ekonomik yönden de birbirlerine yakın olmaları gerekmektedir. Bunun için de kadının mutlaka eğitilmesi ve bir meslek sahibi kılınması şarttır.*

**Ayette 4 ay beklenmesinin önerilmesinde birinci amaç, taraflara düşünme ve kararı kesinleştirme süresinin verilmesi, ikinci amaç ise, 228 nci ayette de belirtilmiş olduğu gibi hamile olup olmayışın kesin belirlenmesi olmaktadır. Boşanma kararı kesin ve bunu zorunlu kılan apaçık bir neden de varsa, bu beklemeye de gerek kalmamaktadır diyebiliriz.*

228. Boşanan kadınlar, başka biriyle evlenmeden önce, hamile olup olmadıklarının kesin anlaşılması için üç aybaşı kadar bir süre beklemeli. Allah'a ve Ahret gününe inanıyorlarsa hamileliklerini gizlemeleri helâl olmaz. Erkeklerin kadınlar üzerinde hakları, kadınların da erkekler üzerinde hakları vardır ve bu hakları adalet ölçüsünde eşittir ve bulundukları yerin bilinen örfüne uygun biçimdedir. Yine de bilinsin ki erkeklerin, bir evi geçindiren kişiler olmaları sebebiyle tekrar evlenme ile ilgili son kararı vermede öncelikleri vardır. Şunu da iyice bilin ki, Allah, her şeyden üstün ve her şeye hakim olandır.

**Boşandıktan sonra 3 aybaşı süresinin ilk amacı düşünmek, ikinci amacı ise kadının kocasından hamile kalıp kalmadığının kesin anlaşılması içindir. Zamanımızda hamile*

*oluş, gebelik testi ile erkenden anlaşılabildiğinden, düşünmeye artık gerek de yoksa, bu beklemeye gerek kalmamış olmaktadır. Zaten bu ayetteki muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesaj, kadının hamile olup olmayışının belirlenmesidir. Bunu belirlemek için bekleme süresi ise müteşabih, yani zaman ve zemine göre değişken ve araç olan bir yöntemdir (Bk. Talak-1 ve 2). *Yine aynı ayette, aynı eşlerin tekrar evlenmeleri söz konusu olunca, evi geçindiren erkeğin sorumluluk fazlalığı nedeniyle, son ve kesin karar sözünü söylemek hakkı erkeğe tanınmıştır. Yoksa birbirlerinden herhangi bir üstünlük söz konusu değildir. Kur'an'da, doğru ve uygulanması istenen mesaj, olumsuz ve yanlış bir mesajda ve kelimede gizlenmiş olarak verilir. Burada da, kadının erkek ile aynı sorumlulukta olması ve bu amaçla da eğitilmesi ile bir meslek sahibi olması, yani erkek ile aynı sosyo-ekonomik düzeye gelmesinin amaçlanması gerektiği mesajı bulunmaktadır.*

229. Aynı eşlerin birbirleri ile tekrar evlenip boşanma hakları iki kezdir. Eğer, aynı eşler iki defa boşanma hakkını kullanmışlar ve üçüncü kez tekrar evlenmişlerse, ya iyilikle evliliği devam ettirmeli, ya da güzellikle artık birbirlerini serbest bırakmalıdırlar. Boşanmada kadının hakkı olan malların (mehrin) geri alınması helâl değildir. Kadının hakkı olan alacağının bir kısmını veya tamamını, ayrılabilmesi için kendi isteğiyle bırakmasında, her ikisi için de bir günah yoktur. Bunlar, ihmal ve ihlal etmemeniz gereken ve Allah'ın belirlemiş olduğu sınırları ve uyarılarıdır. Kim bunları göz ardı ederse, işte onlar zalimlerdir.

230. Bekleme süresi olan üç ayın sonunda, koca, eşini üçüncü kez boşarsa, artık bundan sonra birleşmeleri helâl olmaz. Ancak kadın başka biriyle bir evlilik yapıp, ondan da boşanırsa, eski eşlerin birbirlerine tekrar dönmelerinde bir günah yoktur. İşte bunlar, Allah'ın belirlemiş olduğu sınırlardır. Allah, bilmek ve öğrenmek isteyen bir topluma ayetlerini böyle açıklar.

231. Kadınları boşadığınız zaman, bekleme sürelerini -üç aybaşını- bitirdiler mi, onlarla örfe uygun olarak ya tekrar evlenin veya güzellikle serbest bırakın. İntikam almak için onlara zarar verecek şekilde baskı uygulamayın veya zorla tutmayın. Bunu yapan nefsine kötülük etmiş olur. Allah'ın bu buyruklarını hafife almayın ve Allah'ın size verdiği nimetlerini ve size öğüt vermek için kitap ile indirdiği muhkem /değiş-mez amaç hüküm mesajlarını ve hikmetini /amacını düşünün. Ayrıca takva sahibi olun. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi en iyi bilendir.

232. Ey iman edenlerl Boşanan kadınların, bekleme sürelerini bitirdikten sonra, örfe uygun biçimde güzellikle anlaştıkları takdirde, töre ve kamuoyu baskısıyla eski kocaları veya başka bir erkekle tekrar evlenme isteklerine engel olmayın. Allah'a ve Ahret gününe iman edenler bunlara uyarlar. Bu uygulamalar, sizin için daha hayırlı ve daha uygundur. Allah'ın bildiklerini siz bilemezsiniz.

**Burada daha uygun olma hali "taharet" kelimesinin bir şekli olan "atheru" kelimesi ile ifade edilmiştir.*

233. Boşanmaya karar veren eşler, süt çocuklarının emzirilmesini devam ettirmek isterlerse, boşanan anne, bebeğini tam iki yıl emzirmeli veya emzirmese bile bakabilmeli Bu sürede, bebeğin ve annenin tüm ihtiyaçlarını gücü oranında çocuğun babası güzel ve uygun bir şekilde karşılamalıdır. Kimse kapasitesinin üzerinde sorumlu tutulamaz ve zorlanamaz. Çocuğu yüzünden, ne anne ne de babası zarara sokulmamalıdır. Babanın gücü yoksa veya bu arada vefat etmişse, mirasçısı için de bakım desteği kuralı geçerlidir. Ama anne ve baba karşılıklı konuşup anlaşır ve iki yıl dolmadan sütten kesmek veya çocuğun annesinden ayrılmasını isterlerse, ikisine de bir günah yoktur. Ya da aranızda anlaşarak çocuklarınızı sütanneye emzirtmek isterseniz, ücretini uygun bir biçimde ödediğiniz takdirde yine size bir günah olmaz. Allah'ın bu buyruklarına uyun. Çünkü Allah tüm yaptıklarınızı görür.

**Burada belirtilen 2 yıl süt emzirme, muhkem /değişmez amaç bir hüküm değil, bir tavsiyedir ve müteşabihtir /değişkendir.*

234. İçinizden ölen erkeklerin geride bıraktıkları eşleri, tekrar evlenmek için dört ay ve on gün beklesinler. Süre dolunca da artık kendileri için uygun olanı yapmalarında bir günah olmaz. Bilin ki Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

**Bu bekleme süresi, eğer sadece hamileliğin olmadığına emin olmak içinse, zamanımızda test olduğu için, artık bu beklemeye gerek kalmamaktadır.*

235. Bekleme süreleri içindeki eşi ölmüş veya boşanmış dul kadınlara, açıktan evlenme teklifinde bulunmanız, ya da bu niyetinizi içinizde tutmanızdan dolayı size bir günah yoktur. Allah, onlar hakkındaki düşüncenizi bilir. Onlarla uygun ve tanıma gibi meşru bir konuşma amacının dışında, gizlice sözleşip meşru olmayan davranışlarda bulunmak üzere buluşmayın ve bekleme süreleri dolmadan onlarla nikâh akdi yapmayın /ve la ta'zimu ukdeten nikah. Allah'ın nefsinizde

uyananı bildiğini unutmayın ve O'ndan çekinin. Yine şunu da iyice bilin ki Allah, bağışlayıcıdır ve şefkatlidir /Haliym'dir.

**Birbirlerini tanımak amacıyla olacak flörte müsaade edilmektedir.*

236. Henüz kendileri ile bir cinsi münasebette bulunmadığınız, yahut herhangi bir mehir belirlememiş olduğunuz kadınlardan ayrılmanızda bir sakınca /günah ve bir mehir ödeme zorunluluğu yoktur. Ancak yine de bu durumda kadın tarafına bir teselli ödemesinde bulunun. Her kişi kendi gücü oranında ve örfe göre uygun bir miktar hediye vermelidir. Bu davranış, muhsinlere /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştiren güzel ahlâklılara özgü bir davranış olur.

237. Mehri biçildikten ve artık evlilik akdi yapılmış olduktan sonra, fakat cinsel ilişkiye girmeden önce kadınlardan ayrılmışsanız, mehrin yarısını verin. Ancak kadın hakkından vazgeçerse veya koca, mehrin tümünü kadına vermek isterse başka. Erkeğin mehrin tamamını kadına bırakması, takva sahibi oluşa daha yakın bir davranış olur. Bu arada birbirinize iyi ve zorluk çıkarmayacak şekilde davranmayı da unutmayın. Şüphesiz Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

238. Salevatlara ve salatil vüsta'ya devam edin. Allah'ın buyruklarını öğrenirken tüm dikkatinizi verin.

**Burada geçen "salatil vusta" ifadesi genellikle "orta namaz" şeklinde tercüme edilmiş ve bu namazın ikindi mi, öğlen mi yoksa yatsı mı olduğu yaklaşımı tartışma konusu olmuştur. Ayette geçen "salevatlar" kelimesinin, bir sonraki ayet göz önünde bulundurulduğunda "Birbirinize desteklerinizi" yerine getirin, "salatil vüsta" ifadesinin de "Sosyal yardımlaşma toplantısı sırasında, Kur'an'ı anlayarak öğrenmeyi ve namaz da kılmayı gerçekleştirin" şeklinde 3 lü girişimde bulunma anlamında olduğunu veya geniş kapsamlı, en kalabalık genel toplantı olarak düşünüyorum. Çünkü sosyal birlikten sonra ikinci öncelik, Kur'an'ın anlaşılıp öğrenilmesi ve din olarak buradaki muhkem /değişmez amaç hüküm olan kuralların yaşama yansıtılmasıdır. Fakat Emeviler ile başlamak üzere bu 3'lü toplantının salât ve Kur'an eğitimi kısımları kaldırılmış ve sadece şekilsel, ritüelli dua demek olan Namaz ile sınırlandırılmıştır. Hatta böylesi 3 aşamalı toplantıların sadece bir gün olarak Cuma gününe sınırlandırılması yerine, keşke bunların birkaç günde ve özellikle de akşam vakitlerinde yapılsa ve Hz. Muhammed'in uygulamasına dönülse diye düşünüyorum. Toplantı için en az 3 kişi yeterli olmaktadır. İster arada yapılan küçük çaplı toplantı, isterse geniş katılımlı toplantı olsun her toplantıda bir başkan oluyor ve çözülecek sorunları dile getirip tartışır ve her isteyen söz alırdı. Daha sonraları toplantı başkanı imam ismi ile sadece namazı idare eden ve monolog şeklinde konuşan konuma getirilmiştir. İkinci keşkem ise bu haftalık genel toplantılar, din ile ilgili konuların bütün katılımcıların katılıp tartıştıkları toplantılar haline dönüşse!*

239. Şayet salâtınız için bir araya toplandığınızda güvenlik açısından bir endişeniz varsa, salatı /sosyal dayanışma için bir araya toplanıp dikkati çekmeden, yürüyerek ya da binek üzerinde yapın. Toplanmanız tehlikesiz olduğunda ise Allah'ın buyruklarını toplu halde ve bildirilenleri nasıl öğreniyorsanız öyle öğrenmeyi devam ettirin.

**Çünkü Medine'ye göç edilip yeni bir topluma gidildiği o günlerde, yeni katılanların vahyi tek başlarına öğrenemeyecekleri ve ancak Peygamber'den öğrenebilecekleri, hıfzedecekleri yepyeni bir konuydu. Yani bir öğretmen, bir de öğrenenler söz konusudur. Kur'an'a karşı çıkan şirk koşanlar, o günlerde, peygamberimizi ve inananları sürekli gözetliyorlar ve rahatsız ediyorlardı. Allah, böyle şartlarda bile, onların dikkatini çekmeden "yürüyerek ve binek üzerinde" de olsa, sosyal dayanışmayı, birlikteliği ve vahyi öğrenmeyi, yani eğitim ve öğretime devam etmenin yöntemini göstermiş olmaktadır (Sağ M. Çağrı-566).*

240. Erkekleriniz, öleceklerini anladıklarında, eşlerinin en az bir yıl süre evlerinden çıkarılmamasını ve geçimlerinin sağlanmasını, diğer yakınlarına vasiyet edebilirler. Olur da eşler kendi istekleriyle evden ayrılırlarsa, vasiyet edilen yakınları sorumlu tutulmaz /günah olmaz. Şüphesiz Allah, güçlüdür ve her şeye hakim olandır. 241. Haksızlığa uğrayarak boşanmış kadınlar için de, örfe uygun bir geçim /nafaka sağlanmalı ve bu davranış takva sahibi kişilerin görevi olmalıdır. 242. İşte aklınızı kullanıp düşünesiniz ve uygulayasınız diye Allah ayetlerini böyle açıklamaktadır.

243.Ya Muhammedl Ölüm korkusuyla yurtlarını terk eden binlerce kişiyi görmedin mi? Onlar başlarına gelen veba salgını ve birçok felaketler sebebiyle ölümle karşı karşıya gelmişlerdi de, sonra Allah onları öldürdü ve tekrar diriltti. Allah, insanlara işte böyle lütufta bulunur, fakat insanların çoğu teşekkür bile etmezler.

244. Allah'a iman etmeniz, bildirdiklerine uymanız ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek üzere çabalamanız

nedeniyle saldırıya uğradığınızda, hak ve özgürlüğünüzü korumak için mücadele edin ve gerekirse savaşın. Bilesiniz ki Allah, her şeyi işiten ve bilendir. 245. Bu şekilde davranarak Allah'ı en güzel şekilde borçlu /ödünçlü kılacak o kimseye ki, bu borçlu /ödünçlü kılışını, Allah katlayarak fazlasıyla ödeyecektir. Şu da bir gerçek ki, nimetleri azaltan da, çoğaltan da Allah'tır. Ve şüpheniz olmasın ki, sonunda hesaba çekilmek üzere O'nun huzuruna döndürüleceksiniz.

**Demek ki Allah, kulunun istediği gibi olumluluklar yapmasına sevinmekte ve karşılığı verilecek bir borç /ödünç olarak değerlendirmektedir. Hac-40 ncı ayette ise bu durum "Allah'a yardım" olarak tanımlanmaktadır.*

246. Ya Muhammed! Hatırla ki, İsrailoğulları'nın ileri gelenleri /meleleri, Musa'dan sonra gelen peygamberlerinden birine, "Bize bir komutan atasan ve onun komutasında, Allah'ın dininin yayılması için uğrunda savaşsak" demişlerdi. Peygamber de onlara, "Ya savaş gerekir de savaşmaktan kaçınırsanız!" demişti. İsrailoğulları da, "Yurdumuzdan ve çocuklarımızdan uzağa sürülmüşken, Allah yolunda neden savaşmayalım?" diye karşılık vermişlerdi. Sonunda kendilerine savaşabilecekleri müsadesi ulaşınca da pek azı hariç döneklik yaptılar ve savaştan kaçınmaya başladılar. Allah döneklik eden zalimleri çok iyi bilendir.

**Ayette değinilen Hz. Musa'dan sonraki peygamber, Tevrat'ta Samuel Bab.*9-10'da adı geçen Samuel peygamberdir.

247. Peygamberleri onların itirazlarını dinlemeyip, "Allah size komutan olarak Talut'u atadı" deyince onlar, bu defa da "İçimizde daha lâyıklar bulunduğu halde, nasıl olur da Talut üzerimize saltanat sahibi olabilir? Üstelik servet sahibi biri de değil" diye itiraz ettiler. Peygamberleri de; "Allah Talut'u üzerinize seçti. Çünkü o, bilgi ve beden gücü yönünden sizden üstündür" diyerek açıklama yaptı. Şunu da iyi bilin ki Allah, mülkü ve gücü lâyık olana verir. Ayrıca Allah, cömert olan ve her şeyi en iyi bilendir.

248. Peygamberleri konuşmasına; "Talut'un krallığının kanıtı, Onda size manevi güç verecek ve sizi doğru yola yönlendirecek Rabbinizden mesajlar ve Musa ile Harun'un halkından geriye kalan delillerin ve gerçeklerin bulunduğu sandığı /tabutu getirmesidir. Ki bunları ona Melekler indirdi. Eğer mümin iseniz, bunların birer delil olarak size yetmesi gerekir" diyerek devam etti.

249. Talut, ordusunu toplayınca, "Allah, benimle savaşa katılıp katılmamanızdaki samimiyetinizi bir ırmakla imtihan edecek. Kim o ırmaktan doyacak şekilde su içerse, niyetinde samimi değil ve benden değildir. Kim de hiç tatmadan geçerse, bana içten inanandır. Kim de ondan kana kana içmeyip sadece eliyle bir yudum almada kalırsa, affedilecek ve yine bana inananlardan sayılacaktır" diyerek onları uyardı. Pek azı dışında hepsi o sudan kana kana içti ve Talut'a "Bu gün Calut ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok" diyerek savaşmak istemediler. Suya dokunmadan veya sadece bir avuç alıp tadanlar ise Allah ile karşılaşacaklarına inanıp şöyle dediler: "Sayıca az nice ordu, Allah'ın izniyle kalabalık orduları yenmiştir. Çünkü Allah, daima güçlüklere sabredenlerle beraberdir."

**Bu hikâyenin verdiği mesaj, insanların ancak az bir kısmının içten inançlı, nefslerine hakim oldukları, daha fazla bir kısmının iradelerine ve nefslerine kısmen hakim olmaları nedeniyle büyük günahlar işlememekte olduğu, çoğunluğun ise inançlarında samimi olmayıp iki yüzlü ve nefslerine mağlup olduklarına ve kolayca büyük günahlara saptıklarına yöneliktir diye düşünüyorum.*

250. Talut ve ordusu, Calut ve ordusuyla karşılaştıklarında şöyle dua ettiler: "Rabbimiz, bize zorluklara sabretme gücü, bacaklarımıza kuvvet ver ve küfre sapmış inkârcılara karşı bize yardım et". 251. Nihayet Allah'ın izniyle Calut'un ordusunu bozguna uğrattılar. O sırada orduda bulunan genç Davut, Calut'u öldürdü. Allah da bu başarısı nedeniyle büyüyünce Davut'a hükümdarlık ve hikmet /doğru ile yanlışı ayırabilme anlayışını verdi ve uygun olanı yapmanın bilgisini öğretti. Allah, insanların bir kısmıyla diğer bir kısmını yok edip dengelemeseydi, yeryüzü fesada uğrar /karmakarışık olur ve yaşanmaz hale gelirdi. Fakat Allah, tüm insan gruplarına /âlemlerine lütuf edicidir. *Demek ki bir savaşta galip gelmek, Allah'ın izni nedeniyledir. Bu izin de, Allah ile yapılan anlaşma şartlarına uymak üzere çaba içinde olmayı, imanın 5 şartını benimsemeyi ve Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun salih /olumlu ameller gerçekleştirmiş olmayı gerektirmektedir.

252. Ya Muhammed! Bunlar Sana bildirmekte olduğumuz Allah'ın gerçek ayetleridir /mesajlarıdır ve Sen de görevlendirdiğimiz elçilerden birisin.

253. Ey insanlar! Gerçek şu ki, Biz elçilerimizi birbirinden farklı yeteneklerde yarattık. Örneğin, kimileriyle Allah konuştu, kimilerinin de mevkilerine ilişkin derecelerini farklı kıldı. Meryem oğlu İsa'ya apaçık yetenekler ve Ruhul Kudüs /kutsal bir ruhu /İncil'i rehber vererek güçlü kıldık. Allah dileseydi insanların,

elçilerden kendilerine apaçık deliller konusunda ihtilafa düşmemelerini sağlardı. Fakat ihtilafı ve birbirlerini öldürmeyi kendileri istediler. Kimisi inandı, kimisi de inkâr etti ve küfre saptı. Çünkü Allah dileseydi ve kendilerine karar verme özgürlüğü vermeseydi savaşmazlar ve birbirlerini öldürmezlerdi. Fakat ne yapmışlarsa Allah'ın kendilerine verdiği özgür iradeleri ile yapmışlardır.

**Örneğin Allah'ın, Hz. Musa gibi Hz. Muhammed ile de birer ağaç aracılığı ile konuştuğu Necm.5-18 ayetleri ile açıklanmıştır.*

**Bu ayette, Allah'ın insanların yapacaklarına doğrudan karışmayıp, alacakları kararlarda onları özgür iradelerine bıraktığı vurgulanmaktadır. Ayrıca bu kararlarından dolayı olacak sorumluluklarının da kendilerine ait olduğu ve ne ekerlerse onu biçeceklerine dair açıklama yer almaktadır. Burada peygamberler arasında, üstünlük farkları değil, kendilerine verilmiş olan yetenek ve görev farkları olduğu belirtilmiş, Al-i Imran-84, Nisa-152 ve Bakara-285'te de hiçbiri arasında ayırım yapılmadığına değinilmiştir. Buna göre, peygamberlerin sadece birer görevli oldukları ve En'am-42'ye göre de zaten aynı soydan oldukları belirtilmektedir.*

254. Ey iman edenlerl Ne paşalığın, ne torpil ve kayırmacılığın ve ne de şefaatin olmadığı kıyamet /hesap günü gelmeden önce, size verdiklerimizden siz de ihtiyacı olanlara yardım /infak olarak ve sadece Allah rızasını gözeterek verin. Bu uygulamaya uymayanlar ve inkâr ederek küfre sapmış olanlar, artık zalimlerden olmuşlardır.

255. Şunu da iyi bilin ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve O her zaman dipdiridir /Hayy'dır. Her şeyi yaratan ve gözetendir /Kayyum'dur. O'nda yorgunluk da uyku da yoktur. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur ve izni olmadan kimse O'nun adına şefaat edemez. Yarattıkları, yaptıklarını ve yapacaklarını açıklasalar da, gizleseler de her şeylerini bilir. Fakat insanlar Allah'ın uygun bulup hak edene verdiklerinin dışında hiçbir şey bilemezler. O'nun varlığı gökleri ve yeri kapsamıştır, her yerde ve her şeydedir. Kapsadıklarını bir düzen içinde koruyup yönetmek O'na zor gelmez. O çok yücedir /Aliy'dir ve çok büyüktür /Azim'dir.

**Bu son ayetlerde şefaat konusuna değinilmekte ve şefaatin ancak Allah'ın iznine bağlı olduğu, diğer bir ifade ile hak edene olacağı belirtilmekte, fakat hiçbirinde peygamber şefaati diye bir açıklama bulunmamaktadır. Çünkü Nahl-84-89, ve Furkan-30 ncu ayetlerde kıyametteki hesap gününde peygamberin ümmeti için sadece şahitlik edeceği bildirilmektedir. Bakara-255 inci ayet, "Ayet-el Kürsi" olarak bilinmektedir.*

256. Dinde baskı /zorlama, illallah ettirme, bıktırma yoktur. Kur'an sayesinde artık doğru ve yanlışa götürücü gerçekler kesin olarak aydınlanmıştır. Kim ki, tağut'u /inkârcı ve şirk koşan düşüncelere yönlendiren kişileri terk edip, Allah'a şirk koşmaksızın iman etmeye devam ederse, şaşmaz ve dosdoğru bir yola tutunmuş demektir. Allah, insanlarla ilgili her şeyi en iyi işiten ve bilendir.

**Allah'ın uymamızı istediği dini kuralların hiçbirisinde, gerek dini kabul etmede ve gerekse muhkem /değişmez amaç hükümlerin uygulanmasında kesinlikle hiçbir zorlayıcı mesaj bulunmamaktadır. İnsanları zorlayıcı ve dolayısıyla da dinden uzaklaştırıcı etki yapıcı kurallar ilave eden biz insanlar oluyoruz. Ve bu ilaveleri de yapan genellikle Allah'a yaranacağım beklentisine kapılan, dini biliyorum diye geçinen ve dini tekelinde gören dinciler olmaktadır. Yani Allah ve din ile aldatanlardır.*

257. Ayrıca Allah, iman etmiş olanların tek dostu /tek velisidir ve onları cehaletin karanlığından, dolayısıyla da zulme düşmüş olmaktan, bilgili oluşun aydınnğına /mutluluğa çıkarandır. İnkâr edip küfre sapmış olanların dostları /velileri ise, tağut'lar /Allah'a şirk koşmaya ve inkâra yönelten ve dolayısıyla onları bilgili oluşun aydınlığından cehaletin karanlığına götüren kişilerdir. Bunlar ve bunlara uyanlar ateşin halkındandırlar. Ve orada sürelerce kalacaklardır.

**Zumer-17 nci ayette, olumsuz nefs ve bunu kullanan şeytan da tağut olarak adlandırılmıştır.*

258. Ya Muhammedl Bir zamanlar İbrahim ve kendisine hükümdarlık vermiş, fakat Rabbi inkâr edip O'nun hakkında tartışan kişi (Nemrud), Senin dikkatini çekmedi mi? Hani İbrahim ona, "Benim Rabbim, dirilten ve öldürendir" demiş ve inkârcı hükümdar, "Ben de yaşatır ve öldürürüm" diyerek kibirlenmişti. Bunun üzerine de İbranim: "Allah, Güneşi doğudan getiriyor, sen de batıdan getirsene" deyince, kral (Nemrud) şaşırıp kalmıştı. Şüpheniz olmasın ki Allah, yanlış yolda olmakla zulme sapmış bir toplumu doğruya /hidayete iletmez.

**Bu ayet ile, eleştiri, sorgulama ve hesap vericiliği olmayan krallık gibi bir uygulamada, tek hakim olan kişinin zamanla kendisini ilah gibi görmeye başlayacağı tehlikesine dikkat çekilmektedir. Ayrıca Bakara-104 ncü ayette, idarecilere, halkı dinlemesi ve koyun güder gibi gütmemesi uyarısı bulunmaktadır. Dolayısıyla Kur'an'ın önerdiği idare şeklinde Biat etme /oy ^ verme /seçim, hakkın dağıtımda adaleti uygulama, eşit konumda olanlara eşit davranma, her işi erbabına verme ve danışma kurulları oluşturup bunlarla mutlaka birlikte karar verme /şura temel prensipleri vardır.*

259. Ya Muhammed! Yine şu kimsenin öyküsü de dikkatini çeksin. Öyküde kişi, halkının terk etmiş olduğu ve altı üstüne gelmiş yıkıntı bir kasabaya uğrar ve gördüğü manzara karşısında, "Allah, bu kadar yıkıntıdan sonra bu kasabayı nasıl eski haline getirebilir?" diye kendi kendine şüphe ettiğini açıklar. Bunun üzerine Allah, o kişiyi yüz sene ölü halde tutar, sonra tekrar diriltir. Diriltince ona "Bu halde ne kadar kaldın?" diye sorunca o kişi de "Bir gün yahut biraz fazlası kadar kaldım" diye cevap verir. Bunun üzerine ona "Hayırl Sen yüz sene kaldın ve yiyeceği ile içeceğine bak, onlar da senin gibi halâ bozulmamış. Eşeğine de bak, nasıl tekrar yaşam veriyoruz ona. İşte, insanlar öldükten sonra nasıl diriltileceğimize inansınlar diye seni insanlara örnek yaptık". Allah, bu sırada kişiyi tekrar canlanmakta olan eşeğe yönlendirip; "Kemiklerine dikkatle bak, onları nasıl tekrar düzeltiyoruz ve onlara nasıl da et giydiriyoruz" diyerek olanlar gösterilince o kişi de hemen "Artık Allah'ın her şeye gücü yettiğini /kadir olduğunu öğrendim" diyerek iman ettiğini itiraf etti.

**Bu öyküde, kara cahil ve her bakımdan geri kalmış ve yanlışlara batmış bir toplumun hemen değil de ancak uzun yılları içeren bir sürede tekrar bilgili seviyeye gelip doğruya yönelebileceği ve ancak niyetlenip istemeleri ve Allah'ın da uygun buluşu sonucu bu değişimin gerçekleştirileceği sembolize edilmektedir. Eşek örneği ile de, ölü kişi misali, ileri derecede bilgisiz ve yanlışta olanın bile zamanla ve niyetlenip istediği takdirde bilgilendirilip diriltileceği ve doğruya yöneleceğine işaret edilmektedir diye düşünüyorum. Yine tekrar diriltme, Allah için çok kolay olduğuna göre, İns'in /öğrenci Ruh'un da, varsa eksik kalmış eğitimini tamamlamak üzere birden fazla Dünya okuluna gönderilmesi neden olmasın? Müminun-80, Al-i İmran-27 nci ayetlerde gece ve gündüz döngüsü ile, Kaf-11, A'raf-57, Fatır-9, Nahl-65, Nuh-17, Müminun-79, Secde-27 ve Rum-19-50 nci ayetlerde de bitkinin yağmur ile canlandırılma döngüsü, insanın da diriltme ve öldürülme döngüsünün birlikte anlatılması bu görüşümü desteklemektedir diye düşünüyorum. Benim halen merak ettiğim konu, eğer Ruh'uh elbisesi olan her vücut, öğrenci Ruh'un kod numarasını taşımakta ise, acaba bu şifre vücutların parmak uçlarında veya başka vücut kısmında mı bulunmaktadır?*

260. Bir zamanlar benzer bir şüphe İbrahim'de de oluşmuş ve "Ey Rabbiml Ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster" diye şüphesini açıklamıştı. Ona "Yoksa şüphen mi var?" denilince İbrahim, "İnancım var, ancak iyice emin olmak için bizzat bunu görmek istiyorum" deyince Allah, O'na "O zaman dört farklı kuş yakala ve onları eğiterek kendine alıştır. Sonra, onları ayrı ayrı dört dağın üzerine bırak ve dön. Sonra onları çağır. Sana hemen geleceklerdir. İşte Nasıl farklı yerlerdeki eğitilmiş kuşları çağırınca Sana gelip bir araya toplayabiliyorsan, sizleri yaratmış olan Allah da hesap günü böyle çağırınca huzurunda toplanacaksınız. Bilesin ki Allah güçlüdür ve her şeye hâkimdir" diye vahyedip açıklamada bulundu.

**Demek ki, Peygamber bile olsa, biz beşerlerin de her zaman içinde bir şüphe taşıyabileceği ve yine de emin olmak için aklının yanında müsbet bir delil de isteyebileceği vurgulanmaktadır. Dolayısıyla da insanlara "Etrafınız sayısız delillerle doludur, yeter ki bakmasını bilin" denmektedir.*

**Bu kıssadaki mesajlar: -Toplumun eğitilmesi önemlidir, -Toplumun eğitilmesi demek, insanları cahillikten, bir nevi ölmüş halden kurtarmak, uyandırmak, diriltmek, kıyam ettirmek demektir, -Dirilme demek olgunlaşma demektir. İşte ne kadar çok kişi olgunlaşır ve "Dünya okulundan Meleklik diploması" almayı başarırsa, o kadar anlamlıdır.*

261. Ey insanlarl Şunu bilin ki, servetlerinden sadece Allah'ın rızasını hedefleyerek muhtaçlara yardım edip bir ihtiyaçlarını giderenlerin /infak edenlerin örneği, her birinden yedi başak ve her başakta 100 tane olacak şekilde çoğalan bir buğday tohumuna benzer. İşte Allah, hak edene ve puan durumuna göre uygun bulduğuna, ödülünü böyle katlayarak verir. Çünkü Allah, cömerttir /Vasi' vener şeyi en iyi bilendir.

**Dolayısıyla, muhtaç olana, karşılık beklemeden, sadece Allah rızasını gözeterek yapılacak bir yardımın 700 kadar katı bir karşılığı ve bereket olacağı vurgulanmaktadır. Organ bağışı da bir infak demektir. Bu konuya ayrıca Muhammed-38 ve Maide-32 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

262. Servetlerinden bir kısmını sadece Allah'ın rızasını hedefleyerek yardım olarak verdikten sonra, bunu başa kakıp yüze vurmayıp gurur kırmayanlara mutlaka Allah tarafından karşılıkları verilecektir. Ve böylelerine korku ve üzüntü de olmayacaktır. 263. Güzel bir söz, bir bağışlama ve hoşgörülü bir yaklaşım, başa kakılan bir yardımdan çok daha hayırlıdır. Allah, gönlü bol /Gani ve şefkatlidir /hoşgörülüdür /Halim'dir.

**Buna göre güzel bir söz, bağışlama ve hoşgörülü, takdir edici bir yaklaşım da bir nevi infak demektir.*

264. Ey iman edenlerl Allah'a ve Ahret gününe inanmadığı halde, başkalarına gösteriş için ve imanı gereği yapıyormuş gibi infak edip yardımda bulunan kişi olarak, yardımlarınızı başa kakarak ve karşıdakini üzecek şekilde yaparak boşa çıkarmayın. Böyle davrananın durumu, üzerinde toz toprak varken, bir yağmurla bu toprağı kayıp çıplak kalan bir kaya gibidir ve bu tip yardımdan dolayı hiçbir şey kazanılmaz. Ve gerçek de şu ki Allah, küfre sapmış iman etmeyen inkârcı bir toplumu, Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmaya, 5 gaybe iman etmeye ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya /hidayete ulaştırmaz.

265. İman edip Allah'ın rızasını da içtenlikle kazanmak üzere servetlerinden infak eden/ muhtaçlara yardım yapan ise bol yağmur aldığında iki kat ürün veren, hafif yağmurda bile yeterince ürün veren yüksek verimli bir bahçe örneği gibidir. Emin olun ki, Allah bütün düşüncelerinizin ve yaptıklarınızın farkındadır.

266. Hiç kimse ister mi ki içinden sular akan, bir çok meyve ağacı da bulunan hurma ve üzüm bahçeleri ve gencecik yaşı varken, kendisine bakacak çocuğu olmadan ihtiyarlık çöksün ve bahçesine de şiddetli bir kasırga gelerek her şeyi harap etsin. İşte Allah ibret alıp düşünmeniz için, size ayetlerini /bildirdiklerini böyle anlaşılır örneklerle açıklamaktadır.

267. Ey iman edenlerl İnfakınız /muhtaçlara yapacağınız yardımlarınız, kazandıklarınızın ve sizin için yerden çıkardığımız ürünlerinizden ve kendinizin kullanabileceği helâl olanlarından olsun. Size verilse, hoşlanmayacağınız kadar kötü olan mallarınızı, yardım olarak vermeye kalkmayın. Bilin ki Allah, gönlü bol olan ve övgüye en çok lâyık olandır.

268. Şeytan ve Şeytan'ın dostu olmuş insanlar, yardım etmemeniz için, size sürekli fakirlik endişesi ve aşırılıklara yönelmenizi telkin edip durur. Allah ise, sizin için hatalarınızdan bağışlanma ve bol nimetler vaad edendir. Çünkü O, kudreti sonsuz olan ve her şeyi en iyi bilendir.

**Şeytan'ın ayrıca kullandığı taktikler için Maide-90 ncı ayetin dipnotuna bakınız. Hz. Muhammed şunu da eklemiştir; Bir musibet başına gelirse: "Eğer şöyle yapsaydım bu başıma gelmezdi" deme. "Allah takdir etmiştir. Onun dilediği olur!" de! Zira "eğer" kelimesi, şeytan işine kapı açar."*

269. Allah, hikmeti /bilgeliği /doğruyu yanlışı ayırt edebilme yeteneğini, içtenlikle arzu edene ve çalışarak hak edene verir. Kime de hikmet /bilgelik verilmişse, ona çok büyük bir ayrıcalık tanınmış demektir. Ama bu ayrıcalığın kıymetini bilip insanların yararına kullanmayı, ancak akılını kullanan ve belirli bir tekâmül aşamasına gelmiş olandan /ülül elbab'tan başkası düşünüp anlayamaz.

270. Ey insanlarl Şunu da iyi bilin ki Allah, yaptığınız ve niyetlenip karar verdiğiniz her yardım kararınızı /infakınızı çok iyi bilir. Böylesi girişimlerinizi engellemeye kalkanlar birer zalimdir ve kesinlikle hiçbir yardımcıları olmaz. 271. Eğer yaptığınız sosyal yardımlarınızı /sadakalarınızı, yardım yapılanın ismini açıklamadan, ne amaçla yaptığınızı gösterişe ve riyaya sapmadan, ancak başkaları da sizi örnek alsınlar diye sadece ne olduğunu açıklarsanız ne güzel. Çünkü yardımlarınızı karşınızdakini mahçup etmeden, kimliğini gizleyerek verirseniz böylesi daha hayırlıdır ve bu davranışınız sizin bazı olumsuzluklarınızı siler. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her yaptığınızdan haberdardır.

272. Ey Peygamberl İnsanların muhkem /değişmez ana hükümlere uygun

olumlu ameller gerçekleştirme olan hidayete /doğruya ulaşıp ulaşamamasından Sen sorumlu değilsin. Çünkü Allah, ancak hak edeni, niyetlenip arzu edeni ve çalışanı /çaba göstereni doğruya iletir. Örneğin muhtaçlara sadece Allah'ın rızasını gözeterek yaptığınız her yardım sizi doğru yola yöneltir. Çünkü yaptığınız her iyiliğin karşılığı hiçbir haksızlığa uğramadan ödenir. 273. Yapacağınız yardımları, öncelikle Allah'ın belirttiklerine uymaya gayret etmekten dolayı, özgürlükleri ve nimetleri engellenmiş ve bu yüzden muhtaç duruma düşmüş olanlara yapın. Çünkü onlar kimseden yardım isteyemezler ve onları tanımayanlar, onurlu davranışlarından dolayı varlıklı sanırlar. Sen ise onları fakirliklerine rağmen, içten olan imanları nedeniyle mutlu ve arsız olmayan yüzlerinden tanırsın. Şüphesiz Allah, infâk olarak yapacağınız böylesi yardımları mutlaka bilir.

274. Mevcut imkânlarından (mal, para, bilgi, sevgi, ilgi, güler yüz vs) gece ve gündüz, gizli ve açık yardım olarak muhtaç olanlara verenlerin /infak edenlerin Rablerinden kesinlikle ödülleri olacaktır. Onlara herhangi bir korku ve üzüntü de olmaz.

275. Ya Muhammedl Sana ribayı /tefeciliği /muhtaç olan başkasına çok fazla karşılıkla ve borç olarak verileni /başkasını üzen haksız kazancı soruyorlar. Bu işi yapanlar, şeytanın kandırıp yoldan çıkardığı kişi gibi daima şaşkındırlar. Onların bu şaşkın halleri, "tefecilik kazancı, alış veriş kazancı gibidir" deyip kendilerini kandırmalarından dolayıdır. Hâlbuki Allah alışverişi helâl, ribayı /tefecilik kazancını ise, haram /yasak etmiştir. Bundan sonra kim Rabbin gönderdiği bu öğüdüne /Kur'an'a uyar ve ribadan /tefecilik kazancından vazgeçerse, daha önceki kazandıklarını nasıl değerlendireceğine kendisi karar versin, ancak infâka /imkânlarından (mal, para, bilgi, sevgi, ilgi, moral destek vs) ihtiyacı olanlara da öncelik tanısın. Hakkındaki karar ise Allah'a kalmıştır. Ancak riba'ya devam edenler, Cehennem ateşi halkıdır ve orada sürelerce /devirlerce kalacaklardır. 276. Allah ribanın /tefecilik ile elde edilen haksız kazancın bereketini yok eder, karşılıksız yapılan yardımları ise kat kat artırarak bereketlendirir. Ayrıca Allah, küfre batmış şirk koşan inkârcıyı sevmez de.

** Riba'nın yasaklanışı ayrıca Rum-39, Al-i İmran-130 ncu ayette de yapılmıştır.*

277. İman edip salih ameller gerçekleştirenlerin, salâtı ikame edenlerin /salâta kalkanların /uygulayanların ve elde ettikleri imkânlarından zekât /vergi olarak verenlerin Rableri tarafından belirlenmiş ödülleri vardır. Onlar için bir korku ve bir üzüntü olmayacaktır.

**Dikkat edilirse şekilsel ibad /kulluk etmeler sayılmamış.*

278. Ey iman edenlerl Gerçekten de mümin iseniz, takva sahibi olun, Allah'ın öğütlerini dinleyin ve riba /tefecilik yoluyla kazanma işini terk edin. 279. Eğer bu tefecilik işini bırakmaz ve bu uyarılarımıza rağmen devam ederseniz, bilin ki Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine karşı sanki savaş açmış duruma düşersiniz. Ama tevbe edip vazgeçerseniz, o güne kadar tüm servetiniz ve alacak ana paranız yine sizindir ve artık ne haksızlık edin, ne de haksızlığa uğramanıza müsaade edin. 280. Örneğin bir borçlu, borcunu ödeyemeyecek kadar zor durumda ise, durumunu düzeltinceye kadar süre tanıyın veya iyice muhtaç duruma düşmüşse alacağınızı yardım olarak bağışlarsanız bilin ki bu davranışınız sizin için daha hayırlı olur.

**Bu ayette de iman etme ile mümin olma ayrı tutulmuştur. Bakara-177, 285 ve Nisa-136 ncı ayetlerde belirtildiği gibi iman etmenin gayb olan 5 şartı sayılmış ve daha sonra burada olduğu gibi mümin oluş, takva sahibi oluşa ve salih amelli /Muhsin oluşa bağlanmıştır. Benzer bir ayırım Hucurat-14 ncü ayette de Müslüman ve İman eden için yapılmış ve "Ben inandım ve iman ettim" demenin yetmeyeceği ve mutlaka imanın kalbe inmesi gerektiğine dikkat çekilmiş ve Allah'ın muhkem /değişmez amaç mesajlarına da uymaya çaba göstermenin ve bunları içten benimseyip yaşantıya ve davranışlara yansıtılması şartı da istenmiştir.*

281. Ey insanlarl Hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna döneceğinizi sakın unutmayın ve bilin ki, o gün herkese kazandığının karşılığı takdir edilecek ve hiç kimseye kesinlikle haksızlık edilmeyecektir.

282. Ey iman edenlerl Belirli bir süre için herhangi bir şeyi (para, eşya, alet) birbirinize borç verdiğiniz zaman onu mutlaka yazarak verin. Yazma işini hem borcu veren, hem de borcu alan tam tamına yazsın. Allah'ın kendisine öğrettiği gibi doğruluktan şaşmadan yazsın. Özellikle de borçlanan kişinin bunaması veya aklının ermez hale gelmesi tehlikesine karşı veya okuma yazması yoksa ondan sorumlu olan kişi tam tamına yazsın. Böylesi bir borç veya ticari bir işte erkeklerinizden iki kişi de hazır bulunup şahitlik etsin. Eğer iki erkek şahit bulamazsanız, bir erkek ve bir kadın çağırıp şahit yapın ki şahitlerden birine, ifadesinde değişiklik yaptırmak için baskı yapılıp doğruyu saptırması istenirse, diğeri ona destek olsun. Olur da tanıkların ifade vermek üzere çağrılmaları söz konusu olursa, gelsinler ve çekinmeden konuşsunlar. Az olsun, çok olsun, ödeme tarihi ile birlikte borcu ve

ödeme şartlarını ayrıntılı yazmaktan kaçınmayın. Böyle yapmanız, Allah katında daha adaletli, tanıklık açısından daha sağlam ve kuşkulanmamanız için daha uygundur. Ancak alış verişiniz peşin olursa onu yazmamanızda bir sakınca /günah yoktur. Sadece vadeli alışverişleriniz yazılı ve tanıklı olsun. Yazana da, tanığa da zarar verilmesin. Aksi bir durumda birbirinizle kötü olabilirsiniz. Allah size öğretiyor. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her şeyi en iyi bilendir.

**Bir görüşe göre; Burada bulunan "Mraetani" kelimesi, Bakara-229'da "Marretani- iki defa", "Fatır-12 nci ayette olduğu gibi "Bahrani - iki deniz" ve Taha-63'teki "sahirani - iki sihirbaz" ve Hucurat-9'da "Taifetani - iki grup" kullanımında olduğu gibi, yani "iki kadın" anlamındadır. Kur'an'ın tebliğ edildiği ilk toplum yapısında, ticaretle uğraşan kadın sayısının az olması yanında, maddi güç genellikle erkekte olup, aile reisi de erkekti. Ayrıca kadın, erkeğe muhtaç konumda olup zaten değeri de yoktu. Dolayısıyla da aile yapısı içinde kadın, erkeğinin bir şekilde baskısının /etkisinin altında kalabilecek durumdaydı. İşte sadece ticaret işinde, bir erkeğin yanına birden fazla kadın şahitliğinin konması, açıkça kadını koruyan müteşabih /değişken araç bir öneri olmaktadır. Zamanımızda ise kadın, artık erkek ile aynı konumda olduğundan, böylesi bir müteşabih /değişken araç özellikli uygulamaya gerek kalmamaktadır.*

**Uzun bir araştırma sonucu benim varmış olduğum görüşüme göre; Ayette Arapça olarak "Mraatani" ifadesi, 2 kadın değil, bir kadın anlamındadır ve benzer tanımlama Maide-23'te "Kale reculani - Bir erkek dedi" ve Maide-75 nci ayette "kâna ye'külani ta'am - O da insan olarak yemek yerdi" şeklinde kullanılmıştır. Demek ki aynı kelime hem bir, hem de iki anlamlarında ve yerine göre kullanılabilmektedir. Zaten Mümin-28 nci ayette, "Kale reculani" kullanımı, "Kale reculin" şeklinde bulunmaktadır. Yine Nahl-76 ncı ayette "recu-leyni - iki erkek", Ahzab-31'de "Mreeteyni - İki kadın", Nisa-23 ncü ayette "iki kızkardeş için "uhtenati" değil, "uhteyni" şeklinde kullanım söz konusudur ve Bakara-282 deki kadın şahit olarak iki kadın için "Mraeteyni" denmesi gerekirdi. "İki deniz" ifadesi için Fatır-12'de "Bahrani", Rahman-19'da ise "Bahreyn" kelimesi de kullanılmıştır. Kaldı ki bir erkek şahidin yanına iki kadın şahit konması, kadın devrimi yapmış olan Kur'an'ın ruhuna da aykırıdır diye düşünüyorum. Ki ben de bu görüşteyim.*

**Kur'an'da kullanılan taktiklerden biri de düzeltilmesi istenen bir konu, olumsuzluğu belirtilerek açıklanır. Burada da kadının, ticaret dahil herhangi bir meslekte olması ve erkek ile aynı sosyo-ekonomik duruma getirilmesi gerektiğine vurgu yapılmış olunmaktadır.*

283. Eğer yolculukta olup da yazacak durumda değilseniz, borçlu olan, ödemeyi garantilemek üzere yine şahitli olarak söz versin veya bir şeyi (senet-makbuz veya ipotek vb) rehin olarak versin. Birbirinizle bu şekilde bir anlaşma yapmışsanız, borçlu olan, Allah'tan çekinerek ödemeyi zamanında yapsın, borcu veren de rehini tam versin ve bu arada şahitler de bildiklerini gizlemesinler. Kim bildiklerini gizlerse, o kötü kalplidir ve günah yüklenecek demektir. Şunu da unutmayın ki Allah, tüm yaptıklarınızı çok iyi bilendir. 284. Çünkü göklerde ve yeryüzünde ne varsa Allah'ın yarattıklarıdır. Dolayısıyla da içinizde gizlediğiniz düşüncelerinizi de, açıkladıklarınızı da bilir ve sizi onlardan hesaba çekecektir. Sonunda da belirlenen sonuca göre ya bağışlayacak veya cezalandıracaktır. Şundan emin olun ki, Allah'ın her şeye gücü yeter.

**Bu son ayet, Allah ve ilahi sistem ile haberleşme dilinin "Düşünce enerjisi ve düşünce dili" olduğu görüşümle paralellik göstermektedir.*

285. Elçi /resul, Rabbinden kendisine indirilene /Kur'an'a inanıp iman etti, tebliğ ettiği muhkem /değişmez amaç hüküm buyruklarına inanan müminler de. Hepsi Allah'a, Ahrete, Meleklerine, kitaplarına ve elçilerine içtenlikle iman ettiler ve "Elçilerinin hiçbirisi arasında ayırım yapmadan, işittik ve uyduk. Rabbimiz bizi bağışla ve biliyoruz ki hesap vermek üzere Ahrette dönüş Sana olacaktır." diyerek de içtenlikle iman edişlerini sözle de ifade ettiler.

**Bu ayette de Bakara-177 ve Nisa-136 ncı ayetlerde de belirtilmiş olduğu gibi, imanın şartlarının açıkça 5 olduğu (Allah'a, Meleklere, kitaplara, peygamberlere ve Ahret kasdedilerek hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna dönüleceği için Ahrete de iman etmek) tekrar vurgulanmakta ve önemli olduğu için dikkat edilmesi istenmektedir. Burada da Al-i İmran-84 ncü ayetteki gibi peygamberler arasında ayırım yapılmadığı açıklanmaktadır. Yine dikkat edilirse, Peygamberin tebliğ ettiği Kur'an'daki diğer muhkem /değişmez amaç hükümlere inananlar da burada "mümin" olarak tanımlanmaktadırlar.*

286. Ancak şunu da iyice bilin ki Allah, hiç bir nefsi kapasitesinin dışındakilerden sorumlu tutmaz. Dolayısıyla herkesin bu kapasitesine göre yapacağı her olumluluk kendi nefsinin yararına, her olumsuzluk da kendi nefsinin zararınadır. İşte bu nedenle de şöyle dua edelim; "Ey Rabbimiz! Herhangi bir nedenle, örneğin unutkanlığımız nedeniyle, yahut kastımız ve bilgimiz olmadığı için sehven /istemeden hata işlersek bizi sorumlu tutma ve bu nedenle de hesaba

çekmel Rabbimiz, bizden öncekilere yüklediğin gibi, bize ağır sorumluluklar yüklemel Uymamız için ağır yasaklar koymal Rabbimiz, üstesinden gelemeyeceğimiz sıkıntılardan bizleri uzak tut. Günahlarımızı bağışla, hatalarımızı hoşgör ve bizden rahmetini esirgemel Sen bizim Mevlamız /tek yardımcımız /dostumuzsun. Ayetlerini inkâr eden /örten ve şirke sapıp küfre yönelmiş bir topluluğa karşı bizi koru ve yardım etl" /ver-hamna ente mevlana fensurna 'alel kavmil kafiriyn.

**Demek ki herkese, göreceği eğitim ihtiyacına göre farklı kapasite verilmekte ve dolayısıyla da kişi verilmiş olan bu kapasitesi ve eğitim göreceği nefslerine göre sorumlu tutulmaktadır.*

**Tek Mevla'nın /dostun Allah olduğu Al-i İmran-150 nci ayette de belirtilmiştir.*

88. ENFAL (8)

(Ganimetler)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Ey Peygamberl Sana, ganimetler /elde edilenler hakkında soruyorlar. Onlara de ki: "Savaşta elde edilenler, Allah'ın rızasını gözeterek kullanılmak üzere onun buyruklarını bildiren elçisinin tasarrufundadır". Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, onlar en iyi şekilde değerlendirilecektir. Yeter ki siz, Allah'a karşı takva içinde olun ve aranızdaki anlaşmazlıkları da düzeltip barışık olun. Eğer gerçekten içten mümin iseniz, Allah'ın buyruklarına ve onları tebliğ eden elçisine itaat edin. 2. Şuna dikkatinizi çekerim ki, Allah'a içtenlikle iman eden ve bildirdiği buyruklar olan muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymak üzere çabalayanların yüreklerini, O'nun adı anıldığında bir ferahlık kaplar, ayetleri kendilerine okunup anlamlarını kavrayınca da imanları pekişir ve çabalarını aksatmadan sadece Rablerine güvenirler /tevekkül ederler. 3. Ve salâtı yerine getirip ihmal etmezler. Allah'ın .kendilerine verdiği imkânlardan muhtaçlara yardım /infâk ederler. 4. İşte böyleleri gerçek müminlerdir ve Rablerinden hak ettikleri üstün dereceler, bağışlanma ve bereketli rızklar olacaktır.

**Burada "mümin" olanın "muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştiren (Muhsin olan) ve bunlardan da özellikle infak ibad etmeyi yerine getiren" olduğu belirtilmiştir.*

5. Gerçek böyle iken aranızda, ganimetlerin bu şekilde paylaşımından hoşnut olmayanlar bulunmaktadır. Gerçekte onların bu davranışları, tebliğ ettiğin hak dini /İslam'ı engelleyenlere karşı savaşmak üzere Rabbin Seni evinden çıkarırken, müminlerden savaşa gitmek istemeyenlerinin gösterdikleri uygun olmayan davranışlarına benziyor. 6. Çünkü bu grup, savaşa gitmek istemediğinden, saldırıya karşı savaşmanın gerekliliği ve kaçınılmaz olduğu ortaya çıkmasına rağmen, sanki ölüme götürüleceklermiş de kendilerini korumak ümidiyle, Seninle savaşın gereksizliği konusunu tartışıyorlardı.

7. Hâlbuki siz bilmiyorsunuz ama Allah, dininize engel olan ve şirk koşan Arapların, ticaret kervanını ya da Mekke'den gelen ordularından birisini yenip onları elde etmeyi size uygun görmüştü. Siz ise, güçlü bir ordu yerine güçsüz ve silahsız bir kervanla karşılaşmaya ısrar ediyordunuz. Gerçekte ise Allah, sizin yararınızın olacağına ilişkin bildirdiği gerçekleri gerçekleştirmeyi ve şirk koşan inkârcı kâfirlerin güçlerini kırmayı amaçlamıştı.

**Şam'dan gelen kervanın başında Ebu Süfyan, Müşriklerin ordusunun başında ise Ebu Cehil bulunmaktaydı.*

8. Allah'ın bunu temenni etmesi, bildirilen gerçekleri red eden ve küfre sapmakla suçlu duruma düşmüş olanlar hoşlanmasa da, gerçeği hakim kılmak ve batılı (gerçeğe aykırı olanı) ortadan kaldırmak içindi. 9. Hani siz, şirk koşanların ordusunun sayıca sizden çokluğunu görünce, korkuya kapılıp, size yardım etmesi için Rabbinize dua etmiştiniz ve Allah da, "Ben sizi, bölük bölük gelen bin Melekle destekleyeceğim" diye dualarınızı kabul etmişti

**Bu olay ilk savaş olan Bedir savaşı sırasında olmuştu. Al-i İmran-124 ncü ayette, Bedir savaşı sırasındaki desteğin daha sonra 3 bin Melek ile yapıldığı belirtilmiş olup, bu sayı arttırmının yapılmış olması, insanların ne yapacaklarının ilahi sistem tarafından önceden bilinmediğine, bu nedenle de duruma göre dinamik davranılmakta olunduğuna yönelik düşüncemi desteklemektedir.*

10. Allah, Meleklerle yaptığı bu yardımı /desteği, sırf size bir moral olsun, içinizdeki şüpheleri silsin ve yardımın sadece Allah'tan istenip, uygun bulununca da gerçekleştirileceğini göresiniz diye yaptı. Şunu da bilesiniz ki Allah, her şeyden üstündür /Aziz'dir ve her şeye hâkim olandır. 11. Ayrıca yine sizi desteklemek amacıyla, şeytanın vesvese vererek oluşturduğu endişe ve korku duygularını içinizden atmış ve susuzluğunuzu gidermeniz için üzerinize yağmur yağdırmıştı.

Ve böylece rahatlayıp birbirinize kenetlenmenizle, ayaklarınızı yere daha sağlam basmanızı sağlamıştı.

12. Bunların yanı sıra, Senin Rabbin Meleklere; "Ben sizinle beraberim ve sizi destekliyorum. Siz de iman etmiş olanlara cesaret vererek yardım edin. Bu arada Ben de küfre sapmış şirk koşan inkârcıların yüreklerine korku salacağım. İman edenler de aldıkları cesaretle acımadan kendilerine saldırmakta olan inkârcıların boyunlarına vursunlar, parmaklarını kırsınlar" diye vahyediyordu. 13. İman edenlere bu yardımın, küfre sapmış olanlara da korku salmamızın uygun bulunmasının sebebi, Allah'ın tekliğine ve buyruklarını bildiren elçisine karşı saldırıya kalkışılmış olmasıdır. Kim Allah'ın tekliğine ve O'nun elçisine karşı savaşırsa, elbette Allah'ın cezası şiddetli olur.

**Çünkü bütün bu savaşların nedeni, saldırıya karşı savunma savaşı oluşlarıdır.*

14. Ey bildirdiğimiz gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış ve şirk koşanlarl Şimdilik, savaşın bu yenilgi ve perişanlık acısını tadın bakalım. Ayrıca, sizin için, bir de Cehennemde ateş azabı olacaktır.

15. Ey iman edenlerl Gördüğünüz gibi sizlere yardım söz konusudur. Şirk koşan ve inkârcı küfre sapmış olanların saldırısına uğrarsanız onlardan korkup kaçmayın ve cesaretle karşı koyup savaşın. 16. Kim böyle bir savaşma durumunda, savaş taktiği veya başka bir birliğe katılma amacının dışında, onlarla savaşmaktan kaçarsa, daha henüz Dünyada iken mutlaka Allah'ın bir gazabına uğrayacak ve Ahretteki yeri de Cehennem olacaktır. Orası ne kötü bir yerdir bir bilseniz.

17. Ey Peygamberl Savaşırken onları, Allah uygun buldu diye ve O'nun yardımı sayesinde öldürüyordunuz. Ve silahlarınızı attığınız zaman da Allah savaşa izin verdiği için ve O'nun uygun gördüğü yerlere, O'nun verdiği güç ve moral ile atıyordunuz. Böylece de bu savaşla sizi imtihan etmeyi ve nasıl davranacağınızı (kazanınca Allah'ı unutup kibirlenme hatasına düşüp düşmeyeceğinizi) belirlemeyi de amaçladık. Kuşkusuz Allah her şeyi işiten ve her şeyi bilendir. 18. Ayrıca bu sayede şirk koşan inkârcıların, ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, Allah'ın onların planlarını bozacak güçte olduğunu göstermiş de olduk.

**Bu ayet, Bedir savaşını kazananların "Şöyle kestim, böyle vurdum, bu kadar esir aldık" şeklinde böbürlenmeleri üzerine indirilmiştir. Burada Allah'ın insana imkânları (maddi, manevi, sağlık, yetenek, akıl, bilgi vs) sağlaması veya esirgemesi, ya hak ettiği, ya sınav amacıyla veya başkası için görevlendirilmesi nedeniyle vermekte olduğu vurgulanmış olmaktadır.*

19. Ey iman edenlerl İman etmeniz nedeniyle Allah'a güvenip beklediğiniz zafere işte ulaştınız. Saldırmaktan ve şımarıp muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan amellere yönelten yanlış yola sapmaktan kaçınırsanız, sizin için daha hayırlıdır. Yok, eğer siz tekrar doğru yoldan çıkıp şirk koşmaya dönerseniz, Biz de sizi desteklemekten vazgeçeriz, ordunuzun sayıca çok olması da size hiçbir yarar sağlamaz. Çünkü Allah, gerçekten mümin olanlarla beraberdir.

20. Ey iman edenlerl Bu nedenle dikkat edin ve Allah'ın uygun bulup uygulamanızı istediği muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesajları hem tebliğ eden, hem de canlı uygulayıcısı olarak hayata geçiren elçisine uyun. Her şeyi işitip artık öğrendiğiniz halde, bunları red edip uymamazlık yapmayın. 21. Ayrıca tebliğ edilenleri işitmedikleri ve anlayıp öğrenmedikleri halde, "İşittik ve anladık" diyenler gibi ikiyüzlü de olmayın. 22. Şunu da iyi bilin ki Allah'a göre, yaratılmışların en makbul olmayanı, akıllarını kullanmayan ve işittikleri gerçekleri anlamadan işiten bir nevi sağırlar ve doğruyu bildikleri halde söylemeyen dilsizlerdir.

23. Allah, elçisinin bildirdiklerini dinleyen, fakat kabul etmeyenlerin puan durumlarını uygun bulsaydı, onlara anlamak ve iman etmek üzere işittirirdi. Ancak onlardan bir kısmı yine de bir süre sonra eski hallerine dönerler.

24. Ey iman edenlerl Allah'ın elçiniz tarafından tebliğ ettirip, size olumluluklar katıp doğruya yönlendirecek olan bildirdiklerini anlayıp öğrenin, bilinçlenin ve mutlaka uyun. Şunu da bilin ki Allah, insanın içini de (gizlediği niyetlerini), dışını da (gerçekleştirdiği amellerini) bilir. Ayrıca şunu da unutmayın ki, hesap vermek üzere mahşerde Allah'ın huzurunda mutlaka toplanacaksınız.

25. Eğer zalimlere karşı çıkmaz, göz yumar ve toplumun kaosa sürüklenmesine ve bozulmasına aldırış etmezseniz, bu toplumdaki zalimlere olduğu gibi, karşı çıkmayanlara da felaket gelir. Ve bilesiniz ki Allah'ın cezası oldukça şiddetlidir.

**Bu konuyu pekiştirmek üzere Hz. Muhammed şunu söylemiştir: "Bir milleti, zalime sen zalimsin demekten korkar bir halde gördüğün vakit onların düzelmesi artık geçmiştir".*

26. Ey Peygamberl Hatırla ki (Mekke'de iken) sayıca azdınız, yeryüzünde

ezilip hor görülüyordunuz ve insanların size saldırmalarından korkuyordunuz. Daha sonra Allah sizi destekledi ve barınacak bir yer (Medine'de) sağladı, güçlendirdi ve güzel şeylerden rızklar verdi. Umulur ki, Allah'a teşekkür edersiniz /şükredersiniz.

**Şükretmenin yaratılanlara katkı ve salih ameller gerçekleştirmekle yapılması gerektiği Sebe-13, Zümer-7 ve Tekasür-8 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

27. Ey iman edenler! Allah'ın bildirdiklerine ve onları bildiren elçisine ihanet etmeyin ve sadık kalın. Yoksa bile bile size verdiğimiz imkânlara ihanet etmiş olur ve onları kaybedersiniz. 28. Ve bu ihaneti, imkânlarınız (mal-mülk, makam, bilgi, yetenek vs.), servetiniz ve çocuklarınız uğruna ve onları bahane ederek yapıyorsanız, bilesiniz ki bunlar size birer sınav gereği verilmektedir /birer fitne aracıdırlar ve ödül değildirler. Çünkü asıl büyük ödül, Allah'ın yanındadır.

29. Ey iman edenler! Allah'a karşı takva sahibi olursanız, size doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden ayırma yeteneği verir ve olumsuzluklarınızı örterek sizi bağışlar. Çünkü Allah, cömertliği /Fadlı en fazla olandır.

30. Ey Peygamber! Yine hatırla ki, bir zamanlar şirk koşan ve bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanlar, Seni engellemek üzere hapsetmek veya öldürmek, ya da yaşadığın şehirden çıkarmak için planlar yapıp duruyorlardı. Onların bütün planlarını ise Allah biliyor ve karşı planlarla boşa çıkarıyordu. Çünkü Allah, planların en hayırlısını yapandır. 31. Yine böyleleri Senin ayetlerimizi tebliğ edişlerini dinledikleri zaman, alaya alıyor ve "Evet, Seni dinledik, ne var bunda, istesek biz de söylediklerinin benzerini söyleyebiliriz. Çünkü Senin bu söylediklerin, geçmişte söylenen masallardan başka bir şey değil" diyerek red ediyorlardı. 32. Ayrıca da, "Ey Allah'ımız, bu anlatılanlar /Kur'an ayetleri, gerçekten Senden gelmişlerse, inanabilelim diye hadi üstümüze gökten taşlar yağdır veya başımıza sıkıntı verici bir azap indir" diye alaylarına devam ediyorlardı.

**Hz. Muhammed zamanındaki hiç bir dini inancı olmayan toplumun Allah inancı vardı, fakat doğrudan Allah'a değil de, önce Kabe'deki putlara ibad ediyor ve onlar aracılığı ile Allah'a dua ediyorlardı. Bu nedenle de "Ey Allah'ımız" ifadesini kullanıyorlardı.*

33. Ey Peygamber! Sen o toplulukla beraber bulunduğun sürece, Allah onlara azap edecek değildi. Yine içlerinde bağışlanma dileyen ve dileme umudu olanlar varken de, Allah onları cezalandıracak değildi.

34. Kaldı ki, gerçek koruyucuları olmadıkları halde, tavaf etmek isteyenleri Mescid-i Haram'a sokmama suçunu işlemeleri nedeniyle, Allah onlara neden hak ettikleri şekilde azap etmesin ki? Hâlbuki oranın gerçek koruyucuları /evliyası /velileri, Allah'a karşı takva içinde olanlardır ancak. Fakat ne yazık ki, çokları bunun önemli bir kriter olması gerektiğini bilmez ve önemsemezler.

35. Zaten bunların Kâbe yanındaki salâtları /toplanmaları, elçinin bildirdiklerini engellemek ve protesto etmek amacına yönelik ıslık çalmak ve el çırpmak şeklinde olmaktadır. İşte bu nedenle onlara "Allah'ın buyruklarını inkâr edip şirk de koşarak küfre sapmanızdan ötürü azabı tadın bakalım" denecektir. 36. Ayrıca bunlar, insanların Allah'ın bildirdiği buyruklarını anlayıp uygulamalarını engellemek için, servetlerinin bir kısmını bu yolda harcıyorlar ve harcamaya da devam edecekler. Fakat bu çabaları bir sonuç vermeyecek ve hem çok üzüntü çekecekler, hem de sonunda yenileceklerdir. Ve şüphesiz kıyamet günü de Cehenneme tıkılacaklardır.

**Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini insanların okuyup anlamalarını engelleyen veya anlamalarını sağlamak üzere uğraşmayarak bir nevi engellemiş konumda olanın Cehenneme gideceği açıklanmıştır. Kur'an'ın, ana dil olmadığı halde, anlaşılmayan Arapça dilde okunmasına fetva vermek ve Arapçası daha sevaptır diyerek, Furkan-73 ncü ayette belirtildiği gibi, insanları kör ve sağır konumuna sokmak da, Kur'an'ın anlaşılmasını engellemek değil midir?*

37. O gün, yapılacak hesaplama ile Allah, iyi İnsleri /Ruhları habis /kötü olandan ayırt edecek ve habis /kötü olanları bir araya toplayıp topluca Cehenneme yollayacaktır. İşte gerçek kaybedenler de onlar olacaklardır.

38. Ey Peygamber! Şunu bil ki, Seni red eden küfre sapmışlar, eğer olur da Allah'a şirk koşmaktan ve elçisi olan Seni engellemekten vazgeçerlerse, geçmişte yaptıkları tüm olumsuzluklar bir defalığına bağışlanacaktır. Ancak aynı yanlışlarına devam ederlerse, daha önce uygulanan Allah'ın sünneti /değişmez ezeli ve ebedi kuralların yasası, önceki gibi tekrar uygulanır.

**Sünnetullah'ın değişmezliği ilkesi Fatır-43 ncü ayette de vurgulanmıştır.*

39. Dininizden dolayı size uyguladıkları fitne /saldırganlık /baskı ve zulümden kurtuluncaya ve Allah'ın din olarak bildirdiği muhkem /değişmez amaç

hüküm emirlerini özgürce uygulayabilinceye kadar, onlarla mücadele edin ve savaşın. Olur da doğru yola yönelirlerse bilin ki, Allah her yaptıklarını çok iyi görür ve karşılığını verir. 40. Buna karşılık aldırış etmez ve her şeye rağmen saldırılarına devam ederlerse, merak etmeyin ve bilin ki sizin koruyucunuz /Mevla'nız Allah'tır ve en iyi Mevla /koruyucu /efendi ve en iyi yardımcı /Nasır ancak O'dur.

41. Eğer Allah'a ve kulumuza /Muhammed'e indirdiğimiz ayetlere inanıyorsanız, iki ordunun (Bedir savaşında) karşılaştıkları gün, doğrularla yanlışların apaçık belli olduğu o Furkan gününde, elinize geçen ganimetlerin beşte biri Allah'a iman eden ve dinin yayılması için savaşanlara, Allah'ın elçisine ve öksüz kalmış şehit aileleri ile muhtaçlara ve yolda kalmışlara ayrılacaktır. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeye Kadir'dir.

42. Hani siz o Furkan günü, Bedir Vadisi'nin Medine tarafına, sizinle savaşmak için gelenler de vadinin uzak kenarına /Mekke tarafına mevzilenmişlerdi (Ebu Süfyan'ın idaresindeki Mekke ordusu). Ticaret kervanı da, sizden çok uzakta aşağılarda idi. Medine'den çıkışınızın asıl sebebinin bu kervana saldırmak amaçlı olduğunu siz biliyordunuz. Eğer siz yola çıkarken, kervanı ele geçirmeyi değil de, savaşa gidiliyor diye bilseydiniz, savaşıp savaşmama konusunda anlaşmazlığa düşecek ve belki de bir kısmınız korkup katılmayacaktı. Oysa Allah, yapılması önceden planlanmış bir işi gerçekleştirmekte ve elçinize ilhamlar göndermekteydi. Allah'ın muradı /planı, karşılıklı savaşta ölenin, Allah'ın gücü ve yardımına ait gerçekleri bilerek ve görerek ölmesi, geride kalanların da bütün gerçekleri bilerek ve görerek yaşaması ve kolayca doğruya veya yanlışa sapanların kesin olarak belirlenmesiydi. Çünkü Allah, her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir.

43. Ey Peygamberl Hatırla ki Allah, küfre sapmış inkârcıların sayısını çekinceler içinde tartışıp duracaktınız. Fakat Allah, gösterdiği rüyalar ile sizi bu duygulardan kurtardı ve cesaret aşıladı. Allah, kalplerin özündeki gizli niyet ve düşünceleri bilendir.

**Demek ki rüyaların bir kısmı, ilham verici haberci ve yönlendirici rüyalardır.*

44. Savaşmak üzere karşılaştığınızda da Allah sizin onları az görmenizi, onların da sizi az görmelerini sağlıyordu ki, birbirinizden korkup savaştan kaçmayasınız ve Allah'ın önceden planlamış olduğu gerçekleşsin. Şunu bilin ki, bütün işler dönüp dolaşır ve sonunda Allah'ın belirlemiş /planlamış olduğu yola döner.

**Demek ki, zaman zaman ve uygun görüleceği üzere, belirlenmiş projeye uygunluğu sağlamak üzere ilahî sistemin Dünyaya ve insanlara müdahalesi olmaktadır. Tabi bu müdahaleler, sebep-sonuç ilişkisi temelinde uygun görülüp yeniden organize edilen projeye göre yapılmaktadır.*

45. Ey iman edenlerl Size saldıran bir ordu ile karşılaştığınızda, sabredip sebat edin ve Allah'ın tek destekçi ve Mevla /koruyucu olduğunu unutmadan O'nu anın /dua edin ki, başarıya ulaşasınız. 46. Her zaman Allah'ın bildirdiklerine ve onları tebliğ eden elçisine itaat edin, farklı görüşlerinize dayanarak da düşman gruplar şeklinde ayrışmayın. Yoksa gücünüzü ve cesaretinizi zayıflatırsınız. Güçlüklere karşı sabırlı olun ve direnin. Çünkü Allah, güçlüklere sabredenlerle /katlananlarla beraberdir.

47. Allah'ın bildirdiklerine uyanlara engel olmak ve savaşmak amacıyla, güçleri ve sayılarına güvenip insanlara hava atarak, gösteriş yaparak size saldırmak üzere yola çıkanlar gibi davranmayın. Biliyorsunuz Bedir savaşında Allah, onların bütün yaptıklarının farkındaydı. 48. İşte bu sırada şeytan da kendisini dost edinmiş /şeytanlaşmış birisi aracılığı ile onların bu kibirli düşüncelerini destekleyici olmak üzere; "Siz çok güçlüsünüz ve kimse sizi yenemez, ayrıca ben de sizin yanınızdayım" şeklinde onları ikna edici fısıltılarına da başlamıştı. Ancak iki ordu karşı karşıya gelince de, onları yanıltıcı telkinlerini kesti ve arkasını dönüp; "Ben sizinle birlikte değilim, çünkü sizin görmediğiniz gelişmeleri ben görüyorum ve Allah'tan çekinirim ve herkes bilsin ki Allah'ın cezası çok şiddetlidir" diyerek yanlarından uzaklaşmıştı.

**Çünkü şeytan, olumsuz düşünce ve niyetleri, sözde destekleme fısıltıları ile insanların yanlış yapmaları için kandırmaya uğraşan ve Allah'a da inancı olandır.*

49. Halâ aldanış içinde olan münafıklar /ikiyüzlüler ve kötü kalpliler de, Muhammed'in ordusundakilere bakıp, "Bunların kendi güçsüzlükleri ve bizim güçlülüğümüzü fark edecek gözlerini galiba dini inançları köreltmiş' diyorlar ve kibirliliklerine devam ediyorlardı. Halbuki herkes daima Allah'a güvenmelidir. Çünkü Allah, her şeyden üstündür ve her şeye hakim olandır.

50. Melekler, savaş sırasında ölen ve küfre sapmış inkârcıların yüzlerine gerçekleri dayayıp gösterince ve "Tadın yakıcı azabı" diyerek arkalarından onları Cehennem ateşine doğru ittikleri andaki hallerini bir görseydin. 51. Tadacakları bu azap, kendi işlemiş oldukları olumsuz amellerinin karşılığıdır. Yoksa Allah kulları

için zulmedici değildir.

52. Böyle bir sonu, onlar gibi küfre sapmış müşrikler olan Firavun, yandaşları ve onlardan öncekiler de hak etmişlerdi. Çünkü onlar da, Allah'ın ayetlerini /bildirdiği, yol gösterici mesajlarını inkâr edip yoldan çıkmışlardı ve sonunda bu günahlarından ötürü de, Allah onları hesaba çekip cezalandırmıştı. Çünkü Allah, her şeyden güçlü /Kaviy ve hesabı en hızlı ve hakça yapandır.

53. Ey insanlarl Şunu iyi bilin ki, Allah bir topluma lütfettiği nimetleri, o toplum yanlış yola sapmadıkça değiştirmez ve onları cezalandırıp helâk etmez. Çünkü Allah, her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir.

**Helâk edilen bütün toplumlar, kendi olumsuzlukları nedeniyle helâk edilmişlerdir ve böylesi olumsuz aşırılıklara sapmadıkça hiç bir toplum veya kişi de helâk edilmez. Ecelin erkene alınması veya ertelenmesi de işte bu nedenle olmaktadır.*

54. Örneğin Firavun, yandaşları ve onlardan önceki toplumlar, Allah'ın bildirdiği ayetleri /mesajları red etmişler ve şirk koşan /müşrik de olduklarından cezalandırılıp helâk edilmişlerdi. Daha önce açıkladığımız gibi Firavun ve yandaşları zalimlerden olmuşlardı ve onları suda boğmuştuk.

55. Allah'ın yanında, yaratıkların en makbul olmayanı, Allah'a şirk koşan ve bildirdiklerini inkâr edip küfre sapanlardır. Çünkü onlar imanları kalplerine henüz inmemiş ve imanları gerçek olmayanlardır.

56. Yine Allah'ın makbul saymadıkları, savaşta düşmana yardım etmeyeceklerine dair antlaşma yaptıkları halde, her defasında antlaşmalarını bozarak düşmanlara yardım eden ikiyüzlülerdir. Onların da gerçek bir takvaları yoktur.

57. Eğer savaşta böylelerini yakalarsan, başkalarına ders olsun ve onlar gibi iki yüzlü davranmanın sonucunu görsünler diye onları darmadağın et.

58. Antlaşma yaptığın bir topluluğun ihanet edeceğini, inandırıcı delillere dayanarak düşünür ve endişeye kapılırsan hemen onlarla olan antlaşmayı iptal et. Çünkü Allah ikiyüzlü hainleri sevmez.

59. Şirke batmış inkârcılar /küfre sapmış olanlar, bu şekilde iki yüzlü davranarak kazançlı olduklarını ve bizim onlara karşılık olan cezalarını vermekten aciz olduğumuzu sanmasınlar.

60. Ey iman edenlerl Şuna iyi dikkat edin ki, düşmanlarınıza karşı savaş araçları ve bağlayıp beslediğiniz hayvanlardan çokça bulundurun ki, böylece Allah ın düşmanlarını, kendi düşmanlarınızı ve sizin bilmediğiniz fakat Allah'ın bildiği daha başka düşmanlarınızı korkutup, size saldırmaktan caydırasınız. Şüpheniz de olmasın ki, sadece Allah rızası için infak olarak ne harcarsanız, size tam olarak ödenir ve hiçbir haksızlığa uğratılmazsınız.

61. Eğ er düşmanlarınız barışa yanaşırlarsa, Sen de barışa yanaş ve tedbiri ihmal etmeksizin Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah, yaptığınız her şeyi işiten ve niyetiniz dahil her şeyi bilendir. 62. Hatta Seni barış yapıyoruz diye aldatmak isteseler bile yine de kabul et. Çünkü böyle bir ikiyüzlülükte Allah Sana yardım edecektir. O Allah ki daha önce Bedir'de, yardımlarıyla ve gerçek müminlerle Seni desteklemişti. 63. Ve Allah, onların kalplerini birbirine kaynaştırıp, güçlenmelerini de sağlamıştı. Halbuki Sen, yeryüzünde bulunan servetlerin ve malların hepsini harcasaydın bile, onların kalplerini bu şekilde kaynaştıramazdın. Ama onların kalplerini, Allah kolayca kaynaştırmıştı. Çünkü Allah, çok güçlüdür ve her şeye hâkimdir.

64. Ey Peygamberl Allah'ın yardımlarının Sana ve Seni izleyen müminlere yeteceğine emin ol. 65. Ve müminleri savaş edecek şekilde hazırla. Sizden yeterli bir askeri eğitim almış ve sabırlı olup güçlüklere göğüs gerecek yetenekli yirmi kişi olsa, şirk koşup küfre sapmış ve eğitimsiz inkârcılardan iki yüz kişiyi, yüz kişi olsa, bin kişiyi yenebilir. Çünkü onlar, imansız ve Allah'ın yardımının olmayacağı kuru kalabalık bir topluluktur.

**İmanlı ve mümin oluşun, sayı ve silah gücü üstünlüğünden daha üstün ve İlahî yardıma lâyık görüldüğü, Kurtuluş Savaşında da görülmüştür.*

66. Ancak Allah, sizin henüz yeterli sayı ve güçte olmadığınızı bildiğinden, şimdilik yükünüzü hafifletmek üzere yenebileceğiniz sayıyı azalttı. Örneğin sizden sabreden ve güçlüklerin üstesinden gelebilecek eğitimli yüz kişi olsa, inançsız ve eğitimsiz iki yüz kişiyi, bin kişi olsa, Allah'ın izniyle iki bin kişiyi yenebilecektir. Çünkü Allah sabreden, sebat eden ve güçlüklere karşı göğüs gerenlerle beraberdir.

67. Yeryüzünde çok güçlü olsa bile, hiçbir peygambere, kendisini engellemek üzere saldırmayan ve savaşmayanları esir alması ve fidyelerini istemesi uygun

düşmez. Dolayısıyla da Dünya nimetleri olan ganimetlere haksızca yönelmemelisiniz. Çünkü Allah, sizin Ahreti kazanmak üzere çabalamanızı ister. Gerçek de şu ki Allah, her şeyden üstün /Aziz ve her şeye hâkim olandır.

**Burada, Hz. Muhammed'e ve dolayısıyla da O'na inananlara, saldırı savaşı yapmaları yasaklanmış olmaktadır.*

68. Allah'ın daha önce yazılmış /kararlaştırılmış ve size gönderilmiş bir kararı olmasaydı, esirleri serbest bırakma karşılığı aldığınız fidyeden ötürü, size büyük bir azap verilmesi gerekirdi. 69. Öyle bir azap verilemeyeceği için şimdiye kadar ele geçirdiğiniz fidye ve ganimetler size helâl kılındı ve hak ettiğinizi gerekirse yiyebilirsiniz. Ancak Allah'a karşı takva içinde olun. Çünkü Allah, bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Burada, savaş yapmadan, doğrudan doğruya bir kervana saldırıp esir alınması* ve esirlere karşılık alınan fidyenin yanlışlığı belirtilip, tekrarlanmaması için gerekli ikaz yapılıyor.

70. Ey Peygamberl Elinizde bulunan esirlere de ki: "Allah, eğer gönlünüzde /kalbinizde doğruya ve hayırlıya bir yönelme fark ederse, size daha hayırlısını verecektir ve yanlışlarınızı bağışlayacaktır. Çünkü Allah bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim olandır" diyerek onları uyar. 71. Yok, eğer halâ ikiyüzlü davranıp Sana ihanet etmeye devam ederlerse, daha önce Allah'a da ihanet ettiklerinden, perişanlıkları daha da fazlalaştırılacaktır. Şüphesiz Allah, her şeyi bilen ve her şeye hâkim olandır.

72. İman edip bu yüzden yurtlarından göç etmek zorunda kalanlar, mallarıyla ve canlarıyla Allah rızası için mücadele edenler, cihat edenler ve muhacirleri barındırıp onlara yardım edenler birbirlerinin evliyası /velileri /dostlarıdırlar. İman etmiş olduğu halde, kendi yurtlarından daha rahat edecekleri başka bir yurda, sizin gibi göç etmeyenlerden sorumlu değilsiniz. Ancak onlar, bulunduğunuz yere göç ederlerse veya bulundukları yurtta kalarak dini inançlarından ötürü gördükleri zulme karşı sizden yardım isterlerse, bulundukları toplumla aranızda yapılacak anlaşmada, onların içişlerine karışmamak, karşı gelmemek ve onlara saldırmamak koşuluyla, kendilerine yardım etmekle yükümlüsünüz. Şunu bilin ki, Allah yaptıklarınızı görendir.

73. Şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanlar, ancak birbirlerinin velileri /dostlarıdırlar ve birbirlerine yardımcıdırlar. Dolayısıyla iman etmiş her toplum da onlar gibi ve onlara karşı, kendi bireylerini kollamaz, yardımlaşmaz, güçlü olmak üzere gerekli ittifakları yapmazlarsa yeryüzünde kaos /fitne ve büyük bir fesat oluşur.

74. İman edip bu yüzden yurtlarından göç etmek zorunda kalan ve sadece Allah rızası için mücadele /cihat edenler ve onları barındırıp yardım edenler, işte bunlar gerçek müminlerdir ve onlar için bağışlanma ve bol rızk söz konusudur.

75. İşte bundan böyle yine iman edip bu nedenle de yurtlarından göç edecek ve sizinle birlikte veya sizin gibi sadece Allah rızası için çaba gösterecek /mücadele edecek olanlar sizdendir. Ve bunlar Allah'ın elirlemiş olduğu kitabına göre de artık akraba gibidirler. Şüphesiz ki Allah, her şeyi en iyi bilendir.

89. ÂL-İ İMRAN (3)

(Meryem'in babasının olduğu İmran ailesi)

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Elif, Lam, Mîm,

2. O Allah ki, O'ndan başka ilah olmayan, daima diri /Hayy olan ve tüm yarattıklarını her an gözetleyip denetim altında tutandır /Kayyum'dur.

**Bu duruma göre biz insanlar, aynen kayıt cihazı varmış gibi ve sürekli olarak, hem direkt ilahi kayıt merkezi, hem de kaydedici ve kollayıcı-koruyucu Melekler tarafından her ciddi düşünce ve hareketimizin kaydedilmekte olduğu varlıklarız demektir. Yani Allah ve ilahi görevlileri, müdahaleci değil, izleyici ve kaydedici, yerine göre de puan durumu nedeniyle hak edene veya bir sınav olsun diye yardım edici ve senaryo oluşturucu konumdadırlar.*

3. Ey Peygamberl Sana bu Kitabı /Kur'an'ı, daha önce gönderilmiş olan asıl kitaplardaki muhkem /değişmez amaç hükümleri tasdik edici ve bir gerçek olarak indiren O'dur. Tevrat'ı ve İncil'i de O indirmişti. 4. Daha öncekileri olduğu gibi şimdiki Kur'an'ı da yine bir Furkan /doğru ile yanlışı ayırt etmede yol gösterici olarak indirdi. Bu bildirilenlere rağmen Allah'ın ayetlerini /bildirdiklerini halâ red edip küfre sapmış olanlara şiddetli bir azap olacaktır. Allah üstündür /Aziz'dir ve ayetlerini inkâr edip çarpıtanlardan veya gizleyenlerden kesin hesap sorup

karşılığını verendir. 5. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz /saklanamaz. 6. Rahimlerde, uygun görüleceği şekilde size biçim veren O'dur ve O'ndan başka ilah yoktur, en üstün ve her şeye hâkim olan O'dur.

**3-6 ncı ayetlerde, bütün vahiy kitaplarının tek din olan İslam'a (Bk. Maide-3) yönlendirici birer yol gösterici oldukları vurgulanmaktadır.*

7. Ey Peygamberl Allah'ın indirmiş olduğu bu kitabın bazı ayetleri muhkem /değişmez amaç özellikli, herkes tarafından açık seçik kolaylıkla anlaşılan ve kitabın anaları /temeli /ana iskeleti ve hedef hükümlerdir. Geri kalanların bir kısmı ise müteşabih /çok anlamlı /değişken mesajlar olup, bunların bazısı ilahi yapı ile ilgili semboller veya bilimsel bilgiler halinde, bazısı da kesin hükme yönelik, araç /yöntem /vesile mesajlardır. Kalpleri ve düşünceleri kötü niyetli olanlar, insanların arasına fitne sokmak ve kafaları karıştırmak için, çok anlamlı olan müteşabih /araç mesajlara bile bile daha fazla önem verirler. Hâlbuki onların sembolik ve bilimsel özellikte olanlarının gerçek anlamlarını ise bir Allah, bir de "Ey Rabbimizl Bildirdiğin ayetlerin hepsine inandık, hepsi Rabbimizdendir." diyen, bilim adamları bilir. Ayetlerin bu ayırımını da yine aklını kullanan, bilim ve düşünce sahiplerinden /ülül elbab'dan başkası anlayıp, düşünüp yapamaz.

**Kitabın Temel Kavramlar Bölümünde muhkem /değişmez amaç ve müteşabih /değişken araç mesajlar ile bunları nasıl belirlediğime ilişkin açıklama bulunmaktadır.*

**İlahî semboller ve bilimsel bilgi özelliktekiler dışında olup muhkem /değişmez amaç hükümleri gerçekleştirici tavsiye /öneri /yöntem /araç özelliğindeki Müteşabih mesajların zaman ve zemine göre değişken özellikleri sayesinde Kur'an dinamik /değişken, her zemin ve zamana uyumlu ve her zamana, her topluma hitap mucizeliğinde olan bir kitaptır. Yine bu mesajlar sayesinde, atalarımızın ifadesi ile "Ezmanın tağayyuru ile ahkâmın tağayyuru, inkâr olunamaz /Zamanın değişmesiyle, hükümlerin değişmesi görmezden gelinemez " kuralı gerçekleşmiş olmaktadır. Zaten müteşabih /değişken araç mesajların, semboller ve bilimsel olanların dışındakileri genellikle o zamanın toplumunun sosyal, hukuk ve ekonomik yapısına hitap eden ve muhkem /değişmez amaç hükümlere ulaştırıcı yöntem mesajlardır. Bu özellikleri ile Kur'an, donuk ve tek bir kaba /topluma ait bir su değil, akışkan, berrak ve her kaba uygun şekil alan, bir sudur. Muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesajlarda temel amaç, öğrenci Ruh'a eğitiminde yol göstermesi olmaktadır. İlahi sistem ve tanımlamalara ilişkin ve Sembol olan müteşabih /değişken konuları tartışmamak gerektiği Al-i İmran-66 nci ayette vurgulanmıştır.*

** Mevlana bu açıklamamız çerçevesinde konuyu Mesnevide işlemiş ve Kur'an Şeriatını temel ayak, müteşabih /değişken araç mesajları ise toplum farklılıkları olarak değerlendirmiştir (Biz bir pergel gibiyiz, bir ayağımız şeriatta - Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç ayetlerinde - sağlamca durur, öteki ayağımız 72 milleti dolaşır -Müteşabih /değişken araç mesajlarla). Yine Mevlana şunu söylemiştir; (Filozof, davasında vasıtaları/arazları /araçları çoğaltır durur. Hâlbuki Hakk'ın kalbi temiz olan kulu, onun aksine, vasıtalara, delillere /araçlara bakmaz bile-Mesnevi-5:569).*

**Buradaki bilim adamları, iki kitap olan Evren-İnsan bilgisini araştıran ve /veya Kur'an'ı anlamlandırıp insanların öğrenmesine sunan demektir. Çünkü içten imana yeryüzü ve gökyüzü ilmi ile ulaşılacağına Yunus-6, Yusuf-105, En'am-35-75 ve Fussilet-53 ncü ayetlerde değinilmiştir. Bunlardan Evren ve İnsan bilgilerini araştırmak farklı mesleklerle mümkün iken, Kur'an ise bir meslek kitabı olmayıp, bütün insanlara ve herkesin kapasitesine göre anlamak üzere açık ve ayrıntılı olan bir kitaptır.*

8. İyi niyetli akıl, bilim ve düşünce sahipleri, iman etmiş oldukları Allah'a: "Ey Rabbimizl Bizi, doğruyu bulmaya /hidayete ulaştırdıktan sonra, kalplerimizin yanlışlara sapmasına izin verme /yardımlarını esirgeme. Üzerimizden rahmetini esirgeme. Çünkü gerçek bağışlayan /Vahhab olan sadece Sen'sin". 9. "Ey Rabbimizl Gerçekleşmesinde kesinlikle şüphe olmayan bir gün /kıyamet ve hesap günü dolayısıyla, insanları toplayacak olan da Sen'sin" diye dua ederler. Ey insanlarl Şu bir gerçek ki Allah, vaad ettiğinden asla dönmez.

**Dikkat edilirse burada Allah, doğruyu bulmaya niyetlendiğimizde ve ancak hak etmişsek yardım ediyor ve doğruyu bulabilmemiz için ilhamlar veriyor. Yoksa Allah, bizi doğruya götürmüyor. Dolayısıyla da karar bizim oluyor, bizim yerimize karar verilmiyor. Çünkü 2 nci ayette, ilahi düzenin sadece gözetleyici olduğu açıklanmıştır.*

10. İman etmiş olanlara karşılık, Allah'ın tekliğini inkâr edip küfre sapmış olanlar ise, dua etmeyip servetlerine ve çocuklarına güvenmekteler.

Hâlbuki onların ne servetleri ve ne de çocukları, yaptıklarına karşılık Allah'tan gelecek bir azaba karşı hiçbir fayda sağlayamaz ve onlar ateşin yakıtıdırlar / günahları ile ateşi besleyecek olan onlardır.

11. Benzer şekilde Firavun'un toplumu ve onlardan önce yaşayıp küfre sapmış inkârcı toplumlar da ayetlerimizi yalanlamışlardı, Allah da onları bu

suçlarına karşılık olarak hesaba çekip helâk etmişti. Ey insanlar şunu bilin ki, Allah'ın cezalandırması çok şiddetlidir.

**Demek oluyor ki sürekli yapılan değerlendirmeler ve ara hesaplarla insana, yaptığı olumsuzluklarının karşılığı Dünyada da verilmeğe başlanabiliyor ve helâk da edilebiliyor. Bu konuya ayrıca Maide-41, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-4-11 ncu ayetlerde de değinilmiştir.*

12. Ey Peygamberl Şirk koşan ve küfre sapmış inkârcılara, "Sonunda muhakkak mağlup olacak ve Cehennem'e sürülmek üzere hesap gününde toplanacaksınız." diyerek onları uyar. Orası ne kötü bir yerdir, bir bilselerl

**Peygamberlerin ve dolayısıyla, son peygamber olan Hz. Muhammed'den sonra gönderilen ilahi görevlilerin yaptıkları ve yapacakları da, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini hatırlatıcı ve toplumu sadece uyarmakla sınırlıdır. Bu uyarılar, küfre sapmış olanlar da dahil tüm insanlara yöneliktir.*

13. Örneğin ödül veya ceza alacak insanlara yönelik Bedir'de karşılaşan iki orduda ibret verici ve uyarıcı bir ders vardır. Ordulardan birisi, Allah'a ve mesajlarını tebliğ eden elçisine iman etmiş olanlardan, diğeri ise şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olmaları yanında servetlerine ve kalabalık oluşlarına güvenenlerdir. Allah, inkârcıların gözüne, iman edenlerin sayısını kendilerine iki kat gibi gösteriyordu. Allah hak edene işte böyle yardım eder. Bunda bilinçli düşünenler ve anlayışı olup fark edebilenler /ülül ebsar için bir ibret vardır.

**Allah'ın sünnetinde "Hakkın dağıtımında adalet" vardır ve hak edenlere yardım söz konusudur.*

14. Örneğin Allah, sizlerden özellikle erkeklerinize, kadınlara olan şehveti, çocukları, yığınlarla altın ve gümüşü, eğitilmiş atları, davarları ve ekinleri /malları ve daha birçok Dünya nimetini çekici kılmıştır. Erkekleriniz bunlara bakarak kendilerini güçlü görmektedirler. Hâlbuki bunlar, Dünya hayatının ancak aldatıcı ve geçici malzemeleridir. Dolayısıyla daha önce bunlara öncelik verip yanlış yola sapanları helâk ettiğimizi hatırlayın ve aynı hataya düşmeyin. Çünkü esas ödül ve güzellikler Allah'ın Cennet katında olanlardır.

**Şehvet düşkünlüğünün erkeklerde daha ön planda olduğuna dikkat çekilmektedir. Buna dayanarak, namusunu korumaya ilişkin uyarı Nur-30 ncu ayet ile önce erkeklere yapılmıştır.*

15. Ey Peygamberl İnsanlara de ki: "Size çekici gelen o Dünya nimetlerinden daha hayırlısını size haber vereyim mi? Takva sahibi olanlarınız için, Rablerinin yanında içlerindenn ırmaklar akan, içinde uzun süreler kalacakları Cennetler /bahçeler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızasını kazanmış olmaktan dolayı mutluluk vardır. Çünkü Allah, yarattıklarının tüm yaptıklarını hakkıyla görendir.

**Burada Cennet ödülünün, serveti ve çocuğu fazla olana değil de, sadece takva sahibine olacağı vurgulanmaktadır.*

16. O takva sahipleri ki, Dünya yaşamlarında: "Ey Rabbimizl Biz Sana ve bildirdiklerine iman ettik. Günahlarımızı bağışla ve bizi ateş azabından koru" diye dua etmekteydiler. 17. Ve onlar ayrıca güçlüklere sabır gösteriyorlardı, sözlerine sadık idiler, gönülden Allah'a teslim olmuşlardı, muhtaçlara yardım /infak ediyor ve özellikle seher vakti tüm içtenlikle tevbe edip bağışlanma / mağfiret diliyorlardı.

**Burada Allah ile sohbet etmek ve kulluğunu ifade etmek demek olan ibad etme ve dua etme vakti olarak, özellikle güneş ışınlarının olmadığı ve canlıların çoğunun henüz uykuda olmaları nedeniyle havada gürültü tabakasının da bulunmadığı seher vakti önerilmektedir. Dolayısıyla da dua etmek için konsantre olma yanında, içtenlik ve iyi niyet üzerinde de duruluyor demektir.*

18. Ey insanlarl Şunu da iyice bilin ki Allah eserleriyle, Melekler ve adalet ile doğruluktan ayrılmayan ilim sahipleri de elde ettikleri bilgilerle O'ndan başka ilah olmadığına şahitlik eder /ispatlar ve tasdik ederler. Çünkü her şeyden üstün ve her şeye hâkim olan O'ndan başka ilah yoktur.

**Burada Allah yarattıklarıyla, Melekler ve Bilim insanı ise gördükleri eserlerdeki muazzamlıklar sonucu O'nun Mutlak Yaratan olarak tek ilah oluşunun ispatının, ancak en iyi bu üçlü aracılığıyla olabileceği vurgulanmakta ve dikkat edilirse, sadece şekilsel ibad etmeler olan Nüsukları yerine getirenlere ve diğer insanlara değinilmemektedir. Aynı öneri Furkan-59, Nisa-166 ve Buruc-3 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır. Bu konuda Pasteur ve Einstein "Bilim, insanı Allah'a götürür" demişlerdir. Hz. Muhammed'in de alimler için şu sözü söylediği ileri sürülmektedir; Resulullah buyurdular ki: Ümmetimden bir grup, (hak üzerine) galip olmaktan hiç geri kalmaz. Allah'ın emri (Kıyamet) gelince de onlar galibtir." [Buhari: "Bu grup, alimlerdir" demiştir. Kütubu sitte-4523.*

19. Gerçek şu ki, Allah'ın kabul edip tüm peygamberler aracılığı ile gönderdiği

tek din, şirk koşmadan tek ilah olarak Allah'a teslim olmak temelli din olan İslam'dır. Daha önce kitap verilmiş olanlar (Yahudiler ve Hıristiyanlar) kendilerine gerçeklerle ilgili bilgi geldikten sonra bile, hırs ve çekememezlikleri nedeniyle, bildirilen din kuralları olan muhkem /değişmez amaç ve müteşabih /değişken araç hükümleri, farklı olan yorumlarına dayatarak farklı gruplara ayrıldılar ve farklı dini görüşler oluşturdular. Hâlbuki kim Allah'ın ayetlerindeki gerçekleri kabul etmez ve değiştirecek olursa hesabının hızla yapılıp cezalandırılacağını bilmeleri gerekirdi.

**Allah'ın uygun bulup kurallarını bütün peygamberler aracılığı ile insanlara tebliğ ettirdiği tek din, Allah'ı tek ilah olarak ve Allah'ın dışında veya yanında hiçbir şekilde bir kişi, eşya, nefs, makam veya serveti hedeflemeden ve aralarına sokmadan, yaptığı her şeyi sadece Allah'ın rızasını hedefleyerek, yani sadece O'na mutlak bir teslimiyet, bağlılık göstermek anlamına gelen İslam dinidir (Bk.95 nci ayet). Dolayısıyla her bir peygamber, tek din olan İslam'ın dejenerasyona uğratılmış halini düzeltmek amacıyla ve muhkem /değişmez amaç hükümler halindeki gerçekleri tekrar bildirmek için gönderilmişlerdir. İnsanlar ise, abartıya yönelerek her bir peygamberi sanki yeni bir din bildiriyormuş gibi algılamışlar ve İslam dinini her peygambere atıf yaparak ayrı dinler ismi altında parçalamışlardır. Ayette ayrıca tüm insanların Allah'ın tek dini olan İslam dininde birleşmeleri ve gruplaşmalara son vermeleri istenmektedir. Aynı uyarı Al-i İmran-105, A'raf-168, En'am-65 ve Maide-3 ncü ayetlerde de yapılmaktadır. Çünkü insan neslinden istenen, ilk yaratıldığı dönemde olduğu gibi tekrar tek Allah, tek İslam dini ve tek insan nesli düşüncesi ve inancına dönmesidir. Bu istek Yunus-19 ve Tin-7 nci ayetlerde de açıklanmış ve biz insanlardan bu tekli inanışa dönmemiz için gönderildiğimiz Dünya okulu eğitimimizi başarıp "Melek olarak görev alabilir" diplomasını almamız beklenmektedir.*

20. O halde Ey Peygamberl Sana itiraz edenlere, "Ben ve Bana uyanlar, sadece Allah'a teslim /Müslüman oluyoruz ve şirk koşmadan sadece O'nu ilah kabul ediyoruz" de. Onlardan kitap verilenlere ve ona tabi olanlarla, hiçbir kitaba tabi olmayanlar olan ümmilere de şunu sor: "Tek ilah olarak ve şirk koşmadan Allah'a Teslim /Müslüman olacak mısınız?". Bilsinler ki teslim /Müslüman olurlarsa, kesinlikle doğruyu bulurlar. Yok, kabul etmezlerse, onlarla kırıcı bir tartışmaya girme. Çünkü Senin görevin sadece tebliğ etmek /bildirmektir. Hiç merak etme Allah, kullarının içlerinde gizledikleri veya açıkladıkları düşüncelerini çok iyi bilmektedir.

**Allah'ın, yarattıklarının gizledikleri düşüncelerini de bilmesi, ilahi haberleşme dilinin düşünce enerjisi olduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla da Kur'an'ın dilinin de düşünülen dil olan ana dilde olması şarttır. Aynı vurgu, Maide-116 ncı ayette de yapılmıştır. Burada olduğu gibi ayrıca Bakara-78, A'raf-157-158, Yusuf-3 ve Cumu'a-2 nci ayetlerde de herhangi bir vahiy kitabına tabi olmayanlar ümmi diye tanımlanmaktadır.*

21. Sonuç olarak insanlara, Allah'ın bildirdiklerini inkâr edip, saptırıp veya gizleyerek ve şirke de saparak küfre girmiş olanlarla, haksız yere peygamberleri veya halkın arasında adaleti, hakkı ve doğruyu uygulayan veya savunanları öldürenler için oldukça elem verici bir azap olacağını bildir. 22. Böylelerinin tüm amelleri olumlu da olsa Dünya ve Ahrette boşa çıkacak ve Ahrette yardım edecek hiç kimseleri de olmayacaktır.

**Dikkat edilirse burada, ayetleri red edip Allah'a şirk koşarak küfre sapanlar ile, peygamberi veya adaleti, hakkı, İslam'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerindeki veya herhangi bir konudaki doğruyu uygulayanları öldürenler aynı suç kategorisine sokulmuştur. Böylelerinin olumlu da olsa amellerinin Ahrete yansımadan ancak Dünya yaşamına yansıyacağı belirtilmiştir. Bunların affının, ancak tevbe şartına ve doğru yolda oluşlarına bağlı olduğu Nisa-116 ve Hud-3 ncü ayetlerde de belirtilmiştir.*

23. Ey peygamberl Daha önce kendilerine kitap verilip bilgilendirilmiş olanları görüyor musun? İçlerinden bazıları aralarındaki anlaşmazlıkların çözümü amacıyla, Allah'ın kitabına /Kur'an'a göre karar vermeleri için çağrılmalarına rağmen red edip uymuyor ve bildiklerini okuyorlar.

24. Ve onlar, "Nasıl olsa, ateş /Cehennem sadece sayılı birkaç gün (Eyyamün Ma'dudat) bizi etkileyecek" diye düşünüyorlar. Hâlbuki uydurulmuş ve birer gerçek dışı iftira olan bu düşüncelere inanmaları, onları dinî gerçeklerden uzaklaştırmıştır.

**Burada biz insanlara şu ikaz yapılmaktadır; "Ey Kur'an'a ve Hz. Muhammed'e inanmış olanlar! Siz de Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç emirlerden ayrılmayın ve Ahret konusunda gerçek dışı konuşmalara kanmayın". Meryem-71 nci ayette, Cehennem'in bir nevi islah veya cezaevi olduğu belirtilmiştir. Ancak kalış süresini sadece Allah bilir. Çünkü hesap günü, İns'lerin /Dünya öğrencisi olan ruhların nefsleri hesaba çekilecek ve olumsuz puanları ve karşılık olan ödül veya cezaları belirlenecektir.*

25. Peki, Cehennem için böyle konuşanların geleceğinden asla kuşku duyulmayan toplanma gününde durumları ne olacak? Çünkü o gün her nefs hesaba

çekilecek ve olumlu veya olumsuz amellerinin karşılığı, haksızlık yapılmadan mutlaka belirlenecek ve hiçbir kimse haksızlığa /zulme de uğratılmayacaktır.

**Görüldüğü gibi öğrenci Ruh'ların Dünya Eğtim okulundaki derslerimiz ve sınavlarda başanlı olmamız istenenler nefslerimiz olmaktadır.*

26. Ey Peygamberl Sen ise böylelerinin hatalarından ders al ve Allah'a şöyle yakar: "Ey mülkün ve yönetimin sahibi olan Allah'ıml Sen mülk ve yönetimi uygun bulduğuna verirsin ve alırsın. Yine uygun gördüğünü yüceltir ya da alçaltırsın. Tüm yetkiler Senin elinde ve Senin her şeye gücün yeter". 27. "Geceyi gündüze çevirir, gündüzü de geceye çevirirsin. Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarırsın. Uygun bulduğuna da hesapsız rızk verirsin".

28. Ey insanlarl Müminleri bırakıp Allah'a iman etmeyen veya O'na şirk koşup küfre sapmış inkârcılarla samimi /sırdaş /sıkı fıkı dostlar /veliler edinmeyin ve onları sır gerektiren mevkilere de getirmeyin. Çünkü onlardan yana zor durumda kalacağınız haller dışında böylesi bir dostluğa bile bile girerseniz, sizi Allah'ın bildirdiklerinden uzaklaştırabilir ve yanlışa sevk edebilirler. Allah sizi, kendisi hakkında yapacağınız bir yanlışa karşı uyarmaktadır. Çünkü sonunda hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna döneceksiniz.

**Ayetten anlaşılıyor ki Allah, muhkem /değişmez amaç hükümler şeklinde yaptığı uyarıları, kendisine karşı hata yaptırabilecek, hatalı yola yönlendirebilecek durumlara karşı uyarmak üzere yapmaktadır.*

29. Ey Peygamberl İnsanlara Sen de, "Şirk koşup belirtilenleri inkâr ederek küfre sapmış olan durumunuzla ilgili içinizdeki gerçek düşüncelerinizi ister gizleyin, ister açıklayın, Allah bilir" diyerek onları uyar ve Allah'ın tavsiyelerine uymalarını söyle. Çünkü O, göklerde ve yerde olan her şeyi bilen ve her şeye gücü yetendir.

**Ayette, Allah'ın bizlerle düşünce enerjimizle haberleştiği belirtilmektedir.*

30. Ey insanlarl Her nefsin, yaptığı olumlu amellerinin karşılığını görünce hemen sevineceği, olumsuz amelleri olanın da göreceği karşılığın kendisinden uzak olmasını arzu edeceği hesap gününü daima üşünün. İşte Allah, o güne nefslerinizi hazırlamanızı istiyor ve amellerinize dikkat etmeniz için sizi uyarıyor. Çünkü Allah kullarına karşı çok şefkatlidir /Rauf'tur.

31. Ey Peygamberl İnsanlara de ki: "Allah'ı seviyorsanız Bana inanıp bildirdiklerime uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah bağışlayan /Gafur ve merhameti bol /Rahim olandır". 32. Yine onlara, "Allah'ın tek ilah olduğunu ve belirttikleri ile elçisine itaat edilmesi gerektiğini" söyleyerek tekrar tekrar hatırlat. Olur da O'nu ve bildirdiklerini red edip küfre saparlarsa, bilsinler ki Allah, kâfirleri sevmez. 33. Şu gerçek de bilinsin ki, Senin dışında Allah Adem'i, Nuh'u, İbrahim'in ailesini ve İmran ailesini de seçerek tüm alemlere birer önder, yetkili ve örnek elçiler kıldı. 34. Birbirlerine bağlı zürriyetler olarak. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi işiten ve bilendir.

**Burada, Allah'ın peygamber aracılığı ile bildirdiklerine uymanın hem Allah'ı, hem de peygamberi sevmek olacağı, yoksa Allah'ı ve Peygamberi kuru kuru veya sadece överek olmadığı vurgulanmıştır. Yine ayette bütün peygamberlerin, seçilmiş ve insan alemlerini uyarmak üzere gönderilmiş bir grup ruhsal görevliler ve aynı soydan oldukları belirtilmektedir. Peygamberin, bulunduğu topluma, muhkem /değişmez amaç hükümleri uygulayıcı olarak örnek olduğu Duha-11, Saffat-108 ve Ahzab-21 nci ayetlerde de değinilmiştir.*

35. Bir zamanlar, seçmiş olduğum İmran'ın hamile olan eşi; "Rabbim, karnımdaki bebeği Senin yolunda hizmet etsin diye adıyorum, adağımı kabul et. Sen her şeyi işiten ve bilensin" diyerek söz vermişti. 36. Ancak daha sonra doğurduğu çocuğun adadığı gibi erkek değil de kız olduğunu görünce şaşkınlaşmış ve "Rabbim, meğer ben bilmeden kız çocuğunu Sana adamışım" deyip üzüldüğünü belirtmiş ve "Sana olacak hizmette erkek ve kız bir olmayacak, ama buna rağmen ben bu çocuğu da Sana hizmet için adıyor ve Meryem adını veriyorum. Onu ve zürriyetini, kovulmuş /recm edilmiş şeytandan koruman için de Sana yalvarıyorum" diye dua etmişti.

**Burada doğacak bir çocukla ilgili şu öneriler bulunmaktadır: -Doğacak bir çocuğun cinsiyeti, ilahi plan gereği düzenlenmektedir. -Çocuğun cinsiyeti ne olursa olsun yine de Allah yolunda ameller yapmak amacıyla Dünyaya doğurul-malı, kişisel beklentiler hedeflenmemeli. -Çocuğun, şeytanın vereceği fısıltı ve aldatıcı yönlendirmelerinden korunması için Allah'a dua edilmeli. -Beklenen bir nimet için yapılan adak, Allah ile pazarlık konusu şeklinde yapılmamalı ve beklenen nimet olsa da olmasa da adak yerine getirilmelidir. Çünkü beşer, beklentisinin hayır veya şer olacağını bilemez. Dolayısıyla adak adama ya hiç yapılmamalı veya bir nimet gelince şükretme olarak bir yardım şeklinde yapılmalıdır.*

37. Rabbi, duasını hoşnutlukla kabul etti ve nadide bir bitkiye özenirmiş gibi özenerek büyümesini sağladığı yetim kalmış olan kızı Meryem'i (bir mabedin yöneticisi ve eniştesi olan) Zekeriyya'nın himayesine verdirtti. Zekeriya'nın ihtiyarlayıp Meryem'e zor bakmaya başladığı dönemlerde, Meryem'in mabetteki odasına her girişinde, yanında yiyecekler olduğunu görürdü. Zekeriyya; "Ya Meryem, bunlar nereden geliyor?" diye sorduğunda da Meryem her defasında: "Bunlar, Allah tarafındandır. Çünkü Allah, hak edene fazlasıyla rızk verendir" diye cevaplandırırdı.

**Meryem'in teyzesinin kocası olan Zekeriya yaşlandığından hem ona, hem de Meryem'e destek olsun diye toplumdan arada yiyecek getirilirdi. Ve tabi ki bu getirilişin ilhamını veren Allah olmaktadır. Çünkü Allah her türlü dünyevi işi, dünyevi bir aracı vasıtasıyla gerçekleştirir.*

38. Bu arada bir gün Zekeriya: "Ya Rabbi, bana tarafından şirke bulaşmayacak, Senin yolunda olacak tertemiz bir zürriyet bağışla. İyice biliyorum ki, Sen duaları işitensin" diye dua etmişti. 39. Bu duasının üzerinden zaman geçip Zekeriyya artık iyice yaşlanmış olduğu dönemde yine bir gün mabedde içtenlikle salâtta /tören ve sosyal yardımlaşma için toplantı halinde iken Melekler ona; "Ya Zekeriyya, Allah seni, Allah'ın kararlaştırmış olduğu ve bir "ol" kelimesi ile gelip doğacak olup önder /seyyid, nefsine hâkim ve salih ameller gerçekleştiren bir nebi /peygamber olacak olanı (İsa'yı) destekleyip doğrulayacak olan Yahya (Vaftizci Yahya) ile müjdeliyor diye haberi ilettiler.

**Ayetlerden anlaşıldığı gibi, iyi niyette kalındığı ve Allah ile olan anlaşmaya sadık olunduğu sürece, rızk için Allah'ın yardımının bir şekilde olacağı, içtenlikle ve sadece Allah'ın rızası ve yolunda yapılacak duaların mutlaka karşılanacağı ve eşler yaşlı da olsa çocuk sahibi olabilecekleri bilgisi bulunmaktadır.*

**Allah'ın kelimesi sadece "ol" demektir ve Hz. İsa da Allah'ın "ol" kelimesi ile Meryem'in rahminde oluşacaktır. Nebi, vahiy kitaplı, resul ise vahiy kitabı olmaksızın değişmez /kesin (muhkem) hükümleri tebliğ eden elçi demektir. Her ikisinin de Türkçe'deki karşılıkları tek kelime şeklinde "peygamber" olmaktadır. Zekeriya ve oğlu konusu, Meryem-2 ve11 nci ayetlerde de açıklanmıştır. Yine ayette geçen "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma toplantı ve faaliyetlerine katılma" anlamındadır (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı).*

**Melekler insan olarak Zekeriyya Peygambere geldiklerine göre, İns'in /öğrenci Ruh'un da Dünya eğitimi için zaman zaman diriltilmesi de mümkün demektir diye düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir.*

40. Artık yaşlanmış olan Zekeriya ise, "Rabbim, ben yaşlı ve eşim de artık kısır yaşta iken nasıl olur da bir oğlum olur?" deyince, Melekler, "Öyle ama Allah dilediğini yapar" diyerek Zekeriya'ya Allah'ın gücünü hatırlattılar.

**Bu son ayetlerden anlaşıldığı gibi, iyi niyette kalındığı ve Allah ile olan anlaşmaya sadık olunduğu sürece, rızk için Allah'ın yardımının bir şekilde olacağı, içtenlikle ve sadece Allah'ın rızası ve yolunda yapılacak duaların mutlaka karşılanacağı ve eşler, yaşlı da olsa çocuk sahibi olabilecekleri bilgisi bulunmaktadır.*

41. Yine de tam emin olmak için Zekeriyya, "Rabbim, emin olabilmem için bana bir işaret ver" diye tekrar dua edince, Melekler "Ya Zekeriyya, Senin için işaret, üç gün sadece işaretlerle anlaşmanın dışında, insanlarla konuşamaman /konuşma kabiliyetinin geçici olarak kaybolmasıdır. Bu arada da Rabbini çokça an, akşam ve sabah sürekli ona şükret /O'nu tespih et / teşekkür et" diyerek açıklamada bulundular.

**Buradan anlıyoruz ki Allah'ın bağışladığı nimetlere, sabah ve akşam güneşin olmadığı saatlerde günde en az iki defa teşekkür edilmelidir. Çünkü bu anlarda, canlılardan oluşan uyanıklık ve hareket enerjileri ile güneş enerjisinin düşünce enerjisini engellenmesi, gündüze göre çok daha az olmakta ve insan zihni daha sakinleşmiş olmaktadır. Böylece de güneşin olmadığı karanlık saatler, düşünce enerjisi de demek olan duanın ilahi kayıt merkezlerine daha net ulaştığı saatlerdir de. Beynimizin yeniden yapılanmak üzere toparlanması, kendini bir nevi şarj etmesi, gece yarısı ile sabah arası saatlerdeki uyku sırasında olmaktadır. Sayın Zekeriya Beyaz, "Kur'an'da namaz vakitlerinin 5 olduğu belirtilmemiştir. Her ne kadar gelenek olarak 5 vakit namaz uygulanmakta ise de, zamanımız insanı, kendi şartları 5 vakte uygun ise kılar, değilse 4, 3, 2 hatta 1 vakit olarak da kılabilir. Çünkü Kur'an'da, "Kılacaksan tam kıl, yoksa hiçbirini kılma" diye bir şart yoktur. Önemli olan, "Allah ile ilgiyi kesmemektir" diyerek İmamı Azam Ebu Hanife, Feriduddin Attar ve Hüseyin Atay ile aynı görüşü belirtmişlerdir. Böylece, Muhsin ve Müminliğin şartları ve her biri birer ibad etme olan 400'ün üzerindeki muhkem /değişmez amaç hükümlerden biri olan namazın vakitleri ve "ancak bu vakitlerde kılacasan kıl" şeklindeki dayatma nedeniyle olabilecek din dışında kalış yerine, dinin içine çekiliş sağlanmış olunacaktır. Peygambere atfedilen söz; Abdullah İbnu Fudale, babası (Fudale'den) naklen anlatıyor; "Resulullah'ın bana*

*öğrettikleri arasında: Beş vakit namaza devam edin! emri de vardı. Ben: "Bu beş vakit, benim meşguliyetlerimin bulunduğu anlardır. Bana (bunların yerine geçecek) camî (kapsamlı) bir şey emret, öyle ki onu yaptım mı, benden beş vakit namaz borcunun yerine geçsin!" dedim. Bunun üzerine: "Öyleyse Asreyn'e devam et!" buyurdu. Bu kelime bizim dilimizde yoktu. Bu sebeple: "Asreyn nedir?" diye sordum. "Güneş doğmazdan önceki namazla güneş batmazdan önceki namaz" buyurdu. Abdullah İbnu Fudale-Kütubu Sitte-2334. Diğer bir söz; Resulullah buyurdular ki: "Münafıklara en ağır gelen namaz yatsı namazıyla sabah namazıdır. Eğer bu iki namazdaki hayrın ne olduğunu bilselerdi, emekleyerek de olsa onları kılmaya gelirlerdi.-Kütubu Sitte-2784. *Zekeriya'nın konuşamama işareti, ayrıca Meryem-10 ncu ayette de açıklanmıştır.*

**Allah'ı anmak /tespih etmek için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

42. Bu arada Melekler, ayrıca Meryem'e de: "Ya Meryem, Allah Seni seçip tertemiz büyüttü ve bütün Dünya kadınlarından farklı kıldı". 43. "Dolayısıyla da tam bir teslimiyetle ve sadece Rabbine bağlan, O'na rukü ve secde ederek ve bildirdiklerini uygulayarak teslimiyetlerini gösterenler /rüku edenler gibi hareket et" diyerek ne yapması gerektiğine dikkatini çektiler.

**Burada, Meryem'e de ruku ve secde etmesinin emredilmesi, Allah'a olan saygısı için ruku etmesi ve iyice teslimiyetini ifade etmek üzere secde etmesi, diğer bir ifade ile Allah'a olan kulluğunu içtenlikle ve Namaz dediğimiz gittikçe eğilerek şekilsel olarak ifade etmesi demektir. Çünkü Hac-77, Mürselad-48 ve Bakara-43'te ruku etmek ve İnşikak-21'de secde etmek bu anlamlarda kullanılmıştır. Temel Kavramlarda belirttiğim gibi Kur'an'ın geneline baktığımızda, Allah'a kulluğun "imanın beş şartı"na iman etmek yanında "müminliğin şartları" olan " muhkem /değişmez amaç hükümler"i uygulamak ve "Allah ile yapılan anlaşmanın şartları" olan ve bilinç altımızda bulunan 7 şarta (Bk. Yasin-60, Taha-115, Maide-7, A'raf-102-169-172, Ra'd-20) da sadık olmak üzere çaba göstermek olduğunu görmekteyiz.*

44. Ey Peygamberl Bu olaylar geçmişte yaşanan, gayb olan /bilinmeyen ve Sana vahyederek bilgilendirdiğimiz olaylardır. Çünkü Sen, Meryem'e akrabalardan kimin bakması ve kimin onu koruması altına almasını belirlemek amacıyla, kendi aralarında kalem çubukları kurası çekip, konuyu tartışırlarken onların yanında değildin.

**Nehre atılan kalem çubuklarından, suya batmayan kalem sahibinin kazanmış sayıldığı kura oyunudur.*

45. İlk uyarıdan bir süre sonra Melekler Meryem'e yine; "Ya Meryem, Allah Seni verilmiş bir kararın /kelimenin haberi ile de . müjdeliyor. O'nun "ol" kelimesi ile olacak elçinin adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir (olumsuzluklardan temizlenmiş /Mesh edilip yüceltilmiş). O, Dünyada da Ahrette de yüz akı olup, itibarlılardan ve Allah'a yakınlaşmış olanlardan da olacaktır". 46. Ve O, "İnsanları doğru yola yönelsinler diye uyaracak /mehdi özellikler taşıyacak ve salihlerden olacak" diyerek bir oğlu olacağını müjdelemişlerdi.

**Hz. İsa'ya da peygamberlik 30 lu yaşlarda bildirilmiş ve 30 ay kadar peygamber olarak insanlara tebliğlerde bulunmuştur. Hz. İsa, görevli birisi olduğu için yaşına göre farklı özelliklere sahipti.*

**Dikkat edilirse Hz. İsa gibi bütün Peygamberler de hem Mesih, hem de doğruya yönlendirici demek olan Mehdi demektirler. Son Peygamber olan Hz. Muhammed'den sonra ise, aynı şekilde hem Mesih, hem de Mehdi konumunda olan sadece Kur'an kalmış olmaktadır.*

47. Meryem ise şaşkınlığa düşüp "Ey Rabbim! Bana hiç bir erkek dokunmadığı halde, nasıl olur da çocuğum olacak?" deyince, Melekler; "Şunu bil ki, her şeye gücü yeten Allah, dilediğini kolayca yaratandır. O, herhangi bir şeyin olmasını istediğinde, ona "Ol" der ve o şey anında oluverir. Merak etme, zaten İsa da Allah'ın bu sözü ile olacaktır". 48. "Yine Biz, İsa'ya kitabı anlayarak okumayı, hikmeti /doğru ve yanlışı ayırabilme kabiliyetini, Tevrat'ı ve İncil'i de öğreteceğiz".

**Aynı öykü, Meryem suresinde başka yönleri ile anlatılmıştır. Allah'ın "ol" demesi ile oldurma özelliği ayrıca, Yasin-82, Enbiya-30 ve Meryem-35 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

49. İsa büyüyünce bir resul /elçi olarak, İsrail oğullarına şu açıklamaları yaptı: "Ben size, bildirmek üzere Rabbinizden bilgilerle geldim. Size çamurdan bir kuş yapıp üfleyeceğim ve Allah'ın izniyle bu kuş canlanıp uçacak. Yine doğuştan kör olan bir kişiyi veya cüzzamlıyı ya da abraş /saçkıran hastalığı olanı Allah'ın izni ile iyileştirebilir ve ölüyü de diriltebilirim. Ayrıca yediklerinizle, evlerinizde biriktirip sakladıklarınızla ilgili helâl ve haramın neler olduğunu Rabbimin yardımıyla size bildirebilirim. Mümin iseniz, bu yapacaklarım sizin için zaten yeterlidir".

**Ayette bulunan çamurdan kuşa can verme, ölüyü diriltme, hastayı iyileştirme ifadeleri, Hz. İsa'nın ileteceği ve bir doktordan öğrendiği Tıp bilgileri ile insanlara*

sağlayacağı faydaların büyüklüğü ve o zamanki toplum için mucizevî bilgiler ve yapacağı değişiklikler de insanlar için mucizelikleri çağrıştıran sembollerle vurgulanmıştır diye düşünüyorum. Bu düşüncemi En'am-111 nci ayet desteklemektedir. Örneğin kuş, talih-kader, alın yazısı anlamında, ölü ise eleştirmediği, sorgulamadığı ve araştırmadığı için "yaşayan ölü" gibi karacahil kalmışın anlamını tanımlamak üzere sembolleştirilmiştir. Bakara-73 ncü ayette, cahil kişi ölü, bilgilendirilmesi ise dirilme olarak tanımlanmaktadır. Yoksa bu semboller, gerçek anlamları ile değil de, sembolik anlatımları ile alınırsa, hem Kur'an ve peygamberin bildirdikleri mucizeler şartına bağlantılanır, hem de peygamberi ilahlaştırma tehlikesine kapı açılmış olunur. Ki Hıristiyan Dünyasının düştüğü durum da halen bu değil mi? Dikkat edilirse ayetin sonunda Hz. İsa, hitap ettiği kişilere "eğer iman edenlerdenseniz" ifadesi ile "Benim bu bilgi katkılarıma ancak iman edenler inanır" demektedir ki, eğer yaptıkları, gerçekten semboller, yani elle tutulup gözle görülen mucizeler ile sınırlı olsaydı, iman eden de, etmeyen de göreceği bu mucizeler karşısında zaten inanmak durumunda kalacaklardı. Bu görüşümüz En'am-122 nci ayette ölü için, Yasin-19 ve İsra-13 ncü ayetlerde de kuş için vurgulanmış ve aşağıdaki 50 nci ayette de Hz. İsa, dejenere edilmiş Tevrat'taki gerçekleri açıklayacağını da belirtmiştir.

50. "Şunu da bilin ki, Benden önce indirilmiş olan Tevrat'ta olup halen bozulmuş durumdaki gerçekleri düzeltmek ve daha önce size haram /yasak edilmiş olan bazı şeylerin artık helâl /serbest olduğunu bildirmek üzere gönderildim. Size Rabbinizden uyacağınız bilgileri getirdim. Gelin Allah'a karşı takva sahibi olun /bildirdiğim muhkem /değişmez amaç hükümlere içten inanın, Bana ve bu dediklerime uyun". 51. "Şunu da iyice bilin ki,"Allah benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz ve sadece O'na ibad edin. Çünkü dosdoğru yol /sıratün müstakiym budur".

**Çünkü İsrailoğulları'na, yaptıkları olumsuzluklar nedeniyle ceza olarak İncil ile kaldırılan bazı haramlaştırmalar yapılmıştı.*

**Ayete göre, Allah'a ve Peygambere uymak, Kur'an ile bildirilen hükümleri kabul edip, bunlara uymak demektir.*

52. Bütün bu açıklamaları ve uğraşmalarına rağmen İsa, İsrailoğulları toplumunun birçoğunun tavırlarında inkârcılıkta /küfre sapışta bir devamlılık hissedince, O'na içten inanmış arkadaşlarına /havarilere, "Allah'ın rızası ve yolu için kim Bana yardımcı olacak" dedi. Havariler: "Biz Allah rızası ve yolu için Sana yardım edicileriz. Bizler, Allah'ın tek ilah olduğuna iman ettik ve O'na tam bir içtenlikle teslim /Müslüman oluşumuza da Sen şahitlik yap ve bize güven" diye karşılık verdiler. 53. Daha sonra da şöyle dua ettiler: "Rabbimiz, indirdiklerine /bildirdiklerine iman ettik, bunları tebliğ eden elçiye de uyduk ve bizi daima O'nunla birlikte /yolunda olanlardan kıl!"

**Burada, peygambere destek olmanın, tebliğ ettiği Allah'ın buyruklarına uymak demek olduğu vurgulanmakta olup, benzer destek /salavat ifadesi, Ahzap-56'da önce Allah ve Melekler tarafından Hendek savaşı öncesi oldukça zor durumda kalmış olan Hz. Muhammed'e yapılmıştır. İşte iman edenlerce de aynı desteğin, zorda kalmış olan peygambere de yapılması istenmiştir. Dolayısıyla peygambere destek olmak demek, kuru kuru ismini tekrarlamak ve bedensel davranış ve kıyafetleri ile geleneksel görünüşlerini değil, Allah'ın bildirdiklerine uymak çabası içinde olmak demektir. Dikkat edilirse Hz. İsa ve taraftarları Müslümanlar olarak tanımlanmaktadır.*

54. Bu arada İsrailoğulları'nın mevcut düzenlerinin bozulacağını anlayan ileri gelenleri, İsa'ya suikast planı hazırladılar. Fakat Allah, karşı bir plan ile onların tuzaklarını başarısız kıldı. Çünkü Allah, planların /tuzakların sadece hayırlı olanını yapar ve tuzak yapanların da en hayırlısıdır.

55. Zaten Allah, inkarcıların planı-entrikaları üzerine kurmuş olduğu kendi planını da İsa'ya şöyle açıklamıştı: "Ya İsal Bilesin ki Seni, küfre sapmış suikast düzenleyenlerden kurtaracağım. Ancak bunun için Seni vefat ettirip Ruh'unu yakınıma yükselteceğim. Ayrıca Sana uyanları da kıyamet gününe kadar, küfre sapmış olanların üstünde tutacağım /onları hep destekleyeceğim. Sonunda hesap vermek üzere hepiniz Benim huzurumda toplanacaksınız ve işte o zaman, anlaşmazlığa düştüğünüz konulardaki doğru ve yanlışlarınızı size gösterecek ve hakkınızda Ben hüküm vereceğim". 56. "Ancak şirk koşup bildirdiklerimi inkâr ederek küfre sapmış ve küfürlerinde direnmekte olanları, hem Dünyada, hem de Ahrette şiddetli bir azap ile cezalandıracağım ve kendilerine hiçbir yardımcı da olmayacak". 57. "İman edip salih ameller gerçekleştirenlerin karşılık olan ödüllerini ise tam olarak ödeyeceğim. Çünkü Allah haksızlık yapan zalimleri sevmez.

**Bu duruma göre Hz. İsa, çarmıhta öldürülmüyor ve eceli gelince vefat ediyor. Çivilenip öldürülen ise O'nu ihbar eden ve çok benzeyen bir başkası oluyor.*

58. Ey Peygamber! Sana bu anlattıklarımız, daha önce olmuş olayların hikmet dolu ve herşeye hakim olan Allah'ın zikirleridir /gerçek bilgileridir. 59. Şunu da bil

ki, Allah katında İsa'nın yaratılışı /Dünyaya (babasız) gönderilişi, Âdem'in de ayrı bir varlık olarak babasız yaratılışı gibidir. Allah, onun vücudunu önce hammadde olarak toprak yapısındaki bir maddeden hazırladı, sonra da ona "Ol" diyerek canlılığını sağladı ve bilinçli insan oluverdi.

**Adem de, İsa da babasız Dünyaya gelmişlerdir. Ancak Hz. İsa için annenin Meryem olduğunu bilmemize rağmen, Adem için anne olup olmadığı bilgisi Kur'an'da bulunmamaktadır. Acaba Adem'in de annesi var ve önce o mu yaratılmış ve Adem de mucize denilecek çok çok nadir Gerçek Hermafrodit olan bu anneden mi doğmuştur? Ve eşi de aynı anneden mi? Gerçeği ancak Allah bilir. Kur'an'da Adem ve İsa isimleri 25 er defa geçmektedir.*

60. İşte, Rabbinin bildirdiği İsa olayının gerçek boyutu budur. Dolayısıyla da artık, İsa hakkındaki asılsız söylentilere bakıp, halâ şüphe edenlerden olma. 61. Sana gelen bu açıklamalarımızdan sonra, her kim bu konuda Seninle tartışmak isterse, onlara: "Gelin, çocuklarımızı ve çocuklarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, diğer yakınlarımızı ve yakınlarınızı çağırarak hep bir araya gelelim ve sonra Allah'ın lânetinin yalancıların üzerine olmasını dilemek üzere dua edelim." diyerek meydan okumadan çekinme. 62. Çünkü İsa hakkındaki gerçekler bunlardır. Şu da bir gerçek ki, Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur ve kesinlikle en üstün ve her şeye hâkim olan O'dur. 63. Halâ bu gerçekleri kabul etmezlerse, hiç kuşkusuz Allah, böyle bozguncuları /fesat çıkarıcıları çok iyi bilir.

**Kim yalancı ise, Allah'ın lânetinin üzerinde olmasını içtenlikle istemeyi teklif eden 61 nci ayete "Mübahale ayeti" denir. Bir iddiaya göre bu ayet indiğinde Hz. Muhammed hemen abasını açar ve kızı Fatma, damadı ve amcası oğlu Ali ile torunları Hasan ve Hüseyini altına alır ve "İşte bunlar benim Ehl-i Beytimdir" açıklamasını yapar-Kütubu sitte-4407. Yine bir sözünde Hz. Muhammed şunu söylemiştir ""Nimetleriyle sizi beslediği için Allah'ı sevin. Beni de Allah sevgisi için sevin. Ehl-i Beytimi de benim sevgim için sevin.-Kütubu sitte-4492". Hz. Muhammed, eşlerin ve küskünlerin barıştırılması için söylenecekleri yalandan saymamıştır-Kütubu sitte-5210.*

64. Ey Peygamberl Yine onlara; "Ey Kitapları olanlarl Bir araya gelelim ve aramızda ortak olan Allah kelimesinde ve bildirdiklerinde anlaşalım, Allah'tan başkasına ibad etmeyelim ve hiçbir şeyi O'na şirk koşmayalım, birbirimizi Allah adına veya O'nun yanına Rabler edinmeyelim /ilahlaştırmayalım" şeklinde teklifte bulun. Şayet bu öneriyi kabul etmezlerse, o zaman onlara, "Bu önerimizi kabul etmeseniz bile, hiç olmazsa bizim Allah'a şirk koşmaksızın sadece O'na teslim olan ve sadece O'nun bildirdiklerine uymaya çalışanlar /Müslümanlar olduğumuza şahitlik yapın /bizi tasdik edenlerden olun" diyerek gördüklerini doğru söylemelerini ve değiştirmemelerini teklif et.

**Bu ayette de, herhangi bir şekilde Allah'ın rızası yanında başka bir amaç, hedef belirleme olmaksızın veya Allah'ın yanına birisini veya bir şeyi koymadan, farklı peygamberlerle tebliğ edilen ve farklı kitaplarla bildirilen ortak muhkem /değişmez amaç hükümlere iman edip, bunlara uymaya çalışanların hepsi, "Allah'a içtenlikle teslim olanlar" demek olan İslam dini mensubu anlamında Müslümanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu ayet için şu olay anlatılır: Hz. Muhammed, Yahudi ve Hıristiyanlara hitaben "Siz papa veya hahamlarınızın söylediklerini, helalleştirip haramlaştırdıklarını kabul edip duruyorsunuz değil mi?" diye sorup "Evet" cevabını alınca; "İşte bunları kitaplarınızda araştırmadan kabul edişinizle, onları Rab edinmiş oluyorsunuz" diyerek onların yanlışlarını belirtmişti. İşte buna göre ben de diyorum ki; "Her kim, kim olursa olsun her kimden din ile ilgili yönlendirici bir hüküm duyarsa, hemen o kişiden bu söylediğini Kur'an ayeti ile ispatlamasını istesin".*

65. Ey kitapları olanlarl Neden İbrahim'i sahiplenmede tartışıp duruyorsunuz? Hâlbuki İncil de, Tevrat da İbrahim'den sonra indirildiğine göre bu durum, O'nun herhangi biriniz gibi bir tarafa ait olmadığını göstermiyor mu? Aklınızı kullansanıza!

**Çünkü Hz.İbrahim, 67 nci ayette belirtildiği gibi hanif /atalarını taklid etmemiş ve onlar gibi şirk koşma hatasını işlememiş, içten iman etmiş bir Müslüman'dı ve Allah'ın tek dini olan İslam dinini tebliğ etmişti.*

66. Bilginizin tam olmadığı konularda tartışıp durmanız belki kabul edilebilir. Fakat hakkında hiçbir bilgiye sahip olamadığınız bir konuda tartışmanız çok anlamsız. Şunu anlayın ki, gerçekleri siz değil ancak Allah bilir.

**Burada, az bilgi olunan konularda yapılacak fikir tartışmaları kabul edilirken, hiçbir bilgi sahibi olunmayan konularda (Allah, Ahret, melek, cennet, cehennem gibi müteşabih /değişken konularda) tartışma yapılması gereksiz ve faydasız bulunmuştur.*

67. Sizin anlayamadığınız gerçeklerden biri de şudur ki, İbrahim ne bir Yahudi, ne de bir Hıristiyan'dı. O Tek Allah'a içtenlikle iman edip teslim olmuş, tertemiz-hanif bir Müslüman'dı ve hiçbir zaman Allaha şirk koşanlardan

/müşriklerden olmadı.

**Hz. İbrahim, Allah'ın yanında putlara ve başka ilahlara tapmakta olan atalarının bu inançlarına bulaşmayıp karşı çıktığı için Hanif olarak tanımlanmıştır.*

68. İnsanlardan, Müslüman olup Allah'a şirk koşmadan /müşrik olmadan inananlar, İbrahim'e uyanlar gibi, kendi peygamberine de inanıp uyanlardır. Ve şu bir gerçek ki, Allah ancak müminlerin velisidir /dostudur /destekleyicisidir.

69. Ey Kur'an'a ve Muhammed'e iman etmiş olanlarl Kitap (Tevrat ve İncil) halkından oldukları halde bir grup, tam iman etmedikleri gibi sizi de kandırmak için çabalıyorlar. Oysa ki onlar sadece kendi nefslerini kandırabilirler ve bunun bilincinde /farkında bile olmazlar.

70. Ey Kitap halkı olan Yahudi ve Hıristiyanlarl Size indirilmiş kitaplarınızdan tüm gerçekleri açık seçik okuduğunuz halde, neden halâ Allah'ın ayetlerini ve bildirdiklerini inkâr ediyorsunuz /küfre sapıyorsunuz? 71. Ve inatla, bile bile halâ neden gerçeği batıl /uydurma ile değiştiriyor ve gerçeği gizliyorsunuz

**Ayette kitap ehli olan Yahudi'lerin, kitaplarında geleceği belirtilen Hz. İsa'yı reddedip öldürmeye kalkışmaları ve hem Tevrat, hem de İncil'de geleceği belirtilen Hz. Muhammed'i de kabul etmemelerinin yanlışlığı vurgulanmaktadır.*

72. Bütün bu yapılanlardan başka, yine kitap halkından bir grup kendi aralarında; "İman etmiş olanlarla gündüz karşılaştığınızda, onlara indirilmiş olan kitaplarına /Kur'an'a inanmış gibi gözükün, akşama doğru ise kitaptakilerin size uymadığını ve vazgeçtiğinizi açıklayın. Böylece belki başkası size uyup şüpheye düşer, hatta belki de dinlerinden dönenler de olur." diyerek ikiyüzlü davranmayı planlamaktadırlar. 73. Bu nedenle ey Kur'an'a iman etmiş olanlarl Kendi dininizden olmayan kişilerin söylediklerine hemen inanmayın ve onlara sakın uymayın. Ey Peygamberl Sen de onlara "Doğru olan yol ancak Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek olan yoldur. Bütün bu yaptığınız davranışlar, daha önce size verilenin bir benzerinin, bize de verilmiş olması ve Rabbin nazarında bize sizden, Kur'an'a da kitaplarınızdan daha öncelik verileceği endişenizden kaynaklanıyor herhalde" diyerek açıklamada bulun ve şunu da ilave et; "Lütufta bulunmak ve nimetin kime ve nasıl verileceği Allah'ın elindedir. Çünkü Allah, sürekli yapılan değerlendirmeye göre uygun bulduğuna lütfu /nimeti verir". 74. Allah cömerttir ve her şeyi bilendir. Rahmetini de söylediğimiz gibi sadece uygun bulduğuna yöneltir ve O'nun lütfu /nimet verişi sınırsızdır.

75. Kitap verilenlerden öyle dürüst, erdemli kişiler de var ki, onlara kantar dolusu servet emanet etsen, sana aynen geri verirler. Fakat bazıları da var ki tam tersine, kendisine bir dinar emanet etsen, günlerce peşinde dolanmadıkça geri vermez. Böyle yapmalarının gerekçesi de, "Ümmileri /kitapları olmayanları dolandırmamızdan dolayı, Allah bizi cezalandırmaz" diye düşündükleri içindir. Hâlbuki kitaplarında böyle bir bilgi olmadığını biliyorlar ve bile bile Allah'ın adını kullanarak yalan uyduruyor, böylece de Allah'a iftira etmiş oluyorlar.

76. Evet, gerçek odur ki Allah, Kendisi ile yaptıkları anlaşmaya sadakat gösterip uygun davrananları ve takva sahiplerini sever.

77. Dünya'ya gönderilmeden önce O'nu tek ilah olarak tanıyacaklarına dair Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini basit bir menfaat karşılığında değiştirenler, Ahret nimetlerinin hiç birinden pay almayacaklardır. Ayrıca kıyamet gününde Allah, onlarla konuşmayacak /önemseyip bakmayacaktır. Ayrıca onları çok şiddetli bir azap da bekleyecektir. 78. Yine kitap verilenlerden bir grup da var ki, kitaplarında olmayanı, kitaptan sanasınız diye, coşkulu bir dille anlatarak, kitaptaki Allah'ın kelamına benzetmeye çalışırlar. Allah'ın sözü olmadığı halde, "Allah böyle buyuruyor" derler. Böylece de bile bile Allah adına yalanlar uydurup dururlar /iftira ederler.

**Çünkü Kur'an'ı gerçek olarak ve bir menfaat beklemeksizin iletecek olan, bilgilidir fakat bunu özellikle belirtmeyi sevmez, insanlar ondan yararlanmak için onun peşindedir, doğruyu sadece iletir ve "Bana uy, yoksa Cehennemlik olursun" diye korkutmaz, bilgisinden verir, kendisi bir şey talep etmez ve merhameti içtendir, dilinde değildir.*

79. Örneğin böyle davranan bazılarının söylemekte oldukları gibi, Allah'ın kendisine kitap, hikmet /doğru ile yanlışı ayırt etme yeteneği ve peygamberlik verdiği ve beşer olan hiçbir elçimiz; "Allah'a değil, ilah olarak Bana ibad edin, kulluk edin" demeye kalkışmaz. Tam tersine, "Anlayıp öğrendiğimiz ve dersler alıp yararlandığımız kitabın bildirdiklerine sadık kalarak Allah'tan başkasını Rabler edinmeyin ve sadece O'nun bildirdiklerine uyan kulları olun" diyerek doğruya yönlendirir.

80. Ve size, Melekleri ve peygamberleri ilahlaştırıp Allah'ın yanına Rabler

edinmenizi de emretmez. Müslüman olmayı /Allah'a içtenlikle teslim olmayı kabul edenlerden olduktan sonra da size Allah'a şirk koşup küfre sapmış inkârcılar olmanızı emreder mi hiç?

**Bu ayette olduğu gibi başka birkaç ayette de Hz. Muhammed için, "Allah'ın kulu ve resulüdür" ifadeleri tekrarlanmaktadır. Yine Cin-19 ve Münafikun-2 nci ayetlerde Kur'an, değil ilahlaştırmak, peygamberleri biraz fazla övmeyi bile yasaklamaktadır. Böylece de Allah'ın bildirdikleri dışında, hiçbir peygamberin kendinden din kuralları eklemesi yasaklanmış olmaktadır.*

81. Kaldı ki Allah, elçilik görevi ile Dünyaya gönderirken nebilerle: "Size kitap ve hikmet vereceğim. Sizden sonra da, size verdiklerimi tasdik etmek üzere yerinize görevlendireceğim yeni bir elçi /resul olacağını kabul edecek ve onu desteklemek üzere onun hakkında ön bilgiler vermeyi ve onun da geleceğini haber vermeyi kabul ediyor ve bu sözleşmeyi yerine getireceğinize söz veriyor musunuz?" şeklinde bir anlaşma /misak yapmıştı. Tüm peygamberler de "Kabul ettik, söz veriyoruz" deyince, Allah da "Öyleyse hepiniz bu sözleriniz için birbirinize şahit olun, Ben de sizinle beraber şahit olanlardanım" demişti. 82. Ve bütün peygamberler biliyorlardı ki, her kim bundan sonra bu sözünden dönecek olursa, artık yoldan çıkmışlardan /fasıklardan biri olmuş demektir.

**Ayette, nasıl bütün insanlar Dünyaya gönderilmeden önce Allah ile sözleşme yapıyorlar ve 7 konuya uyacaklarına dair söz veriyorlarsa (Bk. Temel Kavramlar), demek ki peygamberler ile de görevlendirme sırasında sözleşme yapıldığı belirtilmektedir. Biz insanlardan farklı olan bu sözleşmede, kendisine vahyedilen kitabı tebliğ ederek görevini yapması veya kendisinden sonra gelecek olan peygamber /resul /nebi hakkında bir ön bilgi vereceği sözleri bulunmaktadır. Dolayısıyla, son peygamber olan Hz. Muhammed 8, önceki bütün peygamberler ise 9 konuya uyacakları sözü vermiş oluyorlar. Zaten Ahzap-7-8 nci ayetlerde, peygamberlerin görevleri için söz verdikleri ve bu yönden de hesaba çekilecekleri belirtilmektedir.*

83. Açıkladığımız bu gerçeklere rağmen, Allah adına yalan uydurup peygamberleri ilahlaştıranlar, halâ Allah'ın tüm peygamberlere gönderdiği tek dinin dışında, başka ilahlı ve başka bir din arıyorlar ha? Oysa göklerde ve yeryüzünde kim varsa, farkında olsun olmasın, istese de istemese de Allah'a teslim olmuştur ve hepsi hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna döndürüleceklerdir.

**Çünkü bütün İns'lerle, beşer olarak Dünyaya gönderilmeden önce Temel Kavramlarda belirttiğim gibi Allah ile 7 konuda anlaşma "Elest-i Birabbikum -Ben sizin Rabbiniz değil miyim, Kalu Bele - Evet" denilerek yapılmakta ve bunlara uyacağı sözü alınmaktadır (Bk. A'raf-172). Ancak "unutan" demek olan "insan", bunları Dünyaya doğunca unutmuş olarak doğmaktadır. Hatta peygamberler bile unutarak doğuyor ve onlara bu görevleri, ancak dinsel olgunluk yaşı olan 40'lı yaşlarında bildirilip hatırlatılmaktadır.*

84. Ey Peygamberl "Allah'a, bize indirilene /Kur'an'a, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilenlere, Musa'ya, İsa'ya ve Rableri tarafından kitap verilen nebilere iman ettik. Onların hiçbiri arasında ayırım yapmayız ve biz Allah'a teslim olanlarız /Müslümanlarız" diyerek insanların tek Allah, tek insanlık ve tek din hedefini vurgula.

**Bakara-253'te peygamberlerin sadece görev farklılıkları olduğu belirtilmiş ve Bakara-285 ile Nisa-152 nci ayetlerde de peygamberler arasında ayırım yapılmadığı vurgulanmıştır. Burada sayılan peygamberlere "nebi" denmiş olup, demek ki bunlara da vahiy yolu ile sayfa şeklinde belgeler indirilmiş olmaktadır.*

85. Çünkü her kim, tüm peygamberlerin bildirdiği ve şirk koşmadan sadece Allah'a tam bir teslimiyetle iman etmek olan İslam'dan başka bir din ararsa, Allah tarafından bu dini ve çabası kabul görmeyecek ve Ahrette de kaybedenlerden olacaktır.

**İslam-Müslüman-Müslim-Müslime ifadeleri, Hz. İbrahim dahil bütün peygamberlerin tek kaynak olarak Allah katından indirilen vahiy kitaplarının asıllarında olup hemen hemen aynı olan imanın şartları olan 5 gaybe iman etmeye, muhkem /değişmez amaç hükümlere göre salih /olumlu ameller gerçekleştirmeye ve bunlara uyamamaktan sürekli çekinerek yaşamayı /takva sahibi olmayı ifade etmeye yönelik olmuştur. Dolayısıyla da bu şartları kabul eden, hangi dini görüşte olursa olsun İslam Dininden kabul edilmelidir diye düşünüyorum.*

86. Bir düşünsenize iman ettikten, peygamberin gerçek olduğunu bildikten ve bunlarla ilgili kendilerine apaçık deliller geldikten sonra, tüm bunları inkâr edip şirk koşarak küfre sapmaya devam eden insanlara Allah, nasıl olur da doğruya yönelsinler diye yardım eder! Çünkü Allah, gerçekleri saklayan ve dolayısıyla zulme sapmış toplumları muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya /hidayete yönlendirmez. 87. Ayrıca böyle insanların cezası, Allah'ın, Meleklerin ve iman etmiş insanların hepsinin lanetine

uğramalarıdır. 88. Ve bu lanet, onlar düzelmedikçe uzun süreler kalacak, uygun görülecek azapları hafifletilmeyecek ve önemsenmeyip yüzlerine de bakılmayacaktır. 89. Ancak bütün bunlara rağmen, Allah'a içtenlikle tevbe edip ıslah olan ve durumlarını düzeltenler başka. Çünkü Allah çok bağışlayandır /Gafur'dur ve rahmeti bol olandır /Rahim'dir.

**Burada Tevrat ve İncilde geleceği haber verilmiş olan Hz. Muhammed'e ait bilgiyi inkâr etmekte olan Yahudi ve Hıristiyan toplumlarından, bu bilgiyi inkârda olanlara değinilmektedir.*

90. Fakat iman etmiş iken, şirk koşmaya ve inkâr edip küfre sapmaya başlayanların bu küfürleri, bağışlanmayı aşmış olacağı için artık tevbeleri kabul edilmeyecektir. Ve bunlar artık dalalete /yanlış yola da düşmüşlerdir. 91. Şu da kesinlikle bilinmelidir ki, böylesine küfre sapmış olarak ölenler, kendilerini kurtarmak amacıyla yeryüzü dolusu altını fidye olarak verseler dahi, affedilmelerini sağlayamayacaktır. Onlar acıklı bir azabı hak etmişlerdir ve onlara yardım edecek hiç kimse de olmayacaktır.

**Küfre sapmışken ölüme yaklaşanın tevbesinin kabul edilmeyeceğine Nisa-18'de de değinilmiştir.*

92. Ey insanlarl Şunu da bilin ki, iman etmiş olsanız bile sevdiğiniz /elde ettiğiniz/ sizde bulunan imkânlarınızdan, Allah rızasını gözetmek üzere muhtaçlara pay ayırmazsanız /infakı uygulamazsanız gerçek bir mutluluğa ulaşamazsınız. Ve bilin ki, içtenlikle infak edeceğiniz her şeyi Allah, mutlaka bilir.

**Burada iman durumunun, infak etmedikçe eksik kalacağı ifade edilmektedir. Kur'an, infak edilecek şeyi, sevdiğimiz şey ismi altında toplamış olup, bunu sadece para olarak sınıflamamıştır. İnfak edilecek olan, bir muhtaca verilebilecek para, yiyecek, mal olabileceği gibi öğrenilecek bir bilginin ihtiyacı olana öğretilmesi (ders veya kitap, makale ile) veya mutlu bir anı, sıkıntıda olanla paylaşıp onun da mutlu olmasına çalışmak (hasta, yaşlı ziyareti, güler yüz ve ilgi göstermek, organ bağışlamak vs.) da birer infak olarak kabul edilebilir.*

93. Tevrat indirilmeden önce, İsrail'in /Yakub'un kendi nefsine yasak ettiği şeyler dışında, tüm yiyecekler İsrailoğullarına helâl idi. Ey Musevilerl Biz size, yaptıklarınıza karşılık birer ceza olarak bazı yiyecekleri Tevrat ile yasak ettik. Bunun dışında yasaklamamız yoktur, siz kendi nefsinize haramlar eklemişsiniz. Ey Peygamberl Onlara: "Eğer bu yasakladıklarınız konusunda biz doğru söylüyoruz diyorsanız Tevrat'ı getirip bakalım" diyerek yanlışlarını düzelt. 94. Bu ispatlamana rağmen er kim Allah'ın kitabında yasaklamadığını, halâ Allah adına yasaklamaya devam ederse, işte gerçek zalimler onlardır. 95. Ey Peygamberl Yine onlara: "Allah her konuda doğruyu söyler. Gelin, kendini Allah'ın yerine koyup ek haramlaştırma yapanlara uymayın. İbrahim'in tek ilahlı ve şirk koşmayı yasaklayan İslam dinine uyun. Çünkü İbrahim, asla şirk koşanlardan olmamıştı ve atalarının, dine uymayan geleneklerine karşı çıkmıştı" diyerek gerçeği anlat.

96. Ey iman edenlerl Şunu bilin ki, tüm insanlar önem versinler diye inşa edilen ve mübarek kılınmış ilk ev bütün insan âlemleri için bir hidayet /doğru yolu bulma kaynağı olmak üzere düşündürücü ve ders alınacak apaçık mesajlar bulunan Mekke'deki evdir /Kâbe'dir. 97. Orada tek Allah, tek insan nesli ve tek dine ait apaçık mesajlar vardır ve orası İbrahim'in makamıdır /evidir. Kim ona giderse, bu 3 tekliği hissetme duygusu ile kendini huzur ve güvenlik içinde hisseder. O evi Hac veya Umre şeklinde ziyaret etmek, imkân bulan tüm iman etmiş insanlar üzerine Allah'ın bir hakkıdır. Kim Allah'ın bu kesin hükmünü inkâr eder veya engellerse, bilsin ki Allah bütün alemlerin çok çok üstünde bir zenginliktedir /Gani'dir.

**Burada, Kâbe'nin etrafında bulunan farklı ırk, dil ve dini inanışta olduğu halde yüzlerini Kâbe'ye dönmüş olan bütün insanlar için Kâbe tek Allah'ı, tavaf eden insanların tek insan nesli oluşunu ve faklı dinî inanışlarda olmalarına rağmen tek İslam dininde oluşlarını simgelemektedir. Ve Kâbe, din eğitimi verilmeye başlanan ilk okul binası olmaktadır. Burada en az 3 ay eğitim görene de "Hacı" denir ve ülkesine dönünce din eğiti verebilir belgesi de verilirdi. Ancak zaman içinde ve putlar konduktan sonra din eğitimi bırakılıp, sadece putlara ziyaret amacı ile gelinip tavaf edilen ve namaz kılınan bir ziyaret yeri olmuştur. Ve her ziyarete gelene de hiçbir din eğitimi görmediği halde "Hacı" lakabı verilmiştir. Umre de, sempozyum-kongre şeklinde kısa eğitim toplantıları demekti. Şimdiki Hac uygulaması, yine de Dünyaya gelmeden önce bütün insanların Allah ile yaptıkları anlaşmada, Dünya yaşamları sırasında uyacaklarına dair söz vermiş oldukları bu 3 teklik konusu, Hac veya Umre ile hatırlatılmış olmaktadır. Halbuki Yahudi ırkının, Hz. Musa'nın öğretisini sanki ayrı bir ırkın diniymiş gibi sınırlamış olmaları gibi, Kur'an ve Hz. Muhammed de başlangıçta Arap ve Arapça bilenlere ve Kâbe de Kur'an'ın emri hilafına sadece Müslümanlar'a sınırlanmasaydı, tüm insanlara hitap eden Kur'an'ın emri olan bu amaçlarına şimdiye kadar ulaşılabilirdi. Umarım insanlar en kısa zamanda uyanır-kıyam eder ve Allah'ın beklediklerini gerçekleştirirler. Bu emir, Kabe'nin sadece Kur'an ve Hz. Muhammed'e*

iman edenlere değil, hangi dini inanışta olursa olsun, şirk koşmayan bütün insanların ziyaretine açılması ile gerçekleşebilir diye düşünüyorum. Çünkü Allah'ın bu sembolik makamını inşa eden Hz. İbrahim, vahiy kitaplı bütün dini görüşlerce kabul edilen bir peygamberdir.

98. Ya Muhammedl Kâbe'yi ziyareti engelleyici davrananlara; "Ey Kitap sahipleri (Tevrat, İncil, Zebur ve Kur'an'a inananlar)! Allah bütün yaptıklarınıza şahit ve biliyor iken, neden halâ Kâbe ile ilgili olan Allah'ın ayetlerini inkâr ediyor ve gerçekleri görmezden geliyorsunuz?" diyerek Kabe'nin önemini vurgula. 99. Yine kitap ehline, "Ve kitaplarda bildirdiğimiz apaçık gerçekleri bildiğiniz halde, neden bunları halâ inkâr ediyor ve iman etmiş olanları Allah'ın yolundan engellemeye çalışıyorsunuz? Hâlbuki Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir" diyerek sözlerine devam et.

100. Ey iman edenler! Kitap sahiplerinden şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlarına uyarsanız ve dikkat etmezseniz, iman etmenizden sonra sizi yeniden küfre döndürebilirler. 101. Ve Allah'ın ayetleri size bildirildiği ve üstelik bunları tebliğ eden Allah'ın elçisi de aranızda olduğu halde, "Nasıl olur da küfre sapılır" demeyin ve dikkati /gayreti sakın elden bırakmayın. Ve şunu bilin ki, kim Allah'ın bildirdiklerine içtenlikle sarılırsa mutlaka dosdoğru yola /sırat'in müstakime iletilir.

**Bu nedenle de Mücadele-22 nci ayette, küfre sapmışlarla sırdaş-sıkı fıkı dost olmayın uyarısı yapılmıştır. Buradan da anlıyoruz ki, hiç bir avantaj, hiç kimseye durduk yerde verilmiyor ve mutlaka doğruyu arama gayreti bekleniyor.*

102. Ey iman edenler! Allah'a karşı takva sahibi olun ve bildirdiği gerçeklere iman edin ki, Allah'a teslim olmuş bir Müslüman olarak can vermişlerden olun. 103. Birlik halinde Allah'ın ipine /tek ilâhlı İslâm dinine ve son kılavuz ders kitabı /davet kitabı olan Kur'an'a sımsıkı sarılın ve bu konuda anlaşmazlıklara saplanıp gruplara bölünmeyin. Allah'ın size yaptığı şu iyiliği anımsayın ki, hani siz, aşiret /kabile kavgalarıyla, birbirinizin can düşmanları idiniz de, Allah, kalplerinizi yumuşatmış ve yardımı sayesinde de kardeşler olmuştunuz. Ateş çukurundaymış gibi tam bir huzursuzluk içindeyken de sizi doğruya yönelterek kurtarmıştı. Dosdoğru yoldan ayrılmayasınız diye işte Allah, gerçekleri ayetler halinde ve açıkça anlayasınız diye size böyle açık ve kolay bir şekilde bildiriyor.

**Müslüman ise, Hucurat-14 ncü ayette Allah'a içtenlikle teslim olan kişi olarak tanımlanmaktadır. Herhangi bir peygambere ve vahiy kitabına iman eden ve şirk koşmayan Hac-78 nci ayette de Müslüman olarak isimlendirilmektedir. Hatta Cin-14 ncü ayette, Cinlerden de Müslümanlar olduğu açıklanmıştır.*

**Yine burada huzursuzluk ve kaos içinde oluş hali, ateş çukuru içinde oluş hali ile sembolize edilmiş olup, Cehennemde ateşte yanma ile tanımlanma da, bir nevi yoğun bir mutsuzluk ve pişmanlık içinde oluş demektir diye düşünüyorum. Ankebud-24 ncü ayette belirtilen Hz. İbrahim'in de ateşe atılmasını, bu ayetteki gibi huzursuzluk ve işkence hali olarak değerlendirebiliriz.*

**Yüz üçüncü ayette ikazı yapılan din temelli gruplaşmalara sapmayın uyarısı ayrıca En'am-65, 159, Rum-32, Enbiya-93 ve Al-i İmran-19 ncu ayetlerde de vurgulanmıştır.*

**Demek ki insanların ^ doğru yolu bulmada yararlanacakları tek ip olarak Kur'an ve Allah'ın tek dini İslâm önerilmekte, başka iplere yönelinmemesi ikazı yapılmaktadır.*

104. Ey iman edenler! İşte Allah böyle yaptı ki, bu sayede içinizde hayırlı olan /Allah'ın bildirdiği Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uymaya çağıran, olumluluğu öğütleyen, kötülük ve aşırılıktan sakındıran bir topluluk olsun. Çünkü ancak böylesi toplumlar sonunda kurtuluşa varacak olanlardır.

105. Sakın, kendilerine (Tevrat ve İncil ile) apaçık bilgiler-uyarılar gelmiş olduğu halde anlaşmazlıkları bahane edip gruplara ayrılmış olanlar (Musevi ve Hıristiyanlar) gibi olmayın. Bu şekilde dini görüşlerdeki farklılıklara dayanarak bölünüp, birbirine düşman farklı gruplar (fırkalar, mezhepler) oluşturanlar için büyük bir azap söz konusudur.

**Din temelli farklılaşıp gruplara ayrışmalar burada olduğu gibi, 19 ve 103 ncü ayetler ve En'am-65, 159, Rum-32, Cin-11 ve Mü'minun-53 ncü ayetlerde de değinilmiştir. Bunlardan En'am-65 nci ayette gruplaşmanın zaten doğal bir afet gibi azap aracı olduğu da açıklanmıştır.*

106. Hesap gününde bazı yüzler mutlu ve ak, bazı yüzlerse endişeli ve kapkara olacak ve yüzleri kapkara olanlara şöyle denecek: "İman etmiş olduğunuz halde niye şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre saptınız. İşte tek Allah'ı red edip şirk koşup küfre saptığınız için tadın azabı bakalım". 107. Yüzleri ak olanlar ise, Allah'ın rahmeti içinde olacaklar ve bu şekilde uzun süreler kalacaklar.

108. Ey Peygamberl İşte bunlar, Sana hak /gerçek olarak bildirdiğimiz ve

yararlanmaları için insanlara tebliğ etmeni istediğimiz Allah'ın buyruklarıdır. Çünkü Allah, âlemlere /insan toplumlarına kesinlikle zulmetmek istemez. 109. Göklerde ve yerde ne varsa zaten hepsi Allah'ın yarattıklarıdır ve tümü önünde sonunda hesap vermek üzere toplanıp Allah'ın huzuruna döneceklerdir.

**Demek ki, bütün yaratılanlar hesap vermek üzere Allah'ın huzurunda toplanacaklardır. Aynı bilgi, En'am-38 ve Nur-42 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Bunun ne zaman, nasıl ve nerede olacağını ancak Allah bilir.*

110. Sizler Allah'ın indirdiği gerçeğe /Kur'an'a içtenlikle bağlanmanız, insanlara iyiliği /hayırlı olanı öğütlemeniz, kötülükten korumanız ve Allah'a şirk koşmadan iman edip bildirdiklerimize uymaya devam etmeniz nedeniyle insanlara örnek oldunuz. Keşke tüm kitap sahipleri de sizler gibi şirk koşmadan iman etseler, kendileri için çok daha hayırlı olur. Gerçi içlerinde sizin gibi mümin olanlar var, ama ne yazık ki, çoğunluğu fasık /yanlış yola sapmış durumdalar. 111. Böyleleri ancak eziyet /sıkıntı derecesinde size zarar verebilirler. Hatta olur da size saldırmaya kalksalar bile hemen arkalarını dönüp kaçanlar yine onlar olur ve bu mağlubiyetlerinde onlara yardım da edilmez.

**İnşallah bir zaman gelecek Müslümanlar, Kur'an'ın belirttiği gibi ve Allah'ın istediği örnek insan olabilmeyi gerçekleştirebilirler diye temenni ediyorum. Çünkü Casiye-18 ve Hac-78 nci ayetlerde İslâm'ın temsilciliği ve örnekliğinin Hz. Muhammed ümmetine verildiği açıklanmıştır.*

112. Kitaplılardan olup Allah'ın ipi olan şirk koşmasız tek Allah inançlı İslam dini ile Kur'an'a ve peygamber ile bütün insanların tek insan nesli olduğuna inanmayı red etmekte direnenler, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, Allah'ın gazabını hak edip zillet, perişanlık ve yurtlarından kovulma darbesi ile karşılaşacaklardır. Zaten böyleleri, daha önceleri Allah'ın ayetlerini inkâr edip durarak küfre sapmış ve peygamberleri haksız yere öldürmüşlerdi. Böylece de iyice azıtmış ve hakkın sınırını da çoktan aşmışlardı.

113. Ancak tabii ki kitap sahiplerinin hepsi aynı değil. Aralarında geceleri Allah'ın ayetlerini okuyup, Allah'a teslimiyetlerini, kulluklarını belirtenler, yani secde edenler de var. 114. Ve bunlar, Allah'ın tek ilah olduğuna ve Ahret gününde hesaba çekileceklerine inanırlar, iyiliği öğütlerler, aşırılıktan, kötülükten alıkoyarlar ve hayır işlerinde yarışırlar. İşte onlar Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler doğrultusunda olumlu işler gerçekleştiren salih kişilerdendirler. 115. Bunların yaptıkları her olumluluk / hayırlı amel, karşılıksız kalmayacaktır. Çünkü Allah takva sahiplerini /sakınanları çok iyi bilir.

**Burada, secde etmek, 'Allah'a teslimi şekilsel olmak üzere kapanarak /namaz kılarak sadece O'na dua etmek ve sadece O'ndan yardım istemek" anlamında kullanılmıştır diye düşünüyorum. Dolayısıyla da, secde etmeyi namaz secdesine sıkıştırmak, esas amacı zayıflatmak olmaktadır. Rahman-6 nci ayette de benzer şekilde kullanım olmuştur. Ayetlerde de görüldüğü gibi, demek ki insanların kitaplarına ve peygamberlerine bakılmaksızın, takva sahipleri olup olmadıklarına, yani Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyup uymadıklarına bakılmakta ve bakılacaktır. Çünkü müminliğin şartları olan bu amellerde oluş, imanlılığın pratik ve görünen uygulamaları ve imanı içtenleştirmek demektir.*

116. Şirk koşup, vahiy kitaplarında bildirilen gerçekleri red ederek küfre sapmış olanların ise ne servetleri, ne de çocukları, Ahret hesaplaşmasında onları Allah'a karşı koruyamayacak ve kendilerine hiçbir yarar sağlamayacaktır. Ve onlar ateşin olduğu Cehennem halkındandırlar ve orada sürelerce kalıcıdırlar. 117. Onların, bu Dünyada yaptıkları harcamaların ve sözde yardımları /infakları, küfre sapışlarının karşılığı olmak üzere kendi nefslerine zulmeden ve bu nedenle de korkunç bir rüzgârın /afetin ekinlerini yok edişi gibi boşa harcanmıştır. Allah onlara zulmetmemiş, onlar inkârlarından dolayı kendi nefslerine zulmetmişlerdir.

**Hesap günü, kişiyi servet ve çocukları koruyamayacak, çünkü bunların ancak insanın birer sınav aracı konumunda oldukları Münafikun-9 ve Teğabun-15 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Burada, zulmün Allah'tan değil, ancak kişinin kendi amellerine karşılık olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla, insan, Allah'tan veya Cehennemden önce kendi olumsuzluklarından korkmalıdır. İmansız ve şirk koşanın, olumlu amellerinin karşılığı Dünyada verilmekte, Ahrete faydası olmamaktadır (A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Kehf-105).*

118. Ey iman edenler! Şirk koşup bildirilen gerçekleri red ederek küfre sapmış olanları, yakın dost ve sıkı-fıkı sırdaş edinmeyin ve devlet sırrı olan mevkilere de getirmeyin. Çünkü böylelerinin ağızlarından çıkan sözler, kin ve nefret dolu olur ve içlerinde gizledikleri düşmanlık ise, çok daha büyüktür. Belki aklınızı çalıştırırsınız diye ayetlerimizi işte böyle açıklıyoruz.

119. Ya Muhammed! Bu olumsuzluklarına ve sizi sevmemelerine rağmen, size indirdiğimiz Kur'an'a olan gerçek imanınız gereği, sizler onları seversiniz.

Çünkü siz vahiyle indirdiğimiz bütün kitapların hepsine inanırsınız. Onlardan münafık /ikiyüzlü olanlar, sizinle beraber oldukları zaman "Biz de sizin gibi iman ediyoruz" derler. Yalnız kaldıklarında ise, size olan öfkelerinden kendi kendilerini yiyip dururlar. Sen de onlara: "Bu öfkenizle kahrolun" diyerek kırgınlığını ilet. Şuna emin olun ve merak etmeyin ki Allah, kalplerde gizli olanı bilendir. 120. Böyleleri ayrıca size bir iyilik dokunsa hemen üzülürler, başınıza bir olumsuzluk gelince de çabucak sevinirler. Zorluklara karşı sabır gösterir ve takva sahibi olursanız onların entrikaları, size hiçbir zarar veremez ve boşa çıkar. Çünkü Allah, onların tüm yaptıklarını fark edendir /Muhiyt'tir.

**Burada insanın, başkalarının olumsuz niyetlerinden etkilenmemesinin, onun takva sahibi ve Allah'tan gelen her şeye sabır göstermesine bağlı olduğu açıkça belirtilmektedir.*

121. Ey Peygamberl Bu uyarımıza uygun olan şu olayı hatırla: Hani Sen, sabah erkenden ailenden ayrılıp savaş sırasında (Uhud savaşında), müminleri, duracakları mevzilere yerleştirmiştin. O sırada da Allah her şeyi işitiyor ve biliyordu. 122. Ve savaş sırasında içinizden iki grup (Evs ve Hazrec kabilelerinden) nerede ise, sabretmeyerek, korkuya kapılıp geri dönmek üzereydiler. Oysa Allah, onların koruyucusuydu /velisiydi ve onları cesaretlendirip vazgeçmelerini sağladı. Demek ki, müminler mutlaka Allah'a tevekkül de etmelidirler.

123. Ayrıca Bedir Savaşı'nda da siz, çok az bir kuvvete sahipken /zayıf durumda iken, Allah size yardım edip zafere ulaştırmıştı. Allah bu yardımı da, O'na teşekkür etmeyi /şükretmeyi öğretmek için yapmıştı. 124. Ve hatırlarsan Sen müminlerden oluşan orduna: "Gönderilmiş üç bin Melek ile Rabbinizin sizi desteklemesi size yetmez mi?" diyerek moral vermeye çalışıyordun. 125. Evet, doğru söylüyordun, sizler güçlüklere karşı sabır göstermeniz ve takva sahibi olmanız karşılığı Rabbiniz gerek görseydi, eğitilmiş beş bin melek ile de sizi destekleyebilirdi.

**Enfal-9 ncu ayette, Bedir savaşı sırasındaki desteğin önce bin Melek ile yapıldığı belirtilmiş olup, bu sayı arttırımının, insanların ne yapacaklarının ilahi sistem tarafından önceden bilinmediğine yönelik düşüncemi desteklemektedir.*

126. Allah bunları sadece, size sevindirici ve kalbinize güven verici birer örnek oluşları ve hatırlamanız için anlatıyor. Çünkü gerçekte zafer, yalnızca her şeyden güçlü /Aziz ve her şeye hâkim olan Allah'ın elindedir ve sadece uygun gördüğüne yardım eder. 127. İşte size de bu nedenle yardım etti ve sizinle savaşan şirk koşup küfre sapmış inkârcıların güçleri kırılsın ve perişan olup ders alsınlar diye onları bozguna uğratmanızı sağladı.

**Acaba Allah, ya hak ettikleri veya birer ilahi görevli oldukları için mi, Kurtuluş savaşında komutanlar aracılığı ile ordumuza yardım etmiş ve Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu?*

128. Ey Peygamberl Allah'ın, küfre sapmış olanların tevbelerini /günahlarının affını kabul edip etmemesi veya onları nasıl cezalandıracağı Seni ilgilendirmez. Çünkü onlar artık zalimlerden olmuşlardır.

**Görülüyor ki, şirk koşup Allah'ın tekliğini ve bildirdiklerini inkâr da ederek küfre sapmış olanlar konusunda af etme veya cezalandırma yetkisi peygambere bile verilmemiştir. Çünkü bu sapışın değerlendirme ve sonucuna göre karşılık verme, sadece Allah'ın yetkisindedir. Dolayısıyla Allah ile kulu arasındaki böylesi bir konuyu, bir kimsenin değerlendirmesi ve af veya cezalandırmaya kalkışması demek, onun da şirk koşma hatasına yönelmesi demektir. Zaten Kalem-44, Müddessir-14 ve Ahkaf-35 nci ayetlerde böylesi kişilerin Allah ile başbaşa bırakılmaları ikazı yapılmaktadır.*

129. Sen ve bütün insanlar şunu bilsinler ki, göklerde ve yeryüzünde bulunan her şey, Allah'ın hâkimiyeti ve bilgisi dâhilindedir. Allah, ancak evrensel kurallara uygun bulduğunu affeder veya cezalandırır. Çünkü af edecek /Gafur olan ve merhameti bol / Rahim olan sadece O'dur.

130. Ey iman edenlerl Size saldırıp Allah'ın yardımı ile perişan etmiş olduğumuz küfre sapmış tefeciler gibi riba /tefecilik yapıp, servetinizi katlayacak şekilde kazanç elde etmeye kalkışmayın. Allah'a karşı takva içinde olanlardan /bildirdiklerini uygulayamamaktan korkanlardan olun ki mutluluğu yaşayabilesiniz, 131. Ve şirk koşup küfre sapmış inkârcılar için hazırlanmış olan ateşten kurtulabilesiniz. 132. Yine Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine ve bunları bildiren elçisine itaat edin ki merhamet edilesiniz.

**Hz. Muhammed'e ilk ve zalimce karşı çıkanların (Amcaları Ebu Lehep, Ebu Cehil gibi) bu davranışlarının temel nedeni, kendilerini tek önder /Rab tanımı ile görmeleri yanında, tek kazançları olan tefecilik işlerinin Hz. Muhammed'in Kur'an tebliğleri ile kaldırılmakta oluşudur. Bu Rab'likleri ve tefecilikleri ellerinden alınmaması uğruna yeğenlerine karşı çıkmış, hatta öldürmek üzere suikast planları kuracak kadar gözleri de dönmüştür.*

133. Ey insanlarl Rabbiniz tarafından bağışlanmaya ve takva sahipleri için hazırlanmış ve eni göklerle yeryüzünü kapsayan Cennete kavuşabilmek amacıyla yarışın.

134. Bu yarışta önde olanlar, gerek bollukta ve sevinçliyken, gerekse darlıkta ve dertliyken Allah'ın rızasını gözeterek muhtaç olanları daima gözetirler /maddi veya manevi desteklerini esirgemezler, öfkelerini ontrol ederler ve insanların kusurlarına hoşgörü ile ve affedici yaklaşırlar. Çünkü Allah'ın, salih ameller yapanları /Muhsin olanları sevdiğini bilirler. 135. Yine bu kişiler bir olumsuzluk yaptıkları, yahut nefslerine mağlup olup kendilerine zarar verdiklerinde, hemen işledikleri hatalarının affı için Allah'a dua etmeye, yalvarmaya başlarlar. Çünkü Allah'tan başka hiç kimsenin günahlarını affetmeyeceğini bilirler ve bu bilinçle de günah işlemeye devam etmezler. 136. Böylelerinin bu davranışlarının karşılığı, Rablerinden bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan Cennetler olacak ve orada uzun süreler kalacaklardır. Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme doğrultusunda davrananlara verilecek güzel bir nimet /mükâfattır bu.

**Bu duruma göre, Dünyada günah çıkarma diye bir şey red edilmektedir. Hz. Muhammed, öldürmedikçe ve Allah'a şirk koşulmadıkça diğer günahların affedilebileceğini vurgulamıştır; "Resullulah dedi ki; Ey Ademoğlu! Bana arz dolusu hata ile gelsen, sonunda hiç bir şirk koşmaksızın ve haksız adam öldürme dışında günahlarla bana kavuşursan, seni arz dolusu mağfiretimle karşılarım. "-Kütubu sitte-4144 ve 4148. Yine Peygamberin söylediği ileri sürülen şu söz olmuştur: "Eğer siz hiç günah işlemeseydiniz, Allah sizi toptan yokeder, günah işleyip istiğfar edecek yeni bir mahluk yaratır ve onları mağfiret ederdi"-Kütubu sitte-"*

137. Sizden önce gelip geçmiş nice insanlara da bu yasalarımız uygulanmıştı. Ve bunlardan şirk koşup küfre sapan inkârcıların akibetlerini görmek üzere yeryüzünde dolaşın. 138. İşte size Kur'an'da bu bildirdiklerimiz, bütün insanlara birer bilgi /beyan ve takva sahipleri ders alıp yararlansınlar diye doğru yola yönlendirici birer kılavuz /hüden /mehdi demek olan açıklamalardır.

139. Ey Kur'an'a ve Peygambere iman edenler! Eğer gerçekten müminler iseniz, bu açıklamalarımızı siz de dikkate alın ve bildirdiklerimize uymadaki çabanızda gevşeklik göstermeyin ve karşılaşacağınız olumsuzluklara da üzülmeyin. Çünkü takvanız ve sabrınızla sonunda üstün olan daima siz olacaksınız. 140. Şunu da iyice bilin ki Biz, gerçek imanlılar ile ikiyüzlü olanları kesin belirleyebilmek amacıyla, örneğin size üzüntü verici bir olay geldiyse, mutlaka aynı sıkıntının bir benzerini size karşı olan bir topluluğa da veririz. Böylesi sıkıntılı günleri, insanlar arasında döndürür dururuz, sizler de birbirinize bakarak ya sabredip şükredenlerden veya

imanından vazgeçenlerden olursunuz. Şunu bilesiniz ki Allah, bu son şekilde davrananları zalimlerden sayar ve öylelerini sevmez. 141. İşte Allah böylece, gerçek iman edenler ile tek Allah olduğunu red edip şirk koşup küfre sapmış olanları belirlemiş olur. *Demek ki, bir tarafta sıkıntı çeken bir toplum varsa, onun aksine davranışlar sergileyen topluma da önünde sonunda mutlaka benzer bir sıkıntı verilecektir. Böylece de aynı sıkıntıya sabır gösteren belirlenmiş olacaktır. Ancak bunun yeri ve zamanına ait bilgi sadece Allah'tadır.

142. Ey insanlarl Yoksa Allah'ın, aranızdaki imanlarının kalplerine inmesi amacıyla O'nun buyruklarını uygulamak için kendisi ile cihad eden /mücadele eden /içtenlikle çabalayan ve güçlüklere karşı da içtenlikle şükredip sabredenleri iyice belirlemek üzere, sizi sıkıntı sınavlarına tabi tutmadan Cennete gireceğinizi mi sandınız? 143. Örneğin sizlerden bir kısmınız, savaşa henüz katılmamış olduğunuz için savaşmak ve Allah'a imanınız uğruna ölmek için can atıyordunuz. Fakat ne zaman ki, savaşa çıkıp ölümle karşı karşıya kaldınız, o zaman katılıp katılmama konusunda çekingen davranıp durdunuz. Hâlbuki bu durum, imanınız için bir sınavdı.

**Burada, sıkıntılı durumların, bazı olumlulukları pekiştirmek amacıyla birer sınav olarak da yaşatılmakta olduğu vurgulanmaktadır.*

144. Yine diğer bir sınavınız şu olmuştu: Muhammed öldü diye hepiniz paniğe kapılmıştınız. Hâlbuki Muhammed sadece Allah'ın buyruklarını bildiren bir elçidir /resuldur ve O'ndan önce de O'nun gibi birçok elçi yaşayıp öldü. Muhammed ölür yahut öldürülürse, imanınızdan ve savaşmaktan vazgeçip, gerçek uyarılarımıza sırtınızı mı döneceksiniz? Şunu bilin ki, siz ve sizin gibilerin davranışlarınız ve imanınızdan vazgeçip geçmemeniz ile Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz ve Allah'ın her duruma şükredenleri ödüllendireceğinden de hiç şüpheniz olmasın.

**Bu olay, Uhud savaşında Hz.Muhammed yaralanınca öldü diye yanlış bir haberin yayılması olayıdır. Ayette, peygamberin de ölümlü bir insan ve yaratılmışlardan olduğu vurgulanmaktadır. Bu ayet ile ayrıca, uyulacak olanın, tebliğ edilen Kur'an olması gerektiğine ve İslam dininin de, peygamberin yaşayıp yaşamamasına bağlı olmadığına da dikkat çekilmiş olunmaktadır.*

145. Şunu bilin ki hiç kimse daha önce belirlenip yazılmış eceli /ölüm anı gelmeden ve Allah'ın izni olmaksızın ölmez. Ve her kim ki Dünya nimetlerinin (servet, mal, çocuk, makam gibi) peşinden koşarsa ondan veririz. Her kim de Ahret nimeti için içtenlikle iman eder ve Allah'ın buyruklarına uyarak çabalarsa ona da ondan veririz. Şüphesiz sonunda Ahret için uğraşarak şükredenleri mutlaka ödüllendireceğiz,

**Şükretmenin kuru kuru "Allah'ım Sana şükürler olsun" şeklinde değil de "Allah'ın yarattıklarına bir katkı sağlayarak" olması gerektiği Sebe-13 ncü ayette belirtilmiştir. Ve Ahrette, verilen nimetlere karşılık bu şükrün hangi olumlu amelle yerine getirileceğinin sorgulanacağı da Tekasür-8 nci ayette açıklanmıştır.*

146. Ey peygamber? Senden önce de birçok peygamber, Sana inanmış olanlar gibi kendilerini Rablerine teslim etmiş olanlarla birlikte ve kendilerine karşı koyanlarla savaşmak zorunda kaldılar. Ve Allah'a olan imanları nedeniyle savaşırken herhangi bir korkuya kapılmadılar, dağılmadılar, yılmadılar ve zayıflık göstermediler. Çünkü biliyorlardı ki Allah, güçlüklere karşı sabır gösterenleri sever ve kollar. 147. Ve onlar sadece; "Rabbimiz, günahlarımızı ve yaptığımız aşırılıklarımızı ve israfça davranışlarımızı bağışla, moralimizi ve huzurumuzu sağlamlaştır ve şirk koşup küfre düşen inkârcı topluluğa karşı mücadelelerimizde /savaşlarımızda bize yardım et, zafer ihsan et" diye dua edip durdular.

148. Bu olumluluklarından dolayı, Allah da onlara, hem Dünya nimetlerinden, hem de Ahretin en güzel imkânlarından yararlandırıcı etki yapacak muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme fırsatları verdi. Çünkü Allah, Muhsin olanları /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenleri sever ve kollar.

149. Ey iman edenlerl Şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlara inanır ve uyarsanız, sizi tekrar eski inançsızlıklarınıza döndürürler ve o zaman Allah'ın nimetlerini kaybedenlerden olursunuz.

150. Şunu da iyice bilin ki, sizin tek Mevlanız /dostunuz Allah'tır ve O, yardım edenlerin en hayırlı olanıdır.

**Tek Mevla'nın /dostun Allah olduğu Hac-78 ve Bakar-286 ncı ayetlerde de açıklanmıştır.*

151. Başkalarına gerçek dost olamayacak ve yardım edecek hiç bir güç verilmemişlere /putlaştırılanlara Allah'ın ortağıymış gibi değer ve yetki tanıyıp onları şirk koşmuş olanların kalplerine korku salacağız ve onların varacağı yer Cehennem

olacaktır. Böyle davranışları ile artık zalimlerden olanların gidecekleri yer ne kötüdür bir bilsenizl

152. Şu bir gerçek ki Allah, iman etmiş olmanız nedeniyle size verdiği sözde durdu ve O'nun emri doğrultusunda (Uhud'da), şirk koşucu düşmanlarınızı mağlup etmek üzereydiniz. Ama çok arzu ettiğiniz zaferi Allah size kısmen gösterdikten sonra gevşeklik gösterdiniz (Peygamber'in sözünden çıkarak) ve zafer sarhoşluğuna kapılarak savaşa devam etme veya ganimetlere yönelme ile ilgili birbirinizle tartışmaya başladınız. Kiminiz Dünyayı (ganimetlere öncelik vermeyi) istiyordu, kiminiz de Ahreti (savaşa öncelik vermeyi). Sonra sizi sınamak üzere Allah, yapmakta olduğu yardımı çekerek zaferi düşmanlarınız tarafına çeviriverdi de bir süre sizi mağlup olacak duruma ve sıkıntıya soktu. Ama her şeye rağmen Allah sizi af edip yeniden rahatlattı. Çünkü Allah'ın müminlere olan vericiliği /cömertliği oldukça fazladır.

153. Bulunduğunuz yeri terk ederek işlemiş olduğunuz hata üzerine, Allah sizi sınamak üzere zaferi düşmanlarınız tarafına çeviriverince, bu defa kaçmaya başlamıştınız. Elçiniz sizi geri dönüp savaşa katılmanız için çağırmasına rağmen, kaçmaya devam ediyordunuz. Gerçekte bu sırada Allah, ilk başta kazandığınızı zannedip peygamberin sözünü dinlemeyip yerlerinizi terk edip işlemiş olduğunuz hata nedeniyle, hem zaferin kıymetini anlamanız (sonucu beklemeden hemen sevinmemeniz), hem de düştüğünüz sıkıntılı durumdan dolayı hemen yılmamayı ve inancınızı kaybetmeyip mücadeleye devam etmeyi öğrenmek üzere ibret almanız için size sıkıntı üstüne sıkıntı veriyordu. Çünkü Allah, yaptıklarınızın hepsinden haberdardır.

**Uhud savaşı başlamadan Hz. Muhammed bir grup savaşçıya taktik vermiş ve kendisinden olur almadan, görevlendirmiş olduğu bölgeyi kesinlikle terk etmemelerini tembihlemişti. Ancak savaşın Müslümanların lehine geliştiğini görünce bu grup, hemen ganimet telaşına kapılarak yerlerini terk etmişti.*

154. Sonra o sıkıntılı halin ardından Allah, kaçmakta olanlardan bir kısmınızın kalbine cesaret verici bir rahatlama duygusu indirmişti. Bir grup da bencilce kendi derdine düşmüş, cahiliye döneminde olduğu gibi, Allah hakkında ileri geri konuşuyor ve "Bu olanlarda bizim bir sorumluluğumuz olmaması lazım, çünkü bizim bir yetkimiz yoktu" diyerek kendilerini savunmaya başlamışlardı. Ey Peygamberl Onlara; "Sizlerin niyet ve çabalarınıza göre karar veren ve gelişmeleri ona göre düzenleyen ancak Allah'tır"" diyerek Allah'ı hatırlat. Çünkü o sırada düşünce ve niyetlerini sana açıkça söylemiyor, içlerinde gizliyorlar ve "Bizim bir yetkimiz olsaydı savaşa katılmaz ve hiç kimse ölmezdi" diye düşünüyorlardı. Onlara, "Siz, evlerinizde kalmış olsaydınız bile, ölmesi belirlenmiş, ecel yazgısı gelmiş olanlar, nerede olurlarsa olsunlar mutlaka öleceklerdi" diyerek gerçeği açıkla. İşte Allah, içinizdeki gerçek düşünce ve niyetlerinizi birer sınav olan bu olaylarla açığa çıkarır ve içtenlikle iman etmiş olanların kalplerindeki şüpheleri de temizler ve imanlarını da kuvvetlendirir. Çünkü Allah, gönüllerdeki en gizli düşünce ve niyetleri bilir.

**Çünkü Allah ve Ilahi sistemle haberleşme dili, düşüncedir.*

155. İşin esasında, (Uhud'da) iki ordu savaştığı sırada içinizden, savaşmak yerine, ganimetlere yönelmeyi önerenlerin bu düşüncelerine şeytan musallat olup onlara bu görüşlerinin doğru olduğunu fısıldayıp kandırmak da istemişti. Ancak savaş çabaları nedeniyle, Allah onları bağışladı ve doğruya yönlendirdi. Çünkü Allah, gerçekten çok bağışlayıcı /Gafur ve çok şefkatlidir /hoşgörülüdür /Halim'dir.

156. Ey iman edenlerl Yeryüzünde sefere veya gezmeye çıktıklarında veya savaşta ölen kardeşleri için: "Sefere çıkmamış olsalar veya savaşa katılmayıp bizimle kalsalardı ölmeyecek veya öldürülmeyeceklerdi" diyen küfre sapmış olanlar gibi olmayın. Allah, böyle düşünceleri olanların bu düşüncelerini kalplerinde bir üzüntüye çevirir. Ve şundan da emin olun ki dirilten de, öldüren de Allah'tır. Çünkü Allah, tüm düşündüklerinizi ve yaptıklarınızı görendir, fark edendir.

157. Allah'a olan imanınız ve buyruklarını uygulamanızdan dolayı öldürülür veya bu imanınız ve çabanızda iken ölürseniz, Allah'ın bağışlamasına ve rahmetine kavuşmuş olursunuz ki bu kazancınız, şirk koşup inkâr ederek küfre sapmış olanların tüm kazançlarından çok daha hayırlıdır. 158. Ve unutmayın ki, ölseniz de öldürülseniz de, mahşerde hesap vermek üzere Allah'ın huzurunda mutlaka toplanacaksınız.

159. Ey Peygamberl Savaşın (Uhud'un) o sıkıntılı anlarında, Allah'ın Sana verdiği rahmet sonucu, emrin dışında yerlerini terk edenlere ve sıkışınca kaçmaya çalışanlara yumuşak davrandın. Eğer onlara kalp kırıcı ve otoriter davransaydın, yanında kimse kalmaz ve ayrılırlardı. Onların davranışlarını hoş gör, Allah'tan bağışlanmaları için dua et ve yapılacak toplumsal işler hakkında onların da görüşlerini al. Ortak kararınızı belirleyince de Allah'a tevekkül edip /O'na güvenip

uygulamaya geç. Çünkü Allah, O'na güvenip /tevekkül edip işe koyulanları ve gerekli çabayı da gösterenleri sever.

**Gerçek tevekkül, yapılmaya başlanan bir işin sonucunun olumlu olması için Allah'a dua etmek, güvenmek ve sabretmek yanında gerekli çabayı da esirgememek demektir ki, bu tevekküle Aktif Tevekkül denmektedir. Hiçbir girişim veya gayret olmaksızın, bir şeyin gerçekleşmesini Allah'tan istemek ise Pasif Tevekkül olmaktadır. Dolayısıyla da tevekkül ve sabır, pasiflikle değil, çaba ile birlikte olmalıdır. İslâm, insanı Dünya hayatından vazgeçmeye ve tembelliğe değil, gayrete ve çalışmaya yönlendirendir. Dünya yaşamını doyasıya yaşamayı, Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun olumlu amellerle Ahret için verimli ürünler hazırlama amaçlı görmektir.*

**Yine dikkat edilirse, toplumsal ve önemli konularda, Peygamber'in görüş alması, danışması önerilmektedir ki, bu öneri Bakara-104 ncü ve Şura-38 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

160. Ey içten iman edenlerl Allah size yardım ederse, hiçbir güç bu yardımın size ulaşmasını engelleyemez. Buna karşılık sizi desteklemezse, O'ndan başka size kim yardım edebilir ki? Gerçek şu ki, mümin olanlar yalnız Allah'a güvensinler /tevekkül etsinler.

161. Dedikoduların tersine, bugüne kadar gelmiş hiçbir peygamber, emanete hıyanet etmemiş ve kamu malından çalmamıştır. Çünkü onlar, olur da emanete hıyanet edip kamu malından çalan nefsin, kıyamet günü çaldığı şeyi yüklenmiş olarak hesaba çekileceğini ve sonra haksız azandığı her ne ise karşılığının tam olarak ödeneceğini ve hiç kimsenin haksızlığa uğratılmayacağını bilirler. 162. Hiç Allah'ın hoşnutluğunu kazanan bir kimse, Allah'ın hışmına uğrayıp, Cehennem'e giren ile bir olur mu? Orası ne kötü bir yerdir bir bilseniz! *Kamu malını çalmanın ve haksız bir şekilde elde etmenin cezasının doğrudan Cehennem olacağı açıkça belirtilmiştir. Çünkü burada oluşan hak gaspı, tek kişinin değil, toplumun hakkının gaspı olmaktadır. Bu konuda Hz. Muhammed, Mahşer toplantısı sırasında, böyle bir günah işleyenin kendisinden yardım istediğinde şu cevabı vereceğini belirtmiştir; "Senin için hiçbir şey yapamam, ben sana tebliğ etmiştim" der-Kütubu Sitte-1131". Ayrı bir sözde de yine bu konu vurgulanmıştır; "Resulullah'ın ağırlıklarının başını bekleyen Kerkere denen bir zat vardı, derken vefat etti. Resulullah: "O cehennemdedirl" buyurdu. Bu söz üzerine adamı görmeye gittiler. Üzerinde, ganimetten çalınmış bir aba buldular." Kütubu Sitte-Abdullah İbnu Amr İbni'l-As-1134". Yine bir söz; "Resulullah buyurdu ki, "Kim de (malı, makamı olan büyüklerden) bir adam sebebiyle bir makam elde eder (orada salah ve takva sahibi bilinerek para ve makama konmak için riyakarlıklara girer)se Allah Teala Hazretleri Kıyamet günü onu müridiler makamına oturtarak (rezil eder ve mürdilere münasib azabla azablandırır)-Kütubu sitte-4324.

**Hz. Muhammed bu ayete paralel şunları demiştir: "Bir toplumda, devlet malından hırsızlık ve rüşvet artarsa, Allah o toplumda korku başlatır ve güven duygusunu kaldırır, zina yayılınca ölümler çoğalır, ölçü-tartı eksik yapılmaya başlayınca rızk kesilir ve fakirlik artar, İslam'ın muhkemleri /değişmez amaç kuralları dışına çıkıldı mı, kan dökme artar, Allah'a verdiği sözleri bozunca da üzerlerine düşmanı salar-Kütubu sitte-5898". ve "Biz kimi bir işe tayin eder, bir rızık tahsis edersek, bu tahsis edilenden maada aldığı gülüldür (devlet malından hırsızlıktır)-Kütubu sitte-5174"*

**Bu duruma göre diyebiliriz ki, beşerin puan değerlendirmesi süreklidir ve puan durumu doğrudan Cehennem'e gitmesi uygun görülenler demek ki, mahşer toplantısı bekletilmeden buraya alınmaları gerçekleştirilmektedir.*

163. Allah'ın rızasını kazanmış olanlar (Cennet ehli) ile kaybetmiş olanlar (Cehennem ehli), Allah'ın değerlendirmesine göre derece derecedirler. Çünkü Allah herkesin düşüncesini ve yaptıkları her şeyi görendir.

** Cennet'in 8, Cehennem'in ise 7 kapılı olması, bu derecelendirme ile ilgili midir acaba?*

164. Emin olun ki Allah müminlere, içlerinden seçtiği ve onlara varlığının delillerini açıklamak, onları olumsuzluklardan alıkoymak ve onlara kitabı ve doğru ile yanlışı ayırabilme yeteneğini /hikmeti öğretmek üzere bir elçi yaratıp /be'as edip gönderdi. Çünkü onlar daha önce yanlış bir yoldaydılar.

165. Örneğin (bu son Uhud savaşının ilk aşamasında) başınıza gelen mağlubiyet sıkıntısının kat kat fazlasını, (Bedir Savaşı'nda) galip gelerek düşmanlarınızın başına getirmiştiniz (ve o zaman şaşırmayıp normal karşılamıştınız). Şimdi ise, (Uhud Savaşı'nda) bir ara böyle bir mağlubiyet kendi başınıza gelince mi şaşırıp, "Bu nasıl oluyor?" diyorsunuz. İşte, gönderdiğimiz bir elçi olarak onlara "Başınıza gelen o sıkıntılı durumu, hatanız sonucu kendi nefsiniz ile oluşturmuştunuz" diyerek gerçeği vurgula. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter /her şeye Kadir'dir.

166. (Uhud Savaşı'nda) karşılıklı savaştığınızda başınıza gelenler, Allah'ın uygun bulup izin vermesiyle oldu ki bunun nedeni de, mümin olup olmayanın ayırt edilmesiydi. 167. Yine böylece imanlarından dönüp münafıklık /ikiyüzlülük yapanların da açığa çıkarılması amaçlanmıştı. Çünkü daha ordu oluşturulurken bazılarınıza "Gelin, Allah yolunda savaşa katılın veya yurdunuzu savunun" diye orduya davet edildiklerinde onlar, "Biz savaşmasını bilmeyiz, bilseydik elbette size katılırdık" diyerek gerçek imanlılıktan ziyade, vahyedilen gerçekleri inkâra yönelip küfre sapmayı tercih ettiler. Çünkü içten bir imanları olmadığından, iman ettiklerine dair söyledikleri, henüz kalplerinde yoktu. Hâlbuki

Allah, onların kalplerinde ne olup, ne olmadığını çok iyi biliyordu.

**Gerçek iman etmenin, sadece Müslüman olduk veya iman ettik demekle olmayacağı Hucurat-14 ncü ayette açıklanmıştır. İmanın, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amellerle peliştirilmesi gerektiği, Bakara-177, 285 ve Nisa-136 ncı aayetler yanında, "amenu ve 'amelu salihati" ikili ifadeleri ile vurgulanmıştır.*

168. Daha sonra da ikiyüzlü davranmış olan aynı kişiler, savaşa katılıp ölen yakınları için "Bizim sözümüzü dinleselerdi öldürülmeyeceklerdi" şeklinde konuşup durdular. Ey Peygamberl Onlara de ki: "Eğer doğru söylüyorsanız, ölümünüzü engelleyin de görelim bakalım".

169. Ey iman edenlerl Şunu bilin ki, Allah'a iman ediyor ve buyruklarını uyguluyor diye öldürülenleri, gerçek ölüler olarak düşünmeyin, çünkü onlar gerçekte Rableri katında diridirler ve rızklar /nimetler içindedirler. 170. Allah'ın kendilerine lütfettiği nimetlerle sevinç içindedirler ve geride kalanların da ölümden korkmamalarını ve bu nedenle de üzülmemelerini bildirmek, 171. Ve Allah'ın lütfettiği sayısız nimetleri olduğunu ve O'nun, gerçek müminlerin hak ettikleri karşılıklarını eksiksiz vereceğini müjdelemek istemektedirler.

172. Bu arada ölmeyip de savaşta sıkıntı çekenler, bu sıkıntılarına rağmen yine de Allah'a iman ve elçisinin tebliğlerine inanmalarına devam ettiler. İşte bu şekilde imanlarında ve takvada sebatkâr olanlara büyük bir karşılık vardır.

173. Daha sonra, (Uhud'da) orduya katılmayıp ikiyüzlü davranmış olanlar, savaşta sıkıntı çekmiş olanlara, "Size karşı savaşanlar, tekrar birleşip daha büyük bir ordu hazırlıyorlar" diyerek korkutmak istediler. Ancak bu sözler, gerçek iman etmiş olanların imanlarını daha da pekiştirdi ve "Bize Allah'ın desteği yeter ve O'nun bu desteği /vekilliği bizim için en büyük nimettir" diyerek korkmadıklarını belirttiler.

** Bu ayetle başlayan tebliğ, Ebu Süfyan'ın Bedir savaşının yıl dönümünde, Hz. Muhammed'i tekrar savaşa davet etme haberi ve Müslüman'ların hiçbir korku duymadan savaş yerine gidip kimseyi bulmayınca da, dönmeleri üzerine vahyedilmiştir.*

174. İşte gerçek iman etmiş olanların bu kararlı tutumları karşısında, şirk koşup inkâr ederek küfre sapmış olanlar (Bedir bölgesine gelmeyip) savaşma cesareti gösteremeyince, iman edenler hiçbir sıkıntıya uğramadan ve Allah'ın lütfettiği nimetlerle (sevinç ve huzurla Medine'ye) geri döndüler. Çünkü onlar Allah'ın rızasına göre davranmışlardı. Ve biliyorlardı ki Allah, lütufları oldukça bol olandır.

175. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, sizlere musallat olmak üzere pusuda beklemekte olan şeytan, ancak kendisi gibi olumsuz düşünenleri /ona dost /veli olanları korkutur ve öylelerini yoldan çıkarır. Fakat mümin iseniz, şeytan ve dostlarından korkmanıza gerek yoktur, sadece Benden /Benim desteğimi kaybetmekten korkun.

**İnsan neslinin ilk yaratılmışı olan Adem'i (veya Ademleri) kendisinden daha farklı yeteneklerde göremeyip üstünlüğünü kabul etmeyen ve secde etmeyi /onu desteklemeyi ve yardım etmeyi red ederek Allah'ın huzurundan kovulduğu şeklinde sembolize edilen şeytan nesli, durup dururken insanlara musallat olan ve kötülük yapan varlıklar değildir. Şeytan, ancak insanda oluşan olumsuz düşünce ve nefs uyanması ile o insan tarafından bir nevi çağırılır ve ancak bunun üzerine ona yaklaşıp, olumsuz olan düşünce ve niyetini benimsemesi için fısıltılar /sinyaller göndermeğe başlar. İşte, gerçek iman etmiş olanlarda olumsuz düşünceler çok az olacağı ve Allah'ın da desteğini görecekleri için, şeytanın bu yaklaşımı olamayacak veya böyle bir çağırılışı engellenecektir. Bu nedenle de ayetin sonunda gerçek korkulacak olanın, Allah'ın bu desteğinden mahrum olması olduğu vurgulanmaktadır.*

176. Ya Muhammedl Küfre sapmada birbirleri ile yarış edip, gittikçe azıtanlar sakın Seni üzmesin. Çünkü onlar, şirk koşup Allah'ın tekliğini inkar ederek küfre sapmalarıyla Allah'a hiçbir şekilde zarar vermiş olamazlar. Zaten Allah, Döylelerinin Ahrette herhangi bir nimete kavuşmamalarını kurallaştırmış /planlamıştır ve ayrıca onlar için şiddetli bir azap da söz konusudur.

177. Küfre sapmayı imanlı olmaya tercih edenler şunu da iyice bilsinler ki, bu tercihleri nedeniyle Allah'a (ve ilahi düzenine) hiçbir şekilde zarar veremezler ve onlar için şiddetli bir azap da söz konusudur. 178. Ve onlar, bizim müdahale etmeyip kendilerine halâ yaşam fırsatı verişimizi sakın daha hayırlı olarak değerlendirmesinler. Çünkü biz onlara bu yaşam fırsatını, aldanışları ve günahları /ism'leri iyice artsın diye veriyoruz. O hale gelsinler ki, itiraz edemeyecekleri şiddetli bir azabı hak etmiş ve artık geri dönüşü olmayacak aşamaya gelsinler.

**Eğer akıllanıp düzelmezlerse, artık geri dönüşü olmayan suçlu duruma gelsinler, af edilme sınırını iyice aşsınlar ve Cehennem azabını kesin hak etsinler diye. Yani biz insanlara yine de "Aklını kullan, gayret et ve kendini kurtar, yoksa bulunduğun hatalarına devam edersen, artık iyice batmışsın demektir" denmekte ve bir kurtuluş fırsatı da verilmektedir. Bu gerekçe ayrıca "O kadar kötü bir kişi, her türlü olumsuzluğu yapıyor, fakat ona hiç bir şey olmuyor" genel görüşünü de çürütmektedir. Zaten bu tiplere dikkat edilirse, bunların çoğunluğunun maddi refahta, ancak manevi fakirlikte ve şiddetli bir mutsuzlukta oldukları fark edilecektir.*

179. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Allah müminleri, küfre sapmış olanların içinde bulunduğu olumsuz ortam gibi bir ortamda bırakacak değildir. Onlar gibi mutsuz olmamaları için, gönül zengini ve imanlılıkları temelinde mutlu olanları böylelerinden uzaklaştıracaktır. Ancak buna rağmen Allah, size gaybın bilgi ve bilme yetkisini verecek değildir. Fakat şüpheniz olmasın ki, Allah elçilerinden /resullerinden dilediğini /uygun bulduğunu seçer ve bu yetki ve bilgi ile de donatabilir. Bu nedenle Allah'a ve buyruklarını bildiren elçilerine /resullerine iman edin. Eğer iman eder ve takva sahibi olursanız, size büyük bir ödül olacaktır.

180. Allah'ın kendilerine verdiği nimetlerinden muhtaçlara vermekten cimrilik edenler, bu davranışlarının kendileri için hayırlı olduğunu zannetmesinler. Aksine, bu davranışları onlar için zararlı olacaktır. Çünkü cimrilik edip, ihtiyacı olanlardan esirgedikleri şey, kıyamet günü toplantısında, onların boyunlarına dolanmış olacaktır. Çünkü insanın ölümü ile gök ve yeryüzünde miras olarak bıraktığı her ne ise zaten sadece Allah'ındır ve Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

**Çünkü Allah'ın lütfettiği her imkân (servet, bilgi, makam, sağlık, yetenek, akıl gücü gibi), bizlere verilmiş birer sınav aracıdır ve israfa, aşırıya kaçıp kaçmayacağımızı veya gerek kendimizi, gerekse başkalarını bu imkânlardan mahrum edip etmeyeceğimizi ve sadece Allah'ın rızası ve buyrukları uyarınca kullanıp kullanmayacağımızı belirlemek içindir.*

181. Gerçek şu ki, "Allah fakir, biz ise her bakımdan zenginiz, çok daha güçlüyüz" diyenlerin sözünü Allah işitmektedir. Kesinlikle de onların söyledikleri her sözlerini ve haksız yere peygamberleri öldürmelerini kaydetmiş bulunmaktayız. Gün de gelecek bu davranışlarının karşılığı olarak Biz de onlara "Yakıcı azabı haydi tadın bakalım" 182. "Kendi yaptıklarınızın bir karşılığı olarak" diye hatırlatacağız. Yoksa Allah, kullarına asla zulmedici değildir.

**Burada, Dünya varlıklarına (servet, bilgi, makam, sağlıklılık hali gibi) saplanıp şımaran ve imanını unutup, kendini Rab gibi kudretli sanmaya veya aktivitelerini sadece Allah'ın rızasını değil de, başka bir yaratılmışı (kişi, madde, eşya) önceleyerek yapmaya başlamanın tehlikesine dikkat çekilmektedir. Ayrıca, insanın ancak amelleri ile kendine zulmedeceğine de değinilmektedir. Yine bu ayetlerle Hz. İsa'yı öldüren Yahudilerin suçları hatırlatılmakta ve biz Müslümanların benzer hatalara düşmememiz gerektiğine dikkat çekilmektedir.*

183. Yahudilerin ileri gelenleri sırf Sana uymamak için atalarının kendilerine "Ateşin yakıp yiyeceği bir kurban getirmedikçe, hiçbir elçiye inanmamamız konusunda Allah bizden söz aldı" dediklerini ileri sürüyorlar. Ey Peygamberl Sen de onlara "Benden önce apaçık ve inandırıcı delillerle birlikte size gelen peygamberler oldu. Eğer bu söylediğiniz doğruysa, o zaman onları neden öldürdünüz?" diyerek onları yalanla.

184. Ey Peygamberl Senden önce de inandırıcı apaçık deliller, Zeburlar (İlahi vahiy sayfaları) ve herbiri aydınlatıcı, uyarıcı /Münir kitaplar getiren elçileri kabul etmemiş olduklarını bil ve Seni de kabul etmemekte oldukları için sakın üzülüp dert yapma.

**Vahiy kaynaklı belgeler Hz. Musa'dan önceki nebilere /peygamberlere sayfalar şeklinde gelmiş ve bunlara Zebur denmiştir. Eski Ahit'te (Tevrat'ta), Mezmurlar bölümüdür.*

185. Her nefs, sonunda mutlaka ölümü tadacak ve kıyamet günü hesaba çekilerek Dünyadaki tüm amellerinin karşılığını alacaktır. Kim ateşten uzaklaştırılıp Cennet'e girmeye hak kazanırsa, o gerçek mutluluğa erişmiş demektir. Bu nedenlerle artık iyice bilin ki, Dünya hayatı sizi yanlışa yöneltici ve aldatıcı maddelerle dolu bir yerdir.

Her nefsin ölümü tadacağı ifadesinin, olumsuz nefslerin öldürüleceği, her olumlu nefsin de sıratın-müstakiym düzeyi dediğimiz orta düzeye getirileceği anlamındadır diye düşünüyorum. Çünkü hesap günü, hesaba çekilecek olanın nefsler olacağı Tekviyr-14, Fecr-27 ve Kıyamet-14 ncü ayetlerde belirtilmiştir.

186. Ve gerçek şu ki, mallarınızla, nüfuslarınızla /çocuklarınızla sınanacaksınız. Yine sizden önce kendilerine kitap verilmesine rağmen şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlardan birçok hakaretler ve imanınıza yönelik alaycı sözler işiteceksiniz. İşte tüm bu zorlukları yine birer sınav olarak kabul eder ve sabredip takva sahibi olmakla, bilin ki çok büyük bir sınavı aşmış olacaksınız.

Burada servetlerin aşırılık ve israf aracı olmaması yanında, muhtaçlarla da paylaşılmasına ve çocuk sayısı, cinsiyeti ve yetiştiriliş şekli ve çocuk sahibi oluş veya olmayışının, sınav amaçlı olacağı ve bu nimetlerin, bu amaçla verileceğine de değinilmektedir.

187. Allah, kendilerine kitap verilenlerin ileri gelenlerinden, "Size elçilerimiz aracılığıyla bildirdiğimiz buyrukları insanlara mutlaka bildirecek ve gizlemeyeceksiniz" diye söz almıştı /misakanlaşma yapmıştı. Fakat onlar menfaatleri karşılığı kitaptaki gerçekleri gizlediler ve kendi uydurdukları sözlerini kitaptan diye açıkladılar. Ne Kötü bir satın alış bu yaptıkları.

Tevrat ve İncil'de Ahmet (güvenilir özellikleri olan) bir elçinin geleceği ve yine Allah'ın tek dini olan İslam Dinini ve muhkem /değişmez amaç hükümlerini tekrar tebliğ edip hatırlatacağı bildirilmiştir. İşte burada da Yahudi ileri gelenlerinin bu bilgiyi ve dinin muhkem /değişmez amaç hükümlerinin çoğunu menfaatleri için gizleyip, kendilerine uygun sözleri halka söyleyip onları kandırdıkları vurgulanmaktadır. Tabi bu vurgu yapılarak, Müslümanlara da aynı hataya düşmemelerine de dikkat çekilmektedir. Vahiy kitapları dışında rivayet ve sözler uydurulmasının yanlışlığına ayrıca A'raf-3, Bakara-79 ve Lokman-6-7 nci ayetlerde de değinilmektedir.

188. Ey Peygamberl Bu şekildeki gerçek dışı sözleri ve bildirdiklerimizi gizledikleri gibi, Allah'ın buyurduğunun dışında dini bir yol izlemekte oluşlarıyla da övünmekte olanların azaptan kurtulacaklarını zannetme. Onlara çok şiddetli bir azap olacaktır. 189. Ve şunu da iyi bil ki, göklerin ve yerin hakimiyeti ve sahibi Allah'tır ve O'nun her şeye gücü yeter /Kadir'dir. 190. Göklerin, yerin yaratılmasında ve gece ile gündüzün birbirini izlemesinde aklını işletenler ve ilimle uğraşanlar /ulil elbab için yararlanacakları bilgiler ve alınacak dersler bulunmaktadır.

191. Çünkü Evreni araştıran bu insanlar, ayaktayken /kıyam halindeyken, otururken veya yanları üzerine uzanmışken, sürekli olarak göklerin ve yeryüzünün yaratılışı, özellikleri ve iç yapıları hakkında düşünür ve araştırıcı bir gözle yaklaşarak Allah'ı her an ve halde anarlar ve "Ey Rabbimizl İnanıyoruz ki Sen bunları boşuna yaratmadın, Sen yücesin, Senin ve kurmuş olduğun düzen hakkında bizi yanlış yapmaktan ve ateş azabına düşmekten koru" 192. "Ve yine inanıyoruz ki Ey Rabbimizl Sen kimi ateşe sokacaksan elbette onu (Dünya hayatında da) perişan ve mutsuz etmişsindir ve o zalimlere yardım eden de olmaz". 193. "Ey Rabbimizl Bizi inanca çağırıp "Rabbinize iman edin" diyen bir davetçiye uyduk ve iman edenlerden olduk. Ey Rabbimizl Günahlarımızı bağışla, yapmış olduğumuz olumsuzlukları hoş gör ve iyi kişilerle /ebrar ile birlikte ölmemizi nasip et". 194. "Ey Rabbimizl Elçilerin yoluyla bize vaat ettiğini bildirdiğin Ahret nimetlerini bahşet ve kıyamet günündeki hesap anında üzülmeyenlerden, sevinenlerden olmamızı nasip et. Eminiz ki Sen sözünden kesinlikle caymazsın" diyerek düşüncelerini açıklar ve dua ederler.

Burada Allah'ı her hal ve vakitte anmak, dua etmek ve özellikle de hiçbir okuma şartı olmaksızın (abdestli, abdestsiz, kıyafet özelliği, oturuş şekli, aybaşı kanamalı oluş veya olmayış vs) Kur'an'ı okumak önerilmiş olmaktadır. Aynı öneri Nisa-103 ncü ayette de yapılmıştır. Bireysel ve şekilsel nüsuk ibad etmeler olan Namaz, Oruç ve Hac uygulamalarına Kur'an'ın önerdiği şartlar dışında şartlar eklemek, herkesin kendine göre şartlar eklemesine yol açar. Zaten bu nedenle din temelli gruplaşmalar olmuştur.

195. Bunun üzerine de Rableri onlara şöyle yanıt verir: "Ey insanlarl İster erkek, ister kadın olsun, sizden hiçbir çalışanın emeğini karşılıksız bırakmam. Hepiniz birbirinizdensiniz, dolayısıyla Benim için hepiniz birsiniz. İçinizden Bana iman edip buyruklarıma uymaktan dolayı daha güvenli yerlere göç edenler, yurtlarından sürülenler, yine bu nedenle işkence ve hakarete uğrayanlar, savaşa katılanlar ve öldürülenler var ya, Rab'leri olarak Ben'den bir karşılık olarak, yapmış oldukları tüm olumsuzluklarını hoş göreceğim ve onları altlarından ırmaklar akan Cennetlere yerleştireceğim. Şun-a emin olun ki, ödüllerin en güzeli Allah'ın yanında olandır".

196. Ey Peygamberl Şirk koşan ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmışların, ülkede refah içinde ve her şeye hakim durumda dolaşmaları sakın Seni yanıltıp, imanın konusunda şüpheye düşürmesin. 197. Gerçekte onların bu servetleri ve refah halleri, devamlı olan Cennet nimetleri yanında oldukça azdır ve geçicidir.

Çünkü onlar, küfre sapmış olmalarından dolayı nimet değil de azaplarla dolu Cehennem'i boylayacaklar. Bir bilseler orası ne kötü bir yerdir.

**Hz. Muhammed'e, refah içinde olanları imrenmemesi ikazı, Hicr-88 nci ayette de yapılmıştır.*

198. Fakat Rablerine karşı takva içinde olanlar için, içlerinden ırmaklar akan Cennet'ler olacaktır. Allah tarafından bir ödül olarak orada uzun süreler kalacaklardır. Şu gerçek bilinsin ki, aklını kullanıp doğru yolda olanlar /ebrar için, Allah'ın yanında bulunan bu nimetler çok çok daha hayırlıdır /makbuldür /güzeldir.

199. Ey Peygamberl Daha önce kitap (sahifeler, Tevrat, Zebur, İncil) verilmiş olanlardan öyleleri de var ki Allah a, Sana indirilene /Kur'an'a ve kendilerine indirilenlere iman etmektedirler. Ve Allah'ın bildirdiği mesajlarına uyamamanın büyük bir korkusu içindedirler (takva sahibidirler). Allah'ın ayetlerini de menfaatleri karşılığı gizlemedikleri gibi değiştirmezler de. İşte böylelerinin ödülleri Rableri tarafından mutlaka verilecektir. Çünkü Allah, bu şekildeki olumlu hesabın karşılığını çabuk verendir.

**Bu ayet, Hıristiyan olduğu halde bir grup Müslüman'ı ülkesine kabul edip koruyan Habeşistan Kralı Necaşi'nin cenaze namazının bizzat Hz. Muhammed'in imamlığı ile kıldırılması üzerine indirilmiştir.*

200. Ey iman etmiş olanlarl Sizlere birer sınav olarak vermekte olduğumuz güçlüklere karşı sabır gösterin, takva sahibi oluşla ve sabırla yarışın, daima çaba içinde olarak temkini de elden bırakmayın ve birbirinize destek olun ki huzura, mutlu bir yaşama kavuşabilesiniz.

90. AHZAB (33)

(Hizipler, Gruplar)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey Peygamberl Allah'a karşı takva sahibi ol /bildirdiklerimize uyamamaktan kork. Şirk koşan ve bildirdiklerini inkâr ederek küfre sapmışlara ve imanlarından dönen iki yüzlülere /münafıklara uyma ve söylediklerini önemseme. Hiç endişen olmasın ki Allah, bütün olanları bilen ve her şeye ayrıntısına kadar hakim olandır. 2. Sen, sadece Rabbinden Sana vahy edilip bildirileni uygula. Şuna emin ol ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır. 3. Sen, elinden ^elen çabaya devam et ve yalnızca Allah'a tevekkül et /güven /yapacağın işin sonucunu O'na bırak. Çünkü işin sonucunu bıraktığın vekil olarak /Senin yerine çabanı sonuçlandıracak olan Allah yeter.

4. Allah, hiçbir erkeğin göğsüne nasıl iki kalp koymamışsa, siz de annenize benzeterek kendinize haram kıldığınız /zihar ettiğiniz eşlerinizi anneleriniz olarak kabul edişinizi kabul etmemiş ve sizi iki anneli kılmamıştır. Aynı şekilde evlatlıklarınızı da öz çocuklarınız saymamıştır. Bu kabulleriniz /sözleriniz, düşüncenize göre sürdürdüğünüz gelenek ve dilinize doladığınız boş sözlerinizden ibarettir. Allah ise gerçeği söyler ve sadece O doğru yolu gösterir.

**Cahiliye döneminde, bir erkeğin eşinin bedensel bir özelliğini annesine benzetmesine "Zihar etme" denir ve boşanma nedeni sayılırdı. Yine evlatlıklar da öz evlat kabul edilir ve evlatlıkların eşleri ile evlenilmezdi. İşte bu ayet ile her iki geleneksel görüş kaldırılmış olmaktadır. Yine bu ayet ile geleneklerin geçici olduklarına dikkat çekilmiş olunmaktadır.*

5. Evlatlık edindiğiniz çocukları, öz babalarının da isimlerini vererek (...nın kızı veya ...nın oğlu diyerek) isimlendirmeyi ihmal etmeyin. Çünkü bu isimlendirme, Allah'ın adaletine daha uygun bir davranıştır. Eğer çocukların babalarını bilmiyorsanız, o zaman onlar ancak sizin din kardeşlerinizdir ve en yakın dostlarınızdır. İsimlendirmede ve şimdiye kadar bu gerçeği bilmeden yapmış olduğunuz hatalarınızda size bir sorumluluk /günah olmayacaktır. Çünkü Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve nimeti /sevgisi bol olandır /Rahim'dir.

**Bu duruma göre, evlatlık alınan, sadece onu alan ailedeki anne-babanın din kardeşi oluyor, yoksa onu alan ailenin çocuğu olmuyor demektir.*

6. Ey insanlarl Şunu bilin ki Peygamber, gerçek müminlere babaları gibi kendi nefslerinden daha önemli ve önceliklidir. Dolayısıyla hanımları da onlar için artık anneleri gibidirler. Şunu da bilin ki, Allah'ın kitabına /belirlemiş olduğu ezeli ve ebedi kurallarına göre, mirasçılık bakımından kan akrabalığı olanlar, diğer kan akrabalığı olmayan din kardeşi müminlerden ve hicret eden müminlerden daha yakındırlar. Ancak akraba olmadığı halde, çok yakın dostlarınıza gönüllü olarak, örfe uygun bir vasiyette bulunabilirsiniz. Bu kurallar daha önce özel korumalı /Kitabı mestura veya Levh-i mahfuz olan bir kitapta kayıtlı bulunmaktadır.

7. Biz, peygamberler olarak Senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan, tek Allah, tek insan nesli ve tek din temelinde vahyettiklerimizi insanlara tebliğ etmeniz konusunda anlaşma yapmış ve hepinizden sapasağlam bir söz almıştık. 8. Böyle yaptık ki, söz vermiş sizleri, bu sözlerinize olan sadakatleriniz çerçevesinde kıyamet günü hesaba çekebilelim. Çünkü sözlerini tutmayıp şirk koşarak inkâra yönelip küfre sapanlar için çok elem verici bir azap hazırlanmıştır.

**Demek ki bütün peygamberler ile, tebliğ görevlerini yapacaklarına yönelik anlaşma yapılmış ve kendilerine verilmiş olan bu görevlerinden dolayı mahşerde hesaba çekileceklerdir. Aynı konu Al-i İmran-81 nci ayette de açıklanmıştır.*

9. Ey iman edenler! Allah'ın size verdiği nimetler olarak şunu hatırlayın ki, (Hendek savaşında) size karşı birleşmiş olan gruplar /ahzab /hizipler ordusu saldırdığı zaman, Allah üzerlerine bir rüzgâr ve sizin görmediğiniz ordular göndermişti. Çünkü Allah yaptığınız her şeyi görüyordu. 10. Hani onlar bulunduğunuz vadinin üst ve alt taraflarından bütün güçleriyle size saldırmışlardı da gözünüz korkmuş, yürekleriniz ağzınıza gelmiş ve Allah hakkında şüphe duymaya başlamıştınız. 11. İşte orada, içtenlikle mümin olanlarla olmayanlar iyice belirlenebilsinler diye imtihana tabi tutulmuşlar ve bu amaçla şiddetli bir sıkıntıya sokulmuşlardı.

12. Bu sıkıntılı durumunuz üzerine, içinizde imanı zayıf olup, kalplerinde şüphe taşıyanlar ile imanlarından çabucak vazgeçen ikiyüzlüler /münafıklar, "Allah'ın ve elçisinin bize vaat ettikleri, demek ki boş şeylermiş" demeye başlamışlardı.

13. İçinizden başka bir grup ise, "Ey Yesrib (Medine'nin eski ismi) halkı! Hendek sizi koruyamaz, haydi evlerinize geri dönün" diyerek iman edenleri savaşmaktan vazgeçirmeye çalışıyorlardı. Yine diğer bir grup da, evleri korunmuş olduğu halde, "Evlerimiz korumasız kaldı" diyerek peygamberden izin istiyorlardı. Gerçek amaçları ise kaçmaktı. 14. Ve eğer Medine şehrine girilse ve bu münafıklardan da içeriden bozgunculuk yapmaları için yardım istenseydi, onu mutlaka yaparlardı ve o konuda hiç tereddüt etmezlerdi. 15. Hâlbuki onlar daha önce arkalarını dönüp kaçmayacaklarına dair peygambere Allah adına söz vermişlerdi. Fakat gerçek şu ki, Allah'ın adını anarak verilmiş her söz sorumluluk gerektirir.

16. Ey Peygamber! Onlara; "Eğer ölümden veya savaştan kaçmayı düşünüyorsanız, şunu iyice bilin ki, kaçmak asla size bir fayda sağlamaz. Kaçsanız da zaten size artık pek fazla nimet ve yaşam fırsatı verilmez" diyerek uyarıda bulun. 17. Yine onlara "Eğer Allah sizin için bir sıkıntı dilese, o sıkıntıdan sizi kim koruyabilir. Ya da sizin için bir iyilik /rahmet dilese, o iyiliği sizden kim engelleyebilir?" diyerek Allah'ın gücünü hatırlat. Çünkü onlar, Allah'tan başka gerçek bir dost /veli ve yardımcı bulamazlar.

18. Şüpheniz olmasın ki, savaşa gitmeden önce içinizden kimlerin diğer kardeşlerine "Bizimle kalın, savaşa gitmeyin" diyerek savaşa katılmak isteyenleri engellemeye uğraşanları Allah çok iyi bilmektedir. Zaten onların pek azı savaşa katılacak tiplerdir. 19. Bunlar sizinle birlikte savaşa gelseler de, duydukları kıskançlık yüzünden size ayak bağı olurlar. Savaş sırasında tehlikeyi görünce, üzerine ölüm baygınlığı çökmüş kimse gibi, gözleri korkudan dönmüş bir halde yerlerinden kımıldamazlar ve Sana boş boş bakınıp durduklarını görürsün. Tehlike geçince de, ganimet malına düşkünlük göstererek, aşırı övücü sözlerle size yanaşırlar ve haklarıymış gibi ileri geri konuşmaya başlarlar. Bu tip kimseler, içten bir imana sahip değillerdir. Bu yüzden Allah onların işlerini boşa çıkarır. Ve bunu yapmak, Allah için oldukça kolaydır.

**On ikinci ayetten beri, Hz. Muhammed zamanında yaşamış ve Müslüman olduğu ve Sahabe olarak tanımlandığı halde, ikiyüzlü davranan, sözünde durmayan ve aldatan tiplerin de olduğu ve bütün sahabelerin de aynı olmadıkları vurgulanmaktadır. Aynı ikiyüzlülük Haşr-11 nci ayette de belirtilmiştir.*

20. Yine bu tipler, geri çekilmiş oldukları halde, birleşik düşman birliklerinin /hiziplerin tam gitmedikleri ve geri gelecekleri hesabı içinde olurlar. Eğer düşman birlikleri yeniden gelecek de olsa, çöl Bedevileri arasında kalıp hakkınızdaki haberleri uzaktan takip etmeyi tercih ederler ve aranızda olsalar bile çok içten savaşmazlardı.

21. Gerçek şu kil Peygamberde, Ahret günü Allah'ın huzurunda toplanmak üzere dönüleceğine iman eden ve Allah'ı sıkça anarak rızası için çabalayanlarınızın örnek alacakları salih ameller gerçekleştirmeye ilişkin güzel örnekler vardır.

**Şimdiye kadar olan ayetlerdeki açıklamalara baktığımızda, Allah'ın resulünde Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun mücadele azmi, zorluklara sabır gösterme, gerekli çabayı göstererek yalnız Allah'a tevekkül etme, imanda*

sebatkârlık ve 8 konuda Allah'a vermiş olduğu söze sadakat gibi konularla ilgili güzel örnekler olduğunu görmekteyiz. Saffat-108, Duha-11, Mümtehine-4 ve 6 ncı ayetlerde de Hz. İbrahim ve ona iman edenler için de aynı örnekleme yapılmıştır. Dikkat edilirse, peygamberin örnek alınmasında bedensel özellikler, insan oluşuna yönelik davranışlar ve kılık-kıyafete ilişkin herhangi bir ifade bulunmamaktadır. Aynı konuya Al-i İmran-33 ncü ayette de değinilmiştir.

22. İçtenlikle mümin olanlar, farklı aşiretlerden /hiziplerden oluşmuş birleşik düşman birliklerinin geri çekilmekte olduklarını görünce; "İşte bu sonuç, Allah'ın ve elçisinin bize vaad ettiği zaferlerdendir. Demek ki Allah ve elçisi sözlerine sadıklarmış" dediler. Bu savaş tehlikesini atlatmış olmaları, onların imanlarını daha da pekiştirdi ve şirk koşmadan sadece Allah'a olan teslimiyetlerini güçlendirmiş oldu.

23. Yine içtenlikle mümin olanlardan öyle kimseler var ki, arkalarını dönüp kaçmayacaklarına dair peygambere Allah adına vermiş oldukları sözü gerçekleştirmişler ve savaşa gönülden katılmışlardır. Ve onlardan kimi, verdiği şehitlik sözünü yerine getirdi ve şehit oldu, kimi de şehit olmayı umut edip bekledi. Çünkü onlar verdikleri sözü hiç bir şekilde değiştirmediler.

24. Şu bir gerçek ki Allah, sözüne sadık olanları, dürüstlüklerinin karşılığı olarak ödüllendirecek, imanlarından dönenleri /münafıkları ise tevbe ederlerse ve Allah da uygun bulursa tevbelerini kabul edip bağışlayacaktır. Çünkü Allah bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

25. İşte bu savaşta Allah, şirk koşan ve bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış olanların, savaştan hiçbir yarar sağlamadan elleri boş olarak geri dönmelerini sağladı ve Allah'ın bu yardımı müminlere yeterli oldu. Çünkü Allah çok güçlüdür /Kaviy ve üstündür /Aziz'dir.

26. Ayrıca bu sırada kitap sahibi bazı (Yahudi) kabilelerinden, savaşta birleşik düşman ordusuna destek olup size saldırmış olanların, kalelerinden çıkmalarını da sağlamış oldu ve böylece size karşı yüreklerinde korku oluştu. Siz de bu sırada onlardan bir kısmını öldürebildiniz, bir kısmını da esir alabildiniz. 27. Ve Allah sizi onların arazilerine, evlerine, mallarına ve henüz ayağınızı dahi basmamış olduğunuz nice topraklara mirasçı kıldı. Çünkü Allah, her şeye gücü yetendir.

28. Ey Peygamberl Korumakta olduğun kadınlara de ki: "Siz Dünya hayatının nimetlerini ve ziynetlerini diğer insanlar gibi istiyorsanız, haydi gelin de size maddî destek sağlayayım ve sizi güzellikle korumamdan çıkarayım". 29. "Yok eğer siz Allah'ın rızasını ve elçisi ile Ahret yurdunun nimetlerini tercih edecekseniz, şunu bilin ki, Allah sizden Salih amellere uygun davrananlarınıza /Muhsin olanlarınıza büyük bir ödül hazırlamıştır". 30. "Ancak şunu da iyice bilin ve düşünün ey kadınlar! Sizden kim açıkça ve kanıtlanmış aşırı bir hata işlerse, onun cezası sizden başkasına düşecek olan cezanın iki katı verilir. Ve bunu uygulamak Allah için elbette çok kolaydır". 31. Buna karşılık sizden kim Allah'ın rızasına ve elçisine uyar ve salih ameller gerçekleştirirse, onun da ödülünü iki kat veririz ve rızkını cömertçe bollaştırırız".

**Peygamberin, Ebubekir'in kızı Ayşe (604 doğumlu olup Hz. Muhammed ile 623 yılında evlenmiştir- M. Sağ. Muhammed kitabı), Ömer'in kızı Hafsa, Ebu Süfyan'ın kızı Ümmü Habibe, Ebi Ümeyye'nin kızı Ümmü Seleme, Zem'a'nın kızı Seyde, El-Hars'ın kızı Meymune, Huvey'in kızı Safiye ve Cevriye, Hz. Muhammed'in koruma altına almak üzere sahiplendiği kadınlarıdır. Medine'de iken ve Bedir ile Uhud savaşlarında bir kısmı dul kalmışlardı ve Peygamber tarafından korumaya alınmışlardı. Bu ayet Hendek savaşı (627) sırasında indirilmiştir. İlk eşi Hatiçe ise 619 yılında vefat etmişti ve ondan sonra diğer kadınları sadece koruması altına almıştır. Bu ayet onlara bildirilince, koruması altında bulunan bütün kadınlar ayrılmaya yanaşmamış, ziynet ve lüks yerine Hz. Muhammed'i tercih etmişlerdir. Tabi bu olay, bütün kadınlara da aşırılıktan kaçınmaları için bir uyarı demektir.*

32. Ey Peygamberin korumasındaki kadınlarl Siz diğer kadınlar gibi değilsiniz, farklısınız. Bu nedenle de başkaları ile olan konuşmalarınıza ve davranışlarınıza dikkat edin ki, kalbinde kötülük bulunan ve fikren hasta olanlar bir ümide kapılmasın. Ağırbaşlılık ve ciddiyetin dışına çıkmayın. 33. Evlerinizde de sorunlar çıkarmayın. (Şu anda şehirde birçok kabile grupları olduğu için de dışarı çıktığınızda) Eski cahiliye dönemindeki kadınlar gibi açık ve aşırı süslü kıyafetlerden sakının. Salâtı /sosyal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerini sürekli yerine getirin, zekâtı (sosyal faaliyetlerin maddi kısmını) ihmal etmeyin ve Allah ile elçisine itaat edin, size bildirilenlerin dışına çıkmayın. Ey Peygamber evinin halkı /Ehl-i Beyt, Allah sizden kötülükleri gidermek ve sizi tamamıyla arındırmak istiyor. 34. Evlerinizde sürekli okunan Allah'ın ayetlerini ve onların hikmetini-anlamlarını siz de peygamber gibi çalışın ve üzerlerinde düşünün. Şüpheniz olmasın ki, Allah şefkatli ve lütuf sahibidir/Latif'tir ve her şeyden haberdardır /Habiyr'dir.

**Bu ayetlerde, Peygamber'in koruması altındaki kadınlara farklı konumları hatırlatılmakta ve dikkat etmeleri yanında, toplumda örnek olmaları gerektiği de vurgulanmaktadır. Bu ikaza bakarak belirli düzey ve makamlardaki kişilerin de yaşamlarına dikkat etmeleri ve örnek olmaları gerektiği anlaşılmalıdır. Ayet-33 ve 34'te Hz. Muhammed, kendisine vahyedilen Kur'an ayetlerini ezberlemek ve iyice sindirmek üzere sürekli çalışırken, korumasındaki kadınların da benzer bir çalışma içinde olmaları istenmekte olduğu halde, "Peygamber'i üzüp huzursuz edecek davranışlardan kaçının ve evlerinizde sürekli okunan ayetleri siz de çalışın, onları anlayın ve düşünün" şeklindeki Allah'ın emrinin anlamı kırpılmış ve mevcut meallerde sadece "Evlerinizde oturun" şeklinde yazılmıştır. Ki böyle bir ifade ise asırlarca olduğu gibi zamanımızda da erkekler tarafından istismar edilmiş ve kadınları eve kapatma bahanesi olarak kullanılmıştır. Kaldı ki, kadınlara da zekât /vergi vermeleri ve yardım işlerine destek emri olduğuna göre, demek ki kadının geliri de olmalı ki zekât farzını yerine getirebilsin.*

**33 ncü ayet "Tathir" ayeti diye de isimlendirilmekte ve Ayette geçen Ehl-i Beyt ifadesi ile ilgili farklı yorumlar yapılmaktadır. Bir yorumda, Hz. Muhammed'e korumasındaki kadınlardan biri Ehl-i Beyt'in kimler olduğunu sorunca Hz. Muhammed, kızı Fatma, damadı ve amca çocuğu Ali ile torunları Hasan ve Hüseyin'i çağırıp abasının altına almış ve "İşte bunlar benim Ehl-i Beytim" demiştir. Buna dayanarak da bu kişiler "Al-i Aba" diye tanımlanırlar. Başka bir zayıf yorum da, bütün eşleri, çocukları ve torunları ile çocuğu gibi büyüttüğü Hz. Ali'nin de dahil oldukları şeklindedir. Ben ise aynı soyadı taşıyan ve kan bağı olan ilk 4 kişinin Ehl-i Beyt olarak tanımlanması doğrudur diye düşünüyorum.*

35. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, sizlerden de Müslüman erkekler ve kadınlar, Mümin erkekler ve kadınlar, sabırlı erkekler ve kadınlar, sözlerine sadık olan erkekler ve kadınlar, güçlüklere sabreden erkekler ve kadınlar, Allah'ın rızasını gözeten erkekler ve kadınlar, yardımsever erkekler ve kadınlar, oruç tutan ve kendini olumsuzluklardan uzak tutabilen erkekler ve kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ve kadınlar, şirk koşmadan sadece Allah'ı ön planda tutup anan erkekler ve kadınlar var ya, işte Allah onların da hepsine bağışlanma ve karşılık olarak büyük bir ödül hazırlamıştır.

**Burada, erkek ve kadınlara eşit olarak hitap edilmektedir. Yine dikkat edilirse Müslüman ve Mümin ifadeleri ayrı tutulmuştur. Hucurat-14-17 nci ayetlerde de Müslüman ve İman edenin de ayrı oldukları açıklanmıştır. Müslüman, Allah inancı olan, Mümin ise, her biri birer ibad etme olan salih ameller /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller işleyen, diğer bir tanımlama ile Muhlis olan kişi demektir. Ayrıntılar için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

**Kur'an'da birçok yerde ve özellikle kadınlara yönelik değişiklik öneren mesajlarda, doğrudan ya Peygambere veya erkeğe veya kadın ve erkeğe birlikte hitap edilmektedir. Arapça'da, İngilizce ve Fransızca gibi 3 ncü şahıs zamiri olarak eril (müzekker) ve dişil (müennes) ayırımı vardır. Yine Arapça'da tüm çoğul kelimeler ve cansız nesneler dişil kalıp ile ifade edilirken, toplumsal ilişkilerle ilgili sözcükler ise, örneğin kanun, yönetmelik, resmi yazılar ve öneriler ise eril kalıplarla yazılırlar.*

36. Allah'ın ve dolayısıyla O'nun buyruklarını bildiren elçisi aracılığıyla bildirdiği ve kendilerini ilgilendiren bir konuda hüküm belirlenmişse, mümin erkek ve kadın artık o konuda kendi görüşlerine göre karar veremezler. Kim Allah'ın elçisi aracılığıyla bildirdiği bir hükme ve dolayısıyla bu kararı tebliğ eden elçisine karşı çıkar ve kendi görüşüne göre hareket ederse, şunu bilsin ki, açık bir biçimde yanlışlığa /dalalete sapmış olur.

**Burada, Hz. Muhammed'in Kur'an'a göre hükümler vermiş olduğu açıkça belirtildiğine göre, O'nun adına bildirilmiş olan olay ve kararların, Kur'an süzgecinden geçirilmesi ve ancak ondan sonra Hz. Muhammed'e atfedilmesi şart olmaktadır.*

37. Örnek vereceğimiz olaylardan birisi şudur: Hani Allah'ın nimet verdiği ve Senin de iyilikte bulunduğun kişiye diyordun ki; "Eşinden ayrılma, onu yanında sıkıca tut ve Allah'a karşı takva sahibi ol. Allah'ın da Senin beklentin paralelinde olan aşırı durumdaki (zeydune - ziyadesiyle olan, artan, fazla) isteğini açıklamaya çekiniyor ve içinde gizliyorsun. Çünkü Sen, gerçekte korkman gereken Allah'tan korkacağına, kamuoyu baskısından korkuyorsun". İşte Biz bu gençleri, Allah'ın da bu güçlü arzularını /sevgilerini onaylaması sonucu evlendirdik ve böylece de birbirini severek evlenilme konusunda, evleneceklere danışılmama ve sevgilerini önemsememe şeklindeki geleneksel bir engelin kaldırılmasında üminlere örnek olmalarını istedik. Sonuçta Allah'ın buyruğu yerine getirilmiş de oldu.

**Burada bulunan ve fazla, aşırı olan" anlamındaki "zeydune" kelimesi, aynı anlamda Hud-63 ncü ayette de kullanılmıştır.*

38. Allah'ın hüküm verdiği bir konuyu uygulamasında, peygambere herhangi bir suçlama söz konusu edilemez. Daha önce gelip geçmiş tüm insanlara ve elçilere de Allah'ın bu Sünnet'i (Sünnetüllah= Allah'ın yasası, uygulaması) böyle oldu. Çünkü

Allah'ın bildirdiği her buyruğu, belirlenmiş bir ölçüye /kadere /ilahi bir plana göredir. 39. Bu nedenle de Allah'ın peygamberleri, sadece Allah'ın buyruklarını bildirmekle yetinirler. Allah'ın bildirdiği hükümlerinin dışına çıkmaktan korkarlar ve kim söylerse söylesin, Allah'ın buyruklarına ters olan geleneksel kararlara uymamaktan korkmazlar. Çünkü esas önemli olanın, Allah'ın hesap sorması olduğunun bilincindedirler.

**Bu ayetle Hz. Muhammed'in Kur'an dışında başka bir dinî kayıtlama yapması ve Kur'an'daki hükümler dışında dinî bir kural koyması açıkça yasaklanmış olmaktadır. Çünkü Kur'an'ın dışında söz söylemek ve ek kural koymak, ek haramlaştırmalar yapmak, dolayısıyla da Kur'an'ı eksik görmek demektir. Buna göre de diyebiliriz ki, Hz. Muhammed'in örnekliği, Kur'an'ın muhkem_ /değişmez amaç hükümlere uygun ameller gerçekleştirme örnekliği demektir. İnsan ve günlük temel ihtiyaçlarla ilgili dünyevi yaşamı değildir.*

40. Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirisinin öz babası değildir. O, Allah'ın elçisidir /resulüdür ve nebi olanların sonuncusudur ve şunu iyice bilin ki Allah, her şeyi de en iyi bilendir.

**Peygamberin Hz. Hatiçe'jden Ümmügülsüm, Rukiye, Zeynep, Fatma, Kasım ve Abdullah, Mariye'den de İbrahim adında çocukları olmuş, fakat erkekler çocukluk yaşta vefat etmişlerdir. Hz. Muhammed son peygamber ve dini liderlik de son bulduğu için, babadan oğula dini liderlik sürdürülmesin diye erkek çocuğuna müsaade edilmemiş diyebiliriz.*

**Bu ayet ile resulluk nebiliğin Hz.Muhammed ile sonlandırıldığı belirtildiğine göre, sonlandırılan uygulama, Allah'ın resul /elçi olarak görevlendirmesi ve vahiy kitabı ile bildirilenleri tebliğ etmek demek olan nebilik ve dolayısıyla da din liderliği uygulaması olmaktadır diye düşünüyorum. Son nebi olan Hz. Muhammed'den sonra Kur'an'ı ve içindeki Allah'ın İslam dini temelli uyarıcı ve yol gösterici bilgilerini en ufak bir değiştirme yapmadan hatırlatan ve Kur'an'a uymayan kabulleri bildiren ilahi görevli kişiler olduğunu ve daha da olacağını söyleyebiliriz. Farsça kelime olan "peygamber" kelimesi hem nebi, hem de resul için ortak kullanılan bir kelimedir. Diyebiliriz ki, peygamber olarak bir tek kişinin, bir baş öğretmen gibi kendi toplumundan başlamak üzere bütün insanlığı uyarma dönemi kapanmış olmaktadır diye düşünüyorum. Dolayısıyla, Hz. Muhammed'den sonra her kişinin, açık ve anlaşılır ayetler, muhkem /değişmez amaç kurallar içeren Kur'an'ı anlayarak okuyup İslâm dinine ait kuralları bireysel olarak öğrenmesi ve kimseye kul olmadan kendi yolunu bizzat kendisinin bulması, diğer bir ifade ile bireysel gayretle İslam dinine ulaşma dönemi başlatılmış bulunmaktadır (Kırbaşoğlu Hayri-Ahir zaman ilmihali). Ancak arada ve Allah uygun buldukça, Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demek olan doğru yola yönlendirici kuralları hatırlatıcı ve kim olduğu açıkça belli edilmeyen, artık Peygamber de olmayan gizli görevliler, bugüne kadar bir öğretmen olarak zaman zaman görevlendirilmiş ve halen gönderilmektedir. İşte burada bence püf nokta, gerçek uyarıcılar ile Şeytan'ın yoluna sapmış ve insanların Kur'an'ı anlamaktan uzaklaştıranları, bizlerin çok iyi ayırmamız ve böylelerinden uzak durmamız gerekmektedir. Bunun için kullanacağımız filtre olarak da şüphesiz tek kaynak Kur'an olacaktır. *Yine diyebiliriz ki resul ve nebilik dediğimiz Peygamberlik, Hz. Muhammed ve Kur'an ile bittiğine göre de, önceki peygamberler ve kitapları da yürürlükten kalkmış demektir. Dolayısıyla bütün insanlığın Hz. Muhammed'i son peygamber ve Kur'an'ı da son kitap kabul etmeleri zamanla gerçekleşecek demektir diye düşünüyorum. Ve bu düşüncemi A'raf-157 ve Sad-88 nci ayetlere dayandırıyorum. Ancak bunun gerçekleşmesi, insanların gittikçe artan oranda Kur'an'daki evrensel ve zaman üstü muhkem /değişmez amaç hükümlere iman etmeleri ile mümkün olacaktır. Bu nedenle de Kur'an'ın raflardan inmesi ve süslü bohçalardan çıkarılması ve anlayarak, üzerinde düşüne düşüne ve içten benimsenip yaşama yansıtılmak üzere okunmasının önüne konulan şartlardan özellikle Arapça şartından kurtarılıp özellikle ergenlik yaşlarından itibaren her düzeydeki insan tarafından kolayca anlaşılmak üzere okunması oldukça önem arz etmektedir.*

41. Ey iman edenler! Her aktivitenizde içtenlikle Allah'ı anın ve ona öncelik verin. 42. Ve O'nu sabah olsun, akşam olsun her zaman tespih edin /anın. 43. Çünkü Allah ve Melekleri, sizi daima desteklemekte /kollamakta /salli etmekte ve Nur olan Kur'an aracılığıyla sizi zulme düşmekten /yanlış yollara sapıp perişan oluştan /cahillikten aydınlığa /doğru yola çıkartmaktadır. Şunu bilin ki Allah, mümin olanlara rahmeti /sevgi ile yaklaşımı oldukça bol olandır.

**Tabi bu anma, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadık olma, 5 gaybe iman etme ve sadece Allah'a kul olunduğunu ifade etmenin pratik uygulamaları olan, muhkem /değişmez amaç hükümlere göre olumlu ameller gerçekleştirerek belirtme şeklinde olacaktır.*

**Ayetteki "Allah'ın ve Meleklerin iman eden ve mümin olana salli /salavat etmesi" ifadesi, "kollaması, desteklemesi, doğru yola yönlendirmesi" anlamlarında*

kullanılmıştır. Aynı kullanım, 56 ncı ayette Hz.Muhammed için yapılmıştır.

44. Ve gerçek iman etmiş olanlar, Allah'ın huzurunda toplanacakları gün "Selâm /endişelenmeyin, tüm güzellikler sizin olacak" hitabıyla arşılanacaklardır. Çünkü Allah, onlar için çok değerli bir ödül hazırlamıştır.

45-46. Ey Peygamberl Biz Seni Allah'ın uygun görüşü paralelinde, tek O'na iman etmeye çağıran bir davetçi, tebliğ ettiğin gerçeklere uyup uymayacaklara Ahrette şahitlik edecek, doğru yolda olacakları müjdeleyici, onları yanlışlar konusunda uyarıcı ve kandil gibi aydınlatıcı, yol gösterici bir ışık kaynağı /nur olarak gönderdik. 47. Ve mümin olanlara, Allah'tan büyük bir lütfe ulaşacaklarının müjdesini ver. 48. Sakın şirk koşup bildirilen gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış olanlarla, iman etmişken vazgeçen münafıkların /ikiyüzlülerin sözlerine uyma ve eziyetleri ile alaylarına aldırıp karşılık verme. Olacaklar konusunda ise sadece Allah'a tevekkül et /güven. Çünkü en güvenilecek vekil O'dur.

49. Ey iman edenlerl Mümin kadınları evlenmek üzere nikâhladıktan sonra, cinsel ilişkiye girmeden onlardan boşanırsanız, bir başkasıyla evlenmeleri için onları bir iddet süresi /üç ay hali dönemi kadar bir süre bekletmeye hakkınız olmaz. Onlara hakları ve ihtiyaçları olan maddesel yar dımı yapın ve sıkıntıya yol açmamak üzere güzellikle anlaşarak ayrılın.

**Artık gebelik testi olduğuna göre, o zamanın Arap toplumuna hitap eden müteşabih bir hüküm olan iddet süresi kadar bir süre beklemenin hükmü kalmamış olmaktadır.*

50. Ey Peygamberl Mehirlerini vermiş olduğun eşlerini ve iman etmiş olduğundan dolayı ailesinden kopup Seninle birlikte göç eden ve Allah'ın Sana emaneti olan kimsesiz muhtaç kadınları, amcanın kızlarını, dayının kızlarını, halalarının kızlarını, teyzelerinin kızlarını ve tüm varlığı dahil Sana gelmek isteyip Senin de kabul ettiğin göç eden kadınları korumana almanı ve mehirsiz nikâhlamanı Sana helâl kıldık. Ancak son mehirsiz kabul şeklini öteki müminlere değil, yalnız Sana helâl kıldık. Zaten Sen güç bir duruma düşmeyesin diye daha önce Biz diğer müminlere eşleri ve iman etmiş olmaları nedeniyle yine göç etmek zorunda kalmış kimsesiz kadınlar hakkında üzerlerine düşen sorumlulukları ayrıca bildirmiştik. Şunu iyi bilin ki Allah bağışlayandır /Gafur'dur ve sevgi ve merhameti bol olandır /Rahim'dir.

**Bk. Bakara-221 ve Nisa-3-4*

51. Tabi onlardan karşılıklı anlaştıklarını bizzat kendin koruman altına alabilir ve yine karşılıklı anlaşırlarsa korumaları için başka müminlere verebilirsin. Evlenmeksizin sadece koruman altında bulunsun diye birisini almanda bir sakınca /günah yoktur. Böylece onlar koruma altında olacakları için hoşnut olurlar, sıkıntı çekmezler ve Senin her verdiğine de razı olurlar. Allah sizin kalbinizde olanı /gerçek niyetlerinizi çok iyi bilir. Çünkü Allah her şeyi en iyi bilen ve şefkatli /Halim olandır.

52. Bu düzenlemeyi yaptıktan sonra artık başka kadınlar Sana helâl olmaz ve güzellikleri ne kadar hoşuna gitmiş olsa da, korunmaya ihtiyacı olmayan bir başkasını, koruman altındaki kadınlara tercih edip alamazsın. Ancak yine iman etmiş olmaları nedeniyle göç etmek zorunda kalan kimsesiz kadınlar hariç. Şunu bil ki Allah her şeyi gözetleyendir.

**Burada başka kadınların güzellikleri görüldüğüne göre, demek ki kadınların yüzleri ve güzellikleri örtülü durumda değildir ve geleneksel kıyafetleri de bu görüntülerini örtecek şekilde değildir. Yine Nisa-3-4 ncü ayetlerde korunması gereken kadınların evlendirilmeleri, Mümtehine-12 nci ayette ise göç ederek katılan kadınların korunmak üzere kabul edilme şartları açıklanmıştır.*

53. Ey iman edenlerl Peygamberin evine çağırıldığınızda veya yemeğe davet edildiğinizde, vaktinden evvel ve kendisi evde olmadan gitmeyin. Yemek davetinde de yemeği yedikten sonra hemen ayrılıp dağılın ve gereksiz konuşmalarla onu meşgul etmeyin. Meşgul edici davranışınız peygamberi üzebilir ve size gitmenizi söylemekten çekinebilir. Ama Allah gerçeği bildirmekten çekinmez. Herhangi bir zamanda da peygamber evde yokken içinizden bir erkek, O'nun hanımlarından bir şey isteyeceğinizde içeriye girmeden kapı /perde dışından isteyin. Böyle davranmanız hem sizin ve hem de onların kalplerinin günahtan korunması için daha uygun bir davranıştır. Böyle tedbirli davranmayarak Allah'ın elçisini üzmeniz uygun olmaz. Ayrıca peygamber eşleriyle evlenmeniz de kesinlikle uygun değildir. Çünkü böyle bir evlilik, Allah'ın kurallarına göre çok büyük bir günahtır. 54. Bir şeyi açıkça da, gizli de yapsanız şüpheniz olmasın ki Allah her şeyi bilir.

**Bu ayette bildirilen sosyal iletişim kurallarına tüm insanların uyması gereklidir. Burada yemeğin erkek ve kadınların ayrı ayrı mı, birlikte mi yeneceği konusuna değinilmemiş, ancak Nur-61 nci ayette ayrı da, birlikte de yenebileceğine değinilmiştir. Yani haremlik-selamlık gibi bir uygulamaya ilişkin Kur'an'da herhangi bir açıklama yer*

almamaktadır. Dolayısıyla, haremlik-selamlık ayırımı bir ek haramlaştırma gibi zorlayıcı bir uygulama olmaktadır. Yine Ahzap-6 ncı ayette peygamberin eşleri bütün müminlerin anneleri gibi sayıldıklarından, zaten peygamber dışında herhangi bir kişi ile evlenmeleri de yasaklanmıştı. Bu sure, Hendek savaşı sırasında Medine'de birçok aşiret savaşçıları olduğundan, Hz. Muhammed'in hanımlarına dikkat etmeleri yönünden ikaz yapılmaktadır.

55. Peygamber hanımlarının yanına, herhangi bir günah olmaksızın babaları, oğulları, kardeşleri, erkek ve kız kardeşlerinin oğulları, diğer kadın ve kadın hizmetçileri her an girebilirler. Fakat yine de Allah'a karşı olan takva hallerine riayet etsinler /saygılarında kusur etmesinler ve şunu da unutmasınlar; Allah her şeye şahittir ve her şeyi görendir. *Burada sayılan akrabalar da mahrem olmayanlardır.

56. Allah ve Melekleri, peygambere salavat getirdiler. Ev iman edenlerl Siz de peygambere salavat getirin ve büyük bir içtenlikle /teslimiyetle yardımcı olun (56. İnnallahe ve melaiketehu yüsallune 'alen nebiyyi* ya eyyühelleziyne amenu sallu 'aleyhi ve sellimu tesliyma.).

**Bu ayet indiğinde bir ay Medine nin kuşatmasının sürdüğü Hendek veya diğer ismi ile Hizipler /birleşik aşiretler savaşı devam ediyordu. Bütün Müslümanlar da açlık içinde ve perişan bir aşamaya gelmiş, hatta ümitleri kırılanlar yavaş yavaş Hz. Muhammed'in etrafından uzaklaşmaya da başlamışlardı. İşte Müslümanlara hitaben ayette "Allah ve Melekleri çok zor durumdaki Peygambere gerekli desteği /sallu'yu sağlayacaklardır, siz de vannız-yoğunuzla her türlü desteği esirgemeyin ve O'na içtenlikle güvenip Allah'ın dini için olan mücadelesinde beraber olun, yardım edin, destek olun, sabırlı olun ve terk etmeyin. Sonraki insanlar da O'nun bu özelliklerini örnek alın" diye bir uyarı yapılmıştır. "Salla ve salavat" kelimesinin bu anlamda olduğu Bakara-157 ve Tevbe-99 ncu ayette de açıkça belirtilmiştir. Yani ayetteki bu ifade ile, Müslümanların O'ndan uzakta, evlerinde oturup kuru kuru bir tekerleme şeklinde sözler tekrarlayıp durmaları değil, bizzat peygambere destek olmaları ve beraber mücadeleye katılmaları emredilmektedir. Örneğin Hz. Muhammed'in yolunda ve peygamberlik görevinde ilk destekleyen kadın Hz. Hatiçe, ilk indigo çocuk Hz. Ali olmuştur. Dolayısıyla bizlere de şimdi düşen, Hz. Muhammed'in ismi anılınca, O'nun izinde olmak üzere Allah ile yaptığımız anlaşmanın 7 maddesine sadık kalma mücadelesinde olacağımıza, 5 gaybe içten iman edeceğimize ve tebliğ ettiği Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun ameller gerçekleştirme mücadelesi içinde olacağımıza dair sözümüzü tekrarlamamız ve çabamızı arttırmamızdır. Yoksa her peygamber ismi geçtiğinde kuru kuru "Sallallahu aleyhi ve sellem" tekerlemesini mırıldanmak değildir. Bu düşüncem paralelinde Hz. Muhammed şunu demiştir "Allah, sözü amelsiz kabul etmez" diyerek niyet ve amelin birlikte şart olduğunu vurgulamıştır. Bu görüşüm Saff-14 ayette Hz. İsa'nın Havarilerden destek istemesinin, Allah yolunda oluşuna destek olduğu açıklamasıyla da uyuşmaktadır.*

57. İşte Allah'ın tek dini olan İslam'ın mücadelesini yapmakta olan peygamberi terk ederek, hem Allah'ı ve hem de resulünü /elçisini üzenlere, Allah, Dünya yaşamları ve Ahret için onlara lanet etmiştir /rahmetinden mahrum etmiştir ve onlar için ıstırap verici bir ceza da hazırlamıştır. 58. Aynı şekilde bu sırada mümin erkeklere ve mümin kadınlara, haksız yere eziyet etmekte olanlar da, onlara iftira etmiş gibi apaçık ve ağır bir günah riskine /ism'e girmiş olmaktadırlar.

59. Ey Peygamberl Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle, gece doğal ihtiyaçları için evin dışına çıktıklarında ev kıyafetleri yerine, geleneksel olarak giymekte oldukları ve hangi aşiretten olduklarını belli eden dış kıyafetlerini (cilbablarını) üzerlerine alsınlar. Böyle davranmaları, onların tanınmaları ve taciz edilip üzülmemeleri için, o koşullarda en uygun önlemdir. Allah bağışlayan ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

**Ayet indiğinde, Medine'de Hendek kuşatması var ve birçok kabileden Hz. Muhammed ordusuna katılmış askerler ve savaşmaya katılmayan kişiler çarşı ve sokaklarda dolaşmaktadır. Sonraki ayet bu tiplerin varlığını bildirmektedir.*

Dolayısıyla bu ayet ile yapılan uyarı, mümin kadın ve kızların giyimlerine dikkat etmeleri ve bu kişiler tarafından rahatsız edilmemeleri için yapılmış bir uyarı olmaktadır. Dikkat edilirse, bu uyarıda herhangi bir yasaklama ve dine dayandırılan herhangi bir "dinâ kıyafet" emri bulunmamakta, sadece "sizin huzurunuz ve açık olan ev bir kıyafetinizle dikkat çekip rahatsız edilmemeniz için, geleneksel olarak ve çöl şartlarına göre dışarı çıktığınızda kullanmakta olduğunuz entari ve bunu örtecek olan cilbabı /gömlekimsi ceketi giymeyi ihmal etmeden dışarı çıkar ve tedbirli olursanız daha iyi olur" denmekte ve bu amaçla tesettür tavsiye edilmektedir. Bu arada Nur-31'nci ayet ile de açık kalacak göğüs kısmının da ayrıca baş ve omuzlara salınan şalın bir ucuyla da kapatılması istenmektedir. Dolayısıyla cilbab, bütün gövdeyi örten uzun bir manto değil, ek bir gömlek veya ceket olduğu anlaşılmaktadır. Yani tesettür, tedbir için önerilmektedir. Diğer bir ifade ile, giyinme önerisi Allah için değil, başka insanlardan korunmak için olmaktadır. Aynı uyarı,

hem normal zamanlarda da olsa, kadınların dikkat çekip rahatsız edilecek şekilde bir kıyafetle dışarı çıkmamaları için bütün insanlara yapılmakta, hem de benzer şekilde toplum düzeninin sağlanamadığı, savaş veya karışıklık dönemlerinde bulunan bütün toplumlardaki kadınların daha dikkatli olmaları için de yapılıyor demektir. Nur-60 ncı ayette, evlenme yaşını geçmiş kadınların artık böyle bir giysi mecburiyeti olmadan da dışarı çıkabileceklerine, fakat yine de dikkatli olmalarına değinilmiştir.

60. İmanlarından dönmüş olan münafıklar /ikiyüzlüler, kalpleri hastalıklı sapıklar ve sizin aleyhinizde şehirde asılsız ve iftira dolu haberler yayanlar /kargaşalık çıkaranlar var ya, size karşı olan bu davranışlarına son vermezlerse, Seni destekleyip onlara mutlaka üstün kılacağız. O zaman da Senin bulunduğun bölgeden /Medine'den en kısa sürede ayrılmak zorunda kalırlar. 61. Olur da ayrılmazlarsa, lanetlenmiş /Allah'ın sevgi ve merhametinden uzaklaşmış oldukları için artık yakalandıkları yerde öldürülebilirler.

**İflah olmayanların, savaş sırasında toplumda fitne çıkarma yerine artık öldürülebileceklerine müsaade edilmektedir. Çünkü fitnenin, öldürmekten daha büyük bir günah olduğu Bakara-217 nci ayette vurgulanmıştır.*

62. Bu yöntem, daha önce de bu tip kişilere uygulanmış Allah'ın sünnetidir /yasası, uygulamasıdır. Sen, Allah'ın sünnetinde /uygulamalarında /yasalarında herhangi bir değişme bulamazsın.

**Bu ayetle, Allah'ın koymuş olduğu kurallar ve bunlara göre olan uygulamaların /sünnetüllahın, ezeli ve ebedi değişmez özellikli kurallar oldukları vurgulanmaktadır.*

63. Ey peygamberl Mağdur ve eziyet içinde olanlar, bu tiplerin cezasını umarak Senden saatin /kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini ve yoldan çıkmışların Allah tarafından böylece cezalandırıp cezalandırılmayacaklarını soruyorlar. Onlara de ki: "Saatin /kıyametin vakti sadece Allah'ın bilgisi dahilindedir. Bilemezsin ki, bir bakarsın yakın zamanda oluverir .

64. Şuna emin olun ki Allah, sizlere karşı gelen ve şirk koşan inkârcı kafirleri lanetlemiş /sevgi ve merhametinden mahrum etmiş ve onlar için kalacakları korkunç Cehennem'i hazırlamıştır. 65. Onlar orada sürelerce kalacaklar ve orada ne bir dost, ne de bir yardımcı bulamayacaklardır.

**Demek oluyor ki Cehennem halen var ve ara değerlendirmelerle hak edenler oraya gönderilmektedirler. Tabi gerçeği Allah bilir.*

66. Ve o gün yüzleri ateşte ıstırap içinde değişirken, "Eyvahlar olsunl Keşke Allah'ın gönderdiği ve peygamberin bildirdiği ayetlerini /muhkem /değişmez amaç hükümlerini red etmeseydik" diyerek pişmanlıklarını belirtecekler. 67. Ayrıca Allah'a "Rabbimiz, biz dini sadatlarımıza /dini liderlerimize ve idareci büyüklerimize uyduk, onlar da bizi yanlış yola /dalalete saptırdılar". 68. "Ey Rabbimiz, onlara bize verdiğinin iki katı azap ver ve onları daha büyük bir şekilde lanetle /bizi sevgi ve merhametinden mahrum ettiğinden çok daha fazlasıyla mahrum et" diyerek suçları hakkında fark ettikleri gerçeği itiraf edeceklerdir.

69. Ey iman edenlerl Musa Peygamberi üzenler gibi, siz de Muhammed Peygamberi üzmeyin ve haksız yere suçlamayın. Allah, Musa'yı destekleyerek onların suçladıklarından ve iftiralarından temize çıkarmış, yalanlarının gerçek dışı olduğunu ispatlamasını sağlamıştı. Çünkü Musa Allah'ın nazarında çok şerefli bir elçiydi.

**Burada nasıl Hz. Musa'ya yardım edilip destek olunduysa, aynı şekilde Hz. Muhammed'e de yardım ve destek olunduğuna ve olunacağına dikkat çekilmek istenmektedir.*

70. Ey iman edenlerl Allah'a karşı takva içinde /O'nun muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyamamaktan korku içinde olun ve söylediklerıniz daima doğru ve yol gösterici olsun. 71. Ki Allah, amellerinizin doğru ameller olmasını sağlasın ve varsa günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'ın bildirdiklerine ve bunları tebliğ eden elçisinin bildirdiklerine uyarsa hiç kuşkusuz, büyük bir mutluluğu hak etmiş olur.

72. Biz emaneti göklere, yeryüzüne ve dağlara vermiştik de onlar sorumluluk getirecek böyle bir özelliği yüklenmekten çekinmişler ve karşı çıkmış olma durumuna düşmemek için kabul etmemişlerdi. İnsan ise bunu hemen kabul etti. Çünkü insan hem çok zalim karakterli, hem de gerek bu sorumluluğun ağırlığını ve gerekse kendi karakteri konusunu değerlendiremeyecek kadar cahildir, bilgisizdir.

**İnsana verilen emaneti; Allah ve iman farkındalığı, bilinçli olma, eleştirel akıl ve özgür iradesi ile, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya uymak, 5 gaybe iman etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyup uymama şeklinde karar verme sorumluluğunu yüklenme ve sonunda hesap verme özelliği olarak düşünüyorum. Bu özelliği ile de insan, kendi kaderine kısmen müdahil ve kısmen belirleyebilme*

durumundadır. Insan hem zalim, hem de cahil yaratılmıştır. Yani insan, Dünya okulundaki yaşamı sırasında terbiye edilip sıratin müstakime /orta seviyeye getirmesi istenen olumlu nefsler yanında, kişiyi zulme sokucu özellikli ve bu nedenle de öldürmesi istenen olumsuz nefslerle de donatılmış olarak yaratılmıştır. Örneğin Kur'an'da sembolleştirilerek anlatılan Adem'in, Allah'ın kendisine yasaklamış olduğu meyveyi yeme yasağını çiğnemesi, bu olumsuz nefslerinden olan kibir, yemek hırsı ve uzun yaşama hırsı olmuştur.

73. İşte Allah bu emaneti insanlara vermeyi, aldığı emanetin bilincini kavrayamayıp iman ettikten sonra vazgeçen münafık /ikiyüzlü veya şirk koşan /müşrik erkek ve kadınları, içten iman edip, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirerek mümin aşamaya gelen erkekler ve kadınlardan ayırıp cezalandırsın, yine mümin olanların tevbelerini kabul edip af etsin ve ödüllendirsin diye düzenlemiştir. Bu arada hiç endişeniz olmasın ki Allah çok bağışlayıcı /Gafur ve sevgi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

91. MÜMTEHİNE (60)

(Sorgulanan, imtihan edilen kadın)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey iman edenlerl Tek ilah olarak Bana iman etmeyen, şirk koşması nedeniyle Benim düşmanım olan ve iman etmiş olmanız nedeniyle sizin de düşmanınız olanlarla çok yakın ve sıkı fıkı dostlar olmayın. Çünkü onlar size gelen gerçeği inkâr etmiş olduklarından küfre sapmışlar ve Rabbiniz olan tek Allah'a iman etmiş olduğunuz için elçiyi de, sizi de yurdunuzdan (Mekke'den) çıkarmışlardı. Öyle olduğu halde onlara yine de çok yakınlık gösteriyorsunuz. Halbuki madem ki Benim rızamı kazanmak için zorluklara katlanarak /cihad ederek göç etmeyi göze aldınız, nasıl olur da onlara sır verecek kadar gizli bir yakınlık gösteriyorsunuz? Şundan şüpheniz olmasın ki, Ben sizin gizlice yaptıklarınızı da, alenen yaptıklarınızı da çok iyi bilirim. Sizden her kim böyle davranırsa şunu bilsin ki, Allah'a yaklaştırıcı yol olan doğru yoldan sapmış olur.

**Bu ayet, Mekke'ye gönderilen ve Müslümanların yapmakta oldukları hazırlıkları haber verecek bir casusluk olayını, Hz. Muhammed'e bildirmek üzere indirilmiştir.*

2. Şunu iyice bilin ki, küfre sapmış olanlardan, dost diye yaklaşmakta olduklarınız, en ufak bir fırsatta, düşmanlıklarında ileri gidip sizi yurdunuzdan çıkarırlar, size dostça değil düşmanca davranırlar ve sizi elleriyle de, dilleriyle de incitirler ve onlar gibi şirk koşup inkâr ederek küfre sapmanızı isterler.

3. Ey iman edenlerl Şunu da iyice bilin ki, Kıyamet günü ne akraba ve yakınlarınızın, ne de çocuklarınızın size hiçbir faydası olmaz. Çünkü o gün Allah sizi birbirinizden ayıracaktır. Şüpheniz olmasın ki, Allah bütün yaptıklarınızı görendir.

**Bu açıklamaya göre, Kıyamet günündeki hesaba çekilme bireysel yapılacaktır. Kur'an'da birçok ayette belirtilmiş olduğu gibi servet, makam, bilgi, akraba ve çocuk sahibi oluşumuz sadece birer sınav aracı, birer emanet olarak verilmiş oluyor ve bunları kullanarak, bunlar aracılığıyla ahret için olumlu veya olumsuz puanlar alıyoruz. Dolayısıyla akraba veya çocuğumuz da olsa, bir kişi eğer şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmışsa, onu da sırdaş dost edinmememiz gerektiği vurgulanmaktadır. Zaten 4 ncü ayet bu görüşü pekiştirmektedir.*

4. Bu bildirdiklerimize örneklerden biri İbrahim ve onunla beraber olanların durumudur. Çünkü İbrahim ve O'na uyanlar, karşı oldukları toplumlarına; "Biz sizden de, Allah'ın dışında onlara taparak küfre sapmanıza neden olan taptıklarınızdan da uzağız ve bu yanlışınızdan vazgeçip tek Allah'a ibad /kulluk etmeye dönmediğiniz sürece aramızda artık düşmanlık var demektir" diyerek tavır aldılar. Fakat İbrahim, kendisine uymadığı halde babasına dönerek "Senin işlemekte olduğun bu günahından bağışlanman /şefaat edilmen için dua edeceğim, ancak Allah'tan gelecek hiçbir şeye engel olamam" diyerek yine de babasına saygısını esirgemedi. İbrahim ve yanındakiler, " Rabbimizl Yalnız Sana güvendik /tevekkül ettik, yalnız Seni İlahımız kabul edip yöneliyoruz ve sonunda Sana döneceğiz /hesap vermek üzere huzurunda toplanacağız". 5. "Rabbimizl Küfre sapmışların kötülük yapma veya kötülük görmelerinde bizleri birer sınav aracı /fitne aracı kılma /kötülüklerine musallat etme ve bizi bağışla. Rabbimizl Sen her şeyden üstünsün /Aziz'sin ve her şeye hakim olansın" diye dua ettiler.

**Demek ki insanlar bazen birbirlerinin sınavları için görevli olarak kullanılmaktadırlar. Bu konu ayrıca A'raf-167, Furkan-20, En'am-129 ve Muhammed-4 ncü ayetlerde de vurgulanmıştır.*

**Yine burada Hz. İbrahim'in babasına, Hud-46'da Hz. Nuh'un oğluna, Neml-57'de Lut'un eşine ve Tevbe-80'de de Hz. Muhammed'in etrafına şefaat verme yetkisi verilmediği bildirilmektedir.*

6. Ey iman edenler! Şuna emin olun ki, Allah'ı ve ahret gününü arzu edenleriniz için İbrahim ve beraberindekilerde sizin için güzel bir örnek vardır. Zengin ve en çok övgüye lâyık olan sadece Allah 'tır ve O'nu kim reddederse kuşkusuz, O'na en ufak bir zarar veremez.

**Burada ve Ahzap-21 de, Hz. İbrahim ve O'na iman edenlerin davranışlarının, onlardan sonrakiler için birer örnek olduğu vurgulanmaktadır. Dikkat edilirse, örnek alınacak davranışlar, Allah'ın yapmalarını istediği davranışlardır. Ki bu davranışlar, Allah ile yapılan anlaşamaya sadakat, içten iman ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek demektir. Yoksa Beşer olarak yaptığı, giyindiği veya yediği-içtiği değildir.*

7. Şunu da göz ardı etmeyin; Allah, inanmamış fakat size kin beslemeyenler ile sizin aranızdaki düşmanlığı sevgiye çevirir. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter. Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça fazla olandır.

8. Allah, kim olurlarsa olsunlar din uğrunda sizinle savaşmayan ve sizi yurdunuzdan çıkarmayan kimselere iyilik yapmanızı ve onlara adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.

9. Allah, sadece size dininiz nedeniyle saldıran, sizi doğduğunuz yerden çıkaran ve sizin çıkarılmanıza yardım eden kimselerle sırdaş derecede dost olmanızı yasaklar. Ve biliniz ki, onları sırdaş derecede dost edinenler artık zalimlerdir.

10. Ey iman edenler! İnandım diyerek size iltica eden göçmen kadınları sorgulayın. Gerçi sadece Allah onların inançlarını çok iyi bilir. Fakat samimi olup olmadıklarını siz de anlarsanız, onları küfre sapmış olanlara geri göndermeyin. Çünkü artık ne bunlar o inkârcılara helâldir, ne de onlar bunlara helâldir. İnkârcıların harcadığı mehirlerini de onlara geri verin. Mehirlerini ödediğiniz takdirde bunlarla evlenmenizde bir sakınca /günah yoktur. Siz de şirk koşup bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapmış kadınları sorumluluğunuzda tutmayın. Onlara harcadığınız mehirlerinizi isteyebilirsiniz, onlar da verdikleri mehirleri varsa isteyebilirler. Bu, Allah'ın hükmüdür. Çünkü Allah, aranızda yargıda bulunmak üzere her şeyi en iyi bilendir ve her şeye hakîm olandır.

11. Eğer eşiniz sizi bırakıp inkârcılarla kalır ve siz de ona ödediğiniz mehirden dolayı maddi bir zarara uğrarsanız, geri alabilecek durumları varsa veya mehirli evleneceklerse, vermiş olduğunuz mehri geri alın ve bu aldıklarınızdan, eşleri inkârcılara kaçarak zarara uğrayan müminlerin zararını karşılamak üzere verin. Bu arada inkârcılardan size kaçan kadınlar olur ve bu kez mehri ödeme sırası size gelirse onu da ödeyin. İnandığınız Allah'a tevekkül edin.

12. Ey Peygamber! İnandım deyip iltica eden kadınlar sığındıklarında, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmamak, aşırı hırs yapmamak, zina etmemek, ayaklarına bağ olacaklar diye çocuklarını öldürmemek /sosyo-ekonomik haklarından mahrum etmemek, bir iftira uydurup getirmemek ve doğru işlerde Sana karşı gelmemek üzere el sıkışıp biat ederler ve yemin edip söz verirlerse, onların sözünü kabul et ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile. Çünkü Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Burada belirtilen, imanları nedeniyle göç eden kadınların kabul edilme şartları ayrıca Nisa-25 nci ayette de açıklanmıştır.*

**Dikkat edilirse ayette sayılan bu şartların "Eline, diline ve beline sahip ol" demek olduğunu görmekteyiz. Ayrıca idarecilerin yanlış uygulamalarına da karşı çıkılabileceğini de anlıyoruz.*

13. Ey iman edenler! Allah'ın kendilerine kızgın olup doğru yoldan saptırdığı toplulukları sırdaş /sıkı fıkı dost edinmeyin. Çünkü Allah'a şirk koşup, bildirdiklerini red ederek küfre sapmış olanların, mezardakilerin tekrar diriltilmelerinden umut kesmiş olmaları gibi, onlar da ahretten öylesine umut kesmişlerdir ve sizin de onlar gibi olmanızı isterler.

92. NİSA (4)

(Kadınlar)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey İnsanlarl Sizi tek bir nefsten yaratan, ondan da erkek eşini var eden, ikisinden de pek çok erkek ve kadın üreten Rabbinize karşı takva sahibi olun. Yine varlığını birbirinize sorup durduğunuz ve O'nun rahmeti /sevgi ve merhameti /yardımı için dua etmekte olduğunuz Allah'a olan takvanızdan vazgeçmeyin. Ve şunu bilin ki Allah her an sizi izlemektedir.

**Kur'an'da "Ey insanlar" hitabı ile başlayan diğer sure Hac suresidir.*

**Yaratılan ilk nefsin cinsiyeti için yine Kur'an'a başvurmamız gerekecek. Kur'an'da, Al-i İmran-59 ncu ayette "İsa'nın Dünyaya gelişi Âdem'in gelişi gibidir" açıklaması yapılmaktadır. Hz. İsa'nın, evlenmemiş ve bakire olduğu belirtilen Meryem isminde annesi olduğuna göre ve A'raf-189 ncu ayette belirtildiği gibi ilk nefsten oluşan eş Âdem ise, Âdem'in de doğduğu ilk nefsin /ilk canlının da annesi olması gerekir. Ve bu anne de, Meryem gibi cinsi münasebet olmaksızın Âdem'e gebe kalmış demektir. Dolayısıyla, insan neslini başlatan ilk canlı, erkek değil dişi olmaktadır. Diğer bir ifade ile ilk yaratılan ve Allah'ın "ol" deyince oluveren ilk nefs annemiz, yani bir kadın, ilk babamız da ondan erkek olarak doğan Âdem olmaktadır. Zaten ilk nefsten doğan ve eş olduğu belirtilen ikinci canlı için "minha zevceha - kadının erkek eşi" dendiğine göre de, ilk canlı dişi olmakta ve bundan doğan ikinci varlık olan bu eş de erkek eş /Âdem olmaktadır. Ki aynı kelime A'raf-189 ve Zumer-6 ncı ayetlerde de kullanılmıştır. Çünkü ilk nefs /ilk canlı erkek olsaydı, ondan olan dişi eşi için Zariyat-29 ve Al-i İmran-35 nci ayetlerdeki "imreetehu veya mraetu-hanımı" gibi "minhu zevcetu veya zevcehu- Erkeğin kadın eşi" denmesi gerekirdi. Bunların yaratılışı yanında, bu ilk iki varlıktan sonra da erkek ve kadınlar olarak insan neslinin nasıl oluştuğu konusunda birçok iddialar ileri sürülmektedir. Bunlardan bir tanesi de gerek ilk kadının ve gerekse Meryem'in aynı bedende , fakat dişi özelliği ön planda olna çift cinsiyetli /gerçek Hermafrodit olduklarıdır. Hucurat-13 ncü ayette ise, Biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık diyerek, buradaki ilk yaratılışın ikinci aşamasına değinilmiştir. Ancak bu konularda bizim sadece "bu yaratılışı başlatan Allah ancak doğrusunu bilir" dememiz ve bu gaybe /bilinmeyene sadece iman etmekle yetinmemiz gerekiyor.*

**Tek nefs ifadesi için daha öncesine gidecek olursak, bütün yaratılanların atomdan, bütün canlıların da ilk biyolojik hücreden oluştuğunu da söyleyebiliriz. Ayrıntılı bilgi için Zumer-6 ve A'raf-189 ncu ayetlerin dipnotlarına bakınız. Tek nefs için de dişi ve erkeklerde ortak olan Cinsellik nefsini de düşünebiliriz. *Ayette bulunan (uyulmazsa cezası aşırı sıkıntı-azap olan) muhkem /değişmez amaç hüküm, "takva sahibi olun" olmaktadır. Yani, Allah'ı tek ilah olarak kabul etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyamayacağım korkusunda olmaktır.*

2. Yetimlere mallarını tam verin. Kendi habis /kötü-pis /haksız elde etmiş olduğunuz mallarınızı onların temiz olanlarıyla değiştirmek ve mallarına el koyup, kendi malınızmış gibi yemek üzere sahiplenmeyin. Böyle yapmak, gerçekten büyük bir hak yeme suçudur. 3. Eğer böyle bir hak yeme durumu olacağından endişe eder ve adaletli davranmayacağınızdan korkarsanız, mallarına bu haksız şekilde el koymayın. Böylesine hak yeme amaçlı bir hata yapmaktansa, maddi gücünüze göre iki, üç, dördü gibi ne kadarına gücünüz yetiyorsa, malları ile birlikte onları sadece korumanıza /nikâhınıza alın, koruyup kollayın veya gücünüze göre evlenmelerine destek olun. Çünkü evli olduğunuz bir eşiniz varken, onlardan siz alır ve evlenirseniz, adaletli davranamama korkusu yaşarsınız. Bu nedenle, korumanıza alma ile ilgili olmasına rağmen, bu tek bir kadınla evlenmeyi tercih etmenize yönelik önerimiz, haksızlığa ve adaletsizliğe sapmamanız için en uygunudur.

**Araplarda bir erkeğin bir kadını cinsel münasebet olmaksızın sadece koruması altına alması, sahiplenmesine "Nikâhlanma", cinsel münasebetli birlikteliğe de "Evlenme" ifadesi de kullanılmaktadır. Zor durumda kalmış sahipsiz kadınlara yönelik bu uygulama Ahzab-51 nci ayette açıkça önerilmektedir. Bunun örneğini, yalnız bir kadının Hac'ca gidebilmesi için bir erkek tarafından sahiplenilmesi için onunla nikâhlanması işleminde görmekteyiz. Yine aşağıdaki açıklamalarda göreceğimiz gibi, nikâhlanma kelimesi hem aktif olarak "Evlenin", hem de pasif olarak "evlendirin" anlamında da kullanılan bir kelimedir.*

**Hz. Muhammed zamanında Arap Bedevileri, sözde himayelerine alıp çok eşli olacak şekilde evlenip sahiplendikleri ve yapılan savaşlarda yetim kalmış kadın-kızları mal varlıklarını da alıp harcıyorlardı. Bu geleneğe son verilmesi için bu ayet inmiş ve daha sonra böylesi istismar edici evliliklere kimse yanaşmamaya başlamıştır. Çünkü bu ayetten önce artık savunma savaşları bitmişti. Hatta Hz. Muhammed de birden fazla dul kadını koruma altına almak, yani nikâhlanmak şeklinde yapmış ve cinsel münasebetli bir evlenme yapmamış, sadece nikâhlamıştır. Ve İslâm dininin yayılması amacıyla bu yöntemi kullanmıştır.*

Asırlardır erkekler tarafından yapılan yorumlar nedeniyle toplumlarda kargaşalara yol açan ayetlerden biri de bu 3 ncü ayettir. Hâlbuki ayetin indiği Uhud savaşı sonrasında, yetim veya dul kadınların sayısının iyice arttığı döneme ve surenin diğer ayetlerine ve Kur'an'ın ana fikrine dikkat ettiğimizde, bu ayetin gerçek mesajını çözebiliriz. Ayette varlıklı yetim bir kadını korumak bahanesiyle evlenip onun malına haksız bir şekilde sahip olmaya kalkışmaktansa, o dönemdeki savaşlar, yapılan eziyetler ve göçlerle, ortada korumasız veya yetim kalmış kimsesiz kızlar-kadınlar ve dul kadınlardan 2-3-4 veya daha fazlasını onlarla evlenmeksizin sadece koruma altına alma ve sahiplenme, yani sadece nikâh fedakârlığı veya evlenmelerine ön ayak olma istenmektedir (onlarla evlenme değil,). Arapçasına bakarsak bu ayette "fenkihu", Nur-32 nci ayette ise "enkihu" kelimesi kullanılmakta ve her iki kelime de "evlenin veya evlendirin, evlenmelerini sağlayın" gibi pasif veya aktif gibi iki anlamı olan bir kelimedir. Maide-6 ncı ayetteki "fettahharu - temizlenin, sakinleşin, temizletin, sakinleştirin, arının, arındırın" ifadesi gibi. Ve bu ikili anlam, Kur'an'ın genel özüne ve ruhuna uygun olacak şekilde kullanım esnekliği sağlamaktadır. Halbuki "Nikah akdi yapın, onlarla evlenin" ifadesi için Bakara-221'de "tenkihu - nikahlanmak, evlenmek", Bakara-235 nci ayette "ukdeten nikahı - onlarla nikah akdi yapın, evlenin", Nisa-22'de "la tenkihu - evlenmeyin", "nekeha - evlenen, evlenmiş olan", Nisa-25'te "fenkihuhunne - onlarla evlenin" yine Nisa-25 nci ayette "yenkihal - evlensinler", Nur-49'da da "nekahtu - nikahlamak, evlenmek" ifadesi kullanılmıştır. Ayette "Kendinize nikahlayın" denseydi, "fenkuhu a la nefsikum" veya "fenku-hu ileyk" gibi açıkça aktif anlamında denmesi gerekirdi. Nisa-129 ncu ayette de, birden fazla kadınla evlilikte adaletin sağlanamayacağı belirtilmiş ve bu yönü ile de zaten çok eşli evliğin yanlış olacağı vurgulanmıştır. Yine Nur-32 nci ayet ile tek eşli evliliğin tercihine değinilmiştir.

Ayette tek eşli evlilik önerilmektedir. Ortak istemeyen Allah'ın, ortaklı bir evliliğe onay vermesi düşünülemez. Çünkü Kur'an, evliliği bir nevi Tek Allah ve tek insan nesli düşüncesine götürecek çekirdek bir kurum olarak görmekte ve bu nedenle desteklemektedir. Dolayısıyla eşlerin, birlik oluşturmak üzere anlaşmayı sağlamaları, değilse boşanmaları istenmekte ve eşlerden herhangi birinin zina suçunu işlemeleri de bu nedenle büyük günahlardan sayılmaktadır. Çünkü gerek çok eşlilik, gerekse başka biri ile olmak (zina), o kişi veya kişileri şirk koşma kolaylığına yönlendirici etki yapacaktır diye düşünüyorum.

Ayet, evlenme ile ilgili olduğuna göre, düğünlere de değinmekte yarar var. Sayın Zekeriya Beyaz; "Müslüman düğün diye yapılan düğünlerde hiç çalgı ve eğlence yapılmayıp, mevlitli düğün yapmak doğru değildir. Hem ölüye mevlit, hem düğüne mevlit olmaz. Peygamberimiz zamanında düğünlerde tefler çalınır, şarkılar söylenir ve şenlik yapılırdı. Aşırılıklar yanlıştır. Orta yol doğru yoldur". Bununla ilgili Hz. Muhammed'in bir sözü Kaf-17 nci ayetin dipnotundadır.

4. Daha önceleri, evlenerek korumanız altına almış olduğunuz kadınlar, korumaya muhtaç sahipsiz veya yetim de olsalar, mehirlerini tam ve gönül hoşluğu ile verin. Ancak kendi istekleriyle bir kısmından vaz geçerlerse onu gönül huzuruyla harcayın.

Üçüncü ve 129 ncu ayetlerdeki "adaletli davranma" şartından başka, burada da mehir şartı ile erkeğe, bu ayetten önce evlenmelerini sağlayacağı kadın sayısını, gücüne göre ayarlama şartı da eklenmiş ve birden fazla muhtaç kadınla evlenme geleneğini kullanma daha da zorlaştırılmış olmaktadır.

Hz. Muhammed'in çok eşli evlilikleri de bu gelenek gereği ve bu yasaklamadan önce olmuştur.

5. Vesayetlerini /sorumluluklarını Allah'ın adına aldığınız yetimlerin mallarını, gereksiz yerlerde harcayarak çarçur etmeyeceklerine ve kıymetini bileceklerine emin olmadıkça, onlara devretmeyin. Ancak mallarını kullanarak onların geçimini sağlayın, giydirin-yedirin-içirin ve onlarla güzellikle konuşarak yetişmelerini sağlayın. 6. Yetimler /kimsesizler, nikâhlanacak buluğ çağlarına gelinceye kadar onları koruyup kollayın ve kendi kendilerini idare edebilecek bir bilinçliliğe eriştikleri kanaatine varırsanız, kendilerine mallarını tam olarak geri verin. Sakın onlar büyüyünce mallarını geri alacaklar diye, savurganlık yapıp mallarını tüketmeyin. Zengin olan, malı ve yetimi koruduğu için bir ücret talep etmesin. Fakir olan ise, örfe uygun bir miktar talep edebilir. Onlara mallarını şahitler önünde ve eksiksiz teslim edin. Ve şunu bilin ki Allah, en iyi hesap yapan ve bir şeyin eksik olup olmadığını da en iyi bilendir.

Buna göre ergenlik çağı, her konuda bilinçli karar verebilme yaşı olduğundan, Din ve Kur'an bilgilerinin de bu yaştan itibaren öğretilmesine başlanması, kızların da ancak bu yaşa gelince evlendirilmesi önerilmektedir.

Dolaysıyla da Din bilgileri, iman etme ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme sorumluluğu ile evlenme yaşı da büluğ yaşı ile başlamaktadır.

7. Ana-baba ve akrabaların, ölümlerinden sonra miras olarak bıraktıklarından,

ister az olsun, ister çok olsun hem erkeklere, hem de kadınlara bir pay vardır. Bu paylar, onların haklarıdır. 8. Miras paylaşımı sırasında akrabalar, yetimler ve muhtaç kimseler de hazır bulunursa, onlara da uygun bir miktar verip onurlarını kırmadan güzel sözlerle de gönüllerini alın.

**Miras işleminin nasıl uygulanacağı ise müteşabih /değişken araç mesajdır ve zaman ve zemine göre değişebilme esnekliğinde olandır. Yani her toplum kendi geleneğine göre bir miras paylaşım yöntemi belirleyecektir.*

9. Kendileri öldükten sonra çocukları perişan olabilirler diye endişe duyanlar, kendi evlatları gibi olan sorumluklarındaki yetimlerin durumunu da düşünsünler ve Allah'a karşı takva sahibi oluşlarını hatırlayıp korksunlar ve onlarla doğru konuşup dürüst davransınlar. 10. Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, zalimler gibi, bu yedikleri ile ve birer ateş şeklinde karınlarını doldururlar /mutsuzluğa mahkum olurlar ve karşılık olarak da Cehennemi kazanırlar.

11. Miras konusuna gelince, mirasın paylaşımı hakkında, Allah size şöyle bir yol tavsiye ediyor; Ölenin varsa erkek çocuğuna, kadın-kız çocuğun iki katı hisse verilir. Mirasçı çocuklar sadece kadın-kız ve ikiden fazla iseler, mirasın üçte ikisini alırlar. Eğer sadece bir kadın-kızsa mirasın yarısını alır. Ölen kişinin çocuğu dışında, ana ve babası da yaşıyorsa her birisine altıda bir düşer. Çocuğu yok ve sadece ana ve babası varisler ise, bu durumda annesine üçte bir (dolayısıyla babasına üçte iki) hisse düşer. Kardeşi de varsa bu durumda annesine altıda bir düşer (geri kalanlar da baba ve kardeş veya kardeşler arasında eşit hisselerle paylaştırılır). Tüm bu paylaşmalar, ölenin yaptığı bir vasiyeti varsa, bu vasiyetin gereği yapıldıktan ve varsa borçları ödendikten sonra yapılır. Analarınız, babalarınız ve çocuklarınızdan hangisinin size daha yararlı olduğunu bilemeyebilirsiniz, bu nedenle aynı durumda olanlara eşit hisse verin. Bu, Allah'ın uygun bulduğu paylaşım şeklidir. Ve Allah herşeyi en iyi bilen ve hakim olandır.

**Ayetlerde belirtilen paylaşım şekli ise müteşabih /değişken araç mesaj özelliğinde ve o andaki toplumun sosyal yapısına göre tavsiye niteliğindedir. Burada belirtilen miras paylaşımı, 12 nci ayetteki paylaşıma da bakılarak birlikte yapılmalıdır. Erkeğe, kadının iki katı kadar miras verilmesi, erkeğin aileyi geçindirme mecburiyeti ve çalışmayan, herhangi bir geliri olmayan eşleri olması nedeniyledir. Artık eşlerin çalıştığı zamanımızda, bu müteşabih /değişken araç kural zaten geçerliliğini yitirmiştir.*

12. Yine ölen eşiniz erkekse ve çocukları yoksa, kalan mirasın yarısı sizindir. Çocukları varsa - ölenin varsa borçları ve vasiyet ettiği pay çıktıktan sonra, geri kalan - mirasın dörtte biri sizindir. Ölen erkekse ve çocukları yoksa ve başka eşi varsa, mirasın dörtte biri diğer eşinindir. Çocukları varsa, yine borçlarınız ve vasiyet ettiğiniz miktar çıktıktan sonra, geriye kalan mirasınızın sekizde biri sizindir. Miras bırakan erkeğin veya kadının çocuğu ve erkeğin fazla eşi olmayıp bir erkek veya bir ız kardeşi de var ise, bu durumda her birine altıda bir düşer. Bundan fazla iseler, kendi aralarında sadece mirasın üçte birini paylaşırlar. Bu paylaşım tabi yine vasiyetteki payların dağıtılmasından ve borçların ödenmesinden sonra uygulanır ki kimsenin zararına olmasın. Bu, Allah'ın bir tavsiyesidir. Ve şunu bilin ki, Allah herşeyi bilen ve çok şefkatli olandır.

**Dikkat edilirse, 11 nci ayette bir defa değinildiği halde bu ayette 3 defa, "ölenin vasiyetinin yerine getirilmesi ve varsa borçlarının ödenmesi" üzerinde durulmuş ki, bu da vasiyet ve borcun çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Yine ayette mirasın paylaşım şekli ve hisselerinin ne kadar olacağının rakamları, tavsiye rakamları olarak belirtildiğine göre, bunların azaltılması veya çoğaltılması kararı insanların kararına ve toplumsal değişimlere bırakılmış olmaktadır. Miras paylaşımına 176 nci ayet ile devam edilmiştir.*

13. Bunlar, Allah'ın tavsiye ettiği sınırlardır. Allah'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine ve bunları bildiren elçisine uyanlar, içinden ırmaklar akan Cennetlere konacak ve orada sürelerce kalacaklardır. İşte en büyük mutluluk budur. 14. Kim de red edip karşı çıkar ve haddini aşıp zarar vermeğe başlarsa, onlar da içinde sürelerce kalacakları ateşin olduğu Cehennem azabına konacaklar ve bu azap onlar için perişan edici bir azap olacaktır.

15. Olur da kadınlarınızdan birine fahişelik veya zina yaptığına dair bir iddia ile karşılaştığınızda, bu iddianın doğruluğu için mutlaka dört şahit ile iddiayı kesinleştirin. Dört şahit ile suçları kesinleşirse, onları ölünceye kadar evde tutun veya tevbe edip evde tutulmalarından kurtaracak olan Allah, onlara bir yol /evlilik yolu açıncaya kadar evlerinde tecrit edin veya kontrol altında tutun.

**Buradaki fahişelik veya zina suçuna, eşcinsellik ve sevicilik-lezbiyenlik suçlarını da dahil eden tefsirciler olmuştur.*

16. Yine sizden zinada bulunan ve bu suçları ispat edilip kesinleşen bir çift olduğunda da onları cezalandırın /eziyet edin /üzün. Tevbe edip artık vazgeçtiklerine emin olursanız, tevbelerini kabul edin ve cezalandırmaktan /eziyet

etmekten /üzmekten vazgeçin. Çünkü Allah da tevbeleri çok kabul eden ve sevgisi ile merhameti çok bol olandır, acıyandır.

**Zina, farklı aileden 2 evli veya biri evli biri bekâr çiftlerin cinsi münasebette bulunmaları hali olup, bunun da ispatı gerekmektedir. Zina konusu Nur-2-11 nci ayetlerde daha ayrıntılı açıklanmıştır. Zina suçu, azap cezalı olarak belirtilmektedir. Çünkü zina işlevi, sadık kalınacağına verilen bir eşe, bir nevi şirk koşma olmakta ve bu da Allah'ı tek kabul etmeyi zorlaştıracak diye kabul edilmektedir diye düşünüyorum.*

17. Cehaletleri nedeniyle nefslerine mağlup olarak veya bilmeden (eski terimle sehven) bir suç işleyen ve hemen hatasını anlayan, pişman olup tekrarlamayarak tevbe edenlerin tevbesini, Allah çoğunlukla kabul eder. Çünkü Allah, her şeyi en iyi bilen ve her şeye hâkim olandır. 18. Ancak sürekli suç işleyen, ölüm anının yaklaştığını anlayınca "Ben artık tevbe ediyorum" diyenler ile, tek Allah'ı inkâr edip şirk koşarak küfre sapmış olarak ölenlerin son andaki tevbesi de Allah tarafından kabul edilmez. Ve böyleleri için çok ıstırap verici bir azap olacaktır.

19. Ey iman edenler! Eşleri ölmüş olan dul kadınların hakları olan mallarına ve ölen eşlerinin mirasçısı gibi onlara da zorla el koymanız sizin için helâl değildir. Dört şahitle kesinleştirilmiş bir fuhuş suçları olmadıkça hanımlarınıza daha önce vermiş olduğunuz mallarını veya mehirlerini geri almak için de eziyet etmeyin. Onları artık benimsemiyor olsanız bile, yine de hanımlarınızla iyi geçinmeye çalışın ve onlara eziyet edip üzmeyin. Çünkü Allah, sizin için üzüntü /şer gibi olan bir şeyi, sizi çok büyük bir hayra /sevince ulaştırmak için gerekli görmüş olabilir.

**Ayrıca diyebiliriz ki, bir kimse ileride hak edip kavuşabileceği bir olumluluğu, kendi kararı ile yapacağı bir olumsuzlukla iptal etme durumuna düşebilmektedir.*

20. Bu arada eğer nikâhlı eşinizden boşanıp, başka bir kadınla evlenmek istediğinizde, boşanmak istediğiniz eşinize, mehir olarak büyük miktarda mal vermiş olsanız bile, o maldan hiçbir şeyi geri istemeyin ve zorlamayın. Hele iftira edip, büyük bir günah /ism işlemiş gibi suçlayarak ona verdiklerinizi geri almaya kalkışmazsınız değil mi? 21. Nasıl kalkışırsınız kil Çünkü sizler birbirinizle iyice kaynaşmış, can ve sır yoldaşı olmuş ve o malları eşinize mehir olarak verdiğinize dair herkesin önünde açıkça taahhütte bulunarak söz vermiştiniz.

**Bu ayette, savaş dışı normal bir zamanda tek eş ile nikahlı evlilik önerilmekte ve boşanmanın zorluğuna da dikkat çekilmektedir.*

22. Eskiden yaptığınız gibi, her hâlükârda babanızın eşi veya eşleri olan üvey annelerinizle artık evlenmeyin. Halen öyle bir evlilik yapmış olanlara herhangi bir günah olmayacaktır. Çünkü bu uygulama, çok iğrenç ve utanç verici geleneksel bir yoldu.

**Böylece üvey anne ile evlenme geleneğine son verilmiştir.*

23. Ayrıca size şunlarla evlenme haram kılındı /yasaklandı: Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşinizin kızları, kız kardeşinizin kızları, sütanneleriniz, süt kız kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle gerdeğe girdiğiniz eşlerinizden olup, evlerinizde bulunan üvey kızlarınız-eğer anneleriyle cinsel münasebette bulunmadan boşanmışsanız kızlarıyla evlenebilirsiniz-, öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi bir arada almanız. Gelenekler nedeniyle olan böylesi evlilikleri yapmış olanlara herhangi bir günah olmayacaktır. Çünkü Allah çok bağışlayan ve sevgisi ile merhameti bol olandır.

**Ataların akla yatmayan uygulama ve inançlarına karşı çıkmayıp, eleştirmeyen, sorgulamayan ve robot gibi aynen kabul edene Bakara-171 nci ayette "Hayvan gibidir" ifadesi kullanılmaktadır. Diğer evlenme yasağının şirk koşanlarla olduğu Bakara-221 nci ayette, başka yakın akrabalar da Nur-31 nci ayette belirtilmiştir.*

24. Yine Allah'ın sakınca bulmadığı halde evlenme sözü vermeksizin /anlaşma yapmaksızın kadınlarla da evlenmeniz /nikâyasaktır. Ancak sahip olduğunuz ve fuhşa sapmayacakları sözü olan hizmetliler veya iman etmiş olması nedeniyle yurdundan göç edip yurdunuza sığınmış ve dini kurallara itaat edeceklerine dair kendilerinden söz alınmış kadınlar hariç. Bunlar, Allah'ın size açıkladığı belirlenmiş yasalarıdır. Bu kadınlarla, onlara dürüst davranmanız ve hakları olan mehirlerini tam ve gönül hoşluğu ile vermeniz koşuluyla evlenebilirsiniz. Mehri belirlerken beraberce tartışarak anlaşmanızda bir sakınca yoktur. Şunu da bilin ki, Allah her şeyi en iyi bilen ve her şeye hakim olandır.

25. Sizden olanı hür mümin kadınlarla evlenmek üzere maddî şartları uygun olmayanlar, hiç olmazsa içtenlikle iman etmiş hizmetlilerden alsınlar. Hiç endişelenmeyin, çünkü imanınızı /niyetlerinizi en iyi bilen Allah'tır ve şunu da iyice bilin ki, tüm insanlar olarak hepiniz birbirinizdensiniz /tek insan neslisiniz ve özünüzde birbirinize eşitsiniz. Namuslu, güvenilir yasadışı ilişkilere yönelmemiş ve gizli dostlar edinmemiş olduğuna güvendiğiniz hizmetlilerle evleneceğiniz /nikâhlanacağınız zaman, onların köle oldukları ailelerinin izniyle ve hakları olan

mehirlerini örfe uygun bir şekilde ödeyerek nikâhlanın. Evlendikten sonra olur da yasadışı ilişkilerde bulunurlarsa, yine de onları kurtarabilmek ümidi ile kendilerine hizmetli olmayan kadınlara verilen cezanın yarısı uygulansın. Hizmetlilerle evlenme müsaadesi, bekârlığından dolayı herhangi bir günah işlemekten korkanlarınız içindir. Böylece de hizmetli ile evlenme stresine sabreder ve onlarla evliliğinizi devam ettirirseniz, sizin için daha iyi olur. Şunu da bilin ki, Allah çok bağışlayan ve sevgisi ile merhameti bol olandır.

**Ayette, olur da zina suçu işleyen bir hizmetliye, hizmetli olmayan kadının zina suçuna verilmekte olan cezanın yarısının verilmesi tavsiye edildiğine göre ve öldürülmenin de yarısı olmayacağına göre, demek ki hür kadının zinadaki cezası öldürülme (taşlanarak recm edilme) olmamaktadır. Burada ayrıca köleliğin kaldırılması kolaylaştırılmış olmakta ve Beled-13 ncü ayette ise tamamen kaldırılması istenmektedir. Çünkü bütün beşerler, temelde farklı vücut elbiseleri giydirilmiş, Dünya öğrencisi ve Melek adayı birer öğrenci Ruh'tur.*

26. Ey insanlarl Allah size bunları açıklayarak, sizden önce Allah'ın sünnetlerine /yasalarına /belirttiği uygulamalara uygun yaşayanlar gibi yaşamanızı ve yaptıklarınızdan pişmanlık duyup yapacağınız tevbelerinize karşılık vermek istemektedir. Şüphesiz Allah, her şeyi bilen ve hakim olandır.

**Dikkat edilirse, Allah'ın uymamızı istediği sünnet, değişmez, tartışılmaz, kendi ezeli ve ebedi kuralları olan muhkem /değişmez amaç hükümleri olmaktadır. Bunların dışındakilerin sünnet diye kabul edilmesi demek, cahiliye dönemi geleneklerine dönmek olacaktır.*

27. Evet, şuna emin olun ki Allah, sizin tevbenize içtenlikle karşılık vermek istemektedir. Buna karşılık, etrafınızdakilerin yanlış yola sapmış olanları ise, sizin de onlar gibi yanlışlara /şehvetlere /olumsuz heveslere yönelmenizi isterler. 28. İşte bu nedenle Allah, yanlışlar yapıp günahlar yüklenmemenizi istiyor. Çünkü insan zayıf iradeli ve olumsuz nefslerine uyup yanlış yola çabuk yönelir karakterde yaratılmıştır.

29. Ey iman edenlerl Karşılıklı alışverişleriniz ve ilişkileriniz aldatmaya dayanmasın ve birbirinizin malını haksız bir şekilde alıp yemeyin /hak gaspı yapmayın ve böyle yaparak kendinizi mahvetmeyin. Çünkü zaten Allah, size karşı sevgisi ve merhameti en çok bol olandır /Rahim'dir.

30. Her kim ki bu haksız kazanç elde edişi düşmanlık ve zulüm ederek gerçekleştirirse, belki ıslah olur diye daha henüz Dünyada iken onu esinlikle ateşe /sıkıntılı bir yaşama sokacağız. Ve şunu iyice bilin ki, bunu yapmak Allah için oldukça kolaydır. 31. Dikkat edin ve size yasak edilmiş olan büyük günahlardan sakının. Böyle yaparsanız diğer günahlarınızı örter ve sizi mutlu ve bereketli bir yaşamla ödüllendiririz. *Aşırı ve zalimce hak gaspı büyük günahlardan olduğundan, tevbe etdilse de karşılık olan azabın kesin olacağı ve henüz Dünyada iken azaba başlanacağı vurgulanmaktadır.

**Büyük günahlar için Necm-32 nci ayetin dipnotlarına bakınız.*

32. Ayrıca Allah'ın her birinize farklı özelliklerde verdiği yeteneklere ve bunlar nedeniyle elde edilenlere göz dikip durmayın. Örneğin erkeklerin kendi yeteneklerine bağlı olarak yaptıkları şeyler ve nasipleri /elde ettiklerinden bir pay, kadınların da kendi yeteneklerine bağlı olarak yaptıkları şeyler ve nasipleri /elde ettiklerinden bir pay vardır. Dolayısıyla birbirinizi kıskanıp engellemeye uğraşmayın ve Allah'tan size nimetleri vermesini isteyip, bu yönde gayret edin. Ve şuna emin olun ki Allah, her yapılanın farkındadır ve bütün ayrıntıları ile bilmektedir.

**Başkasına zarar verme de olursa, bu hüküm, azap cezalı olacak diyebiliriz.*

33. Biliyorsunuz annenizin, babanızın ve akrabalarınızın miras olarak bıraktıklarından erkek olsun, kadın olsun, her biriniz için paylar ayırdığımızı belirtmiştik. Bu miras mallardan ayrıca iman edip göç etmiş olanlardan evlenip akraba olduğunuz kimselere de paylarını vermelisiniz. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeye şahit olandır, yaptığınız her şeyi de izleyendir.

34. Erkek ve kadının birbirlerinden olan farklılıklarına baktığımızda örneğin erkekler, kadınlardan farklı olan kaba kuvvetleri ve aile gelirini sağlamaktan sorumlu olmaları nedeniyle, kadınları koruyan ve onlara sahiplenen konumdadırlar. Buna karşın erdemli /iffetli kadınlar ise erkeklerden farklı olarak tek başlarına da olsalar, Allah'ın koruyuculuğuna önem verdikleri gibi, kendilerinin ve ailenin mahremiyetine dikat ederler, aile mutluluğu ve sorumluluğu bilincini taşırlar ve aileyi küçük düşürücü davranışlardan koruma özellikleri vardır. Bu sorumluluklarına dikkat etmediğinden kuşkulandığınız ve huzursuzluk, geçimsizlik yaratan kadınlarınıza, düzelmeleri için önce nasihat edin ve konuşun. Sonuç alamazsanız yataklarınızı ayırın, yine olmazsa bir süre birbirinizden ayrılığı deneyin, sonra yine de olmazsa evliliğinizi bitirin /son darbeyi vurun. Bu arada eşlerinizin

düzeleceklerine ikna olursanız ve bu konuda söz alırsanız artık onları üzmeye bahane aramayın. Çünkü gerçek üstün ve büyük olan Allah'tır.

Ayetteki "drubuhunna" kelimesi Kur'an'da birçok yerde ve başlıca "vurmak, örtmek, bitirmek, kapatmak, dışarı çıkarmak, ortaya çıkarmak, hazır hale getirmek, bir şey kurmak ve kullanılır hale getirmek, anlaşmak, göndermek, dövmek, örnek vermek, uzak tutmak, ayırmak, açıklamak veya mahkûm olmak" gibi farklı anlamlarda kullanılmıştır. Bu farklı anlamlarda olan kullanışlarına, ilgili ayetlerin dipnotlarında değinilecektir. İnsan psikolojisi ile kadının duygusallığını ve Allah'ın insana değer verişini ve Kur'an ile kadını korumakta oluşunu, insan neslini kadınla başlattığını ve Allah'ın kendisinden sonra şükredilecek olanın kadın olmasını emrettiğini düşünürsek, Allah'ın değil kadını dövmeyi, onu incitmeyi bile kabul etmeyeceğini bilmemiz gerekir. Bu nedenle, ayette geçen "drubu-hunna" kelimesinin "onu dövün" anlamıyla kullanılması kesinlikle mümkün değildir. Çünkü böyle bir girişim, boşanmayacaklarsa, onları boşanmaya yönlendirici bir etki yapacaktır. Benim üzüldüğüm ve hayret ettiğim durum, asırlar öncesinden beri Kur'an'ı yorumlayan çoğunluğun, yorumlarında "kadını dövün" ifadesini kullanma gafletini işlemeleri ve 1-2 meal dışında bütün meallerde aynı kelimenin tekrarlanmasıdır. Allah'ın değerlendirmesinde bunun herhalde bir vebali olacaktır. Çünkü aynı kelime Nur-31 nci ayette olduğu gibi, birçok ayette "örtmek, bitirmek, kapatmak" anlamlarında kullanılmıştır. Şunu da belirtmek gerekir ki, ayette verilen örnek, erkeğe tavsiye şeklinde görünüyorsa da, aynı öneri kadın için de söz konusudur demektir ve aynı sorumsuzluğu gösteren erkeğe de kadının, aynı şekilde davranması önerilmiş olmalıdır diyebiliriz. Kaldı ki bu ayet, kadının aleyhinde olan geleneklerden dövme adetini kaldırmak amacıyla indirilmiştir. Kadının önemine ilişkin Hz. Muhammed şunları söylemiştir; "İmanı en kâmil kimseler, ahlâkı en güzel olanlardır. En hayırlılarınız da, hanımlarına en iyi ve hayırlı davrananlarınızdır" (Tirmizi, Radâ-11) ve "Sizden biri hangi düşünceyle hanımını köle dövercesine dövmeye tevessül eder? Akşam olunca aynı yatakta beraber yatmayacaklar mı ?-Kutubu Sitte-863 ".

35. Olur da bu aşamalardan sonra eşler arasındaki bir huzursuzluk, yukarıdaki girişimlere rağmen çözülmez, devam eder ve boşanma aşamasına gelirlerse, erkeğin ailesinden ve kadının ailesinden birer kişi bularak, aileyi barıştırmaya çalışın. Çiftler barışmaya çalışsınlar, çünkü Allah onların barışıp tekrar bir araya gelmelerini arzu eder. Çünkü O, her şeyi en iyi bilen ve haberdar olandır.

36. Ey insanlarl Sadece Allah'a kulluk edin /ibad edin ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın. Ana-babaya, ailenize, yakın akrabalara, yetimlere, muhtaçlara, şirk koşmayan ve başka kitaba inanan, fakat akraba gibi samimi olduğunuz yakın veya uzak (cünub) olan komşuya, yolda kalmışa ve iman etmesi nedeniyle yurdundan göç edip size sığınanlara iyi davranın. Allah, kendini beğenmiş kibirli olanları sevmez. 37. Çünkü bunlar üstelik hem cimridirler, hem de insanlara cimriliği öğütlerler. Ayrıca bunlar, Allah'ın bol lütfundan kendilerine verdiklerini gizleyip sadece kendine saklayan ve Allah'ın tek olduğu gerçeğini ve bildirdiği gerçekleri inkâr edip yaptıkları yardımlarını riyakârca yaptıkları için de artık küfre sapmış kişilerdir. Biz de bunlara perişan edici bir azap hazırladık.

38. Ve bu kişiler, Allah'a ve ahiret gününe bilinçli olarak inanmadıklarından mallarını sırf gösteriş için /riya şeklinde insanlara verirler. Kim ki bu hataları yapması için fısıltılarına uyduğu şeytanı kendine bir arkadaş seçmişse, artık bilsin ki çok kötü bir arkadaş edinmiştir. 39. Halbuki, Allah'a ve Ahret gününe içtenlikle iman etselerdi ve sadece O'nun rızasını gözeterek yardımlarını /infaklarını riyasız verselerdi, bir zararları olmazdı. Çünkü zaten o rızkı kendilerine veren, O'nun rızası için bir muhtaca yardım yaptıkları Allah'tır. Şunu da iyi bilsinler ki Allah, onların neyi ve ne amaçla yaptıklarını çok iyi bilir. 40. Ve Allah, kesinlikle bir zerre kadar bile haksızlık /zulüm yapmaz. Aksine, yapılan en küçük bir iyiliğin karşılığını kat kat arttırır. Üstelik kendi katından da hayal bile edemeyecekleri /muazzam bir ödül ekler.

41. Huzurumda hesap vermek üzere toplanılacağı mahşer gününde, aynı inançta olan her ümmetin başına, kendilerine buyruklarımızı tebliğ eden elçimizi, onlara imanlarının doğruluğunu ispatlayıcı şahit olarak getirdiğimizde ve "Ya Muhammedl Seni de Sana inandıklarını söyleyenlerin başına, onların imanlarının doğruluğunu ispatlayıcı şahit olarak getirdiğimizde, gerçekte iman etmemiş olan böylelerinin halleri nice olacak göreceksin". 42. "O gün, gerçekleri öğrenip hatalarını anlayınca, yerin dibine girmek isteyecekler. Çünkü, işlemiş oldukları hatalarıyla ilgili her şey ortaya çıkarılacak ve tek bir sözü ve olayı Allah'tan saklayamayacaklar".

43. Ey İman edenlerl Ne konuştuğunuzu bilmeyecek kadar sarhoşsanız (iyice sinirli, gergin ve kafanız çok karışık ve meşgulse, uyku sersemi iseniz) ve yakarınıza yatacak durumda /cünub halinde değilseniz, bilinciniz ne söylediğinizi iyice bilecek duruma gelinceye /bu durumu üzerinizden atıncaya kadar /bu halinizden çıkıp normal bilinç açıklığında oluncaya kadar salâta (Toplu halde Sosyal dayanışma, yardımlaşma toplantı ve toplumsal faaliyetlere) yaklaşmayın, bekleyin ve yolcu da

değilseniz abdest alın. Ayrıca cinsi münasebette bulunmuşsanız /seviştiyseniz, seferde iseniz veya su kullanmanız size zarar verecek özellikli bir hastalığınız varsa veya büyük tuvaletinizi /gaita çıkışı yapmış ve normal bir abdest almak üzere su bulamamışsanız, teyemmüm edip öyle abdest alın. Yani ellerinizle temiz ve kuru bir toprağa dokunup yüzünüzü ve kollarınızı sıvazlayın /mesh edin. Merak etmeyin Allah, affeden ve günahları örtendir.

*Burada, mantıklı düşünme olmayacağı ve dua için gerekli olan konsantrasyonun sağlanamayacağı kadar sarhoş veya bilinç bulanıklığında /kafa karışıklığında olma halinde iken veya cinsi münasebette bulunmuş ve halen kafa karışıklığı devam ediyorsa, her türlü sosyal faaliyete yaklaşılmama ikazı yapılmaktadır. Fakat kişinin kendi özgür iradesi ve kararı ile bir madde alarak sarhoş olması /bilinci ve muhakemesini bulandırması yasaklanmış olduğuna göre, sarhoş ve kendini bilerek bilinç bulanıklığına sokacak madde kullanmak haram demektir. Zaten bilinci bulandırıcı maddelerden uyuşturucular dışındakiler için Bakara-219 ncu ayette "Bunları içmek zararlıdır ve büyük bir ismdir /haramdır, fakat azında yarar da vardır. Ancak zararı yararından fazladır " şeklinde uyarı yapılmaktadır. Bu paralelde İmamı Azam Ebu Hanife ve Burak Ozdemir'in de belirtmiş olduğu ve benim de aynı görüşte olduğum gibi, ayette zararlı ikazı yapılan, sarhoş olacak şekilde içmek ve alkolizmdir ve kişiyi bunun zararlarından uyarmaktır. Aklın karışmamasına yönelik benzer uyarı, Bakara-187 nci ayette, orucu bozduktan sonra dua etmek için bir mescitte yapılacak toplantı öncesi cinsel münasebet yapılmaması şeklinde de yapılmıştır. Çünkü ilahi sistemin istediği, düzgün düşünce enerjisidir ki, düşüncenin ilahi kayıt merkezinde olacak kayıtlaması sağlıklı olarak gerçekleşsin. Buna benzer kafa karışıklığı çok sinirli, sıkıntılı, gergin ve yoğun bir zihin meşguliyetinde, yüksek ateşli durum, uyuşturucu madde veya ilaç almış olma, kafa çarpması, cinsi münasebet sonrası hallerinde de söz konusu olabilmektedir ve bu durumda konsantrasyon ve ilahi kayıt merkezlerine ulaşacak kadar beyinde güçlü bir düşünce enerjinin oluşması sağlanamaz. Dolayısıyla, "cünuben" kelimesi burada "kafa karışıklığında iseniz, anormal durumdaysanız" anlamında olmaktadır. "Cünub" kelimesi ayrıca "yan tarafına yatmak (Secde-16, Al-i İmran-191, Hac-36, Tevbe-35,), bir şeyin yan tarafı (Kasas-11), uzak, uzakta olan, kopuk olmak (Nisa-36, Maide-6)" anlamında olan bir kelimedir. Ancak sayın Mustafa Sağ'ın "Evrensel Çağrı Kur'an" kitabı hariç bütün meallerde "Cünub" kelimesi sadece "cinsi münasebette oluştan sonraki cenabetlik hali" şeklinde sınırlı anlamı ile kullanılmıştır. Asırlardır ileri sürülmekte olduğu gibi sadece bu anlamda kabul edersek, bu defa cinsi münasebet kötü ve kirli bir konu ve mutlaka yıkanarak temizlenmesi gerekirmiş gibi kabul etmek demektir. Bu görüş ise, doğal bir şeyi abartmak, ayıp, kötü, kirli düşüncesi, insanları bundan kaçınmaya yönlendirici etki yapar. Bu konuda Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Sizden biri geceleyin kalkınca Kur'an diline dolaşıp ne dediğini anlamamaya başlayınca hemen yatsın."(Kütubu sitte-917). Ayrıca artık biliyoruz ki, cinsel münasebetli veya vücutların yoğun sürtünmeli bir şekilde devreye girmiş olduğu sevişme aktivitesinde ve büyük abdestli tuvalet ihtiyacını giderme sırasında da hem el ve ayaklar kirlenmiş olmakta, hem de vücudumuz statik elektrikle yüklenmekte ve bu elektrik özellikle vücudun kollar, yüz, baş ve ayaklar gibi uç kısımlarında aşırı bir birikim göstermektedir. Bu birikim de, kişide huzursuzluğa ve bu nedenle de konsantrasyonu sağlamayı, böylece de beyinde güçlü bir düşünce enerjisi oluşmasını zorlaştıracaktır. Gündüz vaktinde, Güneş in etkisi, bu engelleyici etkiyi daha da arttırmaktadır. Dolayısıyla, konsantrasyon güçlüğünün hissedildiğ hallerde abdeste başvurmak, bu sorunu kolaylaştıracaktır. Abdestin kollar ve yüzün yıkanması ile baş ve ayakların mesh edilmesi şeklinde alınacağı konusu Maide-6 ncı ayette açıklanmaktadır. Ayette bulunan "fettahharu" ifadesi, "kafa karışıklığı halinden çıkmayı beklemek ve bu halden çıkmak, temizlenmek, temizletmek, her konuda tertemiz olmak veya etmek (Abese-14, Furkan-48, Bakara-125, İnsan-21), vücudu temizlemek, bir olumsuzluk halinden, bir sıkıntıdan kurtulmak veya kurtarmak (Al-i İmran-55, Hac-26,), kirden arınmak veya arıtmak (A'raf-82), bulanık olmamak, şeffaf ve berrak olmak, açık bilinçte olmak, ön yargısız ve art niyetsiz olmak (Vakıa-79), olumsuz düşünceleri atmak, günahtan kurtulmak veya temizlenmek (Ahzap-32, Al-i İmran-42, Nisa-57), düzgün-doğru-uygun olmak (Hud-78, A'raf-82), uygun - denginde olma hali (Vakıa-37, Bakara-232), olumsuz nefsten uzak durmak (Tevbe-108), kadının aybaşı halinden kurtulması (Bakara-222), kalbi günahtan korumak veya korunması (Ahzap-53), sekine /güvende olma (Feth-4)" anlamında ve hem pasif, hem de aktif özellikli bir kelimedir. "Yütahhiru kulubehim - Kalbin temizlenmesi" ifadesi Maide-41 nci ayette geçmekte olup, Maide-6 ncı ayette "Vücudunuzu pislikten temizleyin" ifadesi için "Fettahharu vücudahum" denmesi gerekirdi.". Ayette, bütün vücudunuzu yıkayın anlamında olan tğesselu (yıkanın) ifadesi değil, bazı yerlerinizi yıkayın anlamındaki ğsulu (yıkayın) ifadesi kullanılmakta olup, boy abdesti söz konusu edilmemektedir. Bu ifadeyi olmazsa olmaz güsul abdesti, yani bütün vücudu yıkamak şeklinde zorunlu kılacak bir anlamda kabul etmek, pratik uygulamaya uymayan ve insanları çok zora sokacak bir kabul olacaktır diye düşünüyorum. Tabi bu yaklaşımım, Kur'an'ın genel ruhundaki "Kolaylaştırmzı, zorlaştırmayınız" temel prensibine de dayanmaktadır. Dikkat edilirse, abdest alma, biz insanlar için faydalar sağlayacak bir öneri, tavsiyedir ve uygulanmadığı takdirde azap cezası olmayacak bir işlem olmaktadır. Hz. Muhammed,

Allah'ın huzuruna çıkılıp, dua şeklinde O'nunla sohbet de edileceği için, toplu veya bireysel halde kılınacak her namaz için abdest alınmasını söyler "Enes, Resulullah'ın bizimle kıldığı her namaz için abdest aldığını söylemişti-Kürubu Sitte-2667". Dikkat edilirse, gerek bu ayette ve gerekse Maide-6 ncı ayette tamamen yıkanma, boy abdesti veya Gusul abdesti diye bir abdestten bahsedilmemektedir. Kur'an'da geçmeyen Gusül abdesti, Tevrat'ta geçen bir uygulamadır "Eğer bir adamdan meni akarsa, bedeninin tümünü yıkayacak - Levililer 15:16". Hz. Muhammed de şu sözü söylemiştir; İbnu Ömer'in anlattığına göre, cünübken /henüz cinsi münasebet sonrasında, içinde terlediği elbise sırtında olduğu halde namaz kılardı-Kütubu Sitte-2674. Kur'an okunacağı zaman tavsiye edilen 7 şarttan olan açık bilinçte olmak önerisi bu ayette belirtilmiştir. Kur'an'ı okumakla ilgili ayette geçen bilincin açık olması şartı yanında diğer 6 şart için Temel Kavramlara bakınız. Ki bu muhkem /değişmez amaç hükümler, birer tavsiye özelliğinde olan emirlerdir. Ve bu şartların temelinde, bu sırada yapılacak olan dua enerjisinin netliğini sağlamak yatmaktadır. Kur'an'da olmayan başka şartlar eklemek ve özellikle bir şekilde başı örtmeyi, abdest almayı şart koşmak veya kadının aybaşı kanamasını engel saymak Fussilet-26 ncı ayette belirtildiği gibi, şirk koşanların Kur'an'ın okunmasını engelleme isteklerinin gerçekleşmesine hizmet etmek demek olacaktır. Ayrıca böylesi engelleyici şartlar koyarak, Kur'an'ı okumak isteyen Müslüman'a bir engel olabileceği gibi, abdesti bilmeyen ve Müslüman olmayan, fakat Kur'an'ı okumak isteyecek bir kişiye de engel olunacak, belki de onun İslam'ı anlaması ve kabul etmesi de engellenmiş olacaktır. Dolayısıyla abdest mecburiyeti, özellikle toplu halde yapılacak sosyal dayanışma, yardımlaşma toplantılarına ve böylesi toplu faaliyetlere katılma durumunda bedevî olması nedeniyle, tozlu çöl ikliminde yaşayan kişinin, vücudunun baş-yüz-kollar ve ayaklarının temizlenmesi ilk amaçlı da olmaktadır. Namaz için alınan abdest ise, Allah'ın huzurunda durmanın da hem temiz, hem de vücudun uç kısımlarında birikmiş ve konsantrasyonu olumsuz etkileyecek statik elektriği temizleme amaçlı da olmaktadır.

**Bilinç açıklığının istenmesi, okunulanın ve söylenenin farkında olması içindir. Farkında oluşun diğer bir yönü de, okunan ve söylenenin de anlaşılır dilde, yani ana dilde olmasını gerektirir.*

44. Kendilerine tarafımızdan uyarılsınlar diye kitap indirmiş olduklarımızın ileri gelenleri, kitaptaki muhkem /değişmez amaç hüküm buyruklarımızı gizleyip veya değiştirip kendi menfaatleri için kullanmakta olduklarına ve sizin de kendileri gibi yanlış yola /dalalete sapmanızı /Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini red etmenizi isteyeceklerine dikkat ediyorsun değil mi? 45. Şuna emin olun ki, Allah size düşman olanları çok iyi bilmektedir. O'nun, veliniz /dostunuz ve yardımcınız olması sizin için yeterlidir, hiç merak etmeyin.

**Kendilerine Tevrat ve İncil indirilmiş olanların gerçekleri değiştirmiş ve yanlış yola sapmış olduklarına dikkat çekilmektedir. Tabi aynı uyarı, bu örnek verilerek Kur'an indirilenlerin ileri gelenleri için de yapılmış olmakta ve aynı suçu işlememeleri için dikkat etmeleri istenmektedir. Bu nedenle de Kur'an'ın bir meslek kitabı ile sınırlanması ve tebliğinin ücret şartına bağlanması yanlış olacak demektir. Bu konu için Hadid-27 ve Tevbe-34 ncü ayetlere bakınız.*

46. Bunlardan özellikle kitaplardaki gerçekleri değiştiren veya gizleyenler, Seninle karşılaştıklarında "Senin söylediklerini duyduk, fakat önemsemiyor ve duymamış gibi yapıyoruz" deyip dinle ilgili bildirdiklerinle alay ettikleri gibi, "oldu olacak gel de bizi sürü gibi güt /raina" diyerek Seninle alay da ediyorlar. Halbuki onlar saygılı bir dille Sana "Senin bildirdiklerini duyduk ve kabul ediyoruz" ve "unzurna" "idarecimiz olarak bizi dinleyip görüşlerimizi de alarak ve bize danışarak bizi yönet" deselerdi, kendileri için daha hayırlı olurdu. Ne var ki Allah'ın tek oluşunu ve bildirdikleri gerçekleri inkâr ettiklerinden dolayı küfre sapmış olan bu kişileri, Allah lanetlemiş bulunmaktadır. Bu nedenle de onların ancak pek azı iman etmektedirler.

**"Raina ve unzurna" ikazı Bakara-104 ncü ayette Müslümanlar için de yapılmıştı. Aynı vurgu Şura-38 ve Al-i İmran-159 ncu ayetlerde de yapılmıştır.*

47. Ey Kitap verilenler! Size tekrar şunu söylüyoruz ki, Ahrette size gerçekleri göstereceğimizde utanç ve pişmanlıktan yüzleriniz allak bullak olmadan veya geçmişte onlara Tevrat[71] verip Cumartesi günü yasağına uymayan atalarınızı lanetlemiş olduğumuz gibi sizi de lanetlemeden önce, tahrif edilmemiş gerçek Tevrat ile bildirdiklerimizi de tasdik edip doğrulayan olarak indirdiğimiz Kur'an'a gelin iman edin. Çünkü Allah'ın emri her zaman mutlaka yerine getirilmektedir. 48. Ve şunu iyice bilin ki Allah, kendisine açıkça başka bir ilahın şirk koşulmasını doğrudan asla bağışlamaz. Bundan başka günahlardan ise uygun gördüğünü doğrudan bağışlar. Çünkü Allah'tan başkasını ilah kabul ederek şirk koşan kimse, oldukça büyük bir günah /ism işlemiştir.

**Allah'a şirk koşma günahının doğrudan değil de, ancak tevbe ederek af edilebileceği Nisa-116 ncı ayette açıklanmıştır.*

**Hitap edilen toplumun, öncekiler gibi lanetlenmemiş olduğu anlaşılmaktadır ki, bu da bir lanetin bütün bir ırkı ilelebet kapsamayacağı ve sadece o zamanki toplumla ilgili olduğu anlaşılmaktadır.*

49. Allah'ın, kendisine karşı işlenmiş böylesi bir şirk koşma günahını doğrudan af etmesinin mümkün olmadığını açıkça belirtmesine rağmen, kendi kendilerine bu günahlarının af edilmiş olduğunu kabul edenleri veya birbirlerinin günahlarını af etmekte olanları görüyor musun? Bir daha söylüyoruz, Allah ancak uygun bulduğunun günahlarını af eder ve onlara bir kıl kadar bile haksızlık da yapılmaz. 50. Şu yaptıklarına bir baksana, Allah hakkında iftira edercesine nasıl da yalan uydurup duruyorlar. Sadece bu davranışları bile apaçık büyük bir günah /ism olarak onlara yeter.

**Burada, kendilerinin günahsız farklı bir ırk olduğunu iddia etmekte olan Yahudi'lere ve Papazları aracılığı ile günah çıkaran Hıristiyanlara değinilmektedir diye düşünüyorum. Tabi bu örnekle de Müslümanlar, aynı hatalı uygulamaları yapmamaları için ikaz edilmektedirler. Örneğin bazılarınca Hac veya Umre aktivitelerinin, sanki günahların affedilmesi demek olduğunun kabul edilmesi böylesi büyük bir yanlışlık olmaktadır.*

**Diğer ayetlerde verilen Allah'a iftira örneklerinden en önemlileri "Allah'ın çocuk sahibi olduğu", "Meleklerin kızları olduğu" ve "Allah'ın ayetlerini zorlaştırıcı anlamla yorumlayarak, O'nu zulüm eden ve hak yiyen göstermek"tir. Bu örnekle, Müslümanlar da aynı yanlışları yapmamaları için uyarılmış olmaktadırlar.*

51. İçinde yararlanacakları gerçek bilgiler bulunan kitap verilenlerin bir kısmının nasıl da kendilerine bile faydası olamayan putlara ve şeytanlaşmış kişilere (büyücü, müneccim, zalim vs) iman etmekte olduklarını görüyor musun? Hatta bunların ileri gelenleri, tek Allah'ı ve bildirdiği gerçekleri inkâr ederek şirk koşmaları nedeniyle küfre sapmış olanlar için de "Bunlar, inananlardan daha doğru yoldadır" diye iddiada da bulunuyorlar. 52. İşte Allah böylelerini lanetlemektedir. Ve Allah kimi lanetlerse onun artık bir yardımcısı da olmaz. 53. Ayrıca bunlar kendilerini Allah'ın varlığına ve gücüne de lâyık ve kısmen de sahip görüyorlar. Eğer öyle olsaydı, insanları bir çekirdek kadar bile faydalandırmazlar ve kendilerine saklarlardı. 54. Yoksa Allah'ın lütfundan, bütün insanlara hitaben verdiğini (Kur'an ve Hz. Muhammed'i) mi kıskanıp duruyorlar? Oysa biz, daha önce İbrahim toplumuna da kitap ve hikmeti (doğru ile yanlışı ayırabilme bilgeliğini) vermiştik. Ve onları büyük bir yetkinlik ve güç sahibi yapmıştık. 55. Şimdi olduğu gibi insanlardan bir kısmı da o zaman İbrahim'e ve bildirdiği gerçeklere iman etmiş, kimi de onu red etmişlerdi. Sizler de şunu bilin ki, böylelerine ceza olarak Cehennem yeter.

**Bu ayette, vahiy yolu ile bilgi gönderilmesinin, yalnız Yahudilere değil, Hz. İbrahim'den beri, görevlendirilen peygamberler aracılığı ile zaman zaman bütün insanlara yapıldığı, bu nedenle de Yahudilerin kendilerini ayrıcalıklı görmemeleri gerektiği ikazı yapılmaktadır.*

56. İşte bildirilen gerçekleri inkâr eden ve Allah'ın dışında ilah edinip şirk koşarak küfre sapmış olanları öyle bir ateşe atacağız ki derileri yandıkça, azabı daha da tatmaları için, derilerini yenileyeceğiz. Şunu iyice anlayın ki Allah, her şeyden güçlüdür ve her şeye hakim olandır.

**Burada deri ile sembolize edilen, taşıdıkları günahlarının fazlalığı ve çeşitliliği olup, defalarca bu günahlarının karşılığı olmak üzere farklı azaplar tattırılacaktır diye düşünüyorum. Acaba bu deri değişimi demek, azaplar çektirmek üzere farklı bedenlerde dünyada yaşatılmak mı? Tabi gerçek Allah'tadır.*

57. İman eden ve bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amellerde bulunanlar ise ,çilerinden ırmaklar akan Cennet'lerde olacaklar ve orada kesinlikle sürelerce kalacaklardır. Orada günahları olmayan eşler, arkadaşlar bulunacak ve birlikte yoğun bir mutluluk içinde yaşayacaklardır.

**Kur'an'da birçok ayette (Bk. Bakara-24-26, Ra'd-35 ve Muhammed-15), insanlar canlandırabilsinler diye Cennet ve Cehennem, dünyevi örneklerle sembolleştirilmiştir.*

58. Ey insanlarl Biz nasıl ki peygamberliği ehil ve yetkin durumdaki elçilerimize veriyorsak, Allah da her işi ancak uzmanına vermenizi /onlara emanet etmenizi size emretmektedir. Ve insanlara hükmeden idareci konumundaysanız, mutlaka adil davranmanızı da emreder. Allah'ın bu şekilde uyarması, sizin için ne güzel bir nimetl Şunu aklınızdan da çıkarmayın ki, Allah her şeyi işitendir /Semi' ve her şeyi en iyi görüp farkında olandır /Basir'dir.

** Hz. Muhammed, bu uygulama ve davranışı kıyamet alametlerinden saymıştır-Kütubu sitte-5038. Bu kıyamet Dünya'nın ara jeolojik olan mı, yoksa diğer lokal ara kıyamet veya kıyam etmek dediğimiz ilahi bilgilere uyanmak veya o toplumu lokal afetlerle helâk etmek mi bilemeyiz. Gerçeği Allah bilir.*

**Yine Hz. Muhammed de görevin mutlaka liyakate göre ve o işin ehline verilmesi konusunda şu açıklamayı yapmıştır (Müslümanların bir idarecisi, o işi daha iyi yapacak biri varken bir başkasına verirse, Allah'a, Resulüne ve müminlere hıyanet eder.).*

59. Ey iman edenler! Allah'ın tek ilah oluşuna, buyruklarını bildiren elçisine, ehil ve adil olan idarecilerinize itaat edin. Olur da herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, çözümü için Allah'ın tek ilah oluşu temelinden ayrılmadan, elçisi aracılığıyla bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine başvurarak çözmeye çalışın. Gerçekten Allah'a ve Ahret gününde hesap vermek üzere O'nun huzurunda toplanacağınıza içtenlikle iman ediyor ve çekiniyorsanız, bu yöntem sizin için daha hayırlı ve en güzel çözüm yoludur.

**Ancak bu ayette belirtilen yolun sağlıklılığının, yine bu surede dikkat çekilen Kur'an'ın çok iyi bilinmesi ve bildirdikleri gerçeklerin menfaat uğruna gizlenmemesi ve değiştirilmemesine bağlı olacağı açıktır.*

60. Ey Peygamber! Sana indirilen Kur'an'a ve Senden önce indirilenlere (Tevrat'a, Zebur'a ve İncil'e) iman ettiklerini söyleyenleri dikkatle izle. Göreceksin ki, onlar yalan söylüyorlar ve gerçekte Tevrat ve İncil'de bildirilenlere değil, ona uymamaları ikaz edilen şeytana uyarak oluşturmuş oldukları kurallara göre hüküm vermek istiyorlar. Hâlbuki şeytanın kandırıcı fısıltılarına kanmamaları ve gerçekleri inkâr edip küfre sapmamaları emrolunmuştu. Çünkü gerçekte şeytan, onların iyice dalalete /yanlış yola sapmalarını isteyendir.

61. Ey Peygamber! Onlara da size tavsiye ettiğimiz gibi, problemlerini çözmekte zorlandıkları zaman "Allah'ın indirdiği Kur'an a ve içindeki muhkem /değişmez amaç hükümlere göre sorunlarınızı çözücü kararlar verecek olan resule inanın ve sorunlarınızı öyle çözüme kavuşturun" dendiğinde, işlerine gelmediği için Senden alabildiğine uzaklaştıklarını görürsün. 62. Buna karşılık, almış oldukları yanlış hükümleri yüzünden bir terslik olduğunda da, hemen Sana gelerek, "Bizim bu olumsuzlukta bir kusurumuz yoktur. Bizim sadece iyilik etmek ve uzlaşma istemekten başka bir niyetimiz de olmamıştır" diye Allah adına yemin de ederler. 63. Şuna emin ol ki, Allah böylelerinin kalplerindeki gerçek niyetlerini çok iyi bilir. Böyle bir şey ile karşılaştığında Sen yine onlarla mesafeli ol ve aldırma, ancak yine de onlara gerçekleri bildirmeye devam et ve onları etkileyecek güzel sözlerle hitap et.

64. Ey iman edenler! Şunu iyice bilin ki, Biz bütün elçilerimizi, Allah'ın izniyle ve bildirdiklerine göre hüküm verilsin ve bunlara göre verecekleri hükümlerine uyulsun diye gönderdik. Eğer bizim bu hükümlerimiz yerine, şeytanın önerileri doğrultusunda hükmederek, yanlış yapıp kendi nefslerine zulüm şeklinde günah yüklenmiş olarak resule /elçimize gelenler, peygamberimizin verdiği hükme uyup, ayrıca hatalarından dolayı Allah'tan bağışlanmalarını da diler ve elçi de onların affedilmeleri için dua etmiş olsaydı, Allah mutlaka onların tevbelerini kabul eder ve sevgisi ile merhametini esirgemezdi. 65. Ama hayır, Rabbine yemin olsun ki, Seni hakem kabul edip, aralarındaki problemlerinin çözümünde bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümlere göre vereceğin kararı, içlerinde bir huzursuzluk duymadan içtenlikle kabul etmedikçe tam iman etmiş olamazlar.

**Buradan, Peygamber'in bütün yaşam prensiplerinin ve verdiği tüm kararlarının dayanaklarının sadece Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri olduğu anlaşılmakta, dolayısıyla da Peygamber sünnetleri /kararları deyince de bunların da Kur'an'ın bu muhkem mesajları olduğunu söyleyebiliriz (Bk. İsra-77, Fatır-43). Bu durum Hz. Muhammed tarafından "Ben sizin aranızda, sadece ve sadece Allah'ın kitabıyla hükmederim" şeklindeki sözleri ile perçinlenmiştir. Dolayısıyla da, biz insanların da Peygamber gibi, bazı kararlarımızı, Kur'andaki muhkem /değişmez amaç hükümleri de (müteşabihleri /değişken araçları değil) gözönünde bulundurmamız gerekmektedir.*

** 65 nci ayetteki emir, henüz kanunları olmayan ilk Müslüman toplum ve resmi kanunları olmayan bütün toplumlar için ve Hz. Muhammed hayatta iken O'nu hakem kabul etsinler diye yapılmıştır. Eğer bütün Dünya ülkelerinin oluşmuş kanunlarına bakarsak, Kur'an'daki bütün muhkem mesajların zaten yer almış olduğunu görürüz. Dolayısıyla Kur'an şeriatı demek, Kur'an'daki sadece muhkem /değişmez amaç hükümler demek olmaktadır, müteşabihler /değişken araçlar değil.*

66. Zaten onlara "Haydi gelin Allah için canınızı feda edin" yahut "İmanınızdan dolayı gelin yurdunuzdan göç edin" diye bir istekte bulunsak, imanları tam olmadığı için, pek azı hariç çoğu bu çağrıyı kabul etmezler. Hâlbuki problemlerini çözmelerinde, kendilerine Kur'an ile bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri uygulasalar ve bu hükümlere göre aldığı kararlarla problemleri çözmekte olan peygamberin hakemliğine uysalardı, onlar için daha hayırlı ve daha sağlam olurdu. 67. O zaman kendilerine tarafımızdan da hayal edemeyecekleri kadar büyük bir ödül verirdik. 68. Ve onları dosdoğru yol olan Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat, 5 gaybe içten iman etme ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu

ameller gerçekleştirme olan itidal yoluna /sıratan müstakiym'a yönlendirirdik.

69. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, her kim Allah'ın tek ilah olduğuna ve gönderdiği buyruklarını bildiren elçisinin bildirdiklerine içtenlikle uyarsa, peygamberler, Allah'a vermiş oldukları sözlerine sadık olanlar, şehitler, 5 gaybe içten iman edenler ve salih ameller işlemiş olanlarla Ahrette beraber olacaktır. Ne güzel birer arkadaştır bunlar. 70. İşte bu beraberlik, Allah'ın lütuflarındandır. Dolayısıyla, her şeyi bilen /takdir eden olarak Allah size yeter ve en büyük güvenceniz O dur.

71. Ey İman edenlerl Siz yine imanı tam olmayanlara güvenmeyip kendiniz savunma tedbirlerinizi elden bırakmayın ve daima savaşa hazır halde bulunun. Size saldırıldığında da gruplar halinde, ya da topluca savaşa katılın. 72. Ancak içinizden imanı zayıf olan, bahaneler uydurup mutlaka savaşa katılmayacaktır. Ve olur da siz savaşta üzüntü verici bir sonuçla karşılaşacak olursanız, "Allah bana iyilik etti, yoksa ben de onlarla birlikte savaşa gitmiş olsaydım, belki ben de şehit olacaktım" diyerek sevinecektir. 73. Aksine Allah'ın bir nimeti olarak bir zafer kazandığınızda da, sanki önceden bu şekilde savaş aleyhtarı bir konuşma yapmamış gibi "Keşke ben de onlarla birlikte savaşa katılsaydım ve ganimetten kendime büyük bir pay alsaydım" şeklinde hem savaş lehine konuşmaya başlayacak, hem de pişmanlığını ifade edecektir. 74. Ey insanlarl Sizden Ahret hayatının, Dünya hayatından daha önemli olduğu bilincinde olanlar, imanları nedeniyle kendileriyle savaşanlara karşı gerektiğinde savaşmaktan kaçınmasınlar. Ve hiç şüpheniz olmasın ki, er kim bu sırada şehit olur yahut galip gelirse, karşılık olarak mutlaka kendisine oldukça büyük bir ödül vereceğiz.

75. Ey içinizden olup, sizinle savaşa katılmamak üzere bahane ileri sürenlerl Size ne oluyor ki "Ey Rabbimiz, iman etmiş olmamızdan dolayı halkı bize zulmetmekte olan bu şehirden bizi kurtar, bize katından bir dost ve yardımcı gönder" diye feryat etmekte olan çaresiz erkekler, kadınlar ve çocuklara rağmen, Allah rızası için savaşmıyorsunuz. 76. Hâlbuki gerçek iman sahipleri, Allah rızası için çekinmeden savaşırlar ve kaçınmazlar. Allah'ın tek ilah olduğunu ve bildirdiği gerçekleri inkâr ederek şirk koşup küfre sapmış olanlar ise tağutun /şeytani gücün /zalimin rızası için savaşırlar ve şeytanın evliyaları /dostları ile birlikte savaşa katılırlar. Şunu iyi bilin ki, şeytanın hile ve tuzakları oldukça zayıftır, endişe etmeyin.

77. Ey peygamberl Şu kendileri tam imanlı olmadıkları halde diğer iman edenlere "gayret içinde olun, salâtı yerine getirin ve zekât olarak servetinizden toplumu yararlandırın" diyerek nasihat etmekte olanlara dikkat et. Çünkü bunlar gerçekte, savaşma ile ilgili bir karar alındığında Allah'tan korkar gibi, belki de daha fazla bir korku ile, öldürülecekler endişesiyle kendilerine saldıran insanlardan korkmaya başlarlar ve "Rabbimiz, neden bize savaşmamızı emrettin, biraz daha sonraya erteleyemez miydinl" diyerek itiraz etmeye başlarlar. Ey Peygamberl Onlara de ki "Şunu iyice biliniz ki, bu Dünyanın imkânları çok azdır, Ahret hayatı ise çok çok daha hayırlıdır. Ve Allah rızası için her yaptıklarınıza karşılık bir kıl kadar bile hakkınız yenmez". 78. "Ve şüpheniz olmasın ki, nerede olursanız olun, sağlam ve çok iyi korumalı kaleler içinde olsanız bile, ölüm mutlaka sizi bulur". Yine bu tip insanlar, sevindirici iyi bir şey olsa "Bu Allah tarafındandır", ancak üzüntü verici bir olumsuzluk olduğunda da hemen "Bu senin yüzündendir" deyip hatalarına bakmaz ve Seni suçlamaya başlarlar. Ey peygamberl Onlara de ki, "Olanların hepsi Allah'ın izniyledir". Bu insanlara ne oluyor ki Kur'an ile bildirdiğimiz Allah'ın hadislerini /sözlerini anlamaya kalkışmıyorlar /gayret etmiyorlar.

79. Ey peygamberl Şu gerçeği Sen de bil ki, Sana gelen her olumluluk Allah'tan /O'nun Sana bir lütfu, başına gelen her kötülük ise kendi nefsine uymandandır. Yani Sen de insansın ve biz Seni tüm insanlara elçi olarak gönderdik. Ve Senin böyle bir görevde olduğuna Allah'ın şahit /destekleyici /ispatlayıcı oluşu Sana yeter, merak etme.

**Burada verilen mesajı şöyle ifade edebiliriz; sevinçli bir olay, olumlu amellerine karşılık Allah'ın insana bir hediyesi, ödülüdür. Üzüntü verici bir olay ise olumsuz amellerine karşılık olarak hak etmiş olduğu ve kendisinin davet etmiş olduğu bir karşılıktır. Demek ki, "insan ne yaparsa kendine" olmaktadır. Ancak şunu da unutmamak gerekir; bazı olaylar yine bir sınavımız için veya biz farkında olmaksızın ve başkalarının sınavları için görevlendirilmiş olmamız nedeniyle de olmaktadır.*

80. Ey insanlarl Siz de şunu iyi bilin ki, kim elçiye itaat ederse /vahiy yolu ile tebliğ ettiklerini inkâr etmezse, Allah'a da itaat etmiş demektir. Her kim de elçinin vahyettiklerimizle ilgili tebliğ ettiklerini reddederse, bu durumu kendine sakın dert yapma, çünkü Biz Seni onları koruyasın diye göndermedik (Sen sadece tebliğ etmekle yetin). 81. Şuna da dikkat et ki, onların bir kısmı da Seni doğrudan red ettiklerini söylemez ve yüzüne karşı, "Senin söylediklerine inanıyoruz ve uyacağız" derler. Ancak yanından çıktıklarında, söylemiş olduklarının tam tersine, Senin aleyhine gizli gizli planlar hazırlarlar. Sen hiç endişelenme, çünkü Allah onların

planlayıp kurdukları şeyleri kaydediyor. Onlardan uzak dur, onlarla samimi olma ve aldırma. Sen onları Allah'a bırak ve yalnız O'na tevekkül et /güven. Sana, destekleyici olarak Allah yeter, hiç merak etme.

**Zaten peygamber de vahyedileni tebliğ etmekle Allah'a uymuş ve verilen görevi yerine getirmiş olmaktadır. Hz. Muhammed, Kur'an dışında başka bir kitap yazmamış ve Kur'an'ın etkinliğini olumsuz etkilemesin diye yazılmasına da müsaade etmemiştir. Bu konudaki ikaz ayrıca, Bakara-79, Hakka-44 ve İsra-73 ncü ayetlerde de yapılmıştır. Yine Peygambere danışmanın, Kur'an'a danışmak ve ona göre hüküm vermek olduğu Mücadele-13, Nisa-64 ve Maide-48-50 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

82. Kuran'ı iyice anlayıp, bildirdikleri üzerinde düşünerek okusalar ya? O zaman, Kur'an'ın Allah'tan değil de Seni suçlamakta oldukları gibi, bir kişinin yazdığı bir kitap olduğu iddialarına yönelik kesinlikle birçok çelişki bulurlardı. 83. Bu tip insanlar, kendilerine askeri bir konuda bir bilgi ulaştığında onu hemen bir söylenti halinde yayarlar ve ortalığı karıştırırlar. Halbuki durumu peygambere veya aralarındaki yetkililere iletselerdi, haberin gerçekliği araştırılırdı. İşte eğer Allah'ın lutfü ve merhameti olmasaydı, pek azınız hariç çoğunuz bunlar gibi siz de şeytanın fısıltılarına kanıp yanlış yola sapardınız.

**Ayette geçen aynı muhkem /değişmez amaç hüküm, Müzzemmil-1-4 ncü ayetlerde de verilmiştir.*

84. Ey Peygamberl Sen böyle olanlara bakma ve yılmadan Allah'ın bildirdiği gerçekleri tebliğ etmene devam et ve Sana engel olmaya çalışanların saldırılarına karşı koy. Ve şunu bil ki, Sana verilen görevden Sen sorumlusun ve nefsini şeytanın kışkırtmalarından ancak Sen kendin korursun. Böyle bir mücadele yapmaları için Sana uymuş müminleri de teşvik et ki onlar da çabalasınlar. Merak etme siz çabalarınıza devam ettikçe Allah, o küfre sapmış olanları perişan edecektir ve şüphen olmasın ki Allah güç ve cezalandırmada çok daha üstündür.

85. Herkes şunu bilsin ki, Senin Allah'ın vahiylerini tebliğ ederek aracılık görevi yaptığın gibi, her kim de herhangi bir olumluluğun /hayırlı bir işin gerçekleşmesine aracılık ederse, onun oluşturacağı nimetten, aracılık edene de bir pay olacaktır. Kim de bir olumsuzluğa aracılık ederse, onun günahından, aracılık edene de bir pay olacaktır. Elbette Allah her şeyin karşılığını hakkıyla paylaştırandır. 86. Dolayısıyla, kim size bir olumluluk niyetiyle yaklaşmışsa ona destek olun ve olumluluğunun gerçekleşmesini sağlayın ki siz de kazançlı çıkın. Emin olun ki Allah her şeyi hesaba katmaktadır.

87. Ve şunu da iyice bilin ki, O öyle bir Allah ki, O'ndan başka ilah yoktur. Gerçekleşmesinde asla kuşku olmayan kıyamet gününde de, sizleri huzurunda hesaba çekmek üzere bir araya toplayacak olandır. Zaten kıyamet günü için Allah'tan başka doğru sözü /hadisi kim söyleyebilir ki?

**Kur'an'ın Allah'ın sözü olarak tek hadis /doğru söz olduğu ayrıca Yusuf-111, Mürselad-50, Zumer-23, Casiye-6 ve A'raf-185 nci ayetlerde de vurgulanmaktadır.*

88. Ey iman edenlerl O halde size ne oluyor da küfre sapmışların doğru yola yönlendirilmesi hakkında anlaşamıyor ve iki gruba ayrılıyorsunuz? .Hâlbuki olumsuz amelleri karşılığı Allah artık onları dışlamıştır. İflah etmez durumda olmaları nedeniyle Allah'ın artık dışlamış olduklarını siz doğru yola yönlendirebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Şunu bilin ki, küfürlerinde inat etmiş olmaları nedeniyle Allah'ın bile artık onların düzeleceğinden ümit kesip, dışlamış olduklarına hiç kimse, hiçbir çıkış yolu bulamaz. 89. Ve şunu da bilin ki, onlar gerçekte değil düzelmeyi, sizin de kendileri gibi küfre düşmenizi ve onlar gibi olmanızı istiyorlar. Onun için dikkatli olun ve Allah'ın tek olduğunu ve bildirdiği gerçeklere iman etmiş olmaları nedeniyle, zulüm görmekte oldukları yurtlarından göç etmeyi göze almadıkça onlara tam inanmayın ve onlardan kimseyi yakın dostlar /veliler edinmeyin. Düşmanlıklarına devam eder ve size saldırırlarsa, siz de onlara saldırın, yakalayın ve cezalandırın (döveni dövün, öldüreni öldürün). Ve onlarla sırdaş dostluk ve içten bir yardımlaşmaya girmeyin.

90. Ancak aranızda barış anlaşması bulunan bir topluluğa sığınmış olanlar ve sizinle veya kendi halkıyla savaşmak istemeyip, bu nedenle zor durumlarda kalarak size sığınmak üzere gelenlere artık dokunmayın. Çünkü Allah dileseydi onları başınıza musallat eder ve sizinle savaşırlardı. Tarafsız kalmış, sizinle savaşmamış ve size barış önermiş olduklarına göre, Allah artık onlara zarar vermenizi doğru bulmaz.

91. Bir de, hem sizinle hem kendi toplumlarıyla sözde iyi görünen, fakat nerede menfaatlerine fayda veya zarar gelecekse hemen karşı tarafa geçmeye hazır ve fitne çıkarıp durmaya hazır başka bir grup daha var. İşte bunlar da tarafsızlıklarını bozar, sizinle barış yapmak istemez ve size karşı haksızca saldırılarına devam ederlerse, karşılaştığınız her yerde onlarla savaşabilir ve gerektiğinde /onlar sizi öldürmeden öldürebilirsiniz. Haksız saldıranlara karşı

kendinizi savunmak üzere savaşmanız için size apaçık yetki verdiğimiz kişiler bunlardır.

92. Bu arada dikkatli olun, istemeden ve kazaen olmadıkça bir mümin, başka bir mümini öldürmesin. Olur da bir mümin, başka bir müminin istemeden ve kazaen ölümüne sebep olmuşsa, karşılık olarak Müslüman bir köleyi veya esiri özgürlüğüne kavuşturmalı ve ayrıca ölenin ailesine tatmin edici bir diyet ödemeli. Ancak ölenin ailesi diyetten vazgeçip almazsa artık diyete gerek kalmaz. Eğer kazayla öldürülen kişi, sizinle savaş halinde olan bir topluluğa mensup bir Müslüman ise, o zaman öldüren yine köle veya esir bir Müslüman'ı özgürlüğüne kavuşturmalı. Ancak kazayla ölen, aranızda anlaşma olan bir topluluktan ise (Yahudi, Hıristiyan veya Müslüman), hem ailesine tatmin edici bir diyet vermeli, hem de esir veya köle bir Müslüman'ı da özgürlüğüne kavuşturmalı. Kim ki gerekli diyet parasını veya özgürlüğüne kavuşturacak bir Müslüman köle bulamıyorsa, Allah tarafından tevbesinin kabul edilmesi için, iki ay aralıksız oruç tutmalıdır. Elbette Allah her şeyi bilen ve her şeye hâkim olandır.

**Hz. Muhammed, kısas bedeli olarak 100 deve karşılığını belirlemişti. İki ay oruç, artık uygulanmayan geleneksel zihar olayında da önerilmişti (Bk. Mücadele-4). Artık her toplum kendi kanunlarına göre bu cezalandırmayı yapacaktır.*

93. Kim de bir mümini kasten öldürürse, sorgusuz ve doğrudan karşılık olacak cezası, belirsiz sürelerle kalacağı Cehennem'dir. Allah, artık onu gözden çıkarmış, lanet etmiş ve onun için hayal edemeyeceği kadar oldukça şiddetli bir azap hazırlamıştır.

**İnsanların birbirlerini kolayca öldürmelerinin önüne geçmek, ancak öldürecek olanın kesinlikle af kapsamına girmemek üzere ölmüş gibi yaşam boyu tek hücreli, ağırlaştırılmış müebbed hapis cezası korkusunu hissetmesi ile mümkündür diye düşünüyorum. Bu konu için ayrıca İsra-33, Bakara-178 ve Maide-29, 45 nci ayetlere de bakınız.*

94. Ey iman edenler! Allah'ın tek olduğu, şirk koşmamanız ve bildirdiği gerçekleri kabul edip iman etmeniz nedeniyle size saldıranlarla çarpışmağa çıkmadan önce, karşınızdakilerin iman ve niyetlerinden iyice emin olmadan saldırmayın. Gücünüz karşısında, onlardan size barış teklif edene /içten selâm verene, ganimet gibi maddesel çıkarlarınızı gözeterek "sen mümin değilsin" deyip haksızca saldırmayın. Çünkü Allah'ın yanında daha çok Dünya ganimetleri var. Ayrıca unutmayın ki, daha önceleri siz de onlar gibi güçsüz dönemlerdeydiniz. Allah size iyilik etti de şimdiki güçlü hale geldiniz. Öyleyse iyice araştırıp emin olmayı ihmal etmeyin. Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

95. Şu bir gerçek ki müminlerden, geçerli bir mazereti olmaksızın savaşa gitmeyenler ile, mallarıyla canlarıyla Allah'ın bildirdiği gerçeklere iman etme uğruna mücadele eden /mücahit olan /cihat eden bir olmaz. Allah mallarıyla, canlarıyla mücadele edenleri, derece bakımından, savaşa gitmeyenlerden daha üstün kılmıştır ve hepsine güzellikler vadetmiştir. Vereceği nimetleri de hayal edemeyeceğiniz kadar oldukça bol tutacaktır. 96. Allah, bunları Kendi katından olan bağışlama ve rahmeti ile yapar. Çünkü Allah, bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

97. İman etmiş olmalarından dolayı zulüm gördükleri yurttan göç etme olanakları olduğu halde, göç etmeyerek kendilerine ve başkalarına zulüm edilmesine göz yumanların canlarını alırken Melekler: "Ne halde idiniz ki göç etmediniz?" diye ilk sorgulamayı yapacaklar. Onlar da, "biz yeryüzünde güçsüz kimselerdik" diye bahane ileri sürecekler. Melekler bunun üzerine "Allah'ın yeri geniş değil miydi ki durumunuza göre göç edecek yer bulamadınız" diyerek onları susturacaklar. Onların yeri Cehennem olacaktır. Ne kötü bir dönüş yeridir orası bir bilseniz. 98. Ancak erkeklerden, kadınlardan ve çocuklardan göç etmek üzere gerekli bedensel-maddi veya akli gücü bulunmayanlar veya çaresiz kalmış olanlar bu cezadan muaftırlar. 99. Umulur ki, Allah bu durumda olanları değerlendirir ve affeder. Çünkü Allah, hataları değerlendirip affeden ve günahları bağışlayandır.

100. Şüpheniz olmasın ki, kim Allah'a olan imanından dolayı göç ederse, yeryüzünde barınacak çok geniş yerler vardır. Yine kim Allah'a ve elçisine olan imanlarından dolayı göç etmek için evinden çıktıktan sonra kendisini ölüm yakalarsa, onun karşılığını Allah mutlaka takdir edecektir. Çünkü Allah, günahları bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile rahmeti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

101. Ey iman edenler! Olur da Peygamber yanınızda olmadan vatanı savunmak üzere sefere çıktığınızda ve küfre sapmış olanların size saldıracaklarından korkarsanız, salâtı eksik yapmanızdan dolayı size herhangi bir günah olmayacaktır. Çünkü o küfre sapmış olanlar sizin apaçık düşmanınızdır.

**Darb etmek kelimesi burada "sefere çıkmak" anlamındadır.*

**Salât kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantı ve böylesi toplumsal faaliyetlere katılmak (bazen Kur'an eğtimli ve /veya Namazlı)" anlamında değerlendirilmiştir. Ki burada salâtın telafisi için aynı gün mutlaka toplanılmasının şart olmayacağı vurgulanmıştır. Bir hadiste namazın da kazasının olmayacağı belirtilmiştir; Resulullah buyurdular ki: "Kim bir namaz unutacak olursa hatırlayınca derhal kılsın. Unutulan namazın bundan başka kefareti yoktur. Enes-Kütubu Sitte-2339".*

102. Ey Peygamberl Seferde, Sen orduyla beraber isen, onlara salâtı /sosyal dayanışma ve istişare toplantısını yaparken (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) güvenliği elden bırakmayın. Sen bir grup ile salâtı uygularken silahlarınızı bir kenara bırakın, ancak diğer bir grup silahlarıyla sizi korusun. İlk grup secdeye vardıklarında (salât aktivitelerini bitirince), çekilsinler ve diğer grup salâtı yerine getirmek üzere tekrar toplansınlar. Bu sefer de, onlar silahlarını alıp ikinci grubu korusunlar. Çünkü düşman, sizin silahlarınız ve teçhizatınız hakkında dikkatsiz avranmanızı ve ani bir baskınla bozguna uğratmayı ister. Eğitim sırasında yağmur gibi size sıkıntı verici bir durum varsa veya silahınızla koşamayacak kadar hastalık halindeyseniz, toplantı sırasında silahlarınızı yanınızda bulundurmanızda günah olmayacaktır. Her an tedbirli olmayı aklınızdan çıkarmayın. Şüpheniz olmasın ki, Allah da küfre sapmış olanlara alçaltıcı bir azap hazırlamış bulunmaktadır.

103. Böylece seferde salât aktivitelerini /durum değerlendirmesine ilişkin toplantınızı ve Kur'an eğitiminizi tamamladıktan sonra, Allah'ın bildirdiği mesajlarından öğrendiklerinizi de artık tek başına ve ister ayakta, ister yan yatarak, isterseniz oturarak tekrarlayıp iyice pekiştirin, üzerinde düşünün ve böylece de her an Allah'ı anmış olun. Seferden dönüp de güvene kavuştuğunuzda salât aktivitelerini yerine getirmek üzere çalışmalarınıza /toplantılarınıza sizi çağırdığımızda da mutlaka katılın. Çünkü herkesin salât aktivitelerini yerine getirmesi, bütün müminler için belirlenmiş farz bir uygulamadır.

**Hz. Muhammed'e, seferde de toplu dayanışma ve danışma /şura işini nasıl yapacağı bu ayet ile gösterilmektedir. Normal zamanlarda da bu amaçlı toplantılara katılma emri Cumu'a-2 ve 9 ncu ayetlerde de Salatıl Vusta olarak vurgulanmıştır diye düşünüyorum. Dikkat edilirse, burada Allah'ı anmanın ve Kur'an'ı öğrenmenin her durum ve vakitte yapılması önerilmektedir.*

104. Bu arada savaş sırasında düşmanınızı sürekli bir şekilde ve dikkatlice takip etmekte gevşeklik göstermeyin. Bu titizlik size sıkıntılı gelmesin. Çünkü onlar da aynı titizliği göstermekte ve aynı sıkıntıyı çekmektedirler. Ancak onlardan farkınız, sizin onların isteyemeyeceği nimet ve yardımları isteyebilecek, bu amaçla dua edecek imanda olmanızdır. Ve şüphesiz Allah, her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

105. Ey Peygamberl Biz Sana, gerçeği içeren bu kitabı /Kur'an'ı, insanlar arasındaki problemlerin çözümünde Allah'ın bildirdikleri doğrultuda hüküm veresin diye indirdik. Hakkı gözet ve sakın gerçekleri inkâr eden hainlerden /küfre sapmış olanlardan yana olma. 106. Sadece Allah'ın onları af etmesi için dua et. Şüphesiz Allah çok af edicidir /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir. 107. Ey peygamberl Kendi nefslerine uyup günaha iyice batmış hainleri /küfre sapmış olanları sakın savunup durma. Çünkü Allah, hainliği huy edinmiş günahkârları sevmez. 108. Onlar hainliklerini insanlardan gizleyebilirler, ama Allah'tan gizleyemezler. Çünkü bütün bir gece boyu Allah'ın hoşlanmadığı düşünceleri planlarken, Allah onlarla beraber olmaktadır. Şüphesiz Allah, yaptıkları her şeyi bilmek üzere her tarafı kuşatandır /Muhiyt olandır.

**Ayette, Hz. Muhammed'in bildirdiklerini inkâr ederek küfre sapmış^ olsalar bile, onlara zulüm etmeye yanaşmama yanında, hatta onların af edilmeleri için "Allah'a dua et" uyarısı bile yapılmaktadır. Yine anlıyoruz ki, Peygamber değil, sadece Allah şefaat etme /af etme yetkisindedir.*

109. Ey Peygamberl Diyelim ki Dünya hayatında ikiyüzlü olmaları nedeniyle farkında olmadan onları savunmuş oldunuz. Peki, diriliş gününde Allah'a karşı onları kim savunacak? Çünkü siz onların vekilleri değilsiniz. 110. Kim başkasına bir kötülük yapar ve yüklenmiş olduğu günah nedeniyle nefsine zulüm etmiş ve Allah'tan af dilemişse, Allah'ı affedici ve sevgisi ile merhameti bol /Rahim olan güç olarak bulur.

**Müslümanlardan Tu'me, komşusu Katade'nin zırhını çalmış ve bir un torbasının içinde Zeyd ismindeki bir Yahudi'nın evine emanet diye bırakmıştı. Zırhın sahibinin şikâyeti Hz. Muhammed'e iletilince, evinde zırh bulunan Yahudi suçsuz olduğunu ve zırhı Tu'me'nin getirdiğini söylemesine rağmen peygamber, Tu'me'nin Müslüman oluşunun etkisi altında kalıp, Yahudi'yi suçlamak üzereyken bu ayet inmiştir. Böylece de Hz. Muhammed'in hata yapması engellenmiştir. Demek ki, peygamber bile olsa, insan olması nedeniyle ön yargı ile karar verebilmektedir. Dolayısıyla adalet ile uğraşanları etkileyecek davacı-davalı ve vekillerin de, olacak herhangi bir şekil, haber*

veya baskıdan uzak bulundurulmaları oldukça önemli olmaktadır.

111. Şunu iyice bilin ki, her kim sevap veya günah /ism ne kazanırsa, kendi nefsine kazanmış olur. Ve Allah her şeyi bilen ve hakim olandır.

112. Kim de bir hata yahut bir suç /ism işler de sonra o yaptığı suçu, bir suçsuzun üzerine atarsa, şüphesiz büyük bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmiş olur.

113. Ey Peygamberl Allah'ın yardımı ve rahmeti /merhameti olmasaydı, plan yapmış olan küfre sapmış ikiyüzlü inkârcılardan bir grup Seni kandırmak üzereydiler. Şunu bil ki onlar, ancak kendi nefslerini kandırabilirler ve Sana hiçbir zarar veremezler. Çünkü Allah, Sana kitabı ve doğru ile yanlışı ayırma becerisini /hikmeti verdi ve Sana bilmediğin şeyleri öğretti. Böylece Allah Sana oldukça büyük /önemli ve farklı nimetler vermiş bulunmaktadır.

**Demek oluyor ki, yetenek ve karakter özellikleri, ilahi plana ve Dünya eğitiminde görecekleri derslere göre öğrenci Ruh'lara verilmekte, hafızalarına ve bilinçaltlarına yüklenmektedir.*

**Hz. Muhammed'e Kur'an ile birlikte ayrıcalık olarak O'nu kavrama yeteneğine "Hikmet" deyimi, Kevser-1'de "Kevser", Hicr-87'de ise yine Kur'an'ın verildiği ve birlikte de verilene "Çift katmanlı 7 anlamlılığı bilme yeteneği" denmiştir.*

114. Küfre sapmış ikiyüzlülerin kendi aralarında yaptıkları toplantılar, insanlara yararı olmayacak toplantılar olduklarından boşuna olan uğraşlardır. Ancak dürüstlüğü /sadakati, olumlulukları ve insanların arasını düzeltmekle ilgili kararlar ve uğraşlar hariç. Kim Allah'ın rızasını amaçlayarak bunları yaparsa, ona hayal edemeyeceği kadar oldukça büyük bir ödül vereceğiz.

115. Ey insanlarl Biz Kur'an ile Allah'a yaklaştırıcı doğru yolun yöntemlerini bildirmemize rağmen, her kim bunları tebliğ eden elçiye karşı gelir, Onu ve bildirdiklerini red eder ve müminlerin yolundan farklı bir yolu tercih ederse, Biz onu kendisinin seçtiği yöne yöneltir ve Ahrette de islah olsun diye Cehennem'e atarız. Orası ne kötü bir dönüş yeridir bir bilseniz. 116. Şunu da iyi bilin ki, Allah kendisi yerine başka bir ilah kabul ederek şirk koşulmasını /Kendisi yerine başkasına dua ederek ilahi yardımın ondan istenmesini doğrudan affetmez. Bunun dışındaki günahlardan ise, uygun bulduklarını affeder. Çünkü Allah'a şirk koşan, artık geri dönüş ihtimali çok zayıf aşamaya gelmiş gibi dalalete /yanlış yola sapmış /doğru yoldan uzaklaşmış demektir.

**Ayette, Allah'ın kendisi dışında başka bir güçten ilahi bir yardım istemek üzere dua edilmesini veya O'ndan önce sanki O'na ulaştırmak yanılgısı ile araya canlı veya cansız bir şeyin konulmasını, aracı olarak kullanılmasını doğrudan veya olumlu bir amel ile af edilmeyecek bir günah saymaktadır. Ancak böyle bir suçun affi, aynı suçu bir daha işlememek ve tevbe etmek şartına bağlanmıştır.*

117. Örneğin müşrikler /şirk koşmakta olanlar, Allah'ın yanında, cansız (inasen) putlara da dua edip duruyorlar ya. Aslında bunlar, hastalanmış /isyankâr şeytandan başkasına dua etmiyorlar. 118. Halbuki, size açıkladığımız gibi, Allah bu /hasta /isyankâr şeytanı lanetlemiş /huzurundan kovmuş ve şeytan da "Elbette Senin kullarından bazılarını kandırıp bana uyar ve bana inanır hale getireceğim". 119. "Böylece de kullarını saptıracağım, onları kuruntularla /hurafelerle Senden uzaklaştırmağa çalışacağım, hayvanların kulaklarını yarmalarını /onları Allah'tan başkası adına /putlara kurban etmelerini ve Allah'ın yarattıklarının daha Dünyaya gelmeden önce Sana vermiş oldukları "tek ilah Allah'tır" sözünü değiştirmelerini sağlayacağım" demişti. İşte bu şekilde her kim şirk koşarak Allah'ın yerine şeytanı dost /veli edinirse, artık apaçık büyük bir kayba uğramış demektir.

**Dikkat edilirse, 117 nci ayette, cansız varlıklara "inasen", "nas-insan olmayan " denmektedir.*

**Cinlerden olup isyankâr /hasta olan şeytan, insanın olumsuz nefsine yönelik beyninde oluşan ilk niyet düşüncesini fark edince, ona yaklaşan ve oluşmuş olumsuz düşüncesini destekleyici telkin mesajlarını göndermeye başlayarak suç /günah işlesin diye kandırarak, Allah'ın rızasından ve Kur'an'ı anlamaktan uzaklaşmasını sağlamaktadır. Böylece de insan, Allah'ı değil, şeytan'ı dost /veli kabul etmiş ve şirk batağına sapmış olmaktadır. Buradaki "veli" kelimesi, bizim ermiş diye vasıflandırdığımız kimselerden farklı ve "dost, yardımcı" anlamlarındadır.*

**Araplar, putlarına kurban edecekleri hayvanların kulaklarını yararak işaret koyarlardı.*

120. Ey insanlarl Şeytan, nefslerini olumsuzluğa yöneltmeye niyetlenen insanlara musallat olur ve onlara boş vaatlerde bulunur, ümitlendirir. Gerçekte ise şeytanın insanlara vaad ettikleri, sadece kandırma amaçlıdır, başka bir şey değil. 121. Şunu da iyice bilin ki, Allah'ın rızasını ve bildirdiği gerçekleri inkâr ederek /yok sayarak

şeytanın kandırıcı telkinlerine /fısıltılarına uyanların varacakları yer Cehennem'dir. Oradan kaçıp kurtulmaları da mümkün olmayacaktır. 122. İçinizden şeytana değil de, Allah'ın sözüne uyup iman edenler ve salih ameller gerçekleştirenler, altlarında nehirler akan Cennet'lere yerleştirilecekler ve orada sürelerce kalacaklardır. Şunu iyice bilin ki, Allah'ın vaadi gerçektir ve kesindir. Zaten Allah'tan başka sonunuz hakkında kesin doğru sözü kim söyleyebilir ki?

123. Ve şüpheniz olmasın ki gerçek, ne siz şeytana uymuşların ve ne de önceki kitap sahiplerinin, kendilerini farklı görme kuruntuları gibi değildir. Bizim değerlendirmemizde her kim bildirdiklerimize aykırı bir kötülük /olumsuzluk yaparsa mutlaka karşılığını görür ve uygun bulunduğunda af edecek Allah'tan başka bir veli /dost ve yardımcı bulamaz. 124. Buna karşılık erkek olsun, kadın olsun her kim iman eder ve salih ameller gerçekleştirir ve mümin olmayı başarırsa, karşılık olarak Cennet'e girer ve kendisine en ufak bir haksızlık /zulüm de yapılmaz.

**Kitap verilmiş olanlardan Yahudiler, kendilerini kutsanmış ırk olarak görüyorlardı. Hıristiyanlarla ilgli olarak da, hem Hz. İsa'nın bütün günahları yüklendiğinin, hem de din adamlarının günah çıkarmalarını kabul etmelerinin yanlışlığına değinilmektedir. Ayrıca her ikisi de Cennet'e sadece kendilerinin gireceklerini iddia ediyorlardı. İşte 123 ncü ayet bu iddialarını geçersiz kılmıştır.*

**Dikkat edilirse, Cennet için şekilsel ibad kulluk etmeler olan Namaz-Oruç ve Hac sayılmamış. Halbuki 14 asırdır İslam'ın 5 şartı içinde Zekat ve Kelime*i Şehadet yanında bunlar dayatılmış ve din bunlar denmiştir.*

125. Gerçekten de Allaha teslim olan /Allah'ın tek ilah oluşunu ve bildirdiği gerçekleri kabul eden ve salih ameller , işlemiş ve atalarına uymayıp Allah'a hiç şirk koşmayarak hanif olmuş İbrahim'in tek ilahlı dinine uymuş olanın sahip olduğu dinden daha güzel başka bir dine kim sahip olabilir ki? Bu nedenle zaten Allah, İbrahim'i dost edinmiştir.

**Hz. İbrahim ile başlatılan tek dinin İslam ismi verilerek Kur'an ve Hz. Muhammed ile tamamlandığı Maide-3 ncü yette belirtilmiştir.*

126. Yeryüzündekilerin ve göktekilerin hepsi Allah'ın yarattıklarıdır ve malıdır. Bu nedenle de her şeyi kuşatıp kaplayan O'dur.

** Ayetteki ifadeye göre, biz insanlar ve hatta diğer bütün canlılar, Allah'ın kullanıp yararlanalım diye yaratmış olduğu mallarını, kendi yaşamımız için geçici bir süre kullanmak üzere kiralamakta ve emanet olarak almaktayız ve bu nedenle de Allah'a teşekkür borçluyuz.*

127. Ey Peygamberl Sana kadın haklarına nasıl davranılacağını soruyorlar. De ki: Allah bu Kitap /Kur'an yoluyla kadınlarla ilgili olarak size yol gösteriyor. Bu konu ile ilgili olarak kitapta yasal hakları olan miras mallarına el koyduğunuz yetim veya dul kadınlar, fakat evlenmeyip sadece nikahınız /korumanız altına aldığınız kimsesiz kadınlar, fakat evlenmeyip sadece nikahınız /korumanız altına aldığınız kimsesiz kadınlar ve yetim kalmış kız çocuklar hakkında ayetler bulunmakta ve bu ayetlerde kadınlara adaletli davranmanız gerektiği belirtilmektedir. Şunu da iyice bilin ki, yaptığınız her iyiliği Allah ayrıntılarına kadar bilmektedir . 128. Örneğin; bir kadın kocasının geçimsizliğinden, hırçınlığından yahut kendisini ihmal etmesinden endişe ediyorsa ve boşanmayı düşünmeğe başlamışsa ve eşi ile konuşup veya başkasının araya girmesi ile aralarını tekrar düzeltirlerse onlara artık bir günah olmaz. Bilesiniz ki, anlaşma ve aile birliğini koruma çok daha hayırlıdır. Böylece bencil ve kıskanç davranmağa eğilimli olan insan yapısını kırar, karşılıklı olarak birbirinize saygı gösterip iyi geçinmeye devam ederseniz ve Allah'a karşı takvanızı sürdürürseniz, elbette Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

**Nisa-2-3 ncü ayetlerin dipnotunda da belirtmiş olduğum gibi, bir veya birden fazla kadını nikahlamak demek, evlenme olmaksızın sadece koruma ve yardım etme ile sınırlı sahiplenmek demek olmaktadır. Ayette de nikahlanmak bu anlamda kullanılmıştır. Evlenme ise "zevvecu" ve evli eş "zevce" demektir.*

**Aile birliği, maddi ve manevi yönlerden eşleşme yoluyla birliği sağlamanın önemli basamağıdır. Bu basamağı başaranların daha kolay Allah'ın tekliği aşamasına ulaşmaları nedeniyle aile birliğine ve evlenmeye önem verilmektedir.*

129. Ne kadar uğraşırsanız uğraşın, daha önce korumanız altına almış ve geçimini üstlenmiş olduğunuz kadınlar arasında adaleti tam sağlayamazsınız. Mümkün olduğu kadar, sadece birine daha fazla meyledip ötekileri ortalıkta bırakır gibi davranmayın. Elbette aralarında eşit davranmaya gayret eder ve haksızlık yapmaktan sakınırsanız, bilin ki Allah bağışlanmanız ve merhamet görmeniz yönünden sizi gözetecektir. 130. Ancak kadınlarınızdan her kim, her şeye rağmen yine boşanmayı tercih ederse, bilsinler ki Allah bol nimetiyle onları muhtaç olmaktan kurtarır, onlara mutlaka yeni bir kapı açar. Şüphesiz Allah'ın nimetleri boldur ve her şeye hâkimdir.

**Burada, eşleşmeyi sağlayamayan çiftlerin boşanmayı tercih etmelerine olumlu bakılmaktadır.*

131. Yine şuna emin olun ki, göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsini Allah yaratmıştır ve tek sahibi O'dur. Yemin olsun ki, sizden önce Kendilerine kitap verilenlere de, size de, "Allah'a karşı takva içinde olun" diye öğütledik. Bu gerçekleri inkrâr edip küfre de girmiş olmanız, "Göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsini Allah yaratmıştır ve tek sahibi O'dur" gerçeğini değiştirmez. Çünkü Allah, kimseye muhtaç olmayacak kadar zengindir ve teşekkür edilmeye /hamd edilmeye tek lâyık olandır. 132. Evet, tekrar vurgulamak gerekirse, göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsini Allah yarattı ve tek sahibi O dur. Dolayısıyla da her bakımdan tevekkül etmeniz /güvenmeniz için Allah size yeter.

133.Ey insanlarl Şunu da iyice bilin ki Allah, her şeyi yarattığına ve sahibi olduğuna göre, uygun görürse, sizi geri çeker ve yerinize başkalarını getirir. Çünkü bu değişimi yapacak kudrettedir. 134. Ve her kim Dünya nimetini isterse, bilsin ki hem Dünya nimeti, hem de Ahret nimeti, Allah'ın kudret ve yetkisi dahilindedir. Yine şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi işiten ve her şeyi görendir.

135. Ey iman edenlerl Kendiniz, ananız-babanız ve yakınlarınız aleyhinde bile olsa, hakimlik veya şahitlik ederken Allah'ı düşünerek adaleti uygulamaktan şaşmayın. Ve şunu aklınızdan çıkarmayın, hâkimlik veya şahitlik yaptığınız kimseler ister varlıklı olsun, ister yoksul olsun, Allah her iki tarafa da sizden daha yakındır. Öyleyse, kişisel çıkar ve nefsinize uyarak gerçekleri saptırıp taraflı davranmayın. Eğer gerçeği çarpıtırsanız, bilesiniz ki Allah yaptıklarınızdan her an haberdardır.

136. Ey insanlarl Allah'a, buyruklarını bildiren elçisine, elçiyle indirdiği kitaba /Kur'an'a ve daha önceden indirdiği kitaplara içtenlikle /tam bir teslimiyetle iman edin. Kim Allah'ı, Meleklerini, Kitaplarını, elçilerini ve Ahret gününü inkâr ederse /küfre saparsa, yanlış yola iyice sapmış ve doğru yoldan iyice uzaklaşmış demektir.

137. Bu beş kesin hükme /şarta uyarak iman etmişken sonra inkâr eden /küfre sapan, tekrar iman edip bir daha inkâr eden ve bu inkârlarında iyice ileri giden kimseleri Allah affetmeyecek ve doğru yola yönelmeleri için artık onlara yardım da etmeyecektir. 138. İşte bu münafıklara /iki-yüzlülere acıklı bir azap ile cezalandırılacaklarını bildir. 139. Çünkü ayrıca onlar, iman edenlerden ayrılıp küfre sapmışlarla dostluk kurarak onların yanında itibar ve kazanç elde edeceklerini de bekliyorlar? Oysa bütün itibar ve üstünlükler ancak Allah'a mahsustur.

**Demek ki, iman etmişken 2 ve daha fazla sayıda vazgeçip küfre sapan, artık aşırı gitmiş ve gözden çıkarılmıştır. Demek ki, tevbe etme de 2 defadır.*

140. Allah size Kur'an'da şunu da bildiriyor. Eğer, münafık /ikiyüzlü inkârcılarla birlikte iken, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeye ve alaya almaya başladıklarında, konuyu değiştirip başka konuya /hadiseye dönmezlerse hemen yanlarından ayrılın. Yoksa siz de onların konuşmalarını kabul etmiş duruma düşersiniz. Hiç merak etmeyin, Allah bütün münafıkları /ikiyüzlüleri ve bildirdiğimiz gerçekleri inkâr edenleri /küfre sapmış olanları Cehennem'de toplayacaktır.

141. Böylesi insanlar ayrıca, özellikle savaştığınız sırada sizi gözetleyip dururlar. Ve yaptığınız bir savaşı Allah'ın lutü ile kazandığınızda, "Biz sizinle birlikteyiz, ganimetlerden bize de bir pay düşer" diyerek ganimete ortak olmak isterler. Yok eğer düşmanlarınız kazanacak olursa, o zaman da hemen döner ve onlara "Biz destek olarak sizi şu müminlerden koruduk ve kazanmanızı sağladık" diyerek yine ganimetlerden pay kapma peşine düşerler. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, kıyamet günü hesaba çekileceksiniz ve Allah hakkınızda hüküm verecektir. Ve Allah küfre düşmüş olanların, müminlerin önünde olmalarına /daha başarılı olmalarına asla müsaade etmeyecektir.

142. Münafıklar /ikiyüzlüler, böyle davranmakla Allah'ı aldattıklarını sanıyorlar. Hâlbuki onlar ancak kendi kendilerini aldatıp dururlar. Böyleleri, salâta isteksizce katılırlar ve katılsalar bile başkaları görsünler diye katılırlar /riyakâr davranırlar ve Allah'ı da pek az ve istemeyerek anarlar /zikrederler /telaffuz ederler. 143. Gerçekte bu ikiyüzlüler, iki taraf arasında bocalayıp durmaktadırlar ve ne iman edenlerle, ne de inkârcılarla birliktedirler. Ve hiç kimse Allah'ın iflah olmaz kabul ettiği böylesi kişiye artık doğru yolu buldurmaz.

**Burada, salâta /sosyal faaliyetlere ve toplantılarına (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) riya amacıyla katılıma değinilmekte ve aynı ikaz Maun-1-7 ve Tevbe-54 nci ayetlerde de yapılmaktadır.*

144. Ey iman edenlerl Sizin gibi iman etmiş olanları bırakıp, Allah'ın tek ilah olduğunu ve bildirdiklerinin gerçek olduklarını inkâr ederek küfre sapmış olanları dostlar /evliyalar edinmeyin. Böyle yaparak, Allah değerlendirsin diye kendi aleyhinize bir suç mu yüklenmek istiyorsunuz?

145. Ey iman edenlerl Şundan iyice emin olun ki, münafıklar /ikiyüzlü olanlar, Cehennem'in en aşağı katında olacaklar ve onlara yardım edecek kimse de olmayacak. 146. Ancak tevbe eden, islah olup durumunu düzelten, Allah'ın muhkem buyruklarına uymaya özen gösteren ve din olarak sadece Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümleri kabul edenler başka. Çünkü bunlar, artık iman edenlerle birliktedirler ve Allah bu müminlere, karşılık olarak hayal edemeyecekleri oldukça büyük bir ödül verecektir. 147. İşte böylece Allah'a şükreder ve içtenlikle iman da ederseniz, artık Allah size neden azap versin ki? Çünkü Allah, şükredenlere karşılık veren /Şakir ve her şeyi çok iyi bilendir. *Daha önceki 116 ncı ayette sadece "Allah'a şirk koşanların af edilmeyecekleri" belirtilirken, burada ise münafık da olsa şirk koşmuştan bahsedildiğine göre, böyle birinin yaptığı bu hatasının farkına varıp tevbe ettiği ve şükredip iman gereği yaşamaya başladığı takdirde af edilebileceğine değinilmiş olmaktadır.

148. Ve şunu bilin ki Allah, bir olumsuzluğun /kötülüğün açıkça konuşulmasından /dedikodu malzemesi yapılmasından hoşlanmaz. Bundan dolayı haksızlığa /zulme uğrayanların sözleri hariç. Allah işiten ve her şeyi bilendir. 149. Ayrıca hayırlı bir ameli açıklar veya gizlerseniz, yahut bir kötülüğü gizler ve de affederseniz, bilin ki Allah da çok affeden ve her şeye kadir olandır.

150. Ey insanlarl Allah'ın tek ilah olduğunu ve buyruklarını tebliğ eden elçilerini inkâr ederek küfre sapmış olanların bir kısmı, Allah'a inanıp Peygamberlere ve bildirdiklerine inanmaz, bir kısmı da "biz peygamberlerin birine inanıp diğerlerini kabul etmiyoruz veya şunları kabul ediyor, şunları ise kabul etmiyoruz diyerek, iman ile inkâr /küfür arasında bir yol edinmek ister ve tam bir iman içinde olmazlar. 151. İşte bunlar da esasında gerçek inkârcılardır /küfre sapanlardır ve böyleleri için de acıklı bir azap hazırlanmıştır. 152. Allah'a ve elçilerine iman eden ve onların arasında ayırım yapmayıp, hepsini Allah'ın elçileri kabul edenlerin ise karşılık olan ödüllerini Allah, zamanı gelince mutlaka verecektir. Şüphesiz Allah, bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

153. Ey Peygamberl Kitap sahipleri (Yahudiler ve Hıristiyanlar), Senin kendilerine gökten özel olan bir kitap indirmeni istiyorlar. Hatırlayın ki onlar, Musa'dan da bunun daha büyüğünü istemişler ve "Bize Allah'ı apaçık olarak göster" demişlerdi de, ileri gitmelerinden ötürü onları bir azabım olarak yıldırım çarpmıştı. Sonra kendilerine apaçık bir delil gösterdiğimiz halde yine de Allah'ı bırakıp buzağıya /boğaya tapmaya döndüler. Biz de buna rağmen ve tevbe ettikleri için onların bu şirk hatalarını yine affettik. Musa'ya da hepsinden apaçık bir üstünlük verdik. 154. Kendilerinden bazıları yanında Tur Dağı'nı da şahit tutarak /onun üzerine yemin ettirerek şu konularda anlaşma yapıp kesin söz aldık; "Suçlu olduğunuz için artık kibrinizi bırakıp alçak gönüllü olarak /haddinizi bilerek şehre dönün ve artık isyankâr da olmayın, Cumartesi yasağını da sakın çiğnemeyin".

155. Fakat verdikleri sözlerinde durmamaları, Allah'ın ayetlerindeki gerçekleri inkâr etmeleri /küfre sapmaları, peygamberleri haksız yere öldürmeleri ve "bunlara bizim karnımız tok, ihtiyacımız yok, zaten bunlarla kalbimiz de dolu" diyerek yine kibirlenmeleri nedeniyle, evet böyle bir küfre sapmış olmalarından dolayı Allah, onların doğru yolu bulma anlayışlarını kilitledi ve bu nedenle de ancak içlerinden pek azı inanıp doğru yolu bulabilecekler.

156. Bir ceza olarak bu engellemeyi ayrıca Meryem hakkındaki gerçekleri de inkâr edip oldukça büyük bir iftira uydurmaları. 157. Ve Allah'ın elçisi "Meryem oğlu isa Mesih'i öldürdük" deyip böbürlenmelerinden dolayı da uygun görmüştük. Oysa onlar isa'yı öldürmediler de, asmadılar da, ancak öldürdüklerini isa zannedip öldürdüler, öldürdükleri isa değildi. Zaten bu konuda görüş ayrılıklarına düştüler ve halen de bu farklı görüşleri devam etmektedir. Çünkü onların bu konuda gerçek bir bilgileri bulunmamaktadır ve görüşleri sadece zanna /tahmine dayanmaktadır. Herkes şunu bilsin ki, kesin olarak onu öldürmediler. 158. Çünkü gerçek şu ki Allah, isa'yı yanına aldı. Bunu gerçekleştiren Allah, herşey ve herkesten üstün ve her şeye hakim olandır.

**Burada, öldürülenin Hz. İsa değil de o zannedilen bir başkası olduğu bilgisi, Barnabas İncilinde de yer almakta ve Hz. İsa'yı ihbar eden havari Yahuda'nın Hz. İsa zennedilerek çarmıha gerildiği ve Hz. İsa'nın Melekler tarafından kaçırıldığı ve 3 ncü gökyüzüne götürüldüğü belirtilmektedir. Hz. İsa'nın ruhu peygamberler ailesinden olduğu ve elçilik görevini başarmış olduğu için Allah, O'nu doğrudan yakınına alma ile ödüllendirdiğini de belirtmiş olmaktadır. Bu açıklamaya göre, Hz. İsa'nın Ruhu değil, öldürülen sadece Dünya okulunda giydirilmiş olduğu elbisesi /bedenidir de diyebiliriz.*

159. Tekrar vurgulamak gerekirse, kendilerine kitap verilenlerin hepsi ölmeden önce isa ile ilgili olan bu gerçeklere inanmak /kabul etmek aşamasına gelecek ve kıyamet günü de Mahşerde İsa, onlara bu kabullerini destekleyecek ve gerçekleri görmelerini bizzat gösterip ispatlayacaktır.

**Peygamberlerin mahşerde ümmetlerinin başında şahit olarak bulunacakları*

*Furkan-30, Nahl-84, 89 , Nisa-41 ve Ahzab-46 ncı ayetlerde de belirtilmiştir. *Bu duruma göre, insanlar bir zaman gelecek Kur'an'a inanacaklar ve böylece de Hz. İsa hakkındaki gerçeği de öğrenmiş olacaklar demektir.*

160. Yahudilere, daha önceleri işlemiş oldukları bu zulümlerinden ve Allah'ın bildirdiği gerçeklerden sık sık sapmalarından dolayı, kendilerine daha önce helâl kılınmış temiz nimetleri haram etmiştik /yasaklamıştık. 161. Ayrıca yasaklanmış olduğu halde, tefecilik /riba uygulamasına devam edip insanların parasını-malını haksızlıkla yemeleri nedeniyle onlardan bu gerçeklerimizi inkâr edip küfre sapmış olanlar için acıklı bir azap hazırladık.

162. Ancak aralarından derin ilim sahibi olup gerçek imana ulaşmış olanlar, hem Sana indirilene /Kur'an'a ve hem de Senden önce indirilenlere inanırlar. Salâtı /sosyal yardımlaşma toplantı ve faaliyetlerini yerine getirirler ve servetlerinden zekât /devlete vergi olarak bir pay verirler ve yardım olarak da toplumu yararlandırırlar. Ayrıca Allah'a ve Ahret gününe de iman ederler. işte bunlara karşılık olarak hayal bile edemeyecekleri bir ödül vereceğiz.

**Ayette ilim sahibi olmak ilk özellik olarak belirtilmiş olduğuna göre, ilme imandan daha öncelik verildiği ve bilim yapma olumluluğunun iman ile pekiştirilmesinin önemine değinilmiş demektir. Diğer bir ifade ile, Allah'ın istediği içtenlikte bir imanlılığa ulaşmak için tabiat başta olmak üzere, insanlara ve bütün yaratılanlara fayda sağlayacak ilim sahibi olmak istenmektedir. Hz. Muhammed, ilim ve iman için şunu söylemiştir; "İman için ne güzel vezirdir ilim. İlim için ne güzel vezirdir, yumuşak huyluluk. Yumuşak huyluluk için ne güzel vezirdir, şefkatlilik ve şefkatlilik için ne güzel vezirdir sabır-Kuleyni-Usul-il Kafi, Cilt-2/126. İçten iman için Evren Bilgisinde olma yanında Gönül-içtenlik sahibi olma da önemlidir.*

163. Ey Peygamberl Daha önce Nuh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, vahyettiğimiz aynı gerçekleri tebliğ etmen için Seni de görevlendirdik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve soyuna, İsa'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyetmiş, Davud'a da Zebur'u vermiştik. 164. Ve daha önceki vahiylerimizde Sana hikâyelerini anlattığımız elçilerden başka, hikâyelerini anlatmadığımız elçilere de vahyettik. Ve Allah, Musa ile uygun bir şekilde ve anlayacağı sözlerle iletişim kurmuştu.

**Ayetteki daha birçok peygamberin varlığı için, demek ki ortadoğu bölgesinde görevlendirilen kitaplı peygamberlerin dışında, Dünyanın diğer bölgelerine de kitapsız peygamberler gönderilmiştir diyebiliriz.*

165. İşte Biz, insanlara gerçekleri anlatıp, onlara uyanlara verilecek ödülleri bildirsinler ve yanlış yola sapmasınlar diye uyarıcılar olarak elçiler gönderdik ki tüm bu elçilerden sonra, insanların hesap gününde Allah'ın amellerine karşılık vereceği zaman, artık söyleyecek bir bahaneleri kalmasın. Şuna emin olun ki Allah, her şeyden ve herkesten üstündür ve her şeye hâkim olandır. 166. Ve Allah, Sana indirdirilenin /Kur'an'ın kendi bilgisi ve ilmi çerçevesinde indirildiğini, ilahi kaynaklı olduğunu ve gerçek olduğunu zaten verdiği bilgiler ve yaratmış oldukları ile tasdik etmekte /onaylamakta ve desteklemektedir. Melekler de yaptıkları ile bu gerçekliğini desteklemektedirler. İşin gerçeği şu ki, onaylayıp destekleyen olarak Allah zaten yeter.

**Peygamberlerin de hesap günü mahşerde hem şahit olarak bulunacakları ve hem de onların da hesaba çekilecekleri Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6, Maide-109-118 nci ayetlerde açıklanmıştır. Al-i İmran-18 nci ayette de Allah'ın yarattığı eserleri ile, Melekler ve İlim sahiplerinin de bildikleri gerçekler ve bilime dayalı kanıtlarla Allah'ın varlığını tasdik edip şahitlik yapacakları belirtilmiştir.*

167. Ey insanlarl Gönderdiğimiz elçilerimizin uyarılarına rağmen, halâ Allah'ın tek olduğunu ve bildirdiği gerçekleri inkâr edip, şirk koşarak küfre sapmış olanlar ile başkalarını da bu gerçeklere iman etmekten engelleyenler, doğru yoldan iyice sapmışlar demektir. 168. Ve Allah, böylece zulme sapmış kabul ettiklerini ne bağışlayacak ve ne de doğru yolu bulmaları için onlara artık çıkış yolu da göstermeyecektir. 169. Ancak orada sürelerce kalacakları Cehennem'in yolu hariç. Ve bunu da yapmak Allah'a oldukça kolaydır.

**Ayette, küfre sapma yanında iman etmek isteyenleri de engelleyenler, zulme sapmışlar olarak tanımlanmaktadır.*

170. Ey İnsanlarl Elçi, Rabbinizden ilahi gerçeklerin bilgilerini getirmiştir. Kendi yararınız /hayrınız için O'na ve tebliğ ettiği bilgilere iman etmelisiniz. Fakat inkâr ederseniz /küfre saparsanız bilin ki göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsi Allah'ın yarattıklarıdır ve tek sahibi O'dur. Ve şüpheniz olmasın ki, Allah her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

171. Ey Kitap sahiplerinden olan Hıristiyanlarl Gerçekte Allah'ın bildirdiği gerçeklerin dışına çıkmayın ve Allah hakkında da gerçek dışı hiçbir şey söylemeyin.

Meryem oğlu İsa, sadece Allah'ın elçisi ve Meryem'e yollanan Allah kaynaklı bir ruhtur /candır. Gelin Allah'a ve bütün elçilerine iman edin ve (Allah'ı üçe bölen) "Üçleme" sözüne de inanmayın ve söylemeyin. Allah tek ilahtır demeniz ve iman etmeniz, sizin için çok daha hayırlıdır. Allah, çocuk sahibi olmaktan yücedir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır ve hepsini yaratan O'dur. Güvenilecek tek güç olarak /vekil olarak Allah size yeter, hiç endişelenmeyin.

**Ayette "Allah'ın Meryem'e gönderdiği kelimesi" olarak semboleştirilenin sadece "Ol" kelimesi olduğunu ve İsa'yı, cinsi münasebet olmadan doğrudan, fakat Meryem'in rahmini aracı olarak kullanarak yarattığını düşünüyorum. Yine burada, Hıristiyanlar örnek verilerek bütün insanlara hitap edilmektedir. Dinde aşırılığa ilişkin Peygambere atfedilen şu söz bulunmaktadır; Resulullah, Akabe (taşlaması) sabahı, bineğinin üzerindeyken: "Bana (taş) toplayıver!" dedi. Ben de (şehadet ve başparmaklarla atılabilecek büyüklükte) ufak taşlardan onun için topladım. Avucuna koyduğum sırada: "İşte bunlar gibi. Dinde aşırılıktan sakının. Sizden öncekileri dinde aşırılıkları helak etmiştir." İbnu Abbas-Kütubu Sitte-1444.*

**Üçleme - Teslis denilen " Kutsal Ruh, Baba ve Oğul " tanımlamasıdır. Buradaki Baba Allah, Oğul Hz. İsa ve Kutsal Ruh da Cebrail veya yine Allah diye kabul edilmektedir. Her üçünün de Tanrı diye kabul edildiği görüşler de vardır. Teslisi, Veren, alan ve verileni taşıyan diye de tanımlayabiliriz.*

172. Ne Mesih, ne de bize yakın ve gerçekleri bilip inanmış Melekler, kibirlenip Allah'ın kulu olmayı ve O'na yakınlaşmayı kesinlikle sorun yapmazlar. Her kim Allah'a kul olmayı sorun olarak görür de büyüklük taslar ve O'na ibad etmekten /kul olduğunu ifade etmekten kaçınırsa, bilsin ki Allah, herkesi huzuruna toplayacaktır. 173. Ve orada yapılacak hesaba çekilmenin sonucuna göre Allah, iman edip salih amellerde bulunanların ödüllerini eksiksiz ödeyecek, hatta uygun görülenlere lütfundan daha fazlasını da verecektir. Allah'a kul olmayı sorun gören ve kibirlenenleri ise acıklı bir azapla cezalandıracak ve bunlar kendilerine Allah'a karşı ne bir dost /veli ve ne de bir yardımcı bulamayacaklardır.

174. Ey İnsanlarl Rabbinizden size içinde apaçık gerçekleri bildirmek üzere bir uyarıcı /Burhan ve yönlendiğiniz yolu aydınlatacak apaçık bir nur /rehber-yol gösterici (Kur'an'ı) indirdik. 175. Bu gönderdiklerimizi önemseyip kabul eden ve böylece Allah'a tek İlah olarak iman eden ve gönderdiği elçilerine ve vahiy kitapları ile bildirdiği buyruklarına içtenlikle uyanları ise, kendi rahmetine ve lütfuna kabul edecek, onların kendisine yaklaştıracak olan itidal yoluna /sıratan müstakiyma /dosdoğru yola yönelmelerini de destekleyecektir .

**Bu ayette de, Meleklere iman dışındaki 4 imanın şartına değinilmiştir.*

176. Ey Peygamberl İnsanlar daha önce bir kısmını açıkladığımız miras konusuna tekrar dönüp Sana çok sık sordukları hususlara devam edelim ve onlara de ki: "Allah size anne-babası, eşi ve çocuğu olmayan kişinin mirası hakkında şu bilgiyi veriyor: Ölenin sadece bir kız kardeşi varsa, bıraktığı mirasın yarısı kız kardeşinindir. Varisler iki kız kardeş ise, mirasın üçte ikisi onlarındır. Fakat ölenin bir erkek kardeşi varsa, bu erkek kardeş ölen kardeşinin mirasının tamamını alır. Kardeşler, erkeklerden ve kadınlardan oluşuyorsa, erkeğe iki kadının payı kadar pay verilir". Şaşırmamanız için Allah size böylece açıklamalarda bulunuyor. Şüphesiz Allah her şeyi bilendir.

** Ancak nasıl pay edileceği ise müteşabihtir, zamana ve topluma göre değişkendir. Mirasçı, sadece bir kızkardeş ise, mirasın yarısı veriyior, diğer yarısı için bir açıklama yok.*

93. ZİLZAL (99)

(Deprem)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Yeryüzü büyük bir depremle /sarsıntı ile sarsıldığında. 2. Ve yeryüzü gizlediklerini açığa çıkardığında. 3. İnsanın da, "Yeryüzüne ne oluyor?" ediği zaman, 4. İşte o gün, dünya tüm haberlerini /bildiklerini ve şahit olduklarını anlatacaktır.

**Burada deprem ile kıyamet depremi anlatıldığı gibi, Allah'ın tek İlah olduğu ve bildirdiklerinin gerçek olduğu ile yaşamın amaçlarına ilişkin gerçek bilgilere ulaşılacağı ve insanlığın büyük bir bilinç değişimine uğrayacağı, cehaletin yerini bilginin alacağı değişim anı da vurgulanmaktadır (Bk. Hac-2) diye düşünüyorum.*

5. Çünkü Rabbin, yerküresine her şeyi kaydetmesi ve olacaklara şahitlik yapması için görev vermiştir /vahyetmiştir.

**Bu duruma göre, insanların bütün amellerini kaydetme görevi verilmiş Meleklerden /görevlilerden biri de Dünya mı acaba? Çünkü her an bizimle olan ve verdikleriyle de yaşamımızı sürdürebildiğimiz tek varlık odur. Diğer bir ifade ile Dünya, koca bir kayıt cihazı mıdır ve canlı mıdır?*

6. O gün insanlar gruplar halinde toplanacaklar ve bütün amellerini /yapmış oldukları şeyleri görecekler. 7. Ve o gün her kim zerre kadar bir olumluluk gerçekleştirmişse, onun karşılığını görecek. 8. Her kim de zerre kadar bir olumsuzluğa neden olmuşsa, onun karşılığını görecektir.

**Bazı Müslümanlar, Allah'ın sadece büyük günahlar için Cehennemi vaad etmiş olduğunu ileri sürerek yalan söylemek, gıybet etmek veya harama bakmak gibi küçük günahların Cehennem azabı için hesaplanmayacağını düşünüyorlardı. Halbuki Allah'ın bizi hesaba çekeceği temel kriterler, Allah ile yapılan 7 maddelik anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman ediş ve peygamberler aracılığı ile bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uygun olumlu ameller gerçekleştirip gerçekleştirmediğimizdir. Çünkü yaratılan herkes ve her şey, sürekli bir izlenme ve kayıtlama altındadır. Ve zerremiz bile hesaplanacaktır.*

94. HADİD (57)

(Demir)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Göklerdekilerin ve yeryüzündekilerin tümü, Allah'ı tespih eder /verdiği nimetlere ve yaşam fırsatına teşekkür eder ve Onu anıp dururlar.Çünkü O her şeyden üstündür /değerlidir ve her şeye hâkim olandır. 2.Gökleri ve yeri yaratan ve sahibi olan O'dur. Diriltен /canlandıran ve öldürendir. Her şeye kudreti olandır /Kadir olandır. 3. İlk de, son da O'dur. Hem görünen, hem gizli olandır. Her şeyi de en iyi bilendir.

**İnsanın Allah'ı tespih etmesi, O'nu anması demektir. Allah'ı anmak ise; Allah ile yapılan anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde olmak demektir.*

4. O, gökleri ve yeri altı günde /evrede yaratan ve daha sonra arşa yerleşen /idare merkezini orada kurandır. O, yeryüzüne gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni ve ona yükselen her şeyi bilendir. Ve her nerede olursanız olun sizinle beraber olandır. Şüpheniz olmasın ki Allah, her ne yaparsanız, bütün amellerinizi /faaliyetlerinizi görendir.

**Gökleri ve yeryüzünü yaratma konusu, Secde-4 ve Fussilet-9-11 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Birden çok ayette gök ve yerin birlikte kullanımının anlamlı olduğunu ve bu ikisinin araştırılıp gerçeklere ulaşılmasının önemine değinildiğini düşünüyorum.*

5. Göklerin ve yerin hakimiyeti ve yönetimi Allah'a aittir. Ve her ne olursa olsun, her şey sonunda mutlaka O'na döner. 6. Geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokar /kaybettirir. Şunu da bilin ki O, kalplerde /zihinlerde gizlenenleri de en iyi bilendir..

**Her şeyin Allah'a dönmesinin, her şeyin Allah'ın belirlemiş olduğu ve ilahi kitap olan Levh-i Mafuz'da yazılmış ezeli ve ebedi kurallara göre oluşacak mahşerde toplanma ve hesap verme demek olduğunu düşünüyorum. İlahi haberleşme, konuşulan dil ile değil de düşünce enerjisi ile olduğundan, Allah her düşünce ve niyetimizden haberdar olmaktadır.*

7. Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine iman edin, yaşamınızı ve geçiminizi sağlamak üzere size verdiği nimetlerden muhtaçlara imkânlarınızdan (para, eşya, bilgi, ilgi, organ bağışı vs) infak edin /pay ayırıp, ihtiyaçlarını gidermek üzere yardım edin. Şüpheniz olmasın ki, sizden iman edip muhtaçlara yardım edenlere büyük bir ödülle karşılık verilecektir.

İman temelli olumlu amellerin karşılıklarının hem Dünya hayatı sırasında, hem de Ahrette verileceği, iman olmaksızın ve şirk koşarak yapılanların karşılıklarının ise sadece Dünya hayatı sırasında verileceği, ancak Ahret hesaplaşmasına yansımayacağı İsra-18, Hud-15 ve Kehf-105 nci ayetlerde belirtilmiştir.

8. Ey insanlarl Neden halâ Allah'ın tek ilah olduğuna iman etmiyorsunuz? Hâlbuki elçi, Rabbinize iman etmeniz için sizi davet etmektedir. Eğer gerçek müminlerseniz, Dünyaya göndermeden önce Allah'ın sizinle yapmış olduğu anlaşma ile vermiş olduğunuz sözünüzde durun.

Dünyaya gönderilmeden önce İns /öğrenci Ruh kısmımızla yapılan ve bilinç altımızda bulunan anlaşmada 7 konuda söz vermekteyiz. İşte Dünya yaşamına bunları unutmuş olarak doğmamız nedeniyle, Dünya eğitimimiz sırasında hatırlayabilmemiz için ders kitapları olarak vahiy kitapları, başöğretmen olarak peygamberler ve arada öğretmenler olarak peygamber dışı görevli uyarıcılar gönderilmektedir.

9. Ey insanlarl Şüpheniz olmasın ki, sizi cehaletin zulmünden, bilmenin aydınlığına çıkarmak için, sizin gibi insan olan elçisine /Muhammed'e hepsi kesinlikle gerçekler olan ayetleri indiren Allah'tır. Emin olun ki Allah, size karşı şefkatlidir /Rauf ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

10. Ey insanlarl Halâ neden göklerde ve yeryüzünde bulunan her şeyin tek mirasçısı olan /gerçek sahibi olan Allah'ın rızasını hedefleyerek muhtaçlara yardım /infak etmiyorsunuz? Hâlbuki sizlerden Mekke'nin fethinden önce Allah'ın rızasını gözeterek muhtaçlara yardım edenler, etmeyenlerle aynı tutulamazlar. Hatta onlar, Mekke'nin fethinden ve savaşı kazandıktan sonra, yardımlarını yapanlarınızdan da farklı derecede değerlendirileceklerdir. Ancak derece farklılıkları göz önünde bulundurularak, Allah her birine güzellikler vaad etmiştir. Çünkü Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır. 11. Kim ki Allah'ın rızasını hedefleyerek muhtaçlara (insan, hayvan, bitki veya doğaya) yardım ederse, Allah'a bir borç /ödünç vermiş demektir ve Allah da mutlaka en güzel şekilde borcunu öder ve böylelerine ayrıca bereketli /mutluluk verici ödülleri de olacaktır.

Allah'a borç /ödünç vermeye, ayrıca Müzzemmil-20, Bakara-245 ve Teğabun-17 nci ayetlerde de değinilmiştir.

12. Ey Peygamberl Mümin erkeklerin ve kadınların, Dünyadaki olumlu amelleri ile tekâmül etmiş olmaları nedeniyle mahşer günü, önlerinden /ellerinden ve sağ yanlarından nur /ışık yayıldığını göreceksin ve o gün onlara, "Bu gün, içlerinde sürelerce kalacağınız ve altlarından ırmaklar akan Cennet'lerle sizi müjdeliyoruz" denecek. İşte bu müjdeli haber, insanlar için en büyük haber demektir.

Burada, Mahşerde iken Cennet'i hak edenlerin varlıklarından, Cehennem'e gideceklerden farklı bir ışık yayılacağı belirtilmektedir. Demek ki A'raf-46, Muhammed-30 ve Rahman-41 nci ayetlerde belirtildiği gibi, A'raf görevlileri, öğrenci Ruhların puan durumlarını bu renk farklılıkları ile tanıyacaklar.

13. O gün münafıklar /imanlarında ikiyüzlü davranan erkekler ve kadınlar ise, iman etmiş olanlara dönüp "Bizden hemen ayrılmayın, bekleyin de ışığınızdan biraz yararlanalım" diye yalvarmaya başlayacaklar. İman etmiş olanlar ise "Biz bu ışığı Dünyada kazandık, siz de geldiğiniz yere /Dünyaya geri dönün de bizim gibi siz de ışığı orada azanmaya çalışın" şeklinde cevap verecekler. Ve hesap işlemi biter bitmez, münafıklar ile Cennet ehli arasına, Allah'ın rahmetine lâyık görülenlerin olacağı iç taraftaki ortam ile azaplıların toplanacağı dış taraftaki ortamı ayıracak, kapılı /geçişli bir duvar /sur /engel çekilecek.

Ayette geçen "rci'u" kelimesi "geldiğiniz yere geri dönün" anlamında bir kelime olduğu halde, ancak tek bir mealde (F. Yavuz) bu esas anlamında, diğer bütün meallerde ise bu kelimeye "brumuhavlekun" kelimesi varmış gibi, "arkanıza dönün" anlamı verilmiştir. Çünkü gerçek olan "geldiğiniz yere geri dönün" ifadesi, tekrar Dünya okulu eğitimine tabi tutulmak üzere Dünya yaşamına dönüşün mümkün olabildiğini vurgulamış olmaktadır. Benzer şekilde, Zümer-58, İbrahim-44, Mümin-11, Şuara-102, En'am-28 ve A'raf-53 ncü ayetlerde, Ahrette olumsuz puanları ağır basanların, Dünyaya dönme arzusu da belirtilmektedir.

Ayetteki "duribe" kelimesi "darbetmek"ten gelen bir kelime olup, burada "duvar çekildi, engel kondu" anlamında kullanılmıştır.

14. Münafıklar yine Cennet ehline "Ama Dünyada biz sizinle birlikte değil miydik?" diye yardım istemeye devam edecekler. Onlar da, "Evet ama, siz kendi kendinize /nefsinize kötülük ettiniz /zulümde bulundunuz, çıkarınızı gözettiniz, ölünceye kadar da kibirlenip imanınızda sürekli şüphe içinde oldunuz ve şeytanın kibirlenme nefsinizi desteklemesine aldanıp battıkça battınız". 15. "Artık bugün ne sizden, ne de Allah'ın tek olduğunu ve buyruklarını inkâr edip şirke de girerek küfre sapmış olanlarınızdan, sizi Cehennem'den kurtaracak hiç bir fidye /bedel ve son

pişmanlık yalvarışı kabul edilmeyecek ve yeriniz ateş olacaktır. Ve artık tek dostunuz /Mevlanız ateştir. Ne kötü bir varış yeridir orasıl

**Münafıkların yardım istemeye ısrarcı olmaları, ya artık Dünyaya nefslerini terbiye etme eğitimine tekrar geri dönüşlerine uygun olmayacak kadar günahlarının fazlalığındandır veya tekrar bir Dünya yaşamından korkmaktadırlar ki kaçmaya çalışmaktadırlar diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.*

16. Ey peygamberl Tebliğde bulundukların için Allah'ın zikrine /Kur'an'ına ve birer gerçek olarak indirdiği buyruklarına içtenlikle bağlanmalarının vakti gelmedi mi? Şu bir gerçek ki, bildirdiklerimizin üzerinden geçen vakit arttıkça, daha önce kendilerine kitap verilmiş olanlarda olduğu gibi, bildirdiklerimize uymamaya başlayıp kalplerde katılaşma /kibirlenme duygusuna kapılma ve imandan uzaklaşma tehlikesi oluşuyor. İşte bu nedenle de dikkat etsinler ve onların durumuna düşmesinler. Çünkü onların birçoğu halen yoldan çıkmış durumdadırlar.

**Beşerler, bir süre sonra, kendilerine bildirilen ilahi gerçekleri ve kuralları dejenere etmekte ve bu yüzden de Hz. Muhammed'e kadar zaman zaman bu dejenerasyonu düzeltmek üzere peygamberler gönderilmiştir. Şimdiki zamanımız, artık eleştirel akıllı, sorgulayıcı ve bizzat araştırıp öğrenmeyi ön planda tutanların sayıca gittikçe arttığı zamandır ve tek dayanak da Kur'an ve Kur'an'a uygun olan ve Hz. Muhammed'e atfedilen sözlerdir.*

17. Ey iman edenlerl Allah'ın, ölümünden sonra yeryüzünü de diriltmekte olduğunu bilin ve üzerinde düşünün. Yemin olsun, ayetleri böyle örnekleyip açıklıyoruz ki aklınızı kullanıp düşünesiniz.

**13 ncü ayetten sonra "ölümden sonra diriltilmeyi", ölü toprağın diriltilişi ile sembolize etmek, yeryüzünde bu işlemin Dünya durdukça yapılacağı gibi, topraktan yaratılmış olan insanda da bu ölüm ve diriltme döngüsünün tekrar tekrar yapılacağını pekiştirmektedir diyelim mi, ne dersiniz?*

18. Allah'ın tek ilah olduğunu ve bildirdiklerinin gerçek olduğunu tasdik edip /kabul edip, bunlara uygun olumlu ameller gerçekleştiren erkek ve kadınlar da, Allah'a güzel bir borç /ödünç vermiş olmaktadırlar. Allah onlara bu sadakatlerinin karşılığı olacak borcunu en güzel şekilde öder ve ayrıca bereketli /mutluluk verici bir ödülleri de olacaktır.

**Burada da Allah'a borç /ödünç vermenin bir yöntemi olarak "şirk koşmama ve bildirdiklerini kabul etme" olarak belirtilmiştir.*

19. Allah'a ve buyruklarını bildiren elçilerine iman edip, bu imanlarına sadakat gösterip dönmeyenler ve şehit olanlara Rableri katında ödüller ve ışıklandırılmaları vardır. İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlar ise, İşte onlar da Cehennem halkıdır.

**Buradaki ışıklandırılma, 12 nci ayette belirtildiği üzere, Cennet ehli olanlar gibi önlerinden (ellerinden) ve sağ taraflarından ışık saçar şekilde ışıklı olmaları demektir.*

20. Ey iman edenlerl Şunu iyice bilin ki, Dünya hayatı sizin için bir oyun /oyalanma, meşgale, ziynet biriktirme, aranızda övünme ve servet ile çocuk çoğaltma yarışından ibarettir. Ve bu durum tıpkı yağmurun suladığı her ekinin ancak Allah'tan olduğunu inkâr eden /küfre sapmış ve Allah'a teşekkür etmeyen çiftçiyi sevindiren bir ekinin oluşuna benzer. Çünkü bir bakarsın o ekin, daha toprakta iken aniden kurumuş, sararmış ve çer çöp olmuştur. İşte bu Dünya nimetlerine olacak yaklaşımınıza göre, size Allah'tan ya şiddetli bir azap vardır veya bir bağışlanma ve bir hoşnutluk. Dolayısıyla da Dünya hayatının, sizi Allah'ın gerçeklerine karşı çabucak aldanışa ve kibirlenmeye saptıracağını hiç unutmayın.

21. Ve Rabbinizden bağışlanmak ve genişliği gökler ve yer kadar olan Cennet'e kavuşmak amacıyla olumlu amellerinizle yarışın. Çünkü bu Cennet, Allah'a ve buyruklarını bildiren elçilere içtenlikle ve sadakatle iman edenler için hazırlanmıştır. işte bu ödül, Allah'ın, işledikleri amellerine göre uygun bulacaklarına olacaktır. Ve Allah oldukça bol bir lütuf sahibidir.

**Allah'ın uygun bulması demek, Allah ile yapılan 7 konudaki anlaşmaya sadakat, 5 gaybe iman etmek ve imanı içtenleştirecek olan ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye göre değerlendirmek demektir. Dünya hayatının bir meşgale ve mal biriktirme oyunu olduğu ayrıca En'am-32 ve Ankebud-64 ncü ayette de vurgulanmıştır.*

22. Size gerek yeryüzünden ve çevrenizden veya nefsinize göre olan kendi davranışlarınızdan gelebilecek musibetlerin /sıkıntıların neler olması gerektiği, mutlaka daha önce ilahi kitabımızda /Levh-i Mahfuz'da yazılıdır ve her şey bu kitaptaki ezeli ve ebedi kurallara göre gerçekleşir veya gerçekleşmez. Kuşkusuz bu, Allah için çok kolaydır.

**Görülüyor ki, ezeli ve ebedi olan ve Dünyanın işleyişini belirleyen bu kurallar, daha önce belirlenmiş ve ilahi bir kitaba yazılmış bulunmaktadırlar. Ve bunlar sebep-sonuç ilişkisine göredir.*

23. Dünya hayatı ve düzeninin böyle olduğunu bilin ki, Allah'ın size verdiği Dünya nimetlerinden bir kaybınız olduğunda boşuna üzülmeyin /kendinize dert yapmayın veya bir nimet verdiğinde hemen böbürlenip fazla sevinmeye /övünmeye de kalkışmayın. Çünkü Allah, kendini beğenip övünenleri ve nimetleri Allah'ın verdiğini aklına getirmeyip teşekkür etmeyenleri sevmez.

24. Ve Allah'ın bu sevmedikleri, ihtiyaçlarını (mal, para, bilgi, organ bağışı, ilgi vs ile) gidermek üzere muhtaçlara yardım etmekte cimrilik ederler ve üstelik diğer insanlara da bunu öğütlerler. Her kim cimrilik eder ve muhtaçlara yardım etmekten kaçınırsa, bilsin ki gerçek zengin olan Allah'tır ve her türlü yüceltilmeye lâyık olan da sadece O'dur.

25. Yemin olsun kil Biz elçilerimizi, gerçek olan bu buyruklarımızı size bildirmek üzere gönderdik, onlara bu buyruklarımızın olduğu kitaplar verdik ve muhkem /değişmez amaç kuralları da indirdik ki insanlar onlarla adaleti gözetsinler. Biz, demiri de indirdik ve kullanımınıza göre onunla kötülük yapmanız veya insanlar için birçok yararlar sağlamanız mümkündür. işte bu nedenle dikkatli olun. Çünkü Allah demiri, onu faydalı veya zararlı kullanış şeklinize bakarak, görmediğiniz halde O'na ve peygamberlerine iman edip etmeyenlerinizi belirlemek amacıyla size nimet olarak verdi. Ve gerçek şu ki, Allah çok güçlüdür ve en üstün olandır.

**Burada demirin, insanlara aynı zamanda bir sınav aracı olarak kullanılmak amacıyla da indirildiğine dikkat çekilmektedir. Çünkü içten iman etmiş ve muhkem /değişmez amaç hükümleri kabul etmiş kişi, demiri sadece faydalı yönde kullanır ve zararlı kullanıma kesinlikle yönelmez.*

26. Gerçek şu ki, yine böylesi bir belirleme amaçlı olarak Biz Nuh'u ve ibrahim'i elçimiz olarak gönderdik, soylarına da peygamberlik ve kitap da verdik. Ancak buyruklarımızı tebliğ ettiklerinin bir kısmı, doğru yolu bulurken, çoğu ise bunları önemsemeyip yanlış yolda olmaya devam ettiler. 27. Sonra onların ardından ve bildirdiklerini yine aynen tekrar tebliğ etmek üzere sıra ile başka elçiler de gönderdik. Örneğin Meryem oğlu isa'yı da elçi olarak gönderdik ve isa'ya incil'i verdik. Isa'yı izleyenlerin gönüllerine şefkat ve merhamet koyduk. Fakat kendileri bir ruhbanlık /din adamlığı sınıfı ortaya çıkardılar. Hâlbuki Biz böyle bir ruhbanlık /din adamı grubu oluşturmalarını bildirmemiştik. Onlar bu ruhbanlığı, sözde Allah'ın rızasını kazanmak düşüncesiyle ortaya çıkardılar. Ama ona da hakkıyla uymadılar. Bunların yüzünden de kitap sahiplerinden çoğu yanlış yola yöneldiler ve ancak çok az sayıdaki gerçekten iman etmiş olanlara, karşılık olan ödüllerini verdik.

**Ruhban sınıfı Tevbe-34'te, zaman içinde insanları Allah ile aldatma ve menfaatlerine alet edip dini istismar etme yolunu seçen ve vahiy kitaplarını anlatmayı meslek edinmiş ve Allah'ın rızasını öncelemeyerek konumlarını istismar etmiş olan bir grup din adamı olarak tanımlanmaktadır. Leyl-20 nci ayette belirtildiği gibi, her işte daima Allah'ın rızası ön planda tutulacaktır. İşte bunlardan Allah'ın rızasını ön planda tutmak yerine, kendi menfaatlerini ön planda tutanları kastedilmektedir. Dolayısıyla burada Hz. Muhammed ve 4 halife döneminde olduğu gibi dini bilgiler ve din tarihi ile uğraşan veya Kur'an'ı, bulunduğu toplumun ana dillerine göre hazırlayıp insanların anlayarak okumalarını sadece Allah'ın rızasını gözeterek ve bir meslek edinmeyen ve ücret almaksızın çabalayan kişilere ancak müsaade edilmektedir. Yine Kur'an ayetlerine ait Hz. Muhammed'in uygulama örnekleri veya yine Kur'an ayetlerini açıklayıcı sözleri varsa, bunları konferanslar veya yazıları ile anlatan (akademik veya kendini yetiştirmiş) bilim insanları, din ve inanç araştırmacıları ve şekilsel ibad etme yerlerinin bakımı ile ilgili ibad etme yeri görevlileri şeklinde meslek grupları olmalıdır. İmamlık ile başlayan din adamlığı konusu, zamanla resmileştirilmiş ve bu uygulama da gelenek haline gelmiştir. Kur'an'ı anlamak için çaba gösteren, öğrendiğini gizlemeden, değiştirmeden, menfaati için kullanmadan ve zekâtı olarak halka öğreten iyi niyetli din adamlarına ne mutlu. Hepsini içtenlikle kutlarım. İslam'ın tebliğ dönemi ve sonrasındaki yüzyılda, Kur'an bilgileri ön planda olanlar, meslek sahibi, esnaf kişilerdi. Örneğin Hz. Muhammed önceleri çoban, sonra tüccardı, Lokman terziydi, Hz. Zekeriya ve Hz. İsa marangozdular, Hz. Ali ücret karşılığı kuyu açar veya kuyulardan su çekerek geçinirdi, Hz. Ömer hammal, İmamı Azam Ebu Hanife Manifaturacı, Ahmed Bin Hanbel toprak işçisi, Beyazıd Bestami bahçıvandı. Yoksa Allah'ın rızasını öncelemeyen imamlık ve din adamlığı mesleği, Kur'an'ın emri olan bir meslek değildir. Yine kabul etmek gerekir ki, bu meslek, toplumsal bir üstünlük de demek değildir. Bu insanların kendilerini gördüğü gibi, başkalarının da onları dini yönden üstün ve Allah'a daha yakın zannetmeleri tehlikesi de söz konusu olabilmektedir. Çünkü Allah'ın kabul ettiği üstünlük, ilim, içten iman ve takva sahipliğidir. Çünkü Kur'an, her seviyedeki insana, kapasitesine göre hitap eden, kişiyi de bu kapasitesinin anladığı kadarı ile onu sorumlu tutulduğu ve zaman ve zemine göre de dinamizm, uyum sağlamak üzere evrensel ve*

zaman üstü özelliği ile yaşayan bir hayat kitabıdır. Bir meslek kitabı değildir. Zaten kabul etmek gerekir ki, Hz. Muhammed, hem Dini lider, hem de Müslüman toplumun siyasi lideri iken, son Nebi oluşu ile Dini liderlik de sona ermiştir. Dolayısıyla da halifelik dönemi gibi sonraki liderlikler de artık siyasi liderlik demek olmuştur.

28. Ey (Hıristiyan) iman edenlerl Allah'a karşı takva sahibi olun, O'na ve elçisine /İsa'ya imanınızda sadık olun ki bu olumlu amellerinize karşılık rahmetinden size iki pay versin. Onun ışığında doğru yolu bulabilesiniz diye yararlanacağınız bir ışık /ilham lütfetsin ve sizin tüm olumsuzluklarınızı bağışlasın. Çünkü Allah tek bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir. 29. Ve kitap sahipleri bilsinler ki, Allah'ın verdiği imkânları hiçbir kimse kendisine mal edemez. Çünkü bütün lütuf, sadece Allah'ın yetkisindedir ve Allah onu belirlemiş olduğu kurallara göre değerlendirip durumunu uygun bulduğuna verir. Şüpheniz olmasın ki Allah, hayal bile edemeyeceğiniz bollukta lütuf sahibidir.

95. MUHAMMED VEYA KITAL (47)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, sadece Allah'ın rızasını gözetmeyip şirk koşan ve bildirdiği buyruklarını da inkâr ederek küfre sapmış olan veya bunlara iman etmeyi engelleyenlerin, olumlu bütün amellerini Allah boşa çıkarır ve dikkate almaz. 2. Fakat iman edip, salih ameller gerçekleştirenlere ve Rablerinden bir hakikat olarak Muhammed'e indirilene /Kur'an'a da iman edenlere gelince, Allah, onların küçük günahlarını örtbas eder /dikkate almaz ve kalplerini ıslah eder /kötülük yapmaktan arındırır.

**Allah'ın, küfre sapmış olanların yaptıkları olumlu amelleri dikkate almayacağı belirtildiğine göre, dikkate alınması için demek ki, kişinin önce doğru yolda olması gerekmektedir (Bk. Zuhruf 59). İmanlının olumlu amellerinin karşılıklarının henüz Dünyada iken verilmeğe başlanıp, esasının da Ahrette verileceği, şirk koşan imansızın ise olumlu amellerinin karşılığının sadece Dünyada verileceği, Ahret hesabına yansımayacağı A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

3. Çünkü küfre sapan ve başkalarının da iman etmelerini engellemekte olanlar yanlışa /batıla, iman etmiş olanlar ise, Rablerinden gelen gerçek buyruklara uymaktadırlar. İşte Allah böyle örneklerle insanların dikkatini çeker ve vurgu yapar.

**Arapça olan "yadribüllahü" kelimesi, burada "Allah dikkat çekti, vurgu yaptı" anlamlarında kullanılmıştır.*

4. Küfre sapmış olması yanında, başkalarının da iman edişine engel olmakta olanlarla savaşmak üzere karşılaştığınızda, engel oluşlarından vazgeçmelerini sağlamak üzere onlarla savaşmaya devam edin. Peşlerini bırakmayın ve işi sağlama bağlayın. Savaş sona erdikten sonra da esir aldıklarınızı karşılıksız veya sizden esir düşenlerle takas ederek veya fidye karşılığında serbest bırakın. Böylece yaptığınız savaşın izleri silinmiş olsun. Şunu bilin ki, eğer Allah isteseydi onları kendisi bizzat cezalandırabilir ve sizden uzaklaştırabilirdi. Ancak Allah, sizi böylece birbirinizle imtihan etmekte ve Allah'ın rızası için savaşanları ayırıp amellerini boşa çıkarmamayı istemektedir. 5. Çünkü Allah, kendi rızası uğrunda savaşanlara, dosdoğru yola yönelmeleri için yardımcı olur ve kalplerini ıslah eder /kötülük yapmaktan uzak tutar. 6. Ve onları, vaad etmiş ve tanımlamış olduğu Cennet'e yerleştirir.

**Arapça olan "darab" kelimesi, burada 3 ncü ayetteki kullanımdan farklı olarak "vazgeçirmek" anlamında kullanılmıştır.*

**Birbirimizin sınavı için görevlendirilmekte ve birbirimizle imtihan edilmekte oluşumuz ayrıca Furkan-20 ve Mümtehine-5 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

7. Ey iman edenlerl Siz de her amelinizde Allah'ın rızasını gözetir ve sahip olduklarınızı Allah'ın birer lütfü olarak değerlendirirseniz, böylece O'na yardım da ederseniz, Allah da size yardım eder ve ayaklarınızın kaymasına /sıkıntılara girmenize müsaade etmez. 8. Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar ise sıkıntıları hak etmişlerdir ve olumlu amelleri artık dikkate alınmaz. 9. Çünkü onlar, Allah'ın indirdiğini /Kur'an'ı beğenmiyor ve küçümsüyorlar. Dolayısıyla Allah da onların olumlu işlerini, Ahret için geçersiz kılmaktadır. 10. Küfre sapmış olanlar, yeryüzünü dolaşıp kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu bir görseler ya? Çünkü Allah, onları yerle bir etmiş bulunmaktadır ve küfre sapmış olanları da aynı akıbet beklemektedir.

**İmansız ve şirk koşanın olumsuz amellerinin karşılıklarının sadece Dünyada verileceği, Ahrette ise fayda sağlamayacağı ayrıca A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16 ve Kehf-105 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

11. Şuna emin olun ki Allah, iman edenlerin Mevlaları /koruyucuları

/yardımcılarıdır. Küfre sapanların ise böyle bir yardımcıları yoktur.

12. Yemin olsun ki, iman edip, salih amellerde bulunanlar, içlerinden ırmaklar akan Cennet'lere gireceklerdir. Küfre sapanlar ise, Dünya zevklerine saplanmış hayvanlar gibi yerler, içerler ve yaşarlar. Fakat sonunda varacakları yer ateş olacaktır.

**Burada, amellerinde Allah'ın dışında bir kişinin veya eşyanın /maddenin rızasını düşündükleri için ve bunların da kendilerine bile yardım edecek veya kendilerini Allah'ın cezasından koruyacak bir durumda olmamaları nedeniyle, küfre sapmış olanlar, yardımcısız ve hayvan olarak tanımlanmaktadırlar.*

13. Ya Muhammedl Küfre sapmış olanların, Seni sürdükleri şehrin /Mekke'nin toplumundan çok daha güçlü, nice şehirler ve toplumları vardı ki, Biz onların hepsini yerle bir edip helâk ettik ve onlara hiçbir yardım eden de olmadı. 14. Tabi ki, Rabbi tarafından gönderilmiş ve içinde gerçek buyruklarımız olan Kur'an'a uyan kimse ile, heveslerine uyup keyfince davranan ve işlediği kötülükler kendisine güzel gözüken kimse hiç bir olur mu? 15. Örnek verecek olursak; Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hüküm olan mesajlarına karşı takva içinde olanlara /uygulayamama endişesi taşımakta olanlara Cennet vaad edilmiştir. içinde temiz ve berrak özellikleri hiç bozulmayan su, tadı hiç değişmeyen süt, içenlere sarhoşluk vermeden sadece lezzet verici mayalanmış sıvılar ve süzme baldan nehirler bulunmaktadır. Ayrıca Rableri tarafından bağışlanmış her türlü başka ürünler de olacaktır. işte bunlar, Cehennem'deki ateşte sürelerce kalacak ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar bir sudan içirilecek olan küfre sapmışlarla aynı mı?

**Cennetteki bir nehir, içince sadece lezzet veren bir sıvıdan oluşmuş olup aynı sıvıdan Saffat-47 nci ayette de sarhoşluk vermeyen olarak bahsedilmiştir. Cennet, ayrıca Ra'd-35'te de tanımlanmıştır. Hz. Muhammed, Cennet'e, bütün ümmetlerden ve hak edenin gireceğini söylemiştir; "Cennet ehli yüz yirmi saftır. Bunlardan seksen safı bu ümmetten, kırk safı da diğer ümmetlerdendir. Kütubu sitte-4513 ". Diğer bir söz de şudur; Resulullah buyurdular ki: "Cennette yüz derece vardır. Her bir derecenin diğer derece ile arası, sema ile arz arası kadar geniştir. Firdevs bunların en yukarıda olanıdır. Cennetin dört nehri buradan çıkar. Bunun üstünde Arş vardır. Allah'tan cennet istediğiniz vakit Firdevs'i isteyin."*

16. Ey peygamberl Şuna dikkat et ki, küfre sapmış olanların bir kısmı, Senin Kur'an derslerini dinleyip yanından ayrıldıktan sonra, bilgilendirmiş olduğun kimselere dönüp verdiğin Kur'an bilgilerini küçümser bir edayla "Neler anlattı böyle?" diyerek alay da ediyorlar. işte bu davranışlarından ötürü Allah, böylelerinin kalplerini mühürlemiş /doğru yolu bulmalarını engellemiş ve onlar artık sadece kendi nefs ve heveslerinin peşine düşmüşlerdir. 17. Doğru yola yönelenlerin ise Allah, yollarını daha da aydınlatır ve onların takva sahibi olmalarını sağlar.

** Çünkü böyleleri, doğru yola yönelmeye karar vermiş ve gayret içinde de oldukları için, artık Allah'ın yardımını hak etmişlerdir.*

18. Ya Muhammedl Küfre sapmış olanlar, hiç umulmayacak bir zamanda ve şekilde ansızın geleceği bilgisini verdiğin saatin /kıyametin gelmesini de mi alaya alıyorlar? Kuşkusuz onun alametleri zaten gelmeye başlamış bulunuyor. Fakat kıyamet gelip çattıktan sonra ders almaları ve gerçeği görmelerinin artık bir faydası kalmaz ki?

**Ayette değinilen kıyamet alametlerinden birinin, son vahiy kitabı olarak Kur'an'ın ve peygamber olarak Hz. Muhammed'in gelmesi olduğunu düşünüyorum. Saatini ise ancak Allah takdir edecektir.*

19. Ya Muhammedl Hiç şüphen olmasın ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve Allah'tan bağışlanma için dua ederken, hem kendi günahların için, hem de mümin erkeklerin ve mümin kadınların günahları için de bağışlanma dile. Çünkü Allah, hepinizin yaptıklarınızı ve girip çıkışlarınızı ayrıntıları ile bilmektedir.

**Burada Peygamberlerin de günah işleyebileceklerine dikkat çekilmektedir. Yine dikkat edilirse, peygambere, cinsiyet ayırımı olmadan hem kadın, hem de erkekler için dua etmesi istenmektedir.*

20. Ey peygamberl İman edenler "Keşke doğrudan savaşmaya izin veren bir sure indirilmiş olsaydıl" diyerek kendilerine yapılmakta olan haksızlıklara isyan edip saldırmak istiyorlar. Fakat içinde doğrudan savaş açmaya müsaade eden hükmü açık ve kesin olan bir sure indirilse, kalplerinde şüphe /imanlarında zayıflık bulunanların, savaşa çağırman sırasında ölüm korkusuyla oluşmuş ölü bakışıyla Sana baktıklarını görürsün. Zaten bu tipler /ikiyüzlü /münafık olanlar hep böyle davranırlar. 21. Halbuki Allah'tan gelen buyruğa uymak ve verilen sözde durmak gerekir ve Allah'ın emri geleceği zaman, sözlerine sadakat göstermeleri, onlar için daha hayırlı olurdu.

22. Ey münafıklarl Demek ki siz yetkili konumda olduğunuzda, yeryüzünde

hemen insanlara zorluk çıkaracak, gerçekleri inkâr edecek ve akrabalık bağlarını koparacaksınız?

**Burada bütün insanlara, münafık /ikiyüzlü /dönüklerin, imanlı /taraftar göründüklerine aldanılmaması, yoksa her an ve en küçük bir fırsatta hemen kötülük ve zulüm yapmaya başlayacakları uyarısı yapılmaktadır. Ki bunun örneği Emevi'ler ile başlamıştır.*

23. Ey iman edenler! Şunu bilin ki, Allah'ın lanetlediği, kulaklarını ferçeklere kapattığı ve gözlerini körleştirdiği kimseler işte bunlardır.

4. Öyle olmasaydı, Kur'an'ın anlamını ve ne demek istediğini hiç düşünmez ve gerçeği görmezler miydi? Çünkü normalde mutlaka fark ederlerdi. Yoksa kalpleri /anlama yetenekleri üzerinde sayısız kilitler mi var? 25. Ey iman edenler! Şunu bilin ki, kendilerine Allah'ın dosdoğru yolu bildirilip inandıktan sonra, döneklik yapıp tekrar eski şirk koşma ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapma adetlerine dönenler, şeytanın kandırmalarına ve teşvik edici fısıltılarına kanmış ve kendileri karar vermiş kimselerdir.

**Burada, küfre sapmış olanların bu sapışlarının kendi kararları olduğu ve şeytanın sadece onların olumsuz düşüncelerini benimsetici fısıltılar gönderip kandırmaya çalışmakla hareket etmekte olduğu vurgulanmış olmaktadır. Yine ayette, Hz. Muhammed'in hitap ettikleri (sahabeler) içinde de böyle doğru yoldan sapmış kişiler olduğu açıklanmış olmaktadır.*

26. Çünkü bunlar, Allah'ın indirdiğine /Kur'an'a alaycı yaklaşıp inkâr edenlere de, "İddia etmekte olduğunuz ve Allah ile Peygamberi ilgilendiren bazı konuları kabul etmeyişinizde size uyuyoruz" diyerek onlara da yanaşıyorlardı. Halbuki Allah, onların bu gizli ve iki yüzlü gerçek düşüncelerini bilmektedir. 27. Bakalım öldüklerinde yüzlerine ve sırtlarına vurmaya başlayacak Melekler onları karşıladıklarında ne yapacaklar? 28. Bunlar ayrıca Allah'ın sevmediği şeylerin peşine düştüler ve Allah'ın sevdiği şeyleri ise beğenmeyip alaya aldılar. Bu nedenle de Allah, onların bütün olumlu amellerini Ahret hesabına katmadı. 29. Yoksa kalplerinde hastalık /hinlik bulunanlar, içlerindeki bu hain düşüncelerini Allah'ın açığa çıkaramayacağını mı sanıyorlar?

30. Ya Muhammed! Eğer Biz isteseydik, bu münafıkları /ikiyüzlüleri yüzlerine bakarak tanıma özelliğini verir ve Senin onları kolayca fark etmeni sağlardık. Yine onları konuşma tarzları ve sözlerinden de tanırdın. Ey insanlar! Siz tanıyamazsınız ama, şunu iyice bilin ki, Allah tüm yaptıklarınızı /amellerinizi bilir.

**Burada peygambere bile, insanların imanlılık durumunu tanıma yeteneği ve yetkisinin verilmediği vurgulanmaktadır. Çünkü ayetin sonunda böyle bir değerlendirme yetkisinin sadece Allah'ta olduğu vurgulanmaktadır. İnsanların iman ve dolayısıyla da tekâmül durumu, bakınca anlaşılabilecek bedensel değişikliklere yol açmaktadır ki, bunun da vücudun çevresindeki Aura denilen enerji halkası olduğunu düşünüyorum. Çünkü A'raf denilen yerdeki görevlilerin, A'raf-46 ncı ayette, Ruh'un rengine bakarak, puan durumlarını değerlendirebilecekleri belirtilmiştir.*

31. Ve şunu da bilin ki, Biz sizi çeşitli sıkıntılara uğratıyoruz ki, içinizden kimin içtenlikle çaba göstereceğini /mücadeleye katlanacağını ve güçlüklere karşı sabredeceğini belirleyip ortaya çıkaralım. Şunu da bilin ki, söylemekte olduklarınızı da size yaşatacağız /musallat edeceğiz. Bu nedenle de ne söyleyeceğinize dikkat edin.

**Burada, insanlara sözlerine dikkat etmeleri ve özellikle Allah'ın yarattıklarını eleştirme temelli, insanların yaratılış özellikleri olan vücutlarını, seslerini, yürüyüşlerini, aldıkları ve kendilerinin doğruları olan kararlarını eleştirme veya alay konusu etme gibi, ne söylerlerse henüz Dünyada iken bu söylediklerinin onlara yaşatılacağı, diğer bir ifade ile "ne ekerlerse, onu biçecekleri" "tükürdüklerinin yalatılacağı" belirtilmektedir diye düşünüyorum. Başkalarıyla alay etme veya eleştirme konusu Hucurat-11 nci ayette de vurgulanmıştır. Hz. Muhammed şunu söylemiştir; "Kim bir ayıp görür ve onu örterse, diri diri gömülmüş bir kızı ihya etmiş gibi olur."-Kütübu Sitte-3430. Tevrat'ta bu konuda şu mesaj dikkati çekmektedir "Süleyman'ın Meselleri Bap 17/5: Fakirle istihza eden, onu Yaratanı hor görür. Ve felakete sevinen suçsuz tutulmaz".*

32. (Allah'ın tek oluşu yerine, O'na şirk koşup bildirdiklerini inkâr ederek) Küfre sapmış olanlar, Allah'ın bildirdiklerine iman etmek isteyenleri de engelleyenler ve kendilerine dosdoğru yol bildirilmiş olmasına rağmen elçiye karşı gelenler, şunu iyice bilsinler ki, bu davranışlarıyla Allah'a hiçbir zarar veremezler. Aksine Allah, onların olumlu bütün amellerini Ahret hesabında boşa çıkarmakta ve onlar zararda olmaktadırlar.

**Burada, insana şu ikaz yapılıyor: "Ey insan! Sen ne yaparsan yap, senin her yaptığın Allah'ın sonsuz ummanında bir zerre kadar bile bir etki yapmaz. Onun için yaptıklarından böbürlenip durma".*

33. Ey iman edenler! Allah'a iman edin, Allah'ın bildirdiklerine ve onları sizlere tebliğ eden elçiye de itaat edin ki yaptıklarınızı /amellerinizi işe yaramaz hale getirmeyin.

34. Ey insanlar! Şüpheniz olmasın ki Allah, O'na şirk koşup bildirdiklerini inkâr ederek küfre sapmış olanlar ile, iman etmek isteyenlere engel olmaya çalışanları ve bu sapmışlıklarına devam etmişken ölenleri kesinlikle bağışlamayacaktır.

35. Ey iman edenler! Daima Allah'a tevekkül edin, tedbiri elden bırakıp gevşekliğe, rehavete kapılmayın ve bu arada da daima barıştan yana olun. Böyle olduğunuz sürece de Allah sizinle beraber demektir ve bütün amellerinizi boşa çıkarmayacak, en iyi şekilde değerlendirecektir.

36. Ve hiç şüpheniz de olmasın ki, gerçekte Dünya hayatı sizlerin zannınıza göre geçici ve basit bir oyun ve oyalanmadan ibarettir. Yok eğer ciddiye alır iman eder ve Allah'a karşı takva sahibi olursanız, Allah mutlaka karşılığını size verecektir. Dikkat edin! Allah, ayrıca kendisi için bütün mallarınızı feda etmenizi de istememektedir. 37. Çünkü sizi biliyor ve iyi tanıyor ki böyle bir şey istemiyor. Eğer Allah bütün mallarınızı vermenizi istese ve bunun için de sizi zorlasaydı, kesinlikle cimrilik ederdiniz. Böyle bir zorlama ayrıca imanınızda sizi çelişkilere sokar ve Dünya nimetlerine olan zaafınız ağır basabilirdi.

**Burada, insanın zayıf ve cahil yaratıldığı gerçeği tekrar vurgulanmakta ve insanın nefslerini öldürmeden ve makbul insan /kâmil insan aşamasına varmadıkça canını ve malını, imanı uğruna feda etmeyeceği gerçeğine değinilmektedir.*

38. İşte bu nedenle Allah'ın rızasını gözetmek üzere imkânlarınızdan sadece bir kısmını infak etmeniz /muhtaç olanlara bu ihtiyaçlarını gidermek üzere yardım olarak vermeniz istenmektedir. Buna rağmen de bir kısmınız halâ cimrilik etmektedir. Hâlbuki bu konuda halâ her kim cimrilik ederse, gerçekte kendi nefsine karşı cimrilik etmiş /Allah'ın nimetlerinden kendini mahrum bırakmış olur. Çünkü Allah zengindir, siz ise ne kadar Dünya malınız olursa olsun gerçekte yoksulsunuz. Eğer sadece tek olan Allah'ın rızasını gözeterek, muhtaç olana ihtiyacı olanı vermekten kaçınmakta çok ileri giderseniz, şunu bilin ki, Allah sizi başka bir toplulukla hemen değiştirir. Ve onlar da sizin kadar cimri olmaz ve Allah'ın rızası için infakı /muhtaç olanlara gerekli yardımı da uygularlar.

** Görüşüme göre, vücudumuz da Allah'ın bir nimetidir ve gerekirse organ bağışı yapmamızı da, vücut nimetinin, bir muhtacın ihtiyacını gidermek üzere infakı olarak da düşünebiliriz. Bu konu ayrıca Bakara-261 ve Maide-32 nci ayetlerde de belirtilmiştir. Yine burada infakın, sadece muhtaç insanlara değil, ayrıca muhtaç hayvan veya bitkilere, yani Allah'ın tüm yarattıklarına yapılması şeklinde de anlaşılması gerekir diye düşünüyorum.*

96. RA'D (13)

(Gök gürültüsü)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Elif, Lam, Mim, Ra. Bunlar, kitabın ayetleridir. Ki bu kitap, Sana Rabbinden indirilen gerçek /hak olan bir kitaptır. Ancak yine de insanların çoğu O'na inanmamaktadır.

2. Gökleri, görebileceğiniz herhangi bir direk /yükselti olmadan yükseltip oluşturan, sonra Arştan idare etmeye başlayıp, Güneş'i ve Ay'ı da, koymuş olduğu evrensel yasalara göre yerleştirip organize eden Allah'tır. Bütün bunlar, belirlenmiş ecellerine /ecel-i müsemmen'e göre yüzerek yol alır dururlar. Bunları birer emirle düzenleyen Rabbiniz, kendisiyle karşılaşacağınız hesap gününe dair herhangi bir şüpheniz kalmasın diye de, varlığını gösteren delilleri bu bilgilerle ayrıntılı bir şekilde açıklamaktadır.

**Artık anlaşılmıştır ki, göklerde çekme ve itme kuvvetleri bulunmakta ve gezegenler ile yıldızlar bu sayede dengeli durmaktadırlar.*

**Burada Güneş ve Ay'ın yüzen cisimler gibi oldukları söylendiğine göre, demek ki bunlar ve tüm diğer gezegenler-yıldızlar da sanki bir nehir veya akışkan bir madde içinde akıp durmaktadırlar demektir. Yine ayette geçen "belirlenmiş ecel", "belirlenmiş ve süreli bir görev" olarak da düşünülebilir.*

**Ki Kur'an'ın ilk emri de zaten 'Alak-1 nci ayet ile Evren Kitabını "Oku" emridir. On ikinci yüzyıla kadar Kur'an'ın bu kesin emri, Müslümanlar tarafından anlaşılmış ve bütün Dünya bilimine önemli katkılar sağlayan bilim adamları yetişmiş, eserleri Avrupa ve Yunan bilim adamları tarafından tercüme edilerek yararlanılmıştır. Ne olduysa ondan sonra birden Allah'ın yarattıklarında gizledikleri bilgilere yönelik araştırmalar yapma durmuş ve bilim sadece "Dinle ilgili bilgilere sınırlandırılmış" ve*

bunların eğitimine yönlendirilmiştir. Halbuki ilmin önce, imanlılığın ise sonradan ve içten imanı pekiştirici etkinlikte olduğu Nisa-162 nci ayette vurgulanmıştır.

3. O Allah ki, yeryüzünü hamur şeklinde ve gerekenleri katarak yaydı /uzattı. İçine dağlar ve akar sular yerleştirdi. Erkek ve dişili çiftler halinde ürünler yetiştirdi. Geceyi gündüzle etkisizleştiren de O'dur. Bütün bunlarda, düşünecek bir toplum için öğrenilecek bilgiler, Allah'ın varlığına ilişkin deliller vardır. 4. Ayrıca Allah, yeryüzüne birbirine komşu ıtalar /parçalar, üzüm bağları /bahçeleri /cennetleri, zirai ekinler, tek veya küme şeklinde gelişen hurmalıklar da yerleştirdi. Bunların hepsi aynı su ile sulanmalarına rağmen, yenildikleri zaman faydaları, tatları ve lezzetleri bakımından onları birbirinden farklı kılan Allah'tır. Bütün bunlarda, (düşünmek üzere) aklını kullanacak bir toplum için öğrenilecek bilgiler, Allah'ın varlığına ilişkin deliller vardır.

**Ayette karanlık /cehalet /olumsuzluk da ancak aydınlık /bilgi /olumlulukla etkisiz hale getirilebilir anlamı bulunmaktadır.*

**Burada da 2 nci ayetteki "Araştırın, bilim yapın ve okuyun" emri tekrarlanmaktadır.*

5. Ey Peygamberl Allah'ın ayrıntılı olarak bildirdiği bu açık bilgilere ve gerçeklere şaşırıp duruyorsun. Gerçekte ise tebliğ ettiğin ve Allah'ın yaratma kudretine dalalet eden bütün bu gerçeklere rağmen "Biz ölüp toprak olduktan sonra, yeniden mi diriltileceğiz ha?" şeklinde Allah'ın yaratıcılığına halâ şüphe ile bakmaya devam edenlerin bu açıklamalarına hayret etmelisin. Böyle söyleyenler, gerçekte Rabbine tam iman etmeyen ve aksine O'nun bu yaratıcı kudretine inanmamakla zaten O'nu inkâr etmiş /küfre sapmış durumda olanlardır. Dolayısıyla da onlar, kıyamet gününde boyunlarında bu günahlarını taşıyor olacaklar ve işte onlar, artık ateşin olduğu Cehennem halkıdır ve orada sürelerce kalacaklardır. 6. işte o küfre sapmış olanlar, ayrıca ödüllendirmeyi /Cennet'i isteyeceklerine, alaycı bir ifade ile Senden, kendilerine cezanın geleceği kıyameti ve Cehennem azabını isteyip duruyorlar. "Gelsin de görelim" diyor ve Sana meydan okuyorlar. Halbuki kendilerinden önce, bekledikleri türden ve ders alınacak pek çok felaket örneklerinin gelip geçtiğini biliyorlar. Bütün bu zalimce davranışlarına rağmen, yine de Rabbin insanlara bağışlayıcı yaklaşmaktadır. Fakat unutulmasın ki O'nun cezası oldukça şiddetlidir.

7. Küfre sapmış olanlar yine akıllanmıyor ve "Muhammed eğer peygamber ise, Rabbinden bir mucize ile gelmesi gerekmez miydi?" diyerek küfürleri için bahaneler arıyorlar. Hâlbuki Senin asıl görevin sadece uyarmak ve doğru yolu bildirmekten ibarettir. Ve her toplumun Senin gibi mutlaka bir uyarıcısı ve yol göstericisi olmaktadır.

8. Ey insanlarl Allah öyle kudretlidir ki, her dişinin ne taşımakta olduğunu ve rahimlerde neyin eksik veya fazla olacağını bilir. Çünkü Allah'ın yanında her şey, belirlenmiş bir ölçüye göre yaratılmaktadır. 9. Allah görüleni de, görülmeyeni /gaybı da bilendir ve çok büyük /Kebir ve tanımlayamayacağınız özelliklerde yücelerin yücesidir /Müteal olandır.

**Allah, Melek eğitimi için gönderdiği Ins'in /öğrenci Ruh'un, Evrende yarattıklarında gizlediği bilgileri bulmasını ve vahiy kitapları ile belirttiği gibi Kendisi ile yapılan anlaşmanın 7 maddesine sadık olmasını, 5 gaybe iman etmesini ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirip "Melek olabilir" diplomasını almak üzere çaba göstermesini istemektedir.*

10. Hatta Allah, henüz söylemediğin düşünceni ve açıkça söylediğini de bilir. isterseniz gecenin karanlığında saklanın, isterseniz gündüzün aydınlığında ortaya çıkın, O'nun için hiç fark etmez.

**Artık biliyoruz ki, beyinde oluşan bir düşünce, beyinde oluşmuş bir enerjidir. Dolayısıyla da ilahi haberleşmemiz bu düşünce enerjimizle olmakta, konuştuğumuz kelimeler ise sadece düşüncemizin bir aracısı şeklinde, düşünce enerjisini okuyamayan bizlerin birbirimizle karşılıklı konuşmamızı sağlamaktadırlar (Bk. Din ve Beyin, s 381). Zaten konuşma ve söz kullanımı, Dünya yaşamına özgüdür. Bu konu ayrıca Al-i İmran-20-154-163, Hadid-6 ve Maide-116 ncı ayetlerde de belirtilmiştir.*

11. Çünkü her insanın yapmış olduklarını /arkasında bıraktıklarını /söylemediği düşüncelerini ve niyetlerini /yapmakta olduklarını /açıkça söylediklerini izleyip kaydetmekte olan ve Allah'ın emri çerçevesinde onu koruyanlarımız /koruyucu /rehber Meleklerimiz vardır. Gerçek şu ki, bir toplum kendi toplumsal görüş ve davranış kalıplarını /örf ve geleneklerini bizzat insanlarının çoğunluğu değiştirmedikçe, Allah da o toplumun durumunu değiştirmez. Ve Allah, bir toplum zaten kendi durumlarını değiştirmiş olmaları nedeniyle, karşılık olarak ona bir olumsuzluğu uygun bulmuşsa, artık hiçbir güç o toplumu Allah'a karşı koruyamaz.

**Her insanın bir rehber ve bir yazıcı Meleği olduğu ayrıca Tarık-4 ve Enam-61 nci*

ayetlerde de belirtilmiştir.

**Nasıl insana "ne ekersen, onu biçeceksin" denmişse, burada da aynı şey toplumlar için de denmektedir. Dolayısıyla "her toplum layığına kavuşur" sözü de vurgulanmış olmaktadır. Yine bu ayette vurgulanan konu, Allah'ın bireysel değişim yanında, özellikle toplumsal değişimi önemsemekte olduğudur.*

12. Çünkü Allah çok kudretlidir ve size korku ve yağmur beklentinizi belirlemek üzere şimşeği gösterendir. Beklentiniz olan yağmuru ve yağmur ile dolu olan bulutları da oluşturan Allah'tır.

**Nasıl Dünya oluşturulurken erkek-dişi çiftler halinde bitkiler yerleştirildiyse, onun dışındaki bütün aktiviteler de çift yönlü yaratılmıştır. Vücudumuzda hızlandırıcı sempatik, yavaşlatıcı parasempatik sistemler, gürültüsü ile korkutucu, fakat yağmur yağacağını bildirmesiyle sevindirici olan şimşek, aydınlık ve karanlıktan oluşmuş gün veya üzüntü-sevinç birlikteliği gibi çok sayıda örnekleri sayabiliriz. Bu ikili gibi gözükenler, temelde dengeli bir birlikteliği sağlamaktadırlar. İşte bu nedenle de Allah, tek eşli olarak ikilinin birliği sağlamasını ve huzurlu bir evliliği istemektedir. Çünkü böylesi bir evlilik, Allah'ın tekliği inancına götürücü bir araç olmaktadır.*

13. Gök gürlemesi bile Allah'a hamd ederek /O'na minnetlerini sunarak, Melekler de O'ndan çekinerek, saygı duyarak Allah'ı tespih ederler /yüceliğini anıp dururlar. Allah, yıldırımları gönderir ve uygun bulduğu insanları da onlarla çarpar. Bu gerçeklere rağmen küfre sapmış olanlar halâ Allah hakkında tartışıp duruyorlar. Gerçekte ise Allah, hayal edemeyecekleri bir güce sahiptir. 14. Ve O'ndan ilahi bir vardım istemek üzere yapılacak dua, boşuna olmayacak bir duadır. Allah'ın dışındakilerden ilahi bir yardım beklemek niyetiyle yapılacak dua ise, hiçbir şekilde bir karşılık görmez. Allah'tan başkasına dua edenlerin örneği, tıpkı suya iki avuçlarını uzatmış, fakat su ne avuçlarına, ne de ağzına ulaşmadığı için içemeyen kimse gibidir. Dolayısıyla küfre sapmışların şirk koştukları canlı veya cansıza olan duaları da, sadece avuçlarını açma şeklinde ve boşunadır.

**Allah'ın dışında başka bir kişi veya eşyadan ilahi bir yardım istemek üzere dua etmek, suyu avuçlarına bile alamamak oluyorsa, Kur'an'ı anlamadan, düşünüp öğrenmeden ve hayatını bunlara göre uyarlamamak da, susadığı halde suyu avuçlarına doldurmak, fakat ağzına götürememek ve içememek ve yine susuz kalmak demektir diye düşünüyorum.*

15. Hâlbuki göklerde ve yerde olan her şey ve onların gölgeleri de dâhil, isteseler de, istemeseler de sabah-akşam, zaten Allah'a secde ederler /tekliğini ve ululuğunu anıp dururlar, koyduğu evrensel kurallara uyarlar.

**Ayete göre, yaratılan her şey ve herhangi bir ışık kaynağına göre oluşmuş gölgeleri bile, isteseler de, istemeseler de /iman etseler de, etmeseler de Allah'ın koymuş olduğu ilahi yasalara, ölçülere göre zaten hareket etmektedir, yaşamaktadır ve her aktivite Allah'ın yasalarına göre zaten gerçekleşmektedir.*

**Acaba, Dünya'nın gölgesi, paralel Evrendeki anti-madde halindekiler mi?*

16. Ya Muhammed! Allah'ın tek ilah olduğunu ve buyruklarını inkâr edip şirk koşarak küfre sapmış olanlara, "Göklerin ve yerin Rabbi kim?" diye sor ve hemen kendin "Allah'tır" diye cevabını ver. Sonra yine onlara "Yani siz şimdi Allah'ı bırakıp da, kendilerine bile yarar ve zarar verme gücüne sahip olamayan kimseleri veya putlarınızı mı dostlar /evliya edindiniz ve onlardan mı ilahi yardım bekliyorsunuz?" diyerek uyar ve "Hiç gören ile görmeyen bir olur mu, ya da hiç karanlıkla aydınlık bir olur mu?" açıklamanla uyarmana devam et. Yoksa kendilerine Allah gibi yaratan başka bir ilah buldular ve O'nun gibi yaratmakta olduğunu mu zannediyorlar ve öyle de kabul edip mi inanıyorlar? Onlara şunu da söyle; "Her şeyin gerçek yaratıcısı, tek olan /V ahid olan Allah'tır ve her şeye mutlak sahip ve hakim /Kahhar olan O'dur.

**Burada "Evliya - Veliler" kelimesi, sadece "Dostlar, yardım sağlayıcılar" anlamında olup, "Ermiş olanlar, makbul kişiler" anlamında değildir.*

17. Allah, gökten yağmur yağdırır. Su yatakları kendi hacimlerine göre bu yağmurla dolar ve üzerlerinde köpük, çer-çöp oluşur. İşte Allah, hak /gerçek ile batılı /sahteyi /gerçek olmayanı böyle örnekleyerek vurgulamaktadır. İşte köpük ve çer-çöp de batıl gibi hiçbir işe yaramadan sürüklenip giderken, sulardan ise yaratıklar yararlanır. Aynı şekilde, süs eşyaları veya başka aletler için ateşte erittiğiniz değerli madenlerin üzerinde de benzer köpükler oluşur. Ve işe yaramaz bu köpükler atık olduklarından atılır, madenden ise insanlar yararlanır. İşte Allah, insanları böyle örnekler vererek uyarır.

**Burada, doğrudan Allah'a dua edilerek istenen ilahi bir yardım, gerçek ve yararlı olan su ile, Allah'ın yerine dua edilerek şirk koşulandan beklenen yardım ise, batıl olarak ve hiçbir işe yaramayan köpük, çer-çöp ile örneklendirilerek açıklanmaktadır.*

Benzer örnekleme, gerçek vahiy bilgileri ile hurafe ve uydurulan bilgiler için de düşünülebilir.

**Ayette 2 defa "yadribu" kelimesi geçmekte ve "vurgu, dikkat çekme" anlamlarında kullanılmaktadır.*

18. Rablerine şirk koşmamaları ve buyruklarına uymaları davetine uyanlara, en güzel şekilde karşılık verilecektir. Uymayanlar ise, Dünya malının tamamına ve bir o kadarına daha sahip olsalar, karşılık olarak hak ettikleri azabı anlayınca, kurtulmak için hepsini fidye olarak vermeyi çoktan isteyeceklerdir. İşte sorgulamanın en kötüsü, Rablerinin çağrısına uymayanlar içindir ve onların yeri Cehennem'dir. Ne de felaketli bir konaklamadır orasıl

**Dünya malını bile fidye olarak vermeyi kabul etmeleri örneği ile Dünya malının Ahrette hiçbir işe yaramayacağına dikkat çekilmektedir.*

19. Ya Muhammedl Rabbinden Sana indirilen Kur'an'ın gerçek olduğunu bilip iman eden ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlere göre ameller edenle, kör olan, yani ona iman etmeyen ve ona göre amel etmeyen hiç bir olur mu? Bu örneğimizi ancak aklını işletip düşünenler /ülul elbab anlayıp değerlendirir. 20. Zaten Kur'an'ın gerçek olduğuna iman edenler, Allah ile yapmış oldukları anlaşmanın şartlarını /misakı yerine getirirler ve verdikleri sözlerinden caymazlar. 21. Ve onlar, Allah'ın belirttiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine olan sıkı bağlılıklarını devam ettirerek onlarla da amel ederler. Daima da O'nun rızasını gözetirler ve hesaplarının kötü çıkmasından korkarlar.

**Yirminci ayette, Kur'an'a iman edenlerin, zaten Kur'an'da açıklanan ve Dünyaya gelmeden önce Elest-u birabbikum ve Kalu Bele denilerek Allah ile yapılan ve uyulacağına söz verildiği 7 maddelik anlaşmaya sadık olacakları vurgulanmaktadır. Bu konudaki ayrıntılı açıklamalar Rahman2-4 ncü ayetlerin dipnotunda bulunmaktadır. Yirmi birinci ayette belirtilen korku, Allah'tan korkma değil, anlaşmayı ihlal ederek söz verilen konulara uymamak ve hesabın kötü çıkmasından korkmadır. Çünkü Allah, korku ile değil sevgi ve saygı ile anılacak ve nimetlerine karşılık minnet beslenip teşekkür edilecek olandır.*

22. Ve yine onlar, sadece Rablerinin rızasını kazanmak için güçlüklere karşı sabır gösterirler, salâtı ikame ederler ve kendilerine verdiğimiz rızklardan infak etmek /pay vermek üzere gizli ve açık bir şekilde muhtaçlara yardım edip ihtiyaçlarını giderirler ve bir kötülüğe iyilik ile karşılık verirler. işte bunlar, Ahretteki mutluluk yerini hak edenlerdir. 23. Onların girecekleri mutlu yer, Adn cennetleridir. Atalarından, eşlerinden ve soylarından olup onlar gibi salih ameller gerçekleştirmiş olanlar hep birlikte olacaklardır. Melekler de girecekleri her kapıda onları karşılayacaklardır. 24. Ve "Selamün 'aleyküm /Bütün güzellikler üzerinize olsun /hoş geldiniz ve siz Dünyada tüm olumsuzluklara göstermiş olduğunuz sabırlılığınıza karşılık bu huzurlu yeri hak ettiniz" diyerek onları kutlayacaklardır. 25. Buna karşılık Allah ile olan anlaşmalarına uymayıp, Allah'ın belirttiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine olan sıkı bağlılıklarını devam ettirmeyen ve onlarla amel etmeyip yeryüzünde fesat /huzursuzluk çıkaranlar ise Allah'ın lânetine uğrayacaklar ve en kötü yer onların olacaktır.

**Buradaki iyilikle karşılık verilecek olan kötülüğün, kısas gerektirmeyecek özellikli bir kötülük olması gerektiğini düşünüyorum. Ayetteki "ekamus salâte" ifadesi "enfeku - infak edin" ile birlikte olduğu için "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun" anlamındadır.*

26. Ey insanlarl Uygun bulduklarına rızkın miktarını takdir eden /belirleyen Allah'tır. Küfre sapmış olanlar ise Allah'ın kendilerine verdiği Dünya malına aldanıp hak ettiklerini zannedip sevinmekteler. Oysa ki Dünya hayatındaki malları, Ahrettekilere kıyasla ancak onun bir kırpıntısı kadardır.

**Dolayısıyla nimetler herkese verilmektedir. Fakat bazısına olumluluklarına karşılık, bazısına görevli olmaları nedeniyle, bazısına ise birer sınav aracı olarak. Bu nedenle, başkalarının imkânlarını imrenmeyin ve onlar da bu imkânlara hemen sevinmesinler uyarısı yapılmaktadır.*

27. Ey Peygamberl Küfre sapmış olanlar, "Bizi ikna etmesi için Muhammed'e Rabbinden bir mucize de indirilmesi gerekmez miydi?" diyerek küfürlerine bahane arıyorlar. Onlara "Allah, küfre sapmayı tercih edeni sapkınlığında bırakır, iman etmeyi tercih edeni de destekler /Allah ile yapmış olduğu anlaşmaya sadakate yönlendirir". 28. Ve iman edip desteklenmekte olanlar, içtenlikle iman etmişlerdir ve kalpleri Allah'ın zikri olan Kur'an ile tatmin olanlar, huzura kavuşanlardır. Şunu da iyi bilin ki, kalpler ancak Allah'ın indirdiği Kur'an ile Allah'ı anmak ve içindeki buyrukları anlamak, öğrenmek ve uygulamakla tatmin olur ve huzura kavuşur. 29. Ve iman edip ayrıca salih ameller gerçekleştirenlere de Dünyada mutlu bir yaşam, Ahrette de mutlu bir yer olacaktır.

**Allah'ın desteğine layık olmak, demek ki sadece "ben iman ettim" demekle değil, Allah'ın değerlendirmesine bağlıdır. Biz insanların değerlendirmesine ve "sen imansızsın, az imanlısın, tam imanlısın" şeklindeki kararlarına /damgalamalarına bağlı değildir. Hatta Muhammed-30 ve Rahman-41 nci ayetlerde böyle bir değerlendirme yetkisinin peygambere bile verilmediği açıklanmıştır.*

30. Ya Muhammedl Sana vahyettiğimiz Kur'an'ı, ilk muhatabın olarak onlara anlatasın diye, daha önce pek çok ümmetin /milletin gelip geçtiği bölgede ve birçoklarının tanıdığı bir milletin /ümmetin içinden Seni elçi olarak seçtik. Buna rağmen onlar halâ Rahman'a şirk koşup duruyorlar. Onlara "Benim Rabbim tektir ve O'ndan başka ilah yoktur. Ben yalnızca O'na tevekkül ederim ve tevbe edip af etmesini sadece O'ndan dilerim" açıklamanı yap. 31. Gerçi dağları yürüten, yeryüzünü parçalayan, yahut ölüleri konuşturma gibi mucize özellikleri olan bir Kur'an olsaydı bile, onlar yine içindeki buyruklarımıza iman etmeyecekler ve alay etmelerine devam edeceklerdir. Onların bu durumu Sana dert olmasın, çünkü tüm işler Allah'ın ezeli ve ebedi evrensel kuralları ve uygun görmesi ile olmaktadır. İman edenler de emin olsunlar ki, eğer Allah uygun bulsaydı tüm insanları doğruya yönlendirirdi. Allah'ın sözü /kıyamet saati gerçekleşinceye kadar, küfre sapmış olanlar, karşılık olarak etkilenecekleri yerlerde oluşturulacak felaketlere uğrayacaklardır. Şu bir gerçek ki, Allah vaad ettiğinden asla dönmez.

**Peygamberlerin Ortadoğu bölgesinde yoğun oluşu, zamanlarında bu bölgenin verimli ve kalabalık oluşu ile açıklanmıştır.*

32. Yemin olsun, Senden önceki elçilerle /resullerle de alay edilmişti. Önce belki doğruyu bulup vazgeçerler diye elçilerimle alay eden küfre sapmış olanlara bir süre tanıdım ve ecellerini erteledim. Ancak vazgeçmeyince, belirlemiş olduğum süre sonunda hak ettikleri cezayı verdim.

33. Her nefsin ne yaptığını ve hangi olumluluk veya olumsuzluk puanları kazanmakta olduğunu bilen Allah'ı tek ilah kabul etmeyip şirk koşulur mu? Böyleleri ne kadar da büyük bir gaflet içindelerl Ya Muhammedl Onlara, "Şirk koşmakta olduklarınıza hangi şatafatlı ismi verirseniz verin, hiç önemi yok. Sanki bilinmeyenleri biliyorlarmış ve güçleri varmış gibi onları önemsiyorsunuz. Halbuki onlara atfettiğiniz abartılar, ancak uydurduğunuz laflardan ibarettir" diyerek putları hakkında uyar. Aslında, uydurdukları ve yaptıkları dalavereleri, küfre sapanlara cazip gösterildi ve böylece doğru yoldan sapıp duruyorlar. Şüpheniz olmasın ki, her kim doğru yoldan sapmaya ısrarcı olursa, Allah'tan başka onu doğruya yönlendirecek başka kimse olmaz.

34. Küfre sapmış olanlar için Dünya hayatında da bir azap vardır. Ama ahiret azabı çok daha şiddetlidir. Ve onları Allah'a karşı koruyacak hiç kimse olmaz.

**A'raf-147, Furkan-70, İsra-18, Hud-16, Kehf-105 ve Nahl-97 nci ayetlerde de vurgulandığı gibi demek ki, amellerimiz sürekli değerlendirilmekte, Ahret hesaplaşmasına bırakılmadan bir kısmı henüz Dünyada iken hesaplanmakta ve karşılık olarak bir azap veya ödül hak edilmişse verilmeye başlanmaktadır. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, insanın başına gelen her olay, sadece hak etme olmayıp, onu imtihan etmek amacıyla veya görevli olması nedeniyle de olmaktadır.*

35. Allah'ı tek ilah kabul edip şirk koşmayan takva sahipleri için vaat edilen Cennet'in örneği şöyle: İçinden ırmaklar akar, yiyecekleri ve gölgesi süreklidir. Bu ortam, şirk koşmadan Allah'a iman edenlerin mutluluk içinde yaşayacakları yerdir. Küfre sapmış olanların ise olacakları ortam, ateşli bir ortamdır.

**Buradaki Cennet tanımlamaları, biz insanlar anlayalım diye maddi örnekler verilerek yapılmıştır. Gerçekte ise Cennet'teki ortam, ayette de belirtildiği gibi huzur, mutluluk, güven ve hiçbir olumsuzluğun olmadığı ve Dünyadan oldukça farklı bir ortamdır. Hz. Muhammed, Cennet için şunu demiştir; "Bir kimse cennetlik olarak ölünce, büyük veya küçük, yaşı ne olursa olsun, otuz yaşında bir kimse olarak Cennete girer ve artık bu yaş ebediyen değişmez. Cehennemlikler için de durum böyledir-Kütubu sitte-5131-33". Cennet, ayrıca Muhammed-15'te de tanımlanmıştır. Cehennem ortamı ise tersine ateş ile sembolize edilen huzursuzluk, mutsuzluk ve pişmanlıklarla ve vicdan azaplarının dorukta yaşandığı ortam olmaktadır diye düşünüyorum.*

36. Kendilerine kitap verdiklerimiz (Yahudi ve Hıristiyanlar) içinden, Sana indirilen Kur'an'a sevinenler olduğu gibi, farklı düşünenler de vardır. Farklı düşünenlerden de Kur'an'ın (işlerine gelen) bir kısmını benimser görünürken, (menfaatlerine ters gelen) bir kısmını da inkâr edenler var. Ya luhammedl Öylelerine de ki: "Ben, sadece Allah'a kulluk /ibad etmekle ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmamakla emrolundum. Dolayısıyla sizleri de, sadece O'na ibad etmeye ve ilahi yardım isterken O na şirk koşmamaya davet ediyorum. Çünkü hepimiz hesap vermek üzere O'nun huzuruna döneceğiz".

37. Ey Peygamberl İşte bu nedenle Biz, içindeki muhkem /değişmez amaç

kurallara göre hükümler vermeniz için hüküm kitabı olarak Kur'an'ı, bu muhkem kurallarımızı anlaman için de açık ve kolay (arabiyyen) bir kitap olarak indirdik. Bilgi kaynağımızdan gelen bu bilgilerden sonra, halâ tek Allah'a ve Kur'an'a iman etmeyenlerin heves ve isteklerine göre hükümler /kararlar almaya devam edersen, Allah'ın ne bir dostluğunu, desteğini /veliliğini ve ne de bir koruyuculuğunu artık bulamazsın.

**Peygamber nasıl ikaz edildiyse, Allah'ın muhkem /değişmez amaç buyruklarına uymamazlık edersek, demek ki Allah'ın desteğinden biz insanlar da mahrum bırakılacağız. Kur'an, anlaşılsın diye nasıl ilk çekirdek topluma, bir ders kitabı olarak anlayıp düşünsünler ve neye uyacaklarını bilip uysunlar diye kendi ana dilleri ile indirilmişse, diğer bütün toplumlara da kendi ana dilleri ile sunulmalıdır (Bk. Yusuf-2-3, Zümer-28, Zuhruf-2-3 ve Fussilet-44). Ve burada, Kur'an'da bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümler dışında ek hükümler de yasaklanmış olmaktadır.*

38. Yemin olsun ki, Biz Senden önce de birçok elçi gönderdik ve onlara da eşler ve çocuklar verdik. Allah'ın izni olmadan ve vahyettiğimiz dışında hiçbir elçi kendiliğinden hiçbir ayet /kural /hüküm getirememiştir. Gönderdiğimiz ayetlerin /delillerin /bilgilerin de kitabımızda yazılı birer ecelleri /geçerlilik dönemleri olmuştur.

**Burada, bütün yaratılmakta olanlar gibi peygamberlerin de ölümlü oldukları, ilah olmadıkları, tebliğ etmiş oldukları bazı ayetlerin de insanlar gibi ecelleri oldukları /geçerlilik süreleri olduğu vurgulanmaktadır. Ki ecelli olan ayetlerin ekserisinin, zaman ve zemine göre değişken özellikli olan müteşabih, çok azının ise muhkem /değişmez amaç hükümlü ayetler olduğu hem 39 ncu ayette, hem de Al-i İmran-7 nci ayette belirtilmiştir.*

39. İşte Allah, bu elçileri aracılığı ile gönderdiği ayetlerinden uygun gördüğünü silmiş, yeni eklemeyi uygun gördüğünü ise daha sonrasında gönderdiği elçileri /resulleri aracılığıyla insanlara tebliğ ettirmiştir. Hepsini içeren Ana Kitap O'nun yanındadır ve hepsi de orada kayıtlıdır.

**Demek ki peygamber tarafından tebliğ edilmiş muhkem /değişmez amaç hüküm özellikli herhangi bir ayetin, Allah tarafından geçerliliğinin iptal (nesh) edilmesi ve uygun bulunanının eklenmesi, ancak peygamberden peygambere gerçekleşmektedir (bk. Bakara-106). Yoksa Kur'an'da nesh veya mensuhluk olayı söz konusu değildir. Allah, ayetlerde artık herhangi bir değişiklik yapmaya ihtiyaç kalmadığını ve İslam dinini tamamladığını (Maide-3), ve Hz. Muhammed ile vahiy kitaplı son peygamberi (Nebi'yi) (Ahzap-40) gönderip kitaplı peygamberlik görevlendirmesini sonlandırmıştır. Dolayısıyla da Kur'an'ın yanına ilahi kaynaklıdır diye başka bir kitap veya söz koymak da artık mümkün değildir. Buna göre de, demek ki Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hüküm özellikli ayetlerde artık herhangi bir değişiklik de söz konusu değildir.*

40. Ya Muhammedl Bizim, küfre sapmışlar için belirlediğimiz olan azabın bir kısmı, Senin görmene denk gelse de, Senin ölümünden sonraya da kalıp denk gelmese de, Senin görevin sadece Allah'ın Sana vahyettiklerini eksiksiz olarak insanlara tebliğ etmektir. Hesap görme işi ise yalnızca Allah'a ve görevlendireceği Bize aittir.

**Dolayısıyla burada açıkça Hz. Muhammed'e, dini tebliğlere uyup uymaması yönünden "Hiç kimseyi hesaba çekemez, zorlayamaz veya cezalandıramazsın" uyarısı yapılmış olmaktadır. Çünkü işlenen suç, Allah'a karşı işlenmiştir, insana karşı değil. Dolayısıyla da, hesabını ancak Allah soracak ve biz, Allah'ın yerine hesap sormaya kalkışmayacağız demektir. Aynı konu Kalem-44, Müddessir-14, En'am-112 ve Münafikun-6 ncı ayetlerde de açıklanmıştır.*

41. Bizim, yeryüzüne önce verip sonra uçlarından /etrafından nasıl eksiltmekte olduğumuzu göremiyorlar kil Şunu bilin ki Allah, hüküm /karar verir ve verdiği kararı da hiç kimse bozamaz. Şüphesiz ki Allah, hesabı en hızlı yapandır.

**Burada iki yorum yapmak mümkün. Bir yorumda "biz insanlara 'Dünyayı etrafından eksilterek nasıl değiştirmekte olduğumuzu keşke görebilseniz ve gücümüzü anlasanız' denmekte ve bu konuyu araştırma yolu gösterilmektedir. Diğer yorumda ise, "Etraflarına bir baksınlar ve yeryüzündeki her şeyin ne kadar büyürse büyüsün, sonunda gittikçe yaşlanıp gücünden eksilmeye yüz tutacağını" hatırlatmakta ve kimsenin boşuna böbürlenmemesine dikkat çekilmektedir. Yine ayette, Allah'ın amelleri çok hızlı değerlendirdiği, fakat karşılığını ne zaman vereceği açıklanmadığına göre, biz insanların amellere yönelik karşılık beklentimiz yersiz kalmaktadır.*

42. Ya Muhammedl Küfre sapmış olanlar önceleri de hep azabı hak edecek davranışlar, hileler sergilemişlerdir. Fakat Allah, hepsini boşa çıkarmış /amaçlarına ulaştırmamıştır. Çünkü Allah, her nefsin olumlu veya olumsuz ne kazandığını çok iyi bilir. Hiç şüphen de olmasın ki, küfre sapmış olanlar, sonunda (kıyamette gerçekleri gördüklerinde) mutluluk yerinin kime ait olduğunu öğreneceklerdir. 43. Allah'ın tek olduğunu kabul etmeyerek şirk koşup buyruklarını da red edip küfre

sapmış olanlar, Senin için "Sen Allah tarafından gönderilmiş bir elçi değilsin!" diyorlar. Sen de onlara; "Benimle sizin aranızda elçiliğime, Allah'ın ve Tevrat ve incil'de Benim geleceğime ilişkin bilgisi olanların şahitliği /onaylayıp desteklemiş olmaları yeter" diyerek cevap ver.

97. RAHMAN (55)

(Bütün yaratılmışları yaratan)

Bu sureye "Kur'an'ın Gelini" de denmektedir.

BiSMiLLAHIRRAHMANIRRAHiM

1. Rahman olan /sevgisi ve merhameti ile her şeyi yaratan Allah, 2. Önce Kur'an'ı öğretti, 3. Sonra insanı yarattı ve 4. Bu yarattığına anlama, düşünme ve elde ettiği bilgileri nasıl ifade edeceğini, konuşma ve yazma kabiliyetlerini nasıl kullanacağını öğretti.

**Ayetlerin bu sıralamasına baktığımızda, Kur'an'daki ve dolayısıyla da bütün vahiy sayfa ve kitaplarında bulunan muhkem /değişmez amaç hükümler, henüz insan dediğimiz vücut yaratılmadan önce bilinçaltı kısım olan İns'e /Dünya öğrencisi olacak Ruh denilene öğretilmiş veya hafızasına yüklenmiş olmaktadır. Kur'an'daki müteşabih /değişken araç mesajlar, farklı toplumlara göre farklı olduklarından bu yüklemeye dahil edilmemişlerdir diye düşünüyorum. Bakara-31 nci ayet, bu sureden daha önce indirildiğine göre, demek ki bu ayette belirtildiği üzere Adem aşamasında iken ilk yüklenen kitap Evrende gizlenmiş olan bilgilerin kitabı olmaktadır. İnsan-2 nci ayette belirtildiği gibi, insan isimli varlığın ilk başlayış aşaması sperm ve yumurtanın birleşmesi ile başlıyor. Bu durumda İns /Ruh kısmımıza 2 nci kitap olarak Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler yükleniyor ve birlikte A'raf-172 ve Ra'd-20 de belirtildiği gibi diğer 5 konu olan Tek Allah'a, Tek İslam dinine ve Tek İnsanlık nesli oluşu, nefsleri terbiye etme ile şeytanı düşman bileceğine dair bir anlaşma yapılarak söz alınıyor. Bu nedenle de Rum-30 ncu ayette, bütün insanların İslam'a yatkın olarak yaratıldıkları belirtilmektedir. Ancak bilinç altında saklı durumda olan bu anlaşma konuları, doğunca unutturulmakta, fakat Dünyadaki eğitimi sırasında bu 7 anlaşma maddesine uyması istenmektedir. Böylece de Dünya öğrencisi ve Melek adayı olan İns'in /Ruh'un tekâmülü dediğimiz Dünya okulundan mezun olması ve "Melek olarak görevlendirilir" diplomasını alması sağlanmış olacaktır. İşte bunun için de eğitim görmek ve başarabilenleri seçmek amacıyla da Dünya okulunda eğitim ve öğretim süreci başlatılmış, yine unutma bahanesini ileri sürmemesi için hem vahiy kitapları, hem de başöğretmen olarak Peygamberler, arada da peygamberlerin tebliğlerini hatırlatmak üzere Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerini hatırlatma görevlileri de gönderilmiş ve gönderilmektedir. Dolayısıyla bu 4 ayet, bütün insanların İslam'a uygun yaratılmış olduklarını vurgulayan Rum-30 ncu ayetin derin anlamına açıklık getirmiş olmaktadırlar (Ayrıca Bk. Ra'd-20).*

5. Daha sonra Güneş'i ve Ay'ı da yaratıp bir hesaba göre düzenledi. 6. Bu sırada yarattığı yıldızlar ve ağaçlar Rahman'a secde ederler /O'nun koyduğu yasalara aynen uyarak yaşarlar.

**Buradaki "secde etmek", Allah'ın yaratış ölçü ve amaçlarına uymayı seçmek ve ondan dışarı çıkmamak anlamında kullanılmıştır. Aynı konu Nahl-48 nci ayette de belirtilmiştir. Dolayısıyla da, secde etmeyi namaz secdesine sıkıştırmak, esas amacı zayıflatmak olmaktadır. Demek ki, Dünyanın, yeryüzü ve göklerin yaratılması, Beşerin eğitimi ile Melek Görevliler elde etme projesi paralelinde gerçekleştirilmiştir.*

7. Yaratmış olduğu göğü de yükseltti ve tam bir ölçüyle içinde bulunan her şeyi bir denge içinde yerleştirdi.

8. Ey insanlarl Sakın Allah'ın yer ve gökte kurmuş olduğu dengeyi bozmayın. 9. Ve bu dengeliliği titizlikle ve adaleti gözeterek devam ettirin. Dengeyi bozarak da kendinize zarar vermeyin.

**Üzülerek görmekteyiz ki Ozon tabakasının insan icadı gazlardan etkilenmesi, Dünyanın ısınması, kutuplardaki buzulların erimesi, atık maddelerle çevrenin kirletilmesi ve bitki örtüsü ile üzerindeki canlı varlıkların bundan zarar görmeleri, yaşadığımız olaylardan ve dengeleri kendi elimizle bozmamızın bazı örneklerindendir.*

10. Yaratmış olduğu yeryüzünü de canlıların yaşamasına elverişli bir hale getirdi. 11. Ayrıca meyveler, salkımlı hurma ağaçları, 12. Kabuklu taneler ve hoş kokulu bitkiler yerleştirdi. 13. Ey insanlarl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Ayetteki bilgiye göre, İns'in /öğrenci Ruh'un, tek hücreli vücudunu kullanma ile başlayan ve bitki ile hayvan vücutlarını kullanmasıyla sağlanan eğitim aşamaları, Dünya dışında başka ortamlarda gerçekleşmiş, Adem'in yaratılma kararı ile Dünya oluşturulmuş ve tek hücreliler, bitkiler ve hayvanlar da yerleştirilmiştir diye düşünebiliriz. Tabi gerçeği Allah bilir.*

14. Rahman olan Allah, insanı, çömlek gibi pişirilmiş bir çamurdan yarattı. 15. Cinleri /görünmeyen varlıkları da ateşin sıcaklığından /enerjisinden oluşturdu. 16. Ey insanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Burada İnsan neslinin ve diğer bütün yaratılanların dualite /iki kutuplu /ikilemli oluş prensibi gereği olarak gözle görülen, elle tutulan maddeden, görünmeyen enerjiden ise Cin neslinin yaratılmış olduğu anlaşılmaktadır (Bk. Hicr-27).*

17. O Allah ki, iki doğunun ve iki batının Rabbidir. 18. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Allah'ın "iki doğu ve iki batının Rabbi" ifadesini, Nur-35 nci ayetteki birden fazla gök ifadesi, Dünya benzeri başka bir Dünyanın veya Atlas Okyanusu'nun doğu-batı sahillerindeki ve Büyük Okyanus'un doğu-batı sahillerindeki ülkeler için farklı denizlerden Güneş'in doğuş ve batışları şeklinde yorumlayanlar bulunmaktadır (Serhat Tan- Zülkarneyn kitabı).*

19. Rahman olan Allah, iki denizi birbirlerine kavuşturmak üzere salıveren, 20. Fakat aralarına bir engel koyarak, birbirine karıştırmayandır.

21. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Tuzlu olan iki denizin, tuzluluk farklılıkları nedeniyle olan yüzey gerilim farklılıkları, ikisinin karışmasına engel olmaktadır (M. Sağ, Çağrı). Aynı konu Furkan-53 ncü ayette de vurgulanmıştır.*

22. Her iki denizden de inci ve mercan çıkarır. 23. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz? 24. O'nun verdiği bilgi ile yaptığınız ve yüzen sıra sıra dağlar gibi denizlerde yüzen görkemli gemiler de O'nun suyun kaldırma kuvveti yasası gereği gitmektedirler.

5. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

26. Yaratılan her şeyin belirlenmiş bir sonu, eceli vardır. 27. Sadece, her şeyden yüce ve ikram sahibi olan Rabbin varlığı kalıcıdır /bakîdir. 28. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

29. Göklerde ve yerde olan her şey, daima Rahman olan Allah'a muhtaçtır ve bu nedenle de O, her gün devamlı bir yaratma, bir aktivite halindedir. 30. Ey insanlar! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

31. Ey devamlı imtihan edilme yükü ile yüklemiş olduğumuz insan ve Cin toplumları! Şundan şüpheniz olmasın ki, sizi mutlaka hesaba çekeceğiz, 32. Ey insan ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

33. Ey ins ve Cinlerden Allah'ı ve buyruklarını yalanlamakta olanlar! Gücünüz yetiyorsa göklerin ve yerin derinliklerine geçin de görelim.

Şunu iyi bilin ki, Allah'ın vereceği güç ve bilgi ile ancak bunu başarabilirsiniz. 34. Ey İns ve Cinler! Allah ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Her aktivitede olduğu gibi, burada da başarı, ancak Allah'ın uygun bulması ve yardımı sayesinde olmaktadır. Gerçek şu ki, Allah'ın uygun bulması demek, çalışana, gayret edene ve sabredip araştırana, gerekli ve hak ettiği bilgi ve yeteneklerin verilmesi demektir. Yoksa sadece ibad edene değil. Zaten Kur'an ayetleri ile belirtildiği üzere, Allah'ın nazarında en makbul olan kişi, O'nun gibi sürekli bir işte ve oluşta, yarattıklarına katkı sağlayarak üretkenlikte olandır. Bu ayette demek ki, 14 asır öncesinden insana gökyüzüne çıkabileceği ve yeryüzünün derinliklerine inebileceği ve bu amaçla da gayret göstermesi gerektiği vurgulanmış olmaktadır.*

35. Bu şekilde yanlış yolda devam ederseniz, kıyamet günü Biz de üzerinize ateşten bir alev ve yakıcı bir duman göndereceğiz. Hiç şüpheniz de olmasın ki Bize karşı asla başarılı olamayacak ve birbirinize yardım da edemeyeceksiniz. 36. Ey İnsanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

37. Ve göndereceğimiz bu alev ve yakıcı dumanın etkisi ile gök de paramparça olacak, kıpkırmızı bir gül gibi kızarıp, yağ gibi eriyecek. 38. Ey İnsanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu

nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Dünya ve ilk gök ile sınırlı ara jeolojik kıyamet anında, gönderilecek olan yıkıcı gücün nasıl tahrip edici bir silah gücü olduğunu anlamamızın mümkün olmayacağı açıktır.*

39. Ve öyle bir günde de herkesin günahları zaten ortaya çıkacağı için, ne insleri /öğrenci Ruh'u, ne de Cinleri ayrıntılı bir şekilde sorgulamaya gerek bile kalmayacak. 40. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bunları inkâr edersiniz? 41. Çünkü o gün, tek Allah'ı tanımayıp şirk koşan ve buyruklarımızı önemsemeyip uygulamayan suçlular /günahkârlar yüzlerinden tanınacak ve perişan bir halde yaka paça götürülecekler. 42. Ey insanlar ve cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Mahşer'in A'raf denilen kısmında bulunan görevlilerin (Ariflerin), gelenlerin imanlarını ve puan durumlarını onlara bakarak tanıyacakları A'raf-46 ncı ayette de belirtilmektedir. Muhammed-30 ncu ayette de böylesi bir tanıma yetkisinin peygambere bile verilmemiş olduğu açıklanmıştır. Hadid-12 ve 19 ncu ayetlerde Cennet'te olacakların özel ışıklı olacakları belirtilmiştir.*

43. İşte günahkârların yalanlayıp varlığına inanmadıkları Cehennem böyledir. 44. Ve bu Cehennem ateşi ile kendi pişmanlık ve vicdan azapları içinde dolanıp duracaklar. 45. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**A'la-13 ve Meryem-71 nci ayetlerde, Cehennem'in bir nevi cezaevi veya ıslah yeri olduğu belirtildiğine göre, demek ki Cehennem aynı zamanda pişmanlıklar, mutsuzluklar duyulacağı ve bir nevi tekâmülün devam edeceği bir yer olmaktadır diyebiliriz.*

46. Rablerinin huzurunda hesap vermekten korkarak gerçekten iman etmiş olanlarınıza ise iki çeşit Cennet olacak. 47. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Dolayısıyla Cennet denilen yer de, Dünya sınavını başarı ile bitirmiş ve Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmış olmanın huzurunun yaşanacağı yer olmaktadır. 62 nci ayette, ayrıca 2 Cennet daha olduğu belirtildiğine göre, demek ki Cennet'ler 4 adettir ve bunların Firdevs, Meva, Naiym ve Adn diye isimlendirildikleri Kalem-34 ncü ayette belirtilmiştir..*

48. İki Cennet de rengârenk bitkilerle bezenmiştir. 49. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bunları inkâr edersiniz? 50. İki cennette de, akan pınarlar vardır. 51. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bunları inkâr edersiniz? 52. İkisinde de her meyveden iki çeşit bulunmakta. 53. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

54. Cennetlerin ehli, burada özel örülmüş döşekler üzerinde, her türlü endişeden uzak dinlenecekler ve her çeşit meyve ve yiyeceklerini kolaylıkla ve erişebilecekleri yakınlıkta bulacaklardır. 55. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

56. Her iki Cennet'te de, daha önce ne bir İns, ne de bir Cin ile günaha bulaşmamış ve bakışları sadece eşlerinde olacak eşler bulunacaktır. 57. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Aynı benzetmeler Sad-52 ve Saffat-48-50'de de bulunmaktadır.*

58. Onlar yakut ve mercan saflığında ve arınmışlığındadırlar. 59. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

60. İyiliğin karşılığı, ancak iyilik değil midir? 61. Ey İnsanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

62. O iki Cennetten ayrı olarak, iki Cennet daha vardır. 63. Ey insanlar ve Cinlerl Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Toplam 4 adet olacak Cennetlere dağılımın nasıl olacağı ile, Vakıa-4-7 nci ayetlerde belirtildiği gibi mahşerde toplanacakların 3 gruba ayrılmasının da nasıl*

yapılacağını ve Cennet'e diye ayrılacak 2 grubun 8 kapılı olan 4 Cennet'e nasıl dağıtılacağını ancak Allah bilir diyebiliyoruz.

64. Bu iki cennet de yemyeşildirler. 65. Ey İnsanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz? 66. Bu ikisinde de su fışkıran iki kaynak vardır. 67. Ey insanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

68. Her ikisinde de meyveler, hurmalar ve narlar vardır. 69. Ey insanlar ve cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

70. Her ikisinde de mutluluk, güzellikler ve huzur bulunur. 71. Ey insanlar ve Cinler! Allah ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkar edersiniz?

72. Burada da çardaklar ve anlaşacağınız tertemiz eşler /hizmetliler vardır. 73. Ey insanlar ve cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

74. Bunlara da daha önce ne inslerden, ne de Cinlerden herhangi bir günah bulaşmamıştır. 75. Ey insanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz?

**Cinlerin bulaşmaması, Dünyada iken olumsuz nefslerini kullanarak onları kandırmak için pusuda bekleyen Şeytana uymamışlar anlamındadır.*

76. Hep birlikte yemyeşil parlak yastıklı ve güzel işlemeli döşeklerde yaslanmışlardır. 77. Ey insanlar ve Cinler! Allah'ın bu gücünü gösteren tüm bu gerçekler ortada iken, halâ nasıl olur da bu nimetlere şükretmez ve Allah'ı inkâr edersiniz? 78. Şunu iyice bilin ki, kudret ve ikram sahibi Rabbinin ismi, yüce ve mübarek bir isimdir!

**Sure boyunca 77 nci ayet ve ifade aynı şekilde 31 defa tekrarlanmıştır. Bu tekrarların, aradaki gerçeklere dikkat çekilmesi ve insanların bunları Allah'ın gerçekliğine birer delil olarak kabul etmeleri istendiği için yapıldığını düşünüyoruz.*

98. İNSAN VEYA DEHR-ZAMAN (76)

BiSMALLAHiRRAHMANiRRAHiM

1. İnsanın, henüz hiç adı sanı olmayan taslak halinden, insan olarak bilinen haline gelmesinin üzerinden epey bir zaman dilimi /dehr geçmiş değil mi?

2. Gerçek şu ki Biz, insanı karışım halindeki bir damladan yaratmaya başladık, sonra halden hale değiştirerek işiten ve gören hale getirdik.

**Demek ki, insan ismine geçiş, sperm ve yumurtanın birleşip oluşturdukları sıvı damlası ile başlıyor. Bu duruma göre, Bakara-31'de Evren bilgisi, Rahman-2'de belirtilen Kur'an öğretimi, insana bu aşamasından önceki dönemde bilinç altı da dediğimiz ve dünya öğrencisi olan İns /Ruh kısmına birer kitap olarak öğretilmektedir diye düşünüyorum. Çünkü dünya eğitiminde sınava tabi tutulup tekâmül etmesi beklenen ve Allah ile anlaşma yapıp buna uymaya söz veren ve sorumlu olan, İns diye de tanımlanan bu öğrenci Ruh kısmıdır. Vücut ise ruhun dünyada kullandığı elbisesi /vasıtasıdır. Ahret sırasında hesapla bir ilgisi olmayandır.*

3. Biz ona, uyması ve izlemesi gereken doğru yolu muhkem /değişmez amaç hükümler halinde bildirerek gösterdik. Artık karar onun, ister Allah'ın tek ilah olduğuna ve bildirdiği gerçeklere iman eder, nimetleri de O'nun verdiğini görür ve O'na teşekkür edici olur, isterse de bütün bunları inkâr edip küfre sapar.

**Doğru yolun gösterilmesi, 2 nci ayetin dipnotunda belirttiğim gibi 2 nci kitap olarak Kur'an'ın insan öncesi aşama olan İns /Ruh halinde iken öğretilmesi ile başlatılmış olmaktadır. Unutmuş halde gönderildiği Dünya okulunda, hatırlatmak üzere de vahiy kitapları, peygamberler ve ara görevliler de gönderilmektedir.*

4. Biz, Allah'a şirk koşup bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olacaklar için, onları perişan edecek zincirler, prangalar ve kızgın bir ateş hazırladık.

5. Doğru yolda olanlar /innel ebrar ise kâfur yağından lezzet almış bir içeceği bardak bardak içerler. 6. Bu içeceğin aktığı pınar, sadece Allah'ın şükredici kullarının içtikleri ve istedikleri kadar akıtabildikleri bir pınardır. 7. Çünkü onlar, Allah'a vermiş oldukları sözlerini yerine getirmişler /yaptıkları anlaşmalarına uymuşlardır ve bütün amellerin ortaya çıkacağı hesap gününden korkanlardır. 8. Muhtaç olana, yetime ve köle durumunda olana imkânlarından seve seve faydalandırırlar. 9. Ve bu yaklaşımı yaparken de "Biz, size sadece Allah rızası için

yardım ediyoruz ve sizden herhangi bir karşılık, hatta bir teşekkür bile beklemiyoruz". 10. "Biz, çok ciddi bir şekilde hesabımızın yapılacağı günden dolayı Rabbimizin vereceği azabın şiddetinden korkarız" derler.

**Ayette geçen köle /esir ifadesi, günümüzde artık açıkça bulunmadığına göre, yardım edilecek olan kişi, hakları gasp edilen ve onu bu haksızlıktan kurtarıp hakkını iade etmek durumunda olan olmalı diye düşünüyorum.*

11. Gerçekten de Allah, böylelerini o günün dehşetinden koruyacak, onlara huzur ve sevinç verecektir. 12. Ve her hallerine sabretmelerine karşılık, Allah onları Cennet'le ve ipekli giyeceklerle ödüllendirecektir.

13. Onlar Cennet'te rahat koltuklara yaslanarak otururlar ve orada ne kavurucu bir Güneş sıcağı, ne de dondurucu bir soğuk görmezler.

**Çünkü Cennet'te Güneş olmadığı Taha-118-119 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

14. Ağaçların gölgesi üzerlerine sarkmış ve meyveleri kolayca koparılacak yakınlıktadır 15. Ve etraflarında gümüş tepsilerde yine gümüşten şeffaf bardaklar dolaştırılır. 16. Gümüşten yapılmış şeffaf bardaklar ki, tam da hoşlanacakları şekilde hazırlanmışlardır. 17. Bu bardaklarla, lezzeti zencefile benzer bir içki sunulur. 18. Bu içkinin aktığı pınarlar "sel-sebiyl" ismi ile bilinirler.

19. Çevrelerinde, devamlı dolaşan genç hizmetliler vardır ve onları gördüğünde bembeyaz kıyafetleri nedeniyle dizilmiş inciler sanırsın. 20. Orada nereye baksan tükenmez bir nimet ve büyük bir ihtişam da görürsün.

**Bu Cennet tanımlaması ve hizmetliler konusu ayrıca Vakıa-22 nci ayette de açıklanmıştır.*

21. Cennet ehlinin üstlerinde yeşil kadifeden elbiseler ve ipekler vardır. Gümüş bilezikler takınmışlardır ve Rab'leri onlara temiz bir içecek uygun görmüştür.

Biz insanlar, Cennet'te Meleklerin karşılama şekli olan "Selamün 'aleyküm"ü, gümüş kullanımını ve yeşil rengi almışız, fakat Hac-73 ncü ayette yine Cennet'te olan ipek giysi ve altın takıyı red etmişiz ve bunu da dini bir uygulama ve bir işaret yapmışız. Ve Cennet'te, sarhoş edici etkisi olmayan bir içki sunulacağı belirtiliyor. Çünkü orada artık nefs ve irade sınavı yok. Dünyada ise bu sınavlar ancak sarhoş edici özelliği olabilen bir içecek ile yapılmalı ki, nefsi tutma ve sarhoş olmama iradesini kullanıp kullanmama şeklindeki sınavın amacı gerçekleşsin (Bk. Nisa-43 ve Bakara-219).

22. İşte bütün bunlar, Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uygun olan amellerinize karşılık olan ödülünüzdür ve gayretleriniz memnuniyetle karşılanmıştır.

23. Ya Muhammed! Hiç şüphen olmasın ki, Kuran'ı Sana kısım kısım Biz indirdik.

**Kur'an'ın bir defada değil de, Kadr gecesinden başlamak üzere kısım kısım ve 23 yıl gibi bir sürede indirilmesi, Hz. Muhammed'in insanlara anlaya anlaya ve üzerinde düşüne düşüne öğrenmelerini ve sonraları değiştirilmemek üzere ezberlenmesini sağlamak içindir diye düşünüyorum. Çünkü Kur'an'ı ezberletme ve hafızlar yetiştirme yöntemi ile bir nevi "Hafız kasalar" gibi insanlar yetiştirilmiştir.*

24. Sen Rabbinin insanların amelleri için vereceği hükmü /kararı için sabırlı ol ve küfre sapmışa veya günahkâra uyma. 25. Sabah-akşam Rabbinin ismini zikretmeyi sakın ihmal etme. 26. Ve geceleyin uyanık olduğun saatlerde Rabbine secde et /namaz ile bağlılığını göster, O'na iman etmiş olduğunu belirt ve uzunca bir süre O'nu tespih et /yücelt.

**Buradaki "sabah-akşam" ifadesini "devamlı, her an, fırsat buldukça" veya "her işine "Bismallahirrahmanirrahim" ifadesi ile başlayıp, her an Allah'ın adını anmış ol" şeklinde anlıyorum. Allah'ı anmak, zikretmek ve tespih etmek için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Burada ve ayrıca 26 ncı ayette ibad etmelerden olan /secde tavsiyesi ise, özellikle akşam-gece saatleri için yapılmaktadır.*

27. Sen insanlara bakma. Çünkü insanlar, aldatıcı olduğunu, nereden geldiğini ve neye mal olacağını düşünmeden her şeyin çabucak kendisinin olmasını isterler /sabırsızdırlar ve onları hesaba çekeceğimiz gelecekteki sıkıntılı hesap gününü önemsemezler.

**Bu nedenle de Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine uymayı çok önemsemezler.*

28. Halbuki bütün insanları yaratan ve mücadele etme, dayanma ve doğru ile yanlışı ayırabilme yeteneklerini /hikmeti güçlü kılan Biziz. Eğer bir toplumun bu verdiklerimize lâyık olmadığını görürsek, hemen onları daha güçlü benzerleriyle

değiştiririz. 29. Bu açıklamalarımız sizleri uyarmak içindir. Artık kim isterse Rabbine yaklaştıracak olan doğru yola yönelir.

30. Şunu da iyice bilin ki Allah, evrensel ilahi prensiplere göre puan durumunu uygun bulmadıkça ve kişi hak etmedikçe hiç kimse doğru yola yönelemez. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her şeyi en iyi bilip değerlendiren ve her şeye hakim olandır. 31. Aynı zamanda Allah, yine olumluluklarına karşılık uygun gördüğünü rahmetine /sevgi ve merhametine kabul eden, küfre saparak zulme düşenlere ise şiddetli bir azap hazırlamış olandır.

**"Allah'ın uygun bulması" demek, koymuş olduğu ezeli ve ebedi evrensel kurallara göre yapılacak değerlendirmeler sonucuna göre puanını uygun bulması demektir. Yoksa Allah, insana istemediğini yaptıran değil, yapacaklarında ve alacağı kararlarında özgür bırakan, dolayısıyla da yaptıklarından sorumlu tutarak yargılayacak olan ve sadece gözlemleyici olandır. Amellerimiz ise, hem kaydedici Melek veya Melekler tarafından, hem de Arş'taki İlahi Kayıt Merkezi tarafından sürekli kaydedilmektedir diye düşünüyorum.*

99. TALÂK (65)

(Boşanma)

BiSMiLLAHIRRAHMANIRRAHiM

1. Ey Peygamberl Kadınları boşayacağınız zaman, iddet /aybaşı kanaması sürelerini gözetin ve bu süre iyice hesaplansın. Rabbinize inanın ve tavsiyesine uyun. Kanıtlanmış yasal olmayan bir ilişki olmadıkça, boşanan kadınları hamile olmadıkları anlaşılıncaya kadar /iddet süreleri bitinceye kadar evlerinden ayırmayın, oturmaya devam etsinler. işte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, şunu bilsin ki, ancak kendi nefsinin zararına hareket etmiş olur. Bu sınırlar belirtiliyor, çünkü hiç bilemezsin, Allah bu bekleme sırasında bir bakarsın olumlu bir durum ortaya çıkarıverir.

**Tarihte kadınların demokratik haklarından olan boşanmada söz sahibi oluş yanında idareciyi seçme, aldığı kararlarda danışma, miras, eğitim, çalışma hayatında bulunma, vasiyet, ticari işler ve insanları barıştırmada şahitlik haklarını ilk tanıyan Kur'an ve mücadelesini verip devrim yapan Hz. Muhammed olmuştur. Daha sonra bu haklar zaman içinde insanlar tarafından dejenere edilmiş ve İslam aleminden sadece ülkemizde Atatürk tarafından tekrar tanınmış ve ikinci devrim gerçekleşmiştir.*

**İddet süresini bekleme tavsiyesi, gebelik olup olmadığının iyice ortaya çıkması için önerilmiştir ve o zaman için geçerli müteşabih /değişken araç bir yöntemdir. Zamanımızda ise gebelik testi olduğuna göre, böyle bir beklemeye artık gerek kalmamış olmaktadır.*

2. Boşanan kadınlar iddet sürelerini doldurdukları zaman, evliliğinize devam edecekseniz örfünüz ne gerektiriyorsa öyle davranın, yok eğer boşanmaya kesin karar verdiyseniz yine örfün gerektirdiği gibi ayrılın. içinizden sözüne güvenilir iki kişiyi de bu işleminize şahit edin. Kendiniz de Allah'ı gözeterek dürüst davranın. Bu söylediklerimiz, Allah'a ve ahret gününe inananlar için bir öğüttür. Ve her kim Allah'a karşı takva içindeyse, Allah ona sıkıntıdan çıkacağı mutlaka bir çıkış yolu yaratır. 3. Ve ummadığı bir şekilde ona rızk verir /kolaylık sağlar. Kim de Allah'a güvenirse /tevekkül ederse, bilsin ki Allah'ın gücü ona yeter. Ve emin olsun ki Allah, yapmakta olduğu değerlendirmeye göre hak ettiğinin karşılığını vereceğine dair olan sözünü mutlaka yerine getirendir. Çünkü Allah, her şey için bir değer ve zaman ölçüsü koymuştur.

**Dikkat edilirse, burada şahitlerin cinsiyetlerine değinilmemiştir.*

4. Boşanmaya karar verdiğiniz kadınlarınız, menopoz dönemine girme aşamasında ve aybaşından kesileceği şüpheniz varsa, onların bekleme süreleri üç ay olsun. Henüz aybaşı kanaması başlamamışlar için de aynı süre beklensin. Hamile olanların süresi ise, doğumla beraber sona erer ve isterlerse evden artık ayrılabilirler. Her kim Allah'ın bu öğüdünü dinlerse, Allah onun işini kolaylaştırır. 5. işte bunlar, Allah'ın size indirdiği buyruklarıdır ve kim de Allah'ın buyruklarına uyarsa, Allah onun olumsuzluklarını örter, ödülünü ise arttırır.

6. Boşanmaya karar vermiş olduğunuz kadınları, gerek iddetlerini beklerken, gerekse boşadıktan sonra, ihtiyaçları varsa gücünüz oranında, oturduğunuz yerde oturtun ve ayrılmaları için onlara zorluk çıkarmayın. Hamile iseler, doğuma kadar onların geçimlerini de mutlaka sağlayın. Doğumdan sonra da çocuğu emzirirler ve bakımını üstlenirlerse yine her ikisinin masraflarını karşılayın. Bu konularda örfe göre olacak şekilde güzel ve medenice anlaşın. Eğer çocuğun emzirilmesiyle ve bakımı ile ilgili aranızda bir anlaşmazlık olursa, çocuğa başka bir süt anne bulun. 7. Baba varlıklı ise, varlığı oranında nafaka ödemesini yapsın. Dar gelirli ise, Allah'ın kendisine verdiği rızktan verebileceği kadarını versin. Allah hiçbir kimseye, kendisine verdiğinden fazla bir sorumluluk yüklemez. Şunu da iyi bilin ki, Allah bir zorluktan sonra, mutlaka bir kolaylık sağlayacaktır.

8. Daha önce Rablerinin bu konudaki buyruklarına ve O'nun gönderdiği elçilere uymayan nice kentler halkını Biz, ciddi bir hesaba çektik ve onları görülmemiş bir azapla cezalandırdık. 9. Böylece emrimize uymamanın karşılığını gördüler ve davranışlarının sonu onlar için tam bir hüsran oldu. 10. Allah onlar için, ahrette de çetin bir ceza hazırlamıştır. Ey akıl sahipleri! Allah'a karşı takva içinde olun. Ve ey iman edenler! Biliyorsunuz ki, Allah size buyruklarına uyup doğruyu bulabilmeniz için Zikri /Kur'an'ı indirmiştir. 11. Ve iman edip, salih ameller gerçekleştirenleri karanlıklardan /yanlış yoldan aydınlığa /doğru yola yönlendirmek üzere size Allah'ın apaçık ayetlerini anlatan bir elçi de göndermiştir. Her kim ki Allah'a iman eder ve salih /olumlu amellerde bulunursa, Allah onu içinden ırmaklar akan ve orada sürelerce kalacağı Cennet'lere yerleştirecek. Böylece de Allah, ona çok güzel rızklar da vermiş olacaktır.

**Demek ki insanın her ameli, her an değerlendirilmekte ve henüz dünyada iken de durumuna uygun karşılıklar verilmeye başlanmaktadır. Esas ceza ise ahrette yapılan hesaba göre kararlaştırılmaktadır. Aynı konu Nahl-30, Maide-41, Tevbe-74, Zumer-26, Leyl-4-11, Mümin-78, Fussilet-15 ve Secde-21 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

12. Bunu sağlayacak olan o Allah'tır ki, yedi göğü ve onun gibi (yedi tabaka) yeryüzünü de yaratandır. Ve aralarındaki uyuma bakıp inceleyerek Allah'ın her şeye gücü yeten bir ilah olduğunu anlamanız için Allah onlara emirlerini sürekli gönderir ve bu dengeliliklerini sürekli sağlar. Ve şunu da bilesiniz ki, Allah her şeyi ilmi ile kuşatmış ve öyle yaratmıştır.

**Burada Allah'ın her şeyi, ilmine göre yarattığı belirtilmiş olup, bunlardan sadece Evren'e ilişkin olan ilmini, Meleklerden farklı olarak Adem'in İns /öğrenci Ruh kısmının hafızasına yükleyerek yaratmış olduğunu Bakara-31 nci ayette vurgulamıştır. Allah'a imana götürücü farkındalığın, gök ve yeryüzü ilmi sonucu oluşacağı ve buna dayanarak Allah'ın her yerde ve her şeyde enerjisi ile olduğu gerçeğine varılıp artık gökte aranmayacağı, sonunda da dua ederken ellerin havaya kaldırılmasına gerek de kalmayacağı Fussilet-53 ve En'am-75 nci ayetlerde vurgulanmıştır.*

100. BEYYİNE (98)

(Delil, gerçeğin belirteci, yol gösterici işaret)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Kitap ehlinden (Yahudi ve Hıristiyan toplumundan) olduğu halde, bildirilen gerçekleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar ile Allah'a inanmadan doğrudan şirk koşanlar /müşrikler, kendilerine apaçık deliller /gerçekler gönderilmiş olmasına rağmen yanlışlarını bir türlü terk etmiyorlar.

2. Hâlbuki elçilerimize gelen sahifeler, hiç bir olumsuzluk karışmamış tertemiz sahifelerdir. 3. Ve onlarda, doğruları belirleyenler /doğruya yönlendirici deliller, işaretler yazılıdır.

**Kafir, Müşrik, hem kafir ve hem de müşrik ile münafık kelimelerinin anlamları için Temel Kavramlar bölümüne bakınız. Burada "mütahherat" kelimesi, "olumsuzluk karışmamış, tertemiz" demek olup Kur'an için de Abese-13'te aynı ifade kullanılmıştır.*

4. İşte kitap sahipleri, kendilerine yol gösterici birer delil olan buyruklarımız geldikten sonra ayrılığa düştüler ve bir kısmı Allah'ın tek ilah oluşunu inkâr edip şirk koşmaya /küfre sapmaya başladılar. 5. Oysa biz, kitap sahibi olanlara, tam bir

içtenlikle ve sadece Allah'a ibad etmelerini ve şirke koşmaya bulaşmamalarını /Hanif kalmalarını /sadece Allah'a kul olmalarını, salâtı /sosyal yardımlaşma faaliyetlerini sürekli yerine getirmelerini ve zekât olarak imkânlarından devlete vergilerini vermelerini ve ayrıca toplumu faydalandırmalarını istemiştik. İşte onların uymalarını istediğimiz gerçek din buyrukları bunlardır. 6. Hiç şüpheniz olmasın ki, kitap halkının inkârcıları /küfre sapmış olanları ve doğrudan puta tapıp ortak koşanlar, içinde sürelerce kalacakları Cehennem ateşinde olacaklardır. Çünkü onlar yaratılmışlar içinde kötülükleri en fazla olanlardır.

**Aynı açıklama Bakara-213 ncü ayette de yapılmıştır.*

**Hz. İbrahim, atalarına uyup onlar gibi şirke bulaşmamış olduğu için buradaki gibi Hanif ismi ile anılmıştır (Ayrıca Bk. Bakara-135). Uyulması istenen din buyrukları, tek din olan İslam'ın bütün peygamberler aracılığı ile insanlara tebliğ edilen ve ortak olan Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalma, 5 gaybe iman ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan buyruklarıdır.*

7. İman edip, salih ameller gerçekleştirenler ise, yaratılmışların en hayırlı olanlarıdır. 8. Ve emin olun ki, bunların Rablerinden gelecek olan ödülleri, içinden ırmaklar akan Adn Cennet'idir. Onlar orada sürelerce /Allah'ın belirleyeceği süre kadar kalacaklardır. Çünkü Allah, iman etmeleri ve şirk koşmamış olmaları nedeniyle onlardan hoşnut olmuş, onlar da Allah'ın verdiği nimetler nedeniyle O'ndan hoşnut olmuşlardır. Hiç kuşkunuz olmasın ki, Rablerine içtenlikle iman etmiş olanların ödülü, işte böyle olacaktır.

**Burada geçen "ebeden" kelimesi "ebediyyen, ebede kadar" anlamlarında olarak "sürelerce" şeklinde, diğer bir ifade ile "Allah'ın belirleyeceği süre" anlamında kullanılmıştır.*

101. HAŞR (59)

(Toplanmak)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Göklerdekiler ve yeryüzündekilerin tümü Allah'ı tespih ederler /anıp dururlar. Çünkü O her şeyden üstün olan ve her şeye hakim olandır. 2.O Allah ki, kitap ehlinden oldukları halde (Yahudi ve Hıristiyan) küfre sapmış olanları, onlarla savaş için toplanmanıza gerek kalmadan yurtlarından çıkarmıştır. Oysa siz onların çıkacaklarını hiç ummuyordunuz. Onlar da kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacağını zannediyorlardı. Ancak Allah, onları ummadıkları bir yerden vurdu ve kalplerini korku kapladı. Öyle bir telaşa kapıldılar ki, bir an önce kaçıp kurtulmak için kendi evlerini, hem kendi elleriyle ve hem de mümin olanlarla birlikte yıkmak durumunda kaldılar. Ey basiret sahipleri /ulil ebsar, aklınızı kullanın ve bu örnekten ders alın.

**Allah'ı tespih etmek ve anmak, Allah ile yapılan anlaşmanın 7 şartına sadakat göstermek, 5 gaybe iman etmek ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek çabası içinde olmak anlamındadır. Yoksa kuru kuru ve hiçbir üretkenlik ve fayda sağlamadan tespih çekmek değildir.*

3. Eğer Allah, onlara yurtlarından ayrılmayı yazmamış /takdir etmemiş olsaydı, inkârlarından dolayı bir şekilde mutlaka cezalandırılacaklardı. Ayrıca onlara ahrette ateş azabı da olacaktır.

4. Çünkü onlar, Allah'a ve buyruklarını bildiren elçilerine iman etmeyip uzak durdular. Şunu iyice bilin ki, her kim Allah'ın buyruklarına karşı gelirse, çok şiddetli bir karşılık görecektir. 5. Örneğin onlara ait bir hurma ağacının meyvelerini kestiyseniz veya eski halinde bırakmışsanız, bilin ki bu davranışınız Allah'ın uygun görmesi ile olmuştur. Çünkü bu davranışınız, onların sıkıntıya girmesi içindi.

**Burada, ağaca zarar verme değil de meyvesine zarar vererek sahiplerine zarar verme söz konusudur.*

6. Ey iman edenler! Biliyorsunuz ki, Allah'ın küfre sapmış olanlardan alıp elçisine verdiği mallar için daha önceleri savaşıyordunuz. Şimdi ise ayrıca at ve deve kullanmak üzere onlarla savaşmadınız. işte gördüğünüz gibi Allah, elçilerini uygun bulduğu kimselere muhatap eder ve savaşmadan da galip getirir. Çünkü Allah, her şeye gücü yetendir ve kudreti olandır.

**Demek ki Allah, görevlendirmiş olduklarına ve uygun bulduklarına yardım etmekte ve zor anlarında desteklemektedir. Böylece de görevlerini yerine getirmeleri sağlanmaktadır.*

7. Allah'ın o şehir halkından alıp savaşmadığı halde elçisine verdiği mallar, Allah'ın bildirdiği dinin yayılması için ve ayrıca elçiye, akrabalarından ihtiyacı olanlara, yetimlere, diğer muhtaçlara ve yolda kalmışlara paylaştırılsın diye verdiği mallardır. Böyle paylaştırın ki o mallar, yalnız zenginlerinizin arasında dolaşan bir

güç haline dönüşmesin. Dolayısıyla elçi size ne uygun görürse onu alın, vermediğinden de uzak durun /göz dikmeyin /aç gözlü davranmayın ve Allah'a karşı takva sahibi olun. Çünkü Allah'ın cezalandırması oldukça şiddetlidir. 8. Ayrıca o ganimet mallarının dağıtımında Allah'ın lütuf ve rızasını aradıkları, Allah'a ve elçisine iman edip buyruklarını destekledikleri için yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış bulunan göçmenlerin fakirlerine öncelik verilmelidir. Çünkü bunlar sözüne sadık davranmışlardır.

**Savaş ganimetlerinin paylaşımında, beşte birinin dağıtımının bu şekilde olması prensibi Enfal-41'de belirtilmiştir. Allah'a ayrılan pay mabetlerin bakımına, elçiye ayrılan pay ise orduya ve diğer devlet işlerinedir.*

**Servetin bir kişi veya grupta olmayıp, diğer insanların da yararlanacağı şekilde değerlendirilmesinin güzel örnekleri, başta Hz. Muhammed (Hiç serveti olmamış ve ailesini perişan etmeden hep muhtaçlara dağıtmıştır), gerçek imanlı olan sahabeler ve Atatürk (ölmeden önce bütün varlığının hayır kurumlarına dağıtılmasını vasiyet etmiştir) olmuştur. Bunları örnek alırken, tabi ki Dünya hayatını zora sokmamalı ve gerekli tedbirleri de ihmal etmemelidir. Helal olsa bile bir servetin birikmesi, zamanla onu haramlaştıracağı için, toplumsal faydaya yönlendirilsin diye zekâta, bireysel ihtiyacı giderme olan infaka önem verilmiştir.*

9. Hicretten önce yine imanları nedeniyle Mekke'den Medine'ye göç etmiş olanlar, kendilerinden sonra göç etmiş olanları içtenlikle benimserler ve onlara mallarından cömertçe verirler ve içlerinde herhangi bir sıkıntı hissetmezler. Hatta kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile, onların ihtiyaçlarını gidermeyi daha ön planda tutarlar. İşte bunlar gibi, her kim olumsuz bir nefsinin kışkırtmasından korunmuşsa, artık iflah etmiş olanlardan demektir.

**Burada gerçek imanda olanın, kendisinden önce, başka muhtaç olanı ön planda tutan olduğuna ve nefsinin esiri olmadığına da vurgu yapılmaktadır.*

10. Sonra göç etmiş olanlar, "Ey Rabbimizl Bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla ve kalbimizde, iman etmiş olanlara karşı olumsuzluk oluşmasını nasip etme. Rabbimiz, Sen şefkatli /Rauf ve sevgisi ile merhameti bol olansın /Rahim'sin" diyerek dua ederler.

**Burada, Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanların kardeşlik bağlarını kurmalarının, Allah'ın isteği üzerine gerçekleşmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu da muhtemelen dayanışmanın pekişmesi için önerilmiştir.*

11. Ya Muhammedl Görüyorsun değil mi? Münafıklar /ikiyüzlü olanlar, kitap ehlinden oldukları halde küfre sapmış arkadaşlarına, "Olur da yurdunuzdan göçe zorlatılırsanız, biz de sizinle birlikte geleceğiz ve hiç kimsenin aleyhinize olacak sözüne kanmayacağız. Savaşırsanız, kesinlikle de sizi destekleyeceğiz" diyerek nasıl da yaklaşıyorlar. Şuna emin ol ki Allah, o ikiyüzlülerin yalancı olduğunu bilmektedir ve doğru olmayan konuşmalarına şahit olmuştur. 12. Kesin olan şu ki, şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olan kitap sahipleri göçe zorlansalar, münafıklar /ikiyüzlüler böyle konuştukları halde onlarla birlikte göç etmezler. Olur da savaşmak durumunda kalırlarsa, onları desteklemezler de. Başlangıçta destekleseler bile, iş ciddiye binip sıkıya gelince hemen arkalarını dönüp kaçarlar ve onları yüzüstü bırakırlar. Tabi, bu ikiyüzlülükleri nedeniyle de artık ne Allah'tan, ne de başka hiç kimseden herhangi bir yardım da göremezler.

13. Ve şunu iyice bilin ki münafıklar, Allah'ın azap vermesinden değil de, daha çok sizden korkarlar. Çünkü onlar, Allah'a ve buyruklarına iman etme anlayışından yoksun bir topluluktur. 14. Zaten onlar sizinle yüz yüze ve toplu halde değil de ancak surlarla çevrilmiş şehirden veya siperlerin /kalelerin arkasından savaşabilirler. Gerçekte de onlar, kendi aralarında da şiddetli çekişme halindedirler. Dışarıdan bakınca onları birlik ve beraberlik içinde sanırsın. Hâlbuki gerçekte darmadağınıktırlar /tam bir gönül birliği içinde değildirler. Çünkü onlar, birliğin önemini kavrayacak akılları olmayan /kalp kalbe ve birbirlerine samimi olmayan bir toplulukturlar.

15. Böylelerinin durumu, kendilerinden kısa bir süre önce olumsuz amellerinin karşılığı olan cezalarını çeken topluluklara benziyor. Çünkü onlara ahrette şiddetli bir azap daha olacaktır.

16. Münafıklar /ikiyüzlüler, insana sürekli olarak "küfre sap" telkinini veren şeytan gibidirler. Çünkü şeytan da, ona uyup küfre sapmış olana döner "Benim seninle bir alakam yok, ben âlemlerin Rabbinden korkarım" der ve onlar gibi o da cayıp onları yüzüstü bırakır.

17. Ancak şuna emin olun ki, her ikisinin de akıbetleri, içinde sürelerce kalacakları ateş olacaktır. Çünkü zulme düşmüşlerin, karşılık olacak cezaları budur.

**Burada münafık, zalim kişi olarak tanımlanmıştır.*

18. Ey iman edenlerl Allah'a karşı takva içinde olun ve ahret için size yarayacak /yatırımınız olacak olumlu amellerinize /nefslerinize yoğunlaşın. Tekrar ediyoruz, Allah'a karşı daima takva içinde olun. Çünkü Allah bütün amellerinizden /yaptıklarınızdan haberdardır.

**Dünya okulu derr ve sınavlarımız amellerimiz, dolayısıyla da bunları başlatan nefslerimiz olmaktadır.*

19. Ey insanlarl Allah'ı anmayı ve sadece O'na iman etmeyi unuttukları için, Allah'ın da karşılık olarak nefslerine fayda sağlayacak ameller yapmalarını unutturduğu kimseler gibi olmayın. Çünkü böyleleri artık fasık olmuşlar /doğru yoldan çıkmışlardır.

**Burada özellikle üzerinde durulması gereken bilgi, Allah'ın tek ilah olduğunu inkâr etmesi, herhangi bir aktivitesinde O'nun rızasını gözetmemesi ve teşekkür etmekten uzaklaşmış olmasının, insanın kötülüğe sapmasındaki faktörlerden biri olduğu ve Allah tarafından mutlaka karşılık göreceğidir.*

20. Bilmeniz gerekir ki, Cennet'i hak eden ile Cehennem'i hak eden bir olamaz. Cennet ehli, ancak olumlu amelleri ağır basmış /olumlu yüklerle /faizlerle mahşere gelmiş olanlardır.

**Burada geçen ve Cennet ehli olarak kabul edilen "Faiz" kazancı olanlara ayrıca Nur-52, Tevbe-20 ve Müminun-111. ayetlerde de değinilmiştir. Devletin belirlediği, vergisi olan alış-veriş kazancı, diğer bir ifade ile meşru maddî ve manevî her türlü kazanç "Faiz" diye tanımlanmıştır. Ancak bu kelime sadece Banka Faizi olarak kullanıma sınırlanmıştır.*

21. Eğer Biz bu Kur'an'ı bir dağın sorumluğuna indirseydik, Allah'a olan saygısından dolayı, dikliğini kaybetmiş ve eğilmiş vaziyette görecektin. Biz bu örnekleri insanlar, üzerinde düşünsünler ve yaşamlarına çeki düzen versinler diye vurgulayarak veriyoruz.

**Burada, "nadrıbuha" kelimesi, "üzerine basa basa vurguluyoruz" anlamında kullanılmıştır.*

22. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Tüm gaybı /bilinmezleri /gizli olanları ve açıkta olanları bilendir ve sadece O, Rahman ve Rahim olandır.

23. Yine üzerine basarak söylüyoruz ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Kutsanmışlığı /temizliği ve barışı sağlayan tek kollayıcı, güvenilecek tek güç, her şeyden üstün, özellikle güzelliklere yönelten ve övülmeye layık olandır. Ve O, şirk koşanların, ortak koştuklarından çok çok yücedir.

24. O, yaratan, yarattığına canlılığı ve biçimi veren Allah'tır. Bildiğiniz bütün güzel isimler /Esmaül Hüsna O'na aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nu tespih eder /yücelterek anarlar. Çünkü O, her şeyden üstün olan ve her şeye hâkim olandır.

**İnsanlar olarak kullandığımız bütün güzel isimlerin Allah'ın özelliklerinden sadece bir nokta olduğu, çünkü Allah'ın özelliklerini ve isimlerini yazmaya kalkıldığında okyanusların mürekkep olarak yetmeyeceği Lokman-27 ve Kehf-109 ncu ayetlerde belirtilmiştir.*

102. NUR (24)

(Işık, yol gösterici, kılavuz)

BiSMiLLAHIRRAHMANIRRAHiM

1. Bu sure, uyulmasını zorunlu gördüğümüz ve anlayıp öğrenmeniz ve üzerinde tezekkür etmeniz /düşünüp benimseyip öğüt almanız amacıyla, içine apaçık delillerimizi ve muhkem /değişmez amaç hükümlerimizi yerleştirerek indirdiğimiz bir suredir.

**Sıralamaya baktığımızda önce "anlayıp öğrenmeniz", sonra "üzerinde düşünmeniz ve benimsemeniz" gelmektedir.*

2. Yasal olmayan cinsel ilişkide bulunan /zina eden kadın ve erkeği cezalandırmak üzere her birine yüz celde /kırbaç veya sopa vurun /topluma bu durumlarını açıklayın ki caydırıcı olsun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, onlara acıyıp ceza uygulamaktan kaçınmayın. Müminlerden bir grup da onların bu cezalandırılma işlemine şahit olsun.

**Yani "recm ile öldürme" cezası söz konusu değildir. Zaten Nisa-25 nci ayette, aynı suçu işleyen hizmetli ise, hür kadına verilen cezanın yarısı önerilmektedir. Ölüm cezası doğru olsaydı, ölümün de yarısı olmayacaktı. Cezanın ne olduğu ve nasıl gerçekleştirileceği ise müteşabih, yani toplumdan topluma farklı olacak değişken bir*

uygulamadır. Kur'an'ın indirildiği dönemde henüz devlet, kanun ve hapsetme uygulaması olmadığından, kırbaçlama gibi bir cezalandırma söz konusu edilmiştir. Cezanın temelinde, karşılıklı rızaya da dayansa, zina yapanın toplumda rezil edilmesi ve gerçekleşen zina, ek bir suç özelliğinde, yani zorla ve bedensel veya duygusal bir travma ile gerçekleşmişse toplumdan soyutlama veya hapis cezası uygulanabilir diye düşünebiliriz. Çünkü o zamanın toplumunda hapis cezası ve devlet yapısı olmadığından, ancak böylesi toplumsal bir ceza uygulanabilmekteydi.

**Evlenmenin, toplumun bileceği bir yöntemle ve bir nevi resmileştirilerek önerilmesi söz konusu edilmesi yanında, zinanın da, zulmetme, ihmal veya başka bir şekilde cezalandırılması ise, Allah'ın evlilik kurumuna önem verdiğini göstermektedir. Çünkü evlenmekle eşler, birbirlerine sadakat göstereceklerine ve tek eş olacaklarına söz vermektedirler. Zinanın ise, bu sözde durmamak ve bir nevi Allah'a şirk koşmak gibi, tek eşe şirk koşmak olacağını, bunun da Allah'a şirk koşmaya yol açacağı tehlikesini taşıdığını, bu nedenle de Allah'ın zinayı kesinlikle yasakladığını düşünüyorum.*

3. Zina suçunu işleyen bir erkek, ancak zina eden veya Allah'a şirk koşma /açıkça puta tapma suçunu işlemekte olan bir kadınla, zina eden bir kadın da ancak zina eden veya şirk koşmakta olan bir erkek ile evlenir. Müminlerin ise bunlarla evlenmesi yasaklanmıştır /haram kılınmıştır.

**Burada, mümin grup ile Allah'ın yanında puta taparak şirk koşan olmak üzere iki toplum olduğundan söz edilmekte olup kişilerin de ancak kendi toplumundakilerle evlenmelerine değinilmektedir. Ayette geçen zina edenin zina edenle evlenme önerisi, tevbe eden için söz konusu değildir ve tevbe edip bir daha bu suçu işlemeyen kişi artık zina etmişlikten çıkmış olacağından, bu hüküm geçerli olmayacak ve kişinin zina etmeyenle evlenmesi mümkün olacaktır. Ancak bu suçun affının kabulünün, tekrarlanmaması yanında, imanlı oluşla da mümkün olabileceği Hud-90 ve Bakara-160 ncı ayetlerde belirtilmiştir.*

4. Masum olduğu halde, zina iftirası atıp bunu ispat edecek dört şahit getiremeyenlerin cezası, seksen celde /kırbaç veya sopa vurmaktır.

Ayrıca bunların şahitlikleri artık hiçbir zaman kabul edilmesin. Çünkü böyleleri, fasık olmuş /yoldan çıkmış kimselerdir. 5. Bununla birlikte, içtenlikle tevbe edip, kendilerini düzeltenler hariç. Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Ancak, iftirasını kabul eden ve pişman olup tevbe eden kişinin af edilmesi belirtildiğine göre, cezalar da ancak kesin ispattan sonra uygulanacak demektir. Ayette geçen ve şahitliklerinin kabul edilmeyeceği zamana ilişkin olan "ebeden" kelimesi, "yaşadığı sürece" anlamında, yani "sonsuz" değil, "belirlenmiş bir zaman için" kullanılmış olmaktadır.*

6. Dört şahidi olmaksızın, eşini zina ile sadece suçlamakta olanın tanıklığının geçerli olması için, doğru söylediğine dair dört kez Allah adına yemin etmesi şarttır. 7. Ayrıca, yalan söylemiş olduğu taktirde Allah'ın lanetinin kendisi üzerine olması için de 5 nci kez yemin etmelidir. 8. Eğer suçlanan, suçsuz olduğunu belirtiyorsa, "eşim yalan söylemektedir" diye Allah'ın adını anarak yemin etmelidir. 9. Beşinci yemini ise, eşinin söylediğinin doğru olması halinde, Allah'ın kendisini lanetlemesi olmalıdır. O zaman zina cezası uygulanmaz.

**Buradaki öneriler, ilk 5 ayette de olduğu gibi kadın ve erkeğin her ikisine de hitap etmekte ve eşleri birbirlerinin iftirasından koruyucu engeller üzerinde durulmaktadır.*

10. Ey insanlarl Allah, işte böyle caydırıcı kurallar koymuş ki, O'nun lutfü ve merhameti olmasaydı, haliniz ne olurdu? Şunu iyice bilin ki Allah, tevbeleri kabul eden ve her şeye hakim olan ve organize edendir.

11. Dikkat edin, böylesi bir zina iftirasını, ancak içinizden kişiliği bozuk olanlar yapar. Sizi üzecek böyle bir iftira olayı /ism davranışı, sizin için kötü olduğunu sanmayın, aksine sizin için hayırlıdır ve size olumluluklar sağlarken, bunu yapanları ise şiddetli bir azap beklemektedir.

**Bir iftiranın, sabretmesi ve sıkıntılara katlanması nedeniyle iftira edilene Allah'ın takdiri ile olumluluk, edene ise zulme yol açtığı ve başkasını haksız yere üzmesi nedeniyle olumsuzluk eklemek üzere değerlendirildiği ve boşuna olmadığı vurgulanmaktadır. On birinci ayet, Hz. Muhammed'in eşi Ayşe'nin de katıldığı (627 yılında) Huneyn seferinden dönüşte, tuvalet ihtiyacı için geri kaldığında, kaybettiği gerdanlığını ararken kafileyi kaçırması ve geriden gelmekte olan Safvan'ın onu devesi ile kafileye yetiştirmesi üzerine indirilmişti. Çünkü ikilinin bu birlikteliği, içleri fesat olanların dedikodularına malzeme olmuştu. Hatta Ayşe, babasının evine gitmiş ve bir ay sonra suçsuzluğuna ilişkin ayet inince Hz. Muhammed'in evine dönmüştü.*

12. Ey iman edenlerl Kadın veya erkek mümin de olsa, kimin hakkında bir iddia duyduğunuzda hemen inanmayıp ve birbiriniz hakkında olumlu düşünüp

"Bu, apaçık iğrenç bir iftiradır" diye hemen birbirinizi savunmanız gerekmez miydi? 13. Yine böyle bir iftirayı yapanların dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Çünkü olayı doğrulamak üzere şahitler getiremediklerine göre, artık onlar Allah'a göre yalancıdırlar.

**Bu ayetler, Ayşe'nin konvoyu kaçırıp gecikmesi üzerine, aleyhinde olan konuşmalar üzerine inmiştir.*

14. Şunu bilin ki, eğer Allah'ın size Dünya ve Ahrette lütfü ve merhameti olmasaydı, çıkardığınız bu iftiradan dolayı, şiddetli bir azabı çoktan hak etmiş olurdunuz. 15. Çünkü o iğrenç iftirayı, kesinleştirmeden ve hakkında doğru dürüst bir bilginiz olmadığı halde doğru kabul etmiştiniz ve hemen dilinize dolamıştınız. Bu yaptığınızı da hafife almış ve basit bir şey sanmıştınız. Oysa o davranışınız, Allah'a göre çok büyük bir suçtur. 16. Halbuki sizin bu iftirayı duyar duymaz, "Biz buna inanmıyoruz" demeniz ve hakkında hiç konuşmamanız gerekirdi. 17. Eğer gerçek mümin kişilerseniz, bir daha buna benzer bir hatayı tekrar yapmayasınız diye, Allah sizi bu örnekle uyarmaktadır. 18. Ve Allah, size ayetlerini /uyarı mesajlarını işte böyle örnekler oluşturarak açıklamaktadır. Çünkü Allah, her şeye hâkim olduğu için, neyin ne olduğunu ve neye yol açacağını en iyi bilendir.

19. Şüpheniz olmasın ki, iman etmiş oldukları halde, iftira ve olumsuzlukların yaygınlaşmasını isteyenlere, Dünyada ve Ahrette üzüntü verici bir azap olacaktır. Onun ne olduğunu ancak Allah bilir, siz bilemezsiniz. 20. Ey iman edenler! Allah'ın size lütfu ve rahmeti olmasaydı ve Allah şefkatli ve merhametli de olmasaydı haliniz ne olurdu bir düşünün!

21. Ey iman edenler! Şeytanın size fısıldadıklarına inanıp peşinden gitmeyin. Çünkü her kim şeytana uyar ve peşinden giderse, bilsin ki o, yüz kızartıcı şeyleri ve kötülüğü öğütleyendir. Ve şunu da iyice bilin ki, Allah'ın size lütfü ve merhameti olmasaydı, sizden hiçbiriniz ebede /belirlenmiş olan zamanın sonuna kadar kesinlikle temize çıkarmaz ve hep günahkâr /suçlu durumda kalırdınız. Ama Allah, hak edip uygun bulduğunu aklamakta /temize çıkarmaktadır. Çünkü Allah, her şeyi işiten ve bilendir. 22. İşte Allah'ın bu hoşgörüsüne lâyık olmanız için, sizden mal ve imkâna sahip olanlarınız, iftiraya uğramış olsalar bile akrabalara, muhtaçlara ve Allah'a imanları nedeniyle göç edenlere, iftira edenler arasında da olsalar bile onlara yardım etmemek üzere yemin etmesinler, onları affetsinler ve hoş görsünler. Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz? Çünkü Allah, bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Yirmi ikinci ayetin iniş nedeni için şu olay anlatılmıştır; Ebubekir, Mistah isimli bir fakire yardım ediyorken, Ayşe'ye iftira olayına inanması nedeniyle bu yardımını kesmiş ve bu davranışının yanlış olduğu belirtilmiştir.*

23. Namuslu ve hiçbir şeyden habersiz dürüst kadınlara iftira atanlar var ya, onlar Dünyada ve Ahrette lanetlenecekler ve onlar için şiddetli bir azap olacaktır. 24. Ve kıyamet günü, iftiracıların kendi dilleri, elleri ve ayakları, yapmış oldukları her şevi doğrulayacaklar /şahitlik edeceklerdir. 25. O gün Allah, iftiracılara karşılık olan cezalarını tam verecek ve Allah'ın apaçık bir gerçek olduğunu öğreneceklerdir.

**Bu durumda, insanın dili sözlerini, elleri yaptıklarını ve ayakları, gittiği yerleri bir nevi kaydedici Meleğe veya İlahi Kayıt Merkezine aktaran özelliktedirler diyebiliriz.*

26. İftiracı-kötü kadınlar, iftiracı-kötü erkeklere, iftiracı-kötü erkekler de iftiracı-kötü kadınlara yönelirler. İyi kadınlar iyi erkeklere ve iyi erkekler de iyi kadınlara yönelirler. Allah bu ikinci grubun, iftiracıların dedikodularından uzak olduklarını bildiğinden, onlara bağışlanma ve bol bir rızk söz konusudur.

**Burada "Tencere yuvarlanır, kapağını bulur" ata sözüne uygun bir ifade bulunmaktadır. Demek ki, insanlar, puan durumlarına uygun olanlara yönelmektedirler. Bu yönelmeye, kişi bir nevi kendisi karar vermekte, puan durumu ve tekâmül düzeyine göre de yardım edilmekte veya edilmemektedir. Zaten karşılaştığı kişiler aynı gelişmişlik düzeyine yakınsalar, birbirlerini etkileyerek aynı düzeye ulaşıyorlar ve anlaşarak birlikteliklerini devam ettiriyorlar. Düzeyleri çok farklı ise, o zaman aralarındaki farklılık nedeniyle anlaşamıyorlar, ya boşanıyor veya kavga gürültü ile beraberliklerini devam ettiriyorlar demektir.*

27. Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere, sahiplerine haber verip izin almadan ve onlara seslenip selam vermeden de girmeyin. Böyle davranmanız, anlayıp düşündüğünüz takdirde daha hayırlı ve uygundur. 28. Eğer gittiğiniz evde, içeriye girmeniz için izin alacağınız kimse yoksa, o eve girmeyiniz. Şayet size "Geri dönün!" denilirse de hemen dönüp ayrılın. Bu sizin için daha uygun bir davranıştır. Allah bütün yaptıklarınızı en iyi bilendir. 29. içinde Kendi eşyanızın bulunduğu /kullanma hakkınızın olduğu bir eve, içinde kimsenin olmadığı esnada izinsiz girmenizde bir sakınca yoktur. Fakat şunu da aklınızdan çıkarmayın ki, Allah açığa vurduklarınızı da, gizlediklerinizi de bilir.

30. Ya Muhammedl Mümin erkeklere söyle, gözleriyle kadınları rahatsız edecek şekilde davranmasınlar /bakmasınlar ve cinsel organlarını /edep yerlerini yasa dışı ilişkilerden korusunlar. Bu onlar için daha uygun bir davranıştır. Şunu iyi bilsinler ki, Allah yaptıklarından her an haberdardır.

**Namus ve meşru olmayan şehvet konularından korunmanın, şehvetine hakim olmanın ve gözlerini kısmanın ilk ikazı erkeğe yapıldığına göre, iradesine hakim olması /aşırı şehvetini /saldırganlığını frenlemesi /cinsel dürtülerini örtmesi gerekenin de kadından önce erkeğin olması gerektiğine vurgu yapılmış olunmaktadır. Dünya süsleri ve şehvetine erkeğin daha fazla düşkün olduğu Al-i İmran-14 ncü ayette de değinilmiştir. Çünkü şehvet zaafı olan ve kadından doğduğu için doğduğu andan itibaren başlamak üzere erkekliğini ispatlama savaşında olan erkektir. Bu nedenle de diyebiliriz ki, "Elesti Birabbikum - Ben sizin tek Allah'ınız değil miyim ? Kalu Bele - Evet" diyerek Allah'a verdiği sözden caymaya meyilli olan kadın değil, cinsel dürtü ve zaafı daha fazla olan erkek olmaktadır. Zaten, olumsuz nefsine mağlup olan ve sözünden cayanın Adem olduğu A'raf-22 nci ayette belirtilmiştir. Gerçekten de, kadın namusuna daha düşkündür ve bu nedenle tecavüze, saldırı ve tacize uğrayan daima kadın olmaktadır. "Köpek değil, adam köpeği ısırdı" misali, kadının erkeğe saldırma olayı oldukça nadirdir. Diğer abuk bir gerçek de, bir tecavüz olayını erkek gerçekleştirdiği halde, genellikle mağdur edilen ve horlanan, hatta bu nedenle de öldürülen hep tecavüze uğradığı halde yine kadın olmaktadır. Çünkü erkeklerde görme ile şehvet başlarken, kadınlarda şehvet şekilden çok duygusal özelliklidir. Fakat asırlardır olduğu gibi, günümüzde de erkekler, Allah'ın kendilerine verdiği bu ikaz ve sorumluluğu görmezden gelmişler ve bunu kadınlara yöneltip, yine Kur'an'ın "kadın veya erkek hepiniz şehvet yerlerinizi örtünüz" muhkem /değişmez amaç hükmüne rağmen, kadınların şehvet yerlerini örtmelerini yeterli görmeyerek "kadınların yüzlerini, başlarını, hatta tüm vücutlarını örtmeleri ve böylece namuslarını korumaları gerekir yorumu" ile namus ikazı sanki ilk kadınlara yapılmış gibi namus sorumluluğunu, kıyafetlerini düzenleyerek onlara yüklemişlerdir. Yüklemişler ama, kendilerine de namussuzluk meydanını boşaltmışlar ve her türlü zamparalığı mubah görüp, övünç vesilesi de kılmışlardır. Üzüntü verici olan, kadınların da Kur'an'ın bu ayetteki ikaz önceliğini araştırmadan, bu tuzağa düşmeleri ve kabullenmeleridir. Çünkü namusu önemseyen bir kadın, bir ordu erkek içinde olsa bile, kaba kuvvet ve tecavüz saldırısı olmadıkça. daima namuslu kalır. Yaratılış gereği kadın için namus ve namuslu olmak erkeğe göre çok çok daha önemlidir. Tabi, Kur'an'ın bu ayetine uygun "Eline, diline ve beline hakim" olan namuslu erkekleri, tenzih ederim. Allah'ın rahmeti, böylelerinin üzerine olsun.*

31. Ya Muhammedl Mümin kadınlara da söyle, gözleriyle erkekleri rahatsız edecek şekilde davranmasınlar /bakmasınlar, cinsel organlarını /edep yerlerini korusunlar, görünmesi sakıncalı olmayacaklar dışındaki ziynetlerini /mücevherlerini ve şehvet yerlerinden olan memelerini /göğüslerini /koyunlarını, geleneksel olan örtülerinin bir ucu ile kapatsınlar. Ancak kocaları, babaları, kocalarının babaları, oğulları, kocalarının oğulları, kardeşleri, kardeşlerinin oğulları, diğer yakın akraba kadınları, cinsel iktidara sahip olmayan erkek hizmetçiler, kadın hizmetçiler ve kadınların cinselliğinden anlamayan çocukların yanlarında serbest giyinip, davranmalarında bir sakınca yoktur. Ayrıca yürüdükleri sırada ayaklarını yere vurmasınlar (ki memeleri sallanmasın ve takmışlarsa mücevherleri belli olmasın). Ey müminlerl Hepiniz (kadın ve erkek), Allah'a tövbe edin ki, iflah olabilesiniz /olumlu sonuca ulaşabilesiniz.

**Ayette geçen "humurihinne" kelimesi, tüm Arap kadınlarının çöl ikliminden, çöl rüzgârı, tozu ve güneşin yakıcı etkisinden korunmak, yelpaze gibi sallandığında oluşan serinletici ve termos etkisinden de yararlanmak üzere asırlarca ve geleneksel olarak kullanmakta oldukları ve başlarını-saçlarını tam kapatmayan "örtüleri, şalları" demektir. Benzer örtüyü yine geleneksel olarak erkekler de, onları sıcak ve kum fırtınasından korumak üzere, 'gel denilen bir örtü ile örtünmektedirler. Yani kadınların kullanmakta oldukları geleneksel ve bölgesel olan bu örtüyü Kur'an getirmemiş, sadece mevcut geleneksel örtünün bir ucunu, ziynetler olan mücevherleri ve memeleri örtmek üzere göğse indirtmiştir. Burada, sadece "örtülerini" denmiş ve "başörtülerini" denmemiştir. Toplumda kaosa neden olan, mevcut meallerin çoğunluğunda (Mustafa Sağ-Çağrı ve Hakkı Yılmaz-Nüzul Sırasına Göre Necm Necm Kur'an'ın Türkçe Meali ve Tebyenu'l-Kur'an dışında) maalesef örtü yerine başörtüsü denmesidir. Kaldı ki, Zekeriya Beyaz başörtüsünün "Mikna" ve "Nasıyf" olarak isimlendirildiğini açıklamıştır. Yine kullanılan örtünün ucunun indirilmesi ve örtülmesi istenen yer "RAS" değil "CUYUBUHİNNA /göğüs /koyun"dur. Kur'an'da geçmeyen "Peçe ve Baş" kelimeleri ise, Tevrat- Tekvin-24 ve 65 te, "Başörtüsü" kelimesi ise İncil-Koritolululara 1 nci Mektup-11, Bap-4-6 ncı cümlelerde geçmektedir. Burada geçen "cuyub-cepler, göğüsler, kişinin koynu" kelimesi, aynı şekilde Kasas-32 nci ayette, Hz. Musa'nın elini soktuğu yer olarak "ceybike" tekil şekliyle geçmekte ve "cep, göğüs, kişinin koynu" anlamlarındadır. Burada kadının her iki koynunu örtmesi istenmekte olup (drubuhu humurihinne 'ala cuyubihinne" denmiştir. Baş örtme istenseydi "drubuhu humurihinne 'ala ruusuhunne" şeklinde baş ifadesi kullanılması gerekirdi. Kaldı ki, kadın ve erkek başlarını örter konumdaydılar ve ayrıca böyle bir vurgu yapılmasına gerek yoktur.*

Çünkü Maide-6 ncı ayette abdestin alınmasının tarifi yapılırken, başın mesh edilmesi için "ruusuhunne" kelimesi kullanılmıştır.

**Anadolu kadınlarımızın tarla ve hayvancılıkla uğraşmaları, toz ve güneş altında çalışmaları nedeniyle, başlarını ve saçlarını koruma amaçlı şal, yazma, tülbent, baş örtüsü kullanmaları da Müslümanlıktan önceden beri olan geleneksel ve din kıyafeti olmayan kıyafetleri değil midir?*

**Ayette geçen mahrem olmayan, dolayısıyla da onlarla evlenilmenin de yasak olduğu erkekler olarak, ergenlik öncesi olup cinsellikten anlamayan çocuklar ve hadım edilmiş erkekler vurgulandığına göre, "ziynet" kelimesinin, mücevherler yanında ayrıca "kadının göğsündeki ziyneti, yani şehvet yerleri olan memeleri" de tanımladığı açıktır. Arap kadınları "Humur" dedikleri serinlik sağlayıcı geleneksel örtü kıyafetleri yanında, yaz sıcağında sadece entari, kışın da üstüne ceketimsi ve Cilbab" dedikleri bir gömlek giyerlerdi. Yaz aylarında sıcağın etkisi ile terleyince, giydikleri entarileri ıslanır ve sütyensiz olan memelerine yapışıp görünür hale gelirlerdi. Dolayısıyla da burada kadınların, (tavsiye özelliğinde) şu muhkem /değişmez amaç hükme uymaları istenmektedir: "geleneksel olarak başınıza ve sırtınıza atarak kullanmakta olduğunuz serinlik sağlayıcı şallarınızın /örtülerinizin bir ucunu indirerek mücevherlerinizi ve şehvet yerlerinden olan göğüslerinizi /memelerinizi örtün. Göğüslerinizi, cinsel tacize yol açacak şekilde sergilemeyinVe burada kadını örten gelenek ve coğrafi şartlardır, din değildir. Burada, doğrudan Allah ile ilgili bir durum değil, insan-insan ilişkisine ait bir durum ve bununla ilgili tavsiye söz konusudur. "Görünmesi sakıncalı olmayacak yerler" ise şehvet yerleri olan memelerin dışındaki yerler olmaktadır. Çünkü örtünmesi istenen şehvet /avret yerlerini örtmek, namusu korumanın ilk şartıdır. İnsanın şehvet yerleri, örneğin banyodan yeni çıkmış ve henüz çırılçıplak iken, odaya girmek üzere aniden kapıyı açan birine karşı, refleks olarak kadının bir eliyle apış arasını, diğer eliyle ise örttüğü memeleri, erkeğin ise her iki eliyle apış arasını örttüğü yerleridir. Adem ve eşi de yanlış yapınca hemen şehvet yerleri açılmış ve oralarını yaprakla örtmeye çalışmışlardır. Onlar için örtünmede kullanacakları malzeme ancak yapraklardır. Dolayısıyla da her zamana ve zemine göre örtünmeyi sağlama vasıtası farklı olacak demektir. Hz. Muhammed de şu sözü ile elbisenin avret yerleri için olduğunu vurgulamıştır; "Ademoğlunun şu üç şey dışında (temel) hakkı yoktur, ikamet edeceği bir ev, avretini örteceği bir elbise, katıksız bir ekmek ve su- Kütubu sitte-4855". Nur-60 ncı ayette ziynetlerin, ayrıca mahrem yerler olduğu açıkça belirtilmektedir. Ve dikkat edilirse bu emri Allah, kendi rızası için istememekte, kendini bilmez densiz erkekler tarafından rahatsız edilmesinler diye kadınlara tavsiye etmektedir. Yani tesettür, tedbir için önerilmektedir. Dolayısıyla da bu istem, azap cezası olmayan ve ilahi bir beklenti bulunmayan, insanın kendi yaşam rahatlığı için tavsiye özelliğinde bir istem olmaktadır. Ancak bu tavsiyeye uymamak, Al-i İmran-28 nci ayette açıklandığı gibi, daha sonra Allah'a yaklaşımı olumsuz etkileyebileceğinden bu uyarı yapılmaktadır da diyebiliriz. Ayrıca ayet ile, Müslüman kadınlara özgü ve onları diğer inançlı kadınlardan ayıracak dini bir kıyafet önerisi de yoktur. Kıyafetin din temelli olmadığı ve Allah'ın elbiseye değil, takvaya baktığı A'raf-26 ncı ayette vurgulanmıştır. Bu yönde şunu diyebiliriz "Örtünme veya kıyafet, Allah'a karşı değil, diğer insanlara karşı bir korunma amaçlıdır. Çünkü bizi yaratmış olan Allah için hiçbir şey zaten gizli değildir ve şah damarımızdan daha yakındır (Kaf-16). Hz. Muhammed zamanında iman eden ve iman etmeyip şirk koşan ve bildirilenleri inkâr ederek küfürde direnen bütün erkek ve kadınlar da aynı kıyafeti giymekteydiler. Çünkü İslam dini, Zekeriya Beyaz Hocanın ifadesi ile "kılık kıyafeti, saçı-sakalı-bıyığı her toplumun gelenek ve coğrafi veya mesleki kullanım özelliklerine" bırakmıştır. Diğer bir ifade ile, Kur'an, şekle, sayıya veya kıyafete değil, imanın ve niyetin içtenliğine bakıldığını vurgulamaktadır. Dikkat edilirse, Hz. Muhammed'den sonra, günümüze kadar dini kurallar diye ve Kur'an dışında yapılan ilavelerin çoğu kadınlarla ilgili olmuştur. Ve bu ilaveler de maalesef, dine mal edilmişlerdir. Bu ayeti, ayrıca Münafikun-4 ncü ayetteki "Kıyafet ve dış görünüş sizi aldatmasın" emrini de tekrar düşünerek değerlendirelim. Zaten En'am-65 nci ayette, dine dayandırılan gruplaşmalar yasaklanmıyor mu ? Çünkü dine ve inanca dayandırılan böylesi farklı bir kıyafet, din temelli gruplaşmalara yol açmaktadır. Halbuki İslâm dini, her cinse, ırka, bölgeye olmak üzere bütün insanlara ve her zamana uygun muhkem /değişmez amaç hükümlerle indirilmiştir. Yine Kur'an'ın din ve şekil temelli bir gruplaşmaya yol açmak üzere yorumlanması, bütün insanlara hitap edişi ve evrenselliği yerine, O'nu belli bir bölgeye ve bir topluma sınırlamıyor mu? Çünkü dini, bir kıyafetle birlikte düşündüğümüzde, bu defa din, her biri birer ibad etme yöntemi olan muhkem /değişmez amaç hükümlerden ziyade, kıyafet demek olmaya başlar ve kıyafet önemsenip, İslam dininin evrenselliği engellenmiş olur. Yine bir kıyafeti din ve dinin gereği olarak görmek, ayrıca Müslümanları ayrıştırmaya, doğal şartlara ve geleneklere uymayanların kıyafetlerini İslam dışı görmeye götürür. Dini kıyafete indirgemek ayrıca, kişiyi dinin yeterliliği yanılgısına sokabilir ve kişi diğer muhkem /değişmez amaç hükümleri önemsememeye yöneltebilir diye de düşünüyorum. Kaldı ki, böylesi bir kıyafet zorlaması demek, evrenselliği ve zaman üstülüğü olmayan bir istektir. Ayrıca, dini bir yorumu çağrıştıracak bir giyim, şekil ve davranış, kişileri karşılıklı olarak olumlu veya olumsuz bir dini önyargıya sokacak ve belki de davranışını bir şekilde etkileyecektir. Örneğin Hz. Muhammed, kör bir kişinin körlüğünden etkilenerek ön*

yargıya girmiş, yüzünü ekşitmiş ve Abese 1-6 ncı ayetlerle yaptığı bu hata nedeniyle ikaz edilmiştir. Demek ki peygamber bile başkasının dış görünüşünün etkisi altında kalmakta, ön yargıya girebilmektedir. İşte bu gerçeklere dayanarak "Topluma herhangi bir yasaklama yapılmamalı, sadece tarafsız, hiçbir ideolojiye bağlanmayan ve her ideoloji, din, dil, ırk, cinsiyet, kıyafet ve görüşe eşit konumda olması gereken kadın veya erkek devlet memurlarına dini bir yorumu çağrıştıracak bir görünüm veya kıyafete yasak getirilmelidir ki karşılıklı olumlu veya olumsuz menfaat ve duygusal etkileşimler olmasın. Keşke etkilenmeyecek bireyli toplum olsak. Aynı yasaklama, henüz kendi özgür iradeleri ile sağlıklı karar veremeyecek yaş olan ergenlik-olgunluk yaşına varamamış yaşlardaki çocuk ve gençlere, yıllarca karşılıklı beraberlik yaşayacakları öğretmenleri ile karşılıklı ideolojik etkileşim sıkıntıları oluşmaması için de getirilmelidir diye düşünüyorum. Özgür iradeleri, sorgulayıcılıkları ve eleştirel akılları ile karar verecek ve eğitimleri yoluyla her konudaki gerçeklere ulaşacak, karşılıklı etkileşmeme iradesini gösterebilecek ve karşı çıkma cesaretinde olacak 18 yaş ve üstü yaştaki üniversite gençlerine ise karışılmamalıdır.

**A'raf-26 nci ayette belirtildiği gibi Allah, giyecek yapmamızı soğuktan ve sıcaktan korunmak ve şehvet yerlerimizi örtmek için öğretmiş, ancak giydiğimiz elbiselere ve giyinişimize değil, takva sahibi olup olmadığımıza bakacağına da dikkatimizi çekmiştir. Nahl-81 nci ayette ise Allah'ın soğuk ve sıcak ile savaşta korunmak üzere elbise yapmamızı öğrettiğine değinilmiştir. Yine Maide-93 ncü ayette, Allah'ın yiyip-içtiklerimize değil, salih ameller yapıp yapmadığımıza bakmakta olduğu da vurgulanan diğer bir kriterdir. Çünkü bizi yaratan, bizim hemen kolaycılığa kaçmaya ve şekilciliği din olarak algılamaya ve takvayı ihmal etmeye meyledeceğimizi bilmektedir ki, bu hataya düşmememiz için ayrıca uyarılarda bulunmuştur. Dolayısıyla bu ayette (tavsiye özelliğinde) muhkem /değişmez amaç hüküm, "dini kuralları ve takvayı, giyim veya yeme-içme şekilciliklerine indirgemeyin, din diye bunları hedeflemeyin" olmaktadır. Çünkü Kur'an, Müslümanlara kıyafet tarif eden bir moda veya yeme-içme kitabı değildir. Ve kayda giren şekil değil, düşüncelerdir. Böylesi bir kıyafet, uluslar arası, her toplumun uygulayabileceği ve zaman değişimine de uygun olmayacak ve dinin yayılmasının önünde şekilsel bir engel olacaktır.*

**Nisa ve Hac sureleri başta olmak üzere bazı ayetlerde de "Ya eyyuhennas /Ey insanlar" hitabı ile Kur'an'da üst kimliğin "İnsan" olduğu ve insan bakarken kadın veya erkek cinsiyetini düşünmeksizin bakılması vurgulanmıştır. Bu konuda Bektaşi Veli şu sözü söylemiştir:*

Erkek dişi sorulmaz muhabbetin dilinde
Hak'kın yarattığı her şey, bakın yerli yerinde
Bizim nazarımızda kadın-erkek farkı yoktur
Noksanlık ve çirkinlik senin görüşlerinde

**Buradaki "yadribne" kelimesi de, meallerde Nisa-34 ncü ayette olduğu gibi "dövsünler" şeklinde tek anlamda değil, burada "kapatsınlar, örtsünler" gerçek anlamında kullanılmıştır.*

**Ayette muhkem /değişmez amaç hüküm "şehvet organlarından olan memelerini kapatsınlar" olmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere "ne ile örtsünler" sorusunun cevabı olan "geleneksel olan şallarının bir ucu ile" açıklaması müteşabih /değişken araç" olmaktadır. Diğer ülkelerde ve doğal şartları, giyimleri farklı olan Müslüman toplum kadını ise yine geleneksel olana sütyen, elbise, tişört ve döpiyes gibi araçlarla Kur'an'ın bu muhkem /değişmez emrini yerine getirmektedir. Kendini "Arap kadının geleneksel şalına ve onu dinin vazgeçilmezi gören görüşe mahkum etmemektedir. Örneğin Hac-27 nci ayette "Hacca yürüyerek veya deve üzerinde gidin" ayetinde "Hacca gidin" muhkem /değişmez amaç hükmü, o zamanın binek aracı olan deve ise müteşabih /değişken araç olmaktadır. Bu durumda deve binek olarak şimdi nasıl uçak, otobüs ve taksiye değişmişse, örtü aracı olan şalın da memeleri örtecek diğer giysilere değişmesi gerekmektedir. Baş örtüsü ve şalı değişmez kabul edenlerin, deveyi de değişmez kabul etmeleri gerekmez mi?*

**Bu açıklamalara rağmen, yine de ayetin yorumunu, sadece mücevherleri ve mahrem yerleri olan göğüslerini, memelerini örtme yanında ayrıca "Başı da örtme" şeklinde yorumlayanlardan bir Doktor olarak ve sağlıkları için ricam şu olacak: "İnsan vücudu da bitki gibi Güneş ve Suya muhtaçtır. İnsan için Güneş hem genel sağlık, hem de D vitamini için şarttır. Erken yaşta kemik erimesi, depresyon, beyin tembelliği, akciğer hastalığı olmaması ve olacakları herhangi bir ameliyattan çabuk iyileşebilmeleri için, "kadın ve erkek örtünen insanlarımızın günde 15-20 dakika kadar ve özellikle abdest yerleri olan başlarını, yüzlerini, kollarını ve bacaklarını bir şekilde güneşlendirme fırsatları yaratsınlar".*

**Şu da bilinmelidir ki, herkes kendi yorumunu kendi yapmalı ve hiç kimse de bir yorumu nedeniyle kınanmamalı ve engellenmemeli, kendisi de hiç kimseyi kendi yorumuna gelsin diye zorlamamalıdır. Bunun için de Kur'an'ın özüne ve ruhuna uygun, insanların huzurunu ön planda tutmak üzere muhkem /değişmez amaç hükümleri*

belirleyici Kur'an eğitiminin, ergenlik yaşından itibaren ve her düzeydeki toplum kesimlerine yaygınlaştırılması (kitap, broşür, medya, konferanslar, sohbet toplantıları ve şeklinde) çok çok önemlidir diye düşünüyorum. Örtünenler bilsinler ki, örtünmeleri, sadece bu ayetin "örtünecek yer baştır ve göğüstür, diğer kadınlardan farklı olmak üzere dini bir inanç ve kıyafet emri nedeniyledir" şeklinde yapılan bir yorumu sonucudur. Örtünmeyenler de bu ayetin "Arap kadınına göğsünü /memelerini örtmesi, kullanmakta olduğu geleneksel örtüsünü kullanarak tavsiye edilmekte, ben de gömleğimle, tişortumla, elbisemle, döpyesimle zaten şehvet yerlerim olan göğsümü /memelerimi örtmüş oluyorum, ayrıca dini bir kıyafet ile kendimi gruplaştırmıyorum" şeklinde diğer bir yorum yapılması nedeniyledir. Ve her iki kadın grubu da zaten dindardır. Dolayısıyla eski Diyanet işleri başkanı Sayın Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun dediği gibi "Kadının başını örtmesi dini bir farz değil, bir ruhsattır, tavsiyedir" görüşünü göz önünde bulundurmalıdır. Buna göre, mevcut toplumsal kaosu çözecek olan, başını örten ile örtmeyenin, kıyafetlerini dine dayandırmadan, sadece geleneksellliğe dayandırarak kullandıklarını veya Kur'an'daki bütün muhkem /değişmez amaç hükümlere olan inançlarını kabul etmek zemininde, 31 nci ayetin farklı iki yorumundan birine olan tercihleri nedeniyle olduğunu bilmeleri olacaktır kanaatindeyim. Bu görüş de hoşgörüyü ve birbirlerini yine dindar görüp baskı uygulamamalarını sağlayacaktır.

32. Toplumunuzdaki bekârlarınızı ve varsa salih olan kadın ve erkek hizmetçilerinizi korumanıza alın, kollayın ve evlendirin veya evlenmelerine /nikahlanmalarına destek olun. Bunlar eğer yoksul iseler, Allah onları kendi lütfundan zengin edecektir, onlara bir kapı açacaktır. Çünkü Allah oldukça cömerttir ve her şeyi bilendir.

**Ayetteki "himayenize alın, sahiplenin" ifadesi Nisa-3'teki tek eşli evliliğe ilişkin öneriye paralellik göstermektedir.*

33. Herhangi bir nedenle evlenememiş bulunanlar, Allah onlara bu imkânı sağlayıncaya kadar iffetli davransınlar. Bu arada, hizmetlilerinizden, gerekli bedellerini sağlayıp size ödemek şartıyla gelirlerse, bu isteklerini geri çevirmeyin ve uygun /hayırlı bulursanız, yasal işlemlerini düzenleyerek özgürlüklerine kavuşturun. Ve sahip olduğunuz imkânlarınızdan da yararlanmaları için pay vermeniz sizin için çok hayırlıdır. Namusuyla yaşamak ve yanınızda kalmak isteyen hizmetlilerinizi ise, Dünya menfaatine kapılıp onlardan faydalanmak üzere fuhuşa /yasal olmayan yollara zorlamayın. Kim onları fuhuşa zorlarsa, bilsin ki Allah zorlanan bu kadınları bağışlar ve merhamet eder.

**Dolayısıyla buradaki açıklamadan şunu söyleyebiliriz "günahlı bir işi, başkasının zulmü altında zorla yapmak, o işten dolayı kişiye bir günah yüklememektedir".*

34. Yemin olsun kil Biz, size her şeyi açık açık anlatan ayetler /deliller /bilgiler, sizden önce geçmiş kimselerden örnekler ve Allah'a karşı takva sahibi olanların yararlanmaları için de bir uyarıcı /doğru yola yönlendirici bir kılavuz /Kur'an'ı indirmiş bulunuyoruz.

35. İşte Kur'an, Allah'ın gökler ve yeryüzündekilere nur /ışık / kılavuz kıldığı kitabıdır. O'nun ışığının /kılavuzluk aydınlığının örneği; içinde ışık yayan bir kandile benzer. O kandil bir cam kap içindedir. O cam kap da sanki inci gibi parlayan bir yıldız gibidir. Yakıtı ise batıyı da doğuyu da kaplayan gölgesiz ve zeytinyağı üreten bereketli bir ağacın yağı gibidir. Ki o yağ, o kadar saftır ki, neredeyse ateş değmeden bile aydınlık verecek bir yapıdadır. O Kur'an ki, ışık üstüne ışıklar saçan bir cevher gibidir. Ve Allah, uygun bulduğu herkesi bu ışıklardan faydalandırır. İşte Allah, insanlara böyle örnekler verir ve şüphesiz Allah her şeyi bilendir.

**Bu ayet, Kur'an'ın önemini ve fonksiyonunu çok güzel vurgulamaktadır. Kur'an'ın tertemizliği, çelişkisizliği yanında, doğuya da, batıya da hitap eden, anlam içinde anlamları ile de yalnız Dünyadaki insanlara değil, birden fazla olduğu belirtilen göklerde olup bizim göremediğimiz Cin nesline ve yeryüzünde bulunan her seviyedeki yaratılmışlara da doğru yolu gösterici kılavuz özelliğinde olduğu apaçık belirtilmiş olan evrensel bir kitaptır. Dolayısıyla, Kur'an'ın, Tevrat'ın sadece Yahudi ırkına sınırlanma yanlışlığında olduğu gibi tek bir dile sınırlandırılmayıp, doğu ve batıdaki mevcut bütün Dünya dillerine anlam tercümesi yapılarak, bütün toplumların ana dilleriyle anlayıp öğrenmelerinin sağlanması gerekliliği farz kılınmış ilahi bir kitaptır. İşte bu nedenle de Kur'an, bir meslek kitabı değil, her anlayış kapasitesindeki tüm insanlara hitap mucizesinde olan bir kitaptır. buradaki "yadrib" kelimesine de baktığımızda, bu kelime burada "vurgulamak, dikkat çekmek" anlamında kullanılmıştır.*

**Bu ayette elektrik ile ilgili açıklama olduğunu düşünüyorum.*

36. Böyle bir ışık /nur olan Kur'an, Allah'ın izinde olmaları nedeniyle yükselttiği /mutluluk /huzur bahşetmiş olduğu evlerdedir ve bu evlerde Kur'an okunarak sürekli Allah'ın ismi anılır ve böylece Allah'ı sabah akşam anıp yücelten kişiler bir arada bulunmuş olur. 37. O evlerin halkından olan erkeklerin ticari işleri ve alış verişleri, Allah'ı anmalarından /zikretmelerinden, salâtı /sosyal yardımlaşma faaliyetlerini uygulamalarından ve zekât olarak vergilerini vermelerinden ve toplumu

yararlandırmalarından onları alıkoyamaz. Çünkü onlar, kalplerin ve gözlerin, gerçekler karşısında şaşkınlıktan allak bullak olacakları hesap gününden korkarlar.

**34 ncü ayetten beri Kur'an'ın değeri üzerinde durulduğuna göre, buradaki "salât" kelimesi de "Sosyal yarımlaşma faaliyetinde bulunma ve Kur'an eğitimi yap" olarak anlamlandırılmıştır. Zaten bu kelimeden önce "Allah'ı sabah-akşam an" ifadesi ile Allah'ı her zaman zikretmeye değinilmekte ve bu zikretme işlemi namazlı veya namazsız olabileceğinden, salât aktivitesine dahil edilmemiş ve ondan önce belirtilmiştir.*

38. Şüpheniz olmasın ki Allah, o kişilerin amellerinin karşılıklarını en güzel şekilde verecek ve lütfuyla onların nimetlerini arttıracaktır. Çünkü Allah, hak edenleri hesapsız olarak rızıklandırır.

39. Şirk koşup, bildirilenleri inkar ederek küfre sapmış olanlara gelince, onların amelleri çöldeki bir serap gibidir. Susayan kişi onu gerçek su sanır ve yanına varınca da hiçbir şey bulamaz, fakat orada hesaplaşacağı Allah ı bulur. Allah da inkarcının hesabını tam görür. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, hesabı çok seri ve hatasız görendir.

**Burada verilen mesaj, küfre sapanın bu suçunun tevbe etmedikçe kalacağı göz önüne alındığında, olumlu olsalar bile Dünyadaki bütün amellerinin, kıyametteki hesap gününde beklediğinin aksine kendisine bir faydası olmayacağı ve serap gibi boşu boşuna olacağı vurgulanmaktadır. Ancak bu olumlu amellerinin karşılığının sadece Dünya hayatı sırasında ona fayda sağlayacağı A'raf-147, Furkan-70 ve İsra-18 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

40. Bu küfre sapmışların olumsuz amelleri, denizde fırtınaların kopmuş olduğu ve dalga üstüne dalganın oluşup karanlıkların meydana geldiği duruma benzer. Kara bulutlarla birlikte üst üste yığılmış karanlıklar. Öyle ki, insan elini uzatınca, onu bile fark edemeyecek zifiri bir karanlık hali. Allah'ın uygun bulup ışıktan /nurdan /kılavuzdan /Kur'an'dan mahrum bırakmış olduğu kimsenin artık başka hiçbir ışığı /yol göstericisi /rehberi olamaz.

**Burada, kötülükler ve olumsuz ameller işleyenin amelleri, görüntüleri azametli-güçlü gibi görünen, ancak karanlıklar /sıkıntı ve mutsuzluklar oluşturabilen dalgalara benzetilmekte ve insanı böylesi karanlıktan /cehaletten kurtaracak tek kaynağın Kur'an ve onun muhkem /değişmez amaç hükümlerini iyice öğrenmek olacağı vurgulanmaktadır.*

41. Ya Muhammedl Diziler halinde göklerde uçmakta olan ve yeryüzünde bulunan her canlı, Allah'ı tespih etmekte /anmakta /yüceltmektedir. Her birinin kendine göre salat aktivitesini /sosyal yardımlaşma çalışmalarını belirten bir yöntemi ve Allah'ı anma /tespih etme usulü vardır. Ve Allah, onların ne yaptıklarını en iyi bilendir. 42. Çünkü göklerin ve yeryüzünün tek yöneticisi ve tek sahibidir ve bütün yaratılmışlar, hesap vermek üzere O'nun huzurunda toplanacaklardır.

**Bütün yaratılmışların mahşerde hesap vermek üzere toplanacakları ayrıca En'am-38 ve Al-i imran-109 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

43. Yine dikkat et, Allah bulutları sürüyor, sonra onları birleştiriyor, birbiri üstüne yığıyor ve Sen de yağmurun o bulutların arasından çıktığını görüyorsun. Hatta bazen Allah, gökte büyük dağ kümeleri halindeki ulutlardan buz gibi dolu da indiriyor. O doluyu uygun bulduğu yere isabet ettiriyor, uygun bulduğunu da ondan uzak tutuyor. O bulutlardan çıkan şimşeğin parıltısı da gözleri kamaştırıyor. 44. Ayrıca şüphen olmasın ki, geceyi gündüze, gündüzü geceye çeviren de Allah'tır. Verdiğimiz bu örneklerde, aklını kullanan ve araştırıp öğrenme çabası olanlar için /ulil ebsar, faydalanacakları çok bilgiler bulunmaktadır.

45. Allah, tüm canlıları sudan yarattı. Onlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünerek, kimi iki ayakları üzerinde, bazısı da dört ayak üzerinde yürürler. Allah, uygun gördüğü ve dilediği her şeyi yaratandır ve her şeye gücü yetendir /muktedir olandır.

46. Yemin olsun kil Biz, doğru yolu bulduracak her şeyi apaçık bildiren buyruklarımızı ayetler halinde indirmiş bulunuyoruz. Artık içinizden her kim doğru yolu candan ister ve buyruklarımızı anlayıp öğrenmek için gerekli çabayı gösterirse, o zaman Allah da onun durumunu uygun bulursa, Kendine yaklaştıracak olan sıratın-müstakimi /doğru yolu bulması için yardım eder /hidayet verir.

**Burada belirtildiği gibi Allah, özellikle çaba göstermeye önem vermektedir. Ve bu ayeti Hz. Muhammed "Doğruyu bulmak üzere gayret içinde olun, eğer doğruyu bulursanız 2-10 arası sevap, bulamasanız bile göstermiş olduğunuz gayretinize karşılık 1 sevap alırsınız" sözleri ile pekiştirmiştir. Kur'an ile ilgili bu gayret, bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri anlama ve öğrenme gayretidir. Yoksa kağıdını ve konduğu kılıfları süslemek değildir.*

47. Ey insanlarl İçinizde olanlardan başlangıçta "Allah'a ve elçiye inandık ve itaat ettik" deyip daha sonra sözünden cayan bir grup var ki, bunlar gerçek müminler değildir. 48. Böyleleri, aralarındaki bir problemin çözümü için kendilerine "Haydi, bu konuyu kararlaştırsın diye Allah'ın indirdiği Kur'an'a göre karar almakta olan elçisine gidelim" denildiğinde, çıkacak kararın aleyhlerine olacağından korktuklarından hemen reddederler. 49. Fakat verilecek kararın lehlerine olacağına emin olur veya duyarlarsa, o zaman da hemen koşarlar. 50. Peki bunların kalplerinde /akıllarında bir hastalık mı var ki sürekli bir korku ve endişe içindedirler? Ve bu nedenle mi Allah'ın kitabına göre karar almakta olan elçisinin kendilerine haksızlık yapacağından korkmaktadırlar? Hiç de değil, şunu iyice bilin ki, aslında onlar ikiyüzlü zalimlerdir.

51. Müminler ise, aralarındaki bir konuda hüküm vermek üzere Allah'ın Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlerine göre karar almakta olan elçisine çağrıldıkları zaman, "İşittik ve uyduk" diyerek alınan karara uyarlar. İşte mutlu sona ulaşacak olanlar bunlardır.

**Dolayısıyla, Hz. Muhammed'in almış olduğu her kararı ve söylediği, mutlaka Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümlerine ve o zamanki toplumun sosyoekonomik işlevine yönelik müteşabih /değişken araç mesajlarına göredir. Bu nedenle de "Hz. Muhammed'e ait diye söylenen her sözü Kur'an'ın filtresinden geçirmek şarttır" diye düşünüyorum.*

52. Dolayısıyla şu bir gerçek ki, her kim Allah'ın buyruklarına göre karar almakta olan elçisine uyar, Allah'a hesap vermekten korkar ve muhkem /değişmez amaç hükümlerini önemserse, işte o kimseler mutlu sona /hak ettikleri faize /haklı olumluluğa ulaşırlar.

**Dolayısıyla, Hz. Muhammed, bir nevi Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlerin canlı uygulayıcısı konumundadır ve bu nedenle de O'ndan rivayet edildiği bildirilen sözlerin sağlıklılığını Kur'an filtresinden geçirmek zorundayız. *Burada geçen "Faiz" kazancı olanlara ayrıca Müminun-11, Haşr-20 ve Tevbe-20. ayetlerde de değinilmiştir. Devletin belirlediği, vergisi olan alışveriş kazancı, diğer bir ifade ile meşru maddî ve manevî her türlü kazanç "Faiz" diye tanımlanmıştır. Ancak bu kelime sadece Banka Faizi olarak kullanıma sınırlanmıştır.*

53. Ya Muhammedl Başlangıçta söz verip sonra cayan ikiyüzlüleri savaşa çağıracak olursan, katılacaklarına dair, Allah'ın adını da anarak yemin billah edip dururlar. Onlara "Allah'ın adını katarak yemin etmeyin. Çünkü sizin sadakat durumunuz herkesçe bilinmektedir. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır" diyerek onları ikaz et. 54. Yine onlara de ki, "Allah'a ve O'nun buyruklarını bildiren elçisine itaat edin. Onun sorumluluğu, verilen görevi yerine getirmek, sizin de sorumluluğunuz onun bildirdiklerine uymaktır. Şunu iyice bilin ki, onun bildirdiklerine uyarsanız doğruyu bulursunuz. Çünkü elçinin tek görevi, indirdiklerimizi açıkça ve olduğu gibi size tebliğ etmekten ibarettir.

**Hz. Muhammed'in asıl ve tek görevinin Kur'an'a uymak ve ona göre konuşmak olduğu burada açıkça belirtilmektedir. Dolayısıyla da Hz. Muhammed'dendir diye her sözü mutlaka Kur'an'ın süzgecinden geçirin.*

55. Ey insanlarl Allah, sizlerden iman edip, salih amellerde bulunanlara, kendilerinden öncekileri yeryüzüne hakim ve güçlü kıldığı gibi, onları da hakim ve güçlü kılacağını, ayrıca kendileri için seçtiği Kendi dinini (İslam'ı) destekleyeceğini ve onlara karşı çıkanları saf dışı edip korkularını güvene çevireceğini vaat etmiştir. Çünkü onlar Bana kulluk ederler ve Bana hiçbir şeyi şirk koşmazlar. Bu açıklamalarımızdan sonra halâ küfre sapmalarına devam edecek olanlar, artık fasıklardandırlar /iflah olmazlardandırlar demektir.

56. Ey iman edenlerl Siz de dikkat edin ve salâtı /sosyal dayanışma toplantıları ve yardımlaşma faaliyetlerini ihmal etmeyin ve devamlı gerçekleştirin, imkânlarınızdan bir kısmını zekât /vergi halinde vererek devlete ve topluma destek olun ve Allah'ın buyruklarını bildiren elçinin bildirdiklerine uyunuz ki merhamet edilesiniz. 57. Şunu da aklınızdan çıkarmayın ki, küfre sapmış olanlar, bizi yeryüzünde aciz duruma sokamazlar ve onları mutlaka ateşe /sıkıntı ve pişmanlığa muhatap kılacağız. O durumun ne kötü bir durum olduğunu bir bilseniz.

58. Ey iman edenlerl İman ile ilgili yaptığımız bu açıklamalardan sonra sizin sosyal yaşamınızla ilgili şunlara da dikkatinizi çekelim: Evlerinizdeki hizmetçileriniz ve henüz olgunluğa ulaşmamış çocuklarınız, şu üç durumda odanıza girmek için sizden izin istesinler: Fecir /sabah salâtından /sosyal dayanışma toplantısından önce /giyinmek üzere iken, öğle vaktinde dinlenmek için elbisenizi çıkardığınız zaman ve akşam salatından /toplantısından sonra soyunduğunuzda. Bunlar, sizin mahremiyetinize ait üç özel vaktinizdir. Bunların dışında, birbirinizin odalarınıza izinsiz girişlerinizde hem sizin, hem de onlar için bir günah /sakınca /günah yoktur. Allah ayetlerini ve sizin için faydalı olacakları size işte böyle açıklar.

Gerçekten de Allah her şeyi bilendir ve her şeye hakim olandır.

**Burada 2 salât vakti olarak gece saatleri olan yatsı ve sabah geçmektedir. Ayette geçen salât, "Sosyal dayanışma toplantısı ve yardımlaşma faaliyeti (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamında değerlendirilmiştir. Allah'ı anmanın özellikle akşamdan sabah kadar olan güneşsiz anlarda yapılması ayrıca Rum-17, Hud-114 ve İsra-78 nci ayetlerde de önerilmektedir.*

59. Çocuklarınız da ergenlik /büluğ çağına erişince, kendilerinden önceki yetişkinlerin odalarına izinle girilmesini istemiş oldukları gibi, onlar da kendi odalarına giriş için izin alınmasını istesinler. Allah ayetlerini /sizin için faydalı olacakları, size işte böyle açıklar. Allah her şeyi bilendir ve her şeye hakim olandır.

60. Cinsel arzusu kalmamış ve evlenme beklentisi olmayan, yaşça ilerlemiş kadının, ziynetlerini /mahrem yerlerini teşhir etmeyip kollamak koşuluyla, dış elbiselerini çıkarmasında artık bir günah yoktur. Fakat yine de dikkatli ve olgun davranmaları kendileri için daha hayırlıdır. Şüpheniz olmasın ki, Allah her şeyi işiten ve bilendir.

**Burada "ziynetleri" kelimesinin "mahrem /şehvet yerleri" olduğu açıkça görülmektedir. Bu kadınlarla ilgili cinsel cazibe ve dolayısıyla da erkeklerin taciz etme tehlikesi kalmayacağından "tedbir" için "tesettür" şartı gevşetilmiş olmaktadır. Kanunlar hakkıyla uygulanıyor ve kolluk kuvvetleri yeterli ise, tedbir konusu gerçekleşmiş demektir ve şehvet yerlerini örtmek şartıyla kadının bu şekilde örtünmesi de yeterli olacaktır. Zaten Ahzap-59 ncu ayette, şehirde yabancı grupların cirit atmakta olduğu sırada, kadınların gece tuvalete çıkacakları zaman, tacize uğramamaları ve rahatsız edilmemeleri için, geleneksel sokak elbiseleri olan cilbablarını giymeleri istenmektedir. Ancak cinsellik nefsi ön planda olan erkeklerin çoğunlukta olduğu geri kalmış toplumlarda, bu ayette ruhsat verilmesine ve "inanıcımdan örtünmeme artık gerek yok" gerekçesi de ileri yaşı nedeniyle artık tehlike olmamasına rağmen kadın, maalesef tüm vücudunu tedbir amacıyla kapatarak dolaşma mecburiyetinde kalmakta ve taciz edilmek huzursuzluğunu yaşamak istemediğinden, tüm vücudunu örtme zorunda kalmaktadır. Modern ve güvenilir toplumlarda ise böylesi bir rahatsızlık genellikle pek olmayacağından, kadının da abartılı olmamak üzere normal giyinmesi söz konusu olmaktadır.*

61. Kör ile, sakat olanla veya hasta olanla kendi evlerinizde, ayrıca babalarınızın evlerinde, annelerinizin evlerinde, kardeşlerinizin evlerinde, kız kardeşlerinizin evlerinde, amcalarınızın evlerinde, halalarınızın evlerinde, dayılarınızın evlerinde, teyzelerinizin evlerinde, sorumlu olduğunuz evlerde ve güvenilir dostlarınızın /arkadaşlarınızın evlerinde birlikte yemek yemenizde bir sakınca /günah yoktur. Beraberce yahut ayrı ayrı yemenizde de bir sakınca yoktur. Bir eve girdiğinizde, orada bulunanları Allah'tan iyi dileklerde bulunarak selamlayınız. Allah size ayetleri /faydalı olacakları, aklınızı kullanmayı öğrenesiniz diye işte böyle açıklamaktadır.

62. Gerçek müminler, Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine gönülden iman eden ve elçi ile bir toplantı halinde iken, ondan izinsiz toplantıyı terk etmeyenlerdir. Ya Muhammed! Toplantı bitmeden Senden izin isteyenler, samimi olarak Allah'a ve elçisine inananlardır /inançlarında samimi olanlardır. Zorunlu bir nedenle samimi olarak Senden izin isteyene, izin ver ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile. Çünkü Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Burada, Hz. Muhammed'in danışmak ve önemli konuları kararlaştırmak amacıyla ve toplumu ilgilendiren bir toplantıya katılanların keyfi davranmamaları ve kişisel bir nedenle toplantıyı terk etmemeleri ve ancak çok zorunlu bir nedenle ve idare edenden izin almak koşuluyla ayrılmaları tavsiye edilmektedir.*

63. Elçinin sizleri bir nedenle davet edişini, birbirinize olan davet gibi değerlendirmeyin ve önemseyin. Allah, içinizden hiç bir geçerli nedeni olmaksızın elçinin davetinden kaçanları biliyor. Onun bir göreve ilişkin olan davetine aykırı davrananlar, başlarına bir felaketin gelmesinden veya sıkıntı verici bir cezaya çarpılmaktan korksunlar.

64. Ey insanlar! Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'a aittir. Dolayısıyla da Allah, sizinle ilgili her şeyi en iyi bilendir. işte bu nedenle de Allah, hesap vermek üzere herkesin huzurunda toplanacakları gün, onlarla ilgili ve yaptıkları her şeyi onlara bildirecektir. Çünkü Allah, her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilendir.

103. HAC (22)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey insanlar! Rabbinize karşı takva sahibi kişiler olun. Çünkü kıyamet gününde oluşacak sarsıntı /değişim /her şeyin altüst oluşu muazzam bir şeydir.

2. Kıyamet sarsıntısının /değişimin /alt üst oluşun etkisi ile, çocuğunu

emzirmekte olan her annenin, emzirdiği çocuğunu unuttuğunu, her hamile kadının da çocuğunu düşürdüğünü görürsün. Ve insanların da sarhoş olmadıkları halde, şaşkınlıktan sarhoş gibi olduklarını zannedersin. Çünkü Allah'ın azabı çok şiddetli olacaktır.

**Kıyamet senaryosu, Zilzal-1-8 de ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.*

3. Anlattığımız bu gerçeklerimize rağmen, yine de insanlardan bazıları var ki, hiçbir bilgisi olmadığı Allah hakkında şüphe duyuyor ve varlığı hakkında durmadan tartışıyorlar ve zaten hasta olan her şeytanın peşinden gidiyor ve ona kanıp duruyorlar. 4. Hâlbuki Biz, her kim tartışılan Allah'ı ret ederse, onun artık şiddetli bir azabı tatmadıkça doğru yola yönlendirilmesine yardım edilmemesini yazmışızdır /böyle bir prensip koymuşuzdur.

**"Şeytanın mariyd" "hasta olan şeytan" dendiğine göre, acaba insanları kandırmaya çalışan sadece hasta olan, hasta ruhlu ve şeytan diye tanımlanan Cinler mi oluyor? Çünkü Rahman-31 den 74 ncü ayete kadar Kur'an'ın hem İns'lere /öğrenci Ruh'lara, hem de Cin ırkına indirildiği ve hasta olmayan bu Cinlerin çoğunun da Müslüman oldukları belirtilmektedir. Gerçeği Allah bilir.*

5. Ey insanlarl Ölümünüzden sonra Mahşer'de yeniden dirileceğiniz /ba's edileceğiniz konusunda şüpheniz varsa, Dünyaya gelişinizi bir düşünün. Unutmayın ki Biz sizi önce topraktan (min türabın), sonra küçücük bir damlacıktan (meniden), sonra ana rahminde bu damlacığın asılı duran bir halinden (yumurta ve spermin birleşmesi ile oluşan embriyodan), sonra size biçimsiz gelen ve hiçbir şey ifade etmeyen bir halden meydana getirdiğimizi size açıklıyoruz ki, ne olduğunuzu anlayabilesiniz. Sonra neyi dilemişsek (kız, oğlan, bir veya birden fazla, sağlam veya özürlü vs) belli bir süreye kadar onu rahimlerde tutarız. Sonra sizi bir bebek olarak çıkarırız ve ardından sizin buluğ çağına ve erişkin yaşlara ulaşmanızı sağlarız. Bu sırada, kiminizin yaşamına son veririz, kiminizi de en rezil yaşa (çocukluk veya yaşlılığa) tekrar geri döndürürüz, ki her şeyi yapan ve bilen bir kişi, hiçbir şey yapamaz ve bilemez hale gelir (yüreddü ila erzelil umüri li keyla ya'leme min ba'di 'ılmin şey'en). Halâ kuşkunuz varsa, yeniden dirilişe bir örnek olarak şuna da dikkat edin; doğayı kupkuru ve ölü bir vaziyette görürsünüz. Fakat Biz bu kupkuru ölü topağın üzerine, yağmur yağdırdığımızda, o ölü toprak kıpırdar, kabarır ve bir de bakarsın her taraf canlanmış, yemyeşil, her çeşitten çift, çifter bitkiler oluvermiştir.

**Burada belirtilen olgunluk yaşı, bütün peygamberlere elçilik görevinin de bildirilmiş olduğu 40'lı yaşlarıdır. Dolayısıyla, bu yaş, ayette de açıklandığı gibi "Dinsel olgunluk çağı"dır ve kişinin bu yaşlardan başlamak üzere dine dayalı yaşamı ile artık örnek olma sorumluluğunun da başlama yaşı demektir diye düşünüyorum. Aynı konu ayrıca Mümin-67, Ahkaf-15, Kasas-14 ve Yusuf-22 nci ayetlerde de belirtilmiştir.*

**Ayette, önceki bilgilerin unutulduğu çağın çocukluk mu, yoksa yaşlılık mı olduğu tartışmalıdır. Hiçbir şeyin hatırlanmadığı rezil dönemin bebeklik dönemi olduğuna Nahl-78 nci ayette de değinilmiştir. Bu rezil yaşın yaşlılık çağı olduğunu söylemek çok olumsuz bir ön yargı oluşturacağından yanlış olacaktır diye düşünüyorum.*

6. İşte bütün bunları göz önünde bulundurun ve Allah'ın gerçek olduğuna emin olun, artık hiç kuşkunuz kalmasın ki O, ölüleri diriltmeye ve her şeye gücü yetendir. 7. Ve hiç şüpheniz olmasın ki, kıyamet saati mutlaka gelecek ve Allah, mezarlarda olan /ölmüş bulunanlar da dahil herkesi diriltecektir /ba's edilecektir..

**Diriltilecek denilen, esasında mezarlara konmuş veya birçok nedenle konamamış olan ve Dünya öğrencisi olan ruhun Dünyada giydiği elbise /vücut değil, İns'in /öğrenci Ruh'un kendisidir. Acaba "kabir" kelimesi, sadece insanlar anlasın diye ölmüşler için sembol olarak mı kullanılmıştır?*

**Arapça ayetlere dikkat edilirse Hac-6 ncı ayette kıyamet anı dışındaki dirilme için "yuhyi", Hac-7 nci ayette ise, Kıyamet ile olacak son Mahşer dirilmesi için ise "Ba's" kelimesi kullanılmıştır.*

8. İnsanlardan bir kısmı, herhangi bir bilgiden, bir yol göstericiden ve aydınlatıcı bir kitaptan yararlanmadan Allah'ın varlığı hakkında tartışıp duruyorlar. 9. Dahası bunlar, başkalarını da Allah'a olan inançlarından ve bildirdiği buyruklarına iman etmekten saptırmak için gayret ediyorlar. Şüpheniz olmasın ki, böyle insanlar için, bu Dünya hayatında hüzün söz konusu olacak ve kıyamet gününde de onlara yakıcı azabı tattıracağız. 10. Ve ona "Bu azap, senin kendi iradenle önceden yaptıklarından dolayıdır" diyeceğiz. Çünkü Allah kullarına asla zulmetmez /onlar kendi kendilerine zulüm ederler.

11. İnsanlardan bazıları da, Allah'a menfaatleri elverdikçe kulluk ederler. Onlara bir olumluluk gelince sevinir ve inandıklarını ifade ederler, ancak başlarına bir belâ gelince de hemen yüz çevirir ve inkâra başlarlar. Gerçekte böyle kimseler, Dünyada da Ahrette de zararda olanlardır. Ve gerçek kayıp da budur. 12. Çünkü böyle kararsız

ve ikiyüzlü olan kişi, kolayca Allah'ı bırakıp, kendisine bile ne yarar ve ne de zarar veremeyecek olana dua edip, Allah'ın yerine ilahi bir yardımı ondan istemeye /Allah'a çabucak şirk koşmaya yönelir. Böylesi bir yöneliş ise, dalalete /yanlışlığa sapışın en büyüklerindendir. 13. Gerçekte onun bu yönelişi, faydasından çok zararı olacak bir yöneliştir. Halbuki yalvardığı /hedef olarak peşinden koştuğu o şey (kişi, eşya, para, mal biriktirme, hırs, heves vs), öyle kötü bir mevla /dost ve kötü bir arkadaş ki !

**İkiyüzlülük ve dolayısıyla da riyakârca dine yaklaşım, gerçek kayba yol açan bir davranıştır.*

14. Buna karşılık, Allah'a içtenlikle iman edip, salih amellerde bulunanları Allah, içinde ırmaklar akan Cennet'lere sokacak. Çünkü Allah, her ne ister ve uygun görürse onu gerçekleştirir.

15. Her kim imanında gerçekçi olmayıp, Allah'ın Dünyada ve Ahrette kendisine yardım edecek güçte olmadığını düşünüyorsa, şöyle gökyüzüne dönüp bir incelesin ve Allah'ın gücünü ve kendi güçsüzlüğünü görmeye çalışsın. Göreceği azamet karşısında mutlaka şüphesinden vazgeçecektir. 16. İşte Biz doğru yola yönlendirmek üzere uyarıcı olsun diye Kur'an'ı böyle apaçık anlaşılır ayetler halinde indirdik. Ancak Allah, O'ndan faydalanmaya niyetlenip, doğru yolu bulmak isteyeni doğruya ulaştırır.

**Demek ki, bilim adamlarının göklerin muazzam düzenini keşfetmeleri, Allah'a iman etmeyi daha da pekiştirip yaygınlaştırmaya yarayacaktır. Allah'a imana, gök ve yeryüzü ile, diğer yaratılanlarda gizlenmiş mucize yaratılış bilgilerine ulaştıkça varılacağı Fussilet-53 ve En'am-75 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

17. Allah, kıyamet günü Yahudiler, Sabiîler, Hıristiyanlar, Mecusiler'den ve başlangıçta şirk koşuculardan da olup sonradan içtenlikle iman etmiş olanların ayırımını yapacaktır. Çünkü Allah, her canlının yaptığı her şeye şahit olandır.

**Burada, hangi dini gruptan olursa olsun, Allah'ın, gerçek imanlı olanları, ancak O'nun değerlendirebileceği, farklı muamelede bulunacağı ve kıyamette ayıracağı belirtilmektedir. Aynı görüş Maide-69 ncu ayette de belirtilmiştir.*

**Sabiiler, Kuzey Irak ve Harran'da yaşamış ve yıldızlara tapan bir kavimdi.*

18. Ya Muhammedl Göklerde ve yerde bulunan, Güneş'in, Ay'ın, yıldızların, dağların, ağaçların, hayvanların ve insanlardan birçok kişinin Allah'a secde etmekte olduklarını /O'nun tek ilah ve güç olduğuna iman edip, koyduğu yasalara göre hareket etmekte olmaları nedeniyle mutlu olduklarını görmez misin? Buna karşılık birçok kişinin de, aksine davranışları nedeniyle azabı hak etmiş olduğunu. Şunu da iyice bilin ki, kıyametteki hesap gününde Allah'ın azaba müstahak göreceğini hiç kimse kurtaramaz. Çünkü Allah, ince hesaplar sonucu uygun bulduğunu mutlaka uygular.

**Burada, canlı ve cansız diye tanımladığımız her şeyin secde etme sembolü ile Allah'ı tanımakta ve kurallarına uygun hareket etmekte oldukları bildirildiğine göre, demek ki yaratılmış her şey canlıdır ve uzayda da canlılar bulunmaktadır. Hz. Muhammed, rüzgarın da canlı olduğunu söylemiştir; Bir kişinin ridasını rüzgar savurmuştu, tutup rüzgara lanet etti. Resulullah müdahele buyurdu: "Sakın rüzgara lanette bulunmayın. O memurdur, (Allah'ın emriyle) iş görmektedir. Şunu bilin ki, kim bir şeye haksızlıkla lanet ederse, lanet kendisine döner. ". Canlı, cansız ayırımını ise demek ki biz yapmışız. Halbuki artık biliyoruz ki her madde atomlardan yapılmıştır ve atomlarda elektronlar sürekli bir hareket halindedirler. 15 nci ayette, göklerin fethi ile Allah'ın varlığına iman pekişirken, bence 18 nci ayet ile de Allah'ın varlığının gökler dışında, canlı ve cansız bütün yaratılmışlarda da olduğu vurgulanmış olmaktadır. Dolayısıyla diyebiliriz ki, Allah'ı gökte zannedip ellerini yukarı doğru açarak ve yüzlerini yukarı kaldırarak dua etmekte olan bizlerin, artık farklı yaratma özellikleri ile Allah'ın her yerde ve hatta içimizde de olduğunu düşünüp öyle konsantre olup ve Allah'ı gökte aramadan dua etmemizin zamanı gelmiş veya yakında gelecek demektir. Zaten Kaf-16 ile Allah, bize şah damarımızdan da daha yakın olduğunu söylemiyor mu? Buna göre de aramızda başka bir kişi veya eşyayı koyacak zaten bir boşluk da kalmamış olmuyor mu?*

19. Allah'ın varlığı veya tek ilah olup olmadığı konularında tartışmakta olanlardan, şirk koşup, bildirilenleri inkar ederek küfre sapmış olan grup için, ateşten elbiseler hazırlanır ve başlarından aşağı kaynar su dökülür. 20. Dökülen bu kaynar suyun etkisi ile derileri eriyecek ve karınlarında ne varsa ortaya çıkacaktır. 21. Demirden de kamçılar vardır. 22. Her ne zaman bu azaptan çıkmaya teşebbüs ederlerse, tekrar aynı azaba döndürülecekler ve onlara "Tadın bakalım bu yakıcı azabı, daha bitmedi" denilecek.

23. Buna karşılık iman edip salih ameller oluşturmuş olan diğer grubu ise Allah, altlarından ırmaklar akan Cennet'lere sokacaktır. Ve orada altın bilezikler ve inciler

takınacaklar, giysileri de ipekten olacak. 24. Çünkü onlar Dünyada iken Allah'ı en uygun sözlerle anmışlar ve O'na hamd etmeleri /minnet duymaları nedeniyle, bildirdiği gerçeklerin yolunda olmuşlardır.

**Ne gariptir ki, Cennette altın ve ipek olduğu halde, insanlar bunları din yasağı olarak kendilerine yasaklamışlardır.*

25. Ya Muhammedl Allah'ın tek olduğunu red edip şirk koşarak buyruklarını da kabul etmeyerek küfre sapmış olanlar, ayrıca hem Allah'ın buyruklarının uygulanmasını, hem de gerek o bölgede yaşayan, gerekse dışarıdan gelen bütün insanların eğitim ve ziyaret yeri olarak belirlediğimiz Mescid-i Haram'ı ziyaret etmelerini engelliyorlar. Halbuki onlar bilsinler ki, her kim insanların oraya gelmelerini zor kullanarak engellemeye kalkarsa, ona elem verici azabımızı mutlaka tattıracağız.

**Aynı vurgu Tevbe-28 nci ayette de yapılmıştır.*

26. Zamanında Biz Kâbe'nin yerini belirlemiş ve İbrahim'i oraya yerleştirmiştik. Ve ona: "Ya İbrahiml Bana hiçbir şeyi şirk koşma, tavaf edenler, ayakta saygıyla duranlar, rukü edenler /gücüm karşısında eğilenler ve secdeye varanlar /gücüm karşısında artık bir hiç olduklarını yere kapanarak kabul edenler (namaz kılanlar) için evimi daima temiz tut".

27. "Tüm insanları Hac eğitimine çağır ki, gerek yaya olarak ve gerekse deve gibi çeşitli taşıyıcılarla uzaklardan da olsa gelip çağrına uyup gelsinler . 28. "Gelsinler ve Hac'da iken hem kendileri için bir takım yararlara (duygusal, sosyal, kültürel ve ekonomik) muhatap olsunlar, hem de Allah'ın kendilerine rızk olarak verdiği hayvanlardan, belirlenmiş günlerde, Allah'ın adını anarak ve Allah'ın rızası için kessinler ve onlardan kendileri de yesin ve sıkıntı içindeki muhtaçlara /yoksullara da yedirsinler". 29. "Bundan sonra da, temizlenmesi gereken yerlerini temizlesinler, daha yapmaları gerekenleri yerine getirsinler ve o eski güvenli evi /Kâbe'yi tavaf etsinler /din eğitimine katılsınlar ve etrafını gezsinler" diyerek insanlara bildirmesini istemiştik.

**Allah'ın Hz. İbrahim'i ikaz etmesi, esasında şu olmaktadır; "İnsanlar doğrudan Bana dua edip, ilahi yardımı sadece Benden istesinler, sakın aramıza Kâbe'yi koyup önce ona dua edip Benden öyle yardım isteme hatasına girmesinler. Bu konuda insanları uyar". Yani Kâbe'nin bile bir putmuş gibi şirk koşma aracı olmaması için Hz. İbrahim örnek verilerek bütün insanlar ikaz edilmiş olmaktadır. Burada 'Allah'ın tek evim dediği" Kâbe olup, O'nun dışında olan bütün ibad etme yerleri de Kâbe'nin eğitim okulu olması gibi, birer Kur'an ve İslâm eğitim yerleri de olmaları ve sadece namaz kılınan yerler olmaktan kurtarılmaları gereklidir diye düşünüyorum.*

**Hac'ca gitmeyi sağlayacak araç-yöntem yürümek veya o zamanın binek aracı olan deve önerilmektedir ve müteşabih /değişken, yani zaman ve zemine göre farklı olacak kural olmaktadır. Kur'an'daki hükümlerin Al-i İmran-7 nci ayette belirtildiği gibi muhkem /değişmez amaç ve müteşabih /değişken araç olduğunu kabul etmeyip bu ayırımını da yapmayan ve Kur'an'ın bütün hükümlerini muhkem /değişmez, dokunulmaz kabul edenlerin deveden de vazgeçmemeleri ve uçak veya diğer binek araçlarını da halen kullanma ısrarında olmaları gerekmektedir. Nur-31 nci ayette kadının memelerini örtmede araç olarak kullandığı şalının bir ucunda ısrar edip, bunu da baş örtüsü şekline çevirmelerindeki görüşleri gibi. *Yeri gelmişken nasıl başka herhangi bir ibad etme uygulamasını yapanın isminin önüne "Namaz kılan, oruç tutan, zekât veren, infak eden" gibi ibad etmelerin ismini koymuyorsak bence "Hacı" kelimesinin konmaması gerekir ve bir kimsenin "Hacı" ibad etme uygulamasını yapmış olduğunu ilan etmesi demek olan bu uygulama, birçok sosyo-ekonomik yönden sakıncalar oluşturmaktadır.*

**Yirmi sekizinci ayete göre kurban kesme, sadece Hac uygulaması sırasında ve Hac işlemlerinden biri olarak ve büyük kısmı fakirlere verilmek üzere önerilen bir uygulama olmaktadır. Ben de Burak Özdemir gibi Hac uygulaması dışında olan için "kurban kesme" değil, "kurban etme, kişinin değer verdiği bir şeyi başkasının ihtiyacını gidermek üzere feda etmesi" demektir diye düşünüyorum. Bu amaçla da Kurban bayramı sırasında verilmek üzere, her mahallede bulunan ve önceden belirlenecek muhtaç kişilerin zaruri ihtiyaçları tespit edilir ve "Veren de, alan da bilinmeden" dağıtılır görüşündeyim. Şimdiki uygulama ise, önemli bir şeyi feda etme değil, sadece para ile kolayca satın alınan bir hayvanı kesmiş olmaktır. Bu da Müslümanların, "kolayca canlı kesen" imajı ile anılmasına yol açmaktadır. Hac uygulaması sırasında kurban kesme hükmü, Hz. Muhammed zamanında Mekke ve çevre insanları muhtaç oldukları için farz kılınmıştır. Günümüzde ise bu muhtaçlık kalmadığına göre, Hac'ca giden insanlarımız neden bu uygulamayı, kendi ülkelerindeki muhtaçlara yapmasınlar? Ve bu ihtiyaç giderme şartı yalnız kurban kesme ile sınırlanmayıp, ciddi bir ihtiyacın giderilmesi şeklinde niye olmasın. Çünkü Hac-37 ni ayette Allah'ın "Ete, kana ve bunların miktarına bakmayıp, temelde takvaya baktığını, diğer bir ifade ile niyete ve yapılan yardımın, amacına uygun fayda sağlayıp sağlamadığını önemsediği*

vurgulanmaktadır.

**Kâbe'nin etrafındaki her dönüşe "Şavt", 7 şavta da "Tavaf" denmektedir.*

**İlk ayette, kıyam-rüku ve secde üçlüsünün uygulandığı namaz kılma tanımlanmış olup, bu da namaz kılmanın bu üçlüden 3 nün veya 2 sinin olduğu ifadelerle belirtildiğini göstermektedir. Hac-77 nci ayette bu konu pekiştirilmiştir. Ki bu namaz uygulamasının, önceki peygamberlere de söylenmiş olduğu Taha-14 ncü ayette belirtilmiştir.*

30. İşte, hac için istenenler bunlar. Ve her kim bu istenenleri kolaylaştırırsa, bilsin ki Rabbinin yanında kendisi için daha hayırlı olur. Size haram olarak bildirilenler dışındaki tüm hayvanlar helâl kılınmıştır. O halde, başka hayvanları haramlaştırıp onları putlaştırma pisliği olan gelenekten uzak durun ve bu yönde size söylenen yalan söze kanmayın.

**Haram olarak Maide-3 ncü ayette bildirilen hayvanlar; kesilmeden eceliyle ölen hayvan, domuz eti ve Allah'ın rızası ve adı dışında, başkasının adı verilerek /anılarak kesilen hayvan olarak bildirilmiştir. Bu durumda Hindistan'da inek, maymun ve keçilere dokunulmazlık tanınması, Kur'an'a ters düşmektedir.*

31. Ve Allah'a hiç bir şekilde şirk koşmayan Haniflerden olun. Çünkü her kim Allah'a şirk koşarsa bilsin ki o, artık gökten düşmüş de kendisini kuşlar parçalamış veya rüzgârın uzaklara sürükleyip ıssız bir yerde kayıplara karışıp ne olduğu bilinmeyen bir kişi gibidir.

32. İşte böyle. Her kim de, Allah'ın Hac'da belirlediği bu kuralları önemser ve belirlediğimiz gibi uygularsa, kalplerindeki takva içinde oluşunu kuvvetlendirmiş olur. 33. Ayrıca bu kuralları uygulamış olmanızın, ölünceye kadar size manevi yararları da olacak ve Kâbe'yi tavaf ile de Allah'ın tekliği inancınızı ve Allah'a vermiş olduğunuz diğer sözlerinizi de pekiştirmiş olacaksınız.

**Hac ile Tek Allah, tek İslam dini ve tek İnsan nesline ilişkin Allah'a verilmiş olunan sözlerin hatırlatılması ve tekrarlanması amaçlanmıştır diye düşünüyorum.*

34. Bu kurallardan olan kurban kesmeyi, Kâbe'ye gelen bütün toplumlara, onlara rızk olarak verdiğimiz hayvanlardan keserken de Allah'ın ismini anmayı yerine getirmeleri için gerekli gördük. Böylece de, tek ilahınız olan Allah'a tam teslim oluşunuzu pekiştirmek istedik. Ya Muhammedl işte bu şekilde içtenlikle teslim olanlara olumluluklarla karşılaşacaklarının müjdesini ver.

**Dikkat edilirse, kurban kesme, Hac sırasında oluşan tek Allah'a teslimiyet duygusunu pekiştirmek için istenmektedir. Kâbe konusu ayrıca Maide-97 nci ayette de açıklanmıştır.*

**Hac ile Tek Allah, tek İslam dini ve tek İnsan nesline ilişkin Allah'a verilmiş olunan sözlerin hatırlatılması ve tekrarlanması amaçlanmıştır diye düşünüyorum.*

35. O içtenlikle Allaha teslim olanlar öyle kimselerdir ki, Allah'tan söz edildiğinde yürekleri ürperir, başlarına gelen sıkıntılara sabır gösterirler, salatı ikame ederler ve kendilerine verdiğimiz rızktan muhtaçlara pay ayırırlar /infak ederler.

36. Tekrar etmek gerekirse Biz, bu küçük veya büyük baş hayvanların kurban edilmesini Allah'a mutlak teslim oluşun bir sembolü olarak belirledik. Onlar henüz ayakta iken Allah'ın ismini anmaya başlayın ve yanları üzerine düştükleri zaman da anmaya devam edin. Onlardan bir miktar siz yiyin ve isteyen veya gönül tokluğu ve gururu nedeniyle isteyemeyen muhtaçlara da verin. Ve Biz gerçekte, şükretmeyi iyice öğrenip pekiştiresiniz diye onları sizin yararınıza uygun yarattık ve kullanımınıza verdik. 37. Ve şunu iyice bilesiniz ki, size Allah'ın rızasını kazandıracak olan kurbanlarınızın eti ve kanlarının azlık ve çokluğu değil, sizin içtenlikle Allah'a olan bağlığınız ve takva içinde oluşunuzdur. Ve Biz gerçekte, sizi doğruya ulaştıran Allah'ın büyüklüğünü anasınız diye, onları sizin yararınıza uygun yarattık ve kullanımınıza verdik. Ya Muhammedl işte bu şekilde salih ameller gerçekleştirenlere /Muhsinlere, yine olumluluklarla karşılaşacaklarının müjdesini ver. 38. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, içtenlikle iman etmiş olanları destekler ve hiçbir ikiyüzlüyü ve küfre sapmış olanı da sevmez.

**Cahiliye döneminde Hac için gelenler, kestikleri kurbanlarının kanını Kabe'nin duvarlarına, putlara ve etraftaki dikili taşlara sürer, etlerini de taşlara serip teşhir ederlerdi. Böylece bu ayet de putlara ibad edip Allah'a yaklaşmakta olduklarını düşünme geleneklerini iptal etmek için indirilmiştir. Bu ayet ile ayrıca şekilsel ibad etmelerden ziyade, takva içinde olmak, imanlı ve Salih /olumlu ameller gerçekleştirmenin de ön planda olması gerektiği de vurgulanmıştır. Aynı önemin, nüsuklar diye tanımlanan Namaz, Oruç ve Hac'cın sayı ve şekillerinden çok, niyetin içtenliği için de söz konusu olduğunu düşünüyorum. Gerçeği Allah bilir. Hac sırasında kurban kesmenin, zenginlerin Mekke çevresinde bulunan fakirlere yardım amaçlı olduğu*

şu öykü ile vurgulanmaktadır; Hz.Aişe'ye: "Resulullah kurbanların etlerinden üç günden fazla yenilmesini yasakladı mı?" diye sordum. "Evet, fakat bunu insanların (kıtlık çekip) acıktığı yılda yaptı. Böylece zenginlerin fakirleri doyurmasını arzu etmişti." Abis İbnu Rebia-Kütubu Sitte-1507.

39. işte bu nedenle de gerçekten iman etmiş olmaları nedeniyle zulüm görmekte olanlara, kendilerine zulüm etmekte olanlarla savaş etmeleri /mücadele etmeleri izni verilmiştir. Ve Allah'ın onları desteklemeye /yardım etmeye kesinlikle gücü yeter.

**Bu ayet ile ilk defa, şirk koşan, tek Allah'a iman etmemiş ve bildirdiği buyruklarını inkâr edenlerin zulmüne karşı savaşmaya izin verilmektedir. Yoksa, tek Allah'a iman edip, buyruklarına uymaya çalışan ve takva sahibi olan ve sadece bildirilenlerin /ayetlerin yorumunda görüş ayrılığı içinde olanların anlaşamayıp gruplar oluşturmaları ve birbirleri ile savaşmalarına değil (Bk.En'am-65). Ve bu savunma savaşı, barış için gerekliliği nedeniyledir.*

40. Çünkü insanların bir kısmı, sırf "Tek İlahımız Allah'tır" dedikleri ve şirk koşmadıkları için yurtlarından çıkarılmaktadırlar. İşte Allah, insanların bir kısmının işlediği bu zulmü, açtıkları savaşlar ve mücadeleler ile düzeltmeseydi, çarşı-pazar, sosyal eğitim yerleri ve içlerinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescitler, bu insanların zulmü ile yıkılır, harabeye dönerdi. Görülüyor ki Allah, kendisine yardım amacıyla mücadele edenlere mutlaka yardım etmekte, desteklemektedir. Kuşkusuz Allah kuvvetlidir ve oldukça güçlüdür.

**Böylesi bir savaş iznine Bakara-190-193 ncü ayetlerde de değinilmiştir. Allah'a yardım, O'na iman eden ve buyruklarına uyanlara destek olmak ve iman ettikleri için insanlara zulüm edenlerle mücadele etmek demektir (Bk. Bakara-245 ve 251). Bu da bir nevi Allah'ın "Görevli Melekler yetiştirme projesi" ne destek olmak demektir. Dolayısıyla buradaki (tavsiye özelliğinde) /değişmez amaç hüküm "Küfre sapmış ve iman edenleri engelleyenler ile mücadele edin" olmaktadır. Bakara-114-115'te, bu şekilsel ibad etme yerlerinin duruma göre hiç önemli olmayabileceği, çünkü yeryüzünün hepsinin ibad etmelere uygun olduğu açıklanmıştır.*

41. İmanları nedeniyle yurtlarından çıkarılanları güçlendirip yeryüzüne yöneticiler yapsak, onlar yine de salâtı ikame ederler /devamlı uygularlar ve vazgeçmezler, zekâtı /vergiyi ve toplumsal katkılarını verirler ve toplumu yararlandırırlar, ma'rurn /Allah'ın bildirdiği buyruklarına uymayı öğütlerler ve münkere /olumsuzluklara /çirkin davranışlara karşı çıkarlar. Ve bilirler ki, insanın her yaptığı, mutlaka Allah tarafından değerlendirilecek ve karşılığı verilecektir.

**Buradaki "Ekamus salâte" ifadesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kurumlar (Dernek, Vakıf, Yurt, Huzur evi, Bakımevi vs) oluşturun" anlamındadır ve sosyal yardımlaşmayı bu kurumlarla devam ettirmektir.*

42. Ya Muhammedl İnsanlar Seni yalanlıyorlarsa, bilesin ki daha önce Nuh'un halkı, Ad ve Semud halkları, 43. İbrahim'in halkı, Lut'un halkı

44. Ve Medyen halkı da elçilerini yalanlamışlardı. Musa da yalanlanmıştı. Buna rağmen Ben yine de, belki doğru yola yönelirler diye o küfre sapmış toplumlara süre tanıdım ve sonunda küfürlerinde ısrarcı olanları hesaba çekip cezalandırdım. Böylece de, Beni tanımamak ve elçilerimi inkâr etmek nasılmış gördülerl 45. Nitekim yanlış yola yönelip zulme düşmüş oldukları için, yok etmiş olduğumuz birçok şehirden şimdi arta kalan harabeler, kullanılmaz hale gelmiş nice kuyular ve yerle bir olmuş görkemli saraylar bulunmaktadır.

**Demek ki, insanların durumu sürekli değerlendirilmekte ve ara kararlar /ara kıyametler şeklinde cezalandırılmaktadırlar.*

46. Ya Muhammedl Şimdi de Sana karşı çıkanlar, yeryüzünde hiç dolaşmadılar mı? Eğer dolaşsalardı, eski uygarlıkların yıkılmış kentlerini görüp düşünecek beyinleri ve onlara yapılacak uyarıları işitecek kulakları gelişirdi. Gerçi gerçek körlük, gözlerin körlüğü değil, kalplerin /anlama yeteneğinin körlüğüdür yal

47. Yine bu insanlar, biliyorsun ki, başlarına gelecek kıyamet azabını çabuklaştırman için, Sana meydan okuyup duruyorlar. Şunu bil ki Allah, vaad ettiğinden asla vazgeçmez. Şu da bir gerçek ki, Rabbinin hesabında bir gün, sizin hesabınızla bin sene gibidir.

**Bu ayet ile 44 ncü ayetin dipnotunda söylediğim ve ara kıyametler şeklinde cezalandırmaya ilişkin görüşüm açıklığa kavuşmuş olmaktadır. Çünkü burada kıyametten bahsedilirken, birden bin yıllık bir süreye geçiliyor ki, bu da her bin yılda bir ara hesaba çekilişler ve değerlendirmelerin yapıldığını ve uygun bulunan toplumların ara kıyametlere uğratılmakta olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Secde-5'te de, Dünyadaki bin yıla eşdeğer her ilahi günde devamlı ara değerlendirmeler yapılmakta olduğu belirtilmektedir. Bu durumda Dünya okulunun durumu, ilahi idareciler tarafından ve ilahî zamana göre her gün gözden geçiriliyor demektir. Dünya okulu binasının yeniden*

yapılandırılması demek olan jeolojik ara kıyamet ve hesaba çekilmek üzere mahşerde toplanmanın ise elli bin yılda yapılmakta olduğu Mearic-4 ncü ayette açıklanmıştır.

48. Elçilerimi ve bildirdiklerini, zamanında red edip zulme sapmış toplumlara yaptığımız gibi, olumsuz durumları nedeniyle helâk olmasını uygun bulduğumuz kentlerin halkına da belki düzelirler ümidi ile süre tanıdım. Ancak zulümlerinde ısrarcı olunca da onları hesaba çekip gerekeni yaptım. Hiç şüpheniz olmasın ki, hepinizin hesap vermek üzere dönüşü Bana olacaktır.

**Kur'an'ın bildirdiklerini anlamaya çalışmamak da, bir nevi red etme ve zulme sapış gibidir.*

49. Ya Muhammedl Bütün insanları, "Ey insanlar, Ben sizin için ancak apaçık bir uyarıcıyım" diyerek uyar. 50. Senin bu uyarına uyup, salih ameller gerçekleştirenler, bağışlanmayı ve bereketli bir rızkı hak etmişlerdir. 51. Buna karşılık ayetlerimizi kabul etmeyen ve engelleyip etkisiz kılmak üzere uğraşanlar, artık Cehennem ateşinin halkı olmayı hak etmişlerdir.

52. Ey Peygamberl Senden önce gönderdiğimiz hiçbir resul ve nebi yoktur ki, bir şeyi gönüllerinden geçirdikleri zaman /düşündükleri zaman, şeytan onların olumsuz nefsleriyle ilgili düşüncelerini benimsemeleri için vesvese vermiş olmasın. Fakat Allah, resul veya nebinin olumlu nefslerini itidal /orta düzeyde kullanma yeteneklerini kuvvetlendirmiş ve şeytanın soktuğu vesvesesini etkisiz kılmış ve sonra olumsuz nefslerden temizlenmiş olan bilinçlerine ayetlerini yerleştirmiştir. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

**Burada belirtilen resul ve nebi kelimelerini anlamlandırmak gerekirse, önce Ahzap-40 ncı ayetinde Hz. Muhammed için son nebi demekte olduğunu bilmemiz gerekir. Bu durumda nebi, vahiy kitaplı peygamber, resul ise sadece dinle ilgili hatırlatıcı uyarı ve tebliğ yapan vahiy kitapsız elçi, görevli kişi demek olmaktadır diyebiliriz. Ancak, peygamber kelimesi, Türkçe'de hem nebi, hem de resul için kullanılmaktadır. Dolayısıyla Peygamberlik devri sonlandırılmış, fakat dinî liderlik şeklinde olmamak üzere Kur'an'ı hatırlatıcı ve anlatıcı gizli görevliler devri başlamıştır. Böylece de artık kişisel dinî görüşe varma söz konusudur.*

**Yeri gelmişken şunu söyleyelim; Beynimizde, olumlu veya olumsuz, hangi konuda olursa olsun, o konuya ilişkin bir düşünce mutlaka olumlu ve olumsuz yönlü, yani ikili düşünce şeklinde ve zıtlığı ile birlikte başlar. Bu zıt düşüncelerin gücü de ya birbirine eşit veya biri diğerinden daha güçlü enerjilidir. Ve hemen şeytan bu ikili düşüncenin olumsuz yönünün enerjisini kuvvetlendirici ve vesvese dediğimiz olumsuz enerjiler göndermeye ve onu kuvvetlendirme gayretine başlar. Eğer kişinin iradesi veya diğer bir tanımlama ile o konuya ilişkin nefsi, terbiye edilmemiş ise, şeytanın bu vesveseleri ile kuvvetlenen olumsuz düşünce galip gelir ve kişi bu yönde karar vermiş olur. Temele baktığımızda, karar veren ve suçu işleyen, tamamen insanın kendisi ve öldürememiş olduğu nefsinin olumsuzluğunun ağır basmasına yenilmesidir.*

53. Şunu iyice bilin ki, şeytanın vesvesesi, kalplerinde hastalık bulunan ve kalpleri katılaşmış /merhametsiz olup, olumsuz nefslerine yönelik düşünceleri ağır basanları belirlemek üzere kullanılan bir sınav aracıdır. Çünkü zulme sapmış olanlar, bu gerçeği red eder ve olumsuzluklarını, kendi iradeleri ile vermiş oldukları kararları olarak görmez ve şeytana yükleyip suçu ona atarlar ve kendilerini suçlamadıkları için de olumsuzluklarına devam edip dururlar.

**Şeytan'ın, imanı pekiştirmede görevlendirilmiş bir araç olduğu, ayrıca Sebe-21 nci ayette de belirtilmiştir.*

54. Şeytanın vesveselerinin birer sınav aracı olduğunu bilen ilim sahipleri ise, şeytanın vereceği vesveselerine kanmayıp Kur'an'ın, Rablerinden gelen bir gerçek olduğuna iman ederler ve kalplerinde herhangi bir huzursuzluk da hissetmezler. Ve emin olsunlar ki Allah, iman etmiş ilim sahiplerini ve gerçekten iman etmiş bütün insanları sıratın müstakıyma /doğru olan orta yola kesinlikle yönlendirir.

**Burada, ilim sahiplerinden iman etmiş ve takva sahibi olanlarının makbul olacağı vurgulanmıştır.*

55. Bildirilenleri inkar ederek küfre sapmış olanlar ise, zaten kıyamet saati gelinceye veya ölüm öncesi bir günün müthiş bir azabı kendilerine çatıncaya kadar, Kur'an'a karşı sürekli bir şüphe içinde olacaklardır.

56. Ey insanlarl .Şüpheniz olmasın ki, kıyamet günü hakimiyet tamamen Allah'a aittir. iman edip salih ameller gerçekleştirmiş olanları, bol nimetli /Naiym cennetlerine yerleştirecektir. 57. Ayetlerimizi yalanlayıp inkar ederek küfre sapmış olanlara ise perişan edici bir azap olacaktır.

58. Ey insanlarl içinizden Allah'a iman etmiş olmaları nedeniyle göç ettikten sonra eceliyle ölenler veya öldürülenler, Allah tarafından güzel bir rızk ile ödüllendirileceklerdir. Şüphesiz Allah, rızk verenlerin en hayırlısıdır. 59. Ödül olarak

Allah, onları hoşnut olacakları bir yere yerleştirecektir. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi en ayrıntılı bilen ve şefkati en fazla olandır /Halim'dir.

60. Yine kim kendisine uygulanan bir haksızlığa karşı aynı şekilde karşılık verdikten sonra, kendisine fazladan yine bir haksızlık ve zulüm devam ettirilirse, Allah ona mutlaka yardım edecektir. Çünkü Allah en çok affedici olan ve gerçekten de bağışlayandır. 61. Ve bilinsin ki, Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokma gücüne sahiptir. Ayrıca Allah, her şeyi işiten ve bilendir.

62. Ve yine bilinsin ki, Allah ve gücü gerçektir, Allah'ın dışında olup ona dua edilen ve ilahi yardım istenenler ise gerçek dışıdırlar /batıldırlar. Ve Allah, gerçekten en güçlü ve hayal edemeyeceğiniz yücelikte olandır.

63. Ey insanlarl Allah'ın gökten bir su indirip, yeryüzünü yemyeşil hale getirdiğini gözleyip, bunu hiç düşünmez misiniz? Kesinlikle Allah, lutfü en bol /Latif olan ve her şeyden ayrıntısı ile haberdar olandır /Habir'dir. 64. Göklerde ve yerde ne varsa Allah'a aittir. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayacak zenginliktedir ve en çok övgüye layık olandır. 65. Yine Allah'ın yeryüzündeki her şeyi ve doğaya koyduğu kanun gereği denizde yüzen gemileri hizmetinize sunduğunu ve izni olmadan göğün yeryüzünün üzerine düşmekten alıkoyduğunu gözleyip düşünmez misiniz? Emin olun ki Allah, insanlara karşı çok şefkatlidir /Rauf ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır Rahiym.

**Demek ki gök, Allah'ın izni kalkınca, yani kıyamet günü yeryüzüne düşecek demektir diyebiliriz.*

66. Şunu da bilesiniz ki, size can veren /dirilten, sonra öldüren /canı geri alan ve sonra sizi tekrar diriltecek /can verecek güçte olan tek Allah'tır. Buna rağmen insan, yine de Allah'ın tek olduğunu kabul etmek yerine şirk koşup buyruklarını inkâr ederek küfre sapandır.

**"Halak-yaratma" kelimesi değil "İhya-Diriltme, canlandırma" kelimesi kullanılmaktadır. İkinci defa diriltme için Mahşer diriltmesi için kullanılan "Ba's" kelimesi değil, Dünya'da diriltme için kullanılan"yuhyi" kelimesi kullanılmıştır. *Burada, Allah'ın can verme, can alma ve tekrar can verme gücünde olduğu, fakat bunu her bir ruh için bir defa mı, yoksa Dünyadaki eğitimini tamamlamak üzere gerektiği kadar birden fazla mı yaptığı açıkça belirtilmemiştir. Durumu, 5 nci ayetle birlikte değerlendirirsek, sanki kuru toprağı yağmurla defalarca canlandırması gibi, Ruh'a da birden fazla vücut verilerek de birden fazla canlandırması yapılıyor diyemez miyiz? Bu düşüncemi acaba Rahman-2 ve 3 ncü ayetler desteklemiyor mu? Hz. Muhammed'in şu sözü de bu gerçeği vurgulamıyor mu? "Allah-ü Teala bir kavme azap gönderdiği vakit, o azap orada bulunanların iyi ve kötü hepsine erişir. Sonra da herkes niyet ve amellerine göre yeniden diriltilir-Kutubi sitte-4581". Evet, yine "gerçeği ancak Allah bilir" diyeceğiz.*

67. Ey peygamberl Biz, belirli bir inançta olan her topluma /ümmete kendilerine özgü uygulayacakları bir yaşam tarzı ve ilahî muhkem /değişmez amaçlar ve ibad etme şekilleri belirledik ve her ümmet bu kurallara uyarak yaşar. Bu nedenle de farklı milletler, Senin bildirdiğin ve onlara bizim bildirmiş olduğumuz kurallar /ibad etmeler konusunda Seninle tartışmasınlar. Sen sadece şirk koşmasınlar ve tek ilah olarak tanısınlar diye Rabbine davetini yap. Hiç kuşkusuz, Sen sadece dosdoğru bir yola yönelmeleri için uyaransın. 68. Yok eğer, buyruklarımız konusunda seninle tartışırlarsa; "Allah, yaptığınız her şeyi /bütün amellerinizi en iyi bilendir" diyerek onlarla tartışmaya girme. 69. Çünkü Allah kıyamet günü, tartıştığınız konularda ve size emretmiş olduğumuz gibi kurallarımıza uyup uymadığınızı değerlendirip aranızda hükmünü verecektir.

70. Ya Muhammedl Allah'ın gökte ve yeryüzünde olan her şeyi bildiğini bilmez misin? Hiç kuşkusuz tüm yaptıklarınız sürekli olarak bir kitaba kaydediliyor. Ve şüphesiz bu kaydı yapmak, Allah için çok kolaydır.

**Dolayısıyla canlı ve cansız her şey sürekli bir kayıtlama altındadır. Ancak yapılan kaydın görüntülerimiz, kıyafetimiz veya ne yiyip, ne içtiğimiz değil, niyet ve amellere ilişkin olan düşünce enerjilerimiz olduğunu düşünüyorum. Eğer insan, her zaman Rabbinin huzuruna çıkıp O'na hesap verme endişesini duyuyor ve her an O'nun tarafından görülüp gözetildiği duygu ve düşüncesiyle yaşıyorsa, o kişi doğru yoldadır demektir. Tabi gerçeği Allah bilir.*

71. Ümmetlerden şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar, Allah'ı bırakıp olağan üstü ve farklı hiçbir güçleri olmayan ve haklarında da hiçbir bilgiye sahip olmadıkları şeylere (kişi,eşya, para, hırs, heves vs) tapıyorlar. Şunu iyice bilin ki, hesap gününde bu zalimlerin hiçbir yardımcısı olmayacaktır.

72. Küfre sapmış olanlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, kabul etmedikleri yüzlerinden hemen anlaşılır ve neredeyse ayetlerimizi okuyanların üzerine saldıracakmış gibi hırslanırlar. Ya Muhammedl Onlara, "Bu kızgınlığınızın olacağı

anın daha beterini size bildireyim mi? Cehennem ateşi: diyerek yaptıklarının karşılığını hatırlat. Ve bilsinler ki Allah, bu ateşi küfre sapmış olanlar için vaad etmiştir. Ne kötü bir sondur bir bilseler.

73. Ey insanlarl Şirk koştuklarınız hakkında vurguladığımız şu örneğe kulak verin /dikkat edin; "Allah'tan başka ilahi bir yardım beklentisi ile dua etmekte olduklarınızın hepsi bir araya da gelseler, bir sinek bile yaratamazlar. Hatta sinek üzerlerine konup, onlardan bir şey kapsa, onu sinekten geri bile alamazlar. Ve bu durumda hem isteyen, hem de kendisinden istenen acizdir /zavallıdır.

**Ayetteki "duribe meselün" ifadesindeki darb etme kelimesi, "vermek, vurgulamak, dikkat çekmek" anlamlarında kullanılmıştır. Burada verilen sinek örneği ile biz insanlar "Ey insanlar! Eğer Allah'a şirk koşma hatasına düşerseniz, yani ilahi bir yardım sağlamak üzere ve bu düşünce ile bir kişi veya eşyaya başvurursanız, Allah ile aranıza önce onu koyar ve dua da ederseniz, değil bir sineği yaratmayı, bir sinekten bile alacağını alamayandan medet umuyorsunuz demektir. Böyle gülünç durumlara düşmekten uzak durun" şeklinde uyarılmış olmaktayız. Benzer örnek Bakara-26 ncı ayette de verilmiştir.*

74. Ayetteki bu uyarımıza rağmen, küfre sapmış olanlar, halâ Allah'ın gücünün muazzamlığını değerlendiremiyorlar. Hiç önemli değil, ama şunu siz iyice bilin ki Allah, hayal edemeyeceğiniz derecede hem güçlüdür /Kaviy'dir, hem de her şeyden üstündür /Aziz'dir. 75. Ve Allah o kadar güçlü ve üstündür ki, Meleklerden de, insanlardan da elçiler seçip size uyarıcı olarak gönderen sadece O'dur. Çünkü her şeyi en iyi işiten ve görendir O. 76. Ve Allah, siz insanların ne yapmış olduklarını ve ne yapmakta olduklarını da çok iyi bilmektedir. Şüpheniz de olmasın ki, bütün olup bitenler, hesap edilmek üzere sonunda mutlaka Allah'a sunulur.

**Hac-70 nci ayette, her şeyin sürekli bir kitaba /deftere kaydedilmekte olduğu ve böylece de bilindiği, burada da vurgulanmış olmaktadır. Yani ne yaparsanız yapın, hiçbir şey gizli kalamaz denmektedir. Yine 75 nci ayette, insanlara yardım ve rehberlik yapmak üzere Melekler görevlendirildiği açıklanmaktadır.*

77. Ey iman edenlerl Bu açıklamalarımızı artık siz de dikkate alın, rükû ve secde edin ve Rabbinize ibad edin /sadece O'na kul olun /aranıza kimseyi veya bir şeyi koymadan sadece O'nun rızasını ön planda tutun ve olumlu /hayırlı ameller gerçekleştirin ki sonunda iflah olasınız /mutlu bir sona ulaşasınız.

**Dikkat edilirse burada, rükû ve secde etmek, salât kelimesi ile tanımlanmamaktadır. Bu duruma göre Kur'an'da, namaz ikazının kıyam, rükû veya secde kelimelerinin en az ikisinin geçtiği yerde yapılmakta olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü Furkan-64 ncü ayette namaz için kıyam ve secde ikilisi kullanılmıştır. Zaten namaz muhkem /değişmez amaç emri de Kur'an'da bildirilen 400 ün üzerindeki diğer muhkem /değişmez amaç hükümlerden ancak biridir. Yine dikkat edilirse, "va'budu - ibad edin, kul olduğunuzu belirtin" emrinin, rükû ve secde tanımlarından sonra gelmesi de, ibad /kulluğu ifade etmenin, sadece rükû ve secde etmek değil, ayrıca Kur'an'daki diğer bütün muhkem /değişmez amaç hükümleri de yerine getirmek olduğunu düşündürmektedir. "Ey iman edenler!" ifadesi ile tanımlanan İman sahiplerinin Allah'a olan imanlarını sıra ile namaz kılarak,O'na kulluklarını ifade etmek üzere ibad etmelerini, yani her işlerinde Allah'ın ismini ve rızasını öncelemeleri, her an anmaları ve bu girişimlerini de salih amellerle pekiştirmeleri istenmektedir. Bildirildiğine göre, Hz. Muhammed'in Fatiha ile başladığı ilk tebliğinden, bu ayetin inişine kadar geçen sürede Müslümanlar namazda kıyamdan sonra bazen rükua varır, bazen de secde ederlerdi. Hac-26 ve bu ayetten itibaren namazlarını hem rüku, hem de secde ile kılmaya başlamışlardır.*

**Namaz kelimesi Farsça'da "eğilerek ve saygı ile dua etmek" anlamındadır. Dolayısıyla da ritüelli, şekilsel bir dua demektir. Bu şekilde dua etme şekli ise Hz. Muhammed'den önce de uygulanmakta olup, Hz. Muhammed ile araya Kur'an'dan ayetler ve dualar eklenmiş, fakat içten geldiği gibi dua denilen Alah ile sohbet ve dertleşme ise, bu ritüellerden sonraki ana bırakılmıştır. Bence gerek bu şekildeki dua, gerekse doğrudan ve şekilsiz olan dua, içinden gelindiği ve konsantre olunacağı herhangi bir zaman ve yerde yapılabilmeli ve belirli şekil, yer ve zamana sınırlandırılmamalıdır. Ancak, Güneş'in olmadığı saatlerde dua etmeye daha fazla önem verilmelidir.*

78. Ey iman edenlerl Ayrıca tek Allah'a iman etme ve muhkem /değişmez amaç hüküm olan buyruklarına uyma uğrunda, diğer insanlara da uyarıda bulunmak üzere gereken çaba ve mücadele etmeyi /cihad göstermeyi de mutlaka ihmal etmeyin. Çünkü Allah, sizi bunu yapmanız için seçmiş bulunmaktadır. Sizin bu sorumluluğun altından kalkacağınıza .güveniyor ve dini olan islam'a sahiplenmenizi bekliyor. .Zaten size dini kurallarla ilgili hiçbir zorluk oluşturulmamıştır. Babanız ibrahim'in ümmeti /soyu da sizin gibi seçilmiş bir milletti. Allah, gerek size ve gerekse önceki tek ilah olarak Allah'a ve bildirdiklerine inanmış ümmetlere Müslüman ismini vermiştir. Bu nedenle de en son indirdiğimiz vahiy kitabı olan Kur'an ile de Peygamber sizi uyaracak ve kıyamet günü O'na uyup

Müslüman olduğunuza şahitlik edecek, sizler de bütün insanları uyarıp Müslüman oluşlarına şahitlik edeceksiniz. işte bu nedenle ve onlara örnek olmak üzere, salâtı ikame edin ve zekâtı ve infakı hakkıyla uygulamayı da ihmal etmeyin. Her amelinizde de sadece ve daima Allah'ın rızasını gözetin. Çünkü O, sizin Mevla'nızdır /en yakın dostunuzdur. O'nun dostunuz ve yardımcınız /destekleyeniniz oluşu, ne büyük bir nimettir bir bilsenizl

**İslam dinini bütün insanlara kabul ettirmek üzere, örnek olsunlar diye daha önceleri seçilmiş olan İsrailoğulları, gönderilen peygamberleri öldürmeleri ve sözlerinde durmamaları nedeniyle bu görevden alınmış ve Hz. Muhammed ümmeti sorumlu tutulmaya başlanmıştır. İşte Casiye-17-18, Al-i İmran-110 ve bu ayette, bu sorumluluk vurgulanmıştır.*

**Bu ayette birden fazla olmak üzere şu muhkem /değişmez amaç ana mesajlar verilmektedir: 1) Din tektir ve Hz. İbrahim'in başlattığı İslam dinidir, 2) İslam dinini kabul eden, tek Allah'ı ilah kabul edendir ve bu kişi Müslüman olarak isimlendirilir. Al-i İmran-102 nci ayette de insanların Müslüman olarak ölmeleri istenmektedir. 3) Her Müslüman, salih amelleriyle diğer insanlara örnek olmalı ve uyarılarda bulunmalıdır. Yoksa kendi geleneklerini, yaşam adetlerini ve Arapça dilini Din diye başka toplumlara uygulatmak değildir. Böyle bir dayatma, başkalarını hem şekle boğar, hem de gerçek dini kurallar olan muhkem /değişmez amaç kuralları uygulamaktan ve sonuçta İslam dininden uzaklaştırır. 4) İslam dini, kurallarıyla zorluğa yol açan bir din değildir, 5) İslam dini bahane edilerek insanlara zorluk çıkarılmasın, 6) Salatı /sosyal dayanışma ve yardımlaşma faaliyetlerini gerçekleştirin ve parasal yönleri olan zekat ile infakı uygulayın. Bu nedenle de bir ayetin anlamlandırılma ve yorumlanmasında insana zorluk yükleme şüphesi bile varsa, bu anlamlandırma ve yorum yanlış demektir diye bir eleme kriterinin konması yerinde olacaktır. Yetmiş yedinci ayette, ibad etme olarak namaz aktivitesi, rükû ve secde etme olarak tanımlandığından, buradaki salât emrinin, öncelikle Sosyal yardımlaşma-dayanışma çalışmalarında bulunma anlamında (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı) olduğu açıktır.*

**Ayette insanların uyarılması da bir cihad olmakta olup, bu konuda Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Müşriklere karşı mallarınızla, canlarınızla ve dillerinizle cihad edin /çaba içinde olun." Enes- Kütubu Sitte-1026*

104. MÜNAFİKUN (63)

(Riyakârlar, ikiyüzlüler, dönekler)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ya Muhammedl Riyakâr /ikiyüzlü insanlar Sana geldiklerinde " Kesinlikle Senin, Allah'ın resulü /elçisi olduğunu tasdik ediyoruz /kabul ediyoruz" diyorlar. Oysa ki Allah'ın Senin O'nun elçisi olduğunu bilmesi Sana yeter /onların kabul edip etmemesini önemseme. Ve Allah, çok iyi biliyor ki, ikiyüzlüler /riyakârlar kesinlikle yalan söylüyorlar. 2. Ve dikkat et ki, böyleleri yeminler ederek /aşırı överek insanları aldatır ve Allah'ın bildirdiği gerçekleri öğrenmelerine de engel olurlar. Yaptıklarının ne kadar kötü bir davranış olduğunu bir bilselerl **Burada, "Ey insanlar, siz söyleseniz de söylemeseniz de Hz. Muhammed zaten Allah'ın resulüdür. Siz O'nun elçiliğini tasdik etmeyi ve övmeyi değil, Allah'ın, O'nun aracılığı ile bildirdiklerini önemseyin ve bütün gayretiniz bunları öğrenip uymak için olsun" uyarısı yapılmaktadır. Çünkü peygamber, sizin O'nu peygamber olarak kabul edip etmemenize muhtaç değildir. Ve yine O, zaten Allah'ın bir görevlisidir, sizin değil. Bu durum Teğabun-12 nci ayette de vurgulanmıştır. Zaten Cin-18-19 ncu ayetlerde peygamberi övmenin aşırılığa kaçma ve hatta Hz. İsa gibi ilahlaştırma yanılgısına götürebileceği tehlikesine de değinilmektedir.*

3. Yine böyleleri önce iman ettiklerini söylüyorlar, fakat sonra tekrar Allah'ın tekliğini ve buyruklarını inkâr edip şirk koşarak küfre sapıyorlar ve böylece ikiyüzlü davranıyorlar. İşte ou nedenle de, onların kalp ve anlama özellikleri mühürlenmiştir

**Burada, içtenlikle iman etmiş olmayanların, menfaatlerini putlaştırıp riyakâr davranacakları, din ve Allah ile aldatmayı tercih edeceklerine dikkat çekilmektedir. Ayrıca, özellikle küfre sapma başta olmak üzere, insanın iman ve puan durumunun ilahi görevliler tarafından sürekli değerlendirilmekte olduğu ve artık iflah etmeyecek aşamada olanlara henüz Dünyada iken de karşılık olarak müdahale edilebildiği anlaşılmaktadır. Bu müdahaleyi, verim beklenen bir tarlada üreyen yabani otların temizlenmesine benzetebiliriz. Maun suresinin 7 ayeti de bu konuya değinmektedir.*

4. Ya Muhammedl İkiyüzlüleri /riyakârları gördüğün zaman, fiziki görünüşlerini, kıyafetlerini beğenir ve etkilenirsin. Konuşunca da dinletecek şekilde etkileyici konuşurlar. Ve onlar yere sağlam bir şekilde dikilmiş kütükler gibi heybetli ve

dimdiktirler. Kendilerini o kadar beğenmişlerdir ki, en ufak bir sözü bile hemen aleyhlerinde bir söz olarak değerlendirirler. Esasında onlar gerçek düşmandır ve onlardan uzak dur. Nasıl da rol yapıyorlarl Allah mutlaka onların haklarından gelecektir. 5. Ve eğer onlara "Gelin de bu yanlışınızdan dönün ve Allah'ın elçisi sizin için bağışlanma dilesin" desen, hemen başlarını çevirirler, Sana karşı çıkar ve kibirlenirler.

**Burada, Tevbe-34 ve Hadid-27 nci ayetlerde de değinilmekte olduğu gibi sadece Allah'ın rızasını gözetmeyen din adamlarının ve riyakârların, sözleri yanında kıyafet veya başka şekilselliklerine dinsel özellik vererek de insanları aldatabileceklerine dikkat çekilmektedir. "Boş başak dik durur" ve "İçi boş tenekenin sesi çok çıkar" sözleri bu gerçeğe uygun sözlerdir. Hz. Muhammed şu sözleri söylemiştir; "Üç kişi vardır, kıyamet gününde Allah onlarla ne konuşur ne nazar eder ne de günahlardan arındırır, onlar için elim bir azab vardır!" buyurdu ve bunu üç kere de tekrar etti. Ben: "Ey Allah'ın Resulü! Öyleyse onlar büyük zarar ve hüsrana uğramışlardır. Kimdir bunlar?" dedim. Şöyle sayıdılar: "(Elbisesini kibirle, yerlere kadar salıp) süründüren, yaptığı iyiliği başa kakan, malını yalan yeminlerle reklam eden kimseler-Kütubu-sitte-5873' ve "Kim, insanların kalbini çelmek için kelamın kullanılışını öğrenirse, Allah kıyamet günü, ondan ne farz, ne nafile hiçbir ibad etme uygulamasını kabul etmez!-Kütubu sitte-5918". Mevlana (Celaleddin-i Rumi) bu konu ile ilgili "Ya olduğun gibi görün veya göründüğün gibi ol" demiştir. "Her aşırılıkta, mutlaka bir habaset, bir bit yeniği vardır" özdeyişi de bunları tanımlamaktadır.*

6. Ya Muhammedl Sen onların bağışlanıp bağışlanmamaları için Allah'a dua etmeyi kendine dert yapma. Çünkü Allah, fasık /artık yoldan iyice çıkmış toplumları zaten hidayete /doğru yola ulaştırmaz.

**Burada, insanların Allah'a karşı işlemekte oldukları suçlara "peygamber de olsan, sakın sen karışma, eleştirmeye veya cezalandırmaya da kalkışma" uyarısı yapılmaktadır.*

7. Böyleleri, (Medine'deki) zengin yandaşlarına "Allah'ın elçisinin yanındaki inanmış muhtaç kimselere yardım /infak etmeyin ki yanından ayrılsınlar" diyorlar. Hâlbuki göklerin ve yerin gerçek hazineleri Allah'ın hâkimiyetindedir. Fakat onlar bunların ne olduğunu anlayamazlar. 8. Yine onlar "Medine'yi ele geçirip oraya döndüğümüzde, itibarlı olan bizler, fakir olan iman etmişleri kovacağız" diyorlar. Hâlbuki gerçek itibar ve üstünlük Allah'a, O'nun buyruklarını bildiren elçisine ve bildirilenlere içtenlikle iman etmiş müminlere aittir. Ancak münafık olanlar /ikiyüzlüler bunu algılayamazlar.

**Burada, Allah'a göre gerçek itibar ve üstünlüğün servette değil, içten imanda olduğu vurgulanmaktadır. Tabi, imanın da sadece Allah tarafından değerlendirileceği de unutulmamalı ve insanları imanlarına göre sınıflandırmaya kalkışılmamalı, yani şirk gafletine düşülmemelidir.*

9. Ey iman edenlerl Servetinizin ve çocuklarınızın peşine takılıp zikirden /Kur'an'dan ve Allah'ı anmaktan uzaklaşmayın. Çünkü böyle davrananlar kesinlikle kaybedenlerden olurlar.

**Burada, iman edenlerin, kararlarında sebatkâr olmaları ve servet veya yakınları-çocukları uğruna, Allah'a ve buyruklarına olan imanlarından taviz vermemelerine dikkat çekilmektedir. Zaten Teğabun-15 ve Al-i İmran-116 nci ayetlerde de mal ve çocukların birer sınav oldukları vurgulanmıştır.*

10. Ey insanlarl Size ölüm gelip de; "Rabbim, keşke ecelimi kısa bir süre için ertelesen" deyip pişmanlık duymadan önce, size vermiş olduğumuz imkânlardan infak edin /muhtaçlara yardım edin ve Allah ile yaptığınız anlaşmadaki 7 şarta uymaya vermiş olduğunuz söze sadık kalanlardan ve salih ameller işleyenlerden olun.

**Burada, ecelin ertelenmesine yönelik temenni edilmekte olup, bu değişimin, ecelde erkene alma veya erteleme şeklinde olabildiği Yasin-67, Fatır-11, Hud-48 ve Lokman-24 ncü ayetlerde vurgulanmaktadır. Bu bilgi, doğmadan önce taslak halinde bir ömür süresinin belirlendiğini ve İns'in /öğrenci Ruh'un performansına göre de değişim yapılabildiğini göstermektedir.*

11. Allah, artık ecelin bitirilmesine ait son kararı alınmış ve uygulama anı gelmiş hiçbir nefsin, biten bu vadesini artık ertelemez. Çünkü Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

**Burada, artık onaylanmış ve bir nevi imzadan çıkmış son ecel kararının ertelenmemesi söz konusudur demektir diye düşünüyorum. Ve bu ecel, "Eceli mütaahhar" dır. İlahi ilk ecel olan ise "Eceli Müsemma" diye tanımlanmaktadır. İnsan hatası ile oluşan veya öldürme gibi vakitsiz ölümlere "Vakitsiz ecel" diyebiliriz.*

(Tartışan, haklı olunca hakkını arayan kadın)

BiSMiLLAHIRRAHMANIRRAHiM

1. Ya Muhammedl Allah, kocası hakkında Seninle tartışan ve Allah'a şikâyette bulunan kadının sözlerini duydu. Allah, aranızda geçen tüm konuştuklarınızı işitmiştir. Şüpheniz olmasın ki, Allah her şeyi işiten ve görendir. 2. Seninle tartışan kadın haklıdır ve içinizden eşlerini zihar yapanlar /eşlerini annelerine benzeterek uzaklaşanlar, bilsinler ki eşleri anneleri değildir. Onların anneleri, kendilerini doğuran kadınlardır. Söyledikleri, kötü bir adet ve asılsız bir sözdür. Gerek önce bu âdete uymuş olanlara, gerekse artık vazgeçenlere Allah affedicidir ve bağışlayandır.

**Ayette geçen kadın, Evs'in hanımı Havledir. Çok kızdığı bir gün Evs eşine "Sırtın benim annemin sırtı gibi olsun" diyerek Zihar geleneğini uygulamıştı. Zihar konusu Ahzap-4 ncü ayette de açıklanmıştır.*

**Burada, bir kadının, haklı olduğunda kocasını veya herhangi bir konuyu bir yetkili ile tartışması ve hakkını araması gerektiği vurgulanmaktadır.*

3. Eşlerine zihar yapıp, sonra da sözlerinden dönenler, eşleriyle cinsel ilişkiye girmeden önce, yaşamsal ve ciddi maddi bir sıkıntıda olanın sıkıntısını gidersinler. işte size tavsiye edilen budur. Şüpheniz olmasın ki, Allah yaptığınız her şeyden haberi olandır.

**Kefaret, o zamanın şartlarına göre olan müteşabih /değişken araç bir kuraldır ve bir köleyi azat etmek olarak da önerilmiştir. Artık böyle bir adet de olmadığından burada, "sıkıntıdan kurtarma" anlamı kullanılmıştır.*

4. Yaşamsal ve ciddi maddi bir sıkıntıdan kurtaracak imkân ve kişi bulamayan, eşi ile cinsel ilişkiye girmeden önce, üst üste iki ay oruç tutmalı. Şayet oruç tutamayacak durumdaysa, o zaman altmış yoksula yemek vermeli. Bu karşılıklar, Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine imanınızı pekiştirmek amacıyladır ve Allah'ın belirlediği sınırlardır. Bu kuralları uygulamayanlara /inkâr edenlere elem verici bir azap vardır.

**Günümüzde zihar konusu artık olmadığından, cezası da söz konusu değil demektir. Ancak iki ay oruç tavsiyesi, Nisa-92 nci ayette belirtildiği gibi, sadece kasıtlı olmadan /sehven insan öldürüp fidyesini veremeyecek durumda olan için müteşabih /değişken araç bir mesaj olarak önerilmiş durumdadır. Fakat Ceza Kanunu ve devlet kuruluşları olduğundan, artık bu müteşabih /değişken araç uygulama da geçerli olmamaktadır.*

5. Ey insanlarl Şunu iyice bilesiniz ki, Allah'ı ve buyruklarını bildiren elçisini inkâr edenler, kendilerinden öncekiler nasıl perişan edildiyse, onlar da aynı şekilde perişan edileceklerdir. Biz size uyarıcı ve gerçekleri bildiren ayetler indirmiş bulunuyoruz. Buna rağmen halâ Allah'ı tek kabul etmeyip şirk koşan ve buyruklarını inkâr ederek küfre sapmış olanlar için perişan edici bir azap vardır. 6. Allah, bu küfre sapmışların hepsini hesap için Mahşer'de dirilteceği /ba's edeceği gün, bütün amellerini tek tek kendilerine bildirecektir. Onlar, yaptıklarını unutmuş oldukları halde, Allah yaptıklarının hepsini değerlendirmiştir. Çünkü Allah kesinlikle her şeye şahit olandır.

7. Ya Muhammedl Göklerde ve yeryüzünde olan her şeyi, Allah'ın bildiğini düşünmez misin? Örneğin üç kişi gizli konuşsanız, mutlaka Allah sizin dördüncünüzdür. Beş kişi gizli konuştuğunuzda Allah, sizlerin mutlaka altıncınız gibidir. Ve ister bundan az veya çok olun ve nerede olursanız olun, Allah daima sizlerle beraberdir. Sonra kıyamet günü Allah, yaptığınız açık veya gizli her şeyi size bildirecektir. Çünkü Allah, her şeyi ayrıntılarıyla bilendir.

**Allah'ın yarattıklarına olan çok yakınlığı, ayrıca Bakara-186 ncı ayette aynı ifade ile ve Kaf-16 ncı ayette ise "Şah damarından daha yakınlıkta" ifadesi ile belirtilmiştir. Daha önce de belirttiğim gibi, ilahi sistemle insanların haberleşmesi kelimelerle değil, düşünce enerjisi ile olmaktadır.*

8. Ya Muhammedl Bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanların gizli toplantılar yapmaktan men edildikleri halde, halâ gizli toplantılar yapmakta ısrar ettikleri dikkatini çekmedi mi? Onlar, bu toplantılarda yalan konuşuyor, dedikodu ediyor ve düşmanlıkta bulunmak ve elçiye itaatsizlik etmek amacıyla kulis yapıyorlar. Böyleleri Sana geldiklerinde, ikiyüzlü bir eda ile ve Allah'ın da hoşlanmayacağı bir sözle Seni selamlarlar ve kendi aralarında, "Söylediklerimizden ötürü Allah bizi hadi cezalandırsa yal" diye de alay ederler. Onların yeri Cehennem olacaktır. Girecekleri ne berbat bir yerdir bir bilselerl

**Burada, idarecilerin aleyhinde olanların gizli toplantılar yapmalarının yanlış olacağına dikkat çekilmektedir. Küfre sapanlar, Hz. Muhammed ile karşılaştıklarında "selamün 'aleyküm" yerine "Samün 'aleyk - üzerine ölüm olsun" şeklinde selamlarlardı.*

9. Ey iman edenlerl Olur da bir araya gelir ve toplanırsanız, görüşmelerinizde

yalan konuşup dedikodu yaparak günah işlemeyin, düşmanlık yapmak ve elçiye karşı isyan etmek üzere gizli konuşmayın, bunun aksine, konuşmanız iyilik ve takva üzerinde olsun. Ve daima huzurunda toplanacağınız Allah'ın hesap gününü düşünün. 10. Gizli işler ve gizli toplantılar, iman edenleri huzursuz edeceği için, şeytanın tercih edip değerlendirdiği yerlerdir. Oysa Allah uygun görmeden /oluru olmadan şeytan, içten olan müminlere hiçbir zarar veremez. Bu nedenle de onlar Allah'a tevekkül etsinler /güvensinler.

**Şeytanın, gizli toplantıları çok sevmesi, buralarda şeytanın yem olarak kullanacağı olumsuz düşüncelerin daha çok oluştuğundandır. Burada, iman edenlerin Allah'a tevekkül etmesi demek, yanlışlığa saptıracak olumsuzluklara karşı gerekli önlemleri de almalarının istenmesi ile birlikte değerlendirilmelidir.*

11. Ey iman edenlerl Toplantılarda size (yeni gelenlere, yaşlılara veya ilimde ileride olanlara) "Yer verin" dendiğinde, yer verme anlayışını gösterin ki Allah da size rahatlık versin. Toplantı bittiğinde de size "Kalkınız" dendiğinde de kalkın. Şunu bilin ki, Allah içinizdeki gerçekten iman etmiş olanları destekleyecek ve kendilerine ilim verilmiş olanları ve bu uğurda gayret içinde olanları da derecelerle yükseltecektir. Çünkü Allah tüm yaptıklarınızdan /amellerinizden haberdardır.

**Birçok ayette olduğu gibi burada da ilim yapanın önemine değinilmektedir. Bu konuda Hz. Muhammed de şu sözü ile aynı vurguyu yapmıştır: "Alim bir kişinin, vaktini sadece ibad etme ile geçirmekte olana üstünlüğü, ayın dolunay olduğu gecede, bütün öteki yıldızlara üstünlüğü gibidir-Kütubu sitte-4108". Ancak Münafikun-4 ncü ayetteki uyarıya baktığımızda, görüntüsü ile değil, gerçekten insanlara faydalı olacak şekilde ilmi ile hizmet eden alime değer verilmelidir diye düşünüyorum. Yaşlılara yönelik Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Bir genç, yaşından dolayı bir kişiye hürmet gösterirse, Cenab-ı Hak da o gence, yaşlandığında kendisine hürmet edecek kimseler nasip eder" (Tirmizi, Birr-75).*

12. Ey iman edenlerl Elçiyle kişisel bir görüşme yapacağınız /Ona danışacağınız /fikrinden yararlanmak için uğrayacağınız zaman, görüşmenizden önce bir yoksula yardım edin /sadaka verin /ihtiyacını giderin. Bunu yaparsanız, sizin için daha hayırlı ve daha uygun olur. Fakat bunu yapmaya gücünüz yoksa, bilin ki Allah bağışlayan ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır.

**İnsanların, iyi niyeti istismara yatkınlıkları gerçeğine ve Allah'ın "ücret almadan tebliğlerini yap" emrine dayanarak Hz. Muhammed ile görüşme isteğinin gerçekleşmesi, "bir muhtaca sadaka verme" şartına bağlanmıştır. Böylece de Müddessir-6 ncı ayette Hz. Muhammed'e yapıldığı gibi, burada da bütün insanlara "Kur'an'ı tebliği, anlatmayı ve insanları aydınlatmayı para kazanılacak bir meslek kitabı haline getirmeyin" ikazı yapılmış olunmaktadır. Ki Hz. Muhammed'e danışmanın temelinde ister dini veya ister sosyal bir konu olsun, çözümü için çoğunlukla Kur'an'ın kesin hükümlerine baş vurma prensibini kullanması yatmaktadır. Çünkü Kur'an'ı en iyi bilen Hz. Muhammet'ti ve Kur'an'ın canlı uygulayanıydı. Yoksa Peygamberin örnekliği, ana dili olan Arap dili ve yaşam gelenekleri değildir. Ve Hz. Muhammed, bütün yaşamı boyunca hep Kur'an'ı anlaşılır bir şekilde anlatmış, toplumun yaşamını Kur'an'ın kesin hükümlerine göre değiştirmiş ve muazzam devrimler gerçekleştirmiştir. Bizlerin de Hz. Muhammed'i örnek alanlar olarak, Kur'an'ın Arapça telaffuzunu değil, anlamını öğrenmemiz, en iyi telaffuz yarışmaları değil, en iyi anlam verme yarışmaları yapmamız gerekmektedir.*

**Zaten Tevbe-34 ve Hadid-27 nci ayetlerde "Allah'ın rızasını öncelemeyen Din Adamı" diye ayrı bir sınıf ve böyle bir işten para kazanan bir meslek olmaması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Kur'an'da, böyle bir kişinin, demek ki ayrı bir meslek sahibi ise, Kur'an'ın bildirdiği kesin hükümleri konusunda bir menfaat sağlamadan, sadece Allah rızası için insanları aydınlatmayı gerçekleştirmesi istenmektedir. Ki Müslümanlığın ilk yıllarında durum böyleydi. Bu nedenle de Kur'an, bir meslek kitabı diye indirilmemiştir.*

13. Görüyorum ki, elçi ile özel görüşmenizden önce, bir yoksula yardım etmenizi istememiz size ağır gelmiş ki, uygulamıyorsunuz. Tevbe ederseniz, Allah tevbenizi kabul edecektir. Ancak salâtı ikame edin /sürekli uygulayın ve zekâtı ihmal etmeyin, Allah'ın buyruklarına ve onları bildiren elçisine uyun. Ve şüpheniz olmasın ki, Allah yaptığınız her şeyden haberdardır.

14. Ya Muhammedl Hem sizinle, hem de Allah'ın kendilerine lânet etmiş olduğu bir toplulukla dostluklar kurmuş olan münafıkları /iki-yüzlüleri /riyakârları görüyor musun? Dikkat et, gerçekte onlar ne sizdendir, ne de onlardandır. Ve her iki tarafa da bile bile yalan yere yemin ediyorlar. 15. Hiç merak etme, Allah böyleleri için şiddetli bir azap hazırlamıştır. O azabın ne kadar korkunç olduğunu bir bilselerl 16. Çünkü onlar, ayrıca yalan dolu yeminlerinin arkasına sığınarak, insanları Allah'ın yolundan da engellemeye uğraşıyorlar. Bu nedenle de ayrıca onları iyice perişan edecek bir azabı daha hak etmişlerdir.

**Münafıkların, içtenlikle iman etmiş olan insanları Allah'ın yolundan engelleme*

çabaları ve yalan dolu yeminleri, onlarda sadece geçici bir şüphe uyandırabilir, yoksa imanlarından caydıramazlar.

17. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, böylesi ikiyüzlülerin ne malları, ne de çocukları, Allah'ın azabına karşı kendilerini kesinlikle güçlü kılamayacaktır. Ve onlar artık Cehennem halkındandırlar ve orada sürelerce kalacaklardır. 18. Allah, kıyamet günü hesaba çekmek üzere onların hepsini diriltip /ba's edip huzurunda topladığında, size nasıl yalan yemin etmişlerse, Allah'a da yemin edeceklerdir. Çünkü halâ kendilerinin doğru bir yolda ve sanki iman edenlerden olduklarını iddia edeceklerdirl Halbuki, gerçekte onlar artık iflah olmaz yalancılardır. 19. Kendi olumsuzlukları nedeniyle onlara musallat olmuş olan şeytan, onları tamamen etkisi altına almış ve Allah'ı zikretmeyi /anmayı ve Kur'an'ı anlayarak çalışmayı /okumayı ve buyruklarını unutturmuştur /anlamaktan uzaklaştırmıştır. Onlar artık şeytanın taraftarları /hizbuşşeytan olmuşlardır. Şunu da iyice bilin ki, olumsuzlukları ile şeytanın taraftarları olanlar, kesinlikle zararda olacaklardır.

**Ayette, Kur'an'ı anlamak ve buyruklarını öğrenip uymaktan uzaklaşmak, şeytan taraftarlığı olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir ifade ile şeytan, Kur'an'ı anlamadan okuyana musallat olur. Çünkü, şeytanın ana hedeflerinden ilki, Allah'ın tek ilah olduğu inancından, ikincisi de Kur'an'ın insanlar tarafından anlaşılması ve buyruklarına uyulmasından uzaklaştırmaktır. Bu iki hedeften ilki zaten Zuhruf-36 ncı ayette, ikincisi de Nisa-119'da şeytanın Kur'an'ın anlaşılmasını engellemeyi hedef almış olduğu şeklinde vurgulanmıştır. Furkan-30 ncu ayette de, Hz. Muhammed'in en büyük korkusunun Kur'an'ı anlamaktan ve bildirdiklerini öğrenmekten insanların uzaklaşması olacağı belirtilmiştir.*

20. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Allah'ı ve buyruklarını bildiren elçisini inkâr edip karşı gelenler en rezil kimselerdir. 21. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, "Ben ve Benim buyruklarımı bildiren elçilerim galip geleceğiz" diye kararlaştırmış ve yazıp kayda geçirmiştir. Çünkü gerçek güçlü ve üstün olan Allah'tır..

**Buradan anlaşılıyor ki Allah, demek ki, biz insanlara güvenmektedir. İnşallah mahcup etmeyiz ve bizden beklediği başarıya ulaşıp, "Melek görevi yapabilir" diploması ile Dünya okulundan mezun olabiliriz. Rum-30, Sad-88 ve A'raf-157 nci ayetler, Allah'ın bu beklentisine ulaşacaklarını vurgulamaktadır.*

22. Ya Muhammedl Allah'a ve ahret gününe iman etmiş bir topluluk, Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine karşı gelenlerle içli dışlı /sırdaş dost olamaz. Hatta Allah'a ve elçisine karşı gelenler, kendilerinin anaları, babaları, çocukları, kardeşleri ve akrabaları bile olsalar. Çünkü Allah, iman etmiş olanların kalplerine artık imanı yazmış ve katından bir Melek /güç /Ruh ile desteklemiştir. Ve onlar içlerinden ırmaklar akan ve içinde sürelerce kalacakları Cennet'lere gireceklerdir. Çünkü Allah, bu davranışlarından dolayı onlardan razı olmuş, onlar da Allah'ın verdiği nimetler nedeniyle O'ndan razı olmuşlardır. Ve onlar Allah'ın taraftarıdırlar /Hizbullah'dırlar. Ve hiç şüpheniz olmasın ki, Allah'ın taraftarları galip gelecekler ve iflah olacaklardır.

**Burada, ikiyüzlülerle içli dışlı dostluklar kurmayan iman ehlinin, Allah'ın kendisinden olan Ruh /Melek ile destekleneceği dendiğine göre, ayetteki Ruh kelimesinin güç anlamında veya İns kısmımıza rehberlik yapan eğitici Melek olup, gücünün arttırılacağı şeklinde düşünüyorum.*

106. HUCURAT (49)

(Odalar)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey iman edenlerl Allah ve O'nun buyruklarını bildiren elçisi arasında hangisine önceliği vermeniz gerektiği konusunda tartışmayın ve sadece Allah'a karşı takva sahibi olun. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi işiten ve bilendir.

**Burada, özellikle Hıristiyanların Hz. İsa'yı Allah ile yarıştırmakta oldukları gibi, bizler de onlar gibi hata yapmamamız ve Peygamberimizi ilahlaştırmamamız konusunda uyarılmaktayız diye düşünüyorum. Ve Hz. Muhammed'i de ancak Allah'ın elçisi ve görevini yapan kulu sınırında değerlendirmemiz istenmektedir.*

2. Ey iman edenlerl Peygamberin yanında konuşurken sesinizi peygamberin sesinden çok çıkarmayın ve O'nunla, kendi aranızda birbirinizle bağırarak yüksek sesle konuştuğunuz gibi konuşmayın. Yoksa siz farkına bile varmadan, yapmış olduğunuz olumlu amelleriniz boşa gidiverir.

3. Allah'ın buyruklarını bildiren elçisinin huzurunda seslerini saygıyla kısanlar var ya, Biz onların kalplerini, takva bakımından imtihan etmişiz ve başarılı olmuşlar ki, onları ikaz etmemize gerek kalmadan böyle davranıyorlar. Bu nedenle de onlar için bağışlanma /mağfiret ve büyük bir ödül söz konusudur.

4. Ya Muhammedl Seni, bulunduğun odanın /evinin dışından seslenip

oralardan konuşmaya zorlayanlar var ya, onların çoğu, nasıl basit bir davranışta bulunduklarını akıl edemiyorlar. 5. Halbuki onlar, Sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi, kuşkusuz kendileri için çok daha hayırlı olurdu. Neyse ki Allah, çok bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

6. Ey iman edenlerl Arabozucu /fasık birisi size bir haber getirecek olursa, o haberin doğruluğunu mutlaka araştırın. Yoksa o konudaki bilgi eksikliğiniz nedeniyle toplumunuza haksızlık edebilirsiniz ve sonra yaptığınızdan üzülüp pişmanlık duymak zorunda kalabilirsiniz.

7. Ey iman edenlerl Biliyorsunuz ki, Allah'ın elçisi daima sizinle birliktedir. Eğer peygamber birçok konuda kendisine gelen her söze uysaydı, çok sıkıntıya düşerdiniz. Gerçek şu ki Allah, imanı size sevdirdi ve onu bütün kalbinizle /benliğinizle kabul etmenizi sağladı, küfre sapmayı, kötülüğü ve bozgunculuğu /isyankârlığı ise size çirkin gösterdi. Böylece de bu olgunluk düzeyine ulaşabildiniz. 8. İşte bu, Allah'ın lutfü ve size verdiği nimetlerindendir. Ve şunu bilin ki, Allah her şeyi en iyi bilen ve her şeye mutlak hâkim olandır.

**Demek ki, Allah'ın nimetleri, sadece servet ve mal değil, ayrıca sağlık, akıl, bilgi, iman etme ve müminliğe yatkınlık da birer nimettir.*

9. Ey müminlerl Eğer sizlerden olur da iki grup birbirleriyle savaşacak olurlarsa, onlara arabuluculuk yapıp, aralarında barışı sağlayın. Şayet, taraflardan biri barışa yanaşmaz ve şımarıp ötekine haksızca saldırıya devam ederse, Allah'ın buyruğu olan barışa dönünceye kadar hep birlikte, saldırgan tarafla savaşın. Şayet saldırgan taraf vazgeçerse, savaşan tarafları ayırım yapmadan ve adaletli bir şekilde barıştırın. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever. 10. Ve bütün müminler kardeş olduklarına göre de, kardeşleriniz arasında barışı adaletle sağlayın ve Allah'a karşı takva sahibi olun ki, merhamet edilesiniz.

**Medineye hicret edilince Medineliler ile hicret edenler birbirlerine kardeş belirleniyorlar. Bu sırada bir köşede oturup beklemekte olan Hz. Ali'nin "Beni unuttun her halde Ya Resulallah! sözüne Hz. Muhammed "Unutmadım Ya Ali, Sen Benim Dünya ve Ahiret kardeşimsin" şeklinde cevap verir-Kütubu sitte-4404. Buradaki ifade ile ilgili şunu diyebiliriz; "Her beşer, insanlık toplumunun /vücudunun birer hücresi gibidir". Ancak bunların kanserleşmiş olanları değil. Kardeşlikle ilgili İncil'de şu ayet bulunmaktadır; "Yuhanna Bap 4:20- Eğer bir adam Allah'ı seviyorum der ve kardeşinden nefret ederse yalancıdır. Çünkü görmüş olduğu kardeşini sevmeyen, görmemiş olduğu Allah'ı sevemez". Yunus Emre'nin "Yaratılmışı severim, yaratandan ötürü" deyişi de bu amaçlıdır. İşte Hz. Muhammed, müminlerin kardeşliğini çok önemsemiş ve şunu demiştir ""Müslümana sövmek fisktır, onunla çarpışmak da küfürdür. Kütubu sitte-4807"*

11. Ey iman edenlerl Bir topluluk (veya kişi), diğer bir topluluk (veya kişi) ile alay etmesin, belki alay ettikleri topluluk (veya kişi), kendilerinden daha hayırlı bir topluluktur (veya kişidir). Kadınlar da kadınlarla alay etmesinler, belki alay ettikleri kadınlar, kendilerinden daha hayırlıdırlar. Birbirinizi ayıplayıp küçük düşürmeyin ve küçük düşürücü kelimelerle /isim yakıştırmalarla /lâkaplarla çağırmayın. iman etmiş olduğu halde, bir kişiyi fasık /kötü bir isimle çağırmak çok kötü. Kim ki bu hatayı işler ve tevbe etmezse, artık o kişi zalimlerden demektir.

**Çünkü her insan, mutlaka bir amaçla ve bu amaç doğrultusunda cinsiyeti, fizyonomisi, kişilik özellikleri ve nefsler yüklenerek Allah tarafından yaratılmıştır. Bu yaşayışı sırasında da herkes tekamül seviyesi temelinde kendi doğrularına göre kararlar almakta ve yaşamaya çalışmaktadır. Bu nedenle de herhangi bir kimse ile, yaratılış özellikleri ve kararları, davranışları nedeniyle alay etmek suç, alay etmeme iradesini göstermek ise bir nevi ibad etme olmaktadır. Çünkü bu yaratılış özellikleri ile alay etmek veya eleştirmek demek, bir nevi o insanı yaratan Allah ile alay etmek demek olmaktadır. Zaten Muhammed-31 nci ayette, böylesi alaycı sözleri söyleyen kişiye, bu söylediklerinin yaşatılacağı vurgulanmıştır. Hz. Muhammed ile ilgili olarak Hz. Aişe şunu nakletmiştir: "Ben Resulullah'a bir insanın (tahkir maksadıyla) taklidini yapmıştım. Bana hemen şunu söyledi: "Ben bir başkasını (kusuru sebebiyle söz ve fiille) taklid etmem. Hatta (buna mukabil) bana, şu şu kadar (pek çok dünyalık) verilse bile. "-Kütubu sitte-4322*

12. Ey iman edenlerl Zandan /kesin bilmeden, bir kişi hakkında ulu orta fikir ileri sürmekten tamamen sakının. Çünkü zannın azı da günah riski /ism taşır. Birbirinizin gizli şeylerini araştırmayın /fazla meraklı olmayın ve birbirinizi arkadan çekiştirmeyin /gıybet yapmayın. Hiç kimse ölmüş bir kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı hiçl Kesinlikle ondan iğrenirsiniz. O halde Allah'a karşı takva sahibi olun. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, tevbeleri kabul eden ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır.

**Hz. Muhammed gıybet için şunu demiştir; "Gıybetin ne olduğunu biliyor musunuz?" "Allah ve Resulü daha iyi bilir!" dediler. Bunun üzerine: "Birinizin, kardeşini*

hoşlanmayacağı şeyle anmasıdır!" açıklamasını yaptı. Orada bulunan bir adam: "Ya benim söylediğim onda varsa, (Bu da mı gıybettir?) dedi. Resulullah: "Eğer söylediğin onda varsa gıybetini yapmış oldun. Eğer söylediğin onda yoksa bir de bühtanda (iftirada) bulundun demektir."-Kütubu sitte-4321

13. Ey insanlarl Biz sizi erkek ile dişiden yarattık. Ve anlaşasınız, barış içinde yaşamayı öğrenesiniz diye /sizi sınamak amacıyla, çeşitli soylara ve kabilelere /toplumlara ayırdık. Allah'a göre en seçkininiz, O'na karşı takvası en fazla olanınızdır. Ve şüphesiz bu değerlendirmeyi en iyi yapacak olan Allah, her şeyi en iyi bilen ve her şeyden haberdar olandır.

**Nisa-1 nci surede de ilk yaratılışın bir nefsten başlatıldığı, sonra ondan eşinin, bu ayette de erkek ve dişiden insanların türetildiği açıklanmaktadır. Bilindiği gibi insanın ilk hücresi olan XX kromozomlu yumurta hücresi ve X veya Y kromozomlu iki çeşit spermin biri ile birleşerek oluşturduğu embriyo hücresidir. Yumurtayı dölleyen sperm hücresi X kromozomlu ise oluşan embriyo hücresi XX yani dişi cinsiyetinde, dölleyen sperm hücresi Y kromozomlu ise, oluşan embriyo hücresi XY, yani erkek cinsiyetinde olmaktadır. Yani çocuğun cinsiyetini, yumurtayı dölleyen erkeğin sperm çeşidi belirlemiş olmaktadır.Dolayısıyla genetik olarak Embriyo hücresinde cinsiyet net olarak bellidir ve bu cinsiyeti, yumurta ile birleşen spermin çeşidi sağlamaktadır. Böylece insanlar, bir dişinin yumurtası ve bir erkeğin sperminden yaratılmış olmaktadır. Ancak dış cinsel organların değişim ve gelişimi ileri gebelik haftalarında belirgin hale gelmektedir.*

**Bu ayete ve Rum-22 nci ayete göre, insanların tek nesil oldukları, farklı ırk ve toplumlardan olacak şekilde yaratılmış olmalarının ise onlar için birer sınav aracı olması içindir. Dolayısıyla da insanlardan, bu ilk yaratıldıkları gibi tek insan nesli oldukları düşüncesine ulaşmaları ve bu tekliği benimseme başarısını göstermeleri bekleniyor demektir. Ancak bu grupların içinde üstünlük kriterinin grup, soysop üstünlüğü değil, Allah'ın buyruklarına uyma demek olan takva sahipliği derecesinin olacağı ve bunu da değerlendirecek olanın sadece Allah olacağı vurgulanmaktadır.*

14. Ya Muhammedl Örneğin taşradan gelen ve Müslümanlığı kabul eden bedevî Araplar, "Biz iman ettik" diyerek Allah'a ve Sana uyacaklarını belirtiyorlar. Onlara, "Siz henüz iman etmediniz, ancak Müslüman olduk /teslim olduk deyin. Çünkü iman edişiniz henüz kalbinize inmiş değildir. Ama sadece Allah'ı ve buyruklarını bildiren elçisini kabul ederseniz, mevcut amellerinizden hiçbir şey kaybetmiş olmazsınız. Ve emin olun ki Allah, çok bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir" diyerek açıklama yap.

**Ayette, Müslüman olduğunu söylemenin, sadece Müslüman olduğunu sözle ifade etmek olduğu açıklanmaktadır. Böylece de iman etmenin oldukça farklı birer aşama olduğu anlaşılmaktadır. 16 ncı ayet ve Ankebud-2 ile Al-i İmran-142 nci ayetler bunu pekiştirmektedir. Zaten Teğabun-5 nci ayette, Allah'ın biz insanların sadece O'nu tanıdığımızı sözle ifade etmemize ihtiyacı olmadığı hatırlatılmıştır.*

15. Yine onlara "Müminlerden Allah'a ve resulüne içtenlikle /kalben iman etmiş olanlar, en ufak bir çekince duymadan malları ve canları ile Allah'ın tek ilah olduğu ve buyruklarının gerçekliği yolunda ve sadece Allah rızası için mücadele /cihad ederler ve işte onlar Allah ile yapmış oldukları ahdlerine sadık olanlardır" diyerek iman etmenin ne demek olduğunu açıklamana devam et.

**Bu ayette Mümin ve İman etme ayrı ayrı ele alınmıştır. Son iki ayete birlikte baktığımızda Müslüman olan, İman etmiş olan, Muhsin ve Mümin olmuş olan şeklinde 4 ayrı ifade olduğunu görüyoruz. Açıklama için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

16. Ya Muhammedl Onlara ayrıca, "Siz, yeni kabul ettiğiniz dini, Allah'a mı öğretmeye kalkıyorsunuz? Ve kendinizi hemen iman ettik diye düşündünüz. Hâlbuki Allah göklerde olanı da, yeryüzünde olanları da bilir. Ve şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi en iyi bilendir" diyerek Allah'ın gücünü pekiştir.

**Bu ayet, 14 ncü ayetteki Müslüman oluş ile İman etmenin farklılığını pekiştiriyor. Burada Allah, Müslüman olanları ikaz etmekte ve "Ben Dini İslam olarak tamamlamışım ve son kuralları, uyarıları Kur'an ile indirmişim. Siz mi Bana dini öğreteceksiniz? İşgüzarlık ve bilgiçlik taslayıp bildirdiklerim dışında kendinize göre sakın dine ilave görüşler söylemeyin" diyerek hadlerini bilmelerini istemektedir.*

17. Ya Muhammedl Yeni Müslüman olanlar, bu davranışları ile Senin onlara mecbur duruma düştüğünü /Sana bir lütufta bulunduklarını düşünüyorlar. Onlara de ki: "Müslüman oluşunuzu Bana bir lütuf olarak görmeyin. Asıl lütuf, Allah'ın sizi iman etmenin doğru yolu olan muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeye yönlendirmesidir. Tabi eğer Allah ile yapılan anlaşmaya ve insanlara verdiğiniz sözünüze sadık olacak ve imanı gerçekten kalbinizle benimseyecekseniz". 18. Ve şunu da iyice bilin ki Allah, göklerin ve yerin sizin bilemediğiniz gizlediklerini bilir. Ve Allah tüm yaptıklarınızı görür.".

Burada, Müslümanlığı kabul etmenin, imana götürücü yolun başlangıcı olduğu çok güzel ifade edilmektedir. Yani Müslüman olduğunu söylemek, ancak imana, muhsinliğe ve müminliğe yönelmenin sadece başlangıcı olmakta ve kişinin bunu kabul etmesi, onun sadece Müslüman topluma dâhil olmasını ve o toplumdan sayılmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla demek oluyor ki, her Müslüman, ancak gerçek imanlı, Muhsin ve Mümin oluşun adayıdır, henüz imanlı, muhsin ve mümin değildir. Ve gerçek imanlılık, Muhsinlik ile Müminliği ise ancak Allah değerlendirecektir. Buna göre de, "Müslüman çok, gerçek İmanlı, Muhsin ve Mümin çok az, Makbul kişi ise çok çok az" diyebiliriz diye düşünüyorum (Bk. Din ve Beyin Kitabı,s.216).

107. TAHRİM (66)

(Haramlaştırma, yasaklama)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey Peygamberl Sadece eşlerini razı etmek amacıyla, Allah'ın Sana helal kıldığı şeyi, neden kendine haramlaştırıyorsun? Allah bağışlayandır, esirgeyendir.

Peygamberin bile Kur'an'da haramlaştırılmayan, dolayısıyla helâl olanı haramlaştırıp insanları zora sokması yasaklanmaktadır. Bütün insanlara da ek haramlaştırma yasağı Yunus-59, Nahl-116 ve Bakara-79 ncu ayetlerde de belirtilmiştir. Rivayete göre Hz. Muhammed, eşlerinden birine kızmış ve bir ay ona uğramayacağına dair yemin etmiş. İşte bu ayet bunun üzerine ve Hz. Muhammed'in helâl bir işi, haramlaştırarak hata yaptığını ikaz etmek üzere indirilmiştir. Aynı zamanda bu ayet ile de, Hz. Muhammed'in bir insan olduğu ve hata da yapabileceği vurgulanmış olmaktadır. Peygambere atfedilen söz: "Müslümanlar içinde, Müslümanlara karşı en büyük cürüm işleyen kimse odur ki, haram kılınmamış olan bir şey hakkında soru sorar da bu suali sebebiyle o şey haram kılınıverir." Sa'd İbnu Ebi Vakkas-Kütubu Sitte-2231

2. Allah size, Allah'ın adını vererek ettiğiniz yeminlerinizi helâlleştirmenin kefaret yolunu bildirmiştir. Sizin Mevla'nız /dostunuz Allah'tır. Çünkü Allah her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

Allah'ın adını vererek yapılan bir yemin ile bir şeyi haramlaştırmanın cezasından kurtulmanın kefaret yolu, Maide-89 ncu ayette belirtildiği gibi, 10 yoksulu doyurmak veya 3 gün oruç tutmaktır.

3. Bir ara Peygamber, eşlerinden birine gizli kalması gereken bir konunun hepsini konuşmuş, olayın gizli kalması gereken kısmını da hiç kimseye söylememesi için tembihlemişti. Eşi ise, gizli kalması gereken bilgi dâhil, bütün konuyu başka bir kişi ile konuşmuştu. Bu arada da Peygamber, sadece eşine açıklamış olduğu gizli kısmı hariç olmak üzere konuyu eksik bir şekilde başkalarına söylemişti. İşte bu sırada Allah, eşinin konunun hepsini bir başkasına aktardığını ve gizliliği ihlal ettiğini Peygamber'e bildirmişti. Bunun üzerine de Peygamber eşine, aralarında gizli kalması gereken sözü de başkalarına anlattığını söyleyince eşi, "Bunu Sana kim haber verdi?" diye hayretle Peygamber'e sorunca, Peygamber de, "Bana bu durumu, her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah bildirdi" diye cevaplamıştı.

Eşlerden bir Hafsa, diğeri de Ayşe idi.

4. Ey Peygamber eşleril İkiniz de Allah'a tevbe ederseniz, suç işlemiş olan kalpleriniz düzelmiş olur. Yok, eğer Peygamber'e karşıt olarak el ele verirseniz, şunu iyice bilin ki, Peygamberin Mevla'sı /dostu önce Allah, sonra Cibril /Kur'an ve sürekli salih ameller gerçekleştirmekte olan müminlerdir. Bunlardan başka Melekler de Peygamberi destekler.

5. Eğer Peygamber sizi boşarsa, kim bilir belki de Rabbi O'na sizin yerinize, sizden daha hayırlısını, daha iyi Müslüman, daha Mümin, daha kanaatkâr, daha itaatkâr, daha çok ibad eden /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirerek Allah'a kulluğunu ifade eden, daha aktif, dul ve bâkire eşler verir.

Burada, hem kendisine güvenilip sır verilen, hem de gizli olduğu belirtilmiş olduğu halde, red etmeyip dinleyen kişiler suçlanmakta ve tevbe etmeleri istenmektedir. Burada da Hucurat-15 nci ayette ve dipnotunda belirtmiş olduğumuz gibi salih ameller işlemekte olan kişi "Mümin kişi" olarak tanımlanmaktadır. Ayette, dost olanlar arasında, Müslüman veya iman edenler değil de, zaten salih amelli olan bu Mümin kişiler sayılmaktadır. Dikkat edilirse Meleklerin de dost değil, destekleyici oldukları belirtilmiştir. Çünkü Melekler, hiç kimse ile dost veya düşman olamazlar. Onlar, sadece Allah'ın verdiği görevleri yerine getirmekle yükümlü varlıklardır. Özgür irade ve karar verme yetkileri yoktur. Yine ayette örnekleme yapılarak esasında bütün evli ve evleneceklere eşlerinde dikkat edecekleri özelliklere dikkat çekilmiş ve bu özellikleri olan eşlerin birbirlerinin kıymetini bilmeleri, yoksa her an değiştirilebilecekleri de vurgulanmış olmaktadır.

6. Ey iman edenlerl Bu sayılan özelliklere dikkat edin ve kıymetini bilin ki, nankörlük yapmayın ve bunlara ters olacak hatalar yapıp hem kendinizin ve hem de yakınlarınızın, yakıtı insanlar ve taşlar olan Cehennem ateşine girmenize neden olmayın. Bu ateşin başında çok sert ve çok katı görevli Melekler vardır. Onlar Allah'ın verdiği göreve karşı gelmezler ve kendilerine ne buyrulmuşsa onu uygularlar.

**Burada, herhangi bir konuda ve özellikle ilahi prensiplere uymayan konularda yapılacak hataların sadece kişiyi değil, yakınlarını da etkileyerek aynı hatalara sürükleyebileceği vurgulanmaktadır.*

7. Ey bu gerçekleri inkâr edip küfre sapmış olanlarl Hesap ve azap günü için artık özür beyan etmeyin. Çünkü siz ancak Dünya yaşamınızda amellerinizin /yapmış olduklarınızın karşılığını görmektesiniz.

8. Ey iman edenlerl Bilerek veya bilmeyerek işlemiş olduğunuz günahlarınız için Allah'a yürekten /içtenlikle tevbe edin ki, o gün belki Rabbiniz olumsuzluklarınızı örter ve içinden ırmaklar akan Cennetlere koyar. Şüphesiz o gün Allah, Peygamber'i ve onunla beraber iman etmiş olanları sükutu hayale uğratmayacaktır. Onların ellerinde /önlerinde ve sağ yanlarında ışıkları olacak ve "Rabbimiz, bizim ışığımızı devamlı kıl ve bizi bağışla, çünkü artık iyice eminiz ki, Sen her şeye gücü yetensin /Kadir'sin" diye mutluluklarını belirteceklerdir.

**Cennette olanların ışıklı olacakları ayrıca Hadid-12 ve 19 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

9. Ey Peygamberl Allah'ın tekliğini ve buyruklarını inkâr edip küfre sapmış olanlar ve münafıklarla /riyakârlarla mücadeleye /cihat etmeye devam et ve onlara asla ödün verme. Çünkü onların yerleri ancak Cehennem'dir. Orası ne kötü bir yerdir bir bilseler.

**Buradaki cihad etmek, saldıran ve zulüm edenlerle mücadele şartına bağlanmıştır ve bu şart Hac-39 ncu ayette de belirtilmiştir.*

10. Ey insanlarl Allah sizlerden küfre sapmış olanlara Nuh'un karısı ile Lut'un karısını örnek olarak göstermektedir. Çünkü bunlar salih ameller gerçekleştirmekte olan iki kulumuzun nikâhı altında bulunurken, onlara ihanette bulunmuş ve küfre sapmışlardı. Kocaları elçi oldukları halde, Allah'tan gelen hiçbir şeyi onlardan engelleyememişler ve onlara "Hadi, sizin gibi hak etmiş olanlarla birlikte Cehennem'e girin" denilmişti.

**Burada, kim ve hangi mevkide olursa olsun, hiç kimseye farklı davranılmayacağı ve suçu ne ise karşılığının mutlaka verileceği vurgulanmaktadır. Demek ki, ilahi düzende kesinlikle torpil yoktur.*

**Bu durumda Nuh'un eşi küfre sapmış ve gemiye binmesi engellenmiş, oğlu da kendine güvenerek gemiye binmemiş oluyor.*

11. Ve sizlerden gerçekten iman etmiş olanlara da Allah, Firavun'un hanımını örnek olarak göstermektedir. O, "Rabbim, bana yanında, Cennette bir ev nasip et ve beni Firavun'dan ve yaptıklarından ve bu zalimlerden kurtar" demişti.

12. Ve Allah, ırzını titizlikle koruyan İmran kızı Meryem'i de örnek göstermektedir. Biz Meryem'in içine ruhumuzdan üfledik. Çünkü O, Rabbinin bildirmiş olduğu buyruklarına ve indirmiş olduğu kitaplarında bildirilenleri kabul etmiş ve bunlara uyanlardan olmuştu.

108. TEĞABUN (64)

(Kusurların ortaya çıkışı)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Göklerde ve yeryüzünde ne yaratılmışsa hepsi, Allah'ı tespih ederler /anıp dururlar. Çünkü her şeyin yönetimi /mülkiyeti Allah a aittir ve tüm övgüler /minnet duymalar yalnız O'na'dır. Ve her şeye gücü yeten /Kadir olan O'dur. 2. Sizi yaratan da Allah'tır. Fakat buna rağmen kiminiz küfre sapıyor, kiminiz de mümin oluyor. Şuna emin olun ki, Allah tüm amellerinizi /yaptıklarınızı görendir.

**Artık biliyoruz ki, mümin olan, salih ameller gerçekleştiren ve dolayısıyla da*

Allah'ın yarattıklarına katkı sağlayacak üretkenliklerde bulunan İmanlı demektir. On yedinci ayette, kişinin infakta bulunarak yaratılmışlara katkı sağlaması, Allah'a verilmiş bir borç olarak değerlendirilmektedir. İnsanın Allah'ı anması demek, Allah ile yapılan anlaşmanın 7 şartına sadık kalması, 5 gaybe iman etmesi ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmesi demektir. İnsanın dışında bütün yaratılmışların Allah'ı anması demek ise, Allah'ın koymuş olduğu içgüdüsel özelliklere göre davranmaları ve yaşamlarını koymuş olduğu ezeli-ebedi ve evrensel yasalara göre sürdürmeleri ve bunun dışına çıkmamaları

demektir diye düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

3. Allah gökleri ve yeryüzünü hak üzere /boş yere değil, gerçek bir amaç üzere yarattı ve sizi en güzel şekilde biçimlendirdi. Sonunda hesap vermek üzere O'nun huzuruna döneceksiniz.

**Yaratmanın hemen arkasından hesap verme geldiğine göre, diyebiliriz ki, yaratmadaki amaçlardan biri, insanı sınavlara tabi tutmak ve puanlandırmak, kıyamet günü hesaba çekmek ve sonunda aldığı puana göre de ya ödüllendirmek veya cezalandırmaktır. Buradaki ödüllendirme, Cennet diye tanımlanmakta ise de, gerçekte Dünya okulundan başarı ile mezun olanın Melek Görevlisi olarak görevlendirilmeye ve yine daha ileri bir eğitime başlatılması demektir diye düşünüyorum.*

4. Allah, göklerde ve yeryüzünde olan her şeyi ve sizin gizli veya açık bütün yaptıklarınızı da bilir. Hatta şüpheniz olmasın ki, gönlünüzden geçenleri /niyetlerinizi /düşüncelerinizi de çok iyi bilir.

**Çünkü Allah, bize şah damarımızdan da daha yakın olduğunu (Kaf-16) ve iki kişi gizli fısıldaşırken 3 ncü kişi olduğunu (Mücadile-7), bu ayette olduğu gibi, düşüncemizi bildiğini de belirtmiştir.*

5. Ey insanlarl Daha önce küfre sapmış olanların başlarına neler geldiğinden haberiniz var mı? Onlar dünyada yaptıklarının karşılığı olan cezaya henüz Dünyada iken çarptırıldıkları gibi, ayrıca ahrette de onlar için acı bir azap olacaktır. 6. Halbuki elçileri onlara gerçekleri açıklayan ayetleri tebliğ etmişlerdi. Fakat onlar da sizin gibi, '"Bizim gibi bir insan mı bize doğru yolu gösterecek?" diyerek, bu buyrukları inkâr edip red etmişlerdi. Gerçekte ise Allah, onların kabullerine muhtaç değildir. Çünkü Allah hem çok zengindir /Gani'dir ve en çok övgüye /hamd edilmeye /minnet duyulmaya lâyık olandır /Hamid'dir.

**Allah'ın, insanların O'nu tanıyıp tanımamasını önemsemediğini, buna karşılık hemen hemen bütün surelerde ısrarla insanlardan beklediğinin O'na şirk koşulmaması olduğunu görüyoruz. Bu ayeti, Hucurat-14 ve 15 nci ayetteki "imanın kalbe inmesi" ifadesinden, sadece,"ben Allah'ın varlığına inandım" demenin yetmediği ve şirk koşulmamasını istediği açıklaması ile birlikte değerlendirmek gerekir.*

7. Ya Muhammedl Şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar, tekrar diriltilmeyeceklerini iddia edip duruyorlar. Onlara de ki: "Hesap vermek üzere diriltilme /ba's etme gerçeği doğrudur ve Rabbim sizi kesinlikle tekrar diriltecek ve Dünyada bütün yaptıklarınız size bildirilecektir /herkesin Dünya yaşam kayıtları önlerine konacaktır. Ve bu işlem, Allah için çok çok kolaydır". 8. Ey insanlarl Bu gerçekleri daima göz önünde bulundurun ve Allah'a, buyruklarını bildiren elçimize ve size doğru yolu bulmanız için indirdiğimiz bu Nur'a /Kuran'a iman edin. Çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

**Diriltmenin Meleklik eğitimi için Dünyaya tekrar gönderilmek üzere diriltme ve son olarak da mahşer toplantısı için olduğunu düşündüğümü daha önce belirtmiştim.*

9. Allah'ın sizleri huzurunda toplayacağı gün, aynı zamanda sizlerin nasıl büyük bir aldanış içinde olduğunuzu anlayacağınız gün de olacaktır. Ve o gün, kimin Allah'a iman etmiş olduğu ve salih ameller gerçekleştirmiş olduğu belirlenecek ve onlar içinden ırmaklar akmakta olan Cennet'lere dahil edilip orada ebediyen /sürelerce kalacaklardır. İşte en büyük kazanç bu sonuçtur.

**Ebed, yine sonu olacak, fakat süresi bilinmeyen bir zaman ifadesi olduğu için, bulunduğu bütün ayetlerde "sürelerce" olarak anlamlandırdım. Çünkü, Cennet'lerin de çoğul ve farklı olduklarını ve tekâmülün de oralarda devam edeceğini düşünüyor ve bu nedenle de ebedi anlamda ve 10 ncu ayetteki "halidiyn" kelimelerini "farklı tekâmül süreleri" şeklinde değerlendiriyorum.*

10. Küfre sapmış olanlar /Allah'ın tek ilah olduğunu inkâr edip şirk koşan ve ayetlerimizi yalanlayanlar /kabul etmeyenler ise, artık ateş halkıdırlar ve orada sürelerce kalacaklardır. Ne kötü bir dönüş yeridir orası bir bilseler!

11. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Allah'ın izni /puan durumuna göre uygun bulması, başkasının /larının sınavları için görevlendirilmesi veya kendi sınavı için uygun görülmesi olmadıkça hiç kimseye, hiçbir felaket gelip çatmaz. Dolayısıyla da, her kim Allah'a içtenlikle iman etmiş ve öylece puan durumu ile Allah'ın uygun görmesine /bulmasına ulaşmışsa, Allah onun kalbine doğruyu bulma becerisini verir. Çünkü Allah, her şeyi bilendir ve her an her şeyi değerlendirendir.

**Allah'ın izni veya dilemesi demek, Allah'ın tek ilah olduğuna sadık kalan, her sevap beklediği amelinde sadece Allah'ın rızasını ön planda tutan, salih amelleri ile olumlu puanları yüksek olan kişinin Allah tarafından her an yapılmakta olunan değerlendirilmesinde uygun bulduğu demektir. *Demek ki Allah, ancak imanlı olup uygun bulduklarına doğru yolu bulma becerisi vermektedir. Bu desteğin, bazen de başkasının sınavında görevli olduğu için veya kendi sınavı için verilmekte olduğunu da*

düşünüyorum. Tabi gerçeği Allah bilir.

12. İşte siz de, Allah'ın bildirdiklerine ve bunları size tebliğ etmiş olan elçisine itaat ediniz. Eğer reddederseniz bilin ki elçimizin görevi, sadece gerçekleri açıklayan buyruklarımızı size tebliğ etmekten /bildirmekten ibarettir.

**Yani "Ey insanlar! Siz Peygamberi tanısanız da, tanımasanız da hiç önemli değil. Çünkü O'nu Ben görevlendirmişim ve Ben nasılsa Onun peygamber oluşunu tanıyorum. Benim sizden beklediğim O'nun bildirdiklerine uymanızdır" denmektedir. Bu durum Münafikun-1 nci ayette de vurgulanmıştır.*

13. O Allah ki, O'ndan başka ilah yoktur. Mümin olanlar yalnız Allah'a tevekkül etsinler.

**İnsanî ve dünyevî sosyal bir yardım ise tabii ki, gerekmişse başka bir insandan istenecektir. Dolayısıyla Dünya imkânlarından olacak yardım isteği ile Allah'tan olacak yardım isteği ve dua, ayrı ayrı yardım mercileridir. Yerine göre Allah'tan, yerine göre kuldan, yerine göre de öncelik Allah'tan olmak üzere de her ikisinden yardım istenecektir.*

14. Ey iman edenlerl Eşleriniz ve çocuklarınızın içinden size karşı çıkanlar /ters düşenler olabilir. Bu durum sizi şaşırtmasın. Hatta onları affeder, hoşgörülü davranır ve bağışlarsanız, kuşkusuz Allah da bağışlayandır /Ğafur'dur ve sevgisi ile merhameti bol /Rahim olandır. 15. Çünkü mallarınız ve çocuklarınız, sizin için birer sınav aracıdırlar.

Dolayısıyla, bu imtihanlarınızdaki başarılarınıza karşılık olacak büyük ödül Allah'tan gelecektir. Hiç merak etmeyin.

**Benzer şekilde Münafikun-9 ncu ve Al-i İmran-116 ncı ayetlerde, mal ve çocuk uğruna veya onlardan dolayı Allah'a imandan uzaklaşılmaması gerektiği açıklanmıştır. Zaten sadece bunlara sahip oluşun, hesap günü kişiye ek bir fayda sağlamayacağı vurgulanmaktadır.*

16. Bu arada da Allah'a karşı takva içinde olun, bildirdiklerini dinleyip önemseyin ve bunlara göre uygun yaşayın. Ve kendi yararınız /nefsleriniz için, gücünüz yettiği kadar infak edin /imkânlarınız ne ise onlardan muhtaçlara yardımda bulunup ihtiyaçlarını giderin. Şunu da iyice bilin ki, her kim nefsinin bencillik ve cimriliğine mağlup olmazsa, işte onlar iflah etmişlerden /refaha ve mutluluğa ulaşmışlardan olacaklardır. 17. İşte bu şekilde içten davranır ve Allah'a güzel bir borç /ödünç sunarsanız, Allah da onu fazlasıyla geri öder ve hatalarınızı bağışlar. Çünkü Allah, yarattıklarımıza yapacağınız herhangi bir katkınızı, O'na yapılmış sayan, takdir eden ve teşekkür niyetiyle hemen karşılığını veren ve şefkatli /Halim olandır. 18. Yine Allah, gizliyi ve açığı bilen, her şeyden üstün ve her şeye hâkim de olandır.

**Allah'a borç /ödünç vermek, olumlu ameller yaparak (Müzzemmil-20), iman için mücadele etmekle (Bakara-245) ve herhangi bir şekilde (maddi, bilgi, manevi) imkânlardan tüm yaratılanlara (insan, hayvan, bitki, doğa vs) bireysel /infak ve /veya toplumsal bir katkı sağlamak /zekât (Hadid-11) ile gerçekleşmektedir.*

109. SAFF (61)

(Sıra, düzen)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Göklerdekilerin ve yeryüzündekilerin tümü Allah 'ı tespih edip /anıp dururlar. Ve gerçek şu ki Allah üstündür /Aziz'dir ve her şeye hakim olandır.

**İnsanın Allah'ı anması ile ilgili açıklama için Temel Kavramlar bölümüne bakınız.*

2. Ey iman edenlerl Yapamayacağınız şeyleri iyice düşünmeden niye söz veriyorsunuz ki? 3. Yapamayacağınız şeyler için söz vermeniz, Allah yanında en çok hoşlanılmayan davranışlardandır. 4. Örneğin Allah, sözünde durup, sağlam örülmüş bir duvar gibi, saflar halinde dizilip imanları ve tek Allah'ın tanınması uğrunda savaşanları sever.

5. Bir zamanlar Musa kavmine: "Ey halkıml Size Allah'ın bir elçisi olarak geldiğimi bildiğiniz halde, neden beni üzüp duruyorsunuz?" diyerek ikaz etmesine ve söz almasına rağmen, onlar yoldan saptılar ve bunun üzerine de Allah, onların kalplerini, sapmış oldukları yanlış yolda bıraktı. Çünkü Allah, fasık /doğru yoldan çıkmış toplulukları, artık doğru yola ulaşmaları için yönlendirmez /hidayete erdirmez.

**Demek ki, doğru yolu bulma yardımı, ancak hak edenlere ve durumları ümitvar olanlara yapılmaktadır.*

6. Yine bir zamanlar Meryem oğlu İsa da kavmine: "Ey İsrailoğullarıl Ben, Tevrat'tan elinizde kalmış olanları onaylayıcı ve Benden sonra gelecek ve ismi çok

övülmüş - Ahmed isminde olan bir elçiyi müjdelemek üzere size gönderilmiş Allah'ın bir elçisiyim" diyerek yol gösterici apaçık gerçekleri de onlara açıkladığı halde, önce O'na inanmışlar, fakat sonra "Bu apaçık bir büyüdür" diyerek sözlerinden caymışlardı.

** Hz. Musa, kendisinden sonra gelecek olan peygamberin geleceğine ait bilgi Tevrat'ta Tesniye Bap 18 /15 de geçer. "Ahmed" ismi, asıl İncil'de Yuhanna-14: 15-16 ve 16: 7-8 ile 13 ncü ayetlerde İbranice anlamı olan "Paraklitos" kelimesi şeklinde geçmektedir. Ve Ahmed kelimesi, Muhammed ile aynı köktendir (M. Sağ. Çağrı). İbranice anlamı olan "Paraklitos" kelimesi şeklinde geçmektedir. Ve Ahmed kelimesi, Muhammed ile aynı köktendir (M. Sağ. Çağrı). Yahudiler, gelecek peygamberin de kendilerinden olacağını beklerken, İsmail'in soyundan olduğunu bir türlü kabul etmemişlerdir. Çünkü Hz. Muhammed'e kadar olan bütün peygamberler İshak'ın soyu olan İsrail'in (Yakub'un) zürriyetindendiler. Böylece Allah, ilahi temsilciliği, İslam dininin Dünyada yayılmasını başaramayan ve kendilerinden oldukları halde çoğunu öldürmüş olan İsrailoğulları'ndan alıp, İsmail oğullarına vermiş olmaktadır. Bu konudaki bilgi Casiye-18, Al-i Imran-110 ve Hac-78 nci ayetlerde açıklanmıştır.*

7. Ey insanlarl Sadece islam dinine /Allah'a teslim olmaya çağrıldığı halde, Allah'a yalanlar uydurup iftira edenden daha zalim kim olabilir? Şunu iyice bilin ki Allah, zalimleri muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya iletmez /hidayete erdirmez.

**Kur'an'ın ana fikrine göre, Allah'ın Kur'an ve Hz. Muhammed'in Nebi'liği (Bakara-135, Al-i İmran-19-95, Ahzab-40) ile tamamladığını bildirdiği tek din İslam'dır. Allah'a teslim olmak demek olan İslam, Allah'ı tek ilah tanıma yanında, O'na şirk koşmamak, yani ilahi bir beklenti ile yapılacak her amelde O'nun yanına veya öncesine başka bir kişi veya put olarak eşyayı-maddeyi koymamak veya bunların rızasını hedeflememek ve vahiy kitapları ile bildirdiği buyruklarına uymayı hedefleyerek gayret içinde olarak yaşamak demektir diye düşünüyorum.*

8. işte bu iftiracılar, Allah'ın nuru olan islâm dinini de iftiraları /yalan sözleri ile etkisizleştirmeyi umuyorlar. Ancak ey insanlarl Şuna iyice emin olun ki, insanları Kendisine yaklaştırıcı nuru-aydınlatıcısı olan islâm dinini, uydurdukları yalan ve iftiralara rağmen Allah, mutlaka tamamlayacaktır. 9. Bu amaçla da, kendi uydurdukları iftiralarını din diye uyduran müşrikler /şirk koşanlar hoşlanmasa da Allah, son elçisini /Muhammed'i hidayet üzere /doğru yolda olmak üzere ve gerçekleri bildiren tek din olan islâm dinini tekrar tebliğ etmek ve din diye uydurduklarından üstün kılmak üzere gönderdi.

**Allah, Al-i İmran-95, Ahzab-40 ve Bakara-135 nci ayetlerde bildirdiği ve tek din olan İslâm dinini son nebi olarak Hz. Muhammed ve Kur'an ile tamamladığını Maide-3 ncü ayette bildirmiştir.*

**Bu ayette, Kur'an_ ile tamamlandığı ve Hz. Muhammed ile de son olarak tebliğ edildiği belirtilen İslâm dini dışındaki bütün dinî inanışların ve İslâm'a ters düşen dinî görüşlerin geçersizliği vurgulanmaktadır. Zaten Sad-88 ve A'raf-157 nci ayetlerde, zaman içinde bütün insanların Kur'an'a ve muhkem /değişmez amaç hükümlerine inanacakları belirtilmiştir.*

10. Ey iman edenlerl Sizi şiddetli bir azaptan kurtaracak, kârlı bir ticaretin yolunu size göstereyim mi? 11. Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine iman edin, Allah yolunda canınız ve malınızla mücadele /cihad içinde olun. Bir bilseniz bunlar sizin için ne kadar hayırlıdırl 12. Çünkü bunlara uyarsanız, Allah sizin günahlarınızı bağışlar ve sizi içinden ırmaklar akan Cennet'lere ve Adn Cennet'lerindeki rahat edeceğiniz mekânlara yerleştirir. İşte en büyük kurtuluş budur.

**Yani "siz İslâm dininde olacaksınız, Allah olarak Ben de sizi, Cennetleri verme şeklinde bir alışverişe davet ediyorum" demektedir.*

**Burada Cennet'lerin birden fazla ve bunlardan Adn Cennetinde oldukça rahat mekânlar olduğu belirtilmektedir.*

13. Ya Muhammedl Müminlere müjdele ki, ayrıca daha birçok seveceğiniz nimetlere de kavuşacak ve yine (daha Dünyada iken) Allah'ın yardımı ve bu sayede de bir zafere ulaşacaksınız.

14. Ey iman edenlerl Meryem oğlu İsa'nın havarilerinden /sahabesinden: "Allah yolunda olan mücadelemde kim Benim yardımcım olacak?" diye sorup desteklerini istemiş olduğu gibi, siz de Allah'ın yolunda mücadele etmekte olan elçimizi /Hz. Muhammed'i destekleyenlerden olun ve sözünüzde durun. O zaman havariler "Biz Allah için seni destekleyeniz," diye söz vermişlerdi. Ancak zamanla İsrailoğulları'ndan bir grup havari, vermiş oldukları söze sadık kalıp imanlarına devam ettiler, bir grup da sözlerinde durmayıp bildirmiş olduğumuz gerçekleri saptırıp Küfre saptılar. Bunun üzerine Biz, sözünde durup iman edenleri, görünüşte kendilerini güçlü zanneden diğerlerine karşı olan mücadelelerinde destekledik ve

üstün kıldık.

**Hz. İsa, nasıl Allah yolunda olan mücadelesi için yardım istemişse, Ahzab-56 ncı ayette de Allah ve Melekler Hz. Muhammed'e sıkıntılı zamanında destek olmuşlar ve ümmetinin de Hz. Muhammed'e Allah yolunda olan mücadelesinde destek olmasını istemişlerdir. Yoksa Hz. Muhammed'e Allah yolunda destek olmak, Hz. Muhammed'in ismi geçtikçe kuru kuru "Selavat getirmek" değil, Kur'an olarak tebliğ ettiği muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme çabası içinde olmak, Allah ile yapılan anlaşmaya sadık kalmak çabasında bulunmak, 5 gaybe içten iman etmek ve Müslümanların sayısını attırmak üzere örnek Müslüman olmaktır.*

110. CUMU'A (62)

(Toplantı)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Göklerdekilerin ve yeryüzündekilerin tümü, Allah'ı tespih edip dururlar /O'nu anarlar ve verdiği görevler gereği davranırlar. Çünkü O, tek kutsal özellikleri taşıyandır ve buradakilerin sahibi /Maliki, en yücesi ve onlara hâkim olandır /her şeyi kuşatıp kollayandır.

2. O Allah ki, ümmi Arapların arasından, kendilerinden olan bir elçi seçmiş ve onları toplayıp Allah'ın bildirdiği kitaptaki /Kur'an'daki ayetleri tebliğ ediyor, anlatıp açıklıyor ve doğru ile yanlışı ayırmalarında faydalansınlar diye O'nu öğrenmelerini sağlıyor. Çünkü hitap ettiği topluluk daha önceleri apaçık bir dalalet /yanlışlık içinde bulunuyordu.

**Ümmi kelimesi, hiçbir vahiy kitabına bağlı olmayan ve onu okumamış anlamında olduğu gibi, Mekke'li anlamında da kullanılan bir deyimdir (Bk. Bakara-78, A'raf-157-158, Al-i İmran-20, Yusuf-3). Yine burada, Hz. Muhammed'in, kendilerine inananları toplayıp (cem' edip) Kur'an'ı öğretme, ayetlerin anlamlarını açıklama eğitimi yapmakta olduğu açıklanmaktadır. Özellikle Kur'an eğitiminin toplantı halinde yapılması, hem daha öğretici, hem de daha duygusal bir atmosferde ve içinden duygusallaşarak olacaktır. Bize de düşen, Hz. Muhammed'i örnek alıp, O'nun gibi toplantılar yapıp, Müslüman'ların Kur'an'ı anlayıp öğrenmelerini ve yaşamlarında kullanmak üzere faydalanmalarını, doğru pratik yapmalarını sağlamak olmalıdır. Çünkü Hz. Muhammed, Kur'an'daki ayetleri tebliğ edip, anlatıp açıklarken, Rahman-2 nci ayetinde belirtildiği gibi henüz Dünyaya gönderilmeden önce bilinçaltımıza yüklenmiş olan Kur'an'ı hatırlayıp, öğrenip anlamamızı hedeflemiştir. Hz. Muhammed'den sonra da Kur'an'a öncelik verilmiştir.*

3. Ve o elçi, sadece bulunduğu toplumu değil, henüz kendilerine katılmamış bulunan diğer toplumların tümünü de uyarıp Kur'an ayetlerini öğrenmelerine destek olsun diye gönderilmiştir. Bütün beşerler şunu bilsinler ki, Allah çok yücedir /Azizdir ve bütün yarattıklarına hâkim olan, onları kucaklayıp kollayandır.

4. Ancak şunu da iyice bilin ki, Allah sadece durumunu uygun bulduğunu, doğru yola yönelmesi için destekler ve Kur'an ayetlerini anlamalarına yardımcı olup, bildirdiklerinden yararlandırır. Ve O, destekleyicilerin en büyüğü /güçlüsüdür.

5. Kendilerine Tevrat verilip de, onu anlayarak okumadığı için Allah'ın buyruklarını da yerine getirmeyen topluluğun örneği, yük olarak içinde ne olduğunu bilmediği kitaplar taşıyan eşeğin durumuna benzer. Allah'ın ayetlerinin gerçek anlamlarını bilmediği için red eden ve dolayısıyla da istenenlere uymayan bir topluluğun durumu ne kötüdür. Allah, bu şekilde zulme sapmış bir toplumun hidayete /doğru yola ulaşmasını gerçekleştirmez.

**Burada, Tevrat'ı anlamadan ve dolayısıyla da buyruklarını benimsemeyip uygulamayanlar örneği verilerek Kur'an'a inananlar da dahil, bütün vahiy kitaplılara uyarı yapılmaktadır. Çünkü Kur'an, böylesi mesajlarıyla hitap ettiği ilk topluma "Kızım sana söylüyorum" derken, hem diğer toplumlara, hem de sonraki bütün zamanların toplumlarına "Gelinim sen de anla" demektedir. Tevrat'ta olup uyulmayan bilgiler içinde Hz. Muhammed'in gelecek olan peygamber olduğuna dair bilgi de bulunmaktadır.*

**Çünkü içinde ne olduğu anlaşılmayan ve ondan yararlanılmayan kitap, ancak bir yüktür. Dolayısıyla Hz. Muhammed'in toplantılarda yaptığı Kur'an eğitimini ve buradaki uyarıyı da göz önünde bulundurduğumuzda, yapılan eğitim ve kursların "Kur'an'ın ayetlerini, anlamı bilinmeyen dilde motomot ezberletmek değil, anlamını ve yorumunu da yaparak öğretmek ve katılanları Kur'an'ın içeriği konusunda eğitmek" olduğu bu ayet ile iyice pekiştirilmiş olmaktadır. Yani bu ayette, Müslümanlar da Tevrat'ı anlamadan okuyan Yahudiler gibi "İçinde ne olduğunu anlamadıkları kitabı taşıyan eşekler durumuna düşmemeleri için uyarılmaktadırlar. Müddessir-50 nci ayette Kur'an'dan uzaklaşanlar da aslandan korkup kaçan eşeklere benzetilmişlerdir. İşte bu örneklemeye göre, Kur'an'ı anlamamaktan korkmak ve kaçmak da bu gruba girmek demek olacaktır. Halbuki Kur'an, eşekleri korkutan aslan gibi değil, insanların en ufak*

bir günah işleyebilirim korkusuna kapılmadan ve anlayabildikleri kadar okumak üzere yaklaşmaları gereken, Dünya eğitimlerinin ders kitabı ve İslâm'ın kurallarının anayasasıdır. Kur'an'ın önemli özelliklerinden biri, bir okyanus gibi herkesi, anlayışına göre faydalandırmasıdır. Hicr-87 nci ayete göre Kur'an, kendi içinde çifter katmanları olan 7 kat anlamlı bir kitaptır. Diğer bir ifade ile bulunduğu anlayış kapasitesine göre, içindeki ilahi sistemle, İslâm'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri ve evrenle ilgili bilgilerden, bazısı bir avuç kadar bilgi alırken, bazısı da kova veya varillerle bilgi doldurup yararlanır ve öğrendiklerini anladığı şekilde uygular. Çünkü Allah'ın baktığı, gayret gösterilmesi ve iyi niyette olup olmamaktır.

**Mevlana'ya bir adam gelerek, musikinin helal olduğuna dair hiçbir yerde bir kayda rastlamadığını anlatarak musikinin günah olduğunu söyler. Mevlana, bunu söyleyen adama "Musiki evrenin sesidir, günah değildir" dese, ham sofu, iddiasının dozunu daha da arttırabilir diye düşünürken adam tekrar: (Biz bir eşek yükü dolusu kitap okuduk. Helal olduğuna dair bir bahis bulamadık" deyince, Mevlana şu cevabı verir: "Evet, bir eşek yükü dolusu kitap okumuşsunuz, ama eşekçe okumuşsunuz" der-Mesnevi-1, 2433). Böylece Mevlana, bu örnekleme ile Cumu'a-5 nci ayeti açıklamıştır.*

6. Ya Muhammedl Kitapları olan Tevrat'ı anlamadan taşıyıp O'nunla amel etmeyenlere; "insanlar arasından yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Eğer söylediklerinizde samimi iseniz, o zaman dostunuz olan Allah'a hesap vermek üzere bir an önce ölümü isteyin bakalım" diyerek iddialarını ispatlamalarını iste. 7. Çünkü öyle söyleyenler, yapmış oldukları olumsuzluklar nedeniyle ölümü kesinlikle isteyemezler. Şüphesiz Allah, zulme sapmış olanları çok iyi bilendir.

8. Yine onlara, "istemediğiniz ve temenni etmediğiniz ölüm, mutlaka sizi bulacak ve daha sonra gizliyi ve açığı bilen Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere döndürüleceksiniz. Ve şundan şüpheniz olmasın ki Allah, yapmış olduğunuz bütün amellerinizi o sırada size bildirecektir".

9. Ey iman edenlerl Yevmül cumu'a /toplantı günü peygamber tarafından salât için /dayanışma toplantısı için çağırıldığınızda, Allah'ın zikrini /Kur'an'ı da öğrenmek için acele edin ve alışverişi bırakıp toplantıya katılın. Bu sizin için daha hayırlıdır, bir bilseniz.

**2 den 5 nci ayete kadar hep Kur'an ve anlaşılma gereği üzerinde durulduğundan, Salât çağrısı da Hz. Muhammed'in kadın erkek ayırımı yapmadan bütün iman edenleri Cumu'a /toplantı günü, şekilsel dua olan Namazlı veya Namazsız, Kur'an'ı anlatma, öğretme ile Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantılarına olan çağrısı, yani 3 amaçlı bir toplantı anlamındadır diye düşünüyorum. Dikkat edilirse, toplantı günü için gün olarak Cuma günü denmiyor, "Cumu'a", yani toplantı günü denmektedir. Böylece, salât toplantısı sadece Cuma olarak bir güne sınırlanmamakta, Hz. Muhammed gerek gördüğü anda yapılmakta ve halk davet edilmektedir. Dolayısıyla burada, bütün Müslümanlara bir uyarı yapılmakta ve 5 nci ayette ikaz edildiği gibi, Tevrat'ı anlamadan taşıyanlar gibi olmamaları ve Hz. Muhammed'in özellikle Kur'an'ı öğretme ve anlatmaya ağırlık verdiği bu toplantılarına her çağırdığında mutlaka katılmaları istenmekte, hatta mecburi tutulmaktadırlar. Bizlere de düşen, benzer şekilde, Sosyal yardımlaşma yanında, özellikle Kur'an'ı anlama, öğrenme ile toplu Namaz kılma toplantılarına da ağırlık vermemiz ve önemsememizdir. İşte "Salatıl Vusta" ifadesinin de bu çok amaçlı toplantı olduğunu düşünüyorum. Dikkat edilirse, bütün toplantılara katılma çağrısı sadece erkeklere değil, kadın-erkek tüm iman edenlere ve bizzat peygamber tarafından yapılmaktadır. Dolayısıyla da bu ayet, toplu olarak Namazlı veya Namazsız ve özellikle Kur'an'ı anlama ve sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantısına davet eden bir ayet olmaktadır. Hz. Muhammed, Cumu'alara /çok amaçlı bu toplantılar dahil diğer bütün toplantılara kadın ve erkek bütün inananları davet etmekte olduğunu şu sözü ile de vurgulamıştır: "Allah'ın kadın kullarını, Allah'ın mescitlerinden men etmeyiniz" (Müslim, Buhar, Ebu Davut). Kur'an eğitimi toplantılarının önemi üzerinde Nisa-103 ncü ayette de durulmuş ve seferde bile bu eğitime devam önerilmiş ve sonrasında da devam edilmesi üzerinde durulmuştur.*

10. Salât toplantısı bittiğinde, tekrar yerlerinize dönerek alışverişinize devam edin /tekrar yeryüzüne dağılarak Allah'ın lutfü olan nimetlerini arayın ve iflah edebilmeniz için de Allah'ı da daima anın ve vereceği nimetlere teşekkür edin /şükredin.

**Burada, Kur'an'ı öğrenme aşamalı veya aşamasız, sadece Sosyal Yardımlaşma, dayanışma toplantılarının çalışma günlerinde de yapılmakta olduğu ve sadece tatil gününde veya sadece bir gün olmadığı vurgulanmış olmaktadır. Dolayısıyla, Kur'an'a çalışma ve Allah'a kulluğu ifade etmek olan ibad etme, Yahudi ve Hıristiyanlar gibi sadece bir güne sıkıştırılmamış, indirgenmemiş ve her güne yayılmış olmaktadır. Acaba bu sure, şimdiye kadar yorumlanmış olduğu gibi Müslümanların, sadece Cuma günü değil de, toplanabilecekleri herhangi bir gün ve zamanda Sosyal faaliyetler yanında, Kur'an'ı anlayarak çalışmak üzere toplanmalarını (cumu'a - toplantı yapmalarını) ve sürekli Kur'an'ı öğrenmelerini mi emretmektedir? Eğer Hz. Muhammed'i örnek*

alacaksak, bizlerin de O'nun gibi Kur'an'ı ana dilimizle ve anlayarak öğrenme ve üzerinde düşünme yanında Sosyal faaliyet toplantılarını sık sık yapmamız ve şimdi uygulanmakta olan Cuma günkü namaz ve hutbe toplantısına, Kur'an eğitim saatini de ekleyerek pekiştirmemiz, hatta Kur'an'ı anlayıp öğrenme ve Sosyal faaliyet toplantılarını sadece Cuma gününe sınırlamayıp diğer günlere de yaymalıyız diye düşünüyorum. Sebe-13 ncü ayete baktığımızda Allah, şükretmenin kuru kuru "Allah'ım sana şükrediyorum" denerek değil, yarattıklarına (insan, hayvan,bitki veya doğaya) bir fayda sağlamak üzere çaba göstererek yapılmasını istemektedir.

11. Ya Muhammedl Sen bu kadar titiz davranıp insanları toplayıp Kur'an'ı öğretmeye çabalarken, bazıları da var ki, bir kazanç veya bir eğlence görür görmez hemen oraya koşuyorlar ve Seni yapayalnız bırakıyorlar. Onlara "Kur'an ayetlerine çalışmanız ve onları öğrenmeniz nedeniyle Allah'ın yanından gelecek olan nimetler ve kazanacaklarınız, sizin ticaretten veya eğlenceden elde edeceklerinizden çok çok daha hayırlıdırlar" diyerek onları ikaz et ve hatalarını bildir. Çünkü şunu iyice biliniz ki, rızkı verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

**Buradaki surenin son ayeti ile Allah'ın tek olduğunu ve bizden uymamızı istediği buyruklarını /ayetlerini Kur'an'a çalışarak anlayıp öğrenmemizin, ticari bir rızıktan çok çok daha hayırlı olduğu özellikle bir daha vurgulanmaktadır.*

**Hz. Muhammed'in yalnız bırakılması ile ilgili şu olay anlatılır: Bir toplantı sırasında, bir yiyecek kervanının geldiğine ilişkin def sesi gelince, mescitte toplantı halinde bulunanlar ayrılıp dışarı koştular ve içeride bir kadın olmak üzere 12 kişi kaldı. Dikkat edilirse, kalanlar arasında kadının olması, demek ki Cumu'a'ya /toplantıya (Sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile Kur'an eğitimine ve Namaza), bütün kadın ve erkekler birlikte, ancak kadınlar arkada saf tutacak şekilde katılmaktadırlar demektir.*

111. FETH (48)

(Elde etmek, kazanmak)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ya Muhammedl Hiç kuşkusuz Biz Senin önünü, geleceğini tamamen açtık. 2. Sana vermiş olduğumuz elçilik görevindeki çabanda sebat et ki Allah, Senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlasın, nimetlerini versin ve Seni dosdoğru olan yola /sıratın müstakiyme /olumlu nefsleri orta düzeyde uygulama /muhkem /değişmez amaç hükümlere göre yaşama yoluna yönlendirsin. 3. Ve Sana güçlü yardımını esirgemesin.

**Hicretin 6 ncı yılında Hz. Muhammed 1400 kişilik bir grupla Umre yapmak üzere yola çıkar ve Hudeybiye bölgesinde konaklar. Burada Mekke'lilerle yapılan bir anlaşma ile Umre ziyareti bir yıl sonraya bırakılır ve bu anlaşmanın Mekke'nin fethi için yararlı olacağı bu surenin vahyedilmesi ile bildirilmiş olur. Anlaşmayı da desteklemek üzere bütün katılanlar Hz. Muhammed'e biat ederler. Bu olaya Rıdvan Biatı denmiştir.*

**Burada, insan olması nedeniyle Peygamber de olsa günah işleyebileceği ve bu günahlarının Allah'ın vermiş olduğu görevleri yerine getirmesi koşuluyla ancak af edilebileceği vurgulanmaktadır.*

4. Gerçek şu ki, imanlarını arttırmak üzere müminlerin kalbine sükûnet gücünü, manevi huzuru indiren ve imanlarını kuvvetlendiren Allah'tır. Ve şuna emin olun ki, göklerin ve yerin bütün ordu güçleri de Allah'ındır. Ayrıca Allah, her şeyi bilen ve her şeye hâkim de olandır. 5. Çünkü Allah, kendisine teslim olarak imanları iyice artmış mümin erkekleri ve mümin kadınları, içinden ırmaklar akan Cennet'lere, sürelerce kalmak üzere koyacak ve günahlarını da örtecektir. İşte bu sonuç, Allah'ın yanında en büyük kurtuluştur.

**Mümin oluş ile iman ediş, burada da farklı ifade edilmiş ve her iki cinse hitap edilmiştir. Temel Kavramlar ve Hucurat-15 ile Tahrim-5 nci ayetlere bakınız.*

6. Öte yandan, münafik /ikiyüzlü /riyakâr erkeklerle, kadınları ve müşrik /şirk koşan erkeklerle kadınları ise, Allah hakkındaki zanlarına dayanarak iftira uydurmaları nedeniyle de cezalandıracak ve bu iftiralarının karşılığı, onlara mutlaka verilecektir. Allah onları artık gözden çıkarmış, lanetlemiş ve onlar için Cehennem'i hazırlamıştır. Orası ne kötü bir dönüş yeridir bir bilseler. 7. Tekrar dikkatinizi çekeriz ki, göklerin ve yerin bütün ordu güçleri Allah'ındır. Allah üstündür ve her şeye hakim olandır.

8. Ya Muhammedl Biz, Seni gerçeklerimizi insanlara karşı tasdik edici /şahit, bunlara uyanları müjdeleyici ve onlara bir uyarıcı olarak gönderdik. 9. Ki Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine iman etsinler, O'nun değerini takdir etsinler, saygılı olsunlar ve sabah ve akşam O'nu tespih etsinler /ansınlar diye.

**Buradaki ifadeye göre, Allah'ı anma belirli vakitlere sınırlandırılmamış ve her ana yayılmıştır diyebiliriz.*

10. Ya Muhammedl Seninle el tutuşup bağlılık sözü verenler /biat edenler, aslında Allah'a da bağlılık sözü vermiş olmaktadırlar. Dolayısıyla da Allah'ın eli, onların eli ile tutuşmuş ve bağlılık sözlerini almıştır. O bakımdan kim Allah adına verdiği sözden cayarsa, kendi nefsinin aleyhine caymış olur. Her kim de Allah adına verdiği sözü yerine getirirse, mutlaka Allah ona büyük bir ödül verecektir.

**Burada, Hz. Muhammed'in Mekke'yi ziyaret etmek üzere yola çıkışına katılan ve bağlılıklarına söz vermiş olanlarla, sözlerinden cayıp katılmayanlara değinilmektedir. Ki bu yolculuk Hudeybiye'de kesilmiş ve Mekkelilerle on yıl savaş yapılmamak üzere barış anlaşması yapılmıştır. Bu yeminlerini yerine getirmeyenler için kefaretin 10 yoksulu doyurmak veya 3 gün oruç tutmak ve tevbe etmek olduğu Maide-89 ncu ayette belirtilmiştir.*

**Şu hadis biat olarak el sıkışmanın kadınlarla da yapıldığını göstermektedir: Hint Bintu Utbe, Hz. Peygamber'e: "Ey Allah'ın Resulü, bana biat ver!" diye talepte bulunmuştu. Kendisine: "Hayır, şu ellerini değiştirmedikçe /temizlemedikçe senden biat almayacağım. Ellerin tıpkı vahşi hayvanların ayağı gibi kirli!" cevabını verdi. Aişe-Kütubu Sitte-2115.*

11. Ya Muhammedl Medine'ye döndüğünüzde, sözlerinden cayıp geride kalmış bedeviler Sana; "Biz, mallarımız ve çoluk çocuğumuz korumasız kalmasınlar diye Seninle gelmedik, niyetimiz buydu. Bu nedenle bizim için Allah'tan bağışlanma dile" diyecekler. Halbuki onlar gerçekte sözlerinden caymış ve kalplerinde olmayanı dilleriyle söylemiş olacaklar. Sen de onlara: "Allah, size bir zarar gelmesini isterse veya sizin bir yarar elde etmenizi isterse, Allah'ın bu isteğini engellemeye kimin gücü yetebilir? Şunu da iyice bilin ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır". 12. "Ve Allah biliyor ki, siz elçinin ve müminlerin bir daha ailelerine kesinlikle dönmeyeceklerini zannediyordunuz ve bu düşünce kalplerinize hoş gelmişti ve kötü hayaller kurup durmuştunuz. Bu davranışınızla sonunda rezil bir duruma düştünüz" diyerek uyarını yap.

13. Ey iman edenlerl Her kim Allah'a ve Allah'ın buyruklarını bildiren elçisine iman etmez ve bildirdiklerini inkâr edip küfre saparsa, bilmelidir ki Biz, bu küfre sapmışlar için kızgın bir ateş hazırlamışızdır. 14. Şunu da iyice bilin ki, göklerin ve yerin yönetimi Allah'ındır. Ve Allah, bağışlanmayı hak edip uygun bulduğunu bağışlar veya azap ile cezalandırır. Çünkü Allah, bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti bol /Rahim olandır.

15. Ya Muhammedl ileride olur da siz savaş ganimetlerini almak için gidecek olursanız, sizinle savaşa katılmayan münafiklar /ikiyüzlüler, sözlerinden caymış olmalarına rağmen hemen "izin verin biz de sizinle gelelim" diyerek, Allah'ın adına vermiş oldukları sözü sanki olumlu söylemişler gibi değiştirmeye uğraşacaklar. Sen de onlara, "Siz bizimle asla gelemezsiniz. Çünkü Allah'ın, sözlerinden caymış olanlar için daha önce buyurduğu bir karar var" diyerek ikiyüzlülüklerini hatırlat. Onlar, yine kendi yaptıklarını görmezlikten gelecek ve "Zaten siz bizi alacağımız ganimetler nedeniyle kıskanıyorsunuz" diye üste de çıkmaya çalışacaklar. işin gerçeği şu ki, onların iman seviyeleri, Allah'ın adını anarak söz vermenin önemini kavrayacak kadar güçlü değildir.

16. Ya Muhammedl Yine bu münafiklara; "Siz çok güçlü bir topluluğa karşı yakında savaşa çağrılacaksınız. Ve onlarla ya ölünceye kadar veya onlar size teslim oluncaya kadar çarpışacaksınız. Bu defa sözünüz üzere bize katılırsanız Allah, karşılık olarak size güzel bir ödül verecektir. Ama daha önce sözünüzden caymış olduğunuz gibi bu defa da cayarsanız, Allah mutlaka sizi şiddetli bir azap ile cezalandıracaktır". 17. Ancak görme özürlünün, yürüyemeyecek derecedeki topalın ve hasta olanın savaşa gitme sorumluluğu olmayıp, böyle bir azap ile cezalandırılmayacaktır. Şunu iyice bilin ki, her kim de Allah'a ve Allah'ın buyruklarını uygulayan elçisine itaat ederse, Allah onu altlarından ırmaklar akan Cennetlere sokacak. Kim de itaat etmez ve sözünden dönerse, onu da şiddetli bir azap ile cezalandıracaktır.

18. Yemin olsun ya Muhammedl O ağacın altında Sana itaat edeceklerine dair söz vermiş olan müminlerden Allah razı olmuş ve onların kalplerinde olanın /niyetlerinin gerçek olduğunu da bildiği için, onlara huzur ve güven duygusu vermiş ve onları yakın bir zaferle taçlandırmıştır. 19. Ayrıca elde edecekleri bir çok ganimetlerle de ödüllendirmiştir. Çünkü Allah, üstündür ve her şeye hakim olandır.

20. işin gerçeği Allah, size elde etmek üzere birçok ganimetler sözü vermişti zaten. Olumlu davranışlarınız nedeniyle de Allah, size zaferi ve ganimet elde edişinizi çabuklaştırdı ve size saldırı planları hazırlayan insanların da ellerini sizden çekmelerini sağladı. Böylece de sizi müminlere birer örnek kıldı ve size dosdoğru yola /sıratan müstakiyme yönelmeniz için hidayeti /doğruyu bulma yeteneği verdi. 21. Ve Allah'ın nezdinde olup, size takdir etmiş olduğu daha nice ganimetleri müjdeledi. Çünkü Allah, her şeye gücü yetendir /Kadir olandır.

22. Ey iman edenler! Bu açıklamalarımıza göre de şundan emin olun ki, eğer Allah'ın tek olduğuna iman etmeyip şirk koşarak küfre sapmış olanlar sizinle savaşsalardı, gerisin geriye dönüp kaçacaklardı. Sonra da kendilerine yardım edecek ne bir veli /dost ve ne de bir yardımcı da bulamayacaklardı. 23. Bu, Allah'ın daha önce gelip geçmişlere uyguladığı sünnetidir /uygulamasıdır. Ve siz Allah'ın sünnetinde bir değiştirme bulamazsınız.

**Burada, Allah'ın sünnetinin evrensel, ezeli ve ebedi olduğu ve bu uygulama kriterlerinin, belirlenmiş kurallarının değişmesinin söz konusu olmayacağı açıkça belirtilmiştir.*

24. Allah sizi küfre sapmışlara karşı zafer kazandırdıktan sonra, Mekke'nin haram bölgesinde, onların ellerini sizin yakanızdan, sizin ellerinizi de onların yakasından çekmiştir /savaşmanızı engellemiştir. Allah bütün yaptıklarınızı görendir.

25. Bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümleri inkâr eden o küfre sapmış olanlar, sizin Mescid-i Haram'ı /Kâbe'yi ziyaret etmenizi ve Hac sırasında hazırladığınız kurbanları kesip gerekeni yapmanızı engellemektedirler. Eğer, Mekke'de kendilerini henüz tanımadığınız mümin erkekler ile mümin kadınlar olduğu için ve onlara da zarar verebileceğiniz ve daha sonra onlara zarar verdiğinizi öğrendiğinizde de üzüntüye kapılmamanız için, Allah sizin Mekke'ye saldırmanızı engellemiştir. Allah, uygun bulduklarını rahmetiyle işte böyle korur. Şüpheniz olmasın ki, küfre sapmış olanlar tamamen ayrı bir grup halinde olsalardı, Allah onları mutlaka şiddetli bir azap ile cezalandırırdı.

26. Küfre sapmış olanlar, barış anlaşması için geldikleri zaman, kalplerinde halâ cahiliye döneminden kalan kinleri olduğu halde, Allah müminlerin ve elçisinin üzerine sükûnet ve anlayış duygusunu indirmiş ve onların daima takvada olmayı göz önünde tutmalarını sağlamıştı. Çünkü onlar bunu tam hak eden ve lâyık olan kimselerdir ve Allah her şeyi bilendir.

**Ayette belirtilmiş olduğu gibi Allah, ancak uygun bulduğunu desteklemekte ve başarılı kılmaktadır.*

27. Yemin olsun ki Allah, elçisinin rüyasını gerçekleştirecek ve şu da bilinsin ki; "Allah uygun bulup kabul ederse, güvenlik içinde Mescid-i Haram'a gireceksiniz. Saçınızı traş etmiş veya kısaltmış olarak. Bir korku da duymayacaksınız. Ayrıca zaten Allah, bilmediklerinizi bilmekte ve size bundan önce başka zafer de hazırlamış bulunmaktadır".

**Burada adı geçen rüya, peygamberin Hudeybiye Barışından önce görmüş olduğu ve Mescid-i Haramı güven içinde ziyaret edeceklerini gördüğü bir rüyadır. Yine ayette geçen erken zaferin, Hayber kalesinin fethi olduğu ileri sürülmüştür. Ayrıca verilen örnekten de anlıyoruz ki Allah, her rüyayı değil, ancak uygun bulduklarının rüyasını gerçekleştirmektedir.*

**Bu konuda Hz. Muhammed şunları söylemiştir; "Müzminin rüyası, nübüvvetin kırk cüzünden bir cüzdür. Bu rüya, anlatılmadığı müddetçe bir kuşun ayağında (takılı vaziyette) durur. Anlatılacak olursa hemen düşer.Kütubu Sitte-959" ve "Salih rüyayı /yol gösterici-uyarıcı rüyayı salih kişi görür veya ona gösterilir. Kütubu Sitte-962 "*

28. Öncelerden beri uydurulan tüm uyduruk dinî öğretilere üstün ve hakim kılması için Allah, elçisini doğru yola yönlendirmiş olarak ve hak /gerçek tek din olan ve İslâm adını koyduğu dini, Kur'an aracılığı tebliğ etmek, anlatmak ve açıklamak için göndermiştir. Dinin ve Resulun peygamberliğinin doğruluğunu tasdik edici olarak da Allah yeterlidir.

**İslâm'ın Kur'an ve Hz. Muhammed ile tamamlandığı ayrıca Saff-9 ve Maide-3 ncü ayetlerde de açıklanmıştır.*

29. Ey insanlar! Muhammed Allah'ın resulü /elçisidir ve beraberinde bulunanlar, şirk koşan küfre sapmışlara karşı sert, kendi aralarında ise merhametlidirler. Onları, Allah'ın kendilerini gözetmesini ve rızasını umarak rüku ve secdeye kapanmış /namaz kılanlar olarak görürsün. Yüzlerindeki ifadede, secde edenlerin /Allah'a koşulsuz sevgi ile teslim olmuşların ifadesi bulunur. İman etmiş olanlar, daha önce Tevrat ve İncil'de iman etmişler için örnek verilmiş olduğu gibi, filizini çıkarmış ve gövdesini kalınlaştırıp üzerine dikilerek ekincilerini sevindiren, buna karşılık küfre sapmış olanları ise üzen birer bitki gibidirler. İşte Allah, sizlerden ve diğer kitap ehlinden gerçekten iman edip salih ameller gerçekleştirenlere, karşılık olmak üzere bağışlanma ve büyük bir ödül sözü vermiştir.

**Ayette geçen secde edenlerin yüz ifadesi, Allah'a tam tevekkül eden ve iman etmiş olanın mutluluk ve güven dolu ifadesidir diye düşünüyorum.*

112. MAIDE (5)

(İlahî Sofra) (Hz. Muhammed, veda Haccında bu sureyi tebliğ etmiştir)

BİSMİLLAHIRRAHMANIRRAHİM

1. Ey iman edenler! Anlaşmalarınıza ve vermiş olduğunuz sözlerinize sadık olun. Haram olduğu bildirilenlerin dışındaki hayvanlar, size helâl kılındı. Ancak bunları ihramda iken avlamanız yasaklanmıştır. Allah, uygun gördüğü şekilde karar /hüküm verir.

**İnsan, Allah'a 7 konuda söz vererek, anlaşma yaparak Dünyaya gönderildiğinden, burada söze sadakat istenmesi hem bu anlaşmaya, hem de Dünya yaşamı sırasında vereceği sözlere olmaktadır. Ayette geçen ve Hac görevi sırasında farz olan kurban edilecek hayvanlar, ot yiyen ağıl-ahır hayvanları, diğer bir ifade ile küçük ve büyük baş hayvanlar olmaktadır. Bu sınırlamanın ne için konulmuş olduğu 94 ncü ayette açıklanmaktadır.*

2. Ey iman edenler! Hac sırasında Allah'ın helâl kıldığı şeylere, savaşmanın haram /yasak edildiği Hac ayına, Hac sırasında Allah'a kurban edeceklerinize, kurbanların kimlere ait olduklarını belirleyen süslerine ve Rablerinin iyilik ve rızasını umarak Kâbe'ye gelenlere saldırarak ve engellemeye kalkarak saygısızlık etmeyin. Hac uygulamaları bittikten sonra avlanabilirsiniz. Daha önce, Mescid-i Haram'ı ziyaretinize engel oldukları için, Mekke'deki müşriklere karşı beslediğiniz kininiz, sizi bir taşkınlığa, intikam almaya yol açmasın. Karşılık verecekseniz, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleriniz ve bunları uygulayamama korkusu içinde /takva sahibi oluşunuzla ve yardımlaşarak karşılık verin. Kötülük /günahkârlık /ism ve düşmanlıkta yardımlaşmayın /yarışmayın. Allah'a karşı takva içinde olun. Çünkü Allah'ın böylelerine vereceği karşılık zaten çok şiddetli olacaktır.

**Bu ayet, Kâbe'ye Umre için gelenleri engellemeye kalkmaya kalkışan bazı Müslüman'ların davranışları üzerine indirilmiş ve yaptıklarının yanlış olduğu vurgulanmıştır. Kâbe ziyaretinin şirk koşmayan bütün insanlara açık olduğu Hac-25 ve Tevbe-28 nci ayetlerde belirtilmiştir.*

3. Ey iman edenler! Leş eti, kan, domuzun eti (veya kanlı et) ve Allah'tan başkası adına kesilenler, boğulmuş, vurulmuş, düşmüş, boynuzlanmış ve yırtıcı bir hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar, eğer canları çıkmadan kesmemişseniz ve Allah dışında putlar adına ve başkası adına adanmış hayvanlar için belirlenmiş kesim taşlarında kesilen hayvanlar ve gelecekle ilgili fal okları atmanız /fal bakmanız size haram kılınmıştır. Bunlar birer fısktır /yoldan çıkış nedenidir. Bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar, bu gün dininizi yok etmekten artık ümitlerini kesmişlerdir. Bu nedenle de onlardan çekinmeyin, Ben'den çekinin. Çünkü Ben bugün dininize son şeklini verdim, böylece din ile ilgili nimetimi artık sonlandırdım ve sizin için din olarak islam'ı tamamlayıp onayladım. Şu da var ki, kim açlıktan dolayı zorda kalır da, sırf sağlık nedeniyle ve günah işleme kasdı olmaksızın haram edilenlerden yerse, kendilerine bir ism suçu /haram veya günah olmaz. Çünkü Allah bağışlayandır ve sevgisi ile merhameti bol olandır.

**Daha önce En am-145 nci ayette yasaklanmış olan leş ve Allah'tan başkası adına veya putlar için kesilen hayvanlara burada açıklık getirilmiştir.*

**Yine ayette, dine ilişkin kuralların Kur'an ile tamamlandığı ve artık vahiy yolu ile dine ait kurallar bildirmeye son verildiği ve tek din olarak İslam dininin Allah tarafından onaylandığı açıklanmıştır. Aynı açıklama En'am-115 nci ayette de yapılmıştır. Bu duruma göre, Peygamber de dahil, din kuralı koyma ve dinî liderlik dönemi de kapanmış demektir. Bu duruma göre Hz. Muhammed, aynı zamanda son Mürşid de olmaktadır. Yine diyebiliriz ki, önceki vahiy kitapları ile peygamberler, insanları İslâm dinine hazırlayıcı olmuşlardır. Diğer bir ifade ile, önceki dinî tebliğler, İslâm Dininin birer yönüdürler. İşte bu bilgi ve dine dayalı yorumlar nedeniyle oluşan gruplaşmaların yanlışlığına inanan ve Kur'an temelli bu farklı görüşleri, dinî anlayışa zenginlik katan ve katı gruplaşmalar oluşturmadıkları, düşmanlıklara neden olmadıkları takdirde kabul eden görüşteyim. Buna dayanarak da ben sadece İslam dinindenim diyorum. *Zorda kalınınca yasaklanan hayvan etinden yenmesine ruhsat verilmesi, dinde zorlamanın olmadığına ve dinin kolaylaştırıcı, dinamik-esnek olduğuna güzel bir örnek olmuştur. Ancak sadece yenmesi yasaklanan bu hayanların yetiştirilmesi, ticareti veya yemek şeklinde yenmemek üzere yararlanılması yasak olmamaktadır.*

4. Ey Peygamber! iman etmiş olanlar, Sana nelerin helâl olduğunu soruyorlar. De ki; "Size temiz olan /haksız kazanç karışmamış bütün yiyecekler helâl edilmiştir. Allah'ın size öğrettiği üzere, eğiterek yetiştirdiğiniz avcı köpekleri gibi avcı hayvanların yakaladıklarını da, Allah' ın ismini anarak /besmele çekerek yiyin. Daima Allah'a karşı takva içinde /bildirilen muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmeme endişesi içinde olun. Çünkü Allah, sizlerin her yaptığınızın hesabını çabuk görendir.

Çünkü haksız kazançlı gıdanın enerji dengesi, düzensiz enerji demek olan haksız kazanç enerjisi ile bozulmuştur ve gıdadaki bu bozuk enerji, kişi farkında olmadan vücudunun enerjisini bozacaktır. Sonuçta da sıkıntıya, huzursuzluğa ve mutsuzluğa neden olacaktır.

Ayette, haram ve helâl olanlar sayıldıktan sonra, Allah'ın hesabının çok çabuk olduğunun belirtilmesi, her an ve her yaptığımızın değerlendirilmekte ve düşüncelerimiz dahil her anımızın mobese kamera gibi izlenmekte ve düşüncelerimizin de kaydedilmekte olduğunu vurgulamaktadır. Haksız kazancın sadaka olmayacağını Hz. Muhammed şu sözü söylemiştir; "Allah zihin ve beden temizliği olmayan namazı kabul etmez, hıyanetle kazanılan paradan verilen sadakayı da kabul etmez." İbnu Ömer-Kütubu Sitte-2664.

5. Ey iman edenler! Dininizi tamamladığım bugün, bu sayılanların dışında, haklı elde ettiğiniz şeyler de size helâl kınnmış oldu. Örneğin kitap verilenlerin /Yahudilerin, Hıristiyanların şirke bulaşmamış olanlarının yiyecekleri size, sizin de yiyecekleriniz onlara helâldir. Gizli ve yasal olmayan yollara başvurmayıp nikâhlanmanız koşuluyla ve dürüstçe mehirlerini ödediğiniz takdirde, sizlerden mümin kadınlarla ve kitap ehli olan kadınların şirk koşmayanları ile evlenmeniz helâl kılındı. İşte her kim iman etmeyip bildirilenleri de inkâr ederek küfre saparsa, tüm olumlu amelleri boşa çıkar ve o kişi Ahrette kaybedenlerden olur.

Buradan anlıyoruz ki, Allah'ın adı anılmadan kesilen değil, zikredilmişse, Allah'ın dışında bir başkasının adı anılarak kesilenin, diğer bir ifade ile şirk koşularak kesilenin etinin yenmesi ve haksız kaçançla elde edilen her şey (gıda, eşya, mal, bilgi vs) haram olmaktadır.

İmansız ve şirk koşan küfre sapmışın olumlu amellerinin, sadece Dünya yaşamında ona fayda sağlayacağı ve Ahret hesaplaşmasına yansımayacağı Nur-39, A'raf-147, Furkan-70 ve İsra-18 nci ayetlerde belirtilmiştir.

6. Ey iman edenler! Salâtta /sosyal yardımlaşma toplantılarına katılacağınız ve böylesi faaliyetlerde bulunacağınız zaman (Kur'an çalışmalı ve namazlı veya namazsız) yüzünüzü ve dirseklere kadar kollarınızı yıkayın. Başınızı ve topuklara kadar ayaklarınızı su ile sıvazlayın /mesh edin. Eğer cünüp iseniz /herhangi bir nedenle dikkatinizi toplayamayacak ve ne konuştuğunuzu bilemeyecek kadar bilinciniz-muhakemeniz karışık veya yanınıza yatacak kadar uyku sersemi iseniz, düzelmeyi (fettahharu) bekleyin. Hasta veya yolcu iseniz yahut tuvaletinizi gaita çıkararak /büyük aptes şeklinde yapmışsanız, yahut kadınlarla cinsel ilişkide bulunmuş ve su bulamamışsanız, normal abdest niyetine ellerinizin avuç içlerini temiz bir toprağa dokundurarak, yüzünüzü ve kollarınızı sıvazlayarak teyemmüm edin. Allah size güçlük çıkarmak istemiyor, ancak sizi olumsuzluklardan temizlemek ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor. Olur ki minnet duyar ve teşekkür edersiniz /şükredersiniz.

** Ayette bulunan "fettahharu" ifadesi, "kafa karışıklığı halinden çıkmayı beklemek ve bu halden çıkmak, temizlenmek, temizletmek, _her konuda tertemiz olmak veya etmek (Abese-14, Furkan-48, Bakara-25, 125, İnsan-21), vücudu temizlemek, bir olumsuzluk halinden, bir sıkıntıdan kurtulmak veya kurtarmak (Al-i İmran-55, Hac-26), kirden arınmak veya arıtmak (A'raf-82), bulanık olmamak, şeffaf ve berrak olmak, açık bilinçte olmak, ön yargısız ve art niyetsiz olmak (Müddessir-4, Vakıa-79), olumsuz düşünceleri atmak, günahtan kurtulmak veya temizlenmek (Ahzap-32, Al-i İmran-42, Nisa-57), düzgün-doğru-uygun olmak (Hud-78, A'raf-82), uygun - denginde olma hali (Vakıa-37, Bakara-232), olumsuz nefsten uzak durmak (Tevbe-108), kadının aybaşı halinden kurtulması (Bakara-222), kalbi günahtan korumak veya korunması (Ahzap-53), sekine /güvende olma (Feth-4)" anlamında ve hem pasif, hem de aktif özellikli bir kelimedir. "Yütahhiru kulubehim - Kalbin temizlenmesi" ifadesi Maide-41 nci ayette geçmekte olup, Maide-6 ncü ayette "Vücudunuzu pislikten temizleyin" ifadesi için "Fettahharu vücudahum" denmesi gerekirdi. Bu duruma gre, Fettahharu" kelimesini anlamlandırırken, beşerlere sıkıntı ve zorluk oluşturmayacak ve Kur'an'ın, dolayısıyla da dinin ruhuna, özüne ters düşmeyecek en uygun bir anlamı tercih etmek gerekmektedir. Asırlardır olduğu gibi, sadece "vücudu temizlemek amacıyla gusül abdesti almak anlamını vermek, sıkıntı ve zorluk çıkarması ile insanları dinden uzaklaştırıcı zararı da olmaktadır diye düşünüyorum. Nisa-34 ncü ayette "drubuhunne" kelimesine, birçok anlamı içinden sadece "dövün" anlamını verip, kadınlar aleyhine erkeklere koz verme yanlışlığı gibi.*

Dikkat edilirse, abdest alma, biz insanlar için faydalar sağlayacak bir öneri, tavsiyedir ve uygulanmadığı takdirde azap cezası olmayacak bir işlem olmaktadır. Abdest konusu, ayrıca Nisa-43 ncü ayetin dipnotunda da işlenmiş ve abdestin vücudun bu 4 uç yerindeki kiri temizleme dışında, ayrıca buralardaki statik /durağan elektrik birikimini temizlemek, böylece de konsantrasyonu ve beyinde güçlü düşünce enerjisi oluşmasını zorlaştırıcı etkisini bertaraf etmek amaçlı olduğu açıklanmıştır. Güneşin olduğu gündüz saatlerinde Güneş'in elektromanyetik etkisinin de ek olarak konsantrasyonu bozma ve düşünce enerjisinin ilahi kayıtlama merkezine ulaşımını

olumsuz etkilediği bilinmektedir. Ayette geçen "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantısına katılacağınız ve bu yönde toplumsal faaliyetlerde bulunacağınız zaman (bazen toplu namazlı ve /veya toplu Kur'an eğitimli)" anlamında kullanılmıştır. Böylesi toplumsal aktivitelere katılmadan önce abdest alma önerisinin temeli, başkalarını rahatsız etmemek üzere temiz halde olmaktır. Tabi aynı temizliğin Namaz ile Allah'ın huzurunda olunduğu zaman için de söz konusu olması gerektiği açıktır. Nisa-43'te de geçen "cünub"" kelimesi, burada da "konsantrasyon sağlayamayacak, dolayısıyla da ilahi kayıt merkezindeki kayıt sistemine net ulaşacak şekilde, beyinde güçlü düşünce enerjisi oluşturamayacak kadar kafa karışıklığında, dengesizlikte olma, bilinç bulanıklığında olma" anlamında_kullanılmıştır. "Cünub" kelimesi, ayrıca "yan tarafına yatmak (Secde-16, Al-i İmran-191, Hac-36, Tevbe-35,), bir şeyin yan tarafı (Kasas-11), uzak, uzakta olan, kopuk olmak (Nisa-36)" anlamında olan bir kelimedir. Çünkü teyemmüm etme nedenleri, aynı zamanda normal abdest almaya uygun olduğuna göre, Kur'an'da tamamen yıkanma veya gusul abdesti dediğimiz oir mecburiyetten bahsedilmemiş olunuyor demektir. Genel vücut temizliği, Kur'an'nın genel ruhuna göre zaten istenen bir şeydir ve burada söz konusu edilmemiştir. Kur'an okunacaksa veya bir sosyal faaliyet hazırlığı planlaması yapılacaksa, abdest almanın gerekli olmadığını düşünüyorum. Böylece gerek İslâm dininde, gerek diğer dinî inanışlarda ve gerekse hiçbir inanışta olmayanların Kur'an'ı okumalarının ve belki de iman etmelerinin önünü abdest engeli ile kesmemiş de oluruz. Abdest'in esas anlamlarından bir diğeri, "sosyal yardımlaşma çalışmasını ve toplum içinde olmayı yüzüm ak olarak, ellerim hak gaspı yapmadan, kafamı ön yargılardan ve olumsuz düşüncelerden, ayaklarımı da yanlış yerlere gitmekten koruyacağıma söz veriyorum" ahdini de tekrar yapmaktır diye anlamlandırıyorum.

**Dikkat edilirse ayette abdestin 4 hareketinin kaç defa yapılacağı ile ilgili bir sayı belirtilmemiştir. Bilndiği gibi namaz ve abdest konusu Hz. İbrahim'den beri uygulanmakta ve bu ayet ile abdest dört yerin temizlenmesine indirgenmiş ve insanların sayıyı takıntı haline getirmelerine son vermiştir. Çünkü Beşer'in sayı tutturmayı kolayca hedef haline getireceğini ve böylece konsantrasyonunu bozacağını, yaratan Allah bilmektedir. Bu konuda şu hadis bulunmaktadır; "Ebu Cafer'e -ki Muhammed el-Bakır'dır- dedim ki: "Cabir, sana Resulullah'ın uzuvlarını birer birer, ikişer ikişer veya üçer üçer yıkayarak abdest aldığını söyledi mi?" Bu soruma: "Evet!" diye cevap verdi."-Kütubu sitte-3612. Buna göre, demek ki, toplu namaz, Kur'an çalışması ve sosyal toplantılara katılmalar için alınması önerilen abdest sırasında yıkama, belli sayıda değil, her kişiye ve kirlilik durumuna göre farklı olabilir. Ayrıca ağzın, burnun, ense ve kulak kepçelerinin yıkanması da ayette söz konusu edilmemiştir. Dolayısıyla bunların temizlenip temizlenmemesi de kişisel ihtiyaca bırakılmaış olmakta ve şart olmamaktadır.*

7. Ey iman edenler! Allah'ın size verdiği nimetini ve O'nunla yaptığınız ve sorumlu tutulduğunuz misakı /anlaşmayı hatırlayın: "işittik ve tek ilah olduğuna itaat edeceğiz ve takva içinde /muhkem /değişmez amaç hükümlere uymayacak korkusu içinde olacağız /hata yapmamak üzere sakınacağız" sözü vermiştiniz. Şüpheniz olmasın ki Allah, kalplerde /gönüllerde olanları bilendir.

**Allah ile yapılan sözleşme için Temel Kavramlara bakınız.*

8. Ey iman edenler! Allah'ın buyruklarını gözeterek hiçbir zaman adaletten ayrılmayın ve bir topluluğa olan kininiz sizi adaletli davranmaktan alıkoymasın. Adaletli davranmak takvaya çok daha yakındır ve daima takva içinde olun. Şüpheniz olmasın ki Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır. 9. Ve Allah, iman edip salih ameller gerçekleştirenlere bir bağışlanma ve büyük bir ödül vaat etmiş bulunmaktadır. 10. Allah'ın tek olduğunu inkâr edip şirk koşmakla küfre sapan ve ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar artık Cehennem halkıdırlar.

**Adaletin önemi, Peygambere ait olduğu ileri sürülen şu sözleri ile vurgulanmaktadır; "Adil olanlar, kıyamet günü, Allah'ın yanında, nurdan minberler üzerine, Rahmanın sağ cihetinde olmak üzere yerlerini alırlar. Onlar hükümlerinde, aileleri ile. velayeti altında bulunanlar hakkında hep adaleti gözetenlerdir." Abdullah İbnu Amr İbni'l-As-Kütubu sitte-1716. ve "Kadı üçtür: Biri cennetlik, ikisi cehennemliktir. Cennetlik olan, hakkı bilip öyle hükmedendir. Hakkı bilip hükmünde (bile bile) adaletsiz davranan Cehennemliktir. Halka cahilane hükümde bulunan da Cehennemliktir. Kütubu sitte-4882 "*

11. Ey iman edenler! Yine Allah'ın size verdiği şu nimetini hatırlayın: Hani Allah'a şirk koşup buyruklarını inkâr ederek küfre sapmış olanlar, size saldırmaya kalkışmışlardı da Allah, onların bu teşebbüslerini sizden defetmişti. Bunun kıymetini bilin ve takva sahibi olun. Ve mümin olanlar sadece Allah'a güvensinler /tevekkül etsinler.

**Allah'ın istediği tevekkül, çabayı bırakmaksızın ve gerekeni yaptıktan sonra bir iş için aracısız, doğrudan ve sadece Kendisinden yardım isteyerek sabırla beklenmesidir.*

12. Yemin olsun ki Allah, israiloğullarını Firavun'un zulmünden kurtarıp,

Kudüs'e doğru yönlendirirken, kendilerinden söz almış /anlaşma-misak yapmış ve on iki gruptan şahit olarak güvenilir birer temsilci belirlemişti. O zaman Allah, onlara; "Salâtı ikame eder /Tevrat'ta bildirdiğim buyruklarımı anlayarak okur ve zekât verirseniz, peygamberlerime iman eder ve onlara destekçi olursanız, ki böylece de Allah'a güzel bir şekilde borç /ödünç vermiş olursunuz, Ben de karşılık olarak sizin yanınızda destekçiniz olurum. Ayrıca günahlarınızı üzerinizden kaldırır ve altlarından ırmaklar akan bahçelere /Cennet'lere koyarım. Olur da sizden kim bu sözleşmeden sonra, sözünden cayarsa artık doğru yoldan çıkmış /dalalete düşmüş demektir" diyerek sözleşme yapmış ve uyacaklarına dair söz almıştı.

**Salât kelimesi burada "Sosyal yardımlaşma, dayanışma faaliyetlerini de yerine getirirseniz (bazen Tevrat eğitimli ve /veya dua törenli)" anlamında kullanılmıştır. Zekât da, bu faaliyetlerin para masrafını karşılamak içindir.*

**Hz. Musa'ya indirilen Tevrat tek nüsha idi ve ezberlenmemişti. İsrailoğulları Babillilere esir düşünce tek Tevrat nüshası kayboldu. Esaretten kurtulunca Uzeyir tarafından hatırlandığı kadarıyla tekrar toplandı ve şimdiki Tevrat'ın bu olduğu ileri sürülmektedir.*

**Dikkat edilirse, Peygamberi kabul etmek, daha zayıf bir kelime olan "inanmak" ile değil, daha güçlü olan "iman etmek" kelimesi ile ifade edilmiştir.*

13. Ancak verdikleri sözde durmayıp anlaşmayı bozdukları için, Biz de onları lânetledik ve kalplerini /doğruyu bulma anlayışlarını katılaştırdık. Böylece, bildirdiğimiz muhkem /değişmez amaç hükümleri anlamayıp, kendilerine göre farklı anlamlara çevirmeye başladılar ve anlaşma ile uymaları istenen kuralları unuttular. Ya Muhammed! Onların çok azı dışında, çoğundan Sen de sürekli ihanet göreceksin. Ama yine de onları bu özellikleri ile kabul et, bağışla ve bu hainliklerini kendine dert yapma. Çünkü Allah, Muhsin olanları /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenleri sever. 14. Aynı şekilde "Biz Hıristiyanız /Nasraniyiz diyenlerden de söz almış /anlaşma yapmıştık. Ancak onlar da uymaları istenen muhkem /değişmez amaç hükümlerin birçoğunu unuttular. Bu yüzden de kıyamet gününe kadar sürmek üzere, aralarına düşmanlık ve kin duygularını /olumsuz nefslerini saldık. Bu arada bütün yaptıklarını da Allah, onlara kıyamet günündeki hesap sırasında açıklayacaktır.

**Demek ki, insanlar henüz Dünyada iken de sürekli olarak değerlendirilmekte ve belirlenen durumlarına göre karşılık görmeye başlamaktadırlar. Burada ayrıca İsrail oğullarının ilk imanlarından ayrılmış olan bu neslinin, döneklikleri nedeniyle lânetlendiği açıklanmış olmaktadır. Yoksa lânetlenme onlardan sonraki bütün ırka yönelik değildir. Çünkü herkes sadece kendi günahından sorumludur. *Son ayette, Hıristiyanların da Yahudiler gibi, ilk iman etmiş oldukları yoldan ayrılmış olduklarına vurgu yapılmaktadır.*

15. Ey Kitap sahipleri! Size daha önce göndermiş olduğu kitaplarda (Tevrat, Zebur ve İncil'de) olduğu halde gizlediğiniz birçok bölümünü açığa çıkarıp tasdik eden veya yürürlükten kaldıran (Nesh eden), bir çoğundan da sizleri muaf tutan elçimiz /Hz. Muhammed size geldi ve tebliğlerde bulundu. O, Allah'tan bütün insanlara yol gösterici /aydınlatıcı bir ışık /nur ve apaçık bir kitap olan Kur'an ile geldi.

**Kur'an ile kaldırılan /nesh edilen, genellikle müteşabih /değişken araç mesajlar ve muhkem /değişmez amaç hüküm şeklindeki bazı yasaklardır.*

16. Ey insanlar! Şunu iyice bilin ki, işte Allah, rızasını gözetenleri bu Kur'an ile barış ve huzur yollarına /selâmete ulaştırır ve uygun bulduklarını /izniyle onları karanlıklardan /zulümden aydınlığa /nura çıkarır ve dosdoğru yolu /sıratın müstakim yolunu bulmaları için hidayet eder /doğru yolu bulmalarına yardımcı olur.

**Dikkat edilirse aydınlık tekil, karanlık ise çoğul şeklinde geçmektedir ki, tek aydınlığın, çok sayıda da olsa karanlıkları yeneceği vurgulanmış olmaktadır.*

17. Yemin olsun ki, "Meryem oğlu, Mesih Allah'tır" diyenler büyük bir küfür içindeler. Ey Peygamber! Öyle diyenlere de ki: "Eğer Allah, Meryem oğlu Mesih'i, annesini ve hatta yeryüzündekilerin tümünü yok etmek isterse, kim buna engel olabilir ki?". Herkes şunu bilsin ki, göklerin, yerin ve arasındakilerin yegane sahibi Allahtır. Dilediğini /uygun bulduğunu yaratan ve her şeye gücü yeten sadece O'dur.

18. Hatta bazı Yahudi ve Hıristiyanlar, "Biz Allah'ın çocukları ve sevdikleriyiz" diye iddia ediyorlar. Onlara de ki; "O zaman günahlarınızı neden görmezlikten gelmeyip sizi cezalandırıyor? Hayır, bu söylediklerniz doğru değil ve siz de Allah'ın yarattığı bütün beşerler gibisiniz". Şunu iyice bilin ki Allah, sürekli bir değerlendirme içindedir ve puanına göre uygun bulduğunu kesinlikle bağışlar veya karşılık ceza olarak azap verir. Çünkü O, göklerin, yerin ve bunlar arasındakilerin tek sahibidir ve hepiniz sonunda hesap vermek üzere huzurunda

toplanacaksınız.

19. Ey Kitap sahipleril /Yahudiler, Hıristiyanlarl Elçiler arasındaki bir boşluk döneminden sonra, "Bize de bir müjdeleyici ve uyarıcı gelseydi yal" şeklinde bir bahaneniz kalmasın diye size elçimiz gelmiş bulunuyor ve size gerçekleri apaçık anlatıyor. Şundan şüpheniz olmasın ki Allah, her şeye gücü yeten /Kadir olandır.

20. Bir zamanlar Musa da kavmine "Ey kavmim (İsrailoğulları), Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Aranızdan nebiler /peygamberler çıkardı, sizi insanlar arasında özgür ve güçlü kıldı ve insan toplumlarının /âlemlerinin hiçbirine vermediğini size verdi". 21. "Ey halkıml Allah'ın size ayırdığı /yazdığı kutsanmış /mukaddes kılınmış olan bölgeye girin. Oradan gerisin geri dönmeyin /ayrılmayın, yoksa kaybedersiniz" diyerek ikaz etmişti. 22. Kavmi olan İsrailoğulları da Musa'ya "Ya Musa, orada zorba /cabbar bir topluluk var. Onlar oradan çıkmadıkça biz oraya asla girmeyiz. Eğer onlar oradan çıkarlarsa gireriz" diyerek korkularını belirtmişlerdi.

23. Korktukları için itiraz edenlerin arasından, Allah'ın nimet olarak kalbine cesaret verdiği kişi "Korkmayın, o zorba topluluğun bulunduğu yere doğrudan kapıdan girmeyi düşünün. Kapıdan girmeye çalışırsanız kesinlikle siz galip geleceksiniz ve gerçek müminlerseniz, Allah'a tevekkül edin /sadece O'na güvenerek savaşın" diyerek onlara yol göstermişti. 24. Fakat korkup itiraz edenler, "Ya Musa, o zorba topluluk orada oldukça biz oraya kesinlikle girmeyiz. Haydi Sen ve Rabbin gidip savaşın, biz burada oturup bekleyeceğiz" diye diretmişlerdi. 25. Musa da bunun üzerine; "Rabbim, Ben ancak kendi nefsime ve kardeşime söz geçirebiliyorum. Bizimle, yoldan çıkmış /fasık olan bu topluluğun arasını ayır /bizim onlara uymamızı nasip etme" diyerek dua etmişti.

26. Bunun üzerine Allah, "Ya Musal Halkına önerdiğim bu mübarek yer, kırk yıl boyunca yasaklanmıştır ve yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşsınlar. Sen de bu arada yoldan çıkmış olan bir topluluk için kendini üzme /dert yapma sakın".

**Hz. Musa'yı dinlemeyen İsrailoğulları terbiye edilsin ve yeni bir nesil oluşsun diye 40 yıl çölde çile cezasına tabi tutuldular.*

27. "Bu arada onlara Adem'in iki oğlunun (Habil ve Kabil'in) gerçek olan olayını anlat. Şöyle ki; "Ademin iki oğlu, Allah'a birer adak kurbanı kesmişlerdi, birisininki (Habil'in) kabul edilmiş, diğerininki (Kâbil'in) kabul edilmemişti. Adak kurbanı kabul edilmeyen, diğer kardeşine; 'Seni öldüreceğim' demişti. Kurbanı kabul edilen de, 'Allah ancak takva içinde olanların /hata işlemekten sakınanların kurbanını kabul eder' 28. Andolsun, 'Beni öldürmek için elini bana uzatırsan, seni öldürmek için ben elimi sana uzatmayacağım. Ben, tüm alemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım' 29. 'Ve hem kendinin, hem de benim günahlarımızı /ismleri birlikte yüklenerek Cehennem'e girmeni isterim. Çünkü zalimler böyle cezalandırılır" diyerek Allah'a olan bağlılığını açıklamıştı.

**Burada Allah'ın her adak veya kurbanın değil, kişinin iman durumuna göre kurbanların bazılarının kabul, bazılarının da ret edileceği vurgulanmaktadır. Buradaki örnekte, içten iman konusunun önemine değinilmektedir. İçten imanlı olanın adağının kabul edilmesi, içten iman olmayan diğer kardeşi kızdırmış ve kardeşini öldürmüştür. Yoksa konunun bir aşk hikayesi olmadığını düşünüyorum.*

**Demek ki haksız bir öldürmede, katil olan kişi, kendi günahları yanında, ayrıca öldürdüğü kişinin günahlarını da yüklenmiş oluyor.*

**Halbuki kardeş ve karşılıklı iyi niyette olmanın bereket getireceği, Arif Çelebi'nin "Halil İbrahim Bereketi" hikâyesinde şu şekilde anlatılmıştır: "Vaktiyle birbirini çok seven iki kardeş varmış. Bunlardan büyüğünün adı Halil, küçüğünün ise İbrahim. Halil evli ve iki çocuklu, İbrahim ise bekârmış. İki kardeş ortak bir tarladan geçinirler ve mahsulü iki pay ederlermiş. Bir yıl yine buğdayları harmanlamışlar ve iş bu payları kendi ambarlarına taşımaya kalmış. Bu aşamada iken Halil, kardeşi İbrahim'e şöyle demiş "Ben gidip çuvalları getireyim, sen burada buğdayları bekle". Ve Halil çuval almak için ayrılınca, İbrahim şöyle düşünmeye başlamış: "Abim evli ve çocukları var. O halde kendi payımdan ona ekleyeyim. " demiş ve kendi payından bir miktar aktarmış. Biraz sonra Halil gelince, birlikte önce İbrahim'in bir çuvalını doldurup Halil onu göndermiş. İbrahim gittikten sonra Halil de şöyle düşünmeye başlamış: "Çok şükür ben evliyim, kurulu bir düzenim de var. Ama kardeşim bekâr. O daha çok çalışıp para biriktirecek ve ev kurup evlenecek. Onun benden daha fazlasına ihtiyacı var" deyip payından İbrahim'e eklemiş. Böylece birbirlerinden habersiz, birbirlerinin kümelerine aktarıp durmuşlar ve akşam olunca bakmışlar ki ambarları dolduğu halde, tarladaki payları halen bitmediği gibi, azalmıyormuş bile. Çünkü Allah, onların bu karşılıklı iyi niyetlerini görünce, paylanna bereket vermiş. İki kardeş, günlerce buğday taşıdıkları halde, bir türlü kümeleri bitmezmiş ve ambarları da dolar taşarmış".*

30. Nihayet nefsi, onu kardeşini öldürmeye yönelttı ve öldürdü. Böylece de

kaybedenlerden oldu. 31. Akabinde kardeşinin ölmüş cesedi başında, cesedi ne yapacağını bilmemenin şaşkınlığı içinde beklerken Allah, kardeşinin cesedini ne yapacağını göstermek amacıyla, yeri eşeleyen bir karga gönderdi. Kargayı gören katil kardeş, "Eyvahlar olsun bana. Kardeşimin cesedini ne yapacağım konusunda, bu karga kadar bile olamadım" diyerek vicdan azabı ve pişmanlık duymaya başladı.

32. işte bunun gibi, israiloğullarına da Tevrat'ta şöyle dedik: Kim suçsuz bir kişiyi kasten öldürmemiş veya yeryüzünde bozgunculuk yapmamış /terör estirmemiş bir kişiyi öldürürse, tüm insanları öldürmüş gibidir. Buna karşılık her kim de bir canı kurtarırsa /yaşamasına neden olursa, bütün insanları kurtarmış gibi olur. işte elçilerimiz israiloğullarına apaçık bu kanıtlarla gelmiş olmalarına rağmen onların çoğu, yine de yeryüzünde azgınlıklarına devam edip duruyorlar.

**Burada, bir insanın öldürülmesi, Allah'ın Meleklik eğitim projesini bir şekilde aksatacağı ve ömrü bitmemiş öldürülen kişiye dayandırılması planlanmış olan doğumları ve yaşamları da etkileyip zincirleme olumsuzluklara yol açacağından "haksızca bir kişiyi öldürmek, bütün insanları öldürmek gibidir" şeklinde sembolleştirilmiştir. Yine ayette, hem insanın sağlığına ve yaşamına olacak yardımın, hem de hekimlik mesleğinin önemine de değinilmiştir diyebiliriz. Aynı paralelde organ bağışı da bir nevi hayat kurtarma, bir ihtiyacı giderme olacağından, desteklenen bir girişim, hatta bir nevi infak olacağı da söylenebilir. Bu görüşüm, Muhammed-38 nci ayetteki açıklamaya uygundur.*

33. Allah'ın bildirdiklerinin yayılmamaları için ve bunları tebliğ eden elçisi ile mücadele eden ve yeryüzünde fesat çıkarıp duranların /teröristlerin cezası; doğrudan öldürülmeleri veya azap çekmek üzere asılmaları veya el ve ayaklarının çapraz kesilmesi veya yurtlarından /yerlerinden sürülmeleridir. Bu, Dünyada görecekleri bir aşağılanmadır. Öte Dünyada ise, büyük bir ceza olacaktır. 34. Ancak galip gelip onları yakalamadan önce tevbe edenlere /pişman olup kendiliklerinden teslim olanlara ceza verip vermemek size kalmıştır. Bilesiniz ki Allah bağışlayandır, acıyandır.

**Buradaki el ve ayaklarının çapraz kesilmesi, hapsedilerek veya doğrudan yapmakta oldukları olumsuz mücadeleyi bir şekilde engellemek olarak da anlamlandırılabilir. Hapis cezasının olmadığı cahiliye bedevî toplumunda, bu cezanın yurttan sürme olarak belirtilmiş oluşu, hapsetme cezası anlamının da verilebileceğini açıklamaktadır diye düşünüyorum.*

35. Ey iman edenlerl Allah'a karşı takva sahibi olun, Allah'ın buyruklarına uymak için yol arayın /gayret /cihad içinde olun ki iflah edesiniz /doğru yolu bulup huzura kavuşasınız. 36. Küfre sapmış olanlar ise, yeryüzündeki servetlerin hepsine ve bir o kadarına da sahip olsalardı ve onları diriliş gününün azabından kurtulmak için fidye olarak verselerdi, kendilerinden bu fidyeleri hem kabul edilmez, hem de onlara faydası olmazdı. Çünkü onlara şiddetli bir azap söz konusudur. 37. Ve onlar, ateşten kaçmak isterler, ama kaçamazlar. Onların bu ateş cezaları, uzun sürecek bir cezadır.

**Cehennem ateş azabının sürelerce olacağı, Nebe-23, En'am-128 ve Hud-107 nci ayetlerde geçen "Halidiyn" kelimesi ile "mukiym" kelimesinin de aynı anlamda "sürelerce" anlamında kullanılmış olmalarıyla anlaşılmaktadır.*

38. Hırsızlık yapan erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık toplumla ilişkisini kesin. Bu, Allah'ın size öğütlediği bir caydırma yöntemidir. Allah güçlüdür ve her şeye hakim olandır. 39. Her kim de yaptığı bu kötü davranıştan sonra, içtenlikle pişman olursa /tevbe ederek düzelirse, onu tekrar topluma kazandırın. Çünkü Allah tevbesini kabul eder. Şüphesiz Allah, bağışlayan ve sevgisi ile rahmeti bol olandır.

**Buradaki el kesme cezası, kişinin hırsızlık yapmasını engellemek üzere hapsetmektir. Çünkü 39 ncu ayette, kişinin pişman olup tevbe etmesi ve bağışlanmasını dilemesi söz konusu olacağına göre, eli kesildikten sonra tevbe etmenin bir anlamı kalmayacaktır. Türkçede bu anlamda şu deyimler vardır: "Koşanın önünü kesin", "Çok konuşanın sesini kesin", "Sık sık gelenin ayağını kesin" vs. *Ayette kasdedilen bir eşya-para-mal çalma dışında, yanında çalıştırdığının emeğinin hakkının verilmemesi de hak gasp etmek ve bir nevi gizli hırsızlıktır diyebiliriz.*

40. Ya Muhammedl Göklerin ve yeryüzünün sahibinin /hakiminin Allah olduğunu düşünmez misin? O, puan durumuna göre uygun bulduğuna /hak edene azap eder veya bağışlar. Şuna emin olun ki Allah, her şeye gücü yetendir /Kadir olandır.

41. Ey Elçil Ağızlarıyla "iman ettik" dedikleri halde, kalpleriyle iman etmeyenlerin /ikiyüzlülerin /riyakârların birbirleriyle yarışırcasına olan, bildirdiklerimizi inkâr ederek küfre sapış gayretleri Seni üzmesin. Yine onların bir grubu, Senin tebliğ ettiğin buyrukları dinler gibi görünüyorlar ve Senden öğrendikleri vahyin kelimelerini sonradan değiştirip, anlamını çarpıtıyorlar ve Seninle hiç karşılaşmamış ve hiç dinlememiş bir topluluğa: "Size şöyle denirse

kabul edin, yok şöyle derlerse kabul etmeyin" diyerek onları yönlendiriyorlar. İşte bunlar gibi, her kim artık şaşırıp yoldan çıkmışsa, Allah'a karşı hiç kimse ona yardım edemez. Çünkü bunlar, yaptıkları karşısında, Allah'ın kalplerini temizlemeyi artık istemediği kişilerdir. Onlar için Dünyada üzüntü ve Ahrette de büyük bir azap vardır.

**Demek ki, bazıları için azap Dünyada başlamakta, Ahrette devam ettirilip bitirilmektedir. Bu durum ayrıca Fatır-45, Tevbe-74, Zümer-26 ve Leyl-4-11 ncu ayetlerde de belirtilmiştir.*

42. Böyleleri artık sürekli yalana kulak verir, durmadan haram yer ve yasadışı işler yapıp dururlar. Olur da Sana gelirlerse, ister haklarında karar ver ve kabul et, istersen de reddedip onlardan uzak dur. Gelenleri reddettiğin ve onlardan uzak durduğun takdirde, merak etme, Sana hiçbir zarar veremezler. Şayet onları kabul kararı verirsen, o zaman hiç kimsenin etkisi altında kalmamak üzere aralarında adaletle karar ver. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.

**Hz. Muhammed'e, Abese-1-6, Nisa-108-135 ve Maide-8 nci ayetlerde yapıldığı gibi, burada da etki altında kalmayıp adaletle kararlar vermesi ikazı yapılmaktadır.*

43. Ayrıca onların Yahudi olanları, içinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat yanlarında dururken, nasıl olur da, Tevrat'ı bırakıp Senin hakemliğine başvuruyorlar bir düşünsene? Zaten sonra da Senin verdiğin karara uymuyorlar. Çünkü onlar aslında mümin kimseler değildirler.

44. Gerçekte, dosdoğru yolu gösteren ve aydınlatıcı /nur hükümler bulunan Tevrat'ı da biz indirdik. Allah'a teslim olmuş /önceki Müslüman peygamberler, doğru yola /hidayete yönelmiş olanlarla hahamlar ve bilginler de, Allah'ın kitabı olan Tevrat'tan emredildikleri şeylerle hüküm verirler ve bu buyrukların doğru olduğunu tasdik ederler. Ey Yahudiler, insanlardan çekinmeyin, Ben'den çekinin. Çıkarlarınız için ayetlerimi, kendi sözlerinizle değiştirmeyin. Kim Allah'ın indirdiği buyrukları doğrultusunda hüküm /karar vermezse ve kendi menfaati doğrultusunda değiştirerek hüküm verirse, onlar artık küfre sapmışlar demektir. 45. Örneğin Tevrat'ta Yahudilere; "cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve yaralanana yara" şeklinde, ısası /aynısı ile karşılık vermeyi buyurduk. Kim kısas hakkından vazgeçerse, günahları için bir nevi kefaret ödemiş gibi olur. Ve her kim Allah'ın indirdiği buyrukları doğrultusunda karar vermezse onlar artık zalimlerden olmuş demektir.

**Ayete göre, kısas yerine af etmek ise, af edenin günahlarından silinme yapmaktadır. Dolayısıyla bu ayette de kan davası gütmek ve Tevrat'taki cana can kısası da nesh edilmiş olmaktadır. Öldürme işlemi, sadece tevbe etmeyen, kendiliğinden teslim olmayan ve terör estirme ve adam öldürmelerine devamda ısrarcı olanlar için veya teslim olmayıp çatışmaya girenler için söz konusu olmaktadır. Çünkü bu kişi artık İlahi Dünya projesine zarar verme aşamasındadır ve engellenmelidir. Ancak yakalanırsa, idam değil de af kapsamına girmemek üzere ağırlaştırılmış müebbed hapis cezası ile etkisiz hale getirilmelidir. Aynı konu, İsra-33 ve Bakara-178'de de açıklanmıştır. Diğer kitaplar konusu Al-i İmran-3 ncü ayette de açıklanmıştır.*

46. Daha sonra da, önceki Peygamberlerin yolunu aynen izlemek ve Tevrat'tan bugüne kadar kalmış olan buyruklarımızı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu isa'yı gönderdik. Ve O'na da yine içinde dosdoğru yolu gösteren ve ışık /nur olarak insanların yolunu aydınlatacak, önceki evrat'tan elde kalmış olan buyruklarımızı doğrulayan ve takva sahipleri için bir kılavuz ve uyarıcı olan incil'i verdik. 47. Ey incil'e bağlı olanlarl Allah'ın incil'de bulunan muhkem /değişmez amaç hükümleri ile hüküm /karar vermeye devam edin. içinizden her kim Allah'ın indirdiği muhkem /değişmez amaç hüküm olan buyrukları doğrultusunda hüküm /karar vermezse, artık onlar yoldan çıkanlardandırlar /fasıklardandırlar.

**Burada da, Hıristiyanların İncil ve içindeki muhkem buyruklara göre hüküm vermeleri istenmektedir. Çünkü Yahudiler, öldürülen kadına kısası uygularken, erkeğe uygulamazlardı.*

**İncil'de Hz. Muhammed'in geleceği ve bütün insanlara tebliğlerde bulunacağı yer almakta ve buna da uymaları istenmektedir. Çünkü Allah'ın peygamberler ile yaptığı anlaşmada, kendisinden sonra gelecek peygamberi bildirme sözü de bulunduğu Al-i İmran-81 nci ayette belirtilmiştir.*

48. Ya Muhammedl Sana da, daha önceki kitapların asıllarından /Tevrat ve incil'den geriye kalan muhkem /değişmez ana hükümlerimizi doğrulayan bu kitabı /Kur'an'ı, amacımıza uygun olarak indirdik. Olur da Sana inananlar gelip de bir konuda hüküm vermeni istediklerinde, Allah'ın Sana indirdiği Kur'an'daki hükümler doğrultusunda hüküm /karar ver. Çünkü Sana gelmekle, Senin Kur'an'a göre hüküm vermeni kabul etmiş olmaktadırlar. Biz, her inanç sahibi toplum için hukuk kuralları ve yaşam şekli /şeriat belirledik. Dolayısıyla, Sen de kendi toplumuna verilmiş olan Kur'an'a göre davran. Allah dileseydi hepinizi bir tek toplum yapardı.

Ancak farklı toplumlar olarak size verdiği farklı hukuk sistemi ve yaşam şekli ile sizleri sınıyor. Bu nedenle de sizler, Kur'an'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hüküm olan emirlere uygun olumlu amellerle yarışın. Ve şunu bilesiniz ki, hepinizin dönüşü, amellerinizden hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna olacak ve ayrılığa düştüğünüz konularda size gerçekler açıklanacaktır.

**Çünkü, her toplumun, iman etmiş olduğu ve sorumlu tutulduğu vahiy kitabındaki muhkem /değişmez amaç hükümlere olan uygunluğundan sorgulanacağı Casiye-28 nci ayette açıkça belirtilmiştir.*

49. Ey Peygamberl Sana gelip hakem olmanı isteyen diğer kitap sahipleri için de, Allah'ın Sana indirdiği Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümler doğrultusunda karar vermelisin. Kitap sahiplerinin keyfine /uydurmuş oldukları yalan beyanlarına göre karar verme ve Allah'ın Kur'an'da indirdiklerinin bir kısmından, sakın Seni şaşırtmasınlar. Senin verdiğin kararları kabul etmezlerse bil ki Allah, bazı günahları yüzünden onları cezalandıracaktır. işte insanların çoğu bu şekilde fasık olmuş ve doğru yoldan çıkmış olmaktadırlar. 50. Kur'an'a göre verdiğin hükümleri kabul etmeyen o kitap sahipleri, Senden kendilerinin cahiliye döneminde uyguladıkları gibi uydurmuş oldukları kurallara göre mi karar vermeni istiyorlar? Gerçekten iman etmiş bir toplum için, Allah'tan daha güzel yasa koyucu olabilir mi?

**Hz. Muhammed, Kur'an'ın canlı uygulayanıydı ve bütün kararları Kur'an'ın muhkem /değişmez amaç hükümleri temelliydi (Bk. Mücadile-12). Dolayısıyla da Kur'an tek dini kural koyucu kitap olmaktadır. Aynı vurgu ayrıca Kalem-37 ve Enbiya-45 nci ayetlerde de yapılmaktadır.*

51. Ey iman edenlerl Önyargılı ve bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olan Yahudiler ve Hıristiyanlar ile sıkıfıkı sırdaş dost olmayın. Çünkü onlar, ancak birbirlerinin sırdaş dostu olurlar ve sizden her kim böyleleri ile sırdaş dost olursa, sizi de kendileri gibi doğru yoldan saptırmağa çalışırlar. Şunu iyice bilin ki Allah, küfre sapmakla artık zalim olmuş bir toplumu doğru yola /hidayete yönlendirmez.

**Burada, her kitap ehli değil de, onlardan şirk koşmakla küfre sapmakta direnmekte olanlarla sırdaş /sıkıfıkı dost olunmamasına ikaz yapılmaktadır. Aynı ikaz Ali İmran-28 ve Mümtehine-8-9 ncu ayetlerde de yapılmaktadır.*

52. İşte bu nedenle de Sen, kötü kalpli /kalpleri hastalanmış ve Sana inandıklarını söyleyip duran ikiyüzlülerin /riyakârların; "Muhammed'e inanmakla başımıza bir belâ gelmesinden korkuyoruz" diyerek, fanatik Yahudi ve Hıristiyanlar arasında olmak için birbirleri ile yarışıp durduklarını göreceksin. Buna karşılık Allah, gerçekten iman etmiş olanlara bir zafer veya kendi tarafından bir nimet nasip ettiğinde ise, içlerinde gizledikleri bu ikiyüzlü düşüncelerinden dolayı pişman olacaklardır.

53. O zaman gerçekten iman etmiş olanlar, fanatik Yahudi ve Hıristiyanlardan ikiyüzlüleri /riyakârları göstererek "Sizinle beraber olduklarına dair, Allah adına, bütün güçleriyle size yemin edenler bunlar mı? Gerçekte onlar hem sizinle birlikte değillerdir, hem de bu davranışlarıyla zarar da etmiş durumdadırlar" diyecekler.

54. Ey iman edenlerl İçinizden her kimler dinlerinden dönerlerse şunu bilsinler ki; Bu vazgeçişleri ile Allah'a hiçbir zarar veremezler. Allah, hemen onların yerine sevdiği ve O'nu sevecek bir toplumu getirir. Ve bu gelenler, müminlere karşı alçak gönüllü, küfre sapmış olanlara karşı ise güçlü ve onurludurlar. Allah'ı tek kabul edip şirk koşmama ve buyruklarına uyma yolunda tüm çabalarıyla çalışırlar /cihad ederler, dinlerini kınayanın kınamasından çekinmezler. Bu özellikler, Allah'ın uygun bulacağı bir topluma verdiği bir iyiliktir. Ve bunları, bu uğurda gayret içinde olanlara verir. Ve şüphesiz Allah, oldukça cömert ve her konuda bigi sahibi olandır.

55. Ey iman edenlerl Sizin gerçek dostlarınız /velileriniz Allah, O'nun buyruklarını bildiren elçisi, sizin gibi içtenlikle iman edenler, salâtı ikame edenler, zekâtı verenler ve rüku edenlerdir.

**Dikkat edilirse burada salât ve rüku kelimeleri ayrı kullanılmıştır. Bu kullanıma bakıldığında "salât" kelimesi, "sosyal yardımlaşma toplantılarına ve faaliyetlerine katılmak (bazen Kur'an eğitimli)", "rüku" kelimesi ise "namaz kılmak" anlamlarında kullanılmış demektir.*

56. Her kim ki de Allah'tan, elçisinden, bildirdiği Kur'an'dan ve iman etmiş olanlardan yüz çevirir ve uzaklaşırsa, bilsin ki Allah'ın yolunda olanlar onlara galip geleceklerdir.

**Kur'an'dan uzaklaşmak demek, red etme dışında O'nu anlamamak, öğrenmemek ve bu nedenle de bildirdiği muhkem mesajları yaşamına yansıtmamak demektir. Ve Hz. Muhammed'in tek korkusunun ve şikâyetinin bu olacağı Furkan-30 ncu ayette belirtilmiştir. Yine Müddessir-50 nci ayette, Kur'an'ın eşeklerin korkup kaçtığı aslan gibi*

ürküntü verici görülmemesi ve bu nedenle de uzaklaşılmaması gerektiği vurgulanmıştır. Diğer bir fade ile Kur'an'dan günah işlemek korkusu ile uzaklaşılmamalıdır.

57. Ey iman edenlerl Sizden önceki kitapların halkından Allah'a şirk koşmakta olanları ve dininizi alay ve eğlence konusu yapanları sırdaş /sıkı fıkı dost edinmeyin. Eğer gerçekten mümin iseniz, Allah'a karşı takva içinde olun. 58. Siz bu kimseleri salâta çağırdığınızda onu alay konusu yapıp eğlenirler. Gerçekte ise bunlar, akıllarını kullanmayan bir gruptur".

**Burada "salât" kelimesi "Sosyal dayanışma ve yardımlaşma toplantılarına ve faaliyetlerine katılmak (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamında değerlendirilmiştir..*

59. Ya Muhammedl Yine onlara, "Ey Kitap sahipleril Siz bizim Allah'a, bize indirilene /Kur'an'a ve önce indirilenlere /Tevrat? a ve İncil'e iman ettik diye mi bize karşı düşmanlık gösteriyorsunuz? Böyle davranmakla gerçekte çoğunuz yoldan sapmış durumdasınız" de. Ayrıca onlara;

60. "Ey Kitap sahipleril Size, Allah katında daha kötü bir durumu bildireyim mi? Allah'ın lânet ve gazap ettiği ve maymunlar, domuzlar gibi davranan ve şeytana /tağuta kul olmuş gibi uyanlar, olumsuz işlere batmış olanlardır. İşte, böyle kimselerin durumları çok daha kötü ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır" diyerek de açıklamalarına devam et.

**Kişinin kendi görüşünden çok başkalarını taklit etme karakterinde oluşu ile maymuna, cinselliğe aşırı düşkünlüğü ile de domuza benzetilmektedir. Maymun karakterine döndürülme ayrıca A'raf-166 ve Bakara-65 nci ayetlerde de vurgulanmıştır. Demek ki, maddi /bedensel cinselliğe takıntılı olmak, domuz karakterine yakınlıkla paralel olmak demektir.*

**Bir görüşe göre de ayetteki "Maymunlar" kelimesi, "Eleştirel aklını kullanmadan ve sorgulamadan sadece taklid eden", "Domuzlar" ifadesi de, "nankör ve hain karakterde olumsuz durumda olanlar" anlamında kullanılan birer deyimdirler. Zaten Allah, Mümin-79-80, Nahl-5 ve Hac-36 . ayetlerde belirtmiş olduğu gibi hayvanları insanlar faydalansınlar diye yarattığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla yaratılan her canlı bir amaç için yaratılmış ve pis değildir. Bu duruma göre ayetin tercümesi şöyle yapılabilir denmiştir: "60. "Ey Kitap sahipleri! Size, Allah katında daha kötü bir durumu bildireyim mi? Allah'ın lânet ve gazap ettiği ve sorgulamaksızın ve eleştirel aklını kullanmaksızın eski görüşleri taklit edenler ve hain ve nankör davranıp şirk koşanlar ve şeytana /tağuta kul olmuş gibi uyanlar. İşte bunlar olumsuz işlere batmış olanlardır" (M. Sağ. Evrensel Çağrı).*

61. Ey Peygamberl Bu tip kişiler, Sana geldiklerinde inandıklarını ifade ederler. Hâlbuki bunlar küfre sapmışlardır ve Senden ayrıldıklarında da bu sapkınlıklarını değiştirmeden ayrılmışlardır. Şüphen olmasın ki Allah, onların gizledikleri gerçek düşüncelerini bilmektedir. 62. Ve bunlardan birçoğunun ismde /günah işlemede /olumsuz işlerde, size düşmanlıkta ve haram yemekte /haksız kazançlar elde etmede birbirleriyle yarıştıklarını görürsün. Yaptıklarının ne kadar kötü olduğunu bir bilselerl

**Burada, Allah ve ilahi sistem ile haberleşmenin düşünce enerjisi ile olduğu belirtilmektedir.*

63. Yahudi ve Hıristiyanların din adamları, bu ismleri /başka haram veya günah oluşturma riski taşıyan işleri ve haram yemeler konusunda insanları uyarsalardı ya? Bunlar da bu görevlerini yapmamakla, ne kadar büyük bir yanlış içinde olduklarını bir bilselerl

64. İşte Yahudilerin, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanları ayrıca "Allah cimridir" diyerek iftira da ediyorlar. Aslında asıl cimri olan kendi elleridir ve böyle söylediklerinden dolayı da lânetlendiler. Hâlbuki Allah oldukça cömerttir. Ancak O, dilediği ve uygun bulduğu gibi harcar. Ya Muhammedl Rabbinden Sana indirilen /Kur'an, birçoğunun kıskançlıklarını, azgınlıklarını ve küfre sapışlarını arttırdı. Halbuki Biz, kıyamet gününe kadar onların aralarına düşmanlık ve kin koyduk. Ayrıca her ne zaman Sana karşı savaş için kalkışsalar, Allah onu mutlaka engellemiştir. Ve onlar, devamlı olarak yeryüzünde bozgunculuk yapmak üzere de dolaşıp dururlar. Allah ise bozguncuları /fesatçıları kesinlikle sevmez. 65. Hâlbuki Kitap sahipleri, kitaplarındaki muhkem /değişmez amaç hükümlerimize uyup iman edip takva içinde olsalar, geçmiş günahlarını örterek onları bol nimetli, bereketli Naiym Cennet'lere /bahçelere yerleştirirdik.

**Çünkü Yahudiler, Allah'ın kendilerini farklı ve ayrıcalıklı bir toplum kıldığı kibri içindeydiler. Burada, Yahudilerin o zamanki neslinin ve bu davranışının yanlışlığı ve bu nedenle de lânelendiği vurgulanmaktadır.*

**Burada, insanların amellerine göre daha Dünyada iken de Cennet misali*

ortamlarla ödüllendirilmeye başlanacaklarına dikkat çekilmektedir.

66. Yine kitap sahipleri olup Tevrat'ı, incil'i ve Rablerinden kendilerine son indirileni /Kur'an'ı gereği gibi ve devamlı uygulasalardı, onları baştan ayağa nimetlere boğardık. Kitap sahiplerinin içlerinde ılımlı bir grup varsa da, birçoğunun yaptıkları ne kötüdür.

**Birçok ayette "ekamussalât" kelimesi burada "ekamut tevrate" şeklinde ve Tevrat'ı okuma, inceleme, çalışma ve eğitime ilişkin sosyal faaliyetleri yerine getirme" anlamında kullanılmıştır.*

67. Ey peygamberl Rabbinden Sana indirileni Sen tebliğ etmeye devam et. Bunu yapmazsan Allah'ın Sana verdiği elçilik /risalet /peygamberlik görevini yapmamış olursun. Endişen olmasın ki Allah, Seni insanlardan mutlaka koruyacaktır. Şundan da şüphen olmasın ki Allah, tekliğini kabul etmeyip şirk koşmakla küfre sapmış olan toplumlara kesinlikle artık doğru yolu buldurmayacaktır.

**Peygamberlik görevi, bizzat insanı doğruya götürmek değil, sadece tarif etmek ve kuralları bildirmek ile sınırlı bir görevdir.*

68. Ey Peygamberl "Ey Kitaplılarl Asıl Tevrat'ı, asıl incil'i ve Rabbinizden kendinize indirileni /Kur'an'ı uygulamadıkça, Allah'a karşı sizi koruyacak hiçbir gücünüz olmaz" diyerek onları ikaz et. Rabbinden Sana indirilen Kur'an, kibirleri ve yanlış yolda oluşları nedeniyle, kendilerine gelen kitabı bile uygulamayanlardan çoğunun azgınlık ve inkârlarını /küfürde oluşlarını daha da arttırdı. Dolayısıyla Sen sakın küfre sapmış olan böylesi toplumlar için kendini üzme. 69. Çünkü iman edenlerden, doğru yolda olanlardan, Sabiiler'den, Yahudiler'den ve Hıristiyanlardan kim Allah'a ve Ahret gününe inanır ve salih ameller gerçekleştirirse, onlar için bir korku olmayacak ve üzülmeyecekler de.

**Aynı açıklamalar, Bakara-177, Hac-17 ve Al-i İmran-113-114-115 ve 199 ncu ayetlerde de yapılmıştır.*

70. Halbuki zamanında Biz, israiloğullarına elçiler göndermiş ve onlara uyacaklarına dair anlaşma yapmış ve söz de almıştık. Fakat elçilerin tebliğ ettikleri hoşlarına gitmeyince /menfaatlerine ters düşünce, o elçilerden bir kısmını red etmiş ve bir kısmını da öldürmüşlerdi. 71. Onlar yaptıklarının fark edilmeyeceğini ve zarar görmeyeceklerini sandılar ve gerçeklerimiz konusunda körleşip sağırlaştılar. Sonra yanlışlarını fark edip tevbe edince Allah, bir seferlik yaptıkları bu tevbelerini kabul etti. Fakat daha sonra yine de birçoğu tekrar gerçeklerimiz konusunda körleşip sağırlaştılar. Allah'ın yaptıklarını görmekte olduğunu bir bilselerl

**Demek oluyor ki, peygamberleri red etseler, hatta öldürmüş olsalar bile, tevbe etmeleri şartıyla insanlar af kapsamına girebilmektedirler.*

72. Gerçek şu ki, "Meryem oğlu Mesih Allah'tır" diyenler elbette küfre sapmış olmaktadırlar. Çünkü Mesih, "Ey İsrailoğullarıl Benim de, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kul olun /sadece O'na ibad edin /O'nu tek Allah tanıyın" demişti. Ey insanlarl Sizden de her kim Allah'a şirk koşar ve bildirdiklerini inkâr ederek küfre saparsa, Allah ona Cenneti yasaklar /haram eder, yeri de ateş olur. Ve bu şekilde zulme düşmüşler için, herhangi bir yardım eden de olmaz. 73. Yine şu da bir gerçektir ki, "Allah, üçten birisidir" diyenler de küfre sapmış kimselerdir. Çünkü, ilah olarak Allah'tan başka ilah yoktur. Bu sözlerine son vermeyip küfürlerine devam ettikleri sürece, onlara sürekli şiddetli bir azap olacaktır. 74. Keşke Allah'a tevbe edip, O'ndan bağışlanma dileseler?

Çünkü Allah, çok bağışlayan ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır.

**Burada, Hıristiyanların "Üçlü - Teslis, üç ilahlı: Baba (Allah), Oğul (İsa) ve Kutsanmış Ruh (Cebrail veya Allah)" inançlarının yanlışlığı vurgulanmaktadır. Ayet-71 de, tevbenin kabul edileceği açıklanmıştır.*

75. Meryem oğlu Mesih, sadece bir elçidir /resuldur. İsa'dan önce de nice elçiler gelip geçmişti. İsa'nın Annesi de doğru sözlüydü /sadıklardandı. İnsan olarak yemek yerdi. Ya Muhammedl Bakl Ayrıntılı olarak ayetlerimizi nasıl da anlaşılır bir şekilde bildiriyoruz. Buna rağmen onların nasıl da bu gerçeklerimizin tersini yapmakta olduklarını görl

**Peygamberlerin de insan olarak yemek yedikleri üzerinde durularak, onların ilahlaştırılmalarının yanlışlığına vurgu yapılmış olunmaktadır. Aynı vurgu Hucurat-1 ve Tevbe-30 ncu ayetlerde de yapılmış olunmaktadır.*

76. Ey Peygamberl Onları, "Allah'tan başka, size zarar veya yarar sağlayamayacaklara mı ilah diye tapıyorsunuz? Şunu iyice bilin ki, her şeyi işiten ve her şeyi bilen tek ilah Allah'tır" diyerek ikaz et. 77. Yine onlara, "Ey Kitap sahipleril Dininiz konusunda size kitaplarınızda bildirdiğimiz gerçeklerin dışındaki bilgilere inanmayın. Daha önce dalalete sapan /doğru yoldan sapmış olan, çok kimsenin de

kendileri gibi sapmasına neden olan ve böylece doğru yolu kaybeden bir topluluğun yanlışlarını izlemeyin" diyerek uyarıda bulun.

**Dolayısıyla da "eskiler eleştirilmez" sözü geçersiz olmaktadır. Aynı konuya Bakara-171 nci ayette değinilmiş ve ataların yanlışlarında ısrarcı olanlara "hayvan" denmiştir.*

78. İsrailoğullarından, Allah'ın yanında başka ilah .kabul ederek küfre sapmış olanlar, hem Davud, hem de Meryem oğlu İsa tarafından lanetlenmişlerdi. Çünkü onlar, Allah'a karşı isyankârdılar, hak ve adalet konusunda sınır da tanımıyorlardı. 79. Ayrıca gerçekleri bilenler de, diğerlerinin yaptıkları gelenekselleşmiş yanlışlar konusunda onları uyarmıyor ve engellemiyorlardı. Yaptıklarının ne kadar kötü olduğunu bir bilselerl

80. Ey Peygamberl Dikkat edersen, İsrailoğullarından çoğunun, kitap ehli olmayıp küfre sapmış olan Araplarla da dost olduklarını görürsün. Kendi kendileri hakkındaki kibir ve farklı ırk düşüncelerinin onları yönlendirmiş olduğu yol ne kötü bir yoldur bir bilselerl İşte bu nedenle Allah'ın verdiği azapta uzun süreler kalacaklardır.

81. Eğer onlar Allah'a, nebilerine /peygamberlerine ve kendilerine indirilene /Tevrat'a içtenlikle inansalardı, küfre sapmış olanları dostlar /evliya edinmeye zaten yanaşmazlardı. Fakat onların çoğu yoldan çıkmış /fasık durumdalar.

**Buradaki evliya kelimesi, ermiş kişiler anlamında değildir.*

82. Ey Peygamberl İnsanların arasında, iman edenlerin en azılı düşmanı olarak şirk koşanların /müşrik Yahudilerin olduğunu göreceksin. Bunun yanında iman edenlere sevgice en çok yakınlık gösterenlerin de, "Biz Hıristiyanız" diyenlerden olduğunu. Çünkü o "Hıristiyanız" diyenler arasında, Yahudiler gibi kibre kapılmamış ve kendilerini diğer insanlardan ayrıcalıklı görmeyen, Kur'an ve Hz. Muhammed'i kabul eden din adamları /ruhbanlar vardır. 83. Onların, Sana gelen Kur'an ayetlerini işittiklerinde, gerçeği tanımalarından ötürü gözlerinin yaşardığını görürsün. Ve onlar derler ki "Rabbimiz, iman ettik ve bizi (Kur'an ile) bildirdiğin gerçekleri kabul edenlerden kıl". 84. "Rabbimizin bizi iman edenler arasına katmasını istediğimize göre, neden Allah'a ve bize ulaşan gerçeklere inanmayalım ki? Ve umarız ki, Allah bizi salih olmuş topluluk arasına koyar".

85. İşte bu sözlerinden dolayı karşılık olarak Allah onları, altlarında ırmaklar akan ve sürelerce kalacakları Cennet'lere koyacaktır. Salih ameller işlemiş olanların /Muhsinlerin karşılık ödülleri bu olacaktır. 86. Allah'ın tekliğini kabul etmeyip şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olan ise, onlar artık Cehennem halkıdırlar.

87. Ey iman edenlerl Allah'ın size helâl kılmış oldukları iyi şeyleri ve hak ederek elde ettiklerinizi birbirinize haram etmeyin. Ve size bildirmiş olduğumuz sınırı aşmayın. Çünkü Allah, sınırı aşanları sevmez. 88. Allah'ın size rızk olarak verdiklerini, helâl /hak etmiş olarak yiyin. İman etmiş olduğunuz Allah'a karşı takva sahibi olarak hareket edin.

**Burada, helâl olanı haramlaştırmak, sınırı aşmak (ifrat) ve azgınlık olarak tanımlanmıştır.*

89. Ey Müminlerl Allah, farkına varmadan /bilinçli olmaksızın /sehven-yanlışlıkla ettiğiniz yeminlerinizden sizi sorumlu tutmaz. Ancak bilinçli olarak, bile bile /bir amacınız için ettiğiniz yeminlerden sizi sorumlu tutar. Bu şekilde yaptığınız yemininizi bozarsanız, kefaret olarak ailenizi yedirdiğiniz gibi on yoksulu doyurmanız yahut giydirmeniz, yahut da özgürlüğü elinden alınmış bir kişiyi özgürlüğüne kavuşturmanız gerekir. Bunları yapmaya imkânı olmayanlar, üç gün oruç tutsun. İşte, ilinçli olarak, bile bile ettiğiniz yeminlerinizi yerine getirmeyip, aksini yapmışsanız bu kefarete uyun. En iyisi yeminlerinizi tutmanızdır. İşte Allah size ayetlerini böyle açık olarak bildiriyor ki, zorda kalmayıp Allah' a teşekkür edesiniz /şükredesiniz.

**Bilinçli yeminin kefaret konusu ayrıca Bakara 225, Nisa 92, Maide 89 ve Ahzap 5 nci ayette de işlenmiştir.*

**Bu açıklamaya göre, istemeden aklımıza gelen ve amel ile gerçekleştirilmeyen düşüncelerimiz de sehven grubuna girmekte olacağından, bunlardan sorumlu olmayacağız demektir.*

90. Ey iman edenlerl Sarhoş edici /bilinci /muhakemeyi bulandırıcı maddeler kullanmak, kumar oyunlarını zarar verici alışkanlık halinde oynamak, zulmetmek ve putlardan ilahi bir yardımda bulunmak, şeytanın insanı kandırarak yanlışa sürüklemek için aracı olarak kullandığı pislik amellerdendir. İflah olmak /üzüntüye düşmemek için bunlardan sakının ki kurtulasınız. 91. Çünkü şeytan, bilinci bulandırıcılar veya kumarla, olumsuzluğa kayabilen düşüncelerinizi /nefslerinizi kullanarak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı zikretmekten ve salâtı

uygulamaktan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyorsunuz değil mi? *Bunlardan gıdalarla ilgili olan hüküm, kişinin sağlığını ilgilendirdiğinden ve ilahi sisteme doğrudan bir aykırılık olmadığı için, haram grubundan değil, tavsiye özelliğinde bir hüküm olmaktadır Ayette, bilinci bulandırıcı alkol ve kumara ilişkin haramlaştırmaya yönelik bir kelime bulunmamakta, zararına dikkat çekilip, ikaz yapılmaktadır. Halbuki Bakara-173-275, Nisa-23, Maide-3, A'raf-33 ve Nahl-115 nci ayetlerde leş, domuz etinin yenmesi, kan, Allah dışında put adına kesilen hayvan eti, Riba, zina, adam öldürmek ve evlenilmesi yasak olanlarla evlenmek doğrudan haram kılınmışlardır. Ancak alkol ve kumar uyarısına uymamaktan ceza verilmemesi, 93 ncü ayette salih ameller işlemeye ve bu yasaklananları devamlı veya aşırı kullanmamaya bağlanmıştır. Aynı yasaklar Bakara-219 ve Nisa-43 ncü ayetlerde de belirtilmiştir. Alkolün kişinin sağlığına, ailesinin ve çocuklarının rızkı olan maddi durumuna ve etrafına vereceği rahatsızlık oluşturma riski nedeniyle, keyf amaçlı azı değil de, devamlı kullanımı, alkolik oluş ve sarhoşluk yapıcı miktarları konusunda gerekli ikaz yapılmış olmaktadır. Ancak azının kullanılabilmesi de, vücudun sağlam olma şartına bağlıdır. Hem azı, hem de olumsuzluk yaratacak miktarı birlikte, yani tamamen yasaklamakla, Kur'an'ın yasaklamadığı az miktarı biz insanlara haramlaştırmış oluruz. Ve böylesi "ek haramlaştırma" yapmak, Tahrim-1, Maide-87, Yunus-59, Al-i İmran-94, Nahl-116 ve Maide-87 nci ayetlerde yasaklanmış /haramdır denmiş ve bu ek haramlaştırma Allah'a iftira olarak açıklanmıştır. Çünkü buradaki sınav, azda tutma ve olumsuzluğa meydan vermeme iradesini göstermektir. Sekizinci yüzyılda yaşamış İmamı Azam Ebu Hanife gibi Burak Özdemir'in de belirttiği ve benim de aynı görüşte olduğum "yasaklanan, sarhoşluktur ve alkolik olmaktır".

**Nisa-43 ve Maide-90 ncı ayetlerde açıklanan şeytan işi oluş da sarhoşluk ve kumar tutkusunun insanda olumsuz düşüncelerin /nefslerin uyanmasına zemin hazırlaması ve şeytanın da uyanmış olan bu olumsuz düşünceleri kullanıp, kişiyi olumsuzluk yapmak üzere kandırmasının daha kolay olması nedeniyledir. Zaten Maide-91 nci ayette, "Çünkü şeytan, bilinci bulandırıcılar veya kumarla olumsuzluğa kayabilen düşüncelerinizi /nefslerinizi kullanarak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı zikretmekten ve salâttan (Sosyal faaliyetlerden) alıkoymak ister. Kur'an'a göre şeytan, insanın en büyük düşmanıdır ve insanın zihninde oluşacak olumsuz görüş ve düşünceleri, kişiye iyi ve yararlı birer düşünceymiş gibi kabul ettirmek üzere pusuda beklemekte olandır (Nisa-60, Furkan-29). İşte şeytan ve ekibinden korunabilmek amacıyla Kur'an, bilinci bulandırıcı maddeler dışında ayrıca şeytanın kullanacağı kandırma yöntemleri olarak şunları açıklar: Allah'ı anmaktan ve Kur'an'ı anlamaktan uzaklaştırır, anlamadığı dil ile Kur'an'ı okumaya yönlendirir, okuma şartları ekler, insanın özgür iradesi ile alacağı olumsuz kararlarda ve yapacağı iş ve davranışlarda henüz daha düşünce aşamasında iken bir açık yakalayıp müdahale etmeye, gururunu okşamaya, kibir özelliğini kullanmaya, kararsızlığını arttırmaya, konuyu makul göstererek kandırmaya, konuyu abartmaya ve süslü göstermeye, bedensel zevklerini-nefsini ön planda tutmasını fısıldamaya, güzellikleri ve olumlulukları unutturmaya, dünyevi maddi kazancını ön planda tutmaya ve ölümsüz olma hırsını uyarıp ikna etmek için uğraşmağa başlar, uyuşturucu madde kullanmaya başlatır, fakirlikle, ölümle, başarısızlıkla, Allah'ın terk edeceği ile korkutur, Dünya süslerinden olan mal ve çocuk konusunu kullanır, israfa /aşırılığa veya aşırı ibad etmeye saptırarak aşırı bencilliğe, tembelliğe ve toplumdan, üretkenlikten koparır, ahde vefalılıktan uzaklaştırır, düşmanlık ve nefret etme duygusunu kışkırtır, başkasının arkasından konuşma (gıybet etme), alay etme, dedikodu yapma isteğini kullanır, riba işlemini /tefeciliği kullanmayı kışkırtır, atalarını motomot taklide, sorgulamamaya, eleştirmemeye yönlendirir, Sosyal yardımlaşma, dayanışma faaliyetlerinden uzaklaştırır.*

**Yine 90 ncı ayette dikili taşlardan yalnızca ilahi bir yardım isteme yasaklanmış olmasına rağmen, amacı hiçbir ilahi yardım istenmesi olmayan anıt veya heykellerin sadece süs veya hatırlama amacıyla da olsa asırlarca tamamen yasaklanması, bile bile yanlış olarak yapılan toptan yasaklama hatasının diğer bir örneğidir. Adem'den de bileceğimiz gibi, "En lezzetli elma, yasaklanan elmadır". The Economist dergisinin saptamış olduğu gibi Dünyada en fazla alkol tüketen ülkeler arasında İran ve Suudi Arabistan'ın oluşunun arkasında bu gerçek yatmıyor mu?*

**Ayetteki salât kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma faaliyetlerinde bulunmak (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamındadır.*

**İlahi bir yardımı sadece ve doğrudan Allah'tan değil de, başka bir kişi veya eşyaya dua ederek veya onu vazgeçilmez bir hedef belirleyip aşırı istemek şirk koşma günahı olup, af edilmesi ancak tevbe şartına bağlıdır.*

92. Ey insanlar! Dikkatli olun, Allah'ı ve buyruklarını bildiren elçisine itaat edin /bildirdiklerine uyun. Kendi yararınıza söylenenleri dikkate almaz ve red ederseniz, biliniz ki elçimizin görevi, sadece bunları açıkça size tebliğ etmek /bildirmek ile sınırlıdır.

93. iman edip salih işler yapanlar ve takva sahibi olanlara, iman edişlerinden, salih ameller işlemeleri ve takva sahibi oluşlarından ayrılmadıkları sürece, kendilerine yiyip içtiklerinden dolayı herhangi bir günah olmayacaktır. Çünkü Allah, salih ameller işleyenleri /muhsin olanları sever.

**Burada, Allah'ın özellikle salih ameller işleyenlere ve A'raf-26 ncı ayette de belirtildiği gibi takva sahibi olanlara öncelik verdiği ve hak gaspı ile haram olarak elde edilmiş olmadığı sürece kişinin yiyip içtiğine bakmadığı açıkça ifade edilmiştir. Çünkü olumsuz amellere ceza varken, yiyip-içme yasakları sadece kişi sağlığını ilgilendirdiği için, ancak tavsiye özelliğinde birer muhkem /değişmez amaç hüküm olmakta ve sarhoşluk veya zarar aşaması oluşmadıkça alkol kullanmaya, sadece vakit geçirmek ve kumar şeklinde olmamak koşuluyla masum oyun oynamalara, salih ameller işleme şartına da uyuldukça, ilahi bir ceza söz konusu edilmemektedir diye düşünüyorum. Allah'ın, insanların dine yönelik şekilsel uğraşlarına, yeme-içme veya giyimlerine değil, iman ve salih amellerine baktığı ayrıca Hud-5 ve Tevbe-19 ncu ayette de belirtilmiştir. Gerçeği Allah bilir.*

94. Ey iman edenlerl ilk ayette belirttiğimiz Hac ve haram aylarda av yasağına tekrar dönersek: Allah, kimsenin görmediği yerlerde, silahlarınız varken ve yalnızken, avlanma yasağına uyup uymadığınızı ve karşı çıkmaktan korkup korkmadığınızı açığa çıkarmak amacıyla size av yasağını koydu. Kim bu uyarımızdan sonra halâ sınırı aşarsa, bilsin ki, onun için acıklı bir azap olacaktır.

95. Ey iman edenlerl Tekrar ediyoruz ki, ihramdayken /Hac ritüelleri bitinceye kadar, av hayvanı öldürmeyin. Bu durumda, sizden kim kasten av hayvanı öldürürse cezası şudur: Öldürülen av hayvanına denk bir evcil hayvanı, kurban olarak Kâbe'de /Allah adına ayrıca kurban etmesidir. Hayvanların denkliğine, aranızdan seçeceğiniz adaleti gözeten iki kişi karar verecektir. Yahut kefaret olarak, yoksulları doyurması, ya da buna denk oruç tutması gerekir. Böylece yaptığının cezasını çekmiş olsun ve bu yasağın önemini kavrasın. Daha önce, bu konuda işlemiş olduğunuz hatanızı Allah affetti. Ancak her kim bu yasağı çiğnemeyi, bu uyarımızdan sonra da tekrarlarsa, bilsin ki Allah karşılığını verecektir. Çünkü Allah üstündür ve karşılık verendir.

96. Ey iman edenlerl Size ve yolculara bir geçimlilik olmak üzere, deniz hayvanlarını avlamak ve onları yemek her zaman helâl kılınmıştır. Ancak Hac uygulamaları boyunca /ihramda olduğunuz sürece, kara avı size yasaklandı. Dikkat edin ve hesap vermek üzere huzuruna toplanacağınız Allah'a karşı takva içinde olun /bildirilenlere uyamama korkusu ile uyma gayreti içinde olun.

**Balık avcılığı da bir geçimlikle sınırlanmış ve insanın insafına, vicdanına bırakılmamıştır.*

97. Allah, kutlu ev Kâbe'yi bütün insanların birlikte kıyam edeceği /Allah'ın tekliğine olan imanlarını sunacakları bir yer yaptı ve kutlu ayları, getirilecek hedyeleri /kurbanları ve o kurbanları belirleyen işaretleri de insanlar için birer sembol olarak belirledi. Şunu da iyice biliniz ki Allah, göklerde ve yerde bütün olanları bilen ve her şeyle ilgili tek ilim sahibi olandır.

**Aynı konu Hac-33-34 ncü ayetlerde açıklanmıştır.*

98. Şunu da bilin ki, hak edene karşılık olacak Allah'ın cezası oldukça şiddetlidir ve bunun yanında Allah hem bağışlayandır /Gafur, hem de sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim.

99. Ey insanlarl Unutmayın ki elçinin görevi sadece Allah'ın buyruklarını tebliğ etmektir. Allah ise, açıkladıklarınızı ve gizlediklerinizi de en iyi bilendir.

100. Ey Peygamberl De ki; "Kötünün /habis olanın çokluğu, seni hayrete düşürse de, iyi ile kötü /temiz ile pis bir olmaz. Ey ilim sahipleril Allah'a karşı takva sahibi /bildirdiklerini uygulayamamaktan korku içinde olun ki, iflah olmuş /doğru yola yönelmiş mutlu olanlardan olasınız".

101. Ey iman edenlerl Tebliğ edilen buyruklarımız dışında sizi sıkıntıya sokacak gereksiz ve yaşamınıza uymayan şeyler hakkında sorular sormayın. Allah, bunları gerekli görseydi Kur'an'ı indirirken size açıklardı. Allah özellikle sorduklarınızı açıklamadı. Çünkü açıklamadığına göre de Allah, sorduklarınızı size farz etmemiş /özgür iradenize /güç ve imkânlarınıza bırakmıştır. Ve şunu da iyice bilin ki Allah, bağışlayandır /Gafur'dur ve yufka yüreklidir /Halim'dir.

**Burada, sınırları ve kaç defa yapılmaları Kur'an'da belirlenmemiş işler hakkında itiraz edici veya sayı-sınır belirlemek amacıyla peygambere sorular sorulup sayı-sınır belirlemesi istenmesin denmektedir. Çünkü o zamanki Arap Bedevilerinin sayıya boğulmuş şekilsel ibad etme gelenekleri vardı. İlahi konular ve ibadetlerde sayı konusunun yanlışlığı ve önemli olanın içtenlik olduğu ayrıca Kasas-28 nci ayette de vurgulanmıştır. Bu konu ile ilgili Hz. Muhammed bir konuşmasında "Allah, size Hac*

ziyaretini farz kılmıştır, onu yerine getirin" deyince dinleyenlerden biri "Ya resulallah, peki bu Hac ziyaretini her yıl mı yapacağız" diye sormuş ve bu sorusunu iki defa tekrarladığı halde peygamber cevap vermeyip üçüncü soruşta şu cevabı vermiştir: "Bana Allah'ın açıklamadığı şeyleri sormayın. Senin bu soruna evet dersem, bunu bu şekilde farzlaştırırsınız ve bu da çoğunuzun gücünü aşar-Kütubu Sitte-1173". Dolayısıyla, Kur'an'da sadece ismi belirtilip muhkem /değişmez amaç hüküm olarak emredilen kuralların uygulama ayrıntıları insanın gücüne, durumuna göre serbest bırakılmış olmaktadır. Dolayısıyla da her biri birer ibad etme olan muhkem /değişmez amaç hükümlerin hiç biri için, mutlaka şu sayı kadar uygulanacaktır diye bir kurallaştırma ve bunu hedefleyip konsantrasyonu bozmak şeklinde bir hüküm getilmemiştirir. Ancak şunu söyleyebiliriz; nüsuk diye tanımlanan Namaz, Oruç ve Hac şeklindeki grup ibad etlmelerde, homojenliği sağlamak bakımından katı olmamak üzere bazı ortak kurallar konulabilir.

102. Sizden önce bir topluluk /israiloğulları, o tip soruları sordu da, o sorularına verilen cevaplar hoşlarına gitmeyince hemen sonrasında /sabahında küfre sapanlardan oldular. 103. Ve içinizden bazıları Allah, ne "bahira", "saibe", "vâsile" ve ne de "ham" ile ilgili bir ayet /ilahi bir kural bildirmediği halde, küfre sapmış olanlar, bu uygulamayı sanki Allah'ın bir buyruğuymuş gibi yalan söyleyip, Allah'a iftira etmektedirler. Böylelerinin çoğu, gerçekleri görmek üzere akıllarını kullanmıyorlar. 104. Ve Allah'a iftira etmekte olanlara ayrıca "Allah'ın indirdiğine /Kur'an'a ve onu tebliğ eden elçiye gelin" denildiğinde, "Atalarımızın inandığı din /yol bize yeter" derler. Ataları, bir şey bilmeyen ve doğru olan yola yönelmemiş /yanlış yolda olan kimseler olsalar da mı?

**Geleneklere göre Bahira, beşincisini dişi olarak doğuran ve bu sebeple putlara adanan develer, Saibe, putlar adına bırakılan devenin sütünün yasaklanması, Vasile, ikiz doğuran hayvanların yavrusunun birinin putlara adanması, Ham, on defa doğurduktan sonra putlar adına salıverilen develer demektir. Bu ayet ve Nahl-25, En'am-139 ncu ayetlerle, bu gelenekler kaldırılmış olmakta ve böylece de geleneklerin dinselleştirilmesi engellenmiş olmaktadır.*

105. Ey iman edenlerl Siz, ancak kendi nefslerinizden sorumlusunuz. Gerçekten iman etmiş ve doğru yolu bulmuşsanız, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış /dalalette olanlar, size hiçbir zarar veremezler /yolunuzdan saptıramazlar. Şundan da iyice emin olun ki, hepinizin dönüşü hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna olacak ve Allah, o sırada bütün yaptıklarınızı size bildirecektir.

**Buradan anlıyoruz ki, ataların her görüşleri mutlak doğru olmayabilir ve tartışılması gerekir. Zaten Bakara-171 nci ayette ataların dediğinde ısrarcı olanlara ""Hayvan gibidirler" denmiştir.*

106. Ey iman edenlerl Birinize ölüm yaklaşıp da vasiyet yapacağınız zaman, yanınızda tanıdıklarınızdan adaleti gözeten iki tane şahit bulunsun. Bir yolculuk anında hastalanır ve ölümün geleceğini anlayıp vasiyette bulunacaksanız veya ölüm işaretleriniz de varsa, o zaman etrafta bulunacak iki kişi şahitlik yapsınlar. Bu şahitler, salâttan /sosyal dayanışma toplantısından sonra bir kenara çekilip Allah'ın adını da anarak "Akrabamız dahi olsa, yapmış olduğumuz şahitliği hiçbir değerle satmayacağımıza, Allah adına yaptığımız şahitliğimizi gizlemeyeceğimize, aksi takdirde, günahkârlardan olacağımıza yemin ederiz" diye yemin etsinler. 107. Bu şahitlerin, günaha girme pahasına yeminlerinden caydıkları ve taraflı oldukları anlaşılırsa reddedilsinler ve ölen kişinin yakınlarının belirleyeceği adaleti gözeten, güvenilir ayrı iki kişi şahit olarak onların yerine geçsin. Bu yeni şahitler de "Allah'a yemin olsun ki, biz bu şahitliğimizde gerçeklere sadık kalacağız ve kimsenin hakkına tecavüz etmeden şahitlik yapacağız. Aksi takdirde zalimlerden olmayı kabul ediyoruz" diye yemin etsinler.

**Nasıl yapılacağına dair ayrıntılar ise müteşabihtirler /değişken araç hükümdürler. Dikkat edilirse, iki şahitle ilgili cinsiyet belirtilmemiştir.*

108. Tavsiye ettiğimiz bu uygulama, şahitlerin görevlerini hakkıyla ve dürüstçe yapmalarını ve yaptıkları yeminlerinden vazgeçmeleri durumunda günaha girmekten korkmalarını sağlamak içindir. Siz de ey iman edenlerl Allah'a karşı takva içinde /bildirdiklerine uyamama korkusu içinde olun ve bu tavsiyelerine uyun. Çünkü Allah, yoldan iyice çıkmış /fasık olmuş bir topluluğu artık doğru yola yöneltmez.

109. Hesap için toplanılacak kıyamet gününde, Allah elçileri toplayıp: "Yaptığınız tebliğlere ve çabalarınıza uyulup uyulmadığı konusunda ne diyorsunuz?" diye soracak, peygamberler de; "Bizden sonra olan gelişmeler hakkında bizim hiç bilgimiz yok. Bütün gaybları ancak sen ilirsin" diye cevap verecekler.

**Demek ki, peygamberler de görevleri hakkında hesaba çekilecekler. Yine ayetten anlaşılıyor ki, peygamberler, vefatlarından sonra Dünya hakkında bilgi sahibi olamıyorlar. Aynı bilgi 117 nci ayette Hz. İsa için, Ahzab-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6-7 ve*

Zümer-30 ncu ayetlerde bütün peygamberler için verilmiştir. Dolayısıyla Dünyadaki gelişmelerden haberleri olmadığına göre, peygamberleri ilahlaştırma veya onlardan şefaat gibi yardımlar isteme boşuna olmuyor mu? Hele türbelerde yatanlardan isteme daha da yanlış değil mi?

110. Bir zamanlar Allah, Hz. İsa'ya şöyle demişti; "Ey Meryem oğlu İsa, Sana ve Annene bağışladığım nimetimi hatırla. Seni Ruhul Kudüs /tertemiz olan İncil ile de desteklemiştim. Böylece bütün insanlarla mehdi olarak /doğru yola yöneltici olarak konuşuyordun. Sana, ana kitabı (Levh-i Mahfuz'u), hikmeti, Tevrat?1 ve İncil'i öğretmiştim. İznimle balçıktan /seramikten kuş gibi bir şey yapıyordun (buhurdan) ve ona üfleyince de içindeki koku uçuyordu /etrafa yayılıyordu. Böylece de körü ve cüzzamlıyı aldığın Tıp bilgin ile ve iznimle iyileştiriyordun. Yine iznimle ölüleri diriltiyordun. İsrailoğullarına bu apaçık kanıtlarımızı götürmene rağmen, içlerindeki küfre sapmış olanları "Bu gerçekleştirdiklerin apaçık bir sihirden başka bir şey değil" diyerek tebliğ ettiklerini kabul etmeyip Seni öldürmeye girişmişlerdi de, Seni onlardan kurtarmıştım".

**Tevrat ve İncil'den önce bahsedilen ve Hz. İsa'ya öğretilen kitabın Ana kitap olan Levh-i Mahfuz olduğunu düşünüyorum. Kur'an da bu kitabın son kapanış bölümüdür diyorum Tabi gerçeği Allah bilir. Hz. İsa'ya verilmiş özel yetenekleri Al-i İmran-46, 48 ve 49 ile Meryem-29-33 ncü ayetlerde de geçmektedir. Ayette geçen semboller, insanlar daha çok etkilensin diye yapılmış olup, bunların hepsi, Hz. İsa'nın sevgi temelli olan uyarılarıdır. Örneğin ben de bazılarının görüşü gibi diyorum ki; Kur'an'da, insanların ilahi bilgiler konusunda olan cahillikleri ve bilgisizlikleri cansız bir insan ile, gerçekleri görmeyenler kör sembolü ile ve idarecilerin kulu olup ölüler haline gelmiş olanları uyarması ise ölüyü diriltme sembolü ile anlaşılır kılınmaya çalışılmıştır. Yoksa, semboller gerçek olsa, hem Hıristiyanların Hz. İsa'yı ilahlaştırma ve şirk koşma görüşleri desteklenmiş olunurdu, hem de, olağanüstü güç gösterisi olan bu örneklerle bütün toplumun korkarak iman etmeleri gerekirdi. Kaldı ki, mucizelerle insanların doğru yolu bulamayacaklarına Rum-58, Ra'd-31 nci ayetlerde değinilmiştir.*

111. "Yine Allah olarak Havarilere, 'Bana ve elçim İsa'ya iman edin' diye vahyetmiştim. Havariler de, "Ya İsal Senin Peygamberliğine iman ettik ve bizim Müslümanlar /Allah'a teslim olmuş Kişiler oluşumuza şahit ol' demişlerdi".

**Müslüman kelimesinin, hangi vahiy kitaba ve hangi peygambere iman etmiş olursa olsun, Allah'ı tek ilah kabul edip, sadece O'na teslim olan herkese kullanıldığı burada açıkça görülmektedir. Dolayısıyla da bu kelimeyi sadece Hz. Muhammed ve Kur'an'a iman edenlere sınırlamak doğru olmamaktadır.*

112. Fakat Havariler bu sözlerine rağmen yine de "Ey Meryem oğlu İsa, Rabbin bize gökten bir sofra /maide gönderebilir mi?" diyerek şüphelerini belirtmişlerdi. İsa da "Eğer gerçek müminler iseniz, Allah'a karşı takva sahibi olun" demişti. 113. Havariler de, "İstiyoruz ki Rabbinin göndereceği sofradan yiyelim, kalplerimiz iyice Allah'ın gücüne inansın, Senin bize söylediklerinin doğruluğuna kesin olarak emin olalım ve bunları insanlara tebliğ ettiğinin şahitleri biz olalım" diyerek isteklerine mazeret uydurmuşlardı. 114. Bunun üzerine Meryem oğlu İsa: "Ey Rabbimiz, bize gökten bir sofra indir de hepimiz, önce yaşamış ve sonra gelecek insanlarımız için bir bayram vesilesi /bir sevinç yemeği ve Senin gücünün de bir delili olsun. Bizi rızklandır. Çünkü Sen rızkların en ayırlısını verensin" diye dua etmişti. 115. Allah da şöyle cevap vermişti; "O sofrayı size göndereceğim, ancak bundan sonra artık kim Benim tek ilah olduğumu inkâr edip küfre saparsa, artık onu insan âlemlerinden hiçbir kimseye vermediğim bir azapla cezalandıracağım".

**Buradaki sofra sembolü, ilahi bir destek isteme demektir diye düşünüyorum. Bu desteğin de 115 nci ayette verildiği bilgisi yer almaktadır. Verilen bu destek de İncil'dir kanaatindeyim. Tabi gerçeği Allah bilir.*

**Kur'an'da sadece 114 ncü ayette bayram kelimesi, Allah'tan gelen bir nimette toplumsal ve birlikte bir sevin hali yaşama anlamında kullanımıştır.*

116. Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, Kıyamet günü toplantısında Allah İsa'ya, "Ey Meryem oğlu İsa, Sen mi insanlara, Allah'tan başka Beni ve Annemi de birer ilah kabul edin dedin?" diye soracak. O zaman da İsa, "Hâşâ! Tek yüce olan Sensin, gerçek olmayan bir şeyi söylemek Bana yakışmaz. Zaten böyle bir şey söylemiş olsaydım Sen 'bilirdin. Sen benim düşündüklerimi /içimde gizlediklerimi /nefslerimi bilirsin, fakat Ben Senin düşündüklerini /nefslerini bilemem. Tüm bilinmeyenleri /gizli olanları eksiksiz bilen sadece Sensin." şeklinde cevaplandıracak.

**Bu ayette, Hz. İsa'nın da hesap günü, bütün insanlar gibi hesaba çekileceği, dolayısıyla beklenen Mesih düşüncesinin yanlışlığı açıklanmış olmaktadır. Bu görüşüm, Ahzap-7-8, Al-i İmran-81, A'raf-6 ncı ayetlerde de vurgulanmaktadır. Al-i İmran-20 nci ayette de belirtildiği gibi, burada da, Allah ile haberleşmenin düşünce yolu ile olduğu açıkça belirtilmektedir. Bu nedenle de Kur'an'ın düşünülen dilde veya ana dilde*

okunması ve anlaşılması şart olmaktadır.

117. Hz. İsa devam ederek, "Ben insanlara ancak Senin bana öğrettiklerini /emrettiklerini söyledim. Ayrıca Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sadece kulluk edin /O'nu başkası ile şirk etmeyin" dedim. İçlerinde bulunduğum sürece de, bu söylediklerime uyan ve uymayanlar konusunda olanlara şahittim. Ancak Beni vefat ettirdikten sonra, onların üzerine gözetleyici Sen oldun. Dolayısıyla Benden sonra bütün olanlara da ancak Sen şahitsin". 118. "Eğer insanlara hak ettikleri azabı vereceksen, onlar zaten Senin kullarındır. Yok eğer bağışlayacaksan, kuşkusuz Sen üstün olansın ve her şeye hakim olansın" diyerek kendini savunacaktır.

**Burada da peygamberin hem sorgulanacağı, hem de öldükten sonra Dünya ile ilişkisinin de kesildiği ve insanları gözetleyici olarak sadece Allah'ın olacağı açıklanmaktadır. Ki bu da, Hz. İsa'nın ilahlaştırılmasının çok büyük bir hata olduğunu göstermektedir. Aynı bilgi, 109 ncu ayette Hz. Muhammed için de verilmiştir.*

119. Kıyametteki hesap gününde, isa ile bu söyleşiden sonra, Allah şöyle buyuracak: "Bu, özü sözü doğru olanların /sözüne sadık olanların, doğruluklarının /sadakatlarının yarar sağlayacağı gündür". Ey insanlarl Şunu iyice bilin ki, böyleleri için, altlarından ırmaklar akan, orada kesinlikle ve sürelerce kalacakları Cennetler bulunmaktadır. Çünkü Allah onlardan, onlar da orada verdiği nimetler nedeniyle Allah'tan razı olmuşlardır. işte gerçek ve muazzam başarı budur. 120. Yine şüpheniz olmasın ki, göklerin, yerin ve aralarındaki her şeyin tek sahibi Allah'tır ve her şeye gücü yeten /Kadir olan O'dur.

113. TEVBE (9)

(İtiraf ve vazgeçme)

(Besmele ile başlamayan tek suredir. Bunun, saldırgan müşriklere ağır ihtar ve savaş ilanına yönelik ifadelerle başlaması nedeniyle olduğu ileri sürülmektedir)

1. Allah, resulün anlaşma yapmış olduğu müşriklere /şirk koşanlara henüz azap kararı vermedi /şimdilik beraat ettirdi.

**Burada, peygamber ile yapılan anlaşmaya uymayan müşriklerden bahsedilmekte olup, bunlara geçici olarak ve ancak belirli aylarda dokunulmayacağı 2 nci ayette belirtilmiştir.*

2. Ey müşriklerl Savaşmanın yasak olduğu 4 haram aylar boyunca size süre verildi ve serbestçe dolaşabilip ticari işlerinizi güvenlik içinde yapabilirsiniz. Ancak bu arada ileri gitmeyin ve biliniz ki, Allah'ı güç durumda bırakamazsınız. Şunu da iyice bilin ki Allah, şirk koşup bildirilenleri red ederek küfre sapmış olanları mutlaka perişan /rezil eder. 3. Yine büyük Hac günü vesilesiyle de, Allah ve O'nun buyruklarını bildiren elçisinden tüm Dünya insanlarına şunu da bildiriyoruz ki Allah, müşriklerin şirk koştuklarından oldukça uzaktır. Elçisi de aynı şekilde onların inandıkları uygulamalarından uzak olandır. Ey müşriklerl Eğer tevbe eder ve Allah'ın tek ilah oluşuna döner ve şirk koşmaktan vazgeşerseniz sizin için daha hayırlı olur. Yok, eğer halâ bu küfrünüzde devam ederseniz, iyi bilin ki, Allah'ı güç durumda bırakamazsınız. Ey peygamberl Küfre sapmış olanlara oldukça şiddetli bir azabın olacağını bildir.

**Ayette ismi geçen Hac'cın, veda Hac'cı olduğu düşünülmektedir. Tevbe etmek, insanın bir nevi geçmişi ile barışması ve günahını temizlemesine yönelik bir dua ve aynı hatayı bir daha tekrarlamayacağına dair söz vermesi demektir diyebiliriz.*

4. Ya Muhammedl Müşriklerden, yaptığınız antlaşmayı bozmadan, koşullarına uymaya devam eden ve size karşı düşmanlarınızla işbirliğinde bulunmayanlarla, anlaşmayı belirlediğiniz süreye kadar uygulayın. Çünkü Allah, takva içinde olanları sever.

5. Dört ay sürecek haram /ateşkes aylar bitip verilen süre tamam olunca, müşrikler halâ barışa yanaşmıyor ve saldırılarına devam ediyorlarsa, onların saldırısına fırsat vermeyin, her kaçış ve çıkış noktalarını tutun. Onları yakalayın, tutuklayın ve cezalandırın. İçtenlikle tevbe edip, salâtı ikame ederler, zek tı verirler ve şirk koştukları inançlarından vazgeçerlerse artık onlara dokunmayın, yollarını serbest bırakın. Çünkü Allah bağışlayandır /Gafur ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

**Aynı konu, Bakara-194-196 ve 217 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

6. Ey Peygamberl Müşriklerden biri Sana gelip can güvenliği için korunma isterse, onun güvenliğini sağla. Bu arada Allah'ın ayetlerini duymuş da olursa, belki inancına faydası olur. Sonra da onu, kendini güvenlik içinde göreceği yere kadar ulaştırarak örnek bir davranış göster. Çünkü onlar, insan ilişkilerinden anlamayan, bilgisiz bir topluluktur.

Burada, dinde zorlama olmayacağı pratik bir uygulama örneği ile vurgulanmış olmaktadır (Bk. Bakara-256, Yunus 99, Şura 48).

7. Mescid-i Haram'da, sizinle anlaşma yapmış olanlar ve uyanlar dışında, daha önce yaptıkları anlaşmaları bozmuş müşriklerin, artık hem Allah adına ve hem de elçisiyle herhangi bir anlaşmaları kalmaz ki? Ancak, yaptıkları anlaşma koşullarına bağlı kaldıkları sürece, siz de bağlı kalın ve saldırgan olmayın. Çünkü Allah erdemli davrananları sever. Çünkü Allah, takva içinde olanları da sever.

Saldırmadıkça, saldırmama emri, ayrıca Mümtehine-8 ve 9 ncu ve Nisa-91 nci ayetlerde de açıklanmıştır.

8. Şartlarına uyulmamış bir anlaşma artık geçersiz demektir. Ya Muhammed! Şüphen olmasın ki, onlar size olur da galip gelselerdi, ne verdikleri söze ve yaptıkları yemine bağlı kalırlardı, ne de geçerli bir anlaşmaya. Ayrıca bu insanlar, konuşmalarıyla sizi etkileyecek hoş sözler söylerler. Fakat kalpleri tam tersini ister. Çünkü onların çoğu fasık /yanlış yola sapmış, sözüne güvenilmeyen kişilerdir. 9. Onlar, Allah'ın ayetlerini maddesel çıkarları için değiştirirler ve insanları Allah'ın bildirdiği doğru yoldan engellemeye çalışırlar. Yaptıklarının ne kadar da kötü olduğunu bir bilselerl 10. Yine onlar, mümin birisine verdikleri bir söze ne bağlı kalırlar, ne de borçlarına /zimmetlerine aldıklarına sadık kalırlar. Çünkü onlar sınır tanımaz saldırganlardır.

11. Fakat içtenlikle tevbe ederler, salâtı ikame ederler ve zekâtı /vergilerini de verirlerse /toplumu yararlandırırlarsa, artık sizin din kardeşleriniz olurlar. Biz, bilen bir topluma ayetlerimizi böyle ayrıntılı açıklarız.

12. Aranızda anlaşma yaptıktan sonra, yeminlerini bozan ve dininiz için size saldıran müşriklerin yeminleri artık geçersizdir. O takdirde karşılık olarak siz de o küfre sapmış olanların anlaşmaya uymayan elebaşlarıyla savaşın. Çünkü yeminlerine uymayanlar onlardır ve belki sizin karşı koymanızla vaz geçerler.

13. Ey iman edenlerl Yeminlerini bozan, Allah'ın elçisini yurdundan çıkaran ve sizinle savaşı ilk defa kendileri başlatıp size saldıran bir topluluğa karşı savaşmayacak mısınız? Yoksa onlardan çekiniyor musunuz? Eğer gerçek müminlerseniz, asıl Allah'tan çekinmelisiniz.

14. Onlarla savaşın ki Allah, sizin ellerinizle /aracılığınızla onları cezalandırıp rezil etsin, sizi destekleyip zafere ulaştırsın ve mümin toplumun göğsünü ferahlatsın, 15. Kalplerindeki öfkelerini gidersin ve tevbe edenlerden de, Allah uygun bulduğunun tevbesini kabul etsin. Çünkü Allah, her şeyi bilendir ve her şeye hakim olandır.

Bütün yaptıklarına rağmen, Mekke'nin fethinden sonra Ebu Süfyan tevbe edip Müslüman olmuştur.

16. Ey iman edenlerl içinizden, doğru yolda olup bu uğurda mücadele içinde olanlarınız ile, Allah'ın buyruklarını bildiren elçisinden ve mümin olanlardan başkasını kendilerine sırdaş dost /veli edinmeyenleri belirlemek için izlenmeyeceğinizi ve kendi halinize bırakılacağınızı mı sandınız? Şunu iyice bilin ki Allah, bütün yaptıklarınızdan sürekli haberdardır.

Bütün yaratılanların, sürekli gözetim ve kayıt altında oldukları ayrıca Hac-70 nci ayette de belirtilmiştir.

17. Müşrik olanların mescitler yapıp durmaları /veya onarmaları onlara bir şey kazandırmaz ki. Çünkü onlar, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmışlardır ve tüm amelleri boşunadır. Bu nedenle onlar sorgusuz sualsiz, sürelerce kalacakları Cehennem ateşine doğrudan atılacaklardır.

İman etmemiş ve şirk koşanın olumlu amellerinin sadece Dünya yaşamına faydası olurken, Ahret hesabına fayda sağlamayacağı Muhammed-1 ve Al-i İmran-117 nci ayetlerde de belirtilmiştir.

18. Buna karşılık Allah'ın mescitlerini, Allah'a iman için kullananlar, Ahret gününe iman edenler, salâtı ikame edenler, zekâtı verenler ve Allah'ın buyruklarını içtenlikle benimseyip uygulamak için çaba gösterenler yaptırır veya onarırlarsa, işte onlar dosdoğru yolda olanlardır.

19. Ey müşriklerl Siz, hacılara su içirmeyi ve Mescidi Haram'a /Kâbe'ye bakmayı Allah'a ve Ahret gününe iman etmek ve Allah'ın buyruklarını içtenlikle benimseyip uygulamak için çaba göstermek /cihad etmek ile bir mi tutuyorsunuz? Şunu bilesiniz ki, Allah'ın yanında bu ikisi bir değildir. Ve şüphesiz Allah, zulme sapmış bir toplumu doğruya ulaştırmaz.

Burada küfre sapma, zulme sapma olarak tanımlanmıştır. Ayetteki açıklamaya göre, dine yönelik şekilsel uğraşlar, iman ve salih ameller gerçekleştirmek kadar değerli olmamaktadır. Bu paralelde Allah'ın insanların yemek-içmelerine ve giyimlerine de

bakmadığı Hud-5 ve Maide-93 ncü ayette de vurgulanmıştır.

20. İçtenlikle iman etmiş olanlar, iman etmeleri nedeniyle yurtlarından hicret /göç etmek zorunda kalanlar ve mallarıyla ve canlarıyla Allah rızası için çaba gösterenler, Allah'ın takdirine göre çok daha büyük derecelere sahiptirler. İşte gerçek kazanca /faize hak kazanmış olacak olanlar bunlardır. 21. Rableri onların, kendisinden bir rahmet, bir hoşnutluk ve içinde tükenmez nimetlerin bulunduğu Cennet'ler ile karşılık göreceklerini müjdeler. 22. Ve onlar orada sürelerce kalacaklardır. Çünkü Allah'ın ödülü oldukça büyüktür.

**Burada geçen "Faiz" kazancı olanlara ayrıca Müminun-11, Haşr-20 ve Nur-52. ayetlerde de değinilmiştir. Devletin belirlediği, vergisi olan alışveriş kazancı, diğer bir ifade ile meşru maddî ve manevî her türlü kazanç "Faiz" diye tanımlanmıştır. Ancak bu kelime sadece Banka Faizi olarak kullanıma sınırlanmıştır.*

23. Ey iman edenler! Babalarınız ve kardeşleriniz de olsalar, Allah'a şirk koşup, bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmayı tek Allah'a imana tercih etmişlerse, onlarla da sırdaş-sıkı fıkı dostlar olmayın. Kim onları red etmez ve sırdaş dostluğuna devam ederse, o artık zalimlerden demektir.

**Demek ki, küfre sapış, anne-baba ve kardeşliği bile bitiriyor. Bu konu ayrıca Lokman-15 ve A'raf-28 nci ayetlerde de açıklanmıştır.*

24. Ey Peygamber! İnsanlara, "Babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz /yakınlarınız, kazandığınız servet, bozuk gitmesinden korktuğunuz işleriniz ve hoşlandığınız evleriniz, eğer Allah'tan, elçisinden ve Allah rızası için çaba /cihad göstermenizden daha öncelikli ve üstün ise, artık Allah'ın emri olacak olan azabı veya ölümünüzü bekleyin. Çünkü Allah, doğru yoldan çıkmış /fasık toplumlara kesinlikle doğruyu bulsunlar diye yol göstermez /hidayete erdirmez" diyerek uyarını yap.

**Çünkü, bunların hedeflenmesi, bir nevi nefse mağlubiyet ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olmayan olumsuzluklara uymak demektir. Furkan-43 ncü ayette de bu konu vurgulanmaktadır.*

25. Ey iman edenler! Yemin olsun ki Allah, birçok durumda size yardım etti. Örneğin Huneyn günü de yardım etmişti ve o gün, önce Allah'a değil, ordunuzun sayısal çoğunluğuna güvenip, kesin zafer umuduyla kibirlenmiştiniz. Ancak sayısal çoğunluğunuzun size hiçbir yararı olmamıştı. Çünkü sonunda bozguna uğramış ve tüm genişliğine rağmen yeryüzü size dar gelmiş, nereye kaçacağınızı şaşırmış ve perişan bir halde dönüp kaçmıştınız. 26. Bu halinizi gören Allah, hem elçisinin, hem de müminlerin kalplerine bir güven ve sükûnet /sekine indirmiş ve görmediğiniz güçlerle /sekine ile sizi desteklemişti de, böylece bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlara azap vermişti. Küfre sapmış olanlar işte böyle cezalandırılır. 27. Bu hatanıza rağmen Allah, yine de uygundur diye değerlendirdiği kimsenin tevbesini kabul etmişti. Çünkü Allah, bağışlayan /Gafur ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Kurtuluş savaşında, ordu mensuplarının da en büyük gücü bu imanları olmuştur.*

28. Ey iman edenler! Müşrikler, her bakımdan uygunsuz, güvenilmez insanlardır ve bu nedenle de bundan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer onları Kabe'den yasaklamakla, ekonomik bir sıkıntıya düşmekten korkuyorsanız, bilin ki Allah, uygun bulduğunu lütfuyla zenginleştirecektir. Şüpheniz olmasın ki Allah, her şeyi bilen ve her şeye hakim olandır.

**Dikkat edilirse, Kabe'den yasaklanan, sadece Kâbe'de bulunan putlara tapmakta olan, yani o zamanın şirk koşanlarıdır.*

29. Küfre sapmış olanlardan ayrı olarak, kendilerine kitap verilenler arasından, size savaş açmış, Allah'a ve Ahret gününe iman etmeyen, Allah'ın yasakladıklarına ve O'nun elçisinin bildirdiklerine uymayan ve tek hak dini (İslam'ı), din olarak kabul etmeyenleriyle, onları mağlup edip güçleri oranında cizyelerini /vergilerini kendi istekleriyle verinceye kadar savaşın. 30. Çünkü böyle davrananlardan Yahudiler, ayrıca "Uzeyr /Ezra Allah'ın oğludur" derlerken, Hıristiyanlar da, "Mesih /İsa Allah'ın oğludur" diyerek Allah'a şirk koşup duruyorlar. Bu söyledikleriyle de, daha önceki küfre sapmış olanların sözlerini aynen taklit ediyorlar. Bu saçmalıkları nedeniyle Allah onları helâk ediyor!

**Uzeyir, Tevrat'ı bu son haliyle derleyen ve bu nedenle de İsrailoğulları tarafından Allah'ın oğlu diye kabul edilen kişidir.*

31. Yahudiler, ayrıca hahamları ve ruhbanları olan din adamlarını, Hıristiyanlar da Meryem oğlu Mesih İsa'yı, Allah ile beraber ve ortak Rabler edinmişlerdir. Halbuki onlara, yalnız tek İlah'a kulluk etmeleri emredilmişti. Çünkü Allah'tan başka ilâh yoktur. Ve Allah, şirk koştuklarından çok daha yücedir.

**Hz. Muhammed, "Din adamlarını biz Rab olarak görmüyoruz ki" diye itiraz eden*

Yahudi ve Hıristiyanlara, din adamları ile ilgili şu açıklamayı yapmıştır "Din adamlarının helâl veya haram dediklerini, kitaplarınızda olup olmadığına bakmadan hemen kabul ediyorsunuz. Ya haramlaştırdıkları gerçekten de kitaplarınızda yoksa, o zaman ek haramlaştırma yapmış olan din adamlarınızı Rab yerine koymuş oluyorsunuz". Ayette ve Hz. Muhammed'in sözlerinde, insanların peygamberlerini, hatta din adamlarını nasıl hemen ilahlaştırmaya meyilli olduklarına dikkat çekilmiş ve dolayısıyla Müslümanlar da uyarılmış olmaktadır. Bu nedenle de, kim olursa olsun her kim din ile ilgili veya helâl-haram ile ilgili bir kural söylüyorsa, hemen ondan bu söylediğinin Kur'an'da olan ayetini açıklaması istenilmelidir.

32. Onlar, Allah'ın ışığını /Nur'unu /Kur'an'ı laflar üretip, bu laf kalabalıklığı ile söndürmek /etkisiz kılmak istiyorlar. Allah'ın ışığı Kur'an'ı etkisizleştirmeye /söndürmeye çabalasalar da, Allah ışığını /Nur'unu /Kur'an'ı tamamlamıştır. Küfre sapmış olanlar hoşlanmasalar dal 33. Allah, elçisini hidayetle /muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu amelleri gerçekleştirip örnek olsun ve hak olan (İslâm) diniyle gönderdi ki, onların kendi uydurdukları ve din diye söyledeklerine üstün kılsın.

**Acaba Peygamberin sahih olmayan uydurma sözlerine mi dikkat çekilmektedir? Çünkü şu andaki Tevrat denilenin bir kısmı da zaten Mişna dedikleri ve Yahudi din adamlarının ilaveleri ve görüşlerine ait sözleridir.*

34. Ey iman edenler! Hahamlar ve ruhbanlar olan din adamlarının çoğu, insanların parasını hak etmeden /batıl /aldatıcı usullerle yerler ve yönlendirmeleriyle Allah'ın bildirdiklerinden de uzaklaştırırlar. insanlardan haksız yere topladıkları altın ve gümüşü bu şekilde yığan ve Allah rızası için infak etmeyenlere /harcamayanlara da şiddetli bir azap olacağını bildir. 35. Gün gelir o biriktirdikleri altınlar ve paralar, Cehennem ateşinde kızdırılarak onlarla alınları, yanları ve sırtları dağlanır ve "Kendi çıkarlarınız /nefsiniz için biriktirdikleriniz işte bunlar. Biriktirdiklerinizi alın tadın bakalım" denilir.

**Din tarihi araştırmacısı olan akademisyen bilim adamına değil de, sadece bir vahiy kitabı bilgisini meslek edinip, sadece bundan gelirini sağlayan din adamı sınıfının, önceliği Allah'ın rızasına değil de kendi menfaatlerine vermeye ve istismara çok meyilli olduğu ve ilahi bilgileri menfaatlerine kullanmak üzere gizleyebilecek veya değiştirebileceklerine dikkat çekilmiş olmaktadır (Dinin özünü kavramış olanları, Kur'an'ı anlamak için çaba gösteren, Allah'ın rızasını önceleyen, öğrendiğini gizlemeden, değiştirmeden, menfaati için kullanmadan ve zekâtı olarak halka öğreten iyi niyetlilere ne mutlu. Hepsini içtenlikle kutlarım ve tenzih ederim). Ruhban sınıfının tehlikeli sonuçlara neden olacağına Nisa-44 ve Hadid-27 nci ayette de vurgu yapılmıştır. Benim karşı çıkacağım din adamı, Nisa-44, Hadid-27 ve Tevbe-34 ncü ayetlerde de karşı çıkılan, yani Allah'ın rızasını öncelemeden Kur'an'ı menfaat sağlayarak tebliğ edendir. Allah ve Kur'an ile aldatan, konumunu istismar edendir ve bu yol ile hak gasp edendir. Dini, şekilsel törenlere, kıyafetlere, sayı tutturmalara, rivayetlere boğandır. Kur'an'ı anlayarak, öğrenerek okumamaya yönlendirendir. Anlam hatmi yerine, makam ve anlaşılmayan bir dil ile telaffuz ve duygu hatminde ısrar edendir. Kur'an'ı ancak ben bilirim ve sadece benden öğrenebilirsiniz diyerek Meslek kitabı olarak el koyup insanları Kur'an'dan uzaklaştırandır. Kur'an'ın, dolayısıyla da Hz. Muhammed'in izinde olmayandır. Hz. İsa şu sözleri ile konuyu çok güzel vurgulamıştır "Vay halinize ey din bilginleri ve Farisiler, ikiyüzlüler! Göklerin egemenliğinin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz, ne kendiniz içeri giriyorsunuz, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz! (İncil, Matta 23/13-14)*

**Allah, zenginliğe ve kazanca karşı değildir. Allah'ın kabul ettiği zenginlik, hak gaspı olmaksızın helâl kazançla olan, toplumun ve muhtaçların da yararlandırıldığı zenginlik olmaktadır.*

36. Ey iman edenler! Allah, gökleri ve yeri yarattığı günden beri ve ana kitabında koyduğu ölçüler gereği, ayların sayısı on ikidir ve bu aylardan dördü size haram aylar kılınmıştır. Sakın haram aylarda müşriklerle savaşarak kendinize /nefsinize zulmetmeyiniz. Çünkü inandığınız din, kendinizi korumanızı ister. Ama müşrikler, sizinle bu aylarda savaşırlarsa, siz de onlarla savaşın. Şunu da bilin ki Allah, takva sahibi olanlarla beraberdir. 37. Haram ayların (Zilkade-Hicri 11, Zilhicce-Hicri 12, Muharrem-Hicri 1 ve Recep-7) yerlerini değiştirmek veya arttırmak demek, küfürde ileri gitmek demektir ve bu davranışla da küfre sapanlar daha da azmış olurlar. Çünkü bu defa küfre sapmış olanlar, Allah'ın haram saydığı dört ayın yerine, haram olmayan başka bir dört ayı getirerek, Allah'ın haram saydığı dört aya denk düşürmek amacıyla, bir yıl haram olan ayları, bir yıl da yerine getirdikleri haram olmayan ayları helâl sayarlar. Böylece de Allah'ın haram kıldığı ayların haramlığını çiğnerler. Yaptıkları bu kötü değişiklikle de güzel bir iş yaptıklarını sanırlar. Çünkü Allah, küfre sapmış bir topluluğu muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirmek olan doğruya ulaştırmaz.

38. Ey iman edenler! Size ne oldu ki "Allah rızası için savaşa hazır olun" dendiği

zaman, yere çakılıp kalıyorsunuz /Dünya malına saplanıp duruyorsunuz? Ahret yerine bu Dünya hayatını mı tercih ediyorsunuz? Halbuki Dünya hayatının nimetleri, Ahret hayatının nimetlerine oranla o kadar çok azdır ki, bir bilsenizl 39. Eğer savaş için harekete geçmezseniz, Allah sizi elem verici bir azapla cezalandırır ve sizi daha uygun bir toplumla değiştirir. Bu değişimle de Allah'a hiçbir şekilde yük yüklemiş de olmazsınız. Çünkü Allah'ın her şeye gücü yeter. 40. Sizler savaşa gitmemekle peygamberi yalnız bırakıp yardım etmezseniz, bilin ki Allah elçisini yalnız bırakmaz ve O'na nasr eder /mutlaka yardım eder /destekler. Hatırlayınl Hani Peygamber ve arkadaşı (Ebu Bekir), küfre sapmışların zorlaması ile yurtlarından çıkmışlardı da, bir mağaraya sığınmışlardı (Sevr mağarası). Elçi ve arkadaşı mağarada iken, inkârcı Araplar mağara yakınlarına kadar gelince, korkan arkadaşına Peygamber: "Merak etme Allah bizimle beraberdir" demişti. Allah, elçisine huzur ve güven duygusu /sekine indirdi ve sizin görmediğiniz ordusuyla koruyarak, küfre sapanların girişimlerini boşa çıkardı. Böylece, Allah'ın sözü ve kurmuş olduğu sistem galip gelmiş oldu. Çünkü Allah, üstündür ve her şeye hâkim olandır.

**Surenin 99 ncu ayeti ve Ahzab-56 ncı ayette de, Allah ve Meleklerin Hz. Muhammed'e destek oldukları ve güven verdikleri belirtilmiştir. Hz. Muhammed'in Ebubekir'e cesaret verirken kullandığı aynı ifadeyi, Hz. Musa da Şuara-62 nci ayette kullanmıştır.*

41. Ey iman edenlerl İster kolay, isterse de zor şartlarda olun, savaşa çağırıldığınızda mutlaka katılın ve mallarınızla ve canlarınızla Allah'ın rızası için cihad edin /mücadele edin. Şunu bilesiniz ki, bu sizin için daha hayırlıdır.

42. Ey Peygamberl Eğer çıkacağınız sefer, kolayca elde edilebilecek bir ganimet getirecek ve kısa mesafeli bir yolculuk olsaydı, ikiyüzlüler mutlaka Seninle birlikte sefere çıkarlardı. Ancak bu seferinizde yol onlara uzak ve meşakkatli geldiği için katılmadılar. Buna rağmen onlar, büyük bir istekle savaşa gitmek istiyorlarmış gibi "Eğer savaşacak ve dayanacak gücümüz olsaydı sizinle birlikte biz de olurduk" diye, Allah adına Sana yemin de ediyorlar. Böyle davranarak kendi kendilerini mahvediyorlar, ama farkında değiller. Çünkü Allah, onların yalancı olduklarını çok iyi bilir.

**Hz. Muhammed'in çıktığı sefer, Medine ile Şam arasında uzak bir yerde olan Tebük seferiydi.*

43. Ey Peygamberl Allah Seni affetsin. Doğru mu, yalan mı söyledikleri iyice ortaya çıkmadan, hemen sözlerine kanarak, neden onlara izin verdin?

**Burada, peygamberin de insanları hemen tanıyamayacağı ve bütün insanlar gibi hata yapmaması için, ilk izlenime göre hemen karar vermemesi gerektiği ikaz edilmektedir. Ve ilk izlenimi kişinin görüntüsü ve bunlar arasında kıyafeti veya bir simgesi sağlayacaktır. Ön yargı ve önemi için Abese suresi ile Nur-31 nci ayetlerin dipnotlarına bakınız.*

44. Allah'a ve Ahret gününe gerçekten iman etmiş olanlar, zaten mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten /mücadele etmekten kaçmaya kalkışmazlar ve izin de istemezler. Şüpheniz olmasın ki Allah, gerçek takva sahibi olanları çok iyi bilir.

45. Ancak Allah'a ve Ahret gününe gerçekten iman etmemiş olanlar, savaşa gitmemek için Senden izin isterler. Çünkü onların kalpleri şüphe içindedir ve sürekli bir tereddüt içindedirler. 46. Eğer onlar gerçekten savaşa katılmayı istemiş olsalardı, savaş için bir yol hazırlığı yaparlardı. İşte bu nedenle Allah, onların gerçek niyetlerini bildiği için onları yüreksiz ve moralsiz kıldı ve zarar verebilecek gereksiz kalkışlarını engelledi. Ve kendilerine, "Savaşa katılamayan kadın ve çocuklarla birlikte oturunl" denildi. 47. Gerçekte onlar, sizinle beraber sefere çıksalardı, ordu içinde karışıklık çıkarmak üzere, fitne yapıp huzursuzluğa yol açarlardı. Çünkü içinizde onların fitnesine kulak verip inanacak kimseler bulunmaktadır. Şuna emin olun ki Allah, böyle zulme düşmüş olanları çok iyi bilir.

48. Gerçek şu ki onlar, daha önce de fitne yapmış ve kargaşalık çıkarmak istemişlerdi. Ancak, gerçek olan Kur'an bilgileri gelince, bütün umutları söndü ve hoşlanmayacakları şekilde Allah'ın bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümleri üstün geldi. 49. Yine onların arasında bazıları var ki, savaşa gitmemek için "Ey Peygamberl Bana izin ver /savaştan muaf tut, beni sıkıntıya /fitneye sokma" derler. Onlar zaten bu tavırlarıyla sıkıntının içine düşmüşlerdir ve onları Cehennem çepeçevre kuşatacaktır. 50. Sana bir olumluluk olsa /savaşta galip gelsen, onlar çok üzülürler, bir olumsuzluk olsa /savaşı kaybetsen, "Biz zaten böyle olacağını biliyorduk ve önceden gerekli önlemlerimizi almıştık" diyerek sevinç içinde yanından ayrılıp uzaklaşırlar.

**Savaştan kaçmak isteyenlerin bir kısmı, eşlerine olan düşkünlüklerini ve onların da savunmasız kalacaklarını bahane ediyorlardı.*

51. Ey Peygamberl Gerçekten iman etmiş olanlara "Allah'ın bizim için gerekli görüp yazmış olduğundan başkası başımıza gelmez ve Allah, bizim Mevla'mız /dostumuzdur. Mümin olanlar sadece Allah'a güvensinler /tevekkül etsinler" diyerek açıklamada bulun.

52. Ey Peygamberl ikiyüzlülere /münafıklara /riyakârlara, "Savaşta siz bizim için ancak iki güzelden /gazilik ve şehitlikten birini beklemektesiniz. Biz de sizin için, Allah'ın ya kendi uygun göreceği bir şekilde veya bizim aracılığımızla sizi cezalandırmasını umuyoruz. Sizinle birlikte biz de bekleyenlerdeniz" de. 53. Yine onlara, "Ey ikiyüzlüler /münafıklarl Bu davranışlarınızdan dolayı, muhtaçlara ister gönüllü, ister gönülsüz yardım /infak etseniz bile, bu yardımınızın karşılığı asla kabul edilmeyecektir. Çünkü siz, artık yoldan çıkmış /fasık bir topluluksunuz" diyerek durumlarının ciddiyetini de açıkla. 54. Onların infaklarının /yardımlarının kabul edilmemesinin sebebi şudur: Allah'ı ve buyruklarını bildiren elçisini inkâr etmeleri /küfre sapmaları, saláta çağrıldıklarında isteksiz katılmaları ve yaptıkları yardımları da isteksiz /kerhen ve sizler göresiniz diye /riya ile yapmalarıdır.

**Buradaki "salât" kelimesi, "Sosyal yardımlaşma, dayanışma toplantıları (bazen Kur'an eğitimli ve /veya Namazlı)" anlamında düşünülmüştür. Bu toplantılarla, toplu Namaz ve Kur'an eğitim toplantılarına riyasız katılma konusu ayrıca Nisa-142 ve Maun-5 nci ayetlerde de vurgulanmıştır.*

55. Ey Peygamberl ikiyüzlülerin /münafıkların servetleri ve çocukları Seni sakın imrendirmesin. Çünkü gerçekte Allah, verdiği nimetler aracılığı ile onların iyice batmalarını ve Dünya hayatında azap /sıkıntı-mutsuzluk içinde yaşamalarını ve canlarının inkârcı /kâfir bir halde iken çıkmasını istiyor. 56. Onlar, sizden olduklarına dair Allah'a yemin de ederler. Gerçekte ise onlar asla sizden değiller ve onlar sizin gücünüzden korkan /bu nedenle de size yanaşan bir topluluktur. 57. Hatta onlar bir korkuya kapıldıklarında sığınacak bir yer, barınacak mağaralar yahut da girebilecek bir kovuk bulurlarsa, panik içinde oralara da kaçarlar.

**Servet ve nimetlerle ilgili vurgu, 85 nci ayette de yapılmıştır.*

58. Onlardan bir kısmı da, sosyal yardımların /Allah rızası için dağıttığınız sadakaların dağıtımı konusunda Seni eleştirip duruyorlar. Fakat kendilerine ondan bir pay verilince memnunlukla alırlar, verilmeyince de, bu defa kızıp küserler. 59. Hâlbuki onların, Allah'ın verdiği nimetlere ve buyruklarını bildiren elçisinin kendilerine vereceği paya razı olması ve "Allah bize yeter. Allah, elçisi yoluyla kendi lütfündan da bize verecektir. Biz sadece Allah'a gönülden ve umutla bağlıyız" demeleri gerekirdi.

60. Kaldı ki sadakalar /sosyal yardımlar /zekât ve infaklar, Allah'tan bir farz /yükümlülük olarak sadece fakirlere, düşkünlere, sadakanın dağıtımında çalışan görevlilere, İslâm'a sempati duyan muhtaçlara, kölelerin özgürlüğüne, ödeme durumu olmayan borçlulara ve Allah yolunda göç edip yolda kalmışlara destek amacıyla verilmelidir. Bu usul ve uygulama Allah'ın farzıdır /emridir. Şüpheniz de olmasın ki Allah, her şeyi bilen ve her şeye hâkim olandır.

**Aynı konu Bakara-215, İsra-29 ve Rum-38-39 ncu ayetlerde de açıklanmıştır. Burada belirtilen sadaka, para gibi maddi yardım olabileceği gibi, bilgi, ilgi, moral verme veya organ bağışı şeklinde de olabilir. Bakara-215 nci ayette, infakın anne-baba da dahil önce yakın akrabalardan başlatılması vurgulanmaktadır.*

61. Yine ikiyüzlülerden /münafıklardan bazıları da, "Peygamber her konuda haber toplayan bir kulaktır" diyerek iftira ediyor ve O'nu üzüp duruyorlar. De ki: "O elçi sizin için hayırlı bir kulaktır. Ve O elçi Allah'a inanır ve mümin olanlara da inanıp güvenir ve sizden iman edecekler için de Allah'ın büyük bir rahmetidir /lutfüdür". Şunu da iyice bilin ki, Allah'ın elçisini incitenler için, elem verici bir azap vardır.

62. Ya Muhammedl Dikkat et, ikiyüzlüler /münafıklar, sırf sizlerin şahsınızı memnun etmek için, sürekli Allah'a yemin edip dururlar. Eğer o ikiyüzlüler gerçekten mümin iseler, bilmelidirler ki Allah'a, verdiği nimetler ve bildirdiği yol gösterici buyruklara ve bunları bildiren elçisine itaat etmeleri ve böylece Onları memnun etmeleri daha doğru olurdu. 63. Artık şunu da iyice bilsinler ki, her kim Allah ve O'nun buyruklarını bildiren elçisinin bildirdiklerine uymaz ve karşı gelirse, onları içinde sürelerce kalacakları Cehennem beklemektedir. Ve böylesi bir son, çok büyük bir perişanlıktır.

**Burada verilen mesaj, Allah'ı ve peygamberi memnun etmek ve Onların yolunda olmak, Onların bildirdikleri buyruklarına uymaktır.*

64. İkiyüzlülerin /münafıkların bazıları da, Allah'ın elçisinin bildirdikleri konuları ve kalplerinde gizlediklerini kendilerine haber verecek bir surenin inmesini beklediklerini, hem alay ederek konuşuyorlar, hem de böyle bir sure gelecek diye de endişeleniyorlar. Ey Peygamberl O ikiyüzlülere /münafıklara de ki: "Alay edin

bakalım. Allah, alay ettiğiniz ve korktuğunuz şeyi mutlaka gerçekleştirecektir".

65. İkiyüzlülerin kendilerine, bu davranışlarının nedenini sorarsan, "Biz sadece kendi aramızda şakalaşıyor ve oyun oynuyoruz" derler. De ki: "Allah, ayetleri ve elçisiyle alay etme dışında şakalaşacak başka birşey bulamadınız mı?". 66. Boşuna mazeretler uydurmayın. Çünkü siz iman ettikten sonra tekrar inkâr ettiniz /küfre saptınız. Bu nedenle de bazınızı affetsek bile, bir kısmınızı da ileri suçluluklarından dolayı mutlaka cezalandıracağız.

67. Ya Muhammed! Şunu bil ki, ikiyüzlü /münafik /riyakâr erkekler ve ikiyüzlü /münafik kadınlar arasında hiçbir fark yoktur. Onlar, kötülüğü /olumsuzluğu öğütlerken, iyiliğe /olumluluklara da engel olup dururlar. Allah rızası için yardım yaparken de elleri sıkıdır /çok cimridirler. Şüphen olmasın ki, onlar bu davranışlarıyla Allah'ı unuttukları gibi, Allah da onları mutlaka unutur. Çünkü bunlar, iyice yoldan çıkmış /fasık olmuş durumdadırlar.

68. İkiyüzlü /münafik erkeklere, ikiyüzlü /münafik kadınlara ve Allah'ın tek olduğunu inkâr edip şirk koşmakta olanlara /küfre sapanlara, sürelerce kalacakları Cehennem ateşi, Allah'ın bir sözüdür /vaadidir. Cehennem ateşi ancak onlar içindir. Çünkü Allah, onları lânetlemiştir ve onlar için tükenmez bir azap söz konusudur.

69. Ey ikiyüzlüler /münafıklar! Siz de tıpkı sizden öncekiler gibisiniz. Hatta onlar sizden daha güçlüydüler ve mal ve çocuk sayısı bakımından da daha fazlasına sahiptiler. Kendilerine göre de Dünya zevkine ve sefaya dalmışlardı. Siz de kendinizce Dünya zevklerine dalmış ve öyle yaşıyorsunuz. Dolayısıyla tıpkı onların sapmış olduğu yanlışlıklara siz de sapmış durumdasınız. Bilesiniz ki, sizden öncekilerin tüm yaptıkları olumlu işler, Dünyada da, ahirette de bu davranışları yüzünden boşa gitmişti. Çünkü böyleleri kaybedenlerdendirler.

**Demek ki, şirk koşan böylelerinin yaptıkları olumlulukların tüm karşılıkları değil de ancak bir kısmı Dünyada verilmekte, Ahrete ise hiç yansımamaktadır.*

70. Hâlbuki kendileri gibi olan Nuh toplumunun, Hud'un Ad kavminin, Semud kavminin, İbrahim'in halkının, Medyen sakinlerinin ve altüst olmuş şehirlerin halklarının haberleri onlara da bildirilmiş ve ikaz da edilmişlerdi. Çünkü Biz her bir topluma uyarıcı bilgileri onlara tebliğ eden ve aralarından seçmiş olduğumuz elçilerimizi göndermişizdir. Allah, asla o kavimlere durup dururken zulüm etmedi, aksine onlar bu münafıklıkları /ikiyüzlülükleri ve küfre sapışları nedeniyle kendi kendilerine /nefslerine zulüm edip sonlarını hazırladılar.

**Ad kavmi şiddetli rüzgar ile, Semud ve Lut kavimleri şiddetli depremlerle, Hz.İbrahim'in kavmi sineklerle, Medyen kavmi ise ateş-yangınla helâk edildiler.*

71. Buna karşılık mümin erkekler ve mümin kadınlar ise birbirlerinin destekleyicisidirler /dostlarıdırlar /velileridirler. Ve onlar insanlara iyilikleri ve güzellikleri öğütlerler, kötülükten ve çirkinliklerden uzaklaştırırlar, salâtı ikame ederler /sosyal yardımlaşma ve dayanışma toplantı ve faaliyetlerini ikame ederler /gerçekleştirirler, zekâtı verirler ve Allah'ın buyrukları ile O'nun buyruklarını bildiren elçisinin bildirdiklerine uyarlar. İşte Allah, bunlara rahmet eder. Allah üstündür /Aziz ve her şeye hakim olandır.

**Demek oluyor ki, Peygambere itaat ve yolunda olmak, bildirdiği Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümleri öğrenmek ve uymaktır.*

72. Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara, altlarından ırmaklar akan ve içlerinde sürelerce kalacakları Cennet'ler ve Adn Cennet'lerinde güzel evler vaad etmiş bulunmaktadır. Allah'ın kendilerinden memnun kalması ise, hepsinden çok daha önemlidir. Ve en büyük mutluluk da zaten budur.

73. Ey Peygamber! Allah'ın tek ilah olduğu gerçeğini inkâr edip küfre sapmış olanlar ve ikiyüzlülerle /münafıklarla mücadele et /cihad et ve onlara karşı sakın tavizkâr davranma. Ve şunu da bilsinler ki, onların varacakları yer kesinlikle Cehennem olacaktır. Ne kötü bir yerdir orası bir bilseler!

74. Ey Peygamber! ikiyüzlüler /münafıklar, Allah'ın elçisi hakkında alaycı konuştukları halde, konuşmadıklarına ilişkin Allah'ın adını vererek yemin edip duruyorlar. Gerçek şu ki onlar, hem o alaycı sözlerle konuştular, hem de Müslüman olduktan sonra inkâr edip şirk koşmaya tekrar dönüp küfre de saptılar. Bu arada, hiçbir zaman başaramayacakları Peygamber'e suikast planlama peşine de düştüler. Hâlbuki Allah, lütfuyla ve elçisinin aracılığı ile kendilerini zenginleştirmişti. Her şeye rağmen, yine de tevbe ederlerse kendileri için daha hayırlı olur. Yok, bildirdiğimiz gerçekleri red etmeye devam ederlerse, Allah onları Dünya ve Ahrette şiddetli bir azapla cezalandırır ve yeryüzünde hem gerçek bir dostları, hem de onları Allah'ın azabından koruyacak hiç kimseleri olmaz.

75. O ikiyüzlülerden çok azı da, "Allah bize lütfundan bolca verirse, biz de

hem bolca sadaka verenlerden, hem de salih ameller gerçekleştirenlerden olacağız" diye Allah'a söz vermişlerdi. 76. Ancak Allah onlara, kendi lütfundan bol nimetler verince, bu sefer cimrileştiler, verdikleri sözlerinde durmadılar ve uzak durdular. ve verdikleri sözlerinde durmadılar. 77. Nihayet Allah'a verdikleri sözden caymaları ve yalan söylemiş olmaları nedeniyle Allah, hesap gününde huzurunda toplanılacağı güne kadar, kalplerine nifak /mutsuzluk soktu.

78. İkiyüzlüler /münafık olanlar, keşke kendilerinin hem kalplerinde gizlemekte olduklarını /düşüncelerini, hem de aralarında olan fısıldaşmalarını, Allah'ın bildiğini bir anlayabilseler? Çünkü Allah, tüm gizli olan şeyleri en iyi bilendir.

79. Gücünden fazlasıyla sosyal yardım /sadaka veren ve sadakalarını güçlerine göre az vermek zorunda kalmış olan müminlerin bu girişimlerini eleştiren ve alay eden ikiyüzlüler /münafıklar yok mu, Allah onları maskaraya çevirecektir. Ayrıca onlar için elem verici bir azap da olacaktır.

80. Ey Peygamberl Onlar için ister bağışlanma dile, ister bağışlanma dileme, istersen de yetmiş kere şefaat dilesen bile, hiçbir yararı olmayacak ve Allah onları affetmeyecektir. Çünkü onlar, Allah'ı ve O'nun buyruklarını bildiren elçisini inkâr ederek küfre saptılar. Şu iyice bilinsin ki Allah, yoldan iyice çıkmış /fasık toplumları, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya /hidayete erdirmez.

**Ayete göre, peygamber de olsa, her şefaat dilemesi kabul edilmeyebilecektir. Zaten şefaatin, sadece Allah'ın görevlendireceği Melekler aracılığı ile ve sadece uygun bulunanlara olacağı Enbiya-28 nci ayette açıklanmıştır.*

81. Çeşitli bahaneler ileri sürerek ve sırf Allah'ın elçisine muhalefet olsun diye, savaşa gitmeyen ikiyüzlüler /münafıklar, Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla mücadele /cihad etmeyi küçük gördüler ve savaşa gitmedikleri için, kendi kendilerine böbürlenerek; "Bu sıcakta savaş mı olur, sizler de harekete geçmeyin" diyerek kışkırtıcılık da yaptılar. Ey Peygamberl Onlara, Cehennem ateşinin çok daha sıcak olduğunu söyle. Keşke anlayabilselerl 82. Zaten onlar bundan sonra, yaptıklarının karşılığı olarak çok az gülecek, buna karşılık ise çok daha fazla ağlayacaklar.

83. Ey Peygamberl Savaştan /Tebük Seferi'nden döndüğünde, Seninle gelmeyen ikiyüzlülerden /münafıklardan bir grup, başka bir savaşa çıkacağın zaman katılmak için Senden izin isterlerse, "Benimle birlikte hiçbir sefere katılmayacaksınız ve hiçbir düşmanla da savaşmayacaksınız. Çünkü siz, ilk başta /Tebük Seferi'nde, karşı çıkıp katılmamayı seçmiştiniz. Öyle ise, şimdi de geri kalan kadın ve çocuklarla beraber oturun oturduğunuz yerde" diyerek onlara tavrını belirt. 84. Ve onlardan ölen hiç birinin arkasından kesinlikle salâtta /toplanıp destekleyici cenaze toplantısında bulunma ve dua etmek için mezarlarına gitmeye de kalkışma. Çünkü onlar Allah'ı ve O'nun buyruklarını bildiren elçisini red ettiler /küfre saptılar ve fasık /doğru yoldan ayrılmış olarak öldüler.

**Demek ki, ölen için toplu halde dua etmek ve mezarı başına gitmek uygulaması serbesttir. Ancak Hz. Muhammed zamanında mezarı başına gitmek, ölenin varsa borçlarını veya kalmış sorunlarını ve aile zorluklarını çözmeye yönelik bir nevi cemaatin görüşme toplantısı şeklinde uygulanmıştır (Hakkı Yılmaz-İslâm Dininin Temel Direkleri.s 181).*

85. Ey Peygamberl Küfre sapmışların ve münafıkların servetleri ve çocuklarının sayıları Seni etkilemesin. Çünkü gerçekte Allah bunlarla, onlara Dünyada azap etmeyi ve canlarının gerçekleri inkâr etmiş /küfre sapmış olarak çıkmasını amaçlar.

**Aynı vurgu, 55 nci ayette de yapılmıştır.*

86. Bu tip kişiler, "Allah'a iman edin ve elçisiyle birlikte cihad edin" diye bir sure indiği zaman da, onların savaşa gücü yetenleri bile, sırf savaşa katılmamak için, özür bahane edip Senden izin istediler ve "Bizi bırak da özürlü olanlarla /çocuk-kadın ve yaşlılarla beraber kalalım" diyerek savaşa yine katılmak istemediler. 87. Ve utanmadan savaşa katılmayan kadınlar, yaşlılar ve çocuklarla birlikte kalmaya razı oldular. Bunun üzerine onların kalpleri mühürlendi /iman etme ve doğru yolu bulmaya kapatıldı ve bu nedenle de onlar artık doğruyu algılayamıyorlar.

**Aynı duruma Kehf-28, Rum-59, Bakara-7, Nisa-155, Münafikun-3 ncü ayetlerde de değinilmiştir.*

88. Fakat elçi ve onunla beraber iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihad ettiler /mücadele ettiler. Bu nedenle de tüm Dünya olumlulukları onların olacak ve kurtuluşa erecek /iflah edecek olanlar işte onlar olacaktır. 89. Ve Allah onlara, içinde sürelerce^ kalacakları ve altlarından ırmaklar akan Cennet'ler vaad etmiştir.

İşte bu, en büyük kazanç olacaktır.

90. Savaştan kaçmak için bahaneler uyduran bedevi Araplar, izin almak için Sana geldiler ve Allah'ın adına yemin ederek ve yalan söyleyerek savaşa katılmadılar. Gerçekleri inkâr eden ve küfre sapmış olanlara elem verici bir azap olacaktır.

91. Bu arada Allah'a ve buyruklarını bildiren elçisine içten bağlı olup da, savaşa gidemeyen güçsüzlere, hastalara ve savaş için yardım edecek bir şeyi bulunmayanlara bir sorumluluk olmayacaktır. Zira doğru yolda /Allah ve elçisinin bildirdikleri yolda ve salih ameller işlemekte olanlar /Muhsin olanlar, ellerinde olmayan bu özürleri nedeniyle kınanamazlar. Şüphesiz Allah, bağışlayan ve sevgisi ile rahmeti oldukça bol olandır. 92. Aynı şekilde, savaşa katılabilmek için, kendilerini götürecek bir binekleri olmayıp, bulman için Sana geldiklerinde, "Sizi taşıyacak bir şey Ben de bulamıyorum" deyince, üzüntüden gözlerinden yaş akarak geri dönenler de sorumlu tutulmayacaklardır.

93. Ancak varlıklı oldukları halde savaşa gitmemek için, bahaneler uydurup senden izin isteyenler sorumlu tutulacaklardır. Çünkü böyleleri, utanmadan geride kalan özürlülerle birlikte kalmayı istediler ve bunun üzerine Allah da kalplerini mühürledi /doğruyu bulma yeteneğine kapattı. Dolayısıyla da artık neyin iyi, neyin kötü olduğunu bilemezler.

94. Ey Peygamberl Savaştan dönüp Medine'ye geldiğinde de, bu ikiyüzlüler /münafıklar /riyakârlar Sana gelip yığınla özürler saymaya başlarlar. Onlara de ki: "Boşuna özürler saymayın, çünkü Allah sizin gerçek durumunuzu bize bildirdiği için, artık size inancımız kalmamıştır. Bundan sonraki bütün yaptıklarınızı, Allah da, elçisi de izleyecektir ve sonra da, gizliyi de açık olanı da bilen Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere zaten döndürüleceksiniz. Ve o gün Allah, yapmış olduğunuz her şeyi size gösterecektir".

95. Ya Muhammedl Savaştan dönüp de ikiyüzlülerle /riyakârlarla karşılaştığında, kendilerini suçlamayasın diye, bahanelerini tekrarlayıp sürekli Allah adına yemin edip duruyorlar. O ikiyüzlülerle sakın ilgilenme /onlardan uzak dur. Çünkü onlar artık pis konumdadırlar ve yapmış oldukları olumsuzluklara karşılık, varacakları yer Cehennem olacaktır. 96. Buna rağmen kendileriyle barışman için yeminler etmeye devam ediyorlar. Şunu bil ki, Sen onlarla barışsan bile, Allah, yoldan çıkmış olanlarla kesinlikle artık barışmaz.

97. Bedevi Araplar, Allah'a şirk koşma ve elçi ile bildirdiklerini inkâr ederek küfre sapmada ve nifak sokmada çok daha aşırıdırlar. Yine Allah'ın elçisine indirdiğine /Kur'an'daki muhkem /değişmez amaç hükümlere uymamaya da daha yatkındırlar. Şüphesiz Allah, bu konuları en iyi bilendir ve her şeye hakim olandır.

98. Bazı Araplar, verdikleri yardımlarını /infak ettiklerini bir kayıp ve angarya sayar ve sizin başınıza felaketler gelmesini beklerler. En kötü felaketler o Araplar içindir. Çünkü Allah, her şeyi işiten ve bilendir.

99. Tabi ki, onlar arasında, Allah'a ve Ahret gününe içtenlikle inananlar da vardır. Ve bunlar yaptıkları yardımları /infakları, Allah'a yaklaştıracak bir vesile ve elçiye destek /salavat olsun diye yaparlar. Gerçekten onlar, bu yardımları, Allah'a yaklaşma vesilesi olarak kabul etmektedirler. Şüphesiz Allah, onları rahmetine dahil edecektir. Çünkü Allah, bağışlayan ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır.

**Burada geçen "salavat" kelimesi, Ahzap-56 ncı ayette de geçmekte ve "peygamberi desteklemek" anlamındadır. Zaten Tevbe-40 ncı ayette de Allah'ın zaman zaman peygamberi desteklemekte olduğu belirtilmiştir.*

100. Allah için ilk hicret eden /göç eden muhacirler ve onlara ilk yardım edenlerden /ensardan ve onları örnek alıp ihsanlarda bulunanlardan Allah razı olmuştur, onlar da Allah'tan /verdiği nimetlerden mutlu olmuşlardır. Ayrıca Allah onlara, altlarında ırmaklar akan ve içlerinde sürelerce kalacakları Cennet'ler hazırlamıştır. işte en büyük ödüllü sonuç budur.

101. Ya Muhammedl Buna karşılık etrafınızda bulunan Bedevi Arapların ve bulunduğunuz şehirde yaşayanların bazıları da hastalık derecesinde nifak sokma alışkanlığındadırlar ve siz onların kim olduklarını bilemezsiniz. Fakat Biz onların hepsini biliyoruz ve Biz onları bu davranışları nedeniyle iki kat azapla cezalandıracağız ve ayrıca Ahrette de büyük bir azaba uğratacağız.

**Burada, insan olması nedeniyle peygamberin bile, insanların ikiyüzlülüklerini /riyakârlıklarını bilemeyeceği vurgulanmış olmaktadır.*

102. Savaşa gitmeyenlerden çok azı ise iyi işlerle kötü işleri birbirine karıştırdıklarını ve bilmeden suç işlediklerini içtenlikle itiraf ettiler. Umulur ki Allah, onların tevbelerini kabul eder. Çünkü Allah, bağışlayan ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır. 103. Ey Peygamberl içtenlikle suçlarını itiraf edenlerin mallarından sadaka olarak dağıtmak üzere biraz al ki, böylece onlarla hem arınmış olsunlar ve hem de rızkları bereketlenmiş olsun. Sen de onları destekle /salli /onlar için dua et. Kuşkusuz, Senin salli etmen /desteklemen /red etmemen ve onlar için dua etmen onlara huzur verecektir. Şunu iyice bil ki Allah, her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bilendir /ilim sahibi olandır ve Senin duanı da işitecektir.

**Buradaki "salli ve salât" kelimeleri, Ahzap-56 ve Tevbe-40-99 ncı ayetlerdeki gibi "bir gayrete destek olmak, kollamak, yardım etmek, aynı uygulamada olmak" anlamlarında kullanılmıştır.*

104. Artık bilsinler ki kullarının yaptıkları tevbeleri kabul eden ve muhtaçlara verilen sadakaları /sosyal yardımları değerlendiren Allah'tır ve tevbeleri en çok kabul eden /Tevvab ve sevgisi ile merhameti en çok olandır /Rahim.

**Bakara-215 ve Tevbe-60 ncı ayetlerde sadakanın kimlere verileceği belirtilmiştir.*

105. Ey Peygamberl Onlara de ki, "Siz, uygun gördüğünüz amellerinizden geri kalmayın. Çünkü bütün amellerinizi Allah, elçisi ve mümin olanlar zaten görecek ve hakkınızda karar vereceklerdir. Sonunda da hem gizli olan her şeyi ve açıkta olanı bilen Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere döndürüleceksiniz, hem de o gün Allah, yapmış olduklarınızı size bildirecektir".

106. Son olarak da Sana şunu söyleyelim ki, savaşa katılmayanlardan bir başka grup daha var ki, onların işi Allah'ın takdirine kalmıştır. Ve Allah, bunlara ya azabı uygun görür veya tevbelerini kabul eder. Şüphesiz Allah, her şeyi bilen ve her şeye hâkim olandır.

107. Ey peygamberl Şunu bil ki, Seninle savaşa katılmayan bu ikiyüzlüler /münafıklar grubu, peygamberin İslâm dinini yayma mücadelesine zarar vermek amacıyla ve Allah'ın tekliğini inkâr edip şirk koşarak küfre sapmayı yaygınlaştırmak, müminlerin arasına nifak sokup gruplara ayırmak ve daha önceden Allah ve elçisiyle savaşmış olanlara gizlenecekleri bir sığınak yeri olsun diye, bir mescit /bir toplantı yeri yaptılar. Bu mescidi yaparken de "Amacımız sadece iyiliktir, hizmettir" diye yemin de etmektedirler. Hâlbuki Allah, onların yalan söylemekte olduklarını ve gerçek niyetlerini çok iyi bilmektedir.

**Ganam kabilesinden münafık bir grup, Hıristiyan rahibi Ebu Amir'in talimatı ile Medine'de olan Kuba Mescidi'nin yakınına Mescid-i Dırar adı verilen bir mescid yapmışlardı. Hz. Muhammed ile savaşmak üzere yola çıkan rahibin ölümü üzerine, bu mescitte Hz. Muhammed'in bu rahibin namazını kıldırmasını teklif etmişler, fakat bu konuda ikaz etmek ve mescidi yıkmak üzere aşağıdaki ayet gelince Hz. Muhammed onu yıktırmıştır.*

108. Ey Peygamberl Sakın böyle bir mescide gitmeye kalkışma. Senin gitmeyi tercih edeceğin mescid, daha imar edileceğine karar verileceği ilk günde, takva

amacıyla Allah'ın buyruklarını öğrenme, öğretme ve uygulama niyeti ile yapılan mescid olmalıdır. Çünkü orada doğru yolun kurallarını öğrenip, bunlara göre olumlu işler yaparak yaşamakta olan temiz kişiler vardır. Şüphesiz Allah, olumsuzluklardan arınmış olanları sever.

**Burada, mescitlerin daha çok olumlu işler gerçekleştirmekte ve sosyal yardımlaşma, dayanışma amaçlı toplantılar için bir araya geldikleri ve bazen de Kur'an eğitimi yapılan veya Namaz kılınan yerler olduğuna değinilmektedir. Bizler de İbadet yerlerini, özellikle Kur'an'ı anlayarak, düşüne düşüne okunup tartışılacak, doğru yola yönlendirici muhkem /değişmez amaç hükümlerin öğrenildiği toplantı yerleri olarak kullanırsak, Hz. Muhammed'in yolunda oluruz diye düşünüyorum.*

109. Düşünün kil Binasını Allah'a karşı takva içinde olarak ve sadece O'nun rızasını gözetmek üzere sağlam bir zemine yapan mı, yoksa sel /dere yatağındaki kaygan curufların olduğu bir zemin üzerine yapıp, onunla birlikte Cehennem ateşine yuvarlanan mı daha iyidir? Şuna emin olun ki Allah, zalimler topluluğunu muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğruya /hidayete ulaştırmaz.

**Asırlar önce Kuran'daki bu ayet ile insanlar "Dere kenarına ve yatağına ev yapmamaları" konusunda uyanlmışlardır. Ancak bu bilgi de halka anlatılmamış olduğu için, hatalı yerlerde ev yapılması engellenememiştir.*

110. Ey insanlarl Bilesiniz ki, böylesi bir art niyetle (veya riya içinde) yapılan bir mescid, ilgili kişilerin kalpleri parçalanıncaya /ölünceye kadar onlar için bir huzursuzluk kaynağı olarak kalacaktır. Çünkü Allah, her şeyi en iyi bilendir ve her şeye hâkim olandır.

111. Allah, mümin olanların nefslerini /canlarını ve servetlerini Cennet karşılığında satın almaktadır. Çünkü onlar, Allah'ın tek ilah olduğu ve bildirdiği muhkem /değişmez amaç hükümlerine uyma uğrunda savaşırlar, ölürler ve öldürürler. Cennet vaadi, Allah'ın hem Tevrat'ta, hem İncil'de ve hem de son olarak Kur'an'da açıklamış olduğu bir sözüdür. Verdiği sözü kesin olarak yerine getirecek, Allah'tan başka kim olabilir ki? Dolayısıyla, Allah ile yaptığınız bu alışverişinizden dolayı sevinin. Çünkü en büyük kazanç bu olacaktır.

**Burada Cennet'in, olumlu nefsleri orta düzeyde /sıratan müstakimde kullanırken, olumsuz nefsleri ise öldürme karşılığı, diğer bir ifade ile nefs derslerinden başarı karşılığı olduğu vurgulanmaktadır.*

112. Ayrıca Allah'a tevbe eden, ibad eden /sadece Allah'ı ilah kabul edip, şirk koşmaksızın O'na kulluğu kabul eden, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştiren, hamd /şükreden, sürekli O'nun rızasını göz önünde bulundurma hedefinde olanlar, rüku ve secde edenler, güzel ve iyi şeyleri /olumlulukları öğütleyip, çirkin ve kötü şeylerden /olumsuzluklardan meneden ve Allah'ın belirlemiş olduğu yasakların sınırlarını koruyup uygulayan müminleri, kazanacakları Cennet ile müjdele.

**Ayette mümin kişi tanımlanmaktadır. Buradaki "'abidun" kelimesi, dikkat edilirse "raki'un ve sacidun" kelimelerinden ayndır. Dolayısıyla 'abidun kelimesi, ibad edenler anlamında, ancak bizim bildiğimiz gibi sadece "namaz kılanlar" değil, ayrıca "şirk koşmadan sadece Allah'a kulluk edenler, Allah ile yaptıkları 7 maddelik anlaşmaya sadakat gösterenler, 5 gaybe iman edenler ve muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun olumlu ameller gerçekleştirenler" anlamında olmaktadır. "Namaz kılma" ise burada "salât" kelimesi ile değil de "rüku ve secde edenler" olarak 2 kelimenin birlikteliği ile tanımlanmıştır. Namaz, 400 ün üzerindeki muhkem /değişmez amaç hükümlerden biridir ve şekilsel bir dua faaliyetidir. Çünkü "salât" kelimesi "Allah'a borç vermek üzere olan faaliyetlerden Sosyal yardımlaşma, dayanışma faaliyetinde bulunmak ve bu kurumlan oluşturmak" temel anlamı olan bir kelimedir. Bu faaliyet için toplanma ve bir araya gelme sırasında bazen namaz ve /veya Kur'an eğitimi de yapılabilmiştir diye düşünüyorum.*

113. Allah'a şirk koşmaları nedeniyle Cehennem'lik oldukları açıkça belli olan ölmüş müşrikler için, akrabaları bile olsalar, ne peygamber, ne de iman edenler, onlar için bağışlanma /şefaat dileyemez ve dua etseler bile, böyle bir bağışlanmayı /şefaati sağlayamazlar da.

**Çünkü şefaat /günah bağışlama yetkisinin sadece Allah'a ait ve Melekler aracılığı ile yapılmakta ve yapılacağı Enbiya-28 ve Necm-26 ncı ayetlerde vurgulanmıştır.*

114. Örneğin ibrahim, babası için bağışlanma dilemek üzere dua ediyordu ve bunu yapmasının tek sebebi, babasına daha önceden böyle yapacağına dair söz vermiş olmasıydı. Ne zaman ki babasının Allah düşmanı olduğunu iyice anlayıp ikna olunca, hemen vazgeçti. ibrahim, çok duygulu ve çok şefkatli olduğundan böyle davranmıştı.

115. Allah, hidayet edip bildirilenlere uygun olumlu ameller gerçekleştirme olan doğru yola yönelttiği ve takva içinde olmayı devam ettirmekte olan bir toplumu kesinlikle dalalete /yanlış yola yöneltmez. Çünkü Allah, her şeyi bilendir. 116. Göklerin ve yerin mülkleri Allah'ındır. Dirilten de, öldüren de O'dur ve sizin için Allah'tan başka ne gerçek bir dost /veli, ne de bir yardımcı yoktur.

117. Yemin olsun ki, Allah Peygamber'in, muhacirlerin /ilk hicret /göç edenlerin ve ensarın /hicret edenlere yardım edenlerin tevbesini kabul etmiş bulunmaktadır. Ayrıca onların arasında, zor bir dönemde ve kalpleri karışıp inançlarından dönmek üzereyken tevbe edip tekrar peygamberi desteklemeye başlayanlar da vardı. işte Allah, kalpleri ve kafaları karışmış olanların bu tevbesini de kabul etti. Şüphesiz Allah, böylelerine karşı çok şefkatlidir /Rauf ve sevgisi ile merhameti bol olandır /Rahim'dir.

118. Ve Allah, özürsüz oldukları halde, nifak sokanların telkinlerine kapılıp savaşa katılmayan ve bu nedenle de pişman olup sıkıntıdan yeryüzü onlara dar gelmeye başlayan o üç kişinin de tevbesini kabul etti (Medine'li Ka'b, Hilal ve Marara isminde). Çünkü vicdanları kendilerini iyice rahatsız etmeye başlamıştı ve Allah'a sığınmaktan başka çare olmadığını da iyice anlamışlardı da tevbe etmişlerdi. işte Allah, bu nedenle onların tevbelerini kabul etti. Şüpheniz olmasın ki Allah, tevbeleri en çok kabul eden /Tevvab ve sevgisi ile merhameti en bol olandır /Rahim'dir.

119. Ey iman edenlerl Allah'a karşı takva içinde olun ve her konuda sadakat gösterin.

120. Şuna da dikkat edin ki, ne şehir halkı, ne de çevresindeki bedevi Araplar, Allah'ın elçisine muhalefet edip karşı çıkmasınlar ve elçiyi yalnız bırakıp, O'nun canı yerine kendi canlarının derdine düşmesinler. Çünkü elçiyle beraber iken, Allah'ın rızası uğruna mücadele etmekte olacakları için, onlar herhangi bir susuzluk, bir yorgunluk veya bir açlığa uğramayacaklardır. Bu halleriniz, küfre sapmış olanları öfkelendirecek /morallerini bozacak ve göstermiş olduğunuz direnişinize şaşıracaklardır. Ve bilesiniz ki, Allah yolunda atılan her bir adım ve düşmana karşı kazanılan her bir başarı, kendileri için salih /olumlu bir amel olarak yazılmaktadır. Çünkü Allah, muhkem /değişmez amaç hükümlere uygun güzel davrananların /Muhsin olanların karşılığını mutlaka verir. 121. Ayrıca az veya çok demeden bu amaçla yaptıkları her bir yardım /infak ve uzun yolculuklar yaparak aştıkları her bir zorluk, onların hesabına birer olumluluk olarak yazılır ve yaptıklarına çok daha güzelliklerle karşılık verilir.

122. Ancak şuna da dikkat edilsin ki, mümin olanların hepsi birden savaşa gitmesinler. Onların her grubundan /kabilesinden belirli kişiler, Kur'an'a çalışmak ve muhkem dini kuralları iyice öğrenmek üzere kalsınlar ki, savaşa gidenler geri döndüğünde, onları da eğitebilsinler.

**Burada, Kur'an'a çalışmak ve öğrenmek, savaşa katılmak kadar değerli olarak değerlendirilmiş olmaktadır. Kur'an, bütün insanlar anlasınlar, öğrensinler ve bildirilen kurallara göre yaşamlarını düzenlesinler diye indirilmiş ve Hadid-27, Tevbe-34 ncü ayetlere göre de Ruhban sınıfı denilen ve Allah'ın rızasını öncelemeyen din adamı sınıfını red etmiştir. Kabul edilen ise din bilimleri ile uğraşmaktır. Hz. Muhammed, şu sözleriyle Kur'an'ın her insan için öğrenilmesi gerektiğini vurgulamıştır: "Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı anlayarak öğrenen ve öğretendir" (Buhari, Fadailu'l Kur'an-21).*

123. Ey iman edenlerl Allah'ın tekliğini inkâr edip şirk koşarak küfre sapmış olanlardan size sürekli saldıranlarla siz de savaşın ki, Allah'ın sizin gibi takva sahipleri ile beraber olduğunu ve bu nedenle de güçlü olduğunuzu öğrensinler. 124. Onların arasında bazıları var ki, her ne zaman bir sure inse, "Bu sure hanginizin imanını arttırdı" diyerek iman edenlerle alay ediyorlar. Hâlbuki bilmiyorlar ki, her gelen sure, öğrenen iman edenlerin gerçekten de imanlarını arttırmakta ve her surenin inişiyle sevinip birbirlerini kutlamaktadırlar.

125. Fakat vahyedilen her sure, kalpleri hastalıklı olan ikiyüzlülerin /münafıkların /riyakârların küfür pisliklerini daha da arttırır ve kâfir olarak ölürler. 126. Nasıl da her sene, sınav olmak üzere bir veya iki defa ciddi belalarla karşılaştıklarını görmüyorlar mı? Buna rağmen de ne tevbe ediyorlar, ne de tek Allah'ı anmaya dönüyorlar. 127. Yine bazıları, ne zaman bir sure inse, "Etrafınızda birileri sizi görüyor mu" diyerek birbirlerine bakınır durur /Allah'ın olmadığını ima ederler ve sonra da sıvışıp giderler. Halbuki Allah, doğru yolu bulamasınlar diye onların kalplerini mühürlemiştir.

**Ancak yılda-1-2 defa olacak sınavlar sevinç sağlayan bir olayda verilen nimete karşı şükür ve başkalarına pay verme yönünden, sıkıntı verecek bir olayda da gerekli şükür, sabır ve çabaya devam etme yönünden sınavlar yapılmaktadır diye düşünüyorum. Bunlardan ciddi sıkıntı sınavları, aynı zamanda imana ve müminliğe yönlendirici dürtülerdir. İnsana ilahi gerçekleri hatırlatanlardır. Bu konuda Hz. Muhammed şunları*

söylemiştir; "(Bazen) Mükafatın büyüklüğü belanın büyüklüğü ile (orantılıdır). Allah bir cemaati sevdi mi onları musibete müptela eder. Kim bundan razı olursa Allah da ondan razı olur, kim de razı olmazsa Allah da ondan razı olmaz.". "Birisi Peygambere sorar; "İnsanlardan kimler en çok belaya uğrar?" "Peygamberler, sonra büyüklükte onlara ve bunlara yakın olanlar. Kişi, diyaneti nisbetinde belası da şiddetli olur. Şayet dininde zayıflık varsa, Allah onu da diyaneti nisbetinde imtihan eder. Bela kulun peşini bırakmaz. Ta, o kul, hatasız olarak yeryüzünde yürüyünceye kadar". "Bir musibet başına gelirse: "Eğer şöyle yapsaydım bu başıma gelmezdi" deme. "Allah takdir etmiştir. Onun dilediği olur!" de! Zira "eğer" kelimesi şeytan işine kapı açar.""Kütubu sitte-4696, 4699 ve 4841". Ancak bilinmelidir ki Allah, başarılı bulduğu öğrenci Ruh'a sınıf atlatır ve bu yeni sınıfına uygun olacak daha zor sınavlara başlar diye düşünüyorum. Dolayısıyla da, sıkıntıların fazlalığı, ya bu şekilde sınıf atlama veya sıkıntı da olsa şükretmeyip şikâyet etmeyi ön planda tutmaya bağlıdır.

128. Gerçek şu ki, size kendi içinizden, fakat sizden aziz /farklı özellikleri olan bir elçi gelmiştir ki, size düşkünlüğü nedeniyle müminler olarak sıkıntıya uğramanız onu çok üzer. Şunu da iyice bilin ki Allah, müminlere çok şefkatlidir /zorlukları kolaylaştırıcı /affedici /Rauf ve sevgisi ile merhameti oldukça bol olandır /Rahim'dir.

**Ulaşabildiğim ve yararlandığım 35 Kur'an Mealinin hepsinde, bu ayette bulunan ve Esmaül Hüsna'lardan olan Rauf ve Rahim özellikleri Hz. Muhammed için söylenmiş olarak tercüme edilmiştir. Halbuki Kur'an boyunca A'raf-180, Nahl-7 ve 45, Bakara-143, 207, Al-i İmran-30, Hadid-9, Haşr-10, Nur-90, Hac-65 ve Tevbe-117 nci ayetlerde olduğu gibi Allah'a yönelik özelliklerinden ve özel isimlerinden (Esmaül Hüsnalar'dan) olan Rauf ve Rahim ifadeleri, burada da şüphesiz ancak Allah'ı ve sınırsız gücünü tanımlamak üzere kullanılmıştır diye düşünüyorum. Çünkü Müminun-57 ve Tur-26 ncı ayetlerde olduğu gibi, insanın şefkatli ve hoş görüşlülüğü için bu kelimeler değil, "Müşfik" kelimesi kullanılmıştır. Bu tanımlama ise, Allah'a ait tanımlamalardan farklı olarak, insanın sınırlı olan gücünü simgelemektedir.*

129. Ya Muhammedl Olur da bildirilenleri inkâr ederek küfre sapmış olanlar, bu davranışlarına devam ederlerse onlara, "Allah Bana yeter ve O'ndan başka ilah yoktur. Ben sadece O'na tevekkül ederim /ilahi yardımı sadece O'ndan ister ve beklerim. Çünkü O, büyük Arş'ın /en üst makamın Rabbidir" diyerek Sen de gerçeği açıklamaya devam et.

114. NASR (110)

(Yardım)

BiSMiLLAHIRRAHMANIRRAHiM

1. Ya Muhammedl Allah'ın yardımı sayesinde zafer /Mekke'nin fethi gerçekleştiğinde, 2. Ve insanların da Allah'ın tek dinine /islâm'a kitleler halinde katıldıklarını gördüğün zaman, 3. işte artık o zaman, bu sonuca ulaşmış olman nedeniyle Rabbini hamd ederek tespih et /an ve günahların için ondan bağışlanma /şefaat dile. Çünkü Allah, tevbeleri sürekli kabul edendir.

**Burada, Hz. Muhammed'in elçilik görevini bitirince, oluşan başarısına rağmen Allah'a teşekkür etmesi, anmaya devam etmesi ve olabilecek günahları için de biz insanlar gibi Allah'tan şefaat /bağışlanma dilemesi vurgulanmaktadır. Yani peygamber, gevşeklik göstermemesi yönünde ikaz edilmektedir. Aynı ikaz Tevbe-80 nci ayette de yapılmıştır.*

**Ve bu surede belirtildiği gibi, gruplar halinde Allah'ın tek dini olan İslam'a katılımların başlaması demek, Hz. Muhammed'in peygamber olarak tebliğ görevini başarmış olarak değerlendirilmiş ve bu sure ile Kur'an da tamamlanmış olmaktadır.*

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Alpsoy Said. Açıklamalı Kur'an'ı Kerim Meali. Ümran Yayınları. İstanbul, 2013

Atay Hüseyin. Kur'an'a Göre Araştırmalar V. Semih Ofset, Ankara, 1995

Atay Hüseyin. Kur'an'a Göre Araştırmalar I-III. Atay Yayınevi. Ankara, 1997

Atay Hüseyin. İslam'ı Yeniden Anlama. Atay ve Atay Şirketi. İstanbul, 2001

Atay Hüseyin. Kur'an. Türkçe Çeviri. Atay ve Atay Yayıncılık. Ankara, 2007

Ateş Süleyman. Kur'an'ı Kerimin Yüce Meali. Hayat Yayıncılık. İstanbul, 2011

Barnabas İncil'i. Hz. Muhammed'in müjdelendiği yasak İncil. Tutku Yayınevi. 2011

Ateş Süleyman. Kur'an-ı Kerim Tefsiri. 6 cilt. Ateş Süleyman. İslam'da Güncel Tartışmalar. Vatan Gazetesi Yayını. İstanbul, 2002

Bayındır Abdülaziz. Kur'an Işığında Doğru Bildiğimiz Yanlışlar. Süleyman Vakfı Yayınları. İstanbul, 2010

Beyaz Zekeriya. İslam Müjdesi. Sancak Yayınları. İstanbul, 2005

Beyaz Zekeriya. İslam, Kolay Din. Sancak Yayınları. İstanbul, 2005

Candan Ergun. Kur'an'ı Kerim'in Gizli Öğretisi. Sınır Ötesi yayınları. İstanbul, 2010

Çöğenli M Sadi, Okay Orhan. Elmalılı Hamdi Yazır Kur'an-I Kerim ve Açıklamalı Meali. Huzur Yayınevi. İstanbul, 2006

Doğan Muhammed Nur. İslam'ı Kur'an'dan Okumak.Bilge Kültür Sanat. İstanbul, 2009

Doğrul Ömer Rıza. Kur'an-ı Kerimin Tercüme ve Tefsiri. Tanrı Buyruğu. Ahmet Halit Yaşaroğlu Kitapçılık, İstanbul, 1955

Eliaçık R İhsan. Bana Dinden Bahset. İnşa Yayınları. İstanbul, 2011

Eliaçık R İhsan. Yaşayan Kur'an Türkçe Meal. İnşa Yayınları. İstanbul, 2011

Eliaçık R İhsan. Yaşayan Kur'an. İlk Mesajlar. İnşa Yayınları. İstanbul, 2011

Eliaçık R İhsan. Kur'an'a Giriş. 2 nci Baskı. İnşa Yayınları. İstanbul, 2011

El Kur'anil Keriym. Latince Okunuşlu. Ders Kitapları AŞ, Ercan Matbaası, İstanbul 1962

Elmalı Hüseyin, Dumlu Ömer. Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı (Meal). Ensar Neşriyat. İstanbul, 2006

Erdem Eren. Devrim Ayetleri. Kedi Yayınevi. İstanbul, 20013

Esed Muhammed. Kur'an Mesajı Meal-tefsir. Çevirenler; Cahit Koytak, Ahmet Ertürk. İşaret Yayınları 26, 2011

Güllüce Hüseyin. Kur'an Tefsiri Açısından Mesnevi. Ötüken. İstanbul, 1999

İsfahani Ragıp. Müfredat. Kur'an Kavramları Sözlüğü. Mütercimler; Güneş A, Yolcu M. Çıra Yayınları-45, 2010

Kahveci Niyazi. iniş Sırası ve Sebepleri ile Kur'an'ı Kerim Tercümesi. Sinemis Yayınları.2011

Karaman Hayrettin, Özek Ali, Dönmez ibrahim Kafi, Çağrıcı Mustafa, Gümüş Sadrettin, Turgut Ali. Kur'an'ı Kerim Açıklamalı Meali. Türkiye Diyanet Vakfı Yayını. Ankara 2006

Keremoğlu Mustafa. Bilim Adamları ve Din. Düşünce Yayınları. istanbul, 2004

Kılıç Mustafa Cemil. Kur'an'daki Alevilik. Kamer Yayınları.istanbul, 2015, s 78

Kırbaşoğlu M Hayri. Asrın ilmihali. Otto Yayınevi, Ankara, 2010

Kitabı Mukaddes. Eski ve Yeni Ahit. Tevrat, Zebur (Mezmurlar) ve incil.Kitabı Mukaddes Şirketi. istanbul, 2001

Kuleyni-Usul-il Kafi. Cilt-1-2-3-4 Kuran Araştırmalar Grubu. Uydurulan Din ve Kuran'daki Din. Ozan yayıncılık.. istanbul, 2001

Kuran Araştırmaları Grubu. Kuran. Hiç Tükenmeyen Mucize. 4. baskı. istanbul Yayınevi, 2002

Kütubu sitte Milliyet Gazetesi Özel Eki. Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Anlamı. Özdemir Burak. Tanrı'nın Doğum Günü. Güzel Dünya Kitapları. İstanbul, 2006

Özdemir Burak. Levh-i Mahfuz. Doğum Günü Yayıncılık. 28 nci baskı, istanbul, 2009

Özdemir Burak. Peygamber Çocuklar. 11 nci Baskı. Doğum Günü Kitapçısı. istanbul, 2010

Özdemir Gazi. Din ve Beyin. 9. Baskı. Sınır Ötesi Yayınları. istanbul, 2012

Özdemir Gazi. Mevlana'dan Geriye Kalanlar. 6 nci baskı. Neden Kitap. 2010

Öztürk Mustafa. Kur'an'ı Kerim Meali. Düşün Yayıncılık. istanbul 2012

Öztürk Yaşar Nuri. Kur'an'daki islam. Yeni Boyut. 2 nci baskı.istanbul,1992

Öztürk Yaşar Nuri: Kur'an'ı Kerim Meali. Yeni Boyut, istanbul 1997

Öztürk Yaşa Nuri. Kur'an'ı Tanıyor musunuz. Yeni Boyut. 2013

Öztürk Yaşar Nuri. imam'ı Azam Ebu Hanife. Yeni Boyut. istanbul, 2009

Öztürk Yaşar Nuri. Allah ile Aldatma. Yeni Boyut. istanbul, 2008

Pickthall Marmaduke. The Glorious Qur'an. Third Ed. Çağrı Yayınları. istanbul, 2002

Rende Cevdet. Reenkarnasyon Gerçekliği Yeniden Doğanlar- I. Ürün Yayınları, Ankara, 2007

Ruhselman Bedri. ilahi Nizam ve Kainat. MTİAD1950 Yayınevi, istanbul, Nisan 2013

Sağ Mustafa: Evrensel Çağrı. iniş sırasına göre Kur'an Meali. Ladybirds Production. istanbul, 2010

Sağ Mustafa. islam'ı Doğru Anlamak. Final Pazarlama, istanbul, 2006

Sağ Mustafa. Baş örtmek İslam'ın Emri mi? Koçak Yayınevi, İstanbul, 2008

Sağ Mustafa. Tanrı'nın Dilinden Elçisi Muhammed. Koçak Yayınevi. İstanbul, 2010

Sarmış İbrahim. Tasavvuf ve İslam. 5 nci Baskı. İstanbul, 2008Ekin Yayınları.

Şener Abdülkadir, Sofuoğlu Cemal, Yıldırım Mustafa. Yüce Kur'an. Tibyan Yayıncılık, İzmir, 2011

Şenermen Sedat. Gazi Mustafa Kemal'in İslâm /Kur'an Kültürü. Togan Yayınları, İstanbul, 2013

Şenermen Sedat. Kalp /Akıl. Togan Yayınları. İstanbul, 2014

Tan Serhat Ahmet. Zamanın sahibi Zülkarneyn. Şıra Yayınları. 1. Baskı, 2012

Tekin Ahmet. Kur'an'ın Anlaşılmasına Doğru. Kelam Yayınları. İstanbul, 2008

Tekin Arif. İslam'da İçki. Berfin Yayınları. İstanbul, 2013

Türkmen Sadık. Kur'an. Türkçe Çeviri. Türksad21 Network Marketing Sistem. İstanbul, 2006

Türkoğlu Berrin. Tekrar Doğanlar. 3 ncü Baskı. Sınır Ötesi Yayını, İstanbul, 2002
www.kuranmeali.org

Yalçınkaya FH. Ankebut. Kur'an'ı Kerim'in Issız Derinliği ve Sembolik Analizi. Şıra Yayınları. İstanbul, 2009

Yavuz A. Fikri. Kur'an'ı Kerim ve İzahlı Meali Alisi. Sönmez Matbaacılık, İstanbul 1974

Yazır Elmalılı Hamdi. Kur'an'ı Kerim ve Açıklamalı Meali. Çögenli M Sadi, Okay Orhan. Huzur Yayınevi. İstanbul, 2006

Yazır Elmalılı Hamdi. Hak Dini Kur'an Dili Tefsiri. 2 nci Baskı. Akçağ AŞ. İstanbul, 2009

Yeşiltaş Kevser. Arif için din yoktur. Sınır Ötesi Yayınları. 2012

Yıldırım Suat. Kur'an'ı Hakim ve Açıklamalı Meali. Işık Yayıncılık. İstanbul, 2013

Yılmaz Hakkı. Tebyinü'l-Kur'an. İşte Kur'an. İşaret Yayınları. İstanbul, 2011

Yılmaz Hakkı. İslâm Dininin Temel Direkleri. İşaret Yayınları. İstanbul, 2011

Yılmaz hakkı. Nüzul Sırasına Göre Necm Necm Kur'an'ın Türkçe Meali. İşaret Yayınları, İstanbul, 2012

Yılmaz Hakkı. Kur'an Işığında Halis Din ve Dinin Elçilerinin Yeri. İşaret Yayınları, İstanbul, 2013

Yunak Yılmaz. Kuran dakı Maymun. Kutsal Kitaplara Göre Evrim.

Doğu Kitabevi, İstanbul, 2011 Yüksel Edip Mesaj Kur'an Çevirisi. 3 ncü Baskı Ozan Yayıncılık, İstanbul 2003